KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISHALLINNOSTA

63

1950

JÄLKIMMÄINEN OSA

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JULKAISEMA

HELSINKI 1955

Työväen Kirjapaino. Helsinki 1955.

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

3. Palkkalautakunta 1

4. Kiinteistölautakunta

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat 25
2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat 31
3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat 60
4. Kiinteistötoimiston metsätalousosaston toimialaan kuuluvat asiat 65
5. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat 67
6. Kiinteistötoimiston kaupunkimittausosaston toimialaan kuuluvat asiat 70
7. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat 71
8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset 82

5. Painatus- ja hankintatoimisto 92
6. Työtehotoimisto 94
7. Huoltokassa 99
8. Tilastotoimisto 101
9. Kaupunginarkisto 108
10. Verotusvalmistelu 111
11. Leski- ja orpoeläkekassa 116
12. Ulosottolaitos 118
13. Rakennustarkastus 122
14. Julkisivupiirustusten tarkastus 123
15. Holhouslautakunta 124
16. Huoneenvuokralautakunnat 125
17. Rakennustoimikunta 130
18. Palotoimi 131
19. Huoltotoimi 140
20. Lastensuojelu 182
21. Oikeusaputoimisto 206
22. Työnvälitys 209
23. Urheilu- ja retkeilytoiminta 230
24. Kansanhuolto 239
25. Väestönsuojelu 246
26. Asutuslautakunta 247
27. Raittiuslautakunta 249
28. Nuorisotyö 254
29. Ammattioppilaslautakunta 259
30. Kotitalouslautakunta 260
31. Kaupunginkirjasto 263
32. Kaupunginmuseo 277
33. Musiikkilautakunta 282
34. Yleiset työt 286
35. Liikennelaitos 322
36. Satamahallinto 344
37. Teurastamo 368
38. Elintarvikekeskus 386
Hakemisto 392

3. Palkkalautakunta

Palkkalautakunnan kokoonpano. Palkkalautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat kaupunginvaltuuston valitsemat jäsenet: kaasulaitoksen sivutuotemestari L. A. Forsten, toimitsija S. G. Friberg, teknillinen johtaja R. J. M. Granqvist, pankinjohtaja E. V. Harkia, liittosihteeri V. A. Laakso, toimitusjohtaja S.-Å. Lemström, kivityöntekijä E. V. Riipinen, pankinjohtaja V. V. Sipi ja osastopäällikkö P. T. Virkkunen, joista jäsen Granqvist puheenjohtajana. Varapuheenjohtajakseen lautakunta valitsi liittosihteeri V. A. Laakson.

Lautakunnan kokoukset päätettiin [1]) pitää tiistaisin klo 15.30 kaupungintalossa ja kokousten pöytäkirja yleisön nähtävänä kokousta seuraavan viikon torstaina. Kesällä päätettiin [2]) lautakunnan kokoukset mikäli mahdollista pitää heinäkuun 11 p:nä sekä elokuun 1, 8 ja 22 p:nä.

Palkkalautakunnalla oli kertomusvuonna 47 kokousta. Pöytäkirjojen yhteenlaskettu pykäläluku oli 2 417 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 861.

Palkkalautakunnan toimiston viranhaltijat. Palkkalautakunta hyväksyi toimistopäällikön rahatoimistolle tekemän ilmoituksen palkkalautakunnan toimistoon kertomusvuodeksi palkatusta tilapäisestä työvoimasta.

Palkkalautakunta päätti [3]) korottaa tilapäisen työvoiman tililtä palkatun henkilökuntansa samoin kuin siivousmäärärahoista palkatun siivoojan kuukausipalkat 7 % tammikuun 16 p:stä.

Palkkalautakunnan toimiston päällikölle myönnettiin [4]) 50 000 mk neuvottelupalkkiona [4]) ja lautakunnan toimiston henkilökunnan ylityölaskut hyväksyttiin [5]).

Rahatoimiston apulaistoimentajan T. Halmeen lasku 107 064 mk eläkkeiden uudelleen laskemisesta hyväksyttiin [6]) maksettavaksi lautakunnan tililtä Tilapäistä työvoimaa.

Kesäloma-ajat. Palkkalautakunnan toimiston henkilökunnan kesälomat vahvistettiin ja vuosilomasijaiset määrättiin [7]).

V:n 1951 talousarvioehdotus päätettiin [8]) lähettää kaupunginhallitukselle.

Sanomalehtien tilaaminen. Palkkalautakunta päätti [9]) v:ksi 1951 tilata Helsingin Sanomat, Suomen Sosialidemokraatin ja Uuden Suomen.

Laskujen hyväksyminen. Rahatoimistolle päätettiin [10]) ilmoittaa, että laskujen ja muiden maksettavaksi aiottujen asiakirjojen hyväksyminen kuului palkkalautakunnan toimiston johtosäännön [11]) 2 §:n 6. kohdan mukaan toimistopäällikölle.

Sairaus- ja vuosilomasääntöjen valmistelu. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan kirjelmän johdosta, joka koski sairaus- ja vuosilomasääntöjen valmistelua palkkalautakunta päätti [12]) lausuntonaan ilmoittaa, että asiaa valmistelemaan asetettu [13]) komitea oli saanut valmiiksi ehdotuksensa virkasäännön tekstiksi sekä käsitellyt myös po. työntekijöitä koskevia sääntöjä. Komitean viimeinen kokous pidettäisiin tammikuun

---

[1]) Palkkal. 17 p. tammik. 136 §. — [2]) S:n 27 p. kesäk. 1 340 §. — [3]) S:n 18 p. huhtik. 785 §. — [4]) S:n 2 p. kesäk. 1 206 § ja 12 p. jouluk. 2 368 §. — [5]) S:n 21 p. helmik. 163 §. — [6]) S:n 11 p. heinäk. 1 404 §. — [7]) S:n 2 p. kesäk. 1 161 §. — [8]) S:n 29 p. elok. 1 652 §. — [9]) S:n 24 p. lokak. 2 040 §. — [10]) S:n 3 p. tammik. 64 §. — [11]) Ks. v:n 1946 Kunnall. asetuskok. s. 285. — [12]) Palkkal. 19 p. jouluk. 2 413 §. — [13]) Ks. v:n 1948 kert. I osan s. 129.

8 p:nä 1951, jolloin työ saatettaisiin päätökseen. Mietinnön saavuttua palkkalautakunnalle voitaisiin neuvotteluun oikeutettuihin järjestöihin ottaa yhteys jo tammikuun 11 p:nä 1951.

Työntekijäin vuosilomia koskevat määräykset. Kaupunkiliiton työntekijäin vuosilomia koskevan kiertokirjeen johdosta palkkalautakunta päätti [1]) esittää kaupunginhallitukselle, ettei Kunnantyöntekijäin keskusliiton esitys työntekijäin lomasäännön osittaisesta uudistamisesta antaisi siinä vaiheessa aihetta toimenpiteisiin, vaan että esitys ratkaistaisiin Kaupunkiliiton kiertokirjeen käsittämän työntekijäin koko lomasäännön uudistuksen yhteydessä.

Virkasäännön sairauslomamääräysten tulkinta työtapaturmatapauksissa. Kunnalliskodin johtajan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti [2]) ilmoittaa, että jokaisessa työtapaturmassa lasketaan täysi palkka enintään 4 kuukauden ajalta riippumatta aikaisemmista sairaus- ja tapaturmalomista;

aikaisempia 12 kuukauden jakson aikana myönnettyjä sairaus- tai tapaturmalomia ei tällöin oteta huomioon; sekä

että 12 kuukauden jakson aikana myönnetty tapaturmaloma ei vaikuta myöhemmän sairausloman palkkaukseen.

Kuitenkin on huomattava virkasäännön 29 a §:n 3. momentti, jonka mukaan, jos viranhaltija nauttii kaupungin hankkimaa muualta tulevaa tapaturmakorvausta, hän on oikeutettu saamaan sairausajan korvausta ainoastaan sen määrän, minkä nämä edut ovat tapaturmakorvausta suurempia.

Vuosilomakorvauksen suorittaminen. Palkkalautakunta päätti [3]) ilmoittaa ammattiopetuslaitoksen johtokunnalle, että tuntiopettaja S. Grönqvist on oikeutettu vv:lta 1948—49 kummaltakin vuosilomakorvauksena saamaan 24 työpäivän palkan ja huomauttaa, että Grönqvistille ei voida myöntää lomaa viranhaltijain vuosilomamääräysten perusteella, koska hänellä oli tuntipalkka. Kysymykseen voi tulla joko yleinen vuosilomalaki tai kaupungin työntekijäin lomasääntö. Kun viimeksi mainitun säännön mukaiset lomaedut olivat suuremmat, oli kohtuullista myöntää hänelle loma sen mukaan. Koska sanotun säännön mukaan työntekijällä, oltuaan vähintään 6 kk. kaupungin palveluksessa, oli oikeus lukea hyväkseen ennen aikaisempien työsuhteittensa keskeytymistä vuosilomaan oikeuttaneet työsuhteensa kaupunkiin, oli Grönqvistillä kertomusvuonna samoin kuin edellisenäkin ollut 10 vuoden palveluksen perusteella oikeus 24 työpäivän lomaan. Vuosilomakorvausta ei kuitenkaan voitu myöntää vuotta 1948 aikaisemmilta vuosilta, koska oikeus siihen oli vuosilomalain mukaan vanhentunut.

Eroavan viranhaltijan oikeus pitää kertomusvuoden lomansa talvilomana. Satamalaitoksen tiedusteltua eroavan viranhaltijan oikeutta pitää kertomusvuoden lomansa talvilomana palkkalautakunta päätti [4]) ilmoittaa, että mainittu viranhaltija oli oikeutettu vain 24 työpäivän lomakorvaukseen, koska hän erosi ennen kuin oli tullut olleeksi virassaan 15 vuotta.

Sunnuntaityökorvauksen suorittaminen tuberkuloosihuoltotoimiston asuntoloissa sunnuntaisin suoritetusta valvontatyöstä. Terveydenhoitolautakunnan esitettyä kahden tunnin sunnuntaityökorvauksen maksamista tuberkuloosihuoltotoimiston asuntoloiden isännöitsijälle hänen sunnuntaisin asuntoloissa suorittamastaan valvontatyöstä palkkalautakunta päätti [5]), todettuaan isännöitsijän jatkuvasti suorittavan sunnuntaityötä kaksi tuntia, oikeuttaa hänet tammikuun 1 p:stä saamaan kahdelta tunnilta pyhä- ja juhlapäivien yksinkertaisen tuntipalkan mukaisen korvauksen.

Vuosilomakorvauksen suorittaminen Laajasalon kaitsijalle. Kaitsija J. E. Aronen, joka v. 1945 oli tullut kiinteistötoimiston talo-osaston palvelukseen Laajasalon kaitsijana oli anonut, että hänelle kuluneilta vuosilta myönnettäisi hänen käyttämättä jäänyt vuosilomansa, jota hän tehtävänsä laadun vuoksi ei ollut voinut pitää. Palkkalautakunta päätti [6]) ilmoittaa kiinteistölautakunnalle, että Aronen oli oikeutettu 905 mk:n vuosilomakorvaukseen vv. 1948—49 pitämättä jääneistä vuosilomista eli yhteensä 1 810 mk:n korvaukseen sekä että anoja oli tulevaisuudessa oikeutettu virkasäännön mukaisiin vuosilomiin.

Rakennustoimiston porarin E. Kekkosen vuosiloman laskemisperusteet. Rakennustoi-

[1]) Palkkal. 2 p. kesäk. 1 119 §. — [2]) S:n 7 p. maalisk. 548 §. — [3]) S:n 3 p. tammik. 10 §. — [4]) S:n 10 p. tammik. 127 §. — [5]) S:n 24 p. tammik. 222 §. — [6]) S:n 28 p. helmik. 489 §.

misto oli ilmoittanut, että porari E. Kekkonen oli tullut katurakennusosaston palvelukseen huhtikuun 1 p:nä 1949 oltuaan sitä ennen valtion palveluksessa 3 v. 3 kk. 7 pv. ja tiedustellut, oliko Kekkosen katsottava v:n 1949 syyskuun loppuun mennessä olleen palveluksessa 6 kk., jolloin hän olisi saanut lukea hyväkseen valtion palveluksen ja sen perusteella 18 työpäivän loman. Koska kysymyksessä oli 6 kk:n jakso, jolloin jatkuvasta virka- ja työsuhteesta ei vielä voinut olla tietoa, ei kaupunginhallituksen eräitä aikaisemmin tehtyjä päätöksiä voitu pitää ennakkotapauksen luontoisena. Pyydettyään asiasta kaupunginlakimiehen lausunnon palkkalautakunta päätti [1]) ilmoittaa rakennustoimistolle, että porari E. Kekkosen oli katsottava syyskuun loppuun 1949 mennessä olleen kaupungin palveluksessa 6 kk. ja olevan oikeutettu lukemaan hyväkseen valtiolla palvelemansa aika, joten hänelle siitä aiheutuva lisäloma voitiin myöntää lokakuun 1 p:n 1949 jälkeen.

Kansakoulunopettaja H. Sarvasmaan anomus saada nostaa kuukausipalkkansa kertomusvuoden kesä—heinäkuun ajalta. Opettaja Sarvasmaa oli ilmoittanut toimineensa kaupungin palveluksessa yhteensä yli 15 v., viimeksi vt. opettajana suomenkielisissä kansakouluissa, joissa hän lukuvuonna 1949/1950 oli toiminut vain kaksi viikkoa lyhemmän ajan kuin vuosisijaiset. Kun opettaja Sarvasmaa oli valittu kansakoulunopettajaksi suomenkielisiin kansakouluihin elokuun 1 p:stä oli hän anonut oikeutta nostaa silloinen palkkansa kertomusvuoden kesä- ja heinäkuulta. Loman myöntäminen oli kaupunginhallituksen tekemän [2]) päätöksen vastainen, mutta koska opettaja Sarvasmaalla oli 15 vuosilomaan oikeuttavaa virkavuotta terveydenhoitolautakunnan palveluksessa, palkkalautakunta päätti [3]), että hänelle oli myönnettävä 6 viikon vuosiloma täysin palkkaeduin.

Takautuvan ylityökorvauksen suorittaminen valmistavan tyttöjen ammattikoulun ammattityönopettajalle. Ammattiopetuslaitosten johtokunta oli maininnut, että valmistavan tyttöjen ammattikoulun leipojan virka muutettiin valtuuston v. 1947 tekemällä päätöksellä [4]) ammattityönopettajan viraksi mainitsematta mitään opettajan opetusvelvollisuudesta. Leipojan työviikko oli 45-tuntinen, kun taas ammattityönopettajan opetusvelvollisuus oli koulun v. 1946 vahvistetun ohjesäännön mukaan 30 viikkotuntia. Opettaja Karjalainen, joka oli otettu virkaan tammikuussa v. 1948 ja opettanut 45 tuntia viikossa, oli anonut, että hänelle korvattaisiin se ylityö, minkä hän oli suorittanut yli 30 viikkotunnin. Palkkalautakunta päätti [5]) ilmoittaa ammattiopetuslaitoksen johtokunnalle katsoneensa oikeaksi pitää opettaja Karjalaisen tekemänä ylityönä vain ne tunnit, jotka ylittivät virkasäännön mukaisen viikottaisen 37 ½ tunnin työajan. Tällöin oli korvausperuste tunnilta kuukausipalkka jaettuna 160:lla. Opettaja Karjalaiselle oli korvattava tehdyt ylityöt edellä sanotun mukaisesti. Kun palkanmaksu v:n 1949 syyslukukaudelta oli ilmeisesti perustunut ohjesäännön 14 §:n 3. mom:n mukaiseen menettelyyn, ei oikaisu siltä osalta ollut tarpeen.

Kähertäjäkoulun opettajalle suoritettava vuosilomakorvaus. Kampaaja A. Turunen oli tullut Helsingin naiskampaamokoulun palvelukseen syyskuussa 1947 ja sanottu irti toimestaan maaliskuun 1 p:nä 1950 koulun siirryttyä kaupungille tammikuun 1 p:nä. Opettajan palkka oli tammikuun alusta alkaen 12 840 mk kk:ssa ja hänen työaikansa 17—19 päivää kk:ssa paitsi loma-aikoina, jolloin koulu oli suljettuna. Kun palkalliset lomat eivät keskeyttäneet Turusen työsuhdetta oli hän huhtikuun 30 p:n 1949 jälkeen ollut koulun palveluksessa yht. 10 kk., joten hänelle vuosilomalain perusteella kuului 10 p:n vuosiloma. Palkkalautakunta päätti [6]) ilmoittaa ammattiopetuslaitosten johtokunnalle, että Turunen oli oikeutettu saamaan lomakorvauksen 10 kk:lta, kultakin 2 ¼ työpäivän palkan, eli yhteensä 11 300 mk.

Nikkilän sairaalan kirjastoamanuenssin H. Valveen määrääminen sairaalan psykologin kesälomasijaiseksi. Nikkilän sairaala oli esittänyt amanuenssi Valveen määräämistä sairaalan psykologin kesälomasijaiseksi, jotka tehtävät hän hoitaisi omalla ajallaan. Palkkalautakunta päätti [7]) ilmoittaa kaupunginkirjastolle, että viransijaisuuspalkkioista annettujen määräysten mukaan viranhaltija, joka samassa laitoksessa hoitaa toisen viranhaltijan virkaa tämän kesäloman aikana, ei saa siitä korvausta, mutta kun Valve kuitenkin on kokonaan eri laitoksen alainen ja vain hänen toimipaikkansa oli Nikkilän sairaalassa, voitiin hänet katsoa tavalliseksi kesälomasijaiseksi, jolle sairaalan tulisi suorittaa sijais-

[1]) Palkkal. 7 p. maalisk. 549 §. — [2]) Ks. v:n 1943 I osan s. 79. — [3]) Palkkal. 2 p. kesäk. 1 155 §. — [4]) Ks. v:n 1947 kert. I osan s. 63. — [5]) Palkkal. 3 p. tammik. 23 §. — [6]) S:n 18 p. huhtik. 795 §. — [7]) S:n 9 p. toukok. 985 §.

palkkio. Kun Valve kuitenkin hoitaisi sijaisuuden oman toimensa ohella, ei hänelle ollut maksettava enempää kuin puolet psykologin pohjapalkasta.

Rakennusmestarille maksettavaa sijaispalkkiota koskeva valitus. Rakennusmestari H. Kinnusen sairauslomasijaisuuspalkkiota koskevan valituksen johdosta palkkalautakunta päätti [1]) antamassaan selityksessä esittää, että rakennusmestarien virat rakennustoimistossa eivät edellytä määrättyjä tehtäviä, vaan asetetaan niiden haltijat kulloinkin suorittamaan kykynsä ja kokeneisuutensa mukaisia tehtäviä. Valittajan on siis katsottava koko ajan toimineen oman virkansa tehtävissä, eikä valittaja niin ollen ollut oikeutettu erikoiskorvaukseen.

Palkkajärjestelyt. Merkittiin [2]) tiedoksi Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kiertokirje, joka koski valtioneuvoston tammikuun 5 p:nä tekemän palkankorotuspäätöksen soveltamista ja joka edellytti viranhaltijain palkkojen korottamista 7 ½ % yhdenmukaisesti muiden aikapalkalla olevien kanssa. Kun kuitenkin valtion virkamiesten palkkauksen järjestely oli vielä ratkaisematta, päätettiin odottaa sen ratkaisua.

Palkkalautakunnan puheenjohtaja valtuutettiin [3]) neuvottelijaksi viranhaltijain palkankorotusasiasta käytäviin neuvotteluihin.

Palkkalautakunta päätti [4]) esittää kaupunginhallitukselle päätettäväksi, että kaupungin viranhaltijain palkat maksettaisiin toukokuun 1 p:stä Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston suosituksen mukaisen palkkaluokittelun mukaisesti.

Valtioneuvoston palkankorotuspäätöksen soveltaminen viranhaltijoihin. Palkkalautakunta päätti [5]) kaupunginhallitukselle esittää,

1) että kaupungin palkkaluokitukseen lisättäisiin palkkaluokat 63 ja 64 seuraavasti:

Palkkaluokka	Ehdotettu alkupalkka ikäkorotuksineen, mk					Ehdotettu ikäkorotus, mk
	0	1	2	3	4	
63	62 000	65 720	69 440	73 160	76 880	3 720
64	65 000	68 900	72 800	76 700	80 600	3 900

joille laskettaisiin indeksikorotus samoin kuin muille palkkaluokitukseen merkityille palkoille;

2) että kaupungin sääntöpalkkaiset virat siirrettäisiin tammikuun 16 p:stä kaksi palkkaluokkaa silloista korkeampaan palkkaluokkaan;

3) että mainitusta korotuksesta pääsevät osalliseksi myöskin ne viranhaltijat, jotka nauttivat kaupungilta henkilökohtaisena palkkana korkeampaa palkkaa kuin mitä heidän hoitamansa viran palkkaluokka edellyttää, sekä se henkilökunta, johon marraskuun 21 p:nä 1949 tehtyä korotuspäätöstä oli kaupunginhallituksen eri yhteyksissä antamilla päätöksillä sovellettu;

4) että kaupungin tilapäisen työvoiman tililtä palkkaluokittelun puitteissa palkatuille kuukausipalkkaisille viranhaltijoille saataisiin tammikuun 16 p:stä suorittaa kahta palkkaluokkaa silloista korkeamman palkkaluokan mukaista palkkaa;

5) että palkkaluokittelun ulkopuolella tilapäisen työvoiman tililtä palkattujen kuukausipalkkaisten viranhaltijain palkat saataisiin tammikuun 16 p:stä korottaa 7 %;

6) että kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöjen mukaiset samoin kuin kaupunginvaltuuston päätöksillä myönnetyt ylimääräiset eläkkeet korotettaisiin samasta ajankohdasta 7 % ja

7) että palkkalautakunta saisi kiireellisesti uudelleen laskea ja vahvistaa viranhaltijain luontoisetukorvausten määrät huomioon ottamalla kohonneen hinta- ja palkkatason.

Kaupunkiliiton hallituksen kiertokirje 15 p:ltä joulukuuta 1949, joka koski kaupunkien ja kauppalain viranhaltijain palkkojen korotuksia, merkittiin [6]) tiedoksi.

Kuoppatasausten toimeenpaneminen. Kaupunginhallituksen jätettyä valtuuston kesäkuun 29 p:nä päättämien kuoppatasausten toimeenpanon palkkalautakunnalle, lautakunta päätti [7]) valtuuttaa puheenjohtajansa käymään tarpeelliset neuvottelut. Sittemmin merkittiin [8]) tiedoksi, että lautakunnan enemmistö oli kannattanut puheenjohtajan laatiman

[1]) Palkkal. 10 p. tammik. 115 §. — [2]) S:n 14 p. helmik. 394 §. — [3]) S:n 7 p. maalisk. 559 § ja 9 p. toukok. 1 014 §. — [4]) S:n 16 p. kesäk. 1 272 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 98. — [5]) Palkkal. 14 p. maalisk. 614 §. — [6]) S:n 10 p. tammik. 116 §. — [7]) S:n 28 p. marrask. 2 298 §. — [8]) S:n 5 p. jouluk. 2 340 §.

ehdotuksen asettamista neuvottelujen pohjaksi, josta puheenjohtajalla kuitenkin oli neuvottelijana oikeus poiketa virkojen keskinäisten suhteiden yms. niin vaatiessa. Vielä palkkalautakunta päätti [1]) kaupunginhallitukselle ilmoittaa, että valtioneuvoston marraskuun 7 p:nä työpalkkojen säännöstelystä antama päätös muodosti esteen kaupunginvaltuuston kesäkuun 29 p:nä tekemän päätöksen soveltamiselle, mikäli se koski palkkojen sitomista indeksiin, mihin yksityisoikeudellisessa työsuhteessa olevien henkilöiden palkat järjestöjen välisellä sopimuksella olivat sidotut. Viranhaltijain palkat ja kaikki kaupungin maksamat eläkkeet olisi sen vuoksi toistaiseksi suoritettava edelleen saman suuruisina kuin kertomusvuoden lokakuun aikana 5 %:n indeksikorotuksineen.

Merkittiin [2]) tiedoksi Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kiertokirje ns. kuoppakorotuksista. Kiertokirjeen mukainen menettely päätettiin kaupungin työntekijäin osalta ottaa viipymättä käytäntöön.

Uusien virkojen perustaminen ja palkkaluokkien muuttaminen. Palkkalautakunta antoi kertomusvuoden aikana kaupunginhallitukselle useita lausuntoja, jotka koskivat uusien virkojen perustamista, entisten lakkauttamista, virkojen vakinaistamista, viranhaltijain palkkaluokkien tai palkkioiden tarkistamista ja muuttamista, niiden indeksikorotuksia tai indeksiin sitomista. Edelleen lautakunta antoi lausuntonsa useista virkanimikkeiden muuttamista koskevista asioista. Uusien virkojen perustamisen ollessa kyseessä lautakunta yleensä tyytyi esittämään käsityksensä ehdotettujen palkkaluokkien sopivaisuudesta, puuttumatta viran tarpeellisuuden arvioimiseen.

Palkkalautakunta päätti [3]) kaupunginhallitukselle ilmoittaa verotusvalmisteluviraston tuntipalkkaisen henkilökunnan olevan kaupunginvaltuuston maaliskuun 29 p:nä tekemän päätöksen mukaan oikeutetun 7 %:n palkankorotukseen.

Tilapäisten viranhaltijain palkkojen korotus. Merkittiin [4]) tiedoksi lauta- ja johtokuntien ilmoitukset valtuuston marraskuun 21 p:nä 1949 tekemän päätöksen puitteissa suorittamistaan tilapäisen henkilökunnan palkkojen korotuksista. Ammattiopetuslaitoksen johtokunnan ilmoituksen johdosta, että lautakunta oli joulukuun 16 p:nä 1949 korottanut yleisen ammattikoulun rehtorin 3 300 mk:n suuruisen rehtorinpalkkion 7%, palkkalautakunta päätti ilmoittaa, ettei yleisen ammattikoulun rehtorin palkkiota saanut korottaa valtuuston mainitun päätöksen perusteella, koska palkkiota ei suoritettu tilapäisen työvoiman määrärahasta. Elintarvikekeskuksen päätös korottaa laitoksen tuntipalkkaisten työntekijäin palkat kahta palkkaluokkaa vastaavalla määrällä sekä suorittaa joulukuun 1 p:stä 1949 7 %:n taannehtiva kertakaikkinen hyvitys päätettiin saattaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi, puoltaen sen hyväksymistä.

Elinkustannusindeksin noususta aiheutuva viranhaltijain ja työntekijäin palkkojen korotusta koskeva kaupunginhallituksen ilmoitus merkittiin [5]) tiedoksi. Samalla palkkalautakunta päätti, viitaten kiertokirjeeseensä n:o 420 ilmoittaa kaikille lauta- ja johtokunnille, että elinkustannusindeksin noustua heinäkuun 18 p:nä julkaistujen tietojen mukaan lukuun 936, tuli työntekijäin palkat korottaa 5 % heinäkuun 16 p:nä alkaneen tiliviikon alusta. Vielä palkkalautakunta valtuutti toimistonsa vastaisuudessa indeksilukujen ehkä noustessa uusia palkankorotuksia edellyttävällä tavalla, taannehtivien palkanmaksujen välttämiseksi ilmoittamaan laitoksille palkankorotuksista jo ennen asian esittelyä palkkalautakunnalle.

Röntgenlääkärin virkoja koskeva neuvottelu. Suomen radiologiyhdistys oli pyytänyt Suomen lääkäriliiton hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin neuvottelukosketuksen aikaansaamiseksi kaupungin kanssa sen johdosta, että sairaalalautakunta oli joulukuun 12 p:ään 1949 menessä julistanut haettavaksi Marian sairaalan röntgenlääkärin ja apulaislääkärin virat. Radiologiyhdistyksen tarkoituksena oli saada aikaan järjestelmä, jonka mukaan röntgenlääkärit oikeutettaisiin tutkimaan yksityispotilaita sairaalan välineillä sekä kuukausipalkan lisäksi saamaan erillisen palkkion kustakin sairaalan ulkopuolelta olevalle potilaalle suorittamastaan tutkimuksesta. Koska järjestelmä oli kaupungin hallinnossa periaatteellisesti uusi, päätti [6]) palkkalautakunta valtuuttaa puheenjohtajansa suorittamaan pyydetyt neuvottelut.

Palkkahyvityksen myöntäminen määräaikaisille apulaislääkäreille. Sairaalalautakunta oli todennut, ettei valtuuston marraskuussa 1949 tekemä päätös [7]) helmikuun 1 p:stä 1949

[1]) Palkkal. 21 p. marrask. 2 239 §. — [2]) S:n 16 p. kesäk. 1 273 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 97. — [3]) Palkkal. 18 p. huhtik. 784 §. — [4]) S:n 28 p. helmik. 508 §. — [5]) S:n 1 p. elok. 1 501 §. — [6]) S:n 10 p. tammik. 117 §. — [7]) Ks. v:n 1949 kert. I osan s. 8, ja Kunnall. asetuskok. s. 191.

laskettavasta palkkahyvityksestä koskenut niitä sairaaloitten 3-vuotiskaudeksi otettuja apulaislääkäreitä, joiden toimikausi oli päättynyt ennen joulukuun 1 p:ää 1949, ja ehdottanut, koska em. apulaislääkärit olivat pakosta joutuneet eroamaan kaupungin palveluksesta, heille kohtuussyistä myönnettäväksi helmikuun 1 p:n 1949 jälkeiseltä virassaoloajalta yleistä korotusta vastaavan palkkahyvityksen, kuten eläkkeille siirtyneille viranhaltijoille oli myönnetty. Palkkalautakunta päätti [1]) kaupunginhallitukselle esittää ehdotuksen hylättäväksi, sillä valtuuston päätöksen tarkoituksena oli nimenomaan ollut olla antamatta palkkahyvitykselle takautuvan palkan maksun luonnetta.

Röntgenlääkärien palkkiot tapaturmatapauksissa. Sairaalalautakunnan ilmoitettua, että oli olemassa epävarmuutta siitä minkä taksan mukaan röntgenlääkärien palkkiot tapaturmatapauksissa oli perittävä [2]), palkkalautakunta päätti [3]) ilmoittaa lautakunnalle, että kaupunginvaltuuston toukokuun 12 p:nä 1948 asiasta antama päätös oli edelleen voimassa.

Marian sairaalan lääkärinpäivystyksestä suoritettava korvaus. Sairaalalautakunnan esitettyä, että Marian sairaalan lääkärinpäivystystä suorittaville apulaislääkäreille saataisiin suorittaa korvausta 1/10:lta varallaoloajasta sekä virkatehtävien hoitamiseen käytetystä ajasta täysi korvaus, palkkalautakunta päätti [4]) ilmoittaa, että virkatehtävien hoitamiseen käytetystä ajasta, sen mukaan kun viranhaltijain varallaolo tai sen aikana suoritettuihin virkatehtäviin käytetty aika on päivystyskorvauksista annettujen määräysten mukaisesti korvattava, suoritetaan siitä kaupunginvaltuuston marraskuun 21 p:nä 1946 tekemän päätöksen mukaan palvelustuntien määrän mukaan korvausta viranhaltijain ylityökorvauksista vahvistettujen perusteiden mukaisesti, ja vahvistaa korvauksen 1/10:ksi varallaoloaikaa.

Marian sairaalan sisätautien ja lasten osastojen lääkäripäivystystä koskeva kaupunginhallituksen päätös merkittiin [5]) tiedoksi. Samalla palkkalautakunta päätti vahvistaa päivystyskorvauksen maksettavaksi 1/10:sta varallaoloaikaa tammikuun 1 p:stä 1951.

Malmin sairaalan apulaislääkärien päivystyspalkkiot. Suomen lääkäriliiton esitettyä Malmin sairaalan apulaislääkärien päivystyspalkkioita koskevien neuvottelujen aloittamista palkkalautakunta päätti [6]) valtuuttaa puheenjohtajansa käymään pyydetyt neuvottelut.

Kaupunginkirjaston kirjansitojien palkkauksen järjestäminen. Kaupunginkirjasto oli ilmoittanut, että sillä oli palveluksessaan kolme kirjansitojaa, joille maksettiin kuukausipalkka tuntipalkkaperusteen mukaan. Nämä työntekijät olivat anoneet, että heille myönnettäisiin Graafisen teollisuuden liiton ja Suomen kirjatyöntekijäin liiton välisen työehtosopimuksen 1 §:n mukaiset palkkaedut, mikä merkitsisi sitä, että palkka maksettaisiin 46 viikkotunnin perusteella, jolloin työntekijät saisivat palkan myös juhlapäiviltä. Palkkalautakunta päätti [7]) suostua kaupunginkirjaston esitykseen ehdoin, että asianomaisten kirjansitojien tulee täyttää Graafisen teollisuuden liiton ja Kirjayöntekijäin liiton työehtosopimuksen 1 §:ssä mainitut vaatimukset.

Rakennusalan uusien urakkapalkkojen ja työkalukorvausten käytäntöönottaminen. Palkkalautakunta päätti [8]), että kaupungin rakennus- ja muuraustöissä kesäkuun 25 p:stä sovelletaan Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kiertokirjeessä n:o 19/50 ilmeneviä määräyksiä uusista työkalukorvauksista ja urakkahinnoista

Pinta-alan mukaisten siivouskorvausten korottaminen. Palkkalautakunta päätti [9]) puoltaa kiinteistötoimiston esitystä pinta-alan mukaisten siivouskorvausten korottamisesta tammikuun 1 p:stä 1951 sekä esittää kaupunginhallitukselle, että työtehotoimistolle annettaisiin tehtäväksi suorittaa tutkimus siitä, vastaavatko neliömetrikorvaukset tuntiansiota ja miten korvausperuste siivoojille olisi asiallisimmin määrättävissä.

Koulujen siivoojien keskipäivätyö. Kansakoulujen henkilökunnan yhdistys oli ilmoittanut, että koulujen siivoojien keskuudessa oli aiheuttanut tyytymättömyyttä kouluilla ilman eri korvausta suoritettavaksi määrätty keskipäiväsiivous, ja esittänyt, että päiväsiivousvelvoitus poistettaisiin, mutta ellei niin voitaisi tehdä, että siitä maksettaisiin eri palkkio. Kansakoulujen johtokunta esitti, että päiväsiivous niissä kouluissa, joissa se

[1]) Palkkal. 3 p. tammik. 24 §. — [2]) Ks. v. 1948 Kunnall. asetuskok. s. 95 ja v:n 1950 asetuskok. s. 52. — [3]) Palkkal. 16 p. kesäk. 1 271 §. — [4]) S:n 29 p. elok. 1 635 §, ks. v:n 1946 Kunnall. asetuskok. s. 376. — [5]) S:n 28 p. marrask. 2 284 §. — [6]) Palkkal. 24 p. lokak. 2 042 §. — [7]) S:n 16 p. kesäk. 1 228 §. — [8]) S:n 11 p. heinäk. 1 423 §. — [9]) S:n 16 p. toukok. 1 066 § ja 28 p. marrask. 2 278 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 212.

oli tarpeellinen, oli koetettava saada koulun siivousoloja järjestämällä jonkun koululla tai sen välittömässä läheisyydessä asuvan siivoojan hoidettavaksi ilman eri korvausta. Niissä kouluissa, joissa siihen ei ollut mahdollisuutta, olisi päiväsiivoukseen käytetystä ajasta, jonka koulun johtaja ja taloudenhoitaja harkitsevat, saatava maksaa siivoojan kuukausipalkasta lasketun tuntipalkan mukainen palkka, ei kuitenkaan enempää kuin 2 tunnilta päivässä. Mikäli ylimääräinen matka koululle oli tehtävä kilometrin tai sitä pitemmän matkan päästä, matka-avustuksena olisi myönnettävä liikennelaitoksen kulkuneuvojen kahden lipun suuruinen rahamäärä siivouskerralta. Palkkalautakunta päätti [1]) puoltaa johtokunnan esitystä paitsi eri korvauksen maksamista koskevalta osalta.

Kaupungin maa- ja karjataloustyöntekijöille myönnettävä 7 1/2 %:n kuoppakorotus. Palkkalautakunta päätti [2]) myöntää aikapalkalla työskenteleville kaupungin maa- ja karjataloustyöntekijöille tammikuun 15 p:stä ohjepalkoista laskettavan 7 1/2 %:n suuruisen kuoppakorotuksen palkka-asiainneuvoston suosituksen mukaisesti;

myöntää kaupungin muille työntekijöille Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston suosittelussa mainituin poikkeuksin samasta ajankohdasta siinä mainitut korotukset, joita laskettaessa oli otettava huomioon, että palkkasäännöstelypäätöksen 5 §:n perusteella annetuilla korotuksilla tarkoitetaan kaupungin työehtosopimuksen palkkahinnoittelun erikoismääräysten 3. kohdassa mainittuja korotuksia sekä sanotun päätöksen 4 §:n 2 momentin perusteella myönnetyillä korotuksilla mainittujen erikoismääräysten 11. ja 12. kohtien nojalla myönnettyjä korotuksia, minkä ohessa todettiin, että erikoismääräysten 13. kohdan mukaan korotusta saaneet ammattityöntekijät jäivät silloin po. kuoppakorotuksista osattomiksi.

Merkittiin tiedoksi Kaupunkiliiton palkka-asiainosaston kiertokirjeet putki- ja maalausalan uusista palkoista [3]), Suomen konemestariliiton ilmoitus konepäällystön uusista palkoista [4]), Kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan esitys kaasulaitoksen käyttö- ja jakeluosaston koksi- ja uunityöntekijäin palkkojen korottamisesta ja palkkalautakunnan puheenjohtajan ilmoitus, että käytyjen neuvottelujen tuloksena asia oli jäänyt kaasulaitoksen johdon edelleen käsiteltäväksi [5]) sekä eri laitosten ilmoitukset [6]) tp. työvoiman palkkojen korottamisesta kaupunginvaltuuston maaliskuun 29 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti.

Jäänmurtaja Otson konemestarien ja perämiehen kieltäytyminen virantoimituksesta. Jäänmurtaja Otson konemestarit ja tp. perämies olivat kieltäytyneet suorittamasta lain mukaista katselmusta kaupungin voimassa olevan rannikkotariffin mukaan, mutta ilmoittaneet antamassaan selityksessä olevansa valmiit pitämään katselmuksen, mikäli se tapahtui kaupungin virkasäännön mukaan, kuten kahtena edellisenäkin vuotena. Kaupunginhallitukselle lähetettävässä lausunnossaan palkkalautakunta päätti [7]) esittää, että

1) satamalautakuntaa kehoitettaisiin antamaan asianomaisille varoitus aiheettomasta kieltäytymisestä virantoimituksesta, että

2) satamalautakuntaa kehoitettaisiin tekemään esitys satamahallinnon alaosaston vakinaisten virkojen lakkauttamisesta, irtisanomaan niiden silloiset haltijat ja tekemään esitys virkoihin kuuluneiden tehtävien uudelleen järjestämisestä sopimuspohjalla. Sittemmin merkittiin [8]) tiedoksi kaupunginhallituksen em. asiaa koskeva päätös, jonka mukaan asianomaisia kehoitettiin heti ryhtymään työhön, jolloin heille, mikäli palaavat työhön heti, taattaisiin ne edut, joista kaupungin ja Suomen konemestariliiton kesken aloitettavissa neuvotteluissa mahdollisesti sovittaisiin.

Kaupungin aluksilla palvelevien konemestarien palkkaus. Satamalautakunnan ilmoitettua Suomen konemestariliiton lähettäneen ehdotuksen jäänsärkijä Turson konemestarien työehtojen järjestämisestä, palkkalautakunta päätti [9]) valtuuttaa puheenjohtajansa ryhtymään neuvotteluihin Suomen konemestariliiton kanssa.

Sittemmin päätettiin [10]) jäänsärkijä Turson konemestarien palkkakysymyksestä neuvoteltaessa ulottaa neuvottelut koskemaan kaikkia kaupungin katsastettavilla aluksilla palvelevien konemestarien palkkausta ja työsuhdetta sekä puoltaa käytyjen neuvottelujen tuloksen vahvistamista seuraavasti:

---

[1]) Pakal. 27 p. kesäk. 1 297 §. — [2]) S:n 28 p. helmik. 500 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 4. — [3]) S:n 1 p. elok. 1 518 § ja 8 p. elok. 1 556 §. — [4]) S:n 29 p. elok. 1 653 §.— [5]) S:n 10 p. lokak. 1 904 §. — [6]) S:n 31 p. lokak. 2 089 §. — [7]) S:n 1 p. helmik. 279 §. — [8]) S:n 14 p. helmik. 393 §. — [9]) S:n 1 p. helmik. 280 §. — [10]) S:n 14 p. helmik. 392 §.

Helsingin kaupunki toiselta puolen ja Suomen konemestariliitto toiselta puolen ovat sopineet Helsingin kaupungin käytössä olevien alusten konepäällystön palkkauksesta ja muista työehdoista seuraavaa:

Palkat: a) aluksissa s/s Otso ja m/s Turso maksetaan Suomen laivanvarustajain yhdistyksen ja Suomen konemestariliiton välillä voimassa olevan sopimuksen mukaan. Tällöin huomioidaan kuitenkin vain sanotun sopimuksen 1 §, 2 §:n a-, c- ja d-kohtien sekä 6 §:n ja 10 §:n määräykset.

b) aluksissa s/s Runeberg, m/s Korkeasaari, s/s H—1 ja m/s H—3 Rannikon ja sisävesistöjen laivaliikenteenharjoittajien työnantajaliiton ja Suomen konemestariliiton välillä voimassa olevan työehtosopimuksen mukaisesti.

Korvauksena ruoanpidosta suoritetaan 180: — vuorokaudelta pestausajalta edellä a-kohdassa tarkoitetuissa aluksissa.

Vuosiloma myönnetään merimiesten vuosilomalain mukaisesti.

Työaika määräytyy valtioneuvoston huhtikuun 24 p:nä 1947 työajasta rannikko- ja sisävesiliikenteeseen käytetyissä aluksissa antaman päätöksen mukaisesti.

Eläke määräytyy Helsingin kaupungin viranhaltijain eläkesäännön mukaisesti.

Muut oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät merimieslainsäädännön mukaisesti.

Sen lisäksi merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunki vastaa siitä, että sillä hetkellä virkasuhteessa olevien, mutta sopimussuhteeseen ehkä siirtyvien konemestarien markkamääräinen palkkaus ei muutu ennen kuin sopimuksen mukaiset palkkaedut sen ylittävät. Palkkaetuihin luetaan tällöin kk.-palkka, ikälisät ja korvaus iltavartiopalveluksesta eli ns. stoptörnistä;

että kaupungin taholta ollaan valmiita siihen, että konemestarit myös kaupungin aluksilla suoritetun laivapalvelun ulkopuolella pysytetään kaupungin palveluksessa, mitä merkintää selvennettiin ja täydennettiin vielä merkitsemällä helmikuun 9 p:nä pidetyn kokouksen pöytäkirjaan, että sopimuksessa mainittu 6 § tarkoittaa vain konemestarien palkkaetujen ja työsuhteen säilyttämistä siten, että kaupungilla oli oikeus siirtää heidät aluksesta toiseen ja myös aluksesta maalla suoritettavaan työhön heidän palkkaetujensa pysyessä muuttumattomina.

Kaupungin aluksilla palvelevan kansipäällystön palkkaus- ja työolojen järjestely. Satamarakennusosasto oli huomauttanut, että hinaajien H I ja H II konemestarit olivat viranhaltija-asemassa työaikalain soveltamisesta v. 1946 annetun [1]) asetuksen 2 §:n mukaan oikeutetut saamaan ylityökorvauksensa työaikalain määräysten mukaisesti. Koska laivan päällikköjä ei ollut mainittu asetuksessa, joutuisivat konemestarit edullisempaan asemaan kuin päälliköt, joille siihen mennessä oli maksettu samansuuruinen palkka, palkkalautakunta päätti [2]) esittää, että satamalautakuntaa kehoitettaisiin irtisanomaan satamarakennusosaston hinaajien päällystö heidän silloisesta asemastaan ja tekemään esitys heille kuuluneiden tehtävien uudelleen järjestämisestä. Palkkalautakunta päätti [3]), hyväksyen puheenjohtajan toimenpiteen kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa puoltaa kaupungin aluksilla palvelevan kansipäällystön palkkaus- ja työoloja koskevien neuvottelujen tuloksen vahvistamista seuraavasti:

Aluksilla s/s Otso, mikäli siihen palkataan vakinainen päällystö, ja m/s Turso, maksetaan päällikölle a) peruspalkka ja ikälisät kuten alle 800 br. rek. tonnin vetoisista aluksista ulkomaanliikenteessä on Suomen laivanvarustajainyhdistyksen ja Suomen laivanpäällystöliiton välillä sovittu, b) purjehdusrahaa kuten rannikkoliikenteestä on Rannikko- ja sisävesistöjen laivaliikenteenharjoittajien työnantajaliiton ja Suomen laivapäällystöliiton välillä sovittu, sekä c) korvausta iltavartiovuorosta (stoptörn), kuten siitä on ulkomaanliikenteessä olevien alusten päällystön osalta Suomen laivanvarustajainyhdistyksen ja Suomen laivanpäällystöliiton välillä sovittu; iltavartiovuoroista maksetaan kuitenkin korvausta enintään 15 vuorokaudelta tai, jos aluksella on perämies, enintään 7 vuorokaudelta kuukaudessa;

perämiehelle, joka on suorittanut merenkulkututkinnon ja jonka tarvittaessa on asetuttava päällikön tilalle: a) peruspalkka ja ikälisät kuten yli 7 000 br. rek. tonnin vetoisista aluksista ulkomaanliikenteessä on Suomen laivanvarustajainyhdistyksen ja Suomen laivanpäällystöliiton välillä sovittu, b) purjehdusrahaa kuten rannikkoliikenteestä on

[1]) Ks. v:n 1946 Kunnall. asetuskok. s. 361. — [2]) S:n 1 p. helmik. 281 §. — [3]) Palkkal. 21 p. helmik. 465 §.

Rannikon ja sisävesistöjen laivaliikenteenharjoittajien työnantajaliiton ja Suomen laivanpäällystöliiton välillä sovittu, sekä c) korvausta iltavartiovuorosta (stoptörn) edellä a) kohdassa tarkoitetun sopimuksen mukaisesti; iltavartiovuoroista maksetaan kuitenkin korvausta enintään 15 vuorokaudelta tai, jos aluksen päällikkö myös pitää iltavartiota, enintään 7 vuorokaudelta kuukaudessa.

Lisäksi suoritetaan sekä päällikölle, että perämiehelle korvauksena ruoanpidosta 180 mk vuorokaudelta pestausajalta.

Aluksilla s/s Runeberg ja m/s Korkeasaari maksetaan päällikölle peruspalkka ja ikälisät kuten I perämiehistä yli 3 500 br. rek. tonnin aluksista on Suomen Laivanvarustajainyhdistyksen ja Suomen laivanpäällystöliiton kanssa sovittu. Muissa suhteissa sovelletaan edellä s/s Otson ja m/s Turson päälliköitä koskevia määräyksiä.

Jos s/s Runebergin tai m/s Korkeasaaren päällikkö toimii tilapäisesti perämiehenä s/s Otsolla tai m/s Tursolla, on hän siltä ajalta oikeutettu niihin palkkaus- ja muihin etuihin, jotka tämän sopimuksen mukaan kuuluvat mainittujen alusten päällystölle.

Aluksilla s/s H-1 ja m/s H-3 maksetaan sekä päällikölle että perämiehelle palkkaus kuten Rannikon ja sisävesistöjen laivaliikenteenharjoittajien työnantajaliiton ja Suomen laivanpäällystöliiton välillä on rannikkoliikenteestä sovittu.

Muut palvelusehdot: Vuosiloma myönnetään merimiesten vuosilomalain mukaisesti.

Työaika määräytyy valtioneuvoston huhtikuun 24 p:nä 1947 työajasta rannikko- ja sisävesiliikenteeseen käytetyissä aluksissa antaman päätöksen mukaisesti.

Eläke määräytyy Helsingin kaupungin viranhaltijain eläkesäännön mukaisesti.

Muut oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät merimieslainsäädännön mukaisesti.

Samalla on päätetty kuten konemestarienkin osalta, tehdä pöytäkirjaan nimenomaiset merkinnät siitä, että kaupunki vastaa siitä, että sillä hetkellä virkasuhteessa olevan, mutta sopimussuhteeseen ehkä siirtyvän päällystöhenkilöstön markkamääräinen palkkaus ei muutu ennenkuin sopimuksen mukaiset palkkaedut sen ylittävät, jolloin palkkaetuihin luetaan kuukausipalkka, ikälisät ja korvaus iltavartiopalveluksesta, sekä että laivapäällystö myös kaupungin aluksilla suoritetun laivapalvelun ulkopuolella pysytetään kaupungin palveluksessa, mikä tarkoittaa päällystön palkkaetujen ja työsuhteen säilyttämistä siten, että kaupungilla on oikeus siirtää heidät aluksesta toiseen ja myös aluksesta maalla suoritettavaan työhön heidän palkkaetujensa pysyessä muuttumattomina.

Sukeltajille ja sukeltajien merkinantomiehille suoritettava 7 ½ %:n palkan korotus. Palkkalautakunta päätti [1]) yleisten töiden lautakunnalle ja satamalautakunnalle ilmoittaa Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kiertokirjeen noudatettavaksi seuraavasti: Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston kiertokirjeessä helmikuun 20 p:ltä palkka-asiainneuvosto ilmoitti, että kiertokirjeessä suositeltu 7 ½ %:n korotus ei koskenut sukeltajia ja sukeltajien merkinantomiehiä, koska sosiaaliministeriön palkka- ja hintaosasto oli jättänyt niiden palkkojen korottamisen asianomaisten työmarkkinajärjestöjen kesken sovittavaksi. Kun Voimalaitosrakentajien liitto oli sittemmin ilmoittanut, että sanotusta 7 ½ %:n korotuksesta oli asianomaisten järjestöjen kesken sovittu myös sukeltajien ja sukeltajien merkinantomiesten osalta, palkka-asiainneuvosto oli saattanut asian kaupungin- ja kauppalanhallitusten tietoon ja suositellut sanotun korotuksen soveltamista myös kaupunkien ja kauppalain palveluksessa olevien sukeltajien ja sukeltajien merkinantomiesten palkkoihin. Palkkalautakunnan kiertokirjeessä n:o 176 helmikuun 28 p:ltä selostettiin palkka-asiainneuvoston ennen mainittu kiertokirje voimaantulleesta, enintään 7 ½ %:n korotuksesta, mikä oli laskettava ohjepalkkoihin; ko. korotus oli maksettava sukeltajien ja sukeltajien merkinantomiesten palkkoihin sanotussa kiertokirjeessä lähemmin selostetulla tavalla.

Helsingin satamien työolot. Vt Vilenius ym. olivat tekemässään aloitteessa ehdottaneet, että kaupunginvaltuusto asettaisi komitean tutkimaan mahdollisuuksia ottaa Helsingin satamatyöt kokonaan kaupungin haltuun ja perustelleet ehdotustaan sillä, että satamassa toimintaansa harjoittavat ahtaus- ja purkausalan työnantajat jo pitemmän ajan olivat työmailla syyllistyneet »mielipidevainoon ja työmaaterroriin», josta oli seurauksena, että ahtaus- ja purkaustöissä työskentelevien n. 1 000:n satamatyöntekijän ja vakinaisen satamatyöntekijäkunnan työmahdollisuudet olivat huomattavasti supistuneet. Myöskin Helsingin satamamiehet yhdistys oli lähettämässään kirjelmässä ehdottanut,

[1]) Palkkal. 25 p. huhtik. 886 §.

että yksityisten työnantajain harjoittama työmaaterrori lopetettaisiin joko ottamalla mainitun alan työt kokonaisuudessaan kaupungin haltuun tai järjestämällä työhönotto satamissa siten, että sanottu työmaaterrori kävisi mahdottomaksi. Kun erikoisasiantuntijoiden lausuntojen mukaan ahtaustoimintaa ei voida kunnallistuttaa ilman lain muutosta palkkalautakunta päätti [1]) kaupunginhallitukselle antamassaan lausunnossa esittää, ettei ahtaustoiminnan kunnallistuttamiseen kaupungin omilla toimenpiteillä ollut mahdollisuuksia sekä että kysymys yksityisten työnantajain ja satamatyöntekijäin keskinäisistä suhteista oli työmarkkinajärjestöjen välinen ja äärimmäisessä tapauksessa poliisiviranomaisten hoidettava kysymys, mihin kaupunki sataman omistajana ei ollut oikeutettu puuttumaan. Erityisen komitean asettaminen olisi niin ollen aiheeton.

Kaasulaitoksen eräiden ammattimiesten palkkojen tarkistus. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunta oli huomauttanut, että kaasulaitoksen palveluksessa oli 4 erikoisammattimiestä, joiden palkat oli määrätty sosiaaliministeriön palkkaosaston helmikuun 26 p:nä 1948 tekemällä päätöksellä ja jotka, kun kaasulaitoksen erikoisammattimiehiksi hyväksyttyjen henkilöiden palkkojen tarkistukseen ei ollut kiinnitetty huomiota, olivat jääneet jälkeen kaasulaitoksen urakalla työskentelevien ammattimiesten [2]) samoin kuin yksityisen metallialan erikoisammattimiesten palkoista. Palkkalautakunta päätti [3]) vahvistaa ko. neljän erikoisammattimiehen tuntipalkaksi huhtikuun 1 p:stä alkaen 117 mk, mikä oli laskettu kaasulaitoksen viilaajien, sorvaajien, hitsaajien, seppien ja levyseppien v:n 1949 viimeisen vuosineljänneksen keskituntiansion mukaan. Ko. erikoismiesten palkat ovat uudelleen tarkistettava kertomusvuoden I vuosineljänneksen perusteella ja sen mukaiset palkat maksettava III vuosineljänneksen alusta eli heinäkuun 1 p:stä jne. toistaiseksi.

Kaasulaitoksen eräiden työntekijäin palkankorotus. Palkkalautakunta päätti [4]) valtuuttaa puheenjohtajansa käymään neuvotteluja Kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan kanssa ko. asiasta.

Kaasulaitoksen mittarinlukijoiden palkkioiden korottaminen. Palkkalautakunta oli huhtikuun 16 p:nä 1948 hyväksynyt kaasu- ja sähkölaitoksen ilmoituksen korottaa mittarinlukijoiden lukemis- ja perimispalkkiot niin, että ne vastasivat mittarinlukijain palkkoihin tehtyjä korotuksia edellyttäen, että laitokset vastaisuudessakin sanottujen palkkioiden laskemisessa noudattaisivat indeksin aiheuttamia muutoksia. Kun indeksikorotukset eivät enää perustuneet samaan järjestelmään kuin aikaisemmin, palkkalautakunta päätti [5]) alistaa asian kaupunginhallituksen ratkaistavaksi ja samalla esittää, että sähkö- ja kaasulaitos oikeutettaisiin silloisen indeksijärjestelmän voimassaollessa myöntämään itse indeksikorotuksia vastaavat lisät.

Kaasulaitoksen eräille työntekijöille suoritettava ylityökorvaus. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunta oli esittänyt, että niille kaasulaitoksen vuorotyöntekijöille, joiden ylityökorvaus tammikuun 1 p:n 1947 ja toukokuun 1 p:n 1948 väliseltä ajalta oli vielä saamatta, suoritettaisiin mainittu korvaus. Kaasulaitoksessa oli nimittäin toukokuun 1 p:nä 1948 siirrytty 5 viikon ajanjaksoa käsittävään vuorotyöjärjestelmään entisen 7 viikon vuorotyöjärjestelmän sijasta. Tällöin olivat työntekijät tammikuun 1 p:nä 1947 voimaantulleen työaikalain mukaan joutuneet tekemään työtä lain mukaisina 3 viikon ajanjaksoina enemmän kuin 144 tuntia, jolloin ylittävät työtunnit oli katsottava ylityöksi. Kaasulaitoksen annettua asiasta lausuntonsa, jossa vaatimus katsottiin oikeutetuksi palkkalautakunta päätti [6]) esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi keskustoimikunnan esityksen ja päättäisi, että kaasulaitoksen oli maksettava ko. ylityökorvaukset tammikuun 1 p:n 1947 ja huhtikuun 30 p:n 1948 väliseltä ajalta vaatimishetkellä laitoksen palveluksessa olleille työntekijöille sekä niille, jotka toukokuun 1 p:n 1948 jälkeen olivat siirtyneet eläkkeelle.

Kunnantyöntekijäin keskustoimikunta oli maininnut, että kaasulaitos oli palkkalautakunnan hyväksymän päätöksen mukaan maksanut urakkatyötä suorittaville putkityöntekijöille 140 mk tehdyltä työtunnilta, mutta kieltäytynyt maksamasta palkkaan 5 %:n indeksikorotusta, kuten yksityiset työntekijät olivat menetelleet. Palkkalautakunta päätti [2]) ilmoittaa Kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle kaasulaitoksen lausunnon

---

[1]) Palkkal. 29 p. elok. 1 624 §. — [2]) Kunnall. asetuskok. v. 1947 s. 226. — [3]) Palkkal. 18 p. huhtik. 809 §. — [4]) S:n 12 p. syysk. 1 745 §. — [5]) S:n 8 p. elok. 1 543 §. — [6]) S:n 21 p. marrask. 2 241 §. — [7]) S:n 5 p. syysk. 1 686 §.

mukaisesti, että kaasulaitos oli maksanut putkityöntekijöille kuuluvan 5 %:n indeksikorotuksen osaurakoiden palkan yhteydessä ja että, jos kaasulaitos siirtyisi kokonaisurakoihin, vastaava korotus otettaisiin huomioon myös ennakkomaksuissa.

Sähköalan erikoismiesten palkkojen tarkistus. Palkkalautakunta päätti [1]) tiedoittaa sähkölaitokselle, että sosiaaliministeriön palkkaosasto oli joulukuun 7 p:nä 1949 päättänyt, että niiden Sähkötyönantajain liittoon kuuluvien työnantajain palveluksessa olevien nimeltä mainittujen erikoismiesten, joille palkkaosasto oli siihen saakka hyväksynyt palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 3. mom:n mukaisen palkankorotuksen, palkkoja voitiin joulukuun 1 p:n 1949 tai ensimmäisen sen jälkeen alkaneen tilikauden alusta tarkistaa siten, että kunkin työntekijän vahvistettu keskimääräinen tuntipalkka korotettaisiin:

I	paikkakuntaluokassa	10 mk
II	»	9: 50 mk
III	»	9 mk
IV	»	8: 50 mk ja

joulukuun 12 p:nä 1949 hyväksynyt Sähkötyönantajain liiton ja Suomen metallityöväenliiton välillä marraskuun 30 p:nä 1949 allekirjoitetun, puhelinalaa koskevan työehtosopimuksen palkkojen osalta muuten, paitsi eräistä erittäin likaisista ja erittäin raskaista töistä maksettaviin lisiin nähden, joiden suuruus palkkasäännöstelypäätöksen 3 §:n 3. mom:n mukaisesti sai olla enintään 15 %. Selvennykseksi palkkalautakunta päätti huomauttaa, että kiertokirjeessä oleva maininta »nimeltä mainittujen erikoismiesten, joille jne.» tarkoittaa voimassaolevan työehtosopimuksen 19. sivulla olevaa 13. kohdassa mainittua korotusmenettelyä. Kiertokirje voi tulla sovellettavaksi vain niihin työntekijöihin, joille sanotun 13. kohdan mukaisesti on anottu ja saatu siinä mainittu korotus.

Työehtosopimuksen irtisanominen. Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston työehtosopimuksen irtisanomista koskevan kiertokirjeen johdosta palkkalautakunta päätti [2]), että mikäli kaupungin voimassaolevat työehtosopimukset työntekijäin järjestöjen taholta irtisanottaisiin tammikuun aikana, irtisanominen hyväksyttäisiin kaupungin puolesta, vaikka täydellistä muutosehdotusta uudesta sopimuksesta ei esitettäisikään, ehdoin, että kaupunki saisi myös irtisanoa työehtosopimukset, pidättäen itselleen oikeuden myöhemmin tehdä muutosehdotukset sekä että silloisten työehtosopimusten voimassaoloaikaa jatkettaisiin tarpeen mukaan siihen saakka, kunnes uusi sopimus oli hyväksytty voimaan tulevaksi. Vielä palkkalautakunta päätti irtisanoa työehtosopimukset, mikäli ne irtisanottaisiin Kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan ja Maataloustyöntekijäin ammattiosaston taholta. Yhdistysten sanottua [3]) tammikuun 31 p:nä irti kaupungin maataloustyöntekijöitä koskevan työehtosopimuksen palkkalautakunta päätti [4]) valtuuttaa puheenjohtajansa ryhtymään neuvotteluihin ja tiedustelemaan [5]) Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalta, mitkä olivat ne liikennelaitoksen työntekijäin edut, jotka keskustoimikunta halusi työntekijöillä olevan ja jotka keskustoimikunta suostui työehtosopimukseen tai pöytäkirjamerkintään sisällyttämään.

Eräiden työehtosopimusten hyväksyminen. Palkkalautakunta päätti [6]) merkitä tiedoksi, että Suomen asuntokiinteistöliiton ja Suomen kiinteistötyöntekijäin liiton välillä oli lokakuun 19 p:nä 1949 allekirjoitettu talonmiehiä koskeva työehtosopimus palkkahinnoitteluineen ja Maataloushallituksen insinööriosaston ja Maa- ja sekatyöväenliiton välillä joulukuun 27 p:nä 1949 työehtosopimus palkkojen osalta sekä ilmoittaa kiinteistölautakunnalle asiasta kaupungin ja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan välillä voimassa olevan [7]) työehtosopimuksen mainitsemassa tarkoituksessa huomautuksin, että maataloushallituksen insinööri-osaston ja Maatalous- ja sekatyöväen liiton välisen sopimuksen 3. kohdassa mainittu kuoppakorotus maksetaan ainoastaan niille aikapalkalla työskenteleville työntekijöille, jotka eivät saa palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 2. mom:n edellyttämää urakkahyvitystä tai tuotantopalkkiota sekä että palkkasäännöstelypäätöksen 3 §:n 5. mom:n perusteella saatiin ns. kaivuulisä maksaa ainoastaan aikapalkalla työskenteleville korjaustaitoisille kaivinkoneen käyttäjille ja enintään 5 mk:n suuruisena tunnilta sekä apumiehille enintään 50 % koneenkäyttäjälle maksetusta määrästä.

---

[1]) Palkkal. 3 p. tammik. 38 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 227 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 277 §. — [4]) S:n 25 p. huhtik. 895 §. — [5]) S:n 19 p. jouluk. 2 412 §. — [6]) S:n 14 p. helmik. 398 §. — [7]) Ks. v:n 1947 Kunnall. asetuskok. s. 209.

Putkijohtotyöntekijäin työehtosopimus. Merkittiin tiedoksi [1]) Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston ilmoitus, jonka mukaan Putkijohtotyönantajain liitto ja Suomen metallityöväen liitto olivat joulukuun 29 p:nä 1949 allekirjoittaneet työehtosopimuksen. Samalla palkkalautakunta päätti ilmoittaa yleisten töiden ja teknillisten laitosten lautakunnalle, huomioitavaksi helmikuun 19 p:stä lähtien, että sopimuksen määräyksistä voivat kaupungin töissä tulla työehtosopimuksen palkkahinnoittelun erikoismääräysten 14. kohdan perusteella sovellettavaksi seuraavat:

1) on sovittu ns. erikoisammattimiehiä koskevan palkkasäännöstelypäätöksen 4 §:n 3. mom:n käytäntöönottamisesta putkijohtoalalla. Niiden erikoisammattimiesten lukumäärä saa olla korkeintaan 20 % työntekijäin kokonaismäärästä ja heidän tuntipalkkansa I paikkakuntaluokassa 100—110 mk tunnissa ilman indeksikorotusta (vert. kaupungin työehtosopimuksen palkkahinnoittelun 13. kohtaan [2]);

2) aikapalkalla työskenteleville putkijohtoalan työntekijöille voidaan palkkasäännöstelypäätöksen 5 §:n nojalla myöntää korotus, jonka suuruus aikaisempien III ja IV palkkaryhmien lisäksi on palkka- ja hintaosaston tammikuun 30 p:nä antaman suostumuksen perusteella myös I ja II palkkaryhmissä 15 %;

3) putkityöntekijälle, joka toimii rakennuksella vastaavana ns. kärkimiehenä, maksetaan kärkimieslisää 10 mk tunnilta. Jos rakennus laajuuteensa ja suuruuteensa nähden vaatii erillisen kärkimiehen lämpöjohto- ja erillisen vesijohtopuolella, maksetaan kummallekin vastaavalle työntekijälle kärkimieslisä. Kärkimiehellä tarkoitetaan työntekijää, joka työskentelee vastuunalaisena asentajana piirustuksien mukaan rakennuksella, missä asennukseen kuuluu vähintään joko 25 lämpöpatteria tai 25 vesijohtopistettä, jolloin sekä lämpöjohto- että vesijohtopuolella on oma kärkimiehensä. Kärkimieslisää sovelletaan myös siinä tapauksessa, että tilapäispatterien ja vesijohtopisteiden yhteinen lukumäärä on 25, jolloin kärkimies on molemmille puolille yhteinen. Vesijohtopisteiden lukumäärä lasketaan Putkijohtotyönantajainliiton elokuun 17 p:nä 1945 antaman työpalkkasitoumuksen mukaan. Kärkimieslisä maksetaan vastuunalaiselle asentajalle myös erikoislaatuisissa töissä, edellyttäen, että he ovat edellä aikaisemmin lueteltuihin töihin verrattavia ja suoritetaan se myös ylityöajalta kertakaikkisena;

4) yleisten käymäläin wc-astioiden avaamisesta maksetaan 100 %:n ja yleisten käymäläin wc-astioiden viemärijohtojen avaamisesta 50 %:n erittäin likaisen työn lisä; sekä

5) työehtosopimukseen liittyy yksityiskohtainen urakkahinnoittelu.

Uuden työehtosopimuksen mukaisten palkkojen käytäntöönottaminen kaupungin töissä. Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvosto oli suositellut Sähkötyönantajain liiton ja Suomen metallityöväenliiton välillä marraskuun 18 p:nä tehdyn uuden työehtosopimuksen mukaisten palkkojen käytäntöön ottamista kaupungin järjestämissä töissä. Palkkalautakunta päätti [3]) ilmoittaa uudet palkkamääräykset asianomaisille laitoksille tiedoksi ja noudatettaviksi joulukuun 15 p:stä sekä ilmoittaa Kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle, että työehtosopimuksen palkkatariffia koskeviin neuvotteluihin oltiin palkkalautakunnan puolesta valmiita heti, kun keskustoimikunta oli tariffiehdotuksensa tehnyt, mutta että vanhan käytännön perusteella palkkalautakunta oli päättänyt lähettää Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston suosituksen sähköalan uusista palkoista asianomaisille laitoksille tiedoksi ja noudatettavaksi.

Sairaalain eräiden viranhaltijoiden virkanimikkeiden muuttaminen. Kaupungin sairaaloiden ylihoitajattarien ja Helsingin kaupungin viranhaltijat nimisen yhdistyksen esitettyä eräiden virkanimitysten muuttamista palkkalautakunta päätti [4]) ehdottaa sairaalalautakunnan esityksen hylättäväksi muilta osin, paitsi puoltaa ylihoitajattaren ja sairaanhoitajattaren virkanimikkeiden muuttamista ylihoitajaksi ja sairaanhoitajaksi, puhelimenhoitajan virkanimikkeen muuttamista keskuksenhoitajaksi sekä siivoojan ja tuberkuloosisairaalan palvelijan virkanimikkeiden muuttamista sairaala-apulaisiksi.

Henkilökohtaisen palkanlisän maksaminen. Kun Tavolan koulukodin virat kesäkuun 1 p:stä lakkautettaisiin, oli po. laitoksen 21. palkkaluokan mukaista palkkaa saava emännöitsijähoitaja joutunut samasta ajankohdasta siirtymään Ryttylän koulukotiin 20. palkkaluokan hoitajan virkaan. Lastensuojelulautakunnan esitettyä, että hänelle mak-

[1]) Palkkal. 14 p. helmik. 398 §. — [2]) Ks. v:n 1947 Kunnall. asetuskok. s. 226. — [3]) Palkkal. 12 p. jouluk. 2 375 §. — [4]) S:n 17 p. lokak. 1 965 §.

settaisiin silloisen virkansa ja uuden viran palkkaluokan välinen ero, palkkalautakunta päätti [1]) kaupunginhallitukselle puoltaa esitystä.

Malmin terveystalon vastaanottoapulaisen palkkion oikaiseminen. Terveydenhuoltolääkäri oli ilmoittanut, että Malmin terveystalon vastaanottoapulaiselle oli maksettu 42: 20 mk:n tuntipalkan mukainen palkkio tammikuun 1 p:n ja marraskuun 30 p:n 1949 väliseltä ajalta 144 työtunnin mukaan kuukaudessa. Sittemmin oli kuitenkin käynyt ilmi, että hänen työtuntiensa määrä oli ollut 160 tuntia kuukaudessa. Kun esim. Unioninkadun neuvolan vastaanottoapulainen, joka teki samaa työtä, sai 52: 20 mk tunnilta oli terveydenhoitolautakunta ehdottanut, että Malmin terveystalon vastaanottoapulaiselle saataisiin maksaa palkkiota lisätyötunneilta marraskuun 30 p:ään 1949 saakka sekä joulukuun 1 p:stä 1949 160 työtunnin ja 52: 20 mk:n tuntipalkan mukaan kuukaudessa. Palkkalautakunta päätti [2]) kaupunginhallitukselle esittää, että mainittu kuukausipalkkio korotettaisiin siten, että tammikuun 1 ja 31 p:n 1949 väliseltä ajalta palkka laskettaisiin 160 tunnin ja 46: 20 mk:n tuntipalkan perusteella ja sen jälkeiseltä ajalta joulukuun 1 p:ään 1949 saman tuntimäärän ja 48: 30 mk:n tuntipalkan perusteella sekä sen jälkeiseltä ajalta 52: 20 mk:n ja 160 työtunnin perusteella.

Erillisen lisän maksaminen Erottajan kalliosuojassa työskennelleille kansanhuoltotoimiston eräille viranhaltijoille. Eräät Erottajan kalliosuojassa työskennelleet kansanhuoltotoimiston virkailijat olivat anoneet lakisääntöistä ylimääräistä korvausta ajalta, jonka he olivat työskennelleet mainitussa kalliosuojassa, koska ilma heidän ilmoituksensa mukaan oli kalliosuojassa erittäin epäterveellistä. Kun kaupungin viranhaltijoihin nähden ei voida puhua mistään lakisääntöisestä korvauksesta työskentelystä epäterveellisissä olosuhteissa ja kun korvaus, jos se myönnettäisiin, tulisi myöntää kaikille korttijakeluun osallistuneille, jolloin se tulisi koskemaan hyvin suurta henkilömäärää palkkalautakunta päätti [3]), ettei tiedustelun aiheuttaneiden viranhaltijoiden anomukseen ollut suostuttava.

Elinkoron vähentäminen palkasta. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan ja satamalautakunnan esitettyä, ettei eräiden satamarakennusosaston työntekijäin palkasta pidätettäisi heille maksettavaa elinkorkoa ja että jo pidätetty elinkorko maksettaisiin heille takaisin sekä pyydettyä yleisiä ohjeita siitä, oliko elinkorko pidätettävä, ja miten ja milloin se pidätetään palkkalautakunta päätti [4]) ilmoittaa satamalautakunnalle, ettei lautakunnan mainitsemilta henkilöiltä ollut vähennettävä Pohjolan heille maksamaa elinkorkoa sekä että jo vähennetyt elinkorkoa vastaavat määrät työssäoloajoilta oli maksettava heille takaisin. Sen sijaan vähennys oli tehtävä sairausloma-ajalta saadusta palkasta. Yleisiä ohjeita ei ollut syytä asiasta antaa, koska se ilmeisesti tulisi käsiteltäväksi työntekijäin sairaus- ja hautausapua koskevien säännösten uusimisen yhteydessä.

Luontoisedut. Palkkalautakunta teki joukon päätöksiä, jotka koskivat luontoisetukorvauksien vahvistamista, vapauttaen eräät viranhaltijat joko kokonaan tai osittain luontoiseduista ja oikeuttaen eräät heistä asumaan virkapaikkansa ulkopuolella tahi pitämään virka-asunnossaan asumassa ulkopuolisia henkilöitä.

Vaatetusesineiden tai pukuavustuksen myöntäminen kaupungin viranhaltijoille. Sen johdosta, että palkkalautakunnalta oli pyydetty lausuntoa vaatetusetujen myöntämistä viranhaltijoille koskevassa asiassa, oli kaupungin virastoilta ja laitoksilta pyydetty tietoja siitä, oliko niissä kaupungin toimesta annettu viranhaltija-asemassa olevalle henkilökunnalle virka-, työ- tai suojapukuja taikka erityistä pukurahaa, sekä mikäli niin oli tapahtunut, mitä määrärahoja käyttäen ja minkä päätöksen perusteella po. edut oli myönnetty. Koska saatujen vastausten perusteella voitiin todeta, että vaatetusesineiden jakaminen eri laitoksissa oli ollut varsin epätasaista ja niiden hankintaan käytetty hyvin erilaisia määrärahoja, palkkalautakunta päätti [5]) saattaa kertyneen aineiston kaupunginhallituksen tietoon ja samalla ehdottaa, että vaatetushankintamäärärahat vastaisuudessa selvästi eriteltäisiin talousarvion perusteluissa sekä että kaupunginhallitus siihen mennessä pidättäisi itselleen oikeuden ratkaista kaikki uusia senluontoisia etuja koskevat kysymykset.

Vt Hiitonen ym. olivat tammikuussa 1949 tehneet aloitteen työpukujen hankkimiseksi kaupungin eri laitosten henkilökunnille, huomauttaen mm. työpukujen hankinnan omilla varoilla tuottavan useille taloudellisia vaikeuksia. Eri laitosten annettua asiasta

---

[1]) Palkkal. 23 p. toukok. 1 099 §. — [2]) S:n 17 p. tammik. 153 §. — [3]) S:n 9 p. toukok. 1 007 §. — [4]) S:n 10 p. lokak. 1 916 § ja 19 p. jouluk. 2 403 §. — [5]) S:n 7 p. helmik. 322 §.

selvityksensä palkkalautakunta päätti [1]) kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, että voimassa olevan työehtosopimuksen 11 §:n 2. momentissa on yksityiskohtaiset määräykset työpukujen antamisesta, kun lisäksi hankituista selvityksistä ilmeni, että työehtosopimuksen määräykset oli täytetty, jopa joissakin tapauksissa nähtävästi ylitettykin, ei kaupungilla ollut mitään syytä poiketa työehtosopimuksen edellyttämistä määräyksistä. Työehtosopimuksen tultua irtisanotuksi Keskustoimikunnalla oli mahdollisuus esittää muutosehdotuksensa työpukuja koskeviin määräyksiinsä.

Sadetakkien antaminen rakennustoimiston varasto-osaston työntekijöille. Rakennustoimiston konepajalaisten ammattiosasto oli lähettämässään kirjelmässä huomauttanut, että varasto-osaston johdon taholta oli laiminlyöty voimassa olevaa työehtosopimusta, kun ei esim. osaston konetarkastajille ja ulkovaraston hoitajille ollut annettu sadetakkeja. Rakennustoimisto oli antamassaan lausunnossa ilmoittanut, että kaupunki työehtosopimuksen 11 §:n mukaan antoi, mikäli mahdollista sadevaatteet sellaisia töitä varten, jotka oli suoritettava sateesta huolimatta. Varusteet oli iltaisin luovutettava takaisin työmaalle. Kun esim. konetarkastajat menivät työmaakierroksen jälkeen työajan päätyttyä suoraan kotiinsa tuottaisi vaatteiden luovuttaminen työmaalle vaikeuksia, edelleen ei heidän työnsä edellyttänyt työskentelyä rankkasateessa, kuten esim. vartijoiden, joiden oli hoidettava tehtävänsä sateessakin. Vielä rakennustoimisto huomautti, että myönteinen päätös johtaisi siihen, että kaupungin olisi hankittava sadevarusteet kaikille ulkona työskenteleville työntekijöilleen. Palkkalautakunta päätti [2]) hylätä esityksen.

Vaatetusesineiden hankkiminen varastoimis- ja laiturihuolto-osaston palveluksessa oleville. Palkkalautakunta päätti [3]) puoltaa satamalautakunnan esitystä saada suorittaa ennen kaupunginhallituksen helmikuun 23 p:nä tekemää päätöstä tilattujen ja sen jälkeen saatujen vaatetusesineiden laskut ja esittää, että satamalautakunta oikeutettaisiin edelleen suorittamaan entisen käytännön mukaisia hankintoja talousarvion puitteissa, mutta että uudenlaatuisten vaatetusesineiden hankintaan tai entisen käytännön laajentamiseen olisi kuitenkin hankittava kaupunginhallituksen suostumus.

Liikennelaitoksen työntekijäin suojapukuja koskeva asia. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunta oli lähettämässään kirjelmässä huomauttanut, ettei liikennelaitos ollut noudattanut työtuomioistuimen päätöstä, joka koski työntekijäin oikeutta saada vuosittain kaksi suojapukua. Liikennelaitos oli asiasta antamassaan lausunnossa ilmoittanut, että liikennelaitoksen johdon ja työntekijäin järjestöjen kesken oli ollut erimielisyyttä po. työtuomioistuimen päätöksen tulkinnasta ja käytäntöön soveltamisesta, mutta että erimielisyys oli kertomusvuoden kesän kuluessa selvitetty. Merkittiin [4]) tiedoksi, ettei asia antanut aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että liikennelaitoksen huomautus työehtosopimuksen tarkistamisesta oli pyrittävä ottamaan huomioon työehtosopimusneuvotteluissa.

Liikennelaitoksen henkilökunnan vapaita matkoja koskevat neuvottelut. Palkkalautakunnan puheenjohtajan käytyä viranhaltijayhdistysten kanssa neuvotteluja liikennelaitoksen henkilökunnan vapaita matkoja koskevassa asiassa palkkalautakunta päätti [5]) neuvottelujen tuloksena tulkita voimassaolevaa työehtosopimusta siten, ettei silloista käytäntöä sen alaisen henkilökunnan osalta voitu muuttaa muulla tavoin kuin työehtosopimuksen irtisanomisen yhteydessä. Virkasuhteessa olevien osalta neuvottelukokouksen pöytäkirja päätettiin lähettää liikennelaitoksen lautakunnalle ja ilmoittaa, ettei palkkalautakunnalla ollut mitään huomauttamista sitä vastaan, että liikennelaitoksen lautakunnan päätös virkasuhteessa oleviin työntekijöihin nähden pantiin täytäntöön.

Kaupungin alusten henkilökunnan ruokarahan korottaminen. Suomen konemestariliitto ja Suomen laivanpäällystöliitto olivat esittäneet, että kaupungin ja mainittujen liittojen välinen kaupunginvaltuuston hyväksymä [6]) sopimus kaupungin aluksilla palvelevan päällystön ruokarahan korottamisesta, muutettaisiin valtioneuvoston heinäkuun 27 p:nä tekemän päätöksen mukaiseksi. Satamalautakunta oli antanut asiasta lausuntonsa ehdottaen, että sopimuksia muutettaisiin seuraavasti: »Korvauksena ruoanpidosta suoritetaan sama korvaus, mikä kulloinkin on voimassa valtioneuvoston päätöksen mukaisesti merimiesten vuosilomapalkkaan sisältyvästä vapaan asunnon ja ravinnon vastikkeesta.» Korvaus olisi siten päällystölle 231 mk ja miehistöön kuuluvalle 210 mk vuorokaudessa, koska

[1]) Palkkal. 18 p. huhtik. 800 §. — [2]) S:n 5 p. syysk. 673 §. — [3]) S:n 2 p. kesäk. 1 147 §. — [4]) S:n 17 p. lokak. 1 973 §. — [5]) S:n 17 p. tammik. 156 §. — [6]) Ks. tämän kert. I osan s. 94.

valtioneuvoston po. päätöksen mukaan miehistölle tuleva korvaus oli ilman indeksiä 200 mk. Merimies-Unionin kanssa aikanaan tehtävään sopimukseen ehdotettiin otettavaksi sama määräys. Palkkalautakunta päätti [1]) kaupunginhallitukselle esittää satamalaitoksen ehdotuksen hyväksymistä täytäntöönpantavaksi marraskuun 1 p:stä.

Sairaalan henkilökunnalle jaetusta sokerista perityn maksun jättäminen perimättä poissaolopäiviltä ja sokerinjakelun lopettaminen. Palkkalautakunta päätti [2]) suostua sairaalalautakunnan esitykseen lopettaa tammikuun 1 p:stä 1951 sokerin jakelu sairaalain toimesta henkilökunnalle, jolloin asianomaisille ruokailijoille poissaolopäiviltä sanotusta ajankohdasta lähtien saatiin suorittaa täysi hyvitys eli 100 mk päivältä vähentämättä enää 2 mk jo jaetun sokerin osalta.

Täysimääräisen ruokarahan palauttaminen lastenhuoltolaitosten viranhaltijoille lomapäiviltä. Lastensuojelulautakunnan esityksestä palkkalautakunta päätti [3]) oikeuttaa ne lastenhuoltolaitosten viranhaltijat, jotka saivat vain säännöstelynalaisen sokeriannoksensa koko kuukauden ajalta, saamaan lomapäiviltä ruokarahan palautuksen täysimääräisenä marraskuun 1 p:stä.

Kivelän sairaalan apulaislääkärin O. Vartiaisen oikeuttaminen virkasuhteen päättymisen jälkeen asumaan virka-asunnossa. Apulaislääkäri Vartiainen oli ilmoittanut virkasuhteensa päättyneen joulukuun 31 p:nä 1949, ja anonut saada asua virka-asunnossaan korvausta vastaan kesäkuun 30 p:ään, koska huoneenvuokralautakunta ei ollut osoittanut hänelle asuntoa. Palkkalautakunta päätti [4]) ilmoittaa sairaalalautakunnalle pitävänsä kaupungin edun kannalta välttämättömänä po. asunnon säilyttämistä virka-asuntona, joten Vartiaisen olisi luovutettava se Kivelän sairaalalle virka-asuntona käytettäväksi, jotta ei syntyisi vaaraa, että huoneenvuokralautakunta katsoisi virka-asuntosuhteen lakanneeksi ja vuokrasuhteen syntyneeksi, mikä aiheuttaisi sen, että Kivelän sairaalan olisi vaikeata saada ko. asunto jälleen virka-asunnoksi.

Oikeus jäädä virkaansa säädetyn eroamisiän saavutettuaan myönnettiin kaupunginhallituksen asiamiesosaston kirjaajalle A. Kaipaiselle lokakuun 1 p:ään [5]), rahatoimiston toimistoapulaiselle E. Granrothille maaliskuun 15 p:ään 1951 [6]), terveydenhoitolautakunnan katsastajalle G. Åhlgrenille, kunnes virka täytetään [7]), asunnontarkastaja A. Nymanille kertomusvuoden loppuun [8]), sielullisesti sairaiden vastaanotto-osaston sosiaalihoitajalle T. Lavoniukselle v:n 1951 loppuun [9]) ja hoitajalle J. Oralle kertomusvuoden loppuun [10]), sairaanhoitaja J. Kaukovaaralle syyskuun 30 p:ään [11]), Marian sairaalan siivoojalle E. Saxbergille v:n 1951 ajaksi [12]), Nikkilän sairaalan liinavaatevarastonhoitajalle F. Andersonille marraskuun 7 p:ään [13]), lastentarhan johtajalle F. Karhulalle heinäkuun 31 p:ään 1951 [14]) ja lastentarhan opettajalle L. Roosille kertomusvuoden loppuun [15]), kotitalouslautakunnan käsityöneuvojalle L. Lehdolle kesäkuun 30 p:ään 1951 [16]) sekä satamalaitoksen insinöörille V. Hirnille helmikuun 28 p:ään [17]).

Sivutoimet. Oikeus hoitaa sivutointa myönnettiin asunnontarkastaja T. Boxbergille [18]); tuberkuloositoimiston asuntoloiden isännöitsijälle 4 kk:n ajaksi [19]); haarahammasklinikan hoitajalle K. Miettiselle v:ksi 1950 [20]); Marian sairaalan johtajalle v:n 1951 syyslukukaudeksi [21]), ylilääkärille G. Töttermanille v:n 1951 loppuun [22]), alilääkärille C. Ehrströmille v:n 1950 ajaksi [23]), alilääkärille M. Hirvoselle v:n 1950 loppuun [24]), apulaislääkäreille H. Hirvensalolle, R. Tammilehdolle ja C. Wasastjernalle v:n 1950 ajaksi [25]), apulaislääkärille R. Gordinille v:n 1951 loppuun [26]) ja oppilaskodin hoitajalle G. Sommerschildille v:n 1950 ajaksi [27]); kulkutautisairaalan ylilääkärille V. Rantasalolle, alilääkäreille P. G. Forsellille ja E. Klemolalle ja apulaislääkäreille K. Lounavaaralle ja A. Munsterhjelmille v:n 1950 ajaksi [28]); Kivelän sairaalan ylilääkärille H. Gadolinille, alilääkärille M. Virkkuselle, apulaislääkäreille V. Laineelle, K. O. Niskaselle, S. Perelle ja A. J. Seppälälle sekä taloudenhoitajalle V. Kääriäiselle v:n 1950 ajaksi [29]); Nikkilän sairaalan apulaislääkärille A. Antti-

[1]) Palkkal. 21 p. marrask. 2 238 §. — [2]) S:n 12 p. jouluk. 2 362 §. — [3]) S:n 31 p. lokak. 2 070 §. — [4]) S:n 7 p. helmik. 341 §. — [5]) S:n 27 p. kesäk. 1 315 §. — [6]) S:n 7 p. marrask. 2 125 §. — [7]) S:n 3 p. tammik. 21 §. — [8]) S:n 2 p. toukok. 942 §. — [9]) S:n 19 p. marrask. 2 398 §. — [10]) S:n 5 p. syysk. 1 682 §. — [11]) S:n 28 p. maalisk. 693 §. — [12]) S:n 7 p. marrask. 2 147 §. — [13]) S:n 11 p. marrask. 1 384 §. — [14]) S:n 19 p. syysk. 1 779 §. — [15]) S:n 9 p. toukok. 1 006 §. — [16]) S:n 7 p. maalisk. 540 §. — [17]) S:n 3 p. tammik. 20 §. — [18]) S:n 2 p. kesäk. 1 182 §. — [19]) S:n 27 p. kesäk. 1 305 §. — [20]) S:n 14 p. helmik. 417 §. — [21]) S:n 11 p. heinäk. 1 386 §. — [22]) S:n 7 p. marrask. 2 122 §. — [23]) S:n 17 p. tammik. 164 §. — [24]) S:n 3 p. lokak. 1 850 §. — [25]) S:n 17 p. tammik. 164 §. — [26]) S:n 7 p. marrask. 2 122 §. — [27]) S:n 17 p. tammik. 164 §. — [28]) S:n 17 p. tammik. 165 § ja 7 p. helmik. 336 §. — [29]) S:n 17 p. tammik. 166 § ja 7 p. helmik. 338 §.

lalle maaliskuun ajaksi ja mielisairaanhoitokoulun opettajalle I. Laurinkarille lokakuun 10:n ja 31:n p:n väliseksi ajaksi [1]); tuberkuloosisairaalan apulaislääkärille S. Anttilalle v:n 1950 loppuun [2]); Malmin sairaalan johtajalle H. A. Hagströmille ja toimistoapulaiselle S. Virtaselle v:n 1950 ajaksi [3]); huoltotoimiston tarkastajalle H. Vesteriselle v:n 1950 loppuun [4]); kansanhuollon johtajalle V. Svanströmille v:n 1950 loppuun [5]); raittiuslautakunnan raittiustyönohjaajalle K. Varjolle v:n 1950 loppuun [6]); ruotsinkielisen työväenopiston johtajalle G. Bäckille v:n 1951 toukokuun loppuun [7]); valmistavan poikain ammattikoulun opettajalle K. Aallolle v:n 1951 loppuun [8]); kotitalouslautakunnan talousopettajalle D. Schönholtzille [9]); kaupunginkirjaston kirjastonhoitajalle U. Saarniolle ja apulaiskirjastonhoitajalle H. Hirnille v:n 1951 loppuun [10]); kiinteistötoimiston maatalousosaston apulaiskaupunginagronomille J. Kukkoselle v:n 1950 loppuun [11]), kaupunginmetsänhoitajalle E. E. Erkkilälle toukokuun 31 p:ään 1951 [12]), kaupunkimittausosaston apulaiskaupungingeodeetille L. Kärkkäiselle v:n 1950 loppuun ja maanmittausteknikko O. Ihalaiselle toukokuun 31 p:ään 1950 [13]), talo-osaston apulaispäällikölle M. Finskasille v:n 1950 loppuun [14]); rakennustoimiston katurakennusosaston insinööreille K. K. Hänniselle ja P. Saikulle lukuvuoden 1950/1951 loppuun [15]); satamalautakunnan apulaisjohtajalle T. Teräkselle v:n 1951 loppuun [16]); elintarvikekeskuksen toimitusjohtajalle F. E. Ekbergille [17]) ja vesilaitoksen I putkimestarille E. Aholle v:n 1950 ajaksi [18]).

Oikeus asua kaupungin ulkopuolella v:n 1950 loppuun saakka myönnettiin suomenkielisten kansakoulujen opettajalle T. Antikaiselle [19]), rakennustoimiston katurakennusosaston rakennusmestarille E. Marrasmaalle [20]) ja vesijohtolaitoksen lähetille L. Långströmille [21]). Vuoden 1951 loppuun, huoneenvuokralautakuntien toimistoapulaiselle S. Rihtolalle [22]), huoltotoimiston tarkastajalle P. Korvenmaalle [23]), rakennustoimiston varastomiehelle G. Erikssonille ja lähetille E. Räsäselle [24]), sähkölaitoksen viranhaltijoille A. M. Berglundille, G. A. M. Caireniukselle, H. Heinoselle, O. O. Hurmeelle, A. L. Koivulalle, O. J. Ojaniemelle, E. W. Rautiolle ja M. Strömille [25]). Vuoden 1952 loppuun, sairaalain tiliviraston toimistoapulaiselle H. Grönroosille [26]), ruotsinkielisten kansakoulujen opettajille M. Henriksonille, E. Lundellille, B. Metherille ja N. Studelle [27]) sekä liikennelaitoksen raitiovaununkuljettajalle B. Bäcklundille [28]).

Ikäkorotusten myöntäminen. Palkkalautakunta käsitteli kertomusvuoden aikana kaikki sen ratkaistavaksi alistetut ikäkorotusten myöntämistä koskevat asiat. Kaupunginhallituksen ratkaistavissa olevista ikäkorotusanomuksista ja ikäkorotuksia vastaavien palkankorotusten myöntämistä koskevista anomuksista palkkalautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausuntonsa.

Sairauslomasijaisten palkkiot. Kertomusvuoden aikana palkkalautakunta käsitteli 519 asiaa, jotka koskivat palkkion myöntämistä sairauslomaa nauttivien viranhaltijain sijaisille. Eri virastoille myönnetyt palkkiomäärärahat jakautuivat seuraavasti:

	Mk		Mk
Kaupunginvaltuusto	524	Maistraatti	168 360
Revisiotoimisto	192 297	Toisen kaupunginvoudin konttori	721 860
Kaupunginhallitus	266 600	Rikostuomioiden toimeenpanijan konttori	41 690
Kaupunginkanslia	232 433	Helsinki-Malmin ulosottopiiri	3 510
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto	9 081	Raastuvanoikeus	526 840
Kaupunginarkisto	9 030	Syyttäjistö	127 835
Rahatoimisto	79 450		
Tilastotoimisto	336 400		

[1]) Palkkal. 18 p. huhtik. 830 § ja 26 p. syysk. 1 818 §. — [2]) S:n 17 p. tammik. 167 §. — [3]) S:n 7 p. helmik. 337 § ja 17 p. tammik. 168 §. — [4]) S:n 21 p. helmik. 450 §. — [5]) S:n 7 p. maalisk. 545 §. — [6]) S:n 3 p. tammik. 12 §. — [7]) S:n 12 p. syysk. 1 716 §. — [8]) S:n 7 p. marrask. 2 144 §. — [9]) S:n 12 p. syysk. 1 742 §. — [10]) S:n 7 p. marrask. 2 123 §. — [11]) S:n 10 p. tammik. 77 §. — [12]) S:n 3 p. tammik. 25 § ja 11 p. heinäk. 1 372 §. — [13]) S:n 7 p. maalisk. 535 § ja 30 p. tammik. 265 §. — [14]) S:n 21 p. helmik. 451 §. — [15]) S:n 17 p. lokak. 1 991 §. — [16]) S:n 7 p. helmik. 317 § ja 5 p. jouluk. 2 328 §. — [17]) S:n 7 p. marrask. 2 156 §. — [18]) S:n 30 p. tammik. 266 §. — [19]) S:n 30 p. tammik. 275 §. — [20]) S:n 3 p. tammik. 69 §. — [21]) S:n 14 p. helmik. 385 §. — [22]) S:n 22 p. elok. 1 593 §. — [23]) S:n 18 p. huhtik. 803 §. — [24]) S:n 7 p. helmik. 335 § ja 21 p. maalisk. 651 §. — [25]) S:n 7 p. helmik. 334 ja 19 p. jouluk. 2 401 §. — [26]) S:n 7 p. marrask. 2 116 §. — [27]) S:n 26 p. syysk. 1 815 §. — [28]) S:n 5 p. jouluk. 2 335 §.

	Mk
Maistraatin ja raastuvanoikeuden arkisto	84 585
Holhouslautakunta	250
Huoneenvuokralautakunnat	11 180
Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto	295 260
Terveydellisten tutkimusten laboratorio	44 945
Maidontarkastamo	116 930
Ammattientarkastus	172 290
Tuberkuloosihuoltotoimisto	371 835
Tuberkuloosihuollon asuntolat	146 035
Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	375 980
Sielullisesti sairaiden naisten keskuskoti	1 390
Sielullisesti sairaiden lastenpsykiatrin toimisto	16 460
Kouluhammasklinikka	87 175
Veneeristen tautien poliklinikat	95 640
Äitiys- ja lastenneuvolat	258 835
Desinfioimislaitos	223 310
Sairaalain tilivirasto	9 660
Huoltolautakunta ja huoltoviraston yleinen toimisto	298 530
Huoltolautakunnan kassa- ja tilitoimisto	1 340
Huoltolautakunnan asiamiestoimisto	34 405
Kunnalliskoti laitoksineen	1 418 335
Tervalammen työlaitos ja maatila	27 385
Työtuvat	100 525
Lastensuojelulautakunta	309 300
Lastenhuoltolaitokset	577 775
Lastenhuoltolaitosten tilat	76 050
Työnvälitystoimisto	34 590
Raittiuslautakunta	500
Suomenkielinen työväenopisto	39 030
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	274 005
Kotitalouslautakunta	245 660
Lastentarhain johtokunta	39 125
Kaupunginkirjasto	906 280
Musiikkilautakunta	47 090
Kaupunginorkesteri	384 370
Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto	173 700
Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto	390 075
Viemärien puhdistuslaitosten käyttö ja hoito	2 050
Teurastamo	12 700
Elintarvikekeskus	24 120
Yhteensä	10 444 610

Sairaudesta johtuvasta työpäivien menetyksestä laadittu selvitys merkittiin [1]) tiedoksi. Samalla päätettiin kaupunginhallitukselle ilmoittaa, että työtehotoimiston asiasta hankkiman selvityksen nojalla olisi asiaa harkitsevan komitean kiirehdittävä po. asian käsittelyä.

Sairausloman ajalta myönnettävät palkkaedut. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan tiedusteltua opettajalle sairausloman ajalta myönnettäviä palkkaetuja palkkalautakunta päätti [2]) ilmoittaa sekä suomen- että ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle, että milloin johtokunta, myönnettyään opettajalle sairauslomaa kahdentoista kuukauden ajaksi virkasäännön perusteella ja siinä määrätyin palkkaeduin, joutui myöntämään jatkolomaa kansakoulun järjestysmuodosta annetun asetuksen nojalla, hänen palkkaetunsa saatiin jatkoloman ajalta määrätä kansakoululaitoksen kustannuksista annetun lain 13 §:n mukaisiksi, sellaisena kuin mainittu lainkohta oli joulukuun 23 p:nä 1947 annetussa laissa, alistamatta kutakin yksityistapausta palkkalautakunnan käsiteltäväksi.

Viransijaisuuspalkkiot muun syyn kuin sairauden takia. Seuraaville virastoille ja laitoksille myönnettiin määräraha kertomusvuoden talousarvion määrärahasta Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa:

	Mk
Kaupunginhallitus	90 300
Kaupunginkanslia	108 060
Rahatoimisto	49 720
Maistraatti	3 030
Raastuvanoikeus	12 945
Tuberkuloosihuoltotoimisto	17 800
Äitiys- ja lastenneuvolat	212 775
Marian sairaala	90 250
Kulkutautisairaala	109 120
Kivelän sairaala	462 500
Sairaanhoitajatarkoulu	63 920
Kunnalliskoti laitoksineen	66 080

[1]) Palkkal. 18 p. huhtik. 799 §. — [2]) S:n 21 p. maalisk. 659 §. —

	Mk		Mk
Lastensuojelulautakunta.....	102 820	Kotitalouslautakunta	58 600
Kansakoulut	34 610	Lastentarhain johtokunta	1 775
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	60 600	Lastentarhat laitoksineen	15 115
		Yhteensä	1 560 020

Virkavapauden ajalta saadun palkan takaisin maksaminen. Sairaalalautakunnan esitettyä, että Nikkilän sairaalan apulaisylilääkärin A. Anttilan tulisi erotessaan toukokuun 1 p:nä kaupungin palveluksesta maksaa takaisin virkavapauden ajalta saamansa palkkaedut asetetun ehdon mukaisesti, palkkalautakunta päätti [1]) kaupunginhallitukselle esittää, että tohtori Anttilalle myönnettäisiin pyytämänsä ero ja hänet velvoitettaisiin erotessaan maksamaan kaupungille takaisin koko virkavapautensa ajalta saamansa palkkaedut.

Palkkalautakunta päätti [2]) hylätä terveydenhoitolautakunnan esityksen, eroavan terveydenhuoltolääkärin I. Uotin vapauttamisesta virkavapausajan palkkaetujen takaisin maksamisesta hänen erotessaan kaupungin palveluksesta ennen kuin 2 vuotta virkavapausajan päättymisestä oli kulunut.

Palkan nauttiminen virkavapauden ajalta. Palkallista virkavapautta koskevia asioita palkkalautakunta ratkaisi kertomusvuoden aikana 260. Täysipalkkaisen virkavapauden ohella myönnettiin joissakin tapauksissa puolet viranhaltijan palkkaeduista ikäkorotuksineen ja joissakin tapauksissa ainoastaan ikäkorotukset.

Palkatonta virkavapautta myönnettiin kertomusvuonna 37:lle eri henkilölle tavanmukaisin ehdoin.

Myönnetyt eläkkeet. Kertomusvuoden aikana palkkalautakunta myönsi 351:lle kaupungin palveluksessa olleelle henkilölle sääntöjen mukaisen eläkkeen. Ylimääräisiä eläkkeitä koskevia asioita käsiteltiin yht. 33. Tilinpäätöksen mukaan maksettiin eläkkeitä kertomusvuonna kaikkiaan 146 815 388 mk, josta 13 milj. mk tuli vuoden varrella myönnettyjen uusien eläkkeiden osalle.

Indeksilisiä koskevat määräykset. Palkkalautakunta päätti [3]) esittää kaupunginhallitukselle, että helmikuun 15 p:ään mennessä myönnetyille eläkkeille lasketut indeksilisät katsottaisiin sisältyvän eläkkeisiin sekä että sen jälkeen myönnettävät eläkkeet laskettaisiin ottamalla indeksilisät huomioon eläkepohjissa, myöntämättä itse eläkkeelle erillistä indeksilisää. Palkkalautakunta päätti samalla välittömästi itse ottaa menetelmän käytäntöön.

Eläkkeiden uudelleen laskeminen. A-ryhmään ja eräät C-ryhmään kuuluvat ylimääräiset eläkkeet vahvistettiin [4]) maksettaviksi esityksen mukaisesti.

Nuohoojain eroamis- ja eläkeiän alentaminen. Palkkalautakunta päätti [5]) puoltaa piirinuohoojain eroamisiän vahvistamista 65 vuodeksi, täyteen eläkkeeseen vaadittavan eläkeiän 65 vuodeksi sekä täyteen eläkkeeseen vaadittavan palvelusajan 30 vuodeksi sekä harkinnan varaisen enimmäisajan, minkä piirinuohooja voidaan pysyttää virassaan yli eroamisiän, 2 vuodeksi, nuohoustyöntekijäin eroamisiän 58 vuodeksi, täyteen eläkkeeseen vaadittavan eläkeiän 58 vuodeksi ja täyteen eläkkeeseen vaadittavan palvelusajan 27 vuodeksi sekä harkinnan varaisen enimmäisajan, minkä nuohoustyöntekijä voidaan pysyttää toimessaan yli eroamisiän, 5 vuodeksi.

Yli-ikäisen sairaanhoitajattaren palkkaaminen viransijaiseksi. Palkkalautakunta päätti [6]) ilmoittaa tuberkuloosisairaalan johtajan tiedustelun johdosta, että sairaanhoitajatar, jolla oli runsaasti valtion palvelusta, mikä oikeuttaisi hänet eläkkeeseen, mutta ei kaupungin palvelusta, ei voinut kaupungilta saada eläkettä ennenkuin oli palvellut vähintään 5 vuotta. Niin ollen voitiin sellainen sairaanhoitajatar ottaa palvelukseen lyhemmiksi ajoiksi, kuten esim. sijaisuuksien hoitoon.

Hautausapua myönnettiin kertomusvuonna 156 kuolinpesälle kaikkiaan 2 060 735 mk. Sitäpaitsi myönnettiin vielä yksi ylimääräinen hautausavustus.

---

[1]) Palkkal. 28 p. helmik. 494 §. — [2]) S:n 16 p. toukok. 1 071 §. — [3]) S:n 14 p. helmik. 376 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 5. — [4]) Palkkal. 1 p. elok. 1 524 § ja 8 p. elok. 1 530 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 888 §. — [6]) S:n 31 p. tammik. 267 §.

Kaupungin sisäisen työnvälityksen tehostaminen. Palkkalautakunta päätti [1]) asettaa keskuudestaan jaoston, jonka muodostivat lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä jäsenet Friberg ja Virkkunen, yhdessä toimistopäällikkö Ståhlbergin kanssa valmistelemaan virkasäännön valmistelun yhteydessä kaupungin sisäisen työnvälityksen tehostamista. Sittemmin palkkalautakunta päätti [2]) kaupunginhallitukselle ehdottaa, että asetettaisiin komitea, jonka tehtävänä olisi valmistella asiaa yhdessä toimistopäällikkö Ståhlbergin kanssa.

Merkittiin [3]) tiedoksi sairaalalautakunnan ilmoitus osapäivätyöstä Marian sairaalassa, kulkutautisairaalassa ja Kivelän sairaalassa saaduista kokemuksista.

Kaupunginkirjaston kirjanperimismaksujen korottaminen. Palkkalautakunta päätti [4]) puoltaa kirjastolautakunnan esitystä palauttamatta jääneiden kirjalainojen perimisestä suoritettujen maksujen korottamisesta tammikuun 1 p:stä 1951.

Pääkirjaston ja Kallion sivukirjaston lastenosastojen aukioloaikojen pidentämisen aiheuttamaa virkojen perustamista päätettiin [5]) puoltaa kirjastolautakunnan esityksen mukaisesti.

Nuohousmaksujen säännöstelyn kumoaminen. Merkittiin [6]) tiedoksi hinta- ja palkka-asiainneuvoston kiertokirje nuohousmaksujen säännöstelyn kumoamisesta.

Kuorma-autojen ajotaksan korottaminen. Merkittiin tiedoksi [7]), että maistraatti oli maaliskuun 28 p:nä muuttanut v. 1948 vahvistetun ja v. 1949 muutetun kuorma-autotaksan siten, että siinä mainitut kuljetusmaksut saatiin huhtikuun 1 p:stä periä 10 %:n korotuksin. Vahvistettu uusi kuorma-autotaksa päätettiin ottaa käytäntöön kaupungin töissä huhtikuun 1 p:stä alkaen, huomautuksin, ettei korotus koske taksan mukaisiin maksuihin sisältyvää palkkaa vaan tulee kokonaisuudessaan auton osuudelle. Sittemmin palkkalautakunta, kumoten aikaisemmat päätöksensä, päätti [8]), että maistraatin syyskuun 1 p:nä 10 % korottama kuorma-autojen ajotaksa otetaan omaa autoaan ajavien kuorma-autoilijoiden osalta käytäntöön työlistoissa lokakuun 1 p:stä. Vielä palkkalautakunta päätti kumoten [9]) asiasta aikaisemmin antamansa päätökset ilmoittaa kaikille laitoksille, että uuden taksan mukaiset laskutukset kaupungin ajoissa oleviin kuorma-autoihin nähden voitiin hyväksyä lokakuun 1 p:n jälkeen tapahtuneissa ajoissa ja että uusi taksa otettaisiin omaa autoaan ajavien kuorma-autoilijoiden osalta käytäntöön työlistoissa lokakuun 22 p:stä.

Korotuksen suorittaminen urakka-ajoissa omilla autoillaan kaupungin palveluksessa oleville kuorma-autoilijoille. Palkkalautakunta päätti [10]) vahvistaa urakka-ajoissa omilla autoillaan kaupungin palveluksessa oleville kuorma-autoilijoille suoritettavan korotuksen huhtikuun 1 p:stä.

Aluksien kiinnittämistä ja irroittamista koskevan taksan korottaminen. Palkkalautakunta päätti [11]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista satamalautakunnan esityksestä, joka koski aluksien kiinnittämisestä ja irroittamisesta saatujen maksujen korottamista 7-kertaiseksi.

Autonkuljettajain pääluottamusmiehen oikeuttaminen toimimaan kaikissa laitoksissa. Palkkalautakunta päätti [12]) suostua Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan esitykseen ja sallia Helsingin kunnan autoilijat yhdistyksen pääluottamusmiehen luottamusmiestehtävissään liikkua kaikissa kaupungin laitoksissa pitäen kuitenkin ko. pääluottamusmiehelle myönnettyä oikeutta poikkeuksellisena ja vain mainittuun yhdistykseen soveltuvana.

Seuraavat kiertokirjeet ja ilmoitukset merkittiin tiedoksi. Rahatoimiston kiertokirje tulo- ja menojäämistä, sekä kaupungin laitosten välisistä suorituksista ja postisiirtotilin käytöstä [13]); kaupunginhallituksen kiertokirje rekisterin laatimisesta kaupungin virastojen ja laitosten hoitamista asioista [14]); kaupungille testamentattujen ja lahjoitettujen varojen ilmoittamisvelvollisuudesta [15]); 25 %:n korvauksen maksamisesta palopäällikölle ja apulaispalopäällikölle avoinna olevan palotarkastajan viran hoitamisesta oman toimen

---

[1]) Palkkal. 14 p. helmik. 377 §. — [2]) S:n 14 p. maalisk. 615 §. — [3]) S:n 21 p. helmik. 441 § ja 16 p. toukok. 1 051 §. — [4]) S:n 7 p. marrask. 2 130 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 213. — [5]) Palkkal. 2 p. kesäk. 1 157 §. — [6]) S:n 7 p. maalisk. 541 §. — [7]) S:n 18 p. huhtik. 797 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 65. — [8]) Palkkal. 26 p. syysk. 1 823 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 127. — [9]) Palkkal. 26 p. syysk. 1 823 § ja 17 p. lokak. 1 997 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 158 ja 180. — [10]) Palkkal. 11 p. heinäk. 1 422 §, ks. Kunnall. asetuskok. s. 127. — [11]) Palkkal. 5 p. jouluk. 2 325 §. — [12]) S:n 7 p. marrask. 2 132 §. — [13]) S:n 3 p. tammik. 65 §. — [14]) S:n 28 p. helmik. 504 §. — [15]) S:n 18 p. huhtik. 786 §.

ohella [1]); palomiehistön ja palopäällystön työajasta [2]); kaupunginviskaali H. Kunnaksen palkkaa koskevasta lääninhallituksen päätöksestä [3]) sekä palolautakunnan ilmoitus eräiden vuokrien vahvistamisesta [4]).

Kone- ja pikakirjoituslisän käytäntöönottaminen sekä konekirjoittajien pätevyysvaatimusten määrittely. Palkkalautakunta päätti [5]) hyväksyä seuraavat kone- ja pikakirjoituslisiä sekä konekirjoittajien pätevyysvaatimuksia koskevat ohjeet annettavaksi kaikille kaupungin virastoille ja laitoksille:

Konekirjoituslisän maksaminen. 1) Sellaiseen Helsingin kaupungin virkaan pyrkivän konekirjoittajan, jossa virassa pääasiallisena työnä (yli 50 % työajasta) on konekirjoitus, on osoitettava pystyvänsä 7 000 nettolyönnin nopeuteen puolessa tunnissa.

2) Todistukseksi mainitusta taidosta kelpaa ao. virastossa suoritettu koe tai konekirjoituskoulun tai valtion viranomaisen antama konekirjoitustodistus edellyttäen, että se ei ole 5 v. vanhempi ja että tarvittava nettolyöntien lukumäärä saadaan kaupungin noudattamilla laskuperusteilla.

3) Sellaiselle kaupungin palveluksessa olevalle viranhaltijalle, jonka pääasiallisena työnä on konekirjoitus, ja joka omaa vähintään 9 000 nettolyönnin kirjoitusnopeuden puolessa tunnissa, voidaan maksaa konekirjoituslisä edellyttäen, että asianomainen ei nauti 21. pl:aa korkeampaa palkkaa ja että konekirjoitustaidosta voidaan katsoa olevan huomattavaa etua asianomaisen viran hoidolle.

4) Konekirjoituslisän suuruus on 1 000 mk kk:ssa.

5) Konekirjoituslisää haluavan viranhaltijan on jätettävä palkkalautakunnalle osoitettu anomuksensa virastolleen tai laitokselleen. Anomukseen on liitettävä työtehotoimiston antama konekirjoitustodistus. Virasto tai laitos lähettää anomuksen edelleen palkkalautakunnalle lausuntoineen siitä, onko anojan pääasiallisena työnä konekirjoitus.

6) Konekirjoituslisän saamiseen oikeuttava konekirjoituskoe on suoritettava joko työtehotoimistossa tai ao. virastossa työtehotoimiston valvonnan alaisena ja noudatetaan siinä oheisia ohjeita.

7) Konekirjoitustodistus kelpaa konekirjoituslisän saamiseen 5 v. kokeen suorittamisen jälkeen seuraavasta kalenterivuoden vaihteesta lukien. Konekirjoituslisän jatkuva nauttiminen edellyttää siten hyväksytyn kokeen suorittamista aina viiden vuoden kuluttua.

8) Viraston tai laitoksen, jossa palvelee konekirjoituslisää nauttiva viranhaltija, tulee valvoa, että konekirjoituslisän maksaminen lopetetaan heti kun konekirjoituslisää nauttivan henkilön palkka ilman konekirjoitus- ja pikakirjoituslisää nousee yli 21. palkkaluokan tai kun ao. henkilö siirtyy tehtävään, jossa pääasiallisena työnä ei ole konekirjoitustyö, samoin kuin silloin kun konekirjoitustodistus on vanhentunut. Konekirjoituslisän myöntämisestä ja lakkaamisesta on tehtävä merkintä henkilökorttiin. Lisän lakkaamisesta on tehtävä ilmoitus palkkalautakunnalle.

9) Konekirjoituslisä suoritetaan hyväksytyn anomuksen jättämistä seuraavan kuukauden alusta lukien.

10) Konekirjoituslisän suorittamista varten tarvittavat määrärahat myöntää palkkalautakunta kulloinkin kuluvaksi vuodeksi anomukseen suostuessaan ja seuraavia vuosia varten vuosittain tammikuussa silloin voimassa olevien oikeuksien perusteella.

Ne kaupungin palveluksessa olevat konekirjoittajat, jotka ovat vv. 1948—50 saavuttaneet jossakin kaupungin virastossa suoritetussa kokeessa kaupunginhallituksen kunniakirjan edellyttävän konekirjoitustuloksen, saavat konekirjoituslisän anomista varten tarvittavan todistuksen työtehotoimistolta.

Konekirjoituskokeiden suorittamista koskevat ohjeet:

Yleistä: Ennen kokeen alkamista kirjoittavat osanottajat nimensä ja viraston tai laitoksen nimen paperin oikeaan ylälaitaan. Koeaika on 30 minuuttia. Kokeen alkaminen ilmoitetaan sanoilla »valmiit, nyt». Koeajan kulumisesta ilmoitetaan osanottajille 15 ja 25 minuutin kohdalla. Kirjoituspaperin koko on A 4 eli 210 ×297 mm. Kirjoittaminen tapahtuu paperin kummallekin puolelle. Papereita ei saa liimata yhteen. Kokeissa on käytettävä n. 1 sm marginaalia. Sähköllä käyvää kirjoituskonetta ei hyväksytä. Osanottajille on asianomaisen valvojan annettava koneella kirjoitettu tai monistettu, joko suo-

[1]) Palkkal. 6 p. kesäk. 1 219 §. — [2]) S:n 8 p. elok. 1 544 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 1 650 §. — [4]) S:n 11 p. heinäk. 1 359 §. — [5]) S:n 17 p. lokak. 1 963, 1964 § ja 12 p. jouluk. 2 364 §.

men tai ruotsin kielinen teksti. Tekstissä ei saa olla taulukoita yms., eikä numeroita enemmän kuin normaalissa romaanitekstissä. Rivivälin tulee olla 8,5 mm (rivin alareunasta seuraavan rivin alareunaan). Uusissa koneissa tämä vastaa asentoa 3, vanhoissa taas asentoa 2.

Osanottajat ovat oikeutetut kirjoittamaan tekstin yhtäjaksoisesti ilman uusia kappaleita. Tekstiin ei saa tutustua ennakolta.

Pistelasku: Jokaisesta lyönnistä lasketaan yksi piste, paitsi isosta kirjaimesta, josta lasketaan kaksi. Jos lauseen jälkeen on käytetty kahta välilyöntiä, lasketaan tästä kuitenkin ainoastaan yksi piste.

Virheet: Jokaisesta virheestä vähennetään kaksikymmentä pistettä lyöntien bruttomäärästä. Virheeksi lasketaan jokainen poikkeaminen tekstistä, esim. lyöntivirhe, lisäys, poisjättö, yliviivaus, sanojen yhdistäminen, iso kirjain pienen asemesta ja päinvastoin yms. Kaikki samassa sanassa olevat virheet lasketaan ainoastaan yhdeksi virheeksi. Jos sana, lauseen osa tai lause on kirjoitettu kahteen tai useampaan kertaan, lasketaan siinä olevat virheet tavallisella tavalla, sekä toistamisesta yksi virhe. Poisjätetyn lauseen tai lauseenosan lyöntejä ei vähennetä bruttosummasta, mutta sen sijaan jokaisesta poisjätetystä lauseesta tai lauseenosasta lasketaan yksi virhe. Vaihtuneista kirjaimista lasketaan yksi virhe. Jos on kirjoitettu piste pilkun asemesta tai päinvastoin, tai välimerkki jätetty kokonaan pois jne., lasketaan tästä yksi virhe. Koska välimerkit lasketaan kuuluvaksi lähimpään edelliseen sanaan, ei niistä lasketa uutta virhettä, jos edellisessä sanassa on jo virhe. Välilyöntien poisjättö välimerkin jälkeen lasketaan yhdeksi virheeksi.

Virheprosentti: Jos virheprosentti on yli yksi lyöntien bruttomäärästä laskettuna, ei koetta hyväksytä. Konekirjoituskokeesta annettavassa todistuksessa tulee olla mainittuna bruttolyöntien, virheiden ja nettolyöntien lukumäärä, sekä virheprosentti. Nettolyöntien lukumäärä saadaan vähentämällä bruttolyöntien määrästä 20 lyöntiä kutakin virhelyöntiä kohti. Jotta todistus konekirjoituslisän saantia varten olisi pätevä, on koe suoritettava joko työtehotoimistossa tai muussa kaupungin virastossa työtehotoimiston edustajan valvonnan alaisena.

Pikakirjoituslisän maksaminen. 1) Kaupungin palveluksessa olevalle viranhaltijalle jonka viran tai toimen hoitamiselle voidaan katsoa olevan huomattavaa etua pikakirjoitustaidosta, suoritetaan pikakirjoituslisä edellyttäen, ettei asianomainen ole varsinaisessa pikakirjoittajan toimessa.

2) Pikakirjoituslisän suuruus on 60 sanaa minuutissa pikakirjoittavalle 1 000 mk ja 80 sanaa pikakirjoittavalle 2 000 mk kuukaudessa.

3) Pikakirjoitusnopeus on osoitettava Suomen pikakirjoittajayhdistyksen tai vastaavan laillisesti rekisteröidyn ruotsinkielisten pikakirjoittajien antamalla todistuksella.

4) Pikakirjoituslisää haluavan viranhaltijan on jätettävä palkkalautakunnalle osoitettu anomuksensa virastolleen tai laitokselleen. Anomukseen on liitettävä kohdassa 3 mainittu todistus. Todistuksen tulee koskea sen kielen pikakirjoitustaitoa, jota asianomainen pääasiassa joutuu virkatoiminnassaan käyttämään, eikä se saa olla 5 v. vanhempi. Virasto tai laitos lähettää anomuksen edelleen palkkalautakunnalle lausuntoineen siitä, onko ja millä perusteella pikakirjoitustaidosta katsottava olevan huomattavaa etua asianomaisen viran tai toimen hoitamiselle.

5) Pikakirjoitustodistus kelpaa pikakirjoituslisän saamiseen 5 v. kokeen suorittamisen jälkeen seuraavasta kalenterivuoden vaihteesta lukien. Pikakirjoituslisän jatkuva nauttiminen edellyttää siten hyväksytyn kokeen suorittamista aina viiden vuoden kuluttua.

6) Viraston tai laitoksen, jossa palvelee pikakirjoituslisää nauttiva viranhaltija, velvollisuutena on valvoa, että pikakirjoituslisän maksaminen lopetetaan heti kun pikakirjoituslisää nauttiva henkilö siirtyy virastossa sellaiseen tehtävään, jossa pikakirjoitustaidosta ei ole katsottava olevan huomattavaa etua asianomaisen viran tai toimen hoitamiselle sekä silloin kun pikakirjoitustodistus on vanhentunut. Pikakirjoituslisän myöntämisestä ja lakkaamisesta on tehtävä merkintä henkilökorttiin. Lisän lakkaamisesta on tehtävä ilmoitus palkkalautakunnalle.

7) Pikakirjoituslisä suoritetaan hyväksytyn anomuksen jättämistä seuraavan kuukauden alusta lukien.

8) Pikakirjoituslisän suorittamista varten tarvittavat määrärahat myöntää palkkalautakunta kulloinkin kuluvaksi vuodeksi anomukseen suostuessaan ja seuraavia vuosia varten vuosittain tammikuussa silloin voimassa olevien oikeuksien perusteella.

Vielä palkkalautakunta päätti tehdä kaupunginhallitukselle esityksen kaupunginhallituksen huhtikuun 26 p:nä 1948 antaman konekirjoituskokeiden järjestämistä koskevan kiertokirjeen peruuttamisesta.

Annetut lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin kertomusvuonna lausunnot sen pyytämistä seuraavista asioista: kaupungin palveluksesta ennen joulukuun 1 p:ää 1949 eronneiden viranhaltijain anomuksesta helmikuun 1 p:stä 1949 lähtien laskettavan palkkahyvityksen saamisesta; työntekijäin eläkkeiden korottamisesta; viranhaltijain eläkesäännön täydentämisestä tai sen tulkitsemisesta eräissä tapauksissa; työntekijäin vuosilomaa koskevista määräyksistä; viranhaltijain ilta- ja ylityökorvauksen suorittamisesta; sairauslomaa varten hankittavista lääkärinlausunnoista; Kulosaaren ja Haagan kauppalan entisten viranhaltijoiden eläkkeiden muuttamisesta; palkkion maksamisesta virkamiesruokalan toimintaan liittyvien erinäisten käytännöllisten asioiden hoidosta; työtehotoimiston virkojen vakinaistamisesta; lämmittäjille ehdotetusta erikoispalkkiosta; insinööri E. K. Saariahon ikälisään oikeuttavasta kaupungin palveluksesta; rahatoimiston viranhaltijain erikoispalkkioiden korottamisesta; viimeisen palkankorotuspäätöksen soveltamisesta kaupunginarkiston siivoojan S. Saleniuksen ja vahtimestarin E. Parkkalin palkkoihin; 7 %:n palkankorotuksen ja kesälomakorvauksen myöntämisestä painatusja hankintatoimiston toimistoapulaiselle; v:n 1949 tilintarkastuksesta; työntutkimustoiminnan laajentamisesta kaupungin laitoksissa; työntutkimushenkilökunnan palkkaamisesta eri laitoksiin; maistraatin tielain 91 §:n 3. mom:n mukaisista tehtävistä katurakennusosaston piiri-insinöörille maksettavasta palkkiosta; yhden kaupunginpalvelijan viran muuttamisesta kaupunginpalvelijain esimiehen viraksi; maistraatin lisäjäsenenä asemakaava- ja rakennusasioita käsiteltäessä toimivan asiantuntijan palkkion korottamisesta; haastepalkkioiden korottamisesta; avustavien kaupunginvoutien tuntipalkkojen korottamisesta; holhouslautakunnan eronneen sihteerin L. Boreniuksen vuosilomakorvauksesta; kaupunginvoudin konttorien ulosottoapulaisten anomuksesta saada kiinteä kuukausipalkka; rikosasiainnotaari K. H. Molinin ikälisäpäätöstä koskevan valituksen johdosta; päiväpalkan laskuperusteista palkkaa maksettaessa vajailta kuukausilta; palomiesten palkkauksesta; palotarkastajan viran julistamisesta haettavaksi omin palkkavaatimuksin; avustuksen myöntämisestä palomiesten osuusruokalalle; palopäällikön ja apulaispalopäällikön menetettyjen vapaa-aikojen korvaamisesta; v:n 1949 syksynä lakkoihin osallistuneiden työntekijäin työsuhteesta; työ- ja suojatakkien hankkimisesta veneeristen tautien poliklinikoille; äitiys- ja lastenneuvolain lääkäreiden palkkion korottamisesta; kunnallisen kotisairaanhoidon järjestämisestä; kunnallisen kodinhoitotoiminnan uudelleen järjestämisestä; makkaranmyyntivaunujen tarkastuspalkkion korottamisesta; lastenhoidonneuvoloiden valvovan lääkärin palkkaamisesta; katsastajain ja maidontarkastamon näytteiden ottajan työajasta, sekä yli- ja sunnuntaityökorvauksesta; terveydenhoitolautakunnan alaisten viranhaltijain asuntoedusista; sairaanhoitajakoulun III v. oppilaiden kuukausipalkkion korottamisesta; sairaalain viranhaltijain vaatehankinnoista; Malmin sairaalan suorittaman maksullisen röntgentutkimus ja -hoidon palkkion vahvistamisesta; osastonhoitajattaren palkan maksamisesta sairaaloiden vuosiloma- ja viransijaisina toimiville sairaanhoitajille; Malmin sairaalan apulaislääkärin paikallislisän korottamisesta; Nikkilän sairaalan osastonhoitajalle M. Grünsbergille luovutetusta huoneistosta; Malmin sairaalan apulaislääkärin anomuksesta saada osa poliklinikkamaksuista; päivärahojen maksamisesta Tervalammen työlaitoksen autonkuljettajille virkatehtävien suorittamisesta Helsingissä; työtupien suutarimestarin M. Vuoren valituksesta helmikuun 1 p:stä 1949 laskettavan palkkahyvityksen epäämisestä; kunnalliskodin kanttiinitoimintaa koskevan päätöksen muuttamisesta; kunnalliskodin lääkärin tehtävien uudelleen järjestämisestä ja uusien lääk. virkojen perustamisesta; virkapuvun hankkimisesta kunnalliskodin henkilöautonkuljettajalle; kunnalliskodin sivoojan E. Holmin ja keittiöapulaisen T. Rantalan vuosiloma-anomuksesta; lastensuojelulautakunnan tilapäisen huoltotarkastajan palkkaamisesta; Toivolan koulukodin opettajalle E. Kemppaiselle maksettavasta palkasta; turvattomien lasten huolto-osaston oikeudesta itsenäisesti päättää yksityisten lastenhuoltolaitosten hoitomaksujen korottamisesta; Ryttylän koulukodin opettajan T. Reiman palkkausta koskevasta valituksesta; lastenhuoltolaitosten tilapäisten aterioiden ja Ryttylän koulukodin palomestarin tehtäviä hoitavan maataloustyöntekijän E. Lehtisen palkkiosta; yöpymismaksujen vahvistamisesta; ammatinvalinnanohjauksen apulaiselle T. Nousiaiselle v:n 1950 aikana virkavapauden johdosta aiheutuneesta lisätyöstä

maksettavasta korvauksesta; nuorisotyökurssien johtajille suoritettavien palkkioiden ja opettajille ja luennoitsijoille suoritettavien korvausten vahvistamisesta; päivärahojen maksamisesta retkeilykerhojen ohjaajille kaukoretkeilyn ajalta; Korkeasaaren vartijalle moottoriveneen huollosta suoritettavasta korvauksesta; työnvälitystoimiston eräiden vt. viranhaltijain ikälisäpäätöksestä tehdystä valituksesta; kansanhuoltotoimiston virasta pidätetyn ent. toimistoapulaisen N. Doktarin palkkaeduista; kansanhuoltolautakunnan ostokorttijakeluun osallistuvalle ylimääräiselle henkilökunnalle maksettavista tuntipalpalkoista; asutuslautakunnan puheenjohtajan ja sihteerin palkkioiden korottamisesta; työnvälitystoimiston henkisen työn alaosaston jaosta; kansanhuollon johtajan V. Svanströmin vuosiloman korvaamisesta rahassa; koululääkärin palkkion korottamisesta; kirjapainokoulun ammattiopettajien kotityökorvauksesta; työ- ja suojapukujen hankkimisesta kansakoulujen toimihenkilöille; kansakoulunopettajien V. Sorjosen ja I. Toivonojan kuolinpesien anomuksesta saada takautuva palkkahyvitys; kansakoulunopettajien tuntipalkkioiden vahvistamisesta; kansakoulujen henkilökunnan päivystysperusteiden muuttamisesta; ammattikoulujen kurssiopettajien tuntipalkkioiden vahvistamisesta; oppilasretkeilyä johtaville opettajille maksettavista päivärahoista; lastentarha-apulaiselle R. Björkqvistille myönnettävästä lomasta; ammattiopetuskurssien opettajien tuntipalkkioiden vahvistamisesta; kähertäjäkoulun virkojen järjestämisestä; tyttöjen ammattikoulun opettajien opetusvelvollisuudesta; lämmityskorvauksen maksamisesta kansakoulujen talonmies-lämmittäjille voimistelusaleja käyttäville seuroille lämmitettävästä vedestä; Kansakoulukatu 3:n lämmittäjän tehtävien vahvistamisesta ja palkkauksen järjestämisestä; lastentarhanjohtajattaren O. Harkon ja lastentarhanopettajan M. Siivosen sairauslomia koskevasta päätöksestä; eräiden ammattiopettajien virkojen vakinaistamimisesta; äidinkielen ja ammattitalouden opettajien kotityökorvausperusteiden uudelleen järjestämisestä; kansakoulujen siivoojien aputyövoimaa koskevasta asiasta; ammattikurssien johtajan ja rehtorin palkkioista; liitosalueen koulujen johtajien vapauttamisesta eräistä opetustunneista; Lauttasaaren ja Maunulan kansakoulun huoneiston nimeämisestä virka-asunnoksi talonmies-lämmittäjälle; tyttöjen ammattikoulun opettajien palkkaluokittelun muuttamisesta; lastentarhain opettajien vapauttamisesta ateriamaksuista lasten ruokailua valvoessaan; lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten aputyttöjen virkojen uudelleen järjestämisestä; äitiysloman myöntämisestä vuosisijaisopettaja A. Alanteelle; eräiden eläkkeellä olevien kansakoulunopettajien anomuksesta eläkkeidensä uudelleen järjestämisestä; uusien maksuperusteiden määräämisestä kansakoulujen vahtimestareille ja siivoojille seurojen toiminnasta kansakouluissa iltaisin; koulupsykologin toimiston valvonnan korvaamisesta kouluvahtimestarille; kotitalouslautakunnan kerhonohjaajan palkkiota koskevasta päätöksestä; ruotsinkielisiin kansakouluihin järjestettävän vapaaehtoisen suomenkielen opetuksen vuoksi palkattavasta opettajatyövoimasta; Kallion sivukirjaston vahtimestarin lämmityspalkkion korottamisesta; pääkirjaston ja Kallion sivukirjaston aukioloaikojen pidentämisestä; tilapäisen valvojan palkkaamisesta Vallilan sivukirjaston sanomalehtilukusaliin; 7 %:n palkankorotuspäätöksen soveltamisesta kirjaston tuntipalkkaisen työvoiman palkkoihin; matkakustannusten suorittamisesta sivukirjastojen tuntipalkkaisille kirjastoapulaisille; musiikkilautakunnan sihteerin ja kaupunginorkesterin järjestysmiehen palkkion korottamisesta; palauttamatta jääneiden kirjalainojen perimisestä suoritettujen maksujen korottamisesta; kaupunginorkesterin johtajan viran täyttämisestä sopimuspalkkaisena; kaupunginorkesterin jäsenille maksettavasta ylimääräisestä 3 000 mk:n palkkiosta; Sibelius-viikon järjestämisestä sekä radio-orkesterin esiintymisistä maksettavista erikoispalkkioista; virkapukujen hankkimisesta autonkuljettajina toimiville mittamiehille; rakennustoimiston talorakennusosaston uudelleen järjestämisestä; kiinteistötoimiston eräiden tilapäisten virkojen vakinaistamisesta; kaupunkimittausosaston palveluksessa omalla autollaan kuljetuksia suorittavalle henkilölle maksettavasta korvauksesta; eräiden arkkitehdinvirkojen täyttämisestä hakijan esittämin ehdoin; kaupunginagronomin lesken T. Tammisen anomuksesta takautuvan palkkahyvityksen maksamisesta hänen miesvainajansa jälkeen; Kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan valituksesta, joka koski F-sopimuksen soveltamista eräisiin talorakennusosaston työntekijäin palkkoihin; rakennusmestari H. Kinnusen viransijaisuuspalkkioista; apulaiskaupunginarkkitehdin viran täyttämisestä; talorakennusosaston yliarkkitehdin viran julistamisesta haettavaksi omin palkkavaatimuksin; työntekijä U. Klemolan ylimääräisestä sairausavustuksesta; Lauttasaaren ja Kulo-

saaren siltojen hoitajille maksettavasta takautuvasta palkkahyvityksestä; satamarakennusosaston insinööripulan poistamisesta; satamarakennusosaston ratanaulaajan J. Pollarin pidätettyä elinkorkoa koskevasta asiasta; satamalautakunnan autoa ajavan vahtimestarin vaatetusavustuksesta; satamalaitoksen työntekijän H. Lindblomin sairausloman palkkaa koskevasta valituksesta; vesilaitoksen työpajan esimiehen G. A. Lindgrenin henkilökohtaisen palkanlisän maksamisesta; teknillisten laitosten yhteisen kassa- ja tiliviraston perustamisen aiheuttamasta virkojen järjestelystä; viransijaisuuspalkkion maksamisesta apulaisjohtaja R. G. Rosenbröijerille; kaasulaitoksen kassa- ja tiliviraston alaikäisen asiapojan käyttämisestä ammattityöhön; lastensuojelulautakunnan maaseutuasiamiesten palkkioiden korottamisesta; sähkölaitoksen isännöitsijän palkkion korottamisesta; eräiden kaasu-uunimuurareiden ja asennusmiesten työsuhteen säilyttämisestä heidän väliaikaisesti siirtyessään yksityisen palvelukseen; eräille elintarvikekeskuksen ruokatehtaassa ja ruokaloissa toimiville henkilöille maksettavasta yötyölisästä sekä elintarvikekeskuksen viranhaltijoiden vaatehankinnoista.

4. Kiinteistölautakunta

Kiinteistölautakunnan kokoonpano. Kaupunginvaltuuston valitsemana kuuluivat kiinteistölautakuntaan [1]) kertomusvuonna seuraavat jäsenet: pankinjohtaja L. J. Ahva puheenjohtajana sekä muina jäseninä taloustirehtööri M. J. Hopeavuori, arkkitehti J. Lappi-Seppälä, toimitsija J. Leino, toimitsija M. Malmberg, kanslianeuvos G. M. Modeen, järjestösihteeri V. Puskala, johtaja K. T. Salmio ja notariaattipäällikkö K.-E. Östenson. Toimitsijoiden Malmbergin [2]) ja Leinon [3]) erottua valittiin edellisen tilalle toimitusjohtaja E. Hasa ja jälkimmäisen tilalle toimitsija E. Hakala. Lautakunnan valitsemana [4]) varapuheenjohtajana toimi johtaja K. T. Salmio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara [5]).

Tonttijaostoon [6]) kuuluivat puheenjohtajana kanslianeuvos Modeen, varapuheenjohtajana arkkitehti Lappi-Seppälä ja jäsenenä järjestösihteeri Puskala sekä varajäseninä pankinjohtaja Ahva, toimitsija Malmberg, jonka erottua toimitusjohtaja Hasa [7]), ja notariaattipäällikkö Östenson. Maa- ja metsätalousjaostoon [6]) kuuluivat puheenjohtajana pankinjohtaja Ahva ja jäsenenä toimitsija Leino, jonka erottua toimitsija Hakala [3]), sekä varajäseninä järjestösihteeri Puskala, kanslianeuvos Modeen ja taloustirehtööri Hopeavuori. Talojaostoon [6]) kuuluivat puheenjohtajana notariaattipäällikkö Östenson, varapuheenjohtajana toimitsija Malmberg, jonka erottua toimitusjohtaja Hasa [7]), ja jäsenenä taloustirehtööri Hopeavuori sekä varajäseninä arkkitehti Lappi-Seppälä, johtaja Salmio ja toimitsija Leino, jonka erottua toimitsija Hakala [3]).

Kiinteistölautakunnan kokoukset ja sen käsittelemät asiat. Kiinteistölautakunnalla oli kertomusvuonna 47 kokousta, tonttijaostolla 24, maa- ja metsätalousjaostolla 7 ja talojaostolla 7 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjojen pykäläluku oli 2 319 ja lähetettyjen kirjeiden luku 1 449. Tonttijaoston pöytäkirjojen pykäläluku oli 678, maa- ja metsätalousjaoston 97 ja talojaoston 36. Kiinteistötoimiston kansliaosaston diaariin merkittyjen asioiden luku oli 3 385, joista toimistopäällikölle kuuluvia asioita oli 515, kansliaosaston sihteerille kuuluvia 25, tonttiosastolle kuuluvia 1 501, maatalousosastolle kuuluvia 128, metsätalousosastolle kuuluvia 96, asemakaavaosastolle kuuluvia 340, kaupunkimittausosastolle kuuluvia 196 ja talo-osastolle kuuluvia asioita 584.

Kiinteistölautakunnan kertomusvuoden aikana käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Lautakunnan kokoukset päätettiin [8]) pitää maanantaisin klo 15 ja pyhä- tai juhlapäivän sattuessa maanantaiksi seuraavana arkipäivänä. Jaostot saivat itse päättää omien kokoustensa ajoista.

Lautakunnan ilmoitukset ja kuulutukset päätettiin [9]) julkaista seuraavissa sanomalehdissä: Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen Sosialidemokraatti, Svenska Demokraten, Työkansan Sanomat, Uusi Suomi ja Vapaa Sana.

---

[1]) Kiint. lautak. 16 p. tammik. 71 §; ks. tämän kert. I osan ss. 103 ja 105. — [2]) S:n 8 p. toukok. 919 §. — [3]) S:n 3 p. heinäk. 1 283 §. — [4]) S:n 16 p. tammik. 72 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 120 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 73 §. — [7]) S:n 8 p. toukok. 921 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 9 §. — [9]) S:n 9 p. tammik. 10 §.

Viranhaltijat. Kiinteistötoimiston eri osastojen henkilökunnassa sattuivat kertomusvuoden aikana seuraavat muutokset: kansliaosastolle määrättiin sairauslomasijaiseksi toimistoapulaisen virkaan rouva M. Hirn tammikuun 19 p:stä helmikuun 28 p:ään ja marraskuun 2 p:stä joulukuun 31 p:ään [1]), 21. palkkaluokan vahtimestarin virkaan E. Sihvonen maaliskuun 1 p:stä alkaen [2]), 20. palkkaluokan vahtimestarin virkaan H. Kautiainen huhtikuun 1 p:stä alkaen [3]) ja tilapäiseksi toimistoapulaiseksi neiti L. Antikainen syyskuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään [4]); tonttiosastolle kesäloma-apulaiseksi arkkitehti-ylioppilas P. Hakaniemi kesäkuun 15 p:stä alkaen 3 kuukaudeksi [5]), 25. palkkaluokan tilapäisen toimentajan virkaan saman osaston 21. palkkaluokan toimistoapulainen I. Sandström syyskuun 1 p:stä vuoden loppuun [6]), 21. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan ekonomi K. Pallas, jonka peruutettua hakemuksensa, neiti H. M. Vuoriniemi [7]), osaston päällikön virkaan saman osaston apulaispäällikkö K. Pettinen lokakuun 15 p:stä [8]) ja apulaispäällikön virkaan diplomi-insinööri K. G. R. Holm tammikuun 1 p:stä 1951 [9]); maatalousosastolle 19. palkkaluokan tilapäiseen toimistoapulaisen virkaan neiti M. Varonen toukokuun 1 p:stä ja syyskuun 16 p:stä 18 tunniksi viikossa [10]) sekä kaupunginagronomin virkaan saman osaston I apulaisagronomi J. Kukkonen lokakuun 1 p:stä [11]); metsätalousosastolle valistustoiminnan hoitajaksi kertomusvuoden ajaksi professori N. Söyrinki [12]), kalastuksenkaitsijan virkaan kalastusneuvoja M. Vanhanen helmikuun 10 p:stä [13]) ja sairauslomasijaiseksi toimistoapulaisen virkaan neiti K. Anttonen maaliskuun 11 p:stä huhtikuun 1 p:ään [14]); asemakaavaosastolle osastosihteerin virkaan hovioikeudenauskultantti A. Poukka helmikuun 17 p:stä [15]), 42. palkkaluokan arkkitehdin virkaan arkkitehti T. Raunisto helmikuun 1 p:stä [16]), 41. palkkaluokan insinöörin virkaan diplomi-insinööri H. Roos helmikuun 1 p:stä [17]), virkaa tekevänä tekniikan ylioppilas P. Uusitalo lokakuun 19 p:stä [18]) ja virkaan valittuna diplomi-insinööri A. J. Koivu joulukuun 1 p:stä [19]), 42. palkkaluokan insinöörin virkaa tilapäisesti hoitamaan tekniikan ylioppilas L. Jämsä toukokuun 8 p:stä heinäkuun 26 p:ään [20]), tekniikan ylioppilas A. Koivu lokakuun 19 p:stä [21]) ja virkaan valittuna diplomi-insinööri L. G. Piponius joulukuun 11 p:stä [22]), 41. palkkaluokan arkkitehdin virkaan arkkitehti I. Mikkola tammikuun 1 p:stä 1951 [23]), tuntipalkalla tilapäiseksi apulaiseksi arkkitehti O. Stenius [24]) sekä II apulaisasemakaava-arkkitehdinvirkaan Turun kaupungin asemakaava-arkkitehti E. J. Berlin, joka kuitenkin ilmoitti, ettei voinut ottaa virkaa vastaan [25]); kaupunkimittausosastolle sairauslomasijaiseksi toimistonhoitajan virkaan saman toimiston piirtäjä H. Mäkipää tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään, avoinna olevaa virkaa hoitamaan oman toimensa ohella toukokuun 1 p:stä ja virkaan valittuna toukokuun 16 p:stä alkaen [26]), 43. palkkaluokan insinöörin virkaan diplomi-insinööri E. Krogerus tammikuun 10 p:stä [27]), 21. palkkaluokan piirtäjän virkaan saman osaston toimistoapulainen H. Salonen helmikuun 10 p:stä [28]), 42. palkkaluokan insinöörin virkaan diplomi-insinööri L. L. Lius helmikuun 16 p:stä [29]), 41. palkkaluokan insinöörin virkaan diplomi-insinööri S. Korte toukokuun 1 p:stä [30]), 20. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan neiti H. Heino toukokuun 1 p:stä [31]), 22. palkkaluokan piirtäjän virkaan saman osaston piirtäjä T. Hakio lokakuun 1 p:stä [32]) ja 21. palkkaluokan piirtäjän virkaan neiti S. A. Korjula joulukuun 1 p:stä [33]); sekä talo-osastolle tilapäiseen 20. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan neiti K. A. Siltalehto tammikuun 10 p:stä [34]), tilapäisen toimistoapulaisen virkaan rouva E. Pajunen tammikuun 1 p:stä ja viransijaisena 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan helmikuun 1 p:stä [35]), tilapäisen toimistoapulai-

---

[1]) Kiint. lautak. 23 p. tammik. 129 §, 6 p. helmik. 248 §, 13 p. marrask. 2 035 §, 4 p. jouluk. 2 193 §. — [2]) S:n 20 p. helmik. 366 §. — [3]) S:n 27 p. maalisk. 613 §. — [4]) S:n 4 p. syysk. 1 562 §, 30p. lokak. 1 946 §. — [5]) S:n 12 p. kesäk. 1 195 §. — [6]) S:n 4 p. syysk. 1 563 §. — [7]) S:n 9 p. lokak. 1 811 §, 6 p. marrask. 2 000 §. — [8]) S:n 23 p. lokak. 1 909 §. — [9]) S:n 27 p. marrask. 2 126 §. — [10]) S:n 24 p. huhtik. 809 §, 23 p. lokak. 1 905 §. — [11]) S:n 16 p. lokak. 1 862 §. — [12]) S:n 6 p. helmik. 250 §, 11 p. syysk. 1 599 §. — [13]) S:n 6 p. helmik. 251 §. — [14]) S:n 13 p. maalisk. 518 §. — [15]) S:n 23 p. tammik. 133 §. — [16]) S:n 30 p. tammik. 180 §. — [17]) S:n 30 p. tammik. 181 §. — [18]) S:n 23 p. lokak. 1 904 §. — [19]) S:n 27 p. marrask. 2 125 §. — [20]) S:n 8 p. toukok. 916 § ja 3 p. heinäk. 1 280 §. — [21]) S:n 23 p. lokak. 1 903 §. — [22]) S:n 27 p. marrask. 2 124 §. — [23]) S:n 16 p. lokak. 1 864 §. — [24]) S:n 23 p. lokak. 1 908 §. — [25]) S:n 4 p. jouluk. 2 197 § ja 27 p. jouluk. 2 302 §. — [26]) S:n 9 p. tammik. 6 §, 6 p. maalisk. 462 §, 27 p. maalisk. 621 §, 24 p. huhtik. 811 § ja 15 p. toukok. 978 §. — [27]) S:n 9 p. tammik. 7 §. — [28]) S:n 6 p. helmik. 249 §. — [29]) S:n 13 p. helmik. 302 §. — [30]) S:n 27 p. maalisk. 614 §. — [31]) S:n 17 p. huhtik. 719 §. — [32]) S:n 18 p. syysk. 1 666 §. — [33]) S:n 13 p. marrask. 2 033 §. — [34]) S:n 9 p. tammik. 20 §. — [35]) S:n 16 p. tammik. 76 §.

sen virkaan neiti M. Rostua helmikuun 1 p:stä [1]), 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan rouva E. Pajunen huhtikuun 1 p:stä [2]), 20. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan neiti S. I. Puustinen kesäkuun 1 p:stä [3]), osastosihteerin virkaan saman osaston kalliosuojien tarkastaja V. Harmanen syyskuun 1 p:stä vuoden loppuun [4]) ja sairauslomasijaiseksi toimistoapulaisen virkaan rouva Y. Laitinen lokakuun 16 p:stä tammikuun 7 p:ään 1951 [5]).

Myöhemmin perustettavan asutustoimiston tilapäisen toimistoapulaisen virkaan valittiin [6]) S. Joutsenlahti maaliskuun 1 p:stä.

Sairauslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin nauttivat eri osastojen seuraavat viranhaltijat: kansliaosaston toimistoapulainen D. Hohenthal tammikuun 19 p:stä helmikuun 28 p:ään ja marraskuun 2 p:stä joulukuun 31 p:ään [7]) sekä sihteeri E. Ruutu toukokuun 10 p:stä 27 p:ään [8]); tonttiosaston omakotipuutarhaneuvoja E. Hakanpää helmikuun 23 p:stä maaliskuun 11 p:ään ja marraskuun 22 p:stä 29 p:ään [9]), puutarhakonsulentti E. Koch toukokuun 23 p:stä 27 p:ään [10]), siirtolapuutarhaneuvojan apulainen R. Wendelin kesäkuun 3 p:stä 11 p:ään [11]) sekä rakennusneuvoja Å. Grönroos syyskuun 30 p:stä lokakuun 7 p:ään ja 11 p:stä 18 p:ään [12]); maatalousosaston työnjohtaja T. Roos kesäkuun 16 p:stä heinäkuun 7 p:ään [13]), tilapäinen toimistoapulainen M. Varonen elokuun 15 p:stä syyskuun 9 p:ään [14]) ja maataloustyönjohtaja N. F. Zachrisson marraskuun 29 p:stä joulukuun 15 p:ään [15]); metsätalousosaston toimistoapulainen M. Tapanainen tammikuun 2 p:stä 14 p:ään ja maaliskuun 11 p:stä huhtikuun 1 p:ään [16]); asemakaavaosaston arkkitehti T. Raunisto joulukuun 27 p:stä 1949 tammikuun 5 p:ään 1950 [17]) ja piirtäjä U. Oranne syyskuun 21 p:stä 27 p:ään [18]); kaupunkimittausosaston toimistonhoitaja A. Erämies tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään [19]), mittausmies P. Papunen tammikuun 19 p:stä 29 p:ään [20]), mittausteknikko T. Laine tammikuun 25 p:stä 31 p:ään [21]) mittausmies K. Paarvala helmikuun 14 p:stä maaliskuun 13 p:ään ja maaliskuun 28 p:stä kesäkuun 30 p:ään [22]), mittausapulainen T. Nissinen maaliskuun 31 p:stä huhtikuun 6 p:ään ja huhtikuun 11 p:stä marraskuun 19 p:ään [23]), kartoittaja V. O. Tanner huhtikuun 20 p:stä kesäkuun 30 p:ään [24]), piirtäjä T. E. Hakio kesäkuun 30 p:stä lokakuun 15 p:ään [25]), kartanpiirtäjä P. Heinonen heinäkuun 2 p:stä 15 p:ään [26]), kartoittaja U. Hyppönen elokuun 28 p:stä syyskuun 10 p:ään ja syyskuun 28 p:stä marraskuun 29 p:ään [27]), mittausteknikko K. E. Rope lokakuun 17 p:stä 22 p:ään [28]) ja mittausmies K. Syrjänen marraskuun 10 p:stä 18 p:ään [29]); sekä talo-osaston päällikkö U. Kallio joulukuun 29 p:stä 1949 tammikuun 31 p:ään 1950 [30]), toimistoapulainen A. Tiusanen tammikuun 7 p:stä 31 p:ään [31]), rakennusmestari V. Pajakorpi helmikuun 7 p:stä 13 p:ään [32]), toimistoapulainen E. Suvanto helmikuun 5 p:stä 18 p:ään, toukokuun 2 p:stä 8 p:ään ja synnytyslomaa lokakuun 16 p:stä 1950 tammikuun 7 p:ään 1951 [33]) sekä toimistoapulainen E. Pajunen elokuun 21 p:stä syyskuun 3 p:ään [34]).

Sääntöjen mukainen sairausloma ja palkkaus myönnettiin samoin eri osastojen muulle henkilökunnalle, kuten talonmiehille, siivoojille ym. niihin verrattaville, heidän lääkärintodistuksen mukaisen sairauslomansa ajalta.

Virkavapautta täysin palkkaeduin Ruotsiin tehdyn opintomatkan vuoksi nauttivat tonttiosaston apulaispäällikkö K. Pettinen toukokuun 8 p:stä 19 p:ään [35]) sekä omakotipuutarhaneuvoja E. Hakanpää ja siirtolapuutarhuri M. Nurminen kesäkuun 22 p:stä 29 p:ään [36]).

Palkatonta virkavapautta käräjien istumista varten nautti asemakaavaosaston osastosihteeri A. Poukka lokakuun 5 p:stä 17 p:ään [37]).

---

[1]) Kiint. lautak. 13 p. helmik. 308 §. — [2]) S:n 27 p. maalisk. 616 §. — [3]) S:n 24 p. huhtik. 812 §. — [4]) S:n 28 p. elok. 1 490 §. — [5]) S:n 9 p. lokak. 1 805 §. — [6]) S:n 20 p. helmik. 368 §. — [7]) S:n 23 p. tammik. 128 §, 6 p. helmik. 247 §, 13 p. marrask. 2 030 § ja 4 p. jouluk. 2 192 §. — [8]) S:n 22 p. toukok. 1 037 §. — [9]) S:n 6 p. maalisk. 471 § ja 27 p. marrask. 2 127 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 1 136 §. — [11]) S:n 19 p. kesäk. 1 231 §. — [12]) S:n 16 p. lokak. 1 860 §. — [13]) S:n 3 p. heinäk. 1 278 §. — [14]) S:n 28 p. elok. 1 482 §. — [15]) S:n 18 p. jouluk. 2 262 §. — [16]) S:n 30 p. tammik. 179 § ja 13 p. maalisk. 517 §. — [17]) S:n 9 p. tammik. 16 §. — [18]) S:n 2 p. lokak. 1 765 §. — [19]) S:n 9 p. tammik. 6 §, 6 p. maalisk. 461 § ja 27 p. maalisk. 620 §. — [20]) S:n 30 p. tammik. 178 §. — [21]) S:n 13 p. helmik. 296 §. — [22]) S:n 13 p. maalisk. 516 § ja 15 p. toukok. 979 §. — [23]) S:n 24 p. huhtik. 806 § ja 2 p. toukok. 872 §, 5 p. kesäk. 1 137 § ja 28 p. elok. 1 483 §. — [24]) S:n 12 p. kesäk. 1 197 §. — [25]) S:n 28 p. elok. 1 480 § ja 9 p. lokak. 1 809 §. — [26]) S:n 28 p. elok. 1 481 §. — [27]) S:n 11 p. syysk. 1 600 § ja 13 p. marrask. 2 031 §. — [28]) S:n 30 p. lokak. 1 950 §. — [29]) S:n 20 p. marrask. 2 074 §. — [30]) S:n 9 p. tammik. 5 § ja 23 p. tammik. 127 §. — [31]) S:n 9 p. tammik. 23 §. — [32]) S:n 27 p. helmik. 415 §. — [33]) S:n 27 p. helmik. 416 §, 8 p. toukok. 915 § ja 11 p. syysk. 1 602 §. — [34]) S:n 28 p. elok. 1 488 §. — [35]) S:n 24 p. huhtik. 807 §. — [36]) S:n 8 p. toukok. 918 §. — [37]) S:n 2 p. lokak. 1 764 §.

Pyytämänsä eron saivat seuraavat viranhaltijat: kansliaosaston vahtimestari P. Huttunen helmikuun 28 p:stä [1]), tonttiosaston päällikkö P. Hanste heinäkuun 15 p:stä [2]), asemakaavaosaston II apulaisasemakaava-arkkitehti L. Pajamies huhtikuun 1 p:stä [3]), ja 41. palkkaluokan insinööri H. Roos elokuun 1 p:stä [4]) sekä talo-osaston toimistoapulainen A. Tiusanen helmikuun 1 p:stä [5]) ja tilapäinen toimistoapulainen K. Siltalehto helmikuun 16 p:stä alkaen [6]).

Kaupunkimittausosaston toimistonhoitaja A. Erämies kuoli huhtikuun 4 p:nä.

Kesälomat. Hyväksyttiin [7]) suunnitelma kiinteistötoimiston johtavassa asemassa olevien viranhaltijain v:n 1950 kesälomiksi ja toimistopäällikkö oikeutettiin tekemään siihen tarpeellisiksi havaittavia vähäisiä muutoksia. Toimiston muiden viranhaltijain kesälomien järjestäminen, samoin kuin talousarvion edellyttämien kesälomasijaisten palkkaaminen jätettiin toimistopäällikön ratkaistavaksi asianomaisen osastopäällikön esityksestä.

Vakinaistetut virat. Lautakunta päätti [8]) siirtää kaupunginvaltuuston vakinaistamiin kiinteistötoimiston virkoihin vastaavien tilapäisten virkojen haltijat heinäkuun 1 p:stä seuraavasti: tonttiosastolle siirtolapuutarhaneuvojan virkaan A. R. Wendelin, metsätalousosastolle 23. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan M. A. Tapanainen, asemakaavaosastolle 29. palkkaluokan piirtäjän virkaan U. Oranne ja 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan H. Nyberg, kaupunkimittausoasstolle 30. palkkaluokan kartoittajan virkaan H. Mansala ja 21. palkkaluokan piirtäjän virkaan V. O. Vesterinen sekä talo-osastolle puistotalojen isännöitsijän virkaan V. Ahde ja 20. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan E. S. Suvanto.

Tilapäisen työvoiman palkkaaminen v:ksi 1951. Seuraavat kiinteistölautakunnan eri osastojen tilapäiset viranhaltijat, joiden palkka maksettiin tilapäisen työvoiman määrärahoista, määrättiin [9]) hoitamaan entisiä virkojaan enintään v:n 1951 loppuun: kansliaosaston lähetit L. Lindvall, K. Schadewitz, T. Keränen ja J. Johansson, tonttiosaston toimentaja I. Sandström, toimistoapulainen A. Fagerlund ja varastoalueiden tarkastajan apulainen A. Aalto, asemakaavaosaston sihteeri A. Poukka, kaupunkimittausosaston mittausteknikko J. Rope ja piirtäjäharjoittelija M. v. Grönhagen-Welitschsko sekä talo-osaston sihteeri V. Harmanen ja toimistoapulainen T. Rostua. Kalliosuojien tarkastajan virka jäi avoimeksi.

Oikeus sivutoimen hoitamiseen. Palkkalautakunnalle puollettiin [10]) 3 tapauksessa viranhaltijan oikeutta sivutoimen hoitamiseen.

Valtioneuvoston palkankorotuspäätöksen soveltaminen kaupungin viranhaltijoihin. Merkittiin [11]) tiedoksi kaupunginvaltuuston päätös kaupungin viranhaltijoiden palkkojen korotuksesta ja päätettiin samalla korottaa tilapäisen henkilökunnan palkkoja valtuuston päätöksen puitteissa sekä ilmoittaa siitä palkkalautakunnalle.

Maatalousosaston työnjohtajien takautuva palkankorotus. Lautakunta päätti [12]) muuttaa maatalousosaston apulaistyönjohtajien palkkojen korotuksesta aikaisemmin tekemäänsä päätöstä siten, että A. Sundqvistille suoritettiin kaupunginvaltuuston marraskuun 21 p:nä 1949 tekemän päätöksen mukainen takautuva hyvitys helmikuun 1 p:n v. 1949 jälkeiseltä virassaoloajalta ja V. Karvoselle samalta ajalta hyvitys, joka vuoden 1949 helmi- ja maaliskuulta oli 910 mk kuukaudessa ja huhtikuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään 930 mk kuukaudessa.

Ikälisää vastaavat palkankorotukset myönnettiin vuoden aikana yhdeksälle kaupunkimittausosaston mittausmiehelle [13]) ja kahdelle maatalousosaston ylimääräiselle työnjohtajalle [14]).

Autojen hoidosta maksettavan korvauksen korottaminen. Kiinteistötoimiston vahtimestareille ja kaupunkimittausosaston mittausmiehille päätettiin [15]) maksaa 2 000 mk:n lisäpalkkio kuukaudessa auton hoidosta kertomusvuoden alusta alkaen.

Edustus komiteoissa. Komiteaan, jonka tuli valmistella historiallisen kaupunginosan perustamista Helsinkiin, määrättiin kiinteistölautakunnan edustajaksi I apulaisasema-

---

[1]) Kiint. lautak. 23 p. tammik. 130 §. — [2]) S:n 17 p. heinäk. 1 338 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 297 §. — [4]) S:n 12 p. kesäk. 1 196 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 23 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 307 §. — [7]) S:n 22 p. toukok. 1 038 §. — [8]) S:n 3 p. heinäk. 1 276 §. — [9]) S:n 18 p. jouluk. 2 261 §. — [10]) S:n 6 p. helmik. 245 §, 20 p. helmik. 362 §, 19 p. kesäk. 1 232 §. — [11]) S:n 17 p. huhtik. 717 §; ks. tämän kert. I osan s. 7. — [12]) S:n 9 p. tammik. 19 §; ks. v:n 1949 kert. s. 8. — [13]) S:n 16 p. tammik. 99 §, 3 p. heinäk. 1 315 §, 16 p. lokak. 1 887 §, 11 p. jouluk. 2 247 §. — [14]) S:n 20 p. maalisk. 583 §. — [15]) S:n 27 p. helmik. 414 §.

kaava-arkkitehti B. Aminoff [1]). Johtaja T. Salmio nimettiin kiinteistölautakunnan edustajaksi komiteaan, joka oli asetettu harkitsemaan, mitä mahdollisuuksia oli saada teollisuuslaitokset, joille kaupunki myi teollisuustontteja, sekä mahdollisesti muutkin teollisuusyritykset, rakentamaan asuntoja työläisilleen tai ainakin osallistumaan sellaisten rakennusten rahoittamiseen [2]). Asunto- ja asemakaavaneuvottelukuntaan määrättiin kiinteistölautakunnan edustajaksi pankinjohtaja L. Ahva [3]). Komiteaan, joka laati ehdotusta uusiksi säännöiksi kaupungin kalavesissä harjoitettavaa kalastusta varten sekä esityksiä kalastuksen ja metsästyksen järjestämiseksi kaupungin alueella, valittiin edustajaksi kaupunginmetsänhoitaja E. E. Erkkilä [4]). Arkkitehti B. Aminoff päätettiin [5]) vapauttaa kadunnimikomitean jäsenyydestä ja hänen tilalleen valittiin professori O. Ahlbäck.

Kiinteistölautakunnan ja sen jaostojen pöytäkirjojen nähtävänä pitäminen. Lautakunta päätti [6]), että sen kokousten pöytäkirjat pidetään 8 päivän kuluttua kustakin kokouspäivästä ja sen jaostojen kokousten pöytäkirjat vuosineljänneksittäin yleisesti nähtävänä kiinteistötoimiston kansliaosastolla. Samalla päätettiin ilmoittaa mainitusta päätöksestä sekä kiinteistölautakunnan ja sen jaostojen kokousajoista painatus- ja hankintatoimistolle.

Vakuusasiakirjojen tarkastus. Lautakunta tarkasti [7]) kaupungin hallussa olevat myytyjen tonttien maksamatonta kauppahintaa ja rakennusvelvollisuutta koskevat velkakirjat, jolloin todettiin, että muut puuttuvat velkakirjat oli maksettuina tai sen takia, että niissä määrätyt ehdot oli täytetty, kuittausta vastaan luovutettu velallisille tai lähetetty kiinnityksen uudistamista varten kaupunginhallituksen asiamiesosastolle. Stiftelsen norra svenska församlingens ålderdomshem nimisen säätiön rakennusvelvollisuuden täyttämisen vakuudeksi luovuttamat velkakirjat oli jätetty esitettäväksi raastuvanoikeudelle haettaessa oikeuden suostumusta tonttien yhdistämisen kautta järjestetyn uuden tontin muodostukseen. Lisäksi merkittiin, että korttelissa n:o 419 olevista tonteista n:o 2 ja 26 valtion antamat velkakirjat olivat edelleen voimassa.

Diaari. Kiinteistölautakunnan diaariin merkityistä keskeneräisistä asioista marraskuun 1 p:nä 1949 laadittu luettelo tarkastettiin [8]) ja eräitä asioita poistettiin diaarista tarpeettomina tai siitä syystä, että ne oli siirretty jonkin muun hallintoelimen käsiteltäväksi. Joulukuun 31 p:nä 1949 keskeneräisinä olleista asioista kiirehdittiin [9]) lausunnon antamista kaupunginhallitukselle.

Kiinteistölautakunnan talousarvio. Hyväksyttiin [10]) ehdotukset kiinteistölautakunnan kertomusvuoden lisätalousarvioksi ja v:n 1951 talousarvioksi ja päätettiin lähettää ne kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Vakuuden määrääminen katurakennuskustannusten korvaamisesta. Niissä tapauksissa, joissa tontin omistaja katsottiin velvolliseksi korvaamaan katurakennuskustannukset, kiinteistölautakunta määräsi [11]) asemakaavalain 13 §:n e- ja f-kohtien edellyttämien vakuuksien laadun ja määrän.

Vuokramaksun kiinnitysvakuuden rajan korottaminen. Lautakunta päätti [12]), että milloin vuokrasopimukseen sisältyi vapaa siirto-oikeus, oli vaadittava kiinnitysvakuus, jos vuokramaksu oli 10 000 mk tai suurempi, ja että 10 000 mk pienempien vuokramaksujen vakuudeksi vahvistetut kiinnitykset jätettäisiin vastedes uudistamatta.

Indeksistä riippuvan vuokramaksun vakuudeksi haettavan kiinnityksen määrä. Päätettiin [13]), että indeksistä riippuvan vuokramaksun suorittamisen vakuudeksi haetaan kiinnitys sille määrälle, joka vastaa 15-kertaista perusvuosivuokraa pyöristettynä ylöspäin lähimpään 5- tai 10-tuhatlukuun ja ottamalla huomioon erityisestä ehdosta riippuvat vuokrankorotukset.

Rakennussäännön 29 §:n 3 momentissa mainittujen todistusten antaminen määrättiin [14]) kiinteistötoimiston apulaissihteerin tehtäväksi.

Kiinteistötoimistolle tilattavat sanomalehdet ja aikakauskirjat. Päätettiin [15]), mitkä sanomalehdet ja aikakauskirjat saatiin tilata v:ksi 1951 kiinteistötoimiston kaikille eri osastoille.

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 664 §. — [2]) S:n 28 p. elok. 1 485 §. — [3]) S:n 28 p. elok. 1 486 §. — [4]) S:n 28 p. elok. 1 489 §. — [5]) S:n 4 p. jouluk. 2 194 §. — [6]) S:n 23 p. tammik. 121 §. — [7]) S:n 27 p. jouluk. 2 307 §. — [8]) S:n 17 p. huhtik. 723 §. — [9]) S:n 17 p. huhtik. 724 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 1 140 § ja 13 p. syysk. 1 662 §. — [11]) S:n 27 p. marrask. 2 128 §, 4 p. jouluk. 2 189—2 191 §, 18 p. jouluk. 2 265 §, 27 p. jouluk. 2 309 §. — [12]) S:n 13 p. helmik. 309 §. — [13]) S:n 4 p. syysk. 1 568 §. — [14]) S:n 9 p. lokak. 1 812 §, 13 p. marrask. 2 039 §. — [15]) S:n 27 p. marrask. 2 123 §.

Käyttövarat. Kertomusvuoden käyttövaroistaan lautakunta myönsi mm. seuraavat määrärahat: 2 000 mk kukkien ostamiseen talo-osaston päällikön U. Kallion 60-vuotispäivän johdosta [1]); 5 000 mk Pikkukosken uimaranta-alueen vuokran maksamiseen [2]); 1 000 mk professori Eliel Saarisen rahastoon [3]); 20 000 mk kiinteistötoimiston vahtimestarin virkapuvun hankkimiseen [4]); 18 000 mk Asunto-oy. uusi linjatalo nimisen yhtiön 30:n osakkeen ostamisesta menevän leimaveron suorittamiseen [5]); sekä 245 000 mk joulukuusien pystyttämiseen julkisille paikoille [6]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka koskivat mm.: kadunnimikomitean jäsenten erikoispalkkioita [7]), virkapukujen hankkimista [8]), avoinna olevien virkojen täyttämistä [9]), palkkausoloja [10]), uusien virkojen perustamista [11]), tilapäistä työvoimaa [12]), kiinteistöjen ostoa tai myyntiä [13]), aluevaihtoja [14]), ehdokkaiden nimeämistä aloitetoimikuntiin [15]), matka-apurahojen myöntämistä [16]), eräiden sairauskulujen korvaamista [17]), Kuusinen oy:n rakennusoikeuden täyttämättä jättämistä [18]), lohkomis- ja lainhuudatuskulujen suorittamista [19]), omalla autolla tehtyjen virkamatkojen korvauksen korottamista [20]) sekä kassakaapin hankkimista kansliaosastolle [21]).

Palkkalautakunnalle tehtiin lisäksi useita viranhaltijain palkkausta koskevia esityksiä.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: aluevaihtoja [22]), puutavaran kyllästystarvetta [23]), rakennuslupia, lisärakennusoikeutta ym. rakentamismääräyksiä [24]), teiden leventämiseen tarvittavista maa-alueista maksettavia korvauksia [25]), maatalouslaskentalautakuntien asettamista [26]), kaupungin edustusta eräässä kokouksessa [27]), saunakomitean mietintöä [28]), Munkkiniemen yhteiskoulun toimitalon luovuttamista kaupungille [29]), Strömsin lahden pohjukan järjestämistä uimarannaksi [30]), Teekkarikylän rakentamiseen myönnettävää avustusta [31]), pääkaupungin köyhäinhoidollisen laitoshoidon laajennus- ja järjestelykysymystä [32]), kiinteistöjen ostoa [33]), apurahaanomuksia ulkomaanmatkoja varten [34]), viran- ja toimenhaltijain sosiaalisen huollon järjestämistä [35]), kulkuyhteyden järjestämistä Paloheinän alueelta Välitalontielle [36]), alueen varaamista kaupungin pohjoisia kaupunginosia varten rakennettavalle sairaalalle [37]), kiinteistöjen omistusoikeutta [38]), uusien metsäalueiden hankkimista [39]), autovaurion korvaamista [40]), Bengtsårin koulutilan hallintaa ja hoitoa [41]), halkotoimiston uudesti järjestämistä [42]), Villinge gård & trafik -nimisen yhtiön osakkeiden ostamista [43]), alueiden käyttöoikeuden pakkolunastamista [44]), välimiehen valitsemista välimieslautakuntaan [45]), väliaikaisten asuntojen rakentamista häädetyille perheille [46]), Väinämöisenkadun jääkiekkoradan katsomon sijoitusta [47]), Humalluodon kanoottivajojen siirtämistä urheiluja retkeilylautakunnan hallintaan [48]), Munkkiniemen uimarannan käyttöajan pidentämistä [49]) sekä mahdollisuuksia saada teollisuusyritykset rakentamaan tai rahoittamaan asuntoja työläisilleen [50]).

---

[1]) Kiint. lautak. 9 p. tammik. 68 §. — [2]) S:n 23 p. tammik. 132 §. — [3]) S:n 28 p. elok. 1 484 §. — [4]) S:n 20 p. marrask. 2 081 §. — [5]) S:n 27 p. marrask. 2 130 §. — [6]) S:n 11 p. jouluk. 2 229 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 8 §, 3 p. huhtik. 662 §, 9 p. lokak. 1 804 §, 27 p. jouluk. 2 305 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 14 §, 17 p. heinäk. 1 340 §. — [9]) S:n 27 p. maalisk. 622 §, 16 p. lokak. 1 863 §, 17 p. heinäk. 1 339 §. — [10]) S:n 9 p. tammik. 15 §, 6 p. helmik. 246 §. — [11]) S:n 9 p. tammik. 22 §, 6 p. helmik. 256 §, 13 p. marrask. 2 038 §. — [12]) S:n 6 p. helmik. 252 §, 13 p. maalisk. 519 §, 15 p. toukok. 981 §, 3 p. heinäk. 1 277 §. — [13]) S:n 9 p. tammik. 18 §, 13 p. helmik. 301 §, 3 p. huhtik. 661 ja 663 §, 8 p. toukok. 920 §, 22 p. toukok. 1 042 ja 1 043 §, 31 p. heinäk. 1 381 §, 4 p. syysk. 1 566 §, 18 p. syysk. 1 668 §, 30 p. lokak. 1 945 §, 6 p. marrask. 1 999 ja 2 001 §, 4 p. jouluk. 2 183 §. — [14]) S:n 16 p. tammik. 74 §, 8 p. toukok. 923 §, 5 p. kesäk. 1 138 ja 1 139 §, 30 p. lokak. 1 948 §. — [15]) S:n 6 p. helmik. 241 §. — [16]) S:n 20 p. maalisk. 564 §, 17 p. huhtik. 720 ja 726 §, 12 p. kesäk. 1 198 §. — [17]) S:n 27 p. helmik. 418 §. — [18]) S:n 19 p. kesäk. 1 235 § — [19]) S:n 4 p. syysk. 1 569 §. — [20]) S:n 25 p. syysk. 1 724 §. — [21]) S:n 27 p. jouluk. 2 310 §. — [22]) S:n 16 p. tammik. 75 §, 13 p. helmik. 300 §, 20 p. helmik. 363 §, 22 p. toukok. 1 040 ja 1 041 §, 25 p. syysk. 1 717 §. — [23]) S:n 23 p. tammik. 125 §. — [24]) S:n 6 p. helmik. 253 §, 20 p. marrask. 2 077 §, 27 p. marrask. 2 129 §. — [25]) S:n 6 p. helmik. 255 §. — [26]) S:n 20 p. helmik. 367 §. — [27]) S:n 23 p. tammik. 126 §. — [28]) S:n 27 p. helmik. 417 §. — [29]) S:n 20 p. maalisk. 563 §. — [30]) S:n 3 p. huhtik. 660 §. — [31]) S:n 17 p. huhtik. 718 §. — [32]) S:n 24 p. huhtik. 805 §. — [33]) S:n 6 p. maalisk. 468—470 §, 8 p. toukok. 917 §, 25 p. syysk. 1 714 ja 1 716 §, 2 p. lokak. 1 763 §, 16 p. lokak. 1 858 §, 13 p. marrask. 2 036 §, 20 p. marrask. 2 075 §. — [34]) S:n 15 p. toukok. 977 §, 9 p. lokak. 1 810 §. — [35]) S:n 30 p. toukok. 1 078 §. — [36]) S:n 19 p. kesäk. 1 236 §. — [37]) S:n 19 p. kesäk. 1 237 §. — [38]) S:n 3 p. heinäk. 1 284 §, 17 p. heinäk. 1 344 ja 1 345 §, 9 p. lokak. 1 813 §, 11 p. jouluk. 2 230 §. — [39]) S:n 4 p. syysk. 1 560 §. — [40]) S:n 11 p. syysk. 1 604 §. — [41]) S:n 2 p. lokak. 1 767 §. — [42]) S:n 9 p. lokak. 1 807 §. — [43]) S:n 16 p. lokak. 1 857 §. — [44]) S:n 23 p. lokak. 1 906 §. — [45]) S:n 30 p. lokak. 1 942 §. — [46]) S:n 6 p. marrask. 1 998 §. — [47]) S:n 13 p. marrask. 2 037 §. — [48]) S:n 20 p. marrask. 2 082 §. — [49]) S:n 27 p. marrask. 2 122 §. — [50]) S:n 4 p. jouluk. 2 188 §.

2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat

Ostetut kiinteistöt. Kaupunginvaltuuston oikeuttamana ja valtuuston määräämin ehdoin [1]) kiinteistölautakunta päätti ostaa vuoden kuluessa seuraavat kiinteistöt:

Hämeentien Malmin osuuden leventämistä varten herra A. K. Aallolta Tapanilan kylästä Tyynelän tilasta RN 8^{465} n. 53 o m²:n suuruisen alueen ja Rauhalan tilasta RN 8^{466} n. 40. 2 m²:n suuruisen alueen yhteensä 18 640 mk:n hinnasta sekä Talous-osakekaupalta, samoin Tapanilan kylästä, B 125a-nimisestä tilasta RN 12^{99} n. 1 148 m²:n suuruisen alueen 149 240 mk:n hinnasta [2]);

Lauttasaaren uutta suomenkielisen kansakoulun taloa varten kauppaneuvos J. Tallbergin perikunnalta Lauttasaaren korttelista n:o 31 074 n. 6 600 m²:n suuruisen tontin 11 milj. mk:n kauppahinnasta. Valtuuston määräämien ehtojen lisäksi kiinteistölautakunta päätti ottaa kauppakirjaan lisäehdon, jonka mukaan kaupunki sitoutui laadituttamaan ja esittämään valtioneuvoston vahvistettavaksi sellaisen asemakaavanmuutosehdotuksen, jossa korttelin n:o 31 077 noin 6 600 m²:n suuruinen yleisen rakennuksen tontti muutettaisiin puistoalueeksi [3]);

Tervalammen työlaitosta varten pienviljelijä K. Sundbergin perikunnalta Vihdin pitäjän Tervalammen kylästä Forsbackan tilan kaikkine rakennuksineen ja kuluneen vuoden satoineen 1. 2 milj. mk:n kauppahinnasta. Kaupunginhallitukselle päätettiin ehdottaa, että tila siirrettäisiin Tervalammen työlaitoksen hallintaan [4]);

Pitäjänmäen urheilukentän laajentamista varten insinööri E. Perssonilta n. 64 m²:n suuruisen alueen Liden nimisestä tilasta RN 2^{21} Talin kylästä, jonka vastikkeeksi päätettiin luovuttaa 32 m³ peltomultaa [5]);

tonttiosaston hallintaan määrättynä: insinööri J. I. Boxströmiltä Mariero nimisen tilan RN 4^{103} Oulunkylän kylästä 1 018 750 mk:n hinnasta [6]);

maatalousosaston hallintaan määrättyinä: maatalousneuvos V. O. Suoniolta ja hänen vaimoltaan heidän Mellunkylässä omistamansa tilat Haka RN 2^{4}, Vallinpelto RN 2^{9}, Haka I RN 3^{5}, Kuusela RN 4^{51}, Pirttilä RN 4^{52}, Pajala RN 4^{53} ja Kotimäki RN 4^{56} sekä n. 0. 407 ha:n määräalan tilasta Vallinpelto RN 3^{23} ja yhteensä 24. 955 ha:n suuruiset määräalat tiloista Bredbacka RN 4^{54} ja Bredbacka RN 4^{59}, kaikki niillä olevine rakennuksineen ja rakenteellisine laitteineen 28 500 000 mk:n yhteisestä kauppahinnasta [7]); sekä kauppapuutarhuri E. Th. Lindgreniltä Tapanilan kylässä olevat tilat P 39^{aa} RN 9^{80} ja Pohjoinen P 139^{a} RN 9^{95}, joiden suhteen kiinteistölautakunta päätti ottaa kauppakirjaan näin kuuluvan ehdon: »3) Myytyjen tilojen vastaanotto tapahtuu heti. Koko kuluvan vuoden sato kuuluu kuitenkin myyjille, mutta tulee heidän omalla kustannuksellaan toimituttaa tilojen viljelysmaan syyskyntö kuluvana vuonna» [8]);

metsätalousosaston hallintaan määrättyinä: Ab. Mira oy:ltä yhtiön Tapanilan kylässä omistaman tilan R 420 RN 8^{302} 3 294 000 mk:n kauppahinnasta [9]); sekä M.-L. Wickströmiltä ym. 7. 889 ha:n suuruisen alueen Mellunkylässä sijaitsevasta Nybron tilasta RN 2^{56} 3 155 600 mk:n kauppahinnasta [10]);

talo-osaston hallintaan määrättyinä: 4. kaupunginosan korttelissa n:o 166b sijaitsevan talon ja tontin n:o 18 Lapinlahdenkadun varrelta 8 500 000 mk:n kauppahinnasta; Haagan kylässä sijaitsevan tilan Tomt 22 Kv 122 RN 2^{597} rakennuksineen 1 737 000 mk:n kauppahinnasta [11]); Asunto-oy. uusi linjatalo nimisen yhtiön omistamasta talosta Neljäslinja 14:ssä lastentarhahuoneistoa varten 30 kpl osakkeita 3 milj. mk:n kauppahinnasta [12]);

sekä I. Jokiselta ym. tilat Å 7 RN 5^{286} ja Å 65 RN 5^{32} rakennuksineen Tapanilan kylästä 5 826 000 mk:n yhteisestä kauppahinnasta [13]).

Aluevaihdot. Kaupunginvaltuuston oikeuttamana [14]) ja valtuuston määräämin ehdoin kiinteistölautakunta suoritti kertomusvuoden aikana seuraavat aluevaihdot: Brändö skolförening yhdistykselle luovutettiin Kulosaaren kylästä kaupungin omistamista tiloista Brändö villastad RN 1^{950} ja Brändö villastad Helsinki RN 1^{955} yhteensä 1 147. 1 m²:n suuruinen alue ja yhdistys luovutti vastikkeena kaupungille samassa kylässä omistamastaan Brändö skola nimisestä tilasta RN 1^{626} n. 190. 4 m²:n suuruisen alueen [15]); maan-

[1]) Ks. tämän kert. I osan s. 65. — [2]) Kiint. lautak. 9 p. lokak. 1 808 §. — [3]) S:n 9 p. lokak. 1 808 § ja 16 p. lokak. 1 866 §. — [4]) S:n 23 p. lokak. 1 907 §. — [5]) S:n 27 p. jouluk. 2 303 §. — [6]) S:n 20 p. marrask. 2 078 §. — [7]) S:n 27 p. maalisk. 612 §. — [8]) S:n 3 p. heinäk. 1 282 § ja 17 p. heinäk. 1 341 §. — [9]) S:n 27 p. maalisk. 612 §. — [10]) S:n 17 p. heinäk. 1 342 §. — [11]) S:n 6 p. helmik. 254 §. — [12]) S:n 20 p. marrask. 2 078 §. — [13]) S:n 27 p. jouluk. 2 303 §. — [14]) Ks. v:n 1949 kert. I osan s. 68 ja tämän kert. I osan s. 65. — [15]) Kiint. lautak. 9 p. tammik. 21 §.

vuokraaja K. V. Nummelinille luovutettiin n. 4200 m²:n suuruinen ala Malmin kylässä sijaitsevasta Pehrsin tilasta RN 1[42] kaupungin saatua vastikkeeksi Malmin kylästä Vilpo 12 nimisen tilan RN 7[255] [1]); johtaja S. Grahnille luovutettiin Malmin kylästä Filpus nimisestä tilasta RN 7[241] n. 1 409 m²:n suuruinen alue, jonka vastikkeeksi johtaja Grahn luopui erottamisoikeudestaan n. 1480 m²:n suuruiseen osaan Tapanilan kylässä olevasta I 251 nimisestä tilasta RN 1[19] [2]); Keskusosuusliike Hankkijalle luovutettiin yhteensä n. 19 621.[6] m²:n suuruiset alueet Malmin kylässä sijaitsevista tiloista Tallbacka RN 8[157] ja n:o 79 RN 3[92] sitä vastaan, että kaupunki sai Suutarilan kylässä sijaitsevan Leppäsuon tilan RN 4[4] [3]); herra Thure Kautsalolle luovutettiin Vartiokylästä Tomt n:o 41 nimisestä tilasta RN 2[483] n. 1 253 m²:n suuruinen alue, jonka vastikkeeksi kaupunki sai Vartiokylästä Kuusisto I nimisestä tilasta RN 5[79] yhteensä n. 1 605 m²:n suuruisen alueen [3]); muurari E. E. Saariselle luovutettiin Tapanilan kylästä Rasmus nimisestä tilasta RN 8[455] n. 1 045 m²:n alue, jonka vastikkeeksi kaupunki sai Ala-Tikkurilan kylästä Hevoshaka nimisen tilan RN [230] [3]); konemestari K. J. Soiniselle luovutettiin Tapanilan kylästä Rasmus nimisestä tilasta RN 8[455] n. 1 100 m²:n suuruinen alue, jonka vastikkeeksi kaupunki sai Ala-Tikkurilan kylästä Hevoshaka nimisen tilan RN 2[237] [3]);

Oy. Karl Fazerin konditoria nimiselle yhtiölle luovutettiin Munkkiniemen uuden asemakaavaehdotuksen korttelin n:o 30 044 tontteja n:o 2, 4, 6 ja 8 sekä korttelin n:o 30 006 tontteja n:o 4 ja 6 vastaavat alueet, joiden vastikkeeksi kaupunki sai Munkkiniemen kylästä tilan RN 1[1109] ja 7 290 m² Fiskarviken tilasta RN 1[1125]. Valtuuston kolmas sopimusehto muutettiin näin kuuluvaksi: »Yhtiö pidättää itselleen omistusoikeuden luovuttamillaan alueilla oleviin uimalaitoksen rakennuksiin ja laitteisiin, jotka yhtiö kuitenkin siitä erikseen tehtävän sopimuksen mukaan luovuttaa kaupungin käyttöön uimalaitosta varten v:n 1951 loppuun, ellei sitä ennen sovita käyttöoikeuden jatkamisesta vielä v:n 1952 loppuun» [4]). Myöhemmin kiinteistölautakunta päätti ottaa vielä yhtiön kanssa tehtyyn vaihtokirjaan seuraavat ehdot: »a) Kaupungin puolesta vakuutetaan, ettei Munkkiniemen tilaa RN 1[1132] rasita muut kiinnitykset kuin se kiinnitys, joka on vahvistettu herra L. Melinille marraskuun 4 p:ään 1968 vuokratun alueen vuokrasopimuksen pysyväisyyden vakuudeksi. Lisäksi vakuutetaan, ettei tiloja Villan n:o 4 i kvarteret n:o 6 RN 1[55] ja Villan n:o 6 i kvarteret n:o 6 RN 1[56] rasita mitkään kiinnitykset ja että kaupungin luovuttamat alueet muuten siirtyvät yhtiölle rasitevapaana; b) Kaupunki vakuuttaa, että sen luovuttamista alueista muodostettavien tonttien omistajat ovat vapaat suorittamasta korvausta katumaan arvosta sekä kadun ja viemärin rakentamiskustannuksista; sekä c) Kaupunki sitoutuu rakentamaan Uimarinpolun siihen tulevine vesi- ja viemärijohtoineen siten, että mainitut työt valmistuvat samaan aikaan kuin jollekin kyseisistä tonteista rakennettava rakennus».

Myydyt tontit ja alueet. Kertomusvuoden aikana kiinteistölautakunta möi kaupunginvaltuuston oikeuttamana ja valtuuston määräämin ehdoin [5]) seuraavat tontit tai tilat: posti- ja lennätinlaitoksen viranhaltijoiden M. Helastien, T. Itäahon ja J. Sorannon toimesta perustettavalle yhtiölle 15. kaupunginosan korttelista n:o 623 7 225 000 mk:n kauppahinnasta tontin n:o 87 ja 7 230 000 mk:n kauppahinnasta tontin n:o 89 [6]); Bang & Co osakeyhtiölle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle 2 milj. mk:n kauppahinnasta 46. kaupunginosan korttelin n:o 16 Takomontien tontin n:o 3 [6]); Kevytvalu oy:lle 46. kaupunginosan korttelin n:o 15 Hiomontien varrella olevan tontin n:o 3 [7]); Malmin kylästä Karls nimisestä tilasta RN 1[40] toimitusjohtaja J. G. Laukkaselle n. 1 441.[6] m²:n suuruisen alueen 216 150 mk:n kauppahinnasta, työnjohtaja A. O. Laukkaselle n. 2 439.[5] m²:n suuruisen alueen 365 550 mk:n kauppahinnasta ja työnjohtaja L. L. Laukkaselle n. 1 504.[9] m²:n suuruisen alueen 225 300 mk:n kauppahinnasta [8]); Helsingin yliopiston satakuntalaiselle osakunnalle tai sen toimesta muodostettavalle säätiölle 8.[5] milj. mk:n kauppahinnasta 4. kaupunginosan korttelin n:o 154 Lapinlahdenkadun tontin n:o 10 [9]); kirvesmies E. E. Saloselle Etelä-Kaarelan asutusalueelta asemakaavaluonnoksen mukaisen korttelin n:o 33 038 tonttia n:o 4 vastaavan n. 1 540 m²:n suuruisen määräalan 200 000 mk:n kauppahinnasta [10]); Vallilan silkkitehdas oy:lle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle 22. kaupunginosan

[1]) Kiint. lautak. 6 p. helmik. 254 §. — [2]) S:n 6 p. maalisk. 465 §. — [3]) S:n 17 p. heinäk. 1 342 §, 16 p. lokak. 1 859 §. — [4]) S:n 18 p. syysk. 1 665 §, 25 p. syysk. 1 725 §, 13 p. marrask. 2 034 §. — [5]) Ks. v:n 1949 kert. I osan s. 70 ja tämän kert. I osan s. 69. — [6]) Kiint. lautak. 9 p. tammik. 21 §. — [7]) S:n 6 p. helmik. 254 §, 20 p. helmik. 380 §. — [8]) S:n 6 p. maalisk. 465 §. — [9]) S:n 30 p. toukok. 1 083 §. — [10]) S:n 19 p. kesäk. 1 233 §.

korttelin n:o 700 tontin n:o 15 Pälkäneentien varrelta 2 125 000 mk:n kauppahinnasta [1]); Asunto-oy Raisiontie 11—Resovägen 11 bostads-ab nimiselle yhtiölle 3.2 milj. mk:n kauppahinnasta 16. kaupunginosan korttelissa n:o 715 olevan tontin n:o 11 [1]); leskirouva L. Gräsbäckille Oulunkylän kylässä sijaitsevasta Oulunkylän kartanosta RN 6 n. 2 142 m²:n suuruisen alueen 107 100 mk:n suuruisesta kauppahinnasta [1]); Pohjoismainen sähkö-osakeyhtiölle tai Kiinteistöosakeyhtiö Valimontie 2:lle 46. kaupunginosan korttelista n:o TK 14 n. 4 879.1 m²:n suuruisen alueen 6 030 000 mk:n kauppahinnasta [2]); Oy. Wulff ab:lle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle 46. kaupunginosan korttelista n:o TK 14 n. 5 236 m²:n suuruisen alueen 6 470 000 mk:n kauppahinnasta [2]); H. Lindhille, J. Areniukselle, V. Rantaselle ja V. Kauppiselle Vähä-Huopalahden kylästä asemakaavanmuutosehdotuksen mukaisten kortteleiden n:o 727 ja 734 eräitä tontteja vastaavat määräalat lisäehdoin, että jokaisen määräalan kauppahinnasta oli suoritettava 40 000 mk 8 päivän kuluessa päätöspäivästä lukien, puolet, vähennettynä em. 40 000 mk:lla, 6 kuukauden kuluessa ja loput 2 vuoden kuluessa sekä että kaupungin oli vastattava määräaloista muodostettavien tonttien muodostamiskustannuksista [3]); Espoon kunnalle kansakoulun rakentamista varten Laajalahden rakennussuunnitelmaluonnoksen korttelin n:o 96 tonttia n:o 10 vastaavan n. 9 293 m²:n suuruisen määräalan Espoon pitäjän Bredvikin yksinäistaloon kuuluvasta Bredvik nimisestä tilasta RN 1[88] 1 580 000 mk:n kauppahinnasta sellaisin lisäehdoin, että ellei ostaja 6 kuukauden kuluessa kiinteistölautakunnan päätöspäivästä lukien allekirjoittanut tontista laadittavaa kauppakirjaa ja tarpeellisia velkakirjoja, oli mainittu päätös rauennut [4]); Helsingin yliopiston ylioppilaskunnalle 13. kaupunginosan korttelin n:o 411 tontit n:o 13, 16, 18 ja 20 yhteensä 18 852 000 mk:n kauppahinnasta [5]); Sören Berner & Co osakeyhtiölle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle Herttoniemen teollisuusalueen korttelista n:o 66 n. 3 205 m²:n suuruisen alueen 5 milj. mk:n kauppahinnasta [5]); vuokra-alueen lunastukseen oikeutetuille asemakaavanmuutosehdotuksen mukaista 16. kaupunginosan korttelin n:o 727 tonttia n:o 5 vastaavan n. 973 m²:n suuruisen alueen rouva M. Sarlinille 398 930 mk:n kauppahinnasta sekä tonttia n:o 3 vastaavan n. 980 m²:n suuruisen alan W. Rantalan oikeudenomistajille 401 800 mk:n kauppahinnasta [5]); Malmin-Tapanilan kylätien hoitokunnalle Malmin kylässä sijaitsevan M 55 Sandtag nimisen tilan siten, että kauppakirjaan merkittiin kauppahinnan tulleen maksetuksi aikaisemmin suoritettujen vuokramaksujen muodossa [6]); sekä Oy. Weilin & Göös ab:lle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle 46. kaupunginosan korttelista n:o 15 tontin n:o 1 Hiomontien varrelta 13.5 milj. mk:n kauppahinnasta [7]).

Edelleen päätettiin myydä ilman huutokauppaa seuraavat tontit: 18. kaupunginosan korttelin n:o 622 2 993 m²:n suuruinen tontti n:o 77 perustettavalle Asunto-oy. Mannerheimintie 77 nimiselle yhtiölle 7 590 000 mk:n arviohinnasta [8]); 16. kaupunginosasta: Asunto-oy. Maskuntie 10 nimiselle yhtiölle 350 000 mk:n arviohinnasta korttelin n:o 717 tontti n:o 10 [9]), Asunto-oy. Maskuntie 3—5—7 nimiselle yhtiölle korttelista n:o 718 894 500 mk:sta tontti n:o 3, 863 500 mk:sta tontti n:o 5 ja 880 500 mk:n arviohinnasta tontti n:o 7 [10]) sekä korttelin n:o 714 tontti n:o 4 Asunto-oy. Raisiontie 4—Resovägen 4 bostads-ab. nimiselle yhtiölle 3 160 000 mk:n arviohinnasta ja tontti n:o 6 Asunto-oy. Raisiontie 6—Resovägen 6 bostads-ab. nimiselle yhtiölle 3 600 000 mk:n arviohinnasta [11]). Kahdelle viimeksi mainitulle yhtiölle myytiin tontit tavanmukaisin ehdoin, paitsi jos kauppahinnat suoritettiin 8 päivän kuluessa myyntipäätöspäivästä, ei niille laskettu korkoa. Perustettaville asunto-osakeyhtiöille ilman huutokauppaa tontteja myytäessä määrättiin ehto, jonka mukaan arviohinnasta oli maksettava rahatoimistoon 40 000 mk:n suuruinen käteismaksu määrättyyn päivään mennessä.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ja valtuuston määräämin ehdoin [12]) kiinteistölautakunta päätti myydä Viikinmäen alueelta vuokra-alueiden lunastukseen oikeutetuille M. A. Nymanin kuolinpesän osakkaille 30. kaupunginosan korttelin n:o 36001 suunniteltua tonttia n:o 3 vastaavan n. 1 803 m²:n suuruisen alueen 750 000 mk:n kauppahinnasta ja saman korttelin suunniteltua tonttia n:o 1 vastaavan n. 1 483 m²:n suuruisen alueen 617 000 mk:n hinnasta sekä A. Lindströmille korttelin n:o 36 003 suunni-

[1]) Kiint. lautak. 3 p. heinäk. 1 282 §. — [2]) S:n 17 p. heinäk. 1 342 §. — [3]) S:n 17 p. heinäk. 1 342 §. — [4]) S:n 18 p. syysk. 1 665 §. — [5]) S:n 23 p. lokak. 1 907 §. — [6]) S:n 23 p. lokak. 1 907 §. — [7]) S:n 27 p. jouluk. 2 304 §. — [8]) S:n 16 p. tammik. 82 §. — [9]) S:n 16 p. lokak. 1 873 §. — [10]) S:n 2 p. toukok. 877 §. — [11]) S:n 6 p. maalisk. 472 §. — [12]) Ks. tämän kert. I osan s. 69.

teltua tonttia n:o 9 vastaavan n. 1 398 m²:n suuruisen alueen 540 000 mk:n kauppahinnasta ja saman korttelin suunniteltua tonttia n:o 8 vastaavan n. 1 302 m²:n suuruisen määräalan 542 000 mk:n kauppahinnasta [1]).

Lisäksi kiinteistölautakunta päätti [2]) myydä Viikinmäen asuntoalueelta asemakaavaehdotuksen mukaisia tontteja vastaavat määräalat seuraaville vuokraajille: 1) 1 211.[2] m²:n suuruisen tontin n:o 2 korttelista n:o 36002 O. V. Lindströmin kuolinpesän osakkaille 503 859 mk:n hinnasta; 2) 1 417.[7] m²:n suuruisen tontin n:o 6 korttelista n:o 36003 F. E. Forsbergin kuolinpesän osakkaalle 589 763 mk:n hinnasta; 3) 1 286.[9] m²:n suuruisen tontin n:o 4 korttelista n:o 36002 ompelija N. E. Bollströmille ym. 535 350 mk:n hinnasta; 4) 1 447.[7] m²:n tontin korttelista n:o 36003 J. V. Palinin kuolinpesän osakkaalle 602 243 mk:n myyntihinnasta. Myytyjen määräalojen muodostaminen tonteiksi tapahtui kaupungin kustannuksella. Lisäksi noudatettiin kaupunginvaltuuston päätöksessä kesäkuun 14 p:nä 1950 määrättyjä ja kaupungin muutoin noudattamia yleisehtoja. 1) ja 3) kohdissa mainitut vuokraajat olivat oikeutettuja pitämään korvauksetta vanhat rakennuksensa entisillä paikoillaan niin kauan kuin niitä käytettiin asuintarkoituksiin ja ne pidettiin siistissä kunnossa, kuitenkin enintään 25 vuotta. Samoin he saivat pitää vanhat vuokra-alueensa hallussaan sikäli kuin kaupunki ei tarvinnut niitä liikennealueeksi tai johtoja varten.

Kiinteistölautakunta möi huutokaupalla vuoden kuluessa seuraavat tontit: 15. kaupunginosasta, Mäntytien varrelta korttelin n:o 619 tontin n:o 4 perustettavaa asunto-osakeyhtiötä varten kultaseppä M. Lindille 4.[2] milj. mk:n hinnasta [3]) ja tontin n:o 6 metsäneuvos T. Brofeltille ym. 3 570 000 mk:n hinnasta [4]); korttelista n:o 620 tontin n:o 3 perustettavaa asunto-osakeyhtiötä varten varatuomari L. Anjalalle 2.[5] milj. mk:n hinnasta [5]); tontin n:o 7 Rakennusliike Otto Karmelle 2 660 000 mk:n hinnasta [4]), samoin Otto Wuorio ja Kumpp. rakennusliikkeelle 2 660 000 mk:n hinnasta tontin n:o 11, 5 700 000 mk:n hinnasta tontin n:o 13 ja 2 585 000 mk:n hinnasta tontin n:o 15 [3]) sekä Kansaneläkelaitokselle 5 890 000 mk:n hinnasta tontin n:o 21 ja 2 660 000 mk:n hinnasta tontin n:o 23 [6]); 12. kaupunginosasta, Aleksis Kiven kadun varrelta korttelin n:o 388 tontin n:o 12 rakennusmestari J. Häyryselle 4 milj. mk:n hinnasta [7]); 16. kaupunginosasta, Maskuntien varrelta korttelin n:o 717 tontin n:o 6 perustettavaa asunto-osakeyhtiötä varten insinööri T. E. Lindroosille 1 370 000 mk:n hinnasta [8]); sekä 7. kaupunginosasta, Merikadun varrelta korttelista n:o 183 perustettavaa asunto-osakeyhtiötä varten lainopin kandidaatti S. U. Kotilaiselle 10 milj. mk:sta tontin n:o 18 ja 12 milj. mk:n hinnasta tontin n:o 20 [9]).

Maanhankintalain mukaan myytiin kertomusvuonna seuraavat tontit:

Korttelin n:o	Katu tai alue	Tontin n:o	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Tontin hinta, mk
33 025	Etelä-Kaarela	2	Muurari V. M. Myllyniemi [10])	1 870	112 200
»	»	3	Sukeltaja E. Ikonen [11])	1 895	113 700
»	»	4	Jalkinetyöntekijä M. Tiilikainen [10])	2 155	129 300
»	»	5	Muurari V. Kärkkäinen [10])	2 075	124 500
»	»	6	Varastokirjanpitäjä J. F. Valtonen [10])	2 000	120 000
33 026	»	1	Rakennusmestari O. A. Kataja [12])	1 670	108 600
»	»	2	Vulkanisoija V. M. Leinonen [10])	1 650	107 300
»	»	3	Työnjohtaja R. J. Kilpinen [11])	1 945	116 700
»	»	4	Kirjailija U. Mannonen [11])	1 770	92 000
33 027	»	1	Ekonomi J. A. Seppälä [12])	1 515	98 500
»	»	2	Työntekijä A. J. Kytönen [12])	1 475	95 900
33 028	»	1	Kelloseppä M. O. Taipale [12])	1 680	109 200
»	»	2	Mekaanikko K. J. Saaristo [10])	1 840	110 400
»	»	3	Puuseppä U. O. Kanerva [11])	1 790	107 400
»	»	4	Työntekijä A. A. Kangas [13])	2 530	139 200
»	»	5	Putkenasentaja Y. Manninen [14])	2 605	143 300

[1]) Kiint. lautak. 27 p. jouluk. 2 303 §. — [2]) S:n 28 p. elok. 1 495 §. — [3]) S:n 27 p. maalisk. 635 §. — [4]) S:n 24 p. huhtik. 815 §. — [5]) S:n 2 p. toukok. 875 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 983 §. — [7]) S:n 9 p. lokak. 1 816 §. — [8]) S:n 6 p. marrask. 2 002 §. — [9]) S:n 27 p. marrask. 2 131 §. — [10]) S:n 22 p. toukok. 1 055 §. — [11]) S:n 5 p. kesäk. 1 163 §. — [12]) S:n 15 p. toukok. 996 §. — [13]) S:n 19 p. kesäk. 1 253 §. — [14]) S:n 14 p. elok. 1 436 §.

Korttelin n:o	Katu tai alue	Tontin n:o	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Tontin hinta, mk
33 028	Etelä-Kaarela	6	Kirvesmies E. J. Tikkanen [1]	1 655	91 000
»	»	7	Työnjohtaja V. E. Muukkonen [1]	2 515	150 900
»	»	8	Mekaanikko E. Å. Koivuniemi [2]	2 240	127 700
»	»	9	Puuseppä G. Lönnström [3]	2 510	150 600
»	»	10	Autonkuljettaja K. V. Saven [3]	2 060	113 300
»	»	11	Hitsaaja O. Kärkäs [2]	1 980	128 700
»	»	11	Konepajatyöntekijä E. T. Juurinen [1]	1 980	128 700
»	»	12	Konttoristi P. Karlsson [3]	1 820	127 400
»	»	13	Ompelija B. Sipilä [3]	1 665	116 600
33 029	»	1	Peltiseppä J. S. Solin [3]	1 570	102 000
»	»	2	Kansakoulunopettaja L. H. Holmberg [1]	1 600	104 000
»	»	3	Asentaja S. K. Mäki [3]	1 860	106 000
»	»	4	Muurari N. Pajula [1]	1 735	104 100
»	»	5	Puuseppä V. O. Häkkinen [3]	1 630	106 000
»	»	6	Konepuuseppä A. E. Tuominen [2]	1 655	107 600
»	»	7	» A. P. Hätinen [2]	1 820	109 200
»	»	8	Herra L. E. Peltonen [2]	1 605	91 500
»	»	9	Autonkuljettaja T. E. Kallio [2]	2 435	126 600
»	»	10	Veturinlämmittäjä P. E. Vaittinen [2]	2 225	111 300
»	»	11	Rakennusmestari J. Tunturi [4]	1 590	103 400
»	»	12	Sähköasentaja T. Knuuttila [2]	1 705	102 300
»	»	13	Laivuri A. A. Laine [2]	1 790	116 400
»	»	14	Levyseppä O. O. Ojanen [2]	1 940	116 400
33 030	»	1	Opistonjohtaja K. K. Huuhka [1]	1 500	90 000
»	»	2	Kirvesmies E. A. Ahola [1]	1 880	112 800
»	»	3	Koneasentaja E. Raatikainen [2]	1 995	113 700
»	»	4	Kirvesmies I. Niemi [1]	2 315	127 400
»	»	5	Työntekijä P. G. Laine [5]	2 095	115 200
»	»	6	Viilaaja M. A. Halonen [4]	2 140	117 700
»	»	7	Kirvesmies E. Ruuttila [5]	1 775	101 200
»	»	8	Varastonhoitaja Å. B. Rosenlund [4]	1 750	91 000
»	»	10	Vaatturi K. P. Kaskinen [5]	1 690	93 000
»	»	11	Raitiovaunun kuljettaja T. V. Salmenvaara [4]	1 380	75 900
»	»	12	Satamatyöntekijä V. O. Nieminen [2]	1 680	100 800
»	»	13	Viilaaja A. E. Matinlauri [2]	2 385	155 000
33 031	»	1	Vakuutustarkastaja A. Auerto [2]	1 640	103 300
»	»	2	Puuseppä T. J. Leskinen [4]	1 600	88 000
»	»	3	Kuparinvalssaaja T. Asplund [6]	1 630	81 500
»	»	4	Puuseppä J. A. Tuovinen [1]	1 665	94 900
»	»	5	Autonkuljettaja V. Tervala [4]	1 705	90 400
»	»	7	» V. E. Lillfors [5]	1 760	96 800
»	»	8	» T. A. Klingberg [5]	1 920	96 000
»	»	9	Rakennusmestari T. K. Liippola [7]	2 140	100 600
»	»	12	Leskirouva K. E. Poutiainen [5]	2 280	114 000
»	»	13	Putkenasentaja K. E. E. Salin [2]	1 855	111 300
»	»	14	Asentaja K. A. Alho [2]	1 645	93 800
»	»	15	Kirvesmies V. J. Pietarinen [2]	1 665	91 600
»	»	16	Sähköasentaja H. A. Forsten [2]	1 790	98 500
»	»	17	Konttoristi S. A. Halme [1]	1 775	106 500
»	»	18	Piiritarkastaja A. Ronni [2]	2 145	128 700
33 032	»	1	Maalari V. E. Kanerva [1]	1 660	99 600
»	»	3	Putkenasentaja P. T. J. Riihimäki [5]	1 690	93 000
»	»	3	Kivityöntekijä E. K. Koskentausta [4]	1 690	93 000
»	»	4	Muuraaja U. M. Matilainen [4]	1 620	89 100
»	»	5	Hopeaseppä B. A. Lindfors [1]	1 510	86 100
»	»	6	Autonkuljettaja H. J. Ruuskanen [4]	1 825	104 000
33 036	»	1	Levyseppä M. J. Konttinen [4]	1 581	79 100
»	»	2	Peltiseppä V. J. Vitikka [4]	1 825	91 300
»	»	3	Varastomies J. E. Toivonen [5]	1 709	85 500
33 039	»	2	Varastoapulainen M. Karppinen [8]	2 046	147 312
»	»	3	Työntekijä H. Glad [9]	1 650	118 800
»	»	12	Työkaluviilaaja T. A. Eroniemi [9]	1 863	119 232

[1]) Kiint. lautak. 5 p. kesäk. 1 163 §. — [2]) S:n 22 p. toukok. 1 055 §. — [3]) S:n 15 p. toukok. 996 §. — [4]) S:n 14 p. elok. 1 436 §. — [5]) S:n 19 p. kesäk. 1 253 §. — [6]) S:n 11 p. syysk. 1 632 §. — [7]) S:n 18 p. jouluk. 2 280 §. — [8]) S:n 28 p. elok. 1 511 §. — [9]) S:n 6 p. helmik. 265 §.

Korttelin n:o	Katu tai alue	Tontin n:o	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Tontin hinta, mk
33 039	Etelä-Kaarela	14	Puuseppä E. E. Olin [1]	1 868	119 552
33 040	»	2	Askartelunohjaaja J. Uravirta [2]	1 917	111 186
»	»	3	Rakennustyöntekijä R. Suhonen [2]	1 750	105 000
»	»	9	Talonmies E. G. Lehti [3]	1 800	126 000
»	»	10	Liikkeenharjoittaja L. J. Peltola [3]	1 705	102 300
»	»	11	» K. O. Heimo [3]	1 688	101 280
»	»	12	Autonkuljettaja B. Lindström [4]	1 978	142 416
33 041	»	3	Sorvaaja E. E. Ahvonen [5]	1 623	97 400
33 042	»	1	Toimistopäällikkö K. R. Björkqvist [3]	1 974	102 648
»	»	1	Asentaja N. N. Röynä [6]	1 974	102 648
»	»	2	Rakennustyöntekijä A. O. Kärkkäinen [1]	1 595	102 080
»	»	5	Seppä J. E. Kuuttinen [5]	1 558	99 700
»	»	8	Tarkastaja V. Mömmö [2]	1 583	82 316
»	»	9	Autonkuljettaja V. V. Lindström [5]	1 613	96 800
»	»	11	Kirvesmies L. Lojander [4]	1 675	107 200
»	»	12	Puuseppä A. J. Virtanen [3]	1 726	103 560
»	»	13	Kivityöntekijä K. A. Palomäki [4]	1 485	95 040
33 043	»	2	Painaja F. F. Fonsén [6]	1 810	108 600
»	»	3	Viilaaja E. J. Immonen [7]	1 700	102 000
»	»	4	Autonkuljettaja V. H. Hietanen [7]	1 700	88 400
»	»	9	Vaatturi Y. T. Kivikoura [6]	1 560	93 600
»	»	11	Työntekijä V. K. Metsä [4]	1 558	99 712
»	»	11	Rakennusmestari A. A. Mänty [7]	1 500	78 000
»	»	16	Työntekijä V. Ikonen [2]	1 683	100 980
»	»	17	Muurari A. O. Hoikkala [3]	1 683	87 516
»	»	18	Kirjaltaja T. K. Raita [8]	1 900	98 800
33 044	»	3	Kirvesmies P. H. Mäenpää [1]	2 200	125 400
33 045	»	1	Ylikersantti P. A. Klemetti [8]	1 950	136 500
33 048	»	1	Uuttaaja E. E. Lampinen [1]	1 529	91 740
»	»	2	Työntekijä E. Miettinen [3]	1 852	114 824
»	»	3	Autonasentaja N. E. Aaltonen [1]	1 529	91 740
»	»	3	Panostaja K. K. Lindroos [6]	1 529	91 740
»	»	6	Kiilloittaja Y. Tuomaala [5]	1 529	88 700
»	»	7	Työkaluviilaaja A. Lampila [4]	1 523	94 426
33 049	»	1	Autonkuljettaja A. A. Hollman [3]	1 524	91 440
»	»	2	Työntekijä M. Kuhlberg [8]	1 530	97 920
»	»	4	Viilaaja A. V. Pekkinen [3]	1 723	103 380
»	»	5	Työkaluviilaaja P. Rouhiainen [4]	2 076	132 864
»	»	7	Metallinsorvaaja V. K. Sjögren [8]	1 627	104 128
33 050	»	3	Metallinsorvaaja V. K. Sjögren [3]	1 500	96 000
»	»	3	Työkaluviilaaja A. Lampila [4]	1 500	96 000
»	»	8	Työntekijä V. I. Laakso [3]	1 500	96 000
»	»	13	Teknikko N. M. Suppala [1], [12]	1 500	96 000
»	»	13	Palomies V. A. Vuorinen [2]	1 500	96 000
»	»	15	Autonkuljettaja E. A. Suomela [4]	1 500	96 000
»	»	16	Työntekijä K. K. ja konstaapeli U. E. Nieminen [2]	2 080	133 120
33 051	»	3	Maalari N. P. Luosto [3]	1 500	90 000
»	»	5	Teknikko K. T. Ahomaa [3]	1 500	90 000
43 161	Herttoniemi	2	Varastonesimies U. E. Jokinen [9]	1 306	94 700
»	»	3	Työnjohtaja A. E. Loven [9]	1 460	105 900
»	»	4	Työntekijä V. A. Mikkonen [9]	1 448	105 000
»	»	5	Sotilasvirkailija I. Huttunen [10]	1 736	173 600
»	»	6	Asemavartija O. S. Hagman [9]	1 547	104 500
»	»	7	Tehdastyöntekijä H. M. Lindberg [11]	1 611	108 800
»	»	8	Varastotyöntekijä K. H. Vähäjärvi [9]	1 586	107 100
43 162	»	1	Kauppias A. J. Kouki [11]	1 622	109 500
»	»	2	Levyseppä K. Saari [9]	1 768	119 400
»	»	5	Mittarinlukija R. A. Broman [11]	1 570	90 300
»	»	5	Työntekijä A. M. Eriksson [9], [12]	1 570	90 300
43 163	»	2	Kirvesmies G. B. Ekholm [9]	1 757	92 300
43 164	»	2	» R. E. Nyman [9]	1 467	91 700

[1] Kiint. lautak. 6 p. helmik. 265 §. — [2] S:n 11 p. syysk. 1 632 §. — [3] S:n 20 p. maalisk. 576 §. — [4] S:n 28 p. elok. 1 511 §. — [5] S:n 14 p. elok. 1 436 §. — [6] S:n 9 p. lokak. 1 822 §. — [7] S:n 18 p. jouluk. 2 280 §. — [8] S:n 2 p. toukok. 890 §. — [9] S:n 3 p. huhtik. 683 §. — [10] S:n 16p. lokak. 1 874 §. — [11] S:n 6 p. marrask. 2 013 §. — [12] Kauppa rauennut.

Korttelin n:o	Katu tai alue	Tontin n:o	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Tontin hinta, mk
43 164	Herttoniemi	3	Rakennustyöntekijä R. A. Halonen [1]	1 291	74 300
43 165	»	2	Autonkuljettaja L. K. Arosaari [1]	1 848	115 500
»	»	3	Varastonhoitaja A. Rautasalo [2]	1 399	80 500
»	»	4	Maalari J. E. Kinnunen [3]	2 187	147 700
»	»	5	Työnjohtaja T. V. Hinkkanen [1]	2 012	135 900
»	»	6	Työntekijä S. G. Levander [1]	1 909	128 900
43 166	»	1	Kirvesmies A. A. Anttila [1]	1 687	105 500
»	»	3	Työnjohtaja K. M. Lönnqvist [1]	1 582	98 900
»	»	4	Malliveistäjä V. O. Aalto [1]	1 324	82 800
»	»	5	Puuseppä E. M. Nyberg [1]	1 582	98 900
»	»	6	Kaitsija A. T. Koivula [1]	1 637	102 400
»	»	7	Herra A. A. Huuskonen [4]	1 611	100 700
»	»	8	Puutarhuri T. A. R. Johansson [2]	1 948	121 800
»	»	9	Kirjaltaja M. I. Salden [1]	1 715	115 800
»	»	10	Herra U. A. Tomell [5]	1 799	120 100
43 167	»	1	Rakettienlataaja J. Lindqvist [5]	1 947	131 500
»	»	2	Sotilasvirkailija I. Huttunen [3]	1 681	113 500
43 168	»	1	Työnjohtaja H. V. Malmberg [5]	1 586	107 100
»	»	2	Kirvesmies A. Aho [5]	1 416	95 600
»	»	3	Ostopäällikkö A. I. Prepula [6]	1 307	81 700
»	»	4	Tarjoilija L. V. Wallgren [6]	1 323	82 700
»	»	6	Työnjohtaja E. A. Suhonen [3]	1 379	79 300
37	Laajalahti	4	Kauppaedustaja O. O. O. Puro [7]	2 298	147 072
43	»	3	Kortistonhoitaja H. J. Solatie [8]	1 569	94 140
»	»	4	Toimituspäällikkö M. V. Neppius [8]	1 518	91 080
»	»	6	Työnjohtaja V. O. Paumo [9]	1 585	95 100
»	»	8	Vahtimestari P. Niinisalo [9]	1 661	99 660
»	»	10	Puuseppä E. J. Fagerström [7]	1 677	100 620
44	»	2	Karamellityöntekijä H. Kekäläinen [10]	1 621	97 260
»	»	3	Ulosottoapulainen B. L. Fagerholm [8]	1 621	97 260
»	»	4	Paperinleikkaaja T. Nurminen [9]	1 620	97 200
45	»	5	Moottoriasentaja S. E. Vuorisalo [11]	1 559	88 863
»	»	6	Kirvesmies K. U. Vuorisalo [10]	2 114	120 498
46	»	4	Konttoristi P. A. Harjulin [12]	1 592	95 880
»	»	5	Työnjohtaja O. L. Ekberg [13]	1 648	98 880
»	»	8	Metsätyöntekijä S. A. J. Colin [7]	1 784	105 256
»	»	9	Mainostaiteilija P. O. Rapp [10]	1 755	103 545
53	»	2	Työntekijä A. Mattsson [14]	1 668	135 108
56	»	1	Kivityöntekijä O. O. Rintala [15]	1 511	145 056
»	»	4	Metsänhoitaja U. Inha [8]	1 512	145 152
»	»	5	Konemestari A. V. Lammi [15]	1 512	145 152
57	»	5	Hopeaseppä B. A. Lindfors [16]	1 536	144 384
»	»	5	Autonkuljettaja K. A. Jokela [9]	1 536	144 384
»	»	7	Puuseppä U. O. Kanerva [15], [17]	1 536	144 384
»	»	7	Kivityöntekijä A. A. Grönqvist [9]	1 536	144 384
58	»	1	Autonkuljettaja M. M. Rahkonen [15]	1 619	131 139
59	»	2	Mielisairaanhoitaja J. Lakkonen [14]	1 621	155 616
»	»	7	Peltiseppä U. R. Kousa [7]	1 491	140 154
»	»	8	» G. Seppänen [7]	1 488	136 896
61	»	3	Valtiotieteen maisteri K. V. Okkola [11]	1 510	138 920
»	»	4	Peltiseppä U. R. Kousa [13]	1 512	139 104
64	»	4	Johtaja E. I. Solin [7]	1 569	111 399
»	»	5	Sähköasentaja O. Salmi [7]	1 567	111 257
»	»	6	Työnjohtaja A. V. Koistinen [7]	1 582	112 322
»	»	11	Konttoristi A. K. Hokkanen [16]	1 481	139 214
65	»	2	Sotilasmestari V. M. Hanttu [10]	1 673	118 783
»	»	4	Peltiseppä H. G. Nordman [9]	1 653	109 098
85	»	1	Kirvesmies T. E. E. Kuhmonen [9]	1 476	132 840
»	»	3	Asentaja J. Vesalainen [14]	1 484	133 560
87	»	5	Työntekijä J. G. Grönqvist [10]	1 183	114 751

[1] Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 683 §. — [2] S:n 5 p. kesäk. 1 164 §. — [3] S:n 6 p. marrask. 2 013 §. — [4] S:n 3 p. heinäk. 1 299 §. — [5] S:n 17 p. huhtik. 742 §. — [6] S:n 16 p. lokak. 1 874 §. — [7] S:n 22 p. toukok. 1 056 §. — [8] S:n 11 p. syysk. 1 630 §. — [9] S:n 14 p. elok. 1 437 §. — [10] S:n 28 p. elok. 1 510 §. — [11] S:n 27 p. marrask. 2 146 §. — [12] S:n 12 p. kesäk. 1 210 §. — [13] S:n 5 p. kesäk. 1 162 §. — [14] S:n 6 p. maalisk. 485 §. — [15] S:n 2 p. toukok. 889 §. — [16] S:n 24 p. huhtik. 830 §. — [17] Kauppa rauennut.

Korttelin n:o	Katu tai alue	Tontin n:o	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Tontin hinta, mk
95	Laajalahti	21	Jaostopäällikkö A. O. K. Ervanne [1]	1 077	102 315
»	»	29	Professori S. G. A. v. Zweygberg [2]	1 084	110 568
»	»	31	Kirvesmies T. A. Karhunen [3]	1 025	104 550
96	»	11	Veistokalustonhoitaja M. V. Jalonen [4]	1 027	73 944
»	»	18	Makkaratyöntekijä L. P. Strand [5]	1 087	89 134
97	»	4	Autonkuljettaja K. A. Salminen [3]	1 529	114 675
»	»	8	Kirvesmies J. Kaarilinna [6]	1 522	92 842
»	»	8	Kassanhoitaja L. H. Huovinen [7]	1 522	92 842
98	»	2	Verotusvirkailija A. P. I. Puhakka [1]	1 946	175 140
»	»	3	Liikemies T. J. Virkkunen [8]	1 873	177 935
»	»	4	Autonkuljettaja T. N. Salminen [7]	1 582	112 322
»	»	7	Rakennusmestari O. A. Lindén [5]	1 503	106 713
»	»	9	» J. L. Sirpoma [6]	1 742	158 522
»	»	13	Herra L. V. Manni [7]	1 543	145 042
100	»	2	Kirvesmies J. Kaarilinna [9]	1 529	100 914
»	»	3	Kirjaltaja E. E. Niemi [9]	1 529	100 914
»	»	4	Postivirkailija O. M. Vesa [7]	1 531	101 046
»	»	5	Kivityöntekijä T. I. Mäntynen [10]	1 529	100 914
130	»	1	Varastonhoitaja V. Karheva [2]	1 499	140 906
131	»	2	Sähköasentaja V. A. Taatila [4], [20]	1 289	130 189
»	»	2	Autonkuljettaja A. Mesiäinen [10]	1 289	130 189
135	»	3	Sähköasentaja J. Kettunen [9]	1 444	132 848
138	»	6	Autonkuljettaja S. R. Hagberg [6]	2 013	124 806
139	»	13	Sekatyöntekijä F. K. Heinonen [3]	5 062	415 084
A	Pukinmäki	1	Rouva K. Vuokko [11]	1 570	141 300
»	»	3	Konemestari V. Meriluoto [12]	1 393	119 798
»	»	4	Autonkuljettaja S. V. Heinonen [13]	1 315	113 090
»	»	5	Yövartija E. J. Flink [14]	1 185	106 650
B	»	4	Maataloustyönjohtaja U. Vainio [15]	1 412	117 196
»	»	5	Valaja V. I. Valtonen [13]	1 256	119 320
»	»	7	Ekonomi E. V. Saraste [16]	1 405	126 450
»	»	10	Työntekijä A. H. Jaanu [14]	1 411	134 045
»	»	12	Konepuuseppä V. J. Ikäheimo [16]	1 474	132 660
C	»	1	Työnjohtaja V. Koivunen [11]	1 030	92 700
»	»	2	Sähkömies V. Uosukainen [11]	1 279	115 110
»	»	4	Kirvesmies J. A. Luukkonen [17]	1 400	133 000
»	»	10	» E. V. Lehikoinen [11]	1 472	126 592
D	»	1	» A. Tuppurainen [13]	1 260	113 400
»	»	2	Rautatievirkailija E. Rosenqvist [11]	1 260	113 400
»	»	3	Leskirouva S. Förell [16]	1 260	113 400
E	»	1	Vanginvartija O. Kässi [12]	1 237	111 330
»	»	2	» K. Käyhkö [12]	1 237	111 330
»	»	3	Sulattaja P. Terentjeff [16]	1 284	115 560
»	»	5	Viilaaja E. J. Ceder [17]	1 591	143 190
»	»	6	Poliisikonstaapeli V. A. Pajunen [11]	1 756	151 016
»	»	7	J. I. S. Jaakkola ja lapset [16]	1 820	156 520
»	»	8	Kirvesmies S. A. Karanen [17]	1 884	162 024
»	»	10	Varastonhoitaja P. A. Laivuri [13]	1 855	159 530
F	»	3	Myymälänhoitaja E. E. Vilja [13]	1 250	112 500
301	Oulunkylä	4	Insinööri E. E. Kiljunen [18]	1 312	132 120
302	»	10	Opiskelija O. J. Kekki [18]	1 285	124 645
303	»	4	Kirvesmies E. J. Elo [18]	1 534	153 400
35167a	Tuomarinkylä	1	Asemanhoitaja M. V. Kettunen [19]	1 658	82 900
»	»	2	Sähköasentaja E. A. Miettinen [19]	2 237	111 850
»	»	3	Kirvesmies E. M. Hakala [19]	1 738	86 900

Edellä mainitut tontit myytiin sillä ehdolla, että ellei kauppakirjaa allekirjoitettu 2 kuukauden kuluessa kiinteistölautakunnan myyntipäätöspäivästä, kauppa katsottiin rauenneeksi.

[1] Kiint. lautak. 27 p. marrask. 2 146 §. — [2] S:n 5 p. kesäk. 1 162 §. — [3] S:n 2 p. lokak. 1 777 §. — [4] S:n 12 p. kesäk. 1 210 §. — [5] S:n 22 p. toukok. 1 056 §. — [6] S:n 24 p. huhtik. 830 §. — [7] S:n 14 p. elok. 1 437 §. — [8] S:n 11 p. syysk. 1 630 §. — [9] S:n 2 p. toukok. 889 §. — [10] S:n 23 p. lokak. 1 921 §. — [11] S:n 14 p. elok. 1 438 §. — [12] S:n 9 p. lokak. 1 821 §. — [13] S:n 16 p. tammik. 85 §. — [14] S:n 20 p. maalisk. 577 §. — [15] S:n 12 p. kesäk. 1 211 §. — [16] S:n 25 p. syysk. 1 736 §. — [17] S:n 6 p. helmik. 266 §. — [18] S:n 25 p. syysk. 1 737 §. — [19] S:n 11 p. syysk. 1 631 §. — [20] Kauppa rauennut.

Kaupungin omistamien maiden käyttäminen maanhankintalain tarkoituksiin. Nojautuen kaupunginvaltuuston helmikuun 4 p:nä 1948 tekemään päätökseen lautakunta päätti [1]):

hyväksyä asemakaavaosaston laatiman Torpparinmäen asutusalueen laajentamista koskevan asemakaavaluonnoksen lopullisen asemakaavan pohjaksi sekä myydä maanhankintalain tarkoituksiin luonnokseen merkityt asuntotontit 50—70 mk:n m^2-hinnasta;

myydä Etelä-Kaarelan asuntoalueelta asemakaavaosaston laatiman asemakaavaluonnoksen mukaisesti asuntotontteja mainittuun tarkoitukseen 50—70 mk:n m^2-hinnasta kuitenkin ehdoin, että maanlunastuslautakunta suoritti kaupungin omistamien Håkansdalin RN 5^8, Fridkullan RN 5^9 ja Stenkullan RN 5^{10} tilojen sekä yksityisten omistaman Storkensin tilan RN 7^1 välillä sellaisen tilusvaihdon, että omistusoikeusrajat tulivat yhtymään asemakaavaluonnoksen mukaisiin tontinrajoihin ja että kaupungin omistamasta maasta muodostettavien asuntotonttien tieyhteydet järjestettiin joko siten, että niille tarpeellisten teiden alue siirrettäisiin tilusvaihdolla kaupungin omistukseen tai niille pakkolunastettaisiin tai muuten hankittaisiin pysyvä kulkuoikeus tarvitsemiinsa tiealueisiin;

että kaupunki ei luovuttanut Herttoniemen-Viikin maantien länsipuolelta asuntotontteja maanhankintalain tarkoituksiin; sekä

myydä Vartiokylään kuuluvien Nykulla RN 2^{301} ja Norråker RN 2^{417} -tilojen alueelta asuntotontteja asemakaavaosaston laatiman asemakaavaluonnoksen mukaisesti 50—70 mk:n m^2-hinnasta.

Maanhankintalain mukaan luovutettavien asuntotonttien ja -tilojen hinnoittelu. Lautakunta totesi, että maanhankintalain mukaan luovutettavien asuntotonttien ja -tilojen hinnoittelussa kaupungin oli tyydyttävä maanlunastuslautakunnan määräämiin hintoihin, sekä päätti [2]) antaa tonttiosaston tehtäväksi suorittaa Torpparinmäen alueelta ja Vartiokylästä luovutettavien tonttien yksityiskohtaisen hinnoittelun, joka hyväksyttäisiin samalla kertaa, kun lautakunta päättäisi näiden tonttien myymisestä.

Eräiden maanhankintalain tarkoituksiin myytyjen tonttien kauppahinnan maksutavan muuttaminen. Lautakunta päätti [3]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan sihteerin sellaisissa tapauksissa, joissa maansaantiin oikeutettu asuntotontin tai -tilan ostaja ei ollut saanut valtiolta maanostolainaa siten kuin kauppaa tehtäessä oli edellytetty, ottamaan ostajalta velkakirjan tästä kauppahinnan osasta 10 vuoden maksuaikaa ym. tavanomaisia ehtoja koskevin määräyksin.

Tonttikaupan purkamispäätöksen peruuttaminen. Lautakunta päätti [4]) peruuttaa lokakuun 31 p:nä 1949 tekemänsä päätöksen johtaja S. Kuokkasen kanssa tehdyn, Laajalahden korttelin n:o 139 tonttia n:o 12 koskevan kaupan purkamisesta.

Viikinmäen asemakaavaehdotuksen mukaisen korttelin n:o 36003 tonttia n:o 5 koskeva myyntipäätös jätettiin [5]) pantavaksi toimeen vasta sen jälkeen, kun vuokra-alueen lunastukseen oikeutetun O. M. Virtasen testamentti olisi saavuttanut lain voiman.

Eräiden tonttikauppojen purkaminen. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kiinteistölautakunta päätti [6]) purkaa kaupungin ja tarjoilija L. V. Bäckmanin välillä Laajalahden asuntoalueen korttelissa n:o 37 olevasta tontista n:o 4 huhtikuun 7 p:nä 1949 tehdyn kaupan valtuuston määräämin ehdoin.

Kiinteistölautakunta päätti [7]) lisäksi purkaa kaupungin ja konttoristi S. Halmeen välillä Etelä-Kaarelan korttelin n:o 33031 tonttia n:o 17 vastaavasta määräalasta heinäkuun 4 p:nä tehdyn kaupan ehdoin, että kaupunki suoritti ostajalle takaisin hänen maksamansa osan kauppahinnasta ilman korkoa, että ostajan kiinnityskulujen korvaamiseksi ennakkona suorittama 2 000 mk jäi kaupungille korvaukseksi purkamisesta aiheutuneista kuluista, ja että ostaja yksin suoritti kaupanpurkaussopimuksen vahvistamisesta kaupanvahvistajalle tulleen palkkion.

Omakoti- ym. rakennuslainat. Kertomusvuoden aikana käsiteltiin suuri joukko asioita, jotka koskivat valtion omakotirahaston tai Aravan myöntämiä omakoti- ym. rakennuslainoja, laina-anomuksia, oikeutta lainan takaisin maksamiseen ilman irtisanomisaikaa, tonttikaupan yhteydessä asuntolainan siirtämistä uuden omistajan vastattavaksi, omakotilainojen helpotuksia tai korottamista ym.

---

[1]) Kiint. lautak. 6 p. helmik. 257 §. — [2]) S:n 13 p. maalisk. 521 §. — [3]) S:n 20 p. maalisk. 566 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 32 §. — [5]) S:n 18 p. syysk. 1 673 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 312 ja 27 p. maalisk. 612 §; ks. tämän kert. I osan s. 73. — [7]) Kiint. lautak. 9 p. lokak. 1 819 §.

Kaupungilta tontin ostaneille henkilöille päätettiin monessa tapauksessa myöntää lupa kiinnittää eräät rakennuslainat paremmalla etuoikeudella kuin kaupungin ehdollisten, tonttien luovutusrajoitukseen liittyvien saatavien vakuudeksi vahvistetut kiinnitykset.

Maksuajan pidentäminen. Kertomusvuoden kuluessa myönnettiin runsaasti erilaisia maksuja koskevia maksuajan pidennyksiä ja määrättiin erääntyville erille 8 %:n suuruinen korko erääntymispäivän ja maksupäivän väliseltä ajalta.

Rakentamisvelvollisuuden täyttäminen. Niissä tapauksissa, joissa rakentamisvelvollisuus katsottiin täytetyksi, päätettiin luovuttaa takaisin rakentamisvelvollisuuden täyttämisen vakuudeksi annetut sitoumukset.

Kiinteistötoimiston sihteeri päätettiin [1]) valtuuttaa maaliskuun 20 p:stä lähtien luovuttamaan mainitunlaiset sitoumukset takaisin niiden antajille heidän esitettyään rakennustarkastajan todistuksen siitä, että he olivat rakentaneet ostamilleen tonteille asuttavassa kunnossa olevan asuinrakennuksen.

Vuoden kuluessa lautakunta antoi lukuisia lausuntoja sekä teki esityksiä ja päätöksiä, jotka koskivat rakentamisajan pidentämistä.

Varatut tontit. Kertomusvuoden kuluessa varattiin suuri joukko sekä asunto- että tehdastontteja määräajaksi tai jatkettiin varaamisaikaa edelleen [2]). Parissa tapauksessa peruutettiin myös aikaisemmin tehty varaaminen [3]).

Poikien ammattikoululle [4]) ja Näyttelijäin vanhuudenkoti-säätiölle [5]) varattiin tontti sekä Ruskeasuolle rakennettavia ns. läpikulkutaloja [6]) varten kaksi tonttia.

Dammen nimisen tilan vuokraaminen E. H. Nyströmiltä. Kaupunginvaltuuston oikeuttamana kiinteistölautakunta vuokrasi [7]) ent. kansakoulunopettaja E. H. Nyströmiltä Oulunkylässä sijaitsevasta Dammen nimisestä tilasta RN 4^{176} n. 2 100 m²:n suuruisen alueen 15 vuodeksi valtuuston määräämin ehdoin.

Alueen vuokraaminen Kaarelan ruotsinkielistä kansakoulua varten. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kiinteistölautakunta päätti [8]) vuokrata Kaarelan ruotsinkielistä kansakoulua varten Helsingin yliopistolta n. 6 000 m²:n suuruisen alueen tammikuun 1 p:stä 1950 joulukuun 31 p:ään 1954 ja sen jälkeen 5 vuodeksi kerrallaan, ellei sopimusta kummaltakaan puolelta irtisanottu viimeistään 3 kuukautta ennen vuokrakauden päättymistä, 8 000 mk:n vuosivuokrasta, joka oli maksettava vuosittain ennen heinäkuun 1 p:ää.

Vuokralle annetut asunto- ja liiketalotontit. Vuoden kuluessa vuokrattiin seuraavat asunto- ja liiketalotontit:

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Herttoniemi, kortt. n:o 102, tontti n:o 2	Rakennusmestari T. Bergman [10])	31. 3.1955 31.12.2010	120 000 [9]) 20 000
S:n kortt. n:o 105, tontti n:o 1	Rakennusmestari A. Kaljunen ym. [11])	Kuten edellä » »	18 000 [9]) 3 000
» » » 106, » » 8	Työkaluviilaaja J. E. Tuominen [12])	» » » »	17 000 [9]) 2 800
» » » 107, » » 1	Taidemaalari A. Hakava ja kuvanveistäjä L. Leppänen [13])	» » » »	15 500 [9]) 2 500
» » » 109, » » 5	Rakennusmestari V. R. Rautiainen [14])	» » » »	86 000 [1]) 14 500

[1]) Kiint. lautak. 20 p. maalisk. 565 §. — [2]) 9 p. tammik. 24 §, 30 p. tammik. 186 §, 6 p. helmik. 259—262 §, 13 p. helmik. 311, 318, 320 §, 20 p. helmik. 378 §, 27 p. helmik. 421, 422 §, 13 p. maalisk. 524, 533 §, 20 p. maalisk. 572 §, 3 p. huhtik. 682, 685 §, 8 p. toukok. 941 §, 30 p. toukok. 1 089 §, 5 p. kesäk. 1 152 §, 12 p. kesäk. 1 201 §, 12 p. kesäk. 1 207 §, 3 p. heinäk. 1 286 ,1 312 §, 31 p. heinäk. 1 383—1 385 §, 4 p. syysk. 1 573 §, 11 p. syysk. 1 627 §, 18 p. syysk. 1 671 §, 2 p. lokak. 1 778, 1 779 §, 23 p. lokak. 1 910. 1 911 §, 30 p. lokak. 1 952 §, 6 p. marrask. 2 006 §, 20 p. marrask. 2 096 §, 27 p. marrask. 2 134 §; tonttij. 12 p. tammik. 3 §, 8 p. maalisk. 119—121 §, 22 p. maalisk. 199 §, 7 p. kesäk. 346 §, 17 p. heinäk. 373, 391, 392 §, 1 p. elok. 412, 413 §, 1 p. syysk. 448, 451 §, 12 p. lokak. 522 §, 9 p. marrask. 568, 569 §, 23 p. marrask. 601 §, 12 p. jouluk. 638 §. — [3]) Tonttij. 8 p. helmik. 48 § ja 8 p. maalisk. 122 §. — [4]) Kiint. lautak. 27 p. maalisk. 629 §. — [5]) S:n 6 p. marrask. 2 005 §. — [6]) S:n 9 p. lokak. 1 818 §. — [7]) S:n 3 p. heinäk. 1 282 §; ks. tämän kert. I osan s. 66 — [8]) Kiint. lautak. 18 p. syysk. 1 665 §; ks. tämän kert. I osan s. 56. — [9]) Viralliseen elinkustannusindeksiin sidottu perusvuokra. — [10]) Kiint. lautak. 5 p. kesäk. 1 151 §. — [11]) S:n 2 p. toukok. 887 §. — [12]) S:n 3 p. huhtik. 670 §. — [13]) Tonttij. 22 p. helmik. 87 §. — [14]) Kiint. lautak. 20 p. marrask. 2 085 §.

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Herttoniemi, kortt. n:o 111, tontti n:o 10	Teknikko P. Lampila [2]	31. 3.1953	2 990
		31.12.2000	[1] 1 495
S:n kortt. n:o 112, tontti n:o 12	Toimitusjohtaja P. Haataja [3]	Kuten edellä	8 650
		» »	[1] 1 730
» » » 113, » » 5	Autoilija V. Hakkarainen [4]	» »	8 500
		» »	[1] 1 700
» » » 127, » » 6	Herttoniemen työväenyhdistys [5]	31. 3.1955	15 500
		31.12.2010	[1] 2 500
» » » 129. » » 1	Rakennustoimisto A. Mannerhovi [6]	Kuten edellä	76 000
		» »	[1] 12 500
» » » 129. » » 2	Rakennustoimisto A. Mannerhovi [6]	» »	78 000
		» »	[1] 13 000
» » » 133, » » 2	Asunto-oy. Majavatie 9—11 [7]	» »	76 000
		» »	[1] 12 500
» » » 133, » » 3	Asunto-oy. Majavatie 9—11 [7]	» »	76 000
		» »	[1] 12 500
» » » 134, » » 1	Rakennusmestari P. J. Rautamäki [8]	» »	50 000
		» »	[1] 8 500
» » » 134, » » 2	Asunto-oy. Majavatie 12 [9]	» »	53 000
		» »	[1] 9 000
» » » 134, » » 3	Dipl. insinööri V. Langhoff [10]	» »	53 000
		» »	[1] 9 000
Pakila, kortt. n:o 122, tontti n:o 7	Kirvesmies M. Virtanen [11]	31. 6.1950	1 450
		31. 3.1951	2 410
		31.12.2000	[1] 1 210
Pirkkola, kortt. n:o 235, tontti n:o 25	Työnjohtaja N. Pirkola [12]	28. 2.1955	860
		31.12.2000	[1] 1 440
Marttila, kortt. n:o 5, tontti n:o 1	Rakennusmestari V. Viisas [13]	31. 3.1955	17 700
		31.12.2000	[1] 2 200
Maunula, asemakaavaluonnoksen kortt. n:o 218, 2 100 m²	Liikemies H. Kaipio [14]	1. 9.1950	31 000
		31. 3.1955	25 000
		31.12.2000	[1] 3 100
S:n kortt. 236 ja 270, yht. n. 15 600 m²	Maunulan kansanasunnot [15]	31. 3.1955	152 000
		31.12.2010	[1] 18 200
S:n korttelin n:o 236 eteläpuolelta n. 1 400 m²	Maunulan kansanasunnot [15]	Kuten edellä	10 000
		» »	[1] 1 200
23. kaupunginosan kortt. n:o 917, tontti n:o 2	Asunto-oy. Annalan puisto [16]	31. 3.1953	60 000
		31.12.2010	[1] 22 600
25. kaupunginosan kortt. n:o 803, tontti n:o 107, n. 7 959 m²	Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot [15]	31. 3.1954	182 000
		31.12.2010	[1] 22 200

Taulukossa mainittujen tietojen lisäksi mainittakoon:

Vuokrista perittiin toistaiseksi ainoastaan 50 %, lukuun ottamatta Maunulan tonttia.

Pakilan korttelin n:o 122 tontin n:o 7 vuokraaja oikeutettiin lisäksi ottamaan vettä kaupungin järjestämästä vesipostista 350 mk:n vuotuisesta korvauksesta, kuitenkin korkeintaan vuoden ajan sen jälkeen, kun kaupunki olisi rakentanut lopullisen vesijohdon, johon olisi sallittu tarjoilujohdon yhdistäminen.

Maunulasta liikemies H. Kaipiolle vuokrattua tonttia koskevassa vuokrasopimuksessa oli tavanomaisten vuokraehtojen lisäksi seuraavat ehdot: siinä tapauksessa, että kaupunki tulisi myöhemmin sallimaan vuokratun alueen entistä tehostetumman käytön, oli kaupungilla oikeus korottaa alueesta maksettavaa vuokraa tehostamisen lisääntymistä vastaavassa suhteessa; vuokraoikeus saatiin kaupunkia kuulematta siirtää kolmannelle; sekä vuokraajan oli huolehdittava katuosuuksien kunnossa- ja puhtaanapidosta rakennusjärjestyksen mukaisesti, mutta vuokraaja oli kuitenkin velvollinen antamaan nämä

---

[1]) Viralliseen elinkustannusindeksiin sidottu perusvuokra. — [2]) Tonttij. 22 p. maalisk. 165 §. — [3]) S:n 22 p. maalisk. 166 §. — [4]) S:n 8 p. helmik. 63 §. — [5]) Kiint. lautak. 4 p. syysk. 1 577 §. — [6]) S:n 31 p. heinäk. 1 389 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 25 §. — [8]) S:n 31 p. heinäk. 1 388 §. — [9]) S:n 31 p. heinäk. 1 386 §. — [10]) S:n 30 p. lokak. 1 960 §. — [11]) Tonttij. 8 p. helmik. 65 §. — [12]) S:n 8 p. maalisk. 123 §. — [13]) Kiint. lautak. 27 p. maalisk. 633 §. — [14]) S:n 31 p. heinäk. 1 395 §, 18 p. syysk. 1 665 §; ks. tämän kert. I osan s. 75. — [15]) Kiint. lautak. 8 p. toukok. 919 §; ks. tämän kert. I osan s. 75. — [16]) Kiint. lautak. 27 p. jouluk. 2 303 §; ks. tämän kert. I osan s. 148.

työt kaupungin suoritettavaksi todellisia kustannuksia vastaavasta korvauksesta, jonka kaupunki määräsi.

Maanhankintalain 157a §:n tarkoitukseen perustettavien asunto-osakeyhtiöiden vuokratontit. Lautakunta päätti [1]) vuokrata arkkitehti T. Aspialan toimesta perustettavalle maanhankintalain 157 a §:ssä tarkoitetulle asunto-osakeyhtiölle Herttoniemen asunto-alueelta korttelista n:o 135 tontin n:o 2 toukokuun 1 p:stä 1950 joulukuun 31 p:ään 2010 seuraavin ehdoin:

1) vuosivuokran suuruus oli toukokuun 1 p:stä 1950 maaliskuun 31 p:ään 1955 54 000 mk ja tämän jälkeen sen suuruus määräytyi elinkustannusindeksin »elokuu 1938—heinäkuu 1939» vaihtelujen mukaisesti siten, että indeksiä 100 vastaava perusvuosrvuokra oli 9 000 mk ja että indeksivaihtelut otettiin huomioon vain täysin 20 prosentein. Siihen saakka kunnes kadut olisi kestopäällystetty oli vuokra 50 % edellä määritellystä ja sen jälkeen 80 %, kunnes olisi rakennettu puhdistuslaitos aluetta varten;

2) edellä 1. kohdassa määrätystä kannettavasta vuokrasta kannettiin ainoastaan 40 % niin kauan, kuin tontille rakennettuja rakennuksia varten saatuja valtion lainoja oli maksamatta;

3) yhtiön tuli kohtuullisesta korvauksesta jakaa lämpöä sen rakennukseen tulevasta lämpökeskuksesta muille saman korttelin tonteille rakennettaville rakennuksille, mikäli niiden omistajat sitä halusivat;

4) sitten kun kortteliin n:o 135 kuuluvat tontit olisi kaikki rakennettu, oli kaikki näiden rakentamista varten perustetut maanhankintalain 157 §:ssä tarkoitetut asunto-osakeyhtiöt yhdistettävä;

5) muutoin noudatettiin tavanomaisia ehtoja.

Lautakunta päätti samalla hyväksyä tontille esitetyt piirustukset.

Rakennusliike oy. Puomi ab:n toimesta perustettavalle maanhankintalain 157a §:n mukaiselle asunto-osakeyhtiölle päätettiin [2]) vuokrata Aleksis Kiven kadun varrelta korttelin n:o 359 tontit n:o 4, 6 ja 8 toukokuun 1 p:stä 1950 joulukuun 31 p:ään 2010 42 880 mk:n vuosivuokrasta, joka huhtikuun 1 p:stä 1955 alkaen oli riippuvainen elinkustannusindeksin »elokuu 1938—heinäkuu 1939» vaihteluista siten, että indeksiä 100 vastaava perusvuosivuokra on 5 000 mk, jolloin indeksivaihtelut otetaan huomioon täysin 20 %:ein.

Uudet vuokrasopimuskaavakkeet. Kiinteistölautakunta vahvisti uuden vuokrasopimuskaavakkeen, jota käytettiin Pasilan tonttien vuokraoikeuksia pidennettäessä [3]), sekä uuden vuokrasopimuskaavakkeen kaupungissa olevan maa-alueen vuokrausta varten [4]).

Indeksivuokrien vahvistaminen. Kertomusvuoden aikana vahvistettiin [5]) eräiden teollisuus-, varasto-, omakoti- ym. vuokra-alueiden indeksivuokrat.

Eräiden Pasilan vuokratonttien vuokramaksun määrääminen. Lautakunta päätti [6]) määrätä Helsingin suomalaisille ja ruotsalaisille evankelisluterilaisille seurakunnille, Helsingin ruotsalaiselle vapaaseurakunnalle ja taloustirehtööri J. Hopeavuorelle Pasilasta vuokrattujen tonttien perusvuosivuokrat.

Vuokra-alueiden katselmusten uudelleen järjestäminen. Lautakunta päätti [7]) aloittaa kertomusvuoden syyskuun aikana säännölliset kolmivuotiskatselmukset tonttiosaston valvonnassa olevilla alueilla ja päätti niiden toimeenpanosta seuraavaa:

tarkastukset kunkin vuoden osalle tulevilla alueilla suoritti katselmuslautakunta, jonka muodostivat kaksi kiinteistölautakunnan jäsentä sekä tonttiosaston edustaja;

tieto katselmuksien toimittamisesta annettiin asianomaisille vuokraajille niin ajoissa, että heillä oli tilaisuus olla itse tai määräämänsä asiamiehen kautta saapuvilla katselmuksessa;

katselmuksissa tarkastettiin, oliko vuokraehtoja noudatettu ja kielteiseen tulokseen tultaessa annettiin vuokraajille kehoitus tarpeellisten muutosten ja korjausten tekemiseen määräajassa sekä neuvot miten ne olisi suoritettava;

ellei asianomainen vuokraaja ollut noudattanut katselmusmiesten antamia määräyksiä, saatettiin asia kiinteistölautakunnan ratkaistavaksi.

Samalla päätettiin antaa tonttiosaston tehtäväksi laatia suunnitelma siitä, mitkä

---

[1]) Kiint. lautak. 24 p. huhtik. 833 §. — [2]) S:n 24 p. huhtik. 834 §. — [3]) S:n 3 p. huhtik. 667 §. — [4]) S:n 3 p. huhtik. 668 §. — [5]) S:n 20 p. maalisk. 574 §, 18 p. syysk. 1 679 §. — [6]) S:n 27 p. jouluk. 2 313 §. — [7]) S:n 31 p. heinäk. 1 382 §.

vuokra-alueet tarkastettiin kertomusvuonna, mitkä kahtena seuraavana ja miten kertomusvuoden tarkastuskohteet jaettiin eri katselmuslautakuntien kesken.

Myöhemmin merkittiin [1]) tiedoksi, että kertomusvuoden osalta vuokra-alueiden katselmus oli suoritettu.

Tontin vuokraaminen Oulunkylän seurakunnalle. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kiinteistölautakunta vuokrasi [2]) Oulunkylän seurakunnalle seurakuntakodin rakentamista varten Maunulan korttelista n:o 225 n. 3 673.8 m²:n suuruisen alueen lokakuun 1 p:stä 1950 joulukuun 31 p:ään 2010. Vuokrauksessa noudatettiin valtuuston määräämien ehtojen lisäksi seuraavia kiinteistölautakunnan esittämiä ehtoja: vuokraoikeus saatiin kaupunkia kuulematta siirtää kolmannelle; vuokraajan oli huolehdittava katuosuutensa kunnossa- ja puhtaanapidosta rakennusjärjestyksen mukaisesti, mutta vuokraaja oli kuitenkin velvollinen antamaan nämä työt kaupungin suoritettavaksi todellisia kustannuksia vastaavasta korvauksesta, jonka kaupunki määräsi; muutoin noudatettiin tavanmukaisia ehtoja, paitsi että kaupunki ei hakenut vuokramaksun vakuudeksi kiinnitystä vuokraoikeuteen rakennuksineen.

Vanhainkodin kannatusyhdistyksen vuokratontti. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä 25. kaupunginosan korttelin n:o 872 asemakaavan muutoksen ja tonttijaon kiinteistölautakunta vuokrasi [3]) mainitun korttelin tontin n:o 1 Vanhainkodin kannatusyhdistykselle maaliskuun 1 p:stä 1950 joulukuun 31 p:ään 2010 valtuuston määräämin ehdoin.

Helsingin golfklubin golfkenttäalue. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kiinteistölautakunta päätti [4]) vuokrata edelleen 15 vuodeksi Helsingin golfklubille ns. Talin kartanosta yhdistyksen aikaisemmin vuokraaman golfkenttäalueen ja n. 7 ha:n suuruisen lisäalueen valtuuston määräämin ehdoin. Lautakunta päätti lisäksi a) purkaa joulukuun 12 p:stä 1949 lukien yhdistyksen ja kaupungin välillä huhtikuun 23 p:nä 1936 tehdyn sopimuksen siihen tehtyine lisäyksineen; b) että vuokramaksu olisi riippuvainen indeksistä huhtikuun 1 p:stä 1951 alkaen; c) ottaa yhdistyksen kanssa tehtävään sopimukseen seuraavat lisäehdot: 1) vuokrattua päärakennusta saatiin käyttää klubihuoneistona ja vuokrattua maa-aluetta ainoastaan golfkenttänä eikä alueelle saanut rakentaa mitään rakennuksia ilman kiinteistölautakunnan lupaa; 2) vuokraaja ei saanut ilman kiinteistölautakunnan lupaa kaataa alueella olevia puita; 3) vuokraajan tuli kustannuksellaan huolehtia kaikista päärakennuksen sisäkorjauksista; 4) vuokraajan rakennuksessa suorittamat korjaukset jäivät vuokra-ajan päättyessä korvauksetta kaupungin omaisuudeksi; 5) jos kaupunki ennen vuokra-ajan päättymistä tarvitsi rakennuksia tai aluetta tai osaa niistä, teitä, katuja, johtoja tai muuta yleistä tarvetta varten, oli vuokraajan kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisesta luovutettava korvauksetta tarpeelliset osat rakennuksesta tai tarvittava maa-ala; 6) Talin kartanon väellä ja Talin siirtolapuutarhan vuokraajilla oli oikeus käyttää kartalle merkittyä tietä alueen kautta siirtolapuutarhan rantaan; 7) vuokra-alueella sijaitseva puimahuone jäi kaupungin hallintaan ja käytettäväksi sekä kaupunki oli oikeutettu käyttämään sille vieviä teitä. Ellei silloisia teitä jostain syystä voitu käyttää, vuokramies oli velvollinen rakentamaan kaupunkia varten uudet, puimahuoneelle johtavat tiet; 8) päärakennuksen seinustoilla ei saanut pitää mitään sivukatoksia tai rakenteellisia laitteita; 9) mikäli olympiakisat pidettäisiin Helsingissä vuokra-aikana, kaupunki oli oikeutettu käyttämään päärakennusta kisojen aikana korvauksetta majoitustarkoituksiin.

Liuskaluotojen vuokraaminen Helsingfors segelsällskap-yhdistykselle. Liuskaluodot niminen kalliosaari päätettiin [5]) vuokrata Helsingfors segelsällskap-yhdistykselle elokuun 1 p:stä 1950 heinäkuun 31 p:ään 1955 2 000 mk:n vuosittain etukäteen maksettavasta vuosivuokrasta ehdoin, että kalastajat saivat entiseen tapaan käyttää saarta, kunnes Sirpalesaaren laituri olisi käyttökunnossa, ja että mikäli kaupunki tarvitsisi omaan tarkoitukseensa luotoja vuokra-aikana, oli kaupunki oikeutettu vapauttamaan tarvitsemansa alueen korvauksetta 3 kuukauden irtisanomisajoin.

Sauna-seuran vuokra-alue Vaskiniemessä. Sauna-seuralle päätettiin [6]) luovuttaa

---

[1]) Kiint. lautak. 23 p. lokak. 1 917 §. — [2]) S:n 9 p. lokak. 1 808 §, 16 p. lokak. 1 865 §; ks. tämän kert. I osan s. 75. — [3]) Kiint. lautak. 6 p. maalisk. 465 §; ks. tämän kert. I osan s. 85. — [4]) Maa- ja metsätalousj. 9 p. toukok. 40 §; kiint. lautak. 3 p. heinäk. 1 282 §; ks. tämän kert. I osan s. 74. — [5]) Kiint. lautak. 17 p. heinäk. 1 353 §. — [6]) S:n 18 p. syysk. 1 670 §.

n. 325 m²:n suuruinen alue Lauttasaaren Vaskiniemestä lokakuun 1 p:stä 1950 syyskuun 30 p:ään 1955 tieteellisen koesaunan rakentamista varten 1 000 mk:n vuosivuokrasta ja seuraavin ehdoin: alueen käyttö muuhun tarkoitukseen kuin tieteellisen koesaunan ylläpitoon oli kielletty, likavesien poisto oli järjestettävä rakennustoimiston ja terveydenhoitolautakunnan määräämällä tavalla, aluetta ei saanut aidata ja kaupungille pidätettiin oikeus käyttää saunaa edustustarkoituksiin tarvittaessa.

Koulumatkailutoimiston parakkialue. Lautakunta päätti [1]) vuokrata Koulumatkailutoimistolle aikaisemmin Kampin kentällä sijainneen asuntoparakin pystyttämistä varten uuden alueen Käpylästä Keijontien parakkialueelta toukokuun 1 p:stä alkaen 6 kuukauden irtisanomisajoin 15 000 mk:n vuosivuokrasta.

Munkkiniemen melojien vuokra-alue. Lautakunta päätti [2]) oikeuttaa Munkkiniemen melojat pystyttämään Tarvon saaren etelärannalle 1 500 m²:n suuruiselle alueelle kanoottivajan toukokuun 1 p:stä 6 kuukauden irtisanomisajoin 2 000 mk:n etukäteen maksettavasta vuosivuokrasta.

Lasten päivän tivoli. Lautakunta päätti [3]) luovuttaa Lasten päivän tivolia varten 100 000 mk:n vuotuisesta korvauksesta vuosiksi 1950—52 karttaan piirretyn, tonttiosaston määräämän alueen Vesilinnan mäeltä seuraavin ehdoin:

1) Kaupungilla oli oikeus 6 kuukauden irtisanomisajoin vapauttaa aluetta kaupungin omiin välttämättömiin tarkoituksiin;

2) Alueen käyttöä koskevat lopulliset suunnitelmat oli esitettävä kiinteistölautakunnan hyväksyttäviksi;

3) Alueelle pystytettävien laitteiden ja rakennelmien maastoon kiinnittämisessä oli noudatettava rakennustoimiston ja vesilaitoksen antamia määräyksiä;

4) Alueelta kantautuva ääni oli tehokkaasti estettävä häiritsemästä ympäristöä, ja mikäli alueen länsipuolelle jäävälle kesäteatterille kantautuvaa ääntä ei voitu ko. teatteria tyydyttävällä tavalla vaimentaa, oli häiritseviä ääniä aiheuttavat menot teatterin näytäntöjen ajaksi keskeytettävä. Lisäksi oli Lasten päivän, mikäli poliisi piti tarpeellisena, palkattava tarpeellinen määrä poliisimiehiä järjestyksen pitoon iltaisin järjestettävien huvitilaisuuksien päättymisajoiksi poliisilaitoksen lähemmin määräämiin paikkoihin;

5) Alueen käytöstä johtuneet, puille ja istutuksille mahdollisesti aiheutetut vahingot, samoin kuin alueen kunnostamis- ja siivoamiskustannukset alueen käytön päätyttyä oli korvattava kaupungille rakennustoimiston laskun mukaan; sekä

6) Vesilaitokselle samoin kuin vesisäiliön varastotilan vuokraajille oli varattava kaikkina vuorokauden aikoina esteetön pääsy ja autolla ajo-oikeus vesisäiliölle.

Lasten päivä oikeutettiin [4]) lisäksi syyskuun 29 p:stä lokakuun 16 p:ään 1950 sijoittamaan sirkusvaunut Vesilinnanmäelle tivolialueen ulkopuolelle sekä kaksi lipunmyyntikioskia Messuhallin ja sokeritehtaan väliseen puistokolmioon 1 000 mk:n korvauksesta.

Kesänviettoalueet. Lautakunta päätti [5]) vuokrata Helsingin poliisien yhdistykselle Lauttasaaren Tiirakarin niemestä ilman aitaamisoikeutta toukokuun 1 p:stä vuoden irtisanomisajoin ja 14 000 mk:n vuosivuokrasta n. 2.87 ha:n suuruisen virkistysalueen, jolle saatiin pystyttää vahvistetun retkeilymajatyypin mukaisia majoja, pieni saunarakennus sekä kesäkoti. Samalla päätettiin merkitä liikennelaitokselle vuokrattu virkistysalue toukokuun 1 p:stä alkaen 2.81 ha:n suuruiseksi ent. 1.65 ha:n asemesta ja vuosivuokra 14 000 mk:ksi ent. 12 360 mk:n sijasta sekä Sotainvaliidien veljesliitolle vuokrattu alue vastaavasti 3 ha:n suuruiseksi ent. 2 ha:n asemesta, vuosivuokraksi 15 000 mk ent. 1 500 mk:n sijasta ja irtisanomisajaksi vuosi ent. 6 kk:n asemesta.

Päätettiin [6]) hyväksyä arkkitehti B. Schalinin laatima Helsingin poliisien yhdistyksen Lauttasaaren virkistysalueen pohjasuunnitelma sillä ehdolla, että urheilukenttä muutettiin tonttiosaston osoittamaan paikkaan maastossa ja että suunnitelmaa toteutettaessa ei kaadettu muita puita kuin metsätalousosaston leimaamia.

Vuokralle annetut viljelys- ja syöttöpalstat. Kertomusvuoden aikana annettiin vuokralle seuraavat viljelys- ja syöttöpalstat:

---

[1]) Kiint. lautak. 24 p. huhtik. 824 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 729 §. — [3]) S:n 6 p. maalisk. 480 §, 17 p. huhtik. 736 §. — [4]) Tonttij. 29 p. syysk. 512 §. — [5]) Kiint. lautak. 2 p. toukok. 888 §. — [6]) S:n 31 p. heinäk. 1 391 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Herttoniemi, ent. SOK:n maat, 4.5 ha	Rouva E. Johansson [1]	31.12.1952	13 500
S:n Laajasalontien varrelta 0.9 ha	Herra V. G. Lindström [2]	31.12.1952	6 000
» ns. Nummelan maat, 3.8 ha	Herra A. O. Rasi [3]	31.12.1952	12 000
» ns. Holmbergin torppa	Rouva E. Renqvist [4]	31.12.1952	900
» 0.25 ha	Rouva C. Tidström [5]	syksyllä 1950	2 500
» 0.4 ha	Suomen sokeri oy. [6]	syksyllä 1950	4 000
» 1.5 ha	Herra G. Eklund [7]	31.12.1952	4 500
» 1.0 ha	S.O.K. [8]	syksyllä 1950	7 500
» 1.0 ha	Oy. Alkoholiliike [5]	syksyllä 1950	10 000
» 1.32 ha	Rouva E. Johansson [1]	31.12.1952	4 000
» 2.0 ha	Herra V. G. Lindström [2]	31.12.1952	20 000
» 25 a syöttömaata	Herra F. Haapanen [5]	syksyllä 1950	4 500
» 0.6 ha + syöttömaata	Rouva E. Johansson [1]	31.12.1952	9 000
» syöttömaa q	Herra V. G. Lindström [2]	syksyllä 1950	2 500
» syöttömaata+niitto-oikeus	Herra G. Eklund [7]	syksyllä 1950	3 700
Kumpula, 0.22 ha	Vesilaitoksen työpajan henkilökunta [9]	syksyllä 1950	2 200
S:n Limingantien 105 eteläpuol. 200 m²	F. Häyren [10]	syksyllä 1950	200
» litt Y. Novilla	Herra J. Toivonen [4]	31.12.1952	6 000
» viljelyspalsta n:o 15	Rouva S. Odell [6]	syksyllä 1950	2 500
» viljelyspalstat K¹, K², j, litt. S ja U	Rouva G. Vuorela [11]	31.12.1952	16 000
Kyläsaari, syöttömaata	Herra A. Ståhlberg [5]	syksyllä 1950	2 200
Käpylä, Niittylästä 0.18 ha	Rouva I. Laine [9]	syksyllä 1950	600
Laajalahti, 0.7 ha	Herra E. Kämäräinen [12]	31.12.1953	2 100
S:n kortt. n:o 8	Rakennusmestari I. Sainio [13]	syksyllä 1950	900
» » » 27, tontti n:o 1	Herra E. Hyytiäinen [14]	31.12.1953	5 700
» » » 132, 1.2 ha	Herra E. E. Kukkamäki [15]	31.12.1952	3 600
» » » 139, tontti n:o 14	Herra E. Parviainen [16]	31.12.1953	3 450
Meilahti, Toivolan viljelyspalsta	Sotainvaliidien veljesliiton Helsingin alaosasto [6]	syksyllä 1950	40 000
S:n viljelyspalsta n:o 3	Ratatyöntekijä S. Strömberg [5]	syksyllä 1950	1 300
Munkkiniemi, kortt. n:o 91, 200 m²	L. Kytönen [13]	syksyllä 1950	200
S:n kortt. n:o 91, 400 m²	Rouva A.-L. Forsell [13]	syksyllä 1950	400
S:n syöttömaa Haapalahdentieltä	Ajuri F. Vuori [5]	syksyllä 1950	1 000
Oulunkylä, 0.48 ha	A. Koivula [9]	syksyllä 1950	4 800
S:n Niittylästä 0.76 ha	Asentaja O. J. Lindroos [17]	31.12.1952	3 000
» Niittypellosta 1 600 m²	Herra L. Rajala [18]	31.12.1952	1 600
» Perkiöstä 2 ha	Wärtsilä-yhtymä oy. Hietalahden telakka [8]	syksyllä 1950	15 000
» RN 6, 7 200 m²	Liikemies V. Matilainen [4]	31.12.1952	4 000
Pakila, Kytöniityltä syöttömaata	Rouva E. Björk [9]	syksyllä 1950	3 500
S:n Raiviosta 0.48 ha	Herra L. E. Rosqvist [19]	syksyllä 1950	4 800
» Ritolan tila RN 3111	Herra T. Hietanen [20]	syksyllä 1950	2 000
» Väinämöisen tilasta 0.45 ha	Helsingin maatalouskerho [21]	syksyllä 1950	1 884
Pasila, kortt. n:o 572, tontti n:o 10	Osastopäällikkö A. Aalto [22]	syksyllä 1950	600
S:n litt. e	Herra H. Jansson [13]	syksyllä 1950	1 600
Reijola, 480 m²	Rouva E. Mandelin [9]	syksyllä 1950	480
S:n litt. a + a¹	Neiti V. Moschkireff [13]	syksyllä 1950	2 100
» » b + b¹	Huvila oy. Tyynelä [6]	syksyllä 1950	2 000
» » c + c¹	Rouva F. L. Viljanen [6]	syksyllä 1950	3 000
» » c	Herra K. From [13]	syksyllä 1950	3 000
» » d	Herra A. H. Vallenius [13]	syksyllä 1950	500
» » d	» » » » [23]	31.12.1952	2 300
» » d¹	Emännöitsijä A. Laitanen [6]	syksyllä 1950	300
» » d + d¹	Pika-ajuri A. J. Palotie [6]	syksyllä 1950	1 250
» » K¹, K², ja K³	Herra A. Aarnio [6]	syksyllä 1950	2 000
» » K⁴	Rouva A. Jäppilä [6]	syksyllä 1950 [24]	6 000
» Mansikkamäki, Hallipelto	Herra A. Seppälä [4]	31.12.1952	5 000
» Punamäki litt. A	Metsänvartija A. Aalto [13]	syksyllä 1950	1 500
» syöttömaa f¹ ja f²	Herra A. Aarnio [6]	syksyllä 1950	1 000

[1]) Tonttij. 4 p. toukok. 282 §. — [2]) S:n 17 p. toukok. 311 §. — [3]) S:n 19 p. huhtik. 228 §. — [4]) S:n 2 p. maalisk. 163 §. — [5]) S:n 4 p. toukok. 285 §. — [6]) S:n 19 p. huhtik. 231 §. — [7]) S:n 7 p. kesäk. 343 §. — [8]) S:n 17 p. toukok. 310 §. — [9]) S:n 17 p. toukok. 312 §. — [10]) S:n 7 p. kesäk. 340 §. — [11]) S:n 22 p. maalisk. 161 §. — [12]) S:n 9 p. marrask. 581 §. — [13]) S:n 22 p. maalisk. 164 §. — [14]) S:n 9 p. marrask. 580 §. — [15]) S:n 4 p. toukok. 283 §. — [16]) S:n 9 p. marrask. 579 §. — [17]) S:n 4 p. toukok. 280 §. — [18]) S:n 19 p. huhtik. 229 §. — [19]) S:n 22 p. kesäk. 363 §. — [20]) S:n 15 p. syysk. 471 §. — [21]) S:n 17 p. toukok. 313 §. — [22]) S:n 19 p. huhtik. 230 §. — [23]) S:n 4 p. toukok. 284 §. — [24]) S:n 7 p. kesäk. 342 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Reijola, syöttömaa g[1] ja g[2]	Herra O. Vennola [1])	syksyllä 1950	3 000
Tapanila, Peltola RN 13[6]	Herra V. Halme [2])	31.12.1952	4 750
Tarvontien itäpuolelta syöttömaa	Maanviljelijä J. Witick [1])	syksyllä 1950	1 800
Toukola, litt. a	Herra V. Helenius [1])	syksyllä 1950	1 500
Vanhakaupunki, 0.6 ha	Yhdistyneet villatehtaat oy. [1])	syksyllä 1950	6 000
» litt. d	Rouva E. Wilkman [3])	31.12.1952	13 000
Vantaantie 21, syöttömaa II	Rouva A. Kunnaila [4])	syksyllä 1950	500
Viikin varastoalueen etel. puolelta syöttömaata	I. Falck [4])	syksyllä 1950	3 500
Öljysataman pohj. puolelta 1.2 ha	Herra H. Eklund [5])	31.12.1952	3 600

Kolmivuotiskaudeksi vuokrattuja viljelyspalstoja koskeviin vuokrasopimuksiin merkittiin 3 kk:n irtisanomisaika ja ehto, jonka mukaan vuokraajien oli vuokrakauden päätyttyä saatettava maat tonttiosaston hyväksymään kuntoon.

Laajalahden korttelista n:o 132 vuokratun 1.2 ha:n suuruisen alueen vuokrasopimukseen merkittiin lisäehto, jonka mukaan tontilla olevaan palokaivoon oli vapaa pääsy, ja tarvittaessa sinne saatiin rakentaa uusi palokaivo ilman eri neuvotteluja.

Vuokralle annetut tehdastontit. Kertomusvuoden aikana vuokrattiin 23. kaupunginosasta seuraavat tehdastontit [6]): A. W. Liljeberg oy:lle tammikuun 1 p:stä 1951 joulukuun 31 p:ään 1955 korttelista n:o 677 n. 3 500 m²:n suuruinen alue 280 000 mk:n vuosivuokrasta, joka oli huhtikuun 1 p:stä 1952 riippuvainen elinkustannusindeksin vaihteluista perusvuosivuokrana 30 000 mk; sekä Yhdistyneet villatehtaat oy:lle tammikuun 1 p:stä 1951 joulukuun 31 p:ään 1954 korttelista n:o 672 n. 180 m²:n lisäalue 6 000 mk:n vuosivuokrasta, joka oli samoin huhtikuun 1 p:stä 1952 sidottu elinkustannusindeksiin perusvuosivuokrana 650 mk.

Vuokralle annetut autohuolto- ja bensiininjakelupaikat. Kaupunginvaltuuston oikeuttamana ja valtuuston määräämin ehdoin kiinteistölautakunta päätti [7]) vuokrata Oy. Shell ab:lle 15. kaupunginosan korttelin n:o 601 tammikuun 1 p:stä 1951 joulukuun 31 p:ään 1975.

Oy. Nobel-Standard ab:lle päätettiin vuokrata helmikuun 1 p:stä Hakaniemen huoltoaseman yhteydestä paikka kahta bensiininjakelupylvästä varten 96 000 mk:n vuosivuokrasta [8]) sekä v:ksi 1951 Pakilassa, Hyrylän- ja Alkutien kulmauksessa sijaitseva bensiininjakeluasema samoin 96 000 mk:n vuosivuokrasta [9]).

Vuokralle annetut varastoalueet. Kertomusvuoden aikana hyväksytyistä varastoalueiden ja -tonttien vuokrasopimuksista mainittakoon seuraavat:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Herttoniemi, 2 300 m²	Helsingin puhelinyhdistys [10])	3 kk:n irtis. jälk.	69 000
S:n öljysatama 2 000 m²	Oy. Skanoil ab. [11])	31. 3.1952	120 000
		31.12.1955	[13]) 13 000
» » 18 667.6 m²	Trustivapaa bensiini oy. [12])	31. 3.1955	1 284 840
		31. 3.1977	[13]) 149 400
6. kaup.osan kortt. n:o 178, tontti n:o 1	Rautakauppias V. R. Manelius [14])	3 kk:n irtis. jälk.	88 720
Käpylä, kunnalliskodin ent. sikalarakennus ja 2 570 m²:n alue	Rakennustoimisto B. Svedlin oy. [15])	30. 4.1953	154 200
Mäkelän varastoalue n:o 1/XIII	Rakennusliike Toivo Backberg [16])	3 kk:n irtis. jälk.	60 000
S:n n:o 3/XIII	E. Syväpuro ja V. Hellgren [17])	S:n	30 000
» » 4a /XIII	Rakennusmestari U. N. Ojanperä [18])	»	30 000

[1]) Tonttij. 4 p. toukok. 285 §. — [2]) S:n 17 p. toukok. 309 §. — [3]) S:n 22 p. maalisk. 160 §. — [4]) S:n 17 p. toukok. 312 §. — [5]) S:n 4 p. toukok. 281 §. — [6]) Kiint. lautak. 13 p. marrask. 2 047 § ja 20 p. marrask. 2 084 §. — [7]) S:n 27 p. jouluk. 2 303 §; ks. tämän kert. I osan s. 76. — [8]) Kiint. lautak. 30 p. tammik. 191 §, 27 p. marrask. 2 141 §; ks. s. 50. — [9]) S:n 27 p. jouluk. 2 312 §. — [10]) Tonttij. 17 p. heinäk. 389 §. — [11]) Kiint. lautak. 13 p. marrask. 2 045 §. — [12]) S:n 13 p. maalisk. 520 §. — [13]) Viralliseen elinkustannusindeksiin sidottu perusvuokra. — [14]) Tonttij. 9 p. marrask. 575 §. — [15]) Kiint. lautak. 17 p. huhtik. 739 §. — [16]) Tonttij. 22 p. helmik. 102 §. — [17]) S:n 22 p. helmik. 104 §. — [18]) S:n 4 p. toukok. 271 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Mäkelän varastoalue n:o 4b/XIII	Olvi oy. [1]	3 kk. irtis. jälk.	30 000
Uudenpellon varastoalue n:o 8	Hautakivihuolto [2]	S:n	60 000
S:n n:o 19	Kivenjalostamo Wilhelm Ekman [3]	»	51 000
» » 19 a	Romuhuolinta [5]	»	51 000
» » 24	Rakennusliike V. Laitakari oy. [6]	»	30 000
» » 28	Liikemies L. Karlsson [7]	»	18 000
» » 28 a	Kelkkarappausliike A. Harju [8]	»	18 000
» » 29	Karhu-Kissat ym. [9]	»	2 400
Vallilan metsästä 800 m²	Oy. Tietyö [10]	»	48 000
Viikin varastoalue n:o 8/I	Metallivalimo Sampo L. A. Toivonen ja kumppanit [11]	31. 3.1951	40 000
		31.12.1953 [4]	5 000
S:n n:o 1/II	Rakennustoimisto Kartio oy. [12]	31. 3.1951	77 600
		31.12.1955 [4]	9 700
» » 2/II	Kutomahuolto oy. [13]	31. 3.1952	73 350
		31.12.1953 [4]	8 150
» » 3/II	Rakennusmestari O. Taiminen [14]	31. 3.1951	55 200
		31.12.1953 [4]	6 900
» » 4/II	Rakennustoimisto J. Leimula ja kumpp. [15]	Kuten edellä	38 000
		» » [4]	4 750
» » 5/II	Yleisrakentajat oy. [16]	» »	38 520
		» » [4]	4 815
» » 2/III	Autonkuljettaja O. Salinmäki [17]	31. 3.1952	72 000
		31.12.1953	8 000
» » 1/IV	Suomen asfaltti oy. [18]	31. 3.1951	108 000
		31.12.1953 [4]	13 500
» » 2/IV	Rakennusliike Puomi oy. [19]	Kuten edellä	76 000
		» » [4]	9 500
» » 3/IV	Laatubetoni oy. [20]	» »	62 400
		» » [4]	7 800
» » 4/IV	Asentaja L. Sarres ja autonkuljettaja O. Sarres [21]	» »	50 400
		» » [4]	6 300
» » 5/IV	Puuseppä J. H. Tähtinen [22]	» »	40 000
		» » [4]	5 000
» » 6/IV	Autopeltisepät M. ja T. Teittinen [23]	» »	32 000
		» » [4]	4 000

Tilapäiset varastoalueet. Kertomusvuoden kuluessa käsiteltiin lukuisia asioita, jotka koskivat erilaisia pienehköjä, useimmiten tilapäisiä varastoalueita: niiden vuokrausta, vuokraoikeuden siirtoa tai irtisanomista, veloitusta alueen luvattomasta käytöstä yms., mutta tiedot näistä on jätetty vähäarvoisina pois tästä kertomuksesta.

Asuntoalueita koskevien vuokrasopimusten pidentäminen. Vuoden kuluessa pidennettiin seuraavia asuntoalueita koskevat vuokrasopimukset:

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Eläintarhan huvila-alue n:o 2	T. E. Paakkanen ym. [24]	1. 1. 1950	6 kk. irtis. jälk.	15 000
S:n n:o 13	De gamlas vänner [25]	1. 1. 1951	31. 12. 1955	8 000
Herttoniemi, huvila-alue n:o 80	Muurari J. Rehnqvist [26]	»	3 kk. irtis. jälk.	3 600
S:n n:o 84	Postivirkailija R. Trogen [27]	1. 9. 1950	6 kk. irtis. jälk.	12 500
10. kaupunginosan kortt. 284 Vilhovuorenk. 10	Oy. Nobel-Standard ab. [28]	1. 7. 1950	30. 6. 1952	48 000

[1] Tonttij. 17 p. toukok. 306 §. — [2] S:n 12 p. lokak. 531 §. — [3] S:n 1 p.syysk. 459 §. — [4] Viralliseen elinkustannusindeksiin sidottu perusvuokra. — [5] S:n 17 p. heinäk. 385 §. — [6] S:n 19 p. huhtik. 232 §. — [7] S:n 22 p. kesäk. 366 §. — [8] S:n 23 p. marrask. 593 §. — [9] S:n 19 p. huhtik. 233 §. — [10] S:n 15 p. syysk. 472 §. — [11] S:n 7 p. kesäk. 339 §. — [12] S:n 1 p. syysk. 453 §. — [13] S:n 23 p. marrask. 592 §. — [14] S:n 1 p. syysk. 454 §. — [15] S:n 12 p. lokak. 533 §. — [16] S:n 29 p. syysk. 493 §. — [17] S:n 23 p. marrask. 615 §. — [18] S:n 8 p. maalisk. 140 §. — [19] S:n 17 p. touok. 302 §. — [20] S:n 1 p. syysk. 455 §. — [21] S:n 7 p. kesäk. 353 §. — [22] S:n 8 p. maalisk. 138 §. — [23] S:n 12 p. lokak. 534 §. — [24] Kiint. lautak. 9 p. tammik. 26 §. — [25] S:n 19 p. kesäk. 1 246 §. — [26] S:n 20 p. marrask. 2 093 §. — [27] S:n 18 p. syysk. 1 672 §. — [28] S:n 2 p. lokak. 1 771 §.

Tontti tai palsta	Vuokraajaa	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Käpylän huvila-alue n:o 4	Herra E. Ilola ym. [1]	1. 1. 1950	31. 12. 1950	5 000
Laajasalo, Turholma, 3 520 m²	Johtaja A. Rasmussen [2]	1. 1. 1951	31. 12. 1952	9 000
S:n 3 500 m²	Johtaja A. Rasmussen [2]	»	»	4 500
S:n Bergvik	Arkkitehti G. Wuorio [3]	1. 9. 1950	31. 8. 1951	20 000
Leppävaara, kortt. n:o 71, tontti n:o 10	Neiti I. A. Flinck [4]	1. 7. 1950	30. 6. 1952	3 000
S:n Suotorppa RN2564	V. Korsumäki ja I. Korhonen [5]	1. 9. 1950	31. 8. 1951	2 000
Läntinen Kaivopuisto, huvila-alue, n:o 1	Neiti N. Alfthan [6]	1. 6. 1950	1. 6. 1951	16 000
S:n n:o 1a	Rouva E. Staudinger [7]	»	»	4 800
» » 2	Th. Wegeliuksen kuolinpesä [7]	»	»	6 300
» » 3	Neiti K. ja herra E. Lindelöf [7]	»	»	10 000
Oulunkylä, etel. huvila-alue, n:o 14	Helsingin säilyke oy. [8]	1. 9. 1950	31. 8. 1951	4 000
S:n itäinen huvila-alue n:o 24	Vaihdemies E. Ekholm [9]	1. 11. 1950	31. 10. 1955	2 000
S:n n:o 26	Rouva L. Lönnrot-Seppälä [10]	16. 7. 1950	15. 7. 1951	5 000
» » 32	Aviopuolisot A. ja M. Landén [11]	1. 9. 1950	31. 8. 1951	3 200

Edellä olevassa taulukossa mainitun Herttoniemen huvila-alue n:o 84:n vuokrasopimuksen pidentämisen yhteydessä poistettiin vapaa siirto-oikeus ja varattiin kaupungille mahdollisuus katu-, viemäri- ym. johtotöiden tekoon 3 kuukauden irtisanomisajan jälkeen.

Pasilan alueen tonttien vuokra-ajan pidentäminen. Lautakunta päätti [12] pidentää Pasilan alueen tonttien vuokra-aikaa joulukuun 31 p:ään 1950 saakka kaupunginvaltuuston määräämin ehdoin.

Hermannin kaupunginosan vuokratonttien vuokra-ajan pidentäminen. Lautakunta päätti [13] myöntää Hermanni I:n ja II:n alueiden vuokraajille vuokra-ajan pidennystä joulukuun 31 p:ään 1952 sillä ehdolla, että vuokraajien oli alueellaan pantava toimeen ne kunnostamistyöt, jotka kiinteistölautakunnan edustajat Hopeavuori ja Puskala yhdessä tonttiosaston edustajan kanssa toimitettavassa katselmuksessa määräisivät, ja ettei vuokrasuhteiden pidentäminen vaikeuttaisi suunniteltujen rakennustöiden toteuttamista.

Jäsen Puskalan sairauden vuoksi päätettiin [14] valita jäsen Hasa yhdessa jäsen Hopeavuoren ja tonttiosaston edustajan kanssa suorittamaan em. vuokra-alueiden ja niillä olevien rakennusten katselmus, jolloin oli määrättävä ne kunnostamistyöt, joita pidettiin vuokrasuhteiden pidentämisen edellytyksenä.

Myöhemmin päätettiin [15] lisäksi, että niille lähes kymmenelle vuokraajalle, joiden rakennukset olivat kohtalaisen hyvässä kunnossa ja useiden perheiden asumat, tultaisiin myöntämään vuokra-ajan pidennystä 5 vuotta erikoismääräyksin, että vuokra-aika jatkui tämänkin jälkeen vuoden kerrallaan, ellei vuokrasuhdetta irtisanottu 3 kk ennen sen päättymistä edellyttäen, etteivät vuokrasuhteet estäneet asemakaavan toteuttamista, ja ehdoin, että vuokraajat suorittivat ne kunnostamistyöt, jotka kiinteistölautakunnan valitsemat edustajat yhdessä tonttiosaston edustajan kanssa määräsivät.

Suomen kukkasrahaston tontin vuokra-ajan pidentäminen. Kaupunginvaltuuston oikeuttamana ja valtuuston määräämin ehdoin pidennettiin [16] Suomen kukkasrahastolle 25. kaupunginosan korttelista n:o 895 vuokratun tontin n:o 7 vuokra-aika joulukuun 31 p:ään 2010 saakka.

Cygnaeuksen gallerian alueen vuokrasopimuksen jatkaminen. Valtion ja kaupungin välistä, Itäinen Kaivopuisto 17:ssä olevan Cygnaeuksen gallerian alueen vuokrasopimusta päätettiin [17] jatkaa 5 vuotta muutoin entisin ehdoin, paitsi että vuosivuokra korotettiin 40 000 mk:ksi.

[1] Kiint. lautak. 23 p. tammik. 147 §. — [2] S:n 18 p. jouluk. 2 269 §. — [3] S:n 15 p. toukok. 991 §. — [4] S:n 15 p. toukok. 990 §. — [5] S:n 17 p. heinäk. 1 351 §. — [6] S:n 13 p. marrask. 2 052 §. — [7] S:n 17 p. heinäk. 1 352 §. — [8] S:n 9 p. lokak. 1 828§ — [9] S:n 16 p. lokak. 1 872 §. — [10] S:n 28 p. elok. 1 492 §. — [11] S:n 11 p. syysk. 1 626 §. — [12] S:n 9 p. tammik. 21 §; ks. v:n 1949 kert. I osan s. 79. — [13] Kiint. lautak. 24 p. huhtik. 831 §. — [14] S:n 22 p. toukok. 1 057 §. — [15] S:n 12 p. kesäk. 1 205 §. — [16] S:n 3 p. heinäk. 1 282 §; ks. tämän kert. I osan s. 76. — [17] Kiint. lautak. 19 p. kesäk. 1 247 §.

Invaliidisäätiön sairaalaparakkialueen vuokrasopimuksen pidentäminen. Päätettiin [1]) jatkaa Invaliidisäätiön vuokraoikeutta Ruskeasuolla sijaitsevaan n. 1 000 m²:n suuruiseen sairaalaparakkialueeseen 3 kuukauden irtisanomisajoin kauintaan joulukuun 31 p:ään 1952 ja entisin ehdoin.

Oy. Bastmanin olut- ja virvoketehtaan vuokraoikeuden pidentäminen. Lautakunta päätti [2]) pidentää Oy. H. Bastmanin olut- ja virvoketehtaan vuokraoikeutta Toukolan rantakorttelissa sijaitsevaan n. 4 695 m²:n suuruiseen alueeseen n:o 3 tammikuun 1 p:stä 1952 syyskuun 30 p:ään 1955. Vuosivuokraksi määrättiin tammikuun 1 p:stä 1952 maaliskuun 3 p:ään 1952 115 000 mk, jonka jälkeen se määräytyy elokuu 1938 — heinäkuu 1939 elinkustannusindeksin mukaisesti siten, että 100 indeksiä vastaava perusvuosivuokra on 12 300 mk.

Puotinkylä—Marjaniemen työväentalon vuokra-alue. Puotinkylä-Marjaniemen työväentalo oy:n vuokrasopimus, joka koski 5 000 m²:n suuruista aluetta Vartiokylän Majfält RN 2[41]5 tilasta, päätettiin [3]) sanoa irti päättyväksi 31 p:nä joulukuuta 1950 ja uudistaa tammikuun 1 p:stä 1951 joulukuun 31 p:ään 1955 siten, että vuokraoikeuteen myönnettiin vapaa siirto-oikeus ja alueen käyttöä rajoittava sana »ulkoilmassa» jätettiin pois.

Meilahden tontin n:o 26c vuokrasopimuksen muuttaminen. Päätettiin [4]) muuttaa tarkastaja E. Elvilän kanssa tehtyä vuokrasopimusta Meilahden tontista n:o 26c tammikuun 1 p:stä 1951 alkaen siten, että vuokra-alue pieneni n. 1 006 m² ja vuosivuokra määrättiin 4 500 mk:ksi sillä ehdolla, että vuokraajan oli poistettava kaupungille palautuneelle alueelle jäänyt asuinrakennuksensa v:n 1951 loppuun mennessä.

Kulosaaren ja Herttoniemen välisessä salmessa olevan luodon vuokra-ajan pidentäminen. Kaupunginvaltuuston oikeuttamana kiinteistölautakunta päätti [5]) pidentää Helsingin sosialidemokraattiselle keskusteluseuralle vuokratun Kulosaaren ja Herttoniemen välisessä salmessa sijaitsevan luodon ja siihen liittyvän 1 000 m²:n suuruisen vesialueen vuokra-aikaa joulukuun 31 p:ään 1960 vuosivuokrasta, joka oli 3 000 mk maaliskuun 31 p:ään 1952 ja sen jälkeen riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä perusvuokrana 400 mk.

Koulumatkailutoimiston parakkialue. Lautakunta päätti [6]) jatkaa Koulumatkailutoimiston vuokraoikeutta Lauttasaaren kaakkoiskärjessä sijaitsevaan 1 ha:n suuruiseen parakkialueeseen heinäkuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 4 000 mk:n vuosivuokrasta entisin ehdoin.

Ryssänsaaren vuokraoikeuden jatkaminen. Päätettiin [7]) jatkaa kalastaja E. M. Tuomelan vuokraoikeutta Ryssänsaareen elokuun 1 p:stä 1950 heinäkuun 31 p:ään 1955 5 000 mk:n vuosivuokrasta.

Kana-saaren vuokrasopimuksen pidentäminen. Herra T. Helen vuokrasopimusta Kanasaareen päätettiin [8]) pidentää kesäkuun 30 p:stä syyskuun 30 p:ään saarella olevan rakennuksen purkamisen vuoksi.

Taivalniemen kanoottivaja-alueiden vuokrasopimusten jatkaminen. Lautakunta päätti [9]) jatkaa Paddlarklubben Canoan ja Työväen Mela-Veikkojen vuokraoikeuksia Taivalniemessä sijaitseviin kanoottivaja-alueisiin tammikuun 1 p:stä 1951 6 kuukauden irtisanomisajoin entisin ehdoin, paitsi että alueiden olympiakilpailujen aikaisesta käytöstä oli sovittava erikseen olympiatoimikunnan kanssa.

Marjaniemen melojat yhdistyksen vuokrasopimuksen muuttaminen. Lautakunta päätti [10]) purkaa Marjaniemen melojat yhdistyksen Vartiokylästä vuokraamaa aluetta koskevan vuokrasopimuksen ja tehdä yhdistyksen kanssa alueesta uuden sopimuksen vapain siirto-oikeuksin, mutta muuten entisin ehdoin ja alkavaksi toukokuun 1 p:nä.

Gammelstadens ungdomsföreningen -nimiselle yhdistykselle Vanhastakaupungista vuokratun Berghydda-alueen vuokraoikeutta päätettiin [11]) jatkaa vuoden 1953 loppuun entisin ehdoin.

Suomen metsästysyhdistyksen Haagan ampumarata-aluetta koskeva vuorkaoikeus päätettiin [12]) pidentää tammikuun 1 p:stä vuoden 1955 loppuun saakka entisin ehdoin.

---

[1]) Kiint. lautak. 20 p. marrask. 2 091 §. — [2]) S:n 11 p. syysk. 1 627 §. — [3]) S:n 18 p. jouluk. 2 273 §. — [4]) S:n 18 p. jouluk. 2 281 §. — [5]) S:n 27 p. jouluk. 2 303 §; ks. tämän kert. I osan s. 76. — [6]) Kiint. lautak. 5 p. kesäk. 1 149 §. — [7]) S:n 23 p. tammik. 145 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 194 §. — [9]) S:n 4 p. jouluk. 2 200 §. — [10]) S:n 24 p. huhtik. 813 §. — [11]) S:n 17 p. huhtik. 745 §. — [12]) S:n 20 p. helmik. 381 §.

Oy. Karl Fazerin konditorian tenniskenttäalueen rajoja päätettiin [1]) muuttaa kesäkuun 1 p:stä alkaen vuokrasopimukseen liitetystä kartasta ilmenevällä tavalla.

Osuusliike Elannon myymäläalueen vuokraoikeuden jatkaminen. Lautakunta päätti [2]) jatkaa Osuusliike Elannon vuokraoikeutta Oulunkylän siirtolapuutarhan myymäläalueeseen 15 000 mk:n vuosivuokrasta kesäkuun 1 p:stä 1950 toukokuun 31 p:ään 1955.

Katukahvilat. Ravintola Elite oy:lle ulkoilmatarjoilua varten vuokratun 200 m²:n suuruisen puistikkoalueen vuokrasopimusta jatkettiin [3]) edelleen kesäkaudeksi 5 000 mk:n vuokrasta. Samoin pidennettiin [4]) Helsingin osuuskaupan vuokraoikeus Arkadiankatu 23:n edustalla olevaan ulkoilmakahvila-alueeseen entisin ehdoin.

Telakka-alueet. Lautakunta päätti [5]) jatkaa Hanasaaren telakka-alueen vuokraoikeuksia tammikuun 1 p:stä 1 vuoden irtisanomisajoin seuraavasti: 16 750 mk:n vuosivuokrasta veneenrakentaja J. E. Pietilän oikeutta Hanasaaren alueeseen n:o 1 ja 4, 11 400 mk:n vuosivuokrasta veneenrakentaja K. Grönthalin oikeutta alueeseen n:o 2 ja 16 680 mk:n vuosivuokrasta Hanasaaren telakka oy:n oikeutta alueeseen n:o 3.

Hietaniemenkareilla sijaitsevan Lindgrenin venetelakan ja Ouratsaarilla sijaitsevan Kotkasaaren venetelakan alueita koskevat vuokrasopimukset päätettiin [6]) purkaa toukokuun 31 p:stä 1951 ja alueet päätettiin vuokrata edelleen kesäkuun 1 p:stä 1951 toukokuun 31 p:ään 1953, edellinen O. E. Lindgrenin perikunnalle 8 555 mk:n vuosivuokrasta ja jälkimmäinen Kotkasaaren venetelakalle 17 110 mk:n vuosivuokrasta.

Mustikkamaalla sijaitsevan n. 6 320 m²:n suuruisen telakka-alueen uudeksi vuokraajaksi hyväksyttiin [7]) leskirouva E. Vickman tammikuun 1 p:stä 1951 alkaen entisin ehdoin

Bensiininjakelu- ja autohuoltoasemat. Vuoden kuluessa pidennettiin seuraavia bensiininjakeluasemien paikkoja koskevat vuokrasopimukset:

Paikka	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Haaga, Läntinen Puistotie	Oy. Trustivapaa bensiini [8])	1. 1. 1950	31. 12. 1950	48 000
		1. 1. 1951	31. 12. 1951	192 000
Hakaniementori	Oy. Nobel-Standard ab. [9])	»	»	192 000
Hietalahdentori	Bensiinin-kuluttajain oy. [10])	»	»	96 000
Kampintori	Oy. Shell ab. [11])	1. 1. 1950	31. 12. 1950	48 000
Kulosaari	Oy. Nobel-Standard ab. [9])	1. 1. 1951	31. 12. 1951	192 000
Liisantori	Oy. Shell ab. [11])	1. 1. 1950	31. 12. 1950	48 000
Länt. Brahenkatu	» [11])	»	»	96 000
» » lisäalue	» [11])	»	»	24 000
Merikatu	Oy. Nobel-Standard ab. [9])	1. 1. 1951	31. 12. 1951	96 000
Mannerheimintien ja Kiveläntkadun kulma	Bensiinin-kuluttajain oy. [10])	»	1 kk. irtis. jälk.	96 000
Mechelininkatu	Oy. Nobel-Standard ab. [9])	»	31. 12. 1951	192 000
Mäkelän- ja Pohjolankadun risteys	Oy. Shell ab. [11])	1. 1. 1950	31. 12. 1950	48 000
Pakila, Hyrylän- ja Alkutien kulma	V. Matilainen [12])	»	»	7 200
Porvoon- ja Degeröntien risteys	Oy. Shell ab. [11])	»	»	48 000
Puutarhakatu	Oy. Nobel-Standard ab. [9])	1. 1. 1951	31. 12. 1951	96 000
Reijolankatu	Suomalainen Gulf Oil Company oy. [13])	1. 1. 1950	31. 12. 1950	144 000
Salomonkatu	Oy. Shell ab. [14])	»	31. 12. 1951	450 000
Töölöntori	» [11])	»	31. 12. 1950	48 000
Vaasankatu	» [11])	»	»	48 000

Taulukossa mainitun Puutarhakadun jakeluaseman suhteen päätettiin [15]), ettei siitä kannettu vuokraa niin kauan kuin Kaisaniemen-, Puutarha- ja Unioninkadun liikennejärjestely esti aseman käytön.

[1]) Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1 092 §. — [2]) S:n 24 p. huhtik. 823 §. — [3]) S:n 12 p. kesäk. 1 203 §. — [4]) S:n 12 p. kesäk. 1 204 §. — [5]) S:n 13 p. helmik. 313 §, 3 p. huhtik. 681 §. — [6]) S:n 30 p. lokak. 1 953 §. — [7]) Tonttij. 29 p. jouluk. 672 §. — [8]) Kiint. lautak. 27 p. marrask. 2 140 §. — [9]) S:n 27 p. marrask. 2 138 §. — [10]) S:n 27 p. marrask. 2 139 §. — [11]) S:n 30 p. tammik. 192 §. — [12]) S:n 27 p. jouluk. 2 312 §. — [13]) S:n 30 p. tammik. 189 §. — [14]) S:n 6 p. helmik. 268 §. — [15]) S:n 12 p. kesäk. 1 209 §.

Oy. Trustivapaa bensiini oikeutettiin lisäksi sijoittamaan Läntisen Puistotien jakeluasemalle toinen bensiininjakelulaite.

Eräiden Mäkelän, Vallilan metsän ja Uudenpellon varastoalueiden vuokraehtojen tarkistaminen. Päätettiin [1]) sanoa irti joukko Mäkelän, Vallilan metsän ja Uudenpellon varastoalueiden vuokrasopimuksia vuokraehtojen tarkistamista varten. Samalla päätettiin periaatteessa, että mainittuja vuokraoikeuksia tultaisiin jatkamaan uusin ehdoin.

Polar oy:lle vuokratun Kyläsaaren varastoalueen järjestelyt. Päätettiin [2]) merkitä Polar oy:lle vuokratun Kyläsaaren varastoalueen n:o 2/VI suuruudeksi tammikuun 1 p:stä 1951 2 020 m² ent. 2 760 m²:n sijasta ja vuosivuokraksi 116 000 mk ent. 158 400 mk:n asemesta ja vuokrata vapautunut 803 m²:n alue n:o 1/VI samasta päivästä Oy. Vesijohto-rakentajat nimiselle yhtiölle 3 kuukauden irtisanomisajoin 64 240 mk:n vuosivuokrasta. Lisäksi merkittiin viimeksi mainitun yhtiön nimiin Paperinkäyttö oy:llä ollut kapearaideoikeus 1 800 mk:n vuotuisesta lisäkorvauksesta.

Oy. Vacuum Oil Company ab:n varastoalueen vuokrasopimuksen pidentäminen. Oy. Vacuum Oil Company ab:lle vuokratun 20. kaupunginosan korttelin n:o 787 tonttia n:o 45 koskeva vuokrasopimus päätettiin [3]) pidentää syyskuun 1 p:stä 1950 elokuun 31 p:ään 1960 entisin ehdoin, paitsi vuokra, joka määrättiin ensimmäiseltä 5-vuotiskaudelta 144 900 mk:ksi ja toiselta 173 250 mk:ksi.

Osuusliike Elannon varastoalue. Osuusliike Elannolle Sörnäisten Rantatieltä vuokrattujen, neljän pienehkön varastoalueen vuokrasopimukset sanottiin [4]) irti joulukuun 31 p:stä ja päätettiin samalla vuokrata alueet edelleen Osuusliike Elannolle yhteensä 4 608 m²:n suuruisena varastoalueena 3 kuukauden irtisanomisajoin 202 730 mk:n vuosivuokrasta.

Näkinkujan varastoalueen suurentaminen. Päätettiin [5]) merkitä rakennustoimiston käyttöön luovutetun Näkinkujan varastoalueen suuruudeksi syyskuun 15 p:stä alkaen 12 000 m² ent. 3 140 m²:n sijasta ja vuotuiseksi tilitysvuokraksi tammikuun 1 p:stä 1951 480 000 mk ent. 15 700 mk:n asemesta.

Suomen osuuskauppojen keskuskunnan pistoraideoikeuden jatkaminen. Lautakunta päätti [6]) jatkaa syyskuun 1 p:stä lähtien entisin ehdoin ja 6 kuukauden irtisanomisajoin Suomen osuuskauppojen keskuskunnan kanssa tehtyä sopimusta, jonka mukaan osuuskunnalla oli oikeus rakentaa ja pitää pistoraidetta Vallilan vaihteelta korttelin n:o 368 Sturenkadun varrella olevalle tontille.

Asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirto. Kertomusvuonna hyväksyttiin seuraavien asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirto:

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Eläintarha, huvila-alue n:o 2, 1/4	Kelloseppä O. Olkio [7])
» » » 2, 1/4	Rouva I. Ahti [8])
» » » 2, 1/4	» R. Samaletdin [9])
» » » 2, 1/4	Neiti E. Weilin [10])
» » » 11	» B. J. Törnroosin perilliset [11])
Haaga, kortt. n:o 73, tontti n:o 3, 1/7	Rouva E. Vellonen [12])
» » » » 73, » 4	Toimitusjohtaja I. Moschegov [13])
» Pirtti RN 2:771	Maanviljelijä R. O. ja vaimonsa H. Ajola [14])
» tontti 1 kv 48 tila RN 2:461	Johtaja G. A. E. ja vaimonsa M. S. Crawelin [15])
Hermanni I, kortt. n:o 653, tontti n:o 7	Poliisikonstaapelit E. N. Salonoja ja A. K. Kontula [16])
Herttoniemi, huvila-alue n:o 59	Rouva M. Uskali [17])
» kortt. n:o 106, tontti n:o 8	Oy. Pohjoismaiden yhdyspankki [18])
» » » 111, » » 15	Ekonomi L. Kuitunen [19])
» » » 112, » » 11	Kelloseppä I. Arvola [20])
» » » 112, » » 12	Turkkuri O. Pelkonen [21])

[1]) Kiint. lautak. 27 p. marrask. 2 132 § ja 4 p. jouluk. 2 199 §. — [2]) Tonttij. 12 p. jouluk. 629 §. — [3]) Kiint. lautak. 23 p. tammik. 139 §. — [4]) S:n 18 p. jouluk. 2 272 §. — [5]) S:n 28 p. elok. 1 514 §. — [6]) S:n 9 p. tammik. 36 §. — [7]) Tonttij. 22 p. helmik. 113 §. — [8]) S:n 22 p. helmik. 114 §. — [9]) S:n 4 p. toukok. 293 §. — [10]) S:n 17 p. heinäk. 401 §. — [11]) S:n 17 p. toukok. 317 §. — [12]) S:n 22 p. kesäk. 360 §. — [13]) S:n 19 p. huhtik. 261 §. — [14]) S:n 17 p. toukok. 316 §. — [15]) S:n 8 p. maalisk. 144 §. — [16]) S:n 15 p. elok. 436 §. — [17]) S:n 7 p. kesäk. 349 §. — [18]) S:n 29 p. jouluk. 676 §. — [19]) S:n 8 p. maalisk. 142 §. — [20]) S:n 15 p. elok. 435 §. — [21]) S:n 26 p. lokak. 563 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Herttoniemi, kortt. n:o 112, tontti n:o 16	Maalarimestari V. Nordman [1]
» » » 113, » » 9	Teknikko O. K. Mäkinen [2]
» » » 113, » » 16	Fil. maisteri A. Lehtipuro [3]
» » » 114, » » 10	Toimitusjohtaja O. E. Lehtonen [4]
» » » 114, » » 15	Peltiseppä L. Havia [5]
» » » 115, » » 7	Johtaja S. J. Pölhö [6]
» » » 116, » » 7	Hovioikeuden auskultantti N. Soini [7]
Koskela, kortt. n:o 988, tontti n:o 16	Stiftelsen tekniska läroverket i Helsingfors [8]
» » » 990, » » 5	Leskirouva A. Saarinen [9]
» » » 991, » » 4	Lentomekaanikko A. ja vaimonsa A. Hakkarainen [10]
» » » 991, » » 9	Autonkuljettaja A. ja vaimonsa I. Turpeinen [11]
» » » 991, » » 10	Leskirouva A. H. Martio [12]
» » » 992, » » 3	Rakennusmestari M. Back [13]
» » » 992, » » 11	Leskirouva E. J. Valtamo ja tytär S. O. Jaatinen [14]
» » » 993, » » 18	» A. H. Martio [15]
Kumpula, kortt. n:o 924, tontti n:o 94	Autonkuljettaja F. E. ja vaimonsa A. Suvanto [16]
» » » 926, » » 92	Konemestari T. E. ja vaimonsa E. M. Palo [17]
» » » 934, » » 53 ja 55	Rakennusmestari A. M. Sipponen ja hovioikeuden auskultantti M. Lautkaski [18]
» » » 939, » » 27	Kirvesmies M. J. Rautelin [19]
» » » 943, » » 7	Aviopuolisot L. ja E. Lättilä [20]
Käpylä, kortt. n:o 823, tontti n:o 22	Johtaja E. Enestam [21]
» » » 861, » » 1	Pankkivirkailija H. E. Gerlin [22]
» » » 868, » » 13	Rahastaja S. B. ja vaimonsa H. I. Flytström [23]
» » » 868, » » 14	Rouvat R. Vuorisalo ja M. Tolvila [24]
» » » 868, » » 19	Helsingin kristillinen työväenyhdistys [25]
» » » 874, » » 10	Kauppias P. I. Pouru [26]
» » » 876, » » 18	Leskivouva A. L. Pellisen oikeudenomistajat [27]
» » » 876, » » 23	Rouva E. I. Salmisen oikeudenomistajat [28]
» » » 892, » » 60	Alaikäiset I. ja K. Räkköläinen [29]
» » » 894, » » 50	Hammaslääkäri H. A. Arkio [30]
» » » 896, » » 8	Rouva L. Salonen [31]
Marttila, kortt. n:o 1, tontti n:o 4	Sähköteknikko E. ja vaimonsa A. Lammi [32]
» » » 2, » » 12	Fil.kand. K. V. ja vaimonsa T. A. Valpola [33]
» » » 8, » » 8	Työnjohtaja J. V. Nysten [34]
Meilahti, huvila-alue n:o 26d	Herra J. H. Leiqvist [35]
Oulunkylä, Sarkapelto n:o 6	Leskirouva A. E. Berggren ja lapset [36]
» Suursuo n:o 4	Rouva S. Launo [37]
Pakila, kortt. n:o 126, tontti n:o 2	Rakennusmestarinvaimo E. Heikkilä [38]
» » » 127, » » 6	Autonkuljettaja O. ja vaimonsa A. I. Hägg [39]
Pasila, kortt. n:o 560, tontti n:o 3	Junailija J. ja vaimonsa I. E. Veikkanen [40]
» » » 561, » » 11	Leskirouva N. Vilander ja tyttäret [41]
» » » 561, » » 12	» J. Forss ja lapset [42]
» » » 562, » » 1	Maalari K. M. ja vaimonsa E. E. Erkkilä [43]
» » » 562, » » 7	Viilaaja A. V. Jyränkö [44]
» » » 564, » » 12	Rouva M. S. Juslinin oikeudenomistajat [45]
» » » 566, » » 9	Autonasentaja V. ja vaimonsa V. Karhu [46]
» » » 566, » » 11	Leskirouva G. S. Ahonen ja poika [47]
» » » 566, » » 16	» I. L. Salo ja tytär [48]
» » » 566, » » 17	Muuraaja A. Saarelma [49]

[1]) Tonttij. 7 p. kesäk. 344 §. — [2]) S:n 4 p. toukok. 294 §. — [3]) S:n 8 p. maalisk. 143 §. — [4]) S:n 15 p. syysk. 482 § — [5]) S:n 8 p. helmik. 75 §. — [6]) S:n 29 p. jouluk. 674 §. — [7]) S:n 29 p. jouluk. 670 §. — [8]) S:n 1 p. elok. 428 §. — [9]) S:n 26 p. lokak. 559 §. — [10]) S:n 8 p. maalisk. 152 §. — [11]) S:n 1 p. syysk. 464 §. — [12]) S:n 23 p. marrask. 609 §. — [13]) S:n 22 p. helmik. 110 §. — [14]) S:n 22 p. maalisk. 204 §. — [15]) S:n 12 p. jouluk. 642 §. — [16]) S:n 7 p. kesäk. 354 §. — [17]) S:n 8 p. maalisk. 145 §. — [18]) S:n 29 p. syysk. 507 §. — [19]) S:n 29 p. jouluk. 677 §. — [20]) S:n 8 p. helmik. 76 §. — [21]) S:n 19 p. huhtik. 258 §. — [22]) S:n 12 p. jouluk. 644 §. — [23]) S:n 17 p. toukok. 318 §. — [24]) S:n 17 p. heinäk. 399 §. — [25]) S:n 15 p. syysk. 486 §. — [26]) S:n 1 p. syysk. 462 §. — [27]) S:n 26 p. lokak. 561 §. — [28]) S:n 12 p. tammik. 16 §. — [29]) S:n 4 p. toukok. 287 §. — [30]) S:n 23 p. marrask. 612 §. — [31]) S:n 17 p. toukok. 319 §. — [32]) S:n 4 p. toukok. 288 §. — [33]) S:n 15 p. syysk. 485 §. — [34]) S:n 29 p. jouluk. 675 §. — [35]) S:n 7 p. kesäk. 350 §. — [36]) S:n 19 p. huhtik. 257 §. — [37]) S:n 22 p. kesäk. 359 §. — [38]) S:n 1 p. elok. 423 §. — [39]) S:n 22 p. helmik. 111 §. — [40]) S:n 4 p. toukok. 291 §. — [41]) S:n 15 p. elok. 437 §. — [42]) S:n 19 p. huhtik. 259 §. — [43]) S:n 17 p. heinäk. 402 §. — [44]) S:n 15 p. elok. 446 §. — [45]) S:n 9 p. marrask. 586 §. — [46]) S:n 17 p. heinäk. 403 §. — [47]) S:n 1 p. syysk. 465 §. — [48]) S:n 29 p. syysk. 505 §. — [49]) S:n 22 p. helmik. 112 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Pasila, kortt. n:o 566, tontti n:o 19	Puhelinvirkailija Z. A. B. Nisula [1]
» » » 566, » » 22	Taiteilija A. T. H. v. Boehm ym. [2]
» » » 567, » » 14, 2/3	Aviopuolisot H. A. ja P. I. Sievänen [3]
» » » 568, » » 1, 1/2	Leskirouva E. Jokinen ja lapset [4]
» » » 569, » » 3	I. J. Koskisen perikunta [5]
» » » 569, » » 17	Leskirouva I. F. Laaksonen [6]
» » » 569, » » 17	» I. F. Laaksosen perikunta [7]
» » » 570, » » 3	Konttoristinvaimo H. M. Hellsten [8]
» » » 570, » » 7	Autonkuljettaja O. Koskela [9]
» » » 570, » » 8	Rouva H. Tanner [10]
» » » 572, » » 31, 1/2	Neiti A. Dahlman [11]
» » » 573, » » 29	Maalarimestari H. Hakkarainen [12]
» » » 573, » » 34	I. J. Koskisen perikunta [5]
Pirkkola, kortt. n:o 226, tontti n:o 16	Ent. kauppias E. Kähärä ja tytär [13]
» » » 226, » » 17	Leskirouva L. Blaschkow ja lapset [14]
» » » 226, » » 26	Maatalousteknikko M. ja vaimonsa H. Salminen [15]
» » » 226, » » 28	Leskirouva H. M. Aalto ja lapset [16]
» » » 227, » » 5	Rouva M. Aho [17]
» » » 227, » » 16	Leskirouva L. E. Kankkunen ja lapset [18]
» » » 228, » » 35	» A. Tiainen ja rouva S. K. Hartikainen [19]
» » » 231, » » 36	Yövartija J. Pimiä [20]
» » » 233, » » 19	Kauppias A. B. E. Korhonen [21]
» » » 234, » » 3	Varastonhoitaja A. Meltti [22]
» » » 234, » » 10	Kirvesmies N. Rastas [23]
» » » 234, » » 16	Liikemies V. Koskimies [24]
» » » 235, » » 5	Kansakoulunopettaja U. K. Leppämäki [25]
» » » 235, » » 11	Rouva S. E. Launisto ja lapset [26]
» » » 235, » » 30	Aviopuolisot E. ja H. Meltti [27]
Taivaskallio, kortt. n:o 892, tontti n:o 54	Kauppat. kand. H. Virkkunen [28]
» » » 893a, » » 17	Metsäneuvos P. ja vaimonsa S. Jokinen [29]
» » » 898, » » 28	Pankinjohtaja R. Pakaslahti [30]
Toukola, kortt. n:o 909, tontti n:o 5	Kauppias A. Herkka [31]
» » » 912, » » 1	Leskirouva A. Lönnqvist [32]
» » » 912, » » 3	Rakennusmestarinvaimo A. M. Sipponen [33]
» » » 914, » » 19, 1/2	Rouva T. M. Korhonen [34]
» » n:o 915, tontti n:o 18	Puuseppä N. H. ja vaimonsa T. A. Ståhl [35]
» » » 982, » » 9	Kirvesmies Y. Sivonen ym. [36]
» rantakortteli n:o 1	Herra J. Parkkari [37]
Reimars, kortt. n:o 17, tontti n:o 8	» R. Nyberg [38]
» » » 20, » » 4	Peltisepät U. Laukaa ja R. M. Miettinen [39]
» » » 21, » » 4	Oy. Malmin sähkölaitos [40]
Vallila, kortt. n:o 531, tontti n.o 3	Toimittaja H. F. A. Lindberg [41]
» » » 531, » » 20	Ent. talollisen vaimo I. O. Hagert [42]
» » » 536, » » 29	Johtaja A. S. Korhonen [43]
» » » 537, » » 2	Asunto-oy. Keuruuntie 2 [44]
» » » 550 » » 16	Työntekijä U. Reinikainen ym. [45]

Vapaan siirto-oikeuden myöntäminen. Lautakunta päätti myöntää vapaan siirto-oikeuden Pasilan korttelin n:o 561 tontin n:o 12 vuokraajalle J. Forssin kuolinpesälle [46], Viikin varastoalueen n:o IV tontin n:o 5 vuokraajalle puuseppä J. H. Tähtiselle [47], Pasilan

[1]) Tonttij. 1 p. syysk. 467 §. — [2]) S:n 23 p. marrask. 614 §. — [3]) S:n 15 p. syysk. 487 §. — [4]) S:n 29 p. jouluk. 673 §. — [5]) S:n 15 p. elok. 438 §. — [6]) S:n 1 p. syysk. 468 §. — [7]) S:n 23 p. marrask. 610 §. — [8]) S:n 17 p. heinäk. 404 §. — [9]) S:n 12 p. lokak. 537 §. — [10]) S:n 29 p. syysk. 508 §. — [11]) S:n 8 p. maalisk. 146 § — [12]) S:n 12 p. tammik. 15 §. — [13]) S:n 7 p. kesäk 351 §. — [14]) S:n 4 p. toukok. 289 §. — [15]) S:n 22 p. maalisk. 211 §. — [16]) S:n 12 p. jouluk. 647 §. — [17]) S:n 7 p. kesäk. 352 §. — [18]) S:n 12 p. jouluk. 645 §. — [19]) S:n 1 p. elok. 425 §. — [20]) S:n 12 p. jouluk. 646 §. — [21]) S:n 4 p. toukok. 292 §. — [22]) S:n 17 p. heinäk. 398 §. — [23]) S:n 17 p. heinäk. 400 §. — [24]) S:n 26 p. lokak. 558 §. — [25]) S:n 15 p. syysk. 483 §. — [26]) S:n 12 p. jouluk. 633 §. — [27]) S:n 1 p. elok. 426 §. — [28]) S:n 12 p. lokak. 540 §. — [29]) S:n 23 p. marrask. 611 §. — [30]) S:n 12 p. lokak. 538 §. — [31]) S:n 12 p. tammik. 14 §. — [32]) S:n 19 p. huhtik. 260 §. — [33]) S:n 26 p. lokak. 562 §. — [34]) S:n 1 p. syysk. 466 §. — [35]) S:n 25 p. tammik. 41 §. — [36]) S:n 15 p. syysk. 484 §. — [37]) S:n 7 p. kesäk. 345 §. — [38]) S:n 29 p. syysk. 509 §. — [39]) S:n 22 p. maalisk. 205 §.— [40]) S:n 9 p. marrask. 587 §. — [41]) S:n 17 p. heinäk. 405 §. — [42]) S:n 1 p. elok. 429 §. — [43]) S:n 12 p. tammik. 17 §. — [44]) S:n 12 p. lokak. 539 §. — [45]) S:n 1 p. syysk. 463 §. — [46]) Kiint. lautak. 14 p. elok. 1 429 §. — [47]) S:n 28 p. elok. 1 499 §.

korttelin n:o 567 tontin n:o 14 vuokraajalle valokuvaaja P. Sieväselle [1]), Mustikkamaan koillisosassa sijaitsevan venetelakka-alueen vuokraajalle Oy. Hopeasalmen veistämölle [2]), Pasilan korttelin n:o 560 Maistraatinkadun tontin n:o 1a vuokraajalle toimitusjohtaja A. Haapasalolle [3]) sekä Nihtisaaren vuokraajalle Suomalaiselle pursiseuralle [4]).

Rönnholmen nimisen saaren vuokraoikeuden siirto. Rönnholmen nimisen saaren uudeksi vuokraajaksi merkittiin [5]) Uuraan työväenyhdistyksen voimistelu- ja urheiluseura Vilpas ja samalla tehtiin vuokrasopimuksen 2. kohtaan sellainen muutos, että aluetta saatiin käyttää urheilu- ja virkistystarkoituksiin.

Tehdastontin vuokraoikeuden siirto. Varastokadun varrella olevan tehdaskorttelin n:o 277 tontin n:o 12 uudeksi vuokraajaksi merkittiin [6]) Konepaja Pihamäki & Elo oy.

Autohuolto- ja bensiininjakeluaseman vuokraoikeuden siirto. Johtaja M. Törnroosille vuokratun Kaartinmaneesin länsipuolella sijaitsevan autohuolto- ja bensiininjakeluaseman uudeksi vuokraajaksi hyväksyttiin [7]) Kasarminkadun Huoltoasema oy. niminen yhtiö elokuun 31 p:stä 1950 alkaen entisin ehdoin.

Varastoalueiden vuokraoikeuden siirrot. Kertomusvuoden aikana hyväksyttiin mm. seuraavat varastoalueiden vuokraoikeuden siirrot: 6. kaupunginosan korttelin n:o 178 varastoalueiden n:o 1 ja 2 uudeksi vuokraajaksi Jätekeskus oy. [8]), jonka sopimus merkittiin kuitenkin irtisanotuksi 31. 9 alkaen; Viikin varastoalueen korttelin n:o I tonttien n:o 1 ja 2 uudeksi vuokraajaksi A. Lähteenmäki oy. [9]); korttelin n:o 275 Varastokadun tontin n:o 9 uudeksi vuokraajaksi Puukonttori oy. [10]); Mäkelän varastoalueen n:o 1/VIII uudeksi vuokraajaksi Keskuslämpö oy. [11]); Kyläsaaren varastoalueen n:o 8/IV uudeksi vuokraajaksi insinööri A. Ranta [12]), Sörnäisten Rantatien TK 292 länsipuolella olevan 700 m²:n suuruisen varastoalueen uudeksi vuokraajaksi Ferax oy. [13]), Vallilan metsän autokorjaamoalueen uudeksi vuokraajaksi seppä E. Punka [14]), Sörnäisten Rantatien varastoalueen korttelin n:o III:n tonttien n:o 3, 4 ja 7 uudeksi vuokraajaksi Laatuasfaltti oy. [15]), Mäkelän varastoalueen n:o 2/XIII uudeksi vuokraajaksi Laapo oy. [16]), Mäkelän varastoalueen n:o 5/XIII uudeksi vuokraajaksi Oy. Moser ab. [17]), Oulunkylän varastoalueen n:o 2/III uudeksi vuokraajaksi Flora tekniska fabriks ab. [18]), Vallilan metsässä sijaitsevan 900 m²:n suuruisen alueen uudeksi vuokraajaksi Suomen Tapetti- ja Väri oy. [19]).

Asuntoalueen vuokrasopimuksen irtisanominen. Päätettiin [20]) sanoa irti leskirouva M. Parkkoselle vuokrattua Sofianlehdonkadun ja Limingantien kulmauksesta 1 600 m²:n suuruista asuntoaluetta koskeva vuokrasopimus heinäkuun 15 p:stä alkaen sekä myöntää rouva Parkkoselle sen jälkeen oikeus katumaalla olevan talon paikallaan pitämiseen toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin ja 500 mk:n vuosivuokrasta.

Helsingfors aktiebostäder ab:n vuokrasopimus, joka koski Kampin Malmilta 3 kk:n irtisanomisajoin vuokrattua 5 110 m²:n suuruista asuntoaluetta n:o 68d, päätettiin [21]) sanoa irti elokuun 30 p:stä alkaen alueen pienentämisen vuoksi.

Vallilan korttelista n:o 580 I. Karviselle ja G. Walldenin oikeudenomistajille vuokrattuja alueita koskevat vuokrasopimukset päätettiin [22]) sanoa irti päättyviksi elokuun 31 p:nä. Päätöstä muutettiin kuitenkin myöhemmin siten, että mainittujen vuokraajien korttelissa sijaitsevat rakennukset saivat olla ilman vuokrasuhdetta paikoillaan siksi kunnes kiinteistölautakunta tai joku toinen, jolla olisi siihen oikeus, tulisi vaatimaan niiden pois siirtämistä. Vuokrasuhteen päättymisen jälkeiseltä ajalta veloitettaisiin kuitenkin vuokraajilta entistä vuokraa vastaava korvaus.

Kammion sairaalan vuokrasopimuksen irtisanominen. Ruusulankadun kunnostamisen vuoksi päätettiin [23]) sanoa irti huhtikuun 30 p:stä 1951 Ab. Kammio sjukhem vuokrasopimus, joka koski korttelin n:o 477 tontteja n:o 5, 7, 9, 11, 13 ja 15 sekä näiden kohdalla olevaa Ruusulankatua.

Helsingin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntien korttelia n:o 621 koskevan vuokrasopimuksen irtisanominen. Kaupunginhallituksen kehoituksesta

---

[1]) Kiint. lautak. 2 p. lokak. 1 775 §. — [2]) S:n 23 p. lokak. 1 915 §. — [3]) S:n 30 p. lokak. 1 959 §. — [4]) S:n 27 p. marrask. 2 135 §. — [5]) Tonttij. 29 p. syysk. 510 §. — [6]) S:n 22 p. maalisk. 206 §. — [7]) Kiint. lautak. 23 p. lokak. 1 920 §. — [8]) Tonttij. 8 p. helmik. 70 §, 15 p. syysk. 474 §. — [9]) Sn 8 p. helmik. 71 §. — [10]) S:n 8 p. helmik. 82 §. — [11]) S:n 27 p. maalisk. 218 §. — [12]) S:n 19 p. huhtik. 240 §. — [13]) S:n 19 p. huhtik. 241 §. — [14]) S:n 19 p. huhtik. 242 §. — [15]) S:n 7 p. kesäk. 333 §. — [16]) S:n 17 p. heinäk. 408 §. — [17]) S:n 29 p. syysk. 498 §. — [18]) S:n 12 p. lokak. 520 §. — [19]) S:n 12 p. lokak. 527 §. — [20]) Kiint. lautak. 9 p. tammik. 38 §. — [21]) S:n 15 p. toukok. 989 §. — [22]) S:n 3 p. heinäk. 1 288 § ja 27 p. marrask. 2 145 §. — [23]) S:n 16 p. lokak. 1 870 §.

kiinteistölautakunta sanoi irti [1]) toukokuun 31 p:stä Helsingin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntien vuokrasopimuksen, joka koski 15. kaupunginosan korttelin n:o 621 osaa.

Suomen jousiampujain liiton vuokrasopimuksen irtisanominen. Päätettiin [2]) merkitä Suomen jousiampujain liiton Invaliidisairaalan takana sijaitsevan jousiammuntakentän vuokrasopimus päättyneeksi joulukuun 31 p:nä 1949, koska liitto ilmoitti luopuvansa alueesta kentän kunnostamisvarojen puutteen vuoksi.

Puutarhuri H. Ekholmin Leppäsuon aluetta n:o 68 A koskeva vuokrasopimus päätettiin [3]) sanoa irti päättyväksi lokakuun 31 p:nä.

Vuokraoikeuden menettäminen. Rakennusvelvollisuuden täyttämättä jättämisen tai vuokrasopimuksen määräysten rikkomisen vuoksi päätettiin [4]) julistaa seuraavat vuokraoikeudet menetetyiksi: puutarhuri O. Penttisen vuokraoikeus Laajalahden korttelin n:o 139 tonttiin n:o 14; Kivenhakkaamo oy. Monolit ab:n vuokraoikeus Uudenpellon varastoalueeseen n:o 8 sekä porsliininpolttaja R. Heinon vuokraoikeus Pakilan korttelin n:o 122 tonttiin n:o 7.

Varastoalueiden vuokrasopimuksen irtisanominen. Lapinlahden puistoalueen ja urheilukentän kunnostamisen vuoksi päätettiin [5]) sanoa irti joulukuun 31 p:stä alkaen korttelin n:o 787 pohjoispuolelta Oy. Maan auto ab:n 1 836 m²:n suuruista ja herra E. A. Pekkasen 200 m²:n suuruista varastoaluetta koskevat vuokrasopimukset.

Kapearaideoikeuden irtisanominen. Merkittiin [6]) helmikuun 15 p:stä irtisanotuksi Asfaltti-osakeyhtiö Lemminkäiselle kuulunut oikeus pitää kapearaidetta Kyläsaaren varastoalueeltaan Arabian tehtaan sivuraiteelle.

Muuntamot. Sähkölaitokselle myönnettiin [7]) oikeus muuntamoiden rakentamiseen Paasivuoren puistikkoon, Liisanpuistikkoon, Mäntytien ja Kuusitien kulmaukseen, Oulunkylään Pakilantien ja Kaarelantien kulmaukseen, Maunulaan Peltotien ja Pirkkolantien risteykseen sekä Haavistontien varrelle korttelin n:o 281 lounaispuolelle, Herttoniemeen Susitien ja Hirvitien kulmaukseen sekä Mäyrätien ja Majavatien kulmaukseen, Paloheinäalueelle Kytöniityntien eteläpuolelle, Haagaan Kivihaantien ja Mäkipolun kulmaukseen, Herttoniementien ja Niittaajankadun kulmaukseen puistoalueelle sekä Pitäjänmäelle Valimontien TK 15:n pohjoispuoleiselle puistoalueelle. Lisäksi hyväksyttiin yksityisen omistamalle maalle muuntamon paikaksi Pakilan korttelin n:o 30 tila Veyrlander RN 3²⁷⁷. Lautakunta hyväksyi myös puolestaan muuntamoiden piirustukset.

Pumppuaseman rakentaminen Lauttasaareen. Päätettiin [8]) myöntää vesilaitokselle oikeus rakentaa pumppuasema ja pitää sitä paikoillaan toistaiseksi Lauttasaarenkadun pohjoispuolella olevalla puistokaistaleella.

Wärtsilä-yhtymän kanssa tehty sopimus raiteiden rakentamisesta ja vesialueen täyttämisestä. Lautakunta päätti [9]) tehdä sopimuksen Wärtsilä-yhtymä oy. Kone ja Sillan kanssa raiteiden rakentamisesta ja vesialueen täyttämisestä 10. kaupunginosan kortteliin n:o 292 kaupunginhallituksen päättämin ehdoin.

Siirtolapuutarhat. Marjaniemen siirtolapuutarhayhdistykselle päätettiin [10]) vuokrata saunarakennusta varten 500 m²:n suuruinen alue siirtolapuutarhan länsipuolelta maaliskuun 1 p:stä 3 kuukauden irtisanomisajoin 2 000 mk:n vuosivuokrasta. Samalla hyväksyttiin saunan piirustukset. Lisäksi päätettiin [11]), että Marjaniemen siirtolapuutarhamajojen yhteyteen saatiin rakentaa määrätyn kokoisia vajoja puiden, polkupyörien ym. säilyttämistä varten.

Oulunkylän siirtolapuutarhan majojen kattoa päätettiin [12]) sallia korottaa 35 cm.

Pakilan siirtolapuutarhaan päätettiin [13]) järjestää neljä uutta palstaa.

Edelleen päätettiin [14]), että asemakaavasuunnitelmissa oli varattava alueita uusia siirtolapuutarhoja varten palstojen kysyntää vastaavasti.

Viemärijohdon vetäminen puistoalueen poikki. Munkkiniemen yhteiskoulun kannatusosakeyhtiö oikeutettiin [15]) vetämään Laajalahdentien ja Lokkalantien kulmaan rakennet-

---

[1]) Kiint. lautak. 13 p. helmik. 319 §. — [2]) S:n 8 p. toukok. 942 §. — [3]) S:n 3p. heinäk. 1 293 §. — [4]) S:n 8 p. toukok. 943 §, 5 p. kesäk. 1 148 §, tonttij. 12 p. tammik. 2 §. — [5]) Kiint. lautak. 28 p. elok. 1 503 §. — [6]) Tonttij. 8 p. helmik. 69 §. — [7]) Kiint. lautak. 5 p. kesäk. 1 147 §, 17 p. heinäk. 1 355 §. 31 p. heinäk. 1 396 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 924 §. — [9]) S:n 13 p. helmik. 305 § ja 27 p. maalisk. 618 §; ks. tämän kert. I osan s. 206. — [10]) Tonttij. 8 p. helmik. 72 §. — [11]) S:n 17 p. heinäk. 376 §. — [12]) S:n 17 p. heinäk. 375 §. — [13]) Kiint. lautak. 11 p. syysk. 1 607 §. — [14]) S:n 4 p. jouluk. 2 203 §. — [15]) S:n 4 p. syysk. 1 575 §.

tavan koulutalon viemärijohto puistoalueeksi asemakaavassa suunnitellun alueen poikki Kivitorpantiellä kulkevaan yleiseen viemäriin. Sopimus oli voimassa 1 000 mk:n vuotuisesta korvauksesta tammikuun 1 p:stä 1951 lähtien muutoin katurakennusosaston määräämin ehdoin, paitsi että jos kaupunki niin vaati, oli anojan 6 kuukauden kuluessa irtisanomisesta poistettava tai siirrettävä viemärijohto omalla kustannuksellaan ja korvauksetta sekä palautettava paikka siistiin kuntoon.

Bensiinisäiliöiden sijoittaminen jalkakäytävän alle. Teollisuuskeskus oy. oikeutettiin [1]) sijoittamaan kaksi 10 000 litran vetoista bensiinisäiliötä Etel. Makasiinikadun jalkakäytävän alle Etelärannan tontin n:o 10 rajan ulkopuolelle heinäkuun 1 p:stä alkaen 48 000 mk:n vuosivuokrasta seuraavin ehdoin:

säiliöt niihin kuuluvine rakenteineen oli perustettava ja mitoitettava pysyvän kuorman lisäksi 5 t/m² liikkuvalle kuormalle ja siten, että säiliöt pysyivät paikallaan, vaikka niiden vieressä olisi jouduttu suorittamaan näiden perustusta alemmaksi ulottuvia kaivauksia kadussa. Lisäksi säiliöt oli varustettava käytävänpinnasta säiliöön ulottuvalla ja kaasutiiviillä kaksinkertaisella rautakannella peitetyllä tarkastuskuilulla;

yhtiön oli esitettävä katurakennusosastolle ennen työn alkua hyväksymistä varten kahtena kappaleena piirustukset kaikista katumaalle tehtävistä rakenteista;

yhtiön oli noudatettava katumaalla suoritettavia korjauksia koskevia määräyksiä;

yhtiö sitoutui viipymättä työnsä päätyttyä saattamaan kadun ja käytävän täysin hyväksyttävään kuntoon;

yhtiö vastasi siitä, ettei säiliöiden käyttö aiheuttanut häiriöitä liikenteelle;

yhtiö vastasi kaikesta siitä vahingosta, mikä säiliöiden tai niiden laitteiden vuoksi voisi koitua kaupungille tai kolmannelle henkilölle;

sikäli kuin kaupungin edut vaativat, voitiin annettu rakennuslupa peruuttaa 3 kuukauden irtisanomisajoin ja anoja sitoutui sen ajan kuluessa poistamaan omalla kustannuksellaan laitteensa ja panemaan kadun käytävineen alkuperäiseen kuntoonsa.

Oikeuden myöntäminen rakennuksen pitämiseen kaupungin maalla. Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti lautakunta oikeutti [2]) Asunto oy. puistotalon pitämään Munkkiniemessä omistamalleen tontille rakennuttamansa rakennuksen osan kaupungin omistamalla maalla niin kauan kuin rakennus olisi olemassa, kuitenkin kauintaan joulukuun 31 p:ään v. 2048 asti.

Valtioneuvoston kirjapainorakennuksen osien sijoittaminen katumaalle katupinnan alle. Lautakunta päätti [3]) oikeuttaa rakennushallituksen sijoittamaan 4. kaupunginosan korttelin n:o 215b tontille n:o 12 rakennettavan valtioneuvoston kirjapainorakennuksen saostuskaivon viemäreineen, pinta- ja pohjavesikaivon sekä 8 kpl palokuiluja katumaalle, katupinnan alle huhtikuun 1 p:stä lukien rakennustoimiston esittämin ehdoin 2 000 mk:n vuosikorvauksesta, joka oli huhtikuun 1 p:stä 1953 tavanmukaisesti sidottu indeksiin.

Hajoituskaivon rakentaminen katualueelle. Osakeyhtiö Malminkatu 16 nimiselle yhtiölle myönnettiin [4]) oikeus rakentaa hajoituskaivo jalkakäytävän alle Malminrinne n:o 3:n kohdalle. Oikeus oli voimassa yleistentöiden lautakunnan määräämin ehdoin toistaiseksi ja 1 000 mk:n vuosikorvauksesta.

Oy. Karl Fazer ab:n pohjavesikaivon sijoittaminen katumaalle. Lautakunta päätti [5]) oikeuttaa Oy. Karl Fazer ab:n sijoittamaan pohjavesikaivon rakennustoimiston määräämälle paikalle Munkkisaarenkatu 2:n jalkakäytävän alle toukokuun 1 p:stä 6 kuukauden irtisanomisajoin, 1 000 mk:n tavanmukaisesti indeksiin sidotusta vuosivuokrasta tarkasti määrätyin ehdoin.

Venelaiturin rakentaminen Lauttasaareen. Henkivakuutusyhtiö Pohja, Keskinäinen vakuutusyhtiö Vara ja Eläkekassa Elonvara päätettiin [6]) oikeuttaa rakentamaan kevyt venelaituri Lauttasaaren länsirannalle tonttiosaston määräämään paikkaan sekä pitämään laituria paikalla 3 kuukauden irtisanomisajoin heinäkuun 1 p:stä lähtien 1 000 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että laituri jätettiin vapaasti yleisön käytettäväksi.

Tanssilava-alueet. Lautakunta päätti [7]) jatkaa Suomi-Neuvostoliitto-seuran Haagan osaston vuokraoikeutta Haagan tanssilava-alueeseen heinäkuun 1 p:stä 3 kuukauden irtisanomisajoin 10 000 mk:n vuosivuokrasta määrätyin ehdoin.

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. heinäk. 1 301 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 254 § ks. tämän kert. I osan s. 77. — [3]) Kiint. lautak. 27 p. maalisk. 627 §. — [4]) S:n 28 p. elok. 1 493 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 818 §. — [6]) S:n 3 p. heinäk. 1 294 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 195 §.

Lautakunta päätti [1]) jatkaa Annalan tanssilava-alueen entisten vuokraajayhdistysten vuokraoikeutta elokuun 1 p:stä 1949 enintään lokakuun 10 p:ään 2 viikon irtisanomisajoin.

Vuokrasopimusehtojen 3. kohdan mukaan päätettiin [2]) kieltää kaikkien tanssitilaisuuksien pito Pukinmäen Seurakallion tanssilava-alueella elokuun 16 p:stä alkaen.

Lentopallokentän raivaaminen. Lautakunta oikeutti [3]) rouva O. Tehirannan ja herra E. Perttilän omalla kustannuksellaan raivaamaan korttelin n:o 985 itäpuolelle tonttiosaston määräämään paikkaan lentopallokentän kaikkien vapaasti käytettäväksi. Samalla peruutettiin syyskuun 12 p:nä 1949 annettu korttelin n:o 986 itäpuolta koskeva lupa.

Kelkkamäen rakentaminen Mäntymäelle. Päätettiin [4]) oikeuttaa konepuusepät J. H. Männikkö ja A. A. Andsten rakentamaan maksullinen kelkkamäki Mäntymäelle talvikausiksi 1950—54 määrätyin ehdoin.

Sirkuksen järjestäminen Messukentälle. Ensi-kotien liitolle myönnettiin [5]) oikeus sirkuksen järjestämiseen Messukentän eteläpäähän huhtikuun 27 p:stä toukokuun 17 p:ään 50 000 mk:n korvauksesta ehdoin, että järjestäjä noudatti rakennustoimiston antamia ohjeita sekä sitoutui suorittamaan kaupungin kustannukset kentän siistimisestä ja kunnostamisesta sirkuksen jäljiltä.

Sirkuksen järjestäminen Kaisaniemeen. Lautakunta päätti [6]) oikeuttaa Sotainvaliidien veljesliiton Helsingin piirin järjestämään sirkuksen Kaisaniemen ravintolan pohjoispuolella sijaitsevalle aukiolle elokuun 15 p:stä syyskuun 6 p:ään 25 000 mk:n korvauksesta tavanomaisin ehdoin.

Messukentän luovuttaminen suurmessuja varten. Suomen messut osuuskunnalle päätettiin [7]) luovuttaa Messukenttä suurmessujen ulkokenttäalueeksi elokuun 1 p:stä lokakuun 31 p:ään 50 000 mk:n korvauksesta määrätyin ehdoin.

Eläintarhanajot. Eläintarhan puistoalue päätettiin [8]) luovuttaa toukokuun 7 p:nä järjestettäviä Eläintarhan auto- ja moottoripyöräkilpailuja varten Eläintarhanajojen järjestelytoimikunnan käyttöön 25 000 mk:n korvauksesta määrätyin tavanomaisin ehdoin.

Koirien yhteisharjoittelupaikka. Etelä-Suomen palveluskoira-yhdistys oikeutettiin [9]) käyttämään jäsentensä koirien yhteisharjoituksiin korttelin n:o 802 pohjoispuolella olevaa puolivalmista Arabiankatua kesäkuun 1 p:stä alkaen 1 000 mk:n vuosivuokrasta 2 viikon irtisanomisajoin ja sillä ehdolla, ettei aluetta aidattu eikä sinne rakennettu kiinteitä telineitä.

Koiravaljakkoajot. Suomen bokseriyhdistykselle, Helsingin palveluskoiraharrastajille sekä Seurakoira- ja terrierikerholle myönnettiin [10]) 1 000 mk:n suuruisesta korvauksesta lupia järjestää talven aikana pyhäisin koiravaljakkoajoja lapsille eri puolilla kaupunkia, puistoissa, kentillä ym. avoimilla paikoilla.

Ulkoilmajuhlien, -kokousten, -kilpailujen ym. järjestäminen. Kertomusvuoden aikana myönnettiin useita lupia ulkoilmajuhlien ja -kokousten, yhteislauluiltojen, erilaisten urheilukilpailujen, näytösten ym. ulkoilmatilaisuuksien järjestämiseen sekä lisäksi aitaamis-, koristelu-, ilmoitus- ym. lupia näihin tilaisuuksiin.

Tieoikeuden myöntäminen. Lautakunta päätti [11]) myöntää eräille Etelä-Kaarelan tontin omistajille oikeuden rakentaa tilapäinen 5 m:n levyinen tie Pakilan kylässä sijaitsevan Välitalontien länsipäästä Heinäsuon pellon reunaa pitkin n. 200 m:n päässä kulkevalle vanhalle sotilastielle.

Filmausoikeuden myöntäminen. Lautakunta oikeutti [12]) Oy. Suomen filmiteollisuuden filmaamaan Haagassa Kylä- ja Talontien kulmauksessa sekä rakentamaan paikalle tarvittavat kulissit 1 000 mk:n korvauksesta ehdoin, että liikennettä ei häiritty rakennusvaiheen aikana sekä että yhtiö korjasi pois rakennelmat heti kuvauksen jälkeen ja saattoi alueen entiseen kuntoonsa.

Alivuokralaisen pitäminen vuokra-alueella. Joissakin tapauksissa myönnettiin [13]) varasto- tai tehdasalueen vuokraajalle oikeus alivuokralaisen ottamiseen alueelleen.

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 678 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1 435 §. — [3]) S:n 22 p. toukok. 1 047 §. — [4]) S:n 20 p. marrask. 2 090 §. — [5]) S:n 16 p. tammik. 77 §. — [6]) S:n 13 p. maalisk. 526 §, 3 p. huhtik. 677 §, 4 p. syysk. 1 574 §. — [7]) S:n 16 p. tammik. 79 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 628 §. — [9]) S:n 15 p. toukok. 982 §. — [10]) S:n 9 p. tammik. 35 ja 16 p. tammik. 80 ja 81 §. — [11]) S:n 28 p. elok. 1 494 §. — [12]) S:n 13 p. maalisk. 531 §. — [13]) S:n 27 p. marrask. 2 136 §, tonttij. 22 p. kesäk. 367 §.

Omakotirakennuksissa harjoitetun liiketoiminnan lopettaminen. Päätettiin [1]), että Asunto oy. Limingantie 31:n kellarikerroksessa sijaitsevan, Aleks ja Aino Sarkalalle vuokratun autokorjaamon toiminta oli lopetettava helmikuun loppuun mennessä ja kellarikerros oli saatettava piirustusten mukaiseen kuntoon maaliskuun loppuun mennessä.

Samoin päätettiin [2]), että puusepänliikkeen harjoittaminen Käpylän korttelin n:o 873 tontilla n:o 3b kellarikerroksessa oli lopetettava huhtikuun loppuun mennessä.

Tonttiosaston hoitoon määrätyt kiinteistöt. Lautakunta päätti siirtää tonttiosaston hoitoon Tapanilan kylässä sijaitsevat Peltolan tilan RN 1[36] [3]), Us 282 nimisen tilan RN 6[27] ja Us 340 nimisen tilan RN 6[197] [4]) sekä Munkkiniemestä Tomt 12 kv 15 nimisen tilan RN 1[590] [5]).

Hyväksyttyjä piirustuksia. Vuoden kuluessa hyväksyttiin Haagan [6]), Herttoniemen [7]), Koskelan [8]), Kulosaaren [9]), Kumpulan [10]), Käpylän [11]), Marttilan [12]), Maunulan [13]), Pakilan [14]), Pirkkolan [15]), Reimarsin [16]) ja Toukolan [17]) vuokra-alueille sekä varasto- ja teollisuusalueille [18]) rakennettavien uudisrakennusten piirustuksia tai rakennusten muutos- ja lisäpiirustuksia sekä mm. Käpylään rakennettavan täyskunnallisen rakennusryhmän muutospiirustukset eräiden huoneistotilojen muuttamiseksi myymälöiksi [19]), Maunulan kansanasunnot oy:n kertomusvuoden rakennusohjelman piirustukset [20]), Käpylään rakennettavan vanhainkodin piirustukset [21]), Oy. Helsingin kansanasunnot -yhtiön kahden asuintalon piirustukset [22]), Helsingin perheasunnot oy:n kolmen asuinrakennuksen piirustukset [23]), Barnavårdsföreningen i Finland-yhdistyksen lastenkotirakennuksen piirustukset [24]), Töölön sokeritehtaan tontille suunniteltujen uudisrakennusten piirustukset [25]), Oy. Arabia ab:n Hämeentien varrella olevan asuinrakennuksen muutospiirustukset [26]), Ouratsaaren vesilentoaseman lentopaviljongin piirustukset [27]), Lasten päivän tivolialueen rakennelmien piirustukset [28]), Raittiusyhdistys Koiton Lammassaarelle rakennettavan saunarakennuksen piirustukset [29]), Suomen evankelis-luterilaisen nuorisoliiton kesämajan piirustukset [30]), Munkkiniemen melojien kanoottivajan piirustukset [31]), Oulunkylän seurakuntatalon piirustukset [32]), Helsingin poliisien yhdistyksen tilapäisen saunarakennuksen piirustukset [33]), Osuusliike Elannon Käpylästä vuokraaman liike- ja asuintalon piirustukset [34]), Herttoniemen- ja Degeröntien risteyksessä olevan ruokalakioskin muutospiirustukset [35]) sekä muutospiirustukset Vallilan korttelin n:o 542 tonteille 11 ja 13 sekä korttelin n:o 551 tontille n:o 5 [36]).

Kaupungin ja Helsingin osakepankin välinen tilitys. Hyväksyttiin [37]) kaupungin ja Helsingin osakepankin välinen tilitys niistä tuloista ja menoista, joita kaupungilla oli ollut v. 1949 ent. kortteleista n:o 532 ja 272 sekä Verkkosaarista.

---

[1]) Kiint. lautak. 13 p. helmik. 314 §. — [2]) S:n 3 p. huhtik. 671 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 183 §. — [4]) S:n 13 p. helmik. 299 §. — [5]) S:n 8 p. toukok. 922 §. — [6]) Tonttij. 15 p. elok. 434 §, kiint. lautak. 4 p. jouluk. 2 205 §. — [7]) Tonttij. 12 p. tammik. 5 §, 8 p. helmik. 46, 47 ja 80 §, 22 p. helmik. 116 §, 8 p. maalisk. 118, 149 ja 150 §, 19 p. huhtik. 221 ja 253 §, 4 p. toukok. 274 ja 290 §, 7 p. kesäk. 323—324 ja 347 §, 17 p. heinäk. 393 §, 26 p. lokak. 553 ja 560 §, 23 p. marrask. 606—607 §. — [8]) S:n 15 p. elok. 431 §, 9 p. marrask. 565 §. — [9]) S:n 17 p. toukok. 300 §. — [10]) S:n 27 p. maalisk. 215 §, 19 p. huhtik. 224 §, 1 p. elok. 415 §. — [11]) S:n 12 p. tammik. 13 §, 4 p. toukok. 277 §, 22 p. kesäk. 369 §, 29 p. syysk. 494 §, 12 p. jouluk. 648 § — [12]) S:n 8 p. helmik. 45 §, 22 p. maalisk. 200 §, 17 p. toukok. 297 §, 7 p. kesäk. 322 §, 15 p. elok. 432 §, 12 p. lokak. 536 §, 29 p. jouluk. 652 §. — [13]) Kiint. lautak. 31 p. heinäk. 1 395 §. — [14]) Tonttij. 12 p. tammik. 3 §, 22 p. helmik. 85 §, 19 p. huhtik. 223 §, 4 p. toukok. 265, 266 ja 267 §, 17 p. toukok. 299 §, 1 p. elok. 414 §, 15 p. elok. 433 §, 26 p. lokak. 543 §, 23 p. marrask. 599 §, 12 p. jouluk. 639 §. — [15]) S:n 22 p. maalisk. 207 §, 19 p. huhtik. 222 §, 7 p. kesäk. 321 §, 7 p. kesäk. 325 §, 1 p. syysk. 449 §, 12 p. lokak. 521 §, 26 p. lokak. 542 §. — [16]) S:n 12 p. tammik. 4 §, 17 p. toukok. 298 §, 23 p. marrask. 600 §. — [17]) S:n 17 p. heinäk. 388 §, 23 p. marrask. 608 §. — [18]) S:n 25 p. tammik. 34 §, 8 p. helmik. 73 §, 8 p. maalisk. 148 §, 22 p. maalisk. 157 ja 158 §, 19 p. huhtik. 245—250 ja 252 §, 4 p. toukok. 273 §, 7 p. kesäk. 337 ja 338 §, 22 p. kesäk. 365 §, 17 p. heinäk. 379, 386—387 ja 409 §, 1 p. elok. 418—420 §, 15 p. elok. 441—444 §, 1 p. syysk. 460—461 §, 15 p. syysk. 480 §, 29 p. syysk. 500—501, 503 ja 513 §, 26 p. lokak. 546—548 ja 555 §, 9 p. marrask. 576—578 §, 23 p. marrask. 597 § ja 617 §, 12 p. jouluk. 640—641 §, 29 p. jouluk. 663 ja 669 §. — [19]) Kiint. lautak. 16 p. tammik. 86 §. — [20]) S:n 22 p. toukok. 1 048 §. — [21]) S:n 22 p. toukok. 1 049 §. — [22]) S:n 22 p. toukok. 1 051 §. — [23]) S:n 22 p. toukok. 1 052 §. — [24]) S:n 19 p. kesäk. 1 252 §. — [25]) S:n 3 p. heinäk. 1 297 §. — [26]) Tonttij. 8 p. helmik. 74 § ja 22 p. maalisk. 159 § — [27]) S:n 4 p. toukok. 272 §. — [28]) S:n 4 p. toukok. 278 §, 7 p. kesäk. 330 §, 12 p. jouluk. 622 §. — [29]) S:n 4 p. toukok. 279 §. — [30]) S:n 7 p. kesäk. 329 §. — [31]) S:n 17 p. heinäk. 380 §. — [32]) S:n 17 p. heinäk. 394 §. — [33]) S:n 29 p. syysk. 502 §. — [34]) S:n 29 p. syysk. 504 §. — [35]) S:n 12 p. jouluk. 631 §. — [36]) S:n 19 p. huhtik. 251 § ja 1 p. elok. 416 §. — [37]) Kiint. lautak. 27 p. maalisk. 634 §.

Rakennustyyppipiirustusten hinnat. Rakennustyyppipiirustuksille määrättiin [1]) syyskuun 11 p:stä alkaen uudet hinnat seuraavasti: koko sarja pää- ja talousrakennuksineen 3 500 mk, vain päärakennus 3 000 mk ja talousrakennus 1 300 mk.

Aravan v:n 1951 kerrostalolainojen hakemisajasta toimitettiin [2]) kuulutus sanomalehtiin.

Kasvaville puille aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen. Helsingin varuskuntapataljoonaa päätettiin [3]) veloittaa 10 000 mk sen laiduntamien hevosten Laajalahden korttelin n:o 28 tontilla n:o 4 kasvaneille puille aiheuttamista vahingoista.

Lähivuosien katu- ja viemärirakennussuunnitelma hyväksyttiin [4]) ja siitä tehtiin esitys kaupunginhallitukselle.

Käyttövarat. Kertomusvuoden aikana lautakunta myönsi käyttövaroistaan perunapalstojen paaluttamiseen 55 000 mk [5]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka mm. koskivat: tonttien myyntiä [6]), muutoksen aikaansaamista vuokrasuhteiden pidentämisestä annettuun lakiin [7]), tieoikeuden myöntämistä [8]), vuokraoikeuden pidentämistä [9]), tonttien arviohintojen tai vuokrien vahvistamista [10]), eräiden Laajalahden asuntoalueen tonttien vuokran tarkistamista [11]), tonttien varaamista tai vuokraamista eri tarkoituksiin [12]), rakennus- ym. lainoja [13]), rakentamisvelvollisuuden täyttämisestä annetun vakuuden postponoimista [14]), vapautusta rakentamisvelvollisuuden laiminlyömisestä määrätyn korvauksen maksamisesta [15]), vanhojen rakennusten purkamista tai korjaamista [16]), Itäisen Pihlajasaaren ja Lasinleikkaajasaaren luovuttamista urheilu- ja retkeilylautakunnan hallintaan [17]), ruokamullan luovuttamista Herttoniemen omakotitonttien vuokraajille [18]), ns. kerrostalolain toteuttamisen tehostamista [19]), Herttoniemeen rakennettavien täyskunnallisten vuokratalojen piirustusten hyväksymistä [20]), perheenasuntoavustuksia [21]), ulkovalaistuksen lisäämistä Talin siirtolapuutarhan rantatielle [22]), vesi- ja viemärijohtojen sijoittamista [23]), ns. läpikulkutalojen rakentamista Ruskeasuolle [24]), asuntotontin vuokrasopimuksen purkamista [25]), Maunulan pienasuntojen pihojen kunnostamista [26]), avustuksen myöntämistä Lauttasaaren yhteiskoululle koulutontin ostoon [27]), Maunulan kansanasunnot oy:lle vuokrattujen alueiden yhdistämistä ja uuden alueen vuokraamista [28]) sekä oikeutta kapearaiteen pitoon [29]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: tonttien varaamista tai vuokraamista eri tarkoituksiin [30]), yhdistysten avustuksia [31]), Meilahden kansakoulutontilla sijaitsevan seurakuntakotirakennuksen poistamista [32]), Maunulan kansanasunnot osakeyhtiön osakepääoman korottamista [33]), Herttoniemeen rakennettavien täyskunnallisten vuokratalojen rakennusohjelman toteuttamista [34]), vanhojen puutalotonttien rakentamisen esteiden poistamista [35]), rakennusneuvonnan järjestämistä [36]),

---

[1]) Kiint. lautak. 11 p. syysk. 1 616 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 743 §. — [3]) S:n 25 p. syysk. 1 729 §. — [4]) S:n 28 p. elok. 1 497 §. — [5]) S:n 13 p. maalisk. 522 §. — [6]) S:n 9 p. tammik. 30 §, 23 p. tammik. 153 §, 30 p. tammik. 197 §, 13 p. helmik. 317 §, 17 p. huhtik. 728 §, 8 p. toukok. 926 ja 939 §, 30 p. toukok. 1 103 §, 5 p. kesäk. 1 142—1 143 §, 3 p. heinäk. 1 288 §, 11 p. syysk. 1 622 §, 18 p. syysk. 1 676 ja 1 681 §, 23 p. lokak. 1 912 §, 13 p. marrask. 2 048 §, 27 p. marrask. 2 145 §, 18 p. jouluk. 2 274 §, 27 p. jouluk. 2 311 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 40 §. — [8]) S:n 23 p. tammik. 146 §. — [9]) S:n 23 p. tammik. 150 §, 6 p. maalisk. 486 §, 15 p. toukok. 992 §, 30 p. lokak. 1 963 §, 6 p. marrask. 2 012 §. — [10]) S:n 6 p. helmik. 258 §, 13 p. helmik. 323 §, 27 p. helmik. 423 §, 13 p. maalisk. 525 §, 3 p. huhtik. 669 §, 17 p. huhtik. 741 §, 2 p. toukok. 886 §, 4 p. syysk. 1 571 §, 9 p. lokak. 1 826 §, 23 p. lokak. 1 918 §. — [11]) S:n 6 p. helmik. 267 §. — [12]) S:n 27 p. helmik. 424 §, 19 p. kesäk. 1 241 §, 28 p. elok. 1 496 ja 1 498 §, 30 p. lokak. 1 961 §. — [13]) S:n 27 p. helmik. 425 §, 27 p. maalisk. 623 §, 2 p. lokak. 1 776 §, 16 p. lokak. 1 869 §. — [14]) S:n 17 p. huhtik. 746 §. — [15]) S:n 9 p. lokak. 1 825 §. — [16]) S:n 24 p. huhtik. 822 §. — [17]) S:n 8 p. toukok. 938 §. — [18]) S:n 5 p. kesäk. 1 144§ — [19]) S:n 14 p. elok. 1 421 §. — [20]) S:n 14 p. elok. 1 433 §. — [21]) S:n 4 p. syysk. 1 578 § ja 25 p. syysk. 1 732 §. — [22]) S:n 11 p. syysk. 1 606 §. — [23]) S:n 2 p. lokak. 1 774 § ja 20 p. marrask. 2 088 §. — [24]) S:n 9 p. lokak. 1 818 §. — [25]) S:n 16 p. lokak. 1 867 §. — [26]) S:n 16 p. lokak. 1 868 §, ja 13 p. marrask. 2 050 §. — [27]) S:n 6 p. marrask. 2 004 §. — [28]) S:n 27 p. marrask. 2 147 §. — [29]) S:n 18 p. jouluk. 2 272 §. — [30]) S:n 9 p. tammik. 27 §, 23 p. tammik. 141 §, 30 p. tammik. 188 ja 196 §, 20 p. helmik. 379 §, 13 p. maalisk. 523 §, 20 p. maalisk. 575 ja 581 §, 27 p. maalisk. 625 §, 3 p. huhtik. 680 §, 8 p. toukok. 937 §, 5 p. kesäk. 1 161 §, 19 p. kesäk. 1 239 ja 1 240 §, 17 p. heinäk. 1 346 §, 31 p. heinäk. 1 390 §, 25 p. syysk. 1 733 §, 13 p. marrask. 2 043 §, 27 p. marrask. 2 142 § ja 2 143 §, 18 p. jouluk. 2 276 §. — [31]) S:n 9 p. tammik. 33 §, 16 p. tammik. 83 §, 16 p. lokak. 1 871 §, 6 p. marrask. 2 011, 2 014 §, 18 p. jouluk. 2 270 §. — [32]) S:n 16 p. tammik. 84 §. — [33]) S:n 30 p. tammik. 187 §. — [34]) S:n 6 p. helmik. 269 §. — [35]) S:n 20 p. helmik. 376 §. — [36]) S:n 27 p. helmik. 420 §.

Laajalahden asuntoalueella vallitsevia puutteita [1]), erään myydyn tontin maksutavan muuttamista [2]), laina-anomuksia, takuiden myöntämistä ym. [3]), häätöjen estämistä [4]), rakentamisvelvollisuuden vakuutena olevien velkakirjojen luovuttamista ennen ko. velvollisuuden täyttämistä [5]), Helsingin maatalouskerhoyhdistyksen toimintakertomusta [6]), vesi-, viemäri- ym. johtojen sijoittamista [7]), tonttien myymistä [8]), uuden olympiakylän huoneistojen varaamista [9]), vanhainkotien ja vanhusten asuntoloiden rakentamista [10]), Lasten päivän tivolin sisääntuloalueen kunnostamista [11]), kaupungin siistimistä olympiakisoihin mennessä [12]), Asunto-oy. Braahen valitusta [13]), Toukolassa sijaitsevan asuinrakennuksen siirtämistä uuteen paikkaan [14]), asuntorakennustoiminnan tehostamisen vaatiman organisation kehittämistä [15]), ns. tilapäismajoituskomitean mietintöä [16]), asuntotuotannon lisäämistä kaupungin hallintopiirissä [17]), Herttoniemen kylässä ja Båtvikin yksinäistilalla olevien vuokra-alueiden järjestelyä [18]), erään tapaturmakorvauksen maksamista [19]), Suvannon- ja Roineentien kulmauksessa olevan urheilukenttäalueen siirtämistä urheilu- ja retkeilylautakunnan hallintaan [20]), Annalan tanssilavan toiminnan lopettamista [21]), kaupungin yleishyödyllisten kiinteistö-osakeyhtiöiden tulovajauksen rahoittamista [22]), Oulunkylän asemakaavan laatimista [23]), muutoksen hakemista pakkolunastuskorvauksista tehtyihin päätöksiin [24]), vuokrien maksua, tarkistusta ym. [25]), Munkkiniemen ruotsinkielisen yhteiskoulun rakennuskustannusten vahvistamista ja maksamattoman kauppahinnan postponoimista [26]) sekä liikennelaitoksen uusien vaunuhallien piirustusten hyväksymistä [27]).

Lausuntoja annettiin lisäksi: huoneenvuokralautakunnalle [28]) omakotitalon kellarissa olevan saunan ja pesutuvan käyttämisestä asuntona; satamalautakunnalle [29]) Länsisataman huoltorakennusten paikasta sekä maistraatille [30]) tulenaran nesteen vähittäiskauppavaraston suurentamisesta ja bensiinisäiliön sijoittamisesta maan alle.

3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat

A. Sundbäckin vuokramaat. Työnjohtaja A. Sundbäckille päätettiin [31]) vuokrata tammikuun 1 p:stä 1950 joulukuun 31 p:ään 1954 Tapanilan kylässä sijaitsevasta kunnalliskodin tilasta RN 7^{484} sekä Suutarilan kylässä sijaitsevista Björkbackan tilasta RN 1^{39} ja Berttaksen tilasta RN 1^{29} yhteensä 24.20 ha peltoa sekä alueilla sijaitsevat perunakellari, puimala ja 2 heinälatoa yhteensä 96 500 mk:n vuosivuokrasta. A. Sundbäck luovutti samalla kaupungin käyttöön Helsingin maalaiskunnalta vuokraamansa 10.15 ha:n peltoalueen, mistä laskettiin vuokran vähennystä 42 500 mk vuodessa. Huhtikuun 1 p:stä 1951 vuosivuokra oli elinkustannusindeksistä riippuvainen, perusvuokrana 6 900 mk.

A. Sundbäckille vuokrattuihin maihin kuuluivat ne maat, jotka oli vuokrattu [32]) syyskuun 19 p:nä 1949 Helsingin maalaiskunnalle, joka kuitenkin oli luopunut vuokrauksesta allekirjoittamatta sopimusta.

Vuokralle annetut viljelysalueet. Kertomusvuoden aikana annettiin vuokralle seuraavat viljelysalueet:

---

[1]) Kiint. lautak. 6 p. maalisk. 477 §. — [2]) S:n 20 p. maalisk. 569 §. — [3]) S:n 20 p. maalisk. 578 §, 2 p. toukok. 891 §, 30 p. toukok. 1 097 §, 5 p. kesäk. 1 141 §, 19 p. kesäk. 1 252 §. — [4]) S:n 3 p. huhtik. 674 §. — [5]) S:n 3 p. huhtik. 684 §. — [6]) S:n 24 p. huhtik. 814 §. — [7]) S:n 24 p. huhtik. 820 ja 821 §, 2 p. lokak. 1 773 §. — [8]) S:n 24 p. huhtik. 827 §, 30 p. toukok. 1 096 §, 14 p. elok. 1 441 §, 13 p. marrask. 2 051 §, 18 p. jouluk. 2 275 ja 2 277 §. — [9]) S:n 24 p. huhtik. 832 §. — [10]) S:n 2 p. toukok. 876 §, 30 p. toukok, 1 102 §. — [11]) S:n 2 p. toukok. 885 §. — [12]) S:n 8 p. toukok. 940 §, 12 p. kesäk. 1 206 §. — [13]) S:n 30 p. toukok. 1 093 §. — [14]) S:n 30 p. toukok. 1 101 §. — [15]) S:n 5 p. kesäk. 1 155 §. — [16]) S:n 5 p. kesäk. 1 156 §. — [17]) S:n 5 p. kesäk. 1 157 §. — [18]) S:n 12 p. kesäk. 1 200 §. — [19]) S:n 19 p. kesäk. 1 249 §. — [20]) S:n 3 p. heinäk. 1 296 §. — [21]) S:n 28 p. elok. 1 512 §. — [22]) S:n 23 p. lokak. 1 919 §. — [23]) S:n 6 p. marrask. 2 009 §. — [24]) S:n 20 p. marrask. 2 086 ja 2 087 §. — [25]) S:n 23 p. tammik. 149 §, 13 p. maalisk. 540 §, 20 p. marrask. 2 092 §, 18 p. jouluk. 2 266—2 268 §. — [26]) S:n 20 p. marrask. 2 095 §. — [27]) S:n 27 p. jouluk. 2 314 §. — [28]) S:n 17 p. huhtik. 738 §. — [29]) S:n 19 p. kesäk. 1 250 §. — [30]) S:n 17 p. heinäk. 1 350 §, 9 p. lokak. 1 829 §, 30 p. lokak. 1 962 §. — [31]) S:n 27 p. helmik. 427 §. — [32]) Ks. v:n 1949 kert. II osaa.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Alberga RN 2[753], n. 3.3 ha	Pienviljelijä T. A. Tuominen [3]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[1] 12 000
Haaga, peltoa 5.05 ha ja laidunta 0.85 ha	Maanviljelijä V. I. Saarisalmi[4]	31. 12. 1952	[1] 11 000
» yhteensä 4.80 ha	Maanviljelijä V. I. Saarisalmi[5]	31. 12. 1952	10 000
» » 2.05 ha	Työntekijä E. Virtanen [6]	31. 12. 1952	[1] 5 125
» Backas RN 2[791], n. 1.95 ha	Ajuri K. F. Wathén [7]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[1] 7 500
» » n. 5.70 ha	Ajuri A. Selin [8]	Kuten edellä	[1] 22 350
» Tila RN 1[139], 1.9 ha	Herra S. Hanhinen [9]	31. 12. 1952	[1] 5 000
» Suoniityltä n. 6.15 ha	Maanviljelijä J. V. Vitick [10]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[2] 18 500
» » ym. yht. n. 2.85 ha	Hevosmies O. Metsäaho [11]	Kuten edellä	[2] 11 500
Herttoniemi, Mäkelä RN 4[3], yht. 16.60 ha	Helsingin poliisilaitos [12]	» »	[2] 40 000
» RN 5[21], 0.45 ha	Maanviljelijä J. Henriksson [13]	» »	[2] 1 550
» » 1.80 ha	Maanviljelijä A. Andersson [14]	» »	[2] 6 000
» » ja Mäkelä RN 4[3], yht. 14.0 ha	Valtion eläinlääkintölaboratorio [15]	31. 12. 1950, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	38 000
Kunnalliskodin tila RN 7[484], n. 0.1 ha	Työnjohtaja A. Sundbäck [16]	31. 12. 1954	7 300
Malmi, peltoa n. 1.45 ha ja laidunta 0.65 ha	Maanviljelijä K. Nummelin [17]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[2] 7 100
» Pehrs, peltoa 1.45 ha ja laidunta 1.22 ha	Maanviljelijä P. Turunen [18]	Kuten edellä	[2] 8 000
» Påhls ja Stensböle, yht. n. 3.11 ha	Maanviljelijä I. From [19]	»	[2] 16 500
» Påhls ja Stensböle, yht. n. 6.70 ha	Ajuri T. Heikkinen [20]	»	[2] 28 600
» Påhls ja Stensböle ja Haga, yht. 3.56 ha	Maanviljelijä K. Nummelin [21]	» »	[2] 16 900
» Stensböle RN 1[7], 3.11 ha	Maanviljelijä V. Boström [22]	31. 12. 1950, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	14 300
» » RN 1[1], 2.3 ha	Maanviljelija J. Judén [23]	Kuten edellä	8 000
» Ströms RN 4, 0.37 ha	Maanviljelijä G. Öhrnberg [24]	» »	2 400
» » ja Stormossaäng, yht. 0.6 ha	Maanviljelijä I. From [25]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[2] 4 000
Malmin ja Kivikon kylistä yht. n. 13.78 ha	Maanviljelijä P. Saarinen [26]	Kuten edellä	[1] 60 000
Mellunkylä, Kila RN 1[340], peltoa 7.744 ha ja niittyä 4.0055 ha	Maanviljelijä E. Juurinen [27]	31. 12. 1954	[1] 61 000
Munkkiniemi RN 1[1122], n. 12.32 ha	Maanviljelijä E. Saarisalmi [28]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[2] 27 000
Oulunkylän kartano RN6, n. 2.20 ha	Työntekijä V. Vankala [29]	31. 12. 1950, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[1] 12 000
» » » 4.30 ha	Maanviljelijä V.G.Lindström[30]	Kuten edellä	[1] 20 000
» » » ja Nybondas, yht. 34.47 ha	Maanviljelijä K. Lindbäck [31]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[2] 103 000
Oulunkylä, Saunapellosta 0.25 ha	Metsäteknikko E. Winqvist [32]	31. 12. 1950, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	1 000
Pakila, Nystuga RN3[243], n. 0.85 ha	Herra S. Hanhinen [33]	Kuten edellä	[1] 4 250

[1]) Vuokra huhtikuun 1 p:stä 1951 riippuvainen elinkustannusindeksistä määrätyin perusvuokrin. — [2]) Vuokra huhtikuun 1 p:stä 1952 riippuvainen elinkustannusindeksistä määrätyin perusvuokrin. — [3]) Maa- ja metsätalousj. 5 p. jouluk. 85 §. — [4]) Kiint. lautak. 8 p. toukok. 945 §. — [5]) S:n 27 p. marrask. 2 148 §. — [6]) S:n 8 p. toukok. 946 §. — [7]) Maa- ja metsätalousj. 5 p. jouluk. 83 §. — [8]) S:n 5 p. jouluk. 84 §. — [9]) Kiint. lautak. 8 p. toukok. 944 §. — [10]) Maa ja metsätalousj. 26 p. lokak. 73 §. — [11]) S:n 26 p. lokak. 74 §. — [12]) S:n 26 p. lokak. 69 §. — [13]) S:n 26 p. lokak. 67 §. — [14]) S:n 26 p. lokak. 66 §. — [15]) S:n 17 p. helmik. 2 §. — [16]) Kiint. lautak. 17 p. huhtik. 749 §. — [17]) Maa ja metsätalousj. 29 p. syysk. 47 §. — [18]) S:n 29 p. syysk. 52 §. — [19]) S:n 26 p. lokak. 70 §. — [20]) S:n 9 p. toukok. 39 §, 26 p. lokak. 68 §. — [21]) S:n 9 p. toukok. 39 §. — [22]) S:n 6 p. huhtik. 22 §. — [23]) S:n 17 p. helmik. 4 §, 6 p. huhtik. 36 §. — [24]) S:n 17 p. helmik. 8 §. — [25]) S:n 29 p. syysk. 62 §. — [26]) S:n 5 p. jouluk. 87 §. — [27]) Kiint. lautak. 6 p. maalisk. 487 §, — [28]) Maa- ja metsätalousj. 26 p. lokak. 75 § — [29]) S:n 6 p. huhtik. 33 §. — [30]) S:n 9 p. toukok. 38 §. — [31]) S:n 26 p. lokak. 77 §. — [32]) S:n 6 p. huhtik. 30 § [33]) S:n 6 p. huhtik. 20 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Pukinmäki, Boxbacka RN1[139], n. 1.10 ha	Jousiampumaseura Sagittarius [3]	Kuten edellä	[1] 4 000
Pukinmäki, Boxbacka RN1[139], n. 0.24 ha	Herra B. Kvarnberg [4]	» »	1 000
Tapanila, U62 RN6[396]	Työntekijä J.E.Ruotsalainen [5]	» »	[1] 600
» Åsmus RN5[131], 500 m²	Talonmies L. Kapp [6]	» »	[1] 400
Tuomarinkylä, RN 1, 0.85 ha	Hevosmies M. Pöysti [7]	» »	[1] 4 000
Vartiokylä, Orrbacka, Björkholmen ja Skogland, yht. 8.75 ha	Tilanhoitaja O. Gauffin [8]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[1] 25 000
Viikin, Vähä-Huopalahden, Malmin ja Tapanilan kylistä yht. 9.10 ha	Helsingin maatalouskerhoyhdistys [9]	Kuten edellä	[1] 40 000
Viikinmäki RN2[4], 0.45 ha	Työntekijä K. H. Levander [10]	» »	[2] 2 500
» » n. 0.50 ha	Maanviljelijä M. Kuisma [11]	» »	[1] 2 000
» » n. 5 a	Herra K. Nummi [12]	31. 12. 1950, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[1] 500
» » n. 3 a	Herra K. Iivarinen [13]	Kuten edellä	350
Vähä-Huopalahti, yht. 5.0 ha	Ajuri K. Vilén [14]	31. 12. 1952	[1] 12 000
» yht. 2.75 ha	Ajuri K. Vilén [15]	Kuten edellä	6 875
» yht. 0.65 ha	Ajuri K. Vilén [16]	31. 12. 1951, sen jälk. v:ksi kerr. 2 kk:n irtisan. ajoin	[2] 2 500

Taulukossa mainittujen viljelysalueiden yhteydessä vuokrattiin lisäksi rakennuksia seuraavasti: hevosmies O. Metsäaholle Korpaksen lato; maanviljelijä G. Öhrnbergille lato; maanviljelijä I. Fromille lato; maanviljelijä E. Juuriselle asuinrakennukset, puuvaja, kotieläinrakennus ja heinälato; maanviljelijä P. Saariselle 2 asuinrakennusta, vaja, katos ja kaivo; maanviljelijä E. Saarisalmelle 2 latoa; maanviljelijä R. Lindbäckille Oulunkylän kartanon rakennuksista talli, riihi, perunakellari ja 3 latoa; sekä tilanhoitaja O. Gauffinille lato.

Jousiampumaseura Sagittariuksella oli oikeus aidata vuokra-alueensa ja pitää sillä 1.5 × 2.2 m:n suuruinen tauluvaja. Siihen saakka, kunnes aitaaminen oli toimitettu, saivat Pukinmäen tilan lehmät käydä alueella laitumella korvauksetta.

Eräitä taulukossa mainittuja vuokrasopimuksia hyväksyttäessä sanottiin irti vuokraajan entinen viljelysaluetta koskeva sopimus.

Kaarelan tila. Päätettiin [17] merkitä M. Holmbergin perikunnalle vuokratun Kaarelan tilan viljelyspinta-alaksi maaliskuun 15 p:stä 1951 alkavasta vuokravuodesta lähtien 86.6 ha, millä perusteella vastaiset vuokrat oli laskettava.

Stansvikin tila. Stansvikin tilan vuokra-alueen uudeksi vuokraajaksi päätettiin [18] hyväksyä maanviljelijä P. Salomaa huhtikuun 1 p:stä 1950 entisin vuokraehdoin.

Viljelysalueiden vuokraoikeuden siirrot. Kertomusvuoden aikana hyväksyttiin seuraavat viljelysalueiden vuokraoikeuden siirrot tammikuun 1 p:stä 1951 alkaen: Vartiokylässä sijaitsevan Björkholmen, RN 2[292], tilan ja kesämökin uudeksi vuokraajaksi leskirouva E. Wikström [19], Pakilassa sijaitsevan Nystugan, RN 3[243], tilan 2.92 ha:n suuruisen peltoalueen ja heinäladon uudeksi vuokraajaksi hevosmies V. Hantula [20], Alberga, RN 2[753], tilan n. 3.7 ha:n suuruisen alueen sekä Leppävaaran kartanon navetan ja kalustovajan uudeksi vuokraajaksi leskirouva T. Ekqvist [21]. Siirron yhteydessä vuokrat sidottiin indeksiin.

Helsingin maalaiskunnan vuokrasopimuksen peruuttaminen. Merkittiin [22], että Helsingin maalaiskunta, jolle oli syyskuun 19 p:nä 1949 vuokrattu yhteensä 19.71 ha:n

[1]) Vuokra huhtikuun 1 p:stä 1951 riippuvainen elinkustannusindeksistä määrätyin perusvuokrin. — [2]) Vuokra huhtikuun 1 p:stä 1952 riippuvainen elinkustannusindeksistä määrätyin perusvuokrin. — [3]) Maa- ja metsätalousj. 6 p. huhtik. 27 §. — [4]) S:n 17 p. helmik. 3 §. — [5]) S:n 6 p, huhtik. 35 §. — [6]) S:n 6 p. huhtik. 21 §. — [7]) S:n 6 p. huhtik. 19 §. — [8]) S:n 5 p. jouluk. 93 §. — [9]) Kiint. lautak. 11 p. jouluk. 2 231 §. — [10]) Maa- ja metsätalousj. 29 p. syysk. 53 §. — [11]) S:n 5 p. jouluk. 89 §. — [12]) S:n 6 p. huhtik. 23 §. — [13]) S:n 6 p. huhtik. 25 §. — [14]) Kiint. lautak. 15 p. toukok. 997 §. — [15]) S:n 25 p. syysk. 1 738 §. — [16]) Maa- ja metsätalousj. 26 p. lokak. 76 §. — [17]) Kiint. lautak. 11 p. jouluk. 2 233 §. — [18]) S:n 3 p. huhtik. 686 §. — [19]) Maa- ja metsätalousj. 29 p. syysk. 48 §. — [20]) S:n 29 p. syysk. 57 §. — [21]) S:n 5 p. jouluk. 90 §. — [22]) S:n 6 p. huhtik. 18 §.

suuruiset maa-alueet, oli ilmoittanut luopuneensa saman vuoden joulukuun 31 p:nä tästä vuokrauksesta.

Viljelysalueiden vuokrasopimusten irtisanominen. Merkittiin vuokraajan taholta irtisanotuiksi ja päättyviksi kertomusvuoden lopussa seuraavat vuokrasopimukset: maanviljelijä E. Klutaksen Malmin kylässä sijaitsevan Pehrsin tilan 1.50 ha:n suuruista peltoa ja Svarvarsin laidunta koskeva sopimus [1]), leskirouva A. Linnamäen 0.40 ha:n suuruista Karhusuonniittyä koskeva sopimus [2]), maanviljelijä J. E. Juhavan Haagan Isoniityltä vuokraamaa 3.5 ha:n suuruista peltoa koskeva sopimus [3]), hevosmies K. Cederbergin Haagan Suominiityn 2.60 ha:n suuruista aluetta koskeva sopimus [4]), tehtailija K. A. Weisteen Malmin kylässä sijaitsevaa 1.69 ha:n suuruista aluetta koskeva sopimus [5]), maanviljelijä P. Saarisen Kivikon ja Malmin kylistä vuokraamia yhteensä n. 18 ha:n suuruisia maita ja rakennuksia koskeva sopimus [6]) sekä edesmenneen maanviljelijän K. Aallon Viikinmäki, RN 2[4], tilan n. 2.10 ha:n suuruista aluetta koskeva sopimus [7]).

Viljelysten huonon hoitamisen vuoksi päätettiin sanoa irti kertomusvuoden lopussa päättyväksi maanviljelijä G. Gustavssonin vuokrasopimus, joka koski Vartiokylän Skogland, Orrbacka ja Björkholmen tilojen, yhteensä 8.74 ha:n suuruisia viljelyksiä [8]) sekä tehdastyöntekijä G. Häggille Herttoniemen tilasta vuokrattua 2.24 ha:n suuruista peltoa koskeva sopimus [9]).

Helsinki—Hyrylän maantien laajentamisen sekä Oulunkylä—Haaga—Munkkiniemen kokoojajohdon rakentamisen vuoksi päätettiin sanoa irti seuraavat vuokrasopimukset vuoden lopussa päättyviksi: Herra R. Erhon Oulunkylästä Nybondaksen tilasta vuokrattua, 0.28 ha:n suuruista peltoa koskeva sopimus, herra R. Lindbäckin vuokrasopimus, joka koski 27.27 ha:n suuruista aluetta ja eräitä rakennuksia Nybondaksen ja Oulunkylän kartanosta sekä herra O. Metsäahon, osaksi Korpaksen tilasta vuokrattuja 6.25 ha:n viljelysmaita koskeva sopimus [10]).

Viemärin rakennustöiden vuoksi päätettiin sanoa irti E. Saarisalmelle Munkkiniemen tilasta vuokrattujen Isosuon, Pikkusuon ja Tiilisuon alueiden vuokrasopimus päättyväksi vuoden lopussa [11]).

Vuokralle annettujen viljelysmaiden hoidon parantaminen. Lautakunta päätti [12]) antaa maa- ja metsätalousjaoston tehtäväksi suorittaa katselmuksia vuokratuilla alueilla vähintään kerran vuodessa ja velvoittaa jaoston antamaan lautakunnalle kertomuksen tuloksista jokaisen katselmuksen jälkeen.

Merkittiin [13]), että oli suoritettu vuokra-alueiden tarkastukset kaupungin omistamilla tiloilla.

Kasvihuoneen rakentaminen Oulunkylään. Metsäteknikko E. Winqvistille myönnettiin [14]) oikeus rakentaa vuokra-alueelleen Oulunkylään Nybondaksen tilalle RN 5[1] kevytrakenteinen kylmä kasvihuone sillä ehdolla, ettei kaupungille aiheutunut mitään menoja ja että vuokraaja siirsi rakennuksen pois vuokra-ajan päätyttyä tai muutoin vaadittaessa kuukauden kuluessa sekä puhdisti rakennuspaikan maatalousosaston hyväksymään kuntoon.

K. Pahlstenin vuokra-alue ja sähköpumppu. K. Pahlstenille päätettiin [15]) vuokrata Malmilta Filppuksen tilasta RN 7[241] 4 aarin peltoalue, jolla olevaan kaivoon hänet samalla oikeutettiin rakentamaan sähköpumppu, sekä myönnettiin kaivon käyttö- ja vesijohdon pito-oikeus.

Kalliosuojan vuokraaminen varastoksi. Malminen E. E. oy:lle päätettiin [16]) vuokrata juurikasvien ym. säilytyspaikaksi Mellunkylässä sijaitseva Bredbackan vuoren kalliosuoja n:o 4 lokakuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi 2 kuukauden irtisanomisajoin 1 150 mk:n kuukausivuokrasta.

Latojen vuokraaminen. Maanviljelijä I. Fromille päätettiin [17]) vuokrata Malmilla Påhlsin tilalla RN 1[4] sijaitseva lato kertomusvuoden ajaksi ja sen jälkeen vuodeksi kerrallaan 2 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin 1 000 mk:n vuosivuokrasta.

---

[1]) Maa- ja metsätalousj. 29 p. syysk. 50 §. — [2]) S:n 26 p. lokak. 65 §. — [3]) S:n 5 p. jouluk. 82 §. — [4]) S:n 5 p. jouluk. 84 §. — [5]) S:n 5 p. jouluk. 86 §. — [6]) S:n 5 p. jouluk. 87 §; ks. s. 61. — [7]) S:n 5 p. jouluk. 96 §. — [8]) S:n 29 p. syysk. 55 §. — [9]) S:n 29 p. syysk. 63 §. — [10]) S:n 29 p. syysk. 56 §. — [11]) S:n 29 p. syysk. 60 §. — [12]) Kiint. lautak. 23 p. tammik. 131 §; ks. v:n 1949 kert. II osaa. — [13]) Maa- ja metsätalousj. 11 p. heinäk. 45 §, 29 p. syysk. 61§. — [14]) Kiint. lautak. 23 p. lokak. 1 922 §. — [15]) S:n 13 p. helmik. 324 §. — [16]) Maa- ja metsätalousj. 26 p. lokak. 71 §. — [17]) S:n 17 p. helmik. 6 §.

Oulunkylän kartanon RN 6 alueella oleva lato päätettiin [1]) vuokrata kuorma-autonkuljettaja A. Londénille heinäkuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi 2 kuukauden irtisanomisajoin 2 500 mk:n vuosivuokrasta määrätyin lisäehdoin.

Tie- ja vesirakennushallitukselle päätettiin [2]) vuokrata tammikuun 1 p:stä 1951 toistaiseksi 2 kuukauden irtisanomisajoin Tapanilassa Åsmuksen tilalla RN 5^{131} sijaitseva heinälato 3 000 mk:n vuosivuokrasta.

Maatalousosaston hoitoon määrätyt kiinteistöt. Lautakunta päätti [3]) antaa maatalousosaston hoitoon Suutarilan kylässä sijaitsevat, yhteensä n. 5 915 ha:n suuruiset Bertas RN 1^{29} ja Tiemaa RN 1^{28} nimiset tilat sekä Mellunkylässä sijaitsevasta Kilan tilasta RN 1^{340} 16.^{74} ha:n suuruisen alueen. Myöhemmin siirrettiin [4]) maatalousosaston hallintaan lisäksi Suutarilan kylästä Björkbackan tila RN 1^{39} ja Tiemaan tila RN 1^{26} sekä Tapanilan kylästä Fattiggården niminen tila RN 7^{484}, lukuun ottamatta siitä maalaiskunnalle jäävää osaa.

Merkittiin [5]) tiedoksi, että tonttiosasto luovutti maatalousosaston hoitoon n. 26.^{50} ha entisiä perunapalstamaitaan Haagasta, Korpaksesta, Leppävaarasta, Oulunkylästä ja Pirkkolasta.

Bredbackan tilan päärakennus ja huvilarakennus päätettiin [6]) siirtää syyskuun 1 p:stä maatalousosastolta talo-osaston hallintaan.

Haltialan tilan työnjohtajan virka-asunto päätettiin [7]) laajentaa käsittämään 3 huonetta ja keittiön, yhteensä 78 m^2.

Työntekijäin asuntojen vuokrat. Työntekijäin perusteellisesti korjattujen asuntojen vuokrat päätettiin [8]) vahvistaa.

Maatalousosaston työntekijöiden siirtäminen metsätalousosaston töihin. Päätettiin [9]) hyväksyä maatalousosaston vakinaisten työntekijöiden siirtäminen talvikautena metsätalousosaston töihin.

Maataloustuotteiden inventoimishinnat. Päätettiin [10]) hyväksyä kertomusvuoden inventoinnissa käytettävät maataloustuotteiden hinnat.

Maataloustyöntekijöiden luontoisetujen korvaushinnat. Maataloustyöntekijöille tai maatalousosaston henkilökunnalle myytävien viljatuotteiden, halkojen ja maidon korvaushinnat päätettiin [11]) vahvistaa marraskuun 1 p:stä 1950 alkaen.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Kertomusvuoden aikana hyväksyttiin seuraavat piirustukset: Pukinmäen kartanon navettarakennuksen korjaus- ja lisärakennustöiden piirustukset [12]), Haltialan tilan vilja-aitan ja kalustovajan piirustukset [13]) sekä Pukinmäen puutarhaan rakennettavan kurkku- ja pakkaushuoneen rakennuspiirustukset [14]).

Jäiden otto Vantaanjoesta. Maatalousosasto oikeutettiin [15]) myymään jäitä Vantaanjoesta 10 mk:n hinnasta m^2:ltä.

Mainoskilpien pitäminen tienviittana sallittiin [16]) joissakin tapauksissa määrätystä vuosikorvauksesta.

Oikeus kalastusvajan pitämiseen Vantaan suun itä-rannalla olevalla Reininniemellä myönnettiin [17]) herra A. O. Ellenbergille 700 mk:n vuotuisesta korvauksesta.

Kertomusvuoden viljelyssuunnitelmat merkittiin [18]) tiedoksi ja maatalousosasto oikeutettiin suorittamaan eräitä viljelysmaiden tilapäisvuokrauksia satokaudeksi.

Karjatalouden järjestelyjä. Hyväksyttiin [19]) eräitä järjestelyjä maatalousosaston karjatalouden työtalouden parantamiseksi.

Rikkaruohojen hävittäminen. Päätettiin [20]) kehoittaa rakennustoimistoa hankkimaan traktorivetoinen ruiskutuskone, jota käytettäisiin rikkaruohojen hävittämiseen kaupungin alueilta.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka mm. koskivat: erään apulais-

---

[1]) Maa- ja metsätalousj. 29 p. syysk. 49 §. — [2]) S:n 29 p. syysk. 59 §. — [3]) Kiint. lautak. 30 p. tammik. 183 §. — [4]) S:n 13 p. helmik. 299 §. — [5]) Maa- ja metsätalousj. 29 p. syysk. 58 §. — [6]) Kiint. lautak. 4 p. syysk. 1 579 §. — [7]) S:n 27 p. helmik. 429 §, maa- ja metsätalousj. 17 p. helmik. 10 §. — [8]) S:n 17 p. helmik. 15 §, 5 p. jouluk. 91 §. — [9]) S:n 5 p. jouluk. 94 §. — [10]) S:n 5 p. jouluk. 95 §. — [11]) S:n 26 p. lokak. 79 §. — [12]) Maa- ja metsätalousj. 17 p. helmik. 12 §, kiint. lautak. 13 p. maalisk. 541 §. — [13]) Maa- ja metsätalousj. 17 p. helmik. 11 §, kiint. lautak. 13 p. maalisk. 542 §. — [14]) S:n 27 p. marrask. 2 149 §. — [15]) Maa- ja metsätalousj. 17 p. helmik. 5 §. — [16]) S:n 17 p. helmik. 13 §, 6 p. huhtik. 32 §, 11 p. heinäk. 43 §. — [17]) S:n 6 p. huhtik. 26 §. — [18]) S:n 6 p. huhtik. 29 §. — [19]) S:n 29 p. syysk. 54 §. — [20]) S:n 6 p. huhtik. 28 §, kiint. lautak. 17 p. huhtik. 748 §.

työnjohtajan viran palkkaluokan korottamista [1]), vanhojen rakennusten purkamista ja pois siirtämistä [2]), vapautusta O. Leppiojan maksettavaksi määrätystä korvauksesta [3]), Pitäjänmäellä sattuneen ladon palon korvaamista [4]) sekä Talin kartanon päärakennuksen korjaamista ja kunnostamista [5]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: Talin golfkentän vuokraamista Helsingin golfklubille [6]), Tervalammen työlaitoksen johtajan maanvuokrausanomusta [7]), autonkulj. T. Puurusen vapauttamista autovaurion korvaamisesta [8]).

4. Kiinteistötoimiston metsätalousosaston toimialaan kuuluvat asiat

Maanviljelijä G. Oleniuksen vuokra-alue. Maanviljelijä G. Oleniukselle päätettiin [9]) vuokrata 6 000 mk:n vuokrasta kesäkaudeksi 0.537 ha viljelysmaata sekä laidunta Oy. Hiekka toiminimeltä ostetusta alueesta. Laidunkauden alkaessa oli tarkistettava, ettei laitumeksi tullut metsästä sellaisia kohtia, joissa oli taimistoja.

Muutos Malmin sähkölaitoksen sähkölinjasopimukseen. Lautakunta päätti [10]) poistaa Malmin sähkölaitoksen kanssa tehtävästä sähkölinjasopimuksesta 8. kohdan, jonka mukaan kaupungilla oli oikeus, jos se halusi, irtisanomisen jälkeen lunastaa johto irtisanomisen aikaan arvioitavasta, johdon teknillistä arvoa vastaavasta hinnasta.

Metsätalousosaston hoitoon määrätyt tilat. Kiinteistölautakunta määräsi [11]) metsätalousosaston hoitoon Etelä-Kaarelassa sijaitsevasta Björkbackan tilasta RN 23 2.3 ha:n suuruisen alueen sekä Helsingin maalaiskunnan Tikkurilan kylästä seuraavat tilat: Hiekka RN 157, Hiekka 2 RN 165, Hiekka 1 RN 167, Hiekka 3 RN 345, N:o 1 RN 575, N:o 2 RN 597, N:o 3 RN 579, N:o 6 RN 581, N:o 7 RN 583 ja N:o 8 RN 585.

Laajalahden laidunmaiden vuokraaminen. Laajalahdesta päätettiin vuokrata kesäkaudeksi laitumena käytettäväksi maanviljelijä T. Ekqvistille 3 ha:n suuruinen alue 3 000 mk:n vuokrasta [12]) ja Helsingin varuskuntapataljoonalle entinen hevoslaitumensa hiukan supistettuna 25 000 mk:n vuokrasta [13]). Viimeksi mainitulle päätettiin [14]) lisäksi vuokrata sama laidunalue kesäkaudeksi 1951 sekä Laajalahden korttelin n:o 28 tontit n:o 3 ja 4 yhteensä 30 000 mk:n vuokrasta, johon oli tehtävä indeksitarkistus kesäkuussa 1951.

Haltijavuoren alueen muodostaminen ulkoilualueeksi. Kaupunginvaltuuston tammikuun 25 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti [15]) kiinteistölautakunta antoi metsätalousosaston tehtäväksi [16]) yhteistoimin urheilu- ja retkeilytoimiston kanssa laatia ehdotuksen Haltiavuoren alueelle suunniteltavasta ulkoilualueesta.

Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelutoimenpiteiden väliaikainen järjestäminen. Lautakunta päätti [17]) määrätä kaupunginmetsänhoitajan E. E. Erkkilän hoitamaan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelutoimenpiteiden valvontaa toistaiseksi ja samalla siirtää soutuveneen ja kieltotaulut metsätalousosaston hallintaan.

Metsästysoikeudet. Merilinnustajat, Lauttasaaren merilintusuojeluyhdistys, Helsingin kala- ja erätoverit sekä Helsingin palomiesten metsästysseura nimisille yhdistyksille päätettiin [18]) myöntää syysmetsästyslupa kaupungin omistamille ulkosaarille ja -luodoille sekä niiden välisille vesialueille lokakuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään vuodeksi kerrallaan, mutta enintään viideksi vuodeksi, ellei oikeutta kaupungin taholta peruutettu viimeistään metsästyskautta edeltäneen syyskuun 10 p:nä. Metsästysluvasta perittiin 1 500 mk:n vuotuinen korvaus.

Lauttasaaren merilintusuojeluyhdistykselle myönnettiin myös lupa kevätmetsästykseen eräillä ulkosaarilla ja -luodoilla kertomusvuoden toukokuun 20 p:ään saakka ja myö-

[1]) Kiint. lautak. 27 p. helmik. 428 §, maa- ja metsätalousj. 17 p. helmik. 9 §. — [2]) Kiint. lautak. 20 p. maalisk. 582 §, 9 p. lokak. 1 831 §, maa- ja metsätalousj. 29 p. syysk. 51 §. — [3]) Kiint. lautak. 27 p. maalisk. 636 §. — [4]) S:n 22 p. toukok. 1 058 §. — [5]) S:n 5 p. kesäk. 1 165 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 999 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 1 442 §. — [8]) S:n 28 p. elok. 1 515 §. — [9]) S:n 17 p. huhtik. 751 §. — [10]) S:n 30 p. tammik. 199 §. — [11]) S:n 30 p. tammik. 183 §, 8 p. toukok. 922 §. — [12]) S:n 15 p. toukok. 1 003 §. — [13]) S:n 15 p. toukok. 1 004 §. — [14]) S:n 11 p. syysk. 1 638 §. — [15]) Ks. tämän kert. I osan. s. 52. — [16]) Kiint. lautak. 6 p. helmik. 254 §. — [17]) S:n 17 p. huhtik. 757 § ja 19 p. kesäk. 1 234 §; ks. tämän kert. I osan. s. 209 — [18]) Kiint. lautak. 20 p. maalisk. 586 §, 11 p. syysk. 1 640 §, 18 p. syysk. 1 683 §, 2 p. lokak. 1 780 §, 16 p. lokak. 1 878 §.

hemmin vuodeksi kerrallaan, enintään viideksi vuodeksi, huhtikuun 1 p:n ja toukokuun 20 p:n väliseksi ajaksi samoin ehdolla, että lupa jatkui vuoden eteenpäin ellei sitä kaupungin taholta peruutettu viimeistään metsästyskautta edeltäneen maaliskuun 15 p:nä. Kevätmetsästyksen luvasta perittiin 1 000 mk:n vuotuinen korvaus.

Metsästysyhdistysten jäsenten velvollisuus oli valvoa, ettei metsästysalueella tapahtunut luvatonta metsästystä ja että pesivää riistaa suojeltiin.

Kalastusoikeudet. Kertomusvuoden ajaksi myönnettiin seuraavat kalastusoikeudet: kalastaja A. V. Kortelaiselle Bredvikin tilan vesialueeseen 2 000 mk:n korvauksesta [1]), kalastaja O. Liljeströmille Albergan tilaan RN 2^{748}, 1^{86} ja 1^{87} kuuluviin vesialueisiin 1 000 mk:n korvauksesta [2]), sekä kalastaja V. Janssonille Leppävaaran kartanoon RN 2^{664} kuuluvaan vesialueeseen [3]).

Myönnettyihin oikeuksiin liittyi ehto, että kalastajien oli avustettava kalanviljelystyössä ja annettava kaikkea mahdollista apua tohtori E. Halmeelle kalavesien tutkimuksen toimeenpanossa.

Kaupungin kalavesiä koskeva tutkimus. Päätettiin [4]) myöntää Kalataloussäätiölle lykkäystä tutkimuksen toteuttamista varten elokuun 31 p:ään 1951 asti, johon mennessä käsikirjoituksen tuli olla valmiina. Kaupunginhallituksen alistettua kysymyksen tutkittavakseen lähetettiin sille asiasta selvitys sekä tohtori E. Halmeen lykkäysanomusta koskeva kirjelmä.

Metsävalistuskurssit. Merkittiin [5]), että kansakouluviranomaisten kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena aloitettiin metsävalistuskurssit kaupungin kansakoulunopettajille. Professori Söyrinki piti ensimmäisen luennon maaliskuun 22 p:nä Aleksis Kiven koulussa ja luennot jatkuivat kevätlukukauden eri kouluissa suomenkielisille opettajille. Kiinteistölautakunnan jäsenillä ja virkailijoilla oli tilaisuus käydä jossakin kurssitilaisuudessa.

Metsien suojelun mainostusta. Metsätalousosaston kuorma-auto luovutettiin [6]) metsätieteen ylioppilaiden maaliskuun 28 p:nä järjestämään mainoskulkueeseen sillä ehdolla, että kulkueessa tehtiin kaupungin metsien suojelemiseen tähtäävää näkyvää mainostusta.

Metsätalousosasto osallistui [7]) myöskin maaliskuun 26 p:n ja huhtikuun 1 p:n välisenä aikana järjestettyyn näyttelyyn »Luonto kutsuu — Naturen kallar» toimittamalla sinne metsien ja riistan suojelua koskevia valistustauluja.

Kalastusseurojen ja kalastajien neuvottelutilaisuus järjestettiin [8]) Hotelli Helsinkiin huhtikuun 5 p:nä. Tilaisuuden tarkoituksena oli yhteistoiminnan aikaansaaminen kalastusolojen järjestämiseksi kaupungin alueella.

Yhdistysten avustukset. Suomenlinnan eränkävijät ja Fiskodlingens vänner yhdistyksille myönnettiin [9]) kalanviljelys- ja hoitoavustusta kummallekin 50 000 mk.

Puiden varaaminen rodunjalostustarkoituksiin. Metsäpuiden rodunjalostussäätiö oikeutettiin [10]) varaamaan ja merkitsemään Käpylän yhteiskoulun pihalla kasvavat triphoidiset haavat rodunjalostuksen kantapuiksi.

Oikeus pylväslinjan rakentamiseen. Helsingin lennätin- ja puhelinpiirille myönnettiin [11]) oikeus pylväslinjan rakentamiseen Malmilta Pukinmäelle 650 mk:n indeksiin sidotusta vuotuiskorvauksesta.

Kaupungin alueiden käyttäminen sotaharjoituksiin. Maasotakoululle myönnettiin [12]) oikeus käyttää kaupungin alueita Malmin ampumaradan—Mosaholman maastossa järjestettävien sotaharjoitusten aikana joulukuun 7 p:stä 12 p:ään.

Hyppyrimäen rakentaminen Laajalahteen. Voimistelu- ja urheiluseura Laajalahden Virille myönnettiin [13]) oikeus rakentaa hyppyrimäki Laajalahteen ns. Taivaskalliolle sillä ehdolla, että oikeus peruutettaisiin, jos asemakaavalliset syyt sitä vaatisivat, ja että metsää oli raivattava metsätalousosaston määräämällä tavalla.

Räntan niminen saari. Kalatukkuliike A. Vainiolle myönnettiin [14]) oikeus käyttää Räntan nimistä luotoa silakan kuivaamiseen toukokuun 15 p:stä kesäkuun 30 p:ään 2 000 mk:n korvauksesta.

---

[1]) Kiint. lautak. 30 p. tammik. 203 §. — [2]) S:n 30 p. tammik. 204 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 205 §. — [4]) S:n 11 p. syysk. 1637 §, 25 p. syysk. 1 719 §. — [5]) S:n 27 p. maalisk. 638 §. — [6]) S:n 20 p. maalisk. 587 §. — [7]) S:n 20 p. maalisk. 588 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 639 §. — [9]) S:n 4 p. jouluk. 2 207 §. — [10]) S:n 15 p. toukok. 1 005 §. — [11]) S:n 17 p. huhtik. 756 §, 15 p. toukok. 998 §. — [12]) S:n 27 p. marrask. 2 150 §. — [13]) S:n 13 p. helmik. 328 §. — [14]) S:n 15 p. toukok. 1 001 §.

Lupa liitolentoharjoitusten järjestämiseen. Vallilan kerhokeskukselle myönnettiin [1]) lupa järjestää liitolentoharjoituksia Vanhankaupungin lahdella sillä ehdolla, että lahden korteikot jäivät käytettävän alueen ulkopuolelle.

Ulkoiluleirien järjestämisluvat. Myönnettiin kahdessa tapauksessa lupa leirin järjestämiseen kesäaikana Vantaan Pitkäkosken rantametsikköön [2]).

Hakkuujätteiden keräysluvat. Metsänvartijat oikeutettiin [3]) antamaan lupia kuukaudeksi kerrallaan hakkuujätteiden keräämiseen määrätyiltä metsäalueilta. Luvasta perittiin 100 mk ja maksukuitti oli lupatodistuksena.

Kivien louhimiseen määrätystä kuutiohinnasta myönnettiin [4]) kertomusvuoden aikana useita lupia.

Soran ja hiekan ottoon kaupungin soranottopaikoista ja hiekkakuopista myönnettiin [5]) lupia vuoden aikana.

Mudan ottoon Tattarisuolta myönnettiin [6]) lupa Itä-Pakilan siirtolapuutarhayhdistykselle.

Variksien ampumiseen kaupungin mailta myönnettiin [7]) useita lupia.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Vuoden aikana hyväksyttiin mm. saunarakennuksen piirustukset Pakilan Löfkulla nimiselle tilalle [8]) sekä pienoisrakennuksen, eli ns. Kämpän piirustukset [9]).

V:n 1949 metsänhakkausilmoitus. Metsänhoitolautakunnalle päätettiin [10]) lähettää yksityismetsälain mukainen metsänhakkausilmoitus kaupungin metsissä v. 1949 toteutetuista hakkuista.

Käyttövarat. Kiinteistölautakunta myönsi käyttövaroistaan mm. lehdistön edustajille järjestettyä kahvitarjoilua varten 2 108 mk [11]) sekä metsätalousosaston työntekijäin sairauslomakorvauksiin 100 067 mk [12]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin mm. asioista, jotka koskivat: Toivoniemen tilan maista eroitetuille tiloille jääneiden puiden lunastushinnan perimistä [13]), puiden varaamista rodunjalostustarkoituksiin [14]) ja sähkölinjakadun avaamista Meilahteen [15]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: kaupungin alueen kalavesissä kalastamista koskevien sääntöjen muuttamista [16]), soran luovuttamista tiehoitokunnille kaupungin kuopista [17]), kalastuksen ja metsästyksen toimintamuotojen kehittämistä [18]), kaupungin omistamalle maalle Nikkilään rakennettavan muuntamon paikkaa [19]), Malmin lentokentän lähestymissektoreissa suoritettavia järjestelyjä [20]), Munkkiniemen raitiotielinjan päätesilmukassa kasvavan tammen rauhoittamista [21]), kaupungin metsistä kerättävää jätepuutavaraa ja metsien suojelun propagandaa [22]), näkötornin ja havaintopolun rakentamista Vanhankaupunginlahdelle [23]), Suomen sieniseuran apuraha-anomusta [24]) sekä kaupungin metsien siistimistä [25]).

5. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Asemakaavan- ja tonttijaon muutokset. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa asemakaavan- ja tonttijaon muutoksia, jotka koskivat 2. kaupunginosan korttelin n:o 35 tonttia n:o 4 [26]), korttelin n:o 37 tontteja n:o 11 ja 13 [27]) sekä korttelin n:o 95a tonttia n:o 1 [28]); 3. kaupunginosan korttelin n:o 53 tonttia n:o 13 [29]), korttelin n:o 54 tonttia n:o 10 [30]) sekä korttelin n:o 56 tontteja n:o 1 ja 19 [31]); 4. kaupunginosan korttelin n:o 71 [32])

[1]) Kiint. lautak. 6 p. helmik. 270 §. — [2]) S:n 28 p. elok. 1 517, 1 518 §. — [3]) S:n 13 p. marrask. 2 054 §. — [4]) 16 p. tammik. 89 §, 30 p. tammik. 201 §, 15 p. toukok. 1 008 §, 19 p. kesäk. 1 255 §, 3 p. heinäk. 1 303 §, 28 p. elok. 1 519 §, 4 p. syysk. 1 581 §, 18 p. syysk. 1 682 §, 2 p. lokak. 1 781 §, 20 p. marrask. 2 099 §. — [5]) S:n 17 p. huhtik. 759 §, 15 p. toukok. 1 000 §, 16 p. lokak. 1 876 ja 1 877 §. — [6]) S:n 12 p. kesäk. 1 213 §. — [7]) S:n 13 p. helmik. 327 §, 6 p. maalisk. 488 ja 489 §, 20 p. maalisk. 584—585 §. — [8]) S:n 25 p. syysk 1 739 §. — [9]) S:n 16 p. lokak. 1 879 §. — [10]) S:n 17 p. huhtik. 750 §. — [11]) S:n 15 p. toukok. 1 007 §. — [12]) S:n 16 p. tammik. 90 §, 30 p. tammik. 202 §, 27 p. maalisk. 637 §, 17 p. huhtik. 752 §, 17 p. huhtik. 753 §, 30 p. toukok. 1 107 §, 4 p. syysk. 1 580 §, 16 p. lokak. 1 875 §, 30 p. lokak. 1 965 §, 20 p. marrask. 2 097 §. — [13]) S:n 30 p. tammik. 200 §. — [14]) S:n 15 p. toukok. 1 006 §. — [15]) S:n 19 p. kesäk. 1 256 §. — [16]) S:n 17 p. huhtik. 755 §. — [17]) S:n 17 p. huhtik. 758 §. — [18]) S:n 30 p. toukok. 1 105 §. — [19]) S:n 31 p. heinäk. 1 400 §. — [20]) S:n 14 p. elok. 1 444 §. — [21]) S:n 28 p. elok. 1 520 §. — [22]) S:n 11 p. syysk. 2 053 §. — [23]) S:n 11 p. syysk. 1 636 §. — [24]) S:n 11 p. syysk. 1 639 §. — [25]) S:n 13 p. marrask. 2 053 §. — [26]) S:n 4 p. jouluk. 2 211 §. — [27]) S:n 28 p. elok. 1 526 §. — [28]) S:n 5 p. toukok. 1 020 §. — [29]) S:n 5 p. kesäk. 1 169 §. — [30]) S:n 27 p. helmik. 442 §. — [31]) S:n 6 p. maalisk. 491 §. — [32]) S:n 28 p. elok. 1 528 §.

tonttia n:o 4, korttelia n:o 75 [1]) ja korttelin n:o 215b tonttia n:o 12 [2]); 5. kaupunginosan korttelin n:o 85 tonttia n:o 13 [3]) ja korttelin n:o 94 tonttia n:o 7 [4]); 6. kaupunginosan korttelin n:o 122 tonttia n:o 2 [5]); 7. kaupunginosan korttelin n:o 185 tonttia n:o 23 [6]); 9. kaupunginosan korttelin n:o 200 tonttia n:o 1 [7]) ja korttelin n:o 202 tonttia n:o 6 [8]); 13. kaupunginosan korttelin n:o 411 tontteja n:o 13, 16, 18 ja 20 [9]) sekä korttelin n:o 412a tonttia n:o 7 [10]); 14. kaupunginosan korttelin n:o 473 tontteja n:o 5, 7 ja 63 [11]) sekä korttelin n:o 484 tonttia n:o 3 [12]); 15. kaupunginosan korttelin n:o 613 tonttia n:o 32 [13]); 16. kaupunginosan korttelin n:o 714 tonttia n:o 8 ja korttelia n:o 715 [14]), korttelin n:o 721 tonttia n:o 1 [15]) sekä kortteleita n:o 727, 728, 730 ja 731 [16]); 18. kaupunginosan korttelin n:o 604 tonttia n:o 52 [17]) ja korttelin n:o 622 tonttia n:o 77 [18]); 22. kaupunginosan korttelin n:o 580 tonttia n:o 68 [19]); 25. kaupunginosan kortteleita n:o 803 ja 804 [20]), kortteleita n:o 859a ja 871 [21]), korttelin n:o 884 tonttia n:o 2 [22]) sekä korttelin n:o 888 tonttia n:o 1 [23]); 30. kaupunginosan korttelia n:o 30028 [24]); 46. kaupunginosan tehdaskortteleita n:o 22 ja 23 [25]); sekä 81. kaupunginosan korttelia n:o 101 [26]) ja korttelin n:o 109 tontteja n:o 9, 10 ja 11 [27]).

Kaupunginhallitukselle päätettiin [28]) lisäksi puoltaa asemakaavan muutosehdotuksia, jotka koskivat Sibeliuksen puiston, Eläintarhantien ja Untamonkujan nimiä.

Asemakaavaehdotukset. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa asemakaavaehdotuksia viemäröimissuunnitelmineen, jotka koskivat Lauttasaaren keskiosaa [29]), Lauttasaaren eteläosaa [30]), Kyläsaaren teollisuus- ja varastoalueita [31]), Tammisalon kaupunginosaa [32]), Munkkiniemen eteläistä osaa [33]) sekä osaa 36. kaupunginosasta [34]). Lisäksi puollettiin asemakaavaehdotusta, joka koski 24. kaupunginosan kortteleita 950, 951 ja 952 lähiympäristöineen [35]).

Lopullisen asemakaavan pohjaksi hyväksyttiin asemakaavaluonnokset, jotka käsittivät osia Mellunkylän tiloista Bredbacka RN 4[54] ja 4[49] sekä Nybro RN 2[29] [36]), osan Etelä-Kaarelan alueesta [37]), osia Vartiokylän tiloista Nykulla RN 2[301] ja Norråker RN 2[417] [38]), Mellunkylän tilat RN 4[7] ja 1[28] [39]), Ruskeasuon pohjoisosan asemakaavan täydentämisehdotuksen [40]), Pohjois-Haagan asuntoalueen II rakennusvaiheen [41]), Etelä-Kaarelan Magnuskärr nimisen tilan [42]) sekä Konalan kylän pohjoisosan [43]).

Kortteleiden korkeussuhteet. Lautakunta päätti puoltaa kaupunginhallitukselle asemakaavaosaston laatimien, seuraavia kortteleita koskevien korkeustasoehdotusten hyväksymistä: 3. kaupunginosan korttelia n:o 52 [44]), 46. kaupunginosan korttelia n:o TK 52 [45]), 14. kaupunginosan korttelia n:o 477 [46]), 29. kaupunginosan kortteleita n:o 2964—2978 [47]), 14. kaupunginosan korttelia n:o 484 [48]), 15. kaupunginosan korttelia n:o 605 [49]), 46. kaupunginosan korttelia n:o TK 15 [50]), 81. kaupunginosan korttelia n:o 108 [51]), 4. kaupunginosan korttelia n:o 215a ja 215b [52]), 16. kaupunginosan korttelia n:o 732 [53]), 14. kaupunginosan korttelin n:o 473 tontteja n:o 5 ja 7 [54]), 3. kaupunginosan korttelia n:o 54 [55]), 81. kaupunginosan kortteleita n:o 117—120 ja 127 [56]), 16. kaupunginosan korttelia n:o 717 [57]), 25. kaupunginosan korttelia n:o 803 [58]), 81. kaupunginosan kortteleita n:o 128—132 [59]),

---

[1]) Kiint. lautak. 2 p. toukok. 895 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1 453 §. — [3]) S:n 15 p. toukok. 1 021 §. — [4]) S:n 31 p. heinäk. 1 404 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 836 §. — [6]) S:n 20 p. helmik. 392 §. — [7]) S:n 24 p. huhtik. 845 §. — [8]) S:n 27 p. helmik. 434 §. — [9]) S:n 20 p. marrask. 2 103 §. — [10]) S:n 20 p. marrask. 2 104 §. — [11]) S:n 13 p. helmik. 337 §. — [12]) S:n 17 p. huhtik. 765 §. — [13]) S:n 24 p. huhtik. 835 §. — [14]) S:n 16 p. tammik. 94 §. — [15]) S:n 4 p. syysk. 1 585 §. syysk. 1 694 §. — [16]) S:n 30 p. toukok. 1 109 §. — [17]) S:n 2 p. lokak. 1 784 §. — [18]) S:n 3 p. 18 p. heinäk. 1 307 §. ja 17 p. heinäk. 1 357 §. — [19]) S:n 27 p. marrask. 2 155 §. — [20]) S:n 27 p. helmik. 441 §. — [21]) S:n 18 p. jouluk. 2 284 §. — [22]) S:n 27 p. helmik. 433 §. — [23]) S:n 27 p. helmik. 436 §. — [24]) S:n 2 p. lokak. 1 786 §. — [25]) S:n 20 p. marrask. 2 107 §. — [26]) S:n 15 p. toukok. 1 019 §. — [27]) S:n 17 p. huhtik. 764 §. — [28]) S:n 18 p. syysk. 1 691 ja 1 692 §, 30 p. lokak. 1 972 §. — [29]) S:n 16 p. tammik. 91 §, 9 p. lokak. 1 841 §, 23 p. lokak. 1 923 §. — [30]) S:n 16 p. tammik. 92 §. — [31]) S:n 30 p. tammik. 211 §. — [32]) S:n 27 p. helmik. 438 §, 15 p. toukok 1 011 §. — [33]) S:n 20 p. maalisk. 590 §. — [34]) S:n 17 p. huhtik. 760 §. — [35]) S:n 18 p. jouluk. 2 283 §. — [36]) S:n 30 p. tammik. 214 §. — [37]) S:n 6 p. helmik. 271 §. — [38]) S:n 6 p. helmik. 272 §. — [39]) S:n 20 p. maalisk. 592 §. — [40]) S:n 8 p. toukok. 960 §. — [41]) S:n 5 p. kesäk. 1 175 §. — [42]) S:n 14 p. elok 1 446 §. — [43]) S:n 6 p. marrask. 2 017 §. — [44]) S:n 30 p. tammik. 215 §. — [45]) S:n 30 p. tammik. 216 §. — [46]) S:n 6 p. helmik. 273 §. — [47]) S:n 13 p. helmik. 341 §. — [48]) S:n 20 p. helmik. 391 §. — [49]) S:n 24 p. huhtik. 847 §. — [50]) S:n 2 p. toukok. 896 §. — [51]) S:n 8 p. toukok. 957 §. — [52]) S:n 5 p. kesäk. 1 171 §, 1 172 §. — [53]) S:n 5 p. kesäk. 1 173 §. — [54]) S:n 3 p. heinäk. 1 310 §. — [55]) S:n 3 p. heinäk. 1 311 §. — [56]) S:n 17 p. heinäk. 1 361 §. — [57]) S:n 31 p. heinäk. 1 413 §. — [58]) S:n 18 p. syysk. 1 695 § — [59]) S:n 2 p. lokak. 1 788 §.

1. kaupunginosan korttelia n:o 24[1]), 25. kaupunginosan korttelia n:o 809[2]) sekä 81. kaupunginosan kortteleita n:o 101 ja 109[3]).

Laajasalon koillisosan asemakaavan laatiminen. Lautakunta päätti[4]) antaa Laajasalon koillisosan asemakaavan laatimisen arkkitehti B. Brunilan tehtäväksi 90 000 mk:n suuruisesta palkkiosta edellyttäen, että vahvistettavaksi lähetettävät piirustukset ja viemäröimissuunnitelma laadittiin asemakaavaosastolla. Aluetta varten oli aikaisemmin laadittu luonnospiirustus, jota voitiin käyttää suunnittelutyön pohjana. Työn oli oltava valmiina toukokuun loppuun mennessä.

Oulunkylän asemakaavan laatiminen. Kiinteistölautakunta päätti[5]) antaa Oulunkylän keskeisten ja eteläisten osien alueiden asemakaavan laatimisen arkkitehti B. Brunilan tehtäväksi 200 000 mk:n suuruisesta palkkiosta.

Urheilukentän paikan määrääminen. Meilahden laakso päätettiin[6]) varata urheilukentän paikaksi Taka-Töölöä ja Meilahtea varten. Ruskeasuon leikki- ja palloilukentän paikan määrääminen päätettiin jättää leikkikenttäkomitean tehtäväksi.

Väinämöisenkentän luistinradan katsomon sijoitus. Idrottsförening kamraterna nimiselle yhdistykselle myönnettiin[7]) oikeus Väinämöisenkentän luistinratansa yhteydessä aidata n. 40 m:n pituudelta Sivutien jalkakäytävää katsomon laajentamista varten.

Kulosaaren sillan järjestelyt. Päätettiin[8]) esittää kaupunginhallitukselle asemakaavaosaston ehdotukset Kulosaaren sillan poikkileikkauksesta ja tuloteistä sekä väliaikaiset tulotiejärjestelyt, Sörnäisten puoleiselta osalta satamalaitoksen piirustuksen mukaan ja Kulosaaren puoleiselta osalta rakennustoimiston piirustuksen mukaan. Kaupunginhallitukselle annettiin[9]) myöskin lausunto sillan valaistuspylväiden ja siltapilareiden sijoituksesta.

Maatalouskerhopalstojen sijoitus. Päätettiin[10]), että asemakaavaosaston oli yhteistoimin tontti- ja maatalousosaston kanssa asemakaavasuunnitelmia laadittaessa otettava huomioon myöskin maatalouskerhopalstojen tarve.

Läpikulkuoikeuden myöntäminen puistoalueen poikki. Rakennusmestari A. Lammille[11]), joka omistaa Munkkiniemen korttelin n:o 30005 tontin n:o 7, myönnettiin läpikulkuoikeus tonttiin rajoittuvan Saunalahdentien ja Tammitien risteyksessä olevan puistoalueen poikki määrätyin ehdoin.

Rautatientorin, Vilhonkadun ja Kaisaniemenkadun raitiotie- ja linja-autoliikenteen järjestelyehdotus päätettiin[12]) esittää kaupunginhallitukselle suoritettavaksi asemakaavaosaston laatiman piirustuksen mukaisesti.

Autohuolto- ja bensiininjakelupaikan sijoittamista Tapanilaan koskeva piirustus hyväksyttiin[13]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin mm. asioista, jotka koskivat: teiden ja katujen nimistöä[14]), asiantuntijatoimikunnan asettamista keskustan asemakaavakysymystä varten[15]), jalankulkijain turvallisuutta Mannerheimintien ja Aurorankadun risteyksessä[16]), tontin varaamista Haagasta poliisitaloa varten[17]), kaupungin 400-vuotisjuhlien aikana pidetyn partiolaisleirin muistomerkin pystyttämistä[18]), Tuomarinkylässä olevien lannan ja raatojen kokoamispaikkojen siirtämistä[19]), rakennuskiellon jatkamista liitosalueen eräillä osilla[20]) ja ikkunan rakentamista Suomen kaupunkiliiton uudisrakennukseen kaupungin omistaman tontin rajaa vastaan[21]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: vuokra-autoasemien järjestämistä tai lopettamista[22]), Allergiasairaalan ympäristöä[23]), Helsingin keskustan asemakaavakysymystä[24]), mukavuuslaitosten sijoittamista[25]), keisarillisen junan näytteille asettamista kaupungin 400-vuotisjuhlien ajaksi[26]), liitosalueen tieoloja[27]),

[1]) Kiint. lautak. 27 p. marrask. 2 159 §. — [2]) S:n 27 p. marrask. 2 160 §. — [3]) S:n 27 p. marrask. 2 161 §. — [4]) S:n 20 p. helmik. 365 §. — [5]) S:n 4 p. jouluk. 2 187 §. — [6]) S:n 27 p. maalisk. 644 §. — [7]) S:n 30 p. lokak. 1 974 §. — [8])S:n 30 p. toukok. 1 116 §. — [9]) S:n 4 p. jouluk. 2 209 §, 11 p. jouluk. 2 240 §. — [10]) S:n 30 p. toukok. 1 114 §. — [11]) S:n 30 p. lokak. 1 969 §. — [12]) S:n 5 p. kesäk. 1 174 §, 14 p. elok. 1 450 §. — [13]) S:n 3 p. heinäk. 1 312 §. — [14]) S:n 6 p. helmik. 274 §, 20 p. maalisk. 595 §, 30 p. lokak. 1 968 §, 6 p. marrask. 2 016 §, 11 p. jouluk. 2 235 ja 2 236 §. — [15]) S:n 6 p. helmik. 278 §. — [16]) S:n 15 p. toukok. 1 014 §. — [17]) S:n 30 p. toukok. 1 112 §. — [18]) S:n 30 p. toukok. 1 113 §. — [19]) S:n 14 p. elok. 1 455 §. — [20]) S:n 23 p. lokak. 1 926 §. — [21]) S:n 6 p. marrask. 2 015 §. — [22]) S:n 9 p. tammik. 43 §, 13 p. maalisk. 544 §. — [23]) S:n 16 p. tammik. 93 §. — [24]) S:n 16 p. tammik. 95 §, 23 p. tammik. 156 §, — [25]) S:n 23 p. tammik. 155 §, 19 p. kesäk. 1 261 §, 11 p. syysk. 1 643 §, 9 p. lokak. 1 834 §. — [26]) S:n 23 p. tammik. 158 §. — [27]) S:n 23 p. tammik. 159 §, 14 p. elok. 1 457 §, 11 p. syysk. 1 641 §, 27 p. marrask. 2 162 §.

katujen nimistöä [1]), alueiden varaamista pienteollisuutta varten [2]), kuljetus- ja liikennemaksuja [3]), jalankulkijoiden suojateiden merkitsemistä [4]), rakennussuunnitelmien laatimista, muuttamista ym. [5]), Riksi levyt osakeyhtiön verovalitusta [6]), vesi- ja viemärijohtojen rakentamista [7]), leikki- ja urheilukenttiä [8]), liitosalueiden asemakaavaehdotuksia [9]), historiallisen kaupunginosan perustamista [10]), Otaniemen vesikysymystä [11]), hautausmaaksi soveltuvan alueen varaamista Helsingin vapaa-ajattelijat yhdistykselle [12]), tonttien myymistä rautatieläisten omakotirakennuksia varten [13]), Somerontien tonttien n:o 10—12 rakentamista [14]), eräiden vilkasliikenteisten paikkojen liikenteen järjestelyjä [15]), puistikoiden kunnostamista [16]), katujen leventämistä [17]), katujen ja alueiden eristämistä urheilukilpailujen ajaksi [18]), rakennusoikeuden laajentamista tai kieltoa [19]), Puodinkylän muinaislinna-alueen lunastamista [20]), eduskuntatalon edustalla olevan hiekkakentän muuttamista nurmikentäksi [21]), kauppa-alusten korjaus- ja telakoimismahdollisuuksien parantamista [22]), linja-autoaseman laajentamista [23]), liitosalueella käytäntöön otettavaa katukilpimallia [24]), jousiammunta-alueen varaamista [25]), kouluratsastusratojen sijoittamista [26]), kaupungin maille rakennettujen it-pattereiden poistamista [27]), vuokra-autojen tilausjärjestelmän uudistamista [28]), suojakatosten rakentamista suurimmille raitiotieasemille [29]), asunto- ja tonttipolitiikan tehostamista [30]), Helsingin maalaiskunnan alueella voimassa olevien rakennussuunnitelmantakaisten määräysten muuttamista [31]), liitosalueiden vedensaantia ja viemäröimistä [32]), liikennelaitoksen yleistä liikennesuunnitelmaa [33]), Espoon kunnan rakennustarkastusta [34]), Laajasalossa sijaitsevan Norr-Jollaksen tilan palstoitussuunnitelmaa [35]), eräiden pohjoisten liitosalueiden nimikysymystä [36]), Malmin lentokentän uhkasakkomääräyksiä [37]), lasten mäenlaskusta aiheutuvien liikenneonnettomuuksien torjumista [38]), kaupungin ulospääsyteiden leventämistä ja polkupyöräteiden ja jalkakäytävien rakentamista [39]), sekä Pitäjänmäen sankarihaudan ottamista kaupungin hoitoon [40]).

Lisäksi annettiin suuri joukko lausuntoja, jotka koskivat asemakaavoja, niiden muutoksia ja niitä vastaan tehtyjä muistutuksia, kortteleiden korkeussuhteita, raitiotie-, omnibus- ja linja-autoliikennettä, ajonopeuden määräämistä, liikennemerkkien ja vuokra-autoasemien sijoittamista, pysäköintiä, polkupyörätelineiden pystyttämistä, liikennelupia, liikenteen rajoittamista yhdensuuntaiseksi, katujen sulkemista liikenteeltä, liikenteen järjestelystä aiheutuneita katutöitä sekä lukuisia muita liikennekysymyksiä.

Urheilu- ja retkeilylautakunnalle annettiin [41]) lisäksi lausunto Pakilan urheilukentän laajentamisesta.

6. Kiinteistötoimiston kaupunkimittausosaston toimialaan kuuluvat asiat

Tonttijakokartat. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa seuraavia kortteleita koskevien tonttijakokarttojen hyväksymistä: 2. kaupunginosan korttelia n:o 36 [42]),

[1]) Kiint. lautak. 30 p. tammik. 207 §, 6 p. helmik. 275 §, 27 p. maalisk. 645 §, 31 p. heinäk. 1 407 §. — [2]) S:n 30 p. tammik. 212 §, 27 p. helmik. 439 ja 440 §. — [3]) S:n 6 p. helmik. 277 §, 27 p. helmik. 432 §, 5 p. huhtik. 712 §, 22 p. toukok. 1 064 §, 22 p. toukok. 1 065 §, 3 p. heinäk. 1 306 §, 31 p. heinäk. 1 408 §, 14 p. elok. 1 448 §, 4 p. syysk. 1 586 §, 25 p. syysk. 1 744 §. — [4]) S:n 13 p. helmik. 331—333 §. — [5]) S:n 13 p. helmik. 336 §, 27 p. maalisk. 640 ja 641 §, 15 p. toukok. 1 012 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 342 §. — [7]) S:n 20 p. helmik. 386 §, 20 p. maalisk. 599 §, 4 p. syysk. 1 583 §, 9 p. lokak. 1 840 §, 18 p. jouluk. 2 285 §. — [8]) S:n 20 p. helmik. 389 §, 27 p. helmik. 437 §, 20 p. maalisk. 593 §, 3 p. huhtik. 689 §, 15 p. toukok. 1 022 §, 17 p. heinäk. 1 358, 1 363 §, 31 p. heinäk. 1 401 §, 14 p. elok. 1 445 §, 4 p. syysk. 1 582 §, 2 p. lokak. 1 785 §. — [9]) S:n 27 p. helmik. 430 §, 14 p. elok. 1 449 §, 6 p. marrask. 2 018 §. — [10]) S:n 27 p. helmik. 431 §. — [11]) S:n 13 p. maalisk. 545 §, 23 p. lokak. 1 924 §. — [12]) S:n 20 p. maalisk. 591 §. — [13]) S:n 20 p. maalisk. 596 §. — [14]) S:n 20 p. maalisk. 597 §. — [15]) S:n 3 p. huhtik. 690 §, 9 p. tammik. 45 §, 24 p. huhtik. 840 §, 19 p. kesäk. 1 262 §, 31 p. heinäk. 1 414 §, 28 p. elok. 1 521 §, 11 p. syysk. 1 642 §. — [16]) S:n 24 p. huhtik. 841 §, 8 p. toukok. 958 §, 18 p. syysk. 1 689 §, 9 p. lokak. 1 832 ja 1 836 §. — [17]) S:n 24 p. huhtik. 842 §, 19 p. kesäk. 1 264 §, 2 p. lokak. 1 787 §.— [18]) S:n 24 p. huhtik. 837 ja 838 §. — [19]) S:n 24 p. huhtik. 843 §, 22 p. toukok. 1 060 §. — [20]) S:n 8 p. toukok. 950 §. — [21]) S:n 15 p. toukok. 1 010 §. — [22]) S:n 30 p. toukok. 1 108 §. — [23]) S:n 5 p. kesäk. 1 166 §. — [24]) S:n 5 p. kesäk. 1 167 §. — [25]) S:n 5 p. kesäk. 1 176 §. — [26]) S:n 19 p. kesäk. 1 263 §. — [27]) S:n 3 p. heinäk. 1 308 §. — [28]) S:n 3 p. heinäk. 1 309 §. — [29]) S:n 31 p. heinäk. 1 405 §. — [30]) S:n 31 p. heinäk. 1 410 §. — [31]) S:n 31 p. heinäk. 1 412 §. — [32]) S:n 14 p. elok. 1 451, 1 454, 1 456 ja 1 458 §, 28 p. elok. 1 522 §. — [33]) S:n 14 p. elok. 1 459 §. — [34]) S:n 18 p. syysk. 1 688 §. — [35]) S:n 25 p. syysk. 1 745 §. — [36]) S:n 9 p. lokak. 1 838 §. — [37]) S:n 16 p. lokak. 1 880 §. — [38]) S:n 20 p. marrask. 2 101 §. — [39]) S:n 4 p. jouluk. 2 210 §, 11 p. jouluk. 2 237 §. — [40]) S:n 11 p. jouluk. 2 239 §. — [41]) S:n 6 p. maalisk. 490 §. — [42]) S:n 30 p. lokak. 1 976 §.

3. kaupunginosan korttelia n:o 54[1]), 7. kaupunginosan korttelia n:o 183 [2]), 10. kaupunginosan korttelia n:o 275 [3]), 11. kaupunginosan korttelia n:o 312 [4]), 12. kaupunginosan korttelia n:o 359 [5]), 14. kaupunginosan korttelia n:o 525 [6]), 16. kaupunginosan kortteleita n:o 727 ja 734 [7]), 25. kaupunginosan korttelia n:o 872 [8]), 30. kaupunginosan kortteleita n:o 30005, 30009, 30010, 30021, 30024, 30054, 30056 ja 30059 [9]), sekä 46. kaupunginosan kortteleita n:o 4, 14 ja 16 [10]).

Matkailijakartta. Merkittiin [11]), että uusi varsinainen matkailijakartta suomen- ja ruotsinkielisine liitteineen oli painettu ja vähittäismyyntihinnaksi määrätty 100 mk.

Kuljetusten suorittaminen yksityisautolla. Kaupunkimittausosasto valtuutettiin [12]) ottamaan töihin sellainen mies, joka mittaustöiden lisäksi suoritti omalla henkilö- tai pakettiautollaan osaston henkilö- ja kalustonkuljetuksia. Kaupunginhallitus alisti myöhemmin päätöksen harkittavakseen.

Käyttövarat. Lautakunnan käyttövaroista myönnettiin vuoden kuluessa vuosilomakorvauksia ja sairausavustuksia.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka mm. koskivat: Mellunkylän eräiden tilojen palstoitusta [13]), maanvaihtoa [14]), tontinmittaus- ym. toimitusten kustannuksia koskevan taksan korottamista [15]), kaupungingeodeetin tehtävistä suoritettavan taksan korottamista [16]), erästä maanjakosuunnitelman laatimista perinnön jakoa varten [17]), kaupunkimittausosaston vanhan auton myyntiä ja uuden ostamista [18]), Turun maanjakooikeuden tuomiota Vartiokylän vesialueen ja vesijättömaiden jaosta [19]), määrärahan myöntämistä matkailijakarttojen ja niiden liitteiden laatimiseen [20]), poikkeuksien myöntämistä rakennuskiellosta v:n 1951 loppuun 31. kaupunginosan etelä- ja keskiosan sekä 30. kaupunginosan asemakaava-alueella [21]), mittausmies P. Papusen velvoittamista suorittamaan takaisin kaupungilta saamansa apurahan [22]), Puhelinyhdistyksen anomusta saada painattaa kaupungin kartta puhelinluetteloon [23]) sekä maankoetustankojen myymistä Lappeenrannan rakennustoimistolle [24]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: karttojen valmistamista ym. tehtävien suorittamista liitosalueen kyläteitä kunnanteiksi otettaessa [25]), kaupungin edustusta kyläteiden hoitokunnissa [26]), Seurasaaren kartan painattamista [27]) sekä Ryttylän koulukodin alueen läpi kulkevien teiden muuttamista [28]). Lisäksi annettiin suuri joukko lausuntoja, jotka koskivat eri maanmittaustoimituksia, kuten lohkomista, palstoitusta, tilusvaihtoa ym.

7. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Kaupungin virastojen ja laitosten huoneistot. Joko muilta vuokratuista tai kaupungin itsensä omistamista huoneistoista luovutettiin kaupungin virastoja ja laitoksia varten huoneistoja seuraavasti:

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti päätettiin [29]) vuokrata lasten päiväkotia varten Kiinteistö oy. Kirstinkatu 12 nimiseltä yhtiöltä 210 m²:n suuruinen huoneisto kaupungin valtuuston määräämin ehdoin.

Ehrensvärdintie 31—33:ssa sijaitsevan lastentarha Päivölän vuokrasopimusta jatkettiin [30]) kesäkuun 1 p:stä lähtien 6 kuukautta 2 kuukauden irtisanomisajoin 20 000 mk:n kuukausivuokrasta.

Vuorimiehenkatu 12-nimisen yhtiön ja kaupungin väliseen lastentarha Toimelan vuokrasopimukseen merkittiin [31]), että vuokrasopimus jatkui kesäkuun 1 p:stä 6 kuukauden

---

[1]) Kiint. lautak. 6 p. maalisk. 500 §. — [2]) S:n 11 p. jouluk. 2 243 §. — [3]) S:n 20 p. helmik. 397 §. — [4]) S:n 30 p. lokak. 1 977 §. — [5]) S:n 5 p. kesäk. 1 177 §. — [6]) S:n 11 p. jouluk. 2 242 §. — [7]) S:n 30 p. lokak. 1 978 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 227 §. — [9]) S:n 25 p. syysk. 1 747 §, 2 p. lokak. 1 791 §, 23 p. lokak. 1 929 ja 1 930 §, 6 p. marrask. 2 019 §, 27 p. marrask. 2 164 §, 11 p. jouluk. 2 244 §, 27 p. jouluk. 2 318 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 1 178 §, 3 p. heinäk. 1 316 §, 13 p. marrask. 2 056 §. — [11]) S:n 3 p. huhtik. 693 §. — [12]) S:n 2 p. toukok. 900 §, 15 p. toukok. 1 025 §. — [13]) S:n 30 p. tammik. 225 ja 226 §. — [14]) S:n 6 p. maalisk. 500 §. — [15]) S:n 3 p. huhtik. 691 §. — [16]) S:n 3 p. huhtik. 692 §. — [17]) S:n 3 p. huhtik. 694 §. — [18]) S:n 3 p. huhtik. 695 §, 17 p. huhtik. 802 §. — [19]) S:n 24 p. huhtik. 848 §. — [20]) S:n 15 p. toukok. 1 024 §. — [21]) S:n 14 p. elok. 1 464 §. — [22]) S:n 16 p. lokak. 1 886 §. — [23]) S:n 27 p. marrask. 2 163 §. — [24]) S:n 27 p. marrask 2 165 §. — [25]) S:n 16 p. tammik. 98 §. — [26]) S:n 2 p. toukok. 898 §. — [27]) S:n 2 p. toukok. 899 §. — [28]) S:n 4 p. jouluk. 2 212 §. — [29]) S:n 18 p. syysk. 1 665 §; ks. tämän kert. I osan s. 59. — [30]) S:n 13 p. maalisk. 551 §. — [31]) S:n 13 p. maalisk. 552 §.

ajan ja senkin jälkeen edelleen, ellei sitä kummaltakaan puolelta irtisanottu 2 kuukautta ennen mainitun 6 kuukauden päättymistä.

Päätettiin [1]), että lastentarha Vuokon huoneistosta Laivurinkatu 10:stä luovutettiin vuokranantajan, Leipomo Primula bageri toiminimen käyttöön yhteensä 50 m²:n suuruiset kaksi huonetta ja eteisvälikkö heinäkuun 1 p:stä lähtien, josta alkaen lastentarhan käyttöön jääneestä huoneistotilasta oli vuokra 8 700 mk kuukaudessa lämpöineen.

Merkittiin [2]), että Ruskeasuon huvilan n:o 4 myynnin vuoksi Ruskeasuon äitiys- ja lastenneuvolan vuokrasopimus, joka oli tehty Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntien ja kiinteistölautakunnan välillä tammikuun 1 p:nä 1949, lakkasi olemasta voimassa helmikuun 28 p:nä. Maaliskuun 1 p:stä lähtien toistaiseksi vuokrattiin [3]) neuvolaa varten Asunto oy. Nousiaistentie 6 nimisen yhtiön omistamasta talosta Nousiaistentie 6:sta 3 huonetta ja keittiön käsittävä, 53 m²:n suuruinen huoneisto yhteiskäyttöön seurakuntien kanssa. Vuokra oli 2 500 mk kuukaudessa vapaine lämpöineen ja valoineen, irtisanomisaika kuukausi ja muut ehdot samat, kuin Ruskeasuon huvila n:o 4:n vuokrasopimuksessa. Syyskuun 1 p:stä alkaen kuukausivuokra korotettiin [4]) 5 300 mk:ksi ja vuokravuosi määrättiin päättyväksi 3 kuukauden irtisanomisajoin toukokuun 31 p:nä 1951. Samalla määrättiin, että seurakuntien oli maksettava sähköstä 2/3 ja kaupungin 1/3.

Kulosaaren äitiys- ja lastenneuvolaa varten päätettiin [5]) vuokrata Laivanvarustaja Suomi oy:ltä yhtiön omistamasta Rantahotelli nimisestä talosta, Hopeasalmentie 48:sta, kirjaston käytöstä vapautunut, 56 m²:n suuruinen huone 10 000 mk:n kuukausivuokrasta vapaine lämpöineen lokakuun 1 p:stä 1950 toukokuun 31 p:ään 1951, jonka jälkeen sopimus jatkui tavallisena vuosivuokrasopimuksena 3 kk:n molemminpuolisin irtisanomisajoin. Vuokranantaja sitoutui suorittamaan tarpeellisten vesi- ja viemärijohtojen sekä pesualtaiden rakentamisen ja huoneen jakamisen kahtia.

Herttoniemen lastenneuvolan sivuneuvolaa varten päätettiin [6]) vuokrata helmikuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi viikon irtisanomisajoin Kulosaaren yhteiskoululta voimisteluparakkia kuukausittain yhtä lääkärin ja yhtä terveyssisaren vastaanottoa varten 600 mk:n vuokrasta kerralta vapaine lämpöineen ja valoineen. Ylioppilaskirjoitusten tai juhlien sattuessa oli terveydenhuoltolääkärin kuitenkin neuvoteltava huoneiston käytöstä koulun rehtorin kanssa.

Lokakuun 1 p:stä päätettiin [7]) vastaanottaa Mannerheimin lastensuojeluliiton Pakinkylän osaston rakennuttama terveystalo, joka sijaitsi Pakilan kylän korttelista n:o 116 yhdistykselle vuokratulla alueella Rajatien varrella. Rakennuksesta päätettiin luovuttaa Länsi-Pakilan lastentarhan käyttöön 232.5 m² huonetilaa ja 64.25 m² kellaritilaa 22 400 mk:n kuukausitilitysvuokrasta sekä Länsi-Pakilan äitiys- ja lastenneuvolalle 154.25 m² huonetilaa ja 37.5 m² kellaritilaa 9 235 mk:n kuukausitilitysvuokrasta. Samalla myönnettiin Mannerheimin lastensuojeluliiton Pakinkylän osastolle oikeus pitää toistaiseksi kahdesti kuukaudessa kokouksiaan terveystalossa korvauksetta. Lastentarhan muutettua terveystaloon lokakuun 1 p:nä lautakunta päätti [8]) sanoa irti lokakuun 31 p:stä lastentarhan entisen, Elontie 59:ssä sijainneen huoneiston vuokrasopimuksen ja ehdottaa kaupunginhallitukselle, että talo-osasto oikeutettaisiin suorittamaan vuokranantajalle korvauksena huoneiston kulumisesta 35 000 mk vierailta vuokrattujen huoneistojen korjausten tililtä. Ko. äitiys- ja lastenneuvolan entisen, Koivumäentie 9:ssä sijainneen huoneiston vuokrasopimus päätettiin [9]) samoin sanoa irti joulukuun 31 p:stä.

Pakilan kylästä Koulutie 4:stä päätettiin[10]) vuokrata Itä-Pakilan äitiys- ja lastenneuvolan käyttöön 54 m²:n suuruinen, kahden huoneen ja keittiön huoneisto vapaine lämpöineen 6 750 mk:n kuukausivuokrasta marraskuun 1 p:stä 1950 toukokuun 31 p:ään 1951, minkä jälkeen sopimus jatkui tavallisena vuosivuokrasopimuksena 3 kk:n molemminpuolisin irtisanomisajoin sillä ehdolla, että vuokranantaja suoritti huoneistossa perusteellisen korjauksen terveydenhoitolääkärin toivomusten mukaisesti.

Suomenkielisten kansakoulujen käyttöön päätettiin [11]) vuokrata puolustusministeriöltä Vallisaaressa sijaitsevasta talosta salin, opettajanhuoneen, eteishuoneen ja eteisen käsittävä, 130 m²:n suuruinen huoneisto elokuun 1 p:stä 1950 toukokuun 31 p:ään 1951, jonka jälkeen sopimus jatkui edelleen 5 vuotta sekä sen jälkeen vuosivuokrasopimuksena 3

[1]) Kiint. lautak. 3 p. heinäk. 1 333 §. — [2]) S:n 20 p. helmik. 409 §. — [3]) S:n 27 p. maalisk. 649 §. — [4]) S:n 11 p. syysk. 1 656 §. — [5]) S:n 16 p. lokak. 1 890 §. — [6]) S:n 30 p. tammik. 231 §. — [7]) S:n 23 p. lokak. 1 907 §, 13 p. marrask. 2 060 §. — [8]) S:n 9 p. lokak. 1 844 §. — [9]) S:n 6 p. marrask. 2 023 §. — [10]) S:n 23 p. lokak. 1 932 §. — [11]) S:n 31 p. heinäk. 1 415 §.

kuukauden irtisanomisajoin. Vuokrasopimuksen ehdot olivat seuraavat: 1. Puolustusministeriö luovutti huoneiston kaupungin käyttöön ilman rahallista korvausta ja kaupunki oli oikeutettu luovuttamaan huoneiston osittaisesti Helsingin eteläisen seurakunnan käyttöön; 2. Kaupunki vastasi huoneiston sisäkorjauksista. Jos huoneistossa haluttiin tehdä muutoksia, esim. jakamalla se pienempiin osiin, oli siitä ensin neuvoteltava puolustusministeriön edustajien kanssa; 3. Lämmityksestä ja valaistuksesta vastasivat kaupunki ja seurakunta yhdessä siten, että kaupunki suoritti kaksi kolmasosaa ja seurakunta yhden kolmasosan kuluista. Siivouksesta sopivat kansakoulu ja seurakunta erikseen; 4. Jos puolustusministeriö tarvitsi huoneistoa sotilaalliseen käyttöön, se oli heti luovutettava siihen tarkoitukseen. Vuokrasopimus päätettiin alistaa puolustusministeriön hyväksyttäväksi. Samalla päätettiin myöskin tehdä huoneiston käytöstä vuokrasopimus Helsingin eteläisen seurakunnan kanssa ja sisällyttää siihen edellä mainitut vuokraehdot.

Töölön yhteiskoulun kanssa tehty, suomenkielisten kansakoulujen käyttöön Urheilukatu 10—12:sta vuokrattua huonetilaa koskeva vuokrasopimus päätettiin [1]) uusia syyskuun 1 p:stä entisin ehdoin 17 000 mk:n kuukausivuokrasta.

Herttoniemen suomenkieliselle kansakoululle päätettiin [2]) vuokrata J. E. Tuomiselta Susitie 11:sta kokoushuone 20 000 mk:n kuukausivuokrasta lämpöineen syyskuun 1 p:stä 1950 toukokuun 31 p:ään 1951, jonka jälkeen sopimus jatkui vuosivuokrasopimuksena 3 kuukauden irtisanomisajoin. Baptistiseurakunta sai käyttää kokoushuonetta iltaisin kaksi kertaa viikossa eri vuokrasta. Siivouksesta ja valosta maksoi seurakunta korvauksen kansakoulun johtokunnalle.

Helsingin toverit nimiseltä urheilujärjestöltä päätettiin [3]) vuokrata Herttoniemen hiihtomaja kansakoulutarkoituksiin 12 000 mk:n kuukausivuokrasta ilman valoa ja lämpöä syyskuun 1 p:stä 1950 toukokuun 31 p:ään 1951, jonka jälkeen sopimus jatkui kouluvuosittain kuukauden irtisanomisajoin. Kaupunki oli oikeutettu suorittamaan haluamansa korjaukset omalla kustannuksellaan, jota varten päätettiin anoa kaupunginhallitukselta 80 000 mk yleisten töiden lautakunnan käyttöön.

Ruotsinkielisten kansakoulujen tarvetta varten päätettiin [4]) vuokrata seurakuntasali Helsingfors svenska metodistförsamling nimisen seurakunnan omistamasta talosta Apollonkatu 5:stä syyskuun 1 p:stä 1950 toukokuun 31 p:ään 1951 11100 mk:n kuukausivuokrasta valoineen, lämpöineen ja irtaimistoineen sillä ehdolla, että kaupunki sitoutui maalauttamaan vuokrakauden päätyttyä salin seinään 1.60 m korkean paneelin ja hoitamaan korkkimattoa huolellisesti.

Kulosaaren sivukirjastoa varten päätettiin [5]) vuokrata Fastighets ab. Neptunus nimiseltä yhtiöltä Hopeasalmentie 48:sta 118 m²:n suuruinen, 3 huonetta ja keittiön käsittävä huoneisto lokakuun 1 p:stä alkaen 15 000 mk:n kuukausivuokrasta vapaine lämpöineen. Vuokrasopimus oli tavanomainen ja se oli jommankumman osapuolen irtisanottava helmikuussa ennen vuokrakauden päättymistä. Kirjastolautakuntaa päätettiin kehoittaa luovuttamaan Kulosaaren kirjaston hoitajalle samasta huoneistosta huone ja keittiö vapaine lämpöineen, ilman keittopuita, myöskin lokakuun 1 p:stä 4 000 mk:n kuukausivuokrasta sillä ehdolla, että huoneisto oli luovutettava kirjaston käyttöön, jos kirjastonhoitajan työsuhde päättyisi tai jos kirjasto tarvitsisi huoneita omaan käyttöönsä. Lisäksi päätettiin, että kiinteistölautakunnan maaliskuun 10 p:nä 1947 hyväksymä, Fastighets ab. Neptunus nimiseltä yhtiöltä samasta talosta vuokratun 56 m²:n suuruisen huoneen vuokrasopimus katsottiin päättyneeksi syyskuun 30 p:nä.

Munkkiniemen sivukirjastolle päätettiin [6]) luovuttaa lisätilaa 100 m² Riihitien 12—14:sta 5 500 mk:n tilitysvuokrasta kesäkuun 1 p:stä alkaen. Kaupunginhallitukselta päätettiin anoa 118 500 mk huoneiden maalaus- ja korjaustöiden suorittamiseen yleisten töiden lautakunnan käyttöön.

Pakilan sivukirjastolle päätettiin [7]) vuokrata Pakilan kirkon kannatusyhdistyksen omistamasta kirkkorakennuksesta Rajatien varrelta 27 m²:n suuruinen kerhohuoneisto vapaine lämpöineen ja valoineen 2 800 mk:n kuukausivuokrasta helmikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään, jonka jälkeen sopimus oli voimassa vuoden kerrallaan 3 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin.

---

[1]) Kiint. lautak. 11 p. syysk. 1 655 §. — [2]) S:n 17 p. heinäk. 1 371 §. — [3]) S:n 4 p. syysk. 1 595 §. — [4]) S:n 4 p. syysk. 1 588 §. — [5]) S:n 11 p. syysk. 1 651 §, 25 p. syysk. 1 718 §, 30 p. lokak. 1 987 §. — [6]) S:n 8 p. toukok. 969 §. — [7]) S:n 23 p. tammik. 163 §.

Raittiuslautakunnan toimistohuoneeksi päätettiin [1]) vuokrata Nuorten talkoiden kannatusyhdistykseltä, sen vuokraamasta huoneistosta Kaisaniemenkatu 13:sta, 14 m²:n suuruinen huone kaluston-, puhelimen- ym. käyttöoikeuksin huhtikuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi 3 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin 6 000 mk:n kuukausivuokrasta, johon sisältyi korvaus lämmöstä, valosta, siivouksesta ym. eduista.

Sähkölaitoksen käyttöön päätettiin [2]) vuokrata Asunto-oy. Pohjois-Satamakatu 9 nimiseltä yhtiöltä Pohjois-Satamakatu 9:stä varastohuone 2 000 mk:n kuukausivuokrasta toukokuun 1 p:stä heinäkuun 1 p:ään, jonka jälkeen sopimus jatkui 3 kuukautta kerrallaan, ellei sitä kummaltakaan puolelta sanottu irti vähintään kuukautta ennen vuokra-ajan päättymistä.

Nuorisotyölautakunnan käyttöön päätettiin [3]) vuokrata Helsingin perheasunnot oy:ltä Mäkelänkatu 78—82:sta kerhohuoneisto 16 557 mk:n kuukausivuokrasta vapaine lämpöineen tammikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään, jonka jälkeen sopimus jatkui vuosivuokrasopimuksena 3 kk:n molemminpuolisin irtisanomisajoin.

Kansanhuoltotoimistolle päätettiin [4]) luovuttaa korttijakelua varten Erottajan kalliosuojasta 530 m²:n suuruinen huoneistotila elokuun 25 p:stä lokakuun 15 p:ään 57 420 mk:n tilitysvuokrasta.

Verotusvalmisteluvirasto päätettiin [5]) oikeuttaa muuttamaan osan virastoaan Aleksanterinkatu 21:ssä sijaitsevaan työnvälitystoimiston henkisentyön- ja nuoriso-osaston huoneistoon ja määrätä mainitut työnvälitystoimiston osastot siirtymään maaliskuun 1 p:stä lähtien Siltasaarenkatu 5:ssä olevaan verotusvalmisteluviraston huoneistoon.

Poliisilaitoksen huoneistot. Sisäasiainministeriölle Liikkuvan poliisin käyttöön päätettiin [6]) vuokrata Aleksanterinkatu 16—18:sta III—VI kerroksesta huonetilaa yhteensä 1 232. 2 m² 493 000 mk:n kuukausivuokrasta vapaine lämpöineen syyskuun 1 p:stä alkaen. Kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n väliseltä ajalta päätettiin periä vuokraa yhteensä 421860 mk. Vuokrasopimus merkittiin alkaneeksi kesäkuun 1 p:stä kahdeksi vuodeksi, jonka jälkeen se jatkui tavallisena vuosivuokrasopimuksena 3 kk:n irtisanomisajoin. Vuokra oli maksettava kuukausittain etukäteen ja vuokraajan oli itse vastattava kaikista muutos- ja korjaustöistä.

Poliisitalosta Hietaniemenkatu 4:stä päätettiin [7]) luovuttaa poliisilaitoksen käyttöön huoneisto B 11 ja pyytää kaupunginhallituksen asiamiesosastoa anomaan huoneenvuokralautakunnalta oikeutta häädön uhalla irtisanoa asukas huoneistosta B 20, joka luovutettaisiin naistentarkastaja A. M. Sohlbergin asunnoksi.

Päätettiin [8]) sanoa irti Munkkiniemestä Fastighets ab. Tegelbacken 2—4 yhtiöltä vuokrattu poliisilaitoksen autotallin vuokrasopimus päättyväksi helmikuun 28 p:nä.

Poliisilaitoksen rekisteri-, osoite- ja henkikirjoittajan toimistolle Aleksanterinkadun 16—18:sta varatun huoneiston korjaus- ja muutostyöt päätettiin [9]) antaa Rakennusliike oy. Puomin tehtäväksi 4 596 000 mk:n urakkahinnasta. Työ oli suoritettava kaupunginarkkitehdin laatimien piirustusten mukaan ja valvonta annettiin rakennustoimiston talorakennusosaston ja talo-osaston yhteiseksi tehtäväksi.

Sairaanhoitajattarien asuntojen vuokraaminen Domus Academicasta. Päätettiin [10]) vuokrata Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan omistamasta Domus Academicasta Leppäsuonkatu 7:stä yksi kerros sairaanhoitajattarien asunnoiksi kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään 189 000 mk:n vuokrasta.

Kansanhuoltotoimistolta vapautuneet huonetilat. Päätettiin [11]) luovuttaa kansanhuoltotoimistoa varten huhtikuun 15 p:nä 1940 allekirjoitetulla sopimuksella vuokratuista huonetiloista 46 m² Oy. Mikonkatu 9 nimiselle vuokranantajalle huhtikuun 1 p:stä alkaen sillä ehdolla, että talo-yhtiö vuokrasi mainitusta alasta yhteensä 36. 5 m²:n suuruiset huoneet Helsingin ja sen ympäristön aluesuunnitelmaliitolle. Kaupungin hallintaan edelleen jääneen huoneiston vuokraksi merkittiin luovutuspäivästä alkaen 22 560 mk kuukaudessa lämpöineen.

Bredbackan tilan huvilarakennus ja siihen liittyvä puutarha päätettiin [12]) vuokrata reviisori O. Wiherheimolle joulukuun 1 p:stä 1950 joulukuun 31 p:ään 1954 saakka 5 000

---

[1]) Kiint. lautak. 24 p. huhtik. 857 §. — [2]) S:n 22 p. toukok. 1 069 §. — [3]) S:n 22 p. toukok. 1 067 §. — [4]) S:n 14 p. elok. 1 470 §. — [5]) S:n 20 p. helmik. 403 §. — [6]) S:n 13 p. marrask. 2 059 §. — [7]) S:n 3 p. heinäk. 1 327 §. — [8]) S:n 6 p. maalisk. 505 §. — [9]) S:n 31 p. heinäk. 1 421 §. — [10]) S:n 27 p. maalisk. 648 §. — [11]) S:n 3 p. huhtik. 700 §. — [12]) S:n 27 p. marrask. 2 167 §, 4 p. jouluk. 2 226 §, 18 p. jouluk. 2 263 §.

mk:n kuukausivuokrasta, mikä oli maksettava maaliskuun 1 p:stä 1951 alkaen. Vuokraajan oli suoritettava omalla kustannuksellaan rakennuksen sisäkorjaukset.

Kaupunginhallituksen alistettua päätöksen harkittavakseen kiinteistölautakunta ehdotti, että em. päätös saataisiin panna täytäntöön.

Leppävaaran kartanon vanha päärakennus ja siihen kuuluvat ulkorakennukset päätettiin [1]) vuokrata Espoon kunnalle huhtikuun 1 p:stä 3 vuodeksi 100 mk:n vuosivuokrasta sillä ehdolla, että Espoon kunta huolehti rakennusten kunnossapidosta, rakennuksiin kuuluvan alueen puhtaanapidosta ja muista rakennuksessa asuviin kohdistuvista velvollisuuksista, sekä ettei kaupunki toiselta puolen asettanut minkäänlaisia vaatimuksia kunnalle siinä suhteessa.

Kunnalliskodin ent. sikalarakennus. Päätettiin [2]) periaatteessa oikeuttaa talo-osasto vuokraamaan kunnalliskodin ent. sikalarakennus Rakennustoimisto Svedlin oy:lle 22 500 mk:n kuukausivuokrasta 3 vuoden ajaksi, minkä jälkeen vuokrasopimus jatkuisi 3 kk:n molemminpuolisin irtisanomisajoin. Kiinteistölautakunnan hyväksyttyä [3]) rakennuksen muutospiirustukset ennen vuokrasopimuksen lopullista alkamista oli ne lähetettävä maistraatin vahvistettavaksi.

Laatikkotehdas Suomi oy:n vuokrasopimus. Talo-osasto oikeutettiin [4]) jatkamaan Laatikkotehdas Suomi oy:n vuokrasopimusta Köydenpunojankatu 8 b:ssä sijaitsevassa, purettavaksi määrätyssä talossa toukokuun 1 p:stä korkeintaan syyskuun 30 p:ään sillä ehdolla, että mainittu yhtiö sitoutui ostamaan rakennuksen huhtikuun 28 p:nä pidettävässä huutokaupassa ja suorittamaan sen jälkeen vuokrana rakennuksen kadun puoleisen osan siistimisen ja rakentamaan omalla kustannuksellaan aidan talo-osaston määräysten mukaan. Myöhemmin jatkettiin vuokrasopimusta 10 000 mk:n kuukausivuokrasta vielä seuraavan vuoden toukokuun loppuun, jonka jälkeen rakennus oli lopullisesti purettava.

Puutarhuri V. Liemolan vuokrasopimus. Puutarhuri V. Liemolalle päätettiin [5]) vuokrata tammikuun 1 p:stä 1951 joulukuun 31 p:ään 1955 saakka 80 000 mk:n vuosivuokrasta ns. Annalan kartanon rakennuksista hänellä aikaisemmin vuokralla olleet huoneistot sekä vuokrasopimukseen liitettyyn karttaan merkityt, yhteensä 19 840 m²:n suuruiset alueet. Lisäksi päätettiin vuokrata V. Liemolalle edelleen 1 860 m² peltoa ja 250 m² pengertä asemakaavanmukaisesta korttelista n:o 922 kolmen kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin. Vuokraehdot olivat muutoin entiset, paitsi että rakennusten ulkokorjaukset jäivät vuokranantajan suoritettavaksi.

Kaivohuone. Päätettiin [6]) oikeuttaa talo-osasto suorittamaan Kaivohuoneen ravintolarakennuksen tarpeelliset kattojen korjaukset, ulkomaalaukset ym. välttämättömät korjaustyöt ja anoa kaupunginhallitukselta tarkoitukseen 3 milj. mk.

Kaivohuoneen ravintolarakennus päätettiin [7]) vuokrata I-luokan ravintolanpitoa varten huhtikuun 1 p:stä lokakuun 1 p:ään 150 000 mk:n vuokrasta ravintoloitsijoille Y. Elorannalle ja R. Moipiolle sillä ehdolla, että he sitoutuivat suorittamaan ravintolassa sellaiset korjaustyöt, että terveydenhoitolautakunta ja poliisilaitos voivat hyväksyä ravintolan avaamisen.

Esplanaadikappelin lopulliset kunnostamistyöt päätettiin [8]) siirtää myöhempään ajankohtaan ja talo-osasto oikeutettiin suorittamaan vain ravintolan keittiölieden uusiminen ja asentaminen, jota varten päätettiin pyytää kaupunginhallitukselta miljoona markkaa. Myöhemmin päätettiin [9]) pyytää maistraatin toimenpidettä siihen, että olisi saatu paloviranomaisten lupa käyttää vielä kesän ajan keittiölieettä peltisine savuhormeineen korjaamattomina.

Suomen turkiseläinten kasvattajain liitolle päätettiin [10]) vuokrata joulukuun 3 ja 4 p:nä pidettävää turkiseläinten näyttelyä varten Esplanaadikappelin piha-alue ja musiikkikappeli joulukuun 1 p:stä 5 p:ään 10 000 mk:n vuokrasta, kuitenkin sellaisin rajoituksin, että piha-alueella ei saanut ajaa autolla ja musiikkikappelia saatiin käyttää vain näyttelyn hallinnollisiin tarkoituksiin, sekä sillä ehdolla, että yhdistys vastasi kaikista esiintyneistä kustannuksista, irtaimiston vahingoittumattomuudesta ja näyttelyn jälkeisestä siistimisestä.

---

[1]) Kiint. lautak. 14 p. elok. 1 465 §. — [2]) S:n 20 p. helmik. 410 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 455 §. — [4]) S:n 24 p. huhtik. 865 §, 6 p. marrask. 2 024 §. — [5]) S:n 16 p. lokak. 1 898 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 354 §. — [7]) S:n 27 p. maalisk. 650 §. — [8]) S:n 13 p. helmik. 356 §. — [9]) S:n 3 p. huhtik. 696 §. — [10]) S:n 30 p. lokak. 1 983 §.

Myymälähuoneistojen vuokraaminen Käpylästä. Käpylän korttelissa n:o 857 rakenteilla olevassa talossa Mäkelänkadun 84—86:ssa sijaitsevat myymälähuoneistot päätettiin [1]) vuokrata Talous-Osakekaupalle 10 vuodeksi ja sen jälkeen vuosivuokrasopimuksella 3 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin 90 575 mk:n indeksiin sidotusta kuukausivuokrasta.

Hesperian huvilan yläkerta päätettiin [2]) luovuttaa Asutustoimiston ja Aravatoimiston käyttöön tilitysvuokrasta ja samalla määrättiin talo-osasto suorittamaan huoneiston korjaustyöt.

Stansvikin kesäkoti. Helsingin kaupungin virkamiesyhdistykselle myönnettiin [3]) oikeus rakentaa Stansvikin kesäkodin alueelle tenniskenttä ja krokettikenttä. Talo-osasto velvoitettiin huolehtimaan tenniskentän rakentamisesta, jota varten myönnettiin kaupungintalojen korjausten tililtä 250 000 mk:n suuruinen määräraha.

Haltialan kartanon vanha päärakennus päätettiin [4]) siirtää talo-osaston hallintaan sekä oikeuttaa talo-osasto suorittamaan rakennuksen kunnostaminen häädettyjen perheiden tilapäismajoitukseen sopivaksi.

Huoneiston luovuttaminen asevelvollisuuskutsuntoja varten. Helsingin sotilaspiirin esikunnalle päätettiin [5]) luovuttaa asevelvollisuuskutsuntoja varten Erottajan kalliosuojasta 400 m²:n tila syyskuun ajaksi 32 000 mk:n korvauksesta vapaine lämpöineen ja valoineen ilman kalustoa ja siivousta.

Helsingin väestönlaskennan keskustoimikunnan käyttöön, joulukuun viimeisenä päivänä toimeenpantua väestönlaskentaa varten luovutettiin [6]) kouluista ym. huoneistoista kansliahuoneita yhteensä 390 450 mk:n vuokrasta.

Opaskerhon huoneisto. Urheilu- ja retkeilylautakunta oikeutettiin [7]) käyttämään toimistohuonettaan keskiviikkoiltaisin Opaskerhon englanninkielen kursseihin olympiakisoihin saakka.

V:n 1951 henkikirjoitusilmoitusten vastaanottopaikoiksi talo-osasto oikeutettiin [8]) vuokraaman tarvittavat tilapäishuoneistot.

Pukinmäen kartanon päärakennuksen lämmitys ja vartiointi. Lautakunta päätti [9]) palkata rouva T. Tammisen lokakuun 1 p:stä 1949 alkaen, niin kauan kuin hän huoneistossa asui, huolehtimaan Pukinmäen kartanon päärakennuksen lämmityksestä ja vartioinnista 3 210 mk:n kuukausipalkkiosta, joka korotettiin toukokuun 1 p:stä 1950 4 935 mk:ksi.

Vuokralaisten ottaminen kaupungin rakennuttamiin Arava-taloihin. Kiinteistölautakunta antoi [10]) talo-osaston tehtäväksi yhteistoiminnassa asuntotuotantokomitean kanssa ottaa vuokralaiset kaupungin rakennuttamiin Arava-taloihin.

Tilapäisten asukkaiden ottaminen kalliosuojiin. Kaupungin kalliosuojissa olevien tilapäisten majoituspaikkojen vuokraajia Koulumatkailutoimisto oy:tä ja Seurakuntien huoltokeskusta päätettiin [11]) kehoittaa asukkeja näihin majapaikkoihin ottaessaan antamaan etusija kaupungissa kirjoilla ja vakinaisessa työssä oleville henkilöille.

Pukinmäen VPK:n kanssa tehdyn vuokrasopimuksen purkaminen. Päätettiin [12]) purkaa syyskuun 19 p:nä 1949 tehty vuokrasopimus, jolla lautakunta oli vuokrannut Pukinmäen VPK:lta huoneiston kansakoulun tarpeisiin VPK:n omistamasta talosta Urheilutie 6:sta, päättyväksi marraskuun 30 p:nä 1949, ja hyväksyä marraskuun vuokraksi 5 000 mk.

Eräiden huoneistojen vuokrasopimusten irtisanominen. Päätettiin [13]) sanoa irti Laurellska skolans fastighet ab. nimisen yhtiön Ritarikadun 5:ssä sijaitsevaa kouluhuoneistoa koskeva vuokrasopimus ja samaten Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistyksen Liisankatu 27:ää koskeva vuokrasopimus, molemmat päättyviksi toukokuun 31 p:nä.

Talo-osasto oikeutettiin [14]) sanomaan irti Oy. Novitas nimisen tukkuliikkeen, H. Lahtosen vihanneskaupan ja Helsingin pitäjän ym. käräjäkuntain kihlakunnan oikeuden huoneistoja koskevat vuokrasopimukset kaupungin omistamasta talosta Aleksanterinkatu 16—18:ssa kaupungin omaa käyttöä varten.

Lastentarhojen keittomahdollisuudet. Sirkkula-, Onnela-, Fylgia- ja Rauhala-lastentar-

[1]) Kiint. lautak. 17 p. heinäk. 1 375 §. — [2]) S:n 23 p. tammik. 175 §. — [3]) S:n 24 p. huhtik. 864 §, 8 p. toukok. 962 §; ks. tämän kert. I osan. s. 174. — [4]) Kiint. lautak. 20 p. marrask. 2 114 §; ks. tämän kert. I osan. s. 211. — [5]) Kiint. lautak. 5 p. kesäk. 1 183 §. — [6]) S:n 27 p. marrask. 2 171 §. — [7]) S:n 20 p. helmik. 411 §. — [8]) S:n 27 p. marrask. 2 178 §. — [9]) S:n 9 p. tammik. 13 §, 2 p. lokak. 1 769 §. — [10]) S:n 27 p. maalisk. 617 §. [11]) S:n 9 p. lokak. 1 846 §.— [12]) S:n 9 p. tammik. 60 §. — [13]) S:n 15 p. toukok. 1 026 §. — [14]) S:n 17 p. huhtik. 779 §.

hoille päätettiin [1]) luovuttaa talosta Kruunuvuorenkatu 11—13 vapautuneet kaasuliedet.

Kellarikomerot päätettiin [2]) luovuttaa Kumpulan kunnallisten asuintalojen vuokralaisten käyttöön ilman vuokraa heinäkuun 1 p:stä alkaen.

Tervalammen työlaitoksen kiinteistöjen palovakuutukset. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti päätettiin [3]) Tervalammen työlaitoksen erinäiset rakennukset vakuuttaa palon varalta Kaupunkien yleinen ja Tarmo-vakuutusyhtymässä osittain ainaisesti 33 626 000 mk:n arvosta, josta vakuutusmaksu vuodessa oli palosuojelumaksuineen 153 818 mk 10 v:n aikana, sekä osittain vuosivakuutuksena 7 641 000 mk:n arvosta, josta vakuutusmaksu vuodessa palosuojelumaksuineen oli 21 303 mk.

Liljekullan huvila-alueen palovakuutukset. Päätettiin [4]), ettei Haagassa, Liljekullan huvila-alueella olevan kiinteistön palovakuutuksia enää joulukuun 31 p:n jälkeen jatkettu.

Talo-osaston hoitoon määrätyt kiinteistöt. Vuoden kuluessa päätettiin [5]) siirtää talo-osaston hallintaan seuraavat kiinteistöt: 6. kaupunginosan korttelin n:o 114 talo ja tontti; 22. kaupunginosan korttelin n:o 530 Vallilantien 8:ssa oleva rakennus; Kulosaaresta tila RN 1^{61}; Malmin kylästä tila n:o 1 RN 1^{58}, Kullen niminen tila RN 7^{74}, Tomtebo niminen tila RN 1^{23}, tilat RN 2^{6} ja RN 3^{22} sekä 1.8 ha:n suuruinen alue Strömsin tilasta RN 4; Munkkiniemestä tila RN 1^{589}; Tapanilan kylästä Stenbrottet tila RN 5^{172} sekä tilat Br 304 RN 10^{40}, B 92 RN 12^{238}, U 29 A RN 6^{424}, U 29 B RN 6^{425} ja U 29 C RN 6^{426}; sekä Pakilasta lastentarha-terveystalo.

Rappeutuneiden rakennusten myynti. Vuoden aikana myytiin [6]) joko huutokaupalla tai ostotarjouksen perusteella rappeutuneita rakennuksia purettavaksi ja pois kuljetettavaksi.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Kertomusvuoden aikana hyväksyttiin [7]) mm. eräiden myyntikioskien rakennus- tai korjauspiirustukset, Merimiehenkatu 43:ssa olevan rakennuksen muutos- ja korjaustöiden piirustukset sekä Maunulaan rakennettavien ns. läpikulkutalojen piirustukset.

Muutos- ja korjaustyöt. Kertomusvuoden aikana päätettiin [8]) suorittaa useita huoneistojen ja rakennusten muutos-, korjaus-, siistimis- ym. rakennustöitä. Niihin tarvittavat määrärahat päätettiin monessa tapauksessa anoa kaupunginhallitukselta.

Vuokrankorotukset. Vuoden aikana käsiteltiin lukuisia, kaupungin virastoja ja laitoksia varten vuokrattuja huoneistoja ja kaupungin itsensä omistamia huoneistoja koskevia vuokrantarkistuksia, jotka enimmäkseen koskivat lämmityskustannuksia ja vuokrankorotusta.

Kauppahallit. Kertomusvuoden aikana vuokrattiin ilman huutokauppaa vapaina olleita kauppahallien myymälöitä seuraavasti: Hakaniemenhallista 14 myymälää [9]), Hietalahdenhallista 6 [10]), Kasarmitorinhallista 7 [11]) ja Kauppatorinhallista 10 myymälää [12]).

Talo-osasto oikeutettiin [13]) sulkemaan Kasarmitorinhalli elokuun ajaksi sisäkorjauksien vuoksi ja vapauttamaan hallin vuokraajat elokuun vuokran maksamisesta.

Vuoden aikana käsiteltiin lisäksi asioita, jotka koskivat hallimyymälän vuokraoikeuden siirtoa, myymälän vaihtamista toiseen vapaana olevaan, vuokrasopimuksen irtisanomista ja vuokran alennusanomuksia.

Kaupunginreviisorille annettiin [14]) myös lausunto hallimyymälöiden vuokrausmenetelmästä.

Torikauppa. Kauppatorin maalaisriveistä vuokrattiin [15]) huutokaupalla v:ksi 1950 kaikki tarjotut 22 kiinteätä puutarhatuotteiden myyntipaikkaa yhteensä 75 500 mk:n

[1]) Kiint. lautak. 22 p. toukok. 1 071 §. — [2]) S:n 5 p. kesäk. 1 184 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 169 §. — [4]) S:n 3 p. huhtik. 704 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 143 §, 13 p. helmik. 299 §, 8 p. toukok. 922 §, 23 p. lokak. 1 907 §. — [6]) S:n 9 p. tammik. 67 §, 3 p. huhtik. 698 §, 17 p. huhtik. 782 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 63 §, 17 p. huhtik. 774 §, 2 p. toukok. 910 §, 18 p. syysk. 1 708 §, 23 p. lokak. 1 935 §. — [8]) S:n 16 p. tammik. 104 ja 109 §, 13 p. helmik. 351 §, 6 p. maalisk. 503 ja 504 §, 20 p. maalisk. 601 ja 604 §, 17 p. huhtik. 776 ja 777 §, 17 p. huhtik. 783 §, 24 p. huhtik. 859 §, 19 p. kesäk. 1 269 §, 3 p. heinäk. 1 331 §, 31 p. heinäk. 1 416 §, syysk. 18 p. 1 697 §, 2 p. lokak. 1 797 §, 20 p. marrask. 2 116 §, 11 p. jouluk. 2 251 § ja 18 p. jouluk. 2 290 §. — [9]) Taloj. 7 p. maalisk. 6 §, 17 p. toukok. 16 §, 18 p. heinäk. 20 §, 26 p. elok. 26 §, 11 p. jouluk. 36 §. — [10]) S:n 7 p. maalisk. 9 §, 17 p. toukok. 15 §, 26 p. syysk. 29 §. — [11]) S:n 7 p. maalisk. 7 §, 17 p. toukok. 14 §, 18 p. heinäk. 21 §. — [12]) S:n 7 p. maalisk. 8 §, 17 p. toukok. 13 §, 18 p. heinäk. 19 §, kiint. lautak. 14 p. elok. 1 475 §. — [13]) S:n 17 p. heinäk. 1 370 §. — [14]) Taloj. 7 p. maalisk. 10 §. — [15]) Kiint. lautak. 9 p. tammik. 56 §.

kuukausivuokrasta ja 8 perunanmyyntipaikkaa yhteensä 48 500 mk:n kuukausivuokrasta.

Samat paikat vuokrattiin [1]) huutokaupalla myöskin v:ksi 1951, edelliset yhteensä 76 900 mk:n ja jälkimmäiset yhteensä 21 300 mk:n kuukausivuokrasta.

Savu- ja suolakalanmyyntipaikoista muutettiin [2]) Kauppatorilla 26 hedelmien myyntipaikoiksi ja kuukausivuokraksi vahvistettiin 600 mk, Hakaniementorilla 7 tuoreen kalan myyntipaikoiksi, kuukausivuokra 300 mk sekä Töölöntorilla 13 hedelmien myyntipaikoiksi, samoin kuukausivuokra 300 mk.

Hietalahdentorin III:een kortteliin määrättiin [3]) uusi sokeaintuotteiden myyntipaikka.

Virvoitusjuomakioskit. Kertomusvuoden kesäkaudeksi vuokrattiin [4]) huutokaupalla kaikki 43 vuokralle tarjottua virvoitusjuomakioskia yhteensä 19 470 000 mk:n vuokrasta, yksi sillä ehdolla, että vuokraajan oli maksettava maksamatta olleet veroerät heti.

Herra H. Koskinen oikeutettiin [5]) rakentamaan esittämiensä piirustusten mukainen virvoitusjuomakioski vesijohtolaitteineen asemakaavaosaston määräämään paikkaan Käpylän Etumetsään sillä ehdolla, että kioski siirtyi heti valmistuttuaan korvauksetta kaupungin omaisuudeksi, ja että hakija sai oikeuden käyttää sitä ilman vuokraa kolmena myyntikautena. Kioskin rakennustyötä valvottiin kaupungin puolesta ja rakennus oli hyväksyttävä ennen vuokrasopimuksen tekemistä.

Rouva E. Koskiselle myönnettiin [6]) oikeus pitää omistamaansa kioskia kaupungin maalla Tullivuoren- ja Porvoontien risteyksessä huhtikuun 16 p:stä lokakuun 15 p:ään 20 000 mk:n vuokrasta, josta puolet oli maksettava vuokrakauden alkaessa ja toinen puoli kesäkuun 1 p:nä.

Rouva A. M. Karlssonille myönnettiin [7]) Haagassa, raitiotien päätepysäkin luona olevan kioskin pito-oikeus edelleen kertomusvuoden myyntikaudeksi ja vuokraksi määrättiin 3 400 mk, joka oli maksettava viimeistään huhtikuun 30 p:nä.

Rouva E. M. Lagervallille myönnettiin [8]) edelleen Munkkiniemessä raitiotien päätepysäkin luona olevan kioskin pito-oikeus kertomusvuoden myyntikaudeksi. Vuokra, joka oli 3 400 mk, oli maksettava viimeistään huhtikuun 30 p:nä.

Leskirouva M. Michelssonille myönnettiin [9]) kioskinpito-oikeus kaupungin maalle Pakilaan Uuden Hyryläntien ja Huvilatien kulmaan 20 000 mk:n vuokrasta, josta puolet oli maksettava sopimusta tehtäessä ja puolet viimeistään toukokuun 30 p:nä. Vuokrakaudeksi vahvistettiin kertomusvuoden jäljellä ollut osa ja myyntikaudeksi toukokuun 1 p:n ja lokakuun 15 p:n välinen aika.

Liitosalueella olevien kioskien vuokraehtoja määrättäessä noudatettiin yleensä kantakaupungin kioskeja koskevia säännöksiä.

Radioasentaja O. Raatikainen päätettiin [10]) vapauttaa Eläintarhan kioskia koskevasta huutokauppatarjouksestaan ja hänelle päätettiin palauttaa 82 500 mk:n suuruinen huutokauppavuokra, josta oli vähennetty 3 000 mk huutokauppakustannuksia. Ko. kioski vuokrattiin uudelleen toukokuun 26 p:nä pidetyssä huutokaupassa.

Päätettiin [11]) hyväksyä Suomen siviili- ja asevelvollisuusinvaliidien liiton rakennuttamat kioskit vastaanotetuiksi ja samalla kehoittaa liittoa omalla kustannuksellaan vakuuttamaan kaupungin hyväksi palon varalta sen hallinnassa olevat kioskit niiden täydestä arvosta.

Myyntikioskien rakentaminen linja-autoaseman odotushuoneeseen. Helsingin rohdos oy. — Helsingfors drog ab. niminen yhtiö päätettiin [12]) oikeuttaa rakentamaan linja-autoaseman odotushuoneeseen n. 1.5×2.5 m:n suuruiselle lattia-alalle hyväksyttyjen piirustusten mukainen kioski sekä harjoittamaan siinä kemikaliotuotteiden myyntiä helmikuun 1 p:stä lähtien toistaiseksi. Irtisanomisajaksi määrättiin 3 kuukautta ja vuosivuokraksi 48 000 mk, johon ei sisältynyt korvausta lämmöstä ja valosta. Vuokrasopimukseen otettiin lisäehto, jonka mukaan kioskin aukioloaikaan nähden oli noudatettava, mitä kauppaliikkeiden ja liiketoimistojen aukioloajasta elokuun 2 p:nä 1946 annetun lain 1 ja 2 §:ssä on säädetty.

---

[1]) Kiint. lautak. 4 p. jouluk. 2 219 §, 18 p. jouluk. 2 298 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 793—795 §. — [3]) S:n 28 p. elok. 1 551 §. — [4]) S:n 13 p. maalisk. 556 §, 3 p. huhtik. 707 §. — [5]) S:n 16 p. tammik. 103 §. — [6]) S:n 17 p. huhtik. 787 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 788 §. — [8]) S:n 17 p. huhtik. 789 §. — [9]) S:n 24 p. huhtik. 869 §. — [10]) S:n 17 p. huhtik. 798 §, 5 p. kesäk. 1 186 §, 17 p. heinäk. 1 376 §. — [11]) S:n 28 p. elok. 1 554 §. — [12]) S:n 9 p. tammik. 62 §, 13 p. maalisk. 547 §.

Arpajaisyhdistys oikeutettiin [1]) rakentamaan linja-autoaseman odotushuoneeseen n. 84 × 99 cm:n suuruiselle lattia-alalle hyväksyttyjen piirustusten mukainen kioski sekä harjoittamaan siinä arpojen myyntiä kesäkuun 1 p:stä toistaiseksi. Irtisanomisaika oli 3 kuukautta ja vuosivuokra 60 000 mk, johon ei sisältynyt korvausta lämmöstä ja valosta.

Jäätelönmyyntipaikat. Pidetyssä huutokaupassa vuokrattiin [2]) kertomusvuoden kesäkaudeksi kaikki 58 vuokralle tarjottua jäätelönmyyntipaikkaa yhteensä 32 855 000 mk:n vuokrasta, muutamat sillä ehdolla, että maksamattomat veroerät oli heti maksettava. Huutokauppatilaisuudessa oli suoritettava 30 % myyntikauden vuokrasta ennen huudon lopullista hyväksymistä.

Kulosaaren jäätelönmyyntipaikka päätettiin [3]) siirtää Herttoniemen valtatien ja Laiturinkadun kulmaan.

Makkaranmyyntipaikat. V:n 1951 makkaranmyyntipaikat vuokrattiin [4]) huutokaupalla yhteensä 1 230 000 mk:n vuokrasta.

Rouva K. Henriksson vapautettiin [5]) Kauppatorin makkaranmyyntipaikkaa koskevasta huutokauppatarjouksestaan ja myyntipaikka vuokrattiin huutokaupalla uudelleen.

G. Nymanin perikunnalle päätettiin [6]) myöntää vapautus Runeberginkadun ja Caloniuskadun kulmassa sijaitsevan makkaranmyyntipaikan vuokrasopimuksesta maaliskuun 31 p:stä lähtien ja palauttaa ko. myyntipaikasta suoritettu ennakkomaksu sen jälkeen, kun vuokrat olisi maksettu sopimuksen päättymishetkeen asti. Paikka vuokrattiin uudelleen toukokuun 26 p:nä pidetyssä huutokaupassa.

H. Haapanen oikeutettiin [7]) siirtämään makkaranmyyntinsä Malmilta Hämeentien ja Sturenkadun kulmaan ja kuukausivuokraksi vahvistettiin 10 000 mk.

Kukanmyyntipaikat. Pidetyssä huutokaupassa [8]) vuokrattiin kertomusvuoden kesäkaudeksi kaikki 19 vuokralle tarjottua kukanmyyntipaikkaa yhteensä 2 290 000 mk:n vuokrasta, yksi kuitenkin sillä ehdolla, että maksamattomat veroerät oli heti maksettava. Huutokauppatilaisuudessa perittiin 30 % myyntikauden vuokrasta.

Kukkakauppias H. Reimes päätettiin [9]) vapauttaa huutokauppasitoumuksestaan ja siirtää hänen kukanmyyntipaikkansa vuokraoikeus rouva S. Heiskaselle samasta vuokrasta.

Valokuvauspaikat. Pidetyssä huutokaupassa vuokrattiin [10]) kertomusvuoden kesäkaudeksi 8:sta vuokralle tarjotusta valokuvauspaikasta 7 yhteensä 140 000 mk:n vuokrasta. Huutokauppatilaisuudessa oli maksettava 30 % myyntikauden vuokrasta.

Valokuvauspaikkojen toimintakausi hyväksyttiin [11]) alkavaksi huhtikuun 2 p:nä.

Sanomalehtien myyntipaikat. Päätettiin [12]) oikeuttaa Pikatoimisto Mars huolehtimaan v:n 1950 aikana entiseen tapaan sanomalehtien katumyynnistä ja määrättiin edellisen vuoden myyntipaikkojen lisäksi kaksi uutta paikkaa.

Kengänkiilloituspaikat vuodeksi 1950 määrättiin [13]).

Joulukuusien myyntipaikat kertomusvuoden jouluksi vuokrattiin [14]) huutokaupalla yhteensä 325 500 mk:n vuokrasta.

Pelastusarmeijan joulupatojen pystyttämiseen myönnettiin [15]) tavanomainen lupa joulukuun 16 ja 18 p:ksi.

Uudenvuodentinan valantapaikkoja päätettiin [16]) vuokrata uudenvuodenyöksi Helsingin invaliidien yhdistykselle.

Katujen joulukoristelu. Suostuttiin [17]) useiden liikkeiden yhteisesti tekemiin anomuksiin saada koristaa katuosuutensa ns. joulukaduksi joulukuun aikana. Koristeluun oli lisäksi hankittava poliisilaitoksen lupa, noudatettava sähkö- ja liikennelaitoksen ohjeita sekä poistettava koristelulaitteet viipymättä määräajan päätyttyä. Lisäksi myönnettiin [18]) eri liikkeille lupia joulukoristeiden pystyttämiseen myymälänsä ulkopuolelle.

Lupa pullonkeräyksen järjestämiseen ja vastaanottoaitausten pystyttämiseen 10:een eri paikkaan myönnettiin [19]) Nuorten talkoiden kannatusyhdistykselle korvauksetta.

---

[1]) Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1 119 §. — [2]) S:n 13 p. maalisk. 555 ja 557 §, 3 p. huhtik. 708 §, taloj. 7 p. maalisk. 11 §. — [3]) Kiint. lautak. 8 p. toukok. 971 §. — [4]) S:n 4 p. jouluk. 2 218 §, 18 p. jouluk. 2 296 §. — [5]) S:n 30 p. tammik. 235 §, 5 p. kesäk. 1 185 §. — [6]) S:n 27 p. maalisk. 657 §, 5 p. kesäk. 1 185 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 797 §. — [8]) 13 p. maalisk. 558 §, 3 p. huhtik. 709 §. — [9]) S:n 17 p. huhtik. 799 §. — [10]) S:n 13 p. maalisk. 559 §, 3 p. huhtik. 710 §. — [11]) S:n 27 p. maalisk. 656 §. — [12]) S:n 17 p. huhtik. 791 §. — [13]) S:n 17 p. huhtik. 790 §. — [14]) S:n 18 p. jouluk. 2 297 §. — [15]) S:n 11 p. jouluk. 2 256 §. — [16]) S:n 18 p. jouluk. 2 295 §. — [17]) S:n 13 p. marrask. 2 066 §, 20 p. marrask. 2 118 §, 27 p. marrask. 2 174—2 177 §, 4 p. jouluk. 2 222 §. — [18]) S:n 4 p. jouluk. 2 223—2 225 §. — [19]) S:n 2 p. toukok. 906 §.

Arpojen myynti. Myönnettiin eräissä tapauksissa lupa arpojen myyntiin arpajaisvoittona olevasta autosta, pidennettiin arpojen myyntiin sallittua aikaa sekä myönnettiin lupia erilaisten arpajaisvoittojen, kuten autojen, moottoripyörien ja veneiden, näytteille asettamiseen.

Mainonta. Kertomusvuoden aikana myönnettiin useita lupia mainostaulujen, -pilareiden ja -julisteiden tilapäiseen pystyttämiseen.

Suomen ulkomainonta oy:lle myönnettiin [1]) oikeus asettaa 8 mainostaulua Kaisaniemenkatu 11:tä rajoittavaan aitaan yhteensä 24 000 mk:n vuosivuokrasta sillä ehdolla, että yhtiö sitoutui kunnostamaan ko. aidan kesäkuun 10 p:ään mennessä. Yhtiölle myönnettiin [2]) lisäksi oikeus voimassa olevan vuokrasopimuksensa puitteissa lisätä mainospilareiden ja -taulujen paikkoja.

Kunnallisvaalien mainostusta koskevat määräykset päätettiin [3]) julkaista päivälehdissä lokakuun 1 ja 2 p:nä.

Vallilan kerhokeskuksen avustus. Vallilan kerhokeskukselle myönnettiin [4]) kertomusvuonna talo-osaston käytettävissä olevista kasvatustoiminnan määrärahoista yhteensä 41 183 mk eri tarkoituksiin sekä v:n 1951 samoista määrärahoista 11 631 mk aikakauslehtien tilaamiseen.

Auton hankkiminen talo-osastolle. Päätettiin [5]) hyväksyä v:n 1951 menoarvioon merkittäväksi 600 000 mk yhdistetyn henkilö- ja kuorma-auton hankkimiseksi talo-osaston käyttöön.

Rakennusalan maalaustöiden nimikkeistö ja hinnoitteluohje-opas esimerkkeineen, jonka oli toimittanut Suomen maalarimestariliitto, päätettiin [6]) tilata talo-osaston käyttöön.

Käyttövarat. Lautakunnan käyttövaroista myönnettiin talo-osaston asentajille, lämmittäjille, kirvesmiehille ym. korvauksia ansionmenetyksistä sairausajalta.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin asioista, jotka mm. koskivat: korjaus- ja muutostöitä [7]), Somerontien 10—12 tonttien rakentamista [8]), talonmiesten, lämmittäjien ja siivoojien palkkausta tai virka-asuntoja [9]), Pakilan lastentarha-terveystaloa [10]), rappeutuneiden rakennusten myymistä, purkamista ja niiden alueen siistimistä [11]), Hämeentieltä Malmin kunnallisille asunnoille johtavan Opistontien osan hoitamista [12]), kiinteistöjen palovakuuttamista [13]), katolta vyöryneen lumen aiheuttamien autovaurioiden korvaamista [14]), virvoitusjuomakioskien rakentamista liitos- ja esikaupunkialueille [15]), Kumpulan kunnallisten asuntojen vuokrien määräämistä [16]), poliisijärjestyksen 12. §:ään tehtävää lisäystä [17]), virkapuvun hankkimista virastotalojen ovenvartijoille [18]), avustuksen myöntämistä Stansvikin kesäkodin hoitoon [19]), kiinteistöjen ostamista tai vuokralle ottoa [20]), rautatieasemarakennuksen edustalla tapahtuvaa myyntitoimintaa, valokuvausta ym [21]), Hakaniemenhallin yölämmitystä [22]), Esplanaadikappelin ja Kaivohuoneen hoidon, korjausten ja ravintolanpidon järjestämistä [23]), Vallilan kesäteatterin rakennusten ja alueen kunnostamista [24]), korttelin n:o 585 tukimuurien uusimistyön loppuun saattamista [25]), talon Kruunuvuorenkatu 11—13 lämmityskustannuksia [26]), kahden käyttökelvottoman kaasulieden myymistä [27]), painotuotteiden myymistä yleisillä paikoilla [28]), virvoitusjuomakioskien vuokraamista Sotainvaliidien veljesliiton käyttöön [29]), kalliosuojien majapaikkojen majoitusmaksujen korottamista [30]), väliaikaisten asuntorakennusten hankkimista uudisrakennustoiminnan vuoksi häädetyille perheille [31]), Leppävaaran

[1]) Kiint. lautak. 5 p. kesäk. 1 192 §. — [2]) S:n 6 p. marrask. 2 026 §. — [3]) S:n 4 p. syysk. 1 594 §. — [4]) Taloj. 7 p. maalisk. 3 §, 11 p. jouluk. 33 ja 34 §. — [5]) Kiint. lautak. 12 p. kesäk. 1 221 §. — [6]) S:n 17 p. huhtik. 801 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 52 §, 13 p. maalisk. 550 §, 17 p. huhtik. 770 ja 786 §, 30 p. toukok. 1 117 §, 31 p. heinäk. 1 420 §, 14 p. elok. 1 469 §, 25 p. syysk. 1 752 ja 1 756 §, 2 p. lokak. 1 800 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 61 §, 3 p. heinäk. 1 317 §. — [9]) S:n 16 p. tammik. 105 §, 27 p. helmik. 450, 454 ja 457 §, 2 p. toukok. 904 §, 15 p. toukok. 1 030 §, 30 p. lokak. 1 993 §. — [10]) S:n 6 p. helmik. 286 §, 13 p. marrask. 2 060 §. — [11]) S:n 13 p. helmik. 350 §, 3 p. huhtik. 697 §, 2 p. toukok. 911 §, 5 p. kesäk. 1 190 §, 3 p. heinäk. 1 324 §, 17 p. heinäk. 1 378 §, 13 p. marrask. 2 064 §. — [12]) S:n 6 p. maalisk. 507 §. — [13]) S:n 6 p. maalisk. 508 §, 25 p. syysk. 1 753 §. — [14]) S:n 6 p. maalisk. 513 §, 20 p. maalisk. 606 §. — [15]) Taloj. 7 p. maalisk. 2 §, kiint. lautak. 13 p. maalisk. 548 §. — [16]) S:n 3 p. huhtik. 699 §. — [17]) S:n 24 p. huhtik. 851 §. — [18]) S:n 24 p. huhtik. 862 §, 20 p. marrask. 2 115 §. — [19]) S:n 2 p. toukok. 905 §. — [20]) S:n 8 p. toukok. 961 §, 19 p. kesäk. 1 273 §, 17 p. heinäk. 1 368 §, 25 p. syysk. 1 749 §, 18 p. jouluk. 2 291 §. — [21]) S:n 22 p. toukok. 1 074 §. — [22]) S:n 30 p. toukok. 1 121 §. — [23]) S:n 30 p. toukok. 1 133 §, 30 p. lokak. 1 994 §, 6 p. marrask. 2 027 §. — [24]) S:n 12 p. kesäk. 1 227 §. — [25]) S:n 3 p. heinäk. 1 318 §. — [26]) S:n 17 p. heinäk. 1 366 §. — [27]) 17 p. heinäk. 1 377 §. — [28]) S:n 14 p. elok. 1 466 §. — [29]) S:n 28 p. elok. 1 552 §. — [30]) S:n 18 p. syysk. 1 705 §. — [31]) S:n 18 p. syysk. 1 707 §, taloj. 6 p. lokak. 31 §, kiint. lautak. 9 p. lokak. 1 842 §.

kartanon ruokakellon luovuttamista Tersmedenin sukuyhdistykselle [1]), joukkomajoituksen järjestämistä yksinäisille miehille [2]), maidontarkastamon rakennuksen siirtämistä talo-osaston hallintaan [3]), ilmoitusten, tiedonantojen ja koristeiden ripustamista katujen ja muiden yleisten paikkojen yläpuolelle [4]), ehdokkaiden nimeämistä kaupungin edustajiksi Bostads aktiebolaget Mechelingatan n:o 38 nimisen yhtiön johtokuntaan ja tilintarkastajistoon [5]) sekä kaupungin irtaimen omaisuuden leimaamista [6]).

Palkkalautakunnalle tehtiin [7]) esitys poliisilaitoksen yhden siivoojan viran siirtämisestä korkeampaan palkkaluokkaan.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin asioista, jotka mm. koskivat: virvoitusjuomakioskeja ym. myyntipaikkoja [8]), purettavista rakennuksista asunnottomiksi jäävien asukkaiden sijoittamista ja yksityisten asunto-olojen parantamista [9]), huoneistojen luovuttamista kaupungin laitosten käyttöön [10]), kunnalliskodin henkilökunnan asuntokysymyksen järjestämistä [11]), huoneistojen muutos- ja korjaustöitä [12]), Katajanokan kalliosuojan hoidon järjestämistä asosiaalisten ainesten majoittamista silmällä pitäen [13]), paikkojen vuokrausta pyöriviä valomainospilareita varten [14]), vuokrien määräämistä [15]), retkeilymajan järjestämistä [16]), virka-asunnon määräämistä [17]), lämmittäjän ylityö- tai päivystyskorvausta [18]), Helsingin väestön päärekisterin huoneistokysymystä [19]), Kumpulan kunnallisten asuntojen korjauksia ja vuokria [20]), kaupungin ostettavaksi tarjottuja kiinteistöjä [21]), toriajan pidentämistä [22]), työttömyystöiden järjestämistä mahdollisen naistyöttömyyden esiintyessä [23]), ns. Sederholmin talon kunnostamista ja käyttöä [24]), liitosalueella vallitsevien epäkohtien korjaamista [25]), vihannestukkukaupan järjestämistä [26]), opetuskeittiön järjestämistä Käpylään [27]), tonttialueen vuokraamista Kaarelan ruotsinkieliselle kansakoululle [28]), kaupungin omistamien huviloiden ja rakennusten vuokraamista kesäasunnoiksi [29]), Mäkelänkatu 37—43:ssa olevan talon siivoustyön jakamista [30]), myymälän aukioloajan pidentämistä veikkauskuponkien vastaanottoa varten [31]), tuhoutuneen Malmin sairaalan jäännösten poistamista [32]), luvan myöntämistä mainoslehtisten levittämiseen lentokoneesta [33]), raha-avustusten myöntämistä [34]), kalliosuojien majoitusmaksujen korottamista [35]), terveystalon rakentamista ja lastentarhan perustamista Vartiokylään [36]), Töölönkatu 55:n pihan kunnossapitovelvollisuutta [37]), kaupungin omistamien Kiljavan parantolan hoitopaikkojen eli vastaavien parantolaosakeyhtiön osakkeiden luovutushinnan määräämistä [38]), Ebeneserkodin pihamaan kunnostamista [39]) sekä Kaivohuoneen ja Esplanaadikappelin ravintoloiden korjausmäärärahojen kuolettamista [40]).

Lausuntoja annettiin lisäksi: palkkalautakunnalle palkkausasioista [41]), terveydenhoitolautakunnalle Matkaravinto oy:n jäätelönmyyntipaikoista [42]), urheilu- ja retkeilylautakunnalle virvokkeiden myynnistä urheilukentillä [43]), maistraatille Lauttasaaren tienviitoista [44]) sekä eri viranomaisille asunto-osakkeiden ym. kiinteistöjen arviohinnoista.

---

[1]) Kiint. lautak. 2 p. lokak. 1 794 §. — [2]) S:n 23 p. lokak. 1 931 §. — [3]) S:n 23 p. lokak. 1 939 §. — [4]) S:n 20 p. marrask. 2 110 §. — [5]) S:n 11 p. jouluk. 2 250 §. — [6]) S:n 18 p. jouluk. 2 294 §. — [7]) S:n 13 p. marrask. 2 068 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 55 §, 5 p. kesäk. 1 181 §, 28 p. elok. 1 553 §, 2 p. lokak. 1 801 §. — [9]) S:n 9 p. tammik. 59 §, 27 p. helmik. 447 §. — [10]) S:n 16 p. tammik. 102, 114 §, 13 p. maalisk. 549 §, 24 p. huhtik. 853 §, 14 p. elok. 1 467 §, 4 p. syysk. 1 587 §, 2 p. lokak. 1 798 §, 9 p. lokak. 1 847 ja 1 848 §, 20 p. marrask. 2 112 §, 18 p. jouluk. 2 289 §. — [11]) S:n 23 p. tammik. 161 §. — [12]) S:n 23 p. tammik. 162 §, 20 p. helmik. 402 §, 27 p. helmik. 449 §, 24 p. huhtik. 852 §, 30 p. toukok. 1 120 §, 18 p. syysk. 1 696 §, 25 p. syysk. 1 751 §. — [13]) S:n 23 p. tammik. 164 §. — [14]) S:n 23 p. tammik. 168 §, 13 p. maalisk. 546 §. — [15]) S:n 30 p. tammik. 232 §, 6 p. helmik. 291 §, 30 p. toukok. 1 131 §, 3 p. heinäk. 1 334 §, 6 p. marrask. 2 021 §. — [16]) S:n 6 p. helmik. 289 §. — [17]) S:n 13 p. maalisk. 553 §. — [18]) S:n 20 p. maalisk. 600 §. — [19]) S:n 27 p. maalisk. 646 §. — [20]) S:n 27 p. maalisk. 647 §. — [21]) S:n 17 p. huhtik. 773 §, 19 p. kesäk. 1 271 §, 13 p. marrask. 2 057 ja 2 061 §, 4 p. jouluk. 2 214 §. — [22]) S:n 2 p. toukok. 901 §. — [23]) S:n 8 p. toukok. 966 §. — [24]) S:n 8 p. toukok. 967 §, 2 p. lokak. 1 795 §. — [25]) S:n 8 p. toukok. 972 §, 22 p. toukok. 1 072 §, 12 p. kesäk. 1 222 §, 19 p. kesäk. 1 268 §, 3 p. heinäk. 1 321 §. — [26]) S:n 22 p. toukok. 1 073 §. — [27]) S:n 30 p. toukok. 1 118 §. — [28]) S:n 30 p. toukok. 1 125 §. — [29]) S:n 5 p. kesäk. 1 180 §. — [30]) S:n 12 p. kesäk. 1 218 §. — [31]) S:n 12 p. kesäk. 1 223 §. — [32]) S:n 3 p. heinäk. 1 325 §. — [33]) S:n 14 p. elok. 1 472 §. — [34]) S:n 28 p. elok. 1 540—1 542 §. — [35]) S:n 28 p. elok. 1 555 §. — [36]) S:n 16 p. lokak. 1888 ja 1 889 §. — [37]) S:n 16 p. lokak. 1 891 §. — [38]) S:n 11 p. jouluk. 2 248 §. — [39]) S:n 11 p. jouluk. 2 253 §. — [40]) S:n 11 p. jouluk. 2 257 §. — [41]) S:n 6 p. helmik. 293 §, 13 p. helmik. 358 §, 18 p. jouluk. 2 293 §. — [42]) S:n 22 p. toukok. 1 074 §. — [43]) S:n 4 p. syysk. 1 591 §. — [44]) S:n 27 p. marrask. 2 170 §.

8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset

Kiinteistötoimiston maatalousosaston toiminnastaan v. 1950 antama kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Henkilökunta. Osaston päällikkönä oli agronomi J. Kukkonen, aluksi virkaatekevänä ja lokakuun 1 p:stä alkaen kaupunginhallituksen valitsemana kaupunginagronomina. I apulaisagronomin tehtäviä hoiti oman toimensa ohella II apulaisagronomi. Toukokuun alusta osastolle otettiin tilapäinen toimistoapulainen, ylioppilas M. Varonen, joka syyskuun 16 p:stä alkaen vuoden loppuun saakka hoiti tointa osapäivätyönä. Toimistorakennuksen lämmityksestä ja vartioinnista huolehti rouva T. Tamminen.

Työnjohtajien sääntöpalkkaisissa viroissa ei tapahtunut muutoksia. Molemmat tilapäisinä viranhaltijoina toimineet apulaistyönjohtajat erosivat. A. Sundqvist Pukinmäen tilalta jäi eläkkeelle toukokuun 1 p:nä ja Tuomarinkylän apulaistyönjohtaja V. Karvonen siirtyi toisen työnantajan palvelukseen kesäkuun 1 p:nä. Pukinmäen tilan tilapäisen apulaistyönjohtajan virka siirrettiin 13. palkkaluokasta 20. palkkaluokkaa vastaavaksi ja sitä hoitamaan otettiin toukokuun 1 p:stä alkaen kaupungin ostamalla Bredbackan tilalla Mellunkylässä palvellut työnjohtaja V. Saari. Tuomarinkylän tilan 20. palkkaluokkaan kuuluvaan tilapäiseen apulaistyönjohtajanvirkaan valittiin kesäkuun 1 p:stä alkaen herra P. Riihimäki.

Työväkeä oli seuraavasti:

	Vakinaisia työntekijöitä		Tilapäisiä työntekijöitä		Yhteensä	
	1. 1.	31. 12.	1. 1.	31. 12.	1. 1.	31. 12.
Fallkullassa	11	10	2	—	13	10
Haltialassa	12	12	3	1	15	13
Pukinmäessä	27	24	2	3	29	27
Talissa	12	11	3	2	15	13
Tuomarinkylässä	27	25	3	5	30	30
Vartiokylässä	18	11	—	2	18	13
Yhteensä	107	93	13	13	120	106

Työväkeen kuului 1 karjanhoitaja, 2 naiskarjakkoa, 5 karjatalousapulaista, 1 sianhoitaja, 2 kuorma-autonkuljettajaa, 6 etumiestä sekä puutarha- ja maataloustyöntekijöitä. Työntekijämäärä pieneni vuoden loppuun mennessä, sillä osa vakinaisia työntekijöitä joutui siirtymään talvikaudeksi metsätalousosaston töihin tai yksityisten työnantajien palvelukseen.

Maa-alueet. Osaston hallintaan siirtyi kertomusvuonna maatalousneuvos V. O. Suoniolta Mellunkylässä ostettu 34 ha viljelysmaata käsittävä osa Bredbackan tilasta. Maat viljeltiin yhdysviljelyksessä Vartiokylän kanssa. Rakennusmestari Kalmeelta ostetusta Kilan tilasta RN:o 1^{340} Mellunkylässä määrättiin viljelysmaa, lähes 12 ha rakennuksineen, osaston hallintaan. Tila annettiin vuokralle maanviljelijä E. Juuriselle. Kaupungin ja Helsingin maalaiskunnan taloudellisessa välienselvittelyssä kaupungille joutuneista alueista siirrettiin maatalousosaston hoitoon Kunnalliskodin tila RN:o 7^{484} Tapanilassa, Björkbacka RN:o 1^{39} ja Tiemaa RN:o 1^{26} Suutarilan kylässä. Nämä maat käsittävät n. 33 ha. Alueesta annettiin 25 ha rakennuksineen vuokralle työnjohtaja A. Sundbäckille ja 8 ha jäi omaan viljelykseen. Kaupungille ostettu maatalousosaston hallintaan määrätty Stenbackan tila RN:o 1^{10} Suutarinkylässä 5.5 ha oli kertomusvuonna osaston omassa viljelyksessä. Edelleen maatalousosastolle määrättiin kaupungille ostetut tilat Pohjonen ja Åsmus Tapanilassa yhteensä n. 10 ha, sekä Leppäsuo n. 3 ha Puistolassa. Tonttiosasto luovutti maita perunapalstojen kysynnän heikentymisen vuoksi n. 20 ha. Maanhankintalain perusteella kaupunki joutui luovuttamaan viljelysmaita Tuomarinkylän Torpparinmäestä ja Pukinmäen Tallbackan pellosta.

Osaston hallinnassa oli maata v. 1950 seuraavasti:

Tila	Omassa viljelyksessä, ha	Vakinaisella vuokralla, ha	Tilapäisvuokralla, ha	Yhteensä, ha
Fallkulla	104	5	9	118
Haltiala	172	—	5	177
Pukinmäki	190	137	8	335

Tila	Omassa viljelyksessä, ha	Vakinaisella vuokralla, ha	Tilapäisvuokralla, ha	Yhteensä, ha
Tali	109	40	12	161
Tuomarinkylä	270	7	5	282
Vartiokylä	150	44	3	197
Herttoniemi	—	54	—	54
Kaarela	—	96	—	96
Kila	—	12	—	12
Korpas	—	81	—	81
Kunnalliskoti	—	25	—	25
Leppävaara	—	60	—	60
Stensvik	—	13	—	13
Tuurholma	—	16	—	16
Viikinmäki	—	39	—	39
Yhteensä	995	629	42	1 666

Oma viljelys

Maiden jakaantuminen eri viljelyskasveille käy selville seuraavasta taulukosta:

	Fallkulla	Haltiala	Pukinmäki	Tali	Tuomarinkylä	Vartiokylä	Kaikki tilat
			Absoluuttiset luvut, ha				
Puutarha	2.90	—	2.15	—	—	0.10	5.15
Kesantona	12.00	10.92	13.65	6.13	18.20	15.44	76.34
Rukiilla	4.50	4.23	7.55	11.71	8.45	4.64	41.08
Syysvehnällä	4.55	6.10	9.19	—	15.66	5.60	41.10
Kevätvehnällä	17.55	25.93	34.69	9.83	41.00	33.83	162.83
Ohralla	—	22.63	13.95	9.08	23.55	11.85	81.06
Kauralla	17.47	31.25	39.43	30.04	56.25	23.83	198.27
Heinällä	29.30	57.84	44.55	28.63	81.88	42.87	285.07
Laitumena	8.55	1.00	16.19	3.80	11.50	4.00	45.04
Perunalla	5.70	5.44	6.82	7.22	10.08	6.27	41.53
Muilla viljelyskasveilla	1.60	6.62	1.80	2.95	3.30	1.30	17.57
Yhteensä	104.12	171.96	189.97	109.39	269.87	149.73	995.04
			Prosenttiluvut				
Puutarha	2.8	—	1.1	—	—	0.1	0.5
Kesantona	11.5	6.3	7.2	5.6	6.8	10.3	7.7
Rukiilla	4.3	2.5	4.0	10.7	3.1	3.1	4.1
Syysvehnällä	4.4	3.5	4.8	—	5.8	3.7	4.1
Kevätvehnällä	16.9	15.1	18.3	8.9	15.2	22.6	16.4
Ohralla	—	13.2	7.3	8.3	8.7	7.9	8.1
Kauralla	16.8	18.2	20.8	27.5	20.8	15.9	20.0
Heinällä	28.1	33.6	23.5	26.2	30.4	28.6	28.6
Laitumena	8.2	0.6	8.5	3.5	4.3	2.7	4.5
Perunalla	5.5	3.2	3.6	6.6	3.7	4.2	4.2
Muilla viljelyskasveilla	1.5	3.8	0.9	2.7	1.2	0.9	1.8
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Ryhmä muilla viljelyskasveilla käsittää mm. seuraavat alat: punajuurilla, porkkanoilla, kurkulla ym. 3 ha, lantulla n. 4 ha, rehukaalilla ja vihantarehulla n. 3 ha, sinapilla ja öljypellavalla 4.5 ha ym.

Maan käyttö jaoiteltuna suurempiin ryhmiin esitetään seuraavassa taulukossa, johon vertailun vuoksi on otettu vastaavat luvut kahdelta edelliseltä vuodelta:

	1948		1949		1950	
	ha	%	ha	%	ha	%
Kesantona	63.45	7.7	55.51	6.0	76.34	7.7
Leipäviljalla	243.53	29.5	293.37	31.5	326.07	32.8
Kauralla	182.55	22.1	185.46	20.0	198.27	20.0
Heinällä	224.40	27.4	285.40	30.7	285.07	28.6
Laitumena	42.30	5.2	50.77	5.5	45.04	4.5
Perunalla	43.94	5.3	35.19	3.8	41.53	4.2
Muilla viljelyskasveilla	26.47	2.8	23.05	2.5	22.72	2.2
Yhteensä	826.64	100.0	928.75	100.0	995.04	100.0

Kasvilajikkeet olivat entiset, joiden lisäksi viljeltiin n. 4 hehtaarin alalla uutta perunalajiketta, aikaista siikliä.

Lannoitus. Lannoitteita käytettiin seuraavat määrät:

			Väkilannoitteita				Kalkkia,
Tila	Karjan lantaa, krm	Kaupunkilantaa, krm	Y-lannosta, kg	Typpilann., kg	Fosforilann., kg	Kalilann., kg	kg
Fallkulla	500	300	5 500	3 000	20 000	6 000	38 000
Haltiala	755	428	4 500	2 800	24 450	8 000	35 000
Pukinmäki	1 442	—	5 000	2 000	30 500	9 500	—
Tali	485	400	5 000	1 600	20 650	7 300	27 000
Tuomarinkylä	1 515	360	5 000	2 500	35 500	10 550	—
Vartiokylä	868	695	3 250	—	31 700	6 450	57 900
Yhteensä	5 565	2 183	28 250	11 900	162 800	47 800	157 900

Edellä mainitun lisäksi saatiin puhtaanapito-osastolta paperilantaa Fallkullan puutarhaan 64 000 kg ja Pukinmäen puutarhaan 48 000 kg.

Tärkeimmät kylvömäärät olivat eri tiloilla:

	Fallkulla kg	Haltiala kg	Pukinmäki kg	Tali kg	Tuomarinkylä kg	Vartiokylä kg	Kaikki tilat kg
Ruista	1 550	850	1 700	1 650	1 100	750	7 600
Syysvehnää	1 400	1 350	2 550	—	3 500	2 200	11 000
Kevätvehnää	5 400	7 800	9 750	2 750	11 100	10 800	47 600
Ohraa	—	6 240	3 050	2 155	6 300	3 000	20 745
Kauraa	4 345	9 450	11 220	7 500	13 250	6 870	52 635
Perunaa	14 900	14 470	23 345	20 600	30 110	22 600	126 025

Lisäksi kylvettiin muiden viljelyskasvien siemeniä, mm. timoteinsiemeniä 1 700 kg, apilansiemeniä 550 kg ja virnaa, jota viljeltiin kauran seassa 1 060 kg. Hehtaaria kohden käytettiin seuraavia kylvömääriä: ruista 140—200 kg, syysvehnää n. 250 kg, kevätvehnää n. 300 kg, ohraa n. 250 kg ja perunaa n. 3 000 kg.

Kokonaissadot olivat seuraavat:

	Fallkulla kg	Haltiala kg	Pukinmäki kg	Tali kg	Tuomarinkylä kg	Vartiokylä kg	Yhteensä kg
Ruista	14 500	11 456	15 900	27 685	25 100	9 900	104 541
Syysvehnää	11 050	12 290	23 750	—	42 100	8 094	97 284
Kevätvehnää	35 340	52 810	67 595	16 153	91 209	63 477	326 584
Ohraa	—	40 480	23 800	15 053	75 532	21 510	176 375
Kauraa	35 885	43 254	83 930	65 325	92 810	44 490	365 694
Perunaa	112 540	110 157	131 492	108 680	158 000	143 300	764 169
Lanttuja	32 600	—	78 000	45 000	45 000	—	200 600
Heinää	112 000	344 990	222 000	139 900	418 750	123 400	1 361 040

Lisäksi saatiin apilansiemeniä n. 2 000 kg, timoteinsiemeniä 2 600 kg, virnaa 12 000 kg, hernettä 5 500 kg, öljypellavansiemeniä 4 600 kg, sinapinsiemeniä 2 600 kg, rehukaalia 54 000 kg ym. AIV-rehua valmistettiin n. 200 000 kg.

Hehtaarisadot kilottain ja keskimäärin olivat kolmena viime vuonna seuraavat:

	Fallkulla			Haltiala		
	1948	1949	1950	1948	1949	1950
Rukiita	2 680	2 203	3 222	2 723	2 291	2 708
Syysvehniä	—	—	2 429	2 075	2 913	2 015
Kevätvehniä	2 685	1 733	2 071	1 886	2 036	2 037
Ohria	—	—	—	2 984	2 744	1 788
Kauroja	1 967	2 378	2 054	1 950	2 675	1 384
Perunoita	19 689	13 634	17 314	29 522	20 766	20 244
Lanttuja	71 765	19 194	97 000	—	—	—
Heiniä	3 174	4 475	4 706	4 273	4 463	6 799

	Pukinmäki			Tali		
	1948	1949	1950	1948	1949	1950
Rukiita	2 122	2 927	2 106	2 427	2 367	2 364
Syysvehniä	3 551	3 154	2 584	—	—	—
Kevätvehniä	1 794	1 994	1 948	1 533	1 769	1 643
Ohria	2 580	2 229	1 706	2 151	2 861	1 659
Kauroja	2 802	2 312	2 128	2 551	2 559	2 174
Perunoita	25 258	18 740	19 280	23 005	15 819	15 053
Lanttuja	76 000	65 020	65 000	33 933	40 909	43 700
Heiniä	3 378	3 984	5 254	4 607	4 868	5 166

	Tuomarinkylä			Vartiokylä		
	1948	1949	1950	1948	1949	1950
Rukiita	2 400	2 072	2 970	2 000	2 175	2 133
Syysvehniä	3 188	2 755	2 688	2 057	2 933	1 445
Kevätvehniä	2 058	2 783	2 225	2 105	1 810	1 876
Ohria	2 521	3 244	3 207	2 007	2 370	1 815
Kauroja	2 169	2 481	1 650	1 642	1 992	1 866
Perunoita	26 450	23 504	15 674	27 778	14 440	22 585
Lanttuja	41 280	43 847	45 000	—	—	—
Heiniä	6 101	4 337	4 992	4 265	3 695	3 135

	Keskimäärin		
	1948	1949	1950
Rukiita	2 742	2 114	2 544
Syysvehniä	2 917	2 904	2 367
Kevätvehniä	1 979	2 203	2 005
Ohria	2 585	2 766	2 175
Kauroja	2 203	2 445	1 844
Perunoita	25 207	18 119	18 400
Lanttuja	48 815	46 646	51 834
Heiniä	4 618	4 291	5 290

Tuotteiden myynti. Siemenvilja myytiin Hankkijalle ja OTK:lle ja leipävilja Helsingin mylly ja kauppa oy:lle. Perunoita ja juurikasveja myytiin pääasiassa kaupungin laitoksille sekä valtion viljavarastolle. Maito myytiin Osuusliike Elannolle ja teuraseläimet Karjakunnalle. Oma väki sai ostaa tiloilta tuottajahinnoilla tarvitsemansa viljatuotteet, maidon ja polttopuut.

Siemenviljelijäin liitto myönsi osastolle hyvästä siementuotannosta pronssimitalin.

Nautakarjatalous. Eläinmäärä oli seuraava:

Tila	Sonneja 1. 1.	Sonneja 31. 12.	Lehmiä 1. 1.	Lehmiä 31. 12.	Hiehoja 1. 1.	Hiehoja 31. 12.	Vasikoita 1. 1.	Vasikoita 31. 12.
Fallkullassa	—	—	10	14	3	1	2	2
Pukinmäessä	—	—	29	35	8	4	5	7
Tuomarinkylässä	2	2	33	34	7	7	6	3
Vartiokylässä	—	—	10	—	2	11	2	5

Seuraavassa esitetään tiedot karjojen lehmäluvusta, rehunkulutuksesta ja tuotannoista kesäkuun 30 p:nä päättyneeltä tarkastusvuodelta. Vertailun vuoksi esitetään samat tiedot kahdelta edelliseltä vuodelta.

Tila	Tarkastusvuosi	Lehmäluku	Yhteensä rehuyksiköitä	Rehunkulutus, % Öljyväkirehuja	Muita väkirehuja	Korsirehuja	Tuorerehuja	Laidunta
Fallkullassa	1949/50	10. 2	3 196	7. 5	23. 2	22. 6	21. 9	24. 8
	1948/49	8. 6	3 571	5. 6	26. 1	17. 0	31. 2	20. 1
	1947/48	8. 6	2 932	5. 0	13. 9	22. 2	27. 1	31. 8
Pukinmäessä	1949/50	27. 2	3 043	6. 5	22. 0	24. 3	17. 6	29. 6
	1948/49	30. 8	3 133	6. 8	20. 7	25. 4	17. 2	29. 9
	1947/48	38. 6	2 785	6. 7	24. 2	27. 4	8. 5	33. 2
Tuomarinkylässä	1949/50	32. 7	3 314	7. 2	17. 5	30. 3	18. 8	26. 2
	1948/49	33. 8	3 072	9. 7	14. 2	24. 2	25. 0	26. 9
	1947/48	34. 9	2 959	4. 7	19. 3	28. 5	16. 8	30. 7
Vartiokylässä	1949/50	9. 7	3 017	5. 7	14. 6	18. 4	27. 7	33. 6
	1948/49	9. 0	3 113	5. 9	18. 0	18. 0	33. 2	24. 9
	1947/48	8. 2	2 896	3. 4	15. 3	18. 7	28. 4	34. 2

Tila	Tarkastusvuosi	Koko karjan tuotanto: Lehmäluku	Maitoa, kg	Rasvaa, kg	%	Säännöllisten lehmien tuotanto[1]: Lehmäluku	Maitoa, kg	Rasvaa, kg	%
Fallkullassa	1949/50	10. 2	4 012	179	4. 5	4	4 043	182	4. 5
	1948/49	8. 6	4 053	175	4. 3	4	4 353	188	4. 3
	1947/48	8. 6	3 498	147	4. 2	5	3 575	149	4. 2
Pukinmäessä	1949/50	27. 2	3 994	173	4. 3	17	3 837	164	4. 3
	1948/49	30. 8	3 963	167	4. 2	19	4 314	179	4. 1
	1947/48	38. 6	3 332	146	4. 4	23	3 431	149	4. 4
Tuomarinkylässä	1949/50	32. 7	3 818	157	4. 1	19	3 951	160	4. 0
	1948/49	33. 8	3 682	149	4. 0	24	3 593	147	4. 1
	1947/48	34. 9	3 481	141	4. 1	27	3 568	144	4. 0
Vartiokylässä	1949/50	9. 7	3 856	176	4. 6	5	4 411	198	4. 5
	1948/49	9. 0	3 724	164	4. 4	5	3 858	169	4. 4
	1947/48	8. 2	3 500	152	4. 3	4	3 657	152	4. 2

Kokonaismaitomäärä kiloina oli seuraava:

Vuosi	Fallkulla	Pukinmäki	Tuomarinkylä	Vartiokylä	Kaikkiaan
1950	45 645	106 072	113 678	23 433	288 828
1949	33 333	100 845	124 638	30 112	288 928
1948	30 396	119 472	114 171	29 052	293 091

Talissa oli kertomusvuonna 3—4 lehmää oman väen maidon saantia varten. Karjasta ei pidetty tarkastuskirjanpitoa. Laidunkauden loputtua lehmien pito Talissa lopetettiin. Samoin siirrettiin Vartiokylästä lypsykarja Pukinmäen ja Fallkullan navetoihin, joihin oli hankittu lypsykoneet. Vartiokylässä pidettiin vain nuorta karjaa. Järjestelyillä pyrittiin lähinnä karjatalouden työvoimatalouden ja siis kannattavuuden parantamiseen.

Sikatalous. Talin sikalassa oli karjuja vuoden alussa 2 ja vuoden lopussa 1, emakoita vastaavasti 15 ja 17, nuoria sikoja 19 ja 59 sekä porsaita 6 ja 20. Porsaita syntyi vuoden aikana 353.

Rehuina käytettiin keittiöjätteitä, jäteviljaa, säilöperunaa sekä lanttuja. Emakoita varten valmistettiin AIV-rehua ja porsaille sekä kasvaville sioille käytettiin myös animaalisia rehuja, kuorittua maitoa ja kalajauhoja.

Työvoiman käyttö. Muunnettujen ihmistyöpäivien luku eri tiloilla oli seuraava:

Tila	Kaikkiaan	100 ha kohden	Tila	Kaikkiaan	100 ha kohden
Fallkullassa	4 065	3 909	Tuomarinkylässä	8 252	3 056
Haltialassa	5 182	3 012	Vartiokylässä	4 899	3 260
Pukinmäessä	7 686	4 045	Yhteensä ja keskim.	34 119	3 428
Talissa	4 035	3 702			

Hevoset. Hevosia oli kertomusvuoden lopussa seuraavasti:

	Hevosia		Hevosten työpäiviä	
Tila	Kaikkiaan	100 ha kohden	Hevosta kohden	Ha kohden
Fallkulla	5	4.8	207	10.0
Haltiala	12	7.0	129	9.0
Pukinmäki	13	6.8	198	13.5
Tali	8	7.3	187	13.7
Tuomarinkylä	18	6.7	162	10.8
Vartiokylä	10	6.7	165	11.0
Yhteensä	66	6.6	170	11.3

Varsoja ja nuoria hevosia oli 9.

Traktorien työtunteja oli Fallkullassa 1 463, Haltialassa 2 038, Pukinmäellä 2 376, Talissa 1 325, Tuomarinkylässä 2 023 ja Vartiokylässä 1 950, yhteensä 11 175.

Kertomusvuonna osastolla oli kaksi kuorma-autoa, toinen sijoitettuna Pukinmäen tilalle, toinen Tuomarinkylään. Autojen työtunteja oli v. 1950 1 296 ja 1 853.

Huomattavin konehankinta oli leikkuupuimurin osto.

Rakennukset. Kertomusvuonna purettiin eräitä rappeutuneita rakennuksia: Fallkullassa vanha talli ja puuvaja sekä Pukinmäessä ns. Lindahlin mökki ja vanha vasikkanavetta. Osa Oulunkylässä ja Kaarelassa olevista käyttökelvottomista rakennuksista samoinkuin Haltialan vanha vilja-aitta myytiin pois vietäväksi, osa purettaviksi tulevista rakennuksista on vielä pystyssä.

Rakennusten kunnostamis- ja uudistustöistä olivat tärkeimmät Pukinmäen navetan kunnostaminen sekä varasto- ja kalustovajan rakentaminen Haltialaan sekä ladon teko Taliin. Asuinrakennuksissa suoritettiin myös huomattavia korjauksia.

Vuokratalous

Kertomusvuonna ryhdyttiin oleellisiin toimenpiteisiin vuokra-alueilla esiintyvien viljelysrappioiden poistamiseksi. Kiinteistölautakunta antoi maatalousjaoston tehtäväksi suorittaa vuokra-alueilla katselmuksia vähintään kerran vuodessa velvollisuudella antaa jokaisen katselmuksen jälkeen kiinteistölautakunnalle kertomus katselmuksen tuloksista.

Vuokramaiden valvontaa tehostettiin. Kaupunginagronomi suoritti taloudellisia katselmuksia useimmilla vuokra-alueilla. Uusiin vuokravälikirjoihin otettiin lisäehto, jonka mukaan vuokramiehen on suoritettava alueella maatalousosaston määräämät kunnostamistyöt.

Taloudelliset tulokset

Kiinteistötoimiston maatalousosaston hoidossa ja valvonnassa olevien maa-alueiden puhdas voitto (+) tai tappio (—) oli seuraava:

	Maatalou-desta, mk	Maanvuok-rauksesta, mk	Rakennus-ten vuok-rauksesta, mk	Yhteensä, mk	Peltohehtaaria kohden: Maatalou-desta, mk	Maanvuok-rauksesta, mk
Fallkulla	+ 713 598	+ 101 540	— 58 224	+ 756 914	+ 6 861	+7 252
Haltiala	+ 1 677 865	+ 25 925	— 273 998	+ 1 429 792	+ 9 755	+5 185
Pukinmäki [1]	+ 211 492	+ 541 947	—1 012 140	— 258 701	+ 1 113	+3 737
Tali [2]	+ 1 789 580	+ 144 265	— 84 431	+ 1 849 414	+16 418	+2 774
Tuomarinkylä	5 263 147	+ 104 804	— 326 659	+ 5 041 292	+19 493	+8 733
Vartiokylä	954 709	+ 197 832	— 154 936	+ 997 605	+ 6 364	+4 209
Herttoniemi	—	+ 123 008	+ 11 645	+ 134 653	—	+2 277
Kaarela	—	+ 479 740	+ 2 748	+ 482 488	—	+4 997
Kila	—	+ 31 227	—	+ 31 227	—	+2 602
Korpas(+Haaga)	—	+ 157 855	—	+ 157 855	—	+1 948
Kunnalliskoti	—	+ 46 469	—	+ 46 469	—	+1 858
Leppävaara	—	+ 82 055	+ 3 000	+ 85 055	—	+1 367
Stansvik	—	— 54 986	—	— 54 986	—	—4 229
Tuurholma	—	+ 18 453	—	+ 18 453	—	+1 153
Viikinmäki	—	+ 124 750	—	+ 124 750	—	+3 198
Yhteensä	+10 610 391	+2 124 884	—1 892 995	+10 842 280	+10 663	+3 166
Keskimäärin v. 1946—50	+ 7 645 316	+2 880 113	— 929 125	+ 9 796 304	+ 8 466	+3 659

Maatalousosaston menot olivat seuraavat:

Menoerä	Määrärahat yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk
Hallinto:		
Palkat	1 230 590	1 230 590
Huoneistomenot	52 000	52 000
Muut kustannukset	220 000	307 687
Maatilat:		
Palkat	29 929 243	29 929 243
Peltoviljelys	8 700 000	7 793 678
Puutarhaviljelys	180 000	107 200
Navetat	6 000 000	3 811 385
Sikala	600 000	474 293
Tallit	4 600 000	2 292 697
Tuotteiden myyntikustannukset	500 000	879 882
Sivutoimintojen kustannukset	100 000	78 341
Kaluston kunnossapito	1 235 000	1 642 865
Rakennusten kunnossapito	1 100 000	1 394 797
Eläkkeet, verot ja vakuutukset	150 000	78 040
Kaluston hankinta	3 300 000	3 297 972
Uudisrakennukset	1 300 000	1 879 610
Vuokratalous:		
Maiden vuokraus	350 000	298 940
Rakennusten vuokraus	1 900 000	1 791 013
Yhteensä	61 446 833	57 340 234

Tuloja kertyi seuraavasti:

Tuloerä	Talousarvion mukaan, mk	Todelliset tulot, mk
Peltoviljelys	24 000 000	23 201 485
Puutarhat	1 000 000	1 878 883
Navetat	6 000 000	6 511 781
Sikala	700 000	781 322
Tallit	100 000	324 691
Tuotteiden myynti	25 000 000	22 600 233

[1]) + Oulunkylä ja Malmi. — [2]) + Munkkiniemi.

Tuloerä	Talousarvion mukaan, mk	Todelliset tulot, mk
Sivutoimintojen tulot	500 000	463 187
Maiden ja viljelmien vuokraus	3 000 000	2 976 039
Rakennusten vuokraus	800 000	1 366 118
Vakuutuskorvaukset	50 000	40 537
Sekalaiset tulot	750 000	750 303
Yhteensä	61 900 000	60 894 564

Kameraalisen kirjanpidon ylijäämä oli 3 554 330 mk, kun taas kokonaistulostili osoitti nettovoittoa 10 842 280 mk.

Kaupungingeodeetin antama toimintakertomus v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Kaupunkimittausosaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, apulaiskaupungingeodeetti, 5 insinööriä, 7 vakinaista mittausteknikkoa, 1 ylimääräinen mittausteknikko, 2 laskijaa, 1 kiinteistöluettelonhoitaja, 5 vakinaista kartoittajaa, 1 toimistonhoitaja, 9 vakinaista piirtäjää, 1 ylimääräinen piirtäjäharjoittelija, 1 toimistoapulainen ja 1 vahtimestari.

Kaupungingeodeetille kuuluvista tontinmittaajan ja tonttikirjanpitäjän tehtävistä mainitaan seuraavat työt ja toimitukset:

Tontinmittauksia	118 kpl	Muita lohkomistoimituksia varten paalutettu palstoja	40 kpl
Kivijalkatarkastuksia	254 »	Paalutettu katuja, sähkölinjojen suuntia ym.	24.7 km
Rajapaalutuksia	28 »	Tonttikartan jäljennöksiä, joista kaupungille 3 kpl	147 kpl
Rakennusalan paalutuksia ym. toimituksia	397 »	Mittakirjan jäljennöksiä, joista kaupungille 3 kpl	80 »
Asemakaavan tai rakennussuunnitelman mukaisia kortteleita paalutettu	19 »	Piirroksia (ozalid), joista kaupungille 215 kpl	935 »
Tonttijaon mukaisia tontteja paalutettu	76 »	Todistuksia ja otteita, joista kaupungille 6 kpl	556 »
Lohkomistoimituksia suoritettu	9 »	Kirjelmiä maistraatille	65 »
näissä erotettu palstoja	9 »	Tonttijakokarttoja	41 »
yhteiseltä pinta-alaltaan	21.6 ha		
näissä ja keskeneräisissä käyty rajoja	12.8 km		
rakennettu pyykkejä	300 kpl		

Kolmiomittauksen yhteydessä rakennettiin yksi uusi ja korjattiin kaksi vanhaa havaintotornia, rakennettiin kolme pyramiidia sekä 27 tavallista maapistettä. Kulmahavaintoja suoritettiin 68 pisteellä ja koordinaatit laskettiin 54 pisteelle.

Tarkkavaakitusverkkoa laajennettiin rakentamalla 60 uutta kiintopistettä, jotka myös mitattiin. Kaikkiaan laskettiin korkeudet 65 pisteelle.

Monikulmiomittaus-, kartoitus- ja pintavaakitustyöt selviävät alla olevasta luettelosta:

Mittausalue	Rakennettu monikulmiopisteitä, kpl	Kulmahavaintoja pisteillä	Mitattu sivuja, km	Kartoitettu, km	Pintavaakitus, ha	Täydennys mittauksia, ha	Kairauspisteitä, kpl
Kanta-Helsinki	40	40	5.0	—	5	20	—
Laajasalo, Jollas, Vådö	194	194	15.3	56	15	—	—
Herttoniemi	13	13	1.9	—	—	—	—
Vartiokylä, Mellunkylä	—	—	2.6	5	—	—	173
Malmi-Viik	77	91	10.2	110	—	—	904
Haaga-Pitäjänmäki	61	70	6.4	—	—	—	—
Konala-Kaarela	—	—	—	—	—	102	—
Oulunkylä-Pakila	85	82	11.3	26	22	55	215
Yhteensä	470	490	52.7	197	42	177	1 292

Sisätöissä laskettiin koordinaatit 689 monikulmiopisteelle.

Mittausten perusteella piirrettiin karttoja 1:500 273 ha ja 1:2000 60 ha. Vanhoja karttoja täydennettiin täydennysmittausten perusteella.

Kiinteistöluetteloa täydennettiin edelleen, jolloin mm. seuraavat työt tehtiin:

Rakennusliitteitä täydennettiin osaksi kentällä suoritettujen mittausten, osaksi rakennustoimistossa säilytettävien piirustusten mukaan.

Diarioon merkittyjen 199 ilmoituksen perusteella merkittiin karttoihin, päälehtiin ja liitteisiin ilmoitusten aiheuttamat muutokset. Ostettujen tilojen kohdalla tehtiin vastaavat muutokset myös maatalousosaston kiinteistöluettelokortteihin. Uusien tilanostojen johdosta piirrettiin 7 uutta kiinteistöluettelon karttalehteä.

V:n 1950 aikana ilmestyi osaston toimesta uusi 5-värinen Helsingin matkailijakartta suomen-, ruotsin-, ranskan- ja englanninkielisine liitteineen. Painoksen suuruus oli 45 000 kpl. Helsingin kartasta 1:4000 uudistettiin 10 karttalehteä. Uuteen painokseen Helsingin keskustan karttaa tehtiin tarpeelliset muutokset.

Kaupunkimittaus-, asemakaava- ja tonttiosaston tarpeisiin suoritettiin Uudenmaan läänin maanmittauskonttorissa jakokarttoihin ja asiakirjoihin kohdistuvia tutkimuksia, jotka koskevat tiealueitten omistussuhteita ja leveyksiä sekä epäselviä tilanrajoja. Myös maastossa suoritettiin näitä koskevia mittauksia. Katurakennusosastoa varten selvitettiin teitten levityksiin tarvittavat alueet ja niiden omistussuhteet sekä hankittiin työlupia kyseisten töitten suorittamiseen.

Kaupungin alueella suoritettuja maanjakotoimituksia, joissa kaupunkimittausosastolta oli edustaja saapuvilla, oli yhteensä 62.

Helsingin kaupungin kunnallisten työväenasuntojen hoidosta v. 1950 annettiin seuraava kertomus:

Kertomusvuoden aikana suoritettiin runsaasti rakennusten sisä- ja ulkokorjauksia. Täydellinen sisäkorjaus suoritettiin 180 asunnossa. Kuuden rakennuksen ulkomaalaus toimitettiin ja kolmen rakennuksen porraskäytävät maalattiin. Edellisinä vuosina alullepantua Vallilassa sijaitsevien taloryhmien sähköjohtojen ja -laitteiden uusimistyötä jatkettiin, mutta työn loppuunsaattaminen siirtyi vielä v:een 1951. Kaupungin 400-vuotisjuhlien johdosta hankittiin lipputangot ja Suomen liput niihin taloryhmiin, joissa niitä aikaisemmin ei ollut.

Asuinhuoneistojen ja huoneiden lukumäärä pysyi samana kuin edellisenä vuonna. Asuntojen, huoneiden ja niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä kertomusvuoden päättyessä oli seuraava:

Asuntoryhmä:	Huoneistoja	Huoneita	Asukkaita yhteensä	Asukkaita huonetta kohden
Hietaniemenkatu 5—13	68	80	210	2.6
Kirstinkatu 16	40	44	132	3.0
Somerontie 4—12	124	130	409	3.1
Kangasalantie 13—19	239	240	863	3.6
Karstulantie I—XXI	333	500	1 249	2.5
Mäkelänkatu 37—43	87	175	371	2.1
Sammatintie 9—11	48	72	189	2.6
Kaikki asunnot	939	1 241	3 423	2.8

Vastaava asukasluku v:n 1949 päättyessä oli 3 436 ja asukkaita huonetta kohden 2.8.

Asuntojen lisäksi on neljä myymälähuoneistoa ja yksi toimistohuoneisto, jossa kunnallisten työväenasuntojen toimisto sijaitsee.

Toukokuun 27 p:nä 1950 annetun valtioneuvoston päätöksen nojalla asuntojen vuokrat korotettiin kesäkuun 1 p:stä lukien 125 %:lla kesäkuun 1 p:nä 1939 voimassa olleisiin tai myöhemmin vahvistettuihin perusvuokriin verrattuna. Joulukuun 19 p:nä valtioneuvosto jälleen antoi päätöksen huoneenvuokrien korotusmääristä, jonka päätöksen nojalla vuokrat uudelleen korotettiin joulukuun 21 p:stä lukien 170 %:lla edellä jo mainittuihin perusvuokriin verrattuna. Viimeksi mainittu korotuserä joulukuun 21 p:n ja 31 p:n väli-

seltä ajalta järjestettiin kaupunginhallituksen suostumuksella maksettavaksi v:n 1951 helmikuun vuokran maksun yhteydessä.

Kertomusvuoden menoarvioon oli kunnallisia työväenasuntoja varten merkitty 13 646 190 mk, johon vuoden kuluessa myönnettiin lisämäärärahaa 821 325 mk. Määrärahojen käyttö ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Talousarvion momenttinimike	Määrärahat, talousarvion mukaan, mk	Lisämäärärahat, mk	Yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—), mk
Sääntöpalkkaiset virat	13 615 520	558 540	1 920 060	1 920 060	—
Tilapäistä työvoimaa	443 270	190 315	633 585	633 585	—
Kesälomasijaiset	125 000	58 970	183 970	183 970	—
Vuokrat	193 400	13 500	206 900	216 500	— 9 600
Lämpö	147 500	—	147 500	146 830	+ 670
Valaistus	147 000	—	147 000	207 392	— 60 392
Siivoaminen	20 000	—	20 000	34 276	— 14 276
Vedenkulutus	800 000	—	800 000	937 863	— 137 863
Puhtaanapito	1 300 000	—	1 300 000	1 197 729	+ 102 271
Kaluston hankinta	27 500	—	27 500	50 676	— 23 176
Kaluston kunnossapito	31 000	—	31 000	13 057	+ 17 943
Kasvatustoiminta	50 000	—	50 000	49 774	+ 226
Korjaukset	9 000 000	—	9 000 000	8 272 957	+ 727 043
Yhteensä	13 646 190	821 325	14 467 415	13 864 669	+ 602 746

Määrät osoittavat vuosikuluja ilman rakennusten ulkokorjauksista johtuneita menoja, jotka esiintyvät rakennustoimiston talorakennusosaston tileissä. Määriin ei myöskään sisälly rakennuksiin kiinnitetyn pääoman korkoa ja kuoletusta.

Eri asuntoryhmien kesken kustannukset jakaantuivat seuraavasti:

Asuntoryhmä	Mk
Hietaniemenkatu 5—13	1 238 042
Kirstinkatu 16	575 519
Somerontie 4—12	1 086 848
Kangasalantie 13—19	4 121 701
Karstulantie I—XXI	3 375 794
Mäkelänkatu 37—43	2 148 804
Sammatintie 9—11	735 722
Kangasalantie 11, isännöitsijän asunto	84 920
Yhteensä	13 367 350
Kerhohuoneisto	497 319
Kaikkiaan	13 864 669

Vuokrasaatavia oli edelliseltä vuodelta siirtynyt jääminä 7 770 mk. Kertomusvuoden vuokratulo arvioitiin talousarviossa 6 167 100 mk:ksi. Vapaina olleista asunnoista aiheutui tappiota 990 mk. V:een 1951 siirtyi jääminä 20 175 mk. Nettovuokratuloja oli yhteensä 7 082 470 mk.

5. Painatus- ja hankintatoimisto

Henkilökunta lisääntyi v:n 1950 aikana yhdellä tp. toimistoapulaisella, joten toimiston palveluksessa oli vuoden lopussa 24 henkilöä. Lisäksi oli vuosilomasijaisena yksi lähetti ja sairauslomasijaisena yksi toimistoapulainen. Palkkamenot nousivat yhteensä 6 596 186 mk:aan (v. 1949 4 408 309 mk). Palkoista oli sijaispalkkioita 230 440 mk ja ylityöpalkkioita 132 468 mk. Suurimpana syynä palkkamenojen nousuun olivat vuoden aikana tapahtuneet yleiset palkkojen korotukset. Vuosilomat vaativat yhteensä 719 päivää (v. 1949 584 päivää). Lisäksi oli yhdellä toimistoapulaisella synnytysloman lisäksi 94 päivää palkatonta virkalomaa. Sairauslomat vaativat kertomusvuonna yhteensä 354 päivää (edellisenä vuonna 584 päivää), johon on myös luettu kahden toimistoapulaisen synnytysloma.

Painatus- ja sidonta. Nämä menot tekivät yhteensä 70 697 850 mk. Menot lisääntyivät edellisestä vuodesta 24 099 152 mk (edellisenä vuonna 46 598 698 mk) ja tähän vaikuttivat lähinnä yleiset palkkojen korotukset sekä lisäksi eräiden uusien julkaisujen kuten kaupungin historian, kaupunkia koskevan kuvateoksen ym. julkaiseminen. Osaltaan vaikutti menojen lisääntymiseen myöskin valtuuston asiakirjojen sivuluvun kasvu.

Ilmoitukset ja kuulutukset. Ilmoitushintojen kohoamisesta johtuen ja kuulutusten lisääntymisen vuoksi, mm. vaalikuulutukset, nousivat nämä menot edellisen vuoden 5 589 715 mk:sta 8 851 345 mk:aan. Ilmoituksista on vuodesta 1927 alkaen saatu 7 %:n alennus.

Sanoma- ja aikakauslehdet. Tilaushinnat, jotka edellisenä vuonna olivat nousseet huomattavasti pysyivät ennallaan. Kaupungin menot kohosivat tältä osalta jonkin verran.

Puhelinmenot. Uusia puhelinosuuksia hankittiin 43 kpl 1 990 000 mk:n yhteishinnasta. Työnvälitystoimiston uuden puhelinvaihteen rahoittamista varten myönnettiin puhelinyhdistykselle 670 000 mk:n suuruinen laina. Puhelimien vuosimaksut, puhelumaksut sekä menot puhelimien hoidosta, siirroista ja korjauksista tekivät yhteensä 13 684 356 mk. Kokonaismenot puhelimista olivat siten kertomusvuonna 16 344 356 mk, edellisen vuoden vastaavan summan oltua 10 078 421 mk. Syynä puhelinmenojen lisääntymiseen oli paitsi puhelintariffien kohoamista, myöskin puhelimien lukumäärän kasvu, nim. Kivelän sairaalan ja teollisuuslaitosten puhelinkeskukset laajennettiin ja hankittiin yksi uusi vaihde työnvälitystoimistolle.

Kaluston hankintaan käytettiin yhteensä 15 980 482 mk, jolloin siihen sisältyi myöskin osallistuminen laitosten käyttöön myönnettyjen kalustohankintojen suorittamiseen. Varsinaisesta kalustohankintamäärärahasta, joka on yhteinen sellaisille laitoksille, joille talousarvioehdotuksessa ei ole varattu tarkoitusta varten omaa määrärahaa, käytettiin 9 517 848 mk. Kirjoituskoneita hankittiin eri laitoksille 50 kpl ja laskukoneita 35 kpl yhteiseltä arvoltaan 4 614 426 mk.

Kaluston kunnossapitoon käytettiin yhteensä 250 000 mk.

Käyttötarvikkeet. Toimiston näistä hankinnoista voidaan erikoisesti mainita erilaiset pesuaineet ja niitä koskevat tutkimukset terveydellisten tutkimusten laboratoriossa ja valtion aineenkoetuslaitoksessa, jotka saatiin valmiiksi kertomusvuonna. Näiden tutkimusten perusteella jouduttiin melkein kaikissa kaupungin pesuloissa ottamaan käytäntöön uusi pesuaine aikaisemmin käytössä olleiden pesuaineiden osoittauduttua liian suu-

ressa määrin kuituja syövyttäväksi. Syövytysprosentti, joka saisi olla vain noin 10 % osoittautui eräissä tapauksissa ylittävän jopa 43 %. Näiden tutkimusten johdosta aikaansaatua säästöä on vaikea rahassa arvioida, mutta on se joka tapauksessa huomattavan suuri, kun kaupungin omissa pesuloissa vuosittain pestävän pyykin määrä on noin 2 milj. kiloa.

Konttori- ym. tarvikkeita toimitettiin eri laitoksille kuten aikaisemminkin osittain suoraan alan liikkeistä ja osittain toimiston omasta varastosta. Samoin meneteltiin myöskin koulutarvikkeiden suhteen.

Matkailija- ja asemakaavakarttojen myynti kirja- ja paperikaupoille kohosi edellisen vuoden 893 536 mk:sta 2 457 289 mk:aan. Myynnin lisäys johtui matkailijakartan uuden painoksen valmistumisesta.

Julkaisujen myynti teki kertomusvuonna 2 347 444 mk, edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 227 930 mk. Syynä tämän summan kohoamiseen oli historia- sekä kuvateoksen ilmestyminen.

Liikevaihtoveroa suoritettiin karttojen ja julkaisujen myynnistä 786 643 mk (v. 1949 210 075 mk).

Konttorikonehuolto. Kuten aikaisemminkin oli konttorikoneiden huolto osittain yksityisten liikkeiden, osittain painatus- ja hankintatoimiston tehtävänä.

Monistukset. Monisteiden lukumäärä kohosi edellisestä vuodesta huomattavasti. Niiden luku oli kertomusvuonna 13 367, sen oltua edellisenä vuonna 11 531 ja painosmäärä 2 217 180 vastaavan luvun oltua edellisenä vuonna 1 864 928.

6. Työtehotoimisto

Kaupunginhallituksen työtehotoimiston kertomus toiminnastaan v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Yleistä. Työtehotoimiston toiminnalle oli kertomusvuoden aikana leimaa antavana käytettyjen toimintatapojen ja -menetelmien vakiintuminen. Tästä oli osoituksena mm. se, että rationalisoimistutkimusten sekä erilaisten selvittelytöiden toimeksiannot ja pyynnöt lisääntyivät siinä määrin, että eräiden tutkimusten aloittaminen siirtyi v:n 1951 puolelle. Toimiston henkilökunta, joka pysyi samana, oli edelleen palkattuna tilapäisen työvoiman tililtä, mutta lokakuun 11 p:nä 1950 kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen esityksestä perustaa tammikuun 1 p:stä 1951 lukien kaupunginkanslian yhteyteen kaupunginhallituksen järjestelytoimiston sekä siihen toimistopäällikön, työntutkimusinsinöörin, kahden toimistotyöntutkijan ja toimistoapulaisen virat. Samalla hyväksyttiin toimistolle johtosääntö. Valtuuston puheenjohtajan menettelyä vastaan asian käsittelyssä tehdyn valituksen johdosta, jota lääninhallitus ei vielä ratkaissut, mainittua kaupunginvaltuuston päätöstä ei voitu toimeenpanna vielä v:n 1951 alusta.

Työtehoneuvottelukunta. Kaupungin työtehoneuvottelukunta kokoontui kolme kertaa, jolloin käsiteltiin seuraavia periaatteellisia kysymyksiä: työtehotoimiston kertomusta v:lta 1949, toimiston tulevan toiminnan suuntaviivoja, toimiston vakinaistamista, toimiston henkilökunnan lisäämistä, suunnitelmaa työntutkimushenkilökunnan kokonaistarpeesta kaupungin eri laitoksissa, ehdotusta kaupunginhallituksen järjestelytoimiston johtosäännöksi, työntutkimustoiminnan laajentamista kaupungin laitoksiin ja kaupungin tilintarkastajain v:n 1949 kertomuksessa olevaa työtehotoimistoa koskevaa huomautusta sekä toimiston edellisen johdosta antamaa selvitystä.

Ennen v. 1950 aloitettujen rationalisoimistutkimusten jatkaminen ja toteuttaminen:

Teollisuuslaitoksissa jatkui kaupunginvaltuuston lokakuun 6 p:nä v. 1948 tekemän kassa- ja tilivirastojen yhdistämistä ja hankintojen sekä laskutuksen uudelleenjärjestämistä koskevan päätöksen mukaisesti hyväksytyn suunnitelman toteuttaminen ao. laitosten toimesta työtehotoimiston avustaessa tässä vaiheessa laitoksia enää vain neuvottelujen muodossa. Aikaisemmin toteutetun lisäksi suoritettiin nimenomaan reikäkorttikoneiden käytäntöön ottoa varten yksityiskohtaisia suunnitelmia ja huoneistojärjestelyjä. Tätä varten tekivät mm. sähkölaitoksen kamreeri ja laskutuspäällikkö työtehotoimiston esityksestä virkamatkan Tukholmaan ja Göteborgiin tutustuakseen vastaaviin järjestelyihin siellä. Toteuttamista esti nyt se, että v:n 1950 loppuun mennessä luvattuja reikäkorttikoneita ei vielä saapunut Amerikasta. Teollisuuslaitosten yhteisen kassa- ja tiliviraston virallisesta alkamisesta tammikuun 1 p:nä 1951 lukien päätti kaupunginvaltuusto kesäkuun 14 p:nä 1950, jolloin samalla lakkautettiin joukko virkoja sekä nimitettiin uuden kassa- ja tiliviraston tärkeimpiin virkoihin henkilöstö.

Rahatoimistossa suoritettiin yksityiskohtaisia tutkimuksia aikaisemmin valmistuneen kokonaissuunnitelman pohjalla, joka edellyttää mm. eräitä muutoksia toimiston organisaatioon. Niinpä jätettiin syyskuun 30 p:nä rahatoimistolle yksityiskohtainen ehdotus rakenteellisista muutostöistä rahatoimiston yleisönaulassa. Ehdotukset lähetti kaupun-

ginhallitus edelleen rakennustoimistolle ja sähkölaitokselle kustannusarvioiden tekoa varten. Samoin valmistui joulukuun 7 p:nä yksityiskohtainen uudelleenjärjestelysuunnitelma perustettavaa kassa- ja arvopaperiosastoa varten. Kokonaissuunnitelman mukaisesti rahatoimisto teki marraskuun 9 p:nä 1950 kaupunginhallitukselle esityksen kiinteistötoimiston vuokrasaatavia rahatoimistossa hoitavan henkilöstön siirtämiseksi kiinteistötoimistoon, jonka muutoksen kiinteistölautakunta hyväksyi periaatteessa jo aikaisemmin. Kysymys oli asian käytännöllistä järjestämistä varten kiinteistötoimiston käsiteltävänä.

Rakennustoimiston talorakennusosaston uudelleenjärjestelyä varten valmistui tammikuun 11 p:nä 1950 työtehotoimiston muistio, jossa käsiteltiin mainitun osaston toiminnan laajuutta, kannattavuutta ja toiminnan tehostamismahdollisuuksia. Samaa osastoa varten jätettiin tammikuun 21 p:nä 1950 luonnos sisäiseksi työnjaoksi, jossa oli määritelty osaston eri toimihenkilöille kuuluvat tehtävät. Puhtaanapito- ja puisto-osastojen yhteistoiminnan lisäämistä tarkoittava ehdotus sisälsi mm. piirijaon yhdenmukaistamisen ja piiripuutarhurien käyttämisen talvisin katupuhtaanapitotöiden valvojina. Rakennustoimisto hyväksyi ehdotuksen jälkimmäiseltä osaltaan sekä ehdotukseen liittyviä toimistotyötä vähentäviä muutosehdotuksia. Ehdotus tapaturma-, sairausapu- ja maksumääräyskäsittelyn uudistamiseksi rakennustoimistossa toteutettiin tapaturma-asiain osalta, muilta osilta asia oli vielä rakennustoimiston harkittavana. Rakennustoimiston sisäisen varastotilaus- ja laskutusjärjestelmän uudelleenjärjestelyehdotuksen rakennustoimisto hyväksyi marraskuun 11 p:nä 1950, mutta sen toteuttaminen siirtyi v:n 1951 puolelle. Puhtaanapito-osaston kiinteistöpuhtaanapitokuljetukset olivat tutkimuksen alaisina. Rakennustoimiston teknillisen työn alaan kuuluvan toiminnan rationalisoimiseksi valmistui elokuun 30 p:nä 1950 työtehotoimiston laatima ohjelma, jossa päähuomio kohdistettiin töiden koneellistamiseen, autokuljetusten järjestelyyn sekä jatkuvan tutkimustoiminnan järjestämistarpeeseen.

Satamalaitoksen kassoissa käytännössä olevan maksutarkkailujärjestelmän uusimiseksi työvoimaa säästävään järjestelmään työtehotoimisto teki ehdotuksen kaupunginhallitukselle maaliskuun 17 p:nä. Ehdotuksesta satamalautakunta antoi lokakuun 23 p:nä kielteisen lausunnon kaupunginhallitukselle. Ehdotuksesta pyysi kaupunginhallitus myöskin revisiotoimiston lausunnon, jota ei vuoden vaihteeseen mennessä ollut saapunut.

Ulosottolaitoksessa jo v. 1949 aloitetut työntutkimukset saatettiin loppuun. Ensimmäisen kaupunginvoudin konttoria koskeva rationalisoimistutkimus valmistui huhtikuun 11 p:nä ja ulosottolaitoksen tarkkailuosastoa koskeva toukokuun 24 p:nä. Kaupunginhallituksen asettama ulosottolaitoksen organisaation ja työmenetelmien uudistamista selvittelevä komitea, jolle tutkimukset tehtiin, oli sisällyttänyt ao. rationalisoimisehdotukset pääosaltaan joulukuun 18 p:nä valmistuneeseen mietintöönsä.

Kaupunginkirjasto tilasi kirjojen luetteloimistyön koneellistamista varten tarvittavan monistuskoneen, joka ei kuitenkaan saapunut Tanskasta vielä vuoden vaihteeseen mennessä. Suunnitelma liittyi työtehotoimiston tutkimuksiin kaupunginkirjastossa v. 1948. Kaupunginkirjasto päätti työtehotoimiston esityksestä ottaa v. 1951 alusta käytäntöön, aluksi kokeilumielessä kolmella osastolla, ns. Bireka-laitteen kirjasakkomaksujen perinnän yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Kaupungin omien kuorma-autojen edullisuus kaupungin ajoissa. Vuonna 1949 valmistuneesta vertailevasta tutkimuksesta antoi teknillisten laitosten lautakunta helmikuun 1 p:nä, satamalautakunta tammikuun 23 p:nä ja yleisten töiden lautakunta joulukuun 30 p:nä myönteiset lausuntonsa, joten kaupunginhallitus tehnee päätöksensä asiassa v:n 1951 alussa.

Kaupungin sisäisen työnvälityksen tehostaminen. V. 1949 valmistunutta tutkimusta käsitteli palkkalautakunta kokouksissaan helmikuun 7 ja 14 p:nä antamatta asiasta kuitenkaan vielä lausuntoa, koska ehdotukset eräältä osalta tulivat esille uuden virkasääntöehdotuksen yhteydessä, joka oli palkkalautakunnan valmisteltavana.

Tutkimus kaupungin irtaimistoluetteloiden laadinnasta ehti viimeistelyvaiheeseen vuoden vaihteessa. Alustavista ehdotuksista pyydettiin lausuntoja eri virastoilta ja lopullinen ehdotus kaupunginhallitukselle tehtäneen v:n 1951 alkupuolella.

Konekirjoitus- ja pikakirjoituslisän maksamisesta tehdyt ehdotukset määrätyt pätevyysvaatimukset omaaville henkilöille johtivat myönteiseen tulokseen kaupunginhallituksen annettua joulukuun 28 p:nä lopulliset määräykset asiasta.

Maidontarkastamon toimistotöiden tutkimus valmistui kesäkuun 12 p:nä. Tehdyistä ratio-

nalisoimisehdotuksista ilmoitti maidontarkastamo toteuttavansa lähiaikoina huomattavan osan.

Teurastamolle laadittiin suunnitelma aikaleimauslaitteiden sijoittamisesta kontrollitarkoituksia varten ja ehdotus toteutettiin.

Huolto- ja lastensuojeluvirastojen yhteisessä kassa- ja tilivirastossa sekä asiamiesosastossa suoritetuista tutkimuksista jätettiin rationalisoimisehdotukset asiamiesosaston osalta huoltotoimen toimitusjohtajalle vuoden lopulla. Samoin valmistui ehdotus huollettavien omaisuuden käsittelyn yksinkertaistamiseksi huoltovirastossa ja sen alaisissa laitoksissa. Tutkimukset oli kiireellisempien töiden takia pakko keskeyttää useaan otteeseen. Tutkimus tilitysjärjestelmän yksinkertaistamiseksi oli työn alla. Lastensuojeluviraston osalta hyväksyttiin ja toteutettiin ehdotus lastensuojeluvirastosta huoltoviraston asiamiestoimistolle tapahtuvan lastenhoitokulujen ilmoittamisen uudistamisesta. Kaupunginhallituksen asettamalle huoltohallinnon organisaatiokomitealle suoritettiin työtehotoimiston toimesta eräitä selvittelytehtäviä.

Painatus- ja hankintatoimistossa suoritettiin työntutkimus, joka koski konttorikoneiden korjaustoiminnan kannattavuutta, valojäljennöslaitoksen tarpeellisuutta, toimistossa suoritettavaa kaupungin virastojen ja laitosten puhelinasioiden hoitoa ja lisäksi toimiston muuta työtä ja toimiston työvoiman kokonaistarvetta, miltä osalta tutkimukset olivat vielä kesken.

Tutkimus kaupungin laitoksia koskevan tiedonantopalvelun tehostamiseksi nimenomaan kaupungin laitoksia käyttävää yleisöä varten aloitettiin jo keväällä, jolloin hankittiin mm. tarvittavia tietoja kaikilta kaupungin virastoilta ja laitoksilta. Kiireellisempien tehtävien takia työ täytyi kuitenkin toistaiseksi keskeyttää.

Kaupungin autojen käytön tehostamiseen tähtäävien tutkimusten yhteydessä suunniteltiin ja tehtiin ehdotus yhtenäisen ajokirjan käytäntöönottamisesta kaikissa kaupungin laitoksissa, minkä ehdotuksen kaupunginhallitus hyväksyi marraskuun 23 p:nä ja määräsi otettavaksi käytäntöön v:n 1951 alusta lukien.

V:een 1951 siirretyt tutkimukset. Vuoden vaihteeseen mennessä ei ehditty vielä aloittaa seuraavia toimeksiannettuja tutkimuksia: tutkimus siivoustyöstä maksettavan palkkauksen perusteista kaupungin virastoissa ja laitoksissa, tutkimus kaupungin tilapäisen viranhaltijakunnan virkojen vakinaistamisen tarpeellisuudesta, maistraatin toimistotyön tutkimista ja terveydenhoitolautakunnan alaisten elinten organisaatiosta ja työstä.

Lausunnot. Alunperin omaksutun käytännön mukaisesti pyysi kaupunginhallitus, muutamissa tapauksissa joku muukin kaupungin viranomainen toimistolta lausuntoja. Lausuntopyynnöt koskivat etupäässä kaupungin virastojen työvoimatarpeen toteamista, uusien virkojen perustamista tai jonkin muun taloudellisia laskelmia vaativan kysymyksen selvittelyä. Yhteensä annettiin 58 edellä mainitun kaltaista kirjallista lausuntoa, vastaavan luvun ollessa v. 1949 32. Näissä oli kysymys mm. yhteensä n. 335 henkilön viran järjestelystä. Eräät lausunnot vaativat melko laajoja tutkimuksia. Vuoden varrella annetuista lausunnoista mainittakoon seuraavat, jotka koskivat: valtuustossa tehtyä aloitetta sosiaalihuoltajatoiminnan järjestämiseksi kaupungin viranhaltijoita varten; kaupunginreviisorin esitystä pääomasijoitusten hyväksymisjärjestyksestä; tilastotoimiston esitystä eräiden toimiston virkojen uudelleenjärjestämisestä ja kahden toimistoapulaisen viran perustamisesta; maistraatin esitystä arkistonhoitajan viran perustamisesta; toisen kaupunginvoudinkonttorin tilapäistä työvoimatarvetta v:ksi 1951, Helsinki—Malmin kaupunginvoudinkonttorin esitystä ulosottoapulaisen viran perustamisesta ja ensimmäisen kaupunginvoudinkonttorin esitystä kassanhoitajan palkkaluokan korottamisesta; palolautakunnan esitystä tilapäisen palotarkastushenkilökunnan palkkaamisesta palokuntaan; terveydenhoitolautakunnan esitystä 8 viran perustamisesta lautakunnan alaisiin elimiin, apulaislääkärin viran perustamisesta lautakunnan toimistoon ja kulkutautisairaalan bakteriologisen laboratorion henkilökuntatarpeesta; sairaalalautakunnan esitystä ylimääräisen apumiehen palkkaamisesta kulkutautisairaalaan, 86 viran perustamisesta kaupungin sairaaloihin kunnallisen kotisairaalahoidon järjestämiseksi Helsingissä, 4 siivoojan viran perustamisesta ja ylimääräisten apuhoitajien palkkaamisesta Marian sairaalaan; huoltolautakunnan esitystä 3 työntekijän palkkaamisesta työtupien C-osastolle; lastensuojelulautakunnan esitystä tilapäisen huoltotarkastajan palkkaamisesta lastensuojeluviraston äitiys- ja perhelisätoimistoon, tilapäisen apulaisen palkkaamisesta lastensuojeluviraston työhuoltotoimistoon, Ryttylän koulukodin lämmittäjien virkojen

järjestämisestä ja 5 viran perustamisesta lastensuojeluvirastoon; työnvälityslautakunnan esitystä ylioppilasvälityksen hoitajan viran muuttamisesta kokopäivän viraksi, henkisen työn osaston alaosastojohtajien virkojen järjestelystä, toimentajan viran täyttämisestä merimiesosastolla ja työvoiman palvelukseenotosta; kansanhuoltolautakunnan esitystä, että lautakunnalle edelleen säilytettäisiin oikeus lopullisesti päättää ostokorttien jakelusta; kotitalouslautakunnan esitystä talousopettajan viran perustamisesta lautakuntaan; lastentarhain johtokunnan esitystä tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1951 ja aputyttöjen virkojen uudelleenjärjestämisestä; kirjastolautakunnan esitystä eräiden lastenosastojen aukioloajan pidentämisestä aiheutuvasta työvoimantarpeesta, lämmittäjän viran perustamisesta Kallion sivukirjastoon ja pääkirjaston vahtimestarin vapaapäiväsijaisen palkkauksen järjestämisestä; kaupunginorkesterin esitystä kahden vahtimestarin viran uudelleen järjestämisestä; kiinteistölautakunnan esitystä tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamisesta puistotalojen toimistoon, osastosihteerin palkkaamisesta kiinteistötoimiston talo-osastolle, 8 kiinteistötoimiston viran vakinaistamisesta, tilapäisen toimentajan palkkaamisesta kiinteistötoimiston tonttiosastolle, tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1951 ja lisäselvitystä kiinteistötoimiston maatalousosaston apulaistyönjohtajan tarpeellisuudesta; yleisten töiden lautakunnan esitystä rakennustoimiston talorakennusosaston uudelleenjärjestelystä, satamalautakunnan esitystä 8 rakennusmestarin viran perustamisesta; teurastamolautakunnan esitystä apulaiskassanhoitajan ja 2 toimistoapulaisen viran perustamisesta teurastamon toimistoon; sekä teknillisten laitosten lautakunnan esitystä uusien virkojen perustamisesta sähkölaitokseen, 4 tilapäisen toimistoapulaisen viran perustamisesta sähkölaitoksen hankintatoimistoon, kaasulaitoksen esitystä tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamisesta laitokseen, yhteisen kassa- ja tiliviraston perustamisesta teknillisiä laitoksia varten, 4 viran perustamisesta, 5 tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamisesta, tilapäisen työvoiman palkkaamisesta v:ksi 1951 ja 3 viran perustamisesta sähkölaitokseen.

Aloitetoiminta. Aloitteita jätettiin työtehotoimistoon vuoden kuluessa yhteensä 223, jotka sisälsivät yhteensä 283 erillistä parannusehdotusta. Aloitetoimikunnissa käsiteltiin samana aikana loppuun 208 aloitetta ja niistä palkittiin 58 eli n. 28 %. Palkkioiden yhteismäärä oli 170 100 mk ja niiden suuruus vaihteli 18 000 mk:sta 500 mk:aan, palkkion keskimääräisen suuruuden ollessa n. 2 900 mk. Aloitteiden keskimääräistä käsittelyaikaa ei toimiston ponnisteluista huolimatta saatu 44 päivää lyhyemmäksi. Kesken oli 25 aloitteen käsittely. Loppuun asti käsitellyt aloitteet jakaantuivat seuraavasti:

Aiheittain:	Kokonaismäärä	%	Niistä palkittuja	%
Teknillisiä ...	140	67	50	36
Konttoriteknillisiä	24	12	4	17
Hallinnollisia	28	13	3	11
Sosiaalisia ...	16	8	1	6
Yhteensä	208	100	58	28

Aloitetoimikunnittain:	Kokonaismäärä	%	Niistä palkittuja	%
I	25	12	9	36
II	21	10	5	24
III	98	47	32	33
IV	64	31	12	19
Yhteensä	208	100	58	28

Käsitellyistä aloitteista tehtiin rakennustoimiston eri osastoissa yhteensä 56, mikä vastaa 27 % kokonaismäärästä. Näistä palkittiin 16. Seuraavina olivat järjestyksessä sairaalat 34, satamalaitos 27 ja liikennelaitos 18, palkittujen aloitteiden lukumäärän ollessa vastaavasti 9, 11 ja 5.

Aloitetoimikunnat kokoontuivat v:n 1950 kuluessa yhteensä 36 kertaa, nimittäin I toimikunta 6 kertaa, II 4, III 16 ja IV 10 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli vastaavasti 35, 26, 123 ja 76 eli yhteensä 260.

Suoritetussa tiedustelussa todettiin, että suurin osa ja yleensä kaikki merkittävämmät aloitteet joko toteutettiin tai niiden toteuttaminen oli vireillä.

Lomakerationalisointi kuului, paitsi määrättyjen kohteiden työntutkimusten yhteydessä, myöskin erillisenä palveluna toimiston ohjelmaan. Niinpä suunniteltiin virastojen pyynnöstä ja piirrettiin kymmeniä uusia lomakkeita eri tarkoituksiin.

Koulutustoimintaa ei toimiston toimesta järjestetty vuoden aikana, mutta valmisteluja suoritettiin runsaan kurssiohjelman läpiviemiseksi v:n 1951 aikana. Kolme työtehotoimiston ja yhteensä 4 virastojen edustajaa sai osallistua International Business Machines

Oy:n kaksiviikkoisiin reikäkorttikonekursseihin. Yksi työtehotoimiston työntutkijoista osallistui Internordisk Standardisering, Grafiska Sektionen lomakejaoston kongressiin Helsingissä kesäkuun 7—9 p:nä. Samoin osallistui yksi sairaalain edustaja sairaala-alan suunnittelutoimikunnan järjestämiin 2 viikkoisiin työntutkimuskursseihin. Yksi kaupungin virkamies osallistui lisäksi valtiovarainministeriön järjestelyosaston 3 viikkoisiin rationalisoimiskursseihin. Toimiston oman henkilökunnan koulutuksesta huolehdittiin toimistossa yhteisten neuvottelu- ja tiedoitustilaisuuksien muodossa sekä osallistumalla Työntutkijain killan järjestämään jatkokoulutukseen.

Rationalisoimistoimintaorganisaation kehittäminen kaupungin laitoksia varten oli jatkuvasti toimiston suunnittelun kohteena. Tätä varten esitettiin työtehoneuvottelukunnalle suunnitelma tutkimustoiminnan lisäämisestä ja tehtävien jaosta eri rationalisoimiselimien kesken. Työtehoneuvottelukunta onkin kokouksessaan elokuun 28 p:nä hyväksynyt periaatteen, että kaupunginhallituksen työtehotoimistolle (järjestelytoimistolle) kuuluu yleisorganisaatio- ja toimistotyöntutkimusten suorittaminen, samoinkuin yhtenäistämistoimenpiteistä ja laitosten edustajien rationalisoimiskoulutuksesta huolehtiminen kaikkiin kaupungin laitoksiin nähden sekä myöskin teknillisen alan työntutkimusten suorittaminen laitoksissa, joilla ei ole omaa elintä tätä varten. Muutamiin suurimpiin laitoksiin päätettiin perustaa omat työntutkimuselimet huolehtimaan teknillisen alan työntutkimusten suorittamisesta niissä. Näitä päätettiin toistaiseksi perustaa rakennustoimistoon, sähkölaitokseen ja kaasulaitokseen. Liikennelaitoksessa oli asia tarkemman suunnittelun alaisena. Kaupunginhallituksen työtehotoimistolle tuli kuitenkin kuulumaan myös edellämainittujen elinten työntutkimusteknillinen valvonta ja ohjaus.

7. Huoltokassa

Kertomus Helsingin kaupungin huoltokassan toiminnasta v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Huoltokassan toisena toimintavuotena kuuluivat sen hoitokuntaan apulaiskaupunginsihteeri L. O. Johansson, hoitokunnan puheenjohtajana sekä jäseninä vt. apulaiskaupunginjohtaja J. A. Kivistö ja kaupungininsinööri W. Starck kaupunginhallituksen valitsemina sekä toimistonhoitaja O. Nisula ja kaasulaitoksen pääluottamusmies J. Hämäläinen jäsenistön valitsemina. Huoltokassan hoitokunnan varapuheenjohtajana toimi kaupungininsinööri W. Starck. Kaupunginhallituksen määräämänä tilintarkastajana toimi reviisori Y. Wehmersalo ja hänen varamiehenään reviisori E. Lehto. Sääntöjen määräämässä kassan jäsenten vuosikokouksessa, joka pidettiin toukokuun 30 p:nä 1950, valittiin jäsenistön edustajana v:n 1950 tilejä tarkastamaan rahatoimiston osastopäällikkö V. Molander ja hänen varamiehekseen rahatoimiston toimistoapulainen L. Rehmonen. Mainitussa vuosikokouksessa valittiin jäsenistön edustajina huoltokassan hoitokuntaan v:ksi 1951 apulaiskaupunginkamreeri H. Storkåll ja kaasulaitoksen pääluottamusmies J. Hämäläinen.

Huoltokassa huolehti kertomusvuoden aikana vakuutusmaksujen, kaasu- ja sähkömaksujen, asuinhuoneistojen vuokramaksujen, yhdistysten jäsenmaksujen, koulujen lukukausimaksujen, sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksujen, velkain korkojen ja kuoletusten sekä puhelin ja radiokuuntelulupamaksujen suorittamisesta. Sanomalehdet myönsivät kassalle 5 %:n alennuksen tilaushintoihin ja hyvitettiin asianomaista tilaajajäsentä vastaavalla määrällä. Hoitokunta päätti helmikuun 9 p:nä 1950 lähettää kaikille virastoille ja laitoksille kiertokirjeen, jossa kehoitettiin virastoja ja laitoksia tekemään palkanpidätykset säännöllisesti jokaisen palkanmaksun yhteydessä. Huhtikuun 20 p:nä 1950 hoitokunta päätti kehoittaa rahatoimistoa huolehtimaan siitä, että tiliotteet lähetetään jäsenille viimeistään huhtikuun aikana kunakin vuonna. Syyskuun 21 p:nä 1950 hoitokunta päätti siihen nähden, että eräät virastot ja laitokset edelleen viivyttelivät pidätysluetteloiden toimittamisessa huoltokassalle, lähettää kiertokirjeen asiasta asianomaisille viranomaisille.

Huoltokassan jäseniä oli v:n 1950 alussa 2 885 ja uusia jäseniä liittyi kassaan vuoden aikana 2 369, joten jäseniä kertomusvuoden lopussa oli 5 254.

Huoltokassan välityksellä perittiin myös ulosmitattuja verojäämiä, velkoja ja elatusapuja sellaisilta kaupungin palveluksessa olevilta henkilöiltä, jotka eivät olleet kassan varsinaisia jäseniä.

Huoltokassan saldo tammikuun 1 p:nä 1950 oli 13 670 899 mk ja vuoden aikana maksettiin tilille 84 782 998 mk. Maksusuorituksia jäsenten tililtä tehtiin seuraavasti:

	Suorituksia	Mk		Suorituksia	Mk
Kunnallisveroja	1 801	5 207 671	Verojäämiä	606	2 715 142
Valtion veroja	2 398	7 665 874	Vakuutusmaksuja	2 769	2 950 375
Kirkollisveroja	1 976	4 658 242	Sähkö- ja kaasumaksuja	1 243	1 140 126

	Suorituksia	Mk		Suorituksia	Mk
Vuokria	2 120	7 221 666	Velkain lyhennysmaksuja ja korkoja	136	762 802
Yhdistysten jäsenmaksuja	11 474	3 761 280	Radiolupa- ja puhelinmaksuja	518	448 702
Koulujen lukukausimaksuja	145	634 825	Sekalaisia maksuja ja jäsenille suoritettu	—	41 030 245
Lehtitilausmaksuja	272	317 985	Yhteensä		78 514 935

Korkohyvitys nousi 1 155 740 mk:aan.

Kassan saldo joulukuun 31 p:nä 1950 oli 19 938 962 mk jakaantuen eri tileille seuraavasti:

	Mk		Mk
Rahatoimisto ym.	3 670 387	Koulut	929 253
Eläkkeet	686 966	Palokunta	477 355
Huoltovirasto	660 230	Rakennustoimisto	7 451 003
Elintarvikekeskus	158 293	Vesilaitos	874 413
Halkotoimisto	681	Kaasulaitos	1 451 947
Satamalaitos	1 447 879	Sähkölaitos	222 561
Sairaalat	1 668 827	Yhteensä	19 938 962
Kaupunginorkesteri	239 167		

Huoltokassan tehtäviä hoiti v:n 1950 aikana kahdeksan viranhaltijaa, joiden palkkausmenot nousivat yhteensä 1 991 730 mk:aan.

Kaupunginhallitus myönsi tammikuun 12 p:nä huoltokassan käytettäväksi etumaksujen suoritukseen ennakkona kaupunginkassasta 300 000 mk. Huoltokassan ei kuitenkaan tarvinnut käyttää tätä ennakkoa, koska jäsenten tileillä olevat varat, niitä yhteisesti laskettaessa, aina osoittivat huomattavaa säästöä.

8. Tilastotoimisto

Tilastotoimiston toimintakertomus v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Henkilökunta. Syyskuun 30 p:nä siirtyi toimistopäällikkö O. Bruun eläkkeelle toimittuaan tilastotoimistossa v:sta 1912 alkaen, mistä ajasta v.t. toimistopäällikkönä v:sta 1919 sekä vakinaisena toimistopäällikkönä joulukuun 1 p:stä 1921 lähtien. Alaisten arvonanto ja esimiesten tunnustus ilmenivät tilastotoimiston henkilökunnan sekä kaupunginhallituksen eroavan toimistopäällikön kunniaksi järjestämillä illallisilla.

Uudeksi toimistopäälliköksi valittiin toimiston aktuaari K-E. Forsberg lokakuun 1 p:stä lähtien.

Täten avoimeksi joutunutta aktuaarin virkaa määrättiin hoitamaan toimiston kirjaston- ja arkistonhoitaja Å. J. Saxén, joka marraskuun 15 p:stä lukien valittiin viran vakinaiseksi haltijaksi. Apulaisaktuaari L. O. Kivekäs määrättiin viimeksi mainitusta päivästä lukien oman toimensa ohella hoitamaan kirjaston- ja arkistonhoitajan virkaa.

Vuoden alusta avoinna ollutta 20. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaa hoiti 18. palkkaluokan toimistoapulainen S. I. Kaila, joka maaliskuun 1 p:stä lukien valittiin viran vakinaiseksi hoitajaksi. Hänen sijaisenaan toimi tilapäinen toimistoapulainen H. A. Björkman, joka myöskin samasta päivästä valittiin vapautuneen 18. palkkaluokan viran vakinaiseksi hoitajaksi. Siihen 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan, joka joutui avoimeksi toimistoapulaisen G. L. Holmqvistin eroamisen johdosta, valittiin maaliskuun 1 p:stä lukien tilapäinen toimistoapulainen E. M. Järnefelt.

Tilapäisenä apulaisaktuaarina toimi vuoden alusta syyskuun 30 p:ään filosofian maisteri K. E. Bruun sekä lokakuun 1 p:stä vuoden loppuun saakka 23. palkkaluokan toimistoapulainen, filosofian maisteri L. E. Ruotsalainen. Maisteri Ruotsalaisen sijaisena toimi toimistoapulainen E. M. Inberg, hänen sijaisenaan toimistoapulainen G. M. A. Fontell, Fontellin sijaisena toimistoapulainen M. M. Markkula sekä hänen sijaisenaan tilapäinen toimistoapulainen I. M. Tarmo.

Tilapäisinä toimistoapulaisina toimivat rouvat I. M. Tarmo ja A. I. Åström koko vuoden, rouvat H. A. Björkman ja E. M. Järnefelt tammikuun 1 p:stä helmikuun 28 p:ään, rouva M. Pitkänen tammikuun 1 p:stä toukokuun 9 p:ään, neiti A. A. Äikää tammikuun 1 p:stä heinäkuun 31 p:ään sekä rouva E. E. Unkari helmikuun 16 p:stä, neiti A. V. Udd maaliskuun 23 p:stä, neiti A. Seppelin elokuun 1 p:stä, rouvat E. Paasio ja M. Nenonen syyskuun 25 p:stä sekä rouva E. Ala-Härkönen marraskuun 1 p:stä vuoden loppuun saakka. Tilapäiseksi toimistoapulaiseksi määrättiin heinäkuun 1 p:stä alkaen herra M. Ahonen, joka kuitenkin poistui heinäkuun 7 p:nä palaamatta työhön. Koska palkat poikkeuksellisesti oli maksettu jo heinäkuun 1 p:nä, oli herra Ahonen nostanut liikaa 8 710 mk. Kaupunginhallituksen kehoituksesta tilastotoimisto kääntyi kaupunginhallituksen asiamiesosaston puoleen toimenpiteisiin ryhtymiseksi liikaa maksetun palkan palauttamiseksi.

Tilapäisenä vahtimestarin apulaisena toimi kesällä samoin kuin edellisinäkin vuosina nuorukainen M. Närhi, joka sittemmin määrättiin kyseistä tointa hoitamaan syyskuun 1 p:stä vuoden loppuun sakkaa.

Toimistoapulainen T. M. Heimo, joka oli määrätty hoitamaan Helsingin väestönlaskennan kanslia-apulaisen tointa, sai syyskuun 11 p:stä vuoden loppuun saakka virkavapautta

oikeuksin nostaa ikäkorotuksensa. Sijaiseksi määrättiin toimistoapulainen Agnes Ahlman, hänen sijaisekseen toimistoapulainen E. M. Järnefelt sekä Järnefeltin sijaiseksi tilapäinen toimistoapulainen E. E. Unkari.

Sairauslomaa nauttivat seuraavat viranhaltijat: aktuaari A. Kytömaa tammikuun 1 p:stä 11 p:ään ilman sijaista, toimistoapulainen H. M. Suolahti elokuun 14 p:stä joulukuun 31 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen A. H. Ikonen, jonka sijaisena oli toimistoapulainen A. T. Railio, Railion sijaisena toimi toimistoapulainen E. I. Rydberg ja hänen virkaansa hoiti elokuun 14 p:stä lokakuun 13 p:ään tilapäinen toimistoapulainen A. I. Åström sekä marraskuun 3 p:stä joulukuun 31 p:ään rouva E. Spolander; toimistoapulainen E. M. Inberg tammikuun 19 p:stä maaliskuun 18 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen A. T. Railio ja Railion sijaisena toimistoapulainen E. I. Rydberg, jonka virkaa hoiti tilapäinen toimistoapulainen A. A. Äikää; toimistoapulainen M. S. Sandström toukokuun 20 p:stä 29 p:ään sekä elokuun 2 p:stä syyskuun 20 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen A. D. Grönroos, jonka virkaa hoiti tilapäinen toimistoapulainen I. M. Tarmo; toimistoapulainen K. E. Bergh toukokuun 3 p:stä 17 p:ään ja lokakuun 23 p:stä 28 p:ään ilman sijaista sekä kesäkuun 26 p:stä heinäkuun 25 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen M. M. Markkula, jonka virkaa hoiti tilapäinen toimistoapulainen A. I. Åström; toimistoapulainen G. E. Ripatti helmikuun 10 p:stä 25 p:ään ilman sijaista; toimistoapulainen S. I. Kaila tammikuun 16 p:stä 28 p:ään ilman sijaista; toimistoapulainen G. L. Holmqvist tammikuun 1 p:stä helmikuun 28 p:ään sijaisenaan tilapäinen toimistoapulainen I. M. Tarmo; toimistoapulainen S. I. Anijärvi syyskuun 11 p:stä 24 p:ään ilman sijaista; toimistoapulainen S. T. Ohenoja maaliskuun 13 p:stä 25 p:ään sijaisenaan tilapäinen toimistoapulainen I. M. Tarmo; tilapäinen toimistoapulainen M. Pitkänen helmikuun 10 p:stä huhtikuun 9 p:ään sijaisenaan tilapäinen toimistoapulainen A. I. Åström; toimistoapulainen A. I. Åström marraskuun 14 p:stä 21 p:ään ilman sijaista; sekä siivooja V. Pollari tammikuun 18 p:stä 23 p:ään ja lokakuun 20 p:stä 31 p:ään sijaisenaan S. Rantanen.

Synnytyslomaa nauttivat: toimistoapulainen M. S. Sandström toukokuun 30 p:stä elokuun 1 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen A. D. Grönroos, jonka virkaa hoiti tilapäinen toimistoapulainen I. M. Tarmo; toimistoapulainen H. A. Björkman huhtikuun 19 p:stä heinäkuun 14 p:ään sijaisenaan tilapäinen toimistoapulainen A. A. Äikää; sekä tilapäinen toimistoapulainen M. Pitkänen tammikuun 1 p:stä helmikuun 9 p:ään sijaisenaan tilapäinen toimistoapulainen A. I. Åström.

Palkatonta yksityislomaa ilman sijaista nauttivat: toimistoapulainen Agnes Ahlman lokakuun 12 p:stä marraskuun 4 p:ään, toimistoapulainen Astrid Ahlman heinäkuun 3 p:stä 16 p:ään, toimistoapulainen S. I. Anijärvi elokuun 10 p:stä 23 p:ään, tilapäinen toimistoapulainen A. I. Åström heinäkuun 31 p:stä elokuun 12 p:ään sekä tilapäinen toimistoapulainen A. V. Udd heinäkuun 24 p:stä 30 p:ään.

Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitali myönnettiin aktuaari V. Kuhlefeltille sekä kaupunkiliiton ansiomerkki 30 vuoden palveluksesta toimistoapulaisille M. L. Björklundille ja A. D. Grönroosille sekä vastaava merkki 20 vuoden palveluksesta entiselle siivoojalle S. Kylkiselle. Nämä merkit jaettiin v:n 1951 alussa järjestetyssä juhlatilaisuudessa.

Palkkausolot. Kaupungin viranhaltijoiden palkat korotettiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan tammikuun 16 p:stä sekä toukokuun 1 p:stä alkaen. Sitä paitsi myönnettiin elokuun 1 p:stä alkaen 5 %:n indeksilisä.

Koska tilastotoimiston vastuunalaisten virkamiesten palkat valtion vastaavien virkojen palkkoihin verraten olivat jääneet kuoppaan, esitti toimisto keväällä, että kyseiset palkat korotettaisiin. Palkkalautakunnan annettua asiasta lausuntonsa, jossa korostettiin ajankohdan sopimattomuutta, uudisti toimisto syksyllä esityksensä. Kun sittemmin kirjaston- ja arkistonhoitajan virka joutui avoimeksi, esitti toimisto, että vastuunalaiset virat järjestettäisiin uudelleen. Nämä esitykset eivät vuoden aikana johtaneet tulokseen.

Viitaten kaupunginhallituksen aikoinaan tekemään päätökseen, jonka mukaan 3:n vuoden ajan hoidetun tilapäisen viran jatkuva tarpeellisuus oli otettava harkinnan alaiseksi, esitti toimisto keväällä, että kaksi toimistoapulaisen virkaa vakinaistettaisiin. Koska puolet toimiston toimistoapulaisista palkattiin alimman palkkaluokan mukaan, esitti toimisto, että 21. palkkaluokkaan perustettaisiin 2 uutta virkaa. Esitys palautettiin ratkaisematta ja uudistettiin syksyllä. Vuoden aikana se ei johtanut tulokseen. Tilastotoi-

miston esitykseen, että tilapäisten toimistoapulaisten lukumäärää v:n 1951 alusta saataisiin lisätä 5:stä 6:een, kaupunginhallitus suostui.

Opintomatka. Apulaisaktuaari V. M. Krisé teki toukokuun 13 ja kesäkuun 12 p:n välisenä aikana opintomatkan Tanskaan, jossa hän tutustui Kööpenhaminan, Aarhusin ja Aalborgin tilastotoimistojen toimintaan. Matkakertomus toimitettiin kaupunginhallitukselle.

Huoneisto. Henkilökunnan lisääntyessä on tilastotoimiston päähuoneisto käynyt yhä ahtaammaksi. Koska toimiston tietoon tuli, että sen huoneistosta v. 1946 erotettu kaksi huonetta käsittävä osa vapautuisi, esitti toimisto kiinteistölautakunnalle, että nämä huoneet hankittaisiin toimistolle takaisin. Esitys ei kuitenkaan johtanut tulokseen, koska talonomistaja oli päättänyt antaa huoneet yksityiselle toiminimelle, jonka huoneiston talonomistaja itse otti käyttöönsä.

Julkaisutoiminta. Toimintavuoden aikana ilmestyivät seuraavat tilastotoimiston julkaisemat teokset:

Tammikuun	10	p:nä	Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 26. 1948. XXXIII + 310 + 66 s.
Kesäkuun	26	p:nä	Helsingin kaupungin tilasto II—III. Ulkomaan kauppa ja merenkulku. 13. 1948. IV + 26 + 53 + 123 s.
»	29	»	Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja—Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 39. 1950. XIII + 422 s. + kartta.
»	29	»	Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. 22. 1950. XVI + 406 s.
»	29	»	Kommunalkalender för Helsingfors stad. 22. 1950. XVI + 405 s.
Heinäkuun	15	»	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 59. 1946. Edellinen osa. IV + 326 s.
Syyskuun	9	»	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 59. 1946. Jälkimmäinen osa. IV + 342 s.
»	23	»	Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveyden- ja sairaanhoito. 31. 1946. Edellinen osa. IV + 177 s.
Lokakuun	12	»	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 27. 1949. XXVI + 329 s.
»	12	»	Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 27. 1949. XXVII + 329 s.

Julkaisun »Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä» ensimmäisen vuosikerran vihkot 1—12 ilmestyivät tammikuun 11 p:nä, helmikuun 11 p:nä, maaliskuun 16 p:nä, huhtikuun 13 p:nä, toukokuun 10 p:nä, kesäkuun 14 p:nä, heinäkuun 15 p:nä, elokuun 19 p:nä, syyskuun 9 p:nä, lokakuun 7 p:nä, marraskuun 13 p:nä ja joulukuun 29 p:nä.

Edelleenkin ovat olot kirjapainoalalla olleet vaikeat. Kohtuullisessa ajassa ovat kuukausijulkaisun vihkojen lisäksi ilmestyneet ainoastaan tilastollinen vuosikirja, kunnalliskalenterit sekä asetuskokoelmat. Kauppa- ja merenkulkujulkaisun kohdalla edistyttiin vuoden aikana. Jouduttaakseen terveyden- ja sairaanhoitojulkaisun ensimmäisen osan ilmestymistä ryhtyi toimisto yhtaikaa painattamaan vv:n 1947 ja 1948 julkaisuja eri kirjapainoissa. Huomattavasti myöhästyneitä ovat saman julkaisun jälkimmäinen osa, opetuslaitosjulkaisut sekä kunnalliskertomus.

Vuoden aikana ilmestyivät kuitenkin myöhemmin ilmestyvistä julkaisuista seuraavat eripainokset: palotoimen, lastensuojelulautakunnan, kaupunginkirjaston, satamalautakunnan ja teurastamon (suomen- ja ruotsinkieliset) toimintakertomukset v:lta 1948, kaupunginarkiston, liikennelaitoksen (suomen- ja ruotsinkieliset) ja työnvälitystoimiston toimintakertomukset v:lta 1949 sekä tietoja lukuvuosilta 1947/48—1948/49 Helsingin kaupungin kansakouluista (suomen- ja ruotsinkieliset).

Yleensä julkaisut on toimitettu samalla tavalla kuin aikaisemmin. V:n 1950 vuosikirjaan liitettiin yleishakemisto vv:n 1905—49 vuosikirjojen sisällöstä. Julkaisu Ulkomaan kauppa ja merenkulku ilmestyi ensimmäisen kerran uudessa muodossaan, yksivuotisjulkaisuna.

Eripainoksia otettiin seuraavista asetuskokoelmassa julkaistuista asetuksista: teollisuuslaitosten lautakunnan johtosäännöstä, teollisuuslaitosten lautakunnan kanslian johtosäännöstä, vesilaitoksen johtosäännöstä, kaasulaitoksen johtosäännöstä ja sähkö-

laitoksen johtosäännöstä 500 kpl kustakin, kaupungin talouden tarkastussäännöstä 200 kpl, viranhaltijain kielitaitosäännöstä 2 000 kpl, liikennejärjestyksestä 8 000 kpl (eripainokseen sisältyvät myös yleinen liikennejärjestyssääntö, otteita autoasetuksesta sekä pääväyliä ja ajonopeutta koskevat määräykset), poliisijärjestyksen muutoksista 5 000 kpl, kuorma-autotaksasta 500 kpl ja tilisäännöstä 600 kpl. Leski- ja orpoeläkekassan säännöistä otettiin uusi painos.

Lastensuojelulautakunnan vuosikertomusta varten laadittavat tilastotiedot. Tilastotoimisto on useampina vuosina laatinut lastensuojelulautakunnan vuosikertomukseen tarvittavat tiedot huolletuista lapsista. Viitaten v:n 1949 tilintarkastajien lausuntoon, että vuosikertomukset olisi laadittava valmiiksi toukokuun 1 p:ään mennessä, lastensuojelulautakunta esitti tilastotoimistolle, että tilastoyhdistelmät laadittaisiin niin hyvissä ajoin, että tämä kävisi mahdolliseksi. Esityksen johdosta sovittiin ajasta, milloin perusaineisto oli jätettävä tilastotoimistoon ja milloin tilaston oli oltava valmiina.

Vanhojen kunnalliskertomusten hakemisto. Jo v. 1929 rahatoimikamari päätti, että kunnalliskertomuksista oli laadittava yleishakemisto, mutta muiden kiireellisten tehtävien ja myöhemmin sodan ja sen aiheuttamien vaikeuksien johdosta hakemiston laatiminen on pitkät ajat ollut pysähdyksissä. Ensimmäinen osa, henkilöhakemisto vv:lta 1875—1930, ilmestyi v. 1942. Jotta koko hakemisto valmistuisi lähivuosien aikana, esitti tilastotoimisto, että tähän työhön saataisiin palkata tilapäinen toimistoapulainen, jolle harkintaa vaativien tehtävien vuoksi suoritettaisiin palkkaa 21. palkkaluokan mukaisesti. Kaupunginhallitus suostui esitykseen.

Kunnallisten virastojen ja laitosten kirjallisuuden luettelointi. Kaupunginhallituksen edellisenä vuonna tekemän päätöksen mukaisesti ryhtyi amanuenssi G. Ahnger syksyllä 1949 tilastotoimiston kirjaston- ja arkistonhoitajan Å. J. Saxénin johdolla luetteloimaan kaupungin muissa virastoissa olevat kunnallishallintoa koskevat kirjat. Tämä työ jatkui koko kertomusvuoden ajan.

Eräiden kaupunginosien nimet. Koska kaupungin virastot käyttivät vahvistamattomia paikannimiä Pitäjänmäki, Puistola ja Tapanila—Mosabacka, tilastotoimisto esitti, että kaupunginhallitus vahvistaisi näille alueille nimet ja rajat. Esitys ei vuoden aikana johtanut tulokseen.

Kaupungin 400-vuotisjuhlanäyttelyn valmistelutyöt. Näyttelytoimistoon toimitettiin edelleen useita kaupungin kehitystä valaisevia taulukoita. Näyttelyssä ilmeni kuitenkin, että tilastotoimiston laatimia yhteenvetoja oli sangen vähän käytetty hyväksi. Aineiston keräystyö oli siitä huolimatta ollut hyödyksi, koska kootut tiedot on sijoitettu tilastotoimiston arkistoon, missä ne vastaisuudessa ovat käytettävissä.

Tutkimus kaupungin rakentamiin asuintaloihin pyrkineistä. Selvittääkseen asunnon tarpeessa olevien olosuhteita tilastotoimisto ryhtyi tutkimaan niitä kaavakkeita, joita kaupungin rakentamiin asuintaloihin pyrkivät henkilöt olivat täyttäneet. Tutkimuksen tulokset julkaistiin kuukausijulkaisussa ja annettiin asuntotuotantokomitealle.

Kaupungin palveluksessa olevien sairauslomat. Kaupunginhallituksen työtehotoimisto oli tutkinut kaupungin palveluksessa olevien viranhaltijain ja työntekijäin sairauslomat v:n 1949 aikana. Tilastotoimisto päätti jatkaa näitä tutkimuksia ja lähetti kaikille kaupungin virastoille ja laitoksille kyselykaavakkeet.

Verotilastot. V:n 1948 tulojen perusteella laadittu tilasto kunnallisverotuksesta valmistui keväällä 1950. Muutamat kaupunginosat tutkittiin kokonaan ja sitä paitsi tutkimus käsitti suuret tulot, jolloin rajaksi otettiin 6 000 veroäyriä. Syksyllä aloitettiin uusi kunnallisverotilasto (v:n 1949 tulojen perusteella). Tällä kertaa tutkittiin 5:s kaupunginosa kokonaan ja sitä paitsi ne perheet, joilla oli vähintään 3 alaikäistä lasta. Tämän tutkimuksen työt jatkuivat vuodenvaihteessa. Yhteistyössä tilastollisen päätoimiston kanssa ryhdyttiin syksyllä v:n 1948 tulojen perusteella laatimaan valtionverotusta koskevaa tilastoa.

Väestötilastot. Tiedot syntyneitä, kuolleista ja solmituista avioliitoista on aikaisemmin kerran vuodessa saatu tilastollisesta päätoimistosta. Koska nämä tiedot ovat olleet saatavissa vasta seuraavan vuoden syksyllä ja osaksi vieläkin myöhemmin, sovittiin tilastollisen päätoimiston kanssa siitä, että seurakunnat ja rekisterit v:sta 1950 alkaen antaisivat perustietonsa suoraan tilastotoimistoon, missä Helsingin aineiston käsittely tapahtuisi. Täten tilastotoimisto saa tiedot kuukausittain ja tilasto tulee mahdollisimman ajankohtaiseksi.

Väestönlaskenta. V. 1949 annettu asetus säätää, että yleinen väestönlaskenta ja siihen

liittyvä asunnon- ja kiinteistönlaskenta on toimitettava joka kymmenes vuosi ja ensimmäisen kerran v. 1950. Laskentaa varten on jokaiselle paikkakunnalle asetettava yksi tai useampia väestönlaskentatoimikuntia. Laskennasta johtuvat palkat ja palkkiot on maksettava valtion varoista, kun sen sijaan kunnan on hankittava tarvittavat huoneistot ja kansliatarvikkeet. Tähän viitaten esitti tilastotoimisto, että Helsinkiin valittaisiin toimikunta, johon kuuluisivat puheenjohtajana tilastotoimiston aktuaari K-E. Forsberg sekä jäseninä poliisilaitoksen rekisteriosaston v.t. johtaja, varatuomari H. L. Harri sekä Helsingin väestön päärekisterin rekisteripäällikkö, pastori A. A. Palmgren. Saatuaan tilastollisen päätoimiston suostumuksen, valittu toimikunta, joka nyt oli muodostunut keskustoimikunnaksi, esitti, että laskentaa varten asetettaisiin seuraavat piiritoimikunnat:

1. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri Å. Saxén, jäseninä filosofian maisteri L. Kivekäs ja filosofian maisteri K. Bruun; 2. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri A. Kytömaa, jäsenenä filosofian maisteri E. Elfvengren; 3. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri K. M. Juvas, jäsenenä filosofian maisteri A. Raivio; 4. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri K. Laurila, jäsenenä rouva M. Heikel; 5. piiritoimikunta: puheenjohtajana eversti W. Bergh, jäsenenä ylioppilas E. Nenonen; 6. piiritoimikunta: puheenjohtajana valtiotieteen maisteri M. Krisé, jäsenenä ylioppilas O. Liukkonen; 7. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri O. Bruun, jäsenenä hovioikeuden auskultantti K. Sipponen; 8. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri I. Kaukovaara, jäsenenä amanuenssi P. Kopperi; 9. piiritoimikunta: puheenjohtajana aktuaari H. Äijälä, jäsenenä filosofian maisteri A. Korpela; 10. piiritoimikunta: puheenjohtajana kauppatieteiden lisensiaatti A. Puukari, jäsenenä filosofian maisteri M. Tamminen; 11. piiritoimikunta: puheenjohtajana aktuaari K. Aarnio, jäsenenä jaostosihteeri E. Rautsalo; 12. piiritoimikunta: puheenjohtajana aktuaari M. Jalo, jäsenenä vakuutustarkastaja S. Immonen; 13. piiritoimikunta: puheenjohtajana aktuaari O. Sampo, jäsenenä filosofian maisteri A. Järventaus; 14. piiritoimikunta: puheenjohtajana ekonomi K. Hietala, jäsenenä filosofian maisteri R. Alameri; 15. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri T. Komi, jäsenenä filosofian maisteri A. Tuura; 16. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri E. Långström, jäsenenä ylioppilas A. Kaaja; 17. piiritoimikunta: puheenjohtajana konttorivirkailija A. Lustig, jäsenenä herra K. Suhonen; 18. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri S. Stenius, jäsenenä osastosihteeri O. Kallio; 19. piiritoimikunta: puheenjohtajana opettaja A. Lindgren, jäsenenä herra K. Willström; 20. piiritoimikunta: puheenjohtajana filosofian maisteri E. Aurola, jäsenenä filosofian maisteri R. Salminen; 21. piiritoimikunta: puheenjohtajana opettaja S. Seraste, jäsenenä opettaja A. Rekola; 22. piiritoimikunta: puheenjohtajana kiinteistöluettelon hoitaja E. Monni, jäsenenä herra A. Nieminen; 23. piiritoimikunta: puheenjohtajana rakennusmestari Y. Stigell, jäsenenä rakennusmestari R. Kotivirta; 24. piiritoimikunta: puheenjohtajana konttoripäällikkö E. Montell, jäsenenä herra L. Lindberg; 25. piiritoimikunta: puheenjohtajana herra B. Berg, jäsenenä talousneuvos E. Siltanen.

Piiritoimikunta 1 oli keskustoimikunnan apuna jo laskennan valmisteluvaiheessa, muiden toimikuntien toiminta alkoi joulukuun 20 p:nä. Kiinteistölomakkeiden jako alkoi joulukuun 21 p:nä, virallisen laskentahetken ollessa joulukuun 31 päivä klo 24. Toiminta jatkui siten kaikissa piireissä vuodenvaihteessa.

Väestönlaskennan yhteydessä kerättävät tiedot. Koska sekä sähkölaitos että liikennelaitos olivat toivoneet, että väestönlaskennan yhteydessä kerättäisiin kaupungin omaa kaavaketta käyttäen näiden laitosten tarvitsemia tietoja, teki tilastotoimisto kaupunginhallitukselle asiasta esityksen. Kaupunginhallitus katsoi kuitenkin, ettei liikennelaitoksen esittämä tutkimus ollut tarpeellinen, mutta myönsi 650 000 mk sähkölaitoksen sähkökojetutkimusta varten.

Vuodenvaihteessa käytiin kaupunginhallituksen asettaman asunto- ja asemakaavaneuvottelukunnan aloitteesta keskusteluja asuntotutkimuksen suorittamisesta väestönlaskennan aineiston pohjalla, mutta ratkaisu asiassa siirtyi seuraavaan vuoteen.

Kalleusluokituksen tarkistaminen ja vuokratiedustelu. Koska sosiaalinen tutkimustoimisto halusi tarkistaa paikkakuntien kalleustutkimuksen, ehdotti se kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjelmässä hinnoittelulautakunnan asettamista siihen tarvittavien hintatietojen antamiseksi. Samalla sosiaalinen tutkimustoimisto pyysi kaupunginhallitusta järjestämään pienhuoneistojen vuokratiedustelun. Kummatkin oli suoritettava lokakuussa. Tilastotoimiston antaman lausunnon nojalla kaupunginhallitus päätti asettaa paik-

kakuntien kalleusluokitusta varten tarvittavan aineiston keräämistä sekä vuokratiedustelun valvontaa varten 7-henkisen toimikunnan, jossa sekä työnantaja- ja työntekijäjärjestöt että vuokranantaja- ja vuokralaisjärjestöt olivat edustettuina. Toimikunnan puheenjohtajaksi määrättiin tilastotoimiston aktuaari A. Kytömaa. Vuokratiedustelun toimittaminen annettiin tilastotoimiston tehtäväksi; se suoritettiin edustavana tutkimuksena lokakuun 2 ja 7 p:n välisenä aikana ja käsitti n. 8 700 pienhuoneistoa. Vuokratiedustelun yhteydessä päätti hinnoittelutoimikunta selvittää myöskin huoneistojen asumistiheyttä.

Helsingin elinkustannusindeksin laskeminen. Sosiaalinen tutkimustoimisto, joka vuosikausia on laskenut koko maan elinkustannusindeksin ohella eri indeksisarjan Helsingin elinkustannuksista, ilmoitti aikovansa lopettaa Helsingin sarjan laskemisen, koska sen julkaiseminen voi aiheuttaa väärinkäsityksiä yleisön taholla. Neuvotteluissa sovittiin kuitenkin siitä, että sarja edelleenkin lasketaan vuosineljänneksittäin, mutta että sen julkaisemisesta vuosikirjassa luovutaan.

Tutkimus elokuvakäynneistä. Tilastotoimisto on kauan suunnitellut jatkuvaa tilastoa elokuvakäynneistä. Kertomusvuoden aikana käytiin neuvotteluja tällaisen tutkimuksen toimeenpanemisesta, mutta neuvottelut eivät tänä aikana johtaneet tuloksiin.

Lausuntoja. Paitsi edellämainituissa tapauksissa antoi tilastotoimisto seuraavat lausunnot: kaupunginvaltuutettu Voipio-Juvaksen ym. aloitteesta sosiaalihuoltajan asettamiseksi jokaiseen virastoon ja laitokseen; kaupunginreviisorin ehdotuksesta komitean asettamiseksi kaupungin pääomasijoitusten suunnittelun keskittämistä varten; 2:sta kaupungin aloitetoimintaan kuuluvasta ehdotuksesta, joista toista muutettuna puollettiin, mutta toista ei puollettu; sekä Tilastollisen päätoimiston väestönlaskennan kyselykaavakkeiden sisältöä koskevista ehdotuksista.

Tietojen ja selvitysten antaminen. Kaupunginkansliaan lähetettiin tilastotoimistossa laaditut kaupunginvaltuuston v:n 1949 esityslistojen hakemisto ja kaupunginhallituksen v:n 1949 mietintöjen hakemisto, molemmat sekä suomen- että ruotsinkielisinä, sekä kaupunginhallituksen v:n 1949 jälkimmäisen ja v:n 1950 ensimmäisen puoliskon esityslistojen hakemistot.

Kuten aikaisempinakin vuosina välitettiin edelleen kuukausittain kaupungin viranomaisille sosiaalisen tutkimustoimiston laskema elinkustannusindeksi. Laivaliikenteestä laadittiin kuukausittain satamakonttorin päiväkirjoja käyttämällä tilastoa ja tiedot lähetettiin satamaviranomaisille. Huoltolautakunnan vuosikertomusta varten laadittiin tarvittavat tilastotiedot yhteiskunnallista huoltoa edellisenä vuonna saaneista henkilöistä sekä irtolaisista, alkoholisteista ja raittiushuollossa olleista nuorista henkilöistä, mitkä tiedot myös lähetettiin sosiaaliseen tutkimustoimistoon virallista tilastoa varten. Kansakouluoppilaiden vaihtumista ja heidän poissaoloaan koulusta koskevat tiedot kerättiin ja lähetettiin kansakoulujen tarkastajille ja oppivelvollisten lasten luetteloon. Samoin kerättiin virallista tilastoa varten tietoja kansakoulujen, lastentarhain ja ammattikoulujen oppilaista, mitkä tiedot lähetettiin lisäksi Tilastolliseen päätoimistoon sekä lastentarhoja koskevat tiedot lastentarhain tarkastajalle. Kaupunginhallituksen asiamiesosastolle annettiin selvitys vv:n 1947—49 henkikirjoitustietojen eroavaisuuksista. Kiinteistötoimiston asemakaavaosastolle annettiin tiedot henkikirjoitetusta väestöstä kortteleittain sekä tiedot eräiden suurteollisuuslaitosten henkilökunnan asuinpaikoista. Työnvälitystoimiston pyynnöstä laskettiin kaikki sen v:n 1949 toimintakertomukseen kuuluvat prosenttiluvut ja lisäksi toimistoa avustettiin kansakoululasten taipumuksia koskevien tutkimusten tilastolukujen laskemisessa.

Valtiokalenteria varten laadittiin luettelo kaupungin virastoista ja niiden viranhaltijoista. Vakuutusyhtiö Pohjolalle lähetettiin tietoja tapaturman varalta vakuutettujen kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin luvusta ja heidän vuosiansioistaan. Helsingin ja sen ympäristön aluesuunnitelmaliitolle lähetettiin tiedot eräiden lähiympäristön kuntien asukasluvuista kylittäin.

Turun kaupungin tilastotoimistolle lähetettiin selostus kunnalliskalenterin toimitustavasta sekä katsaus vuosien aikana tehdyistä ehdotuksista sen muuttamiseksi. Samalle toimistolle sekä Pietarsaaren sähkölaitokselle lähetettiin sähkökojetutkimuskaavake, joka oli käytössä väestönlaskennan yhteydessä toimitetussa tutkimuksessa. Tampereen kaupunginaktuaarille lähetettiin eräitä Tampereen tilastolliseen vuosikirjaan tarvittavia Helsinkiä koskevia tietoja. Uudenmaan lääninhallitukselle toimitettiin eräitä sen vuosi-

kertomusta varten tarvitsemia tilastotietoja Helsingistä. Tilastolliselle päätoimistolle lähetettiin kaupungin raha-asioita v. 1949 koskeva tilasto sekä tilastotoimiston keräämät tiedot yleishyödyllisistä rahastoista. Sosiaaliselle tutkimustoimistolle lähetettiin vuosineljänneksittäin tietoja Helsingin rakennustoiminnasta sekä vastaavat tiedot v:n 1949 rakennustoiminnasta sillä Espoon kunnan alueella, joka on Helsingin rakennustarkastajan alainen.

Pohjoismaiden suurkaupunkien tilastokonttoreille lähetettiin tietoja niiden vuosikirjoissa julkaistavaa, näiden kaupunkien yhteistä tilastoa varten. Genevessä toimivalle Maailman terveydenhoitojärjestölle lähetettiin sen pyytämiä väestötietoja. Lontoon General Register Office'lle lähetettiin vuosineljänneksittäin syntyväisyyttä ja kuolleisuutta koskevia tietoja. Ruotsin kuninkaalliselle tilastolliselle päätoimistolle annettiin tietoja Helsingin ja sen lähiympäristön väestön asumistiheydestä. Erikoistietoja Helsingistä annettiin lisäksi Berliner Nachrichten Dienst sekä hollantilaiselle Winkler Prins Encyclopädie nimisille julkaisuille. Sitä paitsi annettiin lukuisia tietoja yksityisille henkilöille.

Kalustonhankinnat. Saatuaan kaupunginhallituksen suostumuksen vuokrasi tilastotoimisto IBM-yhtiöltä 1 reikäkorttien automaattisen lävistyskoneen, 1 tarkistuslävistyskoneen ja 1 tabulaattorin. Viimeksi mainittua konetta ei saatu kertomusvuoden aikana. Vuoden aikana hankittiin 3 laskukonetta, joista yksi käytetty, 3 kirjoituskonetta, 2 konekirjoituspöytää, 2 konekirjoitustuolia, 10 teräshyllyä kirjastoon sekä sälekaihdin sivuhuoneistoon. Sivuhuoneistoon asennettiin päivänvalovalaistus. Uudishankintojen arvo oli 302 712 mk.

Kirjasto on vuoden aikana lisääntynyt 800 numeroa. Kirjallisuuden vaihtoa lukuisten kotimaisten ja ulkomaisten virastojen kanssa jatkettiin.

Lähetysten lukumäärä oli 6 497, mistä lähetettyjä kirjeitä 1 495 ja jaettuja julkaisuja 5 002.

Menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa missä määrin tilastotoimistolle myönnettyjä määrärahoja on käytetty:

Talousarvion momenttinimike	Määrärahat talousarvion mukaan	Siirto- ja lisämäärärahat	Yhteensä käytettävissä olevia varoja	Menot tilien mukaan	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—)
	Mk				
Sääntöpalkkaiset virat	7 594 890	[1] 3 297 998	10 892 888	10 845 867	+ 47 021
Tilapäistyövoimaa	1 720 560	[2] 476 065	2 196 625	2 138 013	+ 58 612
Vuokra	619 392	—	619 392	619 392	—
Valaistus	12 000	—	12 000	14 351	[3] — 2 351
Siivoaminen	65 000	[4] 30 000	95 000	89 422	+ 5 578
Painatus ja sidonta	7 135 000	—	7 135 000	6 303 693	[5] + 831 307
Tarverahat	393 800	—	393 800	493 459	[3] — 99 659
Yhteensä	17 540 642	3 804 063	21 344 705	20 504 197	[5] + 9 201
					+ 831 307

Koska kertomusvuoden aikana palkat huomattavasti nousivat, myönnettiin korotettujen palkkojen suorittamiseen tilille Sääntöpalkkaiset virat 3 milj. mk, tilille Tilapäistä työvoimaa 425 000 mk ja tilille Siivoaminen 30 000 mk. Hankittujen vuokrakoneiden vuokran suorittaminen aiheutti tilillä Tarverahat 99 659 mk:n suuruisen ylityksen ja myös tilillä Valaistus syntyi 2 351 mk:n ylitys. Ylityksiin saatiin kaupunginvaltuuston suostumus. Menot tilien mukaan olivat 20 504 117 mk ja sitä paitsi siirrettiin v:een 1951 831 307 mk.

Toimiston tulot myydyistä julkaisuista ja ent. siivoojalle vuokratusta huoneesta olivat 119 885 mk.

Käteiskassa korotettiin 5 000 mk:sta 10 000 mk:aan.

[1]) Siitä 3 000 000 mk korotettujen palkkojen suorittamiseen ja 297 998 mk sairauslomasijaisten palkkaamiseen. — [2]) Siitä 425 000 mk korotettujen palkkojen suorittamiseen ja 51 065 mk sairauslomasijaisten palkkaamiseen. — [3]) Kaupunginvaltuuston sallima ylitys. — [4]) Korotettujen palkkojen suorittamiseen. — [5]) Siirtyvä määräraha.

9. Kaupunginarkisto

Kaupunginarkiston toimintakertomus v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Henkilökunta. Kaupunginarkiston henkilökunnan kokoonpanossa ei v:n 1950 aikana tapahtunut muutoksia, vaan kaupunginarkistonhoitajana oli edelleenkin filosofian maisteri R. Rosén, arkistoamanuensseina filosofian maisterit V. Mattila ja S. Möller, toimistonhoitajana neiti A. Soura ja vahtimestarina herra E. Parkkali. Kesälomasijaisena toimistossa oli toukokuun 16 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana ylioppilas M. Parkkali. Temppeliaukion arkistovaraston lämmittämisestä vahtimestarin kesäloman aikana huolehti rouva A. Välimäki.

Kaupunginarkistonhoitajan ollessa huhtikuun 24 p:n ja toukokuun 23 p:n välisenä aikana sairauslomalla hänen virkaansa hoiti omien tehtäviensä ohella amanuenssi Mattila. Amanuenssi Mattila oli lokakuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään virkavapaana tieteellisiä töitä varten sijaisenaan toimistonhoitaja Soura, jonka sijaisena vuorostaan oli ylioppilas S. Lindstedt.

Toimisto- ja arkistotilat. Mitään parannusta tehokasta työskentelyä haittaavaan hajasijoitukseen ja arkistoainesten osaksi erittäin epätyydyttäviin säilytysmahdollisuuksiin ei myöskään v:n 1950 kuluessa ole saatu. Jotta talojen Sofiankatu 4 ja Unioninkatu 27 maanalaisista, sinänsä kaikkea muuta kuin turvallisista arkistosuojista voitaisiin vapauttaa edes jonkin verran tilaa vielä turvattomammassa asemassa oleville, rahatoimistosta tuleville uusille asiakirjaleveransseille, oli syksyllä toimeenpantava suuri asiakirjojen siirto Temppeliaukion arkistovarastoon silläkin uhalla, että viimeksi mainittu, joka kaupunginarkiston käytössä olevista varastotiloista on paras ja jota alkuperäisen sijoitussuunnitelman mukaan sen vuoksi on koetettu pitää varattuna vain tärkeimmille asiakirjasarjoille, nyt on täyttymäisillään. Tosiasiallinen tilanne siten on sellainen, että ainakin jo v:sta 1952 lähtien, kenties jo aikaisemminkin, on pakko torjua virastojen taholta tulevat, vähänkin laajempia siirtoja koskevat pyynnöt ja että niinikään on luovuttava ajattelemasta sellaisten yksityisten arkistojen vastaanottoa, jotka Helsingin menneisyyden tuntemukselle tärkeinä olisi turvattava tuhoutumisvaaralta. Kun täten, vaikka jätettäisiinkin aikaisemmissa vuosikertomuksissa toistuvasti esitetyt turvallisuus- ja terveydelliset näkökohdat huomioonottamatta, asema jo pelkästään tilanpuutteen johdosta on käymässä kestämättömäksi, kaupunginarkisto jo lähitulevaisuudessa tulee tekemään perustellun esityksen arkistojen säilytyspulman ratkaisemiseksi erityisen arkistorakennuksen avulla. Tähän on sitä suurempi syy, kun kokemus on osoittanut, että sitä aikaa, jonka kuluttua kunnallisten elinten, virastojen ja laitosten on siirrettävä vanhemmat asiakirjansa kaupunginarkistoon, yleensä olisi huomattavasti lyhennettävä siitä, mikä se kaupunginvaltuuston toukokuun 28 p:nä 1946 tekemän päätöksen [1]) nojalla nykyään on.

Kaupunginarkiston hallintaan siirrettiin kesäkuun 22 p:nä tehdyllä kaupunginhallituksen päätöksellä osa Erottajan kalliosuojan ns. ilmavoimien osastosta, mutta tämä tila on tarkoitettu kaupunginmuseon ja kaupunginarkiston yhteisesti hoidettavaksi uskotun

[1]) Ks. v:n 1946 Kunnall. asetuskok. s. 11.

Helsingin 400-vuotisjuhlanäyttelyn laajan näyttelyaineiston säilytyspaikaksi; ne muutamat neliömetrit, jotka siellä ovat jääneet vapaiksi, eivät sellaisinaan sovellu kaupunginarkiston käyttöön.

Toiminta kunnallisena arkistokeskusviranomaisena

Esitykset ja lausunnot. Yleiseen kunnalliseen arkistohallintoon kuuluvista, kaupunginarkiston antamista lausunnoista ja esityksistä on mainittava seuraavat:

kaupunginhallitukselle: tammikuun 14 p:nä varojen myöntämisestä erään karttakokoelman ostamiseksi; huhtikuun 13 p:nä vt H. Schybergsonin tekemästä, Helsingin kaupungin vaakunan tarkistamista ja käyttöä koskevasta aloitteesta; kesäkuun 1 p:nä eräiden ministeri E. Ehrström-vainajan arkiston vastaanottamisesta aiheutuneiden kulujen maksamisesta; syyskuun 15 p:nä amanuenssi V. Mattilan virkavapausanomuksesta; lokakuun 17 p:nä varojen myöntämisestä liitoskuntien ym. arkistojen siirtämiseksi Temppeliaukion arkistovarastoon; lokakuun 26 p:nä ns. kuivamustekynien käytöstä; ja samana päivänä kaupungin virastoissa ja laitoksissa käytettävien eri paperi- ja kortistokartonkilajien tarkistamisesta; sekä

palkkalautakunnalle: maaliskuun 3 p:nä selvitys v:n 1916 hätäapukomitean toiminnasta ja komitean arkiston kohtalosta; ja huhtikuun 21 p:nä vt A. Voipio-Juvaksen ym. tekemästä, sosiaalihuoltajan palkkaamista koskevasta aloitteesta.

Tarkastukset ja arkistoneuvonta. Arkiston johtosäännön 11 §:n mukaisia tarkastuksia suoritettiin vuoden kuluessa kansanhuoltotoimiston, satamalaitoksen varastoimis- ja laiturihuolto-osaston, työnvälitystoimiston, huoltoviraston ja lastentarhain kanslian arkistoissa. Tarpeen mukaan on neuvoteltu useiden virastojen ja laitosten edustajain kanssa arkistonhoidollisista erikoiskysymyksistä.

Toiminta asiakirjavarikkona ja tutkimuslaitoksena

Asiakirjasiirrot. Asiakirjoja luovuttivat vuoden kuluessa seuraavat virastot, laitokset ja yksityiset virkamiehet:

kaupunginhallitus; rahatoimisto; kiinteistötoimiston tontti-, talo- ja maatalousosastot; satamalaitoksen varastoimis- ja laiturihuolto-osasto (mm. ent. Makasiini oy:n arkiston); virkalääkäri; terveydellisten tutkimusten laboratorio; lastensuojeluviraston suojelukasvatus-, aviottomien lasten huolto- sekä äitiys- ja perhelisätoimistot; työnvälitystoimiston nuoriso-osasto; kaupungin 400-vuotisjuhlakomitea jaostoineen ja toimistoineen; kaupunginjohtaja E. Rydman; kaupunginsihteeri E. Waronen; apulaiskaupunginsihteeri T. Törnblom; sekä lakkautetun merimieshuoneen arkiston viimeinen hoitaja, merikapteeni G. W. Ginman. Helsingin kaupungin varoilla aikoinaan ostettu, valtionarkistossa talletuksena ollut C. L. Engelin ja C. Herrlichin välinen kirjeenvaihto ym. vv:lta 1813—40 siirrettiin kaupungin historiatoimikunnan aloitteesta kaupunginarkistoon. Arkkitehti B. Aminoffin välityksellä lunastettiin arkistoon eräitä Korkeavuorenkadun taloa n:o 20 koskevia vanhoja asiakirjoja. Rahatoimenjohtaja E. von Frenckellin lahjana saatiin kaksi kansiollista asiakirjoja, jotka koskevat taloja Rikhardinkatu 1 ja Kasarmikatu 1 sekä Länsisatamassa sijainnutta ns. makasiinitonttia. Ministeri E. Ehrströmin jälkisäädöksen nojalla hänen perikunnaltaan vastaanotettiin laaja asiakirja- ja kirjekokoelma. Kaiken kaikkiaan vuoden kuluessa vastaanotettiin lähes 190 hyllymetriä arkistoaineistoa.

Inventoinnit, sisäiset siirrot, järjestely- ja luetteloimistyöt. Kaikki kertomusvuoden kuluessa vastaanotetut asiakirjat inventoitiin, asetettiin paikoilleen ja osaksi tai kokonaan järjestettiin. Lopullisesti järjestetyistä ja luetteloiduista arkistoista mainittakoon mm. liitoskuntien, merimieshuoneen ja Helsingin uudelleenrakentamisvaiheessa toimineen lainavarojen hoitotoimikunnan arkistot. Maistraatin ja ent. rahatoimikamarin asiakirjojen järjestämistä jatkettiin. Eräät maistraatin pöytäkirjat 1700-luvulta varustettiin hakemistoilla. Holhouslautakunnan, virkalääkärin, työasiainlautakunnan ja kiinteistötoimiston maatalousosaston sitomattomat asiakirjat kansitettiin tarkastustyön yhteydessä. Erittäin suuritöinen liitoskuntien ym. arkistojen siirto Temppeliaukion arkistovarastoon päättyi varsinaisesti marraskuussa, minkä jälkeen aloitettiin välttämätön sisäinen siirto Sofiankadun ja Unioninkadun varrella olevissa varastoissa.

Käsikirjasto. Kirjaston järjestämistä ja luettelointia jatkettiin muiden töiden sen salliessa, samoin Helsinki-bibliografian laatimista. Kirjalahjoituksia tekivät vuoden varrella: Stadshistoriska institutet (Tukholma), Ylioppilaskunnan laulajat, Werner Söderström oy., Jyväskylän kaupunginkanslia, filosofian tohtori G. Kerkkonen, aktuaari F. Landgrén, Tukholman ja Malmön kaupunginarkistot, Oy. Perkko, Lundin yliopiston kirjasto, filosofian maisterit K. Pirinen ja L. Pesonen, Kaupunkiliiton toimisto, Suomen historiallinen seura, satamalaitoksen varastoimis- ja laiturihuolto-osasto, hallintoneuvos M. Louhivaara, arkistoamanuenssi S. Möller ja filosofian tohtori O. Wiherheimo. Lisäksi kaupunginkansliasta siirrettiin arkiston kirjastoon melkoinen määrä kirjallisuutta. Kaikkiaan kirjastoa lahjoitusten, vaihtojen, siirtojen ja ostojen kautta kartutettiin 366 niteellä. Tässä yhteydessä on vielä mainittava, että oston kautta saatiin mm. miltei täydellinen sarja C. W. Gyldénin 1800-luvun puolivälissä laatimia arvokkaita, Suomen kaupunkeja esittäviä karttoja.

Kirjeenvaihto ja arkiston käyttö. Saapuneita kirjeitä diarioitiin 108 (v. 1949 137) ja menneitä 74 (93). Jäljennöksiä, todistuksia ja kirjallisia selvityksiä annettiin 107 (158). Puhelimitse hoidettuja hengillepano-, eläke- ym. selvityksiä merkittiin toimistossa 14 (35), mutta todellinen lukumäärä oli huomattavasti suurempi, koska suoraan arkistovarastoista puhelimitse annetuista vastauksista ei ole pidetty luetteloa. Asiakas- ja tutkijakäyntejä merkittiin toimistossa 90 (93), jolloin kuitenkin kaikki todistusten ja jäljennösten tilaajat samoin kuin eri virastojen ja laitosten virkailijain virka-asioiden johdosta suorittamat käynnit on jätetty tilaston ulkopuolelle. Temppeliaukion arkistovaraston tutkijainluetteloon käyntejä on merkitty 280 (261); lisäksi on mainittava eri harrastajapiireille järjestetyt tutustumiskäynnit. Asiakirjoja annettiin eri virastoille lainaksi 116 (40) yksikköä, minkä lisäksi käsikirjastosta runsaanlaisesti annettiin lainaksi hallinnollista ja kunnallishistoriallista kirjallisuutta.

Helsingin 400-vuotisjuhlan vietto pani kaupunginarkiston harvalukuisen henkilökunnan melkoiselle koetukselle. Yleensäkin harrastus kaupungin menneisyyteen on pysynyt vilkkaana ja mitä erilaisimpiin, usein melkoistakin tutkimustyötä aiheuttaneisiin virastojen, lehdistön ja yksityishenkilöiden tekemiin tiedusteluihin on vuoden kuluessa jouduttu vastaamaan. Erikoisen mielenkiinnon kohteena on ollut karttavalokuvien kokoelma. Ilahduttavaa on, että useat nuoret tutkijat ovat käyttäneet kaupunginarkiston asiakirjoja varsinkin 1700-luvulta ja 1800-luvun alkupuolelta tieteellisiä töitänsä varten; tarpeen mukaan heitä opastettiin lisäksi käyttämään muualla säilytettävää, Helsinkiä koskevaa aineistoa. Arkiston omat virkailijat jatkoivat muiden töiden sen salliessa tällaisen muualla olevan aineiston tarkastamista ja laativat havainnoistaan luetteloita ja selvityksiä.

Tulot ja menot. Kaupunginarkiston tulot, jotka supistuvat annetuista todistuksista ym. kertyviin lunastusmaksuihin, nousivat 1 445 mk:aan (2 320 mk). Menot, niihin laskettuina myösin tilitysvuokrat, olivat 3 035 499 mk (2 158 430 mk), mistä määrästä kuitenkin on vähennettävä ent. Viipurin kaupungin hoitokunnan puolesta menovähennyksenä menomomentille Vuokra suoritettu 18 888 mk:n vuokraosuus sen asiakirjojen säilytyspaikaksi luovutetusta Temppeliaukion arkistovaraston huonetilasta. Samansuuruiset vuokraosuutensa v:lta 1951 ja 1952 hoitokunta ennakkona jo on suorittanut kaupunginkassaan.

10. Verotusvalmistelu

Taksoituslautakunnan, tutkijalautakunnan, verolautakunnan sekä näiden lautakuntien yhteisen verotusvalmisteluviraston kertomus v:lta 1950 sisälsi seuraavaa:

Taksoituslautakunta

Vuoden 1949 tulojen perusteella toimitettavaa taksoitusta varten valittuun lautakuntaan kuuluivat seuraavat jäsenet: isännöitsijä V. A. Ahde, kivenhakkaaja A. A. Ahdekivi, tarkastaja A. Ahola, filosofian maisteri A. F. Alenius, tarkastaja K. Altti, verotusvirkailija A. R. Bockström, kirjeenkantaja R. R. Bäckström, sähköasentaja H. V. Böök, raitiovaunukuljettaja G. A. Dubb, toimitusjohtaja W. J. Elki, kähertäjä M. V. Fager, peltiseppä K. V. Granlund, ent. veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, toimitusjohtaja K. E. V. Haaki, kamreeri R. A. Hasselblatt, toimitusjohtaja T. E. Huttunen, painaja V. J. P. Kalervo, kassanhoitaja V. M. Keskimäki, verotusvirkailija A. O. Keskiväli, talousneuvos E. Kilpiä, sähköasentaja E. Kulmala, pankinjohtaja L. E. Levämäki, maanviljelijä L. E. Lindberg, varatuomari K. A. A. Linturi, toimittaja M. L. Nieminen, varatuomari T. J. Nordberg, verotusvirkailija K. B. Nylander, varatuomari H. R. Olsson, kauppatieteiden kandidaatti E. E. Palmu, kirvesmies E. Peuranen, toimitusjohtaja I. S. Pormala, talousneuvos G. Pätynen, kansakoulunopettaja S. T. Rekola, taloudenhoitaja J. V. Slup, vapaaherra R. Standertsjköld-Nordenstam, kauppias K. A. Teräskallio, taksoitussihteeri T. M. Uimonen, rouva A. L. Valkama, postivirkailija J. P. O. Valpas, postivirkailija O. A. Vaulo, kirvesmies V. A. Valoranta, kamreeri G. N. Weckström, autonasentaja H. A. Vesterlund, varatuomari J. R. E. Westin, kauppaneuvos L. Viljanen ja toimitusjohtaja K. M. Virva.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi varatuomari Nordberg ja varapuheenjohtajana tarkastaja Ahola.

Laajoja ja tärkeitä kysymyksiä valmisti yleiskokousta varten lautakunnan asettama valmisteluvaliokunta, johon kuului 11 jäsentä ja jonka puheenjohtajana oli varatuomari Nordberg.

Lautakunta toimi yhteentoista jaostoon jakautuneena ja sillä oli 6 yleiskokousta, jaostoilla yhteensä 449 kokousta sekä valmisteluvaliokunnalla 13 kokousta. Lautakunnan yleiskokousten pöytäkirjat sisältävät yhteensä 32 pykälää ja valmisteluvaliokunnan pöytäkirjat 33 pykälää. Yleiskokouksissa päätettiin seuraavista asioista: puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta; valmisteluvaliokunnan asettamisesta; maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteista; rakennusten arvonpoistoista; virkamiesten edustuskulujen vähennyskelpoisuudesta; ammattikirjallisuuden hankkimisesta johtuneiden menojen vähennyskelpoisuudesta; kuolleen henkilön tulon verottamisesta, jos häneltä on jäänyt leski ja turvattomia lapsia; huoneistonomistajan nauttimasta asuntoedusta; käyvän vuokran määräämisestä palkannauttijain kokonaan tai osaksi vuokravapaasta asunnosta; luontoisetujen arvoista; liitosalueen taksoitusperusteista; verovelvollisille annettavassa kuulutuksessa kosketeltavista asioista; soittajille ammatin harjoittamisesta aiheutuneiden kulujen vähennyskelpoisuudesta; teatteri- ja filminäyttelijöille ammatin

harjoittamisesta aiheutuneiden kulujen vähennyskelpoisuudesta; verovelvollisen henkilön veronmaksukyvyn olennaisen vähentymisen johdosta joulukuun 3 p:nä 1948 annetun lain 55 §:n 4a kohdan mukaan myönnettävästä vähennyksestä; tulonvähennyksestä erinäisille työntekijäryhmille työkalujen kulumisesta; rajavartiolaitoksen palveluksessa olevien toimirahojen sekä puolustuslaitoksessa palvelevien leirirahojen ja merivartiostoissa palvelevien purjehdusrahojen ym. palkkausetujen vähennyskelpoisuudesta; Suomalaisen oopperan kuoron jäsenille ja avustajina toimiville tilapäisnäyttelijöille myönnettävästä tulonvähennyksestä; kiinteistöjen harkintataksoituksesta; lautakunnan jakautumisesta jaostoihin; ja neljän jäsenen valitsemisesta tutkijalautakuntaan.

Lautakunnalle saapui muiden paikkakuntien taksoituslautakunnilta ja muilta viranomaisilta suuri määrä tiedusteluja ja tiedoituksia taksoitukseen kuuluvista asioista, koskien enimmäkseen yksityisiä verovelvollisia.

Taksoitus, joka toimitettiin vuoden 1949 tulojen perusteella, valmistui kesäkuun alussa ja taksoitusluettelo oli verovelvollisten nähtävänä sanotun kuukauden 14 päivästä 27 päivään, mainitut päivät mukaanluettuina. Taksoituksen tuloksesta mainittakoon, että tuloilmoitusten lukumäärä oli 245 984 ja verotettujen lukumäärä 213 938 sekä että veroäyrejä kertyi 516 511 978, joista kiinteistötulojen osalta 15 429 121 äyriä, elinkeinosta ja ammtista 131 991 002 äyriä ja palkanluontoisista tuloista 369 091 855 äyriä.

Vielä mainittakoon, että vuoden 1950 tulojen perusteella toimitettavaa taksoitusta varten valittu uusi lautakunta aloitti toimintansa jo kertomusvuoden aikana lokakuussa.

Tutkijalautakunta

Lautakuntaan kuuluivat maistraatin puolesta: puheenjohtajana oikeusneuvosmies C. C. Oker-Blom, kunnallisneuvosmiehet Y. N. Similä ja J. Lappi-Seppälä sekä II julkinen notaari P. Lyytikäinen; kaupunginvaltuuston valitsemina: postinkantaja T. A. Aaltonen, maalari K. V. Andersson, toimitusjohtaja E. V. Hasa, asemamies E. V. Heinonen, toimitusjohtaja L. J. Kinnunen, säästöpankinjohtaja O. H. A. Lindberg, varatuomari B. G. Rehbinder ja varatuomari T. V. Sivula; taksoituslautakunnan valitsemina: filosofian maisteri A. F. Alenius, ent. veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, painaja V. J. P. Kalervo ja talousneuvos G. Pätynen.

Lautakunta käsitteli taksoituksesta tehdyt muistutukset, joita oli n. 3 180, elokuussa. Lautakunnan käsiteltyä muistutukset veroäyrimäärä aleni 514 495 329:ään, joista tuli kiinteistöjen osalle 15 281 095, elinkeinotulojen osalle 130 598 199 ja palkanluontoisten tulojen osalle 368 616 035 äyriä. Tutkijalautakunnan päätös sekä kunnallisverojen maksuunpano- ja kantoluettelo pidettiin nähtävänä marraskuun 1 p:stä lukien 14 päivän ajan. Veroäyrin hinnaksi vahvistettiin 12 mk.

Verolautakunta

Lautakuntaan kuuluivat valtiovarainministeriön määrääminä varatuomari J. R. E. Westin puheenjohtajana, sekä jäseninä filosofian maisteri A. Alenius, osastonjohtaja E. Biström, varatuomari J. E. Blomkvist, varatuomari Y. Daher, osastonjohtaja A. Denisoff, verotusvirkailija J. Ekroos, ekonomi K. Erander, hovioikeuden auskultantti A. Jalanne, osastonjohtaja O. Kaareskoski, reviisori L. Kallio, verotusvirkailija M. Klinthe, hovioikeuden auskultantti L. Kotiniemi, reviisori I. Krieg, lainopin kandidaatti M. Lahtinen, osastonjohtaja U. Lehmusvuo, jaostopäällikkö W. Leinonen, pankinjohtaja L. Levämäki, toimitusjohtaja K. Linnos, varatuomari K. A. A. Linturi, tarkastaja U. Merilinna, kansliapäällikkö V. Nikko, varatuomari T. Nordberg, filosofian maisteri A. Perttula, osastonjohtaja A. Pettersson, osastonjohtaja E. Pöysti, filosofian maisteri K. Rautakoski, osastonjohtaja V. Rautapalo, lainopin kandidaatti M. Rikkonen, osastonjohtaja K. Saarinen, toimitsija E. O. Saastamoinen, hovioikeuden auskultantti E. Salmi, osastonjohtaja S. Sinervä, osastonjohtaja A. Standertskjöld, reviisori V. Suosalmi, jaostopäällikkö T. Tuunanen, ilmoituspäällikkö A. Valkama, osastonjohtaja G. Willberg, hovioikeuden auskultantti W. Wirtanen ja osastonjohtaja O. Vuorimies. Lisäksi kuului lautakuntaan sama lukumäärä ministeriön määräämiä varamiehiä.

Kaupunginvaltuuston valitsemina kuuluivat lautakuntaan hovioikeuden auskultantti M. S. Aarniala, kirvesmies L. F. Aarnio, toimitsija K. K. Andersson, isännöitsijä B. T. Björkman, verotusvirkailija A. R. Bockström, työnjohtaja Y. M. Broman, kamreeri A. G. R. Estlander, varatuomari K. B. v. Fieandt, asematarkastaja I. Hast, toimitusjohtaja T. E. Huttunen, pankinjohtaja A. Immonen, verotusvirkailija A. O. Keskiväli, toimitusjohtaja A. A. Kivilahti, toimitusjohtaja A. R. Kotilainen, taloudenhoitaja E. S. Linnanvirta, sorvaaja S. V. Loimunoro, toimittaja M. L. Nieminen, kirvesmies K. V. Niinikoski, toimittaja N. K. Nilsson, verotusvirkailija K. B. Nylander, kamreeri A. I. Penttilä, talousneuvos G. Pätynen, kamreeri F. M. Rautio, varatuomari R. Å. O. Rosenius, filmityöntekijä A. E. Räisänen, toimistopäällikkö Y. J. M. Salmi, ekonomi J. V. Saraste, filosofian maisteri C. S. Stenius, filosofian maisteri T. F. Tarponen, ekonomi K. V. Teittinen, taksoitussihteeri T. M. Uimonen, vahtimestari J. V. Veinio ja ylijunailija A. W. Winberg. Valtuuston valitsemia varamiehiä oli sama lukumäärä.

Lautakunta toimi seitsemänä jaostona, joilla kullakin oli ministeriön määräämä puheenjohtaja ja valtionasiamies. Ensimmäisen yleiskokouksensa lautakunta piti tammikuun 19 p:nä ja toisen toukokuun 30 p:nä, kun taas jaostokokoukset kestivät lokakuun loppuun. Kertomusvuonna toimitettiin tulo- ja omaisuusverotus v:lta 1949 ja II omaisuudenluovutusverotus v:n 1948 omaisuuden perusteella. Tulo- ja omaisuusveroluettelon ja eräiden valtionverojen jälkiverotuksia koskevien veroluettelojen lyhennysotteet olivat asianomaisten nähtävinä marraskuun 8 p:stä saman kuukauden 21 p:ään sekä II omaisuudenluovutusveron veroluettelon lyhennysote tammikuun 5 p:stä saman kuukauden 18 p:ään, sanotut päivät mukaan luettuina.

Tulo- ja omaisuusverotuksen tuloksesta mainittakoon seuraavaa:

Verotuslautakunnan määrämä

	Mk	
Tulovero	13 366 104 840	
Omaisuusvero	839 091 355	
Veronlisäys [1])	28 620 587	
Jälkivero edellisiltä vuosilta	107 163 361	14 340 980 143
Palautettava ennakkomäärä	283 688 578	
Palauttamattomat ennakot [2])	41 134	283 729 712
Tuloista pidätetty veron ennakko	2 027 521 474	
Ennakkoverolipuilla maksuunpantu veron ennakko	5 554 642 995	
Suoritettava tulo- ja omaisuusveromäärä	7 035 327 762	
Veromäärä, jota ei peritä	214 124	
Vähennykset [3])	7 003 500	14 624 709 855

Verotettujen lukumäärä oli 170 817 ja veroilmoitusten 246 315. Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin 2 380 määräaikaista valitusta.

II omaisuudenluovutusverotuksesta mainittakoon seuraavaa:

	Mk
Osakeyhtiöille määrätty vero	715 956 907
Osuuskunnille määrätty vero	145 153 870
Muille verovelvollisille määrätty vero	350 296 793
Yhteensä	1 211 407 570

Verotettujen lukumäärä oli 14 140 ja verotuksesta tehtiin 382 määräaikaista valitusta.

[1]) V. 1943 annetun tulo- ja omaisuusverolain 96 §:n perusteella. — [2]) S:n 45 §:n perusteella. — [3]) V. 1944 annetun alusverolain 13 §:n perusteella.

Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston johtajana toimi varatuomari J. R. E. Westin ja sen apulaisjohtajana varatuomari J. E. Blomkvist.

Kertomusvuoden aikana määrättiin viraston palveluksessa olevia uusiin virkoihin seuraavasti: apulaissihteereiksi tarkkaajat M. Lahtinen ja M. Rikkonen, asiainvalvojan apulaiseksi ylimääräinen tarkkaaja L. Terho, liikeosaston tarkkaajiksi kiinteistöosaston tarkkaajat M. Klinthe ja V. Kamppinen, osastonjohtaja O. Vuorimies tammikuun 1 p:stä alkaen sekä osastonjohtaja O. Kaareskoski ja kiinteistöosaston tarkkaaja M. Roussi toukokuun 1 p:stä, kiinteistöosaston tarkkaajiksi liikeosaston tarkkaaja P. Paakkanen tammikuun 1 p:stä, osastonjohtajat K. Aminoff, J. Lindén ja V. Rautapalo maaliskuun 1 p:stä sekä apulaisosastonjohtaja T. Sinervä toukokuun 1 p:stä alkaen, osastonjohtajiksi apulaisosastonjohtajat H. Bruhn, K. Nisula, J. Salo maaliskuun 1 p:stä, O. Heininen toukokuun 1 p:stä ja kiinteistöosaston tarkkaaja E. Saxberg maaliskuun 1p:stä alkaen, apulaisosastonjohtajiksi ennakkopidätysten valvoja R. Ahlskog toukokuun 1 p:stä, tarkkaajat K. Katajavuori ja P. Riipinen tammikuun 1 p:stä, R. Kaarlehto, L. Mäkinen, O. Oksava ja L. Peränen maaliskuun 1 p:stä sekä V. Venho toukokuun 1 p:stä alkaen, tarkkaajiksi ylimääräiset tarkkaajat R. Helke ja E. Mäntynen tammikuun 1 p:stä, T. Nieminen, J. Seppävuori, J. Toiviainen ja O. Tuominen maaliskuun 1 p:stä alkaen, konekirjoitusosaston hoitajaksi osaston apulaishoitaja G. Stenström joulukuun 1 p:stä, toimistoapulaisiksi kanslia-apulaiset D. Ronkainen maaliskuun 1 p:stä, R. Autio huhtikuun 1 p:stä, M. Holmström ja S. Lehtonen elokuun 1 p:stä sekä S. Salo marraskuun 1 p:stä alkaen, kanslia-apulaisiksi ylimääräiset kanslia-apulaiset B. Zilliacus, R. Airaksinen, S. Peltonen, D. Edelmann, K. Kankkunen, T. Laukkanen huhtikuun 1 p:stä, A. Saari huhtikuun 16 p:stä, M. Grundström marraskuun 1 p:stä, E. Järvinen, R. Pentikäinen, L. Savolainen ja S.-L. Sorjonen joulukuun 1 p:stä alkaen.

Viraston palveluksesta erosivat liikeosaston tarkkaaja E. Heino maaliskuun 31 p:nä, kiinteistöosaston tarkkaaja A. Luumi helmikuun 28 p:nä, osastonjohtajat H. Udd tammikuun 8 p:nä ja S. Sinervä heinäkuun 31 p:nä, apulaisosastonjohtaja R. Virevesi tammikuun 15 p:nä, konekirjoitusosaston hoitaja A. Laamanen syyskuun 30 p:nä, osastonhoitajat V. Cederqvist elokuun 31 p:nä ja D. Lönnberg joulukuun 31 p:nä, toimistoapulainen E. Vainio toukokuun 20 p:nä, kanslia-apulaiset S.-L. Niku-Paavola huhtikuun 30 p:nä, T. Aschan ja H. Eronen heinäkuun 15 p:nä, M. Koskivaara marraskuun 30 p:nä, M.-S. Ahnger joulukuun 14 p:nä ja K. Öhrnell joulukuun 15 p:nä.

Kertomusvuoden aikana kuoli liikeosaston apulaisjohtaja I. Krieg kesäkuun 8 p:nä, liikeosaston tarkkaaja A. Perttula maaliskuun 18 p:nä ja toimistoapulainen L. Öhman heinäkuun 3 p:nä.

Virkavapautta nautti kertomusvuoden aikana 104 viranhaltijaa, heistä 99 sairauden perusteella, loma-ajan vaihdellessa 6 p:stä 197 p:ään.

Kunnan varoista suoritettiin vuoden aikana palkkaa sääntöpalkkaisille viranhaltijoille 19 070 800 mk, tilapäisille virkailijoille 50 027 851 mk ja ylityökorvauksina 3 213 142 mk, kun taas valtion varoista suoritettiin pysyväisille toimenhaltijoille 27 676 368 mk varsinaisina palkkoina ja 1 290 616 mk ylityöstä, tilapäisille apulaisille 42 086 086 mk sekä lisätyövoiman käyttämisestä yksinomaan valtion verotuksissa 18 585 588 mk. Miesten tuntipalkka oli vuoden aikana 100 mk:sta 241: 45 mk:aan ja naisten 75 mk:sta 113: 85 mk:aan.

Viraston huoneistoista maksettiin vuokraa kunnan varoista 3 553 184 ja valtion varoista 3 518 204 mk. Kertomusvuoden päättyessä oli viraston käytössä kunnan varoilla ostettua kalustoa 1 508 635: 15 mk:n arvosta ja kirjoitus- ja laskukoneita 2 073 098 mk:n arvosta. Valtion varoilla hankittua kalustoa oli 1 641 407: 85 mk:n arvosta ja kirjoitus- ja laskukoneita 3 584 302: 75 mk:n arvosta.

Kunnallistaksoituksista tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin 3 851 lausuntoa lääninhallituksille ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle, kun taas valtionverotuksista tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin 5 774 valtionasiamiehen vastinetta tarkastuslautakunnille ja 721 lausuntoa valtiovarainministeriölle. Sitä paitsi lähetettiin eri virastoille 2 274 kunnallistaksoitusta tai valtionverotusta koskevaa muuta kirjelmää. Vuoden kuluessa saapui sellaisia kirjelmiä, joissa ei pyydetty lausuntoa, 786 kunnallistaksoitusta koskevaa ja 1 109 valtionverotusta koskevaa. Lisäksi lähetettiin eri osastoilta ja saapui osastoille

suuri määrä erilaisia virkakirjeitä. Kaupunginhallituksen käsiteltävänä oli 994 kunnallisveroa koskevaa veronvapautusasiaa, joista vero oli poistettu 357 tapauksessa, veroa oikaistu 252:ssa, vero pysytetty ennallaan 348:ssa ja veron maksuaikaa pidennetty 37 tapauksessa.

Kansaneläkemaksua koskevia lyhennysasioita oli kaupunginhallituksen käsiteltävänä 742, joista maksu oli poistettu 338:ssa, oikaistu 243:ssa ja pysytetty ennallaan 161 tapauksessa.

Asiamiesosaston toiminnasta mainittakoon seuraavaa:

Osastolla suoritetun valmistavan tutkimuksen jälkeen ilmoitettiin rikospoliisille toimenpiteitä varten 156 rikosasiaa. Näiden ja aikaisempina vuosina tehtyjen ilmoitusten johdosta raastuvanoikeudessa vireille pannuissa syytejutuissa tuomittiin kertomusvuoden aikana 21 henkilöä veronkavalluksesta, 22 henkilöä kavalluksesta, 12 henkilöä rikoslain 36 luvun 10 tai 11 §:ssä tarkoitetusta rikoksesta, 1 henkilö asiakirjan väärennyksestä, 81 henkilöä ennakkoperintää koskevien säännösten rikkomisesta ja 7 henkilöä rahaolojen säännöstelemisestä annetun lain rikkomisesta. Tuomittu rangaistus oli 3 tapauksessa kuritushuonetta, 12 tapauksessa vankeutta ja muissa tapauksissa sakkoa. Korkein rangaistus oli 2 vuotta 6 kuukautta kuritushuonetta. Syytejuttujen yhteydessä tuomittiin vahingonkorvauksia kunnalle 142 989 mk 75 p ja valtiolle 5 018 402 mk. Rikosasioiden selvittämistä varten osasto pyysi 26 lausuntoa rikostutkimuskeskukselta. Monissa sellaisissakin tapauksissa, joissa osaston suorittamat tutkimukset eivät johtaneet syytteeseen, hankittiin verotuksessa varteen otettavia tietoja verovelvollisten ilmoittamatta jättämistä tuloista ja varoista sekä huolehdittiin arvopaperikaupoista suorittamatta jätettyjen leimaverojen perimisestä. Kunnan ja valtion verosaatavien valvontaa varten konkurssi-, vuosihaaste-, pakkohuutokauppa- ja pesäeroasioissa toimitettiin tarpeelliset tiedot kaupunginhallituksen asiamiesosastolle 294 tapauksessa ja lääninhallitukselle 277 tapauksessa.

Viraston menoista viraston tarkkailijat antoivat lähemmän selvityksen laatimassaan vuosikertomuksessa, jossa kunnan menot olivat 83 011 789 mk ja valtion menot 104 709 613 mk. Varsinaisia tuloja virastolla ei ollut muita kuin evankelisluterilaisten seurakuntien taksoitusluettelon kappaleesta suorittama 450 000 mk:n korvaus, josta puolet tilitettiin suoraan rahatoimistolle kunnan osuutena ja toinen puoli lääninkonttorille valtion osuutena, sekä toimituskirjojen lunastuksia kunnalle 83 820 mk ja valtiolle 63 200 mk, mitkä määrät niin ikään tilitettiin rahatoimistolle ja lääninkonttorille.

11. Leski- ja orpoeläkekassa

Leski- ja orpoeläkekassan hallituksen v:lta 1950 antama toimintakertomus sisälsi seuraavaa:

Kassan kolmantenatoista toimintavuonna kuuluivat sen hallitukseen kaupunginjohtaja E. H. Rydman puheenjohtajana sekä jäseninä ent. veturinkuljettaja F. B. Gröndahl ja toimistonhoitaja S. Hiisivaara-Mörk kaupunginvaltuuston valitsemina sekä apulaisvarastonhoitaja E. W. Angelvirta, sairaalatarkastaja S. M. Saarenheimo ja johtaja S. Seppälä kassan jäsenistön valitsemina. Ensiksi mainituista toimistonhoitaja S. Hiisivaara-Mörk ja jälkimmäisistä johtaja S. Seppälä olivat vuoden lopussa eroamisvuorossa. Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan tammikuun 10 p:nä 1951 toimistonhoitaja S. Hiisivaara-Mörkin uudelleen ja kassan jäsenistö kokouksessaan huhtikuun 26 p:nä 1950 johtaja S. Seppälän uudelleen kuluvan vuoden alusta. Hallituksen varapuheenjohtajana toimi johtaja S. Seppälä ja sihteerinä maisteri A. Danielson. Sääntöjen määräämässä kassan jäsenten vuosikokouksessa, joka pidettiin huhtikuun 26 p:nä, valittiin vuoden 1950 tilejä tarkastamaan kamreeri V. Kerkkänen ja tarkastaja V. Laitinen sekä varalle kamreeri R. Brandt ja opettaja S. Rekola.

Kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan suoritti kaupunki edelleenkin kassan myöntämille eläkkeille lisäyksiä samojen perusteiden mukaan kuin kaupungin palkannauttijoille, ja tekivät nämä lisäykset kuluneena toimintavuonna yhteensä 26 193 289 mk.

Kertomusvuonna liittyi kassaan 647 uutta jäsentä ja erosi siitä 45. Kassan jäsenistä kuoli vuoden kuluessa 48. Jäsenmäärä eri eläkeluokissa oli seuraava:

Maksavat jäsenet	I luokka		II luokka		III luokka	IV luokka	V luokka	Yhteensä
	kuukausipalkkaisia	tunti- tai viikkopalkkaisia	kuukausipalkkaisia	tunti- tai viikkopalkkaisia				
V:sta 1949 jäljellä olevia	144	925	724	65	513	432	240	3 043
Uusia	17	289	127	1	79	116	18	647
Eronneita	1	18	10	—	7	6	3	45
Kuolleita	2	24	7	2	5	3	5	48
V:een 1951 jääneitä	104	1 159	789	63	463	706	313	3 597
» 1951 » naisjäseniä	29	1	42	—	23	8	1	104
Eläkeluokasta toiseen siirtyneitä:								
Entisen luokan mukaan	54	13	105	1	226	63	—	462
Uuden luokan mukaan	—	—	60	—	109	230	63	462

Kassan jäseniksi hyväksyttiin 3 597 henkilöä, näistä oli 104 naisjäseniä.

V. 1950 kuolleiden jäsenten jälkeen jäi 45 leskeä ja 16 orpoa. Kertomusvuonna myönnettiin seuraavat eläkkeet:

Eläkeluokka	Kuolleita	Leskiä	Lapsia
I	26	24	8
II	9	9	4
III	5	4	1
IV	3	3	—
V	5	5	3
Yhteensä	48	45	16

Eläkettä nauttivia leskiä meni v. 1950 uuteen avioliittoon 4 ja kuoli 10. Lapsieläkkeitä päättyi yhteensä 18.

Kertomusvuoden lopussa voimassa olevien eläkkeiden edustama rahamäärä kuukautta kohden oli yhteensä 210 998 mk ja jakaantui leskien ja orpojen kesken sekä eläkeluokittain seuraavasti:

Eläkeluokka	Eläkettä nauttivia leskiä	Leskieläkkeitä, mk	Eläkettä nauttivia orpoja	Orpoeläkkeitä, mk	Eläkkeitä kaikkiaan, mk
I	248	74 400	96	10 870	85 270
II	65	26 000	25	3 894	29 894
III	66	33 000	33	5 434	38 434
IV	41	28 700	9	1 820	30 520
V	26	23 400	12	3 480	26 880
Yhteensä	446	185 500	175	25 498	210 998

Kassan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot	Mk
Eläkemaksut	3 949 325
Kaupungin osuus eläkkeisiin	1 823 149
Korot	1 883 944
Agio	11 930
Makasiini oy:n rahasto	282 254
Yhteensä	7 950 602

Menot	Mk
Kulungit	283 837
Suoritetut eläkkeet	2 482 096
Poistot	5 456
Siirretty vakuutusmaksurahastoon	3 663 881
Siirretty varmuusrahastoon	183 195
Siirretty käyttörahastoon	1 332 137
Yhteensä	7 950 602

12. Ulosottolaitos

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkkaajan selostus tarkkailuosaston ja toisen kaupunginvoudinkonttorin v. 1950 Helsingin kaupungissa toimittamasta verojen ja yleisten maksujen pakkoperinnästä oli seuraavan sisältöinen:

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkkailuosaston päätehtävänä oli v. 1950 edelleenkin valvoa toisen kaupunginvoudinkonttorin toimintaa, joka käsitti vero- ja yleisten maksujäämien pakkoperintää.

Alempana annetaan tietoja toisen kaupunginvoudinkonttorin perittäväksi jätetyistä verolipuista sekä perimisen tuloksista v. 1950:

	Lukumäärä tammikuun 1 p:nä	Vuoden aikana saapuneita	Yhteensä	Näistä lipuista: perittiin	palautettiin	Jäi jäljelle v:een 1951	Perittyjä %:na koko lukumäärästä
Kunnallisvero	137 453	49 073	186 526	21 801	24 271	140 454	11. 7
Valtion tulo- ja omaisuusvero	154 863	35 546	190 409	42 208	25 446	122 755	22. 2
S:n ennakkomaksut ...	38 221	11 729	49 950	10 100	8 667	31 183	20. 2
Kirkollisvero	64 359	64 089	128 448	66 019	24 239	38 190	51. 4
Yhteensä	394 896	160 437	555 333	140 128	82 623	332 582	25. 2

Näiden verolippujen edustama rahamäärä oli seuraava:

	Kunnallisvero, mk		Valtion tulo- ja omaisuusvero, mk	Kirkollisvero, mk	Yhteensä, mk
Edellisestä vuodesta jäljellä olevien	644 779 715	[1]	1 813 052 498	82 925 351	2 540 757 564
V. 1950 perittäväksi saapuneiden	574 418 455	[2]	724 554 667	110 225 152	1 409 198 274
Yhteensä	1 219 198 170		2 537 607 165	193 150 503	3 949 955 838
Perittyjen	147 999 449	[3]	360 117 856	75 600 344	583 717 649
Palautettujen	170 856 837	[4]	254 468 982	21 012 948	446 338 767
V:een 1951 jääneiden	900 341 884	[5]	1 923 020 327	96 537 211	2 919 899 422
Yhteensä	1 219 198 170		2 537 607 165	193 150 503	3 949 955 838

[1]) Siitä 957 110 746 mk ennakkomaksuja. — [2]) S:n 217 758 387 mk. — [3]) S:n 125 323 190 mk. — [4]) S:n 79 511 105 mk. — [5]) S:n 970 034 838 mk.

Lisäksi perittiin kunnallisveron lisäystä 19 088 836 mk sekä valtion tulo- ja omaisuusveron lisäystä 41 225 379 mk, johon jälkimmäiseen määrään sisältyy ennakkomaksujen lisäystä 12 054 090 mk.

Toimeksiantajien Helsingissä perittäviksi jättämistä verolipuista palautettiin vuoden kuluessa yhteensä 82 623 merkinnöin, ettei veromääriä voitu laillisesti periä seuraavista syistä:

	Verovelvolliset olivat:				
Kunnallisvero vuodesta:	Varattomia	Löytymättömiä	Muut esteet	Virka-apu tapaukset	Yhteensä
1947 ja aikaisemmin	7 159	2 130	438	1 737	11 464
1948	542	1 889	662	1 569	4 662
1949	92	149	142	248	631
Ennakkomaksut	..	..	..	..	7 514
Yhteensä	7 793	4 168	1 242	3 554	24 271
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:					
1946 ja aikaisemmin	6 570	4 476	1 132	3 589	15 767
1947	476	3 642	486	4 873	9 477
1948	24	1	48	129	202
Ennakkomaksut	..	..	..	..	8 667
Yhteensä	7 070	8 119	1 666	8 591	34 113
Kirkollisvero vuodesta:					
1946 ja aikaisemmin	[1] 6 498	[2] 3 829	[3] 852	[4] 1 912	13 091
1947	1 323	3 723	895	2 734	8 675
1948	218	870	69	1 316	2 473
Yhteensä	8 039	8 422	1 816	5 962	24 239

Pakollisen veronperintätyön kielteistä tulosta esittävästä edellä olevasta taulukosta ilmenee, että toimeksiantajille palautettiin v. 1950 estemerkinnöin yhteensä 82 623 Helsingin kaupungissa maksuunpantua verolippua, rahassa edustaen 446 338 767 mk, 2 318 verolippua eli 2.9 % enemmän ja rahassa 95 902 974 mk eli 17.7 % vähemmän kuin v. 1949. Nämä palautukset jakautuivat verolajiin nähden seuraavasti: kunnallisvero 29.4 %, tulo- ja omaisuusvero 41.3 % ja kirkollisvero 29.3 %. V. 1949 olivat vastaavat suhdeluvut 29.5 %, 40.1 % ja 30.4 %. Estelajin mukainen ryhmittely oli: varattomuus 34.5 %, tuntemattomuus 31.2 %, sekalaiset esteet 7.1 % ja virka-avun pyynnöin palautettuja verolippuja 27.2 %. V:n 1949 vastaavat luvut olivat 32.6, 29.2, 9.7 ja 28.5.

Edellä mainittujen verojäämien lisäksi perittiin ulosottolaitoksen toimesta seuraavat sekalaiset verot ja maksut:

Vero- tai maksulaji:	Perittyjen verolippujen luku	Peritty määrä, mk
Liikevaihtovero	1 115	39 182 725
Suhdannevero	27	1 529 578
Omaisuudenluovutusvero	8 485	106 802 834
Ylimääräinen tulovero	1 456	5 139 221
V:n 1943 tuloveron lisäys	2 031	1 102 020
Ylimääräinen varallisuusvero	267	1 076 063
Perintö- ja lahjavero	262	5 203 048
Koiravero	721	1 706 855
Mätkäysvero	168	19 855 920
Liikenne- ja tuulaakimaksut	3	32 548
Sotalaina	47	198 417

[1]) Näistä oli Oulunkylän, Huopalahden, Kulosaaren ja Viipurin kr. kat. seurakuntien 60. — [2]) S:n 73. — [3]) S:n 45. — [4]) S:n 154.

Vero- tai maksulaji:	Perittyjen verolippujen luku	Peritty määrä, mk
Sotavakuutus	5 040	9 599 393
Kansaneläkemaksut	11 652	6 470 269
Ruotsalaisen Olaus Petrin seurakunnan veloittamat verot	17	26 526
Saksalaisen seurakunnan veloittamat verot	15	17 800
Venäläisen kreikkalais-katolisen seurakunnan veloittamat verot	1 164	1 411 686
Kreikkalais-katolisen seurakunnan veloittamat verot	50	48 214
Juutalaisen seurakunnan veloittamat verot	— (osamaksua)	1 000
Kauppayhdistyksen veloittamat maksut	1 043	422 120
Sairaalamaksut	292	833 902
Sairaankuljetusmaksut	259	90 050
Erilaiset uudisrakennusmaksut	3	3 500
Hissintarkastusmaksut	13	63 600
Paikanvuokramaksut	2	18 300
Apteekkimaksut	1	1 140 120
Puhtaanapitomaksut	1	45 432
Radiolupamaksut (maaseutuosaston perimät)	2 405	1 569 605
Yhteensä	36 539	203 590 746

Toisen kaupunginvoudinkonttorin toimesta pakkoperittiin kertomusvuonna sekalaisia veroja ja yleisiä maksuja yhteensä 36 539 lippua, joista rahassa kertyi kaikkiaan 203 590 746 mk. Viimeksi mainitusta määrästä tuottivat omaisuudenluovutusverot 52.5 %, liikevaihtovero 19.2 %, mätkäysvero 9.8 %, sotavakuutusmaksut 4.7 %, kansaneläkemaksut 3.2 %, perintö- ja lahjavero 2.5 %, ylimääräinen tulovero 2.5 % ja muut sekalaiset verot ja yleiset maksut yhteensä 5.6 %. V. 1950 perittyjen sekalaisten verojen ja yleisten maksujen lukumäärä aleni v:n 1949 määrästä 8 310 lipulla eli 18.5 % ja rahalliseen tulokseen nähden 244 512 167 mk eli 54.6 %.

Helsingissä maksuunpantujen kunnallis-, valtion tulo- ja omaisuus- sekä kirkollisverojen seteleitä perittiin yhteensä 140 128 eli 30 607 verolippua 27.9 % enemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin 109 521 verolippua saatiin maksetuksi. Näiden perittyjen jäämien edustama raha-arvo veronlisäyksineen oli 644 031 864 mk eli 187 263 631 mk, 41.0 % enemmän kuin v. 1949.

Kunnallisverojen perintätulos osoittautui lukumäärään nähden melkoisesti ja rahallisesti jonkunverran heikommaksi kuin edellisenä vuonna sikäli, että perittyjen verolippujen lukumäärä väheni v:n 1949 vastaavaan määrään verraten 18 691 eli 46.2 % perityn rahamäärän vähetessä 16 051 993 mk eli 8.8 %. Kunnallisverojen koko tilitettävä verolippuvarasto, yhteensä 186 526 verolippua, edustaen raha-arvoltaan 1 219 198 170 mk, väheni v:n 1949 verolippujen lukumäärään verraten 7.5 % ja kasvoi rahamäärään nähden 34.6 %. Tämän verolajin koko lippumäärästä saatiin perityksi lukumäärään nähden 11.7 % ja rahamäärään nähden 12.1 %, edellisen vuoden vastaavien tulosten ollessa 20.1 % ja 17.6 %. Estetodistuksin tai virka-avun pyynnöin palautettiin toimeksiantajille 13.0 % koko verolippuvaraston lukumäärästä ja 14.0 % sen edustamasta rahamäärästä. Perimättömien jäämien v:een 1951 siirtynyt jäännös kasvoi lukumäärään nähden v:n 1949 osoittamasta 68.2 %:sta 75.3 %:iin ja raha-arvoon nähden 71.2 %:sta 73.8 %:iin.

Valtion tulo- ja omaisuusverojäämiin nähden v:n 1950 pakkoperintä kehittyi melkoisesti edelliseen vuoteen verrattuna. Perittiin näet 16 619 verolippua eli 46.6 % enemmän ja raha-arvoltaan 162 328 806 mk eli 67.9 % enemmän kuin v. 1949. Tämän veroryhmän perittävien verolippujen koko lukumäärä, yhteensä 240 359 verolippua, edustaen raha-arvoltaan 2 537 607 165 mk väheni v:n 1949 verolippujen lukumäärään verraten 7.9 % ja kasvoi rahamäärään nähden 3.3 %. Perittyjen verolippujen lukumäärän ja raha-arvon suhde koko tulo- ja omaisuusverolippujen varastoon oli vastaavasti 21.8 % ja 14.2 %, vastaavien suhdelukujen v. 1949 ollessa 13.7 % ja 8.8 %. Estetodistuksin tai virka-avun pyynnöin palautettiin toimeksiantajille 14.2 % koko verolippuvaraston lukumäärästä ja 10.0 % sen raha-arvosta, v:n 1949 vastaavien lukujen ollessa 12.3 % ja 17.4 %. Saman veroryhmän v:lle 1951 siirtynyt jäännös oli lukumäärään nähden 64.0 % koko verolippu-

varaston lukumäärästä ja raha-arvoltaan 75.8 % v:n 1949 vastaavien lukujen ollessa 74.0 ja 73.8 %.

Kirkollisveroja perittiin v. 1950 32 679 eli 98.0 % enemmän, rahassa edustaen 40 986 818 mk eli 118.4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Koko verolippuvarasto, tehden tässä jäämäryhmässä 128 448 verolippua, raha-arvoltaan 193 150 503 mk, kasvoi verolippujen lukumäärään nähden 5.2 % ja rahamäärältään 47.4 %. Perittyjen verolippujen lukumäärän ja raha-arvon suhde koko kirkollisverolippujen varastoon oli vastaavasti 51.4 % ja 39.1 %, vastaavien suhdelukujen v. 1949 ollessa 27.3 % ja 26.4 %. Estetodistuksin tai virka-avun pyynnöin palautettiin toimeksiantajille 18.9 % tämän verolajin koko lippuvaraston lukumäärästä ja 10.9 % sen raha-arvosta. V:n 1949 vastaavat prosenttimäärät olivat 20.0 ja 10.3. Saman veroryhmän perimättömien jäämien v:lle 1951 siirtynyt jäännös aleni lukumäärään nähden v:n 1949 52.7 %:sta 29.7 %:iin ja raha-arvoon nähden 63.3 %:sta 50.0 %:iin.

Maaseudulta virka-avun pyynnöin saapuneita verolippuja perittiin 12 184 ja rahassa 34 683 995 mk, mikä merkitsee 1 979 verolippua eli 14.0 % vähemmän ja 7 026 676 mk eli 25.4 % enemmän kuin v. 1949.

Toisen kaupunginvoudinkonttorin perimäin vero- ja maksujäämien kokonaismäärä nousi v. 1950 188 851 verolippuun, joista veronlisäyksineen kertyi 882 306 605 mk. Tämä merkitsee, että kertomusvuonna perittiin 20 318 verolippua eli 12.1 % enemmän ja rahassa 50 221 860 mk eli 5.4 % vähemmän kuin v. 1949.

Ulosottolaitoksen tarkkaaja valvoi kertomusvuoden aikana tuontuostakin toimittamillaan tarkastuksilla myös ensimmäisen kaupunginvoudin, Helsinki-Malmin ja Helsinki-Huopalahden piirien kaupunginvoutien sekä avustavan rikostuomioiden toimeenpanijan konttorien, että Maistraatin kirjaajankonttorin kassa- ja pankkivarain hoitoa ja kirjanpitoa.

13. Rakennustarkastus

Rakennustarkastuskonttorin toiminnasta v. 1950 saatiin seuraavat tiedot:

Kertomusvuoden aikana vahvistettiin piirustuksia 1 034 uudisrakennusta varten, joista 328 oli lisärakennuksia tai korotuksia, sekä 274 muutostyötä varten. Uudisrakennussuunnitelmissa oli 3 612 asuinhuoneistoa ja näissä 11 130 asuinhuonetta ja keskimäärin 3.0 huonetta huoneistoa kohden. Varasto-, myymälä-, työhuone- yms. tiloja oli suunnitelmissa 291 151 m^2. Sanottujen rakennusluvan saaneiden rakennusten yhteinen kuutiotilavuus oli 2 215 520 m^3.

Vuoden aikana valmistui 378 uudisrakennusta — näistä 180 lisärakennuksia tai korotuksia — sekä muutostöitä 159. Valmistuneissa rakennuksissa oli 1 077 asuinhuoneistoa ja näissä 3 168 asuinhuonetta, mutta kun vuoden aikana puretuissa rakennuksissa oli 28 huonetta, on vuoden asuinhuonelisäys 3 140. Valmistuneissa asuinhuoneistoissa oli keskimäärin 2.8 huonetta. Varasto-, myymälä-, työhuone- yms. tiloja oli valmistuneissa rakennuksissa yhteensä 83 421 m^2. Näiden rakennusten yhteinen kuutiotilavuus oli 634 154 m^3.

Rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisena oli vuoden aikana 1 419 työmaata: uudis- ja lisärakennuksia 1 214 ja muutos- ja korjaustöitä 205. Kortiston mukaan suoritettiin työmailla tarkastuksia n. 5 900.

Rakennusainekulutus rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisissa uudisrakennuksissa oli v:n 1950 aikana n. 12.5 milj. tiiltä, n. 3 350 tonnia sementtiä ja n. 530 tonnia rautaa.

Piirustusten tarkastamisesta ja rakennustöiden valvonnasta kaupunki vuoden aikana kantoi rakentajilta 7 044 580 mk. Tämän lisäksi rakentajat suorittivat vuokria rakennusaikana käyttämästään katumaasta 3 935 472 mk, joten kaupunki kertomusvuoden kuluessa sai rakennustoiminnan kautta tuloja 10 980 052 mk. Rakennustarkastuksesta aiheutuneet menot nousivat 11 095 070 mk:aan.

14. Julkisivupiirustusten tarkastus

Julkisivupiirustusten tarkastajien kertomus toiminnasta v. 1950:

Kertomusvuonna julkisivupiirustusten tarkastajina toimivat: itseoikeutettuina rakennustarkastaja P. Hanste, joka samalla toimi puheenjohtajana arkkitehti A. Toivosen erottua rakennustarkastajan virasta heinäkuun 15 p:nä, asemakaava-arkkitehti V. Tuukkanen ja kaupunginarkkitehti L. Björk sekä kaupunginvaltuuston valitsemina jäseninä professori J. S. Sirén, joka samalla toimi varapuheenjohtajana, ja liittosihteeri L. Saarela. Sihteerinä toimi rakennustarkastuskonttorin toimistonhoitaja S. v. Schoultz.

Tarkastajat kokoontuivat 29 kertaa, ollen pöytäkirjojen pykäläluku 1 022. Tarkastettujen piirustusten lukumäärä jakautui seuraavasti:

Asuin- ja liikerakennuksia	109
Tehdas-, varasto- ym. rakennuksia	42
Korotus- ja lisärakennuksia	28
Huvila-, talous- ym. rakennuksia liitosalueella	690
Julkisivunmuutoksia	37
Mainoksia	16
Yhteensä	922

Tarkastajien menot nousivat talousarviovuonna 76 250 mk:aan.

15. Holhouslautakunta

Holhouslautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Holhouslautakuntaan kuuluivat v. 1950 puheenjohtajana korkeimman oikeuden presidentti O. Möller sekä jäseninä hallintoneuvos M. E. Jaakkola, varatuomari N.A. Lahtinen ja hallitusneuvos R. R. Lehto. Lautakunnan sihteerinä oli tammikuun 1 p:n ja maaliskuun 31 p:n välisenä aikana varatuomari H. L. Borenius ja huhtikuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana varatuomari E. W. Elfvengren.

Lautakunta kokoontui vuoden aikana 46 varsinaiseen kokoukseen. Sääntömääräiset kokoukset pidettiin tiistaisin, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin kokoukset pidettiin kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena maanantaina. Puheenjohtajalla oli lisäksi vastaanotto perjantaisin, kesäkuukausina torstaisin. Sen lisäksi oli lautakunnassa arkipäivisin klo 10—12 asiakirjojen vastaanotto. Maaliskuun 15 p:nä vanhempi oikeusneuvosmies E. von Bonsdorff toimitti raastuvanoikeuden puolesta holhouslain 72 §:n edellyttämän tarkastuksen lautakunnassa.

Lautakunnan kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen yhteinen pykälämäärä oli 1 168 ja sen vuoden aikana tarkastamien holhous- ja uskotunmiehentilien luku oli 1 178. Sen ohessa lautakunta antoi holhoojille ja kasvattajille neuvoja holhouksenalaisten asioiden hoidosta.

Lautakunnan holhouskirjaan oli v:n 1950 alussa merkitty 1 615 holhous- ja uskotunmiehen tointa, joista edellisiä oli 1 355 ja jälkimmäisiä 260; holhoustoimista oli 624 lakimääräisiä ja 731 määräykseen perustuvia. Vuoden aikana merkittiin holhouskirjaan 187 uutta holhous- ja uskotunmiehen tointa sekä poistettiin päättyneinä 252 holhous- ja uskotunmiehen tointa. Vuoden lopussa oli holhouskirjaan merkittynä yhteensä 1 550 holhous- ja uskotunmiehen tointa, joista lakimääräisiä holhoustoimia oli 605 ja määräyksiin perustuvia 701 eli yhteensä 1 306, sekä uskotunmiehen toimia 244. Näihin määriin eivät sisälly kaupungin huolto- ja lastensuojelulautakuntien holhouksessa olevat henkilöt.

16. Huoneenvuokralautakunnat

Huoneenvuokralautakuntien toiminnasta v. 1950 mainittakoon seuraavaa:

Kertomusvuonna oli Helsingin kaupunki jaettuna huoneenvuokrasäännöstelystä maaliskuun 17 p:nä 1949 annetun valtioneuvoston päätöksen 72 §:n 2 momentin tarkoittamiin huoneenvuokrasäännöstelymielessä erillisiin kuntiin verrattaviin piireihin siten, että Malmin-Tapanilan alue muodosti Malmin piirin, muun osan kaupunkia muodostaessa ns. varsinaisen kaupungin piirin. Sosiaaliministeriön maaliskuun 24 p:nä 1949 antaman päätöksen mukaan kuului Malmin piiriin alue, jonka rajoina olivat idässä Malmin, Stensbölen ja Viikin kylän itäraja Herttoniemen rautatiehen asti, etelässä Herttoniemen rautatie Vantaanjokeen asti, lännessä Vantaanjoki ja pohjoisessa kaupungin raja. Varsinaisen kaupungin piirissä oli yhden varsinaisen päätoimisen huoneenvuokralautakunnan lisäksi kolme varsinaista ja yksi ylimääräinen huoneenvuokralautakunta. Malmin piirissä toimi sensijaan vain yksi huoneenvuokralautakunta. Lautakunnat olivat lukuunottamatta yhtä varsinaista päätoimista lautakuntaa kaikki ns. luottamusmieslautakuntia, joiden puheenjohtajat ja jäsenet hoitivat tehtävänsä sivutoimina. Lautakuntien yhteisenä elimenä, jolle lautakuntien yhteisten asioiden hoito kuului, toimi huoneenvuokralautakuntien keskuslautakunta. Huoneenvuokralautakuntien keskuslautakunta oli niinikään, kuten ennenkin, toiminnassa pääasiallisesti periaate- ja tulkintakysymysten käsittelyä varten.

Kertomusvuoden aikana oli lautakuntien kokouksia 1 208 vastaavan luvun oltua v. 1949 1 500. Tällöin katsottiin varsinaisen päätoimisen eli I huoneenvuokralautakunnan säännölliseen työpäivään sisältyvän kaksi kokousta siten, että aamu- ja iltapäivästä kummastakin muodostettiin yksi erillinen kokous. Kokoukset jakaantuivat eri lautakuntien osalle seuraavasti:

I lk.	II lk.	III lk.	IV lk.	V lk.	Malmin lk.	Keskus lk.	Neuvottelu- lk.
530	169	198	174	1	110	24	2

Keskuslautakunnan ja neuvottelulautakunnan kokouksia lukuunottamatta kestivät lautakuntien kokoukset kertomusvuonna keskimäärin 1 t. 57 min. Kokouksissa käsiteltiin 13 342 asiaa, joista Malmin piirin lautakunnassa 958. Käsitellyt asiat jakaantuivat laatunsa mukaan seuraavasti:

	1950	1949
Perusvuokran vahvistamista	484	682
Irtisanomislupia	3 047	3 091
Liikehuoneistojen vuokrasuhteita	403	394
Alivuokralaisten vuokramaksun suuruutta	333	399
Huoneistojen käytön tehostamista	837	2 046
Asumislupia	—	12 197
Asunnonvälitystä	4 990	5 159

	1950	1949
Asunnonsaantihakemusten ottamista ns. kiireellisten tapausten listalle	1 856	1 864
Huoneistojen vapaaksi julistamista	724	1 077
Keskuslautakunnan asiat	346	404
Neuvottelulautakunnan asiat	8	9
Muita asioita	314	430
Yhteensä	13 342	27 752

Kuten edellä olevasta havaitaan oli kertomusvuonna käsiteltyjen asioiden lukumäärä huomattavasti pienempi kuin v. 1949. Tämä johtui pääasiassa siitä, että kertomusvuoden aikana ei enää lautakuntien ratkaistavaksi tullut asumislupa-asioita valtioneuvoston kumottua asumislupajärjestelmän huhtikuun 1 p:stä 1949 lukien kun taas v. 1949 käsiteltyjen asioiden lukumäärään sisältyi 12 197 sanotun vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana ratkaistua asumislupa-asiaa. Jos jätetään laskelmista pois viimeksi mainitut asumislupa-asiat, oli käsiteltyjen asioiden lukumäärä v. 1949 15 555 ja kertomusvuonna 13 342. Huomattavaa vähenemistä havaittiin asioissa, jotka koskivat huoneistojen käytön tehostamista. Tämä johtui lähinnä siitä, että valtioneuvosto muutti helmikuun 15 p:stä 1950 lukien eräitä huoneistojen käytön tehostamista koskevia määräyksiä. Käytännöstä pois jäivät mm. mainitusta ajankohdasta lukien ylimääräisten alivuokralaisten ottamista koskevat anomukset, joita kertomusvuonna oli vain 124 vastaavan luvun oltua v. 1949 809.

Vuokrasopimusten irtisanomista koskevat asiat. Sen jälkeen kun valtioneuvosto oli päätöksellään maaliskuun 17 p:nä 1949 jossain määrin helpottanut aikaisemmin voimassa olleita asuinhuoneistoja koskevien vuokrasopimusten irtisanomisperusteita ja saattanut voimaan vuokrasopimuksen irtisanomiseen rinnastettavan asuinhuoneistojen pakkovaihdon, saatettiin huoneenvuokralautakuntien ratkaistavaksi huomattavasti enemmän vuokrasopimusten irtisanomisasioita kuin aikaisempina vuosina. Vuokrasopimusten irtisanomisasioita käsiteltiin v:n 1949 aikana 3 091 vastaavan luvun oltua sekä v. 1948 että v. 1947 2 406. Ilmeisesti sen johdosta, että irtisanomisperusteita lievennettiin edelleenkin jossain määrin helmikuun 3 p:nä 1950 annetulla valtioneuvoston päätöksellä, irtisanomisasioita oli v. 1950 3 047 eli suunnilleen sama määrä kuin edellisenäkin vuotena. Mainitusta 3 047 asiasta koski 2 020 päävuokrasuhteen irtisanomista tai ns. pakkovaihtoa sekä 1 027 alivuokrasuhteen irtisanomista. Päävuokrasuhteen irtisanomiseen suostuttiin 560, pakkovaihtoon 157 ja alivuokrasuhteen irtisanomiseen 346 tapauksessa. On kuitenkin huomattava, että nämä päätökset eivät aina osoita lopullista ratkaisua, koska useimmista huoneenvuokralautakuntien päätöksistä valitettiin vuokrantarkastuslautakuntaan.

Asunnonvälitys. Kertomusvuoden ensimmäisenä päivänä oli huoneenvuokralautakuntien, Malmin piirin huoneenvuokralautakunta mukaan luettuna, kortistoissa 7 804 voimassa olevaa luokiteltua asunnonsaantihakemusta, vastaten 23 804 henkilöä. Mainituista hakemuksista oli 6 681 välttämättömässä asunnon tarpeessa olevien tekemää, käsittäen 20 898 henkilöä. Kertomusvuoden viimeisenä päivänä oli hakemusten kokonaismäärä 8 144, käsittäen 25 148 henkilöä. Välttämättömässä asunnontarpeessa olevien asunnonsaantihakemuksia oli taas 7 102, käsittäen 22 602 henkilöä. Asunnonsaantihakemusten lukumäärä siis vuoden aikana yhäkin lisääntyi. Seuraavasta taulukosta ilmenee asunnonsaantihakemusten sekä asunnonhakijoiden lukumäärä eri ajankohtina:

Päivämäärä	Kaikki asunnonhakijat		Välttämättömässä asunnon tarpeessa olevat	
	Hakemusten lukumäärä	Henkilömäärä	Hakemusten lukumäärä	Henkilömäärä
1949 1. 1.	7 248	21 384	5 744	17 575
1950 1. 1.	7 804	23 804	6 681	20 898
» 1. 2.	7 665	23 532	6 426	20 595
» 1. 3.	7 891	24 222	6 767	21 318
» 1. 4.	7 973	24 539	6 910	21 552
» 1. 5.	7 662	24 529	6 653	21 856
» 1. 6.	7 552	23 718	6 605	21 080

Päivämäärä	Kaikki asunnonhakijat		Välttämättömässä asunnon tarpeessa olevat	
	Hakemusten lukumäärä	Henkilömäärä	Hakemusten lukumäärä	Henkilömäärä
1950 1. 7.	7 508	22 717	6 582	20 361
» 1. 8.	7 616	23 619	6 660	21 097
» 1. 9.	7 477	23 185	6 544	20 597
» 1. 10.	7 636	23 482	6 653	20 949
» 1. 11.	7 852	24 083	6 858	21 542
» 1. 12.	8 097	24 190	7 089	21 585
1951 1. 1.	8 144	25 148	7 102	22 602

Kertomusvuoden aikana jätettiin varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokratoimistoon 5 379 asunnonsaantihakemusta. Kertomusvuoden ensimmäisenä päivänä oli varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokralautakuntien kortistossa 7 239 voimassa olevaa luokiteltua asunnonsaantihakemusta, jotka käsittivät 22 098 henkilöä. Näistä hakemuksista oli 6 373 välttämättömässä asunnontarpeessa olevien tekemää hakemusta vastaten 19 930 henkilöä. V:n 1950 päättyessä oli hakemusten kokonaismäärä varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokralautakuntien kortistossa 7 666, käsittäen 23 707 henkilöä. Näistä hakemuksista oli 6 760 välttämättömässä asunnon tarpeessa olevien tekemää, käsittäen 21 573 henkilöä. Perhesuhteiden mukaan ryhmittyivät hakemukset seuraavasti:

Perheitä, joilla oli vähintään 3 alle 18-vuotiasta lasta	699
Perheitä, joilla oli 1—2 alle 18-vuotiasta lasta	4 146
Lapsettomia perheitä tai perheitä, joilla oli 18-vuotiaita tahi sitä vanhempia lapsia	2 236
Yksinäisiä henkilöitä	585
Yhteensä	7 666

Hakijoiden asunto-olojen mukaan ryhmittyivät hakemukset seuraavasti:

Päävuokralaisia	1 682
Alivuokralaisia	3 779
Matkustajakodeissa ym. tilapäismajoituspaikoissa asuvia	2 205
Yhteensä	7 666

Sen mukaan, mikä oli pääasiallinen syy asunnon tarpeeseen, ryhmittyivät hakemukset seuraavasti:

Paikkakunnalle muuttaminen	629
Avioliiton solmiminen	1 548
Perheen lisäys	1 128
Nykyisen asunnon pienuus	1 439
Nykyisen asunnon kehnous	633
Nykyisen asunnon epämukava sijainti työpaikkaan nähden	100
Häätö edellisestä asunnosta	1 197
Muu syy	992
Yhteensä	7 666

Asunnonhakijoista oli 743 muuttanut varsinaisen kaupungin piirin alueelle vv. 1939—40, 866 vv. 1945—49 ja 213 v. 1950.

Kertomusvuoden aikana tuli varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokralautakuntien välitettäväksi 1 636 asuinhuoneistoa, vastaavan luvun v. 1949 oltua 1 708. Tähän lukuun sisältyivät vuokranantajien vapaaksi tai vapautuviksi ilmoittamat huoneistot sekä huoneenvuokralautakuntien vapaaksi tai erillisiksi julistamat huoneistot. Näistä osoitettiin vuoden kuluessa 1 593 asunnontarpeessa oleville ja 43 joutui vapaasti vuokrattaviksi kun vuokralaisiksi osoitetut eivät hyväksyneet huoneistoja. Huoneluvun mukaan huoneistot ryhmittyivät seuraavasti:

1 huone	532	3 huonetta ja keittiö	69
1 huone ja keittokomero	193	4 huonetta ja keittiö	23
1 huone ja keittiö	382	5 huonetta ja keittiö	13
2 huonetta ja keittokomero	176	6 huonetta ja keittiö	10
2 huonetta ja keittiö	173	7 huonetta ja keittiö	1
3 huonetta ja keittokomero	21	Yhteensä	1 593

Osoituksen saaneissa oli 1 559 perhettä, yhteensä 5 311 henkilöä. V:n 1950 aikana antoivat varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokralautakunnat luvan 2 522 huoneiston vaihtoon ja hyväksyivät 367 väliaikaista vuokrasopimusta.

Malmin piirin huoneenvuokralautakunnan kortistossa oli kertomusvuoden alussa 565 voimassa olevaa luokiteltua asunnonsaantihakemusta, jotka käsittivät 1 706 henkilöä. Hakemuksista oli 308 välttämättömässä asunnon tarpeessa olevien tekemää, vastaten 968 henkilöä. Vuoden 1950 lopussa oli hakemusten kokonaismäärä 478, käsittäen 1 441 henkilöä. Näistä oli 342 välttämättömässä asunnon tarpeessa olevien tekemää, käsittäen 1 029 henkilöä. Perhesuhteiden mukaan ryhmittyivät hakemukset seuraavasti:

Perheitä, joilla oli vähintään 3 alle 18-vuotiasta lasta	48
Perheitä, joilla oli 1—2 alle 18-vuotiasta lasta	243
Lapsettomia perheitä tai perheitä, joilla 18-vuotiaita tahi sitä vanhempia lapsia	144
Yksinäisiä henkilöitä	43
Yhteensä	478

Hakijoiden nykyisten asunto-olojen mukaan ryhmittyivät hakemukset seuraavasti:

Päävuokralaisia	166
Alivuokralaisia	172
Matkustajakodeissa ym. tilapäismajoituspaikoissa asuvia	140
Yhteensä	478

Sen mukaan, mikä oli pääasiallinen syy asunnon tarpeeseen, ryhmittyivät hakemukset seuraavasti:

Paikkakunnalle muuttaminen	59
Avioliiton solmiminen	76
Perheen lisäys	86
Nykyisen asunnon pienuus	92
Nykyisen asunnon kehnous	81
Nykyisen asunnon epämukava sijainti työpaikkaan nähden	9
Häätö edellisestä asunnosta	29
Muu syy	46
Yhteensä	478

Asunnonhakijoista oli 85 muuttanut Malmin piirin alueelle vv. 1939—44, 88 vv. 1945—49 ja 9 v. 1950.

Lautakunta välitti kertomusvuoden aikana 142 huoneistoa 143 perheelle, joissa oli 465 henkeä. Välitetyt huoneistot ryhmittyvät huoneluvun mukaan seuraavasti:

1 huone tai keittiö	68	2 huonetta ja keittiö	13
1 huone ja keittiö tai kaksio	60	3 huonetta ja keittiö	1
		Yhteensä	142

Kertomusvuoden aikana Malmin piirin huoneenvuokralautakunta antoi luvan 132 huoneiston vaihtoon sekä hyväksyi 9 väliaikaista vuokrasopimusta.

Huoneistojen käytön tehostaminen. Huoneenvuokrasäännöstelystä maaliskuun 17 p:nä 1949 annetussa valtioneuvoston päätöksessä kutsutaan tehostamistoimenpiteiksi vain nk.

pakkoalivuokrausta. Sen jälkeen kun Helsingin huoneistot jo useampia vuosia sitten tarkastettiin järjestelmällisesti ja määrättiin huoneistojen haltijat ottamaan säännöstelypäätöksen edellyttämät määrät alivuokralaisia, on tämä nk. tehostamistoiminta supistunut siihen, että muuttoilmoitusten perusteella tarkkaillaan huoneistojen asukasmääriä. Mainittakoon, että varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokratoimistoon jätettiin kertomusvuoden aikana 90 303 muuttoilmoitusta. Huoneenvuokralautakunnat antoivat vain 106:lle huoneiston haltijalle määräyksen luovuttaa osan huoneistoa, yhteensä 107 huonetta, alivuokralaisille. Vain yhdessä tapauksessa määrättiin otettavaksi alivuokralaiseksi 2-henkinen perhe. Yksinäisiä henkilöitä määrättiin sen sijaan otettavaksi 105 tapauksessa, yhteensä 109 henkilöä. Tehostamistoimenpiteiden vähyydestä havaitaan huoneistojen haltijoiden olevan jo siinä määrin perillä huoneenvuokrasäännöstelymääräyksistä, että he noudattavat ilman pakkokeinojakin asukastiheydestä annettuja määräyksiä.

Valtioneuvoston päätöksellä helmikuun 3 p:nä 1950 muutettiin maaliskuun 17 p:nä 1949 annettua huoneenvuokrasäännöstelypäätöstä mm. siten, että kumottiin helmikuun 15 p:stä 1950 lukien erinäiset määräykset liikehuoneistojen ottamisesta asuinkäyttöön sekä talviasunnoiksi kelpaavien lomanviettoasuntojen julistamisesta säännöstelynalaisiksi huoneistoiksi. Sen sijaan oli kertomusvuonna, kuten edellisinäkin vuosina, mahdollista säännöstelypäätöksen mukaan muodostaa itsenäisiä asuntoja julistamalla omalla sisäänkäytävällä varustetut huoneistojen osat erillisiksi huoneistoiksi, joskin tämä toiminta on vuosi vuodelta muodostunut yhä merkityksettömämmäksi. Niinpä v. 1950 julistivat varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokralautakunnat vain 34 huoneiston osaa erilliseksi, v. 1940 oli vastaava luku 54, v. 1948 78 ja 1945, jolloin tehostamistoiminta oli vilkkaimmillaan, 570.

Malmin piirin huoneenvuokralautakunta julisti kertomusvuonna erilliseksi huoneistoksi vain 2 huoneiston osaa. Alivuokralaisiksi on lautakunta määrännyt otettavaksi yksinäisiä henkilöitä 3 tapauksessa ja 1 tapauksessa perheen.

Huoneenvuokratoimisto. Varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokralautakuntien alainen toimisto sijaitsi koko vuoden talossa Aleksanterinkatu 28 — Unioninkatu 27. Toimisto oli edelleenkin jaettuna kanslia- ja asunnonvälitysosastoon. Henkilökunnan lukumäärä ilmenee seuraavasta:

	1949	1950	1951
Toimistopäällikkö	1	1	1
Konttoripäällikkö	1	1	1
Osastopäälliköt	2	2	2
Sihteerit	9	8	8
Apulaissihteerit	7	6	5
Kortistonhoitaja	1	1	1
Keskuskortistonhoitaja	1	1	1
Asunnontarkastajat	15	15	13
Toimistoapulaiset	57	52	48
Ylivahtimestari	1	1	1
Vahtimestarit	3	3	3
Siivoojat	4	4	4
Lähetit	3	3	3
Yhteensä	105	98	91

Malmin alatoimisto sijaitsi Malmilla kaupungin omistamassa huoneistossa Helsingintie 5:ssä. Malmin alatoimiston henkilökunnan lukumäärä ilmenee seuraavasta:

	1949	1950	1951
Sihteerit	1	1	1
Asunnontarkastajat	2	2	2
Toimistoapulaiset	2	2	2
Yhteensä	5	5	5

Lisäksi mainittakoon varsinaisen kaupungin piirin päätoimisen eli I lautakunnan puheenjohtaja ja 2 jäsentä, jotka on katsottava myöskin määrärahapalkkaisiksi viranhaltijoiksi.

Huoneenvuokralautakunnilla oli kuten ennenkin lisäksi sosiaaliministeriön määräämä toiminnanjohtaja. Yksi varsinaisten lautakuntien puheenjohtajista toimi kaupunginvaltuuston valitsemana lautakuntien yhteisenä puheenjohtajana, jonka huoneenvuokralautakuntien johtosäännön mukaan tulee mm. johtaa ja valvoa lautakuntien toimintaa ottamalla huomioon, mitä huoneenvuokralautakuntien toiminnanjohtajasta on säädetty, toimia neuvottelukunnan puheenjohtajana ja huolehtia siitä, että neuvottelukunnalle esitettävät asiat valmistellaan ja esitellään. Lautakuntien palveluksessa oli myöskin 6 ylimääräistä apulaissihteeriä, jotka pitivät istunnoissa pöytäkirjaa ja joille maksettiin pelkästään kokouspalkkio.

Melko laaja huoneenvuokrasäännöstelyä koskeva lainsäädäntö aiheutti runsaasti kyselyjä yleisön taholta. Varsinaisen kaupungin piirin huoneenvuokralautakuntien alaisen huoneenvuokratoimiston neuvonnassa olikin 5 virkamiestä, joista 3 otti vastaan yleisöä asunnonsaantiasioissa ja 2 hoiti varsinaisen juriidisen neuvonnan, joka myös voi tapahtua puhelimitse. Säännönmukaisissa tapauksissa yleisö panee myös neuvonnassa vireille riitaasiansa lautakunnissa. Vireillepanot koskivat suurimmaksi osaksi vuokramaksun vahvistamista ja irtisanomislupaa koskevia anomuksia. Neuvonnassa kävi kertomusvuoden aikana 39 622 henkilöä, minkä lisäksi 17 141 henkilöä kääntyi puhelimitse neuvonnan puoleen.

Huoneenvuokralautakuntien menot nousivat kertomusvuonna 37 987 193 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Menoerä	Määrärahat yhteensä, mk	Tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	3 246 825	3 246 825	—
Tilapäistä työvoimaa	32 318 520	32 146 830	+ 171 690
Kesälomasijaiset	187 600	150 190	+ 37 410
Vuokra	1 377 268	1 374 023	+ 3 245
Siivoaminen	73 980	64 735	+ 9 245
Painatus ja sidonta	550 000	430 611	+ 119 389
Tarverahat	760 000	572 042	+ 187 958
Omistajan kustannuksella siirrettävän ja varastoitavan omaisuuden siirtämis- ja varastoimiskustannukset	50 000	1 937	+ 48 063
Yhteensä	38 564 193	37 987 193	+ 577 000

Pöytäkirjojen lunastusmaksuista kertyi tuloja 575 575 mk.

17. Rakennustoimikunta

Valtioneuvoston lopetettua kokonaan työlupien säännöstelyn joulukuun 1 p:stä 1949 lukien päättyi myöskin rakennustoimikunnan työ. Vapautuneet huonetilat luovutettiin takaisin rakennustarkastustoimiston käyttöön, jonka hallussa ne olivat olleet toimikunnan alkaessa työnsä v. 1946 [1]). Toiminnan aikana kertyneet asiakirjat siirrettiin kaupunginarkistoon.

[1]) Ks. v:n 1946 I osan s. 151.

18. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat seuraavat henkilöt: puheenjohtajana lakitieteen kandidaatti C. A. Öhman, varapuheenjohtajana varatuomari E. Länsiö, jäseninä taloustirehtööri J. Hopeavuori, kiinteistöneuvos J. A. Savola, toimitsija R. J. Heinonen, palokorpraali V. Hammar, toimitsija E. Hakala, vakuutustarkastaja G. O. Rundman ja palokorpraali E. A. Jauros sekä itseoikeutettuna jäsenenä rakennustarkastaja, diplomiarkkitehti A. V. Toivonen heinäkuun 15 p:ään ja siitä edelleen rakennustarkastaja, diplomiarkkitehti P. Hanste. Varajäseninä olivat professori V. Virtala, sorvaaja N. Keskinen, urakoitsija V. Tyrväinen ja kamreeri R. Estlander sekä itseoikeutettuna varajäsenenä apulaisrakennustarkastaja I. Ahonen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli eläinlääkintäneuvos A. G. Backman ja sihteerinä varatuomari P-E. Gustafs.

Lautakunnan kokoukset. Palolautakunta kokoontui 27 kertaa ja kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli 476. Saapuneita kirjeitä oli 434 ja lähetettyjä 210.

Päätökset. Lautakunnan kertomusvuoden aikana tekemät lopulliset päätökset koskivat: 30 000 mk:n suuruisen lahjoituksen sijoittamista [1]) palokunnan rahastoon; eräitten ratkaisemattomien asioitten poistamista [2]) palolautakunnan diaarista; Volvosairaankuljetusauton hankkimista, sen varustamista radiopuhelimella ja maalaamista [3]); avustusten jakamista [4]) liitosalueen vapaaehtoisille palokunnille; palokunnan autonkuljettajien osallistumista [5]) ohjaamalleen autolle sattuneen vaurion korjaustyöhön; lahjapalkkioiden myöntämistä [6]) eräille palokunnan viranhaltijoille, 10 000 mk:n apurahan myöntämistä [7]) palokorpraali L. Karjalalle, 50 000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämistä [8]) Helsingin palokunnan urheilijat-yhdistykselle palokunnan rahastoista, varojen myöntämistä [9]) kahden klarinetin ostamiseen palokunnan rahastosta sekä rahastoista maksettavien kunniapalkkioiden määrän vahvistamista 5 000 mk:ksi [10]); hätäpuhelimien sijoittamista liitosalueelle [11]); kaksien Scania-Vabis-merkkisten konetikkaiden hankkimista [12]) hintaan 6 100 000 mk/kpl; palolaitoksen henkilökunnan vuosilomia [13]); Suomen palosuojeluyhdistyksen oikeutta käyttää [14]) Käpylän korttelissa n:o 82 olevalla vuokratontilla sijaitsevan rakennuksen osaa Käpylän VPK:n varastona; kuuden Ford-Thamesmerkkisen kuorma-auton tilaamista [15]); palopäällystön vuosilomien ja sijaisten määräämistä [16]); äänenantolaitteiden hankkimista [17]) Ruotsista ostettaviin konetikapuuautoihin; palomestarien C. W. Åströmin ja A. Harnen oikeutta hyväksyä [18]) maksettavaksi laskuja toimiessaan apulaispalopäällikön viransijaisina; puutavaran varastoimista [19]) Huopalahden aseman alueelle; 70 000 mk:n ylimääräisen avustuksen myöntämistä [20]) Pakilan VPK:lle ja lisäavustuksen myöntämistä [21]) Marjaniemen VPK:lle ao. tililtä; kahden Volvomerkkisen henkilöauton tilaamista ja kahden Ford-merkkisen nk. farmariauton ostoa

---

[1]) Palolk. 25 p. tammik. 27 §. — [2]) S:n 22 p. helmik. 63 §. — [3]) S:n 22 p. helmik. 64 §. — [4]) S:n 8 p. maalisk. 81 §. — [5]) S:n 8 p. maalisk. 82 §. — [6]) S:n 22 p. maalisk. 109 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 191 §. — [8]) S:n 1 p. marrask. 374 §. — [9]) S:n 4 p. lokak. 346 §. — [10]) S:n 4 p. lokak. 341 §. — [11]) S:n 5 p. huhtik. 131 §. — [12]) S:n 19 p. huhtik. 141 §. — [13]) S:n 3 p. toukok. 160 §. — [14]) S:n 3 p. toukok. 170 §. — [15]) S:n 3 p. toukok. 171 §. — [16]) S:n 31 p. toukok. 210 §. — [17]) S:n 31 p. toukok. 215 §. — [18]) S:n 14 p. kesäk. 228 §. — [19]) S:n 9 p. elok. 270 §. — [20]) S:n 29 p. marrask. 418 §. — [21]) S:n 27 p. jouluk. 468 §.

koskevan päätöksen peruuttamista [1]); kuuden Volvo-merkkisen kuorma-auton alustan tilaamista sekä kolmen vaihtomoottorin ostamista Oy. Ford ab:n toimittamiin Ford-Thames merkkisiin kuorma-auton alustoihin [2]); kirjallisen määräyksen antamista ylityötä varten sekä ilmoituksen tekemistä palolautakunnalle niistä maksetuista korvauksista [3]).

Esitykset. Esityksiä kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille tehtiin asioista, jotka koskivat: ylitysoikeuden ja lisämäärärahojen myöntämistä [4]) eräille palokunnan tileille; palolaitoksen edustajain valitsemista [5]) IV aloitetoimikuntaan; paloauton luovuttamista [6]) korvauksetta lainaksi Kottbyn FBK:lle ehdolla, että auto vaadittaessa luovutetaan heti takaisin; Helsingin nuohoojamestariyhdistyksen anomuksia nuohousmaksujen korottamiseksi [7]); virkavapauden myöntämistä [8]) eräille palokunnan viranhaltijoille; palotarkastajan viran julistamista haettavaksi hakijain esittämin palkkavaatimuksin [9]); nuohousohjesäännön 6. ja 9. §:n muuttamista [10]); Helsingin palomiesten ammattiosaston anomusta avustuksen myöntämisestä Vakinaisten palomiesten osuusruokalalle [11]); puhelinkeskuksen hankkimista pääpaloasemalle ja kaikkien palo- ja vartioasemien yhdistämistä toisiinsa kovaäänislaitteilla [12]); Palomies-nimisen lehden tilaamista palolautakunnan jäsenille [13]); palokunnan liittymistä Suomen yleisen palokuntaliiton jäseneksi ja 1 500 mk:n suuruisen jäsenmaksun suorittamista tarverahoista [14]); palokunnan eräiden viranhaltijoiden luontoisetukorvausten muuttamista [15]); paloristin myöntämistä eroavalle rakennustarkastajalle A. Toivoselle [16]); tonttien varaamista rakennettavia vartioasemia varten [17]); Helsingin palomiesten ammattiosastolle myönnettävää avustusta viiden henkilön osallistumiseksi pohjoismaisten palomiesten opintopäiville Tukholmassa [18]); puolen neliökilometrin suuruisen alueen varaamista Pasilan paloaseman läheisyydessä palokunnan harjoituspuistoksi [19]); tilapäisen henkilökunnan palkkaamista edelleen v:ksi 1951 [20]); palopäällikkö Pesosen ja palomestari Åströmin lähettämistä virkamatkalle Åsbrinkin tehtaaseen Malmööhön tehtaan kustannuksella [21]); 14 palomiehen viran lakkauttamista ja 14 vanhemman palomiehen viran perustamista niiden tilalle [22]); lähetin ja siivoojan vuosilomasijaisten palkkaamista kuukaudeksi [23]); Helsingin palokunnan urheilijat-yhdistyksen anomusta määrärahan myöntämiseksi painimaton hankkimista varten palokunnalle [24]); palopäällikön menettämien vapaa-aikojen korvausta [25]); täyden eläkkeen myöntämistä palokunnan eräille viranhaltijoille [26]); pääpaloaseman tornissa käyviltä perittävää maksua [27]); Sörnäisten niemen vartioaseman siirtämistä Herttoniemeen [28]); palolaitoksen v:n 1951 talousarvioehdotuksen hyväksymistä [29]); Kaupunkiliiton kultaisen ansiomerkin myöntämistä eräille palolaitoksen viranhaltijoille [30]); lisäystä palokunnan avunannoista perittävään taksaan ja sen maksujen korottamista [31]); määrärahan myöntämistä rakennustoimistolle pääpaloasemalla tapahtuneen vedenvuodon aiheuttamien vahinkojen korjaamiseksi [32]); määrärahan myöntämistä lahjan hankkimiseksi Tukholman kaupungin palokunnalle sen täyttäessä 75 vuotta [33]); 22. palkkaluokan suutarin viran lakkauttamista joulukuun 31 p:nä ja 25. palkkaluokan suutarimestarin viran perustamista tammikuun 1 p:stä 1951 [34]); 20 000 000 mk:n suuruisen määrärahan merkitsemistä v:n 1951 talousarvioon kahden ruiskualuksen hankkimiseksi [35]); luvattoman rakentamisen estämistä [36]); määrärahan myöntämistä suoran puhelinyhteyden järjestämiseksi Malmin vartioasemalle [37]); tp. paloinsinöörin ja tp. paloteknikon palkkaamista [38]); Helsingin VPK:n oikeuttamista joulukuun 1 p:stä lähtien perimään 400 mk miestä kohti kerralta teatterivartioinnista [39]).

Lausunnot. Palolautakunnan kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille antamat

---

[1]) Palolk. 27 p. jouluk. 473 §. — [2]) S:n 27 p. jouluk. 474 §. — [3]) S:n 27 p. jouluk. 475 §. — [4]) S:n 25 p. tammik. 22 §, 8 p. maalisk. 90 §, 3 p. toukok. 171 §, 23 p. elok. 289 §, 18 p. lokak. 351 § ja 29 p. marrask. 424 §. — [5]) S:n 8 p. helmik. 36 §. — [6]) S:n 8 p. helmik. 44 §. — [7]) S:n 25 p. tammik. 26 §, 17 p. toukok. 192 § ja 1 p. heinäk. 252 §. — [8]) S:n 8 p. helmik. 45 ja 46 §, 22 p. helmik. 57 §, 3 p. toukok. 157 §, 17 p. toukok. 188 ja 190 §, 9 p. elok. 272 ja 275 §, 23 p. elok 290, 291 ja 292 §, 4 p. lokak. 336 § ja 27 p. jouluk. 467 §. — [9]) S:n 8 p. maalisk. 80 §. — [10]) S:n 22 p. maalisk. 110 §. — [11]) S:n 22 p. maalisk. 113 §. — [12]) S:n 22 p. maalisk. 116 §. — [13]) S:n 5 p. huhtik. 129 §. — [14]) S:n 5 p. huhtik. 132 §. — [15]) S:n 5 p. huhtik. 134 §. — [16]) S:n 5 p. huhtik. 135 §. — [17]) S:n 19 p. huhtik. 148 § ja 23 p. elok. 287 §. — [18]) S:n 17 p. toukok. 189 §. — [19]) S:n 17 p. toukok. 193 §. — [20]) S:n 31 p. toukok. 203 §. — [21]) S:n 31 p. toukok. 211 §. — [22]) S:n 14 p. kesäk. 226 §. — [23]) S:n 28 p. kesäk. 241 §. — [24]) S:n 28 p. kesäk. 242 §. — [25]) S:n 28 p. kesäk. 247 §. — [26]) S:n 28 p. kesäk. 250 §, 15 p. marrask. 398 §, 29 p. marrask. 415 ja 416 §. — [27]) S:n 9 p. elok. 271 §. — [28]) S:n 23 p. elok. 288 §. — [29]) S:n 30 p. elok. 297 §. — [30]) S:n 6 p. syysk. 301 §. — [31]) S:n 6 p. syysk. 302 § ja 1 p. marrask. 377 §. — [32]) S:n 20 p. syysk. 316 §. — [33]) S:n 20 p. syysk. 317 §. — [34]) S:n 20 p. syysk. 318 §. — [35]) S:n 20 p. syysk. 319 §. — [36]) S:n 18 p. lokak. 358 §. — [37]) S:n 18 p. lokak. 362 §. — [38]) S:n 18 p. lokak. 363 §. — [39]) S:n 1 p. marrask. 378 §.

lausunnot koskivat seuraavaa: asemakaavan tai tonttijaon muutoksia 65 kpl; ruiskumaalauksen harjoittamista 23 kpl; tulenarkojen nesteiden varastointia [1]); Munkkiniemen säätiön anomusta normaalikellon sijoittamisesta Munkkiniemen paloaseman torniin [2]); Helsingin VPK:n anomusta 25 000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämisestä [3]); Marjaniemen asukkaiden anomusta kesävesijohdon rakentamisesta sanotun alueen Harjutiehen [4]); vuokra-autonkuljettaja Y. Latschinowin anomusta korvauksen suorittamiseksi yhteenajosta palolaitoksen sairaankuljetusauton A 9006 kanssa [5]); palomies A. J. Lönnqvistin vapauttamista suorittamasta raastuvanoikeuden hänen maksettavakseen tuomitsemia korvauksia [6]); rakennuspiirustusten hyväksymisiä 12 kpl; Esplanaadikappelin lieden ja peltisavuhormien käyttämistä sellaisenaan [7]); sosiaalihuoltajien asettamista kaupungin eri laitoksiin [8]); liikkeenharjoittaja A. Malmin, jonka palokunnan henkilöauto oli ajanut kumoon, korvausanomusta [9]); tilintarkastajien kertomusta v:n 1949 tilintarkastuksesta [10]) 430 000 mk:n avustusmäärärahan varaamista v:n 1951 talousarvioon Helsingin vapaaehtoista palokuntaa varten [11]); Suvilahden höyryvoimalaitoksen 28 öljynpolttolaitteen ja 4 polttoainesäiliön hyväksymistä käyttöön [12]); Oy. Automaneesi-nimisen yhtiön anomusta saada ottaa Kasarmikatu 15:ssa oleva rakennus tilapäiskäyttöön autosuojana [13]); palokaivojen rakentamisen kiirehtimistä liitosalueella [14]); 650 000 mk:n avustuksen myöntämistä Sockenbacka FBK:lle sairaankuljetusauton hankkimiseksi [15]); eräitten kiinteistönomistajain, toiminimien ja laitosten anomusta vesijohtoverkoston kiireellisestä rakentamisesta Pitäjänmäelle Nurmijärventien länsipuolelle [16]); Paloheinän alueen paloturvallisuutta [17]); toimitusjohtaja K. Leanderin esitystä kaduissa olevien vesipostien siirtämisestä [18]); sekä Kristillisen ylioppilasliiton anomusta saada käyttää huoneistoa n:o 80 Meritullinkatu 13:ssa ylioppilaskotina [19]).

Palolaitos

Henkilökunta. Kaupunginvaltuuston helmikuun 17 p:nä tekemän päätöksen mukaan perustettiin tammikuun 1 p:stä lähtien 103 22. palkkaluokan vanhemman palomiehen virkaa ja lakkautettiin samasta ajankohdasta alkaen vastaava määrä 21. palkkaluokan palomiehen virkoja, joiden haltijat siirrettiin perustettuihin virkoihin.

Sääntöpalkkaisten viranhaltijain lukumäärä oli vuoden alussa 292 ja vuoden lopussa 289, jolloin avoimia virkoja oli yhteensä 4.

Palolautakunta valitsi marraskuun 11 p:nä diplomi-insinööri P. K. Hallion avoinna olevaan palotarkastajan virkaan yhden vuoden koeajaksi.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palokersantti O. Kling ja palokorpraalit G. V. Ramstedt, A. F. Strandström ja V. Saarinen.

Tuntityössä olevien ammattimiesten lukumäärä oli koko vuoden 17.

Palokunnan koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus oli vuoden lopussa seuraava:

Paloasema	Sammutushenkilökunta			Palotarkastajat	Toimisto		Varusvarasto ja työpajat			Yhteensä
	Palopäällystö	Alipäällystö	Miehistö		Mp.	Np.	Viranhaltijat	Tuntityöntekijät		
								Mp.	Np.	
Pääpaloasema	5	13	111	3	2	3	4	9	2	152
Kallion »	1	6	63	—	—	—	1	6	—	77
Käpylän »	—	1	29	—	—	—	—	—	—	30
Munkkiniemen vartioasema	—	1	9	—	—	—	—	—	—	10
Kulosaaren vartioasema	—	1	19	—	—	—	—	—	—	20
Malmin »	—	1	9	—	—	—	—	—	—	10
Pitäjänmäen »	—	—	10	—	—	—	—	—	—	10
Yhteensä	6	23	250	3	2	3	5	15	2	309

Kesäkuukausina palveli palokunnassa kesäsijaisina yhteensä 81 miestä.

[1]) Palolk. 8 p. helmik. 39 §, 31 p. toukok. 209 §, 9 p. elok. 269 § ja 4 p. lokak. 342 §. — [2]) S:n 22 p. helmik. 58 §. — [3]) S:n 22 p. helmik. 62 §. — [4]) S:n 8 p. maalisk. 79 §. — [5]) S:n 5 p. huhtik. 130 §. — [6]) S:n 19 p. huhtik. 143 §. — [7]) S:n 3 p. toukok. 166 §. — [8]) S:n 3 p. toukok. 169 §. — [9]) S:n 17 p. toukok. 184 §. — [10]) S:n 9 p. elok. 273 §. — [11]) S:n 23 p. elok. 294 §. — [12]) S:n 4 p. lokak. 343 §. — [13]) S:n 18 p. lokak. 364 §. — [14]) S:n 1 p. marrask. 371 §. — [15]) S:n 1 p. marrask. 373 §. — [16]) S:n 29 p. marrask. 420 §. — [17]) S:n 29 p. marrask. 421 §. — [18]) S:n 19 p. jouluk. 448 §. — [19]) S:n 19 p. jouluk. 449 §.

Virkavapautta joko opintomatkaa, kilpailuihin osallistumista tms. tarkoitusta varten myönnettiin yhteensä 22 viranhaltijalle.

Huoneistot ja teknilliset välineet. Strömberg oy. luovutti tehdasalueeltaan palokunnan käyttöön vuokravapaasti 3 huonetta sekä autotallin kahta autoa varten, johon huonetilaan sijoitettiin vastaperustettu Pitäjänmäen vartioasema. Kaupunki kalusti vartioaseman, joka kunnostamistöiden jälkeen otettiin käyttöön toukokuun 18 p:nä. Vartioaseman vahvuudeksi tuli 1 palokersantti ja 9 miestä. Munkkiniemen vartioaseman vahvuus pienennettiin tästä syystä 1 palokersantiksi ja 9 mieheksi ja Käpylästä siirrettiin 1 paloauto perustetulle asemalle.

Pääpaloaseman korjaustöitä, jotka oli aloitettu jo edellisenä vuonna, jatkettiin kertomusvuonna, jolloin varusvaraston, räätälinverstaan ja toimiston huonetilat valmistuivat.

Kalusto. Kottbyn FBK:n käyttöön luovutettiin palokunnan varakalustoon kuuluva paloauto ehdolla, että se vaadittaessa heti luovutetaan takaisin.

Palokunnan moottoriajoneuvojen luku ja jakautuminen eri palo- ja vartioasemille selviää seuraavasta taulukosta:

Paloasema	Autoja															Moottoriruiskuja
	Hyökkäysautoja	Ruiskuautoja	Pioneeriautoja	Tikapuuautoja	Raskaita ruiskuautoja	Letkuautoja	Letku- ja ruiskuautoja	Nokipalo- ja vesivahinkosuojeluautoja	Maaseuturuiskuautoja	Sairaankuljetusautoja	Kuorma-autoja	Henkilöautoja	Pakettiautoja	Linjan korjausautoja	Yhteensä	
Pääasema	2	1	1	1	1	—	1	1	—	1	1	5	1	1	17	5
Kallio	3	1	1	1	—	—	—	—	1	5	1	—	—	—	13	4
Käpylä	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Kulosaari	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Munkkiniemi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Malmi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Pitäjänmäki	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
VPK:n käytössä	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Varastossa	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Yhteensä	13	6	3	2	1	1	2	1	1	6	2	5	1	1	45	17

Palokunnalla oli 28 varsinaista tulipaloautoa, joista 19 ruiskulla varustettua. Viimeksimainituista neljä oli varustettu 2 500, neljä 2 000, yksi 1 700, yksi 1 500, neljä 1 000, kaksi 800 ja kolme 500 l/min. pumpulla. Edellämainituista ruiskuautoista oli kuusi varustettu lisäksi vaahtosammutuslaitteilla. Moottoriruiskuja oli 17, joista kolme 1 500, neljä 1 000, yksi 800 ja yhdeksän 600 l/min. tehoisia. Kaikkien ruiskujen yhteinen teho oli siis 43 000 l/min.

Uutta nylonpaloletkua ostettiin vuoden aikana 340 m. Käyttökelvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 2 628 m, ja letkuvarasto käsitti vuoden lopussa 31 918 m.

Hälytyslaitteet. Palokunnan palolennätinverkkoon oli kytketty 276 palolennätinkaappia, joista yksityisiä oli 28. Itsetoimivia paloilmoituslaitteita, jotka ovat kytketyt suoraan palokunnan palolennätinverkkoon, oli 14 paikassa. Kolme johtoa yhdisti puhelinkeskuksen palokunnan hälytysnumeroon 005. Hälytystä varten olivat palo- ja vartioasemat sekä poliisi yhdistetyt toisiinsa suoralla johdolla. Kolmessa henkilöautossa oli radiopuhelimet.

Hälytystapa. Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 449 tapauksessa puhelimitse, 101 tapauksessa palolennättimellä ja 19 tapauksessa suullisesti. 371 tulipaloa sattui klo 6—18 ja 198 tulipaloa klo 18—6 välisenä aikana.

Palopostit ja vedenottopaikat. Vesijohdon paloposteja oli vuoden lopussa 2 221. Kantakaupungissa oli 7 palokaivoa ja 4 sammutusvesisäiliötä, joiden suuruus oli 450 m³. Liitosalueella oli 52 palokaivoa, 12 lammikkoa ja 6 allasta.

Tulipalot ja avunantotapaukset. Palokunta hälyytettiin kertomusvuoden aikana seuraavasti:

Hälytysten syyt kuukausittain

Hälytyksen syy	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Yhteensä
1. Tulipalo	62	24	41	29	47	74	40	72	40	47	53	40	569
2. Nokipalo	12	9	9	5	7	2	3	2	4	8	5	5	71
3. Savu- tai kaasuvaara	13	3	11	4	11	11	16	28	12	7	8	6	130
4. Erehdys	9	7	9	6	9	4	2	2	4	4	8	7	71
5. Vika hälytyslaitt.	1	—	5	—	—	1	1	1	—	—	—	1	10
6. Ilkivaltainen hälytys	2	8	11	3	3	2	3	4	6	4	4	13	63
7. Happikoje tai pulm.	1	2	5	4	3	5	2	1	3	3	4	4	37
8. Muu avunanto	14	13	12	11	13	15	2	10	11	8	15	14	138
Yhteensä	114	66	103	62	93	114	69	120	80	81	97	90	1 089
Sairaankuljetuksia	895	837	933	867	774	803	721	730	671	795	967	930	9 923
Tapaturmia	86	90	92	102	114	93	103	96	91	109	105	141	1 222

Tulipalot jakautuivat eri kuukausille suuruuden mukaan:

Tulipalot suuruuden mukaan jaettuina

Tulipalot	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Yhteensä
Omatoimisesti sammutettuja palonalkuja	11	6	11	7	9	17	5	18	7	10	15	8	124
Pieniä tulipaloja	43	15	23	18	33	49	27	50	24	30	29	23	364
Keskikokoisia tulipaloja	6	2	6	4	4	7	8	4	7	7	9	9	73
Suuria tulipaloja	2	1	1	—	1	1	—	—	2	—	—	—	8
Yhteensä	62	24	41	29	47	74	40	72	40	47	53	40	569

Syttymispaikan ja syttymissyyn perusteella tulipalot jakautuivat seuraavasti:

Tulipalojen syttymispaikat ja -syyt v. 1950

Syttymispaikka	Syttymissyy: Avotulen huolimaton käsittely	Hitsauskipinä	Huolimattomuus	Ilkityö	Itsesytytys	Kamiina	Kipinä	Lasten leikki tulella	Oikosulku	Puhalluslamppu	Rakennusvirhe	Räjähdys	Salama	Sähkölevy tai -keitin	Sähkösilitysrauta	Tuhopoltto	Tulenaranesteet	Tupakointi	Varomaton tulkan käsittely	Vialinen savuhormi	Vioittunut kaasujohto	Ylikuumeneminen	Tuntematon	Yhteensä
Asuinhuone	3	—	11	1	—	—	10	5	4	4	1	2	—	1	12	—	2	16	—	2	—	—	5	79
Asuinrakennus	—	—	2	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	10
Auto + moott.	1	1	2	—	1	—	1	—	26	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3	3	41
Autovaja	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Eteinen	—	—	1	2	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	11
Hiilivarasto	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Hissi+moott.	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	10
Kaatopaikka	—	2	2	—	13	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	5	33
Kattilahuone	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4
Katto	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7
Kellari	4	—	2	2	1	—	—	3	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	4	20
Keittiö, keittokomero	—	—	11	—	1	—	—	1	1	—	2	2	—	—	—	—	2	2	—	—	—	2	1	25
Kioski, putka	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	8
Kylpyhuone	—	1	—	—	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	7
Laiva, m.vene	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	10
Liikehuone	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	2	—	2	—	—	—	—	1	11
Metsä	5	—	6	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	2	27
Muuntaja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Nostokurki	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Nurmikko, maasto	1	—	3	—	—	—	9	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	2	34
Pesutupa	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Puhelinkeskus	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pölykanava	—	—	1	—	—	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	11
Raitiovaunu	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Rautatievaunu	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Roskakuilu	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	1	9
Roskalaatikko	—	—	2	—	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	1	1	14
Sauna	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	6
Silta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Sähköjohdot L.K.	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Tehdaslaitos	—	—	1	—	—	—	2	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	5	2	16
Tervapata	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	17
Työhuone	1	2	10	—	3	1	7	—	4	2	2	1	—	—	1	—	2	2	—	—	6	1	45
Ullakko	1	—	2	—	1	—	3	—	3	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	4	21
Uudisrakennus	—	1	8	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	3	21
Vaja tai ulkorakennus	1	—	3	1	—	3	5	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	21
Varasto	—	1	6	—	2	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	5	—	—	—	1	21
Viemärityömaa	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Yhteensä	17	18	82	8	32	8	71	39	69	13	10	11	1	3	14	2	11	64	11	6	1	34	44	569

Kuten taulukosta selviää, sammutettiin kertomusvuoden tulipaloista 22 % omatoimisesti. Pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muulla käsikalustolla tai säiliösuihkulla oli 64 %, keskikokoisia, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä palopostia tai ruiskua, oli 13 % ja vakavalaatuisia, joissa tarvittiin enemmän voimaa, oli 1 %.

Vakavaluontoisiin tulipaloihin voidaan lukea seuraavat: tammikuun 4 p:nä syttynyt tulipalo Fazerin uudisrakennuksella Munkkisaarenkatu 2:ssa. Palokunnan saapuessa paikalle paloivat ylimmät kerrokset, joissa oli pääasiallisesti rakennustelineitä. Sammutustyössä käytettiin 3 kpl 3″ ja 15 kpl 2″ suihkuja sekä alussa vesitykkiä. Vahingot rajoittuivat etupäässä rakennustelineisiin ja betonivaluun.

Kesäkuun 14 p:nä syttynyt tulipalo Helsingin rautatieaseman ullakolla. Palokunnan saapuessa oli ravintolaportaan ja pääsisäänkäytävän välinen ullakko jo tulessa. Katkaisemisyrityksistä huolimatta levisi tuli aseman tornista rautatiemuseon taloon saakka. Asemalaiturin katos syttyi myös kauttaaltaan ja romahti alas. Ullakko, joka oli avonainen, tuhoutui täydellisesti. Palon johdosta toimeenpantiin täysihälytys, jonka lisäksi raivaustöihin osallistui varuskunnasta 40 sotilasta. Asemahalli ja ravintolahuoneistot turmeltuivat melkoisesti sammutusvedestä.

Muista huomattavista tulipaloista mainittakoon seuraavat: tammikuun 1 p:nä uudisrakennus Mannerheimintie 93, helmikuun 18 p:nä asuinrakennus Malmin sairaalan alueella ja toukokuun 9 p:nä ratapölkkyvarasto Pasilan ratapihalla.

Henkilökunnan tapaturmat. Kertomusvuoden aikana sattui tulipalojen sammutusmiehistön keskuudessa 2 savumyrkytys- ja 11 loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalvelussa loukkaantui 10. Sellaisia tapaturmia, joiden aiheuttamia työpäivämenetyksiä tapaturmayhtiöt eivät korvanneet, oli 3. Kaikkien tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset olivat 320 päivää ja tapaturmayhtiöiden niistä suorittamat korvaukset 176 270 mk.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa yhteensä 192 kertaa ja oli sairauspäivien luku 2 806. Tuntityöntekijäin vastaavat luvut olivat 10 ja 154.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 808 567 000 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 5 780 685 000 mk eli yhteensä 6 589 252 000 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 18 536 000 mk:aan ja kiinteimistön osalta 29 469 000 mk:aan eli yhteensä 48 005 000 mk:aan, joka oli 0.7 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit vv. 1941—1949 ovat seuraavat:

1941	0.9	1944	0.2	1947	0.9
1942	0.8	1945	2.3	1948	1.1
1943	0.4	1946	1.6	1949	0.7

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 11 145 kertaa, joista 9 923 kertaa sairaiden ja 1 222 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1949 olivat 10 713, 9 758 ja 955. Kuljetusten lukumäärä eneni siis 432. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli noin 30, eli 1 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetusmatkojen pituus oli 113 771 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 3 368 125 mk, edellisenä vuonna 3 485 391 mk.

Työpajat ja varusvarasto. Palokunnan työpajat sijaitsivat korjaustöiden vuoksi varsin ahtaissa ja epämukavissa huonetiloissa ja osa korjaushenkilöstöstä oli siirretty Kallion paloasemalle. Räätälinverstas saatiin vuoden kuluessa sijoitetuksi uuteen huonetilaan.

Varusvarasto, joka varastotilojen uudelleenjärjestelyn vuoksi alkuvuodesta oli siirretty pääpaloaseman voimistelusaliin, muutti heinäkuussa uusiin ja korjattuihin varastosuojiin.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvia varapalokuntia oli 19 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen miesvahvuus oli 1 012 miestä ja kalustovahvuus seu-

raava: paloautoja ilman kiintopumppua 10, kuorma-autoja 1, autoruiskuja 13, moottoriruiskuja 25, käsivoimaruiskuja 3, 3″ letkua 7 585 m ja 2″ letkua 5 510 m. Näitten lisäksi toimi kaupunkialueella 2 tehdaspalokuntaa.

Palonehkäisy ja nuohous

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusmiesten kokouksessa, jossa tarkastetaan rakennuspiirustukset ennen rakennuslupa-asian käsittelyä maistraatissa, oli viikottain mukana palopäällikkö tai hänen edustajansa, tavallisesti apulaispalopäällikkö, minkä ohessa erikoistapauksissa palokunnan puolesta toimitettiin piirustusten seikkaperäisempi ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa oli palokunnan edustaja mukana.

Palotarkastukset. Palotarkastajan virkaa ei useasta yrityksestä huolimatta saatu täytetyksi ennen kuin joulukuussa, joten muutenkin vähälukuinen palotarkastushenkilökunta ei riittänyt tehtävien suorittamiseen. Tämän vuoksi ja koska ensi tilassa oli selvitettävä useilta edellisiltä vuosilta kerääntynyt ruuhka ja mm. suoritettava edellisen vuoden palotarkastuksen jälkitarkastuksia, suoritettiin toimintavuoden aikana ensi sijassa vain mainittuja jälkitarkastuksia, joita oli yhteensä 1 455. Tarkastusten johdosta ilmoitettiin 18 palotarkastusmääräyksen laiminlyönnistä maistraatille.

Lisäksi suoritettiin kaikkien rakenteilla olevien talojen tarkastus sekä n. 300 tulisijatarkastusta. Näiden johdosta annettiin 450 korjausmääräystä.

Ylimääräisiä tarkastuksia suoritettiin yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa ym. tulenaroissa paikoissa.

Lausuntoja ja ilmoituksia maistraatille annettiin yhteensä 50, lääninhallitukselle 8, poliisikomentajalle 1, kauppa- ja teollisuusministeriölle 1 sekä yksityisille 6. Tämän lisäksi suoritettiin pyydettyjä tarkastuksia ja annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Nuohous. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 24 nuohouspiiriin. Nokivalkeiden lukumäärä viimeisenä kymmenvuotiskautena oli seuraava:

1941	30	1944	24	1947	115
1942	35	1945	51	1948	94
1943	19	1946	101	1949	87
				1950	71

Turvavartiointi. Teattereissa ym. huoneistoissa vartioitiin näytäntöjen aikana yhteensä 867 kertaa seuraavasti: Kansallisteatterissa 2 miestä 320 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2 miestä 362 kertaa, Suomalaisessa Oopperassa 2 miestä 156 kertaa ja sirkuksessa 2 miestä 29 kertaa. Tämän lisäksi asetti Helsingin VPK turvavartijoita eräisiin muihin teattereihin.

Messujen, näyttelyiden, lasten päivien yms. tilaisuuksien turvavartioinnista huolehtivat vapaavuorojen miehet.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden aikana lisääntyivät palokunnan menot huomattavasti. Vuoden aikana tapahtunut markan arvon aleneminen ja hintojen nousu heijastuu palkka- ja kulutustarvikemenoissa, kun taas vuokramenojen noin 100 %:n nousu johtui kaupungin suorittamasta vuokrankorotuksesta. Kaluston hankintatilin suurentuminen noin 5.7 miljoonasta v. 1949 noin 13.7 miljoonaan v. 1950 johtui lähinnä Åsbrink merkkisten konetikkaitten ennakkomaksusta ja autohankinnoista.

Palolaitoksen menot olivat seuraavat:

Menoerä	Määrärahat yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	280 195	280 195	—
Sääntöpalkkaiset virat	86 348 374	86 348 374	—
Tilapäistä työvoimaa	14 103 572	14 103 572	—
Vuosilomasijaiset	5 884 252	5 884 252	—
Vuokra	3 015 026	3 015 026	—

Menoerä	Määrärahat yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Lämpö	4 556 185	4 340 860	+ 215 325
Valaistus	383 750	353 721	+ 30 029
Siivoaminen	150 000	130 289	+ 19 711
Vedenkulutus	280 500	281 592	— 1 092
Puhtaanapito	98 800	91 169	+ 7 631
Kaluston hankinta	13 766 130	13 766 130	—
Kaluston kunnossapito	3 500 000	4 027 162	— 527 162
Painatus ja sidonta	120 000	52 478	+ 67 522
Tarverahat	671 000	541 849	+ 129 151
Vaatteiden pesu	425 000	379 282	+ 45 718
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	50 000	48 958	+ 1 042
Yleisten laitteiden kunnossapito	190 000	92 724	+ 97 276
Käyttövoima	63 000	60 162	+ 2 838
Autojen käyttö	2 283 000	2 221 303	+ 61 697
Vakuutusmaksut	74 201	74 255	— 54
Hevosten vuokraaminen	25 000	—	+ 25 000
Tuntipalkkalaiset	5 254 047	5 254 047	—
Yhteensä	141 522 032	141 347 400	+ 174 632

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 450 646 mk, Suomen palosuojeluyhdistykselle 267 360 mk ja liitosalueen vapaaehtoisille palokunnille 3 000 000 mk.

Palolaitoksen tulot tilien mukaan jakaantuivat seuraavasti: sairaankuljetusmaksut 3 318 990 mk, luontoisedut 1 078 887 mk ja sekalaiset tulot 1 453 584 mk, yhteensä 5 851 461 mk.

Palokunnan rahastot. Palokunnan kolmesta avustus- ja viihdytysrahastosta päätti palolautakunta kertomusvuoden aikana yhdistää rahasto n:o 1:n ja 2:n Helsingin kaupungin palokunnan rahastoksi. Kaikkien rahastojen yhteinen pääoma oli kertomusvuoden lopussa 973 433 mk. Rahastot ovat olleet 31. 12. 1947 lähtien rahatoimiston hoidettavana.

19. Huoltotoimi

Huoltolautakunnan kertomus [1]) Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta v. 1950 oli seuraava:

Yleiskatsaus huoltotoimintaan

Kertomusvuoden merkittävin tapahtuma huoltolautakunnan toimialalla oli kunnalliskodin uuden vanhainkodin rakennustöiden aloittamistilaisuus marraskuun 13 p:nä. Laitoshoidon kehittämisen alalta on vielä huomattava Tervalammen työlaitoksen uuden hoidokkirakennuksen piirustusten valmistuminen. Muun huoltotoimen alalta mainittakoon, että huoltolautakunnan tehtäviin lisättiin kertomusvuoden alusta lukien velvollisuus antaa lausuntoja oppikoululaisten koulunkäynnin avustamisesta annetun lain mukaisissa anomustapauksissa. Niinikään on syytä todeta, että kun siirtoväkeen kuuluvat henkilöt siirtoväen huollon uudelleenjärjestelyn johdosta ovat kertomusvuoden alusta tulleet yleisten huoltolakien mukaan annettavan huollon alaisiksi, on tästä aiheutunut varsinkin huollon korvausasioiden teknillisessä hoitamisessa eräitä muutoksia.

Yleisistä huoltolautakunnan toimialaan liittyvistä kertomusvuonna annetuista lainsäännöksistä olivat tärkeimpiä mm. tammikuun 20 p:nä annettu laki sosiaalihuollon hallinnosta ja maaliskuun 17 p:nä annettu vastaava asetus, huhtikuun 21 p:nä annettu asetus lapsilisälain täytäntöönpanosta annetun asetuksen muuttamisesta, kesäkuun 2 p:nä annettu laki kunnallisista kodinhoitajista ja samana päivänä annettu vastaava asetus, joulukuun 15 p:nä annettu laki siirtoväen huollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta, joulukuun 29 p:nä annettu laki sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain muuttamisesta sekä joulukuun 29 p:nä annettu laki alkoholistilain väliaikaisesta muuttamisesta. Näiden lisäksi on mainittava valtioneuvoston päätökset kodinperustamislainan enimmäismäärästä, sokeainavustuslain toimeenpanosta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, lapsilisän määrän korottamisesta, yleisen alkoholistihuoltolan hoitomaksuista sekä irtolaisten työlaitoshoidon päiväkustannusten määrästä. Sosiaalihuoltoa yleensä koskevista, huoltolautakunnan toimintaan välillisesti vaikuttavista säännöksistä olivat huomattavimmat sterilisoimislaki ja sterilisoimisasetus, laki kansaneläkelain muuttamisesta, laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta, laki sotilasvammalain muuttamisesta, asetus valtion siviilisairaaloissa suoritettavista maksuista, asetus henkikirjoituksesta, laki kansaneläkelain mukaisen lisäeläkkeen väliaikaisesta korottamisesta annetun lain muuttamisesta sekä valtioneuvoston päätökset kasvatusneuvoloille myönnettävästä valtionavusta, perhelisälain toimeenpanosta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, vähävaraisille äideille järjestetyn kesävirkistyksen valtionavusta, tulojen enimmäismääristä perheenasuntoavustuksia myönnettäessä annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, kalliinajanlisien maksamisesta tapaturmakorvauksiin annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, invalidirahasta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, kuntien ryhmityksestä lisäeläkeosuuden maksamiseksi kansaneläkelaitokselle annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta sekä työttömyysohjeista ja niinikään sisäasiainministeriön päätös tuberkuloosihoitolaitosten päivämaksuista.

---

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:sta 1951.

Yhteiskunnallisen huollon kaupunkikunnalle aiheuttama taloudellinen rasitus osoitti markkamääräisesti melkoista nousua edellisestä vuodesta, mikä nousu aiheutui pääasiassa palkkojen korotuksista sekä hintojen noususta ja siitä seuranneista hoitomaksujen korotuksista. Köyhäinhoidon avunsaajien lukumäärä aleni hieman ja oli välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaisluku 9 475, mikä merkitsi 307 henkilön eli 3.1 %:n vähennystä edelliseen vuoteen verraten. Sanotusta kokonaislukumäärästä oli varsinaisten avunsaajien luku vähentynyt 0.6 % ja tilapäistä avustusta, alle 2 500 mk:n suuruista kotiavustusta, saaneiden lukumäärä vastaavasti 23.1 %.

Viimeisen kymmenen vuoden ajalta ovat välittömästi avustettujen henkilöiden vuotuiset lukumäärät sekä heidän prosentuaalinen osuutensa kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä väestöstä seuraavat:

Vuosi	Avustettujen lukumäärä	% väkiluvusta	Vuosi	Avustettujen lukumäärä	% väkiluvusta
1941	14 424	4.5	1946	8 106	2.2
1942	9 554	2.9	1947	8 385	2.2
1943	7 672	2.3	1948	8 326	2.2
1944	6 768	2.0	1949	9 782	2.4
1945	7 049	2.1	1950	9 475	2.5

Huoltolautakunnan työtuvissa huoltoperiaatteen pohjalla työskennelleiden työntekijäin määrä ja heidän yhteenlaskettujen työpäiviensä summa oli jatkuvasti varsin alhainen. Sen sijaan juopuneena tavattujen henkilöiden raittiushuollosta annetun lain mukaisten toimenpiteiden kohteeksi joutuneiden luku nousi 36 % edellisestä vuodesta, samoin alkoholistihuollossa olleiden luku hieman, kun sitä vastoin irtolaishuollossa olleiden määrä aleni jonkin verran.

Huoltotoimen kustannuksista mainittakoon, että bruttomenot nousivat edellisestä vuodesta n. 110.1 milj. mk tehden kertomusvuonna 520 352 486 mk.

A. Huoltalautakunta ja sen toiminta

I. Kokoonpano, kokoukset, kirjeenvaihto

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 12 jäsentä ja 12 lisäjäsentä; varajäseniä oli vastaava määrä ja varalisäjäseniä 11. Lautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Jäsenet:
Järjestösihteeri V. I. Porkkala
Insinööri K. F. Kreander
Leikkaaja L. A. Heinonen [1])
Osastosihteeri E. I. Sahlan
Rovasti F. E. Lilja
Filosofian maisteri J. J. Saukkonen
Ylihoitajatar M. I. Boman
Tullipäällysmies S. E. Lindroos
Toimitsija I. E. Mattila
Toimitsija A. K. Seme
Rouva E. K. Nieminen
Pankinjohtaja V. Sipi

Varajäsenet:
Kirjanpitäjä S. Mäntykoski
Liittosihteeri H. Bjurström
Autonasentaja E. V. Nurminen
Toiminnanjohtaja I. M. Turunen
Ekonomi S. R. M. Visapää
Toimitusjohtaja S. M. Saarinen
Rouva A.-M. Palmgren
Insinööri B. V. Oljelund
Sorvaaja L. Santanen
Huoltotarkastaja H. Laitila
Rouva S. L. Saveri
Filosofian maisteri A. E. Linko

Lisäjäsenet:
Siivooja A. J. Syrjälahti
Autonasentaja O. Lundén
Teologian tohtori V. A. Päivänsalo

Varalisäjäsenet:
Kappaompelija L. Pyykkö
Rouva V. Pessi
Verotusvirkailija A. V. Maattola

[1]) Jäsen L. Heinonen kuoli marraskuun 6 p:nä 1950.

Lisäjäsenet
Teknikko K. Heinonen [1])
Tarkastaja M. H. Björklund
Rehtori H. A. Blomqvist
Pastori O. F. Fernström
Rouva A. A. Appelberg
Vahtimestari E. F. Hintikainen
Rouva E. D. Niklander
Hissinasentaja K. A. Antinkoski
Toimistosihteeri M. Tamminen

Varalisäjäsenet
Huoltojohtaja R. Orava
Johtajatar T. V. Särkijärvi
Rouva L. M. A. Sjöblom
Sairaanhoitajatar V. H. Stenius
Kansakoulunjohtaja K. Saltzman
Konttoristi E. Lankinen
Vaatturi G. H. Nyman

Filosofian maisteri S. O. Suominen

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Porkkala ja varapuheenjohtajana jäsen Kreander.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu 5 valvontapiiriin ja kukin niistä kahteen alueeseen. Alueiden valvojina alla mainituissa alueissa toimivat seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet: piirissä Ia lisäjäsen Päivänsalo, Ib jäsen Lindroos, IIa jäsen Boman, IIb lisäjäsen Hintikainen, IIIa jäsen Lilja, IIIb lisäjäsen Syrjälahti, IVa jäsen Saukkonen, IVb lisäjäsen Niklander, Va jäsen Nieminen ja Vb lisäjäsen Blomqvist.

Osastot ja jaostot. Kaupungille vahvistetun huolto-ohjesäännön mukaisesti huoltolautakunnassa jatkuvasti toimii neljä osastoa: hallinto-osasto, köyhäinhoito-osasto, irtolaishuolto-osasto ja alkoholistihuolto-osasto.

Hallinto-osastoon kuului lautakunnan puheenjohtaja Porkkala puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja Kreander varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä muiden kolmen osaston puheenjohtajat, nimittäin huoltotoimen toimitusjohtaja köyhäinhoito-osaston puheenjohtajan ominaisuudessa ja apulaisjohtaja Toivola irtolais- ja alkoholistihuolto-osastojen puheenjohtajan ominaisuudessa sekä jäsenet Lilja ja Mattila valittuina.

Köyhäinhoito-osastoon kuuluivat puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä jäseninä köyhäinhoito-osaston jaostojen varapuheenjohtajat, nimittäin Boman, Heinonen, Lilja, Mattila, Lindroos, Nieminen, Saukkonen, Seme ja Sipi, joista viimeksi mainittu osaston varapuheenjohtajana.

Huolto-ohjesäännön mukaan huoltolautakunta jakoi osaston vuoden alussa 10 jaostoon. Näistä jaostot I—VI käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia ollen kullakin oma rajoitettu alueensa kaupungista hoidettavanaan, lukuunottamatta VI jaostoa, joka ratkaisi huoltolaitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien muutakin köyhäinhoitoa koskevat anomukset katsomatta siihen, missä kaupungin osassa ja piirissä asianomainen asui. Kussakin jaostossa toimi puheenjohtajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsenistä valittuna, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Lindroos ja lisäjäsen Päivänsalo, toisessa jaostossa jäsen Boman ja lisäjäsen Hintikainen, kolmannessa jaostossa jäsen Lilja ja lisäjäsen Syrjälahti, neljännessä jaostossa jäsen Saukkonen ja lisäjäsen Niklander, viidennessä jaostossa jäsen Nieminen ja lisäjäsen Blomqvist sekä kuudennessa jaostossa jäsen Heinonen ja lisäjäsen Päivänsalo.

Seitsemäs jaosto (ns. B-jaosto) käsitteli ulkokunnissa avustettujen helsinkiläisten korvausasioita koskevat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana toinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Seme ja jäsenenä lisäjäsen Heinonen [2]).

Kahdeksas jaosto päätti asioista, jotka koskivat täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottoa sekä sen käyttämistä hoidon korvaamiseen, ja kuuluivat siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta määrättynä sekä varapuheenjohtajana jäsen Sipi ja jäsenenä lisäjäsen Lundén.

Yhdeksäs jaosto käsitteli kodinperustamislainalain mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana ensimmäinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Mattila ja jäsenenä lisäjäsen Björklund.

Kymmenes jaosto käsitteli lapsilisälain edellyttämät tehtävät ja kuuluivat siihen

[1]) Kvsto myönsi toukokuun 31 p:nä, asia n:o 8, K. Heinoselle vapautuksen huoltolautakunnan jäsenyydestä valiten hänen tilalleen insinööri E. Porrin. — [2]) Ks. alav. ed. sivulla.

puheenjohtajana ensimmäinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Seme ja jäsenenä lisäjäsen Fernström.

Irtolaishuolto-osastoon kuuluivat puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättynä sekä valittuina jäsenet Sipi ja Lindroos, edellinen varapuheenjohtajana ja lautakunnan lisäjäsenet Syrjälahti ja Tamminen. Irtolaishuollon valvontaan nähden oli kaupunki yhtenä piirinä ja yleisvalvojana toimivat lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Lindroos, Sipi, Syrjälahti ja Tamminen.

Alkoholistihuolto-osastoon kuuluivat puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättynä sekä jäseninä lautakunnan jäsenet Boman ja Kreander, edellinen varapuheenjohtajana, ja lisäjäsenet Antinkoski ja Lundén. Alkoholistihuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä, jossa yleisvalvojina toimivat lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Boman, Kreander, Antinkoski ja Lundén.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin kuuluivat seuraavat henkilöt:

kunnalliskodin johtokuntaan puheenjohtajana Lilja, varapuheenjohtajana Heinonen ja jäsenenä Blomqvist sekä varalla Visapää, Nurminen ja Sjöblom;

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Mattila, varapuheenjohtajana Sahlan ja jäsenenä Orava sekä varalla Santanen, Turunen ja Heinonen [1]); sekä

työtupien johtokuntaan puheenjohtajana Kreander, varapuheenjohtajana Seme sekä jäseninä Saveri, Björklund ja Linko.

Kaupunginhallituksen edustajina huoltolautakunnassa, hallinto-osastossa sekä köyhäinhoito-, irtolais- ja alkoholistihuolto-osastoissa oli kaupunginhallituksen jäsen J. A. Kivistö [2]). Jaostoissa ja huoltolaitosten johtokunnissa edustivat kaupunginhallitusta seuraavat vuosijäsenet: jaostossa, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneiden omaisuuden haltuunottoa ja sen käyttämistä hoidon korvaamiseen koskevat asiat, kunnalliskodin johtokunnassa ja huoltolautakunnan työtupien johtokunnassa kunnallisneuvos M. Hannula sekä Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa rahatoimenjohtaja E. v. Frenckell.

Kokoukset. Huoltolautakunta kokonaisuudessaan piti vuoden kuluessa 11 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 65 asiaa. Hallinto-osasto kokoontui 11 kokoukseen, joissa käsiteltiin kaikkiaan 162 asiaa. Köyhäinhoito-osastolla ei ollut yhtään kokousta. Köyhäinhoito-osaston eri jaostoilla oli kokouksia seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Pöytäkirjojen pykälien luku	Jaosto	Kokouksia	Pöytäkirjojen pykälien luku
I	13	107	B-jaosto	7	14
II	17	137	Omaisuusjaosto	7	145
III	20	139	Kodinperustamislainajaosto	31	1 096
IV	18	134	Lapsilisäjaosto	13	15
V	23	133			
VI	16	177			

Irtolaishuolto-osasto piti 26 kokousta, joissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli yhteensä 330. Alkoholistihuolto-osastolla oli 27 kokousta ja vastaava pykäläluku oli 557. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunta kokoontui 12 kokoukseen käsitellen niissä 250 asiaa. Tervalammen työlaitoksen johtokunnalla oli 18 kokousta ja niissä pidettyjen pöytäkirjojen pykäliä yhteensä 185. Työtupien johtokunta kokoontui 10 kertaa käsitellen 139 asiaa.

Kirjeenvaihto. Huoltolautakunta ja koko sen alainen huoltovirasto lähettivät kertomusvuonna yhteensä 31 988 kirjelmää. Saapuneita kirjelmiä oli kaikkiaan 20 258. Näihin lukuihin ei sisälly lautakunnan alaisten huoltolaitosten kirjeenvaihto.

---

[1]) Ks. alav. s. 142. — [2]) Kaupunginhallitus valitsi heinäkuun 6 p:nä § 1 839 edustajakseen huoltolautakuntaan, hallinto-osastoon sekä köyhäinhoito-, irtolais- ja alkoholistihuolto-osastoihin kaupunginhallituksen jäsenen F. Sundqvistin siksi ajaksi, kun Kivistö hoitaa kiinteistöjohtajan virkaa.

II. Tärkeimmät päätökset

Avustusnormit. Elintarvikkeiden hintojen nousun johdosta huoltolautakunta vahvisti [1]) avustuksensaajille jaettavien kuukautisten ravintoavustusten uudet normit normaalitapauksissa heinäkuun 1 p:stä lukien seuraaviksi:

0—6 vuotiaiden 1 400 mk:ksi kuukaudessa, 7—8 vuotiaiden 1 700 mk:ksi, 11—15 vuotiaiden 2 100 mk:ksi 16 vuotta täyttäneiden 2 560 mk:ksi ja 16 vuotta täyttäneiden yksinäisten henkilöiden 2 760 mk:si kuukaudessa sekä ulkona aterioivien 122 mk:ksi päivässä.

Lisäksi korotettiin raskaana oleville ja lääkärin todistamia erinäisiä sairauksia poteville myönnettävät lisäavustukset ravintoa varten heinäkuun 1 p:stä seuraavasti: raskaana olevien ja keuhkotuberkuloottisten 700 mk:ksi sekä huonossa kunnossa olevien sokeritautisten ja vatsahaavaisten 500 mk:ksi kuukaudessa.

Muissa sairaustapauksissa jätettiin lisäavustuksen määritteleminen lääkärintodistuksista ja harkinnasta riippuvaksi.

Huollettavien hautaustoimitukset. Huoltolautakunta päätti [2]) kustantaa kaikissa huoltolautakunnan hoidettaviksi joutuvissa hautaustapauksissa samaa tasoa olevat ns. paremmanlaatuiset arkut riippumatta siitä, onko asianomaisilla hautauksesta huolehtivia omaisia tai tuttavia vai ei.

Kunnalliskodin hoidokkien järjestyssääntö. Kun kunnalliskodin hoidokkien järjestyssääntö oli osoittautunut osittain vanhentuneeksi ja epätarkoituksenmukaiseksi, antoi huoltolautakunta [3]) kunnalliskodin johtokunnan tehtäväksi ehdotuksen laatimisen uudeksi järjestyssäännöksi.

Kunnalliskodin hoitopäivämaksut. Kunnalliskodin edellisen vuoden tilinpäätöksen perusteella hallinto-osasto vahvisti [4]) huoltokustannusten perimistoiminnassa v. 1950 noudatettaviksi hoitopäivämaksuiksi seuraavat: 1) perittäessä korvausta valtiolta ja kunnilta 270 mk; sekä 2) yksityisiltä korvausvelvollisilta a) Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien hoidosta 100 mk, b) muualla kotipaikkaoikeuden omaavien hoidosta 270 mk ja c) kotipaikkaoikeutta vailla olevien hoidosta 270 mk.

Lisäksi päätettiin, että jos 2b ja 2c kohdissa tarkoitetun huollettavan korvausvelvollinen omainen on v. 1949 tullut Helsingissä henkikirjoitetuksi, voidaan häneen nähden perimistoiminnassa noudattaa 100 mk:n hoitopäivämaksua, mikäli korkeamman taksan soveltaminen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen.

Kuntoisuus- ja työpisteen raha-arvo sekä työvelvollisten ylläpitokustannukset Tervalammen työlaitoksessa. Huomioonottaen nousseen palkka- ja hintatason huoltolautakunta päätti [5]) korottaa syyskuun 1 p:stä 1950 lukien Tervalammen työlaitoksen hoidokkien kuntoisuuspisteen raha-arvon 2 mk:sta 2:50 mk:aan, työpisteen raha-arvon 30 mk:sta 40 mk:aan sekä työvelvollisten ylläpitomaksun 150 mk:sta 200 mk:aan.

Tuberkuloottisten jälkihuolto. Sen jälkeen kun huoltolautakunnan talousarvioon oli varattu 500 000 mk:n määräraha Helsingin tuberkuloottisille tuberkuloottisten jälkihuoltoa varten, huoltolautakunta päätti [6]) myöntää määrärahasta 150 000 mk käytettäväksi yhdistyksen toimistonhoitaja-työhönsijoittajan palkkaukseen v:n 1950 aikana, kun taas loppuosa määrärahasta eli 350 000 mk oli myönnettävä yhdistyksen tekemien erillisten esitysten pohjalla ao. köyhäinhoitojaostojen päätöksillä yksityisten tuberkuloottisten jälkihuoltoon.

Väkijuomaliikkeen voittovarojen käyttö. Sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto oli joulukuun 21 pnä 1949 tehnyt päätöksen väkijuomaliikkeen voittovaroista kaupungille myönnettyjen varojen käytöstä ja tällöin mm. oikeuttanut huoltolautakunnan ylittämään tilillä Alkoholistihuollon tehostaminen olevaa määrärahaa 500 000 mk:lla, päätti [7]) huoltolautakunta jakaa mainitun määrärahan seuraaville järjestöille: Kansan raittiusapu, Vapaan alkoholistihuollon kannatusyhdistys Kaupunkilähetyksen Rajamäen työsiirtola ja Sotainvaliidien veljesliitto, käytettäväksi kokonaisuudessaan aktiiviseen huoltotyöhön. Erikseen huoltolautakunta päätti [8]) myöntää kertomusvuoden tililtä Alkoholistihuollon tehostaminen apurahan entisten alkoholistien omatoimisesti perustamalle AA-Kotikerholle.

---

[1]) Huoltolk. 19 p. kesäk. 33 §. — [2]) S:n 23 p. toukok. 25 §. — [3]) S:n 17 p. lokak. 58 §. — [4]) Hallinto-os. 6 p. maalisk. 31 §. — [5]) Huoltolk. 23 p. lokak. 65 §. — [6]) S:n. 21 p. helmik. 11 §. — [7]) S:n 2 p. tammik. 3 §. — [8]) S:n 23 p. toukok. 28 §.

Korvausten velkominen eräissä tapauksissa. Koska sellaisissa alkoholistihuoltotapauksissa, joista kunnalle aiheutuu kustannuksia vain 200 mk lääkärintarkastuksen toimittamisesta, korvauksen velkominen näistä kustannuksista aiheuttaa kotipaikkaoikeuden selvittämisen ja muiden velkomiseen liittyvien virastotoimenpiteiden osalta huomattavasti enemmän menoja kaupungille kuin mitä korvauksena vastaavasti voidaan saada, päätti [1]) hallinto-osasto 7 sanotunlaisessa nimetyssä tapauksessa olla ryhtymättä velkomaan korvausta toisilta kunnilta ja valtiolta.

Lautakunnan ja kaupungin edustajat erinäisissä tehtävissä. Huoltolautakunnan hallinto-osasto valitsi [2]) huoltolautakunnan edustajaksi Helsingin vapaan huollon keskukseen v:ksi 1950 huoltotoimen toimitusjohtajan A. Asteljoen ja varaedustajaksi puheenjohtaja V. Porkkalan; hallinto-osasto valitsi [3]) edustajaksi sosiaalivirastotalokomiteaan toimitusjohtaja A. Asteljoen ja varaedustajaksi apulaisjohtaja O. Toivolan; hallinto-osasto valitsi [4]) lokakuun 1 p:nä 1950 Lapinjärven alkoholistihuoltolassa pidettävään Työlaitosten Keskusliiton varsinaiseen kokoukseen Tervalammen työlaitoksen edustajiksi johtokunnan puheenjohtajan I. Mattilan ja huoltotoimen toimitusjohtajan A. Asteljoen sekä varalle varatuomari I. Sahlanin; huoltolautakunta valitsi [5]) niiden 20 yhdistyksen ja järjestön valvojiksi, joille kaupunginhallitus oli yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamismäärärahoista myöntänyt avustuksia, vastaavan lukumäärän lautakunnan jäseniä ja lisäjäseniä. Tässä yhteydessä mainittakoon, että kaupunginhallitus oli kesäkuun 22 p:nä, § 1 741, vanhainkodin rakennushankkeen toteuttamista varten asetetun rakennustoimikunnan puheenjohtajaksi nimennyt huoltotoimen toimitusjohtajan A. Asteljoen sekä jäseniksi huoltolautakunnan jäsenet I. Mattilan ja V. Sipin, apulaisjohtaja O. Toivolan, professori H. Ekelundin ja rakennustarkastaja P. Hansteen.

III. Esitykset

Kaupunginhallitukselle huoltolautakunta tai sen hallinto-osasto tekivät seuraavat tärkeimmät esitykset:

esitys, että kaupunginhallitus kääntymällä virallisesti valtioneuvoston puoleen kiirehtisi tuberkuloosilain 15 ja 33 §§:ssä edellytetyn, valtion ylläpidettävän niskoittelevien keuhkotautisten erikoishuoltolaitoksen mahdollisimman pikaista perustamista [6]);

esitys, että kunnallinen kodinhoitotoiminta, jota Helsingin kaupunki oli harjoittanut kunnalliseen itsehallinto-oikeuteen perustuvana, terveydenhoitolautakunnan alaisena toimintana, järjestettäisiin tammikuun 1 p:stä 1951 alkaen kodinhoitajalain mukaisesti huoltolautakunnan alaiseksi siten, että sen käytännöllisestä hoitamisesta huolehtisi terveydenhoitolautakunnan toimiston yhteydessä toimiva kodinhoitokanslia, johon aluksi toimistohenkilökunnan lisäksi palkattaisiin 12 vakinaista ja 33 tilapäistä kodinhoitajaa sekä 3 kodinsiivoojaa [7]);

esitys, että kunnalliskodin uuden vanhainkodin rakennushankkeen toteuttamiseksi asetettaisiin 7-jäseninen rakennustoimikunta, johon tulisivat huoltolautakunnan edustajina huoltotoimen toimitusjohtaja A. Asteljoki puheenjohtajana sekä jäseninä huoltolautakunnan jäsenet V. Sipi ja I. Mattila, apulaisjohtaja O. Toivola sekä rakennusalan erikoistuntijoina teknillisen korkeakoulun arkkitehtuuriopin professori H. Ekelund ja rakennustarkastaja, arkkitehti P. Hanste sekä lisäksi kaupunginhallituksen nimeämä edustaja [8]);

esitys, että kunnalliskodin lääkärinhoidon parantamiseksi kunnalliskodin lääkärinvirka lakkautettaisiin tammikuun 1 p:stä 1951 lukien ja sen tilalle perustettaisiin päätoimena hoidettava ylilääkärin virka sekä kaksi tilapäistä alilääkärin virkaa [9]);

esitys, että Vihdin pitäjän Tervalammen kylässä sijaitseva Forsbacka-niminen 18 ha:n suuruinen maatila ostettaisiin Tervalammen työlaitokselle, koska sanotun, työlaitoksen maihin rajoittuvan maatilan osto olisi työlaitoksen metsätalouden kannalta edullinen ja sen kautta saataisiin lisää asuntotilaa henkilökunnalle ja työtilaisuuksia hoidokeille [10]);

---

[1]) Hallinto-os. 7 p. helmik. 9 §. — [2]) S:n 6 p. maalisk. 32 §. — [3]) S:n 8 p. toukok. 77 §. — [4]) S:n 11 p. syysk. 117 §. — [5]) Huoltolk. 19 p. kesäk. 31 §. — [6]) S:n 21 p. helmik. 13 §. — [7]) S:n 30 p. elok. 46 §. — [8]) S:n 19 p. kesäk. 32 §. — [9]) S:n 15 p. syysk. 51 §. — [10]) S:n 9. elok. 40 §.

esitys, että työtupien muuttuneesta toiminnasta aiheutuneen pystyvän johtaja- ja opettajahenkilökunnan puutteen korjaamiseksi suoritettaisiin eräiden työtupien virkojen uudelleenjärjestely [1];

sen johdosta, että maaliskuun 20 p:nä tuli kuluneeksi 135 vuotta siitä päivästä, jolloin ensimmäinen köyhäinhoitoasioiden hoitoa varten Helsinkiin asetettu erityishallintoelin Köyhäin-Johtokunta (Fattig-Direction) oli pitänyt ensimmäisen kokouksensa ja järjestetty kunnallinen huoltotoimi siten oli alullepantu, teki huoltolautakunta kaupunginhallitukselle esityksen [2], että kaupungintalon ravintolassa saataisiin mainittuna päivänä pitää vaatimaton muistotilaisuus ja sen yhteydessä järjestää kahvitarjoilu, mutta hylkäsi kaupunginhallitus mainitun esityksen;

esitys 10.000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämisestä kunnalliskodin hoitohenkilökunnalle pidettävän, nykyaikaisen laitoshoidon keskeisiä kysymyksiä koskevan luentosarjan järjestämiseksi [3];

esitykset Kaupunkiliiton kultaisen ansiomerkin myöntämisestä uskollisesta ja pitkäaikaisesta palveluksesta kuudelle ja vastaavasti hopeisen ansiomerkin myöntämisestä viidelle huoltoviraston ja huoltolaitosten viranhaltijalle [4].

Näiden lisäksi tehtiin kaupunginhallitukselle tilapäistä työvoimaa, määrärahoja sekä vähäisempiä juoksevia asioita koskevia esityksiä.

IV. Lausunnot

Lautakunta antoi kertomusvuonna lukuisia siltä pyydettyjä lausuntoja. Osan lausuntopyynnöistä käsitteli huoltolautakunta, osan lautakunnan hallinto-osasto, minkä lisäksi useihin annettuihin lausuntoihin liittyi huoltolautakunnan alaisten laitosten johtokunnilta vaaditut lausunnot. Tärkeimmistä lausunnoista mainittakoon seuraavat:

Kunnallisen kotisairaanhoidon järjestäminen. Kaupunginkanslia oli marraskuun 15 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 92/192 pyytänyt huoltolautakunnan lausuntoa aloitteesta, joka koski kotisairaanhoidon järjestämistä Helsingissä. Huoltolautakunnan hallinto-osasto piti [5] antamassaan lausunnossa kotisairaanhoidon järjestämistä suurena parannuksena kuntalaisten sairaanhoidossa, totesi sen helpottavan myös sairaalapaikkatilannetta ja ilmoitti sen olevan varsin tarpeellisen myös huoltotoimen kannalta. Samalla hallinto-osasto teki eräitä muutosehdotuksia, jotka koskivat lähinnä kotisairaanhoidosta perittävien maksujen järjestelmää.

Sairaalakomitean mietintö. Syyskuun 19 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 95/735—49 kaupunginkanslia oli pyytänyt lausuntoa sairaalakomitean mietinnöstä, joka koski suunnitelman aikaansaamista kaupungin sairaalain vastaista kehittämistä varten. Huoltolautakunta yhtyi [6] lausunnossaan täysin sairaalakomitean käsitykseen vajaamielisten, mielisairaiden ja kroonisten potilaiden hoidosta ja sitä koskevista suunnitelmista sekä viittasi myös siihen huoltolaitoskomitean ehdotukseen, jonka mukaan nykyinen kunnalliskoti piti vähitellen kunnostettaman kroonisten potilaiden hoitolaksi, mutta ilmoitti, vastoin sairaalakomitean kantaa, pitävänsä erityisen psykopaattilaitoksen perustamista tärkeänä.

Vanhusten olojen parantaminen. Kaupunginkanslia oli syyskuun 26 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 53/831—50 pyytänyt lausuntoa kaupunginvaltuutettujen A. Voipio-Juvaksen ym. valtuustoaloitteesta, joka koski vanhusten olojen parantamista ja jossa mm. kiinnitettiin huomiota vanhusten asuntokysymykseen, ateriapalvelun, talous- ja sairaanhoitoavun sekä poliklinikkavastaanottojen järjestämiseen vanhuksille ym. sekä ehdotettiin komitean asettamista vanhusten olosuhteiden parantamista selvittämään. Lausunnossaan huoltolautakunta huomautti [7], että vanhusten oloja Helsingissä parannettaessa oli syytä ottaa huomioon valtiovallan vastaavat toimenpiteet koko maan osalta, joita suunnitteleva valtionkomitea ei kuitenkaan vielä ollut päättänyt työtään. Tästä syystä joutuisi kaupungin mahdollisesti asettama komitea odottamaan valtion-

---

[1]) Huoltolk. 20 p. maalisk. 19 §. — [2]) S:n 21 p. helmik. 17 §. — [3]) Hallinto-os. 3 p. huhtik. 54 §. — [4]) S:n 7 p. helmik. 14 §, 6 p. maalisk. 34 §, 8 p. toukok. 69 §, 9 p.elok. 101 §, 11 p. syysk. 110 § ja 16 p. lokak. 128 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 143 §. — [6]) Huoltolk. 17 p. lokak. 56 §. — [7]) S:n 17 p. lokak. 60 §.

komitean työn ja ehdotusten valmistumista, joskin toisaalta oli olemassa yksityiskohtia, jotka olisi mahdollista selvittää ja järjestää riippumatta valtion toimenpiteistä.

Vanhusten asuntoloiden rakentaminen ym. Kaupunginkanslian pyydettyä syyskuun 4 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 45/830 huoltolautakunnan lausuntoa kaupunginvaltuutettujen Ilvesviidan ym. tekemästä valtuustoaloitteesta, joka koski vanhuksille sopivien asuntojen rakentamista ja kodinhoitajien virkojen perustamista, huoltolautakunta totesi [1]) lausunnossaan kaupungin jo molemmissa esitetyissä asioissa ryhtyneen tarpeellisiin toimenpiteisiin, mutta huomautti kuitenkin samalla, että kodinhoitotoimintaa kehitettäessä olisi otettava huomioon myös vanhusten kodinhoidon tarve.

Helsingin köyhäinhoidollisen laitoshoidon kehittäminen. Huoltolaitoskomitea oli joulukuun 28 p:lle 1949 päivätyllä kirjelmällään pyytänyt huoltolautakuntaa antamaan lausuntonsa komitean mietinnöstä, joka koski Helsingin köyhäinhoidollisen laitoshoidon kehittämistä ja järjestelyä. Suoraan kaupunginhallitukselle antamassaan lausunnossa huoltolautakunta yhtyi [2]) huoltolaitoskomitean esittämiin perusteluihin ja esityksiin sekä totesi, että komitea oli laatimallaan kokonaissuunnitelmalla luonut kestävän pohjan kaupungin huoltolaitoshoidon kehittämiselle. Lisäksi huoltolautakunta piti tärkeänä yksityisten huoltolaitosten jatkuvaa avustamista sekä tähdensi erikoislaitosten aikaansaamista psykopaateille, erinäisille alkoholisteille ja invalideille samoin kuin vastaanottolaitoksen välttämättömyyttä. Huoltolautakunta katsoi myös aiheelliseksi kiirehtiä kunnalliskodin uudisrakennustöiden suorittamista. Lautakunnan käsityksen mukaan huoltolaitoskomitean esittämää ohjelmaa oli pidettävä minimiohjelmana, jonka toteuttamiseen olisi viipymättä ryhdyttävä ja toteutettava se komitean esittämää tärkeysjärjestystä noudattaen.

Kunnalliskodin vanhainkotiosasto. Huoltolaitoskomitea oli tammikuun 10 p:lle päivätyllä kirjelmällään pyytänyt lausuntoa kunnalliskodin vanhainkotiosaston uusituista luonnospiirustuksista. Huoltolautakunta hyväksyi [3]) puolestaan uusitut luonnospiirustukset, joiden oleellisimmat muutokset koskivat lämpöjohtokanavien rakentamista myös ruoan kuljetukseen sopiviksi, hissien sijaintia ja ruokasalien sijoittelua.

Vanhainkodin rakentaminen. Syyskuun 4 p:lle päivätyllä lähetteellään n:o 41/829 oli kaupunginkanslia pyytänyt lausuntoa valtuutettu Saastamoisen ym. tekemästä vanhainkodin rakentamisen kiirehtimistä koskevasta valtuustoaloitteesta. Huoltolautakunta huomautti [4]) lausunnossaan, että vanhainkodin luonnospiirustukset, joihin oli jouduttu tekemään kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päättämiä muutoksia, hyväksyttiin lopullisesti kaupunginhallituksessa huhtikuun 5 p:nä 1950, ja että pääpiirustukset jo olivat valmiina samoin kuin työselitykset rakennusten osalta. Kun kysymyksessä oli erikoistyyppinen laitos ja huomattavan suuri rakennusyritys, jonka suunnittelu vaati mahdollisimman suurta tarkkuutta ja huolellisuutta, katsoi huoltolautakunta lausunnossaan, että suunnittelutoimikunta ja muut asiaa valmistelleet elimet olivat, erinäiset vaikeudetkin huomioonottaen, pyrkineet mahdollisuuksiensa mukaan edistämään kyseisen rakennusyrityksen joutumista.

Tervalammen työlaitoksen pääpiirustukset. Huoltolaitoskomitea oli tammikuun 13 p:lle päivätyllä kirjelmällään pyytänyt lausuntoa Tervalammen työlaitoksen hoidokkirakennuksen pääpiirustuksista. Huoltolautakunta hyväksyi [5]) puolestaan pääpiirustukset, mutta pyysi samalla, että asiantuntijain annettaisiin tutkia koko työlaitoksen vesikysymys, jotta siihen liittyvät näkökohdat voitaisiin huomioida rakennussuunnitelmaa toteutettaessa.

Kunnalliskodin lääkärinhoito. Kaupunginkanslia oli pyytänyt lausuntoa Societas Gerontologica Fennican ja Suomen lääkäriliiton esitysten johdosta, jotka koskivat kunnalliskodin lääkärinhoidon uudelleenjärjestämistä. Lausunnossaan huoltolautakunta ilmoitti [6]), että kunnalliskodin johtokunta oli oma-aloitteisesti ja jo ennen kuin aloitteentekijät olivat puuttuneet asiaan, ryhtynyt toimenpiteisiin kunnalliskodin lääkärikysymyksen järjestämiseksi, minkä aloitteen pohjalla huoltolautakunta oli tehnyt kaupunginhallitukselle esityksensä [7]) ylilääkärin ja kahden alilääkärin virkojen perustamisesta.

Kunnalliskodin nimenmuutos. Kaupunginkanslia oli lokakuun 6 p:lle päivätyllä lähet-

[1]) Huoltolk. 15 p. syysk. 52 §. — [2]) S:n 2 p. tammik. 4 §. — [3]) S:n 14 p. tammik. 7 §. — [4]) S:n 15 p. syysk. 53 §. — [5]) S:n 14 p. tammik. 6 §. — [6]) S:n 15 p. syysk. 54 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 145.

teellä n:o 50/831—50 pyytänyt lausuntoa valtuutettujen V. Päivänsalon ym. tekemästä kunnalliskodin nimenmuuttoa koskevasta valtuustoaloitteesta. Huoltolautakunta piti [1]) ehdotettua Helsingin kaupungin vanhainkoti nimitystä harhaanjohtavana ja sekaannusta aiheuttavana ja esitti, ettei mainittu valtuustoaloite antaisi aihetta toimenpiteisiin.

Vapaiden huoltojärjestöjen avustaminen. Vapaiden huoltojärjestöjen avustusanomuksista antoi huoltolautakunta tai sen hallinto-osasto kaupunginhallitukselle seuraavat lausunnot:

Tuberkuloosiliitto—Tuberkulosförbundet järjestön anomuksesta saada kaupungilta 3 milj. mk:n suuruinen apuraha käytettäväksi liiton harjoittamaan tuberkuloottisten jälkihuoltoon [2]);

Kahdenkymmenenyhden eri järjestön ja yhdistyksen anomuksista, että niille yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahasta myönnettäisiin apurahoja niiden toiminnan tukemiseksi [3]);

Vanhainkodin kannatusyhdistyksen anomuksesta, jossa mainittu yhdistys pyysi, että Helsingin kaupunki antaisi takauksen 29 milj. mk:n lainamäärälle vanhainkodin rakentamiseksi ja lisäksi 10 milj. mk:n lainan sanottujen rakennustöiden loppuun saattamiseksi [4]);

Helsingin sokeaintalo-säätiön anomuksesta saada 2 milj. mk:n pitkäaikainen koroton tai mahdollisimman halpakorkoinen laina säätiön omistaman kiinteistön välttämättömien ja kiireellisten peruskorjausten suorittamista varten [5]);

Pelastusarmeijan anomuksista, jotka koskivat yhteensä 160 000 mk:n avustusten saamista kodittomille miehille tarkoitetun lämmittelytuvan ylläpitämistä varten [6]);

Kansan raittiusapu nimisen järjestön anomuksesta, että kaupunginvaltuusto myöntäisi sille 200 000 mk:n suuruisen avustuksen vapaaehtoisen alkoholistihuoltotyön suorittamiseksi [7]);

Suomen sokeain hierojain yhdistyksen anomuksesta, että yhdistykselle merkittäisiin v:n 1950 talousarvioon jatkuva vuosittainen 180 000 mk:n määräraha kahden sokeain hieroma- ja fysikaalisen hoitolaitoksen ylläpitämiseksi ja yksityisten helsinkiläisten sokeain hierojain toiminnan tukemiseksi [8]);

Kaatuneiden omaiset yhdistyksen Helsingin alaosaston anomuksesta, että sille myönnettäisiin 50 000 mk:n avustus käytettäväksi yhdistyksen vähävaraisten jäsenten avustamiseen [9]);

Helsingin sokeat yhdistyksen anomuksesta, että sille myönnettäisiin 500 000 mk:n suuruinen avustus Villingin saaressa sijaitsevan kesäkodin peruskorjauksiin [10]);

Helsingin seurakuntien huoltokeskuksen tukiyhdistyksen anomuksesta, että sille myönnettäisiin 500 000 mk:n suuruinen avustus [11]).

Muut lausunnot. Eri osastojensa ja jaostojensa toimesta huoltolautakunta antoi viranomaisille ja yksityisille huoltojärjestöille tuhansia yksityisiä henkilöitä ja huollonsaajia koskevia lausuntoja. Eniten pyysi näitä lausuntoja kansaneläkelaitos.

B. Huoltoviraston ja huoltolaitosten toiminta

1. Henkilökunta, huoneistot, kansliatyö

Henkilökunta. Huoltoviraston henkilökunnasta siirtyivät eläkkeelle mm. huoltotarkastajat E. Eklund ja E. Pauli sekä huoltosisaret T. Kaalamo ja E. Mikkola. Kunnalliskodin monivuotinen lääkäri G. Tötterman erosi virastaan kesäkuun 1 p:stä lukien.

Huoneistot ym. Huoltokansliat pidettiin yleisöä varten avoinna arkipäivisin klo 10—13, paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 10—12. Huoltoviraston II huoltokanslian porraskäytävässä tapahtui maaliskuun 15 p:nä ryöstö, jonka yhteydessä kanslian kassanhoitajalta ryöstettiin kaupungin varoja.

Kansliatyö. Köyhäinhoidon saamista koskevia anomuksia tehtiin köyhäinhoitoa var-

[1]) Huoltolk. 17 p. lokak. 59 §. — [2]) S:n 21 p. helmik. 12 §. — [3]) S:n 20 p. maalisk. 20 §. — [4]) S:n 19 p. kesäk. 35 §. — [5]) S:n 9 p. elok. 39 §. — [6]) Hallinto-os. 7 p. helmik. 7 § ja 19 p. kesäk. 91 §. — [7]) S:n 3 p. huhtik. 55 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 61 §. — [9]) S:n 8 p. toukok. 62 §. — [10]) S:n 11 p. syysk. 119 §. — [11]) S:n 18 p. jouluk. 149 §.

ten asetettuihin huoltokanslioihin yhteensä 23 916, joiden jakautuminen ja käsittely eri kanslioiden osalta selviää taulukkoliitteestä I. Lisäksi vastaanotettiin rekisterikansliassa sairaaloiden maksusitoumusanomuksia 4 114.

Köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokanslioiden huoltotarkastajat suorittivat yhteensä 25 403 kotikäyntiä tapausten tutkimiseksi. Kanslianesimiehet toimittivat edellisten lisäksi 483 tarkistuskäyntiä avustuksensaajien luona. Kanslioiden huoltosisaret suorittivat erityisissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä lapsia, sairaita, vanhuksia tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erikoishuoltoa. Huoltosisarten täten tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 15 101.

Rekisterikansliassa pidetyn avunsaajain keskusrekisterin henkilökorttien lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 8 679 uudella kortilla, joten rekisteri vuoden päättyessä sisälsi kaikkiaan 175 983 korttia. Henkilöasiakirjavihkojen eli ns. aktien luku kasvoi 4 746 ja oli niiden kokonaismäärä vuoden lopussa 165 241. Kansliassa käsiteltiin vuoden aikana 828 sairaalahoitoa koskevaa anomusta, joiden johdosta annettiin maksusitoumus sairaaloihin 297 tapauksessa ja 531 tapauksessa varattomuustodistus. Kansaneläkelaitoksen lausuntopyyntöjä eläkehakemuksista käsitteli kanslia 4 407 antaen niistä tarvittavat lausunnot. Rekisterikanslian huoltotarkastajat suorittivat yhteensä 3 342 tutkimuskäyntiä. Rekisterikanslian tehtäviin on lopuksi kuulunut huoltotoimintaa valaisevien tilastollisten katsausten ja tutkimusten laatiminen ja suorittaminen sekä niitä varten tarvittavan aineiston kokoaminen ja myös kaupungin ja valtion julkaisemia tilastokatsauksia varten tarpeellisten ensitietojen kerääminen ja asianomaisille viranomaisille toimittaminen.

Kodinperustamislainakansliassa otettiin vastaan 1 088 laina-anomusta. Asiakkaiden käyntejä oli kansliassa 6 264.

Lapsilisäkanslia suoritti sille saapuneiden lapsilisäilmoitusten perusteella lapsilisälain mukaiset lapsilisät niihin oikeutetuille nostajille, joiden luku vuoden viimeisenä neljänneksenä oli 52 331 (edellisen vuoden vastaavana aikana 50 705). Näiden lisäksi lastensuojelulautakunta ja huoltolautakunta nostivat lapsilisän huostaansa otettujen perhehoidossa tai laitoksissa hoidettavina olevien lasten osalta.

Irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan ilmoitettiin tai muuten tuli sen tietoon kertomusvuoden aikana kaikkiaan 234 uutta irtolaistapausta, 1 068 uutta alkoholistitapausta sekä 612 uutta ns. raittiushuoltotapausta (laki juopuneena tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa). Kanslian huoltotarkastajat saivat tutkittavakseen kaikkiaan 8 939 tapausta. Tutkimuksia ja kuulusteluja suorittivat huoltotarkastajat näissä tapauksissa yhteensä 30 148. Alkoholistien lähettämistä alkoholistihuoltoloihin koskevia esityksiä kanslia teki 537. Yksityiskohtainen selvitys vuoden aikana irtolaishuollossa olleista 765 henkilöstä, alkoholistihuollossa olleista 3 414 henkilöstä sekä raittiushuoltolain kohteina olleista 798 henkilöstä on edempänä luvuissa Irtolaislakiin perustuva huolto, Alkoholistilakiin perustuva huolto ja Raittiushuolto.

Asiamiestoimiston johtosäännön mukaisten viiden eri kanslian tehtävät on vuoden 1938 toimintakertomuksessa yksityiskohtaisesti selostettu, joten tässä esitetään vain kertomusvuoteen kohdistuvia numerotietoja niiden kansliatoiminnasta.

Yleinen kanslia, jota tehtäviensä laadun mukaan nimitetään tavallisesti omaisuuskansliaksi, hoiti päätyönään täyteen huolenpitoon otettujen henkilöiden holhousasiat ja heidän omaisuutensa haltuunottoon, hoitoon ja rahaksimuuttoon liittyvät monipuoliset tehtävät, joiden yhteydessä on lautakunnan puolesta jouduttu runsaasti mm. esiintymään oikeusistuimissa. Vuoden aikana oli kanslian hoidettavana kaikkiaan 1 248 henkilön omaisuusasioita, joista 536 oli uusia, kertomusvuoden aikana vireillepantuja ja joista seuraavaan vuoteen siirtyi 811 muiden tultua vuoden kuluessa loppuunhoidetuiksi. Kansliassa pidetyn holhouskortiston mukaan oli holhouksessa vuoden alussa 982 ja lopussa 977 henkilöä.

Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-kanslia esitti toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia kaikkiaan 2 103 avunsaajapäähenkilöä koskevassa tapauksessa, joista 1 703 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomusvuonna vireillepantuja uusia tapauksia 1 033, joista 931 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireilläolevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitetyiksi 891, joista 771 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan.

Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-kansliaan saapui vuoden

varrella toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka koskivat 1 165 eri päähenkilöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 1 927:ään.

Valtiontapausten eli D-kanslia haki korvauksia valtiolta huoltolakien nojalla annetusta huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, kaikkiaan 1 327 eri henkilöä koskevassa tapauksessa, ja koski niistä 379 köyhäinhoitoa, 51 lastensuojeluhoitoa ja 5 molempia, minkä lisäksi 507 tapauksessa oli kysymys sotasiirtolaishoidosta ja 385 tapauksessa siirtoväkeen kuuluville annetusta huollosta. Näiden lisäksi 517 tapauksessa oli kysymys kansaneläkkeen lisäeläkkeiden kunnanosuuksien korvaamisesta kotipaikkaoikeussäännösten mukaisesti. Edelleen kanslia haki korvausta kolmelle henkilölle lautakunnan toimesta hankitusta proteesista sekä 356 henkilölle sotilasavustuslain nojalla myönnetystä huoltoavustuksesta, jotka oli rahoitettu huoltolautakunnan määrärahoin, mutta jotka valtio kokonaan maksaa. Näiden tehtävien lisäksi kanslia hoiti asiat, jotka koskivat köyhäinhoidon korvauksen perimistä ja korvaussummien toimittamista valtiolle tapauksissa, joissa ulkomailla köyhäinhoitoa saaneilla oli täällä omaisuutta tai korvauskykyisiä korvausvelvollisia, ja oli täten hoidettuja tapauksia 102.

Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-kanslia velkoi yksityisiltä elatusvelvollisilta korvausta 9 543 avunsaajapäähenkilölle annetusta avustuksesta, joista 6 901 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa sekä loput 2 642 tapausta lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Uusia tapauksia oli konaismäärästä 1 677, joista 975 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 2 144 tapausta, niistä huoltolautakunnan 1 379 ja lastensuojelulautakunnan 765. Työlaitoksen kanslia lähetti 27 miestä työllään korvaamaan saatua köyhäinhoitoa. Tässä on syytä huomauttaa, että yksityisiin maksuvelvollisiin kohdistuva perimistoiminta tapahtuu toiminnan uudelleenjärjestelyn jälkeen pääasiassa huoltokanslioissa L-kanslian valvomana sekä että kansliassa toimivat seuraavat erikoistyöryhmät: lastensuojeluhoidosta aiheutuvia korvauksia keskitetysti perivä ns. Ls-ryhmä, oikeudenkäynti- ja tutkimusasiain ryhmä, joka mm. hoitaa yksityisiä maksuvelvollisia vastaan kohdistettavat lainhakuasiat, työlaitokseen pakolla toimittamiset jne. sekä ns. eläkeasiainkanslia, joka keskitetysti hoitaa huoltolautakunnalle kansaneläkkeistä aiheutuvia tehtäviä, huoltolautakunnalle maksettavaksi määrättyjä ja välitettäviä eläkkeitä yms. koskevat asiat.

II. Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

a. Köyhäinhoitolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avustuksensaajia oli yhteensä 8 629 henkilöä eli 2.8 % kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä asukasluvusta vuoden lopussa. Miehiä oli tästä luvusta 2 784, naisia 5 550 ja alle 16-vuotiaita lapsia 295. Edelliseen vuoteen verrattuna oli kokonaislukumäärässä vähennystä 53 henkilöä eli 0.6 %.

Tilapäistä avustusta eli yksinomaan kotiavustusta vuoden aikana alle 2 500 mk saaneita oli 846 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verrattuna merkitsi 254 henkilön eli 23.1 %:n vähennystä. Laskemalla molemmat edellä olevat avustuksensaajain ryhmät yhteen, saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 9 475 henkilöä.

Näiden lisäksi tuli kotiin annetuista varsinaisista kotiavustuksista välillisesti osallisiksi 2 888 henkilöä, joista avunsaajain aviopuolisoita 502 ja lapsia 2 386. Laskemalla yhteen varsinaiset sekä tilapäisesti ja välillisesti avustetut, saadaan yhteissummaksi 12 363, joka henkilöluku osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osallisiksi tulleiden koko määrän.

Yllä esitettyihin lukuihin sisältymättöminä ja niistä erillään pidettävinä ryhminä on vielä mainittava muissa kunnissa avustetut, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 1 165 sekä huoltotoimen varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 88 henkilöä. Köyhäinhoitoavustusta nauttineiden henkilöiden lukumäärän kehitystä vv. 1941—50 absoluuttisesti sekä suhteessa kirkonkirjoihin

ja siviilirekisteriin merkittyyn kaupungin väestöön kunkin vuoden lopussa osoittaa seuraava vertailu:

	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950
	Absoluuttiset luvut									
Varsinaiset avunsaajat	11 942	8 388	6 972	6 259	6 587	7 698	7 281	7 432	8 682	8 629
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	14 424	9 554	7 672	6 768	7 049	8 106	8 385	8 326	9 782	9 475
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	19 236	11 740	8 939	7 677	8 130	10 192	10 481	10 390	12 714	12 363
	%:na väkiluvusta									
Varsinaiset avunsaajat	3.7	2.6	2.1	1.9	1.9	2.1	1.9	1.9	2.2	2.3
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	4.5	2.9	2.3	2.0	2.1	2.2	2.2	2.2	2.4	2.5
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	6.0	3.6	2.7	2.3	2.4	2.7	2.8	2.7	3.2	3.3

Seuraavassa esitetään yksityiskohtaisempia selvityksiä tärkeimmästä avunsaajien ryhmästä, varsinaisista avunsaajista. Siten oli syntymäpaikkaa koskevan selvityksen perusteella kaikista varsinaisista avunsaajista 79.7 % syntynyt muulla paikkakunnalla [1]) kuin Helsingin kaupungissa. Maalaiskunnissa oli syntynyt 59.1%, maamme kaupungeissa 36.1 % ja ulkomailla 4.7 %. Erikseen miehistä, naisista ja alle 16-vuotiaista lapsista oli muualla kuin Helsingissä syntyneitä:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä [1]) syntyneitä	2 143	4 700	32	6 875
%:na varsinaisista avunsaajista	77.0	84.7	10.8	79.7

Siten siis yli $^3/_4$ miehistä ja runsaasti $^4/_5$ naisista ei kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön, kun sen sijaan lapset, vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta, olivat helsinkiläissyntyisiä. Kertomusvuonna tässä suhteessa ilmenevä tilanne ei sanottavasti poikennut edellisistä vuosista.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 1 847 henkilöllä eli 21.4 %:lla varsinaisista avunsaajista, ja on tähän luettu myös ne henkilöt, joiden kotipaikkaoikeus oli selvittämättä tai riidanalainen. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	536	1 243	68	1 847
%:na varsinaisista avunsaajista	19.3	22.4	23.1	21.4

Tämän avustettavien ryhmän suuruus ja prosenteissa laskettu osuus kaikista varsinaisista avustetuista on vv. 1941—50 kehittynyt seuraavasti:

	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku	2 668	1 767	1 434	1 314	1 590	1 834	1 625	1 693	1 890	1 847
%:na varsinaisista avunsaajista...	22.3	21.1	20.6	21.0	24.1	23.8	22.3	22.8	21.8	21.4

Helsingin kaupungissa avustettujen ns. ulkokuntalaisten ja valtion tapausten osuus muodosti siten runsaan viidenneksen kaikista varsinaisista köyhäinhoidon avunsaajista.

[1]) Tuntematon syntymäpaikka siihen luettuna.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli hallitsevassa asemassa sairaus, kivulloisuus ja muu työkyvyttömyys, joiden osuus oli 64.3 %, josta mielisairaus 18.7 %, tuberkuloosi 6.2 %, vajaamielisyys 1.7 %, nivelreumatismi 1.0 %, raajarikkoisuus 0.6 %, sokeus ja kuurous 0.4 % sekä muut sairaudet 35.7 %. Suuruusjärjestyksessä toisella sijalla esiintyi syynä vanhuudenheikkous 22.1 %:lla ja seuraavina riittämätön ansio 2.3 %:lla, huolehtiminen avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta 1.8 %:lla, työttömyys 1.4 %:lla, aviopuolison perheensä jättäminen 1.4 %:lla, synnytys 1.1 %:lla, perheen suurilukuisuus 0.8 %:lla, aviopuolison kuolema 0.2 %:lla sekä tässä mainitsemattomat muut syyt 4.6 %:lla. Eri syyryhmät ovat edelliseen vuoteen verraten muuttuneet vain aivan vähäisessä määrässä. Eri sukupuolien osalta eroaa useimpien syyryhmien suhteellinen osuus toisaalta miesten ja toisaalta naisten kohdalla suhteellisen vähän. Kuitenkin on toisaalta merkittävä, että muutamissa syyryhmissä sukupuolien välinen ero oli varsin tuntuva: vanhuudenheikkous esiintyi syynä naisilla 28.6 %:lla, mutta miehillä vain 8.9 %:lla, kun taas tuberkuloosi oli syynä miehistä 12.7 %:lla ja naisista vain 3.0 %:lla sekä muu sairaus miehillä 44.3 %:lla ja naisilla 31.4 %:lla. Aviopuolison perheensä jättäminen, huolehtiminen aviottomista lapsista ja synnytys esiintyi syynä yksinomaan naisten kohdalla.

Ryhmittämällä eri syyryhmät muutamiksi suuremmiksi ryhmiksi havaitaan, että eri syyryhmien suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna on kymmenvuotiskautena 1941—50 kehittynyt seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950
Vanhuudenheikkous	19.6	26.2	28.6	30.8	27.4	25.4	26.5	22.5	20.3	22.1
Mielisairaus ja vajaamielisyys	16.9	21.3	23.0	24.3	23.4	21.8	23.4	22.5	20.2	20.4
Muut sairaudet [1]	34.3	37.3	37.4	34.9	39.0	40.5	38.9	42.7	44.2	43.9
Aviopuolison kuolema	0.0	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2
Perheen suurilukuisuus	0.7	0.8	0.5	0.4	0.4	0.6	0.9	1.0	0.7	0.8
Epäsosiaalinen elämäntapa [2]	7.3	6.5	6.0	4.1	5.0	6.3	6.4	6.5	7.1	6.7
Työttömyys	15.7	2.6	0.3	0.7	1.1	1.2	0.9	0.8	2.5	1.4
Muut syyt [3]	5.4	5.1	4.1	4.6	3.6	4.0	2.7	3.7	4.8	4.5
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16-vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli lapsen sairaus tai viallisuus 36.3 %:lla, vanhemmista johtuva seikka 60.3 %:lla ja jokin muu syy 3.4 %:lla.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on myös selvitetty avuntarpeen pääsyyn ohella vaikuttava lisäsyy, milloin se on katsottu niin huomattavaksi, että se oleellisesti vaikuttaa avustuksen tarpeeseen. Huomioonotettava lisäsyy esiintyy 1 812 henkilön kohdalla, joista 962:lla oma tai perheessä esiintynyt sairaus, kivulloisuus tai muuten vähentynyt työkyky, 177:llä juoppous tai muu epäsosiaalinen elämäntapa tai sen seuraus, 192:lla riittämätön ansio sekä 78:lla perheen suuruus, muiden lisäsyiden esiintyessä harvemmin.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan avunsaajat jaetaan laitoksissa olleisiin, sijoituskodeissa yksityishoitoa saaneisiin ja kotiavustusta nauttineihin, mutta on osa heistä saanut kahdessa muodossa annettua köyhäinhoitoa. Tämän mukaan ryhmittyvät varsinaiset avustuksensaajat seuraavasti:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia [4]	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1 300	2 285	243	3 828
» yksityishoidossa olleita	3	—	—	3
» kotiavustusta saaneita	827	2 367	17	3 211
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	654	898	35	1 587
Yhteensä	2 784	5 550	295	8 629

[1]) Tähän on luettu erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky. — [2]) Tähän on luettu avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous ja irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen tai synnytys. — [3]) Tähän on luettu riittämätön ansio, aviolapsen synnytys sekä muut sekalaiset syyt. — [4]) Kotiavustusta saaneisiin lapsiin nähden huomattakoon, että kotiavustus heidän kohdallaan on etupäässä käsittänyt heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä, sairaanhoitovälineitä tms.

Jos avunsaajat ryhmitellään Suomen virallisessa huoltotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan vain kolmeen ryhmään, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiavustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelma:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia [1])	Yhteensä
Laitoksissa olleita	1 954	3 183	278	5 415
Yksityishoidossa olleita	3	—	—	3
Kotiavustusta saaneita	827	2 367	17	3 211
Yhteensä	2 784	5 550	295	8 629

Laitoshoitoa joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiavustuksen ohella oli siis saanut 5 415 henkilöä eli 62.8 % varsinaisista avunsaajista (edellisenä vuonna 64.6 %) ja yksinomaan kotiavustusta 37.2 % (edellisenä vuonna 35.4 %), yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.03 % (edellisenä vuonna 0.03 %).

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus. V. 1937 aloitettua tutkimusta siitä, miten varsinaiset avunsaajat jakautuvat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan, on edelleen jatkettu. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota kertomusvuonna on keskeytymättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeytymättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta vuoden 1950 aikana saaneista henkilöistä:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Säännöllinen	1 284	3 288	12	4 584
Lyhytaikainen	1 500	2 262	283	4 045
Yhteensä	2 784	5 550	295	8 629

Suurimmalla osalla eli 53.1 %:lla kaikista varsinaisista avunsaajista oli avustus säännöllistä. Miehet ja naiset erosivat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä vain 46.1 %, mutta naisista 59.2 % sai säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli etupäässä lyhytaikaista vain 4.1 %:n saadessa säännöllistä köyhäinhoitoavustusta. Edelliseen vuoteen verraten oli säännöllistä avustusta saaneiden prosenttiluku jonkinverran noussut.

Avunsaajien siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta täyttäneet avunsaajat ryhmittyivät siten, että heistä oli naimattomia 44.5 %, naimisissa olevia 23.9 %, eronneita 10.2 % ja leskiä 21.4 %. Miehet ja naiset ryhmittyivät varsin eri tavoin siviilisäätyynsä nähden: kun miehistä oli naimattomia 40.3 %, naimisissa olevia 40.5 % ja leskiä 8.0 %, oli naisista naimattomia 46.6 %, vajaa kolmasosa eli 28.1 % leskiä ja vain 15.6 % naimisissa olevia. Eronneita oli miehistä 11.1 % ja naisista 9.7 %. Syntyperän mukaan oli alle 16-vuotiaista varsinaisista avunsaajista 77.3 % aviosyntyisiä ja loput 22.7 % aviottomia. Isä oli kuollut 24 avustetulta lapselta ja 41 lapsen isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä. Varsinaisista avunsaajista 96.6 % oli 16 vuotta täyttäneitä ja vain 3.4 % alle 16-vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakautuminen eri ikäryhmiin oli seuraavan taulukon mukainen:

Ikä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16—19	44	1.6	82	1.5	126	1.5
20—29	278	10.0	508	9.1	786	9.4
30—39	483	17.4	689	12.4	1 172	14.1
40—49	683	24.5	742	13.4	1 425	17.1
50—54	272	9.8	336	6.1	608	7.3
55—59	259	9.3	357	6.4	616	7.4
60—69	405	14.5	1 022	18.4	1 427	17.1
70—	360	12.9	1 814	32.7	2 174	26.1
Yhteensä	2 784	100.0	5 550	100.0	8 334	100.0

[1]) Kotiavustusta saaneisiin lapsiin nähden huomattakoon, että kotiavustus heidän kohdallaan on etupäässä käsittänyt heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä, sairaanhoitovälineitä tms.

Ikäryhmitys osoittaa, että 55 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia eli siis henkilöitä, joiden köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus ei enää muutu, oli yli puolet eli 50.6 % kaikista täysikasvuisista avunsaajista; naisten kohdalla tämä ryhmä oli 57.5 %, mutta miesten kohdalla 36.8 %. Nuoremmista ikäryhmistä esiintyivät suurimpina ryhmät 40—49 ja 30—39 tehden vastaavasti 17.1 % ja 14.1 %. Miehistä kuului näihin ikäryhmiin huomattavasti suurempi osa kuin naisista, nimittäin ikäryhmään 40—49 24.5 % ja 30—39 17.4 %, naisista vastaavasti 13.4 % ja 12.4 %.

Avunsaajien ammatti. Täysikasvuiset avunsaajat jakautuivat eri ammattiryhmiin seuraavasti:

Ammatti	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	84	3.0	119	2.1	203	2.5
Maanviljelystä ja sen sivuelinkeinoja harjoittavia	38	1.4	53	0.9	91	1.1
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	233	8.4	617	11.1	850	10.2
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	178	6.4	375	6.8	553	6.6
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	1 038	37.3	1 264	22.8	2 302	27.6
Muita työntekijöitä	873	31.3	1 075	19.4	1 948	23.4
Merimiehiä ja kalastajia	66	2.4	10	0.2	76	0.9
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	62	2.2	98	1.8	160	1.9
Yksityisten palvelijoita	—	—	1 094	19.7	1 094	13.1
Muun elinkeinon harjoittajia	37	1.3	150	2.7	187	2.3
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	175	6.3	695	12.5	870	10.4
Yhteensä	2 784	100.0	5 550	100.0	8 334	100.0

Kuten edellisinäkin vuosina esiintyivät suurimpina ryhminä tehdas- ym. ammattityöntekijät sekä muut työntekijät, joihin luetaan ammattitaidottomat aputyöntekijät yms. ja kuului näihin kumpaankin ryhmään yhteensä yli puolet kaikista täysikasvuisista avunsaajista, erikseen miehistä oli näiden ryhmien osuus miltei ¾, naisista vajaa puolet. Merkille pantava on lisäksi naisten kohdalla yksityisten palvelijoiden suhteellisen suuri ryhmä eli melkein viidesosa kaikista naispuolisista avustetuista.

Alle 16-vuotiaat lapset on ryhmitetty vanhempiensa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas- ym. ammattityöntekijöitä 52.2 % ja muita työntekijöitä 17.3 %, muiden ammattiryhmien osuuden ollessa aivan vähäinen.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloja koskeva selvitys [1]) osoittaa: 2 233 avunsaajaa asui yhden huoneen asunnoissa, 860 kahden huoneen asunnoissa sekä 268 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Asukkeina asui 1 301 ja yömajoissa 237 henkilöä, loput olivat koko vuoden laitoksissa tai olivat heidän asunto-olonsa tuntemattomat. Jos nämä laitoksissa olleet ja ne, joiden asunto-oloista ei ole tietoa, jätetään laskelman ulkopuolelle, voidaan todeta, että yhden huoneen asunnoissa asui 45.6 %, kahden huoneen 17.5 %, kolmen ja useamman huoneen asunnoissa asui 5.5 %, asukkeina 26.6 % sekä yömajoissa 4.8 %.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä tarkemmin selkoa eri avustusmuotoja käyttäen huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoitoa saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omissa laitoksissa olleista erikseen, yksityishoidossa olleista ja kotiavustusta saaneista.

Laitoshoito

Köyhäinhoitolain nojalla hoidettiin kaikista varsinaisista avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 1 954 miestä, 3 183 naista ja 278 alle 16-vuotiasta lasta eli kaikkiaan 5 415 eri henkilöä (edellisenä vuonna 5 611).

[1]) Ks. tämän kert. s. 177.

Laitoshoitopäivien kokonaislukumäärä oli heidän kohdallaan 1 031 141 (edellisenä vuonna 1 026 439), joten laitoksissa ollutta henkilöä kohden tuli keskimäärin 190.4 huoltopäivää (edellisenä vuonna 182.9). Keskimääräinen huoltopäiväluku kohosi miesten kohdalla 175.7 päivästä 181.7 päivään, naisten kohdalla 203.0 päivästä 208.5 päivään sekä lasten kohdalla 42.3 päivästä 44.7 päivään. Seuraava taulukko osoittaa, miten hoidokit ja huoltopäivät jakautuivat erilaisten laitosten kesken:

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden ja heidän huoltopäiviensä luku v. 1950

16 vuotta täyttäneet

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Laitoksessa hoidettuja yhteensä	**1 954**	**3 183**	**5 137**	**355 044**	**663 666**	**1 018 710**	**198.3**
Kaupungin omat laitokset	**1 680**	**2 468**	**4 148**	**310 861**	**538 696**	**849 557**	**204.8**
Huoltolautakunnan alaiset	*477*	*773*	*1 250*	*116 258*	*210 297*	*326 555*	*261.2*
Kunnalliskoti	424	773	1 197	113 026	210 297	323 323	270.1
Tervalammen työlaitos	53	—	53	3 175	—	3 175	59.9
» alkoholistihuoltola	1	—	1	57	—	57	57.0
Sairaalat	*785*	*807*	*1 592*	*51 329*	*44 508*	*95 837*	*60.2*
Marian sairaala	301	300	601	9 866	8 650	18 516	30.8
Kivelän sairaala	214	356	570	11 001	20 661	31 662	55.5
Tuberkuloosisairaala	220	93	313	28 147	12 022	40 169	128.3
Kulkutautisairaala	53	36	89	998	1 143	2 141	24.1
Malmin sairaala	40	59	99	1 317	2 032	3 349	33.8
Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskuskodit	*530*	*943*	*1 473*	*143 274*	*283 891*	*427 165*	*290.0*
Nikkilän sairaala	428	832	1 260	133 052	263 155	396 207	314.5
Kivelän sairaala	107	132	239	10 222	16 038	26 260	109.9
Keskuskodit	—	35	35	—	4 698	4 698	134.2
Muiden omistamat laitokset	**320**	**834**	**1 154**	**44 183**	**124 970**	**169 153**	**146.6**
Vanhainkodit ja turvakodit	*13*	*271*	*284*	*2 776*	*54 905*	*57 681*	*203.1*
Vanhainkoti Altenheim	—	6	6	—	2 181	2 181	363.5
» Annikoti	—	3	3	—	881	881	293.7
» Aurinko	—	3	3	—	732	732	244.0
» De gamlas hem	—	12	12	—	3 541	3 541	295.1
» Hemgården	—	4	4	—	1 416	1 416	354.0
» Iltala	—	6	6	—	1 813	1 813	302.2
» Kanerva	—	16	16	—	1 885	1 885	117.8
» Kylänpää	—	19	19	—	4 431	4 431	233.2
» Maria yhdistyksen	—	28	28	—	8 628	8 628	308.1
» Martta-koti	—	1	1	—	144	144	144.0
» Rouvasväenyhdistyksen	—	5	5	—	1 396	1 396	279.2
» Ruotsalaisen metodistiseurakunnan	—	7	7	—	1 804	1 804	257.7
» Sjömansro	4	—	4	730	—	730	182.5
» Syysaurinko	—	4	4	—	1 046	1 046	261.5
» Taloustyöntekijäin yhdistyksen palvelijatarkoti	—	11	11	—	3 096	3 096	281.5
» Venäläisten	9	38	47	2 046	12 274	14 320	304.7
Porvoon mlk:n kunnalliskoti	—	1	1	—	164	164	164.0
Lepokoti Kaunisranta	—	1	1	—	24	24	24.0
» Lepopirtti	—	3	3	—	143	143	47.7
» Päiväkumpu	—	3	3	—	107	107	35.7
Invaliidikoti, Kuortaneen	—	1	1	—	177	177	177.0
» Kyyhkylä	—	1	1	—	63	63	63.0
Seurakunnan nuorisokoti	—	1	1	—	16	16	16.0
Äitienkoti Ensikoti	—	47	47	—	3 263	3 263	69.4
Pippingsköldin hoitola	—	54	54	—	3 177	3 177	58.8
Emmauskoti	—	11	11	—	107	107	9.7
Kuhankosken tyttökoti	—	5	5	—	1 581	1 581	316.2
Kuuromykkäkoti Salmela	—	1	1	—	85	85	85.0
» Åvik	—	2	2	—	730	730	365.0

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Työkodit ja siirtolat	*4*	*27*	*31*	*685*	*2 006*	*2 691*	*86.8*
Kylänpään tyttökoti	—	1	1	—	365	365	365.0
Rajamäen työsiirtola	4	—	4	685	—	685	171.3
Turvakoti Väinölä	—	26	26	—	1 641	1 641	63.1
Sairaalat, parantolat yms.	*184*	*394*	*578*	*6 812*	*13 255*	*20 067*	*34.7*
H:gin yl.sair. synnytysosasto	—	92	92	—	1 052	1 052	11.4
» » » muut osastot	79	162	241	2 095	4 563	6 658	27.6
Kätilöopisto	—	13	13	—	156	156	12.0
Allergiasairaala	2	2	4	288	33	321	80.3
Boijen sairaala	—	1	1	—	9	9	9.0
Helsingin diakonissalaitos	—	1	1	—	33	33	33.0
Suomen punaisen ristin sairaala	73	70	143	1 980	1 721	3 701	25.9
Tilkan sairaala	1	—	1	33	—	33	33.0
Työterveyslaitos	2	1	3	63	18	81	27.0
Vernan sairaala	—	1	1	—	10	10	10.0
Salve sairasaputoimisto	2	1	3	95	4	99	33.0
III divisioonan sairaala Kouvola	1	—	1	5	—	5	5.0
Oulun lääninsairaala	—	1	1	—	36	36	36.0
Porvoon yleinen sairaala	—	1	1	—	17	17	17.0
Tammisaaren sairaala	1	—	1	27	—	27	27.0
Vihdin sairaala	—	1	1	—	21	21	21.0
Västra Nylands sjukhus	—	1	1	—	2	2	2.0
Erilaiset keuhkotautiparantolat	6	15	21	668	1 162	1 830	87.1
Forssan parantola	1	—	1	221	—	221	221.0
Heinolan reumaparantola	2	3	5	76	180	256	51.2
Invaliidisäätiön huoltolaitos	7	6	13	237	194	431	33.2
Invaliidisäätiön parantola	1	1	2	30	49	79	39.5
Helsingin sairaskoti	—	6	6	—	2 190	2 190	365.0
Veikkolan parantola	7	24	31	322	1 426	1 748	56.4
Kaatumatautisten hoitolat	2	2	4	672	379	1 051	262.8
Mielisairashoitolat	*120*	*183*	*303*	*33 910*	*54 804*	*88 714*	*292.8*
Lapinlahden sairaala	15	9	24	770	365	1 135	47.3
Niuvanniemen sairaala	1	2	3	365	730	1 095	365.0
Pitkäniemen sairaala	1	4	5	365	1 080	1 445	289.0
Seilin sairaala	—	1	1	—	89	89	89.0
Kellokosken sairaala	38	60	98	12 653	19 876	32 529	331.9
Harjavallan piirimielisairaala	2	2	4	730	730	1 460	365.0
Tammisaaren piirimielisairaala	32	57	89	8 277	14 767	23 044	258.9
Uudenkaupungin piirimielisairaala	1	24	25	365	8 760	9 125	365.0
Mustasaaren vankimielisairaala	1	—	1	365	—	365	365.0
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	1	—	1	122	—	122	122.0
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola	10	9	19	3 220	3 104	6 324	332.8
Helsingin diakonissalaitoksen Rinnekoti	15	16	31	5 475	5 303	10 778	347.7
Toivolan poikakoti	4	—	4	1 203	—	1 203	300.8

16 vuotta nuoremmat

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**167**	**111**	**278**	**6 151**	**6 280**	**12 431**	**44.7**
Kaupungin omat laitokset	**123**	**93**	**216**	**4 590**	**5 953**	**10 543**	**48.8**
Huoltolautakunnan alainen	*11*	*14*	*25*	*601*	*1 162*	*1 763*	*70.5*
Kunnalliskoti	11	14	25	601	1 162	1 763	70.5
Sairaalat	*112*	*77*	*189*	*3 911*	*4 166*	*8 077*	*42.7*
Marian sairaala	37	17	54	1 206	653	1 859	34.4
Kivelän sairaala	20	15	35	201	347	548	15.7
Tuberkuloosisairaala	2	7	9	324	1 791	2 115	235.0
Kulkutautisairaala	52	36	88	2 059	1 352	3 411	38.8

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Malmin sairaala	8	4	12	121	23	144	12.0
Mielisairaalat	*1*	*2*	*3*	*48*	*595*	*643*	*214.3*
Nikkilän sairaala	1	1	2	48	365	413	206.5
Kivelän sairaala	—	1	1	—	230	230	230.0
Kesäsiirtolat	*1*	*1*	*2*	*30*	*30*	*60*	*30.0*
Muiden omistamat laitokset	47	20	67	1 561	327	1 888	28.2
Sairaalat, parantolat yms.	*47*	*20*	*67*	*1 561*	*327*	*1 888*	*28.2*
Helsingin yleinen sairaala	41	15	56	1 319	253	1 572	28.1
Suomen punaisen ristin sairaala	4	5	9	100	74	174	19.3
Allergiasairaala	2	—	2	142	—	142	71.0

Näiden taulukoiden mukaan tuli 83.4 % kaikista huoltopäivistä kaupungin omien laitosten osalle sekä 31.8 % huoltopäivistä huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmistä hoitopäivien luku mielisairaaloissa ja muissa mielisairashoitoloissa oli puolet eli 50.1 % kaikista laitoshuoltopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, kunnalliskodissa sekä Tervalammen työlaitoksessa hoidettiin kaikista laitoshoitoa saaneista 477 miestä, 773 naista ja 25 lasta eli yhteensä 1 275 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 63 henkilön vähennystä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten toiminnasta tehdään tarkemmin selkoa seuraavissa katsauksissa.

Kunnalliskoti

Kunnalliskodin haaraosastona toimii edelleen Oulunkylän entinen kunnalliskotirakennus. Kertomusvuoden kuluessa laitoksessa järjestetyissä juhlatilaisuuksissa jaettiin Suomen kaupunkiliiton myöntämät ansiomerkit pitkäaikaisesta palveluksesta seuraaville kunnalliskodin virkailijoille: Suomen kaupunkiliiton kultaiset ansiomerkit ruokalanhoitaja I. Mäkelälle ja keittäjätär H. Anderssonille sekä hopeiset ansiomerkit hoitajattarille H. Aatrille ja E. Syrjäselle, leipoja L. Vuorelle ja siivooja M. Virtaselle. Mainittakoon, että kunnalliskodin työhuoneissa on edelleen päivisin työskennellyt eräitä työtupien mieshoidokkeja.

Hoidokit. Kunnalliskodissa hoidettiin kertomusvuonna 424 miestä ja 773 naista, yhteensä 1 197 täysikasvuista henkilöä, sekä 25 lasta, joista 11 poikaa ja 14 tyttöä, eli siis kaikkiaan 1 222 eri henkilöä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 895 henkilöä, vuoden varrella otettiin 327 ja poistettiin 323 henkilöä. V:een 1951 jäi siis jäljelle laitoksiin 899 henkilöä. Kaikkiin hoidokkien lukumäärää koskeviin numerotietoihin sisältyvät myös ns. sotasiirtolaiset. Laitoksen työhuoneissa päivisin työskennelleitä, mutta kodeissaan asuvia työtupien miespuolisia työntekijöitä ei hoidokkilukuihin ole luettu.

Poistetuista henkilöistä:

Siirtyi vapaaseen elämään	111	Karkasi laitoksesta	1
Lähetettiin kotikuntaansa	12	Kuoli	165
Lähetettiin muihin laitoksiin	34	Yhteensä	323

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku eri kuukausina käy selville seuraavasta laskelmasta:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu .	62	23	917	Heinäkuu ...	19	22	840
Helmikuu ...	22	34	924	Elokuu	41	25	855
Maaliskuu .	25	29	915	Syyskuu ...	16	16	885
Huhtikuu ...	19	23	898	Lokakuu ...	23	20	898
Toukokuu .	25	36	885	Marraskuu	37	29	906
Kesäkuu	18	22	865	Joulukuu ...	20	44	905
				Koko vuosi	327	323	891

Huoltopäiviä oli koko vuonna 325 086 eli 266.0 päivää keskimäärin hoidokkia kohden. Miespuoliset hoidokit olivat kertomusvuonna laitoksessa keskimäärin 266.6, naispuoliset 272.1 ja lapset vastaavasti 70.5 hoitopäivää.

Menot ja tulot. Kunnalliskodin menot ja tulot, lukuunottamatta tuotantolaitoksia, ilmenevät seuraavasta asetelmasta:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	104 156 596	Kunnalliskodin	1 496 314
Yhteiset menot	18 904 809	Luontoisetukorvaukset	5 224 672
Yhteensä	123 061 405	Yhteensä	6 720 986

Tuotannollisten laitosten yhteinen tappio oli kaikkiaan 425 133 mk (edellisenä vuonna voitto oli 1 908 831 mk). Siitä tuottivat tappiota kunnalliskodin työhuoneet 59 576 mk, pesula 147 025 mk ja maanviljelys 218 532 mk.

Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden, lapset ja sotasiirtolaiset mukaan lukien, oli tuotantolaitosten menoja huomioonottamatta 378: 55 mk. Jos vähennetään kunnalliskodin- ja luontoisetutulot, saadaan hoidokkipäivän nettokustannukseksi 357: 88 mk. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten tappio, jää hoidokkipäivän nettokustannukseksi 359: 18. Erikseen mainittakoon, että kustannukset hoidokkien ja laitoksen ruoassa olevan henkilökunnan ruokinnasta olivat henkilöä ja päivää kohden 79: 43 mk, mihin eivät sisälly ruoanvalmistuskustannukset.

Hoidokkien työ. Työkykyiset hoidokit työskentelivät laitosten taloustehtävissä ja työhuoneissa sekä maanviljelyksessä ja pesulaitoksessa.

Lääkärinhoito. Poliklinikalla käyntien luku oli 3 389, ollen suurin elokuussa, 387 käyntiä, ja alhaisin syyskuussa, 200 käyntiä.

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 165 jakautuen kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy	Mp.	Np.	Yht.	Kuolemansyy	Mp.	Np.	Yht.
Vanhuudentaudit	6	46	52	Virtsaelinten taudit	—	1	1
Tartuntataudit	4	—	4	Kasvaimet	8	13	21
Hermoston taudit	2	1	3	Ruoansulatuselinten taudit	—	1	1
Verenkiertoelinten taudit ..	26	44	70	Luuston ja nivelten taudit	—	4	4
Hengityselinten taudit	3	6	9	Yhteensä	49	116	165

Sielunhoito ja muu henkinen huolto. Laitoksen kirkossa pidettiin 51 suomenkielistä ja 15 ruotsinkielistä jumalanpalvelusta. Edellisissä oli osanottajia yhteensä 3 561 ja jälkimmäisissä 439 henkilöä. Sairasosastoilla pidettiin erikseen säännöllisesti hartaushetkiä, samoin Oulunkylän haaraosastossa ja muilla osastoilla tarpeen mukaan. Ehtoollisjumalanpalveluksia pidettiin suomen kielellä 26 ja ruotsin kielellä 4, minkä lisäksi eri osastoissa ja yksityisten sairaiden kohdalla järjestettiin ehtoollistilaisuuksia. Myös lasten kastamisia ja hautauksia toimitettiin. Tampereen hiippakunnan piispa vieraili kunnalliskodin kirkossa ja eräillä osastoilla huhtikuun 2 pnä.

Muuta henkistä virkistystoimintaa ylläpidettiin mm. henkilökunnan ja hoidokkien sekakuorojen sekä hoidokkien opintokerhon avulla. Laitoksen kirjasto tyydytti omien kirjavarojensa lisäksi kaupunginkirjastosta saatujen kirjaerien turvin hoidokkien ja henkilökunnan lukuhalua. Lainauksien luku oli 5 402. Hoidokkien käytössä oli lisäksi 141 vuosikertaa sekä suomen- että ruotsinkielisiä päivä- ja aikakauslehtiä. Liikuntakyvyttömille ja huonosti liikkuville hoidokeille järjestettiin askartelutoimintaa asiantuntevan henkilön ohjaamana. Hoidokkien kerhohuoneistoon sijoitettu kanttiini tuotti niinikään hoidokeille virkistystä. Kanttiinin ylijäämävaroilla on hoidokkien käyttöön hankittu urkuharmooni ja muita soittimia ja siten muodostettu orkesteri. Eri järjestöjen toimeenpanemia juhlia sekä kunnalliskodin johtajan esitelmätilaisuuksia ovat tehostaneet säännöllisesti toimeenpannut kaitafilminäytännöt. Hoidokkien keskuudessa on toiminut kerho, joka on pitänyt keskustelukokouksia ja toimeenpannut juhlatilaisuuksia.

Työhuoneet. Puusepän- ja maalarintyöhuoneet sekä paja toimivat entiseen tapaan. Hoidokkien lisäksi työskenteli niissä huoltolautakunnan työtupien työntekijöitä, keskimäärin 8—9 miestä päivittäin. Hoidokkien työpäivien luku oli 5 269 ja työtupamiesten 2 461. Naiset työskentelivät käsityöosastolla. Työhuoneiden tappio oli 59 576 mk.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin laitoksen omiksi tarpeiksi pääasiallisimpien viljelyskasvien ollessa erilaisia ruokajuureksia ja keittiövihanneksia sekä rehuviljaa. Tappio oli 218 532 mk.

Pesulaitos. Pesulassa pestiin ja mankeloitiin yhteensä 291 118 kg vaatteita. Pesulassa työskenteli 2 hoitajaa, lämmittäjämekanikko ja parikymmentä palkattua pesuapulaista sekä keskimäärin 8 hoidokkia päivittäin, joiden viimeksi mainittujen päivätyöstä velottiin pesulalta 40 mk henkilöä kohden. Pesula tuotti tappiota 147 025 mk.

Tervalammen työlaitos

Hoidokit. Laitoksessa hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 374 eri henkilöä, kaikki miehiä.

Köyhäinhoitolain nojalla oli näistä laitoksessa 53 eri henkilöä. Vuoden alussa oli laitoksessa köyhäinhoitolain nojalla 24 miestä, vuoden 1951 jäi 19.

Alkoholistilain nojalla hoidettiin vuoden aikana alkoholistihuoltolaosastossa 188 miestä. Seuraavaan vuoteen heitä jäi 40.

Lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla oli laitoksessa 132 eri miestä.

Koko laitoksen kaikkien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku vuorokautta kohden kuukausittain käy selville seuraavasta yhdistelmästä.

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ...	20	18	88	Heinäkuu ...	29	20	97
Helmikuu ...	22	10	90	Elokuu	26	19	104
Maaliskuu	38	19	100	Syyskuu	12	15	104
Huhtikuu ...	29	26	100	Lokakuu	18	20	101
Toukokuu	36	9	100	Marraskuu ...	22	36	88
Kesäkuu	17	22	98	Joulukuu	26	25	82
				Koko vuosi [1]	295	239	96

Huoltopäivien lukumäärä koko vuonna oli kaikkiaan 35 295.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 14 317 163 mk ja bruttotulot 7 470 377 mk. Maatilan puhdas tuotto oli 4 276 798 mk. Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden oli 405: 64 mk. Jos bruttomenoista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot,

[1] Niihin lukuihin nähden, jotka koskevat laitokseen otettujen ja sieltä poistettujen määriä, on otettava huomioon, etteivät ne tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on voitu ottaa ja poistaa laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

saadaan nettokustannukseksi 193: 99 mk (edellisenä vuonna 220: 39 mk). Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan nettotuotto, saadaan nettomenoksi 72: 81 (edellisenä vuonna 171: 05 hoitopäivältä).

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät peltoviljelys-, puutarha-, navetta-, talli-, talous-, rakennus-, metsätalous- ym. töissä tehden kaikkiaan 26 072 työpäivää. Hoidokkien laskettiin työllään korvanneen joko itse saamaansa tai niiden henkilöiden huoltoa, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 1 059 036 mk:n arvosta, mistä summasta 949 650 mk oli lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla työlaitokseen tuotujen osuutta.

Terveydenhoito. Laitoksen lääkäri kävi kerran kuukaudessa tarkastamassa hoidokkeja, ja hänen vastaanotoillaan oli kaikkiaan 281 potilasta. Yleinen terveydentila laitoksessa oli tyydyttävä. Lisäksi tohtori E. Okko suoritti 12 tarkastuskäyntiä tutkien kaikkiaan 248 tapausta.

Henkinen huolto. Hoidokkien sielunhoidosta huolehtivat pääasiassa Vihdin seurakunnan papit käymällä pitämässä laitoksessa hartaustilaisuuksia. Lisäksi kävivät Helsingin katulähetyksen ym. edustajat hengellistä ohjelmaa esittämässä. Laitoksessa toimi raamattukerho. Liikemiesten kristillinen yhdistys lahjoitti huoltolalle 53 raamattua. Muu henkinen virkistystoiminta oli monipuolista ja hoidokkeja kehittävää. Huollettavien keskinäisiä kerhoiltoja järjestettiin 33, ja niissä huollettavat esittivät laulua, lausuntaa ja humoristisia numeroita. Myös 26 esitelmää sisältyi ohjelmaan. Juhlia ja illanviettoja pidettiin hoidokkien ja henkilökunnan omin voimin säännöllisesti sekä Kansan raittiusavun, Nuorisotyönohjaajat ry:n ym. toimesta eräitä kertoja. Urheilukilpailuja oli laitoksessa useita, minkä lisäksi on pelattu jalkapallo-ottelu Perniön alkoholistihuoltolan joukkuetta vastaan ja otettu osaa huoltoloitten väliseen hiihtokilpailuun. Vielä mainittakoon laitoksen näytelmäkerhon ja musiikkiyhtyeen toiminta ja esiintymiset, shakki- ym. pelien harjoitukset ja niissä pidetyt kilpailut, elokuvanäytännöt sekä radiovastaanottimien, sanoma- ja aikakauslehtien sekä laitoksen kirjaston tarjoamat viihdytys- ja kasvatusmahdollisuudet.

Maatila. Viljelty pinta-ala käsitti kertomusvuonna peltoa ja puutarhaa Forsbackanimisen tilan viljelykset mukaanluettuina 141.76 ha. Edellä mainitun 18 ha tilan vuoden satoineen kaupunki osti marraskuun 30 pnä 1950 työlaitoksen tarpeita varten määräten tilan huoltolautakunnan hallintoon. Raivattua laidunmaata on yhteensä 16.64 ha. Viljelykset jakautuivat eri kasvien kesken seuraavan taulukon osoittamalla tavalla, josta myös ilmenevät vastaavat kylvö- ja satomäärät.

Kasvi	Viljelysala, ha	Kylvömäärä, kg	Sato	
			Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Ruis	6.06	1 260	13 000	2 145
Kevätvehnä	5.40	1 600	10 224	1 893
Ohra	3.18	580	3 410	1 072
Herne	7.26	1 462	11 826	1 628
Kaura	17.80	3 885	31 302	1 758
Peruna	5.10	11 000	45 000	8 823
Heinä, kuivana korjattu	56.54	••	149 600	2 646
» tuoreena korjattu (AIV)	••	••	60 000	••
Timoteinsiemenviljelys 1)	••	••	366	••
Apilansiemenviljelys 1)	••	••	53	••
Täyskesanto	5.22	••	••	••
Puutarha	3.75	••	••	••
Laidun	17.20	••	••	••
Lanttu	0.70	5	10 500	15 000
Sokerijuurikas	1.30	30	10 000	7 692
Vihantarehu, kaura ja vikkeri	6.00	2 015	80 000	13 333
Naattinauris	3.00	12	111 500	37 166
Öljypellava	1.25	100	1 168	934
Muiden viljelyksessä	2.00	••	••	••

1) Varsinaista heinän siemenviljelystä ei harjoitettu, vaan siementä otettiin tavallisilta heinänurmilta.

Lannoitukseen käytettiin 2 600 kuormaa karjanlantaa, 4 400 kg kalkkisalpietaria, 5 450 kg superfosfaattia, 10 200 kg kalisuolaa, 4 500 kg ammoniumsalpietaria ja 8 250 kg kotkafosfaattia. Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 3 047. Nautakarja käsitti vuoden alussa 56 ja lopussa 59 päätä. Koko karjan (42.8 kpl) keskituotanto oli tarkastusvuonna 1949—50 3 429 kg maitoa, 141 kg rasvaa rasvaprosentin ollessa 4.1 ja säännöllisten (34 kpl) vastaavasti 3 706 kg, 151 kg, 4.1 %. Sikalassa oli vuoden alussa yhteensä 197 eläintä ja vuoden lopussa 225 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 297 sikaa ja 21 porsasta. Kanalassa oli vuoden alussa 99 kanaa ja vuoden lopussa 109 kanaa ja 1 kukko.

Sijoitus yksityishoitoon

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettuna 3 täysikasvuista miestä.

Kotiavustukset

Kertomusvuonna jaettiin varsinaista kotiavustusta kaikkiaan 4 798 Helsingissä asuvalle henkilölle, joista 3 211 sai yksinomaan kotiavustusta vähintään 2 500 mk:n arvosta. Tilapäistä avustusta eli kotiavustusta alle 2 500 mk:n arvosta sai edellisten lisäksi 846 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annetusta kotiavustuksesta tuli vielä osalliseksi 502 aviopuolisoa ja 2 386 lasta.

Seuraava taulukko osoittaa perhesuhteet ja lasten luvun niissä tapauksissa, joissa lapset olivat osallisina varsinaisesta kotiavustuksesta:

Lasten luku	Mies ja vaimo	Mies	Vaimo	Perheitä yhteensä	Lasten luku	Mies ja vaimo	Mies	Vaimo	Perheitä yhteensä
1	55	6	217	278	5	34	—	14	48
2	73	7	241	321	6	11	1	3	15
3	73	2	103	178	7	11	—	3	14
4	65	—	51	116	8	4	—	1	5
					Yhteensä	326	16	633	975

Alle 16-vuotiaita lapsia oli näissä varsinaista kotiavustusta saaneissa perheissä siis kaikkiaan 2 386 eli perhettä kohden keskimäärin 2.4 (edellisenä vuonna 2.4).

Laskemalla yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiavustusta saaneet sekä kotiavustuksesta osallisiksi joutuneet, saadaan summaksi 8 532 (edellisenä vuonna 8 686), joka luku ilmaisee niiden Helsingissä asuvien kokonaismäärän, jotka suoraan tai välillisesti pääsivät nauttimaan kotiavustusta.

Kotiavustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatavaroiden, vaatteiden, polttopuiden ym. luontoismuodossa. Rahana annettujen avustuksien osuus oli 91.0 % ja tarveaineina annettujen osuus 9.0 %. Tapausta kohden kuukaudessa laskettu kotiavustus on viime vuosina ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1941 ...	405: 58	1943 ...	496: 19	1945 ...	726: 90	1947 ...	1 646: 87	1949 ...	2 916: 18
1942 ...	435: 26	1944 ...	519: 28	1946 ...	1 268: 69	1948 ...	2 412: 46	1950 ...	3 185: 12

Kertomusvuoden eri kuukausina Helsingin kaupungissa asuville jaetut kotiavustukset sekä vastaavien avustustapausten lukumäärä näkyvät seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Kotiavustustapauksia	Lisäksi avustuksesta osallisia	Yhteensä	Kotiavustukset, mk					Yhteensä
				Rahana	Poltto puina	Ruokana	Vaatteina	Muussa muodossa	
Tammikuu ..	2 497	1 248	3 745	6 704 898	473 542	22 945	202 546	98 931	7 502 862
Helmikuu ...	2 481	1 244	3 725	6 948 479	648 862	27 510	232 189	96 354	7 953 394
Maaliskuu ...	2 598	1 257	3 855	7 786 349	810 136	36 485	209 783	118 777	8 961 530
Huhtikuu ...	2 476	1 230	3 706	7 531 122	553 856	28 735	90 292	181 356	8 385 361
Toukokuu ...	2 389	1 174	3 563	7 377 412	391 676	26 725	227 830	110 542	8 134 185
Kesäkuu	2 360	962	3 322	8 180 140	232 260	28 210	266 483	170 570	8 877 663
Heinäkuu ...	2 228	840	3 068	8 704 522	120 012	26 600	69 074	119 673	9 039 881
Elokuu	2 198	861	3 059	8 582 501	60 980	25 930	99 140	155 994	8 924 545
Syyskuu	2 386	1 082	3 468	9 433 450	109 600	40 180	156 271	144 416	9 883 917
Lokakuu	2 430	1 221	3 651	9 335 699	437 300	50 160	261 273	164 095	10 248 527
Marraskuu ..	2 511	1 289	3 800	9 885 855	906 325	61 270	503 061	175 831	11 532 342
Joulukuu ...	2 530	1 324	3 854	10 599 632	597 785	65 630	301 678	154 193	11 718 918
Koko vuosi	29 084	13 732	42 816	101 070 059	5 342 334	440 380	2 619 620	1 690 732	111 163 125

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuonna työtuvat toimivat entiseen tapaan kolmena osastona sijaiten kaikki osastot talossa Helsinginkatu n:o 24. Näistä osastoista:

A-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia varattomille, täysi-ikäisille henkilöille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa ja jotka vanhuuden, henkisen tai ruumiillisen sairaalloisuuden, ruumiinvamman tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi ainoastaan osittain pystyivät omalla työllään hankkimaan itselleen elatusta sekä joiden työtupiin ottaminen katsottiin yhteiskunnallisen huollon tarkoitusperien mukaiseksi.

B-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia niille alkoholisti- ja irtolaisnaisille, lähinnä valvonta-asteella oleville, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä ja joille ei ollut onnistuttu saamaan sopivaa ansiotyötä muualla; sekä

C-osaston tarkoituksena oli varata tilaisuutta ansioon ja itse-elatukseen varattomille, työttömyyden vuoksi yhteiskunnallista huoltoa tarvitseville työkykyisille, työnhaluisille ja ilman omaa syytään työttömille naisille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä.

Työskentely tapahtui A-osastolla 5 työryhmässä, joista 4 oli naisia varten, B-osastolla yhtenä ryhmänä sekä C-osastolla 3 ryhmänä. Työntekijöitä voitiin talousarvion mukaan sijoittaa kaikille osastoille yhteisesti 205. Työtupien kaikki osastot olivat suljettuina heinäkuun 10 p:n ja elokuun 9 p:n välisen ajan. Työtupien puutyöosaston lakkauttamisen jälkeen ovat mainitun osaston työntekijät jatkuvasti työskennelleet kunnalliskodin työhuoneissa.

Sen jälkeen kun kaupungin laitosten vaatetushankinnat kaupunginhallituksen tekemällä päätöksellä ovat tulleet keskitetyiksi työtupiin, ovat työtupien pääasiallisimpina töinä olleet tilaustyöt kaupungin eri laitoksille, ja nousi näiden osuus työtupien koko tuotannosta kertomusvuonna 86 %:iin.

Näistä mainittakoon vähävaraisten kansakoululasten vaatteiden, sairaaloiden makuuym. vaatteiden ja huoltolautakunnan avunsaajien pitovaatteiden valmistaminen. Jalkineiden jakelu huoltolautakunnan avunsaajille ja vähävaraisille kansakoulunoppilaille samoin kuin vastaava kenkien korjaus on niinikään ollut työtupien tehtävänä. Yksityisten tilaajien töitä on voitu suorittaa vain varsin rajoitetusti.

Työntekijäin lukumäärä vaihteli eri kuukausina s. 50 olevasta taulukosta 18 tarkemmin ilmenevällä tavalla. Sanottu lukumäärä oli pienimmillään, 147, syyskuussa sekä suurimmillaan, 187, tammikuussa. Työntekijäin lukumäärä oli pitkin vuotta huomattavasti talousarviossa edellytettyä alhaisempi. Työpäivien lukumäärä koko vuonna oli 36 162, ilman kunnalliskodin työhuoneissa työskennelleiden työpäiviä, joita oli 2 461.

Työtupien bruttomenot olivat 53 211 096 mk ja bruttotulot 48 029 262 mk, joten nettomenoiksi kirjanpidon mukaan jää 5 181 834 mk eli työntekijää ja työpäivää kohden 143: 30 mk. Nämä numerot eivät kuitenkaan anna oikeata kuvaa työtupien kustannuksista, koska niihin sisältyy kunnalliskodissa työskennelleiden palkkoja sekä työ-

aineisiin ja kalustoon sidottuja menoeriä. Edellisten määrä oli 383 411 mk. Työaine- ja valmistevaraston sekä kaluston arvo, joka vuoden alussa oli 6 902 410 mk sekä lopussa 14 092 207 mk, oli vuoden aikana lisääntynyt 7 189 797 mk. Kun nämä otetaan huomioon, osoittaa tulos nettotuloa tekijää ja työpäivää kohden 66: 13 mk (edellisenä vuonna 132: 38 mk nettomenoa).

Ns. ehkäisevänä huoltomuotona on työtuvilla ollut tietty kansantaloudellinen ja sosiaalinen merkityksensä, ja on niiden avulla joukko pääkaupungin vakinaisia asukkaita voitu estää joutumasta suoranaisen köyhäinhoitoavustuksen varaan. Niinikään työtupien erikoisosastot ovat jatkuvasti tarjonneet työmahdollisuuksia muutamille valvonnassa oleville naispuolisille alkoholisteille, irtolaisille sekä vähäiselle määrälle työttömiä.

Lopuksi on huomautettava, että työtupien A- ja C-osastoilla työskennelleitä henkilöitä ei ole tämän kertomuksen yleisissä, huoltoa saaneita koskevissa tilastollisissa selvityksissä luettu avunsaajiin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa, sensijaan sisältyvät B-osastolla työskennelleet irtolais- ja alkoholistinaiset asianomaisiin irtolais- ja alkoholistitilastoihin.

Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut

Huoltotoimen hyväksi lahjoitettujen rahastojen korkoja ja muita lahjoituksia oli kertomusvuonna tapahtuvaa jakoa varten kertynyt seuraavasti:

	Mk		Mk
Aleksandras understöd rahasto	491	Kordelinin, Alfred, avustusrahasto	16 873
Bergmanin, Maria, testamenttirahasto	716	Lampan, Elsa Maria, rahasto	1 235
Brobergin, Gustava Katarina, ym. rahastot	600	Mattson-Kivilän, Isak, puolisoiden apurahasto	12 529
Elgin, Vilhelm, pauvres honteux rahasto	759	Sierckin, Adolf Fredrik, rahasto	501
Gardbergin, Lisette, rahasto	72	Sierckenin, Carl, rahasto	201
Grefbergin, Emma, rahasto	8 239	Wavulinin, Waldemar, lahjoitusrahasto	1 075
Gripenbergin, Hedvig Charlotta, rahasto	802	Westzynthiuksen, W. J. S., testamenttirahasto	1 497
Hanellin, Carl Gustaf, rahasto	373	Yhteensä	60 433
Holmströmin, John, rahasto kainojen köyhien hyväksi	14 470		

Näistä varoista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustukseksi 88 henkilölle yhteensä 61 538 mk, josta osa edellisen vuoden korkovaroja.

Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annetun köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin, eikä lahjoitusvaroja saaneita henkilöitä ole otettu huomioon, mikäli he eivät ole saaneet avustusta myös köyhäinhoitolain nojalla.

b. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 765 eri henkilöä, joista 218 miestä ja 547 naista. Niinä vuosina, joina voimassa olevaan irtolaislakiin perustuvaa irtolaishuoltoa on pääkaupungissa suoritettu, on kunakin vuonna kohdistettu irtolaishuoltotoimenpiteitä seuraavasta asetelmasta ilmenevään lukumäärään eri henkilöitä:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1940	145	551	696
1938	132	359	491	1941	112	579	691
1939	176	466	642	1942	69	597	666

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1943	75	629	704	1947	180	621	801
1944	63	571	634	1948	242	665	907
1945	71	548	619	1949	206	605	811
1946	165	587	752	1950	218	547	765

Kuten havaitaan, oli irtolaishuollossa olleiden lukumäärä jonkin verran alentunut edellisestä vuodesta.

Kaikista kertomusvuonna huolletuista irtolaisista oli uusia, vasta kertomusvuonna ensi kerran huoltoon otettuja 234, erikseen miehistä uusia 122 ja naisista 112. Eri vuosina on näiden ns. uusien irtolaisten luku ollut seuraava:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1944	15	116	131
1938	71	171	242	1945	41	128	169
1939	79	185	264	1946	129	187	316
1940	53	238	291	1947	109	164	273
1941	35	169	204	1948	145	184	329
1942	20	202	222	1949	97	122	219
1943	37	203	240	1950	122	112	234
				Yhteensä	1 071	2 427	3 498

Tämä uusien irtolaisten yhteenlaskettu määrä osoittaa niiden eri henkilöiden lukumäärän, jotka irtolaislain voimassa ollessa ovat olleet irtolaishuoltotoimenpiteiden alaisina. Miehiä oli tästä kokonaisluvusta 30.6 %, joten irtolaishuolto valtaosaltaan on ollut naisten huoltoa. Seuraavassa esiintyvät selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole mainittu, kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain niissä tapauksissa, joissa uusien irtolaisten kohdalla olosuhteissa on ollut merkittävä ero verrattuna näihin, on erikseen esitetty tärkeimpiä numerotietoja tästäkin ryhmästä.

Syntymäpaikan mukainen ryhmittelu osoittaa, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kaikista irtolaisista vain 139 eli 18.2 %, erikseen miehistä 25.7 % ja naisista 15.2 %.

Kaikista irtolaisista oli syntynyt prosenteissa:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	46.3	36.2	39.1
» maalaiskunnissa	53.2	62.5	59.9
Ulkomailla	0.5	1.3	1.0

Äidinkielenä oli suomi 683:lla eli 89.3 %:lla, ruotsi 75:llä eli 9.8 %:lla ja lopulla 7:llä jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne erityiset perusteet, joiden nojalla asianomaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisiksi ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) kerjuu, 4) ammattihaureus tai 5) jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolaiset tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen, jota on katsottu pääperusteeksi heidän ensi kerran irtolaishuoltoon joutuessaan, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kuljeksiva elämä	56	25.7	41	7.5	97	12.7
Työn vieroksuminen	64	29.3	39	7.1	103	13.5
Kerjuu	8	3.7	1	0.2	9	1.2
Ammattihaureus	—	—	464	84.8	464	60.6
Muu peruste	90	41.3	2	0.4	92	12.0
Yhteensä	218	100.0	547	100.0	765	100.0

Irtolaisnaisista joutui 84.8 % huoltoon ammattihaureuden perusteella ja loput kuljeksivan elämän, työn vieroksumisen tai muun perusteen nojalla. Miehistä suurin osa, 90 eli 41.3 %, otettiin huoltoon muilla perusteilla, so. olivat henkilöitä, jotka muulla elämäntavallaan kuin haureudella tuottivat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle [1]), mutta varsin monilla, 64:lla eli 29.4 %:lla, huollon perusteena oli työn vieroksuminen. Loput olivat huollossa kuljeksivan elämän tai kerjuun perusteella.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen, minkä lisäksi työlaitoksesta ja pakkotyöstä ehdollisesti vapautuneet irtolaiset ovat määräajan ns. jälkivalvonnan alaisina. Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomuotoja, ja on taulukkoa laadittaessa otettu huomioon kunkin irtolaisen kohdalla häneen kertomusvuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	29	13.3	39	7.1	68	8.9
Kotikuntaan lähettäminen	27	12.4	29	5.3	56	7.3
Irtolaisvalvonta	74	33.9	146	26.7	220	28.8
Työlaitos	56	25.7	183	33.5	239	31.2
Pakkotyö	9	4.1	23	4.2	32	4.2
Jälkivalvonta	23	10.6	124	22.7	147	19.2
Ilman huoltotoimenpidettä	—	—	3	0.5	3	0.4
Yhteensä	218	100.0	547	100.0	765	100.0

Vain varoitusasteelle jääneitä oli siis 8.9 % ja valvonta-asteelle 28.8 %, työlaitoksessa oli 31.2 % ja pakkotyössä 4.2 %. Suljetussa laitoshuollossa oli siis viimeksi sovelletun huoltotoimenpiteen mukaan yli kolmasosa, 35.4 %, kaikista irtolaishuollon alaisista henkilöistä. Aivan vuoden lopussa huoltoon joutuneisiin 3 henkilöön nähden ei ehditty kertomusvuoden puolella täytäntöönpanna huoltotoimenpiteitä. Uusista irtolaisista jäi varoitusasteelle 23.1 %, valvonta-asteelle 30.3 %, työlaitoksessa oli 19.7 %, pakkotyössä 0.8 % ja jälkivalvonnassa 3.0 %.

Työlaitokseen ja pakkotyöhön toimittamiseen nähden on huomattava, että poliisiviranomaiset joutuivat useasti soveltamaan irtolaislain 20 §:n 3 mom:ssa olevaa säännöstä, jonka mukaan poliisipäällikön on ilman edellä käypiä lievempiä huoltotoimenpiteitä tehtävä maaherralle esitys irtolaisen lähettämisestä laitokseen, jos tämä on kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä. Erinäisistä käytännöllisistä syistä on laitokseen lähettämisesitykset jätetty poliisiviranomaisten tehtäväksi.

Huoltopäivien luku irtolaistyölaitoksissa oli kaikkiaan 46 029, joista 5 878 miesten ja loput naisten. Näihin lukuihin eivät sisälly huoltopäivät pakkotyössä, koska niistä ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	118	54.1	275	50.3	393	51.4
Naineita	67	30.7	139	25.4	206	26.9
Leskiä	6	2.8	31	5.7	37	4.8
Eronneita	27	12.4	102	18.6	129	16.9
Yhteensä	218	100.0	547	100.0	765	100.0

Aviottomina syntyneitä [2]) oli kaikista irtolaisista 93 eli 12.2 %. Miehistä erikseen oli aviottomia 9.2 % ja naisista 13.3 %.

[1]) Suurin osa näistä oli henkilöitä, jotka olivat syyllistyneet väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, esim. väkijuomien luvattomaan myyntiin. — [2]) Tietymätöntä syntyperää olevat mukaanluettuina.

Lapsia oli kaikkiaan 241 irtolaisella yhteensä 372.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosenteissa olivat irtolaishuollossa olevien keskuudessa seuraavat:

	18—20 v. [1]	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60— v.	Yhteensä
Miehiä	2.3	24.8	36.7	23.8	8.3	4.1	100.0
Naisia	4.0	36.6	32.4	19.0	6.9	1.1	100.0
Kaikkiaan	3.5	33.2	33.6	20.4	7.3	2.0	100.0

Koulusivistys. Irtolaisista 31 eli 4.1 % ei ollut käynyt mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 45 eli 5.9 %, kansakoulun käyneitä oli 606 eli 79.2 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 33 eli 4.3 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 32:lla eli 4.2 %:lla, kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys 18:lla eli 2.4 %:lla.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	8	3.7	2	0.4	10	1.3
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	3	1.4	9	1.6	12	1.6
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	12	5.5	36	6.6	48	6.3
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	9	4.1	19	3.5	28	3.7
b) työntekijöitä	3	1.4	31	5.7	34	4.4
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	73	33.5	271	49.5	344	45.0
Muita työntekijöitä	94	43.1	72	13.2	166	21.7
Merimiehiä ja kalastajia	6	2.7	2	0.4	8	1.0
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	3	1.4	4	0.7	7	0.9
Yksityisten palvelijoita	—	—	82	15.0	82	10.7
Muun elinkeinon harjoittajia	2	0.9	3	0.5	5	0.7
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	5	2.3	16	2.9	21	2.7
Yhteensä	218	100.0	547	100.0	765	100.0

Myös uudet irtolaiset ryhmittyivät ammattinsa mukaan suurin piirtein suhteellisesti samalla tavoin kuin kaikki irtolaiset.

Muita tietoja. Irtolaisiin nähden en edelleen selvitetty eräitä yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja, kuten heidän aikaisempaa irtolaisuuttaan, rikollisuuttaan ym.

Kaikista irtolaisista oli 227 eli 29.7 % sellaisia, joita ei ollut aikaisemmin käsitelty irtolaisuudesta tai kerjuusta.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 406 eli 53.1 % kaikista, miehistä erikseen 153 eli 70.2 %. Uusista irtolaisista oli rikoksista tuomittuja 50.4 %.

Köyhäinhoitoa ennen kertomusvuotta oli huollossa olevista irtolaisista saanut 314 henkilöä eli 41.0 % kaikista, erikseen miehistä 48.6 % ja naisista 38.0 %. Kertomusvuonna sai heistä köyhäinhoidollista avustusta 39 miestä ja 44 naista.

Kustannukset. Kaupunkikunnan bruttomenot irtolaishuollosta nousivat kertomusvuonna 6 086 932 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti korvauksina toisilta kunnilta ja valtiolta 319 343 mk, joten nettomenoiksi jäi 5 767 589 mk. Irtolaisille annetun köyhäinhoidon kustannukset eivät sisälly näihin lukuihin.

[1]) Huomattava on, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön.

c. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huollettavien lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisina oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 3 414 henkilöä, joista 3 076 miestä ja 338 naista eli hieman enemmän kuin edellisenä vuonna. Niiden vuosien aikana, joina lakimääräistä alkoholistihuoltoa Helsingin kaupungissa on suoritettu, on vuosittain huollettu seuraavat määrät alkoholisteja:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1944	509	109	618
1938	764	41	805	1945	1 447	198	1 645
1939	817	38	855	1946	1 794	197	1 991
1940	533	14	547	1947	2 448	321	2 769
1941	426	12	438	1948	2 769	348	3 117
1942	493	50	543	1949	2 620	309	2 929
1943	650	98	748	1950	3 076	338	3 414

Kertomusvuonna huollossa olleiden kokonaismäärästä oli jo aikaisemmin huollossa olleita 2 104 miestä ja 242 naista eli yhteensä 2 346 henkilöä, joihin nähden huoltotoimenpiteet siis olivat jatkohuoltoa, kun sensijaan ensi kertaa vasta kertomusvuonna alkoholistihuoltotoimenpiteiden kohteiksi joutui 972 miestä ja 96 naista eli kaikkiaan 1 068 henkilöä.

Näitä ns. uusia alkoholisteja on eri vuosina ollut seuraavasti:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1944	191	65	256
1938	484	24	508	1945	915	126	1 041
1939	315	8	323	1946	968	104	1 072
1940	150	4	154	1947	1 297	170	1 467
1941	201	8	209	1948	1 184	148	1 332
1942	242	43	285	1949	864	97	961
1943	346	78	424	1950	972	96	1 068
				Yhteensä	8 514	1 007	9 521

Uusien alkoholistien yhteissumma 9 521 osoittaa niiden eri henkilöiden määrää, jotka ovat joutuneet alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisiksi alkoholistilain voimassaoloaikana. Naisia oli näistä kaikista vain 10.6 %. Seuraavassa annettava selvitys kohdistuu yleensä kaikkiin kertomusvuoden aikana huollossa olleisiin alkoholisteihin, mutta on kuitenkin tärkeimmissä kohdin lisäksi julkaistu tietoja erikseen uusistakin alkoholisteista, varsinkin jos olosuhteet heidän kohdallaan ovat huomattavammin poikenneet yleiskatsauksesta.

Kaikista alkoholisteista oli syntyperäisiä helsinkiläisiä lähes neljäsosa eli 22.6 %, naisten joukossa suhteellisesti vähemmän kuin miesten. Kaikista alkoholisteista oli syntynyt prosenteissa laskien:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	45.1	41.1	44.7
» maalaiskunnissa	53.4	57.4	53.8
Ulkomailla	1.5	1.5	1.5

Äidinkielenä oli suomi 3 076:lla eli 90.1 %:lla, ruotsi 313:lla eli 9.2 %:lla ja jokin muu kieli 25:llä.

Huollon peruste. Perusteita, joiden nojalla alkoholistien suhteen on ryhdytty lainmukaisiin huoltotoimenpiteisiin, eroitetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien jakautuminen eri ryhmiin sen pääperusteen mukaan, jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää seuraavasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	69	2.2	2	0.6	71	2.1
Häiriö tai pahennus	1 003	32.6	142	42.0	1 145	33.5
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	162	5.3	1	0.3	163	4.8
Rasitukseksi joutuminen	95	3.1	4	1.2	99	2.9
Köyhäinhoidon tarve	11	0.4	1	0.3	12	0.3
Juopumuspidätykset	1 716	55.8	188	55.6	1 904	55.8
Vapaaehtoisuus	20	0.6	—	—	20	0.6
Yhteensä	3 076	100.0	338	100.0	3 414	100.0

Juopumuspidätykset olivat jatkuvasti huoltoon joutumisen perusteena suurimmalla osalla alkoholisteja, 55.8 %. Toisella sijalla olivat ne, jotka olivat olleet ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, 33.5 % (edellisenä vuonna 38.3 %). Taloudellisten seikkojen, nim. elatusvelvollisuuden laiminlyönnin, omaisten rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta joutui huoltoon 4.8 % (edellisenä vuonna 5.1 %). Vaarallisuus oli perusteena vain 2.1 %:lla. Uusien alkoholistien kohdalla olivat eri perusteiden suhteelliset osuudet muuten jokseenkin saman suuruiset, paitsi että juopumuspidätysten osuus oli 61.9 % ja häiriön tai pahennuksen osuus 29.4 %. Vapaaehtoisena oli huollossa 20 alkoholistia [1]).

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukevaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta pois päästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonnassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonnaksi. Huollossa olleiden alkoholistien ryhmittyminen heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	1 157	37.6	112	33.1	1 269	37.2
Raittiusvalvonta	992	32.2	135	40.0	1 127	33.0
Huoltolahoito, täytäntöönpanematon	436	14.2	27	8.0	463	13.6
Huoltolahoito, täytäntöönpantu	190	6.2	22	6.5	212	6.2
Jälkivalvonta	301	9.8	42	12.4	343	10.0
Yhteensä	3 076	100.0	338	100.0	3 414	100.0

Uusista alkoholisteista jäi varoitusasteelle valtaosa eli 68.6 %, raittiusvalvontaan 21.5 %, huoltolahoitoon määrättynä oli 1.5 % ja jälkivalvontaan oli uusista alkoholisteista ehtinyt vain 1.5 %.

Huoltopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 48 209, joista 7 404 oli naisten. Numerot eivät ole täydellisiä, vaan niistä puuttuvat vaarallisten sekä vapaaehtoisina omalla kustannuksellaan huoltoloissa olleiden päivät.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisääty	Miehiä		Naisia		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	1 023	33.3	80	23.7	1 103	32.3
Naineita	1 611	52.4	148	43.8	1 759	51.5
Leskiä	72	2.3	46	13.6	118	3.5
Eronneita	370	12.0	64	18.9	434	12.7
Yhteensä	3 076	100.0	338	100.0	3 414	100.0

[1]) Huomattava on, että vapaaehtoisina huoltoloissa hoidetuista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta sen jälkeen kun asianomaiset ovat vapautuneet huoltoloista ja joutuneet ns. jälkivalvontaan.

Aviottomina syntyneitä [1]) oli alkoholisteista 4.4 %, erikseen miehistä 4.2 % ja naisista 6.8 %. Lapsia oli 1 611 alkoholistilla yhteensä 3 208.

Ikä. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmitys osoittaa, että suurin osa alkoholisteja, 37.4 %, oli 40—49 vuotiaita. Myös 30—39 vuotiaita oli runsaasti, 31.4 %. Alle 21-vuotiaita oli vain 0.5 % ja 50 vuotta vanhempia 16.4 %. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60— v.	Kaikkiaan
Luku	—	16	489	1 074	1 276	450	109	3 414
%	—	0.5	14.3	31.4	37.4	13.2	3.2	100.0

Koulusivistykseltään oli alkoholisteissa 88 eli 2.6 % sellaisia, jotka eivät olleet käyneet mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 208 eli 6.1 %, kansakoulun käyneitä oli 2 499 eli 73.2 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa käyneitä oli 119 eli 3.5 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 198:lla eli 5.8 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 32 eli 0.9 % ja kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 268:lla eli 7.9 %:lla.

Ammatti. Ammattinsa mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harj.	87	2.8	2	0.6	89	2.6
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	15	0.5	1	0.3	16	0.5
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	175	5.7	27	8.0	202	5.9
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	202	6.6	21	6.2	223	6.5
b) työntekijöitä	40	1.3	20	5.9	60	1.8
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	1 508	49.0	165	48.8	1 673	49.0
Muita työntekijöitä	905	29.4	72	21.3	977	28.6
Merimiehiä ja kalastajia	63	2.0	—	—	63	1.8
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	64	2.1	5	1.5	69	2.0
Yksityisten palvelijoita	—	—	16	4.7	16	0.5
Muun elinkeinon harjoittajia	2	0.1	4	1.2	6	0.2
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	15	0.5	5	1.5	20	0.6
Yhteensä	3 076	100.0	338	100.0	3 414	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat jatkuvasti tehdas- ym. ammattityöntekijät, kuuluen siihen 49.0 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- ym. työntekijäin) osuus oli huomattava, 28.6 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat itsenäiset liikkeenharjoittajat, liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat. Naisten keskuudessa olivat suurimpina ryhminä tehdas- ym. ammattityöntekijät, muut työntekijät (aputyöntekijät, siivoojat yms.), itsenäiset liikkeenharjoittajat, liikehenkilökunta sekä yksityisten palvelijat.

Muita tietoja. Irtolaisina oli alkoholisteista ennen huoltoon joutumistaan käsitelty 272 eli 8.0 %.

Köyhäinhoitoavustusta oli ennen huoltoon joutumistaan saanut miehistä 1 464 ja naisalkoholisteista 173, yhteensä 1 637 henkilöä eli 47.9 % kaikista alkoholisteista. Kertomusvuonna sai köyhäinhoitoavustusta 493 henkilöä eli 14.4 % kaikista alkoholisteista.

Kustannukset. Kaupunkikunnan bruttokustannukset alkoholistihuollosta nousivat kertomusvuonna 12 109 222 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti muilta kunnilta, yksityisiltä ja valtiolta korvauksina yhteensä 925 227 mk, joten lopullisiksi nettomenoiksi jäi

[1]) Ks. alav. 2 s. 165

11 183 995 mk. Näihin lukuihin eivät sisälly alkoholisteille annetusta köyhäinhoidosta aiheutuneet kustannukset.

Alkoholistipoliklinikka. Alkoholistihuollon tehostamiseksi ja syventämiseksi aloitettiin kertomusvuoden tammikuussa kokeilunluonteisena alkoholistipoliklinikan toiminta talousarviossa alkoholistihuollon tehostamiseen merkityn määrärahan turvin. Poliklinikka on toiminut alkoholistihuoltokanslian alaisena, mutta on pitänyt vastaanottonsa sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman poliklinikan huoneistossa Pengerkadun 5:ssä. Sen tehtävänä on ollut antaa lääketieteellistä hoitoa, pääasiassa antabushoitoa, avohuollossa ja nimenomaan raittiusvalvonnassa oleville alkoholisteille sekä seurata hoidon tuloksia. Poliklinikan vastaanottoja on pidetty kahdesti viikossa ja toimivat sen lääkäreinä vuoden alkupuolella tohtorit E. Paavilainen ja H. Carpelan sekä syyskuusta lukien ja jatkuvasti lääketieteen lisensiaatti J. Tirkkonen. Poliklinikan hoidossa oli vuoden aikana kaikkiaan 384 alkoholistia, joiden käyntikertojen yhteismäärä oli 3 585. Suurin osa näistä, 337, oli huoltolautakunnan aloitteesta hoitoon ohjattuja, loput vapaaehtoisia. Poliklinikan toiminnan tuloksia voidaan sen ensimmäisen kokeiluvuoden kuluttua pitää rohkaisevina ja suurimmalle osalle sen potilaista on hoidosta havaittu olevan hyötyä.

Juopumuspidätystilastoa Helsingissä asuvista henkilöistä. Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian toiminnan taustaksi esitetään edelleen eräitä selvityksiä juopumuspidätyksistä, sikäli kuin ne koskevat Helsingissä asuvia henkilöitä.

Ns. juopumuspidätyskortiston mukaan pidätettiin kertomusvuonna 14 332 eri henkilöä, joista miehiä 12 909 ja naisia 1 423. Edelliseen vuoteen verraten oli pidätettyjä 1 292 henkilöä enemmän. Ensi kertaa pidätettyjä oli 7 221 ja syytteeseen asetettiin 5 159 henkilöä. Pidätyskertojen luku oli kaikkiaan 34 246. Keskimääräinen pidätyskertojen luku henkilöä kohden oli kutakin pidätettyä miestä kohden 2.39 ja kutakin naista kohden 2.36. Eniten pidätyksiä sattui heinä- ja elokuussa, vähiten tammi- ja helmikuussa.

Mainittakoon vielä, että kaikista juopumuspidätyskortistossa olevista oli alkoholisteina rekisteröityjä 5 034, irtolaisina rekisteröityjä 806 sekä raittiushuoltolain mukaisina tapauksina rekisteröityjä 902.

Juopumuspidätykset vv. 1941—50 jakautuivat pidätettyjen asuin- ja pidätyspaikan mukaan seuraavasti:

Vuosi	Helsingissä asuvien pidätykset huoltolautakunnan tilaston mukaan			Pidätysten luku Helsingissä poliisilaitoksen tilaston mukaan	
	Helsingissä tapahtuneet	Muualla tapahtuneet	Yhteensä	Kaikkiaan	Niistä muualla asuvien pidätyksiä
1941	12 466	1 319	13 785	15 104	2 638
1942	13 795	1 484	15 279	17 922	4 127
1943	15 668	1 267	16 935	20 680	5 012
1944	10 834	526	11 360	13 021	2 187
1945	24 537	2 289	26 826	27 673	3 136
1946	29 446	2 584	32 030	33 898	4 452
1947	28 051	2 794	30 845	32 241	4 190
1948	27 557	2 207	29 764	31 643	4 086
1949	26 696	2 079	28 775	30 544	3 848
1950	32 117	2 129	34 246	36 647	4 530

Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätyskertojen lukumäärästä sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena on julkaistu taulukko-osastossa, taulukossa 8.

d. Raittiushuolto

Huollettavien lukumäärä. Juopuneina tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa annetun lain tarkoittamia toimenpiteitä sovellettiin 798 eri henkilöön, joista 784 miespuolista ja 14 naispuolista. Näistä oli 186 jo edellisenä vuonna ollut raittiushuollon kohteena.

Syntyperäisiä helsinkiläisiä oli näistä 291 eli 36.5 %. Kaikista raittiushuollossa olleista oli syntynyt:

	Miehiä %	Naisia %	Yhteensä %
Suomen kaupungeissa	55.0	42.8	54.8
» maalaiskunnissa	44.5	57.2	44.7
Ulkomailla	0.5	—	0.5

Huoltotoimenpiteet, siviilisääty ja syntyperä. Lain edellyttämiä huoltotoimenpiteitä ovat varoitus ja raittiussuojelu. Viimeksi sovelletun toimenpiteen sekä siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät raittiushuollossa olleet seuraavasti:

	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Huoltotoimenpide						
Varoitus	573	73.1	13	92.9	586	73.4
Raittiussuojelu	211	26.9	1	7.1	212	26.6
Yhteensä	784	100.0	14	100.0	798	100.0
Siviilisääty						
Naimattomia	660	84.2	9	64.3	669	83.8
Naineita	119	15.2	5	35.7	124	15.6
Leskiä	—	—	—	—	—	—
Eronneita	5	0.6	—	—	5	0.6
Yhteensä	784	100.0	14	100.0	798	100.0

Aviottomina syntyneitä oli 44, mutta 4 henkilön syntyperä oli tuntematon.

Ikä. Suurin osa raittiushuollossa olleista oli 21—24 vuotiaita, nimittäin 77.1 %. Lakia voidaan soveltaa vain alle 25 vuotiaisiin. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18—20 v.	20—24 v.	Kaikkiaan
Luku	—	183	615	798
%	—	22.9	77.1	100.0

Ammatti. Ammattinsa mukaan raittiushuollossa olevat ryhmittyivät seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harj.	10	1.3	—	—	10	1.3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	14	1.8	—	—	14	1.8
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	42	5.4	3	21.4	45	5.6
b) työntekijöitä	16	2.0	2	14.2	18	2.3
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	381	48.6	7	50.0	388	48.6
Muita työntekijöitä	181	23.1	1	7.2	182	22.8
Merimiehiä ja kalastajia	44	5.6	—	—	44	5.5
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	28	3.6	—	—	28	3.5
Muun elinkeinon harjoittajia	2	0.2	—	—	2	0.2
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	66	8.4	1	7.2	67	8.4
Yhteensä	784	100.0	14	100.0	798	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat tehdas- ym. ammattityöntekijät ja seuraavalla tilalla olivat muut työntekijät, so. apu-, seka- ym. senkaltaiset. Näin ollen painopiste raittiushuollon kohteina olevien ryhmittymisessä ammateittain oli yhdenmukainen irtolais- ja alkoholistihuollossa oleviin verrattuna.

Muita tietoja. Köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumistaan oli saanut 57 ja kertomusvuonna 26 henkilöä.

Raittiushuollosta aiheutuneet kustannukset ovat vain hallintokustannuksia, joita ei

ole voitu erikseen laskea ja jotka sisältyvät irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian muihin kustannuksiin.

e. Kodinperustamislainat, lapsilisät ja sotilasavustukset

Kaupungin sosiaalisiin oloihin vaikuttavista valtion rahoittamista, mutta huoltolautakunnan täytäntöönpanotehtäviin joko osittain tai kokonaan kuuluvista toimintamuodoista, kodinperustamislainoista, lapsilisistä ja sotilasavustuksista mainittakoon edellä virastotoiminnasta esitettyjen numerotietojen lisäksi seuraavat tiedot:

Kodinperustamislainoja myönsi sosiaaliministeriö kertomusvuonna 820 helsinkiläiselle nuorelle avioparille kaikkiaan 29 158 000 mk.

Lapsilisää määrättiin huoltolautakunnan toimesta kertomusvuonna maksettavaksi kaikkiaan 697 993 650 mk, mutta kun siitä palautettiin virheellisiä suorituksia tai oikeudettomasti nostettuja lapsilisiä 455 800 mk, jäi lopullisesti maksetuiksi 697 537 850 mk. Lapsilisän nostajien ja lapsilisiin oikeutettujen lasten vastaavat luvut eri vuosineljännesten aikana olivat seuraavat:

Neljännes	Yksityisiä lapsilisän nostajia	Vastaava lasten luku	Lapset, joista lastensuojelulautakunta tai huoltolautakunta nosti lapsilisän	Lapsilisää saaneiden lasten luku kaikkiaan
I	50 647	83 655	986	84 641
II	50 966	84 282	1 009	85 291
III	51 797	85 680	969	86 649
IV	52 331	86 895	982	87 877

Lapsilisää nostaneet yksityiset perheet (=nostajat) ryhmittyivät sen mukaan, kuinka monesta lapsesta he lapsilisän nostivat, vuoden viimeisen neljänneksen aikana seuraavasti:

Lapsilisää nostettiin	Nostajia	Lapsilisää nostettiin	Nostajia
1 lapsesta	28 561	6 lapsesta	124
2 »	15 925	7 »	31
3 »	5 694	8 »	5
4 »	1 562	9 »	2
5 »	427	Yhteensä	52 331

Sotilasavustusta maksettiin sotilasavustuslain nojalla asevelvollisten 356 omaiselle kaikkiaan 8 695 714 mk.

III. Huoltotoimen kustannukset

a. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa ja lisätalousarviossa osoitettiin huoltotointa varten v:ksi 1950 varoja yhteensä 492 786 053 mk, josta määrästä kuitenkin 4 000 000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 488 786 053 mk, johon sisältyi Helsingin sokeaintalo-säätiölle, Väestöliitolle, Svenska befolkningsförbundet i Finland nimiselle järjestölle, Helsingin työvalmiusnaiset yhdistykselle ja Helsingin tuberkuloottiset yhdistykselle tulevat, yhteensä 2 250 000 mk tekevät avustukset. Vuoden varrella myönnettiin lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 35 618 120 mk.

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 522 785 451 mk:aan, mutta kun siitä vähennetään edellä mainituille yhdistyksille jaetut yhteensä 2 191 403 mk:n suuruiset avustukset, huoltoviraston ja työtupien kalustonhankintaan käytetyt 173 259 mk sekä Vanhusten turva ry:n avustukseen 60 000 mk, huoltoviraston huonejärjestelyihin 8 303 mk, kunnalliskodin henkilökunnan luentokurssien järjestämiseen 10 000 mk ja Uudenmaan huoltoväen yhdistyksen luento- ja neuvottelupäivien järjestämiseen 5 000 mk, jää varsinaiseen huoltotoimintaan käytetyksi 520 337 486 mk. Kun

tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 162 508 897 mk, jää jäljelle 357 828 589 mk, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan suorittamasta varsinaisesta huoltotoiminnasta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1950. Mainittuun summaan sisältyy tällöin myös alkoholistien ja irtolaisten huollosta aiheutuneet kustannukset. Edellisestä vuodesta nousivat nettomenot 66 028 513 mk.

Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1941—50 vaihdelleet seuraavasti:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1941	47 858 837	1946	114 765 724
1942	42 236 476	1947	154 004 698
1943	41 433 239	1948	228 448 069
1944	42 932 472	1949	291 800 076
1945	64 514 281	1950	357 828 589

Seuraavat taulukot osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1950 [1]):

Tulot	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan	Määrä, jolla todelliset tulot ylittävät (+) tai alittavat (−) lasketut
	Markkaa		
Korvaukset annetusta huollosta	49 000 000	69 951 178	+ 20 951 178
Kunnalliskoti laitoksineen:			
Kunnalliskoti	862 000	1 496 314	+ 634 314
Työhuoneet	2 000 000	2 479 547	+ 479 547
Maanviljelys	1 100 000	880 412	— 219 588
Pesula	8 970 000	8 172 162	— 797 838
Tervalammen työlaitos	5 918 060	7 470 377	+ 1 552 317
Tervalammen maatila	15 874 750	18 804 973	+ 2 930 223
Työtuvat	54 001 000	48 029 262	— 5 971 738
Luontoisetujen korvaukset	3 993 190	5 224 672	+ 1 231 482
Yhteensä	141 719 000	162 508 897	+ 20 789 897

Menot	Talousarvioon otetut määrärahat	Vuoden varrella myönnetyt lisämäärärahat	Todelliset menot tilien mukaan	Säästö (+) tai ylitys (—)
	Markkaa			
Huoltolautakunta ja sen kansliat	46 316 748	8 570 818	55 104 608	— 217 042
Kassa- ja tilitoimisto	3 920 510	1 170 832	5 105 990	— 14 648
Asiamiestoimisto	13 889 330	3 701 167	17 509 700	+ 80 797
Kunnalliskoti laitoksineen:				
Yhteiset kustannukset	13 799 890	4 758 813	18 904 809	— 346 106
Kunnalliskoti	97 352 582	11 692 031	104 156 596	+ 4 888 017
Työhuoneet	2 081 286	460 088	2 539 123	+ 2 251
Maanviljelys	1 085 820	95 172	1 098 944	+ 82 048
Pesulaitos	6 866 367	1 465 014	8 319 187	+ 12 194
Tervalammen työlaitos	12 391 980	1 519 952	14 317 163	— 405 231
Tervalammen maatila	13 483 218	642 590	14 528 175	— 402 367
Työtuvat	61 238 322	1 541 643	53 196 096	+ 9 583 869
Yksityishoito	30 000	—	—	+ 30 000
Sairaanhoito	88 300 000	—	86 112 851	+ 2 187 149
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	3 800 000	—	4 642 324	— 842 324
Suoranaiset avustukset	120 000 000	—	133 168 207	— 13 168 207
Päivähoitokustannukset	130 000	—	159 140	— 29 140
Matkakulut	550 000	—	284 236	+ 265 764
Hautauskulut	1 300 000	—	1 190 337	+ 109 663
Yhteensä	486 536 053	35 618 120	520 337 486	+ 1 816 687

[1]) Yksityiskohtaisemmat tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V-35. 1950.

Yhteiskunnallisen huollon aiheuttaman kunnallisen rasituksen suhteellisen suuruuden ja siinä ilmenevän kehityssuunnan selvittämiseksi on verrattu huoltotoimen bruttomenoja kunakin vuonna kaupungin väkilukuun, jolloin on käytetty kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyä väkilukua kunkin vuoden lopussa. Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana on täten laskettu meno asukasta kohden ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1941	210: 10	1943	195: 05	1945	281: 97	1947	564: 33	1949	1 027: 54
1942	194: 93	1944	195: 32	1946	410: 01	1948	813: 64	1950	1 383: 98

Edellä esitettyjen kustannusten lisäksi on erikseen mainittava, että kaupunki joutui kertomusvuonna suorittamaan kansaneläkelaissa säädettyjen lisäeläkkeiden kunnanosuuksia kansaneläkelaitokselle kaikkiaan 30 812 740 mk.

b. Annetusta huollosta perityt korvaukset

Asiamiestoimiston toimesta perittiin v. 1950 rahakorvauksina annetusta huollosta 102 616 266 mk, josta 69 951 178 mk koski huoltolautakunnan ja 32 665 088 mk lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistyö jakautui seuraavasti:

	Korvaus huoltolautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Valtiolta peritty	27 447 836	4 529 409	31 977 245
Toisilta kunnilta peritty	16 966 469	7 672 981	24 639 450
Yksityisiltä peritty	25 536 873	20 462 698	45 999 571
Yhteensä	69 951 178	32 665 088	102 616 266

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 17 mieheltä työlaitoksessa suoritetun työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä oli kertomusvuonna yhteensä 108 459 mk, josta 81 339 mk huoltolautakunnalta saadun ja 27 120 mk lastensuojelulautakunnalta saadun hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Korvaus huoltolautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Rahasuoritukset	69 951 178	32 665 088	102 616 266
Työllä korvattu	81 339	27 120	108 459
Yhteensä	70 032 517	32 692 208	102 724 725

Huoltolautakuntaa koskeva rahakorvausten yhteismäärä nousi edelliseen vuoteen verraten 21 218 608 mk eli 43.5 %. Erikseen laskien nousivat valtiolta saatujen korvausten määrät 8 969 171 mk eli 48.5 %, toisilta kunnilta perittyjen 3 613 844 mk eli 27.1 % ja yksityisiltä perittyjen 8 635 593 mk eli 51.1 %. Yksityisiltä perittyjen korvausten suhteellinen osuus kaikista perityistä korvauksista on kymmenvuotiskautena 1941—50 kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1941	34.3	1943	49.7	1945	54.8	1947	36.4	1949	34.7
1942	35.1	1944	47.9	1946	42.0	1948	34.3	1950	36.5

Huoltolautaakunta koskevien perittyjen korvausten kehityssuuntaa voidaan ilmaista vertaamalla niiden määrää huoltotoimen bruttomenoihin. Sanotut suhdeluvut julkais-

taan alla kymmeneltä viime vuodelta, mutta on tällöin otettava huomioon, että kunkin kalenterivuoden aikana perityt korvaukset koskevat yleensä ei ainoastaan samana vuonna vaan useina edellisinäkin vuosina annettua huoltoa. Suhdeluvut ovat seuraavat:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1941	15.0	1943	17.7	1945	13.3	1947	11.0	1949	11.8
1942	17.5	1944	16.2	1946	8.5	1948	11.6	1950	13.4

Yllä esitettyjen perittyjen korvausten lisäksi perittiin ulkopuolella huoltotoimen varsinaisen talousarvion korvauksina kansaneläkelain mukaan suoritettujen lisäeläkkeiden kunnanosuuksista toisilta kunnilta ja valtiolta kaikkiaan 3 061 117 mk.

1. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokansliain kansliatyöhön v. 1950

	Vastaanotettuja anomuksia	Evättyjä anomuksia	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: kunnallis-kotiin	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: työlaitok-seen	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: työtupiin	Maksu-sitoumuksia: sairaaloihin	Maksu-sitoumuksia: muihin lai-toksiin	Lääke- ja sairaan-hoitotarvikemää-räyksiä	Annettuja kotiavus-tuksia	Suoritettuja kassa-maksueriä	Annettuja varatto-muustodistuksia	Annettuja lausun-toja kansaneläke-laitokselle	Annettuja muita todistuksia	Muita asioita
Kansliat														
I	3 512	93	—	—	—	401	—	2 539	5 318	7 282	260	42	251	4 638
II	4 129	161	—	—	6	473	—	5 125	6 029	8 319	430	63	379	190
III	4 714	211	—	—	17	498	1	4 165	5 047	7 657	279	92	634	17
IV	4 507	74	—	—	1	566	—	5 066	6 377	8 202	198	23	654	—
V	1 859	54	—	—	—	220	—	2 178	3 133	4 037	79	194	720	2 875
VI	5 195	146	316	22	29	1 006	218	795	3 180	15 055	534	125	708	88
Yhteensä	23 916	739	316	22	53	3 164	219	19 868	29 084	50 552	1 780	539	3 346	7 808
Kuukausi														
Tammikuu	2 454	57	34	4	11	241	13	1 459	2 497	4 189	141	106	246	541
Helmikuu	2 140	82	24	2	10	269	15	1 763	2 481	4 142	217	45	341	882
Maaliskuu	2 142	63	26	1	3	340	25	1 949	2 598	4 562	201	119	423	693
Huhtikuu	1 902	33	20	2	2	225	30	1 989	2 476	4 458	198	33	229	467
Toukokuu	1 738	57	23	—	6	293	25	2 021	2 389	4 099	149	30	296	538
Kesäkuu	1 747	50	15	1	3	266	18	1 391	2 360	4 732	106	33	232	495
Heinäkuu	2 025	83	27	1	—	258	14	1 605	2 228	4 465	126	25	113	682
Elokuu	1 625	66	40	2	3	218	10	1 415	2 198	3 696	127	29	149	747
Syyskuu	2 067	40	19	—	3	260	24	1 525	2 386	3 971	198	30	563	692
Lokakuu	2 133	63	24	1	6	290	20	1 386	2 430	4 420	134	35	196	749
Marraskuu	1 986	86	43	3	5	272	13	1 683	2 511	4 292	89	33	186	684
Joulukuu	1 957	59	21	5	1	232	12	1 682	2 530	3 526	94	21	372	638
Yhteensä	23 916	739	316	22	53	3 164	219	19 868	29 084	50 552	1 780	539	3 346	7 808

2. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän ja pidätyskertojen lukumäärän mukaan v. 1950

Ikä, vuotta	Henkilöitä, jotka vuoden varrella pidätettiin: 1 kertaa	2 kertaa	3 kertaa	4 kertaa	5 kertaa	6—9 kertaa	10— kertaa	Kaikkiaan pidätettyjä henkilöitä	Näistä: Syytteeseen asetettuja	Ei ennen pidätettyjä	Nuorina rekisteröityjä	Alkoholisteina rekisteröityjä	Irtolaisina rekisteröityjä	Kaikkiaan pidätyskertoja	Näistä johti syytteeseen
Miehiä															
Alle 18	28	7	—	—	—	—	—	35	8	34	—	—	—	42	8
18—20	270	44	18	7	2	4	1	346	70	152	201	13	2	490	74
21—24	708	184	84	25	17	30	16	1 064	445	386	619	126	12	1 939	587
25—29	1 060	302	125	88	55	82	44	1 756	790	1 101	68	507	34	3 873	1 113
30—34	1 019	283	123	69	45	87	57	1 683	578	982	—	542	59	4 106	929
35—39	1 296	397	171	87	62	113	85	2 211	798	1 125	—	885	67	5 592	1 236
40—44	1 228	373	173	105	61	117	100	2 157	767	996	—	947	59	5 578	1 216
45—49	935	276	133	67	51	97	83	1 642	585	777	—	728	57	4 611	1 000
50—54	536	169	71	37	35	46	34	928	323	429	—	404	36	2 315	474
55—59	356	97	31	21	16	32	20	573	175	292	—	230	19	1 392	270
60—	364	75	30	5	13	18	9	514	145	305	—	163	7	954	193
Kaikki	7 800	2 207	959	511	357	626	449	12 909	4 684	6 579	888	4 545	352	30 892	7 100
Naisia															
Alle 18	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—
18—20	13	—	—	—	—	1	—	14	1	11	2	—	3	19	1
21—24	35	7	3	1	1	2	1	50	18	21	12	6	18	97	23
25—29	119	25	11	3	2	7	3	170	55	79	—	36	64	312	80
30—34	137	21	21	9	5	7	4	204	62	98	—	46	74	409	75
35—39	156	46	26	7	6	21	10	272	89	130	—	93	87	676	136
40—44	180	38	21	14	6	16	14	289	95	137	—	105	80	725	160
45—49	105	34	17	11	11	11	10	199	77	78	—	99	66	544	103
50—54	60	18	12	6	2	6	2	106	44	37	—	52	31	238	53
55—59	31	14	6	1	1	5	7	65	22	23	—	32	22	233	44
60—	39	4	2	1	1	6	—	53	12	27	—	20	9	100	16
Kaikki	876	207	119	53	35	82	51	1 423	475	642	14	489	454	3 354	691

3. Köyhäinhoidon avunsaajat asunto-olojensa mukaan v. 1950

Asuntomuoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
1 huone	476	1 648	109	2 233
2 huonetta	307	491	62	860
3 »	76	86	21	183
4 »	37	37	11	85
Asui asukkina	364	916	21	1 301
» yömajassa	167	70	—	237
» laitoksissa koko vuoden	1 334	2 281	68	3 683
Tuntematon	23	21	3	47
Yhteensä	2 784	5 550	295	8 629

5. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koskevien

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	**5**	**22**	**15**	**81**	**39**	**119**	**42**	**100**
Irtolaishuollon peruste								
Kuljeksiva elämä	4	6	6	7	14	9	11	7
Työn vieroksuminen	—	3	6	8	14	11	9	2
Kerjuu	1	—	—	—	—	—	1	—
Ammattihaureus	—	13	—	66	—	99	—	91
Muu peruste	—	—	3	—	11	—	21	—
Viimeisen huoltotoimenpiteen laatu								
Varoitus	1	1	—	3	6	7	6	8
Kotikuntaan lähettäminen	4	6	5	11	9	2	4	6
Irtolaisvalvonta	—	9	5	19	11	32	18	25
Työlaitos	—	3	5	31	11	48	9	31
Pakkotyö	—	—	—	1	—	4	2	4
Jälkivalvonta	—	2	—	16	2	26	3	24
Ei toimenpidettä	—	1	—	—	—	—	—	2
Syntymäpaikka								
Helsinki	—	5	3	17	16	17	4	17
Espoo ja Helsingin maalaiskunta	—	—	—	2	—	4	1	2
Muut Uudenmaan läänin kaupungit	—	—	1	1	—	2	1	1
» » » maalaiskunnat	1	2	1	10	—	10	4	6
» Suomen kaupungit	—	6	5	21	10	16	6	14
» » maalaiskunnat	4	9	5	30	13	70	26	59
Ulkomaat	—	—	—	—	—	—	—	1
Saanut köyhäinhoitoa v. 1950	1	—	4	9	5	6	7	10
» » ennen huoltoon joutumis-								
mista	—	—	2	10	15	35	14	41
Rikollisuus								
Tuomittu 0 kertaa	5	17	8	53	13	62	7	57
» 1 kerran	—	5	7	28	26	57	35	43

4. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhytaikaisuuden sekä huoltomuodon mukaan v. 1950

Huoltomuoto	Säännöllistä avustusta saaneet				Lyhytaikaista avustusta saaneet [1])				Avunsaajia kaikkiaan
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	
Yksinomaan laitoksissa olleita	707	1 457	11	2 175	593	828	232	1 653	3 828
Yksinomaan yksityishoidossa olleita ..	2	—	—	2	1	—	—	1	3
Yksinomaan kotiavustusta saaneita ..	271	1 348	—	1 619	556	1 019	17	1 592	3 211
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita.....	304	483	1	788	350	415	34	799	1 587
Yhteensä	1 284	3 288	12	4 584	1 500	2 262	283	4 045	8 629

henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1950

35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60 v. —		Kaikki ikäluokat		
Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
38	**77**	**24**	**62**	**28**	**42**	**12**	**25**	**6**	**13**	**9**	**6**	**218**	**547**	**765**
6	3	3	5	5	—	4	1	1	2	2	1	56	41	97
13	4	6	4	10	2	2	3	2	1	2	1	64	39	103
1	—	2	—	2	1	—	—	1	—	—	—	8	1	9
—	70	—	53	—	38	—	21	—	9	—	4	—	464	464
18	—	13	—	11	1	6	—	2	1	5	—	90	2	92
6	8	4	6	2	2	2	2	—	2	2	—	29	39	68
1	2	1	1	1	1	1	—	—	—	1	—	27	29	56
9	22	8	12	13	13	5	8	2	4	3	2	74	146	220
9	24	5	19	7	14	3	5	4	6	3	2	56	183	239
4	4	2	5	1	3	—	2	—	—	—	—	9	23	32
9	17	4	19	4	9	1	8	—	1	—	2	23	124	147
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
10	11	7	7	12	5	2	1	1	3	1	—	56	83	139
2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	10	13
—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	2	8	10
2	2	2	4	1	2	1	3	—	1	1	—	13	40	53
8	18	2	14	7	13	3	3	2	2	—	—	43	107	150
16	43	12	34	8	19	6	16	3	6	7	6	100	292	392
—	1	1	1	—	1	—	2	—	1	—	—	1	7	8
4	3	4	3	8	5	3	4	—	2	3	2	39	44	83
25	38	11	31	19	25	9	17	2	8	9	3	106	208	314
12	39	3	32	7	16	4	12	3	4	3	2	65	294	359
26	38	21	30	21	26	8	13	3	9	6	4	153	253	406

[1]) Ks. tämän kert. s. 153

6. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan v. 1950

Huollossa olleita koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste									Huollossa olleita kaikkiaan		
	Kuljeksiva elämä		Työn vieroksuminen		Kerjuu		Ammattihaureus	Muu peruste				
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	**56**	**41**	**64**	**39**	**8**	**1**	**464**	**90**	**2**	**218**	**547**	**765**
Siviilisääty												
Naimattomia	38	23	33	17	3	—	235	44	—	118	275	393
Naineita	11	9	22	12	2	—	117	32	1	67	139	206
Leskiä	2	5	2	1	—	1	24	2	—	6	31	37
Eronneita	5	4	7	9	3	—	88	12	1	27	102	129
Syntyperä												
Aviosyntyisiä	51	29	58	34	7	1	405	80	2	196	471	667
Aviottomia	5	12	6	5	1	—	56	8	—	20	73	93
Syntyperä tuntematon	—	—	—	—	—	—	3	2	—	2	3	5
Ammattiryhmä												
Virkamiehiä yms.	2	—	4	—	—	—	2	2	—	8	2	10
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	1	2	1	—	—	—	7	1	—	3	9	12
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	5	3	2	2	—	—	30	5	1	12	36	48
Liikehenkilökuntaa:												
a) päällystöä, työnjohtajia	2	2	2	3	—	—	14	5	—	9	19	28
b) työntekijöitä	—	2	2	5	—	—	24	1	—	3	31	34
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	12	21	20	17	3	1	232	38	—	73	271	344
Muita työntekijöitä	32	5	25	6	4	—	60	33	1	94	72	166
Merimiehiä ja kalastajia	1	—	2	1	—	—	1	3	—	6	2	8
Yleisten laitosten palveluskuntaa	1	—	2	1	—	—	3	—	—	3	4	7
Yksityisten palvelijoita	—	4	—	4	—	—	74	—	—	—	82	82
Muun elinkeinon harjoittajia	—	—	1	—	1	—	3	—	—	2	3	5
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	—	2	3	—	—	—	14	2	—	5	16	21

7. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heidän elämäänsä koskevien tietojen mukaan ikäluokittain v. 1950

	Alle 20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40 v. —		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuollossa olleita kaikkiaan	**15**	**1**	**90**	**5**	**373**	**21**	**382**	**35**	**587**	**70**	**1 629**	**206**	**3 076**	**338**	**3 414**
Saanut köyhäinhoitoa v. 1950	1	—	7	1	33	4	52	5	78	8	268	36	439	54	493
Saanut köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumistaan	—	—	9	1	71	11	151	10	281	36	952	115	1 464	173	1 637
Ei ollut saanut köyhäinhoitoa	15	1	81	4	302	10	231	25	306	34	677	91	1 612	165	1 777
Käsitelty irtolaisuudesta (kerjuusta) ennen v. 1950	—	—	—	2	4	6	20	11	24	27	101	77	149	123	272
Ei käsitelty irtolaisuudesta	15	1	90	3	369	15	362	24	563	43	1 528	129	2 927	215	3 142

8. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1950

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60 v. —		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M. sp.
Alkoholistihuollossa olleita kaikkiaan	**15**	**1**	**90**	**5**	**373**	**21**	**382**	**35**	**587**	**70**	**641**	**75**	**501**	**59**	**261**	**34**	**133**	**22**	**93**	**16**	**3 076**	**338**	**3 414**
Alkoholistihuollon peruste																							
Vaarallisuus	—	—	3	—	9	—	7	—	15	1	17	1	8	—	5	—	4	—	1	—	69	2	71
Häiriö tai pahennus	8	1	28	1	109	6	105	14	198	25	224	28	162	28	95	15	33	14	41	10	1 003	142	1 145
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	—	—	3	—	14	—	21	—	39	—	39	1	27	—	11	—	6	—	2	—	162	1	163
Läheisen henkilön rasituksekseksi joutuminen	—	—	5	—	12	1	17	—	18	1	20	1	14	1	3	—	5	—	1	—	95	4	99
Köyhäinhoidon tarve	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	2	—	4	—	—	—	—	—	1	1	11	1	12
Juopumuspidätykset	7	—	51	4	224	14	226	21	315	43	334	44	283	30	146	19	84	8	46	5	1 716	188	1 904
Vapaaehtoisuus	—	—	—	—	4	—	5	—	—	—	5	—	3	—	1	—	1	—	1	—	20	—	20
Huoltotoimenpiteen laatu																							
Varoitus	5	—	26	2	181	11	159	16	212	30	237	18	164	12	91	11	49	5	33	7	1 157	112	1 269
Raittiusvalvonta	7	1	45	3	122	7	109	13	186	26	214	30	164	26	84	13	31	9	30	7	992	135	1 127
Huoltolahoito, täytäntöönpanematon	2	—	13	—	33	2	64	4	84	5	82	7	78	3	37	2	27	3	16	1	436	27	463
Huoltolahoito, täytäntöönpantu	—	—	4	—	14	—	17	—	37	6	43	5	38	6	22	2	9	3	6	—	190	22	212
Jälkivalvonta	1	—	2	—	23	1	33	2	68	3	65	15	57	12	27	6	17	2	8	1	301	42	343
Syntymäpaikka																							
Helsinki	8	1	29	1	115	6	99	5	151	14	148	17	83	10	43	4	19	3	12	2	707	63	770
Espoo ja Helsingin maalaiskunta	1	—	2	—	7	—	7	2	4	—	8	—	8	—	5	—	3	—	1	—	46	2	48
Muut Uudenmaan l:n kaupungit	—	—	3	—	2	—	6	—	15	1	13	1	8	2	5	—	6	1	1	—	59	5	64
Muut Uudenmaan l:n maalaiskunnat	1	—	4	2	27	3	27	—	52	4	59	1	49	5	27	2	16	5	21	3	283	25	308
Muut Suomen kaupungit	2	—	19	1	70	5	72	5	119	16	128	20	112	12	55	4	28	5	16	3	621	71	692
Muut Suomen maalaiskunnat	3	—	32	1	150	7	167	23	235	33	270	35	234	30	125	23	59	7	37	8	1 312	167	1 479
Ulkomaat	—	—	1	—	2	—	4	—	11	2	15	1	7	—	1	1	2	1	4	—	47	5	52
Tuntematon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1

20. Lastensuojelu

Lastesuojelulautakunnan v:lta 1950 antama kertomus [1]) oli seuraavan sisältöinen:

Yleiskatsaus

Kertomusvuonna lastensuojelulautakunnan toiminnassa on havaittavissa kolme huomiota ansaitsevaa erikoispiirrettä. Vuoden kuluessa sosiaalihuollon hallinnosta annettu laki joutui tarkasteltavaksi kaupunginhallituksen asettamassa huolto-organisatiokomiteassa ja komitean mietinnön valmistuttua vuoden lopulla virisi huoltoväen piirissä varsin vilkas pääkaupungin huolto-organisation tarkoituksenmukaisuutta koskenut keskustelu. Vaikka kysymyksen lopullinen ratkaisu siirtyikin seuraavan vuoden puolelle, luonteeltaan asiallinen keskustelu on muodostuva varmaan hedelmälliseksi vastaisen huoltotyön tarkoituksenmukaisuutta ajatellen. Kertomusvuonna tuli voimaan myös laki, jonka mukaan muillakin lastenhuoltolaitoksilla kuin koulukodeilla ja syvemmin vajaamielisten laitoksilla on mahdollisuus saada valtionapua vuotuisiin menoihin valtion talousarvioon kutakin vuotta varten erikseen merkitystä määrärahasta. Kaupungin omistamilta laitoksilta kuitenkin kolmelta hylättiin valtionapu, koska ne puutteellisuuksiensa vuoksi voitiin hyväksyä vain väliaikaisina tarkoitukseensa. Edellisenä vuonna toimintansa aloittanut, kaupungin vastaanottolaitosten vastaista tarvetta ja niiden kehittämistä käsitellyt komitea sai työnsä valmiiksi ja joutui mietinnössään syventymään lasten sijoitukseen vaikuttaviin tekijöihin ja laitosongelmiin tavalla, jonka voi uskoa antavan entistä kestävämmän pohjan lastenhuoltolaitosten rakentamista ja kehittämistä koskeville suunnitelmille.

Huostaanotettujen lasten sijoitusvaikeudet jatkuivat edelleenkin varsinkin pienten ja syvemmin vajaamielisten lasten ryhmissä. Kaupungin omistamiin laitoksiin jouduttiin — tyttöjen koulukotia lukuunottamatta — sijoittamaan jatkuvasti enemmän lapsia kuin vahvistettu kokonaispaikkaluku, eli vuoden lopussa 523, edellytti. Yksityisten lastenkotien ja sijoitusperheiden hoitomaksuja korotettiin kertomusvuoden aikana edelleenkin tuntuvasti.

Lastensuojeluviraston henkilökuntaa voitiin huoneiston ahtaudesta huolimatta jossakin määrin lisätä ja täten tehostaa varsinkin lasten valvontaa. Niinikään varsinkin kesälapsitoiminta huomattavasti laajentui.

Lastensuojelulautakunta

Lautakunnan ja sen eri osastojen kokoonpano. Sosiaaliministeriön tammikuun 7 p:nä 1947 vahvistaman lastensuojeluohjesäännön mukaisesti lautakuntaan kuului puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 7 muuta jäsentä sekä osastoissa käsiteltäviä asioita varten 6 lisäjäsentä ja samoin yhtä monta varajäsentä kuin lautakunnassa oli jäseniä ja lisäjäseniä. Lautakunta ja eri osastot muodostuivat seuraavasti:

Puheehjohtaja:
Manninen, S., toimittaja

Varapuheenjohtaja:
Päivänsalo, V. A., teologian tohtori

Muut jäsenet:
Ylppö, A. H., yliopiston professori
Westerlund, G., hovioik. auskultantti

Varajäsenet:
Heiniö, P. J., ylilääkäri
Lindberg, P., varatuomari

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1951.

Muut jäsenet:
Bruun, E., filosofian maisteri
Ilvesviita, O., kanslianesimies
Tainio, O. K., rouva
Stolt, E., rouva
Suosalmi, M., rouva

Varajäsenet:
Mickwitz, A.-M., filosofian maisteri
Ruuskanen, E., rouva
Valtonen, H., rouva
Ruohonen, R., rouva
Kallio, H., rouva
Lahdensuu, S., lääketieteen tohtori
Huttunen, M., rouva

Lisäjäsenet:
Ruohtula, K., filosofian maisteri
Nuotio, S., sacr. min. kand.
v. Weissenberg, G. K. B., filosofian maisteri
Saarinen, T., rouva
Ristimäki, I., rouva
Jyrkänne, A., rouva

Varalisäjäsenet:
Sinervo, A., johtajatar
Jännes, N., lääketieteen lisensiaatti
Saltzman, K., opettaja
Lampinen, K., valistussihteeri
Karvinen, A., toimittaja
Oksanen, N., opettaja

Lautakunnan jäsenistä Manninen, Päivänsalo, Ylppö, Bruun, Ilvesviita ja Stolt muodostivat samalla lautakunnan alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunnan, johon opettajakunnan edustajana kuului opettaja V. E. Kivisalo ja opettajiston varaedustajana opettaja T. R. Reino.

Kaupunginhallitusta edusti sekä lautakunnassa että koulujen johtokunnassa toimitsija E. Saastamoinen.

Eri osastojen puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi sekä jäseniksi määrättiin seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet:

Turvattomien lasten huolto-osasto:
Päivänsalo, V., puheenjohtaja
Bruun, E., varapuheenjohtaja
Saarinen, T.,
Suosalmi, M.

Suojelukasvatusosasto:
Westerlund, G., puheenjohtaja
Nuotio, S., varapuheenjohtaja
Stolt, E.,
v. Weissenberg, G.

Erityishuolto-osasto:
Ilvesviita, O., puheenjohtaja
Ylppö, A., varapuheenjohtaja
Ruohtula, K.
Jyrkänne, A.

Työhuolto-osasto:
Manninen, S., puheenjohtaja
Tainio, O., varapuheenjohtaja
Ristimäki, I.

Kaupunginhallitusta edusti kaikissa osastoissa toimitsija E. Saastamoinen.

Lääninhallituksen määräämänä jäseninä kuuluivat työhuolto-osastoon invaliidihuoltovirkailija H. Linnomaa ja rehtori T. Laakso sekä näiden varamiehinä insinööri L. Tiitola ja ompelija S. Huotari.

Lastensuojelulautakunnan kokoukset ja tärkeimmät päätökset. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 14 kertaa, jolloin pöytäkirjoihin merkittiin yhteensä 336 (edellisenä vuonna 466) pykälää. Ilmoitusluontoiset asiakirjat, jotka eivät edellyttäneet erillistä lautakunnan päätöstä, merkittiin kokousten väliaikoina kertyneinä ryhminä pöytäkirjan samaan pykälään, asiakirjojen ollessa asianomaisessa kokouksessa nähtävinä.

Lastenhuoltolaitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunta kokoontui vuoden aikana 5 kertaa ja pöytäkirjat sisältävät 21 (25) pykälää. Eri osastojen toimintakertomus seuraa tuonnempana.

Lautakunnan käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

Lastenhuoltolaitosten tilitysvuokrien tarkistus. Kaupungin v:n 1950 talousarvioon oli merkitty eräiden valtionapua nauttivien laitosten tilitysvuokra 100 % korkeampana kuin aikaisemmin. Sen johdosta lautakunta esitti [1]) kaupunginhallitukselle, että tilitysvuokria tarkistettaisiin, koska valtionapua voitiin saada niistä vain entisten arvojen mukaan, ja näin ollen jäisi osa tilitysvuokria valtionapua vaille. Kaupunginhallitus hyl-

[1]) Lastens. lk. 14 p. helmik. 14 §.

käsi esityksen ja kehoitti sosiaaliministeriöltä anomaan vuokra-arvojen korottamista. Sosiaaliministeriö ilmoitti, ettei se toistaiseksi voi hyväksyä tilityksissä korkeampia vuokra-arvoja, mutta että vuokra-arvojen yleinen korotus on tekeillä valtionviranomaisten taholla.

Pienten lasten sijoituskysymys. Helsingin diakonissalaitoksen anomusta puoltaen lautakunta päätti [1]) esittää, että kaupunki myöntäisi anojalle 616 000 mk:n kertakaikkisen avustuksen ja 1 200 000 mk:n korottoman lainan Tallkulla-nimisen rakennuksen kunnostamiseksi 30 paikkaa käsittäväksi pientenlasten osastoksi, jolloin kaupunki yksin saisi 10 vuoden aikana sijoittaa lapsia siihen.

Ryttylän palosuojeluohjeet. Ryttylän koulukodin huomattavan kaupungin omaisuuden turvaamiseksi tulipalon vaaralta lautakunta hyväksyi [2]) koulukotia varten palosuojeluohjeet, jotka Uudenmaan läänin palotarkastaja ja kaupungin palopäällikkö olivat tarkastaneet ja jotka edellyttävät erikoisen palomestarin ja hänen apulaisensa kouluttamista ja henkilökunnan paloharjoitusten pitoa.

Toivolan koulukodin rakennusohjelma. Kun osoittautui tarpeelliseksi laatia kokonaisrakennusohjelma koulukodin uutta laitosta varten, lautakunta päätti [3]) esittää kaupunginhallitukselle, että valtuuston tammikuun 19 p:nä 1949 hyväksymästä koulu- ja osastorakennussuunnitelmasta toteutettaisiin tässä vaiheessa ainoastaan koulurakennuksen rakentaminen ja rakennustoimiston tehtäväksi annettaisiin laatia suunnitelma kolmen 2-kerroksisen osastorakennuksen sijoittamisesta Toivolan harjualueelle. Piirustusluonnokset valmistuivat kertomusvuoden lopulla. Rakennustöiden aloittaminen ja kertomusvuoden talousarvioon varattu 20 milj. mk:n siirtomääräraha siirtyivät v:een 1951.

Tuberkuloottisten kotien lasten kesävirkistys. Kaupungin tuberkuloosilääkärin aloitteesta lautakunta käsitteli edellä mainittua asiaa periaatteessa lastensuojelukysymyksenä, johon voidaan soveltaa lastensuojelulain 8 §:n 1 mom. d)-kohdan määräyksiä kodista, jossa lasta uhkaa terveyden puolesta vaara, ja päätti [4]) esittää kaupunginhallitukselle, että tarkoitukseen myönnettäisiin lisää varoja 300 000 mk. Näin tapahtuikin.

Laitosopettajien lomaedut. Asia tuli lautakunnan käsiteltäväksi Toivolan koulukodin opettajien anomuksen johdosta, jossa pyydettiin toimenpiteitä laitoksen opettajien kesäloman pidentämiseksi yhdenmukaisesti kaupungin kansakoulujen opettajien lomien kanssa kevätlukukauden päättymisestä syyslukukauden alkuun. Lautakunta totesi [5]), että laitoksissa palvelevat kansakoulunopettajat ovat virkasäännön alaisia, joka määrää kunkin viranhaltijan vuosiloman pituuden, minkä vuoksi esitys loma-ajan muuttamisesta raukesi. Sensijaan lautakunta ilmoitti käsityksenään, että laitosopettajien työmäärä ja vastuu ovat siinä määrin poikkeavia muiden kansakoulunopettajien tehtävistä ja vastuusta, ettei heidän asettamistaan samaan palkkaluokkaan muiden opettajien kanssa voida pitää oikeudenmukaisena ja esitti kysymyksen tältä osalta lastenhuoltolaitoskomitean käsiteltäväksi.

Lastenkotien valtionapu. Kertomusvuonna huhtikuun 1 p:nä voimaan tulleen lastenkotien valtionavusta annetun lain nojalla sosiaaliministeriö hyväksyi muut kaupungin omistamat lastenhuoltolaitokset käytettäviksi tarkoitukseensa ja oikeutetuiksi valtionapuun, paitsi Malmin, Reijolan ja Kullatorpan lastenkoteja sekä Toivolan koulukotia, jotka laitoksissa esiintyvien puutteellisuuksien vuoksi hyväksyttiin ainoastaan väliaikaisina käytettäviksi. Myöhemmin ministeriö hyväksyi vielä Malmin lastenkodin valtionapuun oikeuttavaksi laitokseksi. Tässä yhteydessä lautakunta joutui vahvistamaan [6]) sosiaaliministeriön päätösten mukaisesti korkeimmaksi hoitopaikkaluvuksi Reijolassa 34, Kullatorpassa 25, Malmilla 37 ja Toivolassa 60.

Paikallisasiamiesten palkkiot, jotka heinäkuun 1 p:ään saakka olivat lasten valvonnasta 800 mk lasta ja vuotta kohden sekä uuden sijoituskodin hankkimisesta 400 mk, päätettiin [7]) korottaa mainitusta päivästä lukien vastaavasti 1 000 mk:aan ja 500 mk:aan.

Kaupungin sosiaalihuollon hallinto. Edellisenä vuonna asetettu huolto-organisatiokomitea sai kertomusvuonna mietintönsä valmiiksi. Mietinnön johdosta vuoden lopulla antamassaan lausunnossa lautakunta, katsoen mm. siihen, ettei vielä ole yhteistä sosiaalivirastotaloa, päätti esittää, että sosiaalihallinnon organisatioon edelleenkin olisi jätettävä kolme erillistä päätösvaltaelintä, huoltolautakunta, lastensuojelulautakunta ja lastentar-

[1]) Lastens. lk. 14 p. helmik. 34 §. — [2]) S:n 4 p. huhtik. 11 §. — [3]) S:n 4 p. huhtik. 17 §. — [4]) S:n 9 p. toukok. 3 §. — [5]) S:n 9 p. toukok. 22 §. — [6]) S:n 4 p. heinäk. 20 §. — [7]) S:n 8 p. elok. 13 §.

hain johtokunta. Kuitenkin olisi niitä muodostettaessa otettava huomioon sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain 5 §:n 2 kappaleen määräys siitä, että näihin elimiin tulee yhteisiä jäseniä ja että kunkin elimen puheenjohtajalla on oikeus olla saapuvilla toisten kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun, muttei päätöksen tekoon.

Huostaan otettujen lasten rippikouluvaatetus. Hintojen jatkuvan nousun takia lautakunta päätti [1]) oikeuttaa osastot v:n 1951 alusta myöntämään huostassa olevien lasten rippikouluvaatetukseen 6 000 mk sekä jalkineisiin 2 000 mk.

Hyvösen lastenkodin hallinto. Kaupunginvaltuuston kehoitettua v. 1949 lautakuntaa harkitsemaan Hyvösen lastenkodin kokonaan kaupungin hallintoon ottamista ja lastenhuoltolaitoskomitean ehdotettua mietinnössään laitoksen hallinnon siirtämistä lastensuojelulautakunnalle lautakunta päätti [2]) tehdä asiasta esityksen kaupunginhallitukselle, koska Hyvösen lastenkoti oli jo useana vuonna tullut toimeen ainoastaan kaupungin runsaan avustuksen varassa. Esitys johti myönteiseen ratkaisuun v:n 1951 puolella.

Tilapäisateria- ja yöpymismaksut. Jatkuneen inflation johdosta lautakunta päätti [3]) esittää, että lastenhuoltolaitoksiin virkamatkoja tekeviltä viranhaltijoilta ja ulkopuolisilta vierailijoilta perittäisiin tilapäisruokailusta 80 mk aamiaisesta ja päivällisestä kerralta ja yöpymisestä 150 mk vuorokaudelta. Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen ulkopuolisten vierailijoiden osalta, mutta määräsi kaupungin viranhaltijoiden osalta, että kaupunginlaitosten on annettava heille ruoka ja majoitus maksutta, jolloin viranhaltijat eivät ole oikeutettuja päivärahaan.

Ruotsinkielisten lasten sijoituskysymys. Sen johdosta, että lastenhuoltolaitoskomitea oli pitänyt tarpeellisena pienehkön vastaanottolaitoksen perustamista ruotsinkielisiä lapsia varten ja Barnavårdsföreningen i Finland niminen yhdistys oli ilmoittanut, että sen uuteen lastenkotirakennukseen kaupunki voisi perustaa 12-paikkaisen 2—16-vuotiaiden ruotsinkielisten lasten vastaanottokodin, lautakunta teki [4]) tästä kaupunginvaltuustolle esityksen, joka johti tulokseen.

Hoitopaikkojen varaaminen Lasten linnasta. Kaupunginhallituksen pyydettyä lautakunnan lausuntoa Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton aloitteesta, jossa tarjotaan kunnille oikeutta merkitä hoitopaikkoja erityishoitoa tarvitseville lapsille Lasten linnasta, lautakunta esitti [5]) tarjouksen hylkäämistä, koska tarjouksen mukaiset sijoituskustannukset olisivat ratkaisevasti ylittäneet lastensuojelutapauksista suoritetut korkeimmatkin maksut.

Lastensuojeluviraston ja lastenhuoltolaitosten henkilökunnan sairaus- ja synnytysloma-anomuksia lautakunta käsitteli yhteensä 81 (edellisenä vuonna 77).

Edellä mainittujen esitystensä lisäksi antoi lautakunta sosiaaliministeriön ja kaupunginhallituksen pyynnöstä kertomusvuonna 11 (12) eri lausuntoa, joista useimmat koskivat lasten- ja nuorisonhuoltoon anottuja avustusmäärärahoja.

Oman erikoisryhmänsä muodostivat sosiaaliministeriön lastensuojelutoimistolle annetut 31 (66) lausuntoa, jotka koskivat erinäisten helsinkiläislasten luovuttamista ottolapsiksi Ruotsiin ja Tanskaan.

Lastensuojeluvirasto

Toimistot. Lastensuojeluvirasto jakaantui ohjesäännön mukaisesti kuuteen toimistoon seuraavasti:

1. Yleinen eli hallinnollinen toimisto, jonka tehtävänä oli valmistella lastensuojelulautakunnan käsiteltäväksi ja panna täytäntöön kunnallisen lastensuojelun ja -huollon sekä muiden siihen liitettyjen huoltoalojen yleiset hallinto- ja talousasiat sekä valvoa lastenhuoltolaitosten toimintaa. Toimiston johtajana sekä samalla koko lastensuojeluviraston toimitusjohtajana toimi hovioikeuden auskultantti A. E. Heiskanen. Lautakunnan sihteerinä oli sosionomi E. Stenholm.

2. Turvattomien lasten huoltotoimisto eli lastenhuoltotoimisto, jonka asiat käsiteltiin turvattomien lasten huolto-osastossa. Toimiston tehtävänä oli valmistella ne tapaukset, joissa lapsen yhteiskunnallisen suojelun ja hoidon tarve aiheutui lastensuojelulain 8 §:n 1 momentin a), b), c) ja d) kohdissa mainituista syistä, sekä toimeenpanna osaston päätökset. Lisäksi toimiston tehtäviin kuului lastensuojelulain

[1]) Lastens. lk. 14 p. marrask. 19 §. — [2]) S:n 12 p. jouluk. 9 §. — [3]) S:n 10 p. lokak. 19 §. — [4]) S:n 10 p. lokak. 20 §. — [5]) S:n 12 p. jouluk. 8 §.

VI luvun edellyttämä kasvattilasten valvonta, äitiensä luona hoidettavien aviottomien lasten hoidon valvonta [1]), nuorten kotiapulaisten valvonta, lisäksi kesävirkistyksen järjestäminen vähävaraisten perheiden lapsille sekä lausuntojen antaminen viranomaisille lasten holhousta ja hoitoa koskevissa asioissa. Toimiston johtajana oli lastenhuollontarkastaja, filosofian maisteri M. Törnudd.

3. Suojelukasvatustoimiston tehtävänä oli valmistella suojelukasvatusosastolle esitettäviksi ne asiat, joissa lapsen tai nuoren henkilön yhteiskunnallisen suojelun ja hoidon tarve aiheutui lastensuojelulain 8 §:n 1 momentin e) kohdassa tai 8 §:n 2 momentissa mainituista syistä, niin myös suorittaa ne tehtävät, jotka nuoria rikoksentekijöitä koskevissa säännöksissä on lastensuojelulautakunnalle määrätty. Toimiston johtajana oli nuorisonhuoltaja, filosofian maisteri K. Helasvuo.

4. Aviottomien lasten huoltotoimisto eli lastenvalvojan toimisto, jonka tehtävänä oli hoitaa kaikki ne tehtävät, jotka avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetussa laissa ja näiden lasten valvontaa koskevassa asetuksessa on lastenvalvojalle määrätty, kuin myös asianomaisen lapsen huoltajan tai huoltoviranomaisen pyynnöstä tapahtuva asumus- ja avioerolasten hoidon ja kasvatuksen sekä taloudellisien etujen valvonta. Toimiston päättävänä elimenä oli lautakunnan asettama erityishuolto-osasto. Toimiston johtajana oli lastenvalvoja, varatuomari A. Koskenkylä apunaan apulaislastenvalvoja, hovioikeuden auskultantti E. Tynkkynen.

5. Äitiysavustus- ja perhelisätoimisto, joka valmisteli perhelisälain ja äitiysavustuslain mukaiset asiat erityishuolto-osastolle esiteltäviksi ja jonka tehtävänä lisäksi oli täyttää näissä laeissa ja niiden täydennyssäännöksissä lautakunnalle määrätyt tehtävät sekä järjestää ja valvoa pikkulastenhoidon neuvontaa ja äitiyshuoltoa. Toimiston hoitajana toimi rouva. S. Hiisivaara-Mörk.

6. Työhuoltotoimisto, jonka tuli valmistella sotaorpojen ja sotaleskien työhuoltolakien, invaliidihuoltolain ja ammattiopintojen avustamisesta annetun lain edellyttämät asiat työhuolto-osastolle esiteltäviksi ja muuten täyttää näissä laeissa ja niiden täydennyssäännöksissä lautakunnalle määrätyt tehtävät. Toimiston johdosta vastasi työ- ja opintohuoltaja, insinööri A.-L. Levanto.

Muut toimistot, paitsi yleinen toimisto, selostavat jäljempänä lähemmin toimintaansa.

Kassa-, tili- ja perimisasiat hoiti yhteinen huoltotoimen kassa- ja tilitoimisto sekä asiamiesosasto.

Henkilökunta. Kertomusvuoden alussa oli lastensuojelun palveluksessa 228 sääntöpalkkaisesti sekä 67 tilapäisesti palkattua eli yhteensä 295 viranhaltijaa. Vastaavat luvut olivat vuoden päättyessä 227, 69 ja 296. Henkilökunnasta oli vuoden alussa 50 sääntöpalkkaista ja 16 tilapäistä ja vuoden päättyessä 51 sääntöpalkkaista ja 16 tilapäistä lastensuojeluviraston sekä loput laitosten palveluksessa.

Toimistotyö. Lastensuojeluvirastosta lähetettiin kertomusvuoden aikana 42 756 kirjelmää (edellisenä vuonna 43 330). Näistä oli hallinnollisen toimiston 1 545 (1 599), turvattomien lasten huoltotoimiston 6 344 (6 330), suojelukasvatustoimiston 4 640 (5 489), aviottomien lasten huoltotoimiston 12 451 (13 902), äitiysavustus- ja perhelisätoimiston 8 860 (10 304) ja työhuoltotoimiston 8 916 (5 706).

Lastenhuoltolaitokset

Kertomusvuonna olivat kaupungin omistuksessa seuraavat lastenhuoltolaitokset:

Sofianlehdon pikkulastenkoti, jossa eri osastoilla on yhteensä 100 hoitopaikkaa 0—2 vuoden ikäisille normaalilapsille. Syyskuun 9 p:nä 1948 paikkojen lukumäärää lisättiin väliaikaisesti 15:llä. Kodin johtajana toimi terveyssisar L. Härmälä apunaan 35 sääntöpalkkaista ja 15 tilapäistä viranhaltijaa.

Reijolan lastenkoti, jossa eristysosastoineen on 34 hoitopaikkaa, on tarkoitettu lastentarhaiässä oleville normaalikykyisille lapsille. Kodin johtajana toimi neiti M. Ritvanen apunaan 10 sääntöpalkkaista ja 5 tilapäistä viranhaltijaa.

Kullatorpan lastenkodissa hitaasti kehittyviä ja sairaalloisia lastentarhaikäisten kehitystasolla olevia lapsia varten on 25 hoitopaikkaa. Kodin johtajana oli neiti A. Orola. Lisäksi oli laitoksen palveluksessa 9 sääntöpalkkaista ja 5 tilapäistä viranhaltijaa.

[1]) Lastens. lk. 19 p. lokak. 1948 27 §.

Malmin lastenkoti on tarkoitettu normaalilapsia varten ja sen paikkaluku on 37. Kodin johtajana oli neiti E. Hytönen apunaan 11 sääntöpalkkaista ja 5 tilapäistä viranhaltijaa.

Nukarin lastenkoti syvemmin vajaamielisiä lapsia varten. Hoitopaikkoja on laitoksessa 30. Kodin johtajana oli neiti R. Ojalainen apunaan 10 sääntöpalkkaista ja 3 tilapäistä viranhaltijaa.

Toivolan koulukoti Helsingin kaupungin Pakilassa omine maatalouksineen on tarkoitettu enintään 60 apukouluasteella olevalle, käytökseltään moitteettomalle lapselle. Laitoksessa toimi suomenkielinen ala- ja yläkansakoulu. Koulukodin johtajana toimi opettaja V. Ilasmaa. Muuta henkilökuntaa oli 23 sääntöpalkkaista ja 8 tilapäistä viranhaltijaa.

Ryttylän koulukoti omine maatiloineen, Hausjärven pitäjässä, voi ottaa vastaan 75 yläkansakoulun ja jatkokoulun ikäasteella olevaa suomenkielistä poikaa. Tämän koulukodin toiminnassa on kiinnitetty erikoista huomiota mahdollisimman monipuolisen ja tehokkaan ammattiopetuksen järjestämiseen. Laitoksen johtajana toimi kansakoulunopettaja M. E. Sutinen apunaan 33 sääntöpalkkaista ja 4 tilapäistä viranhaltijaa.

Toivoniemen koulukoti siihen kuuluvine maatiloineen, Lohjan pitäjässä, on tarkoitettu 26 kansakoulu- ja jatkokouluiässä olevalle suomenkieliselle tytölle. Laitoksen johtajana, joka osallistui myös opetukseen, toimi opettaja H. Laaksonen apunaan 8 sääntöpalkkaista ja 2 tilapäistä viranhaltijaa.

Tavolan koulukoti Nummen pitäjässä on tarkoitettu enintään 25 kehityksensä puolesta apukouluasteella olevalle suomenkieliselle pojalle. Laitoksen oppilasasuntolassa oli 20 sijaa. Osa oppilaista oli sijoitettu täysihoitoon laitoksen lähellä oleviin yksityisiin perheisiin. Koulukodin johtajana ja samalla opettajana toimi opettaja J. Jokinen apunaan 3 sääntöpalkkaista viranhaltijaa. Laitoksen toiminta lopetettiin toukokuun 31 p:nä ja oppilaat siirrettiin Ryttylän koulukotiin Alatalo-nimiseksi osastoksi.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti sijaitsee Sofianlehdossa. Edellinen näistä toimii havainnoimislaitoksena kouluikäisten lasten vastaisiin hoitopaikkoihinsa sijoittamista varten, jota paitsi käytökseltään moitteettomat lapset voivat sen koululaisosastolla asuen käydä kaupungin kansa- ja ammattikouluissa. Ammattioppilaskoti taasen tarjoaa asunnon ja hoitoa sellaisille lautakunnan alaisista laitoksista kaupunkiin käsityöläisoppiin tai tehtaiden työpajoihin siirtyville pojille, joilla ei ole kunnollista omaa kotia ja jotka eivät yksin jätettyinä voisi vielä tulla elämässä omin neuvoin toimeen. Vastaanottokodissa oli yhteensä 100 ja ammattioppilaskodissa 36 hoitopaikkaa. Kummankin laitoksen johtajana toimi opettaja M. Tuokko apunaan 26 sääntöpalkkaista ja 8 tilapäistä viranhaltijaa.

Hyvösen lastenkoti, jonka omistaa samanniminen säätiö, mutta joka on kaupungilta useana vuonna saanut avustusta toimintansa tukemiseksi, toimi 33 paikkaisena Kotkankadun talossa n:o 14—16. Kodin hallintoa on valvonut lastensuojelulautakunnan kolmeksi vuodeksi asettama johtokunta, johon kertomusvuonna kuuluivat talousneuvos M. Sillanpää puheenjohtajana sekä muina jäseninä kanslisti Y. A. Aittokoski, tarkastaja E. Borenius, varatuomari M. Mustakallio ja professori A. Ylppö. Kodin johtajattarena toimi neiti I. Siirala apunaan 9 muuta toimenhaltijaa. Kodin kaikki hoidokit olivat lastensuojelulautakunnan sinne sijoittamia. — Laitos siirtyy kaupungin lastenkodiksi v:n 1951 alusta lukien.

Ent. Bengtsårin koulukodin tila Bromarvin pitäjässä oli kertomusvuonna edelleenkin lautakunnan hallinnassa. Tilalla harjoitettiin maanviljelystä kaupungin laskuun, suoritettiin jatkuvasti viljelysmaiden perusparannuksia ja metsänraivauksia sekä tilalla olevien rakennusten kunnostamistöitä. Tilalla oli myös kertomusvuonna nuorisotyölautakunnan järjestämiä nuorison kesäleirejä.

Lastenhuoltolaitosten toiminta. Sen lisäksi, mitä muualla eri yhteyksissä on esitetty lastenhuoltolaitoksista, mainittakoon, että laitosten välittömästä johdosta vastasi asianomainen laitoksen johtaja. Laitosten yleisvalvonnan suoritti toimitusjohtaja. Kasvatuksellisesta valvonnasta huolehti lastenkotien ja Toivolan koulukodin osalta lastenhuollontarkastaja ja muitten koulukotien osalta nuorisonhuoltaja.

Tietopuolinen opetus koulukotien kouluissa oli järjestetty pääasiallisesti pääkaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia noudattaen. Jatko-opetukseen sisältyvillä käytännöllisillä oppiaineilla oli oma, niitä varten laadittu ohjelmansa. Ruotsinkielisiä luokkia ei lautakunnan hallintoon kuuluvissa kouluissa ollut, sillä verraten harvalukuiset

ruotsinkieliset hoidokit voivat käydä vastaanottokodissa asuen kaupungin ruotsinkielisissä kansakouluissa. Opetuksen tarkastuksesta koulukodeissa huolehti Helsingin kaupungin kansakoulujentarkastaja.

Terveydenhoitotarkastukset laitoksissa hoiti lautakunnan lääkäri, lääketieteen lisensiaatti P. Leisti ja hänen virkavapautensa aikana maaliskuun 1 p:stä kesäkuun 30 p:ään lääketieteen lisensiaatti T. Autere. Kaupungin lastenpsykiatri, lääketieteen lisensiaatti M. Selvänne-Varheenmaa teki kertomusvuonna useita tarkastusmatkoja lautakunnan alaisiin laitoksiin. Lasten terveydentilasta mainittakoon lautakunnan lääkärin kertomuksesta poimittuna seuraavaa:

Kertomusvuoden aikana oli lastenhuoltolaitoksissa hoidettujen lasten yleinen terveydentila huomattavasti parempi kuin edellisinä vuosina. Vaikka oheinen sairaustilasto ei lukumääräisesti osoita kovin suurta alenemista, oli tautitapausten laatu useimmiten hyvin lievää. Sofianlehdon pikkulastenkodissa vuoden aikana hoidossa olleista lapsista (282 lasta) kuoli 6, joista 3 sairaalaan siirrettynä. Kuolemansyyt olivat 1 tapauksessa synnynnäinen kehityshäiriö, 1 tuberkuloottinen aivokalvontulehdus, 1 ripuli, 2 ripuli-keuhkokuumetta ja 1 keuhkokuume.

Ruokinta- ja vaatetustilanne parani jatkuvasti. Laitosten sisäisessä hoidon järjestelyssä ei esiintynyt mitään mainittavaa huomauttamista. Jatkuva tilanahtaus edelleenkin vaikeutti täysin tyydyttävää hoidon järjestelyä etenkin Sofianlehdon pikkulastenkodin osalta. Reijolan rakennuksen huono kunto ja huoneiden kylmyys ovat tuottaneet haittoja. Vajaamielisten tai muuten sopeutumattomien lasten sijoittaminen normaalilasten joukkoon haittasi muutamien lastenkotien kasvatustyötä.

Eri sairaustapausten lukumäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

Tautiryhmä	Sofianlehto	Reijola	Kullatorppa	Malmi	Nukari	Ryttylä	Toivoniemi	Tavola	Toivola	Vastaanotto- ja ammatti-oppilaskoti	Yhteensä
Hengitystiekatarrit	133	17	23	21	16	23	—	5	25	93	356
Ripuli	112	10	2	—	10	4	—	—	—	1	139
Paiseet	48	2	—	4	35	20	—	1	5	2	117
Korvatulehdukset	54	6	—	1	1	20	—	—	—	2	84
Angina	65	—	—	1	—	8	—	—	—	6	80
Ihottuma	48	—	1	2	24	5	—	—	—	3	83
Silmätulehdukset	22	—	—	—	—	8	—	—	3	2	35
Vesirokko	—	18	11	—	—	—	—	—	2	1	32
Tulirokko	2	11	—	2	—	5	—	—	—	10	30
Tapaturmat	—	—	—	3	3	15	2	1	10	4	38
Sikotauti	—	—	—	17	—	—	—	—	—	2	19
Tuhkarokko	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	18
Keuhkokuume	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	13
Hinkuyskä	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Suutulehdus	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	4
Tuberkuloosi	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	3
Muut taudit	—	—	—	—	7	5	—	1	2	1	16
Yhteensä	499	64	42	53	114	114	2	8	48	127	1 071

Turvattomien lasten huoltotoimisto

Lukuunottamatta kasvattilapsia ja kesäksi maalle toimitettuja jätettiin turvattomien lasten huoltotoimistolle kertomusvuoden kuluessa 2 349 (2 629) ilmoitusta ja virka-apupyyntöä. Virka-apupyynnöt koskivat useimmissa tapauksissa lausunnon antamista holhousasioissa, joita oli 38 (29) ja adoptioasioissa, joita oli 59 (57), joista viimeksi mainituista 14 koski aviolapsia, muut aviottomia, sekä muissa lasten kotiolojen selvitystä koskevissa asioissa. Ilmoitukset jakaantuivat ilmoituksen tekijän, ilmoituksen syyn ja sen aiheuttamien toimenpiteiden mukaisesti seuraavasti:

	0—1 v.		2—6 v.		7—15 v.		Yli 16 v.		Kaikkiaan		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Ilmoituksen tekijä											
Huoltoviranomainen	9	13	28	33	28	23	1	2	66	71	137
Terveydenhoitoviranomainen	46	37	54	32	14	9	—	—	114	78	192
Kouluviranomainen	—	—	1	1	12	10	—	—	13	11	24
Poliisiviranomainen	9	8	17	10	10	16	—	—	36	34	70
Muut viranomaiset	3	10	36	37	68	64	1	—	108	111	219
Lastensuojelujärjestö	20	15	26	22	10	16	—	—	56	53	109
Lastensuojeluviraston virkailijat	7	1	24	27	40	40	—	—	71	68	139
Vanhemmat	135	107	167	168	133	61	—	—	435	336	771
Yksityiset henkilöt	58	40	146	147	154	142	1	—	359	329	688
Yhteensä	287	231	499	477	469	381	3	2	1 258	1 091	2 349
Ilmoituksen syy											
Lapsen:											
sairaus	11	7	6	12	3	3	—	—	20	22	42
raajarikkoisuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
aistiviallisuus	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	2
vajaamielisyys ja mielisairaus	5	2	14	20	31	26	—	—	50	48	98
muu henkinen poikkeavuus	—	—	—	2	6	—	—	—	6	2	8
Isän, äidin tai molempien:											
kuolema	2	2	11	4	10	11	1	—	24	17	41
sairaus	96	74	132	117	39	9	—	—	267	200	467
lapsen hylkääminen	7	1	10	12	3	6	—	—	20	19	39
huolimattomuus, työhaluttomuus	14	14	50	53	45	27	—	2	109	96	205
työolot	7	4	5	6	3	2	—	—	15	12	27
asuntovaikeudet	88	67	58	56	35	25	—	—	181	148	329
juoppous	13	7	58	31	44	29	—	—	115	67	182
irtolaisuus	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
vapausrangaistus	1	7	2	3	2	—	—	—	5	10	15
lapsen pahoinpitely	1	3	12	6	15	6	—	—	28	15	43
muu kasvatuskyvyn puute	4	2	32	30	53	35	—	—	89	67	156
Lapseen kohdistuva siveellisyysrikos yms.	—	—	3	6	2	12	—	—	5	18	23
Muu syy	37	41	106	119	177	190	1	—	321	350	671
Yhteensä	287	231	499	477	469	381	3	2	1 258	1 091	2 349
Toimenpide											
Varoitus	4	3	22	8	29	15	—	—	55	26	81
Suojeluvalvonta	1	—	6	2	5	5	—	—	12	7	19
Epätäydellinen huostaanotto	19	23	54	48	16	20	1	—	90	91	181
Huostaanotto:											
hylkäämisen tai vanhempien kuoleman perusteella	5	1	13	10	10	12	—	—	28	23	51
sopimuksen perusteella. vastoin vanhempien tahtoa	95	72	88	83	31	35	—	—	214	190	404
	2	—	8	3	1	4	—	—	11	7	18
Lausunnot eri viranomaisille	2	4	26	21	35	37	—	—	63	62	125
Muut toimenpiteet	27	24	85	91	115	105	2	2	229	222	451
Ei toimenpiteitä	132	104	197	211	227	148	—	—	556	463	1 019
Yhteensä	287	231	499	477	469	381	3	2	1 258	1 091	2 349

Huostaanotetut lapset. Turvattomien lasten huoltotoimiston luetteloissa oli kertomusvuoden aikana yhteensä 2 163 (2 109) turvatonta, oman kodin ulkopuolella kasvatettavaa lasta, joista suurin osa eli 1 541 (1 345) lasta oli sijoitettu yksityishoitoon, nimittäin 788 (659) yksityisiin perheisiin ja 753 (686) yksityisiin lastenkoteihin. Kaikista huostassa olevista lapsista oli 236 (216) eli 10.9 % (10.2 %) ruotsinkielisiä ja 15 (12) eli 0.7 % (0.6 %) vieraskielisiä. Kertomusvuoden aikana otettiin osaston huostaan 776 (801) lasta ja poistettiin 731 (722) lasta, joten toimiston luetteloihin v:een 1951 jäi 1 432 (1 387) lasta.

Eri sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 77 lasta 5 986 päivää, näistä yksinomaan sairaalahoitoa saaneita oli 11 lasta, 2 180 hoitopäivää. Seuraavaan vuoteen jäi sairaaloihin 12 lasta.

Vajaakykyisiä tai poikkeuksellisia lapsia oli eri laitoksissa vuoden päättyessä 309, yksityisissä hoitokodeissa 23 lasta.

Huoltoa suunniteltaessa pyydettiin psykiatrin tai psykologin lausunnot kaupungin lastenpsykiatrin ja koulupsykologien toimistoista, Malmin kasvatusneuvolasta ja Samfundet Folkhälsanin mentaalihygienisesta neuvolasta, yhteensä 98 (70) tapauksessa.

Poikkeuksellisten lasten lukumäärä ja sijoituspaikat selviävät seuraavasta yhdistelmästä:

Sijoituspaikka	Poikkeuksellisia lapsia									Huoltopäiviä	
	Jäljellä v:sta 1949		Uusia		Yhteensä	Eronneita		Jäljellä v:een 1951		Kaikkiaan	Keskim. hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä		Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä		
Aistiviallisten laitokset	2	—	—	2	4	—	—	2	2	1 203	300.8
Kaatumatautisten huoltolaitokset	5	1	—	—	6	—	—	5	1	2 190	365.0
Vajaamielisten laitokset	47	45	3	5	100	4	5	46	45	33 927	339.3
Heikkomielisten lasten lastenkodit	56	25	1	1	83	9	2	48	24	26 803	322.9
Ongelmalasten hoito- ja tarkkailukodit	—	1	3	1	5	—	2	3	—	676	135.2
Sairaalat	7	2	—	3	12	4	3	3	2	2 716	226.3
Tavalliset lastenkodit	58	50	17	3	128	15	8	60	45	38 634	301.8
Yksityisperheet Helsingissä	2	3	—	2	7	—	—	2	5	2 161	308.7
» muualla	8	7	—	3	18	2	—	6	10	5 506	305.9
Yhteensä	185	134	24	20	363	34	20	175	134	113 816	313.5

Kaikista vajaakykyisistä lapsista oli syvemmin vajaamielisiä 168, heikkomielisiä 151 ja muuten poikkeavia 44.

Kaupungin omiin laitoksiin sijoitetuista lapsista oli 85 syvemmin vajaamielisiä, 97 heikkomielisiä ja 17 muuten poikkeavia.

Hoidokkien vaihtuminen kaupungin lastenkodeissa v:n 1950 aikana selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Sofianlehdon pikkulastenkoti	Reijolan lastenkoti	Kullatorpan lastenkoti	Malmin lastenkoti	Nukarin lastenkoti	Toivolan koulukoti	Vastaanottokodin koululaisosasto	Yhteensä
V:sta 1949 hoitoon jääneitä	112	33	36	38	31	75	52	377
V. 1950 hoitoon otettuja	170	105	10	29	3	13	70	400
Yhteensä	282	138	46	67	34	88	122	777
Näistä:								
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen sijoitettiin:								
yksityishoitoon	20	15	3	6	—	2	16	62
toiseen lastenkotiin	44	26	7	—	—	3	15	95
sairaalaan	2	1	—	—	1	—	2	6

Jatkoa

	Sofianlehdon pikkulastenkoti	Reijolan lastenkoti	Kullatorpan lastenkoti	Malmin lastenkoti	Nukarin lastenkoti	Toivolan koulukoti	Vastaanottokodin koululaisosasto	Yhteensä
b) Toimiston hoidosta poistettuina luovutettiin:								
vanhempainsa hoitoon	81	55	—	17	1	3	26	183
toiseen maksuttomaan hoitoon	5	3	—	4	—	3	13	28
toisen kunnan hoitoon	5	3	—	1	—	1	1	11
muihin lastenhuoltolaitoksiin	—	—	—	—	—	4	2	6
kuoli	6	—	—	—	—	—	—	6
poistettiin muista syistä	—	—	—	—	—	2	8	10
Poistettuja yhteensä	163	103	10	28	2	18	83	407
V:een 1951 jääneitä	119	35	36	39	32	70	39	370

Yksityishoitoon sijoitetut lapset. Yksityisiin lastenkoteihin ja yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista. V. 1950 hoitoon otettujen ryhmään voi sama lapsi sisältyä useampaan kertaan, jos hän vuoden aikana on ollut useammassa hoitopaikassa. Näin on asianlaita maaseudulle yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuun 4 lapseen, Helsinkiin yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuun 3 lapseen, Helsinkiin yksityisiin perheisiin sijoitettuun 4 lapseen ja maaseudun yksityisiin perheisiin sijoitettuun 8 lapseen nähden.

	Yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuja lapsia		Yksityisiin perheisiin sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsinkiin	Maaseudulle	Helsinkiin	Maaseudulle	
V:sta 1949 hoitoon jääneitä	233	133	199	294	859
V. 1950 hoitoon otettuja	218	169	103	192	682
Yhteensä	451	302	302	486	1 541
Näistä:					
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	14	13	3	6	36
siirrettiin kunnan lastenkotiin	14	18	12	16	60
siirrettiin yksityisiin lastenkoteihin	20	13	—	3	36
siirrettiin sairaalaan	5	2	1	1	9
b) Toimiston hoidosta poistettuina:					
siirrettiin työhuolto-osastolle	—	—	—	—	—
siirrettiin suojelukasvatustoimiston huoltoon	1	—	4	—	5
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	146	93	29	53	321
luovutettiin toisen kunnan huoltoon	2	1	1	2	6
lähetettiin muihin lastenhuoltolaitoksiin	—	—	—	2	2
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin yksityishoitoon	22	12	17	15	66
poistettiin työkykyiseksi tultuaan	4	5	27	20	56
poistettiin muista syistä	1	1	—	—	2
kuoli	—	—	—	—	—
Poistettuja yhteensä	229	158	94	118	599
V:een 1951 jääneitä	222	144	208	368	942

Muuten mainittakoon, että Hinthaarassa sijaitsevassa Kodinhoito-opistossa oli 2 tyttöä 601 päivää sekä Kauniaisissa sijaitsevassa Kodinhoito-opistossa oli 4 poikaa yhteensä 340 päivää ja 4 tyttöä yhteensä 498 päivää. Seuraavaan vuoteen jäi 2 poikaa.

Yksityishoitoon annettavia lapsia koetettiin mahdollisuuksien mukaan sijoittaa sukulaisten luo. Maaseudulla sijaitsevien hoitokotien sopivaisuudesta hankittiin lautakunnan tiheimmille sijoitusalueilleen asettamien paikallisasiamiesten ja huoltolautakuntien välityksellä tarpeelliset tiedot. Helsinkiin yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten hoitoa ja kasvatusta valvoivat lähinnä lastensuojeluviraston huoltotarkastajat ja lastenhoidon

neuvoloiden terveyssisaret, kun taasen maaseudulla tämän tehtävän suorittivat asianomaiset huoltolautakunnat osittain lautakunnan omien paikallisasiamiesten avustamina. Myöskin lastenhuollontarkastaja apulaisineen suoritti kertomusvuoden aikana tarkastuskäyntejä maaseudulle.

Kaikki kouluiässä olevat normaalikykyiset lapset saivat käydä kansakoulua, joista vieraille kunnille menevät koulumaksut lautakunta suoritti omista määrärahoistaan. Sitäpaitsi toimitti lautakunta 28:lle (21) kansakoulukurssin suorittaneelle lapselle tilaisuuden saada taipumustensa mukaista opillista tai ammatillista jatko-opetusta käyttäen tähän tarkoitukseen yhteensä 573 534 mk (663 540 mk), josta saatiin sosiaaliministeriöltä 213 470 mk:n (274 970 mk) korvaus.

Maaseudulle yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten lukumäärä oli vuoden alussa 294 (286). Näistä erosi 118 (103) ja uusia sijoitettiin 192 (111), joten vuoden päättyessä maaseudulle sijoitettujen lukumäärä oli 368 (294).

Palkattuja asiamiehiä lautakunnalla oli Helsingin maalaiskunnassa, Espoossa, Kirkkonummella, Vihdissä, Siuntiossa, Tuusulassa, Lohjalla, Nurmijärvellä, Sipoossa, Hyvinkäällä, Mäntsälässä, Nummella, Ylivieskassa, Somerolla, Nurmossa, Jokioisissa ja Kiikalassa.

Hoitomaksut yksityisiin perheisiin ja yksityisiin lastenkoteihin sijoitetuista lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatusvanhempien sukulaisuudesta ym. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 300 mk:sta 12 000 mk:aan kuukaudelta. Kun lisäksi otetaan huomioon vieraiden kuntien velkomat koulumaksut sekä sairaanhoito- ja matkakustannukset kuin myöskin säälittävissä tapauksissa myönnetyt vaateavustukset, tulivat lautakunnan yksityishoitoon sijoittamat normaalikykyiset lapset — lukumäärältään 1 541 (1 345) — aikaisemmin mainitut koulutuskustannukset huomioiden maksamaan yhteensä 39 008 557 mk (27 309 035 mk) eli keskimäärin 25 314 mk (20 305 mk) vuodessa kutakin lasta kohden maksukykyisiltä vanhemmilta ja vierailta kunnilta sekä valtiolta ammattiopetuskustannuksiin saatua osuutta lukuunottamatta.

Suojeluvalvonta. Suojeluvalvontaan jäi edelliseltä vuodelta 7 (6) lasta. Vuoden aikana poistettiin valvonnasta 7 (2) lasta ja valvontaan määrättiin uusina tapauksina 46 (3) lasta, joten v:een 1951 jäi 46 valvottavaa.

Aviottomien lasten valvonta. Aviottomien lasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta vastaa turvattomien lasten huoltotoimisto lastensuojelulautakunnan päätöksen [1]) perusteella. Kertomusvuoden aikana oli 3 626 aviotonta lasta toimiston valvonnassa.

Kasvattilapset. Lastensuojelulain säännösten mukaan tulee lastensuojelulautakunnan valvoa toiminta-alueillaan olevien kasvatti- eli sellaisten lasten hoitoa ja kasvatusta, joita yksityiset ilman lastensuojelu- tai huoltolautakunnan välitystä ovat jättäneet vieraan henkilön tai jonkun sukulaisensa hoitoon joko ilman hoitomaksua tai korvausta vastaan. Lastensuojelulautakunnan valvonnan alaisina oli kertomusvuonna yhteensä 691 (889) kasvattilasta, joista poikia 324 (422) ja tyttöjä 367 (467). Näistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä 342 (500) ja aviolapsia 349 (389).

Lastensuojeluviraston huoltotarkastajat huolehtivat kasvattilasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta, kukin omassa toimintapiirissään.

Jälkihuolto. Yksityisiin hoitokoteihin sijoitetut lapset eivät yleensä ole kaivanneet jälkivalvontaa, koska asianomaiset kasvattajat ovat hyvin huolehtineet heistä. Jotkut maalta kaupunkiin siirtyneet 16 vuotta täyttäneet lapset ovat joutuneet toimiston valvottaviksi. Edelliseltä vuodelta jäi jälkivalvontaan 6 lasta. Kertomusvuonna määrättiin valvontaan 4 lasta, joten jälkihuoltoa saavia oli vuoden lopussa 10. Toivolan koulukodin ent. hoidokkeja valvottiin laitoksesta käsin. Heidän lukumääränsä oli vuoden lopussa 15.

Nuoret kotiapulaiset. Kotiapulaislain nojalla määrättiin kertomusvuoden aikana valvontaan 26 nuorta kotiapulaista ja poistettiin luetteloista 8. Edelliseltä vuodelta jäi valvontaan 11, joten vuodelle 1951 siirtyi 29 valvottavaa nuorta kotiapulaista.

Lasten kesävirkistystoiminta. Tarjotakseen varattomienkin perheiden lapsille mahdollisuuden päästä kesäksi maalle lastensuojeluvirasto jakoi rautatielippuja 15 vuotta nuoremmille lapsille ja aivan pienten lasten saattajille. Näin jaettiin lippuja kaikkiaan 567 (496), joista 357 (272) lapsille ja 210 (224) saattajille. Edelleen hankittiin sellaisille lap-

[1]) Lastens. lk. 19 p. lokak. 1948 27 §.

sille, joiden vanhemmilla ei ollut sukulaisia tai tuttavia, jotka olisivat ottaneet lapset hoitoonsa ilman maksua, vanhempien avustuksella maksuttomia ja maksullisia kesäkoteja 256 (46), jolloin turvattomien lasten huolto-osasto tarpeen mukaan välitti hoitomaksut. Eräissä tapauksissa lapset saivat olla koko kesän maalla, muuten oli oleskelu lyhyempiaikaista. Ennen lasten maalle lähettämistä toimitettiin terveystarkastus. Useimmat lapset tutki lautakunnan lääkäri joko lastensuojeluvirastossa tai omalla vastaanotollaan.

Kustannukset edellä mainituista matkalipuista nousivat 274 940 mk:aan (261 960 mk).

Lasten leikkikenttätoiminta. Sellaisille lapsille, jotka eivät syystä tai toisesta päässeet maalle, järjestettiin leikkikenttätoimintaa eri puolilla kaupunkia, nim. Vallilassa, Eläintarhassa, Hietarannassa, Kaivopuistossa, Toukolassa, Taka-Töölössä, Pirkkolan omakotialueella, Malmilla ja Lauttasaaressa, kaikkiaan 9 eri kentällä. Näille ilmoittautuneita lapsia oli yhteensä 4 625 (3 174). Keskimäärin päivää kohden koko kesän aikana oli kentillä 1 210 (771) lasta jakautuen kutakin kenttää kohden seuraavasti: Eläintarha 164, Hietaranta 172, Pirkkola 145, Kaivopuisto 194, Töölö 94, Vallila 101, Toukola 110, Malmi 105 ja Lauttasaari 125.

Kokoukset. Turvattomien lasten huolto-osasto piti 14 (17) kokousta. Käsiteltyjen asioiden lukumäärä oli 1 684 (1 213).

Suojelukasvatustoimisto

Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia ja nuoria henkilöitä koskevia ilmoituksia saapui toimistoon v:n 1950 aikana kaikkiaan 823 (802), jotka ilmoitusten tekijäin, ilmoitusten syyn sekä sen aiheuttamien toimenpiteiden mukaan ryhmittyivät seuraavasti:

	Alle 16 v.		16—17 v.		Kaikkiaan		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Ilmoituksen tekijä							
Kouluviranomainen	48	24	3	3	51	27	78
Poliisi- ja oikeusviranomainen	325	21	133	50	458	71	529
Huoltoviranomainen	19	7	1	3	20	10	30
Lastensuojeluviranomainen	21	2	8	3	29	5	34
Yksityinen henkilö	61	30	28	33	89	63	152
V. 1950 saapuneita ilmoituksia yhteensä	474	84	173	92	647	176	823
Ilmoituksen syy							
Lsl. 8 § 1 mom. e-kohta:							
Luvaton ansiotoimi	2	—	—	1	2	1	3
Oppivelvollisuuden laiminlyönti	42	14	3	3	45	17	62
Lsl. 8 § 2 mom:							
Rangaistava teko:							
Syyttäjän käsittelemättä	349	33	3	—	352	33	385
Syyttäjä jättänyt syyttämättä, LNR 2 §	1	—	7	1	8	1	9
Oikeus jättänyt tuomitsematta, LNR 3 §	8	1	25	10	33	11	44
Ehdollinen tuomio	4	1	12	9	16	10	26
Irtolaistapainen elämä	54	27	43	55	97	82	179
Tavattu juopuneena	4	—	70	4	74	4	78
Muu syy	10	8	10	9	20	17	37
V. 1950 saapuneita ilmoituksia yhteensä	474	84	173	92	647	176	823
V:sta 1949 jäljellä olevia ilmoituksia	70	13	22	10	92	23	115
Kaikkiaan	**544**	**97**	**195**	**102**	**739**	**199**	**938**
Kohdistetut toimenpiteet							
Osaston määräämä tai vahvistama toimenpide:							
Lsl. 9 § 2 mom. b-kohta, varoitus	193	14	54	6	247	20	267
Lsl. 9 § 2 mom. c-kohta, toistaiseksi huostaanotto	6	3	—	1	6	4	10
Lsl. 9 § 2 mom. d-kohta:							
Toimitettu kotikuntaansa	12	3	13	5	25	8	33
Toimitettu lääkärinhoitoon	—	—	—	—	—	—	—
Muu toimenpide	10	1	3	1	13	2	15

Jatkoa

	Alle 16 v.		16—17 v.		Kaikkiaan		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Lsl. 9 § 2 mom. e-kohta, suojeluvalvojan määrääminen	67	10	23	12	90	22	112
Lsl. 9 § 1 mom., huostaanotto	2	—	—	—	2	—	2
Lsl. 11 §, kodin ulkopuolella kasvattaminen, sopimuksen nojalla	21	6	3	2	24	8	32
Lsl. 12 §, kodin ulkopuolella kasvattaminen, lastensuojelulautakunnan päätöksen nojalla	7	1	2	5	9	6	15
Nuorisonhuoltajan toimenpide tai ei mitään toimenpidettä	116	42	58	45	174	87	261
V. 1950 käsiteltyjä asioita yhteensä	434	80	156	77	590	157	747
V:een 1951 jääneitä ilmoituksia	110	17	39	25	149	42	191
Kaikkiaan	**544**	**97**	**195**	**102**	**739**	**199**	**938**

Ilmoitukset koskivat 734 lasta ja nuorta henkilöä, joista alle 16 vuotiaita poikia oli 423 ja tyttöjä 80 sekä 16—17 vuotiaita poikia 148 ja tyttöjä 83.

Tutkimuksen yhteydessä pyydettiin psykiatrilääkärin lausunto kaupungin lastenpsykiatrin toimistosta 47, koulupsykologien toimistosta 77, Samfundet Folkhälsan i svenska Finland-nimisen järjestön mentaalihygienisestä neuvolasta 14 ja Kivelän sairaalan hermo- ja mielitautiosaston lääkäriltä 10, yhteensä 148 tapauksessa, minkä lisäksi eräitä hoidokkeja ohjattiin psykiatrilääkärin yksityisvastaanotolle. Työnvälitystoimiston ammatinvalintapsykologilta pyydettiin lausunto 17 tapauksessa, minkä lisäksi ammatinvalintapsykologi suoritti soveltuvuustutkimuksia Ryttylän koulukodissa 13 oppilaasta.

Lastenhuoltolaitokset. Suojelukasvatustoimiston kaupungin lastenhuoltolaitoksiin sijoittamien lasten ja nuorten henkilöiden vaihtuminen ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Huoltolaitos	Lapsia					Huoltopäiviä	
	Jäljellä v:sta 1949	Uusia	Yhteensä	Eronneita	Jäljellä v:een 1951	Kaikkiaan	Keskimäärin hoidokkia kohden
Ryttylän koulukoti	55	42	97	24	73	23 704	244.4
Toivoniemen koulukoti	11	15	26	11	15	5 299	203.8
Tavolan koulukoti	18	—	18	18	—	2 700	150.0
Vastaanottokoti	13	73	86	77	9	5 850	68.0
Ammattioppilaskoti	9	11	20	13	7	2 866	143.3
Yhteensä	106	[1])141	[1])247	[1])143	104	40 419	163.6

Tavolassa oli lisäksi 2 turvatonta poikaa, jotka molemmat erosivat, sekä ammattioppilaskodissa 37 turvatonta poikaa, joista 23 oli jäljellä edellisestä vuodesta ja 14 oli kertomusvuoden aikana kotiin otettuja, 14 erosi ja 23 jäi kodin hoitoon v:een 1951. Turvattomien lasten huoltopäiviä oli Tavolassa 286 ja ammattioppilaskodissa 8 407.

Muissa laitoksissa oli kertomusvuoden aikana yhteensä 235 lasta. Näistä oli jäljellä edellisestä vuodesta 105 poikaa ja 36 tyttöä. Vuoden kuluessa sijoitettiin niihin 76 poikaa ja 18 tyttöä. Huoltopäiviä oli 48 322.

Sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa 9 lasta yhteensä 877 päivää; 4 poikaa oli sitäpaitsi ollut jossain muussa laitoksessa. Seuraavaan vuoteen jäi sairaalaan 2 tyttöä.

Pysyvässä valvonnassa olleet näkyvät seuraavasta taulukosta:

[1]) Hoidokin siirtyessä kaupungin hoitolaitoksesta toiseen tulee hän lasketuksi sekä laitoksesta eronneena että laitokseen otettuna hoidokkina ja sisältyy siis kahdesti kokonaissummaan.

	Suojeluvalvonnan alaisia		Laitoshuollon jälkivalvonnan alaisia tai perheisiin sijoitettuja		Valvottavia		
	Valvojan ollessa						
	Lastensuojeluviranom.	Yksityinen henkilö	Lastensuojeluviranom.	Yksityinen henkilö	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Jäljellä v:sta 1949	178	19	79	—	183	93	276
V. 1950 valvontaan tulleita	103	11	45	12	124	47	171
Yhteensä	281	30	124	12	307	140	447
Näistä:							
Muutti toiselle paikkakunnalle, vihittiin avioliittoon, kuoli tai valvonnan määräaika päättyi	11	2	14	2	11	18	29
Poistettiin valvonnasta myönteisin tuloksin	37	8	12	1	41	17	58
Otettiin lastensuojelulautakunnan huostaan tai sijoitettiin jälleen laitoshoitoon	21	9	18	2	35	15	50
Valvonta lopetettiin tuloksettomana	3	—	2	—	1	4	5
Tuomittiin rikoksesta tai siirrettiin huoltolautakunnan alkoholisti- ja irtolaishuolto-osaston huollettavaksi	8	—	—	1	9	—	9
V:een 1951 jääneitä	201	11	78	6	210	86	296
Yhteensä	281	30	124	12	307	140	447

Ansiotyötä koskevan luvan myönsi suojelukasvatusosasto 97 alaikäiselle henkilölle.

Jälkihuolto. Laitoksista poistettujen tyttöjen jälkihuoltoa varten on suojelukasvatustoimistossa edelleen sosiaaliministeriön palkkaama naispuolinen työntekijä.

Alaikäiset lainrikkojat. Suojelukasvatustoimiston puolesta hoiti nuorista rikoksentekijöistä annetun lain määräämät tehtävät Vankeusyhdistyksen ylläpitämä nuorisonvalvontatoimisto. Tämä suoritti henkilötutkinnat Helsingin raastuvanoikeudelle 15 vaan ei 21 vuotta täyttäneinä rangaistavan teon tehneistä, syytteeseen asetetuista ja huolehti nuorisonhuoltajan tarkastuksen alaisena ehdollisesti tuomittujen nuorten rikoksentekijäin valvonnan järjestelystä sekä, milloin tutkittava oli 15 vaan ei 18 vuotiaana tehnyt rikoksensa, lastensuojelulain määräämästä lautakunnan edustuksesta oikeudessa. Poliisikuulusteluissa oli läsnä suojelukasvatustoimiston edustaja.

Useat yksityiset kansalaiset toimivat kasvatuksellisen tuen tarpeessa olevien tai siveellisesti hairahtuneiden alaikäisten valvojina. Näille maksettiin palkkiota 350 mk kuukaudessa valvottavaa kohden. Samasta määrärahasta myönnettiin valvottaville tilapäisiä avustuksia, kuten kirjoja ja urheiluvälineitä, tunnustukseksi hyvästä käytöksestä.

Nuorisorikollisuuden määrää Helsingissä valaisevat seuraavat tiedot rikospoliisin v:n 1950 aikana tutkimista rikokseen syylliseksi todetuista alaikäisistä henkilöistä:

	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Alle 15-vuotiaita	307	5	312
15—17- »	154	30	184
18—20- »	191	70	261
Yhteensä	652	105	757

Poliisilaitoksen huolto-osastossa pidätettiin v. 1950 irtolaistapaisen elämän takia 51 alle 18-vuotiasta henkilöä, joista poikia 28 ja tyttöjä 23. Pidätyksiä saman henkilön uusiintuneet pidätykset mukaanluettuina oli 65, joista 32 poikia ja 33 tyttöjä koskevia.

V:n 1950 aikana saapui suojelukasvatustoimistolle seuraavat tiedot poliisin pidättämistä alle 18-vuotiaista juopuneista: pidätyksiä oli 71, kaikki poikia koskevia, ja pidätettynä oli 61 eri henkilöä.

Edellä luetelluista tulivat suojelukasvatustoimiston huollettaviksi alle 15 vuotiaana rikoksensa tehneet sekä ne 15—17-vuotiaana rikoksen tehneet, jotka nuorista rikoksen-

tekijöistä annetun lain nojalla jätettiin syyttämättä tai tuomitsematta. Tuomituista 15—17-vuotiaana rikoksen tehneistä tuli osa suojelukasvatustoimiston huollettaviksi osan jäädessä yksinomaan rikosoikeudellisten toimenpiteitten varaan tai ehdollisesti tuomittuina oikeusministeriön määräämään valvontaan. Suojelukasvatustoimiston huollettaviksi tulivat edelleen kaikki edellä mainitut irtolaistapaisen elämän takia ilmoitetut tai juopuneena pidätetyt, lukuunottamatta niitä, jotka jäivät huoltolautakunnan huollettaviksi, koska olivat jo täyttäneet 18 v. ennen kuin toimenpiteisiin voitiin ryhtyä.

Kaikki suojelukasvatustoimiston huollettaviksi tulleet em. tapaukset sisältyvät alussa mainittuihin tilastoihin.

Kokoukset. Suojelukasvatusosasto piti vuoden aikana 16 kokousta.

Aviottomien lasten huoltotoimisto

Lastenvalvojan välittömässä johdossa toimivan aviottomien lasten huoltotoimiston tärkeimpinä tehtävinä olivat aviottomien lasten tiedusteleminen ja luetteloiminen, elatusvelvollisuuden tutkiminen ja elatussopimusten tai -tuomioiden aikaansaaminen sekä elatusmaksujen periminen, kun sensijaan äitien opastaminen lastenhoidossa, lasten sijoittaminen hoitokoteihin ja hoidon valvominen tapahtuivat lastenhuollontarkastajan ja turvattomien lasten huoltotoimiston toimesta, kuten aikaisemmin on selostettu.

Lokakuun 1 p:stä 1948 lukien liitettiin lastenvalvojan valvontaan ja hoitoon asumisja avioerolapset, elokuun 20 p:nä 1948 lapsen elatusavun turvaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain perusteella. Kun ensiksi mainittuun päivään saakka lasten äidit olivat saaneet vointinsa ja kykynsä mukaan koettaa periä sopimuksiin tai oikeuden tuomioihin perustuvia elatusmaksuja erossa-asuvilta tai entisiltä miehiltään, oli elatusmaksujen laiminlyönti tullut peräti yleiseksi. Lastenvalvojan toimesta hankittiin kertomusvuonna erinäisiä sopimuksia ja 129 tapauksessa oikeuden päätös lasten elatuksesta, mutta pääasiallinen toiminta kohdistui kuitenkin elatusapujen perimiseen eri tavoin, viime kädessä toimittamalla laiminlyöjät työlaitokseen maksamaan työllään lastensa elatusta. Työlaitosesityksiä tehtiin lääninhallitukselle avioero- ja asumuserolasten kohdalta 740 sekä aviottomien lasten kohdalta 285 tapauksessa. Lääninhallituksen päätös saatiin edellisten osalta 337 ja jälkimmäisten osalta 110 tapauksessa. Aviolasten elatusavun maksajien laiminlyöjiä oli lastenvalvojan luetteloissa kertomusvuoden lopussa 1 740.

Lapset, äidit ja elatusvelvolliset. Toimiston kirjoihin merkittyjen avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten luku oli seuraava:

V:sta 1949 jäljellä olevia	3 098	Luettelosta poistettuja	509
Uusia hoidokkeja	528	V:een 1951 jääneitä	3 117

Seuraavat yhdistelmät valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olleiden lasten äitien sekä elatusvelvollisten siviilisäätyä, ikää ja ammattia lasten syntyessä:

Siviilisääty	Äitejä	Elatusvelvollisia
Naimattomia	2 711	1 412
Leskiä ja laillisesti eronneita	319	208
Naineita	58	693
Tietoja puuttuu	29	804
Yhteensä	3 117	3 117

Ikä, vuotta	Äitejä	Elatusvelvollisia
—15	4	—
16—19	303	86
20—24	973	600
25—29	806	585
30—34	575	455
35—39	349	304
40—49	91	280
50—	—	81
Tietoja puuttuu	16	726
Yhteensä	3 117	3 117

Ammatti	Äitejä	Elatusvelvollisia
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	66	206
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	34	147
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	219	173
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	518	261
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	889	867
Muita työntekijöitä	200	354
Merimiehiä ja kalastajia	2	109
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	115	211
Yksityisiä palvelijoita	667	1
Muun elinkeinon harjoittajia	22	8
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia	385	780
Yhteensä	3 117	3 117

Aviottomien lasten hoitoa valvoivat huoltotarkastajat ja lastenhoidonneuvolain hoitajat käyden tarkastamassa nuorempien lasten hoitopaikkoja kerran kuukaudessa ja vanhempien vähintään 4 kertaa vuodessa. Tällöin seurattiin lasten ruumiillista ja henkistä kehitystä sekä annettiin äideille ohjeita lasten järkiperäisessä hoidossa ja kasvatuksessa. Milloin lasten katsottiin olevan sairaanhoidon tarpeessa, käytettiin asianomaisen lääkärin apua.

Huoltotarkastajien ja lastenhoidonneuvolain hoitajien tiedonantojen mukaan lasten hoito-olot olivat seuraavat:

Äitinsä luona olevista lapsista sai:	%	Kasvatusäidin luona olevista lapsista sai:	%
Hyvän hoidon	78.9	Hyvän hoidon	83.3
Suhteellisen hyvän hoidon	20.5	Suhteellisen hyvän hoidon	16.7
Epätyydyttävän hoidon	0.6	Epätyydyttävän hoidon	—
Äidin koti oli:		Kasvatusäidin koti oli:	
Hyvässä kunnossa	72.0	Hyvässä kunnossa	83.5
Suhteellisen hyvässä kunnossa	25.2	Suhteellisen hyvässä kunnossa	12.8
Epätyydyttävässä kunnossa	2.8	Epätyydyttävässä kunnossa	3.7

Lastenvalvojan luetteloissa olevista lapsista kuoli v:n 1950 aikana 33, joista kuollessaan 20 oli sairaalassa, 3 lastenkodissa, 4 kotona, 3 hoitokodissa, 1 kotimatkalla sairaalasta ja 2 lapsen kuolinpaikka oli tuntematon.

Kuoleman syy		Kuoleman syy	
Aivokalvontulehdus	2	Keuhkotauti	1
Aivoverenvuoto	1	Synnynnäinen heikkous	3
Epämuodostunut	1	Tukehtuminen	1
Hinkuyskä	1	Äkillinen maha- ja suolitulehdus	2
Kaasumyrkytys	1	Äkillinen tartuntatauti	2
Keskosia	8	Tuntematon	2
Keuhkokuume	8	Yhteensä	33

Selvitystoimenpiteet. Elatusvelvollisuuden alustavan selvityksen suoritti lastenvalvoja tavallisesti äitien antamien tietojen perusteella. Asianosaisten ja lastenvalvojan keskeisissä neuvotteluissa koetettiin kussakin tapauksessa saada aikaan elatussopimus, mutta jos elatusvelvolliseksi makaajaksi ilmoitettu kieltäytyi sopimasta tai elatusavun määristä ei päästy yksimielisyyteen eikä lapsen äiti vastustanut oikeudenkäyntiä, otettiin elatusvelvollista vastaan haaste sitten, kun lastenvalvoja oli hankkinut todistusaineistoa siinä määrin, että oikeudenkäyntiin oli syytä ryhtyä.

Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskeisellä ja lautakunnan hyväksymällä sopimuksella 195 tapauksessa, joista aikaisemmin tehtyjen sopimusten korotuksia 34.

Oikeudessa oli edellisestä vuodesta siirtyneitä juttuja vireillä 20 ja uusia haasteita otettiin 206. Koska näistä 40 tapauksessa ei vastaajaa saatu laillisesti haastetuksi ja kun 18 juttua sovittiin sekä 28 siirtyi seuraavaan vuoteen, käsiteltiin siis oikeudessa lopullisesti 140 elatuskannetta. Jutuista voitettiin 124, hävittiin 16 riittämättömien todistusten vuoksi ja 1 tapauksessa oli oikeudenkäynnistä toistaiseksi luovuttava siksi, että lapsen äiti kieltäytyi antamasta selvitykseen tarpeellista tietoa, sillä hylkäävä päätös oli selvästi odotettavissa. Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 504 kertaa.

Toimisto antoi aikaisempaan tapaan toisten kuntien lastenvalvojille ja muillekin huoltoviranomaisille pyynnöstä virka-apua lastenvalvojien toimialaan kuuluvissa tehtävissä. Virka-apupyyntöjen kokonaismäärä oli 412.

Lähetettyjen kirjeiden luku oli kertomusvuonna 12 451 kuten jo toisessa yhteydessä mainittiin.

Toimiston tiliasema oli vuoden päättyessä seuraava:

Tulot:

	Aviolasten puolesta, mk	Aviottomien lasten puolesta, mk	Yhteensä, mk
Siirto v:sta 1949:			
Lastenvalvojan säästötilin, postisiirtotilin ja kassan saldo			692 876
Valvottujen säästötilien saldo	200 186	5 737 340	5 937 526
Helsinkiläisille lapsille perityt elatusmaksut	19 788 076	21 783 613	41 571 689
Ulkokuntalaisille lapsille perityt elatusmaksut	•	•	68 490
Kaupungille suoritettavat hoitomaksujen korvaukset	509 833	2 930 538	3 440 371
Yksityisiltä perityt tilapäisten avustusten korvaukset	•	•	38 075
Kaupungin suorittamat tilapäisten luontoisavustusten korvaukset	•	•	149 539
Yksityisiltä perityt oikeuskulujen korvaukset	96 054	352 982	449 036
Kaupungin suorittamat oikeuskulujen korvaukset	246 339	203 179	449 518
Korkotuloja joulukuun 31 p:nä 1950:			
Lastenvalvojan säästötili ja postisiirtotili	•	•	37 799
Valvottujen säästötilit	12 994	284 869	297 863
		Yhteensä	53 132 782

Menot:

	Aviolasten puolesta, mk	Aviottomien lasten puolesta, mk	Yhteensä, mk
Helsinkiläisille äideille suoritetut lastenhoitoavustukset	19 418 191	21 405 494	40 823 685
Ulkokuntien lastenvalvojille suoritetut maksut	•	•	68 490
Kaupungille suoritetut hoitomaksujen korvaukset	509 833	2 930 538	3 440 371
» » tilapäisten avustusten korvaukset	•	•	3 040
Myönnetyt tilapäiset raha-avustukset	•	•	35 035
» » luontoisavustukset	•	•	149 539
Oikeuskuluihin käytetty	342 393	556 161	898 554
Kaupungille maksettu lastenvalvojan säästötilin ja postisiirtotilin korko	•	•	37 799
Siirto v:een 1951:			
Lastenvalvojan säästötilin, postisiirtotilin ja kassan saldo	•	•	911 043
Valvottujen säästötilien saldo	396 847	6 368 379	6 765 226
		Yhteensä	53 132 782

Lastenvalvojan oikeuskuluihin ja kansliamenoihin sekä aviottomien lasten ja heidän äitiensä tilapäiseksi avustamiseksi oli varattu lautakunnan menoarvioon 600 000 mk:n suuruinen määräraha, mutta tarvittiin tähän 1 086 168 mk, josta kuitenkin saatiin v. 1950 takaisin perityksi 487 111 mk, mikä selviää edellä olevasta tiliselvityksestä. Helsingissä

yksityisiin perheisiin sijoitetuille lapsille ja heidän hoitajilleen järjestettiin yhteinen joulujuhla.

Ottolapsiksi hyviin lapsirakkaisiin perheisiin toimitettiin asianomaisten äitien suostumuksella 90 (62) aviotonta lasta.

Äitiysavustus- ja perhelisätoimisto

Äitiysavustukset. V:n 1950 aikana oli erityishuolto-osastolla 22 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 6 002 (edellisenä vuonna 6 973) anomusta. Anomuksista hyväksyttiin 5 927 (6 917) ja hylättiin 75 (56). Äitiysavustuksen määrä oli 4 500 mk syntynyttä lasta kohden ja myönnettiin se varallisuudesta riippumatta kaikille, jotka olivat käyneet lääkärin, kätilön tai äitiysneuvolan tarkastuksessa ennen neljännen raskauskuukauden päättymistä ja noudattaneet tällöin saamiaan ohjeita tai jotka olivat esittäneet pätevän syyn tämän ehdon laiminlyöntiin.

Anomuksia ottivat vastaan lastensuojeluviraston lisäksi äitiysneuvolat ja liitosalueen kätilöt. Lastensuojeluvirastoon jätettiin 2 394 (2 453) ja neuvoloihin 3 608 (4 520) anomusta.

Äitiysavustuksen hakijoista oli 5 650 (6 547) naimisissa olevaa ja 352 (426) naimatonta. 81 (78) anojaa synnytti kaksoset.

V:n 1950 loppuun mennessä suoritettiin hakijoille edelliseltä vuodelta nostamatta jääneitä ja vuoden aikana myönnettyjä avustuksia yhteensä 27 543 300 mk (27 648 250 mk), josta luontoisavustuksia 6 175 400 mk:n (3 735 050 mk) arvosta. Luontoisavustukset olivat 2 800—3 000 mk:n hintaisia lastenvaatteita sisältäviä pakkauksia. Ohjekirjasia odottaville äideille jaettiin kaupungin kustannuksella.

Perhelisät. Vuoden aikana käsiteltiin kaikkiaan 1 847 (edellisenä vuonna 1 748) perhelisäanomusta, joista 441 (437) leskien ja 112 (95) työkyvyttömien anomuksia. Anomuksista hylättiin 61 (41), joista 42 (22) tapauksessa veroäyrien määrä huomattavasti ylitti ylimmän sallitun rajan, ja 19 (19) tapauksessa tapahtui hylkääminen muista syistä. Verotettavan tulon raja oli v. 1950 toimitetun verotuksen perusteella 2-lapsisella perheellä 1 400, 3-lapsisella 1 680, 4-lapsisella 2 000, 5-lapsisella 2 400, 6-lapsisella 2 800 äyriä jne. Perhelisää saaneilla 1 739 (1 644) perheellä oli lisään oikeutettuja lapsia yhteensä 6 910 (6 586), joista 6 756 (6 423) alle 16-vuotiasta ja 151 (159) sellaista 16 vuotta täyttänyttä, mutta alle 20-vuotiasta, jotka huomioitiin perhelisää myönnettäessä sen takia, että he jatkoivat koulunkäyntiään tai opintojaan, sekä 3 (4) sellaista 16 vuotta täyttänyttä lasta, jotka huomioitiin työkyvyttömyyden takia.

Perhelisää saaneista perheistä oli 263 (189) sellaisia, joille lautakunta myönsi perhelisän harkinnan perusteella, vaikka maksuunpantujen veroäyrien määrä ylitti valtioneuvoston vahvistaman enimmäismäärän. Perhelisän määrä oli edelleenkin 4 000 mk perhelisään oikeutettua lasta kohden.

Perhelisän saajien lapset jakaantuivat eri suuruisiin perheisiin seuraavasti:

Lasta perhettä kohden	Perheitä	Lasta perhettä kohden	Perheitä
2	328	6	112
3	132	7	43
4	786	8	14
5	322	9	1
		10	1
		Yhteensä	1 739

Ammatin mukaan jakaantuivat perhelisän saajat seuraavasti:

Valtion, kunnan tai seurakunnan viran- ja toimenhaltijoita	240	Työnjohtoasemassa olevia	20
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	62	Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	833
Liike- ja varastoapulaisia	183	Muita työntekijöitä	193
Autonkuljettajia	69	Leskiä, työkyvyttömiä ja muita ilman ammattia olevia	139
		Yhteensä	1 739

Kertomusvuonna suoritetusta koko perhelisämäärästä 10 760 000 mk:sta (10 014 000 mk) jaettiin suurille perheille 7 146 000 mk (6 629 000 mk), leskien perheille 2 590 000 mk (2 570 000 mk) ja työkyvyttömien perheille 1 024 000 mk (815 000 mk).

Perhelisänsaajat hankkivat suureksi osaksi itse haluamansa tarvikkeet esittäen niistä hyväksyttävän tilityksen. Kaupungin työtupa välitti myös huomattavan määrän, varsinkin vuodevaatteita, ja Väestöliiton kautta hankittiin enimmäkseen huonekaluja ja vuoteita. UNICEFin lahjoittamaa villalankaa jaettiin 800 kg. Perhelisävaroista käytettiin viljelysten edistämiseen 22 450 mk, asuinrakennusten kunnostamiseen 271 030 mk, sänkyihin ja vuodevaatteisiin 4 204 588 mk, huonekaluihin 361 780 mk, astioihin ja taloustarvikkeisiin 462 357 mk, vaatetukseen 5 310 295 mk ja muihin luontoissuorituksiin 127 500 mk.

Perhelisän hakijoitten luo tehtiin vuoden kuluessa 3 848 (3 608) kotikäyntiä, joilla tarkkailijat tutustuivat perheitten taloudellisiin ja terveydellisiin olosuhteisiin ja neuvottelivat perhelisän tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Lähetetyt kirjeet. Kuten toisessa yhteydessä jo on mainittu, lähetti lastensuojeluviraston äitiysavustus- ja perhelisätoimisto kertomusvuoden aikana 8 860 (10 304) kirjettä.

Työhuoltotoimisto

Sotaorpojen työhuolto. Työhuoltotoimiston kortistossa oli v:n 1950 päättyessä 1 937 (1 905) orpoa, joista tyttöjä 815 ja poikia 1 022.

Sotaorpojen työhuollosta annetun lain mukaisia esityksiä tehtiin sosiaaliministeriölle 157 oppi- tai ammattikouluavustuksen myöntämiseksi näissä kouluissa opiskeleville orvoille. Ministeriö antoi myönteisen päätöksen 135 esitykseen, 8 tapauksessa päätös saatiin vasta v:n 1951 puolella ja 14 hakemusta evättiin. Kertomusvuonna ja edellisinä vuosina annettujen päätösten mukaisesti 236 (153) orvon työhuoltokustannukset suoritettiin toimistosta käsin ja nousivat ne kaikkiaan 3 571 052 mk:aan (2 192 469 mk).

Tilapäisavustusten saamiseksi toimisto teki lisäksi 39 (43) esitystä 36:n taloudellisissa vaikeuksissa olevan orvon puolesta. Avustuksina, joiden suuruus vaihteli 2 000 mk:sta 12 000 mk:aan, jaettiin 34 orvolle yhteensä 170 850 mk (184 500 mk), mihin summaan sisältyy myös kertomusvuoden puolella suoritetut, edellisen vuoden päätöksiin perustuvat erät.

Mainittakoon, v. 1949 tehtyyn sotaorvon työvälineavustusanomukseen[1]) saatiin myönteinen päätös ja orpo sai ammattiopintojen avustuslain nojalla 9 000 mk:n arvoiset hienomekaanikon työvälineet.

Kaikkiaan oli huollon kohteena 275 orpoa ja suoritettiin näille eri perusteilla yhteensä 4 736 908 mk (2 376 969 mk) huoltoavustuksina.

Sotaleskien työhuolto. Kertomusvuoden lopussa oli toimiston kirjoissa 1 811 (1 808) sotaleskeä.

Sotaleskien työhuollosta annettujen säännösten perusteella toimisto teki sosiaaliministeriölle 155 (135) erilaatuista työhuolto- ja avustusesitystä. Ammattikoulustuhakemuksiin tuli myönteinen päätös 9 (11) tapauksessa ja työvälineitä koskevia anomuksia ratkaistiin myönteisesti 10 (16). Näiden työhuoltomenojen yhteinen määrä nousi 163 708 mk:aan (483 790 mk). Presidentti Kallion rahastosta anottiin 9 leskelle tilapäisavustusta, mutta rahaston varojen niukkuuden vuoksi ei anomuksia otettu huomioon.

Sairausavustusanomuksia lähetettiin niinikään 121 (79) ja myönnettiinkin 77 leskelle eri suuruisina avustuksina yhteensä 366 670 mk (329 621 mk).

Huoltoavustuksina jaettiin siis 121 (107) leskelle yhteensä 530 378 mk.

Ammattiopintojen avustaminen. Toimiston kirjoissa oli vuoden alussa 981 (950) sellaista opiskelijaa, joiden avustaminen jatkui edellisinä vuosina annettujen päätösten perusteella. Kertomusvuonna käsiteltiin uusia laina- ja apurahahakemuksia 741 (919). Myönteinen päätös saatiin 582 tapauksessa, joista 453 (532) oli helsinkiläisiä nuoria ja 129 (281) maaseudulta olevia ja täällä opiskelevia koskevia esityksiä. Uusien lainojen ja apurahojen määrä nousi 19 665 797 mk:aan (32 227 665 mk), joista helsinkiläisten opiskelijain osalle tuli 15 066 600 mk (19 946 600 mk). Kaikkiaan maksettiin opintoavustuksina 23 153 878 mk ja palautettiin valtiolle opiskelun keskeyttämisen ym. vuoksi 2 163 725 mk. Kaupungin talousarvioon otetusta 1 milj. mk:n määrärahasta jaettiin avustuksina 999 817 mk

[1]) Ks. v:n 1949 kert. s. 185.

(998 010 mk). Ammattiopintojen avustuslaissa edellytettyjä lausuntoja annettiin 124 (110) opiskelijalle.

Aktiivisen huollon kohteena oli yhteensä 1 563 opiskelijaa.

Invalidihuolto. Paikkakunnalla asuvien invalidien huoltoesityksiä toimisto invaliidihuoltosäädösten mukaisesti edelleenkin hoiti. Kertomusvuonna annettiin 575 (639) lausuntoa anomusten johdosta ja 431 (474) anomukseen saatiin myönteinen päätös, 98 (113) evättiin ja 46 (49) anomuksen johdosta päätös saatiin vasta seuraavan vuoden puolella. Koska alotteentekijöinä saattavat olla eri huoltoelimet, joille tavallisesti päätöksen toimeenpanokin määrätään, joutui toimisto hoitamaan vain osan huoltotapauksista alusta loppuun asti.

Lääkintähuoltona myönnettiin sairaalahoitoa 55 tapauksessa, tekojäseniä, tukisidoksia, invalidipyöriä ym. apulaitteita 159 tapauksessa, lääkkeitä 100 tapauksessa. Näiden menojen kunnalle aiheuttamien kustannusten peittämiseksi anottiin valtiolta 1 221 094 mk:n korvaus.

Anomuksesta myönsi sosiaaliministeriö 23 invalidille ammattikoulutusta varten lainan tai apurahan ja yhdessä tapauksessa myönnettiin perheelle huoltoraha. Koulutusmenoina suoritti toimisto yhteensä 168 900 mk lainoina ja apurahoina sekä 139 272 mk huoltomenoina.

Oman yrityksen perustamiseen ja työvälineiden hankintaan saatiin 34 invalidille avustuksina 233 461 mk ja korottomina lainoina 605 000 mk.

Ehkäisevän köyhäinhoidon määrärahasta maksettiin edellä mainittujen huoltomenojen lisäksi 140 625 mk sosiaaliministeriön määräysten mukaisesti.

Hakemuksesta myönnettiin 76 invalidille invalidirahaa, jonka enimmäismäärä oli 24 000 mk.

Kunnallisia invalidivaroja käytettiin edellä mainittujen valtion myöntämien varojen lisäksi 524 433 mk.

Sotainvaliidien työhuoltotoimiston pyynnöstä annettiin 76 lausuntoa työvälineapua tai koulutusta anovien sotainvalidien työhuollon tarpeen selvittämiseksi.

Kokoukset ym. Työhuolto-osaston kokouksia oli 16. Lähetettyjen postilähetysten luku oli 8 916.

Eräitä yhdistelmätietoja

Lastensuojelulautakunnan täysihuollossa oli edelliseltä vuodelta jäljellä kaikkiaan 1 634 lasta. Kertomusvuoden kuluessa otettiin hoidettavaksi 888 lasta (edellisenä vuonna 942), joten vuoden aikana oli lautakunnan täysihuollossa yhteensä 2 522 (2 508) lasta. Näistä oli 2 153 turvatonta ja 359 suojelukasvatusta tarvitsevaa lasta tai nuorta henkilöä. Sitä paitsi oli 10 lasta osan vuodesta turvattomien lasten huoltotoimiston ja osan vuodesta suojelukasvatustoimiston huollossa.

Lautakunnan huoltoon otetuista lapsista oli avioliitossa syntyneitä 1 630 eli 64.6 % ja aviottomia 892 eli 35.4 %. Turvattomiin lapsiin nähden olivat vastaavat suhdeluvut 63.0 ja 37.0 sekä suojelukasvatusta tarvitseviin lapsiin nähden 74.0 ja 26.0. Kaikista aviosyntyisistä lapsista oli 1 145:llä eli 70.2 %:lla molemmat vanhemmat elossa, 380:llä eli 23.3 %:lla oli jompikumpi vanhemmista kuollut ja 105 eli 6.4 % oli täysin orpoja. Aviottomista lapsista 446:lla eli 50.0 %:lla oli sekä isä että äiti elossa, 403:lla eli 45.2 %:lla oli isä tai äiti kuollut tai isä tuntematon ja 43:lla eli 4.8 %:lla olivat molemmat vanhemmat kuolleet tai tuntemattomia.

Suurin osa lapsista oli syntynyt Helsingissä, nim. 1 919 eli 78.1 % niistä, joiden syntymäpaikka oli tiedossa. Pääkaupunkia ympäröivissä kunnissa oli syntynyt 52 ja muualla Uudenmaan läänissä 88, joten muualla syntyneitä oli ainoastaan 397 eli 16.2 %. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus oli 1 872:lla eli 74.2 %:lla Helsingissä, 19:llä kaupunkia ympäröivissä kunnissa sekä 33 muualla Uudenmaan läänissä. Vain 126:lla oli kotipaikkaoikeus jossakin muussa maan kunnassa, kun taas 245 lapsen hoitokustannukset valtio korvasi.

Jotta saataisiin selvitetyksi, mihin yhteiskuntaluokkiin lautakunnan huollossa olevat lapset kuuluvat, on heidät ryhmitetty vanhempainsa ammatin perusteella, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin ammatin mukaan. Sen nojalla oli mm. tehdas- ym. ammattityöntekijäin lapsia 1 043 eli 41.4 %, muiden työntekijäin 423 eli 16.8 %, palvelijoiden

209 eli 8.3 %, itsenäisten liikkeenharjoittajain 200 eli 7.9 %, liikeapulaisten ja palveluskunnan 327 eli 13.0 % sekä virkamiesten ja vapaiden ammattien harjoittajien lapsia 79 eli 3.1 %.

Kodeissa toimitettujen tutkimusten mukaan oli syynä siihen miksi edellä mainitut lapset otettiin lautakunnan huostaan, useimmissa tapauksissa jokin vanhemmista johtunut seikka. Ainoastaan 579:ssä eli 23.0 %:ssa tapauksista syy johtui lapsesta; 231 lasta nimittäin otettiin sairauden, vajaamielisyyden, aistiviallisuuden tai raajarikkoisuuden ja 348 lasta pahantapaisuuden vuoksi lautakunnan huostaan. Sensijaan 1 535:ssa eli 60.9 %:ssa tapauksista syy johtui vanhemmista, 302 eli 12.0 % lapsista otettiin huollettavaksi sen vuoksi, että vanhemmilta puuttui kasvatuskyky, 339:lta eli 13.4 %:lta oli jompikumpi tai molemmat vanhemmista kuolleet, 241 lasta eli 9.6 % oli vanhempiensa hylkäämiä, 444 lapsen, 17.6 %:n, vanhemmat olivat joko sairaita tai oli heillä muuten työkyky vähentynyt ja 130 tapauksessa, 5.2 %:ssa, vanhemmat olivat joko työhaluttomia, huolimattomia tai juoppoja.

Äidinkieli oli 2 200:lla eli 87.2 %:lla suomi, 289:llä eli 11.5 %:lla ruotsi ja 33:lla eli 1.3 %:lla jokin muu kieli.

Muussa suhteessa viitataan kertomuksen liitteenä olevaan tilasto-osaan.

Lastensuojelutyön rahoitus

Menot. Lastensuojelutoiminnan aiheuttamat bruttomenot olivat v. 1950 lautakunnan tilinpäätöksen mukaan 235 726 189 mk jakautuen seuraaviin eriin:

	Mk
Lastensuojelulautakunta	23 603 258
Lastenkodit	47 688 941
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	17 706 542
Toivolan koulukoti	12 879 051
Kasvatuksellisesti laiminlyötyjen lasten koulukodit	22 645 841
Sijoitus yksityishoitoon ja jatko-opetus	39 008 557
Suojelukasvatuksen alaisten lasten sijoitus valtion laitoksiin ja yksityishoitoon	3 554 314
Palkkiot suojelukasvatuksen alaisten yksityisille valvojille sekä valvottavien tilapäisavustukset	242 600
Keuhkotautisten lasten hoito	5 451 877
Tylsämielisten, aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten erikoishoito ja opetus	3 121 932
Lasten kesävirkistys	3 841 861
Lastenvalvojan menot ja aviottomien lasten tilapäinen avustaminen	599 057
Lasten hampaiden hoito	63 300
Kunnallinen lisäavustus ammattiopetukseen	821 842
Matkakulut	328 256
Suojelukasvatuksessa olevien siirrot sekä alaikäisten lähettäminen kotikuntiinsa	260 617
Koulukotien maatilat	13 570 919
Yksityisille lastensuojeluyhdistyksille myönnetyt avustukset	1 490 000
Yksityisille lastensuojeluyhdistyksille kaupunginhallituksen päätöksellä myönnetyt avustukset	38 847 424
Yhteensä	235 726 189

Näiden menojen lisäksi oli rakennustoimiston tilille viety alla mainittujen lastenhuoltolaitosten rakennus- ja korjauskustannuksia seuraavat määrät:

Laitos	Mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	1 247 952
Reijolan lastenkoti	489 163
Kullatorpan lastenkoti	308 424
Malmin lastenkoti	793 358
Nukarin lastenkoti	514 618
Ryttylän koulukoti	2 392 535

Jatkoa	Mk
Toivoniemen koulukoti	1 319 323
Toivolan koulukoti	1 200 954
Vastaanottokoti	1 093 392
Yhteensä	9 359 719

Tulot. Lastensuojelutoiminnasta saadut tulot nousivat v. 1950 67 944 591 mk:aan jakautuen seuraaviin eriin:

	Mk	Mk
Lastenhoidosta saatu korvaus		
Valtiolta	4 529 409	
Vierailta kunnilta	7 672 981	
Yksityisiltä korvausvelvollisilta	20 462 698	32 665 088
Huoltolaitosten valtionapu		14 480 022
Huoltolaitosten oppilastöistä saadut tulot		857 511
Ammattioppilaskodin hoidokkien suorittama korvaus		1 163 840
Maatilojen tilittämät tulot:		
Ryttylän tila	4 991 028	
Toivoniemen tila	2 346 329	
Toivolan tila	3 253 072	
Bengtsårin tila	370 615	10 961 044
Laitosten henkilökunnan suorittama luontoisetujen korvaus		7 804 085
Vierailta kunnilta ym. perityt matkakustannusten korvaukset		13 001
Yhteensä		67 944 591

Kun nämä tulot vähennetään edellä mainittujen kustannusten yhteissummasta 245 085 908 mk:sta, jää kaupunginkassaa rasittavaksi nettomenoksi 177 141 317 mk eli 73 664 442 mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Huoltolaitosten tilojen maatalouskirjanpidossa, jossa on huomioitu myöskin vuoden lopussa olevat maatalousvarastot, tehtiin tilinpäätös siten, että laitosten käyttämistään rakennuksista maatiloille suorittamat vuosivuokrat, Toivoniemessä 263 244 mk, Ryttylässä 1 874 216 mk ja Toivolassa 395 494 mk eli yhteensä 2 532 954 mk, joista kahden ensiksi mainitun laitoksen tuloihin sisältyy 40 %:n valtionapu, siirrettiin kaupungin kassaan kaupungin näihin laitoksiin sijoittamien pääomien korkohyvitykseksi. Näiden suoritusten sekä erinäisten maanparannus- ja maatalousrakennusten kuoletuksen jälkeen maatilojen tilinpäätös osoitti tappiota Toivoniemen kohdalla 564 638 mk ja Ryttylän kohdalla 532 387 mk eli yhteensä 1 097 025 mk sekä voittoa Toivolan kohdalla 68 481 mk.

Eri laitosten nettomenot eli rakennustoimiston suorittamat korjaukset sekä henkilökunnan luontoiseduistaan suorittama korvaus toimihenkilöiden palkoista poisluettuna nousivat v. 1950 seuraaviin määriin:

Laitos	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Lasta ja vuotta kohden, mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	23 150 110	536	195 917
Reijolan lastenkoti	5 737 845	454	165 663
Kullatorpan lastenkoti	4 967 598	385	140 664
Malmin lastenkoti	4 261 763	298	108 854
Nukarin lastenkoti	4 862 798	410	149 468
Ryttylän koulukoti	17 528 175	722	263 380
Toivoniemen koulukoti	3 194 190	576	210 218
Tavolan koulukoti [1]	813 940	234	85 541
Toivolan koulukoti	12 034 444	441	160 899
Vastaanottokoti	13 894 126	494	180 361
Ammattioppilaskoti	2 671 301	240	87 585
Yhteensä	93 116 290	478	174 576

[1]) Tavolan koulukoti lopetettiin toukokuun 31 p:nä ja sen toiminta siirrettiin Ryttylän koulukotiin.

Edellä mainitut päiväkustannukset jakautuivat eri laitoksissa seuraavalla tavalla:

Menoerä	Lastenkodit					Koulukodit						
	Sofianlehto	Reijola	Kullatorppa	Malmi	Nukkari	Ryttylä	Toivoniemi	Tavola [1]	Toivola	Vastaanottokoti	Ammattioppilaskoti	Kaikkiaan
	Markkaa											
Palkkaukset	352	321	269	210	270	388	293	127	272	283	94	292
Vuokra, lämpö, valo ja käyttövoima	52	34	26	30	33	175	79	12	43	96	36	66
Ruokinta	71	50	52	30	47	72	55	41	66	63	83	62
Vaatetus, kalusto ja pesu	37	38	30	21	40	47	89	35	41	34	17	37
Muut menot	24	11	8	7	20	40	60	19	19	18	10	21
Yhteensä	536	454	385	298	410	722	576	234	441	494	240	478

Hintatason jatkuneesta noususta ja erinäisistä muistakin syistä johtuen kohosivat lastenhoitokustannukset edelliseen vuoteen verraten kaikissa laitoksissa yhteensä keskimäärin 118 mk kutakin hoitopäivää kohden.

Yksityisen lastensuojelutoiminnan tukeminen

Kuten edellä olevasta menojen luettelosta ilmenee, jaettiin talousarvioon merkittyinä avustuksina yksityisille lastensuojelujärjestöille yhteensä 1 490 000 mk. Tästä saivat *Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osasto* Sofie Mannerheimkodin tukemiseksi 225 000 mk; *Suomen Lastenhoitoyhdistys* ylläpitämiensä lastenkotien tukemiseksi 625 000 mk; *Helsingin kaupunkilähetys* Kilossa ylläpitämänsä poika- ja tyttökodin avustamiseksi 190 000 mk; *Pelastusarmeija* lastenkotiensa ylläpitoa varten 75 000 mk; *Helsingin Ensi koti* niminen yhdistys äiti- ja lapsikodin ylläpitämiseksi 300 000 mk ja *Kalliolan työkeskus* nuorison kerhotoiminnan tukemiseksi 75 000 mk.

Lastensuojelun talousarvioon merkityistä käyttövaroista kaupunginhallitus myönsi lastensuojelulautakunnan esityksestä vuoden aikana seuraavat avustukset, yhteensä 38 847 424 mk: *Hyvösen lastenkodin* ja taloyhtiön sekä Hyvölän kesäkodin kertomusvuoden tappioiden peittämiseksi 2 420 399 mk; *Diakonissalaitoksen Tallkulla* nimisen pienten lasten osaston perustamista varten 638 000 mk; *Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Metsäkummun tarkkailukodin* v:n 1949 tappion peittämiseksi 340 000 mk; samoin *Diakonissalaitoksen Pitäjänmäellä ylläpitämää tuberkuloottisten lasten kotia* varten 2 480 573 mk; *Hyvösen lastenkodin* henkilökunnan v:n 1950 palkkojen korotuksia varten 689 995 mk; *Toivolan koulukodin* sähköjohtimien uusimista varten 28 457 mk; *Suomen lastenhoitoyhdistyksen* järjestämää 12-paikkaista vastaanotto-osastoa varten 2—16 v:n ikäisille ruotsinkielisille lapsille lastenkotiin Stenbäckinkadun 5:een 10 000 000 mk; lisäavustus *Helsingin Ensi koti yhdistykselle* sen ylläpitämän äiti- ja lapsikodin toiminnan tukemista varten 150 000 mk; *Helsingin Ensi kodissa* suoritettujen korjaustöiden kustannusten peittämiseksi 1 000 000 mk ja *Diakonissalaitoksen Rinnekodin* laajentamista varten 21 100 000 mk.

Näiden avustusten lisäksi kaupunginhallitus jakoi lautakunnan tilien ulkopuolella yleishyödyllisten yritysten ja laitosten määrärahasta lastensuojelutarkoituksiin yhteensä 340 000 mk. Näistä varoista saivat *Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys* kasvatussosiaalista toimintaansa ja ylläpitämäänsä tyttökotia varten 30 000 mk; *Svenska kristliga föreningen av unga män i Helsingfors* kasvatussosiaalisen työnsä tukemiseksi ja vähävaraisten poikain kesävirkistystoimintaa varten 30 000 mk; *Helsingin poikakotiyhdistys* ammattioppilaskodin ylläpitämiseksi 100 000 mk; *Sairaanhoitajatar H. Kivimäki* Leppävaarassa sijaitsevan pikkulastenkotinsa ylläpitämiseksi 60 000 mk; *Betel lastenkoti* 40 000 mk ja *Parasta lapsille* niminen yhdistys lastenkodin ja -siirtolan ylläpitoa varten 80 000 mk.

[1]) Ks. alav. s. 203.

Kaupungin avustamien yksityisten lastenhuoltolaitosten toiminnan valvominen oli lähinnä lautakunnan lastenhuollontarkastajan tehtävänä ja hän on antanut tässä suhteessa tekemistään havainnoista kaupunginhallitukselle eri selostuksen.

Lastensuojelurahastot

Lastensuojelulautakunnalle kuului muutamia varattomien lasten hyväksi lahjoitettuja, rahatoimiston hoidossa olevia rahastoja, joiden pääomat ja käytettävissä olevat korkovarat olivat joulukuun 31 p:nä 1950 seuraavan suuruiset:

	Pääoma, mk	Korot, mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto turvattomille äideille ja lapsille ...	39 664	18 642
Johan Gustaf Rosenbergin rahasto	12 080	8 815
Lasten kesäsiirtolan rahasto	20 697	15 103
Bergman-puolisoiden lahjoitusrahasto jatko-opetuksen hankkimiseksi turvattomille lapsille	60 060	27 538
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto	10 180	4 643
M. Kotschakin lastenvaatetusrahasto	79 000	2 773
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	62 835	4 666
Yhteensä	284 516	82 180

Kertomusvuonna myönnettiin M. Kotschakin rahaston korkovaroista 5 000 mk:n avustus eräälle varattomalle perheelle.

21. Oikeusaputoimisto

Kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v:lta 1950 sisälsi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan tammikuun 11 p:nä 1950 oikeusapulautakuntaan kertomusvuodeksi puheenjohtajaksi oikeusneuvos G. F. Nyberghin ja jäseniksi hovioikeudenauskultantti L. P. Sauraman, varatuomari H. Sipilän, Suomen ammattiyhdistysten keskusliiton puheenjohtajan A. Sumun ja filosofian maisteri E. A. Aleniuksen. Jäsenistään valitsi oikeusapulautakunta kokouksessaan tammikuun 30 p:nä varapuheenjohtajakseen herra Sumun. Kaupunginhallituksen valitsemana edustajana oikeusapulautakunnassa oli kertomusvuonna päätoimittaja L. E. Aho.

Oikeusapulautakunnalla oli vuoden kuluessa kolme kokousta. Kokouksissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajana kertomusvuonna oli edelleen varatuomari Y. J. E. Hämesalo ja apulaisoikeusavustajana varatuomari S. M. K. Korpela. Toimistoapulaisena oli rouva A. S. Lindegrén. Kesälomasijaisina toimivat varatuomari M. Eklund ja lainopin ylioppilas M. Hämesalo sekä rouva H. Korpela.

Leskirouva O. Dickman, joka oli ollut oikeusaputoimiston siivoojana kesäkuun 1 p:stä 1912 lukien, erosi sairaalloisuutensa ja korkean ikänsä vuoksi toimestaan syyskuun 1 p:nä 1950. Hänen tilalleen toimiston siivoojaksi otettiin rouva M. M. Lentämäki.

Talousarvion mukaan olivat oikeusaputoimiston menot v. 1949 1 241 661 mk ja kertomusvuonna 1 278 610 mk. Määrärahoja oli riittävästi, joten ainoastaan muutamia pienehköjä ylityksiä oli pakko tehdä ja niihin saatiin asianomainen hyväksyminen.

Oikeusaputoimiston toiminta kertomusvuonna jatkui ohjesäännön mukaisesti samaan tapaan kuin edellisenäkin vuonna. Toimeksiantoja saatiin Tampereen ja Lahden oikeusaputoimistoilta sekä Turun kaupungin oikeusavustajalta. Myös Ruotsista Tukholman läänin ja Tukholman kaupungin sekä Västmanlandin läänin oikeusaputoimistoilta saatiin muutamia juttuja hoidettavaksi.

Rekisteröityjen asioiden luku oli kertomusvuonna 1 372, oltuaan edellisenä vuonna 1 390. Suurimman asiaryhmän muodostivat edelleen työ- ja palkkariidat. Ne lisääntyivät jonkun verran edelliseen vuoteen verraten. Niistä kuitenkin saatiin suurin osa sovinnolla ilman oikeudenkäyntiä järjestettyä. Veroasiat myöskin lisääntyivät. Avioeroasiat yhdessä asumuserojuttujen kanssa hiukan lisääntyivät. Jäljempänä olevat numerotiedot valaisevat lähemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna.

Käyntien luku oli vuoden aikana 11 147, niiden oltua v. 1949 11 164, v. 1948 10 318 ja v. 1947 10 383.

Eri kuukausien osalle jakaantuivat käynnit seuraavasti:

		Käyntejä				Käyntejä	
Kuukausi	Vastaanottopäiviä	Kaikkiaan	Päivää kohden	Kuukausi	Vastaanottopäiviä	Kaikkiaan	Päivää kohden
Tammikuu	24	901	37.5	Heinäkuu	26	906	34.8
Helmikuu	24	899	37.5	Elokuu	27	921	34.1
Maaliskuu	26	952	36.6	Syyskuu	26	981	37.7
Huhtikuu	22	911	41.4	Lokakuu	26	998	38.4
Toukokuu	25	964	38.6	Marraskuu	26	986	37.9
Kesäkuu	25	886	35.4	Joulukuu	23	842	36.6
				Yhteensä	300	11 147	37.2

Kuten edellä olevasta taulukosta ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden kuluessa avoinna 300 päivänä. Käyntien luku päivää kohden oli siis 37.2 niiden luvun oltua v. 1949 37.1 ja v. 1948 33.9.

Käyntien suurin luku samana päivänä oli 49, pienin 3.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin ym. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin.

Vuoden kuluessa tulleita asioita oli 1 354 ja edelliseltä vuodelta siirtyneitä 18, yhteensä 1 372. Kirjallisten toimituskirjain luku oli 1 435 ja näistä hakemuskirjoja 559.

Rekisteröityjen asiakkaiden luku ja ammattiala näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Mp.	Np.	Yht.
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	3	—	3
Palstatilallisia	3	—	3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	28	67	95
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	13	51	64
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	209	131	340
Muita työntekijöitä	93	89	182
Merimiehiä ja kalastajia	4	—	4
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	17	—	17
Yksityisten palvelijoita	—	71	71
Muun elinkeinon harjoittajia	2	16	18
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia	5	344	349
Yhteensä	377	769	1 146

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:		Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	11
vuokrariitoja	33	Yleisiä veroja koskevia asioita	231
työ- ja palkkariitoja	390	Holhousasioita	2
muita velkomisjuttuja	63	Erinäisiä kyselyjä, hakemuksia, valituksia ym.	161
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	9	Pieniä rikosjuttuja	18
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Toimeksiantoja	13
avioriitoja	25	Sotilasavustuksia ja huoltoeläkkeitä	5
asumuseroja	39	Tapaturma-asioita	35
avioeroja	159	Huoneenvuokra-asioita	100
perheen elatusasioita	37	Lapsen suku-asemaa koskevia asioita	4
kuolleeksi julistamista	4	Yhteensä	1 372
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	33		

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 1 356, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	414	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut perille	46
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	211	Yhteensä	1 356
Erinäisistä syistä jätetty sillensä	126		
Annettu eri viranomaisille	559		

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 559 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	15
Korkein oikeus	4
Korkein hallinto-oikeus	12
Valtiovarainministeriö	39
Puolustusministeriö	6
Sisäasiainministeriö	2
Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö	3
Sosiaaliministeriö	5
Uudenmaan lääninhallitus	123
Turun ja Porin lääninhallitus	7
Hämeen lääninhallitus	6
Kymen lääninhallitus	2
Vaasan lääninhallitus	3
Kuopion lääninhallitus	9
Mikkelin lääninhallitus	1
Lapin lääninhallitus	1
Valtion verojen tarkastuslautakunta:	
Uudenmaan läänin	34
Hämeen läänin	1
Oulun läänin	1
Helsingin kaupungin:	
kaupunginhallitus	54
maistraatti	13
raastuvanoikeus	22
liikennelaitos	1
palkkalautakunta	1
holhouslautakunta	1
kiinteistölautakunta	1
huoneenvuokralautakunta	75
vuokrantarkastuslautakunta	26
lastensuojelulautakunta	2
ensimmäinen kaupunginvouti	1
verovirasto	1
evankelisluterilaisten seurakuntain kirkkohallintokunta	1
Turun hovioikeus	24
Vakuutusoikeus	30
Valtion tapaturmatoimisto	3
Rautatiehallitus	3
Sotaeläkekomitea	4
Kansaneläkelaitos	7
Kansaneläkelaitoksen lisätty hallitus	8
Vakuutusyhtiö Pohjola	1
Helsingin tuomiokunnan tuomari	1
Kajaanin tuomiokunnan tuomari	1
Euran tuomiokunnan tuomari	1
Helsingin ym. pitäjäin käräjäkunnan kihlakunnanoikeus	2
Hattulan ym. pitäjäin käräjäkunnan kihlakunnanoikeus	1
Yhteensä	559

126 asiaa jätettiin sikseen osaksi sen takia, että oikeudenetsijät, sen jälkeen kun oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sovintotietä päästy tulokseen, eivät jatkaneet asiaansa, osaksi sen takia, että ei ollut toiveita voittaa asiaa oikeudenkäynnillä, sekä myöskin sen takia, että oikeudenetsijät joko eivät tahtoneet tai eivät voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

46 asiassa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut perille sen takia että haasteet oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiesten ei tarvinnut avustaa asianomaisia sen takia että vastaajia ei haasteella tavattu tai sen takia että asia ennen oikeuden istuntoa oli järjestetty.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin kertomusvuonna 273 asiassa. Näistä ajoi toimisto vuoden kuluessa loppuun 211 asiaa, joista voitettiin 200 ja hävittiin 11 asiaa. Täkäläisessä raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden kuluessa toimiston puolesta 340 kertaa 190 päivänä.

22. Työnvälitys

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston toimintakertomus[1]) v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Työmarkkinat

Työnvälitystoiminta kuului kertomusvuonna jatkuvasti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön valvontaan.

Naistyövoimasta vallitsi pitkin kertomusvuotta puute, ja myös melkoisena osana vuotta miestyövoimasta. Työnvälitystoimiston kaikilla muilla osastoilla vähenivätkin sekä työnhakemusten että työnhakijain luvut paitsi merimiesosastolla. Helsingin sataman poikkeuksellinen pysyminen auki koko talvikauden vaikutti yleensä edullisesti työtilanteeseen, vähentäen talvityöttömyyden varsin mitättömäksi. Kertomusvuodelle leimaa antaneet työtaistelut, raaka-aineiden saannin vaikeutuminen ulkomailta ja inflatoorinen kehitys hintatason nousuineen eivät muuttaneet edellä kuvattua yleiskuvaa, vaikka ne osittain aiheuttivatkin työnantajien puolelta ajoittaista pidättyväisyyttä työvoiman ottamisessa. Toiselta puolen on huomattava, että vientitavaramme edulliset ulkomaiset hinnat vaikuttivat talouselämäämme elvyttävästi. Työnhakijoiden vähennyksestä huolimatta tapahtui kaikilla erikoisosastoilla ja sekatyöntekijäin alaosastolla nousua työpaikkatarjouksien ja välitysten luvussa.

Vaikka työnhakijoiden kohdalla tapahtui melkein kaikilla osastoilla vähennystä, saattoi muutamilla erikoisaloilla huomata joko tilapäisiä tai jatkuvia työntekijöiden sijoitusvaikeuksia. Niistä mainitaan tarkemmin eri osastojen kohdalla jälempänä.

Työnvälityslautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna varatuomari A. Anerio ja varapuheenjohtajina toimittaja N. Teerimäki tammikuun 1 p:stä toukokuun 10 p:ään sekä toimittaja L. Nurmi viimeksi mainitusta päivästä kertomusvuoden loppuun. Työnantajien edustajina kuuluivat lautakuntaan johtaja W. Korhonen ja talousneuvos O. Vilamo sekä työntekijäin edustajina leipuri K. Lindholm ja sihteeri O. Närvänen. Varajäseninä olivat työnantajien edustajat varatuomari H. Hallberg ja insinööri V. Hintikka sekä työntekijäin edustajat toimitsija V. Pulkkinen ja liittopuheenjohtaja A. Rämä. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa kaupunginjohtaja A. Tuurna.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 8 (edellisenä vuonna 13) kokousta, ja käsiteltiin niissä yhteensä 93 (112) asiaa. Lautakunnan käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavaa.

Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle puoltavan lausunnon Suomen muusikkojen liiton [2]), Vankeusyhdistyksen [3]) ja Valtakunnan kauppiasliiton [4]) sekä kielteisen lausunnon Suomen säästöpankkiliiton [5]) ja Suomen vähittäiskauppiasliiton [6]) anomuksesta saada toimilupa työnvälityksen harjoittamiseen. Muita lausuntoja antoi lautakunta: palkkalautakunnalle viranhaltijoiden opastamisesta käyttämään heille kuuluvia sosiaalisia etuja [7]) sekä kaupunginhallitukselle korjaus- ja muutostöistä työnvälitystoimiston käytössä olevassa rakennuksessa Aleksanterinkadun 1:ssä [8]). Lautakunta teki kaupunginhallitukselle esityksen työnvälitystoimiston virkailijoiden osallistumiseksi työnvälitysvirkailijoiden toukokuun 20—22 p:n välisenä aikana Porissa pidettäviin neuvottelupäiviin [9]), henkisen työn osaston alaosastojen viralliseksi vahvistamiseksi [10]) ja ylioppilasvälityksen puolenpäivänviran muuttamiseksi kokopäivänviraksi [11]).

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1951. — [2]) Työnv. lk. 23 p. tammik. 3 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 4 §. — [4]) S:n 23 p. marrask. 78 §. — [5]) S:n 11 p. toukok. 32 §. — [6]) S:n 11 p. toukok. 33 §. — [7]) S:n 11 p. toukok. 30 §. — [8]) S:n 11 p. toukok. 37 §. — [9]) S:n 11 p. toukok. 29 §. — [10]) S:n 13 p. syysk. 64 §. — [11]) S:n 13 p. syysk. 68 §.

Työnvälitystoimisto

Osastojako. Työnvälitystoimistossa oli kertomusvuoden aikana kaksi yleistä ja viisi erikoisosastoa. Yleisistä osastoista kumpikin, miesosasto ja naisosasto, jakaantuivat kolmeen alaosastoon, nim. miesosasto rakennus- ym. ammattimiesten, metalli- ym. ammattimiesten ja sekatyömiesten alaosastoihin sekä naisosasto kotiapulaisten, tehdas- ym. ammattityöntekijäin sekä puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosastoihin. Erikoisosastoja olivat henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, merimiesosasto, maatalousosasto ja ravintolaosasto. Ammatinvalinnan ohjaus oli kertomusvuonnakin muodollisesti liitetty nuorisovälityksen yhteyteen.

Henkilökunta. Koko työnvälitystoimiston ja sen keskuskanslian johtajana oli filosofian maisteri S. Seppälä. Kirjaajana toimi neiti S. Solje ja ylivahtimestarina herra V. Kauhanen.

Yleisen miesosaston vt. johtajana toimi herra W. Ahtio, rakennus- ym. ammattimiesten alaosaston hoitajana herra V. Jyrkänne ja toimentajana herra T. Linnajoki, metalliym. ammattimiesten alaosaston hoitajana herra V. Lähikari ja toimentajana herra R. Ryöti, sekatyöntekijäin alaosaston toimentajana herra M. Turunen. Yleisen naisosaston vt. johtajana toimi herra K. Siikala, kotiapulaisten alaosaston hoitajana neiti S. Rechardt, tehdas- ym. ammattityöntekijäin alaosaston hoitajana filosofian maisteri K. Sihvonen sekä puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosaston hoitajana neiti L. Ahkia.

Henkisen työn osastonjohtajana toimi filosofian maisteri Y. Vuorjoki. Osastonjohtajan apulaisina toimivat neiti H. Koski ja virkaa tekevänä valtiotieteiden kandidaatti A. Välikangas. Sääntöpalkkaisina toimentajina olivat rouvat A. Ekroth, H. Kantola, T. Petäjäniemi ja V. Seppälä, vt. toimentajina neidit E. Weckroth ja H. Venäläinen sekä herrat H. Qvick ja O. Tiinus sekä vt. toimistoapulaisena rouva R. Salo. Osaston konekirjoittajana toimi neiti H. Tikkanen.

Nuoriso-osaston johtajana toimi filosofian maisteri W. Mattlar. Ammatinvalintapsykologina oli dosentti, filosofian tohtori K. von Fieandt, ammatinvalintasosiologina filosofian maisteri H. Turja, apulaispsykologina kasvatustieteen kandidaatti R. Viitamäki, apulaisina (asistentteina) filosofian maisterit A. Hiitonen ja T. Nousiainen, lokakuun 1 p:stä alkaen M. Samooja sekä herra J. Mäkinen ja neiti E. Waris. Jälkitarkkailijana (jatko-ohjaajana) toimi osapäivätyöntekijänä ylioppilas K. Rainio. Sääntöpalkkaisina toimentajina olivat rouvat A. Berglund ja M. Turunen, herra A. Kättö ja neiti A.-M. Weckman, vt. toimentajana neiti D. Andersson ja konekirjoittajana rouva K. Mikkonen.

Henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston yhteisinä viranhaltijoina olivat puhelimenhoitaja M. Winkler ja vahtimestari V. Lahtinen.

Merimiesosaston johtajana toimi kertomusvuonna ekonomi N. Mattsson, naisten alaosaston hoitajana neiti A. Ahovaara, vt. toimentajana herra P. Tötterström ja v.t. vahtimestarina herra K. Vajo.

Maatalousosaston vt. johtajana toimi herra T. Leander.

Ravintolaosaston johtajana toimi herra E. Auer, toimentajina neidit M. Olenius, E. Saarela ja A. Vitikka sekä järjestysmiehenä herra P. Pihakaski.

Kustannukset [1]). Työnvälitystoimiston kokonaismenot nousivat kertomusvuonna 24 384 695 mk:aan (edellisenä vuonna 18 963 795 mk). Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työnvälityslain mukaan, olivat 23 704 636 mk (edellisenä vuonna 18 194 595 mk). V:n 1949 menoista valtio suoritti korvausta 8 510 161 mk.

Kirjeenvaihto. Työnvälitystoimiston kirjeenvaihto kertomusvuonna, verrattuna edelliseen vuoteen, selviää seuraavasta asetelmasta:

	Vuonna 1950		Vuonna 1949	
Osasto	saapuneet	lähetetyt	saapuneet	lähetetyt
Yleiset osastot	3 430	1 675	2 434	2 380
Henkisen työn osasto	1 333	7 411	1 869	10 306
Nuoriso-osasto	927	5 394	1 637	6 673
Merimiesosasto	2 796	1 832	2 510	1 727
Maatalousosasto	343	341	416	939
Ravintolaosasto	1 198	4 683	1 160	5 628
Yhteensä	10 027	21 336	10 026	27 653

[1]) Ks. tämän kert. s. 228—229.

Huoneistot. Yleisat osastot ja maatalousosasto olivat edelleen Aleksanterinkadun 1:ssä, henkisen työn osasto ja nuoriso-osasto Aleksanterinkadun 21:ssä, merimiesosasto Satamakadun 2:ssa ja ravintolaosasto Mariankadun 22:ssa.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhönsijoitusta tai työnhakijan ilmoittamaa peruutusta ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun asti. Jos hakemus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalta. Samoin menetellään, jos työnhakija on osoitettu niin lyhytaikaiseen työhön, että hän saman kalenterikuukauden tai jo saman viikon aikana uudistaa työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden vaihteessa, se merkitään siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Seuraavasta asetelmasta käyvät selville koko toimiston työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1949—50:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	24 777	50.0	29 452	53.0	— 4 675	— 15.9
Naisten työnhakemukset	24 771	50.0	26 157	47.0	— 1 386	— 5.3
Yhteensä	49 548	100.0	55 609	100.0	— 6 061	— 10.9

Syistä, jotka vaikuttivat työnhakemusten vähentymiseen erikoisosastoilla, kerrotaan kunkin erikoisosaston kohdalla. Yleisille osastoille tehtyjen työnhakemusten vähenemisen aiheuttivat sekä työvoiman yhä kiristyvä puute, että syksykauden pitkäaikaiset lakot. Sekä absoluuttisesti että suhteellisesti suurin oli vähennys rakennusosastolla, mikä kuvastaa rakennustöiden vilkkautta pääkaupungissa. Työnhakemusten vähenemiseen vaikutti myös, että kevättalven sesonkityöttömyys supistui, kuten edellä on mainittu, varsin vähiin. Työnhakemusten jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille selviää tarkemmin taulukkoliitteestä 2. — Voimassaolevia työnhakemuksia oli eniten marraskuussa ja vähiten heinäkuussa.

Työtä hakeneet henkilöt. Työnhakijoiden luvussa tapahtuivat v. 1949—50 seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	11 197	51.1	14 290	55.0	— 3 093	— 21.6
Naiset	10 716	48.9	11 674	45.0	— 958	— 8.2
Yhteensä	21 913	100.0	25 964	100.0	— 4 051	— 15.6

Työnhakijoiden luvun vähenemiseen yleisillä osastoilla vaikuttivat työnhakemusten kohdalla mainitut syyt. Työnhakijoiden jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille selviää tarkemmin taulukkoliitteestä 2, työnhakijoiden viikottaiset luvut taulukkoliitteestä 3.

Tarjotut työpaikat. Työpaikkatarjousten luvussa tapahtuivat v. 1949—50 seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	16 590	47.1	15 251	45.3	+ 1 339	+ 8.8
Naisten paikat	18 670	52.9	18 416	54.7	+ 254	+ 1.4
Yhteensä	35 260	100.0	33 667	100.0	+ 1 593	+ 4.7

Työpaikkatarjousten lisääntyminen työnhakemusten ja työnhakijain luvun vähennyksestä huolimatta osoittaa sekä työvoiman suurta kysyntää, että koko työnvälitystoiminnan ja erikoisesti työpaikkatarjousten hankinnan tehostumista. Kuten edellä mainittiin, kohosi työpaikkatarjousten luku erikoisosastoilla ja sekatyömiesten alaosastolla, laskien muilla alaosastoilla. Työpaikkatarjousten jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille selviää tarkemmin taulukkoliitteestä 2.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 140.5 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1949 165.2 ja v. 1948 139.1. Voimassaolevia työpaikkatarjouksia oli eniten toukokuussa ja vähiten joulukuussa.

Työnvälitykset. Työnvälitysten luvussa tapahtuivat v. 1949—50 seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	14 178	50.9	12 959	48.8	+ 1 219	+ 9.4
Naisten välitykset	13 650	49.1	13 592	51.2	+ 58	+ 0.4
Yhteensä	27 828	100.0	26 551	100.0	+ 1 277	+ 4.8

Työnvälitysten luvun lisääntymistä tapahtui samoilla osastoilla kuin työnhakemustenkin kohdalla. Taulukkoliitteestä 2 selviää tarkemmin työnvälitysten jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 56.2 välitystä (v. 1949 47.7 ja v. 1948 55.8) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 78.9 välitystä (v. 1949 78.9 ja v. 1948 77.7).

Ylioppilasvälityksen, joka toimi henkisen työn osaston alaisena, luvut sisältyvät eri osastojen välitystilastoihin siten, että sen työnhakijat kuuluivat henkisen työn osaston työnhakijoihin paitsi kesän työleireille ilmoittautuneita, jotka merkittiin maatalousosaston työnhakijoiksi; työpaikkatarjoukset ja työnvälitykset taasen jakautuivat eri osastojen tilastoihin ko. työpaikan laadun mukaan. Ylioppilasvälityksen toimittamia työnvälityksiä oli yhteensä 2 333. Välitykset jakautuivat osastoittain: henkisen työn osasto 1 561, maatalousosasto 362, ravintolaosasto 31, rakennusmiesten osasto 3, metallimiesten osasto 16, sekatyöntekijäin osasto 16, kotiapulaisten osasto 118, naisten tehdastyöntekijöiden osasto 6 ja puhdistustyöntekijäin osasto 29.

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osaston (henkisen työn välityskeskus) toimikunnan varsinaiset jäsenet olivat: työnantajien edustajina ekonomi G. Hannén ja kauppatieteen kandidaatti A. Kauppinen sekä työntekijäin edustajina johtaja J. Hakulinen ja liittopuheenjohtaja A. Happonen. Varajäsenet olivat: työnantajien edustajina filosofian maisterit H. Hormio ja G. Sjöberg sekä työntekijäin edustajina varatuomari V. Kanerva ja toimittsija L. Lehto. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 3 kertaa.

Henkisen työn osaston johtajana oli filosofian maisteri Y. Vuorjoki.

Verrattuna v:een 1949 ei henkisen alan työmarkkinatilanteessa v. 1950 tapahtunut mitään suuria muutoksia. Vaihteluitta ei v. 1950 kuitenkaan kulunut. Vaihtelujen syynä olivat mm. seuraavat seikat: muutokset ao. alan työntekijöiden valmistumisluvuissa; talouselämän suhdannevaihtelut; ulkomaisen raaka-aineen saantivaikeudet; epävarmuus taloudellisen tilanteen kehittymissuunnasta; inflaatio ja hintatason muutokset; palkkataistelu; säästäväisyysnäkökohtien perusteella tapahtuva valtionvirkojen supistamishanke jne. Seuraavassa mainitaan eräiden henkisen työn alojen työmarkkinatilanteessa tapahtuneita muutoksia.

Huomattava puute vallitsi edelleen oppi- ja kansakoulunopettajista. Sekä metsänhoitajilla että agronomeilla oli jatkuvasti sijoittumisvaikeuksia. Valmistuvien metsänhoitajien tulva päättyi kuitenkin viime keväänä, minkä jälkeen alkaa vaikuttaa valmistumislukujen alenemiseen muutamia vuosia sitten — liikatuotannon pelosta — tapahtunut tiedekuntaan pääsyn kiristäminen. Metsänhoitajien kohdalla voinee näin ollen sanoa pahimman kriisikauden alkavan hiljalleen väistyä. Samanlainen kehitys on huomattavissa agronomienkin kohdalla, vaikka valmistumislukujen vähentyminen on tapahtunut edellä mainitun tulevaisuudenpelon vaikutuksesta spontaanisesti ilman opiskelijarajoitusta.

Lainopin kandidaateilla jatkui edellisen vuoden tilanne: vastavalmistuneet saivat kuukausimääriä odottaa pätevyyttään vastaavan toimen saamista. Hallintokandidaateilla (entinen valtiotieteellinen virkatutkinto) ei ollut mitään sijoitusvaikeuksia. Valtiotieteen kandidaattien kohdalla tapahtui muutos. V:n 1950 kevään loppuun asti olivat hei-

dän sijoittumismahdollisuutensa erittäin hyvät, mutta sen jälkeen näyttää työpaikkojen ylitarjonta muuttuneen tarjonnan ja kysynnän tasapainoksi. Muutos lienee johtunut osittain siitä, että valtiotieteen kandidaatteja oli jo riittävästi valmistunut peittämään sodanjälkeisen ylikysynnän, osittain valtion virkamieskunnan supistamishankkeista. On vielä ennenaikaista päätellä, onko ilmiö pysyväisempi, ja mihin suuntaan tilanne tästä lähtien kehittyy.

Teknillisellä alalla tapahtui viime keväänä helpottumista niissä kohdin, joissa siihen asti oli ollut huomattavampia sijoittumisvaikeuksia. Tämä koski etupäässä opistoinsinöörejä ja teknillisen koulun käyneitä. Huomattakoon kuitenkin, että kevällä 1950 ei kurssipidennyksen vuoksi teknillisistä kouluista valmistunut yhtään oppilasta. Syksyn 1950 pitkällinen lakko vaikeutti väliaikaisesti työsuhteiden solmimista.

Sekä teknillisen että liikealan työnantajien keskuudessa oli vuoden lopulla huomattavissa pidättyväisyyttä uuden työvoiman ottamiseen. Tämä ei johtunut ainoastaan työtaisteluista vaan yleensäkin taloudellisen elämän epävarmuudesta ja kiristyvästä raaka-ainetilanteesta.

Nämä seikat eivät kuitenkaan sanottavasti muuttaneet työvoiman kysynnän ja tarjonnan suhdetta. Konttorialallakin se pysyi suurin piirtein entisellään edelliseen vuoteen verrattuna.

Erikoistaitoja omaavista naiskonttoristeista oli edelleen puutetta, ja sijoitusvaikeuksia oli heikon pätevyyden omaavilla sekä iäkkäämmillä henkilöillä.

Taitavista liikeapulaisista oli jatkuvasti puutetta, mutta taloudellinen tilanne on sen sijaan myyntimiehille aiheuttanut sijoittumisvaikeuksia.

Kertomusvuonna oli henkisen työn osaston alaosastojako seuraava: 1) virkamiehet, järjestöjen toimihenkilöt, korkeakoulututkinnon suorittaneet ja opettajat; 2) insinöörit ja teknikot; 3) konttorihenkilöstö; 4) myynti- ja mainoshenkilöstö; 5) muusikot ja muut taiteilijat; 6) ylioppilaat. Ylioppilasvälitys toimi edelleen ylioppilaskuntien liiton huoneistossa välittäen opiskeleville ylioppilaille tilapäistöitä lukujen ohessa. Kun tämä n. 3 vuoden aikana muodostunut jako oli osoittautunut tarkoitustaan vastaavaksi, esitti työnvälityslautakunta kaupunginhallitukselle sen virallista vahvistamista, jolloin kunkin alaosaston vastuunalaisen hoitajan virkanimityksenä olisi osastonhoitaja, minkä lisäksi, kun kolmen alaosaston hoitajan palkka jäisi muuten toimentajan palkan tasolle, näitä olisi korotettava. Kun tämä palkkaluokkien korotus edellytti kaupunginvaltuuston hyväksymistä ja kun valtuustossa ei asian taakse saatu täyttä määräenemmistöä, jäi muutos valitettavasti toteuttamatta.

Osasto harjoitti jatkuvasti molempiin työmarkkinaosapuoliin kohdistuvaa propagandaa lehtiuutisin ja -ilmoituksin, kirjeitse, puhelimitse sekä henkilökohtaisen yhteydenoton kautta.

Osaston lähettämien kirjeiden ym. postilähetysten luku oli kertomusvuonna 7 411 (edellisenä vuonna 10 306). Osastolle saapui 1 333 (edellisenä vuonna 1 869) postilähetystä. Osaston tilaamia ulkolinjapuheluita oli 606 (edellisenä vuonna 734).

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuoden aikana 5 391 774 mk (edellisenä vuonna 4 242 334 mk).

Työnhakemukset. Seuraavasta asetelmasta käyvät selville osastolle tehtyjen työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1949—50:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	7 348	46.0	8 089	49.3	— 741	— 9.2
Naisten työnhakemukset	8 637	54.0	8 306	50.7	+ 331	+ 4.0
Yhteensä	15 985	100.0	16 395	100.0	— 410	— 2.5

Työnhakijat. Osaston työnhakijoiden luvut osoittivat seuraavia muutoksia v. 1949—50:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	3 088	41.9	3 872	47.2	— 784	— 20.2
Naiset	4 277	58.1	4 333	52.8	— 56	— 1.3
Yhteensä	7 365	100.0	8 205	100.0	— 840	— 10.2

Sekä työnhakemusten että työnhakijoiden luku pieneni v:een 1949 verrattuna. Miesten kohdalla aleni sekä työnhakemusten että työnhakijoiden luku, naisten kohdalla vain työnhakijoiden. Viimeksi mainittu johtunee tavallista lukuisammista työnhakemuksista esim. naiskonttoristeilla, jotka oman työnsä ohella hakevat tilapäisiä iltatyötehtäviä, tai liikeapulaisilla, jotka sesonkiaikoina hakevat tilapäisiä myyntitehtäviä.

Erikoisalaryhmissä tapahtui työnhakijavähennystä melkein kauttaaltaan. Lisäystä oli havaittavissa akateemisen loppututkinnon suorittaneiden luvussa (ks. selostusta edellä) sekä muutamissa harvoissa hajaryhmissä. Teknillisellä alalla pysyi insinöörityönhakijain luku suurin piirtein ennallaan, mutta teknillisen koulun käyneiden lukumäärä väheni selvästi (ks. ed.). Konttorihenkilöstössä taasen väheni mieskonttoristien luku melkoisesti, naiskonttoristien vain vähän. Konttorityön eri haaroissa oli vähennys pienin konttoriharjoittelijoiden kohdalla. Myyntihenkilöstön kaikissa ryhmissä tapahtui vähennystä työnhakijaluvussa. Talouselämässä tapahtuneet muutokset eivät siis vaikuttaneet lisäävästi työnhakijamääriin. Poikkeusajan virkojen lakkauttaminen ei enää kertomusvuonna lisännyt sanottavasti työnhakijalukua, ja ns. »teurastuskomitean» työn tulokset eivät taasen paljon ehtineet vielä näkyä.

Ylioppilasvälityksen työnhakemusten ja työnhakijain luvut rasittivat osaston välitystilastoa, mutta kun sen toiminta kohdistui tilapäistöiden välittämiseen ylioppilaille myös muilla kuin henkisen työn aloilla, sen saamista työpaikkatarjouksista ja toimittamista välityksistä melkoinen osa merkittiin muiden ao. osastojen välitystilastoon. Ylioppilasvälityksen työnhakijaluku oli kertomusvuonna 1 060.

Suurin työnhakemusten luku, 3 459, oli marraskuussa ja pienin, 1 098, heinäkuussa. Suurin työnhakijaluku, 2 926, oli myös marraskuussa, ja pienin, 937, heinäkuussa.

Työssä olevia työnhakijoita oli, kun ylioppilasvälityksen työnhakijoita ei oteta huomioon, keskimäärin 21.5 % (edellisenä vuonna 31.2 %). Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijaluvusta keskimäärin 29.6 % (edellisenä vuonna 25.5 %).

Työpaikkatarjousten luvussa tapahtuivat vv. 1949—50 seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	2 205	40.8	1 446	34.7	+ 759	+ 52.5
Naisten paikat	3 194	59.2	2 720	65.3	+ 474	+ 17.4
Yhteensä	5 399	100.0	4 166	100.0	+ 1 233	+ 29.6

Työnvälitysten luvussa olivat muutokset v. 1949—50 seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	1 997	43.3	1 198	35.7	+ 799	+ 66.7
Naisten välitykset	2 612	56.7	2 156	64.3	+ 456	+ 21.2
Yhteensä	4 609	100.0	3 354	100.0	+ 1 255	+ 37.4

Sekä työpaikkatarjouksissa että välityksissä tapahtui edelliseen vuoteen verrattuna huomattava nousu. Syyt tähän nousuun selviävät tarkastettaessa eri erikoisaloja.

Konttorihenkilöstön kohdalla oli välitysten luku v. 1949 1 278 ja v. 1950 1 445. Mieskonttoristeilla olivat kyseiset luvut 155 ja 208, naiskonttoristeilla 1 123 ja 1 237. Huomattavin lisäys oli tavallisten toimistoapulaisten kohdalla, mutta myös kirjanpitäjiä ja kirjeenvaihtajia välitettiin enemmän kuin v. 1949. Vähennystä oli konekirjoittajien, joiden puute edelleen oli huomattava, ja toimistoharjoittelijoiden kohdalla. Toimistoapulaisten välitysten lisääntyminen oli huomattavin tammikuussa, joka yleensäkin oli taloudellisesti edullinen kuukausi. Kesälomasijaisten kysyntä oli myös suurempi kuin edellisenä vuonna.

Taiteilijavälityksen välitysluku nousi 406:sta v. 1949 673:een v. 1950. Tämä nousu ei merkinnyt kyseisen työvoiman kysynnän kasvamista, vaan sitä, että osaston taiteilijavälitys kertomusvuonna tuli entistä enemmän tunnetuksi ja että sen toimintapiiri laajeni käsittämään kaikki taiteilija-alat.

Ylioppilasvälityksessä nousi henkisen alan välitysten luku 670:stä 1 561:een. Nousu johtui paitsi tämän välityksen kasvavasta tunnetuksi tulemisesta myös siitä, että huo-

mattava määrä ylioppilaita tuli sijoitetuksi yleisen väestönlaskennan palvelukseen joululoman ajaksi kotiseudullaan.

Virkamiesvälityksessä (hallinto- ja opetustoimi, järjestöt) nousi välitysten luku hieman (155:stä 160:een). Nousu tapahtui opettajavälityksessä, laskua julkisten virkojen kohdalla. Viimeksi mainittuun laskuun voi yhtenä syynä olla valtion virastojen pakollinen pidättyväisyys uusien virkailijoiden ottamiseen, kun toimessa oleva henkilöstökin on supistamissuunnitelmien alainen. Tässä yhteydessä on viitattava aikaisemmin mainittuun valtiotieteen kandidaattien työtilanteen tasaantumiseen.

Häiritsevänä tekijänä virkamies-, teknillisen alan ja myyntihenkilöstön välityksessä oli loppuvuonna se, että aikaisemmin mainittujen osaston sisäisten uudelleenjärjestelysuunnitelmien aikana ei kahden eronneen virkailijan tilalle voitu ottaa uusia eikä toiminta voinut tapahtua täydellä teholla. Tämä vaikutti osaltaan välityslukuihin. Suoranaista välitystapausten vähennystä tapahtui teknillisen alan (158:sta 146:een) sekä myyntihenkilöstön (683:sta 623:een) kohdalla. Kuitenkin on huomautettava, että teknillisen alan välitysten lasku tapahtui teknillisen koulun käyneiden ja luokittelemattoman eli muun teknillisen henkilöstön kohdalla ja että edellinen johtui mm. siitä aikaisemmin mainitusta seikasta, että keväällä 1950 ei kyseistä työvoimaa valmistunut. Vähennykset olivat vastaavasti 68:sta 45:een ja 56:sta 29:ään. Sen sijaan kohosi välitysluku insinöörien kohdalla 18:sta 36:een ja kemistien sekä laboranttien kohdalla 16:sta 36:een. Myyntihenkilöstön välityksissä oli liikeapulaisten kohdalla nousua 415:stä 472:een, mutta muuten laskua, esim. myyntimiesten välityksissä 114:stä 30:een, mikä viimeksi mainittu johtunee taloudellisen tilanteen epävarmuudesta ja raaka-ainesaannin vaikeuksista.

Ylioppilasvälityksen toimittamat, edellisiin lukuihin sisältymättömät henkisen alan välitykset jakaantuivat eri aloille seuraavasti: opettajat 46, teknillinen ala 6, konttorihenkilöstö 218, myyntihenkilöstö 72, sairaanhoito 1, julkiset yhdyskunnat ja järjestöt 1 176, taiteilijat 42, yhteensä 1 561.

Sekä voimassa olevien työpaikkatarjousten että välitysten luku oli marraskuussa suurin, nim. 1 473 ja 1 356, ja pienin heinäkuussa, nim. 303 ja 166.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 296.1 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1949 393.5 ja v. 1948 291.1. Lukujen suuruuteen vaikuttavat, että työnhakemusten lukua rasittavat ylimääräisissä virastotöissä olevien sekä ylioppilasvälityksen luvut.

Sataa työnhakemusta kohden toimitettiin osastolla kertomusvuonna 28.8 välitystä (edellisenä vuonna 20.5). Lukujen alhaisuuteen vaikuttavat edellä mainitut, työnhakemuslukua koskevat seikat.

Sataa työpaikkatarjousta kohden toimitettiin 85.4 välitystä (ed. vuonna 80.5). Nousu merkitsee, että työpaikkatarjouksia peruutui entistä vähemmän.

Osasto välitti kertomusvuonna 171 henkilöä Helsingin kaupungin ja 350 henkilöä valtion sekä valtion osakeyhtiöiden toimiin.

Kun akateemisen loppututkinnon suorittaneiden välitykset jakautuvat useihin eri ammattiryhmiin, mainittakoon, että osasto välitti kertomusvuonna kaikkiaan 98 tällaista työnhakijaa: 27 valtiotieteen kandidaattia, 20 ekonomia, 13 lainopin kandidaattia, 10 filosofian kandidaattia, 8 alemman oikeustutkinnon suorittanutta, 6 metsänhoitajaa, 5 diplomi-insinööriä, 5 agronomia, 2 hallinto-opinkandidaattia, 1 lääketieteen lisensiaatin ja 1 sotakorkeakoulun suorittaneen. Miehiä oli näistä 57 ja naisia 41.

Nuoriso-osaston (nuorisovälitys ja ammatinvalinnan ohjaus) toimikunnan varsinaisia jäseniä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina dipl. insinööri G. Burmeister ja johtaja E. Varanko, työntekijäin edustajina toimittaja E. Salomaa ja toimitsija K. Järvelä sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustaja pastori A. Palmgren. Varajäseniä olivat työnantajien edustajina sosiaalijohtaja A. Kaskela ja varatuomari T. Sivula, työntekijäin edustajina Suomen ammattiyhdistysten keskusliiton puheenjohtaja A. Sumu ja liittosihteeri V. Liljeström sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana pääjohtaja R. Oittinen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Nuoriso-osaston johtajana oli filosofian maisteri W. Mattlar.

Nuoriso-osasto huolehti entiseen tapaan alle 18-vuotiaitten työnvälityksestä, jota koskee seuraava selostus. Siinä on huomioitu ainoastaan työpaikkoja hakenut nuoriso. Näin ollen eivät läheskään kaikki ammatinvalinnan ohjausta saaneet joudu mukaan tähän tilastoon, kun heistä osa hakeutuu myös eri kouluihin kartuttamaan tietojaan.

Osastolle saapui kertomusvuonna 927 postilähetystä. Lähetettyjen kirjeiden lukumäärä oli 5 394. Vastaavat luvut 1949 olivat 1 637 ja 6 673.

Työnhakemukset. Nuoriso-osastolle esitettiin kertomusvuonna 3 407 työnhakemusta, joista poikien tekemiä 1 861 eli 54.6 % ja tyttöjen tekemiä 1 546 eli 45.4 %. Runsaimmin tehtiin uusia työnhakemuksia huhti—kesäkuun aikana, jolloin koululaiset pyrkivät sijoittumaan työhön. Myös marras—joulukuussa, jolloin koululaiset hakevat tilapäisansioita, oli työvoiman tarjonta runsaampi.

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien työnhakemukset	1 861	54.6	2 499	56.0	— 638	25.5
Tyttöjen työnhakemukset	1 546	45.4	1 962	44.0	— 416	21.2
Yhteensä	3 407	100.0	4 461	100.0	— 1 054	23.6

Työnhakemusten lukumäärän aleneminen sekä tyttöjen että poikien kohdalla johtuu ennen kaikkea siitä, että työmarkkinoille hakeutuvien nuorten ikäluokat ovat olleet poikkeuksellisen pienet, jopa alemmat kuin minään vuonna osaston toiminnan aikana.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuonna 2 807, joista poikia 1 472 eli 52.4 % ja tyttöjä 1 335 eli 47.6 %.

Työnhakijoita koskevat muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1 472	52.4	1 742	52.6	— 270	— 15.5
Tytöt	1 335	47.6	1 570	47.4	— 235	— 15.0
Yhteensä	2 807	100.0	3 312	100.0	— 505	— 15.2

Työnhakijaluvun vähentymiseen vaikuttivat samat syyt kuin työnhakemustenkin. Se seikka, että työnhakemusten luku väheni vielä enemmän kuin työnhakijoiden, osoittaa nuoren työvoiman suurta kysyntää.

Työnhakijoiden pyrkimystä eri työaloille kuvaa seuraava taulukko:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maa- ja metsätalous	7	0.5	5	0.4	12	0.4
Teollisuus ja käsityö	530	36.0	70	5.2	600	21.4
Rakennustyöt	2	0.1	—	—	2	0.1
Henkinen työ	85	5.8	604	45.2	689	24.5
Liikenne	120	8.1	—	—	120	4.3
Ravintola- ja hotelliliike	1	0.1	6	0.5	7	0.2
Taloustoimet	—	—	59	4.4	59	2.1
Erinäiset toimet	727	49.4	591	44.3	1 318	47.0
Yhteensä	1 472	100.0	1 335	100.0	2 807	100.0

Työnhakijoista oli vieraskuntalaisia 24.4 %.

Työpaikkatarjoukset. Nuoren työvoiman huomattava puute näkyy siinä, että tarjottuja työpaikkoja oli tammi-, kesä-, heinä-, elo- ja joulukuussa enemmän kuin työnhakijoita. Kuitenkin on huomattava, että nuoriso-osastolle tarjotaan lukuisasti myös sellaisia paikkoja, jotka, kuten lähetin tai kotiapulaisen toimet, eivät ole haluttuja, tai joita tarkoituksenmukaisen ammatinvalinnan kannalta ei voida pitää yksilöllisesti sopivina. Tästä johtuen joudutaan tarjottujen työpaikkojen runsaudesta huolimatta jatkuvasti harjoittamaan sopivien työpaikkojen hankintaa.

Työpaikkatarjousten määrässä oli edelliseen vuoteen verraten tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien paikat	1 673	54.2	1 592	53.7	+ 81	+ 5.1
Tyttöjen paikat	1 411	45.8	1 375	46.3	+ 36	+ 2.6
Yhteensä	3 084	100.0	2 967	100.0	+ 117	+ 3.9

Työpaikkatarjousten lisääntyminen ei ole suuri, mutta osoittaa kuitenkin, että nuoren työvoiman työtilanne on jatkuvasti ollut hyvä.

Tarjotut työpaikat jakautuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maa- ja metsätalous	18	1.1	11	0.8	29	0.9
Teollisuus ja käsityö	655	39.1	155	11.0	810	26.3
Rakennustyöt	3	0.2	—	—	3	0.1
Liike- ja toimistotyö	83	5.0	552	39.1	635	20.6
Liikenne	79	4.7	—	—	79	2.6
Ravintola- ja hotelliliike	3	0.2	10	0.7	13	0.4
Taloustoimet	—	—	183	13.0	183	5.9
Lähetit	511	30.5	319	22.6	830	26.9
Muut	321	19.2	181	12.8	502	16.3
Yhteensä	1 673	100.0	1 411	100.0	3 084	100.0

100 työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 110.5 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1949 150.4. Luvun aleneminen osoittaa entisestäänkin kiristynyttä nuoren työvoiman puutetta.

Työnvälitysten yhteissumma oli kertomusvuonna 1 973, josta poikien välityksiä 1 131 eli 57.3 % ja tyttöjen 842 eli 42.7 %. Välityksissä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut seuraavia muutoksia:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien välitykset	1 131	57.3	1 158	59.0	— 27	— 2.3
Tyttöjen välitykset	842	42.7	804	41.0	+ 38	+ 4.7
Yhteensä	1 973	100.0	1 962	100.0	+ 11	+ 0.6

Työnvälitykset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maa- ja metsätalous	14	1.2	5	0.6	19	1.0
Teollisuus ja käsityö	478	42.3	101	12.0	579	29.3
Rakennustyöt	2	0.2	—	—	2	0.1
Liike- ja toimistotyö	55	4.9	380	45.1	435	22.0
Liikenne	75	6.6	—	—	75	3.8
Ravintola- ja hotelliliike	2	0.2	7	0.8	9	0.5
Taloustoimet	—	—	60	7.1	60	3.0
Lähetit	249	22.0	167	19.9	416	21.1
Muut	256	22.6	122	14.5	378	19.2
Yhteensä	1 131	100.0	842	100.0	1 973	100.0

Vähennys poikien välitysluvussa johtui vastaavasta vähennyksestä teollisuuden alan ja lähettivälityksissä. Edellistä vähennystä voidaan pitää pitkällisestä lakkoajasta johtuvana. Jälkimmäinen osoittaa, että kun muita työpaikkoja on nuorisolla ollut runsaasti, on halu ryhtyä lähetiksi ollut varsin pieni.

100 työnhakemusta kohden toimitettiin kertomusvuonna 57.9 välitystä (edellisenä vuonna 44.0) ja 100 työpaikkatarjousta kohden 64.0 välitystä (66.1). Välityksistä oli oppilaspaikkoja pojille 546 eli 48.3 % kaikista poikien välityksistä ja tytöille 458 eli 54.4 %. V:n 1949 vastaavat prosenttimäärät olivat 55.7 ja 55.8. Tilapäistöihin välitettiin 56 poikaa ja 53 tyttöä, yhteensä 109 eli 5.5 % kaikista välityksistä.

Ammatinvalinnanohjaus. Kertomusvuonna jatkettiin määrätietoisesti ammatinvalinnanohjaustoiminnan kehittämistä, kaupunginhallituksen asettaman ammatinvalintakomitean ollessa edelleen suuntaa antavana, neuvottelevana elimenä. Sen puheenjohtajana toimi kertomusvuonnakin kaupunginjohtaja P. B. J. Railo.

Kuten edellisinäkin vuosina harjoitettiin kansakoulujen jatkoluokkien oppilaisiin kohdistuvaa informaatiotoimintaa, soveltuvuuden selvittämistä sekä työhönsijoituksen jälkeen tapahtuvaa jatko-ohjausta (jälkitarkkailua). Ohjaustyössä käytettiin jatkuvasti toimiston laatimia ohjaus- ja oppikirjoja Valitsemme ammattia (Vi väljer yrke) ja Minä- ja ammatit (Yrket och jag). Koulun VI luokkalaisille jaettiin toimiston julkaisua Mihin nyt? (Vilken väg)?. Niille VI luokan oppilaille, jotka pyrkivät ammattikouluun, on myös suoritettu soveltuvuuskokeet entiseen tapaan.

Kaupunginvaltuuston marraskuun 30 p:nä 1949 hyväksymän suunnitelman pohjalta päästiin kertomusvuonna ensi kerran, alustavien toimenpiteiden tapahduttua, toteuttamaan ammatinvalinnanohjausta myös keskikouluasteen viimeisellä luokalla.

Oppilaiden ohjaus keskikouluissa aloitettiin pitämällä kouluitta in yleisselostavia esityksiä, minkä jälkeen oppilaat osallistuivat kouluissa toimeenpantuihin ryhmäkokeisiin heidän soveltuvuutensa selvittämiseksi. Lukuvuoden kuluessa keskikoululaiset myös osallistuivat tutustumis- ja opintoretkeilyihin, joiden kohteina olivat tehdas- ja liikelaitokset, virastot, oppilaitokset ja sairaalat. Kevään lopulla tapahtuneessa oppilaiden henkilökohtaisessa neuvonnassa otettiin huomioon oppilaiden ja heidän vanhempiensa toivomukset sekä lääkärien ja opettajien lausunnot.

Kevätlukukauden kuluessa ilmestyi ammatinvalinnanohjauksen toimittama julkaisu Keskikoululaisen ammatinvalinta, johon yhdysopettajan johdolla tutustutaan.

Ammatinvalinnanohjaustoiminnan työtä kuvastavat pääpiirteissään seuraavat numerotiedot:

	1949	1950
I Informaatiotoiminta		
a. Koululaisten retket teollisuus- ym. laitoksiin:		
Poikia ja tyttöjä yhteensä	2 520	5 085
Kohteita	67	86
Retkiä	483	644
b. Kouluissa pidetyt oppitunnit:		
Tuntien lukumäärä	54	138
Oppilaiden lukumäärä	1 176	4 130
c. Vanhemmille pidetyt esitelmät	8	37
d. Elokuva- ja rainaesitykset määrätyistä eri ammateista	16	10
II Henkilökohtainen ohjaus:		
a. Käyntejä toimistossa	1 341	2 423

Psykologinen soveltuvuuden tutkimus on edelleen laajentunut.

Sen johdosta, että keskikoululaisiin kohdistuvia ryhmäkokeita suoritettiin, paitsi kevätlukukaudella, myös seuraavan syyslukukauden kuluessa v:n 1951 neuvontaa varten, eri kouluissa testattujen oppilaiden yhteismäärät kohosivat huomattavan suuriksi, nim. 4 457:ään. Heistä on 2 578 keskikoululaisia, 558 jatkoluokkien oppilaita ja 857 ammattikouluun pyrkiviä kansakoulun 6 luokan oppilaita.

Yksilöllistä psykologista tutkimusta halusivat, lähinnä ammatteihin soveltumista silmälläpitäen, välittömästi eräät henkilöt tai huoltoviranomaiset asiakkaitansa varten. Tällaisia tapauksia oli 140, joista miehiä 83 ja naisia 57. Nuorisonhuoltajan lähettämiä oli edellisistä 17. Ryhmäkokein tutkittiin eräässä kaupungin koulukodissa vielä 13 oppilasta.

Henkilökuntansa valintamenetelmien kehittämiseksi veikkaustoimisto ja kansaneläkelaitos pyysivät toimistolta soveltuvuustestistöjä, edellinen kuponginlaskijoita, jälkimmäinen Hollerith-konekortistojen reijittäjiä varten. Tutkittu henkilömäärä oli yhteensä 150. Kaupungin liikennelaitokselle suoritettiin sen toivomuksesta psykologinen selvitys liikennehenkilökunnan koulutuksen tehostamisesta ja sen tulevista valintaperusteista.

Psykologisen soveltuvuustutkimuksen kehittämiseksi mahdollisimman yleisesti talouselämää hyödyttäväksi, otti kulkulaitosministeriö kertomusvuonna sen kannan, että soveltuvuustutkimuksen olisi kokeilumielessä toistaiseksi esiinnyttävä ulospäin epävirallisesti itsenäisen osaston nimissä.

Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajien edustajina merikapteeni E. J. Edgren ja diploomimerikapteeni K. Päiviö sekä työntekijäin edustajina lämmittäjä A. Kangasmaa ja sihteeri G. Tuomikoski. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina merikapteeni A. Korhonen ja perämies L. Lindström sekä työntekijäin edustajina asiamies V. Ahokki ja alikonemestari V. Syrjänen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 3 kertaa.

Osaston johtajana oli ekonomi N. Mattsson.

Kertomusvuonna osaston toiminta vilkastui keskimäärin n. 11 % edelliseen vuoteen verrattuna. Työnvälitysten lukumäärässä oli lisäys 12.2 %. Vilkastuminen johtuu pääasiassa kahdesta syystä: kauppalaivastomme tonniston kasvusta ja Helsingin satamaan suunnatun liikenteen lisääntymisestä n. 10 %.

V:n 1950 lopussa käsitti kauppalaivastomme 652 alusta yhteiseltä bruttotonnimäärältään 567 800. Nettolisäys oli vuoden aikana 33 327 bruttotonnia (edellisenä vuonna 14 500). Helsingin satamassa käyneiden alusten luku oli 2 131, yhteensä 1 697 356 rekisteritonnia. Vastaavat luvut v. 1949 olivat 1936 alusta ja 1 554 760 rekisteritonnia.

Kansipäällystöstä oli kertomusvuonna jatkuvaa puutetta, varsinkin mitä tulee aliperämiehiin. Kesäkautena oli monasti mahdotonta saada perämiehille lomasijaisia. Konepäällystön osalta kysyntä ja tarjonta olivat jokseenkin tasapainossa. Alikonemestareita oli kuitenkin aika ajoin jonkin verran liikaa tarjolla. Radiosähköttäjistä oli kesällä vähän puutetta, mutta muina vuodenaikoina tarjonta tyydytti kysynnän. Kokeneista kansimiehistä, varsinkin pursimiehistä ja kirvesmiehistä oli kesällä ja syksyllä puutetta. Konemiehiä oli sitävastoin tarpeeksi tarjolla. Ammattitaitoisia stuertteja ja I-kokkeja oli kesällä niukasti saatavissa, mutta varsinaisesta puutteesta ei ollut kysymys. Sen sijaan oli kertomusvuonna naispuolisesta taloushenkilöstöstä jatkuvaa puutetta.

Merille ensi kertaa pyrkiviä naisia ja miehiä oli runsaasti hakijoiden joukossa. Näistä voitiin kertomusvuonna sijoittaa laivapaikkoihin n. 200 miestä (niistä 74 alle 18 v.) ja n. 100 naista.

Suuri joukko teknillisen koulun loppututkinnon suorittaneita koneteknikkoja sijoitettiin konepuolen miehistöpaikkoihin laivakokemuksen saamiseksi konemestarinkirjaa varten. Joitakin sähköteknikkoja oli myös kertomusvuonna sijoitettu moottorilaivojen sähkömiehiksi.

Helsingin satama oli avoinna koko talven 1949/50. Osaston toiminta oli vilkkaimmillaan huhti—elokuussa.

Osasto oli kertomusvuonna, kuten edellisinäkin vuosina, kiinteässä yhteistyössä merialan eri ammattiliittojen sekä Suomen laivanvarustajain yhdistyksen kanssa. Suomen merimiesunionin syyskuussa järjestämillä kansainvälisillä kursseilla osastonjohtaja esitelmöi merimiesvälityksestä ja merilaista sekä Suomen sosiaalilainsäädännöstä. Osastonjohtaja suoritti lisäksi lukuisia neuvottelu- ja tutustumiskäyntejä sekä laivanvarustajain konttoreissa että laivoissa.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuoden aikana 1 937 292 mk (edellisenä vuonna 1 475 355 mk).

Työnhakemukset. Merimiesosastolle esitettiin kertomusvuonna 4 283 työnhakemusta, joista miesten tekemiä 3 608 eli 84.2 % ja naisten tekemiä 675 eli 15.8 %. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 121.2 työnhakemusta (edellisenä vuonna rasitusluku oli 123.8).

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	3 608	84.2	3 278	84.6	+ 330	+ 10.1
Naisten työnhakemukset	675	15.8	598	15.4	+ 77	+ 12.9
Yhteensä	4 283	100.0	3 876	100.0	+ 407	+ 10.5

Suurin työnhakemusten kuukausimäärä oli kesäkuussa, 999 työnhakemusta, ja pienin tammikuussa, 561 työnhakemusta.

Työnhakemukset jakautuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 594	37.2
Konehenkilökuntaa	1 467	34.3
Taloushenkilökuntaa (509 mp. + 675 np.)	1 184	27.6
Muut	38	0.9
Yhteensä	4 283	100.0

Työtä hakeneita henkilöitä oli merimiesosastolla kertomusvuonna 2 685, joista miehiä 2 332 eli 86.9 % ja naisia 353 eli 13.1 %. Työnhakijoista oli ulkokuntalaisia keskimäärin n. 45 %.

Työtä hakeneiden henkilöiden luvussa tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	2 332	86.9	2 222	86.5	+ 110	+ 5.0
Naiset	353	13.1	346	13.5	+ 7	+ 2.0
Yhteensä	2 685	100.0	2 568	100.0	+ 117	+ 4.6

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärän suureneminen johtui jo aikaisemmin mainitusta Helsinkiin suunnatun liikenteen lisääntymisestä sekä sataman poikkeuksellisesta koko talvikauden aukiolosta.

Ammattialoittain työnhakijaryhmät jakautuivat seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 010	37.6
Konehenkilökuntaa	982	36.6
Taloushenkilökuntaa (313 mp. + 353 np.)	666	24.8
Muut	27	1.0
Yhteensä	2 685	100.0

Työpaikkatarjousten vaihtelut vv. 1949—50 käyvät selville seuraavasta asetelmasta:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	2 938	83.1	2 572	82.1	+ 366	+ 14.2
Naisten paikat	597	16.9	559	17.9	+ 38	+ 6.8
Yhteensä	3 535	100.0	3 131	100.0	+ 404	+ 12.9

Työpaikkatarjoukset jakautuivat eri aloille seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 215	34.4
Konehenkilökuntaa	1 051	29.7
Taloushenkilökuntaa (512 mp. + 597 np.)	1 109	31.4
Muut	160	4.5
Yhteensä	3 535	100.0

Työpaikkatarjousten ja työnhakemusten välinen suhdeluku pieneni jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Yleinen rasitusluku oli 121.2 (edellisenä vuonna 123.8).

Työnvälitysten lukumäärä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 3 217, joista miesten välityksiä 2 665 eli 82.8 % ja naisten välityksiä 552 eli 17.2 %. Muihin kuntiin toimi-

tettiin välityksiä yhteensä 668, mikä on 20.8 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 21.5 %). Tilapäisiin toimiin toimitettuja välityksiä oli miesten kohdalla 119 ja naisten kohdalla 13 eli yhteensä 132 välitystä, mikä on 4.1 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 54 eli 1.9 %).

Työnvälitykset. Välitysten määrässä tapahtuneet muutokset v. 1949—50 käyvät selville seuraavasta yhdistelmästä:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	2 665	82.8	2 365	82.5	+ 300	+ 12.7
Naisten välitykset	552	17.2	501	17.5	+ 51	+ 10.2
Yhteensä	3 217	100.0	2 866	100.0	+ 351	+ 12.2

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 75.1 välitystä (edellisenä vuonna 73.9) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 91.0 välitystä (91.5).

Välitykset jakautuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 081	33.6
Konehenkilökuntaa	966	30.0
Taloushenkilökuntaa (462 mp. + 552 np.)	1 014	31.5
Muut	156	4.9
Yhteensä	3 217	100.0

Maatalousosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajain edustajina maanviljelysneuvos M. J. Kaltio ja kapteeni R. Norrback sekä työntekijäin edustajina toimitsija E. Antikainen ja talousneuvos K. Lehti. Varajäseninä olivat työnantajain edustajina agronomit M. Myllylä ja H. Frostell sekä työntekijäin puutarhuri G. Laine ja liittosihteeri U. Oras.

Maatalousosaston johtajana toimi osastonhoitaja T. Leander.

Maatalouden ja metsätöiden aloilla esiintyi kertomusvuonna puutetta ammattitaitoisista työntekijöistä. Naisten kohdalla oli tuntuvaa puutetta varsinkin koulutetuista karjakoista niinkuin myöskin lypsytaitoisista maatalouspalvelijoista.

Elo—syyskuun aikana puhjenneet metallialan ym. lakot aiheuttivat välillisesti häiriöitä osaston välitystoiminnassa, kun mm. sokerijuurikkaiden nosto siirtyi lakkojen tähden tavallista myöhemmäksi ja kun lakossa olevia, maaseudulla asuvia työntekijöitä siirtyi maataloustyöhön, niin että jokavuotiset runsaat työpaikkatarjoukset elonkorjuuja sokerijuurikkaan nostotyöhön jäivät varsin pieniksi.

Osaston toiminta osoitti kertomusvuonna etenkin välityksien kohdalla tuntuvaa lisäystä. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 62.7 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli kolmena edellisenä vuonna 68.0, 94.7 ja 91.8.

Maatalousosastolle tehtiin kertomusvuonna yhteensä 973 työnhakemusta, joista miesten 659 eli 67.7 % ja naisten 314 eli 32.3 %.

Työnhakemusten määrässä tapahtuivat edelliseen vuoteen verrattuna seuraavat muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	659	67.7	716	72.3	— 57	— 8.0
Naisten työnhakemukset	314	32.3	274	27.7	+ 40	+ 14.6
Yhteensä	973	100.0	990	100.0	— 17	— 1.7

Työnhakemusten väheneminen miesten kohdalta osoittaa miestyövoiman kiristyvää puutetta maataloudessa.

Työnhakijoita oli osastolla 518, joista miehiä 315 eli 60.8 % ja naisia 203 eli 39.2 %. Työnhakijain enemmistö oli kertomusvuonna vieraspaikkakuntalaisia, keskimäärin 90.2 % (edellisenä vuonna 64.4 %).

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärässä tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verraten olivat seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	315	60.8	509	71.8	— 194	38.1
Naiset	203	39.2	200	28.2	+ 3	1.5
Yhteensä	518	100.0	709	100.0	— 191	26.9

Miespuolisten hakijain lukumäärän vähentyminen johtuu samasta syystä kuin hakemustenkin.

Enimmät työnhakijat, 128 eli 24.7 % työnhakijain kokonaismäärästä, tulivat ammattiryhmän »muut maanviljelystyöntekijät» osalle. Lähinnä suurimpina ryhminä olivat karjakot ja apukarjakot 97 eli 18.7 %, muonamiehet 82 eli 15.8 %, metsätyömiehet 66 eli 12.7 % ja navetta-apulaiset 45 eli 8.7 %.

Työpaikkatarjoukset. Kertomusvuonna sai osasto 1 551 työpaikkatarjousta, joista miesten paikkoja 1 016 eli 65.5 % ja naisten paikkoja 535 eli 34.5 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verraten olivat seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 016	65.5	1 075	73.9	— 59	5.5
Naisten paikat	535	34.5	380	26.1	+ 155	40.8
Yhteensä	1 551	100.0	1 455	100.0	+ 96	6.6

Kertomusvuonna tarjotuista paikoista kuului ryhmään »muut maanviljelystyöntekijät» 730 eli 47.1 %, karjakoiden ja apukarjakoiden ryhmään 165 eli 10.6 %, muonamiesten ryhmään 125 eli 8.1 %, maatalouspalvelijain ryhmään 110 eli 7.1 %, metsätyöntekijöiden ryhmään 108 eli 6.9 %, sekä navetta-apulaisten ja puutarhatyöntekijöiden ryhmiin kumpaankin 85 eli 5.5 %.

Työnvälitykset. Osaston aikaansaamien välitysten kokonaismäärä oli 1 202, joista miesten välityksiä 840 eli 69.9 % ja naisten välityksiä 362 eli 30.1 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	840	69.9	507	75.8	+ 333	65.7
Naisten välitykset	362	30.1	162	24.2	+ 200	123.5
Yhteensä	1 202	100.0	669	100.0	+ 533	79.7

Välitysten huomattava lisääntyminen, 533 eli 79.7 %, johtuu osaksi ylioppilasvälityksen kesäraivausleirille toimittamien ylioppilaiden luvun kasvusta 131:stä 362:een edelliseen vuoteen verrattuna, osaksi osaston toiminnan tehostumisesta ja sen saaman luottamuksen jatkuvasta lisääntymisestä.

Niinkuin alussa jo mainittiin vaikuttivat syyskesällä puhjenneet lakot jonkinverran haitallisesti osaston välitystoimintaan.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 123.5 (edellisenä vuonna 67.6) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 77.5 (edellisenä vuonna 46.0) välitystä.

Välityksistä kuului ryhmään »muut maanviljelystyöntekijät» 581 (ylioppilasvälityksen toimittamia 362) eli 48.3 %, hakkuumiesten ryhmään 118 eli 9.8 %, karjakoiden ryhmään 98 eli 8.2 %, muonamiesten ryhmään 92 eli 7.7 %, puutarhatyöntekijäin ryhmään 73 eli 6.1 %, maatalouspalvelijain ryhmään 71 eli 5.9 % ja navetta-apulaisten ryhmään 60 eli 5.0 %.

Yksityiskohtaiset tilastotiedot selviävät taulukkoliitteistä.

Ravintolaosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat Y. Lumi ja U. Heinonen sekä työntekijöiden edustajina toimitsijat Y. Karisalmi ja E. Kerman. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat K.

Koskinen ja ravintoloitsija M. Salmi sekä työntekijöiden edustajina leipuri K. Lindholm sekä järjestäjä V. Tuomioja.

Ravintolaosaston johtajana toimi herra E. O. Auer.

Eräitä pienehköjä, paikallisesti rajoittuneita työnselkkauksia lukuunottamatta olivat ravintola-alan työmarkkinat kertomusvuonna rauhalliset. Alan kehityksessä oli erikoista se, että työmarkkinajärjestöjen väliset, koko vuoden kestäneet neuvottelut uuden työehtosopimuksen aikaansaamiseksi eivät johtaneet kokonaisratkaisuun vielä vuoden päättyessä ja että Oy. Alkoholiliike ab:n tarkkailu havaitsi tavallista runsaammin epäkohtia väkijuomalain noudattamisessa muutamien hotellien ja ravintoloiden kohdalla.

Myönteiset leimansa alan kehitykselle työnvälityksenkin kannalta antoivat työmarkkinajärjestöjen ja yleensä ravintolaväen intensiiviset pyrkimykset alan tason kohottamiseksi.

Alan edistämispyrkimykset kohdistuivat mm. henkilökunnan ammatti- ja kielitaidon lisäämiseen kurssien ja jatkokurssien avulla. Mainittakoon tässä yhteydessä, että osasto välitti viime keväänä ruotsinmaalaisen opettajan Suomen matkailijayhdistyksen hotelli Aulangossa järjestämille kylmäkkökursseille.

Osaston välitystoiminta olisi kertomusvuonna ilmeisesti ollut tuloksellisempaa, jollei ammattitaitoisten työntekijöiden puute olisi sitä vaikeuttanut. Keväällä ja kesällä työvoiman puute esiintyi voimakkaimmillaan. Tämä johtui paitsi jälkikasvun puutteesta, osaltaan myös siitä, että alan työntekijöitä siirtyi runsaasti Ruotsiin, kun viisumipakko Suomen ja Ruotsin väliltä poistettiin. Ruotsiin lähtöä kiihdytti myös ruotsinmaalaisten työnantajien aktiivisuus työvoimanhankinnoissaan: kevään kuluessa esiintyi harva se päivä houkuttelevia työpaikkatarjouksia esim. pääkaupungin johtavan ruotsinkielisen sanomalehden ilmoitusosastossa. Osasto suhtautui yleensä kielteisesti Ruotsiin pyrkivien työnhakemuksiin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön antamien ohjeiden perusteella; tämä ei kuitenkaan estänyt länteenpäin suuntautunutta liikehtimistä. Työnhakijamäärän väheneminen ja toisaalta työpaikkatarjousten huomattava kasvu, johtuivat todennäköisesti osaltaan juuri tästä ilmiöstä.

Osaston mainostoiminta keskittyi kertomusvuonna pääasiassa sanomalehti-ilmoitteluun ja -kirjoitteluun sekä kiertokirjeitten sekä mainoskorttien lähettämiseen.

Yhteistoiminta työmarkkinajärjestöjen kanssa oli kertomusvuonnakin luottamuksellista. Mainittakoon, että osastolla oli tilaisuus säännöllisesti julkaista Suomen hotelli- ja ravintolahenkilökunnan liiton äänenkannattajassa työnvälitystä koskeneita kirjoitelmia otsikon Ravintolatyönvälityksen tiedonantoja alla.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 1 840 942 mk (edellisenä vuonna 1 317 473 mk).

Lähetettyjen kirjeiden ym. postilähetysten lukumäärä oli 4 683 (edellisenä vuonna 5 628) ja saapuneiden postilähetysten määrä 1 198 (1 160). Tilattuja ulkolinjapuheluja oli kaikkiaan 924 (881).

Työnhakemukset. V:een 1949 verraten tapahtui työnhakemusten määrässä asetelman mukaiset muutokset:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	786	12.0	805	12.1	— 19	— 2.4
Naisten työnhakemukset	5 759	88.0	5 862	87.9	— 103	— 1.8
Yhteensä	6 545	100.0	6 667	100.0	— 122	— 1.8

Työnhakemusten väheneminen 1.8 % johtui todennäköisesti samoista syistä, jotka vaikuttivat työnhakijoiden vähenemiseen.

Työnhakemusten jakaantumista ammattiryhmittäin kuvastaa seuraava taulukko:

Ammatti	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	149	401	550	8.4
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	199	2 818	3 017	46.1
Keittiöhenkilöstö	148	2 351	2 499	38.2
Portierit ja hotellisiivoojat	277	128	405	6.2
Muut	13	61	74	1.1
Yhteensä	786	5 759	6 545	100.0

Johtohenkilöstön ryhmässä tapahtui miesten kohdalla työnhakemusten lisääntymistä v:een 1949 verraten (112:sta—149:ään). Naisten kohdalla tapahtui vähenemistä (423:sta—401:een) johtuen ilmeisesti mm. siitä, että työpaikkojen vaihtoa ei esiintynyt naishovimestarien ja emäntien kohdalla samassa määrin kuin edellisenä vuonna.

Työnhakijat. Edelliseen vuoteen verraten olivat muutokset työnhakijoiden kokonaismäärässä seuraavat:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	374	12.3	377	12.1	— 3	— 0.8
Naiset	2 675	87.7	2 735	87.9	— 60	— 2.2
Yhteensä	3 049	100.0	3 112	100.0	— 63	— 2.0

On ilmeistä, että eräänä merkittävänä syynä osaston työnhakijamäärän vähenemiseen kertomusvuonna oli alan työntekijöiden jälkikasvun puute. Tätä tukee mm. se, että esim. tarjoilijatar- ja keittiöharjoittelijoiden sekä nuorempien paragon- ja viinikassojen tarjonta oli kysyntään nähden riittämätön. Jälkikasvun puute muodostikin jo viime vuonna pulman, jonka pikainen ja tuloksellinen ratkaiseminen on lähitulevaisuudessa tarpeen. Kun jälkikasvu saadaan alalla turvatuksi, on syytä odottaa, että myös työnhakijamäärä tulee kasvamaan paitsi edellä mainittujen työntekijöiden, myös esim. keittiömestarien, keittäjien ja kylmäkköjen kohdalla, joiden puute tuntuikin kertomusvuonna kaikkein suurimpana. Tätä taustaa vastaan oli varsin mieluisaa todeta, että uuden ja suuremman hotelli- ja ravintolakoulun rakentamishanke sai viime vuonna uutta virikettä: Helsingin kaupunki myönsi tarkoitukseen tontin ja monet työnantajat tukivat asiaa huomattavin rahalahjoituksin.

Työssä olevia työnhakijoita oli 22.0 % (edellisenä vuonna 23.6 %) kaikista työnhakijoista.

Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä 40.3 (edellisenä vuonna 40.6 %).

Työnhakijoiden jakaantumista ammattiryhmittäin esittää seuraava taulukko:

Ammatti	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	61	215	276	9.0
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	99	1 168	1 267	41.6
Keittiöhenkilöstö	78	1 203	1 281	42.0
Portierit ja hotellisiivoojat	128	60	188	6.2
Muut	8	29	37	1.2
Yhteensä	374	2 675	3 049	100.0

Alalta siirtymistä oli havaittavissa nimenomaan tarjoiluhenkilökunnan keskuudessa. Varsinkin kertomusvuoden alkupuolella työnhakijat toisinaan valittelivat ansioiden vähyyttä verratessaan niitä esim. tehdastyössä maksettuihin palkkoihin. Tarjoilijattarien kohdalla olikin vähennystä edelliseen vuoteen verraten (1 076:sta 980:een).

Tarjoiluhenkilökunnan pyrinnöt uuden palkkausjärjestelmän aikaansaamiseksi toteutuivat heinäkuussa, kun Oy. Alkoholiliike ab. sitkeiden neuvottelujen jälkeen suostui tilapäisjärjestelyyn: tarjoiluhenkilökunnalle myönnettiin tällöin oikeus saada 10 % palveluraha sekä ruoan että alkoholin myynnistä. Vaikuttiko tämä edistävästi alalle takaisin siirtymiseen, ei ainakaan osaston toiminnassa käynyt kyllin selvästi ilmi.

Työpaikkatarjoukset. Työpaikkatarjousten kohdalla tapahtui edelliseen vuoteen verraten seuraavia muutoksia:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	378	7.3	295	6.3	+ 83	+ 28.1
Naisten paikat	4 825	92.7	4 359	93.7	+ 466	+ 10.7
Yhteensä	5 203	100.0	4 654	100.0	+ 549	+ 11.8

Ylioppilasvälitys sisältyy edellä olevaan taulukkoon siten, että miesten kohdalla on 6, ja naisten kohdalla 42 työpaikkatarjousta.

Työpaikkatarjousten määrässä tapahtui 11.8 %:n kasvu edelliseen vuoteen verrattuna. Paitsi osaston toiminnan vakiintumisesta työnantajien keskuudessa lienee työpaikkatarjousten huomattava lisääntyminen johtunut työvoimapulan tuottamista haitoista nimenomaan kesäkuukausina: työnantajat olivat pakotettuja kiinnittämään palvelukseensa heikommankin pätevyyden omaavia henkilöitä, jotka sitten epäonnistuttuaan tai epäonnistumisen pelossa jättivät työpaikkansa lyhyen työsuhteen jälkeen. Tämä aiheutti siten uuden työpaikkatarjouksen jättämisen osastolle. Tähän ilmeisesti osaltaan perustui avoimien työpaikkojen lukumäärän tuntuva kasvu kesäkuukausina edellisen vuoden vastaaviin kuukausiin verraten: kesäkuu 465 (edellisenä vuonna 407), heinäkuu 385 (254) ja elokuu 524 (418).

Ammattiryhmittäin jakaantuivat työpaikkatarjoukset seuraavasti:

Ammatti	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	67	141	208	4.0
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	95	1 671	1 766	34.3
Keittiöhenkilöstö	101	2 845	2 946	57.2
Portierit ja hotellisiivoojat	90	103	193	3.7
Muut	19	23	42	0.8
Yhteensä	372	4 783	5 155	100.0

Yllä olevaan tilastoon tulevat lisäksi ylioppilasvälityksen edellä mainitut työpaikkatarjoukset: miesten kohdalle 6, naisten kohdalle 42.

Ryhmää »muut» lukuunottamatta kasvoi työpaikkatarjousten määrä kaikissa muissa ryhmissä, niin miesten kuin naistenkin kohdalla, edelliseen vuoteen verraten (esim. johtohenkilöstö: miehet 40:stä 67:ään, naiset 115:stä 141:een; tarjoiluhenkilöstö: miehet 72:sta 95:een, naiset 1 329:stä 1 470:een). Miestarjoilijoiden kysyntä tosin hieman lisääntyi kertomusvuonna, mutta on kuitenkin vielä toistaiseksi vaikea sanoa merkitsikö tämä työnantajien uudelleen asennoitumista miespuoliseen tarjoiluhenkilökuntaan yleensä. Eteisvahtimestarien, annostelijoiden, kylmäkönapulaisten ja astiainkantajien kohdalla oli myös todettavissa kysynnän kasvua.

Osasto oli kertomusvuonna tavallista vilkkaammassa yhteistoiminnassa Kulutusosuuskuntien keskusliiton ja Yleisen osuuskauppojen liiton toimenvälitysosastojen kanssa, jotka auliisti ilmoittivat osastolle avoimia paikkojaan, ja joille osasto puolestaan tarjosi varsinkin maaseudun työpaikkoihin pyrkineitä emäntiä.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 125.8 työnhakemusta. Tämä ns. rasitusluku oli edellisenä vuonna 143.3.

Työnvälitykset. V:een 1949 verraten tapahtui työnvälitysten määrässä seuraavia muutoksia:

	1950		1949		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	276	8.0	229	7.1	+ 47	+ 20.5
Naisten välitykset	3 179	92.0	2 995	92.9	+ 184	+ 6.1
Yhteensä	3 455	100.0	3 224	100.0	+ 231	+ 7.2

Ylioppilasvälityksen aikaansaamat välitykset sisältyvät edellä oleviin lukuihin siten, että miesten kohdalle tulee 4, naisten kohdalle 27 eli yhteensä 31 välitystä.

Maaseudulle toimitettuja välityksiä oli kaikkiaan 491 eli 14.2 % (edellisenä vuonna 422 eli 13.1 %).

Yhteydet maaseudun välityselimiin vilkastuivat kertomusvuonna. Tähän vaikutti valtakunnan vakanssiluettelo, jonka antamien viitteiden nojalla maaseudun työnhakijat varsin vilkkaasti ottivat yhteyksiä työnvälitystoimistoihin ja työasiamiehiin. Nämä puolestaan välittivät k.o. työnhakijoiden työnhakemukset osastolle tiedoksi.

Työnvälityksiä oli toukokuussa eniten, nimittäin 403, ja tammikuussa vähiten, nimittäin 212.

Ammattiryhmittäin jakaantuivat välitykset seuraavalla tavalla:

Ammatti	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	44	56	100	2.9
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	79	1 293	1 372	40.1
Keittiöhenkilöstö	81	1 722	1 803	52.7
Portierit ja hotellisiivoojat	58	69	127	3.7
Muut	10	12	22	0.6
Yhteensä	272	3 152	3 424	100.0

Tähän tilastoon tulevat lisäksi ylioppilasvälityksen edellä mainitut 31 välitystä.

Aikaansaatujen välitysten määrä oli kertomusvuonna suurempi kuin osastolle ilmoittautuneiden työnhakijoiden kokonaismäärä: välityksiä 3 424, työnhakijoita 3 049. Välitysmäärän suuremmuus johtui omalla tavallaan myös ammattitaitoisten työntekijöiden puutteesta: auttaakseen vaikeuksiin joutuneita työnantajia, semminkin kesäravintoloiden pitäjiä, osasto välitti heille saman työnhakijan tilapäistyöhön useammin kuin yhden kerran. Näin tapahtui varsinkin tarjoiluhenkilökunnan kohdalla.

Johtohenkilöstön ryhmässä lisääntyivät välitykset edelliseen vuoteen verraten 82:sta 100:aan.

Alan tason kohottamispyrkimykset kuvastuivat viime vuonna myös Oy. Alkoholiliike ab:n tiukentuneessa suhtautumisessa vastuunalaisiksi hoitajiksi pyrkineisiin hovimestareihin. Tästä mm. johtui, että kertomusvuonna oli toisinaan vaikea löytää sopivia henkilöitä vastuunalaisiksi hoitajiksi ja heidän sijaisikseen, vaikka ehdokkaita oli — sesonkiaikaa lukuunottamatta — lukumäärän puolesta suhteellisen riittävästi tarjolla.

Työpäivää kohden oli työnvälityksiä 11.1 (edellisenä vuonna 10.7).

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 66.4 (edellisenä vuonna 69.3) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 52.8 (48.4) välitystä.

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta käyvät selville taulukkoliitteistä.

1. Työnhakijain ja työpaikkatarjousten luku kaupungin työnvälitystoimistossa kunkin viikon päättyessä (lauantaina klo 11.00) v. 1950

Viikko n:o	Päivämäärä	Työnhakijoita kaikkiaan			Niistä						Voimassa olevia työpaikkatarjouksia		
					Työssä olevia			Vieraskuntalaisia					
		Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehille	Naisille	Yhteensä
1	5/1	774	397	1 171	78	77	155	142	113	255	112	393	505
2	14/1	987	427	1 414	76	75	151	165	126	291	142	375	517
3	21/1	951	511	1 462	107	99	206	209	174	383	141	399	540
4	28/1	1 019	540	1 559	113	111	224	268	199	467	181	390	571
5	4/2	1 044	542	1 586	142	85	227	278	198	476	120	434	554
6	11/2	1 120	578	1 698	136	101	237	317	230	547	120	463	583
7	18/2	1 045	536	1 581	150	104	254	327	189	516	126	449	575
8	25/2	1 070	562	1 632	168	134	302	316	186	502	125	502	627
9	4/3	1 048	537	1 585	163	96	259	311	178	489	117	544	663
10	11/3	1 049	593	1 642	176	128	304	317	207	524	121	558	679
11	17/3	1 044	600	1 644	194	127	321	342	213	555	137	548	685
12	24/3	1 014	532	1 546	192	106	298	334	214	548	158	570	728
13	1/4	1 084	678	1 762	208	136	344	365	206	671	209	602	811
14	6/4	960	673	1 633	165	93	258	325	205	530	224	743	967
15	15/4	1 108	875	1 983	175	113	288	372	246	618	244	823	1 067
16	22/4	1 114	946	2 060	167	132	299	360	270	630	246	854	1 100
17	29/4	1 133	1 025	2 158	164	131	295	307	164	471	272	839	1 111
18	6/5	1 202	972	2 174	165	111	276	371	287	658	254	875	1 129
19	13/5	1 288	1 049	2 337	188	133	321	375	292	667	314	978	1 292
20	20/5	1 178	965	2 143	171	82	253	362	278	640	346	985	1 331
21	27/5	1 258	1 008	2 266	185	123	308	389	305	694	346	962	1 308
22	3/6	1 145	1 023	2 168	147	105	252	348	298	646	287	906	1 193
23	10/6	1 207	1 023	2 230	172	113	285	383	291	674	219	910	1 129
24	17/6	1 206	879	2 085	190	105	295	409	278	687	223	844	1 067
25	23/6	1 147	879	2 026	184	94	278	427	306	733	273	812	1 085
26	1/7	887	535	1 422	185	87	272	282	119	401	159	689	848
27	8/7	828	583	1 411	173	105	278	289	126	415	145	707	852
28	15/7	801	579	1 380	180	96	276	273	132	405	139	668	807
29	22/7	594	326	920	187	96	283	221	154	375	123	536	659
30	29/7	595	290	885	164	103	267	252	103	355	117	483	600
31	5/8	602	285	887	181	103	284	263	86	349	122	520	642
32	12/8	644	324	968	211	127	338	272	93	365	135	562	697
33	19/8	608	396	1 004	187	141	328	254	113	367	153	633	786
34	26/8	674	419	1 093	186	155	341	279	109	388	159	605	764
35	2/9	616	420	1 036	155	138	293	262	117	379	196	585	781
36	9/9	694	529	1 223	156	147	303	297	294	591	172	619	891
37	16/9	756	556	1 312	170	131	301	337	163	500	185	650	835
38	23/9	700	551	1 251	158	136	294	323	175	495	263	630	893
39	30/9	743	553	1 296	156	119	275	324	181	505	202	540	742
40	7/10	692	563	1 255	155	110	265	282	171	453	186	517	703
41	14/10	739	536	1 275	162	122	284	298	156	454	156	481	637
42	21/10	754	549	1 303	176	129	305	316	165	481	171	448	619
43	28/10	791	540	1 331	181	110	291	312	172	484	159	430	589
44	4/11	794	538	1 332	173	113	286	325	163	488	157	397	554
45	11/11	1 048	878	1 926	150	143	293	492	386	878	164	362	526
46	18/11	990	752	1 742	193	109	302	468	366	834	174	351	525
47	25/11	937	766	1 703	181	126	307	427	351	778	168	373	541
48	2/12	920	752	1 672	171	103	274	456	355	811	184	413	597
49	9/12	1 444	1 213	2 657	169	109	278	910	713	1 623	175	353	528
50	16/12	967	728	1 695	194	93	287	488	372	860	211	411	622
51	23/12	673	311	984	165	72	237	265	96	361	192	339	531
52	30/12	655	264	919	165	50	215	253	71	224	104	295	399

2. Kaupungin työnvälitystoimiston

	Osasto	1946	1947
			Kokonais-
1	Yleiset osastot	2 588 771	3 208 956
2	Henkisen työn osasto	1 576 870	2 100 404
3	Nuoriso-osasto	1 353 636	2 731 029
4	Merimiesosasto	472 231	762 309
5	Maatalousosasto	362 027	491 119
6	Ravintolaosasto	573 625	886 364
7	Koko toimisto	6 927 160	10 180 181
			Valtion suorittama
8	Yleiset osastot	1 025 304	1 274 922
9	Henkisen työn osasto	784 367	1 046 792
10	Nuoriso-osasto	669 524	1 338 049
11	Merimiesosasto	230 352	376 738
12	Maatalousosasto	266 900	364 739
13	Ravintolaosasto	285 377	439 062
14	Koko toimisto	3 261 824	4 840 302

3. Kaupungin työnvälitystoimiston kirjoihin rekisteröidyt työn-

	Ammattiala	Työtä hakeneet henkilöt					
		Mp.	%	Np.	%	Yht.	%
							Koko työn-
1	Maatalous	255	2.3	208	1.9	463	2.1
2	Metsätalous	67	0.6	—	—	67	0.3
3	Puuteollisuus	90	0.8	12	0.1	102	0.5
4	Paperiteollisuus	—	—	13	0.1	13	0.1
5	Metalliteollisuus	918	8.2	187	1.8	1 105	5.0
6	Kaivosteollisuus	—	—	—	—	—	—
7	Kemiallinen teollisuus	11	0.1	15	0.1	26	0.1
8	Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	5	0.0	28	0.3	33	0.2
9	Voima-, kaasu- ja vesijohtolaitokset	—	—	—	—	—	—
10	Nahka-, jalkine- ja kumiteollisuus	22	0.2	24	0.2	46	0.2
11	Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	29	0.3	29	0.1
12	Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	2	0.0	156	1.5	158	0.7
13	Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	20	0.2	77	0.7	97	0.4
14	Graafinen- ja kirjansitomoteollisuus	41	0.4	75	0.7	116	0.5
15	Rakennustyöt	1 002	8.9	—	—	1 002	4.6
16	Opetustoimi	37	0.3	67	0.6	104	0.5
17	Teknilliset alat	609	5.4	103	1.0	712	3.2
18	Liike- ja toimistoala	1 082	9.7	3 891	36.3	4 973	22.7
19	Terveyden- ja sairaanhoito	9	0.1	24	0.2	33	0.2
20	Julkiset yhdyskunnat ja järjestöt	123	1.1	18	0.2	141	0.6
21	Muut korkeakoulututkinnon suorittaneet	930	8.3	732	6.8	1 622	7.6
22	Kirjallinen ja taiteellinen toiminta	355	3.2	46	0.4	401	1.8
23	Meriliikenne	2 450	21.9	353	3.3	2 803	12.8
24	Maaliikenne	154	1.4	8	0.1	162	0.7
25	Kalastus	—	—	—	—	—	—
26	Ravintola- ja hotelliliike	375	3.3	2 681	25.0	3 056	14.0
27	Taloustoimet	—	—	652	6.1	652	3.0
28	Erinäiset toimet	2 640	23.6	1 317	12.3	3 957	18.1
29	Kaikkiaan	11 197	100.0	10 716	100.0	21 913	100.0

menot ja tulot vuosina 1946—50

1948	1949	1950	1946	1947	1948	1949	1950	
menot, mk			*Menot, joihin valtio osallistuu, mk*					
4 850 165	5 639 318	6 491 424	2 563 261	3 187 306	4 808 677	5 601 491	6 443 267	1
3 514 603	4 242 334	5 391 774	1 568 736	2 093 584	3 504 003	4 235 409	5 375 836	2
4 785 608	5 737 693	8 007 141	1 339 048	2 676 099	4 709 451	5 030 995	7 420 802	3
1 292 560	1 475 355	1 937 292	460 705	753 476	1 284 615	1 469 130	1 925 552	4
697 446	551 622	716 122	355 867	486 319	692 546	545 522	706 972	5
1 293 423	1 317 473	1 840 942	570 754	878 125	1 287 774	1 312 048	1 832 207	6
16 433 805	18 963 795	24 384 695	6 858 370	10 074 909	16 287 066	18 194 595	23 704 636	7
korvaus, mk			*Valtion suorittama korvaus, %*					
1 923 471	2 077 682	.	40.0	40.0	40.0	37.1	.	8
1 752 001	2 117 600	.	50.0	50.0	50.0	50.0	.	9
2 354 725	2 515 418	.	50.0	50.0	50.0	50.0	.	10
642 307	734 500	.	50.0	50.0	50.0	50.0	.	11
519 409	409 002	.	75.0	75.0	75.0	75.0	.	12
643 887	655 959	.	50.0	50.0	50.0	50.0	.	13
7 835 800	8 510 161	.	47.6	48.4	48.1	46.8	.	14

hakijat, työnhakemukset ja välitykset ammattialoittain vuonna 1950

Työnhakemukset						Työpaikkatarjoukset						Välitykset						
Mp.	%	Np.	%	Yht.	%	Mp.	%	Np.	%	Yht.	%	Mp.	%	Np.	%	Yht.	%	
välitystoimisto																		
578	2.3	317	1.3	895	1.8	879	5.3	537	2.9	1 416	4.0	693	4.9	358	2.6	1 051	3.8	1
88	0.4	—	—	88	0.2	155	0.9	9	0.0	164	0.5	161	1.1	9	0.1	170	0.6	2
130	0.5	18	0.1	148	0.3	81	0.6	11	0.1	92	0.3	49	0.3	8	0.1	57	0.2	3
—	—	21	0.1	21	0.0	—	—	24	0.1	24	0.1	—	—	16	0.1	16	0.1	4
1 514	6.1	270	1.1	1 784	3.6	866	5.2	235	1.3	1 101	3.1	593	4.2	176	1.2	769	2.8	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
26	0.1	25	0.1	51	0.1	23	0.1	35	0.2	58	0.2	17	0.1	32	0.2	49	0.2	7
8	0.0	43	0.2	51	0.1	28	0.2	24	0.1	52	0.1	20	0.1	19	0.1	39	0.1	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
53	0.2	30	0.1	83	0.2	10	0.1	36	0.2	46	0.1	8	0.1	22	0.2	30	0.1	10
—	—	43	0.2	43	0.1	3	0.0	38	0.2	41	0.1	2	0.0	24	0.2	26	0.1	11
6	0.0	241	1.0	247	0.5	1	0.0	156	0.8	157	0.4	1	0.0	90	0.7	91	0.3	12
42	0.2	115	0.4	157	0.3	47	0.3	148	0.8	195	0.6	42	0.3	116	0.8	158	0.5	13
50	0.2	115	0.4	165	0.3	120	0.7	84	0.4	204	0.6	83	0.6	53	0.4	136	0.5	14
2 032	8.2	—	—	2 032	4.1	2 536	15.3	—	—	2 536	7.2	2 039	14.4	—	—	2 039	7.3	15
58	0.2	122	0.5	180	0.4	54	0.3	51	0.3	105	0.3	37	0.3	37	0.3	74	0.3	16
1 369	5.5	221	0.9	1 590	3.2	167	1.0	35	0.2	202	0.6	131	0.9	27	0.2	158	0.6	17
2 337	9.4	7 026	28.4	9 363	18.9	630	3.8	3 012	16.1	3 642	10.3	514	3.6	2 296	16.8	2 810	10.1	18
15	0.1	34	0.1	49	0.1	1	0.0	10	0.1	11	0.0	1	0.0	7	0.1	8	0.0	19
265	1.1	24	0.1	289	0.6	728	4.4	562	3.0	1 290	3.7	698	5.0	544	4.0	1 242	4.5	20
2 427	9.8	1 850	7.5	4 277	8.6	4	0.0	—	—	4	0.0	2	0.0	—	—	2	0.0	21
919	3.7	91	0.4	1 010	2.0	704	4.2	76	0.4	780	2.2	669	4.7	81	0.6	750	2.7	22
3 760	15.2	675	2.7	4 435	9.0	3 013	18.2	597	3.2	3 610	10.2	2 739	19.3	552	4.0	3 291	11.8	23
248	1.0	10	0.0	258	0.5	200	1.2	5	0.0	205	0.6	122	0.9	4	0.0	126	0.5	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
787	3.2	5 765	23.3	6 552	13.2	381	2.3	4 835	25.9	5 216	14.8	278	2.0	3 186	23.3	3 464	12.4	26
—	—	983	3.9	983	2.0	2	0.0	2 034	10.9	2 036	5.8	—	—	530	3.9	530	1.9	27
8 065	32.6	6 732	27.2	14 797	29.9	5 957	35.9	6 116	32.8	12 073	34.2	5 279	37.2	5 463	40.0	10 742	38.6	28
24 777	100.0	24 771	100.0	49 548	100.0	16 590	100.0	18 670	100.0	35 260	100.0	14 178	100.0	13 650	100.0	27 828	100.0	29

23. Urheilu- ja retkeilytoiminta

Urheilu- ja retkeilylautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Urheilu- ja retkeilylautakunta

Kaupunginvaltuuston valitsemana urheilu- ja retkeilylautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna tarkastaja U. T. J. Siivonen sekä jäseninä sosiaalijohtaja A. Kaskela, varatuomari O. A. Tuurna, johtaja A. A. Tynell, sihteeri G. V. Rajala-Rinne, kauppaneuvos J. E. Johansson, insinööri B. V. Oljelund, jaostosihteeri E. V. Peuhkuri ja työmies K. Virtanen. Varapuheenjohtajakseen lautakunta valitsi [1]) johtaja A. A. Tynellin ja sihteerikseen [2]) apulaistoimistopäällikkö V. I. Koivulan. Kaupunginhallitusta edusti rahatoimenjohtaja E. v. Frenckell.

Urheilu- ja retkeilylautakunnalla oli vuoden aikana 22 kokousta. Pöytäkirjain pykäläluku oli 345. Saapuneita kirjeitä oli 371 ja lähetettyjä kirjeitä 127.

Henkilökunta. Kertomusvuoden aikana oli urheilu- ja retkeilylautakunnan alaisten vakinaisten viranhaltijain lukumäärä 29 ja tilapäisten 2; lisäksi oli kesällä 2 tilapäistä toimistoapulaista. Työntekijäin lukumäärä oli suurimmillaan heinäkuussa, 106, josta kansanpuistoissa täyden työpäivän suorittaneita 79 ja urheilulaitoksissa vartijoita 27, heistä osa iltapäivävartijoita. Lisäksi uimaopettajia, sunnuntaivartijoita jne. Alimmillaan oli työntekijäin lukumäärä joulukuussa, 16, josta kansanpuistoissa 10 ja urheilulaitoksissa 6 henkilöä.

Tilapäisen naispuolisen urheilunneuvojan virkaan valittiin [3]) v:ksi 1951 rouva L. Mustonen.

Seurasaaren saarenvartija A. E. Mickelsson, joka oli ollut toimessa v:sta 1919 lähtien, siirtyi eläkkeelle marraskuun 1 p:nä 1950. Toimi jätettiin [4]) toistaiseksi täyttämättä.

Virkalomaa täysin palkkaeduin ulkomaanmatkaa varten myönnettiin [5]) Korkeasaaren valvojalle C. af Enehjelmille toukokuun 25 p:stä kesäkuun 14 p:ään, urheilunohjaaja E. Nummiselle [6]) heinäkuun 8 p:stä 21 p:ään ja tilapäiselle naispuoliselle urheilunneuvojalle L. Mustoselle [7]) lokakuun 2 p:stä 17 p:ään.

Kaupunginhallituksen suostumuksella lähetettiin [8]) toimistopäällikkö K. Soinio opintomatkalle Ruotsiin helmikuun 6 p:stä 11 p:ään ja edustusmatkalle [9]) Sveriges idrottsplatsförbundin 25-vuotiskongressiin Hälsingborgiin syyskuun 7 p:stä 13 p:ään.

Urheilu- ja retkeilylautakunnan esityksen [10]) mukaisesti kaupunginhallitus lähetti Tukholman kaupungin Idrotts- och friluftsstyrelsen'in kesäkuun 3—6 p:nä järjestämään neuvottelutilaisuuteen mm. urheilu- ja retkeilytoimiston toimistopäällikön K. Soinion ja retkeilyosaston päällikön E. Koroman.

Sairauslomaa nautti 9 viranhaltijaa yhteensä 188 päivää ja 15 työntekijää yhteensä 248 päivää.

---

[1]) Urh.retk.lk. 18 p. tammik. 3 §. — [2]) S:n 18 p. tammik. 4 §. — [3]) S:n 29 p. marrask. 317 §. — [4]) S:n 20 p. syysk. 246 §. — [5]) S:n 26 p. huhtik. 97 §. — [6]) S:n 16 p. elok. 216 §. — [7]) S:n 20 p. syysk. 257 §. — [8]) S:n 18 p. tammik. 18 §. — [9]) S:n 25 p. elok. 233 §. — [10]) S:n 26 p. huhtik. 117 §.

Toimiston kalusto ja tekniset apuneuvot. Toimistoon hankittiin [1]) lukittava kaappi pääsylippujen säilytystä varten ja asiakirjakaappi sekä urheilunohjaajan käyttöön [2]) kirjoituskone.

Apurahojen jako. Uimakoulujen apumaksuiksi varattu [3]) 360 000 mk:n määräraha ja kaupunginhallituksen tiliylityksenä osoittama 135 000 mk jaettiin [4]) seuraavasti: Helsingin työväen uimarit 167 890 mk, Helsingin Jyry 80 000 mk, Helsingfors simsällskap 58 750 mk, Helsingin uimarit 52 500 mk, Malmin urheilijat 45 000 mk, Vetehiset 43 750 mk, Suomenlinnan urheilijat 20 000 mk ja Marjaniemen uimarit 5 000 mk. Mustikkamaan uimakoululaisten kuljetusmaksuihin käytettiin 22 110 mk. Luistinseurojen apumaksuiksi varattu 1 200 000 mk:n suuruinen määräraha jaettiin [5]) seuraavasti: Idrottsföreningen Kamraterna 320 100 mk, Helsingin luistelijat 226 400 mk, Kronohagens idrottsförening 226 200 mk, Kallion luistinrata 212 000 mk, Karhu-Kissat 109 900 mk, Helsingfors skridskoklubb 91 800 mk sekä Malmin palloseura ja Pukinmäen Veto yhteisesti 13 600 mk. Kaupunginvaltuuston myöntämän tiliylitysoikeuden perusteella annettiin [6]) Helsingin luistelijoille 100 000 mk:n lisäavustus luistinradan ylläpitoa varten talvikautena 1949/50. Voimistelu- ja urheiluseurojen työn tukemiseen varatulla 1 600 000 mk:n määrärahalla avustettiin [7]) 139 seuraa. Piirien kurssitoiminnan avustamiseen varattu 100 000 mk:n määräraha jaettiin [8]) seuraavasti: Työväen urheiluliiton Helsingin piiri 43 500 mk, Suomen voimistelu- ja urheiluliiton Helsingin piiri 31 000 mk, Finlands svenska centralidrottsförbundin Helsingin piiri 15 000 mk ja Suomen palloliiton Helsingin piiri 10 500 mk.

Sekalaisia asioita. Lautakunta hyväksyi sekalaisten menojen tililta maksettavaksi 3 500 mk:n suuruisen korvauksen entiselle vartijalle V. Packalenille hänen Käpylän raviradan vartijanrakennukseen omalla kustannuksellaan hankkimista erinäisistä laitteista [9]) sekä Amerikasta Uimastadionille tilatuista kahdesta ponnahduslaudasta ja niiden alustasta aiheutuneen 39 158 mk:n suuruisen laskun [10]). Edelleen suoritettiin [11]) tältä tililtä kaupunginhallituksen oikeuttamana Oulunkylän työväen urheilijoille 35 000 mk pukusuojan rakentamista varten.

Vuokrausasioita. Merkittävimmistä vuokrauksista mainittakoon seuraavaa. Lautakunta päätti:

vuokrata [12]) valtion eläinlääkintölaboratoriolle Ratsastushallin talliosastosta n:o 8 260 m²:n tilan 10 070 mk:n kuukausivuokrasta ja Insinööritoimisto R. Sjöbergille samasta talliosastosta 20 m²:n suuruisen tilan 1 000 mk:n kuukausivuokrasta;

jatkaa [13]) Suomenlahden merivartioston esikunnan kanssa Lauttasaaren kansanpuiston kaitsijarakennuksen länsipäässä sijaitsevaa huoneistoa koskevaa vuokrasopimusta v:ksi 1950 1 100 mk:n kuukausivuokrasta;

määrätä [14]) vuokran kenkien ja vaatteiden maksullisesta säilytyksestä Messukentän luistinradalla talvella 1950 40 000 mk:ksi, josta neiti O. Soinio ja rouva F. Koivula maksavat 20 000 mk kumpikin;

määrätä [15]) rouva R. Laineen vuokran kenkien maksullisesta säilytyksestä ja virvokkeiden myynnistä Käpylän urheilupuiston luistinradalla talvella 1950 2 000 mk:ksi;

hyväksyä [16]) huutokaupassa tehdyt tarjoukset kuuden kansanpuistojen valokuvauspaikan vuokraamisesta kesäksi 1950 yhteensä 88 000 mk:n vuokramaksusta;

myöntää [17]) liikemies T. Seppäselle uimapukujen vuokraus- ja myyntioikeuden Hietarannalla omistamassaan kioskissa kesällä 1950 6 000 mk:n kausivuokrasta;

vuokrata [18]) kesäkaudeksi 1950 Eläintarhan urheilukentän kioskin rouva V. Hedlundille 150 000 mk:sta, Hietarannan kioskit Oy. Hovikokki ab:lle 300 000 mk:sta, Kivinokan myymäläkioskin rouva L. I. Raatikaiselle 240 000 mk:sta, Korkeasaaren uimarannan rouva E. Wulffille 5 000 mk:sta, Pihlajasaaren ravintolarakennuksen ja rantakioskin sekä varapukusuojarakennuksen yläkerrasta 3 huonetta Virkamiesliitolle 75 000 mk:sta, Seurasaaren uimalaitoksen H. Nyströmille 120 000 mk:sta, Tullisaaren kahvilakioskin ja rantakioskin Työväen mailapojille 8 000 mk:sta ja Varsasaaren kioskin rouva E. Salmelle 8 000 mk:sta;

---

[1]) Urh.retk.lk. 24 p. toukok. 166 §. — [2]) S:n 30 p. elok. 240 §. — [3]) S:n 22 p. kesäk. 174 §. — [4]) S:n 24 p. toukok. 177 §, 14 p. kesäk. 201 § ja 15 p. helmik. 333 §. — [5]) S:n 14 p. kesäk. 200 §. — [6]) S:n 1 p. marrask. 299 §. — [7]) S:n 29 p. maalisk. 72 §. — [8]) S:n 15 p. maalisk. 62 §. — [9]) S:n 8 p. helmik. 29 §. — [10]) S:n 8 p. helmik. 32 §. — [11]) S:n 18 p. tammik. 22 §. — [12]) S:n 18 p. tammik. 16 §. — [13]) S:n 8 p. helmik. 38 §. — [14]) S:n 15 p. maalisk. 63 §. — [15]) S:n 15 p. maalisk. 64 §. — [16]) S:n 29 p. maalisk. 73 §. — [17]) S:n 12 p. huhtik. 86 §. — [78]) S:n 12 p. huhtik. 87 §.

antaa [1]) Voimistelu- ja urheiluseura Oulunkylän Tähdelle virvokkeenpito-oikeuden Vantaan Pikkukoskella kesällä 1950 20 000 mk:n kausivuokrasta;

luovuttaa [2]) Helsingfors simsällskap'ille Uunisaaren merikylpylän, Helsingin uimareille Humallahden uimalaitoksen ja Helsingin työväen uimareille Mustikkamaan uimalaitoksen vv:ksi 1950—54 ollen seurat velvollisia pitämään laitoksissa maksutonta uimakoulua;

vuokrata [3]) Pallokentän kahvilakioskin rouva A. Kuosmaselle kesäksi 1950 26 000 mk:n kausivuokrasta;

tehdä [4]) Moottorinkuljettajain yhdistyksen kanssa sopimuksen Mustikkamaan kansanpuiston liikenteen ylläpidosta kesällä 1950 30 000 mk:n kausivuokrasta;

tehdä [5]) moottoriveneenkuljettajain J. Rautakorven ja A. Joutsenvirran kanssa sopimuksen Pihlajasaaren kansanpuiston liikenteen ylläpidosta kesällä 1950 30 000 mk:n kausivuokrasta;

vuokrata [6]) Mustikkamaan uimarannan tarjoilukioskin Helsingin työväentalon ravintola oy:lle 10 000 mk:n kausivuokrasta;

myöntää [7]) tarkastuskonstaapeli E. Laineelle jäätelön myyntioikeuden Lauttasaaren uimarannalla kesällä 1950 8 000 mk:n kausivuokrasta;

myöntää [8]) Virvokepalvelu oy:lle virvokkeiden myyntioikeuden Velodromilla ja Hesperian pesäpallokentällä kesällä 1950 vuokrasta, joka oli 10 % bruttomyynnistä;

vuokrata [9]) Ratsastushallin sairastallin Oy. Hippodrom ab:lle lokakuun 1 p:stä 1950 lukien toistaiseksi 7 000 mk:n kuukausivuokrasta;

ottaa [10]) Ratsastushallin talliosastoon n:o 5 kuuluvan 300 m²:n suuruisen ullakkotilan marraskuun 1 p:stä 1950 lukien kaupungin käyttöön ja vähentää sanotun tallin vuokralaisen R. C. Wreden kuukausivuokraa vastaavasti 3 600 mk:lla;

vuokrata [11]) Ratsastushallin kaksi kaviouraa yhteisesti eri ratsastajajärjestöille kertomusvuoden lokakuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään 1951 55 000 mk:n kuukausivuokrasta;

korottaa [12]) Soutustadionin venevajojen vuokramaksut tammikuun 1 p:stä 1951 lukien 300 mk:sta 500 mk:aan;

määrätä [13]) rouva I. Niemen ja rouva I. Koposen vuokran virvokkeiden myyntioikeudesta Käpylän urheilupuistossa kesällä 1950 2 000 mk:ksi;

korottaa [14]) Suomen soutuliiton vuokran Soutustadionin soutuallashuoneesta 1 000 mk:sta 2 000 mk:aan sekä Suomen kanoottiliiton vuokran Soutustadionin kerhohuoneesta 600 mk:sta 1 800 mk:aan kuukaudessa ja melonta-allashuoneen vuokran 6 000 mk:sta 12 000 mk:aan vuodessa, kaikki tammikuun 1 p:stä 1951 lukien;

vuokrata [15]) Koulumatkailutoimisto oy:lle Pallokentän pukusuojarakennuksesta 400 m² huonetilaa majoitustarkoituksiin marraskuun 16 p:stä 1950 huhtikuun 30 p:ään 1951 32 000 mk:n kuukausivuokrasta.

Lisäksi päätettiin [16]) kansanpuistoissa sijaitsevien huvilain ym. asuntojen vuokraamisesta.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin mm. asioista, jotka koskivat: Kelkkamäkien rakentamista [17]); Pitäjänmäen urheilukentän kunnostamisesta tehtyjen suunnitelmien tarkistamista [18]); Lapinniemen uuden urheilukentän rakennustöiden aloittamista [19]); lautakunnan oikeuttamista vuokraamaan hallinnassaan olevia alueita [20]); yhteensä 90 000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämistä Oulunkylän urheiluseuroille Gnistanille, Tähdelle ja Urheilijoille pukusuojien korjaamista varten [21]); lautakunnan oikeuttamista asettamaan eläintarhajaosto ja retkeilyjaosto [22]); v:n 1950 lisätalousarvioehdotusta [23]); Suvannontien ja Roineentien kulmauksessa korttelissa T534F olevan n. 40×90 m:n suuruisen alueen, joka asemakaavassa on vahvistettu urheilukentän paikaksi, siirtämistä kiinteistölautakunnan hallinnasta urheilu- ja retkeilylautakunnan hallintaan ja käyttöön [24]); näkötornin ja havaintopolun rakentamista Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueelle [25]); v:n

[1]) Urh.retk.lk. 12 p. huhtik. 88 §. — [2]) S:n 26 p. huhtik. 108 § ja 26 p. huhtik. 109 §. — [3]) S:n 10 p. toukok. 130 §. — [4]) S:n 10 p. toukok. 135 §. — [5]) S:n 10 p. toukok. 136 §. — [6]) S:n 10 p. toukok. 143 §. — [7]) S:n 14 p. kesäk. 198 §. — [8]) S:n 16 p. elok. 213 §. — [9]) S:n 4 p. lokak. 262 §. — [10]) S:n 4 p. lokak. 263 §. — [11]) S:n 18 p. lokak 272 §. — [12]) S:n 18 p. lokak. 274 §. — [13]) S:n 18 p. lokak. 275 §. — [14]) S:n 18 p. lokak. 279 §. — [15]) S:n 29 p. marrask. 318 §. — [16]) S:n 10 p. toukok. 133 §, 7 p. kesäk. 183 §, 16 p. elok. 218 §, 16 p. elok. 227 §, 29 p. marrask. 321 § ja 15 p. jouluk. 340 §. — [17]) S:n 18 p. tammik. 17 § ja 15 p. jouluk. 344 §. — [18]) S:n 26 p. huhtik. 105 §. — [19]) S:n 24 p. huhtik. 106 §. — [20]) Urh.retk.lk. 26 p. huhtik. 119 §. — [21]) S:n 10 p. toukok. 139 §. — [22]) S:n 10 p. toukok. 146 §. — [23]) S:n 24 p. toukok. 170 §, 24 p. toukok. 172 § ja 24 p. toukok. 174 §. — [24]) S:n 14 p. kesäk. 195 §. — [25]) S:n 16 p. elok. 228 §.

1951 talousarvioehdotusta [1]); Eteläisellä Humalluodolla ja Pohjoisella Humalluodolla olevien kaupungin omistamien kanoottivajojen niihin kuuluvine alueineen siirtämistä kiinteistölautakunnan alaisuudesta urheilu- ja retkeilylautakunnan alaisuuteen [2]); retkeilyosaston päällikön palkkaluokan korottamista 34:nnestä 38:nteen [3]); toimenpiteisiin ryhtymistä Helsingistä johtavien katujen merkitsemiseksi entistä selvemmin [4]); lautakunnan oikeuttamista käyttämään talousarvion huvimatkojen järjestämiseen merkityn 476 000 mk:n suuruisen määrärahan, jota ei ole voitu käyttää tähän tarkoitukseen, 60 sängyn ja 3 teltan ostamiseen tilapäismajoituksien järjestämistä varten [5]).

Esitys kiinteistölautakunnalle tehtiin asiasta [6]), joka koski Itäisen Pihlajasaaren valtiolle kuuluvan osan ostamista kaupungille tai pitempiaikaisen käyttöoikeuden saamista siihen.

Esityksiä yleisten töiden lautakunnalle tehtiin asioista [7]), jotka koskivat kaupungin urheilukentillä ja -laitoksissa v. 1951 tehtäviä uudistus- ja korjaustöitä.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: kelkkamäkien rakentamista [8]); avustusten myöntämistä [9]) Fjällskidar klubben 37:lle ja Oulunkylän työväen urheilijoille; Korkeasaaren saarenvartijan R. Partasen anomusta [10]), että hänelle suoritettaisiin 1 500 mk:n suuruinen kuukausikorvaus moottoriveneen huollosta avovesikautena; kaupunginhallituksen asettaman saunakomitean mietintöä [11]); kaupungin itäosan kelkkamäki- ja luistinratakysymyksiä [12]); Linnankoskenkadun, Minna Canthin kadun ja Nordenskiöldinkadun rajoittaman rakentamattoman tontin varaamista lasten leikkikentäksi [13]); leikkikenttäpaikan varaamista [14]) Oulunkylän-Pakilan alueen korttelista n:o 248; aloitetta [15]) Helsingin kansanpuistoihin ja erityisesti Mustikkamaalle tapahtuvan liikenteen parantamisesta; Oy. John Stenberg ab:n anomusta [16]) saada laajentaa korttelissa n:o 300 sijaitsevaa tonttiaan n:o 1 Hakaniemenrantaan päin; s/v Pommernin ostamista ja kunnostamista merimuseoksi [17]); Pukinmäen urheilukentän pukusuojan rakentamista [18]); Suomen ampujainliiton anomusta 500 000 mk:n avustuksesta Suomen metsästysyhdistyksen Huopalahdessa sijaitsevan lentoonammuntaradan korjaustöitä varten [19]); kaupungin omistamien huvilain ja muitten rakennusten vuokraamista kesäasunnoiksi [20]); Työväen pursiseuran anomusta [21]) sähköjohdon rakentamisesta Pyysaareen; Herttoniemen omakotiyhdistyksen anomusta [22]) urheilukentän rakentamisesta sekä pienoisluistinradan ja kelkkamäen saamisesta Herttoniemeen; Degerö idrottsföreningin anomusta [23]) urheilukentän rakentamisesta Laajasaloon; Pakilassa toimivien urheilujärjestöjen anomusta [24]) Pakilan urheilukentän kunnostamisesta; Suomen jousiampujain liiton anomusta [25]) Invaliidisäätiön huoltolaitoksesta itään olevan aukion kunnostamisesta jousiampumakentäksi; Tukholman kaupungin urheilu- ja ulkoilulautakunnan kutsua [26]) Tukholmaan kesäkuun 3—6 p:nä 1950 pidettäville urheilu- ja ulkoilukysymyksiä käsitteleville kunnallisille neuvottelupäiville; Helsingin voimistelunopettajakerhon kirjelmää [27]) koululaisten ulkoilupaikoilla havaituista epäkohdista; Stadion-säätiön anomusta [28]) 25 milj. mk:n halpakorkoisesta lainasta kolmen suuren harjoitussalin rakentamista varten Stadionin itäkatsomon alle; Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelutoimenpiteiden väliaikaista järjestelyä [29]); koripalloilun harjoitus- ja kilpailupaikkojen aikaansaamista Helsinkiin [30]); kiinteistölautakunnan kirjelmää [31]) aluevaihdon suorittamisesta kaupungin ja Oy. Karl Fazerin konditoria — Karl Fazers konditori ab. nimisen yhtiön välillä; Suomen kommunistisen puolueen Hermannin osaston esitystä [32]), että Hermannin kaupunginosaan esim. Vellamon- ja Kumpulankatujen varsilla oleville tyhjille tonteille järjestettäisiin lasten leikkikenttiä sekä varhaisnuorisoa varten urheilukenttä Saaren- ja Orioninkadun kulmaukseen; Suomen matkatoimiston anomusta [33]), että kaupunki vastaisi turistiautoilla suoritettavista kiertoajeluista kuluvana kesänä mahdollisesti koituvan tappion enintään

---

[1]) Urh.retk.lk. 30 p. elok. 239 §. — [2]) S:n 18 p. lokak. 278 §. — [3]) S:n 29 p. marrask. 322 §. — [4]) S:n 29 p. marrask. 323 §. — [5]) S:n 20 p. syysk. 354 §. — [6]) S:n 15 p. maalisk. 60 §. — [7]) S:n 14 p. kesäk. 199 § ja 16 p. elok. 209 §. — [8]) S:n 18 p. tammik. 19 § ja 15 p. jouluk. 342 §. — [9]) S:n 18 p. tammik. 22 §. — [10]) S:n 8 p. helmik. 36 §. — [11]) S:n 8 p. helmik. 37 §. — [12]) S:n 8 p. helmik. 39 §. — [13]) S:n 8 p. helmik. 40 §. — [14]) S:n 8 p. helmik. 41 §. — [15]) S:n 1 p. maalisk. 49 §. — [16]) S:n 15 p. maalisk. 59 §. — [17]) S:n 15 p. maalisk. 66 §. — [18]) S:n 29 p. maalisk. 71 §. — [19]) S:n 29 p. maalisk. 75 §. — [20]) S:n 12 p. huhtik. 83 §. — [21]) S:n 12 p. huhtik. 89 §. — [22]) S:n 26 p. huhtik. 102 §. — [23]) S:n 26 p. huhtik. 103 §. — [24]) S:n 26 p. huhtik. 104 §. — [25]) S:n 26 p. huhtik. 115 §. — [26]) S:n 26 p. huhtik. 117 §. — [27]) S:n 26 p. huhtik. 122 §. — [28]) S:n 10 p. toukok. 137 §. — [29]) S:n 10 p. toukok. 150 §. — [30]) S:n 10 p. toukok. 160 §. — [31]) S:n 24 p. toukok. 171 §. — [32]) S:n 14 p. kesäk. 202 §. — [33]) S:n 16 p. elok. 229 §.

100 000 mk:n määrään asti; Suomen ratsastajainliiton anomusta [1]) olympiakisojen kouluratsastusratojen sijoittamisesta Pasilan kentälle; aloitetta Vantaan Pikkukosken kunnostamisesta [2]) käyttökelpoiseksi uima- ja auringonkylpypaikaksi; aloitetta maauima-altaan rakentamisesta [3]) Olympiakylän läheisyyteen; kaupunginhallituksen asettaman Sibeliusviikon neuvottelukunnan mietintöä [4]); Ruotsalaisen normaalilyseon rehtorin anomusta [5]), että kaupunki rakentaisi suoja-aidan koulun pihamaan ympärille; luistelujärjestöjen anomusta [6]) kunnallisen 400 m:n pituisen pikaluisteluradan rakentamisesta; W. ja I. Ahlqvistin perillisten puolesta tehtyä Helsingin pitäjän Nordsjön kylässä olevan Rastbölen tilan myyntitarjousta [7]); kaupunginhallituksen asettaman leikkikenttäkomitean mietintöä [8]).

Lausunto palkkalautakunnalle annettiin asiasta [9]), joka koski aloitetta, että viran- ja toimenhaltijoita opastettaisiin käyttämään hyväkseen heille kuuluvia sosiaalisia etuja.

Lausuntoja kiinteistölautakunnalle annettiin mm. asioista, jotka koskivat: aloitetta Kauppakorkeakoulun vieressä olevan leikkikentän muuttamisesta puistoksi [10]); konepuuseppien J. Männikön ja A. Andstenin anomusta [11]) oikeudesta pitää Mäntymäellä viiden talven ajan maksullista kelkkamäkeä; Ikämiesten maja oy:n tarjousta Herttoniemessä sijaitsevan hiihtomajan myymisestä kaupungille [12]); Koulumatkailutoimisto oy:n anomusta [13]) Lauttasaaren kansanpuistossa sijaitsevien parakkiasuntojen vuokrasopimuksen jatkamisesta tammikuun 1 p:stä 1951 lukien 5 vuodella.

Urheilutoiminta

Talvikausi. Kunnalla oli 29 luistinrataa, joista Merisataman, Munkkiniemen, Maunulan, Pasilan ja Vilhovuorenkallion pienoisradat olivat uusia. Kelkkamäkiä oli 45 ja lisäksi 5 katukelkkamäkeä.

Seurojen omistamilla luistinradoilla kävi opettajain johdolla 102 622 koululaista jakautuen eri ratojen osalle seuraavasti: Kallio 50 071, Kaisaniemi 16 988, Väinämöinen 14 416, Eläintarha 8 705, Johannes 6 891, Hesperia 4 069 ja Pukinmäki 1 482.

Suomen palloliiton ja Työväen urheiluliiton Helsingin piirit järjestivät kaupungin alueella yhteensä 339 (174+165) jääpallo-ottelua.

Niin hiihdon kuin jääurheilujenkin kannalta oli talvi melkoisen suotuisa.

Kesäkausi. Käpylän urheilupuiston nurmikentät avattiin toukokuun 15 p:nä ja suljettiin syyskuun 20 p:nä, joskin eräitä otteluja pelattiin myöhemminkin, viimeinen lokakuun 15 p:nä. Pallokentän kesäkäyttö oli poikkeuksellinen. Helsingin v:n 1952 olympiakisoja varten ryhdyttiin näet uusimaan kenttien nurmipeitettä ja tehostamaan salaojitusta. Ns. kolmoskentän salaojitustyöt oli aloitettu jo edellisenä syksynä ja ykkös- ja kakkoskentilläkin suoritettiin viimeinen ottelu kertomusvuonna jo heinäkuun 18 p:nä. Ensimmäinen ottelu näillä kentillä pelattiin toukokuun 5 p:nä. Kentät 6 ja 7 varattiin yksinomaan harjoitteluun, joten piirien sarjaottelut pelattiin keväällä valmistuneella hiekkakentällä n:o 5. Harjoituskentät avattiin toukokuun 21 p:nä ja suljettiin syyskuun 24 p:nä. Pääsymaksullisia otteluja suoritettiin 78, joista ykköskentällä 20, kakkoskentällä 31 ja hiekkakentällä 27. Pääsymaksuttomia otteluja pelattiin hiekkakentällä 159, joista Suomen palloliiton piirin sarjaotteluja 79, Työväen urheiluliiton piirin sarjaotteluja 63 ja ns. puulaakiotteluja 17. Kaikkiaan pidettiin Pallokentällä 70 eri pääsymaksullista tilaisuutta, mm. eteläkarjalaisten maakuntajuhla, jonka pääsylippujen myynnistä järjestäjät itse huolehtivat. Muissa tilaisuuksissa oli yhteensä 48 685 maksavaa katsojaa. Pallokentälle myytiin 50 mk:n maksavia harjoituskortteja 577 ja kertalippuja à 5 mk 12 851 sekä Käpylän urheilupuistoon vastaavasti 366 ja 15 292. Suomen palloliiton Helsingin piirillä oli kaupungin eri kentillä yhteensä 778 ja Työväen urheiluliiton Helsingin piirillä yhteensä 402 jalkapallo-ottelua.

Eläintarhan urheilukentällä pidettiin 25 pääsymaksullista kilpailutilaisuutta, joissa oli 22 965 maksavaa katsojaa.

---

[1]) Urh.retk.lk. 30 p. elok. 237 §. — [2]) S:n 20 p. syysk. 250 §. — [3]) S:n 4 p. lokak. 258 §. — [4]) S:n 1 p. marrask. 303 §. — [5]) S:n 18 p. lokak. 286 §. — [6]) S:n 1 p. marrask. 301 §. — [7]) S:n 21 p. marrask. 311 §. — [8]) S:n 15 p. jouluk. 343 §. — [9]) S:n 10 p. toukok. 156 §. — [10]) S:n 14 p. kesäk. 196 §. — [11]) S:n 1 p. marrask. 302 §. — [12]) S:n 29 p. marrask. 325 §. — [13]) S:n 15 p. jouluk. 341 §.

Velodromilla pidettiin 56 pääsymaksullista tilaisuutta, joista jalkapallo-otteluja 46, pyöräilykilpailuja 8, moottoripyöräkilpailuja 1 ja käsipallo-otteluja 1. Maksavia katsojia oli yhteensä 35 369. Ratapyöräilijäin 100 mk:n maksavia harjoituskortteja myytiin 43 ja kertalippuja à 5 mk 152.

Uimastadion oli rakennustöiden vuoksi suljettuna koko kesän.

Merisataman pieni palloilukenttä valmistui, samoin myöhään syksyllä Lauttasaaren urheilukenttä, jonka juoksurata on 350 m:n pituinen. Vartiokylän ja Suomenlinnan urheilukenttien töitä jatkettiin. Oulunkylän urheilukentän juoksuradan pinta uudistettiin täydellisesti ja Haagan urheilukentällä suoritettiin lisäsalaojitustöitä. Pallokentän avokatsomoa laajennettiin niin, että siihen tuli n. 1 000 istumapaikkaa lisää. Eläintarhan urheilukentälle rakennettiin kalustovaja ja sen B-katsomo uudistettiin kokonaan.

Huopalahden hyppyrimäki valmistui syksyllä.

Urheilunneuvonta. Ohjaustyö sujui vireästi verrattain edullisen talven ansiosta. Kaunoluistelun ja muun ulkourheiluneuvonnan alkuun päästiin tammikuun toisella viikolla. Kansalaisten ja lasten hiihtokurssit pidettiin erinomaisten talviolosuhteiden vallitessa helmi-maaliskuussa, johon ajankohtaan myös kansanhiihtojen tehokkain suorituskausi sattui.

Kansanhiihdoissa kilpailivat pohjoismaiden pääkaupungit Helsingin lahjoittamasta kunniapalkinnosta, jonka Helsinki voitti ylivoimaisesti noin 20 000:n suoritusmäärällä. Talven sisätoiminta voimistelun ja naisten ohjaajakerhon piirissä jatkui entiseen tapaan vieläpä laajentuen kesäkaudenkin käsittäväksi. Pallokentälle järjestettiin nimittäin tyttöjen telinevoimisteluiltoja, joissa myös ohjaajat kävivät oppia ottamassa.

Kevätkaudella toukokuun lopulla aloitettiin päivittäinen poikien ja tyttöjen kenttäneuvonta noin 10 paikalla. Osanottajia oli runsaasti ja päättyi työskentely tässä muodossaan uimakauden alkaessa juhannuksen jälkeen.

Alkeisuimakouluja järjestettiin entisten lisäksi kolme uutta: Pirkkolan kahluulammikolle, Pukinmäkeen Vantaan varrelle ja Vallisaareen, joten näiden uimapaikkojen kanssa oli toiminnassa kaikkiaan 11 koulua. Oppilasmäärä osoitti jatkuvaa nousua aikaisemmista vuosista. Kävijöitä rannoilla oli yhteensä 31 089, joista uimakoulujen oppilaita 1 189. Uimamaistereita valmistui 49 ja kandidaatteja 199. Koulujen yhteinen promotio pidettiin Humallahden uimalaitoksella elokuun 11 p:nä.

Syyskaudella lisättiin Käpylään yksi perheenemäntien voimistelutunti ja samoin saivat miehet kuntovoimistelutunnin lisää. Talvikautta varten kunnostettiin paikallisladut loka-marraskuun aikana. Eräitä suuria muutoksia entiseen latuverkostoon tehtiin Herttoniemen teollisuusalueiden laajenemisen tähden ja Haltiavuoren reitille tulleen asutuspalstoituksen vuoksi.

Tullisaaren kansanpuiston halki vedettiin Kulosaaresta noin 7 km:n pituinen Laajasaloa kiertävä latu, joka on tarkoitus liittää myöhemmin mahdollisesti Rastilan retkeilyalueen latuverkostoon Vådön kautta.

Kauden aikana osallistui eri urheilunalojen neuvonta-, kurssi- ja harjoitustilaisuuksiin yhteensä 10 538 henkilöä.

Kansanpuistot ja uimarannat

Kesäkuu ja heinäkuun alkupuoli oli sateinen ja kolea, heinäkuun loppu ja elokuu sen sijaan lämmin ja aurinkoinen.

Hietarannalla vaihteli veden lämpö alkukesästä 13 asteesta 18 asteeseen. Elokuussa pysytteli veden lämpö 20 asteen tienoilla ja oli korkeimmillaan 21°. Yleisöä kävi rannalla n. 225 000, joista pukusuojaa käytti 43 559 henkilöä. Ranta oli virallisesti avoinna kesäkuun 4 p:stä elokuun 31 p:ään. Henkilökunnan lukumäärä oli 17. Hukkumisia sattui kaksi. Toisessa tapauksessa hukkui 11-vuotias P. Haantola auttaessaan erästä tyttöä.

Seurasaaressa kävi vuoden kuluessa n. 250 000 henkilöä. Parhain päivä oli elokuun 16, jolloin saaressa laskettiin olleen n. 9 000 henkilöä, heistä uimalaitoksella pari tuhatta, Pihlajasaaressa vieraili kesällä n. 31 000 henkilöä, joista yli 20 000 elokuussa.

Uimakoulua pitäneet seurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olleiden uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kaikkiaan	Uimamaisteri- ja kandidaattitutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	49 168	11 574	60 742	495	90	81	171
Mustikkamaan	4 865	6 000	10 865	637	22	45	67
Uunisaaren	44 156	9 343	53 499	183	50	45	95
Kalastajatorpan	18 000	2 500	20 500	104	33	30	63
Yhteensä	116 189	29 417	145 606	1 419	195	201	396

Seurasaaren uimalaitoksella kävi n. 25 000 ja Korkeasaaren uimarannalla n. 4 000 henkilöä.

Pihlajasaareen rakennettiin 10 uutta puista rantamajaa.

Retkeily, matkailu sekä loma- ja vapaa-ajanvietto

Retkeilyosaston toiminnasta osaston päällikkö antoi seuraavat tiedot:

Kotiseututyö. Kotiseututuntemuksen ja -kiintymyksen lisäämiseksi osaston toimesta pidettiin useita puheita ja esitelmiä sekä historian että luonnon alalta. Oltiin yhteydessä eri kotiseutuyhdistyksiin. Järjestettiin neljät luonnontieteelliset kurssit, jotka käsittivät kukin 7 tilaisuutta ja joissa oli yhteensä 130 osanottajaa. Osasto palveli jatkuvasti yleisöä kotiseutukysymyksissä. Osaston tekemistä aloitteista voitiin toteuttaa kaksi: Vanhankaupungin muistomerkki valmistui kesäkuussa ja pronssikauden hautaraunioiden kunnostamistyö alkoi syksyllä.

Matkailu. Osasto huolehti edelleen Helsinkiin saapuvien matkailijoiden ja retkeilijöiden ohjelmista, majoituksesta, muonituksesta ja ennen kaikkea opastuksesta. Osaston matkapalvelua käytti hyväkseen n. 46 000 matkailijaa, joista ulkomaalaisia oli n. 7 500. Osasto julkaisi prospektin »1950 Helsinki 400 vuotta» suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä 30 000 kpl:n painoksena sekä prospektin »Metsiin, merille, maanteille» suomen- ja ruotsinkielisenä 26 000 kpl:n painoksena. Matkapalvelua silmällä pitäen järjestettiin osaston toimesta syksyllä 6 viikkoa kestävät opaskurssit, joihin osallistui n. 250 vähintään kahta eri kieltä taitavaa henkilöä. Edellisinä vuosina kurssin suorittaneille järjestettiin jatkokoulutusta, joka käsitti 22 eri tilaisuutta. Osaston tekemästä aloitteesta valtuusto päätti ruveta vuosittain viettämään ns. Sibelius-juhlaa matkailuolojen elvyttämiseksi.

Retkeily. Osaston hallinnassa oli kaksi retkeilymajaa. Pirttimäen retkeilymajassa yöpyi kertomusvuoden aikana 958 henkeä. Päiväkäynnillä oli n. 1 200 retkeilijää. Erilaisiin kursseihin ja kilpailuihin otti osaa n. 800 henkeä. Metsäalueen telttamajoituksessa oli lisäksi 200—300 henkilöä. Viikonloppumaja korjattiin ja telttamajoitusalue tasoitettiin. Rakennettiin yksi käymälä. Haagan urheilumajassa kävi vuoden aikana n. 5 000 retkeilijää, etupäässä hiihtäjiä ja suunnistajia. Sauna lämmitettiin 9 kertaa. Helsingin retkeilykerhojen käyttöön luovutettiin jatkuvasti telttailualue Laajasalosta Hevossalmen rannalta. Alueelle rakennettiin käymälä, lipputanko ja kaksi nuotion pohjaa. Taivalniemellä oleva kanoottiveistämö ja -suoja vuokrattiin Helsingin retkeilykerhojen yhteistoimikunnalle. Haagan ja Herttoniemen maastossa oli edelleen käytännössä jokamiehen suunnistusrata. Haagan retkeilymajalla annettiin aloitteleville suunnistusopetusta. Lokakuun aikana tehtiin kuuden retkeilyohjaajan johdolla 28 nuorisoretkeä, joihin osallistui yhteensä 570 osanottajaa.

Loma- ja vapaa-ajan vietto. V:n 1950 alusta ovat Kivinokan, Lauttasaaren, Varsasaaren, Satamasaaren ja Tullisaaren kansanpuistot kuuluneet retkeilyosaston hallintaan. Niissä oli vuoden aikana 1 570 majaa ja telttaa. Kansanpuistot olivat avoinna toukokuun 15 p:stä syyskuun 15 p:ään. Mökkien kausivuokra oli 200 mk. Kaikissa kansanpuistoissa suoritettiin erilaisia korjaus-, etupäässä maalaustöitä ja pienempiä uudisrakennustöitä. Tullisaaren kansanpuistoon valmistui uusi uimaranta.

Osaston toimesta myönnettiin kaupungin palveluksessa olevien suuriperheisten ja vähävaraisten virkamiesten ja työntekijäin perheenäideille ja lapsille sekä ensimmäisen kerran muillekin perheenäideille ja lapsille ilmainen 14 vrk:n oleskelu Lomaliiton, Virkamiesliiton ja Svenska semesterförbund'in lomakodeissa. Ko. äitien lukumäärä oli 119 ja lapsien 115.

Viihdytystilaisuuksia järjestettiin osaston toimesta useampia. Hietarannan juhannusjuhlassa oli yleisöä n. 10 000 henkeä. Stadionin aulassa pidettiin kolmet tanssiaiset, joissa oli yleisöä n. 3 000 henkilöä. Ulkoilmakonsertteina järjestettiin 6 torviorkesterikonserttia, 8 kuorokonserttia ja 6 yhteislaulutilaisuutta. Ulkoilmanäytäntöjä oli 2.

Helsinki-propaganda. Kuten edellä matkailun yhteydessä on mainittu, julkaistiin vuoden aikana 2 Helsinkiä esittelevää lehtistä: »1950 Helsinki 400 vuotta» sekä »Metsiin, merille, maanteille». Osaston päällikkö pyrki puhein ja esitelmin eri tilaisuuksissa, mm. kaupungin viihdytystilaisuuksissa, lähentämään kuntalaisia ja kunnan laitoksia toisiinsa. Propagandan yhtenä muotona oli vielä kirjoitukset sanoma- ja aikakausilehdissä.

Matkailu-, retkeily- ja kotiseutuasioissa osasto oli jatkuvasti yhteydessä näiden alojen järjestöjen sekä urheiluseurojen, koulujen, teollisuus- ja liikelaitosten sekä eri virastojen kanssa.

Korkeasaaren eläintarha

Korkeasaaren eläintarhan toiminnasta antoi eläintarhaosaston päällikkö seuraavat tiedot:

Korjaustyöt. Asuinrakennuksissa suoritettiin ainoastaan pienempiä sisäkorjauksia, kuten paperoimista, maalausta jne. Valvojan asuinrakennus maalattiin ulkopuolelta, samoin ravintolarakennus, jossa korjattiin myöskin uunit.

Kasvihuoneen lämmityslaitteet, jotka tuhoutuivat sodan aikana, korjattiin perinpohjaisesti. Hirvitarhojen vanhoista rauta-aidoista laitettiin uusi kestävä aita kasvihuonetta ympäröivälle puutarhalle.

Hirvitarhojen aitoja korjattiin ja niiden alaosat tiivistettiin osittain, joten niissä nyt voidaan pitää pienempiäkin eläimiä.

Vanha villisikatalli siirrettiin uuteen paikkaan ja sen yhteyteen rakennettiin uusi aitaus metsäkauriille.

Saukko- ja majavatarhojen viemärijohdot korjattiin ja oikaistiin ja tarhojen yhteyteen rakennettiin suojahuoneet.

Suurin osa talouspihalla sijaitsevasta vanhasta liiterirakennuksesta revittiin ja rakennettiin uudelleen. Talo tehtiin noin 3 m leveämmäksi, jolloin voitettiin n. 60 m² pinta-alaa ja lattia sementöitiin. Rakennuksessa sijaitsevat työkaluston, rautalankaverkon ja kuivikkeitten säilytystilat. Sitä paitsi rakennettiin sinne eläintenhoitajille kalustokaapit. Rakennuksen toiseen päähän tehtiin eristetty talvitalli vuohille. Rakennuksen alle rakennettiin kellarit, joissa säilytetään peltiä, romurautaa ym., jota voidaan käyttää korjaustöissä. Talousrakennuksen päätyseinälle rakennettiin 4 uutta ulkohäkkiä. Talouspiha ympäröitiin puuaidalla.

Saaren sähköjohtolinjat korjattiin sähkölaitoksen määräyksestä perinpohjaisesti. Myös muut sähköjohdot saatettiin asianmukaiseen kuntoon.

Lisäksi suoritettiin jokavuotisia korjauksia, kuten kattojen tervausta; talojen, häkkien ja aitojen maalausta; laivasiltojen, Palosaaren sillan ja uimalaitoksen kunnostusta; käytävien hiekoittamista yms.

Uudisrakennustyöt. Ainoa uudisrakennus oli porotarha talleineen. Tarha rakennettiin suorana jatkona suomalaisten hirvien tarhoihin. Tarha on suunnilleen 35 × 60 m:n laajuinen käsittäen metsikköä ja matalia kallioita, siis poroille erittäin sopiva maasto. Talli on samaa mallia ja kokoa kuin aikaisemmin rakennetut hirvitallit, paitsi että sen yhteydessä on myös jäkäläsäiliö. Tämä tallimuoto vastasi tarkoitustaan erinomaisesti.

Eläinkanta. Kertomusvuoden kuluessa saatiin ostamalla ja vaihdon kautta tai lahjaksi seuraavat eläimet: 1 husaariapina, 2 siniturpamarakattia, 1 kapusiiniapina, 1 kameeli, 2 Togo-ponihevosta, 1 jakkihärkä, 1 alppikauris, 2 kemssiä, 3 metsäkaurista, 5 poroa, 3 harjalammasta, 2 kauluskarhua, 6 malaijilaiskarhua, 2 preeriasutta, 4 sakaalia, 1 kivinäätä, 1 kärppä, 1 mäyrä, 3 kultajänistä, 25 merisikaa, 12 kultahamsteria, 5 kurkea, 2 kruunukurkea, 2 neitokurkea, 3 ibislintua, 1 pelikaani, 2 harmaa-haikaraa, 1 haikara, 4 heinäsor-

saa, 2 kapustahaikaraa, 2 laulujoutsenta, 5 hopeafasaania, 2 amherstfasaania, 1 kultafasaani, 6 peltokanaa, 1 kalifornialainen viiriäinen, 1 virginialainen viiriäinen, 7 helmikanaa, 1 merikotka, 1 muuttohaukka, 4 tuulihaukkaa, 4 ampuhaukkaa, 3 hiirihaukkaa, 2 mehiläishaukkaa, 3 kanahaukkaa, 9 huuhkajaa, 2 intialaista huuhkajaa, 1 lapinpöllö, 7 kissapöllöä, 6 helmipöllöä, 4 sarvipöllöä, 2 suopöllöä, 1 hiiripöllö, 2 viirupöllöä, 3 tornipöllöä, 2 angolakorppikotkaa, 4 korppia, 5 kuukkelia, 1 pähkinähakkeli, 61 erilaista kutojalintua, 10 erilaista widapeipposta, 6 erilaista varpuslintua ja 2 afrikkalaista kottaraista.

Eläintarhassa syntyi mm. seuraavat eläimet: 1 saksanhirvi, 4 alppikaurista, 1 kemssi, 1 poro, 1 piisoni, 4 mufflonlammasta, 15 karakullammasta, 4 kääpiövuohta, 4 vuohta, 5 sutta, 4 hopeakettua, 5 pesukarhua, 6 hilleriä, 2 minkkiä, 6 villisikaa, 3 huuhkajaa, 9 riikinkukkoa, 2 kultafasaania, 3 kanadahanhea ja sitä paitsi kaniineja, marsuja, kääpiökanoja, kalkkunoita sekä kesyhanhia.

Myynnin ja vaihdon kautta poistuivat seuraavat eläimet: 1 alppikauris, 1 kemssi, 2 poroa, 2 leijonaa, 2 preeriasutta, 3 sutta, 5 hilleriä, 1 saukko, 2 jänistä, 3 villisikaa, 1 maakotka, 1 merikotka, 16 huuhkajaa, 1 hopeafasaani ja 4 riikinkukkoa.

Kuolleista ja teurastetuista eläimistä mainittakoon 1 aasi, 2 kemssiä, 3 mufflonlammasta, 1 harjalammas, 14 karakullammasta, 5 vuohta, 1 kääpiövuohi, 3 saksanhirveä, 2 poroa, 2 metsäkaurista, 3 sutta, 4 hopeakettua, 1 sakaali, 1 maakarhu, 1 pesukarhu, 3 hilleriä, 13 frettiä, 4 minkkiä, 5 villisikaa, 1 paviaani, 2 puupiikkisikaa, 1 alppimurmeli, 1 merikotka, 4 hiirihaukkaa, 1 mehiläishaukka, 4 kanahaukkaa, 1 sarvipöllö, 1 tornipöllö, 3 kissapöllöä, 3 helmipöllöä, 1 kalkkunakorppikotka, 3 kultafasaania, 1 amherstfasaani, 1 korvafasaani, 1 vihreä fasaani, 2 hopeafasaania, 5 riikinkukkoa, 5 helmikanaa, 13 kalkkunaa, 2 kääpiökanaa, 3 silkkikanaa, 1 kapustahaikara, 1 harmaahaikara, 1 kiljuhanhi, 1 pieni kiljuhanhi, 1 kanadahanhi, 1 laulujoutsen, 1 flamingo, 4 hanhea, 2 ankkaa, 1 harmaapapukaija, 2 amazonipapukaijaa ja sitäpaitsi kaniineja ja marsuja.

Kertomusvuoden päättyessä käsitti eläinkanta yhteensä 156 eri lajia ja rotua, joista imettäväisiä 69 ja lintuja 87. Yksilömäärä oli 638. Kalustoluettelon mukaan eläinten arvo oli yhteensä 3 098 595 mk.

Leijonalinnassa kävi vuoden kuluessa 192 170 henkilöä. Pääsymaksuista kertyi 2 284 270 mk.

Näkötornissa kävi 22 344 henkilöä ja pääsymaksutulot olivat 172 980 mk.

Liikenteestä huolehtivat lautta ja Korkeasaaren moottorivene. Meno- ja paluulippuja myytiin yhteensä 660 918.

Menot ja tulot

Menot olivat kokonaisuudessaan 50 324 649 mk, jakautuen seuraaviin eriin:

	Mk
Lautakunta ja toimisto	4 160 082
Kansanpuistot	29 427 913
Urheilulaitosten hallinto ja hoito	9 009 929
» korjaus ja kunnossapito	35 057 594
Urheilunohjaus	988 729
Urheiluavustukset	3 495 000
Retkeily jne.	3 278 068
Yhteensä	85 417 315

Tulot olivat kokonaisuudessaan 14 588 380 mk, josta kansanpuistoista 5 584 663 mk, urheilulaitoksista 7 585 072 mk sekä retkeilystä jne. 1 418 645 mk.

24. Kansanhuolto

Kansanhuoltolautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Kansanhuoltolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Kaupunginvaltuusto valitsi lautakuntaan v:ksi 1950 puheenjohtajaksi toimitusjohtaja J. Laakson, varapuheenjohtajaksi kauppaneuvos V. Mattisen sekä jäseniksi kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmin, valistussihteeri A. Laurikaisen, johtaja J. Vuortaman, toimitusjohtaja J. Heiton, toimitusjohtaja A. Liukkosen, pankinjohtaja A. Stenvallin, toimittaja A. Rytövuoren, toimitsija L. Saareston ja toimistosihteeri J. Saarron. Kaupunginhallituksen edustajana oli rahatoimenjohtaja E. v. Frenckell.

Jaostot. Lautakunnan keskuudestaan valitsemaan keskusjaostoon kuuluivat v:n 1950 aikana puheenjohtajana lautakunnan puheenjohtaja Laakso, varapuheenjohtajana lautakunnan varapuheenjohtaja Mattinen sekä valittuina jäseninä herrat J. Heitto, A. Laurikainen, A. Liukkonen, L. Saaresto ja A. Stenvall sekä heidän varamiehinään W. Ehrström, A. Rytövuori, J. Saarto ja J. Vuortama.

Kokoukset ym. Säännöstelyn jatkuvan purkamisen ja varsinaisten kansanhuollollisten asioiden vähentymisen johdosta kertomusvuoden aikana voitiin lautakunnan kokousten lukumäärää jossain määrin vähentää. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 12 kertaa ja pöytäkirjojen yhteinen pykälämäärä oli 123, vastaavien lukujen v. 1949 ollessa 16 ja 172. Lautakunta käsitteli sille kuuluvien asioiden ohella samalla keskusjaoston päätösvallan alaiset asiat, joten keskusjaosto lautakunnan erillisenä elimenä ei pitänyt omia kokouksiaan.

Lautakunnan sihteerin tehtäviä hoiti toukokuun 1 p:ään 1950 kansanhuoltotoimiston sihteeri varatuomari E. Louhio, jolle kaupunginhallitus myönsi virkaeron hänen omasta pyynnöstään sanotusta päivämäärästä lukien. Samalla kaupunginhallitus määräsi, että sihteerin tehtävät oli hoidettava kansanhuoltotoimiston muulla henkilökunnalla. Kauppaosaston johtaja O. Merimaa ja kansanhuollonjohtaja suorittivat toukokuun 1 p:stä 1950 alkaen sihteerin työn omien toimiensa ohella.

Päätökset. Kansanhuoltolautakunta teki kertomusvuoden aikana seuraavat päätökset, jotka koskivat: keskusjaoston asettamista[1]); eräiden kansanhuoltotoimiston viranhaltijoiden nimittämistä v:n 1950 talousarvion edellyttämiin virkoihin [2]); kunnallista kansanhuoltohallintoa koskevasta valtioneuvoston joulukuun 29 p:nä 1949 antamasta päätöksestä johtunutta toimenpidettä [3]); esitystä kaupunginhallitukselle kansanhuoltotoimiston sihteerin viran lakkauttamisesta huhtikuun 1 p:stä 1950 lukien ja määräystä kauppaosaston johtajalle O. Merimaalle sihteerin tehtävien hoidosta oman toimensa ohella ilman lisäpalkkiota [4]); kahden kansanhuoltotoimiston viranhaltijan irtisanomista kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä lukien [5]); kehoitusta kansanhuoltotoimistolle perustellun esityksen laati-

[1]) Kansanh.lk. 24 p. tammik. 2 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 9 §. — [3]) S:n 24 p. tammik. 11 §. — [4]) S:n 21 p. helmik. 22 §. — [5]) S:n 21 p. helmik. 23 §.

misesta toimiston viranhaltijoiden lukumäärän vähentämiseksi [1]); lautakunnan suostumusta kansanhuollonjohtaja V. Svanströmin anomukseen saada vastaanottaa Helsingin kaupungin 400-vuotisjuhlakomitean tarjoamat tilapäisen asiamiehen tehtävät, jotka koskivat tutustumiskäyntien järjestelyä Helsingissä sijaitseviin tehdas- ja teollisuuslaitoksiin [2]); 700 mk:n suuruisen määrärahan varaamista lautakunnan jäsenten Laurikaisen ja Rytövuoren osanottomaksuiksi Suomen naisjärjestöjen järjestämiin kunnallisiin asuntoja rakennuspäiviin [3]); kansanhuoltolautakunnan ja -toimiston v:n 1949 vuosikertomuksen hyväksymistä ja lähettämistä kaupunginhallitukselle [4]); vapaapäivän myöntämistä osalle kansanhuoltotoimiston henkilökuntaa kertomusvuoden huhtikuun 8 p:nä [5]); kulutusmaidon korottamista 50 p/l kertomusvuoden huhtikuun 29 p:stä lukien maidon pastöroimiskulujen peittämiseksi [6]); kansanhuoltotoimiston entisen virkailijan N. Doktarin palkka-anomuksen pöydälle panoa ja selityksen vaatimista entiseltä kansanhuoltojohtaja E. Uskilta, miksi Doktaria ei aikanaan sanottu irti virastaan [7]); kansanhuoltotoimiston viranhaltijain kesälomaehdotuksen hyväksymistä [8]); kansanhuoltolautakunnan puheenjohtajan ja kansanhuoltojohtajan toimenpiteiden hyväksymistä entinen virkailija N. Doktarin palkka-asiassa, jossa kaupunginhallitus oli kehoittanut kansanhuoltolautakuntaa maksamaan Doktarille palkkaa lokakuun 6 p:stä 1947 joulukuun 31 p:ään 1949 väliseltä ajalta, josta viimemainitusta päivämäärästä lukien kaupunki katsoi hänen virkasuhteensa kaupunkiin päättyneeksi [9]); lautakunnan jäsenelle W. Ehrströmille hänen 60-vuotispäivänsä johdosta lähetetyn kukkalaitteen hinnan, 1 500 mk, suorittamista kansanhuoltotoimiston tarverahatililtä [10]); kansanhuoltojohtajan esittämän v:n 1951 talousarvioesityksen hyväksymistä ja kaupunginhallitukselle lähettämistä [11]); kansanhuoltotoimiston lähetin I. Heikkilän nimittämistä lähetin 6. palkkaluokan virkaan kertomusvuoden lokakuun 1 p:stä lukien [12]); kansanhuollonjohtajan kesälomakorvauksen saantia koskevan anomuksen hyväksymistä [13]); kansanhuoltotoimiston kaupunginhallitukselle lähetetyn 1 954 283 mk:n suuruisen lisämäärärahan anomuksen hyväksymistä [14]); kansanhuoltotoimiston velvoittamista valmistamaan valtioneuvostolle tehtävää esitystä meijerivoin luokittelemiseksi laadun ja hinnan mukaan meijerivoiksi ja paistinvoiksi [15]); kansanhuoltotoimiston velvoittamista selvittämään syytä pesusaippuatuotannon pienentymiseen [16]); kahden kansanhuoltotoimiston viranhaltijan irtisanomista tammikuun 1 p:stä 1951 lukien ja yhden toimistoapulaisen siirtämistä hänen omalla suostumuksellaan 20. pl:sta 18. pl:aan kansanhuoltotoimiston v:n 1951 talousarvion aiheuttamasta syystä [17]); siivooja A. Mannerin irtisanomisen peruutusta [18]) sekä tutustumiskäynnin suorittamista kaupungin maidontarkastamoon kaupungineläinlääkärin, lautakunnan jäsenen W. Ehrströmin opastuksella [19]).

Esitykset. Kansanhuoltolautakunta teki kaupunginhallitukselle seuraavat esitykset asioista, jotka koskivat: päätösvallan takaisin saamista eräissä ostokortteja, ostolupia ja säännösteltyjä perusvarastoja koskevissa asioissa, joitten lopullinen ratkaisu oli siirretty Uudenmaan lääninhallitukselle [20]); korotettujen tuntipalkkojen maksamista yleiseen ostokorttien jakeluun osallistuville ylimääräisille toimistovirkailijoille, laskijoille ja poliisivartijoille [21]); 1 954 283 mk:n suuruisen lisämäärärahan myöntämistä kansanhuoltotoimistolle korotettujen palkkojen ym. menojen suorittamista varten [22]); sekä uuden siivoojan työpaikan järjestämistä kaupungin toimesta johonkin kaupungin virastoon tai laitokseen [23]).

Sosiaaliministeriölle esitettiin yleiseen ostokorttijakeluun osallistuvan nk. talojakajan palkkion korottamista [24]); hintavalvonnan tehokasta suoritusta [25]); sekä valtioneuvoston toimenpiteisiin ryhtymistä määräysten vastaisten hintojen ottamisesta huonolaatuisesta meijerivoista [26]). Valtioneuvostolle tehtiin pesusaippuapulan pikaista poistamista tarkoittava esitys [27]).

---

[1]) Kansanh.lk. 21 p. helmik. 25 §. — [2]) S:n 24 p. helmik. 28 §. — [3]) S:n 21 p. maalisk. 35 §. — [4]) S:n 21 p. maalisk. 38 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 45 §. — [6]) S:n 28 p. huhtik. 47 §. — [7]) S:n 28 p. huhtik. 49 §. — [8]) S:n 8 p. elok. 60 §. — [9]) S:n 8 p. elok. 63 §. — [10]) S:n 8 p. elok. 64 §. — [11]) S:n 24 p. elok. 80 §. — [12]) S:n 3 p. lokak. 89 §. — [13]) S:n 3 p. lokak. 91 §. — [14]) S:n 7 p. marrask. 101 §. — [15]) S:n 7 p. marrask. 103 §. — [16]) S:n 7 p. marrask. 104 §. — [17]) S:n 22 p. marrask. 111 §. — [18]) S:n 21 p. jouluk. 119 §. — [19]) S:n 21 p. jouluk. 122 §. — [20]) S:n 24 p. tammik. 10 §. — [21]) S:n 8 p. elok. 73 §. — [22]) S:n 7 p. marrask. 101 §. — [23]) S:n 21 p. jouluk. 119 §. — [24]) S:n 8 p. elok. 74 §. — [25]) S:n 3 p. lokak. 90 §. — [26]) S:n 22 p. marrask. 112 §. — [27]) S:n 22 p. marrask. 113 §.

Kansanhuoltotoimisto

Kansanhuoltotoimiston kirjaamoon saapui kertomusvuoden aikana 3 310 kirjelmää ja sieltä lähetettiin 5 902 kirjelmää. Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli itse asiassa huomattavasti suurempi, koska kaikki sellaiset samansisältöiset kirjelmät, jotka lähetettiin useammille vastaanottajille varustettiin samalla diaarinumerolla, eikä kuten ennen eri numerolla.

Henkilökunta. V:n 1950 talousarvioon oli varattu palkkamäärärahoja 22 virkailijan palkkaamista varten, vastaavan määrän ollessa 218 v. 1949. Sen lisäksi kaupunginhallitus oli ottanut talousarvioon ehdollisen 500 000 mk:n suuruisen määrärahan tilapäisten viranhaltijain palkkojen maksamista varten. Kuten edellisestä huomaa, oli henkilökunnan vähennys v:een 1950 siirryttäessä huomattavan suuri, n. 90 %, mikä vähennys tapahtui suurimmaksi osaksi v:n 1949 kuluessa.

V:n 1950 alusta oli kaikki talousarvion mukaiset virat täytetty. Sen lisäksi kansanhuoltolautakunta päätti toistaiseksi jättää 4 viranhaltijaa palvelukseen ja suorittaa heille palkkaa 500 000 mk:n määrärahasta. Huhtikuun 1 p:stä 1950 alkaen sai ainoastaan yksi viranhaltija enää palkkansa tästä määrärahasta vuoden loppuun, kolmen muun virkailijan tultua sitä ennen irtisanotuksi. Kansanhuoltotoimiston sihteerin saatua virkaeron toukokuun 1 p:stä 1950 lukien omasta pyynnöstään, toimiston henkilökunnan lukumäärä pysyi vuoden loppuun asti muuttumattomana talousarvion edellyttämässä luvussa 22.

Kertomusvuonna oli työpäivien lukumäärä laskettuna palveluksessa olevien viranhaltijoiden lukumäärän mukaan 7 073. Sairaustapausten johdosta menetettiin yhteensä 274 työpäivää eli 3.8 % työpäivien kokonaismäärästä, vastaava prosenttiluku oli v. 1949 3.1.

Kansanhuollonjohtajana ja toimistopäällikkönä toimi kertomusvuonna edelleenkin V. Svanström.

Huoneisto. Kansanhuoltotoimisto sijaitsi kertomusvuonna edelleen Helsingin osakepankin talossa n:o 9 Mikonkadun varrella. Toimistohuoneisto supistettiin kertomusvuoden aikana niin, että se käsitti vain 12 huonetta, jotka edelleenkin olivat toimiston käytössä ja sille tarpeen. Toimisto jakautui kahteen osastoon, kanslia- sekä kauppa- ja ostokorttiosastoihin, joista vain kauppa- ja ostokorttiosastolla oli oma osastonjohtajansa. Kansliaosastoa johti toinen kansanhuoltotoimiston kahdesta tarkkailijasta oman tarkkailutyönsä ohella. Kauppaosastossa oli kaksi varsinaista työryhmää, joista toinen pääasiallisesti hoiti ostokortti- ja ostolupa-asioita eli välitöntä yleisöpalvelua ja toinen tilitys- ja laskenta asioita. Kansliaosastoon kuului kansanhuoltotoimiston kaksi tarkkailijaa käsittävä tarkkailuelin sekä toimitusryhmä.

Kansanhuoltotoimiston toiminta. Kansanhuoltotoimistossa vallitsi täystyöllisyys koko vuoden. Syksyllä työmäärä alkoi lisääntyä varsin huomattavasti siitä syystä, että verokahvi pantiin säännöstelyyn ja verosokerikin hävisi kaupasta. Osa yleisöä, joka ei aikaisemmin välittänyt ostokorttien hankinnasta, ryntäsi toimistoon ostokorttipuuhissa. Samalla tehtiin se havainto, että yleisostokortteja ruvettiin kadottamaan suuressa mittakaavassa ja että sadat ihmiset joka kuukausi anoivat uusia ostokortteja kadonneitten tilalle. Koska kansanhuoltotoimisto ei voinut myöntää yleisostokortteja kadonneitten tilalle paitsi enintään 6 v:n ikäisille lapsille, sen tehtävä supistui kielteisen päätöksen antamiseen sekä valitusoikeuden myöntämiseen yleisostokorttien saamiseksi valitusteitse Uudenmaan lääninhallitukselta. Oli selvää, että tällaisesta asiain järjestelystä aiheutui kaksinkertainen työ kansanhuoltotoimistolle sekä asiakkaille tarpeetonta kirjeenvaihtoa ja edestakaisin juoksemista kansanhuoltotoimiston ja lääninhallituksen välillä. Tämä asiain järjestely johtui siitä, että Helsingin kaupungin kansanhuoltotoimistolta poistettiin entisen Helsingin kaupungin piiritoimiston oikeudet v:sta 1950 lukien kansanhuoltoministeriön määräyksellä. Sanalla sanoen jo syksyllä v. 1950 osoittautui, että toimiston työmäärä oli käynyt ylivoimaiseksi hoitaa kunnollisesti talousarvion mukaisella työvoimalla, josta v:n 1951 alusta vielä vähennettiin yksi toimistoapulainen.

Kauppa- ja ostokorttiosasto. Osasto myönsi yhteensä 9 430 ostolupaa seuraaville säännöstelyn alaisille tarvikkeille ja määrille:

Ostoluvan saaja	Sokeri, kg	Rasva (margariini ja laardi), kg	Riisi, kg	Kahvi, kg
Apteekit	28 607.00	—	—	—
Laitokset	48 596.00	14 220.00	542.55	1 711.25
Laivat	5 000.00	1 499.00	2.10	322.25
Sairaalat	113 188.00	29 389.00	593.30	1 182.25
Tukkuliikkeet	14 248 148.00	—	—	—
Vähittäisliikkeet	31 298.00	17 063.00	—	—
Ravitsemisliikkeet	—	—	—	57 068.25
Virastot ja työpaikat	—	—	—	12 497.25
Hautajaiset	—	—	—	289.00
Yhteensä	14 474 837.00	62 171.00	1 137.95	73 070.25

Ylimääräisiä jakeluja oli Helsingissä v:n 1950 aikana seuraavasti: Korttikahvi jaettiin 12. 12. 49—31. 1. 50, 28. 3. 50—30. 4. 50, 1. 6. 50—31. 7. 50, 9. 10. 50—30. 11. 50 ja 1. 12. 50—31. 12. 50; verokahvi 25. 10. 50—30. 11. 50 ja 1. 12. 50—31. 12. 50; margariini 12. 12. 49—31. 1. 50, 25. 2. 50—30. 4. 50, 1. 10. 50—31. 10. 50 ja 1. 12. 50—31. 12. 50; sekä riisi 18. 12. 50—31. 1. 51.

Kauppaosaston toimesta tarkastettiin ja laskettiin kertomusvuoden aikana seuraavat määrät kuponkeja, ostolupia ja lähetysilmoitusten B-kappaleita:

	Kuponkeja, kpl	Ostolupia, kpl	Lähetys ilm. B, kpl
Sokeri	23 792 940	3 693	—
Kahvi	1 636 849	1 793	40 385
Margariini	5 129 166	2 171	—
Yhteensä	30 558 955	7 657	40 385

Kauppaosasto antoi kertomusvuoden aikana yleisostokortteja seuraavasti:

Vastasyntyneille	6 538	Ulkomailta saapuneille	2 277
Sotapalveluksesta vapautuneille	1 545	Merimiehille	329
Vankilasta vapautuneille	328	Kadotettujen korttien tilalle	3 649
Laitoksista vapautuneille	457	Vaihtoja	1 974
Myöhästyneille kortinhakijoille	3 347	Yhteensä	20 444

Osastoon palautettiin yleisostokortteja yhteensä 2 694.

Maatalousmiljardi. Valtioneuvoston päätöksen mukaan jakoi osasto ns. maatalousmiljardin määrärahasta avustuksia yksityisille viljelijöille maatalouden tuotannon kohottamiseksi. Avustuksia anovia oli kaikkiaan 17, joista hyväksyttiin 8. Näin jaettu avustussumma nousi 14 800 mk:aan. Sen lisäksi jaettiin yksi 732 mk:n suuruinen ylimääräinen avustus maatalousministeriön ohjeiden mukaan sellaiselle hylkäävän päätöksen saaneelle, joka lähinnä oli avustuksen tarpeessa. Avustukset myönnettiin ostotodisteina väkilannoitteiden ja maatalouskalkin maksamista varten ja jaettiin näitä ostotodisteita yhteensä 9 kpl.

Maitoa tuotiin Helsinkiin v. 1950 aikana 124 153 359 litraa ja kermaa 290 204.2 rasvakilogrammaa kuten seuraavasta taulukosta tarkemmin ilmenee:

Kuukausi	Maitoa litroissa				Kermaa rasvakg:ssa			
	Koko määrä	Keskim. päivässä	Ylin määrä	Alin määrä	Koko määrä	Keskim. päivässä	Ylin määrä	Alin määrä
Tammik.	9 691 468	312 627	386 033	252 505	15 169.0	489.3	896.4	222.1
Helmik.	9 351 094	333 968	390 701	261 548	12 686.8	453.4	685.3	113.6
Maalisk.	10 495 539	338 665	386 364	257 716	14 249.0	459.6	1 334.9	110.2
Huhtik.	10 300 342	343 344	386 898	275 593	21 759.0	725.0	2 288.3	229.4
Toukok.	11 374 395	366 915	404 615	313 453	30 313.9	977.8	1 477.6	482.9

Kuukausi	Maitoa litroissa				Kermaa rasvakg:ssa			
	Koko määrä	Keskim. päivässä	Ylin määrä	Alin määrä	Koko määrä	Keskim. päivässä	Ylin määrä	Alin määrä
Kesäk.	11 164 858	372 161	438 199	311 893	46 751.6	1 558.3	2 567.4	815.1
Heinäk.	9 932 275	320 395	373 838	282 779	42 929.3	1 384.8	2 092.8	793.8
Elok.	9 921 895	320 061	345 345	273 909	31 996.3	1 032.1	1 440.5	559.9
Syysk.	9 947 549	331 584	379 556	265 286	23 583.6	786.1	1 517.1	283.4
Lokak.	10 660 401	343 883	389 842	254 082	15 077.0	485.0	762.4	189.5
Marrask.	10 622 126	351 070	386 691	254 015	15 645.7	521.5	776.2	134.4
Jouluk.	10 691 417	344 884	416 742	213 050	20 042.0	646.5	2 097.3	256.8

Kansliaosaston tarkkailujaoston toiminta. Kertomusvuoden alussa kansanhuoltotoimiston tarkkailuvoima käsitti tammikuun 1 p:stä maaliskuun 31 p:ään kolme tarkkailijaa ja huhtikuun 1 p:stä kaksi tarkkailijaa. Tarkkailijoiden lukumäärän vähyyden vuoksi ei voitu noudattaa mitään selvää ja järjestelmällistä työnjakoa tarkkailutoiminnassa, vaan joutuivat tarkkailijat enimmäkseen yksin tai tilapäisesti määrätyn kansanhuoltotoimiston virkailijan avustamana suorittamaan mitä erilaisimpia tarkkailu- ja valvontatehtäviä. Mainittakoon, että v. 1950 palveluksessa olleilla tarkkailijoilla oli kumpaisellakin kuuden viikon kesälomaoikeus ja että toinen heistä sitä paitsi toimi yleisten ostokorttijakelujen vastuunalaisena johtajana v. 1949 ja 1950 suoritetuissa jakeluissa, joten neljän kuukauden aikana vuodesta vain yksi tarkkailija suoritti tarkkailutehtävät, ts. sekä kenttätyön että neuvonnan. Sanomattakin on selvää, ettei mitään tehokasta ja varsinkaan ehkäisevää tarkkailu- tai valvontatyötä sinä ajankohtana voitu suorittaa.

Kertomusvuonna käsiteltiin tarkkailujaostolla 130 säännöstelyrikosilmoitusta, joista 28 tapauksessa tehtiin ilmoitus rikospoliisille syytetoimenpiteitä varten. Syyteilmoitukset koskivat kohtuullisten hintojen ylittämistä ja jaostolle jätettyjen epäselvien tilitysten tarkastuksia. Säännöstelyrikokset jakaantuivat eri elinkeinoelämän ja tuotannon aloihin seuraavasti:

Ostokorttiasiat	12	Rautakaupat	6
Inventoinnit	33	Puusepät ja maalarit	4
Kahvinostolupa-asiat:		Autokorjaamot	8
a) ravintolat	3	Putkiasennustyöt	4
b) kahvilat	3	Kioskit, hallit ja torimyymälät	18
c) työmaaruokalat	1	Rakennustyöt	4
Tekstiililiikkeet	28		Yhteensä 130
Jalkinekorjaamot	6		

Tarkkailijoiden käynneissä ja tarkastuksissa elinkeinonharjoittajien luona sekä eri alojen liikkeissä ja myymälöissä kiinnitettiin huomiota erikoisesti hintoihin ja hintalappuihin. Toimiston neuvontapalveluksessa annettiin ohjeita hintoja ja maksuja koskevissa asioissa yleisölle sekä puhelimessa että henkilökohtaisilla käynneillä.

Tarkkailujaosto suoritti marraskuussa tarkastuksia huonolaatuisen voin myynnin johdosta tehtyjen valituksien perusteella. Samoin tarkkailujaosto joutui suorittamaan laajoja tutkimuksia niiden syiden selvittämiseksi, jotka olivat aiheuttaneet nk. pesusaippuapulan.

Sosiaaliministeriön palkka- ja hintaosasto vahvisti kuluneena vuonna ylimmät tukkuja vähittäismyyntihinnat seuraaville tarvikkeille: kananmunat, lihajalosteet, voi, kerma, maito ja juusto, sokeri, siirappi ja sokerijuurikas, varhaisperuna, jauhot ja leipä, suurimot, 1 lk:n mallasjuomat ja talouskalja, tulitikut, parturi- ja kampaamomaksut, hedelmät, saunamaksut, jalkineiden korjausmaksut ja elokuvateatteriliput.

Yleinen ostokorttijakelu. Kertomusvuoden aikana suoritettiin vain yksi yleinen ostokorttijakelu, jossa jaettiin yksi ostokortti nk. Y-kortti. Kortin voimassaoloajaksi oli määrätty lokakuun 1 p:stä 1950 syyskuun 30 p:ään 1951. Kauppa- ja teollisuusministeriön kansanhuolto-osaston antaman määräyksen mukaan ostokorttijakelu oli suoritettava syyskuussa.

Yleisostokorttien jakelu suoritettiin Erottajan kalliosuojassa sekä liitosalueen 10 entisellä jakelupaikalla. Jakelu alkoi pääjakelupaikassa Erottajan kalliosuojassa syyskuun 2 p:nä, jolloin vastaanotettiin aikaisemmin hyväksytty ylimääräinen jakeluhenkilökunta, yhteensä 42 henkilöä. Tästä määrästä 25 oli aikaisemmin osallistunut ostokorttien jakeluun vähintään kaksi kertaa ja loput 17 oli ensikertalaisia tai vain yhteen jakeluun osallistuneita. Jakelukanslian johtajaksi määrättiin tarkkailija Hj. Lundgren, joka näin muodoin ei jakelun aikana voinut suorittaa omaa tehtäväänsä, tarkkailutyötään. Sitä paitsi määrättiin viisi kansanhuoltotoimiston vakinaista virkailijaa jakelukanslian johtoja tarkistushenkilöiksi. Jakelukanslian henkilökunnan kokonaisvahvuus oli näin muodoin kertomusvuonna yhteensä 48 henkilöä, ollen se 53 vastaavassa jakelussa v. 1949.

Jakelutyötä varten oli laadittu aikataulu, jota seurattiin niin tarkoin kuin se oli mahdollista. Jakeluaika kuitenkin venyi yli lasketun ajan kansanhuoltotoimistosta riippumattomista syistä. On todettu vuosien mittaan, ettei yleisö lue kuulutuksia eikä noudata aikoja tai annettuja ohjeita. Jakeluaikana jaettiin virkailijaa ja päivää kohden keskimäärin 514 kpl yleisostokortteja, mitä on pidettävä hyvänä saavutuksena. Malmin jakelupaikassa jaettiin keskimäärin 736 yleisostokorttia jakeluvirkailijaa ja päivää kohden, mikä jakelunopeus on erinomaisen hyvä, ottaen huomioon, että jakelu suoritettiin täysin virheettömästi.

Erottajan kalliosuojan jakelukansliassa ja liitosalueen jakelupaikoissa jaettiin yleisostokortteja syyskuun 8 p:n ja lokakuun 7 p:n välisenä aikana yhteensä 3 004 talolle 246 760 kpl, syyskuun 18 p:n ja lokakuun 7 p:n välisenä aikana yksityisille hakijoille 66 733 kpl, syyskuun 12 p:n ja 14 p:n välisenä aikana yksityisille hakijoille 40 084 kpl sekä syyskuun 18 p:n ja lokakuun 31 p:n välisenä aikana yksityisille jälkijakelussa 9 970 kpl eli yhteensä 363 547 korttia.

V:n 1949 syysjakelussa jaettiin syyskuun 5 p:n ja marraskuun 19 p:n välisenä aikana 356 014 yleisostokorttia.

Mainittakoon, että kansanhuoltolautakunnan päätöksen mukaan olivat talojen valtuutetut ostokorttien jakajat oikeutetut nostamaan ostokortin hakijaa kohden 20 mk:n suuruisen palkkion, kuitenkin enintään 80 mk samaa perhettä kohden. Edelleen tulkoon mainituksi, että kaupunginhallitus kohotti kansanhuoltolautakunnan esityksestä ylimääräisen henkilökunnan tuntipalkat seuraavasti: yleiseen ostokorttijakeluun yhden kerran osallistuneille ja ensikertalaisille 72 mk:sta 100 mk:aan ja vähintään kaksi kertaa osallistuneille henkilöille 85 mk:sta 120 mk:aan.

Kaupunginvaltuusto oli v:n 1950 talousarvion mukaan hyväksynyt ostokorttien jakeluhenkilökunnan palkkamomentille 1 500 000 mk:n suuruisen määrärahan, josta vuoden loppuun mennessä käytettiin 1 070 984 mk, joten säästöä oli 429 016 mk.

Arkisto. Kertomusvuoden aikana saatiin kansanhuoltotoimiston pysyväisesti säilytettävän arkiston pääosa sijoitetuksi Erottajan kalliosuojaan ja käsitti arkisto kokonaisuudessaan 450 hyllyjuoksumetriä. Arkisto ryhmiteltiin luettelon mukaisesti osastoittain ja varustettiin nimimerkeillä kansanhuoltoministeriön ohjeiden mukaisesti. Arkisto palveli kansanhuoltotoimiston oman käytön lisäksi poliisi- ja huoltoviranomaisia sekä verotusviranomaisia.

Kun kansanhuoltotoimiston koko arkisto ei mahtunut Erottajan kalliosuojaan, sijoitettiin siitä pienempi osa, yhteensä 250 hyllyjuoksumetriä, Helsingin kaupungin arkiston yhteyteen Sofiankatu 4. Tämä arkiston osa käsitti 5 ja 10 vuotta säilytettävää arkistoaineistoa ja järjestettiin se samalla tavalla kuin Erottajan kalliosuojaan sijoitettu aineisto. Päivittäistä käyttöä varten oli kansanhuoltotoimistossa käsiarkisto.

Kustannukset. Kertomusvuoden aikana nousivat kansanhuoltolautakunnan ja kansanhuoltotoimiston kaupungille aiheuttamat kustannukset 9 552 253 mk:aan, jotka jakautuivat seuraavasti:

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	132 200	84 800	+ 47 400
Tilapäinen työvoima	7 285 173	7 285 173	—
Kesälomasijaiset	69 240	22 085	+ 47 155
Vuokra	710 520	398 616	+ 311 904

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Valaistus	50 000	14 969	+ 35 031
Siivoaminen	40 000	14 670	+ 25 330
Painatus ja sidonta	300 000	98 462	+ 201 538
Tarverahat	500 000	475 293	+ 24 707
Kuljetus- ja matkakustannukset	100 000	87 201	+ 12 799
Ostokorttien jakelu	1 500 000	1 070 984	+ 429 016
Yhteensä	10 687 133	9 552 253	+ 1 134 880

25. Väestönsuojelu

Kertomus väestönsuojelulautakunnan toiminnasta v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Väestönsuojelulautakuntaan kuuluivat v:n 1950 aikana puheenjohtajana filosofian tohtori B. R. Nybergh sekä jäseninä kiinteistöneuvos J. A. Savola, johtaja J. P. Salmenoja, kirvesmies T. Saarinen ja palopäällikkö L. Pesonen sekä varajäseninä Savolan ja Pesosen ensisijaisena varamiehenä varatuomari V. E. I. Katajarinne, Salmenojan ja Saarisen ensisijaisena varamiehenä sähköasentaja P. Kurillo ja Nyberghin ensisijaisena varamiehenä R. V. Rönnholm. Kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnassa teknillinen johtaja R. Granqvist. Lautakunnan sihteerinä toimi kansliasihteeri S. Hellevaara.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna vain yhden kerran ja oli pöytäkirjain pykälien lukumäärä 2. Lautakunnan puolesta lähetettiin vuoden aikana vain 1 kirje, lausunto vanhainkodin rakennustoimikunnalle Oulunkylään rakennettavan vanhainkodin väestönsuojista.

Väestönsuojelulautakunnalla ei ollut v:n 1950 aikana muita toimihenkilöitä kuin sihteeri, jonka tehtävänä oli samalla valmistella lautakunnan käsiteltävät asiat ja hoitaa lautakunnan juoksevat asiat sekä suorittaa muut lautakunnan määräämät tehtävät. Vuoden aikana jatkettiin lautakunnan Temppeliaukion kalliosuojaan siirretyn arkiston järjestelyä sihteerin valvonnassa.

Lautakunnan menot nousivat 38 550 mk:aan, joista palkkioita 9 159 mk ja arvaamattomia menoja 29 400 mk.

26. Asutuslautakunta

Helsingin kaupungin asutuslautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Asutuslautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: puheenjohtajana maatalousneuvos S. O. Österberg, varapuheenjohtajana agronomi R. Karlsson, jäseninä tarkastaja T. Bryggari, entinen veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, varatuomari V. Teivonen sekä toimitsija O. Jokinen ja viimeksi mainitun tultua kaupunginvaltuuston maaliskuun 29 p:nä 1950 tekemällä päätöksellä pyynnöstä vapautetuksi toimestaan hänen sijaansa valittu lasinleikkaaja K. Reijonen sekä varajäseninä toimistonhoitaja T. Hietanen, agronomi U. Forss, agronomi N. Korpela ja toimittaja A. Rönnqvist. Lautakunnan sihteerinä toimi edelleen varatuomari A. Hannus.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 20 kertaa ja pöytäkirjojen yhteinen pykälämäärä oli 90.

Toiminta. Varsinaisen asutuslainsäädännön piiriin kuuluvia tehtäviä asutuslautakunnalla ei kertomusvuonna ollut lukuunottamatta todistusten antamisia leimavapauden saamiseksi lainhuutoa haettaessa, lainsaantia varten jne. siitä, että asianomainen kuului asutuslain 1 §:ssä tarkoitettuun tilattomaan väestöön.

Tiheissä asutusryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastamislainsäädännön mukaisissa järjestelytoimituksissa, jotka v. 1950 olivat käynnissä Pasilan, Reijolan, Ruskeasuon ja Uudenpellon alueella sekä Viikin sotilasvirkatalon ja Viikinmäen tilan mailla, oli kaksi asutuslautakunnan jäsentä, T. Bryggari ja F. B. Gröndahl, toiminut uskottuina miehinä.

Maanhankintalainsäädännön piiriin kuuluvat, asutuslautakunnalla kertomusvuonna olleet tehtävät sensijaan laajentuivat ja kasvoivat edellisestä vuodesta suuresti.

Myöhästyneitä maansaantihakemuksia jätettiin lautakunnalle kertomusvuonna, kuten edellisenäkin vuonna, suhteellisen paljon, joskin näiden hakemusten määrä kertomusvuoden loppupuolella taas vähitellen pieneni. V:n 1950 aikana lautakunta käsitteli yhteensä 84 maanhankintalakiin perustuvaa maansaantihakemusta, joista vain neljään ehdotettiin suostuttavaksi, mutta muut jätettäviksi myöhästymisensä vuoksi käsittelemättä.

Senjälkeen kun maanhankintalain mukaan muodostuneet ja maan vapaaehtoisen hankkimisen järjestelystä annetun lain nojalla hankitut asuntotilat ja -tontit asutustoimenpiteiden turvaamisesta eräissä tapauksissa syyskuun 23 p:nä 1949 annetulla lailla, jonka täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annettiin asetus lokakuun 7 p:nä 1949, oli saatettu, siirtoväkeen kuuluvien asuntotiloja ja -tontteja lukuunottamatta, sellaisten rajoitusten alaisiksi, ettei niitä saada ilman maatalousministeriön lupaa luovuttaa, vuokrata eikä osituttaa muille kuin maanhankintalain mukaan maansaantiin oikeutetuille tai asutuslain 1 §:ssä tarkoitetuille tilattomaan väestöön kuuluville henkilöille, ja kun asutuslautakunta, jonka tehtäväksi mainittujen säännösten noudattamisen valvonta niiden mukaan on jäänyt, oli ruvennut v:n 1950 kevään jälkeen saamaan Helsingin kaupungin alueella sijaitsevista rajoitustenalaisista asuntotiloista ja -tonteista säädetyt tiedot maanlunastuslautakunnalta, oli näistä asuntotiloista ja -tonteista asutuslautakunnassa laadittu kortisto, joka nykyisin käsittää yhdeksättäsataa tilaa ja tonttia, sekä näiden tietojen perusteella lähetetty kaikille Helsingin kaupungin alueella toimiville julkisille kaupanvahvistajille luettelot rajoitustenalaisista asuntotiloista ja -tonteista kehoittaen heitä, jouduttuaan vahvistamaan puheenaolevien asuntotilojen ja -tonttien luovutuskirjoja, siitä asutuslauta-

kunnalle ilmoittamaan, jotta tämä, jolla ymmärrettävästikään ei ole mahdollisuuksia ilman tällaista apua ko. säännösten noudattamista valvoa, voisi ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin. Lautakunnan käsiteltävänä onkin jo v. 1950 ollut useita rajoitustenalaisten asuntotonttien luovutuslupaa koskevia asioita.

Asutuslautakunnan tehtävien kasvun ja toimialan laajentumisen v. 1950 aiheutti kuitenkin varsinaisesti se, että maanhankintalain mukaan muodostettujen ja maan vapaaehtoisen hankkimisen järjestelystä annetun lain nojalla hankittujen asuntotonttien kuntoonpanotehtävät, jotka siihen asti olivat olleet maanviljelysseurojen asutustoimikuntien hoidettavana kaupunkien ja kauppaloidenkin osalta, siirrettiin eräiden maanhankinta-alueiden kuntoonpanoon liittyvien tehtävien hoitamisesta kaupungeissa ja kauppaloissa heinäkuun 12 p:nä 1949 annetun lain, sen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta lokakuun 14 p:nä 1949 annetun asetuksen sekä näitä täydentäneiden valtioneuvoston päätösten nojalla mm. Helsingin kaupungin osalta kaupungin itsensä hoidettaviksi sekä se, että näiden tehtävien hoitaminen Helsingin kaupungissa kaupunginvaltuuston helmikuun 14 p:nä 1950 tekemällä päätöksellä uskottiin asutuslautakunnalle.

Asutuslautakunnan avuksi perustettiin tässä tarkoituksessa maaliskuun alusta lukien väliaikainen asutustoimisto. Asutustoimistoon otettiin toimistopäällikkö, jona elokuun 16 p:ään asti toimi diplomi-insinööri, lainopin kandidaatti V.-H. Eronen ja mainitusta päivästä lukien varatuomari E. Kihlberg, sekä rakennusmestari, asutusneuvoja ja toimistoapulainen. Asutustoimistoon perustettiin toinenkin rakennusmestarin toimi, mutta se oli vuonna 1950 täyttämättä.

Asutustoimisto oli sijoitettuna Mannerheimintie 13:ssa sijaitsevaan rakennukseen, jossa sen käytössä oli kaksi huonetta.

Asutustoimiston tehtävistä olivat edellä mainittujen heinäkuun 12 p:nä 1949 annetun lain ja lokakuun 14 p:nä 1949 annetun asetuksen mukaan tärkeimpiä rakennus- ja kunnostamissuunnitelmien laatiminen asuntotonteille, rakennus- ja tontin kunnostustöiden valvonta ja ohjaus sekä hallintasopimusten siirtämistä ja niistä luopumista koskevien asioiden käsittely. Periaatteelliset tai muutoin tärkeämmät asiat samoinkuin ne asiat, joita asutuslautakunta ei voi lopullisesti päättää, käsitteli ja ratkaisi asutustoimiston toimistopäällikön esittelystä asutuslautakunta, jonka ohjeiden ja valvonnan alaisina juoksevat asiat hoidettiin asutustoimistossa.

Rakennustyöt asuntotonttialueilla edistyivät pääasiassa lainoitusvaikeuksien vuoksi hitaasti töiden jäädessä osittain pysähdyksiinkin. Alueilla valmistui kertomusvuonna 115 asuin- ja 17 muuta rakennusta. V:n 1950 päättyessä oli keskeneräisinä 459 asuin- ja 102 muuta rakennusta. Vuoden aikana myönnettiin rakennuslupia 98:lle puusta tehtävälle asuinrakennukselle tilavuudeltaan yhteensä 48 047 m³ ja 14 muulle rakennukselle tilavuudeltaan yhteensä 850 m³.

Asutustoimiston asutusneuvoja, jona toimi puutarha-arkkitehti, keskittyi puutarha- ja istutus- sekä yleissuunnitelmien laatimiseen asuntotonteille, kortteleille ja tonttialueille.

Edellä selostettujen tehtäviensä lisäksi asutuslautakunta tutki keväästä 1950 lähtien kysymystä maanhankintalain muuttamisesta heinäkuun 12 p:nä 1949 annettuun lakiin perustuvien, maansaantiin oikeutetuille rakennettavien kerrostalojen rakennustoiminnan edistämisestä ja keskittämisestä Helsingissä kaupungin tuen varassa ja sen valvonnan alaisena tapahtuvaksi sekä käytettävissään olevin keinoin pyrki yhteistoiminnassa kaupungin asianomaisten elimien kanssa saamaan aikaan sen, että valtion varoista myönnettäisiin 150 000 000 mk:n määrä osakeyhtiö- ja asunto-osakelainoiksi rakennettaviksi suunnitelluille kerrostaloille ja niiden asukkaiksi otettaville maansaantiin oikeutetuille helsinkiläisille ja että kaupunki varaisi samoihin tarkoituksiin, mutta myös ensisijaisiksi luotoiksi ko. taloille yhteensä sellaisen, mainittua valtiolta saatavaa määrää suuremman määrän, että näin saatujen varojen turvin voitaisiin kaupungin ohjauksessa ja valvonnassa saada rakennetuiksi suunnitellut kerrostalot, joihin asukkaat valittaisiin asutuslautakunnan toimesta ja joiden perustamistoimenpiteet ja alkuun saattamisen asutustoimisto hoitaisi. Nämä toimenpiteet näyttävät nyt vuoden 1951 puolella johtaneen myönteiseen ratkaisuun.

Lautakunnan puheenjohtajan, jäsenten ja sihteerin palkkiomenot kertomusvuonna olivat 119 864 mk, asutustoimiston henkilökunnan palkkamenot 1 311 470 mk ja muut menot 242 348 mk.

27. Raittiuslautakunta

Kertomus Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan toiminnasta v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Raittiuslautakunnan asettaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan marraskuun 22 p:nä 1944 asettaa seuraavan vuoden alusta lukien raittiusvalistuslautakunnan, sekä hyväksyi sille v. 1946 vahvistetun johtosäännön, joka on ollut julkaistuna Kunnallisessa asetuskokoelmassa 1946:218. Tämän lautakunnan muutti kaupunginvaltuusto kokouksessaan syyskuun 15 p:nä 1948 seuraavan vuoden alusta lukien raittiuslautakunnista huhtikuun 15 p:nä 1932 annetussa asetuksessa mainituksi kunnalliseksi raittiuslautakunnaksi ja vahvisti sille kokouksessaan syyskuun 15 p:nä 1948 uuden johtosäännön, joka on ollut julkaistuna Helsingin kaupungin kunnallisessa asetuskokoelmassa 1948:122.

Raittiuslautakunnan kokoonpano. Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan joulukuun 15 p:nä 1948 raittiuslautakuntaan vv:ksi 1949—1950 seuraavat jäsenet: teologian tohtori R. Holmströmin, filosofian maisteri A. M. Tujusen, hallimestari A. Saarisen, rouva H. Hjortin, insinööri F. Kreanderin, pastori Å. Lindholmin, toimittaja U. Miettisen, rakennusmestari P. Astikaisen ja lehtori H. Vilkemaan. Näistä joutuivat vuoden 1949 lopussa arvonnan perusteella erovuoroon tohtori Holmström, hallimestari Saarinen, insinööri Kreander ja lehtori Vilkemaa, mutta kokouksessaan tammikuun 12 p:nä 1950 valitsi kaupunginvaltuusto heidät uudelleen, joten lautakunnan kokoonpano oli vuoden alussa sama kuin ennenkin. Kaupunginvaltuuston kokouksessa helmikuun 7 p:nä myönnettiin kuitenkin toimittaja U. Miettiselle hänen pyytämänsä ero lautakunnan jäsenyydestä ja hänen tilalleen valittiin toimitsija A. Kaspio. Kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnassa [1]) maaherratar H. Meltti.

Lautakunnan virkailijat. Järjestäydyttyään kokouksessaan tammikuun 18 p:nä 1950, valitsi lautakunta puheenjohtajakseen v:ksi 1950 teologian tohtori R. Holmströmin ja varpauheenjohtajakseen hallimestari A. Saarisen. Sihteerinä toimi raittiusvalistuslautakunnan entinen sihteeri lakitieteen lisensiaatti, hallitusneuvos J. H. Konttinen, joka hoiti tätä tehtäväänsä sivutoimenaan. Muita sivutoimisia toimihenkilöitä oli vahtimestari ja siivooja.

Lautakunnalla oli kolme päätoimista virkailijaa, nimittäin lähinnä työmaajuopottelun torjuntatyötä varten palkattu neuvoja M. M. Merilinna, joka ensin väliaikaisena astui toimeensa lokakuun 1 p:nä 1946, mutta nimitettiin vakinaiseksi tammikuun 29 p:nä 1948, raittiustyön ohjaaja maisteri K. Varjo, joka valittiin [2]) toimeensa lautakunnan kokouksessa joulukuun 12 p:nä 1949 ja astui virkaansa tammikuun 1 p:nä 1950, sekä tilapäinen toimistoapulainen neiti I. Kalanne, joka valittiin [3]) lautakunnan kokouksessa kesäkuun 30 p:nä 1950 ja astui toimeensa elokuun 1 p:nä 1950, mikä toimi nyttemmin vakinaistettiin.

Toimisto. Lautakunnan toimisto sijaitsi alkupuolella vuotta holhouslautakunnan toimiston kanssa samassa huoneessa Katariinankatu 1, joka samalla oli molempien lautakuntien yhteisenä kokoushuoneena. Huhtikuun 3 p:nä toimisto muutettiin nykyiseen,

[1]) Khs 12 p. tammik. 63 §. — [2]) Raitt.lk. 12 p. jouluk. 1949 245 §. — [3]) S:n 30 p. kesäk. 166 §.

Nuorten talkoiden kannatusyhdistykseltä vuokrattuun huoneistoonsa Kaisaniemenkatu 13 B. Toimistoa hoiti alkupuolella vuotta neuvoja Merilinna päätoimensa ohella, mutta elokuun 1 p:stä lähtien toimistoapulainen I. Kalanne.

Toimintaohjeet. Lautakunnan toimintaohjeina oli raittiuslautakunnista huhtikuun 15 p:nä 1932 annetun valtakunnallisen asetuksen ja sosiaaliministeriön sen nojalla antamien ohjeiden ohella kaupunginvaltuuston syyskuun 15 p:nä 1948 vahvistama johtosääntö.

Kokoukset. Lautakunnan kokoukset pidettiin, mikäli ei jostakin syystä toisin päätetty, joka toinen keskiviikko, kuitenkin niin että kesäkuukausina kokouksia pidettiin vain tarpeen mukaan.

Vuoden aikana lautakunta piti 20 (edellisenä vuonna 19) kokousta, joissa tehtiin pöytäkirjaan yhteensä 316 (264) pykälää eli keskimäärin 16 (14) pykälää kussakin kokouksessa. Kokouksissa käsiteltiin paitsi juoksevia asioita ja kaupunginhallituksen lautakunnalta pyytämiä lausuntoja, niitä ehdotuksia, joita lautakunnalle tehtiin sen järjestämissä neuvottelutilaisuuksissa, samoin kuin myöskin eräitä lautakunnan oma-aloitteisia toimenpiteitä pääkaupunkimme raittiustilanteen parantamiseksi. Lautakunnalle saapui kaikkiaan 356 (452) kirjettä ym. asiakirjaa, jotka esiteltiin lautakunnan kokouksissa sekä asianmukaisen käsittelyn jälkeen vietiin diarioihin ja arkistoitiin. Menneiden kirjeiden diaariossa oli 4 168 (1 207) kirjettä ja postikirjassa yhtä monta postilähetystä.

Raittiuslautakunnan rahavarojen käyttö ja tilien tarkastus. Kaupunginvaltuusto vahvisti kokouksessaan joulukuun 21 p:nä 1949 raittiuslautakunnan talousarvion v:ksi 1950 sellaisena kuin kaupunginhallitus oli sen esittänyt. Raittiuslautakunnalla ei ollut itsenäistä tilivirastoa, vaan tapahtuivat sen maksusuoritukset rahatoimiston välityksellä. Lautakunnan tilit tarkasti kaupungin tilintarkastajain III jaosto. Lautakunnan laskujen hyväksyjiksi lautakunta valitsi[1]) kokouksessaan tammikuun 18 p:nä 1950 puheenjohtajan tohtori Holmströmin ja hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan herra Saarisen sekä siltä varalta, että molemmat ovat estyneet, heidän kummankin varamieheksi lautakunnan sihteerin, hallitusneuvos Konttisen.

Helsingin kaupunki sai vuoden aikana väkijuomayhtiön voittovaroja noin 36 000 000 mk. Näistä kaupunginvaltuusto myönsi [2]) raittiustyötä varten, lautakunnan omat menot siihen kuuluen 7 803 440 mk, josta määrästä oli kuitenkin erotettu kansakouluissa suoritettavaa Toivonliitto-työtä varten 800 000 mk. Lautakunnan omat menot olivat 3 408 440 mk. Nämä varat jaoteltiin talousarviossa seuraavasti: kokouspalkkioihin ja lautakunnan toimihenkilöiden palkkauksiin 653 440 mk, tarverahoiksi 60 000 mk ja raittiusvalistustoimintaan 2 075 000 mk. Viimemainitusta määrästä varattiin talousarvion mukaisesti: esitelmiin oppi-, ammatti- ja kansakouluissa 150 000, Raitis Helsinki-lehden kustantamiseen 120 000, raittiuslehtien tilaamiseen kansakoulujen VI ja VIII luokkien oppilaille 240 000, samoin ylioppilaskokelaille 250 000, raittiuskilpakirjoitusten palkinnoiksi 75 000, tiedoitus- ja propagandatilaisuuksien järjestämiseen 100 000, raittiustutkintojen oppikirjojen hankkimiseksi oppikouluihin 30 000, kirjoituspalkkioiksi 30 000, työmaajuopottelun torjuntatoimintaan 150 000, osanottoa varten pohjoismaiseen raittiuskongressiin ja siitä aiheutuviin kuluihin 500 000 sekä muuhun toimintaan 300 000.

Tämän ohella jakoi kaupunginhallitus päätöksellään toukokuun 25 p:nä 1950 suoranaisia raittiusavustuksia 3 600 000 mk yhteensä 48 eri raittiusjärjestölle tai -yhdistykselle Helsingin kaupungin alueella suoritettavaa raittiustyötä varten.

Työsuunnitelma ja neuvottelukokoukset. Kokouksessaan helmikuun 1 p:nä 1950 lautakunta laati [3]) itselleen työsuunnitelman, jolloin edellisinä vuosina käytäntöön otettuja työmuotoja lisättiin ja täydennettiin sen mukaan kuin uudet olosuhteet antoivat aihetta. Lisäksi piti lautakunta vuoden kuluessa neuvottelukokouksia niiden raittius- ja nuorisojärjestöjen kanssa, joihin lautakunnan toiminta kohdistui sekä eri ammattiosastojen edustajien ja luottamusmiesten kanssa. Näistä mainittakoon [4]) Kaupunginkellarissa maaliskuun 13 p:nä 1950 pidetty neuvottelukokous, Elannon kerhohuoneessa toukokuun 11 p:nä 1950 pidetty neuvottelutilaisuus [5]) ja Kaupunginkellarissa lokakuun 16 p:nä 1950 pidetty keskustelutilaisuus [6]) alustuksineen. Sitä paitsi osallistui lautakunta joko edustajiensa tai toimihenkilöittensä kautta useihin eri raittiusjärjestöjen järjestämiin neuvottelutilaisuuk-

[1]) Raitt.lk. 18 p. tammik. 6 §. — [2]) S:n 18 p. tammik. 11 §. — [3]) S:n 1 p. helmik. 31 §. — [4]) S:n 1 p. helmik. 37 §. — [5]) S:n 30 p. toukok. 151 §. — [6]) S:n 6 p. syysk. 209 §.

siin. Näiden neuvottelukokousten lausumia toivomuksia ja ehdotuksia lautakunta pyrki sitten harkiten toteuttamaan.

Järjestely- ja neuvontatyö. Lautakunnan toimiston toimihenkilöt kävivät ahkerasti pääkaupungin eri raittius- ja nuorisojärjestöjen tilaisuuksissa antamassa neuvojaan ja ohjeitaan sekä järjestivät oma-aloitteisestikin useita neuvontatilaisuuksia ja kursseja. Tällaisia tilaisuuksia oli vuoden kuluessa 31, joista huomattavimmat olivat viime syyskuulla neljänä iltana pidetyt leikkikurssit 52 osanottajalle.

Esitelmätoiminta. Lautakunta harjoitti välitöntä esitelmätoimintaa paitsi pääkaupungin kansa- ja oppikouluissa myöskin ammattikouluissa ja sitä haluavien yhdistysten järjestämissä tilaisuuksissa. Tämän mukaisesti pidettiin viime vuonna eri tilaisuuksissa yhteensä 124 (47) esitelmää, puhetta tai keskustelukysymysten alustusta. Näistä mainittakoon lautakunnan raittiustyönohjaajan filosofian maisteri Varjon pitämät 60 ja neuvoja Merilinnan pitämät 12 esitelmää tai puhetta.

Raittiuskilpakirjoitusten ja raittiustutkintojen tukeminen. Lautakunta myönsi erikoispalkintoja oppikouluissa toimeenpantujen raittiuskilpakirjoitusten osanottajille. Niinpä myönsi lautakunta Suomen opiskelevan nuorison raittiusliiton kautta 25 000 mk erikoispalkintoina ja 50 000 mk kirjapalkintoina parhaille helsinkiläisille kirjoittajille. Samalla hankki lautakunta oppikoulujen raittiustutkintoja varten eri kouluihin oppikirjoja 53 310 mk:n arvosta. Saatujen tietojen mukaan herättivät lautakunnan myöntämät palkinnot suurta innostusta kilpailuihin ja jaetut oppikirjat kannustivat tutkintojen suorittamiseen.

Raittiuslehtien jakaminen koululaisille. Lautakunta totesi, että raittiuslehtien jakaminen sellaisille nuorille ihmisille, jotka joutuvat päättämään koulunkäyntinsä joko kansakoulussa tai oppikoulussa ja joutuvat siten elämänsä ratkaisuvaiheeseen, oli tehokasta raittiusvalistusta. Sen vuoksi se viime vuonnakin tilasi kaikille Helsingin kansakoulujen VI ja VIII luokkien oppilaille jonkun nuorten raittiuslehden heidän oman valintansa mukaan. Tämän mukaisesti tilattiin heille Nuorten päivä, Sarastus, Raitis kansa, Koitto, Kylväjä ja Barntidningen Eosnimisiä raittiuslehtiä yhteensä 1 853 vuosikertaa. Edelleen tilasi lautakunta Pohjantähti nimisen raittiuslehden kaikille Helsingin oppikoulujen suomalaisille ylioppilaskokelaille, yhteensä 750 vuosikertaa ja 153 vuosikertaa Hembygdennimistä lehteä ruotsinkielisille ylioppilaskokelaille. Sitä paitsi jaettiin viime keväänä lakkinsa saaneille helsinkiläisille ylioppilaille Valkolakki-nimistä julkaisua.

Raitis Helsinki-lehti. Tämän lehden julkaisua jatkettiin ja lehteä ilmestyi viime vuonna kaksi suomen- ja ruotsinkielistä yhteisnumeroa, toinen keväällä ja toinen raittiusviikon aikana syksyllä. Näissä julkaisuissa oli yhteensä 32 (16) kaksipalstaista sivua pääkaupungin raittiusoloja koskevia artikkeleita, haastatteluja ym. kirjoituksia. Julkaisut jaettiin yleisölle ilmaiseksi osaksi raittiusjärjestöjen, osaksi kansakouluoppilaiden avulla.

Raittiusviikon vietto. Lautakunta seurasi kiinteästi raittiusviikon viettoa pääkaupungissa ja oli toimihenkilöittensä kautta edustettuna viikon viettoa järjestäneessä raittiusjärjestöjen yhteisessä toimikunnassa. Raittiusviikon avajaispäivänä lokakuun 29 p:nä 1950 pidettiin Kauppakorkeakoulun juhlasalissa raittiuslautakunnan ja helsinkiläisten raittiusyhdistysten yhteinen raittiusviikon alkajaisjuhla erittäin arvokkain ohjelmin tasavallan presidentin ja ylipormestari Rydmanin kunnioittaessa juhlaa läsnäolollaan.

Lautakunnan keräämien tilastotietojen mukaan pidettiin raittiusviikon aikana Helsingissä yhteensä 75 (72) raittiustilaisuutta, joissa oli yleisöä yhteensä n. 20 000 henkeä. Lisäksi pidettiin useissa kouluissa joukko raittiusjuhlia ja eräissä järjestöissä raittiusaiheisia tilaisuuksia, joiden lukumäärästä ei ole tarkempaa tietoa.

Elokuvatoiminta. Lautakunta jatkoi edellisenä vuonna jo aloitettua yhteyden ottoa elokuvien avulla niihin piireihin, jotka eivät kutsuttuinakaan tulleet raittiusvalistustilaisuuksiin. Siten järjestettiin lautakunnan toimesta koululais- ja työläisnuorisolle ilmaisia raittiusaiheisia elokuvanäytäntöjä, joiden yhteydessä pidettiin pieniä tilanteeseen sopivia puheita. Sellaisia näytäntöjä oli viime keväänä 3 elokuvateatterissa ja viime syksynä raittiusviikon jälkeisenä aikana 6 teatterissa, yhteensä 20 elokuvanäytäntöä. Nämä tilaisuudet olivatkin erittäin »vetäviä», sillä niihin oli aina aivan tungokseen saakka pyrkijöitä, useiden satojen jäädessä ulkopuolelle. Varmaa oli, että niistä jäi joitakin herätteitä katselijain mieliin ja sydämiin.

Kun elokuva osoittautui erittäin tärkeäksi välineeksi lautakunnan valistustyössä, valmistutti lautakunta oman lyhytelokuvan Oikea tie, jolla oli ensiesityksensä toimiston järjestämien kansakoulunäytöksien yhteydessä viime marraskuulla. Oman elokuvan esittä-

mistä varten oli tarpeen myöskin oma elokuvakone, jonka hankkimiseen kaupunginhallitus antoi [1]) lautakunnalle suostumuksensa. Kone oli amerikkalainen Revere kaitakone. Se saapui maahan vuoden lopulla ja tuli heti toimiston käyttöön sekä osoittautui laadultaan erinomaiseksi.

Lentolehtisten ym. julkaisujen levittäminen. Lautakunta koetti päästä kosketukseen myös sellaisten väestöryhmien kanssa, joiden otaksuttiin erityisesti olevan vastaanottavaisia raittiuspropagandalle. Niinpä jakoi lautakunta pääkaupungin kirkkoherranvirastojen välityksellä rippikoululaisille lentolehtistä Sinä. Lisäksi jakoi lautakunta viime joulun edellä Kylväjän joulunumeroa sekä Raitis joulu-nimistä joululehteä lukusaleihin, sairaaloihin, vankiloihin, joukko-osastoihin yms. paikkoihin.

Esitykset. Lautakunta teki kertomusvuonna kaupungin hallitukselle mm. seuraavat esitykset: että se ottaisi lisätalousarvioonsa raittiusjärjestöille jaettavia lisäavustuksia varten [2]) 1 500 000 mk:n määrärahan, josta varattaisiin 500 000 mk pohjoismaista raittiuskongressia varten, että lautakunta saisi palkata [3]) oman kanslistin toimiston hoitoa ja kansliatehtäviä varten, että lautakunnan raittiustyönohjaajan toimi muutettaisiin [4]) sääntöpalkkaiseksi, että lautakunnan tilapäisen toimistoapulaisen toimi muutettaisiin [5]) sääntöpalkkaiseksi, ehdotuksen lautakunnan talousarvioksi [6]) vuotta 1951 varten sekä että kaupunginhallitus ryhtysi [7]) ensi tilassa alustaviin toimenpiteisiin nuorisotalon aikaansaamiseksi ja sen ohella harkitsisi, eikö nuorisotalojen puutetta voitaisi väliratkaisuna korvata jo olemassaolevissa rakennuksissa toimeenpantavilla järjestelyillä.

Lausunnot. Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle sen pyytämät lausunnot mm. seuraavista asioista: Kansan raittiustyön keskuksen valituksesta Kiuru-lehden tilaamatta jättämistä koskevassa asiassa [8]), kaupunginhallitukselle helmikuussa 1950 jätetyistä raittiusavustusanomuksista [9]), valtuutetun A. Voipio-Juvaksen ym. tekemästä, kaupungin sosiaalihuoltajan viran perustamista [10]) ja sosiaalisten asiain opastusta virastoissa, koskevasta aloitteesta, Vihdin Tervalammilla sijaitsevan raittius- ja varhaisnuorisotyöopiston avustamisesta [11]), Oy. Alkoholiliikkeen hallintoneuvoston anomuksesta saada avata uusi väkijuomamyymälä talossa Vuorimiehenkatu 33 [12]), Helsingfors svenska Marthaföreningnimisen yhdistyksen avustusanomuksesta [13]) ja Oy. Alkoholiliikkeen hallintoneuvston anomuksesta [14]) uuden väkijuomamyymälän avaamisesta uudistaloon tontille Unioninkadun 16:ssa.

Edustuksia. Kuten edellä jo mainittiin, oli lautakunta lisäksi edustettuna raittiusviikon viettoa järjestäneessä toimikunnassa, sekä Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnassa ja sen kokouksissa. Siten lautakunta voi välittömästi seurata sanottujen toimikuntien ja niihin kuuluvien raittiusyhdistysten työtä. Muista tilaisuuksista mainittakoon tässä vain seuraavat tärkeimmät: Naisten raittiuspäivän juhla [15]) maaliskuun 5 p:nä, Helsingin sosialidemokraattisen raittiuspiirijärjestön vuosikokous huhtikuun 23 p:nä [16]), Kaarle Werkon syntymän 100-vuotisjuhla [17]) toukokuun 18 p:nä, Naisten kunnallispäivät Helsingissä [18]) huhtikuun 11—12 p:nä, Kansan raittiustyön keskuksen edustajakokous [19]) heinäkuun 22 p:nä, Autoilijain raittiusliiton 5-vuotisjuhlakokous [20]) elokuun 3 p:nä ja kunnallisten raittiuslautakuntien koko maata koskeva edustajakokous [21]) marraskuun 17—19 pnä.

Raittiusavustusten käytön valvonta. Jakaessaan v:n 1949 avustukset eri raittiusjärjestöille, määräsi kaupunginhallitus [22]), että avustusten saajien tuli raittiuslautakunnan määräämänä aikana antaa selostuksensa saamiensa avustusten käytöstä lautakunnalle, ja että lautakunnan tuli hyvissä ajoin ennen v:n 1950 avustusten jakoa antaa kaupunginhallitukselle kertomuksensa tästä valvontatoiminnasta. Tämän tehtävän lautakunta suoritti siten, että se vaati asianomaisilta järjestöiltä ja yhdistyksiltä kirjallisen selostuksen niiden toiminnasta sekä tilityksen niiden saamien avustusten käytöstä, ja mikäli tilitykset olivat puutteelliset, vaati niiden johdosta lisäselvityksiä. Määräajan kuluessa antoi lautakunta sitten kaupunginhallitukselle kertomuksen valvontatyöstään [23]) sekä lähetti kertyneet asiakirjat sellaisinaan kaupunginhallitukselle.

---

[1]) Khs 7 p. jouluk. 3 263 §. — [2]) Raitt.lk. 26 p. huhtik. 121 §. — [3]) S:n 26 p. huhtik. 129 §. — [4]) S:n 30 p. kesäk. 175 §. — [5]) S:n 30 p. kesäk. 177 §. — [6]) S:n 30 p. kesäk. 179 §. — [7]) S:n 15 p. marrask. 286 §. — [8]) S:n 22 p. maalisk. 84 §. — [9]) S:n 12 p. huhtik. 110 §. — [10]) S:n 30 p. toukok. 152 §. — [11]) S:n 6 p. syysk. 207 §. — [12]) S:n 20 p. syysk. 226 §. — [13]) S:n 4 p. lokak. 241 §. — [14]) S:n 29 p. marrask. 300 §. — [15]) S:n 8 p. maalisk. 64 §. — [16]) S:n 26 p. huhtik. 119 §. — [17]) S:n 10 p. toukok. 142 §. — [18]) S:n 10 p. toukok. 143 §. — [19]) S:n 30 p. kesäk. 169 §. — [20]) S:n 8 p. elok. 187 §. — [21]) S:n 29 p. marrask. 295 §. — [22]) Khs 15 p. jouluk. 1949 3 109 §. — [23]) Raitt.lk. 12 p. huhtik. 111 §.

Työmaajuopottelun torjunta. Tätä toimintaa jatkoi lautakunta sitä varten palkatun neuvojansa avulla samaan tapaan kuin edellisinäkin vuosina.

Tilastojen ja taulukoiden laatiminen pääkaupungin raittiusoloista. Lautakunnan toimisto keräsi tietoja poliisiviranomaisilta, huolto- ja nuorisotyölautakunnilta, järjestöiltä, Alkoholiliikkeeltä jne. sosiaaliministeriön ja raittiustyön tilaa koskevien tiedustelujen vastauksia varten. Samoin kerättiin tietoja eräistä muista samoja asioita sivuavista kohteista. Vuoden lopulla ryhdyttiin laatimaan taulukkoja tiedustelujen tuloksista ja on noin 50 taulukkoa käsittävästä sarjasta osa jo valmiina.

Toimiston muu työ. Vuoden kuluessa toimitettiin pääkaupungin päivälehtiin pääkirjoitusmateriaalia, valmiita artikkeleita, haastatteluja ym. kirjoituksia lautakunnan työsaralta ja pääkaupungin raittiusoloista, varsinkin viime raittiusviikon aikana. Järjestöille on lautakunnan puolesta hankittu ohjelmistoa, julkaisemalla 4-sivuinen lehtinen Mitä on raittiuskasvatus sekä lähetetty raittiusaiheista ohjelma-aineistoa monistettuna. Yhteistyötä raittius- ja nuorisolautakuntien kesken pyrittiin jatkuvasti kehittämään. Toimistosta pidettiin myöskin yhteyttä toisten suurempien kaupunkien ja kauppaloiden raittiuslautakuntiin ja vaihdettiin kirjallista toimintamateriaalia.

Loppusanat. Edellä on selostettu tärkeimmät toimenpiteet lautakunnan työsaralta. Sen jälkeen kuin lautakunta sai toimistoaan varten oman huoneiston ja vakinaisen toimistoapulaisen, on lautakunnan työ suuresti laajentunut ja monipuolistunut. Päästyään holhouslautakunnan kokoushuoneen orjallisesta ahtaudesta omiin työhuoneisiinsa, ovat lautakunnan toimihenkilöt voineet kaikessa rauhassa syventyä ja antautua tehtäviensä hoitamiseen, mikä jo on antanut positiivisia tuloksia pääkaupunkimme kunnallisen raittiustyön hyväksi. Eräänä tärkeänä tavoitteena uudelle työvuodelle lähdettäessä tulee lautakunnalla olemaan nykyisen tilapäisen raittiustyönohjaajan toimen saaminen vakinaiselle kannalle.

28. Nuorisotyö

Nuorisotyölautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Nuorisotyölautakunta

Lautakunnan kokoonpano ym. Tammikuun 11 p:nä 1950 kaupunginvaltuusto valitsi nuorisotyölautakunnan jäseniksi v:ksi 1950 filosofian maisteri H. Backmanin, pastori F. Fernströmin, opiskelija V. Järvisen, toimitsija O. Laineen, toimittaja U. Miettisen, lääketieteen tohtori T. Niemen, sosiaalitarkastaja A. Puskan, pastori O. Päivänsalon ja päätoimittaja L. Turusen sekä näistä puheenjohtajaksi herra Turusen. Nuorisotyölautakunta valitsi varapuheenjohtajakseen opiskelija Järvisen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kertomusvuoden aikana opetus- ja sairaala-asiain johtaja P. Railo, suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan edustajana tarkastaja, filosofian tohtori A. Huuskonen, ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan edustajana opettaja T. Häggström sekä lastensuojelulautakunnan edustajana filosofian maisteri K. Helasvuo.

Lautakunnan kokouksia oli 16 ja pöytäkirjain pykäliä yhteensä 174.

Tärkeähköt päätökset. Lautakunta päätti:

kokoontua joka kolmantena tiistaina sekä panna kokouksen pöytäkirjat yleisesti nähtäviksi nuorisotoimistossa seuraavan kokouksen jälkeisenä keskiviikkona virka-aikana [1]);

olla tekemättä lisämenoarvioesitystä todeten kuitenkin olevansa valmis tekemään kaupunginhallitukselle määrärahaesityksiä välttämättömiksi katsottuja tarpeita varten [2]);

ottaa vieraat vastaan, jotka tutustuvat lautakunnan ja toimiston työhön sekä kerhokeskuksiin;

määrätä apulaisnuorisoasiamiehen päivittäisen työajan 4 tunniksi tammikuun 1 p:stä lukien, siirtää hänen virkansa 21. palkkaluokkaan, poistaa hänelle suoritettavan lisäpalkkion, joka korvattaisiin 3 palkkaluokan korotuksella, joten apulaisnuorisoasiamiehen virka lopullisesti siirrettäisiin 24. palkkaluokkaan [3]); määrätä, että Käpylän kerhokeskuksessa suoritettaisiin yleiskorjaus [4]); hyväksyä v:n 1951 menoarvion [5]); luovuttaa askartelupajan käyttövuoroja Aleksis Kiven koulun luokille [6]); pyynnöstä osallistua Yleisradion nuorison kulttuurikilpailuihin järjestäjänä [7]); teettää n. 200 m:n lyhytelokuvan, jonka tarkoituksena on innostaa nuorisoa vapaahetkiensä myönteiseen viettoon ja velvoittaa nuorisotoimiston laatimaan elokuvan käsikirjoituksen [8]).

Avustukset. Lautakunta myönsi [9]) nuorisoyhdistys Bombenille 8 200 mk:n avustuksen keskustelukurssin luennoitsijan palkkioiden maksamiseksi, antoi [10]) kaupungiuhallitukselle sen pyytämän lausunnon, joka koski avustuksia nuorisojärjestöille, yhteensä 2 225 000 mk, päätti [11]) myöntää Ristin killalle 25 000 mk askarteluohjaajakurssia varten sekä jakoi [12]) järjestöille kurssiavustuksia 400 000 mk.

---

[1]) Nuorisot.lk. 17 p. tammik. 13 §. — [2]) S:n 16 p. toukok. 6 §. — [3]) S:n 2 p. toukok. 10 §. — [4]) S:n 26 p. toukok. 11 §. — [5]) S:n 5 p. syysk. 7 §. — [6]) S:n 5 p. syysk. 10 §. — [7]) S:n 7 p. marrask. 7 §. — [8]) S:n 19 p. jouluk. 6 §. — [9]) S:n 21 p. helmik. 5 §. — [10]) S:n 21 p. maalisk. 9 §. — [11]) S:n 26 p. toukok. 13 §. — [12]) S:n 7 p. marrask. 6 §.

Esitykset ym. Lautakunnan jäsenten Laineen ja Miettisen tehtyä aloitteen parakin hankkimisesta Vallilaan päätettiin [1]) lähettää esitys kaupunginhallitukselle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Mellunkylän ilmailukerhon pyydettyä, että parakki rakennettaisiin Mellunkylään, lähetettiin [2]) esitys nuorisotalokomitean käsiteltäväksi ja nuorisotoimistoa kehoitettiin tutkimaan, löytyisikö muita keinoja tilapäisen toimintahuoneiston hankkimiseksi anojalle.

Jäsenten Laineen ja Miettisen ehdotuksesta päätettiin [3]) pyytää kiinteistölautakunnalta perusteellinen kirjallinen ilmoitus Vallilan kerhokeskuksen saamista nuorisotyölautakunnan valvontaa koskevan asian käsittelystä ja kiinteistölautakunnan siitä tekemästä päätöksestä. Omasta puolesta lautakunta pani asian pöydälle siksi kunnes tämä vastaus oli saatu.

Haagan demokraattiset nuoret nimisen järjestön parakin hankkimista Haagaan koskevan esityksen lautakunta päätti [4]) lähettää kaupunginhallitukselle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Toveriseura niminen yhdistys oli esittänyt, että kaupungin nuorisomäärärahoja korotettaisiin ainakin 100 %, että kaupungin v:n 1951 talousarvioon otettaisiin 30 milj. mk:n määräraha nuorisotalon rakentamiseksi, että kaupunki nopeasti ryhtyisi toimenpiteisiin kerho- ja askarteluhuoneiden saamiseksi nuorisolle, sekä että kaikille nuorisojärjestöille varattaisiin mahdollisuus niiden käyttöön. Tämän esityksen lautakunta päätti [5]) lähettää edelleen nuorisotalokomitealle käsiteltäväksi sen nuorisotalon aikaansaamista koskevalta osalta sekä totesi, että esityksen siltä osalta, joka koski kaupungin menoarviota nuorisotyölautakunta ei tässä vaiheessa voinut tehdä mitään.

Nuorisotoimisto

Nuorisotoimiston päällikkönä ja kaupungin nuorisoasiamiehenä toimi filosofian maisteri G. v. Weissenberg ja apulaisnuorisoasiamiehenä herra K. Forsman. Maisteri G. v. Weissenberg pyysi lokakuun 17 p:nä 1950 vapautusta toimestaan siirtyäkseen Yhteiskunnallisen korkeakoulun lehtoriksi. Nuorisotyölautakunta valitsi kokouksessaan joulukuun 17 p:nä uudeksi nuorisoasiamieheksi filosofian maisteri H. Niittysen, joka ryhtyi hoitamaan virkaansa tammikuun 1 p:nä 1951. Toimistoapulaisena toimi rouva P. Heininen sekä tilapäisenä työntekijänä nuorisojärjestöjen toimiston hoitajana ylioppilas K. Noro, joka pyysi toimestaan vapautusta tammikuun 1 p:stä 1951 alkaen.

Nuorisotoimistolle saapui kertomusvuonna kaikkiaan 751 kirjettä ja sieltä lähetettiin 209 kirjettä sekä kiertokirjeitä nuorisojärjestöille 12, yhteensä 1 440. Nuorisotyölautakunnan ja nuorisotoimiston laskut hyväksyi nuorisoasiamies G. v. Weissenberg ja hänen poissaollessaan apulaisnuorisoasiamies K. Forsman, lukuunottamatta omia laskuja, joista nuorisoasiamies hyväksyi apulaisnuorisoasiamiehen ja puheenjohtaja nuorisoasiamiehen laskut.

Lainavarasto. Senjälkeen kun nuorisotyölautakunnan lainavarasto tuli nuorisojärjestöille tunnetuksi, oli käyttäjien lukumäärä jatkuvasti noususuunnassa, joka myös käy ilmi alla olevasta taulukosta:

Lainattuja välineitä	Varastossa		Lainauskertoja		Leirivuorokausia	
	1949	1950	1949	1950	1949	1950
Telttoja	35	61	87	135	1 057	1 905
Kenttäkeittimiä	5	8	13	26	135	228
Keittovälineitä [6])			166	76	2 805	2 482
Työkaluja			68	94	822	1 917
Äänenvahv. laitteita	1	1	23	21	43	72
Muita välineitä [6])			34	812	505	15 565
Yhteensä	41	70	389	1 161	5 367	22 269

[1]) Nuorisot.lk. 28 p. helmik. 5 §. — [2]) S:n 11 p. huhtik. 7 §. — [3]) S:n 2 p. toukok. 15 §. — [4]) S:n 26 p. toukok. 8 §. — [5]) S:n 26 p. syysk. 6 §. — [6]) Laskuperusteet muuttuneet.

Telttoja kysyttiin edelleenkin eniten ja siksi toimisto vuoden aikana hankki lisää 24 kpl Niger-telttoja ja tilasi lisäksi niitä 7 kpl sekä 4 kpl 4 hengen ja 5 kpl 2 hengen telttoja. Lisäksi varastoon hankittiin 3 kpl Alfa-Laval keittimiä ja jotakin pikkutavaraa. Kaupunginhallituksen varhaisnuorison musiikkiharrastuksen edistämiseksi myöntämällä 500 000 mk:n määrärahalla hankittiin 7 torvea, 2 kpl selloja, 1 kontrabasso ja nuotteja, 2 kpl äänenvahvistajalla varustettuja gramofoneja ja 180 äänilevyä.

Järjestöt kaipasivat vielä suuresti teknillisiä apuvälineitä. Tämän vuoksi nuorisotoimisto tilasi äänielokuvaprojektorin, magnetofonin ja uusia äänirasioita levysoittimia varten, vaikka tuontilisenssejä ei vielä myönnetty.

Valitettavasti toimisto ei vielä onnistunut hankkimaan uutta varastotilaa, vaan lainavarasto oli edelleen sijoitettu kylmään ja kosteaan porraskäytävään, jossa rautaesineet ruostuvat, teltat kostuvat ja homehtuvat helposti.

Lainavarasto osoittautui erittäin suureksi avuksi ja tarpeelliseksi kaupungin nuorisojärjestöille. Järjestöjen varat eivät riitä nykyään hyvin kalliiden leirivälineiden ostoon sekä muiden ko. varusteiden hankintaan. Nykyisellään lainavarasto ei vielä riitä tyydyttämään järjestöjen tarvetta ja kysyntää, joten lainavarastoa oli edelleen kehitettävä ja laajennettava.

Järjestötoimisto. Nuorisotoimiston yhteydessä oleva järjestötoimisto oli vuoden mittaan edelleen avoinna arki-iltoina klo 17—22 ja sen käyttövuoroista oli kova kysyntä. Ei läheskään kaikille anojille ollut mahdollisuuksia luovuttaa käyttövuoroja, vaikka poikkeustapauksissa käytettiin lautakunnan huonettakin. Toisinaan järjestötoimistoa ei käytetty aivan sillä tavoin kuin alunperin oli suunniteltu, siis toimistotyöhön ja kokouksiin, vaan järjestöt pitivät siellä pieniä kursseja, kuukausikokouksia, neuvottelukokouksia jne.

Seuraavat järjestöt käyttivät vakinaisesti järjestötoimistoa: Helsingfors scoutkår Riddargossarna, Ungdomsföreningen Bomben, Riddargossarnas understöds förening, FSGV Globen, Eräsiskot, Kruunuhaan demokraattiset nuoret, Luonto-liitto, Folkdanslaget Aegir, IOGT Nuori-Imatra, Suomalaisen kansantanssin ystävät, Guideklubben ja Karjalan nuoret. Sen lisäksi käyttivät useat järjestöt tilapäisesti tätä toimistoa erilaisiin tilaisuuksiinsa.

Käpylän kerhokeskus. Käpylän kerhokeskuksessa, Mäkelänkatu 78—82, toimi kertomusvuonna 128 tyttöä ja 130 poikaa eli yhteensä 258 kerholaista. Näiden lisäksi äitikerhossa 30 äitiä. Kerhokeskuksessa oli toiminnassa 16 kerhoa, jotka vuoden aikana pitivät kaikkiaan 534 tilaisuutta. Bengtsårin saarella kesällä pidetyllä leirillä oli 40 leiriläistä ja neljä ohjaajaa. Syksyn aikana suoritettiin kerhohuoneiden maalaustyöt sekä tehtiin niihin uudet massalattiat.

Kerhokeskuksen johtajana toimi libristi M. Suomalainen, tyttötyön johtajana rouva T. Valkama sekä muina paikallisina ohjaajina H. Kauppala, O. Markkula, I. Eklund, T. Nyström ja A. Pitkänen. Heidän lisäkseen oli kuusi palkatonta ohjaajaa.

Kerhokeskus oli erittäin edullisesti vaikuttanut taloryhmän nuorison yleiseen käyttäytymiseen ja pystynyt saamaan hyvän kasvatuksellisen otteen nuoriin.

Mäkelän kerhokeskus. Mäkelän kerhokeskukseen, Mäkelänkatu 45:ssä, kuului 161 jäsentä. Kerhoja oli toiminnassa 7 kpl, jotka pitivät vuoden aikana yhteensä 403 tilaisuutta. Kesällä Bengtsårissa oli mukana 14 vuorokauden leirillä 30 kerholaista.

Kerhokeskuksen johtajana toimi rouva E. Nisula sekä muina palkattuina ohjaajina E. Mörsky ja O. Lumes. Palkattomina, vapaaehtoisina työntekijöinä oli edellisten lisäksi kolme henkilöä.

Kerhokeskusten toiminta jatkui entiseen tapaan kerhoiltojen, askartelun, retkien, voimistelun, taideharrastusten ym. nuorison harrastusmuotojen merkeissä. Keskukset olivat myös vilkkaassa yhteistyössä kilpailujen ym. yhteisten tilaisuuksien merkeissä.

Kumpulan kerhokeskus. Kymintie 46:ssa ja Limingantie 96:ssa sijaitsevat kaksi kerhohuonetta olivat edelleen järjestöjen käytössä. Huoneita käyttivät seuraavat järjestöt: Demokraattiset nuoret, Päivän nuoret, partiolippukunta Käpytytöt, partiolippukunta Karhuveikot, Kaupunkilähetyksen nuorisotyö ja Paavalin seurakunnan nuoret. Järjestöt pitivät vuoden aikana tilaisuuksia kerhohuoneissa 246, joissa oli mukana keskimäärin alun toistakymmentä jäsentä. Erittäin vilkasta toimintaa haittasi tavaton tilanpuute, sillä käytettävissä olevat kaksi erillistä kellarihuonetta olivat suuruudeltaan vain 20 m² kumpikin ja usein oli huoneessa yhtäaikaa yli 30 kerholaista. Paikallinen tarve edellyttäisi huomattavasti suurempia kerho- ja askarteluhuonetiloja.

Kerhokeskuksen hoitajana toimi rouva M. Taskinen.

Askartelupaja. Eläintarhan kansakoulun vieressä sijaitsevat askarteluparakit olivat toimintavuoden aikana seuraavien järjestöjen käytössä: Käpylän purjelentokerho, Helsingin kristillinen työväenyhdistys, Vallilan nuoret kotkat, partiolippukunta Metsänkävijät, partiolippukunta Spejarna, Alppilan demokraattiset pioneerit, Käpylän nuoret kotkat ja Alppilan demokraattiset nuoret.

Metallipaja oli lisäksi päivisin Eläintarhan kansakoulun käytössä. Kaikki illat, lukuunottamatta lauantai-iltaa, olivat järjestöjen käytössä.

Askartelupajan valvojana toimi opettaja E. Huhtanen ja kalustonhoitaja-vahtimestarina V. Stenvall.

Pasilan nuorisoparakki. Syksyn aikana pystytettiin Pasilaan kaupunginhallituksen v. 1949 myöntämin varoin parakki seudun nuorison käyttöön. Sähkötyöt ja lämmityslaitteiden asentaminen jäi kuitenkin vielä suorittamatta, joten järjestötoiminta ei vuoden aikana vielä päässyt parakissa alkuun.

Oulunkylän retkeilykeskus. Oulunkylän retkeilykeskuksessa v. 1949 laaditun sopimuksen mukaisesti Ungdomsföreningen Bomben suoritti talkootöinä rakennusten ja alueiden kunnostamistyön. Kaupunki suoritti korjaustöistä aiheutuvat kulut sekä luovutti Bombenille etuoikeuden keskuksen käyttöön. Urheilukentän ja pienoisgolfradan kunnostustyöt jäivät kuitenkin täytemaan ja sementin puutteen takia kesken. Kunnostustöiden takia keskus oli miltei yksinomaan Ungdomsföreningen Bombenin käytössä.

Bengtsårin leirialue. Bengtsårin leirialueella järjestettiin heinäkuun aikana 3 leiriä. Ensimmäinen oli Käpylän kerhokeskuksen leiri, jonka johtajana toimi M. Suomalainen ja tyttöjohtajana T. Valkama, sekä näiden lisäksi kaksi apujohtajaa. Leiri kesti 14 päivää ja leiriläisiä oli yhteensä 40. Myöskin Mäkelän kerhokeskuksella oli 14 päivän leiri ja sen johtajana oli E. Nisula ja apulaisena E. Mörsky. Leiriläisiä oli yhteensä 30.

Näitten lisäksi järjesti Helsingin naisvoimisteluyhdistys 10 päivän leirin Bengtsårissa. Leiriläisiä oli alle 20.

Moottoriveneenkuljettajana ja leirijohtajien avustajana erikoisesti ruuanhankkimisessa toimi Bengtsårin tilanhoitaja T. Hultgren.

Kurssitoiminta. Vuoden aikana järjestettiin joko nuorisotoimiston toimesta tai sen toimeksiannosta seuraavat kurssit:

Kurssin nimi	Kurssiaika	Osanottaja-määrä	Kurssin johtaja
Suomenkielisiä kursseja:			
Askartelukurssi	9.—20. 1.	17	teknikko K. Aalto
Ohjelmakurssi	7. 2.—19. 4.	39	filosofian maisteri K. Varjo
Leikinohjaajain jatkokurssi	19. 1.—16. 3.	100	» » »
Nuorisosielutiet. luentokurssi	13. 2.—20. 3.	22	» » Knuutila
Tyttöohjaajien askartelukurssi	6. 3.—24. 3.	20	käsityönopettaja Paatelainen
Leirinohjaajien peruskurssi	27. 3.—25. 4.	30	opettaja N. Oksanen
Leirinohjaajien jatkokurssi	12. 4.—29. 5.	13	toimistovirkailija M. Ivalo
Pedagogiset kurssit	25. 10.—30. 11.	200	filosofian maisteri M. Koskikallio
Ruotsinkielisiä kursseja:			
Vi och vår förening, järjestöteknillinen kurssi	24. 2.—28. 4.	17	ohjaaja J. A. Nyberg
Teor. föreläsningskurs	15. 3.—12. 4.	50	filosofian maisteri H. Backman
Helsingfors 400 år opaskurssi	14. 4.—12. 5.	30	apulaisnuorisoasiamies K. Forsman
Konsten att tala, puhujakurssi	3. 10.— 9. 11.	45	ohjaaja J. A. Nyberg

Menot ja tulot

Nuorisotyölautakunnan käytettävissä oli määrärahoja yhteensä 5 192 668 mk ja todelliset kustannukset nousivat 6 189 356 mk:aan, kuten seuraavasta yhteenvedosta tarkemmin ilmenee:

Menoerä	Määrärahat, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	110 400	110 400	—
Sääntöpalkkaiset virat	1 262 290	1 262 290	—
Tilapäistä työvoimaa	1 037 521	1 037 521	—
Vuokra	309 960	281 200	+ 28 760
Valaistus	2 000	—	+ 2 000
Kurssi- ja kilpailutoiminnan järjestäminen ja tutkiminen	1 000 000	999 960	+ 40
Tarverahat	250 000	189 051	+ 60 949
Nuorten askartelukeskus	140 000	448 920	— 308 920
Kerhokeskukset	520 000	578 950	— 58 950
Lainavarasto	750 000	745 895	+ 4 105
Oulunkylän retkeilykeskus	120 000	22 578	+ 97 422
Nuorisojärjestöjen toimisto	60 000	27 932	+ 32 068
Pasilan nuorisojärjestöjen huoneisto	550 000	484 659	+ 65 341
Yhteensä	6 112 171	6 189 356	— 77 185

Tuloja oli kaikkiaan 128 250 mk, josta askartelutarvikkeiden korvauksia 96 460 mk ja tuloja nuorisojärjestöjen toimistosta 31 790 mk.

29. Ammattioppilaslautakunta

Ammattioppilaslautakunnan toiminnasta v. 1950 saatiin seuraavat tiedot:

Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna insinööri E. E. Söderman puheenjohtajana sekä työnantajain edustajina kultaseppämestari F. O. Lindroos ja talousneuvos L. N. Tuomi sekä työntekijäin edustajina toimitsija U. O. N. Mäkinen ja liiton puheenjohtaja A. Rämä. Edellisten varamiehinä olivat insinööri K. F. Kreander ja kirjapainonjohtaja A. J. Nuora sekä jälkimmäisten toimitsijat K. G. Koskelin ja O. J. Turunen. Sihteerinä toimi apulaiskaupunginsihteeri T. S. Törnblom ja toimistoapulaisena rouva T. Törnblom.

Kertomusvuonna luetteloitiin 215 oppisopimusta ja edellisiltä vuosilta oli jäljellä 1 399 sopimusta. Vuoden kuluessa päättyi 127 sopimusta ja eri syistä purettiin 23 sopimusta. Voimassa olevia oppisopimuksia oli vuoden päättyessä kaikkiaan 1 464, joista 1 208 koski miehiä ja 256 naisia.

30. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1950 seuraavan selostuksen:

Kuten aikaisempinakin vuosina, järjesti Suomen naisjärjestöjen keskusliitto kunnallispäivät, tällä kertaa asuntokysymysten merkeissä Helsingissä huhtikuun 10 ja 11 p:n välisenä aikana. Päivillä olivat mukana useimmat kotitalouslautakunnan jäsenet.

Erittäin tärkeäksi ja antoisaksi muodostuivat Porin kaupungin kotitalouslautakunnan toimeenpanemat kotitalouslautakuntien neuvottelu- ja luentopäivät Porissa elokuun 4 ja 6 p:nä, joille osallistumista varten kaupunginhallitus myönsi 71 200 mk:n suuruisen määrärahan. Kotitalouslautakunnan mielestä yhteistyö maan toisten samaa alaa edustavien kunnallisten ym. elinten kanssa oli aivan ensiarvoisen tärkeätä lautakunnan harjoittaman opetus- ja valistustoiminnan menestymiselle ja kehittämiselle.

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: puheenjohtajana kansanedustaja E. Nurminen, varapuheenjohtajana tarkastaja T. Alanko, jäseninä talousopettaja A. Häggman, talousopettaja M. Schauman, rouva H. Arpokorpi helmikuun 8 p:ään asti, jolloin hänen tilalleen kaupunginvaltuusto valitsi rouva J. Lingon, I. Hietanen ja S. Lehtinen, neiti S. Lehtonen ja rehtori K. Sihvonen. Vuoden kuluessa pidettiin 10 kokousta, joissa kaupunginhallitusta edusti rouva L. Lehto. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt.

Kertomusvuoden aikana lautakunnan kirjeenvaihto käsitti 300 saapunutta ja 297 lähtenyttä kirjettä. Laskuja hyväksyttiin 579.

Lautakunnan toimihenkilöt. Opettajista toimivat käsityönopettaja I. Grotenfelt, käsityönneuvoja L. Lehtonen ja talousopettaja L. Virki kotitalouskerholassa Mäkelänkatu 45, jossa lautakunnan kanslia myös sijaitsi, talousopettaja M. Koivisto ja käsityönopettaja H. Löfgren Helsinginkatu 26 sekä käsityönneuvoja A. Kautonen ja talousopettaja K. Vöry Fredrikinkatu 16:ssa sijaitsevissa opetuskeittiöissä. Rouva Löfgrenin ollessa koko vuoden sairauden takia poissa työstä oli hänen sijaisenaan käsityönopettaja L. Lukander. Liitosalueella toimivat talousopettaja D. Schönholtz vt. opettajana elokuun 1 p:ään asti, jolloin hänet nimitettiin vakinaiseksi talousopettajaksi, kotitalousneuvojat A. Kaukiainen ja M. Möttönen sekä käsityönopettaja M. Yrjölä ja käsityönneuvoja H. Huolman. Apuopettajina olivat rouvat R. Hangasjärvi ja F. Kavonius, talousopettajat A. Ojala, K. v. Schantz sekä käsityönopettajat K. Roste ja A. Savolainen. Vakinaisina siivoojina olivat rouvat S. Järvelä ja M. Rinne sekä neidit H. Lampinen ja K. Ulmanen.

Toiminta. Lautakunnan opetustoiminta tapahtui seuraavissa paikoissa: opetuskeittiössä Helsinginkadun 26:ssa, kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä sekä opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Suomenkielisen työväenopiston johtokunnan luvalla sai lautakunta käyttää käsityösalia Helsinginkadun 26:ssa ja tarpeen vaatiessa opiston juhlasalia. Lisäksi järjestettiin Käpylän kansakoulussa ruoanlaiton- ja käsityönopetusta ja kerhotoimintaa. Liitosalueella annettiin opetusta ja neuvontaa Herttoniemessä, Lauttasaaressa, Malmilla, Maunulassa, Munkkiniemessä, Oulunkylässä, Pakilassa, Pitäjänmäellä, Puistolassa, Tapanilassa ja Vartiokylässä. Opetushuoneistoina olivat kansakoulut ja äitiys- ja lastenneuvolat. Lautakunnan järjestämät ruotsinkieliset kurssit yhteensä 7, joilla oli oppilaita 66 pidettiin pääasiassa opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa.

Lisääntyvää ja kiinteämpää opetus- ja neuvontatyötä varten Käpylässä suostui kaupunginhallitus syyskuun 7 p:nä lautakunnan uudistettuun anomukseen ja oikeutti kotitalouslautakunnan varaamaan uudessa Olympiakylässä Koskelantien varrella tilan opetushuoneistolle, joka vielä oli suunnitteluasteella.

Helsingin juhlavuoden merkeissä järjesti kotitalouslautakunta toukokuun 11 p:nä kaupungintalon juhlasalissa arvokasohjelmaisen äitienpäiväjuhlan kerhojensa jäsenille. Kaupunki tarjosi osanottajille, noin 350 hengelle kahvit. Juhlan menot olivat yhteensä lähimain 90 000 mk.

Kaupunginhallituksen suostumuksella järjestivät Vallilan demokratian pioneerit ja Väestöliiton Vallilan naisten kerho kerhoiltojaan kotitalouskerholassa, jossa Helsingin leikkuuopisto syyslukukaudella sai kolmena neljänä päivänä viikossa käyttää käsityösalia, joka joulukuun 20 p:nä luovutettiin väestönlaskentapiiri XVI kansliaksi. Opetuskeittiö Helsinginkadun 26:ssa oli kahtena päivänä viikossa vuokrattuna Kallion yhteiskoululle ja Urheiluseura Hellaksen naisten osasto kokoontui Fredrikinkadun 16:n käsityösalissa. Useat siirtolapuutarhayhdistykset pitivät kokouksiaan lautakunnan huoneistossa, kerhohuone Mäkelänkatu 45:ssä oli koko vuoden nuorisotoimiston kerhokeskuksen hallussa.

Ruoanlaiton opetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Mäkelänkatu		Helsinginkatu		Fredrikinkatu		Muut toimintapaikat		Yhteensä	
	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita
Ruoanlaittokursseja	6	69	19	219	8	95	22	128	55	511
Jatkokursseja	4	49	—	—	4	45	1	13	9	107
Kevätruokakursseja	—	—	—	—	2	19	—	—	2	19
Säilöönpanokursseja	1	8	—	—	—	—	—	—	1	8
Jouluruokakursseja	—	—	—	—	—	—	1	9	1	9
Kursseja koululaisille	—	—	—	—	—	—	2	12	2	12
Miesten ruuanlaittokursseja	—	—	—	—	—	—	1	5	1	5
Leipomakursseja	3	34	—	—	—	—	8	36	11	70
Havaintoesityksessä neuvontaa	39	500	11	213	30	392	26	416	106	1 521
Havaintoesitystä neuvoloissa	—	—	—	—	—	—	141	2 013	141	2 013

Kodinhoito-opetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Mäkelänkatu		Helsinginkatu		Fredrikinkatu		Muut toimintapaikat		Yhteensä	
	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita
Pesukursseja	—	—	55	220	—	—	—	—	55	220
Havaintoesityksessä	4	110	16	190	—	—	—	—	20	300

Käsityönopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Mäkelänkatu		Helsinginkatu		Fredrikinkatu		Muut toimintapaikat		Yhteensä	
	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita	Kurssi	Oppilaita
Käsityönneuvonnassa	8	360	12	284	8	267	21	469	49	1 380
Hattukursseja ..	—	—	—	—	2	27	—	—	2	27
Peitekursseja ...	4	16	—	—	—	—	2	67	6	83
Patjakursseja ...	—	—	—	—	1	8	—	—	1	8
Erikoiskursseja	1	18	7	126	1	22	3	64	12	230
Kerhotoiminta										
Kerhoja, juhlia, retkeilyä	28	65	28	106	17	30	26	51	99	252
Koti-iltoja, äitien päiviä ...	1	125	2	290	1	75	4	650	8	1 140
Yhteensä		1 354		1 648		980		4 933		7 915

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä	Määrärahat, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	97 200	97 200	—
Sääntöpalkkaiset virat	3 102 660	3 102 660	—
Tilapäistä työvoimaa	604 788	604 788	—
Vuosilomasijaiset	10 000	10 000	—
Vuokra	100 800	100 800	—
Lämpö	2 000	1 650	+ 350
Valaistus	15 000	13 149	+ 1 851
Siivoaminen	5 000	4 842	+ 158
Painatus ja sidonta	160 000	149 954	+ 10 046
Tarverahat	75 000	124 633	— 49 633
Yhteensä	4 172 448	4 209 676	— 37 228

Tuloja kertyi talous- ja käsityökursseista yhteensä 547 909 mk.

31. Kaupunginkirjasto

Kirjastolautakunnan kertomus v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Kirjastolautakunta

Kirjastolautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna huoltopäällikkö K. L. Kulo puheenjohtajana, pankinjohtaja H. Paloheimo varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä kirjastoneuvos H. Kannila, filosofian maisteri E. Bruun, opettaja H. Koivu, rouva A. Keto, filosofian maisteri K. Lausti, arkistonhoitaja H. Raatikainen ja filosofian maisteri Chr. Schildt. Kirjastolautakunnan varapuheenjohtaja H. Paloheimo kuoli marraskuun 28 p:nä 1950. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli opetus- ja sairaala-asiain johtaja P. Railo. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 12 kertaa. Pöytäkirjat käsittivät yhteensä 195 pykälää, saapuneita kirjelmiä oli 395 ja lähteneitä kirjelmiä 248.

Esitykset. Kaupunginhallitukselle tehtiin esityksiä, jotka koskivat Kallion sivukirjastonjohtajan viran täyttämistä [1]); Kallion sivukirjaston vahtimestarin lämmityspalkkion korottamista [2]); puhelinlaitteen hankkimista Munkkiniemen ja Lauttasaaren sivukirjastoille [3]); lisämäärärahan myöntämistä tai ylitysoikeuden anomista eräille määrärahoille [4]); jäsenten valitsemista komiteaan, jonka tehtävänä on tutkia ja selvittää kansakoulujen kirjastokysymystä [5]); pääkirjaston yleisen lukusalin korjausta [6]); seinäkellon hankkimista kaupunginkirjastolle [7]); puhelinlaitteen hankkimista ruotsinkieliselle apulaisjohtajalle [8]); Munkkiniemen sivukirjaston lisätilaa [9]); kaupunginkirjaston toimistoapulaisten palkkausta [10]); Pakilan sivukirjaston aukioloaikojen pidentämistä [11]); kirjastohuoneiston varaamista kirjaston sivuosastoille Pukinmäen, Länsi-Pakilan (kortteli 131) ja Pitäjänmäen suomenkielisen kansakoulun uusista rakennuksista [12]); siivoojan viran perustamista Kallion sivukirjastoon [13]); puhelimen asentamista Kallion sivukirjastoon [14]); kirjastovirkailijan anomusta osallistumisesta Uppsalan kuudenteen pohjoismaiseen kirjastokokoukseen [15]); tilapäisen henkilökunnan palkkojen korottamista [16]); pääkirjaston ja Kallion sivukirjaston lasten osastojen aukioloaikojen pidentämistä [17]); Lauttasaaren ja Malmin sivukirjastojen aukioloaikojen pidentämistä [18]); lasten osaston perustamista sekä aikuisten lainausosaston ja opintolukusalin kaluston uusimista Käpylän sivukirjastossa [19]); painatuskoneen hankkimista kaupunginkirjaston luetteloimisosastolle [20]); eräiden kirjastoamanuenssin virkojen lakkauttamista [21]); Vallilan sivukirjaston huoneistokysymystä [22]); pääkirjaston lastenosaston valaistuksen uusimista [23]); sivukirjastokeskuksen säilyttämistä ja kolmen kiertävän amanuenssin palkkaamista sen yhteyteen [24]); pääkirjaston lisä-

[1]) Kirj. lk. 27 p. tammik. 6 §. — [2]) S:n 27 p. tammik. 8 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 11 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 16 §, 30 p. kesäk. 102 §, 22 p. syysk. 127 § ja 20 p. lokak. 144—146 ja 155 §. — [5]) S:n 17 p. helmik. 22 §. — [6]) S:n 17 p. helmik. 24 §. — [7]) S:n 17 p. helmik. 26 §. — [8]) S:n 17 p. helmik. 32 §. — [9]) S:n 17 p. maalisk. 35 §. — [10]) S:n 17 p. maalisk. 37 § ja 30 p. kesäk. 106 §. — [11]) S:n 17 p. maalisk. 39 §. — [12]) S:n 17 p. maalisk. 40 §. — [13]) S:n 17 p. maalisk. 42 §. — [14]) S:n 17 p. maalisk. 43 §. — [15]) S:n 21 p. huhtik. 51 §. — [16]) S:n 21 p. huhtik. 57 §. — [17]) S:n 21 p. huhtik. 59 §. — [18]) S:n 21 p. huhtik. 62 §. — [19]) S:n 21 p. huhtik. 63 §. — [20]) S:n 5 p. toukok. 72 §. — [21]) S:n 26 p. toukok. 83 §. — [22]) S:n 26 p. toukok. 85 §. — [23]) S:n 26 p. toukok. 88 §. — [24]) S:n 30 p. kesäk. 94 §.

Huom.: Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1951.

rakennussuunnitelman toteuttamista [1]); Munkkiniemen sivukirjaston kaluston uusimista [2]); matkakorvausten suorittamista sivukirjaston tuntipalkkaisille kirjastoapulaisille [3]); kalustomäärärahan myöntämistä Malmin sairaalasivukirjastoa varten [4]); kaupunginkirjaston v:n 1951 talousarviota [5]); kirjastoamanuenssi M. Nybergin anomusta saada virkavapautta ja tanskalaisen vaihtovirkailijan palkkauksen järjestämistä [6]); eteläisen sivukirjaston valvojan viran lakkauttamista ja apulaisvahtimestarin viran perustamista [7]); Lauttasaaren sivukirjaston kaluston uusimista [8]); Munkkiniemen sivukirjaston korjaussuunnitelmaa [9]); Käpylän sivukirjaston korjaussuunnitelman laajentamista [10]); kolmen siivoojavahtimestarin viran perustamista kaupunginkirjastoon [11]); perimismaksujen korottamista [12]); kirjastonjohtaja U. Saarnion ja apulaiskirjastonjohtaja H. Hirnin anomuksia dosentuurin pitämisestä sivutoimena [13]); kahden kirjastoamanuenssin viran lakkauttamista [14]); kaupunginkirjaston kirjankunnostajien palkkauksen järjestämistä [15]); siivoustyön järjestelyä Käpylän sivukirjastossa [16]); kaupunginkirjaston edustajan lähettämistä kirjastojen huoneistopäiville [17]); sivupuhelimen hankkimista Käpylän sivukirjastoon [18]); kansakouluissa sijaitsevien sivukirjastojen siivouksen palkkauksen järjestämistä [19]); pääkirjaston vahtimestarin vapaapäiväsijaisen palkkauksen järjestämistä [20]); edustajan lähettämistä Rauman kaupunginkirjaston 100-vuotisjuhlaan [21]); talonmies-lämmittäjän viran perustamista Kallion sivukirjastoon [22]).

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin lausuntoja Työväen arkiston, Kasvatusopillisen kirjasto- ja lukusalisäätiön, Kirjoja sokeille-yhdistyksen, Brage-yhdistyksen, Kirjailijaryhmä 13:n, Suomen kommunistisen puolueen arkiston ja Raajarikkoisten koulusäätiön avustusanomuksista [23]) sekä neljän ensin mainitun antamista selvityksistä kaupungilta saamansa avustuksen käytöstä [24]); koulukirjastojen uudelleenjärjestelyä varten asetetun komitean mietinnöstä [25]); talonmies-lämmittäjän viran perustamisesta Kallion sivukirjastoon [26]); sekä Kiljavan potilasyhdistyksen kirjallisuuden hankkimista parantolan potilaskirjastoon koskevasta anomuksesta [27]).

Päätökset. Sairaalasivukirjaston eri osastojen työaika vahvistettiin [28]); kirjaston käyttöohjeet hyväksyttiin [29]); ja eräiden sivukirjastojen aukioloaika muutettiin [30]). Henkilökuntaa koskevat päätökset on mainittu alempana henkilökuntatietojen yhteydessä.

Kirjaston toiminta

Henkilökunta. Kirjastolautakunta myönsi pyynnöstä eron kirjastoamanuenssi P. Wilkamalle toukokuun 1 p:stä, sivukirjastonhoitaja K. Rannalle elokuun 1 p:stä, toimistoapulainen K. Rauhaselle lokakuun 15 p:stä ja kirjastoamanuenssi S. Björkille täysinpalvelleena marraskuun 27 p:stä lukien; nimitti järjestelyapulaiseksi neiti I. Kivijärven kesäkuun 1 p:stä, Töölön sivukirjastonhoitajaksi filosofian maisteri E. Langin kesäkuun 1 p:stä, Oulunkylän sivukirjastonhoitajaksi filosofian kandidaatti S. Hirnin, Tapanilan sivukirjastonhoitajaksi filosofian maisteri T. Raskun ja Puistolan sivukirjastonhoitajaksi filosofian kandidaatti H. Raskun kesäkuun 1 p:stä, opiskelunneuvojiksi filosofian maisteri R. Kaupin ja filosofian kandidaatti B. Carpelanin syyskuun 1 p:stä, Pakilan sivukirjaston hoitajaksi filosofian maisteri H. Helansaaren syyskuun 1 p:stä, Munkkiniemen sivukirjastonhoitajaksi filosofian kandidaatti E. Oksasen lokakuun 1 p:stä ja toimistoapulaisiksi neidit D. Stenholmin toukokuun 1 p:stä, A. Jäykän heinäkuun 1 p:stä, R. Heinosen ja rouva A. Hietalan marraskuun 1 p:stä lukien.

Virkavapautta nauttivat kertomusvuoden aikana sivukirjastonhoitajat A. Talvela helmikuun 18 p:stä toukokuun 17 p:ään ja E. Seppälä huhtikuun 1 p:stä kesäkuun 30

[1]) Kirj. lk .30 p. kesäk. 99 §. — [2]) S:n 30 p. kesäk. 105 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 111 §. — [4]) S:n 25 p. elok. 112 §. — [5]) S:n 25 p. elok. 118 §. — [6]) S:n 25 p. elok. 119 §. — [7]) S:n 22 p. syysk. 126 §. — [8]) S:n 22 p. syysk. 128 §. — [9]) S:n 22 p. syysk. 131 §. — [10]) S:n 22 p. syysk. 132 §. — [11]) S:n 20 p. lokak. 149 §. — [12]) S:n 20 p. lokak. 150 §. — [13]) S:n 20 p. lokak. 156 §. — [14]) S:n 20 p. lokak. 159 §. — [15]) S:n 17 p. marrask. 169 §. — [16]) S:n 24 p. marrask. 172 §. — [17]) S:n 24 p. marrask. 173 §. — [18]) S:n 15 p. jouluk. 184 §. — [19]) S:n 15 p. jouluk. 185 §. — [20]) S:n 15 p. jouluk. 186 §. — [21]) S:n 15 p. jouluk. 188 §. — [22]) S:n 15 p. jouluk. 191 §. — [23]) S:n 17 p. maalisk. 38 §, 21 p. huhtik. 50 §, 26 p. toukok. 87 § ja 22 p. syysk. 125 §. — [24]) S:n 17 p. maalisk. 34 §. — [25]) S:n 20 p. lokak. 142 §. — [26]) S:n 15 p. jouluk. 191 §. — [27]) S:n 15 p. jouluk. 183 §. — [28]) S:n 17 p. helmik. 23 §. — [29]) S:n 5 p. toukok. 76 §; ks. kunnall. asetuskok. s. 177. — [30]) Kirj. lk. 20 p. lokak. 154 §.

p:ään, kirjastoamanuenssit P. Wilkama tammikuun 18 p:stä huhtikuun 30 p:ään, M. Louhivaara helmikuun 1 p:stä 28 p:ään, M. Nyberg lokakuun 1 p:stä joulukuun 15 p:ään sekä E. Nissinen lokakuun 4 p:stä 27 p:ään ja marraskuun 20 p:stä joulukuun 20 p:ään, järjestelyapulaiset E. Lönnqvist tammikuun 9 p:stä huhtikuun 22 p:ään, S. Sahrberg-Snell helmikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään ja elokuun 15 p:stä vuoden loppuun ja H. Länsimäki syyskuun 1 p:stä 30 p:ään sekä apulaisvahtimestari H. Piippo kesäkuun 1 p:stä heinäkuun 15 p:ään ja elokuun 16 p:stä 31 p:ään.

Sairauslomaa myönnettiin 95 viranhaltijalle 247 eri tapauksessa yhteensä 2 110 työpäivää.

Pääkirjaston yleinen lukusali korjattiin v:n 1950 aikana, jota varten lukusali oli suljettuna toukokuun 8 p:stä heinäkuun 3 p:ään. Sali kunnostettiin ja maalattiin uudelleen ja kalusto uusittiin täydellisesti. Sisustuksen suunnitteli arkkitehti T. Salmio-Toiviainen ja käsitti se kevyitä, tarkoituksenmukaisia kirjahyllyjä, pöytiä ja tuoleja, joiden vaalea värisävy teki valoisan ja ilmavan vaikutuksen. Salin etuosaan sijoitettiin esittelyhylly jatkuvasti järjestettäviä kirjanäyttelyjä varten. Keskelle salia asetettu sanomalehtihyllykkö ja kalteva sanomalehtilukupöytä jakavat salin kahteen osaan, aikakauslehti- ja opiskelupuoleen. Sanomalehtilukupöytä suunniteltiin erikoisesti suuria sidottuja sanomalehtivuosikertoja varten, joita siinä oli helppo käsitellä ja lukea. Kauniit kukka-asetelmat toivat oman pirteän lisänsä salin vaaleuteen. Lukusalin uudistaminen lisäsi suuresti yleisön viihtyväisyyttä ja lukusalissa kävijöiden määrä kasvoi jatkuvasti.

Kallion sivukirjasto. Vuosikorjausmäärärahan puitteissa suoritettiin joukko tarpeellisia maalaus- ja korjaustöitä, kuten pääportaikon maalaus kokonaisuudessaan, lasten lukusalin, opintosalin ja opintosalin varastohuoneen maalaus sekä ulkoikkunoiden korjaus. Näiden korjausten avulla saatiin kirjaston pääportaikon ja lukusalien ulkoasu entistä viihtyisämmäksi ja asianmukaisemmaksi, erityisesti voidaan katsoa kirjaston hygieenisyyden parantuneen seinäpintojen maalauksen tultua suoritetuksi helposti puhtaanapidettävällä öljymaalilla. Lukusalien ja pääportaikon viihtyisyyden lisäämiseksi hankittiin kaupunginpuutarhasta joukko erilaisia kasveja ikkunoille ja porrassyvennyksiin.

Pääkirjaston lastenosastojen uudistustöiden alettua siirrettiin osa entistä kalustoa Kallion sivukirjaston käyttöön, pääasiallisesti opintosaliin sekä myös aikuisten ja lasten lainausosastoille. Siten voitiin opintosalin kalusto suurelta osaltaan uusia ja poistaa kuluneet ja loppuunkäytetyt pöydät ja tuolit ja saada lainausosastoille tarpeellista lisäkalustoa.

Tammikuun 26 p:nä vietettiin Kallion sivukirjastossa kaupunginkirjaston sivukirjastotoiminnan 50-vuotisjuhla. Juhlassa olivat läsnä ylipormestari E. Rydman, kaupunginjohtaja P. Railo, kirjastolautakunta, Kallion sivukirjaston entiset johtajat, valtion kirjastotoimiston johtaja M. Kanninen ja filosofian maisteri E. Grönroos, sekä Töölön sivukirjaston entinen hoitaja J. Weckman, kaupungin eri virastojen edustajia ja juhlivien sivukirjastojen Kallion, Töölön ja Eteläisen sivukirjastojen henkilökunnat.

Kirjastonjohtaja dosentti U. Saarnion lausuttua vieraat tervetulleiksi sivukirjastonjohtaja filosofian maisteri E. Wirla selosti juhlivien sivukirjastojen vaiheita 50 vuoden aikana filosofian maisteri M. Kannisen laatiman historiikin pohjalla. Kirjastolautakunnan puheenjohtaja huoltopäällikkö K. L. Kulo puhui filosofian maisteri E. Grönroosille ja senjälkeen paljastettiin maisteri Grönroosin valokuvasuurennos, joka sijoitettiin aikuisten lainausosastolle. Maisteri Grönroosin vastattua puheeseen kaupunginjohtaja P. Railo puhui kaupunginkirjaston ja erityisesti sivukirjastotoiminnan edelleenkehittämisestä ja kehitysmahdollisuuksien taloudellisesta pohjasta. Juhlan päättäjäisiksi juotiin kaupungin kutsuvieraille tarjoamat kahvit.

Aikuisten ja lasten lainausosastoilla järjestettiin kirjojen esittelyjä ja näyttelyjä suomen- ja ruotsinkielisinä kirjastokasvatuksellisten periaatteiden mukaisesti asettamalla erityisille kirjojen esittelyhyllyille amatööriopiskelua edistävää ja opiskeluhalua herättävää tieto- ja kaunokirjallisuutta. Samanlaisia näyttelyjä järjestettiin pääportaikon yläaulassa oleviin näytekaappeihin, joissa esiteltiin lukusaleissa saatavissa olevaa kirjallisuutta eri aloilta. Lisäksi huomioitiin esittelyissä ajankohtaiset kulttuurimerkkipaivät ja tapahtumat sekä Kallion sivukirjaston opintokerhojen ohjelmat. Tämä kirjastokasvatuksellinen työmuoto herätti suurta mieltymystä kirjastoa käyttävän yleisön keskuudessa.

Aikuisten lainausosastolla järjestettiin esittelyhyllyillä seuraavat näyttelyt siten, että tieto- ja kaunokirjallisuuden esittelyhyllyillä oli kulloinkin esillä sama aihe: Tähtilipun maa ja amerikkalaisia kiriailijoita; Kuuluisia ajattelijoita ja filosofista kirjallisuutta;

Yhteiskunnallisia ongelmia ja pohjoismaisia maaseudun kuvaajia; Psykologista kirjallisuutta ja psykologisia romaaneja; Suomalaisia kirjailijoita; Helvi Erjakan teoksia; Kuuluisia esseisteja; Matti Hällin teoksia; Italia ja renesanssi ja italialaista kaunokirjallisuutta; Yrjö Kaijärven teoksia; J. V. Snellman ja sosiaalinen romaani; Helsinki-aiheinen näyttely; Kaunis Ranska ja ranskalainen kaunokirjallisuus; Vanha iloinen Englanti ja Englannin klassikkoja; Naapurimme Neuvostoliitto ja venäläisiä kirjailijoita; Läntinen naapurimme ja Ruotsin kirjallisuuden suuria nimiä; Tutustu Islantiin, Norjaan ja Tanskaan ja niiden kulttuuriin ja pohjoismaista kaunokirjallisuutta; Tutustu aurinkoiseen Italiaan ja ylvääseen Espanjaan ja niiden kulttuuriin ja italialaista ja espanjalaista kaunokirjallisuutta; Aleksis Kivi ja suomalaisia klassikkoja, L. Onerva; Tunne yhteiskuntasi; Työläiskirjailijoita; Viljo Kajavan teoksia; Sävelten maailma ja musiikki- ja taideaiheista kaunokirjallisuutta; sekä jouluaiheinen näyttely kansanelämän ja tapojen pohjalla ja jouluaiheisia runoja ja kaunokirjallisuutta. Yläaulan näytekaapissa opintosalin osalla olivat seuraavat näyttelyt: Taide tekee elämän rikkaaksi, Aleksis Kivi, Jean Sibelius ja Renesanssin madonna.

Lasten lainausosastolla järjestettiin esittelyhyllyillä seuraavat näyttelyt: eriaiheisia kirjaesittelyjä, joiden yhtenäisenä otsikkona oli »oletko lukenut nämä kirjat?»; Aleksis Kivi; Jean Sibelius; ja jouluaiheinen näyttely. Yläaulan näytekaapissa lasten lukusalin osalla olivat seuraavat näyttelyt: Tutustu elävään luontoon; Oletko lukenut Aleksis Kiven Seitsemän veljestä; Jean Sibelius 85 vuotta; ja Rudolf Koivun jouluaiheisia kuvajäljennöksiä. Lasten lukusalissa järjestettiin pienimmille kirjastonkäyttäjille erityisellä näyttelytaululla seuraavat kuvasarjat: talvisia touhuja, kesän tullessa, koulujen alkaessa, syksyn tunnelmia, musiikkia nuorimmille, joulua odotellessa ja joulu. Lisäksi järjestettiin kaupunginkirjaston sivukirjastotoiminnan 50-vuotisjuhlan yhteydessä aikuisten lainausosastolla laaja sivukirjastotoiminnan historiaa ja erityisesti Kallion, Töölön ja Eteläisen sivukirjastojen vaiheita valaiseva näyttely sekä Helsinki-juhlan yhteydessä samoin Helsingin 400-vuotisen historian tärkeimpiä kehitysvaiheita ja kulttuuritapahtumia esittelevä näyttely.

Kallion sivukirjaston lasten lukusalissa jatkettiin tietokilpailusarjaa, jonka tarkoituksena on perehdyttää lapset hakuteosten itsenäiseen käyttöön ja ohjata lasten opiskelua. Tietokilpailu käsitti kevätkaudella seuraavat kuusi kymmenen kysymyksen sarjaa: Suomen Tasavalta, Tähtimaailma, Tunne itsesi, 400-vuotias Helsinki, Kevään tullessa, Suomen taidetta, ja syyskaudella seuraavat neljä kymmenen kysymyksen sarjaa: Suomen kirjallisuus, Suomen maantiedettä, Lappi, Suomen säveltaide. Tietokilpailuihin otti osaa kevätkaudella kaikkiaan 45 lukusalissa kävijää, näistä 9 tyttöä ja 36 poikaa, ja syyskaudella 22, joista 8 tyttöä ja 14 poikaa. Vastaajien ikä oli 8—15 v. Kilpailusarjojen päätyttyä jaettiin Suomalaisen kirjakaupan lahjoittamat kirjapalkinnot keväällä viidelle parhaalle ja syksyllä kolmelle parhaiten vastanneelle. Kilpailuihin osallistuneiden innostus oli koko ajan erittäin suuri, ja he oppivat kilpailun avulla tutustumaan eri aloja käsittävään tietokirjallisuuteen ja käyttämään hakuteoksia.

Lasten osaston pienimmille pidettiin 30 paikkaa käsittävässä kerhohuoneessa 14 suomenkielistä ja 3 ruotsinkielistä satuiltaa osanottajamäärän ollessa yhteensä 446. Suomenkieliset satutunnit piti osastonhoitaja E. Salovius ja ruotsinkielisistä huolehtivat amanuenssit E. Laurell ja G. Sandström. Satutunnit sisälsivät seuraavat eetilliset ydinajatukset: Uskollisuus ja rohkeus; Urhoollisuus ja neuvokkuus; Yritteliäs menestyy; Maasta se pienikin ponnistaa; Jokaisessa on aina hyvääkin; Jokaisella on oma kohtalonsa; Ei pidä väheksyä vaatimatonta lahjaa; Hyvät työt palkitaan; Ystävä hädässä tutaan; Riita hävittää, rauha rakentaa; On autettava heikkoja; Ahneus ja saituus on pahasta; Uhrautuvaisuus ja lähimmäisenrakkaus; Vaikeudet voitetaan; Ylpeä ja röyhkeä menettää usein hyvän tilaisuuden; Vaikeissakin olosuhteissa on oltava rehellinen; ja Jouluilon tuottaminen toisille. Innostus satutunteihin oli jatkuvasti niin suuri, että osanottajamäärän ollessa rajoitetun käytettävissä olevan huonetilan takia, oli tarpeellista jakaa edeltäkäsin osanottokortteja, jotta vältyttäisiin tungoksesta eikä jouduttaisi lähettämään lapsia pettyneinä ovelta takaisin.

Töölön sivukirjasto vietti vuoden alussa 50-vuotisjuhlaansa yhdessä Kallion ja Eteläisen sivukirjaston kanssa. Sen johdosta järjestettiin lainausosastolle erikoinen juhlanäyttely kirjaston historiikista valokuvin, selostuksin ja piirroksin. Vietettiin myös vaatimaton muistotilaisuus sivukirjaston monikymmenvuotisen hoitajan, kamreeri J. Weckmanin

kunniaksi. Toinen juhlanäyttely laadittiin 400-vuotisesta Helsingistä Helsinki-aiheisine kirjoineen kaupunginmuseosta saaduin valokuvin ja sinetein somistettuna. Muita kirjaesittelyjä oli vuoden kuluessa filosofian, lääketieteen ja taiteen aloilta sekä eri kansojen kulttuurista. Opinto- ja lukusalissa jatkettiin tilaston laatimista yleisön tekemistä tiedusteluista opintoneuvontakortiston laatimista varten. Kirjaston vanhemman kirjavaraston ruotsinkielisen kaunokirjallisuuden yleisökortisto saatiin kokonaisuudessaan valmiiksi.

Vuoden kuluessa vieraili kirjastossa 4 kertaa Helsingin kaupungin ja valtion sairaanhoitajatarkoulujen 30-henkiset oppilasryhmät opettajineen. Heille esiteltiin sivukirjasto, selostettiin Helsingin kaupunginkirjaston kirjastoverkoston toimintaa kokonaisuudessaan sekä tehtiin tunnetuksi kirjastokasvatustyötä.

Lasten osastolla aktiivinen kirjastokasvatustoiminta oli vilkasta. Kertomusvuoden tietokilpailusarjojen aiheet olivat maantieteen ja luonnontieteiden piiristä: Lappi, tuntureitten maa, Oletko käynyt Tukholmassa?, Matka Sveitsiin, Tropiikin ihmemaailmaa ym. Osanottajia oli 31, ikä 7—15 v. Päättäjäiskerhon kirjapalkinnot saatiin jälleen Suomalaisesta kirjakaupasta lahjaksi. Lasten osaston pienimmille pidettiin 42 satutuntia, joiden aihepiiri rinnastettiin tietokilpailuihin, vuodenaikoihin ja merkkipäiviin. Tuntien lopussa keskusteltiin satujen etiikasta. Osanottajia oli 5—30. Syyskuussa oli lastenosastolla radioselostus, joka sisälsi tuokiokuvia jokapäiväisestä lainaus- ja lukusalitoiminnasta lasten ja amanuenssi S. Brofeldtin haastatteluna, välähdyksen satutunnilta ja filosofian maisteri E. Langin selostuksen lasten kirjastokasvatustyöstä, suullisen tietokilpailun ja lasten vanhempien haastattelua. Lokakuun 31 p:nä se esitettiin yleisradiossa nimellä Pienokaisemme kirjojen parissa, Miri Ilangon haastattelu kirjaston lastenosastolta.

Käpylän sivukirjastossa jatkettiin kertomusvuonna kortiston uudistamista ja täydentämistä. Nimekekortisto saatiin kevään kuluessa valmiiksi. Asiasanasto täydennettiin. Inventointikortiston uudistaminen jatkui vielä seuraavan vuoden puolella.

Kertomusvuoden huomattavimmaksi tapahtumaksi muodostui kirjaston korjaus- ja uudistustöiden aloittaminen syksyllä. Lokakuun alussa yhdistettiin opintosali ja sanomalehtisali. Entinen opintosali jaettiin väliseinällä kahteen huoneeseen, joista toisesta tuli työhuone ja toisesta yhdistetty opinto- ja sanomalehtisali korjaustöiden valmistumiseen saakka, jolloin opintosali siirretään entiseen lasten lukusaliin. Lainausosaston ja suljettuna olleen lasten lukusalin välinen seinä purettiin ja lainausosasto siirrettiin väliaikaisesti entiseen sanomalehtisaliin. Kirjaston sisäovet vaihdettiin lasioviksi. Korjaus- ja uudistustöiden valmistuminen siirtyi seuraavan vuoden puolelle.

Vallilan sivukirjastoon saatiin kertomusvuoden aikana sunnuntaisin toimiva sanomalehtilukusalin valvoja, joten salia voitiin jatkuvasti pitää pyhäisin avoinna kolme tuntia huolimatta lainausosastojen sunnuntaisesta suljettuna olemisesta.

Pääkirjaston uusituilta osastoilta vapautunut kalusto helpotti jonkinverran sivukirjaston kalustopulaa. Niinpä käsikirjasto voitiin uudelleen siirtää yleisön vapaaseen käyttöön lainausosastolle. Sanomalehtilukusaliin saatiin lukupöydät ja tuolit sekä pari hyllyä sanoma- ja aikakauslehtiä varten. Yhdistettyyn lasten lainausosastoon ja lukusaliin saatiin niinikään pääkirjastosta vapautunutta kalustoa.

Vuoden loppupuolella toimitettiin kortiston inventointi.

Oulunkylän sivukirjastossa toimitettiin v:n 1950 aikana perusteellinen korjaus: katto ja ikkunat maalattiin ja huone sai uudet, vaaleat seinäpaperit. Kirjaston kalustoa täydennettiin mm. yksinkertaisilla vinohyllyillä, joten suositeltavaa ja ajankohtaista kirjallisuutta voitiin pitää näytteillä. Ulkoseinään kiinnitettiin uusi kilpi ja läheiseen tienristeykseen pystytetty tienviitta opastavat paremmin löytämään kirjaston. Tienviitan viereen sijoitettu ilmoitustaulu on kirja- ja kirjastomainontaa varten tarkoitettu uutuus.

Sairaalasivukirjasto. Tammikuussa aloitti kaksi uutta sairaalasivukirjaston osastoa toimintansa; 23 p:nä avattiin sairaalakirjasto Nikkilän sairaalassa ja 26 p:nä Malmin sairaalassa. Nikkilän sairaalakirjastossa toimii kaksi psykologisesti kouliintunutta kirjastoamanuenssia, jotka asuvat sairaalassa. He suorittavat arkipäivisin klo 11.30—20.00 lainauskierroksia kaikilla potilasosastoilla, kullakin osastolla kerran viikossa. Perhehoitopotilaille lainataan kirjoja kirjastohuoneessa keskiviikkoisin klo 14—16, henkilökunnalle maanantaisin ja perjantaisin klo 18—20. Potilaille tarkoitetut kirjat pyrittiin valitsemaan siten, että ne olisivat omiaan edistämään sielullista tervehtymistä, henkilökuntaa varten on erikoiskirjakokoelma, joka sisältää mm. opetustarkoituksia varten mielisairaalakuvauksia, psykologiaa ja psykiatriaa. Sairaalan kahta tuberkuloosiosastoa varten on tartunta-

vaaran välttämiseksi omat kirjat. Sairaalan lääketieteellinen kirjasto järjestettiin kertomusvuoden aikana ja saatettiin kuntoon. Kirjasto tulee myös huolehtimaan sen jatkuvasta hoidosta. Kirjalainaus oli alusta alkaen vilkasta ja erikoisesti potilaat osoittivat kiinnostusta tietokirjallisuutta kohtaan, jonka lainausmäärä oli yli puolet koko lainauksesta.

Malmin sairaalakirjastoa hoiti kahtena päivänä viikossa, tiistaisin ja torstaisin klo 11—16 tp. kirjastoapulainen tehden kirjavaunujen kera lainauskierroksia potilasosastoilla, kullakin osastolla kerran viikossa. Henkilökunnalla oli tilaisuus lainata kirjastohuoneesta kirjoja kumpanakin päivänä klo 14—15.

Kivelän ja Marian sairaalakirjastoissa jatkui työ entiseen tapaan. Marraskuussa avattiin Kivelän sairaalan hermotautien osastolla lastenosasto, jonka potilaita varten kirjastoon hankittiin lastenkirjallisuutta. Aukioloaika potilaita varten kummassakin sairaalassa oli klo 11.30—18.30 sekä henkilökuntaa varten Kivelän sairaalassa keskiviikkoisin klo 18.00—20.30 ja Marian sairaalassa tiistaisin ja perjantaisin klo 18.00—20.30.

Kesän aikana kävi kaupunginkirjaston sairaalakirjastotoimintaan tutustumassa kirjastonhoitaja J. M. Andersen Kööpenhaminasta ja kirjastonhoitaja B. Möller Malmöstä.

Sivukirjastokeskus luetteloi v. 1950 kuluessa Lauttasaaren sivukirjaston Lauttasaaren kantakirjastolta esikaupunkiliitoksen yhteydessä saaman kirjavaraston ja muutti lainauksen yksikorttijärjestelmästä kaupunginkirjastossa käytännössä olevaan kaksikorttijärjestelmään. Munkkiniemen sivukirjastossa aloitettiin vastaavat työt. Pitäjänmäen sivukirjaston kortisto täydennettiin ja kirjavarasto inventoitiin. Sivukirjastokeskus teki myös merkinnät kaikista kaupunginkirjaston kirjavarastossa vuoden aikana tapahtuneista poistoista.

Kirjavarasto. Kirjavaraston luetteloista poistettiin 16 407 loppuunkulunutta nidosta, joista 9 524 pääkirjastoon, 4 197 Kallion, 1 064 Töölön, 447 Vallilan, 247 Käpylän, 429 Eteläisen, 33 Pasilan, 10 Haagan, 15 Herttoniemen, 15 Kulosaaren, 228 Malmin, 55 Oulunkylän, 33 Pakilan, 27 Sairaala-, 82 Pitäjänmäen ja 1 Vartiokylän sivukirjastoon kuulunutta kirjaa.

Kirjastoon hankittiin ja luetteloitiin 34 862 uutta nidosta, joista 10 966 pääkirjastoon, 6 316 Kallion, 2 485 Töölön, 1 685 Vallilan, 1 623 Käpylän, 1 398 Eteläisen, 356 Pasilan, 963 Haagan, 127 Herttoniemen, 776 Kulosaaren, 1 476 Lauttasaaren, 999 Munkkiniemen, 605 Malmin, 682 Oulunkylän, 356 Pakilan, 371 Puistolan, 2 372 Sairaala-, 420 Tapanilan, 484 Pitäjänmäen, 145 Vartiokylän ja 257 Palokunnan sivukirjastoon.

Luetteloitu kirjavarasto käsitti kertomusvuoden alussa 382 221 nidosta ja vuoden lopussa 400 676 nidosta. Viimeksi mainituista oli 235 639 eli 58.8 % suomenkielistä, 144 826 eli 36.1 % skandinaavista ja 20 211 eli 5.1 % muunkielistä kirjallisuutta.

Kirjavaraston arvo arvioitiin kertomusvuoden alkaessa 35 283 019 mk:ksi ja vuoden päättyessä 50 486 413 mk:ksi. Kertomusvuoden päättyessä kirjavarasto jakaantui eri luokkiin seuraavasti:

Kirjallisuusluokka	Nidoksia	%
000. Ensyklopedia	5 625	1.4
100. Filosofia, kulttuuri, kasvatustiede	7 646	1.9
200. Uskonnot, mytologia	5 146	1.3
300. Yhteiskuntatieto	10 493	2.6
400. Maantiede, matkat, kansatiede	9 456	2.4
500. Matematiikka, luonnontieteet	8 395	2.1
600. Lääketiede, tekniikka, talous	15 022	3.8
700. Taide, liikuntakasvatus	10 701	2.7
800. Kirjallisuudenhistoria, kielitiede	11 212	2.8
900. Historia, elämäkerrat, sukututkimus	15 408	3.8
0—9. Kaunokirjallisuus	99 227	24.8
I. Uskonnot	8 587	2.1
II. Historia, arkeologia ja elämäkerrat	23 408	5.8
III. Maantiede, kansatiede, antropologia ja matkakertomukset	11 779	2.9
IV. Romaanit, kertomukset ja sadut	57 874	14.4
V. Runot, näytelmät, albumit sekä kirjallisuudenhistoria ja taide	26 989	6.7
VI. Luonnontiede, matematiikka, lääketiede ja teknologia	12 771	3.2
VII. Oikeus- ja valtiotiede, yhteiskunnalliset kysymykset ja talous	15 475	3.9

Kirjallisuusluokka	Nidoksia	%
VIII. Kielitiede	3 442	0.9
IX. Filosofia, siveysoppi, kasvatus, kirja- ja kirjastotiede, urheilu sekä muut sekalaiset aineet	13 760	3.4
X. Lukusaleihin sijoitettu kirjallisuus (hakuteokset, sidotut aikakaus- ja sanomalehdet)	28 260	7.1
Yhteensä	400 676	100.0

Pääkirjaston ja sivukirjastojen kesken kirjavarasto jakaantui seuraavasti:

	1950		1949			1950		1949	
Lainauspaikka	Nidoksia	%	Nidoksia	%	Lainauspaikka	Nidoksia	%	Nidoksia	%
Pääkirjasto ...	184 394	46.0	182 952	47.9	Pitäjänmäen .	2 348	0.6	1 946	0.5
Sivukirjasto:					Pakilan.....	2 210	0.5	1 887	0.5
Kallion	76 342	19.0	74 223	19.4	Oulunkylän ...	3 613	0.9	2 986	0.8
Vallilan	22 575	5.6	21 337	5.6	Malmin	6 371	1.6	5 994	1.6
Käpylän	15 969	4.0	14 593	3.8	Tapanilan	2 861	0.7	2 441	0.6
Pasilan	8 786	2.2	8 463	2.2	Puistolan	2 470	0.6	2 099	0.5
Töölön	31 200	7.8	29 779	7.8	Kulosaaren	2 697	0.7	1 936	0.5
Eteläinen ...	11 895	3.0	10 926	2.8	Herttoniemen.	1 484	0.4	1 372	0.4
Lauttasaaren	4 053	1.0	2 577	0.7	Vartiokylän ...	1 577	0.4	1 433	0.4
Munkkiniemen	3 487	0.9	2 488	0.6	Sairaala-	11 070	2.8	8 725	2.3
Haagan	3 976	1.0	3 023	0.8	Palokunnan	1 298	0.3	1 041	0.3
					Yhteensä	400 676	100.0	382 221	100.0

Kirjalahjat. Kertomusvuonna kaupunginkirjasto vastaanotti kirjalahjoituksia seuraavilta henkilöiltä ja laitoksilta: Alankomaiden, Ranskan ja Unkarin lähetystöt, Yhdysvaltain tiedoitustoimisto, geologinen tutkimuslaitos, historiallinen tutkimuslaitos ja Historian ystävien liitto, Kustannus oy. Lindström & Co, Suomalainen kirjakauppa, Svenska litteratursällskapet i Finland, Kustannus oy. Werner Söderström, Tampereen kaupunginhallitus, Tapaturman torjuntayhdistys, The London Directory Co, valtion kirjastotoimisto, Yhteiskunnallinen korkeakoulu, filosofianmaisteri E. Airamo, isännöitsijä I. Alexandersen, kenraalimajuri H. Alfthan, hovioikeudenneuvoksetar B. Andersson, rouva A. Borg, huvilanomistaja H. Henriksson, vuorineuvos C. G. Herlitz, rouva G. Holmström, lehtori J. Jakobsson, neiti T. Kaukonen, filosofian maisterit C. von Kraemer, E. Langi ja P. H. Lindberg, koululainen B. Lindbeck, muusikko J. C. Ludolphi, neiti A. Luther, rakennusmestari W. Mandelin, rouva E. E. Nordgren, luottopäällikkö S. A. Perret, konttoripäällikkö O. Pieczonka, vuorineuvos H. von Rettig, opiskelija S. Sarkola, neiti S. Savola, filosofian maisterit T. Steinby ja S. Stenius, rouva E. Wahl ja filosofian maisteri L. Voionmaa.

Aukioloajat. Pääkirjastossa ja Kallion sivukirjastossa aikuisten lainausosastot olivat avoinna arkipäivisin klo 10—20 ja lasten osastot klo 12—20. Opintosali ja lukusalit olivat avoinna arkipäivisin ja sunnuntaisin klo 10—22. Pyhä- ja juhlapäivinä kirjasto oli avoinna seuraavasti: uudenvuodenpäivänä, pitkänäperjantaina, pääsiäispäivänä ja helluntaipäivänä lukusalit klo 15—20, vappuna ja itsenäisyyspäivänä lukusalit klo 10—20, juhannusaattona ja juhannuspäivänä sekä jouluaattona ja joulupäivänä suljettuna, muina päivinä niinkuin sunnuntaisin; Vallilan, Töölön, Käpylän ja Eteläisen sivukirjaston lainausosastot olivat avoinna klo 10—20; Pasilan ja Lauttasaaren klo 15—20 arkipäivisin ja marraskuun 1 p:stä alkaen maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 15—20, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 13—18, sunnuntaisin suljettuna; Munkkiniemen klo 15—20 arkipäivisin ja maaliskuun 1 p:stä alkaen klo 10—20 arkipäivisin, sunnuntaisin suljettuna; Malmin, Haagan ja Kulosaaren klo 15—20 arkipäivisin ja marraskuun 1 p:stä alkaen maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 15—20, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 13—18 ja sunnuntaisin suljettuna; Tapanilan maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 17—20 ja huhtikuun 1 p:stä alkaen klo 15—20 arkipäivisin sekä marraskuun 1 p:stä alkaen kuten Malmi, sunnuntaisin suljettuna; Pakilan maanantaisin ja torstaisin klo 18—21 ja syyskuun 1 p:stä alkaen klo 15—20 arkipäivisin sekä marraskuun 1 p:stä alkaen kuten Malmi, sunnuntaisin suljettuna; Oulunkylän tiistaisin ja perjantaisin klo 15—20 ja huhtikuun 1 p:stä alkaen kuten Tapanila; Puistolan maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 18—20 ja huhtikuun 1 p:stä alkaen kuten Tapanila; Pitäjänmäen maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 17—20; Vartiokylän maanantaisin ja perjantaisin klo 16—18; Herttoniemen maanantaisin ja torstaisin klo 15—19; sairaalasivukirjaston osastojen aukioloajat ilmenevät tätä sivukirjastoa koskevasta selostuksesta.

Lainaus. Kirjalainojen lukumäärä v. 1950 ja 1949 oli seuraava:

Lainauspaikka	1950 Lainaus päiviä	1950 Kirjalainoja kaikkiaan	1950 Kirjalainoja lainauspäivää kohden	1949 Lainaus päiviä	1949 Kirjalainoja kaikkiaan	1949 Kirjalainoja lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	300	345 881	1 153	329	368 592	1 120
Sivukirjasto:						
Kallion	300	241 955	806	329	252 025	766
Vallilan	300	76 726	256	329	88 350	269
Käpylän	300	57 843	193	329	61 625	187
Pasilan	300	13 200	44	328	14 069	43
Töölön	300	116 933	390	329	114 987	350
Eteläinen	300	43 386	145	329	42 356	128
Lauttasaaren	296	28 164	95	325	26 587	82
Munkkiniemen	290	31 096	107	328	28 203	86
Haagan	300	18 979	63	202	15 103	75
Pitäjänmäen	140	6 217	45	146	5 682	38
Pakilan	165	10 550	64	96	4 379	45
Oulunkylän	239	10 352	43	101	8 838	87
Malmin	300	22 760	76	324	25 174	78
Tapanilan	260	15 087	58	145	10 193	70
Puistolan	250	12 078	48	148	5 607	38
Kulosaaren	291	9 496	33	203	7 142	35
Herttoniemen	91	1 555	17	90	1 949	21
Vartiokylän	97	2 010	21	96	1 261	13
Sairaala-	300	47 562	158	300	34 769	116
Palokunnan	98	2 447	25	201	2 547	13
Yhteensä	—	1 114 277	3 840	—	1 119 438	3 660

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 6 811 oltuaan v. 1949 5 710.

Kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myöskin on otettu huomioon aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen lainojen välinen ero:

Lainauspaikka	Aikuisten kirjalainat					Lasten ja nuorison kirjalainat					Kirjalainat kaikkiaan				
	Kaunokirjallisuus		Tietokirjallisuus		Yhteensä	Kaunokirjallisuus		Tietokirjallisuus		Yhteensä	Kaunokirjallisuus		Tietokirjallisuus		Yhte
	Luku	%	Luku	%	Luku	Luku	%	Luku	%	Luku	Luku	%	Luku	%	Lu
Pääkirjasto	161 339	54.4	135 123	45.6	296 462	36 393	73.6	13 026	26.4	49 419	197 732	57.2	148 149	42.8	34
Sivukirjasto:															
Kallion	110 765	63.9	62 655	36.1	173 420	58 250	85.0	10 285	15.0	68 535	169 015	69.9	72 940	30.1	24
Vallilan	35 474	71.4	14 223	28.6	49 697	24 185	89.5	2 844	10.5	27 029	59 659	77.8	17 067	22.2	7
Käpylän	24 856	70.2	10 556	29.8	35 412	20 313	90.6	2 118	9.4	22 431	45 169	78.1	12 674	21.9	5
Pasilan	5 290	65.8	2 751	34.2	8 041	3 921	76.0	1 238	24.0	5 159	9 211	69.8	3 989	30 2	1
Töölön	57 200	68.3	26 508	31.7	83 708	29 176	87.8	4 049	12.2	33 225	86 376	73.9	30 557	26.1	11
Eteläinen	17 726	65.2	9 456	34.8	27 182	13 100	80.8	3 104	19.2	16 204	30 826	71.1	12 560	28.9	4
Lauttasaaren	11 626	68.3	5 386	31.7	17 012	9 548	85.6	1 604	14.4	11 152	21 174	75.2	6 990	24.8	2
Munkkiniemen	13 089	75.6	4 219	24.4	17 308	11 676	84.7	2 112	15.3	13 788	24 765	79.6	6 331	20.4	3
Haagan	6 877	72.0	2 673	28.0	9 550	8 542	90.6	887	9.4	9 429	15 419	81.2	3 560	18.8	1
Pitäjänmäen	1 842	73.5	665	26.5	2 507	3 356	90.5	354	9.5	3 710	5 198	83.6	1 019	16.4	
Pakilan	3 574	73.6	1 281	26.4	4 855	5 142	90.3	553	9.7	5 695	8 716	82.6	1 834	17.4	1
Oulunkylän	3 008	74.2	1 046	25.8	4 054	5 663	89.9	635	10.1	6 298	8 671	83.8	1 681	16.2	1
Malmin	8 039	70.2	3 414	29.8	11 453	10 366	91.7	941	8.3	11 307	18 405	80.9	4 355	19.1	2
Tapanilan	4 165	73.9	1 473	26.1	5 638	8 569	90.7	880	9.3	9 449	12 734	84.4	2 353	15.6	1
Puistolan	2 806	62.1	1 716	37.9	4 522	6 782	89.8	774	10.2	7 556	9 588	79.4	2 490	20.6	1
Kulosaaren	3 547	77.9	1 009	22.1	4 556	4 352	88.1	588	11.9	4 940	7 899	83.2	1 597	16.8	
Herttoniemen	482	65.0	259	35.0	741	747	91.8	67	8.2	814	1 229	79.0	326	21.0	
Vartiokylän	543	64.7	296	35.3	839	958	81.8	213	18.2	1 171	1 501	74.7	509	25.3	
Sairaala-	23 988	52.2	21 953	47.8	45 941	1 452	89.6	169	10.4	1 621	25 440	53.5	22 122	46.5	4
Palokunnan	1 077	44.0	1 370	56.0	2 447	—	—	—	—	—	1 077	44.0	1 370	56.0	
Yhteensä	497 313	61.8	308 032	38.2	805 345	262 491	85.0	46 441	15.0	308 932	759 804	68.2	354 473	31.8	1 11

Aikuisten sekä lasten ja nuorison suhteellinen osuus lainausliikkeeseen oli eri lainauspaikoilla seuraava:

Lainauspaikka	Aikuisten kirjalainat, %	Lasten ja nuorison kirjalainat, %	Lainauspaikka	Aikuisten kirjalainat, %	Lasten ja nuorison kirjalainat, %
Pääkirjasto	85.7	14.3	Pitäjänmäen	40.3	59.7
Sivukirjasto:			Pakilan.....	46.0	54.0
Kallion	71.7	28.3	Oulunkylän	39.2	60.8
Vallilan	64.8	35.2	Malmin	50.3	49.7
Käpylän	61.2	38.8	Tapanilan	37.4	62.6
Pasilan	60.9	39.1	Puistolan	37.4	62.6
Töölön	71.6	28.4	Kulosaaren	48.0	52.0
Eteläinen.....	62.7	37.3	Herttoniemen ...	47.7	52.3
Lauttasaaren..	60.4	39.6	Vartiokylän	41.7	58.3
Munkkiniemen	55.7	44.3	Sairaala-	96.6	3.4
Haagan	50.3	49.7	Palokunnan	100.0	—
			Yhteensä	72.3	27.7

V. 1949 lainattiin kaikkiaan 774 714 nidosta eli 69.2 % kaunokirjallisuutta sekä 344 724 nidosta eli 30.8 % tietokirjallisuutta. Aikuisten sekä lasten ja nuorison kesken kirjalainat jakaantuivat siten, että edellisille lainattiin 808 490 nidosta eli 72.2 % ja jälkimmäisille 310 948 nidosta eli 27.8 %.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

Lainauspaikka	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainat kaikkiaan	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pääkirjasto	204 877	59.2	118 726	34.3	22 278	6.5	345 881	31.0
Sivukirjasto:								
Kallion	212 504	87.8	28 519	11.8	932	0.4	241 955	21.7
Vallilan	63 204	82.4	13 332	17.4	190	0.2	76 726	6.9
Käpylän	47 224	81.6	10 221	17.7	398	0.7	57 843	5.2
Pasilan	11 286	85.5	1 912	14.5	2	0.0	13 200	1.2
Töölön	79 723	68.2	35 212	30.1	1 998	1.7	116 933	10.5
Eteläinen	30 296	69.8	13 087	30.2	3	0.0	43 386	3.9
Lauttasaaren	19 830	70.4	8 042	28.6	292	1.0	28 164	2.5
Munkkiniemen	21 950	70.6	8 745	28.1	401	1.3	31 096	2.8
Haagan	14 231	75.0	4 731	24.9	17	0.1	18 979	1.7
Pitäjänmäen	4 337	69.8	1 880	30.2	—	—	6 217	0.6
Pakilan	9 979	94.6	571	5.4	—	—	10 550	0.9
Oulunkylän	8 155	78.8	2 197	21.2	—	—	10 352	0.9
Malmin	20 155	88.5	2 588	11.4	17	0.1	22 760	2.0
Tapanilan	12 830	85.0	2 257	15.0	—	—	15 087	1.4
Puistolan	11 778	97.5	291	2.4	9	0.1	12 078	1.1
Kulosaaren	3 629	38.2	5 729	60.3	138	1.5	9 496	0.9
Herttoniemen.....	1 167	75.1	386	24.8	2	0.1	1 555	0.1
Vartiokylän	1 912	95.1	98	4.9	—	—	2 010	0.2
Sairaala-	37 400	78.6	9 115	19.2	1 047	2.2	47 562	4.3
Palokunnan	1 736	71.0	688	28.1	23	0.9	2 447	0.2
Yhteensä	818 203	73.4	268 327	24.1	27 747	2.5	1 114 277	100.0

Kaikilta lainausosastoilta lainattiin v. 1949 suomenkielistä kirjallisuutta 821 601 nidosta eli 73.4 %, skandinaavista kirjallisuutta 270 415 nidosta eli 24.2 % ja muunkielistä kirjallisuutta 27 422 nidosta eli 2.4 %.

Kirjavaraston eri kirjallisuusluokista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä [1]):

Kirjallisuusluokka	Kirjalainoja kaikkiaan	%
000. Ensyklopedia	11 038	1.0
100. Filosofia, kulttuurihistoria, kasvatustiede	26 334	2.3
200. Uskonnot, mytologia	12 100	1.1
300. Yhteiskuntatiede	18 100	1.6
400. Maantiede, matkat, kansatiede	63 281	5.7
500. Matematiikka, luonnontieteet	34 425	3.1
600. Lääketiede, tekniikka, talous	47 811	4.3
700. Taide, liikuntakasvatus	39 831	3.6
800. Kirjallisuudenhistoria, kielitiede	39 146	3.5
900. Historia, elämäkerrat, sukututkimus	62 407	5.6
0—9. Kaunokirjallisuus	759 804	68.2
Yhteensä	1 114 277	100.0

Lainaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 61 069 henkilöä, joista uusia lainaajia oli 16 848. Suomenkielisiä lainaajia oli 48 742 eli 79.8 %, ruotsinkielisiä 12 175 eli 19.9 % ja muunkielisiä 152 eli 0.3 %. V. 1949 oli lainaajien lukumäärä 60 062, josta 47 870:llä eli 79.7 %:lla oli äidinkielenä suomi, 12 047:llä eli 20.1 %:lla ruotsi ja 145:llä eli 0.2 %:lla jokin muu kieli. Suomenkielisten ja muunkielisten lainaajien lukumäärän prosenttiluku lisääntyi siis kumpikin 0.1, ruotsinkielisten vähentyessä 0.2. Aikuisia oli 48 690 eli 79.7 % sekä lapsia ja nuorisoa 12 379 eli 20.3 %. V. 1949 olivat vastaavat prosenttiluvut 80.3 ja 19.7, joten suhde muuttui nuorten eduksi. Aikuisista lainaajista oli miehiä 22 483 eli 46.2 % (45.3 % v. 1949) ja naisia 26 207 eli 53.8 % (54.7 % v. 1949). Nuorista lainaajista oli poikia 6 744 eli 54.5 % (55.6 % v. 1949) ja tyttöjä 5 635 eli 45.5 % (44.4 % v. 1949).

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali ja sanomalehtisali olivat avoinna 361 päivänä, yleinen lukusali 302 päivänä ja lasten lukusali 106 päivänä. Kallion sivukirjastossa olivat aikuisten lukusali ja sanomalehtisali avoinna 361 päivänä ja lasten lukusali 352 päivänä. Töölön sivukirjastossa oli aikuisten lukusali avoinna 361 päivänä ja lasten lukusali 296 päivänä. Vallilan sivukirjaston sanomalehtisali oli avoinna 360 päivänä ja lasten lukusali 300 päivänä. Käpylän sivukirjaston sanomalehtisali oli avoinna 259 päivänä, aikuisten lukusali 361 päivänä ja lasten lukusali 300 päivänä. Haagan sivukirjastossa olivat sekä sanomalehtisali että lasten lukusali avoinna 251 päivänä.

Lukusalikäyntien lukumäärä v. 1950 ja 1949 käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kirjasto	Opintosalit		Aikuisten lukusalit		Sanoma-lehtisalit		Lasten lukusalit		Käyntejä kaikkiaan		Päivää kohden	
	1950	1949	1950	1949	1950	1949	1950	1949	1950	1949	1950	1949
Pääkirjasto	43 801	43 184	50 938	60 330	160 107	149 454	10 633	20 981	265 479	273 949	834	834
Sivukirjasto:												
Kallion	—	—	62 752	59 506	191 548	199 220	77 026	69 434	331 326	328 160	921	909
Vallilan	—	—	—	—	48 950	48 727	40 476	32 186	89 426	80 913	271	235
Käpylän	—	—	46 568	—	52 713	68 048	—	—	99 281	68 048	333	189
Pasilan	—	—	—	—	15 995	17 628	5 338	9 028	21 333	26 656	62	76
Töölön	—	—	51 308	47 927	—	—	34 594	39 353	85 902	87 280	259	253
Eteläinen	—	—	—	—	62 611	64 418	19 318	8 303	81 929	72 721	237	201
Haagan	—	—	—	—	3 158	—	4 802	—	7 960	—	32	—
Yhteensä	43 801	43 184	211 566	167 763	535 082	547 495	192 187	179 285	982 636	937 727	2949	2697

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli yleisön käytettävänä seuraava määrä:

	Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä	
	luku	kpl	luku	kpl
Pääkirjasto	473	548	72	105
Sivukirjasto:				
Kallion	272	330	42	60
Töölön	173	185	31	38
Vallilan	105	120	26	47
Käpylän	127	151	27	35
Eteläinen	104	117	21	37
Pasilan	60	65	19	19
Töölön	173	185	31	38
Eteläinen	104	117	21	37
Lauttasaaren	49	49	1	1
Munkkiniemen...	53	53	—	—
Haagan	33	35	—	—
Pitäjänmäen	14	14	—	—
Pakilan	17	17	—	—
Oulunkylän	22	22	—	—
Malmin	59	59	1	1
Tapanilan	27	27	—	—
Puistolan	16	16	—	—
Kulosaaren	31	31	—	—
Herttoniemen	16	16	—	—
Vartiokylän	16	16	—	—
Sairaala-	6	36	—	—

Opintokerhotyö. Jotta kirjasto voisi mahdollisimman tehokkaasti toteuttaa tehtäväänsä, sivistyksen levittämistä kaikille, on kirjaston yhteydessä toiminut opintokerhoja, joissa kirjaston virkailijat kirjastokasvatuksellisessa hengessä ovat kosketuksessa yleisön kanssa ja joiden tarkoituksena on antaa virikettä ja tukea kirjaston käyttäjille heidän opiskelu- ja sivistyspyrkimyksissään.

V:n 1950 aikana olivat toiminnassa seuraavat opintokerhot: pääkirjastossa filosofis-matemaattinen kerho, ruotsinkielinen keskustelukerho ja esperantonkerho, Kallion sivukirjastossa psykologian kerho ja kirjallisuuskerho, Käpylän sivukirjastossa filosofian kerho ja Malmin sivukirjastossa yleisaiheinen opintokerho.

P ä ä k i r j a s t o. Filosofis-matemaattisen kerhon puheenjohtajana toimi kirjaston johtaja dosentti U. Saarnio. Filosofian kerhossa oli 155 jäsentä ja matematiikan 94 ja se kokoontui joka viikko läpi vuoden. Kerhossa pidettiin seuraavat esitelmät: ylioppilas A. Ahola aiheesta Matemaattisia välipaloja, helmikuun 9 ja 23 p:nä; filosofian maisteri R. Kauppi Topologiasta, tammikuun 12 ja 26 p:nä, sekä aiheesta Avaruuden käsite, maaliskuun 9 p:nä; filosofian maisteri A. Laurila aiheesta Kaunokirjallisuuden merkitys persoonallisuuden kehityksessä, maaliskuun 2 p:nä; filosofian maisteri S-L. Meri Aikuiskasvatuksesta, heinäkuun 13 ja 20 p:nä; ylioppilas P. Perkiö aiheesta Käsitteiden graafinen esitys, kesäkuun 1, 8, 15, 22 ja 29 p:nä; ylioppilas E. Pösö Tyyppiteoriasta, maaliskuun 30 p:nä; dosentti U. Saarnio aiheista Loogiset perusoliot, tammikuun 19 p:nä, Nerouden psykologiaa, helmikuun 2 p:nä, Arvoteoria helmikuun 16 p:nä, Metafysiikka ja todellisuus, maaliskuun 16 p:nä, Olion käsite, maaliskuun 23 ja huhtikuun 6 p:nä, Predikaattikalkyyli, huhtikuun 13 ja 20 p:nä, Laajennettu predikaattikalkyyli, huhtikuun 27 ja toukokuun 4 ja 11 p:nä, Kategorinen imperatiivi, toukokuun 27 p:nä, Logiikan universaalisuus, heinäkuun 6 p:nä, Relaatioketjut, heinäkuun 27 p:nä, Konversirelaatio, elokuun 3 p:nä, Relaation ominaisuudet, elokuun 17 ja 24 p:nä, Logiikan geometria, syyskuun 14 ja 28 p:nä, lokakuun 19 ja marraskuun 16 p:nä, Yhteisö ja yksilö, syyskuun 21 p:nä, Eetillisiä ongelmia, lokakuun 5 p:nä, Looginen eksistenssi, marraskuun 2 p:nä ja Vapaus ja tyhjyys, marraskuun 30 p:nä; ylioppilas S. Sivenius aiheesta Inhimillinen elämänihanne, elokuun 10 p:nä sekä esitelmäsarja seuraavista Platonin teoksista: Gorgias, lokakuun 12 p:nä, Sokrateen puolustuspuhe, lokakuun 26 p:nä, Valtio, marraskuun 9 p:nä, Dialogit yleensä, marraskuun 23 p:nä, Theaitetos, joulukuun 7 p:nä ja Menon, joulukuun 28 p:nä; filosofiantohtori K. Sorainen aiheesta J. E. Salomaan relaation käsite, elokuun 31 p:nä ja Høffding, syyskuun 14 p:nä; sekä filosofian maisteri V. Wigell aiheesta Comenius, joulukuun 14 p:nä.

Helluntaina toukokuun 28 p:nä kerho teki retken Lauttasaaren kirjastoon, jossa ylioppilas H. Valve piti esitelmän aiheesta Sielu ja ruumis. Saman päivän iltana oli pääkirjaston kerhohuoneessa juhla, jossa mm. lauloi kerhon jäsenten muodostama kuoro rouva C. Saarnion johdolla ja filosofian maisteri S-L. Meri piti esitelmän aiheesta Mielenrauha.

Joulukuun 17 p:nä kerholla oli pikkujoulujuhla, jossa mm. lauloi rouva C. Saarnion johtama kerholaisten kuoro ja dosentti U. Saarnio piti esitelmän Bertrand Russellista.

Ruotsinkielinen keskustelukerho kokoontui vuoden kuluessa 9 kertaa. Kerhon puheenjohtajana toimi filosofian kandidaatti B. Carpelan. Kokouksiin osallistui keskimäärin 11 jäsentä. Keskustelutilaisuuksissa esitettiin seuraavat alustukset: tammikuussa filosofian kandidaatti S. Hirn, Konsten och allmänheten; helmikuussa amanuenssi B. Mörne, Begreppen själ och ande i litteraturen; maaliskuussa ylioppilas N. Weckman, Förståelsens

problem; huhtikuussa M. H. G. Gröndahl, Albert Camus; toukokuussa filosofian maisteri M. Nyberg, Kring detektivromanen; syyskuussa filosofian kandidaatti B. Carpelan, Olle Hedberg; lokakuussa filosofian tohtori H. Hirn, När Helsingfors blev huvudstad; marraskuussa amanuenssi A. Nilsson, Barnskildringen i Finlands litteratur; joulukuussa filosofian tohtori H. Lybäck, Kring geniproblemet.

Kallion sivukirjastossa toimi kevät- ja syyskaudella vuorotellen kirjallisuus- ja psykologinen kerho. Edellistä johti sivukirjastonjohtaja E. Wirla ja jälkimmäistä opiskelunneuvoja A. Olamaa. Kirjallisuuskerhossa oli 321 ja psykologisessa kerhossa 277 jäsentä ja kerhot kokoontuivat joka toinen keskiviikko kevät- ja syyskaudella. Kokouksissa oli läsnä keskimäärin 34 jäsentä.

Kirjallisuuskerhossa pidettiin seuraavat esitelmät: filosofian maisteri E. Wirla aiheesta Amerikan yhteiskuntaromaani, tammikuun 18 p:nä ja Wilhelm Moberg ja maaltapakoongelma, helmikuun 15 p:nä; kirjailija H. Erjakka, Valitseeko kirjailija itse aiheensa, maaliskuun 15 p:nä; kirjailija M. Hälli, Frans G. Bengtsson esseistinä, huhtikuun 12 p:nä; filosofian maisteri runoilija Y. Kaijärvi, Runoilijan vaikutelmia Italiasta, toukokuun 10 p:nä; runoilija L. Onerva, Runouden lajeista ja merkityksestä, lokakuun 11 p:nä; kirjailija V. Kajava, Ruotsin työläisrunoudesta, marraskuun 8 p:nä; ja filosofian maisteri R-M. Engman-Enari, Modernismia kansanrunouden pohjalla, joulukuun 13 p:nä. Amerikan yhteiskuntaromaania koskevaan esitykseen liittyi Yhdysvaltojen helsinkiläisen tiedoitustoimiston käytettäväksi antamat filmit amerikkalaisesta elämästä.

Psykologian kerhossa pidettiin seuraavat esitelmät: filosofian maisteri A. Olamaa aiheesta Voidaanko neurooseja ehkäistä (N. Anthoni: Hermomme ja me, teoksen III osan pohjalla) helmikuun 1 p:nä; kirjastonjohtaja dosentti U. Saarnio, Sivistys ja psykologia, maaliskuun 1 p:nä; amanuenssi V. Lumme, Aivovammojen vaikutus sielunelämään (Kurt Goldstein: The human nature in the light of psychopathology teoksen pohjalla)-maaliskuun 29 p:nä; filosofian maisteri R-M. Engman-Enari, Kohtaloanalyysi (L. Szondi: Schicksalsanalyse teoksen pohjalla), huhtikuun 26 p:nä; mekanikko S. Virtanen, Freud ja psykoanalyysi, syyskuun 27 p:nä; filosofian maisteri S-L. Meri, Alkoholijuomien käytön psykologiaa, lokakuun 25 p:nä; ja osastonhoitaja E. Salovius, Musiikin psykologiaa (E. Roihan: Johdatus musiikkipsykologiaan teoksen pohjalla), marraskuun 22 p:nä.

Esitelmiä seuranneissa keskusteluissa käsiteltiin yksityiskohtaisesti esilläolleita kysymyksiä.

Kirjallisuuden ja psykologian kerholla oli yhteinen Helsinki-juhla Helsingin kaupungin 400-vuotisjuhlan merkeissä toukokuun 24 p:nä, jossa Suomalaisen kirjakaupan johtaja V. Somerkero esitelmöi Helsingin historiasta, amanuenssi S. Korpi-Anttila lausui Arvi Kivimaan Helsinkisikermän ja pääkirjaston filosofian opintokerhon kuoro esitti laulua johtajanaan rouva C. Saarnio. Kallion kirjaston virkailijakunta järjesti juhlan osanottajille kahvitarjoilua. Kerhoilla oli kirjallisuuskerhon yhteydessä joulukuun 13 p:nä yhteinen pikkujoulujuhla, jossa saatiin kuulla joululauluja äänilevyiltä, laulettiin yhteisesti joululauluja ja juotiin kynttilöiden kimmeltäessä kerhojen johtajien tarjoamat kahvit joulutorttuineen.

Käpylän sivukirjaston filosofian kerho järjesti vuoden kuluessa 13 keskustelutilaisuutta. Kerhoon ilmoittautui kaikkiaan 30 henkilöä ja keskimäärin osallistui kokouksiin 10 henkilöä. Kerhon puheenjohtajana toimi ylioppilas S. Sivenius. Keskustelutilaisuuksissa pidettiin seuraavat alustukset: ylioppilas C. Candolin aiheesta Sartre maaliskuun 6 p:nä; kirjailija L. Heikkilä, Goethe, yleiskuva. tammikuun 23 p:nä; insinööri J. Ketonen, Russell'in teos Valta, helmikuun 20 p:nä; lääketieteen tohtori K. Lähdekivi, Vaikutelmia Amerikan matkalta, syyskuun 25 p:nä; filosofian kandidaatti A. Peltonen, Leino-tutkimuksen nykyinen vaihe, helmikuun 6 p:nä; dosentti U. Saarnio, Relaation refleksiivisyys, tammikuun 9 p:nä ja Ajatuskuviot, syyskuun 4 p:nä; ylioppilas S. Sivenius, Ajatuksia taiteen teoriasta, huhtikuun 3 p:nä ja Ajattelusta ja sen selkeydestä, huhtikuun 17 p:nä; herra E. Väliaho, Sinclair'in teos Taide ja mammona, maaliskuun 20 p:nä. Dosentti U. Saarnion kirjoitus Arvo ja eetillisyys käytiin läpi huhtikuun 24 ja toukokuun 15 ja 30 p:nä.

Haagan sivukirjaston esperantokerho kokoontui 10 kertaa kevättalvella. Kerhoon ilmoittautui 25 henkeä ja kokouksissa oli läsnä keskimäärin 15 henkeä. Oppikirjana oli V. Setälän Esperanto-kurso. Ohjaajana toimi sivukirjastonhoitaja S. Engström.

Malmin sivukirjaston opintokerho kokoontui vuoden aikana 20 kertaa. Jäseniä oli yhteensä 26 ja kokouksiin osallistui keskimäärin 5—6 henkeä. Kerhon johtajana toimi kirjastonhoitaja A. Talvela. Opintokerhossa jatkettiin kevätkaudella A. Lehtovaaran teoksen Johdatus ihmistuntemukseen lukemista. Syyskaudella oli oppikirjana L. Merikallion Oma yhteiskuntamme, jonka lukemisessa vuoden loppuun mennessä ennätettiin puoliväliin. Varsinaisten opintokokousten lisäksi pidettiin keskustelukokouksia, joissa keskusteltiin seuraavien alustusten pohjalla: filosofian maisteri A. Uusitalo, Maalais- ja kaupunkiväestön henkinen ja sosiaalinen rakenne ja Väestökysymys; opiskelija A. Laurila, Teatteri ja elokuva ja Joulun 1950 kirjallisuus; sekä opettaja E. Äärynen, Ammatinvalinnan ohjaus.

Kalliolan vapaaopiston lausuntakerho kokoontui syyskaudella viikoittain kirjastossa noin kahden kuukauden ajan. Kerhon ohjaajana toimi lausunnanopettaja M. Kiviranta.

Tulot. Kirjaston tulot nousivat 1 930 030 mk:aan. Pääkirjaston ja eri sivukirjastojen keskeinen tulojen jakaantuminen selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Lainauspaikka	Sakkoja, mk	Erääntyneitä vakuutuksia, mk	Sekalaisia tuloja, mk	Yhteensä, mk
Pääkirjasto	806 330	33 490	120 115	959 935
Sivukirjasto:				
Kallion	310 980	—	47 000	357 980
Vallilan	70 140	—	8 650	78 790
Käpylän	71 600	—	9 500	81 100
Pasilan	11 885	—	3 510	15 395
Töölön	169 920	3 500	17 910	191 330
Eteläinen	54 175	550	7 820	62 545
Lauttasaaren	34 390	—	2 710	37 100
Munkkiniemen	37 610	—	1 160	38 770
Haagan	14 350	—	2 050	16 400
Pitäjänmäen	5 140	—	80	5 220
Pakilan	8 555	—	350	8 905
Oulunkylän	11 440	—	1 065	12 505
Malmin	31 830	—	4 780	36 610
Tapanilan	8 385	—	190	8 575
Puistolan	4 625	—	—	4 625
Kulosaaren	11 265	—	1 330	12 595
Herttoniemen	810	—	30	840
Vartiokylän	810	—	—	810
Yhteensä	1 664 240	37 540	228 250	1 930 030

Eri kuukausien kesken tulot jakaantuivat seuraavasti:

	mk		mk		mk
Tammikuu	196 550	Toukokuu	177 015	Syyskuu	126 325
Helmikuu	149 220	Kesäkuu	134 065	Lokakuu	152 895
Maaliskuu	200 660	Heinäkuu	137 785	Marraskuu	156 055
Huhtikuu	150 730	Elokuu	136 930	Joulukuu	211 800
				Yhteensä	1 930 030

Menot. V:n 1950 talousarvioon oli kaupunkirjaston menoja varten merkitty 61 185 956 mk, johon vuoden aikana myönnettiin lisämäärärahoja 13 478 435 mk, joten käytettävissä oli 74 664 391 mk. Todelliset menot nousivat 78 926 057 mk:aan jakaantuen seuraaviin menoeriin:

Menoerä	Määräraha talousarvion mukaan, mk	Tilisiirrot, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	58 200	+ 300	58 500	—
Sääntöpalkkaiset virat	27 243 240	+12 990 070	40 233 310	—
Tilapäistä työvoimaa	2 698 224	+ 366 593	4 601 245	—1 536 428
Vuosilomasijaiset	550 000	—	720 701	— 170 701
Vuokrat	[1]) 2 603 892	+ 106 800	2 709 392	+ 1 300
Lämpö	1 516 500	—	1 134 068	+ 382 432
Valaistus	457 500	—	869 951	— 412 451
Siivoaminen	450 000	+ 14 672	707 672	— 243 000
Vedenkulutus	15 000	—	9 903	+ 5 097
Puhtaanapito	78 800	—	79 956	— 1 156
Kaluston hankinta	4 244 600	—	6 172 930	—1 928 330
Kaluston kunnossapito	200 000	—	349 858	— 149 858
Painatus	570 000	—	570 000	—
Kirjallisuus ja sidonta	[2])20 000 000	—	20 000 000	—
Tarverahat	500 000	—	708 571	— 208 571
Yhteensä	61 185 956	+13 478 435	78 926 057	—4 261 666

Kaupungin avustamat yhdistykset

Kaupunginhallitukselta avustusta saaneiden Kirjoja sokeille ja Brage nimisten yhdistysten sekä Suomen työväen arkiston ja Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin apurahojen käyttö oli kirjastolautakunnan valvonnan alainen.

---

[1]) Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten ylläpitokustannukset. — [2]) Kirjallisuuden hankkimiseen käytettiin 14 251 582 mk ja sidontaan 5 748 418 mk.

32. Kaupunginmuseo

Helsingin kaupungin museon kertomus v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Museolautakunta

Helsingin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan tammikuun 11 p:nä 1950 valinnut Helsingin kaupungin museolautakunnan puheenjohtajaksi v:ksi 1950 valtionarkistonhoitajan, professori Y. Nurmion ja lautakunnan jäseniksi arkistonhoitaja A. Ikosen, kunnallisneuvos E. Janatuisen, filosofian maisteri H. Kontturin ja filosofian tohtori T. Stjernschantzin. Kaupunginhallitus valitsi edustajakseen museolautakuntaan rouva H. Meltin ja museolautakunta varapuheenjohtajakseen v:ksi 1950 kunnallisneuvos E. Janatuisen. [1])

Lautakunnan sihteerinä toimi kaupunginmuseonhoitaja H. Helminen.

Museolautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 7 kertaa.

Kaupunginhallituksen pyynnöstä lautakunta antoi vuoden aikana lausunnot seuraavista asioista:

Huhtikuun 6 p:nä päätettiin periaatteessa puoltaa S/v Pommernin ostoa ja käyttöä merenkulkumuseon tarpeisiin edellyttäen, että pääkaupunkiin ryhdyttäisiin aikaansaamaan valtakunnallista, koko maan merenkulun historiaa esittelevää merenkulkumuseota, jonka perustamiskustannuksiin Helsingin kaupunki täten osallistuisi.

Lausunnossaan toukokuun 9 p:ltä lautakunta esitti, että A. Gallen-Kallelan museon muodostaminen Helsingin välittömässä läheisyydessä olevaan Tarvaspäähän olisi erittäin suotavaa. Suunnitelman toteuttaminen A. Gallen-Kallelan elämäntyön arvon vastaavaksi aiheuttaisi museolautakunnan mielestä kuitenkin sekä museon perustamisvaiheessa että sitten edelleen jatkuvasti niin suuria kustannuksia, että niistä vastaaminen on koko maan eikä vain Helsingin kaupungin asia. Jotta A. Gallen-Kallelan itsensä alulle panema museosuunnitelma ei kokonaan raukeaisi tässä vaiheessa, jolloin kiinteistön myynti joko Helsingin kaupungille tai jollekin yksityiselle on ratkaistavana, museolautakunta pyysi kaupunginhallitusta harkitsemaan, voisiko kaupunki ostaa tarjotun kiinteistön varattavaksi A. Gallen-Kallelan museoksi ja siten osaltaan auttaa tätä kauan vireillä ollutta suunnitelmaa toteutumaan.

Finlandia kuva oy:n kaupunginhallitukselle tekemän tarjouksen johdosta, joka koski Helsingin kaupungin 400-vuotisjuhlatilaisuuksien valokuvaamista, lautakunta totesi toiminimen asettamat ehdot ja hinnat kaupungille epäedullisiksi ja asettui huhtikuun 18 p:nä antamassaan lausunnossa epäävälle kannalle.

Viran- ja toimenhaltijain sosiaalista huoltoa koskevasta aloitteesta toukokuun 24 p:nä antamassaan lausunnossa lautakunta esitti, että kaupunginhallitus painattaisi eri virastoille jaettavaksi selostusvihkosen, jossa lueteltaisiin kaupungin palveluksessa olevien viranhaltijain edut ja sosiaaliseen huoltoon kuuluvat asiat niitä koskevine asetuksineen sekä ne kaupungin virastot ja viranhaltijat, jotka hoitavat näitä asioita.

Tersmedenien sukuyhdistyksen Ruotsissa esitettyä, että kiinteistötoimisto luovuttaisi sille Leppävaaran kartanon kalustoon kuuluvan ruokakellon, jonka vara-amiraali C. Tersmeden v. 1762 oli hankkinut Leppävaaran kartanoon, museolautakunta ilmoitti

---

[1]) Mus.lk. 25 p. tammik. 3 §.

kiinteistötoimistolle toukokuun 26 p:nä antamassaan lausunnossa, ettei se pidä anomukseen suostumista suotavana ja esitti toivomuksen, että C. Tersmedenin nimeä ja toimintaa edustava ja kartanon menneisyydestä kertova muistoesine liitettäisiin kaupunginmuseon kokoelmiin, jossa 1700-luvun esineitä on valitettavan vähän. Tersmedenien sukuyhdistys oli sittemmin tarjoutunut luovuttamaan kaupunginmuseon kokoelmiin eversti E. A. Tersmedenin lompakon kyseisen ruokakellon vastineeksi, minkä johdosta museolautakunta syyskuun 21 p:nä antamassaan lausunnossa ilmoitti pysyvänsä aikaisemmassa kannassaan. Kaupunginhallitus päättikin, että Leppävaaran kartanon ruokakello oli poistettava kiinteistölautakunnan toimesta Leppävaaran kartanon vajarakennuksen päädystä ja luovutettava kaupunginmuseolle.

Helsingin kaupungin 400-vuotisjuhlien johdosta ajankohtaisista, museolautakunnan toimialaan kuuluvista asioista tehtiin seuraavat aloitteet ja esitykset:

Maaliskuun 29 p:nä esitettiin kirkkohallintokunnalle, että se antaisi kunnostaa ne Vanhankirkon puistossa olevat hautakivet, jotka ovat Helsingin kaupungin historian kannalta merkittäviä. Esitys johti myönteiseen tulokseen.

Museolautakunnan maaliskuun 29 p:nä tekemän esityksen johdosta Osuusliike Elannon johtokunta päätti lahjoittaa Helsingin kuvastostaan jäljennetyn kokoelman kaupunginmuseolle.

Esplanaadikappelin kunnostamistöiden yhteydessä museolautakunta esitti, että ravintolaan saataisiin hankkia kaupunginmuseon kokoelmissa säilytetyistä Esplanaadikappelin historiaa esittävistä kuvista ja piirroksista fotostaatti- tai valokuvasuurennuksia. Kaupunginhallitus myöntyi esitykseen ja antoi arkkitehti N. Wasastjernan tehtäväksi kuvien valinnan, suurentamisen ja asettelun. Tarkoitukseen myönnetyllä 25 000 mk:n määrärahalla hankittiin ja asetettiin paikoilleen Esplanaadikappeliin 11 valokuvasuurennusta 30×40 cm.

Kaupunginhallituksen myönnettyä 65 000 mk Helsinki kuvissa — Helsingfors i bild nimiseen näyttelyyn koottujen taideteosten valokuvaamiseksi museolautakunta hankki yhteensä 111 valokuvanegatiivia 9×12 cm ja saman määrän kuvasuurennuksia 18×24 cm. Valokuvaamisen suoritti valokuvaaja C. Grünberg. Tämä Helsingin kaupungin historian tutkijoille ja kuvaajille tervetullut uusi ja arvokas kokoelma sisältää kuvia monista sellaisista tauluista, joiden olemassaolosta ja omistajista ei ole aikaisemmin ollut tietoja.

Museolautakunnan esityksen mukaisesti kaupunginhallitus kehoitti kaupunginmuseota sopimaan mahdollisimman edullisin ehdoin valokuvaajien ja sanomalehtien kanssa heidän ottamiensa Helsingin kaupungin 400-vuotisjuhlallisuuksiin kuuluvia uudenvuoden vastaanottotilaisuuksia ja kaupunginvaltuuston 75-vuotisjuhlallisuuksia esittävien valokuvien luovuttamisesta sekä kuvien negatiivien ja julkaisuoikeuden lunastamisesta kaupungille. Saamansa tehtävän mukaisesti kaupunginmuseo on koonnut 321 valokuvaa ja negatiiviä sisältävän kokoelman, joka sisältää olennaisen osan 400-vuotisjuhlan eri tilaisuuksissa otetuista valokuvista. Lisäksi saatiin museon kokoelmiin 45 negatiiviä ja suurennusta Messuhalliin järjestetystä näyttelystä Helsinki ennen ja nyt. Osuusliike Elanto lahjoitti sitä paitsi jäljennökset kaikista 400-vuotisjuhlista ottamistaan valokuvista kaupunginmuseolle.

Helsingin kaupungin alueella sijaitsevat esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset, joiden kunnostamisesta jo aikaisemmin oli tehty esitys ja pyydetty museolautakunnan lausunto, kunnostettiin juhlavuoden merkeissä kaupungin toimesta. Kaupunginhallitus myönsi 556 000 mk yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi tähän tarkoitukseen. Kunnostamistöiden suunnitteluun osallistuivat kaupungin viranomaisten ohella Muinaistieteellisen toimikunnan edustajat.

Kun Helsinki-seura oli lähettänyt kaupunginhallitukselle esityksen historiallisen kaupunginosan perustamisesta joko Vanhaankaupunkiin, Kumpulaan tai Meilahteen ja kun tähän esitykseen läheisesti liittyi kysymys ulkomuseon perustamisesta Vanhaankaupunkiin, kaupunginhallitus päätti asettaa komitean asiaa valmistelemaan. Komitean puheenjohtajaksi valittiin kaupunginarkistonhoitaja R. Rosén ja jäseneksi museonhoitaja H. Helminen. Museolautakuntaa kehoitettiin nimeämään komiteaan edustajansa, joksi maaliskuun 29 p:nä nimettiin rehtori H. Kontturi.

Komitean toimesta hankittiin mm. mittapiirustuksia ja kuvia v:n 1950 aikana puretuista puurakennuksista yliopiston tontilla Hallituskatu 13:ssa ja Fabianinkatu 22:ssa

sekä valokuvia ja piirroksia eräistä muista empire-tyylisistä puurakennuksista Kruunuhaassa kaupunginhallituksen tätä varten myöntämällä 75 000 mk:n määrärahalla.

Naisten kunnallisilla asunto- ja rakennuspäivillä Helsingissä huhtikuun 11—12 p:nä olivat osanottajina museolautakunnan jäsenistä arkistonhoitaja A. Ikonen ja rehtori H. Kontturi sekä sihteeri H. Helminen.

Museolautakunta määräsi Helsingin kaupunginmuseon edustajaksi Suomen museoliiton vuosikokoukseen ja museopäiville Raumalla elokuun 19—21 p:nä museonhoitaja H. Helmisen, joka osallistui kokoukseen ja museopäivien yhteydessä toimeenpantuihin museokäynteihin ja retkeilyihin.

Museon toiminta

Kaupunginmuseon henkilökunnassa ei kertomusvuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Museolautakunnan esityksestä Helsingin kaupunginvaltuusto päätti siirtää kaupunginmuseonhoitajan viran v:n 1951 alusta lukien 37. palkkaluokkaan.

Kaupunginmuseo sijaitsi edelleen Hakasalmen huvilassa, joka juhlavuodeksi sai uuden, kauniin ulkoasun. Museorakennus maalattiin, samoin kaikki sivurakennukset, piha tasoitettiin ja kaunistettiin hyvin hoidetuin nurmikoin ja istutuksin, portti uusittiin ja katukäytävääkin jatkettiin ohi portin museon kohdalla.

Samaan aikaan kun nämä kunnostamistyöt olivat käynnissä museon ympäristössä, museon toimistossa ja kokoelmissa työskenneltiin kiinteästi, jotta olisi selvitty 400-vuotisjuhlien aiheuttamista monista tehtävistä. Helsinki-aiheisten valokuvien ja piirrosten kysyntä oli kautta vuoden tavallista suurempi. Kuva-arkistoa käyttivät eri aikakausja sanomalehdet, luennoitsijat, tutkijat ja julkaisujen toimittajat sekä koulut, liikkeet ja yhtymät, jotka omassa piirissään toimeenpanivat juhlatilaisuuksia ja erikoisnäyttelyjä Helsingin kaupungin juhlavuoden merkeissä. Aleksanterinkatuyhdistyksen järjestämä Aleksanterinkadun historiaa valaisevaa näyteikkunanäyttely perustui kaupunginmuseosta saatuun ainekseen. Renlund oy. valokuvautti 60-vuotisnäyttelyään varten sopivia aiheita museon kuvastosta, samoin eräät muut helsinkiläiset liikkeet ja ammattiliitot omia merkkivuosinäyttelyjään ja julkaisujaan varten. Helsingin historiaa koskevia tiedusteluja tehtiin päivittäin useita ja museosta käsin annettiin tietoja sitä koskevasta kirjallisuudesta ja arkistolähteistä.

Kaupunginmuseon taulu- ja piirroskokoelmasta oli 111 numeroa sijoitettuna toukokuun 6 p:n ja syyskuun 10 p:n väliseksi ajaksi Taidehalliin järjestettyyn Helsinki kuvissanäyttelyyn. Messuhallissa kesäkuun 12 p:nä avattuun näyttelyyn Helsinki ennen ja nyt lainattiin joukko esineitä museon kokoelmista ja näyttelyä varten valmistettiin museon kuvastosta n. 150 valokuvasuurennusta, jotka näyttelyn päätyttyä saatiin museon kokoelmiin.

Kertomusvuoden aikana kunnostettiin ja liimattiin kankaalle yhteensä 76 karttaa ja rakennuspiirustusta. Samoin korjattiin 1700-luvulta peräisin olevat Helsingin porvarikaartin puvut ja varusteet sekä pestiin ja kunnostettiin kokoelmissa näytteillä olevia muita pukuja ja tekstiilejä. Taiteilija O. Niemi restauroi 12 öljymaalausta, kehyksiä kunnostettiin 8. Muutamia jalustoja uusittiin.

Museon asekokoelmat, ritari- ja kunniamerkki- sekä muistorahakokoelmat ynnä mitalit selvitettiin ja niistä laadittiin uusi, suomenkielinen kortisto.

Kun kaupungin omistamat kuvalaatat v. 1950 siirrettiin museon hoitoon ja kun ne sekä suuri valokuva-arkisto oli tarkoituksenmukaisesti ja osaksi uudelleen luetteloitava, kaupunginhallitukselta pyydettiin varoja rivirekisterin hankintaan. Myönnetyllä 110 000 mk:n määrärahalla ostettiin museolle Flexo-pyörivä teline, 130 Flexo-levyä, 60 Flexometallikielekettä, sarja aakkosia ja 457 Flexo-liuska-arkkia.

Kaupunginmuseon kokoelmiin lisättiin kertomusvuonna 7 062 museoesinettä. Tähän lukuun ei ole laskettu vielä luetteloimatonta kuvalaattakokoelmaa eikä yli tuhanteen arkkiin nousevaa sanomalehtileikekokoelmaa. Suurin osa uusista esineistä saatiin lahjoituksina.

Arvokkain lahjoitus on heinäkuun 30 p:nä edesmenneen neiti C. Mechelinin jälkisäädöksen nojalla saatu kokoelma, jonka Helsingin kaupunginvaltuusto otti vastaan joulukuun 7 p:nä. Kokoelmaan sisältyy senaattori Leo Mechelinille kuuluneita arvo- ja muistoesineitä, mm. kultakello ja sinettisormus, 2 tohtorinsormusta, medaljonki, kultateräinen

kynäveitsi, kaikki Leo ja Cely Mechelinin ritari- ja kunniamerkit, muistorahat ja mitalit, 2 hopeista, 5-haaraista kynttilänjalkaa, hopeinen sokerimalja, Leo Mechelinin muotokuva ja rintakuva, piirroksia, veistoksia, nojatuoli, adresseja, valokuvia ja erilaista arkisto-ainesta; esineitä kaikkiaan 320 kpl.

Ratainsinööri V. J. Tammion testamentin nojalla kaupunginmuseo sai elokuun 30 p:nä 18×24 cm:n suuruista valokuvaa, joista suurin osa esittää Helsingin rautatieaseman ympäristöä 1920-luvulla. Näiden valokuvien näytteillepanoa varten seurasi testamenttilahjoituksena rahaa 25 300 mk.

Kolmannen huomattavan lahjoituksen teki kaupunginmuseolle A. Pietinen oy., jolta saatiin 2 316 kpl sisältävä kokoelma valokuvanegatiiveja.

Paitsi edellä mainittuja ovat kertomusvuonna kaupunginmuseota lahjoituksin muistaneet ja rikastuttaneet seuraavat henkilöt, laitokset ja yhdistykset:

Aleksanterinkatuyhdistys, rouva H. Aschan, herra J. Berndtson, aikakauslehti Eeva, Osuusliike Elanto, herra F. Engberg, talousneuvos H. Gebhard, kirjakauppias I. Gordin, yli-insinööri E. Heino, Helsingin kaupunginarkisto, kaupunginhallitus, Helsingin kaupungin huoltovirasto ja vesijohtolaitos, Helsinki-seura, insinööri E. Hintze, Hämeenlinnan museo, professori K. Kaira, rehtori H. Kontturi, rouva H. Lahonen, neiti G. Lindbäck, L. Lindelöfin konetehdas oy., puutarhatyöntekijä A. Lindroth, rouva A. Markkula, herra J. Marks, tohtori Maila Mikkola, herra O. J. Niinikoski, sisustusarkkitehti M. T. Nordman, opettaja V. Ojaniemi, Osuustukkukauppa, Kustannusosakeyhtiö Otava, Paraisten kalkkivuori oy., toimistoapulainen T. Partanen, Perkko oy., A. Pietinen oy., koululainen P. Pohjanpalo, Renlund oy., ylioppilas H. Saari, Sotamuseo, Suomen yleisradio oy., Svenska beskickningen, Söderström & Co Förlag ab., Oy. Telko ab., pankinjohtaja R. Thorn, rouva E. Thurman, asemapäivystäjä E. Uuranen, kirjastoamanuenssi I. Wallenius, herra W. Weins ja rouva Åström.

Museolle ostetuista esineistä on erityisesti mainittava Senaatintorin korjaustöissä entisestä hautausmaasta löydetyt, kolmatta sataa vuotta vanhat lasihelmet ja rouva K. Pettay'n kokoelmista edullisesti ostettu harvinaisuus, 116 värillistä kivipiirrosta sisältävä teos: Das Malerische Finland, jonka on toimittanut H. C. Früs v. 1853. Maininnan ansaitsevat myös Lehtisaaren esihistoriallisesta hautaröykkiöstä laaditut piirrokset ja kartat sekä siitä otetut valokuvat. Samoin Unioninkatu n:o 16:n rakennustontilla esiintulleesta, n. 1750-luvulla rakennetusta harmaakivisestä, tähtiholvisesta kellarista laaditut piirustukset ja siitä otetut valokuvat, jotka Yleisradio oy. lahjoitti museolle.

Kaupunginmuseon kokoelmiin kertomusvuonna liitetyt uudet esineet jakaantuivat seuraavasti:

	Numeroa		Numeroa
Kirjallisuutta	208	Lasia, tinaa, hopeaa	6
Karttoja ja asemakaavoja	41	Talouskaluja	2
Rakennuspiirustuksia	5	Aseita	1
Opaskirjoja, kuvasarjoja, postikortteja	112	Virkapukuja	1
Valokuvia	2 004	Ritari- ja kunniamerkkejä	20
Valokuvanegatiiveja	3 797	Pukuja ja puvuston osia	36
Tauluja, piirroksia, muotokuvia	179	Koruja	10
Rinta- ja korkokuvia, veistoksia	7	Koneita ja työkaluja	2
Pienoismalleja	2	Maalöytöjä, esihistoriallisia kokoelmia	16
Sinettejä	2	Rakennusosia	11
Muistorahoja, merkkejä	24	Adresseja, käsikirjoituksia, arkisto-ainesta	570
Mitaleja, rahoja	3		
Huonekaluja	3	Yhteensä	7 062

Kaupunginmuseon kokoelmia katsomassa ja niissä opiskelemassa kävi kertomusvuoden aikana kaikkiaan 11 054 henkilöä. Näistä oli maksavia henkilöitä 4 613 ja maksuttomina päivinä käyneitä 6 441. Helsingin kouluista kävi museossa 35 luokkaa, joiden oppilasmäärä oli yhteensä 950. Museonhoitaja opasti opiskeluryhmille järjestettyinä ylimääräisinä aikoina museossa seuraavat ryhmät, joiden henkilöluku oli yhteensä 985: Kun-

nantyöntekijäin yhdistys, Helsingin kaupungin virkamieskerho, Helsingfors stads tjänstemannaförbund, Helsingin opaskerho, Käpylän kotitalouskerho, Hufvudstadsbladets kamratklubb, kotitalouslautakunnan Vallilan äitikerho, Yrittäjänaiset, Ilmatieteellisen keskuslaitoksen henkilökuntaa, Etu-Töölön Martat, Lauttasaaren Martat, Faktoriklubi, Helsinki-Seura, Sotalesket, Sosialidemokraattisten viran- ja toimenhaltijain yhdistys ja HOK:n ulkomaalaiset vieraat.

Helsingin opettajayhdistyksen kotiseutukurssien yhteydessä syyskuussa järjestettiin suomenkielisten kansakoulujen III ja VI luokan opettajille luentoja museokäyntien yhteydessä. Helsingin suomenkielisten kansakoulujen kotiseutuopetusta varten valmistetun, Vantaan Helsingistä Suur-Helsingiksi-nimisen rainan selostuksen laati kaupunginhallituksen toimeksiannosta museonhoitaja Helminen. Tämä 28 konekirjoitetun sivun pituinen selostus jaettiin monistettuna opettajille.

Keväällä laadittiin kaupunginmuseosta radioselostus, joka levitti tietoa museosta myös maaseudulle. Kotiseutu-lehden julkaisema Helsinki-numero sisälsi museonhoitajan kirjoittaman esittelyn Hakasalmen huvilasta ja kaupunginmuseosta.

Kaupunginmuseon esityksestä kaupunginhallitus myönsi 7 100 mk, jotta museo sai lähettää vaihtokappaleina kolmeen Yhdysvalloissa olevaan museoon ja Tukholman, Göteborgin ja Kööpenhaminan kaupunginmuseoihin kuvateoksen Pääkaupunkimme Helsinki.

Museon esinekokoelmat pidettiin avoinna yleisölle sunnuntaisin, maanantaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 12—15 ja torstaisin klo 17—20. Pääsymaksu oli 20 mk. Koululaiset ja opiskelijaryhmät pääsivät kokoelmiin ilmaiseksi ja torstaisin oli kaikille museossa kävijöille pääsy kokonaan maksuton.

Menot ja tulot

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	18 900	17 250	+ 1 650
Sääntöpalkkaiset virat	926 880	926 880	—
Tilapäistä työvoimaa	428 046	428 046	—
Vuokra	344 160	344 160	—
Lämpö	250 000	159 553	+ 90 447
Valaistus	6 000	7 395	— 1 395
Vedenkulutus	6 000	5 996	+ 4
Tarverahat	60 000	83 983	— 23 983
Kokoelmien kartuttaminen	150 000	157 617	— 7 617
Kokoelmien hoito	148 494	148 494	—
Kaluston hankinta	161 000	154 851	+ 6 149
Opaskirjan hankinta	200 000	200 000	—
Valokuvien ym. hankkiminen	89 150	89 150	—
Yhteensä	2 788 630	2 723 375	+ 65 255

Pääsylipuista kertyi tuloja 92 260 mk, museon julkaisujen myynti tuotti 7 115 mk, tuloja oli kaikkiaan 99 375 mk.

33. Musiikkilautakunta

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1950 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunta

Kokoonpano ja toiminta. Kaupunginvaltuusto valitsi v:ksi 1950 musiikkilautakunnan puheenjohtajaksi päätoimittaja L. Ahon sekä jäseniksi professori B. Carlsonin, filosofian tohtori E. v. Frenckellin, veistokalustonhoitaja E. Hallikaisen, pääjohtaja J. Hämäläisen, työnjohtaja K. Koposen, filosofian kandidaatti M. Raution, filosofian maisteri M. Turusen ja toimittaja O. Virtasen. Varapuheenjohtajana toimi toimittaja Virtanen ja kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnan puheenjohtaja, päätoimittaja Aho. Lautakunnan sihteerinä toimi oikeusneuvosmies K. Walldén.

Vuoden aikana lautakunta kokoontui 12 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli 319 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 209. Intendentin hoidettavana olevan koti- ja ulkomaisen kirjeenvaihdon kirjeiden lukumäärä oli 266.

Lautakunnan ohjelmajaoston muodostivat kapellimestari M. Similä, intendentti sekä jäsenet Carlson, v. Frenckell, Rautio ja Turunen, osallistuen professori Y. Selin ohjelmajaoston kokouksiin kaupunginorkesterin neuvoa-antavana edustajana ilman äänioikeutta.

Lautakunta päätti kokouksessaan tammikuun 30 p:nä, että puheenjohtaja ja sihteeri sekä puheenjohtajan esteellisenä ollessa se lautakunnan jäsen, joka on toiminut puheenjohtajana, allekirjoittavat pöytäkirjan ja että kokouksissa valitaan kaksi jäsentä tarkistamaan pöytäkirja. Sen ohessa lautakunta päätti mainitussa kokouksessa ilmoittaa painatus- ja hankintatoimistolle, että lautakunta kokoontuu vain tarpeen vaatiessa ja että lautakunnan pöytäkirjat ovat sen kansliahuoneessa yleisön nähtävissä aina vuosineljänneksittäin, julkaistavassa kuulutuksessa lähemmin ilmoitettavina päivinä.

Lautakunnan laskut hyväksyi puheenjohtaja ja hänen estettynä ollessaan varapuheenjohtaja ja molempien estyneenä ollessa sihteeri, sekä orkesteria koskevat laskut intendentti paitsi milloin oli kysymys hänen omista laskutuksistaan, jolloin laskut hyväksyi sihteeri samoin kuin intendentin estyneenä ollessa muutkin orkesteria koskevat laskut.

Kertomusvuonna antoi musiikkilautakunta kaupunginhallitukselle lukuisan määrän lausuntoja eri taidelaitosten ja yhteisöjen anomuksien johdosta saada avustusta talousarvion määrärahojen ulkopuolelta kaupungin varoista. Useimmat näistä lausunnoista koskivat eri kuorojen ulkomaisten konserttimatkojen aiheuttamien tappioiden korvaamista. Joskin lautakunta epäillen suhtautui tällaisten avustusten tarkoituksenmukaisuuteen, puolsi lautakunta kuitenkin useimmissa tapauksissa anomuksia lausunnoissaan. Joissakin tapauksissa kaupunginhallitus sitten suostui anomuksiin, vaikka lautakunta ei niitä puoltanut, mutta toisaalta taas lautakunta eräissä tapauksissa puolsi sellaisia avustusanomuksia, jotka kaupunginhallitus hylkäsi.

Lautakunnalta pyydettiin myös lausunto toiselta puolen niin sanotun Sibelius-viikon järjestämisen suhteen kesäisin ja toiselta puolen ulkoilmaesitysten järjestämisen suhteen Suomenlinnassa kesän aikana. Lautakunta on Sibelius-viikon järjestämistä selvittämään

asetetun komitean antaman lausunnon vastaisesti esittänyt kaupunginhallitukselle, ettei tällainen viikko ainakaan taloudellisesti tulisi kannattamaan ja ettei sellaista siis pitäisi järjestää, kaupunginhallituksen asetuttua kuitenkin sen jälkeen toiselle kannalle, päättäen että tällainen viikko järjestettäisiin kesäisin pääkaupunkiin. Suomenlinnassa suunniteltuja ulkoilmanäytäntöjä lautakunta puolsi sen sijaan periaatteessa.

Kaupunginhallitus pyyi myös lausuntoa siitä, olisiko kaupungin syytä varata varoja Pariisin kaupunkiin perustettavaan taiteilijakortteliin asettuvia Helsingin kaupungista kotoisin olevia taiteilijoita varten. Lautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupungin toimesta kutsuttaisiin koolle kokous, jossa olisivat edustettuina Cité des Arts-hankkeesta kiinnostuneet yhteisöt, kuten valtio, muut suuremmat kaupungit, taidejärjestöt jne., jossa kokouksessa valittaisiin toimikunta kehittämään asiaa edelleen.

Lautakunta jakoi helmikuun 14 p:nä kaupunginkellarissa ansiomerkkejä 40, 30, 25 ja 20 vuoden palveluksesta kaupunginorkesterin jäsenille kaupunginjohtaja Railon, musiikkilautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten sekä kaupunginorkesterin intendentin ja taloudenhoitajan läsnäollessa.

Kaupunginorkesteri

Kansliahenkilökunta. Orkesterin intendenttinä toimi filosofian maisteri N.-E. Ringbom ja taloudenhoitajana neiti D. Nordblom sekä kirjastonhoitajana filosofian maisteri V. Helasvuo. Intendentti Ringbom nautti palkatonta virkalomaa helmikuun 16 p:stä toukokuun 15 p:ään, jonka aikana hänen sijaisenaan toimi kirjastonhoitaja Helasvuo ja tämän sijaisena taas toimi sanottuna aikana filosofian maisteri T. Örlund. Taloudenhoitaja Nordblom nautti sairauslomaa tammikuun 9 p:stä huhtikuun 1 p:ään, jolloin hänen sijaisenaan toimi eläkkeellä oleva entinen taloudenhoitaja, rouva E. Zilliacus.

Orkesterihenkilökunta. V. 1950 toimi kaupunginorkesterin johtajana edelleenkin kapellimestari M. I. Similä, joka v. 1945 valittiin virkaan viisi-vuotiskaudeksi. Kokouksessaan toukokuun 22 p:nä musiikkilautakunta päätti ehdottaa kaupunginhallitukselle, että kaupunginorkesterin johtajan virka jätettäisiin avoimeksi ja täyttämättä kevätkaudeksi 1951, ja että näin säästynyt johtajan palkka käytettäisiin vierailujohtajien palkkaamiseen tänä aikana. Kokouksessaan joulukuun 28 p:nä kaupunginhallitus päätti, liittyen musiikkilautakunnan kokouksissaan marraskuun 6 p:nä ja joulukuun 18 p:nä tekemiin esityksiin, nimittää kaupunginorkesterin johtajaksi kesäkuun 1 p:stä 1951 toukokuun 31 p:ään 1952 kapellimestari T. Hannikaisen.

Kaupunginorkesterin konserttimestarina toimi v. 1950 edelleen viulutaiteilija N. Levin. Soittajia oli kertomusvuonna 75.

Kaupunginorkesterin valtuuskunta. Orkesterin jäsenet valitsivat keskuudestaan orkesterin valtuuskunnan jäseniksi soittokaudeksi 1950/51 A. Viljavan, joka toimi puheenjohtajana, sekä N. Levinin ja E. Linnalan. Varajäseniksi valittiin E. Taimela ja E. Rautasuo.

Orkesterin järjestysmiehenä toimi edelleen A. Karsti.

Kaupunginorkesterin toiminta. Vuoden aikana annettiin kaksikymmentäkuusi varsinaista sinfoniakonserttia, joista kapellimestari Martti Similä johti 13, Albert Wolff 2, Jussi Jalas 2, Tauno Hannikainen 2, Nikolai Malko, Igor Markevitch, Hilding Rosenberg, Sixten Ehrling, Heinz Freudenthal, Issay Dobrowen ja Leo Funtek kukin yhden. Lisäksi annettiin kevätkaudella 6 kansansinfoniakonserttia ja 8 kansankonserttia. Kansansinfoniakonsertteja johti kapellimestarit Albert Wolff, Nikolai Malko, Igor Markevitch, Bengt Carlson, Arvo Airaksinen ja Leo Funtek. Kansankonsertteja johti Martti Similä 5 sekä kapellimestarit Matti Visapää, Nikolai van der Pals ja Jussi Jalas kukin yhden. Koululaiskonsertteja pidettiin 10, viisi kevät- ja viisi syyskaudella.

Syksystä alkaen pidettiin sunnuntaikonsertit kolmena sarjana, jotka koululaiskonserttien lisäksi jakautuivat matineoihin ja opiskelijakonsertteihin. Matineoista, yhteensä 5, johti kapellimestari Similä 2, Issay Dobrowen ja Jussi Jalas kumpikin yhden. Yksi pidettiin Pohjoismaisten musiikkipäivien suomalaisena konserttina, jonka johtivat ohjelman säveltäjät Nils-Eric Fougstedt, Nils-Eric Ringbom, Sulho Ranta, Tauno Pylkkänen ja Kalervo Tuukkanen. Opiskelijakonserteista, yhteensä 5, johti Martti Similä 3, Heinz Freudenthal yhden ja Jussi Jalas yhden.

Edellisten lisäksi pidettiin kaksi ylimääräistä konserttia, kesäkuun 6 p:nä Georg

Schnéevoigt-muistokonsertti ja toukokuun 1 p:nä vappumatinea. Molemmat johti kapellimestari Martti Similä.

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset: a) kotimaisia sävellyksiä: Ikonen: Sinfonia II; Klami: Alkusoitto näytelmästä Nummisuutarit; Madetoja: Tanssinäky, Huvinäytelmä-alkusoitto; Merikanto, A: Pan; Orlando: Sinfonia V; Palmgren: Pianokonsertto IV (Huhtikuu); Pylkkänen: Ultima Thule; Raitio: Kuutamo Jupiterissa; Ringbom: Sinfonia III; Sibelius: Sinfoniat I—VII, Tapiola, Pohjolan tytär, Luonnotar, Öinen ratsastus ja Auringonnousu; Sonninen: Sinfonisia tuokioita.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Bach: Brandenburgilainen konsertto n:o 3, Die Kunst der Fuge, Chaconne, Passacaglia c-molli ja Kantaatti n:o 189; Bartok: Pianokonsertto III; Beethoven: Alkusoitto Leonore III, Sinfonia III, VI, VII ja VIII, Pianokonsertot I, III ja IV, Viulukonsertto; Bizet: Sinfonia; Brahms: Sinfoniat I ja IV sekä Akateeminen juhla-alkusoitto; Blomdahl: Pastoraalisarja; Britten: Serenaadi; Caplet: Epiphanie; Carpenter: Carmel-alkusoitto; Chausson: Poeme de l'Amour et de la Mer; Haydn: Viulukonsertto C-duuri; Hindemith: Trauermusik; Jaques-Dalcroze: Alkusoitto Janine; Koch: Triptyk; Kodály: Sarja näytelmästä Háry János; Lalo: Espanjalainen sinfonia; Larsson: Musiikkia orkesterille; Martin: Petite symphonie concertante; Messiaen: L'Ascension; Mendelssohn: Sinfonia IV; Mozart: Pianokonsertto n:o 24, Viulukonsertto I (Adelaide); Otterloo: Sinfonietta puhaltimille; Paulson: Sinfonia V; Pergament: Sarja Juutalaisesta laulusta; Prokofjev: Sarja n:o 2 baletista Romeo ja Julia, Viulukonsertto I; Purcell: Sarja jousiorkesterille; Ravel: Pianokonsertto G-duuri, Pianokonsertto vasemmalle kädelle, Bolero; Rimski-Korsakov: Sarja oopperasta Kultainen kukko; Rosenberg: Sinfonia III; Schuman: Pianokonsertto; Strauss: Tod und Verklärung, Till Eulenspiegels lustige Streiche; Stravinski: Pulcinella, Sinfonia I; Tshaikovski: Sinfonia II, Rokokoomuunnelmia, Romeo ja Julia, Viulukonsertto; Walton: Alttoviulukonsertto; Weber: Oberon-alkusoitto; Villa-Lobos: Descobrimento do Brasil, sarja I; Wolff: Sinfonia.

Vuoden aikana kaupunginorkesteri avusti 149 oopperanäytännössä ja 10 konsertti- ja juhlatilaisuudessa, joista erityisesti mainittakoon valtioneuvoston järjestämä Jean Sibeliuksen 85-vuotisjuhlakonsertti joulukuun 12 p:nä. Sitä paitsi orkesteri esiintyi Stadionilla pidetyssä Helsingin kaupungin 400-vuotisjuhlassa ja juhlien päättäjäiskonsertissa yliopiston juhlasalissa.

Sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 13 733 henkilöä eli keskimäärin 528 henkilöä konserttia kohden, sunnuntaikonserteissa 14 096 henkilöä eli 470 konserttia kohden ja kahdessa ylimääräisessä konsertissa 911 henkilöä. Konserttiyleisön kokonaismäärä oli siis 28 740 henkilöä. Suurimman yleisömenestyksen saavuttivat koululaiskonsertit, joissa keskimäärin kävi 720 henkilöä konserttia kohden.

Kaupunginorkesterin konserttien radiointi jatkui pääasiassa samassa laajuudessa kuin ennenkin ja Yleisradio oy:n ja lautakunnan välinen sopimus jatkui samanlaisena kuin v:n 1949 aikana.

Suomalaisen oopperan ja lautakunnan välinen sopimus jatkui niinikään samanlaisena kuin v:n 1949 aikana.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijäoikeustoimisto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin sopimus tekijäpalkkioista aivan vastaavalla tavalla kuin edellisenä vuonna.

Konserttiohjelmien julkaisuoikeuden oli lautakunta aikoinaan päättänyt antaa oopperalaulaja Sulo Räikköselle 40 000 mk:n vuotuista maksua vastaan, ohjelmahinnan ollessa 10 mk ja tämän sopimuksen nojalla on Räikkönen kevätkaudella julkaissut nämä ohjelmat edelläsanotuin ehdoin. Uudella sopimuksella Räikkösen kanssa lautakunta kuitenkin sopi siitä, että Räikkönen syyskuun 1 p:stä lukien sai julkaista nämä ohjelmat 100 000 mk:n vuotuisesta maksusta. Samalla määrättiin kaikkien ohjelmien hinnaksi 20 mk.

Konserttien ohjelmaselostukset. Kuten edellisinäkin vuosina huolehti kaupunginorkesterin intendentti lautakunnan päätöksen mukaisesti v. 1950 sinfonia- ja sunnuntaikonserttien ohjelmia sekä niiden säveltäjien henkilöllisyyttä ja esitettäviä sävellyksiä koskevista selostuksista. Nämä selostukset ovat olleet liitettyinä käsiohjelmiin painettuina lisälehtinä.

Orkesterin luovuttaminen hyväntekeväisyyskonsertteihin. Musiikkilautakunnan esityksestä kaupunginhallitus suostui luovuttamaan kaupunginorkesterin maksutta hyväntekeväisyystarkoituksiin.

Konserttien lippujen hinnat. Sinfoniakonserttien lippujen hinnat olivat kevätkaudella 200, 150 ja 100 mk sekä tavallisten sunnuntaikonserttien lippujen hinnat 50 mk ja erikoistapauksissa 75 mk. Sinfoniakonsertit olivat järjestettyinä yhtenä tilaussarjana, jolloin myönnettiin 10 % alennus. Lautakunta korotti kuitenkin syyskuun 1 p:stä lukien hintoja siten, että sinfoniakonserttien liput maksoivat 250, 200 ja 150 mk, kansankonserttien liput 75 mk, koululaiskonserttien sarjaliput 200 mk ja opiskelijakonserttien sarjaliput 250 mk. Sunnuntaisin annettiin nimittäin, paitsi tavallisia kansansinfonia- ja kansankonsertteja, myös niiden asemasta koululais- ja opiskelijakonsertteja, joissa toimi eri maksusta ohjelman selostajia, jotka esittivät asiansa sekä suomen- että ruotsinkielellä.

Menot ja tulot

Menoja oli kaikkiaan 38 274 441 mk jakaantuen seuraaviin eriin:

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—), mk
Musiikkilautakunta ja kanslia	1 679 458	1 724 029	— 44 571
Kaupunginorkesteri:			
Sääntöpalkkaiset virat	30 507 945	30 507 945	
Palkat	73 500	73 500	
Konserttikustannukset	3 245 923	3 245 923	
Muut kulut	874 000	977 914	— 103 914
Sunnuntaityökorvaukset	1 740 000	1 745 130	— 5 130
Yhteensä	38 120 826	38 274 441	— 153 615

Tuloja kertyi 8 343 440 mk, josta 1 500 000 valtionapua.

Ulkoilmakonsertit

Talousarvion tarjoamin määrärahoin järjestettiin ulkoilmakonsertteja eri puolella kaupunkia. Näistä konserteista huolehtivat Helsingin torvisoittokunta, Helsingin työväenyhdistyksen soittokunta, Viipurin työväen soittajat, Pääkaupungin karjalaisten soittokunta, Käpylän urheilijain soittokunta, Helsingin työväenyhdistyksen sekakuoro, Helsingin työväen mieskuoro ja Suomen laulajain ja soittajain liittoon kuuluvat kuorot.

34. Yleiset työt

Kaupungin yleisten töiden lautakunnan v:lta 1950 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Yleisten töiden lautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1950 puheenjohtajana liikennemestari V. Laitinen, varapuheenjohtajana yli-insinööri H. Backman sekä jäseninä toimitsija U. Hakalo, vuorineuvos A. Liljeberg, pankinjohtaja H. Paloheimo marraskuun 28 p:ään 1950 saakka, minkä jälkeen hänen tilalleen tuli filosofian maisteri A. Linko, viilaaja V. Vanhanen, johtaja F. Sundqvist, johtaja J. Vuortama ja yliarkkitehti M. Välikangas. Kaupunginhallituksen edustajaksi oli määrätty kaupungin teknillinen johtaja diplomi-insinööri R. Granqvist. Lautakunnan sihteerinä toimi varatuomari R. Parviainen.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 48 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1 641 asiaa. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 655.

Lautakunta teki v:n 1950 aikana seuraavat lopulliset päätökset, joihin ei kuitenkaan ole sisällytetty henkilökuntaa koskevia päätöksiä.

Lopulliset päätökset. Varapuheenjohtajaksi v:ksi 1950 valittiin [1]) yli-insinööri H. Backman, lautakunnan kokoukset pidettiin v. 1950 maanantaisin alkaen klo 16.00 ja lautakunnan pöytäkirjat pidettiin kunnallislain määräysten perusteella yleisesti nähtävinä kokousta seuraavan viikon tiistaina [2]), kaupungininsinööri A. Linnavuori oikeutettiin v:n 1950 aikana hyväksymään yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston puolesta laskuja ja muita niihin verrattavia asiakirjoja sekä mainitussa suhteessa määräämään katurakennuspäällikkö Starckin ja apulaiskaturakennuspäällikkö Virtasen varamiehekseen [3]), lautakunta päätti asettaa teknillisen jaoston, johon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman sekä jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja insinööri A. W. Liljeberg, tutkimaan syväjäädyttämön ensimmäisen rakennusvaiheen rakennusohjelmaa [4]), hyväksyttiin huokein eli Oy. Renlund Ab:n 978 000 mk:aan päättyvä tarjous Salmisaaren voimalaitoksen koneasemarakennuksen ikkunalasien hankinnasta [5]), vt. kaupunginarkkitehti valtuutettiin yhdessä Kivelän sairaala-alueen piirustuskilpailun palkintolautakunnan kanssa ryhtymään toimenpiteisiin piirustuskilpailun julistamiseksi ja loppuunsaattamiseksi [6]), hyväksyttiin varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset joulukuussa 1949 [7]), valittiin työnantajan edustajiksi Toukolan korjauspajan tuotantokomiteaan lautakunnan puheenjohtaja V. Laitinen, kaupungininsinööri A. Linnavuori ja korjauspajainsinööri P. K. Lappalainen sekä heidän henkilökohtaisiksi varamiehikseen yllämainitussa järjestyksessä lautakunnan jäsen U. Hakalo, katurakennuspäällikkö W. Starck ja apulaisvarastopäällikkö P. Spets [8]), puhtaanapito-osaston korjaamon tuotantokomiteaan työnantajan edustajiksi v:ksi 1950 valittiin varsinaisiksi jäseniksi lautakun-

---

[1]) Yl.t.lk. 16 p. tammik. 44 §. — [2]) S:n 16 p. tammik. 45 §. — [3]) S:n 16 p. tammik. 46 §. — [4]) S:n 16 p. tammik. 52 §. — [5]) S:n 16 p. tammik. 53 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 55 §. — [7]) S:n 16 p. tammik. 58 §. — [8]) S:n 16 p. tammik. 62 §.

nan jäsen V. Vanhanen ja puhtaanapitopäällikkö B. Ax sekä heidän henkilökohtaisiksi varamiehikseen yllämainitussa järjestyksessä lautakunnan jäsen F. Sundqvist ja apulaispuhtaanapitopäällikkö G. Andersson [1]), hyväksyttiin varasto-osaston toimenpide keskipakoispumpun vuokraamisesta Rakennustoimisto Arcus Oy:lle ja määrättiin vuokraksi 300 mk vuorokaudelta [2]), hyväksyttiin rakennustoimiston toimenpide asiasta, joka koski rakentamattomien tonttien ja eräiden muiden alueiden siistimisen suorittamista työttömyystöinä [3]), Hietalahden telakalle vuokratun höyrynostokurjen n:o 2 vuokra korotettiin helmikuun 16 p:stä 1950 lukien 1 000 mk:ksi 8 tunnin työvuorolta [4]), Oy. Mankala Ab:lle vuokratun kaivinkoneen vuokra korotettiin 3 000 mk:ksi vuorokaudelta helmikuun 16 p:stä 1950 lukien [5]), varasto-osastoa kehoitettiin puutavaran hankinnoissa toimimaan tavalla, joka on rakennustoimiston ja kaupungin kannalta edullisin ja kuten muissakin hankinnoissa on toimittava [6]), Helsingin rakennustoimiston konepajalaisten ammattiosaston ehdotus korjauspajan kiertävien konetarkastajien palkan korottamisesta yhdellä palkkaluokalla ei antanut aihetta toimenpiteisiin lautakunnan taholta [7]), asetettiin teknillinen jaosto yksityiskohtaisemmin tutkimaan Katajanokan kappaletavara-aseman pääpiirustuksia ja jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman sekä jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja insinööri A. W. Liljeberg [8]), asetettiin teknillinen jaosto, johon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman sekä jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja insinööri A. W. Liljeberg, yksityiskohtaisemmin tutkimaan talorakennusosaston laatimia piirustuksia Ryttylän koulukotiin perustettavaa koulukotiosastoa varten [9]), Suomen Puhallintehdas Oy:n tarjous hyväksyttiin uimastadionin puku- ja pesuosastojen tuuletus- ja lämmityslaitteiden hankinnasta, minkä tarjouksen yhteishinta oli 755 000 mk [10]), Epilän Konepaja Oy:n tarjous Vuota- ja Öljymakasiinin kolmen hissin hankinnasta hyväksyttiin, jolloin kokonaishinta hisseistä, joiden nopeus on n. 0.25 m/sek. oli 5 219 500 mk, kehoittaen kuitenkin talorakennusosastoa mainitulta toiminimeltä hankkimaan hissejä, joiden nopeus oli 0.4 m/sek. ja joiden lisähinta kappaleelta oli 5 000 mk ilman liikevaihtoveroa [11]), Kolho Oy:n tekemä 1 177 012 mk:aan päättyvä tarjous desinfioimislaitoksen ovien ja ikkunoiden hankinnasta hyväksyttiin [12]), pääkirjaston lasten lainaussalin ja korjaustöiden vaatima suunnittelutyö uskottiin arkkitehti T. Salmio-Toiviaiselle tavanmukaista arkkitehtipalkkiota vastaan, mikä palkkio maksettaisiin ulkopuolisille suunnittelijoille varatusta määrärahasta [13]), hyväksyttiin varasto-osaston maanviljelijä O. Rajaojan kanssa sopima kauppa 6 590 paalutukin ostamisesta 13 157 900 mk:n hinnasta [14]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan 14 000 kpl ratapölkkyjä Suomen Ratapölkkykonttori Oy:ltä 3 375 000 mk:n hinnasta [15]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan halkotoimistolta hirsiä 30 000 jm 7×6″ à 89 mk ja n. 5 000 jm 8″×16 cm à 105 mk sekä n. 6 000 jm 6×5″, mikäli halkotoimisto alentaa sen hintaa riittävästi. Päinvastaisessa tapauksessa tämä laji oikeutettiin tilaamaan muualta [16]), varasto-osasto oikeutettiin ostamaan Pilpalan Saha Oy:ltä 2 000 jm 9×9″ pelkkaa hintaan 33 500 mk/std ja 3 500 jm 10×10 pelkkaa hintaan 34 265 mk/std [17]), hyväksyttiin varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset tammikuussa 1950 [18]), korotettiin lippujen vuokra ensimmäiseltä päivältä 150 mk:ksi ja seuraavilta päiviltä 75 mk:ksi sekä pitempien lipputankojen vuokra ensimmäiseltä päivältä 30 mk:ksi ja seuraavilta päiviltä 15 mk:ksi sekä lyhyempien lipputankojen vuokra ensimmäiseltä päivältä 20 mk:ksi ja seuraavilta päiviltä 10 mk:ksi [19]), varasto-osasto oikeutettiin ostamaan kuluvan vuoden aikana toimitettavaksi 1 500 000 kpl punaisia ja puoliraskaita muuritiiliä sekä 300 000 kpl väliseinä- eli sahajauhotiiliä tarjotuilla halvemmilla hinnoilla, varasto-osastoa kehoitettiin vielä ko. hankinnoissa pyrkimään taloudellisesti mahdollisimman edulliseen tulokseen [20]), varasto-osasto oikeutettiin viipymättä ostamaan Puutalo Oy:ltä 4 kpl työmaakojuja hintaan 197 000 mk kpl v.v. Turussa [21]), toiminimi Oy. Lappalaisen tekemä 1 875 000 mk:aan päättyvä tarjous Maunulan kansakoulun maalaustöistä hyväksyttiin [22]), katurakennusosasto oikeutettiin ostamaan Teollisuustiili Oy:n välityksellä 2 140 kpl ø 12″ ja 170 kpl

[1]) Yl.t.lk. 16 p. tammik. 63 §. — [2]) S:n 16 p. tammik. 66 §. — [3]) S:n 16 p. tammik. 72 §. — [4]) S:n 23 p. tammik. 109 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 110 §. — [6]) S:n 23 p. tammik. 112 §. — [7]) S:n 23 p. tammik. 114 §. — [8]) S:n 23 p. tammik. 128 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 154 §. — [10]) S:n 30 p. tammik. 157 §. — [11]) S:n 30 p. tammik. 158 §. — [12]) S:n 30 p. tammik. 159 §. — [13]) S:n 30 p. tammik. 172 §. — [14]) S:n 6 p. helmik. 198 §. — [15]) S:n 6 p. helmik. 199 §. — [16]) S:n 6 p. helmik. 100 §. — [17]) S:n 6 p. helmik. 201 §. — [18]) S:n 13 p. helmik. 226 §. — [19]) S:n 13 p. helmik. 227 §. — [20]) S:n 23 p. helmik. 228 §. — [21]) S:n 13 p. helmik. 229 §. — [22]) S:n 13 p. helmik. 236 §.

ø 15″ lasitettuja saviputkia hintaan 2 043 700 mk ilman liikevaihtoveroa vapaasti tullattuna Helsingissä [1]), arkkitehti E. Lindroosin tehtäväksi annettiin laatia Pukinmäen uuden kansakoulun piirustukset arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan [2]), talorakennusosasto oikeutettiin tilaamaan korjauspajan matalapainekattila ja lauhdeveden eroittimet [3]), asetettiin kolmihenkinen jaosto tarkemmin tutkimaan kunnalliskodin vanhainkotiosastojen uusia luonnospiirustuksia ja puheenjohtajaksi valittiin yli-insinööri H. Backman ja jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja vuorineuvos A. W. Liljeberg [4]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Lokomolta keskusmurskaamoa varten tarvittavat laitteet hintaan 7 900 000 mk ilman liikevaihtoveroa sekä näihin tarvittavat, tarjoukseen sisältymättömät sähkömoottorit Oy. Strömberg Ab:ltä [5]), varasto-osasto oikeutettiin ostamaan Suomen Auto Oy:ltä 6 hengen Ford Custom henkilövaunu ja käyttämään tarkoitukseen 750 000 mk tililtä 12 Pl. VI. 3. [6]), varasto-osasto oikeutettiin ostamaan Ab. Julius Tallberg Oy:ltä 5 kpl Atlas merkkistä ilmapuristajaa, malli VF-3 VE, 466 700 mk:n hinnasta kpl ja tilaamaan korjauspajalta ilmapuristajiin alustat koneineen sekä koneiden asennustyön 130 000 mk:n hintaan kpl [7]), Meilahden kansakoulun luonnospiirustuksia tarkemmin tutkimaan asetettiin teknillinen jaosto ja jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman ja jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas sekä vuorineuvos A. W. Liljeberg [8]), Tervalammen alkoholistihuoltolan pääpiirustuksia yksityiskohtaisemmin tutkimaan päätettiin asettaa teknillinen jaosto, johon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman ja jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja vuorineuvos A. W. Liljeberg [9]), Kone Oy:n tekemä 1 472 650 mk:aan päättyvä tarjous neljän ruokahissin hankkimisesta Marian sairaalan osastoja ja keittiötä varten hyväksyttiin [10]), Kone Oy:n tekemä 317 300 mk:aan päättyvä tarjous ruokahissin hankkimisesta Kivelän sairaalan X osastoa varten hyväksyttiin [11]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset helmikuussa 1950 hyväksyttiin [12]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Kontino Ab:ltä n. 1 110 tonnia betonirautaa sen tarjoamilla hinnoilla ja toimitusehdoilla Belgiasta nousten hankinnan määrä n. 17 598 354 mk:aan fob Antwerpen [13]), lautakunta, muuttaen helmikuun 27 p:nä 1950 tekemäänsä päätöstä, oikeutti varasto-osaston ostamaan Ab. Julius Tallberg Oy:ltä 5 kpl Atlas merkkisiä siirrettäviä, mallia VF-3VE olevia ilmapuristajia sähkömoottoreineen 917 030 mk:n hinnasta kpl vapaasti Siurossa liikevaihtoveroineen [14]), arkkitehtitoimistolle Cedercreutz & Railo päätettiin antaa kulkutautisairaalan alueelle rakennettavan uuden lastensairaalan luonnosten teko arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan [15]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Lokomo Oy:ltä yksi moottoritiehöylä Lokomo-Teräskarhu 12 varusteineen 5 447 465 mk:n hinnasta vapaasti vaunussa Tampereella, hinta määriteltynä siten, että se edellyttää nykyistä hinta- ja palkkatasoa ja että hinta, mikäli näissä tapahtuu muutoksia, nousee vastaavasti, varasto-osasto oikeutettiin samalla suorittamaan Lokomo Oy:lle ennakkona konetta tilattaessa 1 300 000 mk [16]), varastopäällikkö M. Pulkkista kehoitettiin antamaan autonkuljettaja Nyströmille varoitus kaupungin auton luvattomasta käyttämisestä, sen johdosta, että Å. N. T. Nyström luvattomasti syyskuun 18 p:nä 1949 käytti korjauspajan hallinnassa olevaa pakettiautoa n:o A-10 231 [17]), katurakennusosasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Yleiseltä Insinööritoimistolta 2 200 kpl 6″×8″ ilmanhajoittajalevyjä yhteishintaan 1 269 500 mk liikevaihtoveroineen vapaasti Helsingissä sekä 295 kpl kuusiosaisia, 20 kpl viisiosaisia ja 30 kpl neljäosaisia valurautaisia laatikoita valmiiksi koneistettuna yhteishintaan 419 275 mk ynnä liikevaihtovero [18]), Pihlajatie 32:een rakennettavan lastentalon luonnospiirustusten yksityiskohtaisempi tarkastelu päätettiin jättää teknillisen jaoston tehtäväksi, mihin jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman sekä jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja vuorineuvos A. W. Liljeberg [19]), varasto-osasto oikeutettiin ostamaan A. Ahlström Oy:n Karhulan tehtailta Symons 22″ kartiomurskainen Intermediate 1 110 000 mk:n hinnasta cif Helsinki [20]), professori H. Ekelundille päätettiin antaa kortteleihin n:o 698 ja 701 rakennettavan uuden poikien ammattikoulu-

[1]) Yl.t.lk. 13 p. helmik. 241 §. — [2]) S:n 13 p. helmik. 247 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 248 §. — [4]) S:n 20 p. helmik. 271 §. — [5]) S:n 20 p. helmik. 278 §. — [6]) S:n 27 p. helmik. 309 §. — [7]) S:n 27 §. helmik. 311 §. — [8]) S:n 27 p. helmik. 319 §. — [9]) S:n 6 p. maalisk. 337 §. — [10]) S:n 6 p. maalisk. 344 §. — [11]) S:n 6 p. maalisk. 345 §. — [12]) S:n 6 p. maalisk. 351 §. — [13]) S:n 6 p. maalisk. 353 §. — [14]) S:n 6 p. maalisk. 367 §. — [15]) S:n 6 p. maalisk. 369 §. — [16]) S:n 13 p. maalisk. 399 §. — [17]) S:n 13 p. maalisk. 400 §. — [18]) S:n 13 p. maalisk. 401 §. — [19]) S:n 13 p. maalisk. 404 §. — [20]) S:n 20 p. maalisk. 436 §.

talon luonnosten laatiminen arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan [1]), Oy. Instrumentariumin antama 709 000 mk:aan päättyvä tarjous liikevaihtoveroineen Malmin sairaalan keittiölaitteista hyväksyttiin [2]), varasto-osasto oikeutettiin insinööritoimisto K. Jokelalta ostamaan Toukolan korjauspajaa varten yksi Martin DL 500 tyyppinen pikasorvi 3 180 045 $:n hintaan fob Hampuri [3]), varasto-osastolla maaliskuun 24 p:nä 1950 pidetyn kahvitilaisuuden kustannusten peittämiseksi lautakunta myönsi käyttövaroistaan tililtä 12 Pl.X.2 1 773 mk [4]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Keskusosuusliike Hankkijalta 120 tonnia ranskalaista kalsiumkloridia hintaan 23: 40 Rfr per kg fob ranskalaisessa satamassa [5]), Colombian Kahvi Oy:n anomus saada lainata 9 m:n paalujuntta, jonka luodinpaino olisi n. 800—1 000 kg hylättiin [6]), varasto-osasto oikeutettiin myymään toimistoapulaiselle H. Luukkaselle kalustoluettelosta poistettu pöytä 500 mk:n hinnasta [7]), varasto-osastoa kehoitettiin tarjoamaan osastolla olevia poistettuja moottoreita myytäväksi ja varaamaan insinööri Lappalaiselle etuoikeuden Penta-moottorin n:o 12 477 ostoon, mikäli muiden tarjoukset eivät ole korkeampia [8]), varasto-osasto oikeutettiin myymään sepänapulaiselle E. Laristolle kalustoluettelosta poistettu Graham merkkinen henkilöauto 40 000 mk:n hinnasta [9]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan Finlands svenska folkdansring-nimiselle yhdistykselle kesäkuun 29 p:stä elokuun 17 p:ään 1950 2/5 tanssilavasta 280 mk:n vuokrasta käyttövuorokaudelta, minkä lisäksi yhdistyksen oli maksettava kuljetuskulut laskun mukaan ja oli yhdistys velvollinen luovuttamaan vuokraamansa osan lavasta kaupungin käyttöön, jos kaupunki sitä vuokra-aikana muuhun tarkoitukseen tarvitsee [10]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset maaliskuussa 1950 hyväksyttiin [11]), Oy. Metalliteoksen tekemä 2 730 000 mk:aan päättyvä tarjous elintarvikekeskuksen keittopatoja varten, joka tarkoitti hankintaa asennuksineen, mutta ilman liikevaihtoveroa ja varsinaisia rakennustöitä ja jossa edellytetään, etteivät työpalkat ja raaka-aineet toimitusaikana kohoa yli 10 % hyväksyttiin [12]), Oy. Mercantile Ab:n tekemä 921 591 mk:aan päättyvä tarjous liikevaihtoveroineen rakenteilla olevan voimalaitoksen turbiinisalin tuuletuksen järjestämiseksi hyväksyttiin [13]), A. Kaipaisen maalausliikkeen tekemä 3 077 000 mk:aan päättyvä tarjous Snellmaninkadun kansakoulun maalaustöistä hyväksyttiin [14]), katurakennusosasto oikeutettiin hankkimaan v. 1950 Oy. Colas Ab:ltä, Asfaltti Oy. Lemminkäiseltä, Oy. Ikopal Ab:ltä ja Rakennus Oy. Cultorilta tarvitsemansa bitumiemulsion hintaan 15: 25 kilolta siinä laajuudessa kuin osaston tarve, tehtaiden toimituskyky ja bitumiemulsion laadun tarkkailussa saatavat kokemukset kulloinkin antavat aihetta [15]), 3-henkinen jaosto, johon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman ja jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja vuorineuvos A. W. Liljeberg, asetettiin yksityiskohtaisemmin tutkimaan Munkkiniemen ruotsinkielisen kansakoulun luonnospiirustuksia [16]), varasto-osasto oikeutettiin luovuttamaan Akademiska sångföreningen ja Helsingin ammatillinen paikallisjärjestö nimisille yhdistyksille esiintymislava ilman korvausta, mutta ehdolla, että yhdistysten oli suoritettava kuljetus- ja asentamiskustannukset, puoleksi kummankin [17]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Machinery Ab:ltä Flottman rotatio ilmapuristaja, malli OM 07, sähkömoottoreineen hintaan 2 290 $ pakkauksineen fob Hampuri [18]), varasto-osasto oikeutettiin myymään rakennustoimiston varastoissa oleva poistettu irtaimisto huutokaupalla tulevan toukokuun aikana osaston määräämänä päivänä [19]), kahvitilaisuuden järjestämistä varten puhtaanapito-osastolla huhtikuun 27 p:nä 1950 Kaupunkiliiton ansiomerkkien jaon johdosta myönnettin 1 020 mk tililtä 12 Pl.X.2 [20]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan Oy. Yleisradio Ab:lle yksi Fordson merkkinen traktori sekä määrättiin traktorin vuokraksi 750 mk vuorokaudelta [21]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset huhtikuussa 1950 hyväksyttiin [22]), katurakennusosasto oikeutettiin tilaamaan liitosalueella käytettävät erikoisemalivärillä maalattavat ja uunissa kovaksi poltettavat kadunnimikilvet hintaan 330 mk kpl liikevaihtoveroineen [23]), varasto-osasto oikeutettiin luovuttamaan kauppias M. Kuokkaselle 262 kpl irtaimistoluettelosta

[1]) Yl.t.lk. 27 p. maalisk. 453 §. — [2]) S:n 27 p. maalisk. 455 §. — [3]) S:n 27 p. maalisk. 460 §. — [4]) S:n 27 p. maalisk. 463 §. — [5]) S:n 3 p. huhtik. 488 §. — [6]) S:n 3 p. huhtik. 498 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 523 §. — [8]) S:n 17 p. huhtik. 524 §. — [9]) S:n 17 p. huhtik. 525 §. — [10]) S:n 17 p. huhtik. 526 §.— [11]) S:n 17 p. huhtik. 527 §. — [12]) S:n 17 p. huhtik. 531 §. — [13]) S:n 17 p. huhtik. 532 §. — [14]) S:n 17 p. huhtik. 535 §. — [15]) S:n 17 p. huhtik. 538 §. — [16]) S:n 17 p. huhtik. 543 §. — [17]) S:n 24 p. huhtik. 566 §. — [18]) S:n 24 p. huhtik. 567 §. — [19]) S:n 24 p. huhtik. 568 §. — [20]) S:n 24 p. huhtik. 587 §. — [21]) S:n 8 p. toukok. 613 §. — [22]) S:n 8 p. toukok. 614 §. — [23]) S:n 8 p. toukok. 632 §.

poistettuja lippuja, joiden maksuksi Kuokkanen luovuttaa varasto-osastolle 30 kpl uusia Suomen lippuja n:o 2 [1]), varasto-osasto oikeutettiin Toukolan korjauspajalta tilaamaan Erottajan kalliosuojan sisäänkäytävän uudet rakenteet 2 520 000 mk:n hinnasta, joka yhteistoiminnassa Masalin ja Kumppanit Oy:n kanssa suorittaa hankinnan [2]), herra A. Mantilan anomus saada ostaa rakennustoimiston irtaimistoluettelosta poistetut 5 kpl kuorma-autoja yhteensä 55 000 mk:n hinnasta hylättiin [3]), rakennustoimisto Parru Oy:lle päätettiin vuokrata yksi käsikäyttöinen nosturi 400 mk:n suuruisesta vuorokausivuokrasta [4]), teurastamon sikalan laajentamiseen tarvittavat piirustukset päätettiin tilata arkkitehti B. Liljequistiltä arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan [5]), Eteläsataman matkustajapaviljongin luonnospiirustukset päätettiin jättää yksityiskohtaista tarkastelua varten teknillisen jaoston tehtäväksi, mihin jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman ja jäseniksi vuorineuvos A. W. Liljeberg ja yliarkkitehti M. Välikangas [6]), Lasten päiville kesän ajaksi luovutettiin korvauksetta 60 kpl puistonpenkkejä ehdolla, että Lasten päivät maalauttavat ne omalla kustannuksellaan ja mikäli mahdollista käyttämällä samaa väriä, millä kaupungin penkit on maalattu [7]), Oy. Putkisto Ab:n tekemä 1 282 000 mk:aan päättyvä tarjous höyrykattilan hankkimisesta kaupungintalon lämpökeskukseen hyväksyttiin [8]), Pohjoismaiden taideliiton Suomen osastolle myönnettiin alennusta liputuskustannuksista maaliskuun 25 p:n ja huhtikuun 23 p:n 1950 väliseksi ajaksi 16 740 mk, jolloin liitto joutuisi maksamaan liputuksesta kaikkiaan 25 401 mk [9]), rakennustoimiston koneista, punnituskone Berg 8 231 ja kartoituskone Breithaupt 7 478, jotka olivat kadonneet kaupunkimittausosastolta, päätettiin olla perimättä vuokraa [10]), katurakennusosasto oikeutettiin tilaamaan Asfaltti Oy. Lemminkäiseltä Eläintarhantien pohjoispuolen päällystyksen toiminimen toukokuun 4 p:nä 1950 tekemän tarjouksen mukaisin hinnoin ja ehdoin [11]), puhtaanapito-osasto oikeutettiin irtisanomaan puhtaanapitosopimukset kesäkuun 30 p:stä 1950 lukien [12]), Metalliteho Oy:n tekemä, 52 750 mk:aan päättyvä tarjous Katajanokan vuota- ja öljyvarastorakennuksen sekä tavara-aseman nosto-ovien hankinnasta hyväksyttiin [13]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset toukokuussa 1950 hyväksyttiin [14]), katurakennusosasto oikeutettiin antamaan päällystys- ja korjaustöitä eri liikkeiden suoritettavaksi sen mukaan, mikä kulloinkin on kaupungin edun mukaista [15]), kaupungininsinööri A. Linnavuoren hautajaistilaisuudessa kesäkuun 6 p:nä 1950 päätettiin laskea lautakunnan puolesta lautakunnan käyttövaroilla hankittava seppele [16]), uusien Meilahden kansakoulun luonnospiirustusten yksityiskohtaisempi tutkimus päätettiin siirtää teknillisen jaoston suoritettavaksi, mihin jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman sekä jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja vuorineuvos A. W. Liljeberg [17]), lounaan tarjoamisesta hotelli Tornissa toukokuun 23 p:nä 1950 Aarhusin katurakennusinsinöörille Jensenille aiheutuneiden kustannusten peittämiseksi päätettiin osoittaa 1 171 mk käyttövaroista [18]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan sähkölaitokselle yksi työmaaruokalakoju kesä—syyskuun ajaksi sekä määrättiin vuokraksi 200 mk vrk:lta [19]), rakennustoimisto B. Svedlin Oy:n anomus saada vuokrata 3 kpl paaluranoja koneistoineen 2 kuukauden ajaksi hylättiin [20]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan urheilu- ja retkeilytoimistolle 200 m lumisäleaitaa kesäkuun 22 p:n ja kesäkuun 25 p:n väliseksi ajaksi ja määrättiin vuokraksi 2 mk juoksumetriltä vuorokaudessa, minkä lisäksi kuljetuskustannukset päätettiin veloittaa laskun mukaan, mikäli kuljetus tapahtuu varasto-osaston autoilla [21]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan Tervalammen työlaitokselle yksi 225 l:n betoninsekoittaja ilman voimakonetta ja määrättiin vuokraksi 250 mk vuorokaudelta [22]), varasto-osasto oikeutettiin myymään vaununkorjaaja O. Leinolle yksi kirjoista poistettu tervakoneen moottori 1 000 mk:n hinnasta [23]), Oy. Masalin ja Kumpp. kesäkuun 16 p:nä 1950 tekemä 1 239 000 mk:aan päättyvä tarjous tarkemmin ilmoitetuin ehdoin hyväksyttiin [24]), Helsinkiin heinäkuun 11 p:nä 1950 Tukholmasta saapuvalle katurakennuspäällikkö D. Angerille päätettiin osoittaa vieraanvaraisuutta lounaan tai päivällisen muodossa, minkä

---

[1]) Yl.t.lk. 8 p. toukok. 635 §. — [2]) S:n 8 p. toukok. 641 §. — [3]) S:n 15 p. toukok. 671 §.— [4]) S:n 15 p. toukok. 673 §. — [5]) S:n 15 p. toukok. 683 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 684 §. — [7]) S:n 22 p. toukok. 704 §. — [8]) S:n 22 p. toukok. 708 §. — [9]) S:n 22 p. toukok. 710 §. — [10]) S:n 22 p. toukok. 711 §. — [11]) S:n 22 p. toukok. 716 §. — [12]) S:n 30 p. toukok. 739 §. — [13]) S:n 31 p. toukok. 743 §. — [14]) S:n 5 p. kesäk. 753 §. — [15]) S:n 5 p. kesäk. 762 §. — [16]) S:n 5 p. kesäk. 768 §. — [17]) S:n 5 p. kesäk. 772 §. — [18]) S:n 5 p. kesäk. 774 §. — [19]) S:n 19 p. kesäk. 826 §. — [20]) S:n 19 p. kesäk. 827 §. — [21]) S:n 19 p. kesäk. 828 §. — [22]) S:n 3 p. heinäk. 853 §. — [23]) S:n 3 p. heinäk. 854 §. — [24]) S:n 3 p.heinäk. 859 §.

kustannukset suoritettiin lautakunnan käyttövaroista ja mistä aiheutuva lasku jätettiin lautakunnan puheenjohtajan hyväksyttäväksi [1]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset kesäkuussa 1950 hyväksyttiin [2]), Vesi- ja Lämpö Oy:n tekemä 2 410 000 mk:aan päättyvä tarjous keskuslämmitys-, ilmanvaihto- sekä vesi- ja viemärilaitteista Katajanokan tavara-aseman uudisrakennukseen hyväksyttiin [3]), katurakennusosasto oikeutettiin tekemään urakkasopimus Salaojitustyö Oy:n kanssa Töölön pallokentän salaojittamisesta hintaan 680 mk/jm mainitun yhtiön heinäkuun 12 p:nä 1950 päivätyssä tarjouksessa mainituin ehdoin [4]), Runkotyö Oy:n tekemä 26 900 000 mk:aan päättyvä tarjous Tervalammen työlaitoksen hoidokkirakennuksen rakennustöiden suorittamisesta urakalla hyväksyttiin [5]), Oy. Tektor Ab:n tekemä 52 900 000 mk:aan päättyvä tarjous Munkkiniemen ruotsalaisen kansakoulun rakentamisesta urakalla, mihin eivät kuulu vesi-, viemäri-, lämpö- eivätkä sähkötyöt, hyväksyttiin, lisäksi oikeutettiin talorakennusosasto allekirjoittamaan urakkasopimus [6]), Tervalammen työlaitoksen hoidokkirakennuksen rakennustyöt päätettiin antaa Oy. Tektor Ab:lle 29 650 000 mk:n urakkahinnasta ja oikeutettiin talorakennusosasto allekirjoittamaan urakkasopimus [7]), Normirakenne Oy:n tarjous sähkölaitoksen muuntajatornin rakentamisesta urakalla hyväksyttiin muulta osalta paitsi rakennuskohteen n:o 3 suhteen, jonka osalta talorakennusosastoa kehoitettiin neuvottelemaan mainitun toiminimen kanssa ja asian kiireellisyyden vuoksi hyväksymään tämän mahdollisesti tekemä tarjous, mikäli tämä rahamääräisesti oli samoissa rajoissa kuin toiminimen tarjoukset muulta osalta [8]), maalausliike W. Björkqvistin tekemä 4 155 000 mk:aan päättyvä tarjous Marian sairaalan oppilaskodin maalaustöistä hyväksyttiin [9]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Exim Ab:ltä 3 200 m² englantilaisia H. H. Robertson & Co:n valmistamia RPM-kattolevyjä hintaan £ 2 700 fob Liverpool ollen toimitusaika 10—12 viikkoa ja maksuehdot peruuttamattomana remburssina [10]), Kivelän sairaala-alueen suunnittelukilpailun palkkiot päätettiin vahvistaa [11]), Herttoniemen kansakoulun pääpiirustusten yksityiskohtaisempi tarkastelu päätettiin jättää teknillisen jaoston tehtäväksi, mihin jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman ja jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas sekä vuorineuvos A. W. Liljeberg [12]), kahden Herttoniemeen sijoitettavan kaksoismuuntamon rakennustyö päätettiin antaa Rakennustoimisto Thure Nybergin suoritettavaksi 1 835 000 mk:n urakkasummasta [13]), Maunulan kansakoulun pihan tasaustyöt päätettiin antaa rakennusliike Juho L. Aallon suoritettavaksi 2 960 000 mk:n hinnasta [14]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset heinäkuussa 1950 hyväksyttiin [15]), Oy. Algol Ab:n tekemä 11 785 461 mk:aan päättyvä tarjous betoniteräksen hankinnasta Olympiakylän rakennustöitä varten hyväksyttiin [16]), herra J. Leiqvistin anomus saada ostaa rakennustoimiston varastosta 2 kpl paalutukkeja hylättiin [17]), Helsingin kaupungin lastensairaalan luonnospiirustusten yksityiskohtainen tarkastelu päätettiin jättää teknillisen jaoston tehtäväksi, mihin jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman ja jäseniksi vuorineuvos A. W. Liljeberg ja yliarkkitehti M. Välikangas [18]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset elokuussa 1950 hyväksyttiin [19]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan Yhdistyneet Villatehtaat Oy:lle yksi kattila-auto 1 500 mk:n suuruisesta vuorokausivuokrasta n. 3 viikon ajaksi [20]), E. Lindroosin laatimat Pukinmäen kansakoulun luonnospiirustusten yksityiskohtainen tarkastelu päätettiin jättää teknillisen jaoston tehtäväksi, mihin jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman ja jäseniksi vuorineuvos A. W. Liljeberg ja yliarkkitehti M. Välikangas [21]), Vesi- ja Lämpö Oy:ltä päätettiin tilata lämmitys-, vesi- ja viemäri- sekä ilmanvaihtolaitteet Tervalammen työlaitoksen alkoholistihuoltolaan 4 565 000 mk:n hinnasta [22]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Ab. Julius Tallberg Oy:ltä 3 kpl 4.5 m³:n Atlas siirrettäviä ilmapuristajia mallia GF-3VE moottoreineen hintaan 923 300 mk kpl vapaana Linnavuoren asemalla liikevaihtoveroineen [23]), samana päivänä rakennustoimiston työmailla käyntiä varten liikennelaitokselta tilatun omnibussin vuokra päätettiin suorittaa lautakunnan käyttövaroista tililtä 12 Pl.

---

[1]) Yl.t.lk. 3 p. heinäk. 865 §. — [2]) S:n 17 p. heinäk. 889 §. — [3]) S:n 17 p. heinäk. 891 §. — [4]) S:n 17 p. heinäk. 896 §. — [5]) S:n 17 p. heinäk. 899 §. — [6]) S:n 31 p. heinäk. 920 §. — [7]) S:n 31 p. heinäk. 921 §. — [8]) S:n 31 p. heinäk. 922 §. — [9]) S:n 31 p. heinäk. 927 §. — [10]) S:n 31 p. heinäk. 929 §. — [11]) S:n 31 p. heinäk. 943 §. — [12]) S:n 14 p. elok. 961 §. — [13]) S:n 14 p. elok. 962 §. — [14]) S:n 14 p. elok. 963 §. — [15]) S:n 14 p. elok. 972 §. — [16]) S:n 28 p. elok. 1 020 §. — [17]) S:n 28 p. elok. 1 023 §. — [18]) S:n 4 p. syysk. 1 052 §. — [19]) S:n 4 p. syysk. 1 056 §. — [20]) S:n 4 p. syysk. 1 057 §. — [21]) S:n 4 p. syysk. 1 064 §. — [22]) S:n 11 p. syysk. 1 085 §. — [23]) S:n 11 p. syysk. 1 086 §.

X 2.[1]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Lokomo Oy:ltä Teräskarhu 12-merkkinen tiehöylä 4 400 000 mk:n hinnasta sekä siihen kuuluva repijä ja työntöterä kummatkin 325 000 mk:n hinnasta ja näiden säätölaitteet 158 000 mk:n hinnasta vapaasti vaunussa Tampereella ilman liikevaihtoveroa, ja jos raaka-ainehinnoissa ja palkkatasossa tapahtuu muutoksia, muuttuvat edellämainitut hinnat yhtä paljon kuin Tilastollisen päätoimiston laskema kotimarkkinateollisuustuotteiden tukkuhintaindeksi on muuttunut elokuun 30 p:n 1950 ja toimituspäivän välisenä aikana [2]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan Ab. Julius Tallberg Oy:lle yksi 350 l:n ja yksi 750 l:n Torno-Kaiser mallinen betoninsekoittaja ja määrätä vuokraksi ensiksimainitulta 200 mk ja viimeksimainitulta 500 mk vuorokaudelta [3]), Veljekset Lehtisen tekemä 1 710 000 mk:aan päättyvä tarjous kulkutautisairaalan rakennuksen n:o 5 maalaustöistä hyväksyttiin [4]), Oy. Vesijohtola Ab:ltä päätettiin tilata Munkkiniemen ruotsinkielisen kansakoulun keskuslämmitys-, ilmanvaihto-, vesi- ja viemärilaitteet 5 757 000 mk:n hinnasta [5]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan Suomen Messut Osuuskunnalle 2 kpl kasteluvaunuja suurmessujen ajaksi 500 mk:n vuorokausivuokrasta kappaleelta [6]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan Oy. Suomen Filmiteollisuudelle 2 kpl kaminoita 100 mk:n vuorokausivuokrasta kappaleelta [7]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset syyskuussa 1950 hyväksyttiin [8]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Lokomo Oy:ltä murskauslaitosta varten yksi kiinteä hihnakuljettimen syötin 85 000 mk:n hinnasta vapaasti vaunussa Tampereella ilman liikevaihtoveroa [9]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Machinery Ab:ltä Tampella pikasorvi, malli Köping S8SG, tarvittavine lisävarusteineen yhteisestä hinnasta 1 496 500 mk vapaasti Tampereella liikevaihtoveroineen [10]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan kiinteistötoimiston talo-osastolle yksi käsikäyttöinen imukalvopumppu ja määrättiin vuokraksi 150 mk vuorokaudelta [11]), Suomen punaiselle ristille myönnettiin vapautus eräiden kaupunginpuutarhasta Punaisen ristin viikon johdosta lokakuun 29 p:nä 1950 pidettyä juhlatilaisuutta varten lainattujen koristekasvien vuokrasta [12]), arkkitehti K. Englundin laatimat Suvilahden höyryvoimalaitoksen lisärakennuksen pääpiirustukset päätettiin siirtää yksityiskohtaisempaa tarkastelua varten teknillisen jaoston suoritettavaksi, mihin jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman sekä jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja vuorineuvos A. W. Liljeberg [13]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset lokakuussa 1950 hyväksyttiin [14]), sähkölaitokselle kesäkuun 19 p:nä 1950 vuokratun työmaakojun vuokra-aikaa päätettiin pidentää huhtikuun 30 p:ään 1951 saakka ehdolla, että koju viipymättä palautetaan, jos rakennustoimisto sitä tarvitsee [15]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Rauhaniemi Ab:ltä 1 000 000 kpl valikoituja reikätiiliä hintaan 12: 30 kpl v.v. Leppäkosken asemalla liikevaihtoveroineen, joiden tiilien hinta on sidottu nykyiseen hintatasoon ja nousee hinnanvahvistuksen mukaisesti, mikäli hintatasossa tapahtuu kohoamista [16]), Oy. G. Söderström Ab:n tekemä 1 200 000 mk:aan päättyvä tarjous liikevaihtoveroineen Maunulan kansakoulun sisustustöistä hyväksyttiin [17]), rakennustoimisto oikeutettiin lähettämään marraskuun 3 p:nä 1950 kuolleen arkkitehti A. Muroman omaisille adressi, minkä kustannukset suoritettiin lautakunnan käyttövaroista tililtä 12 Pl. X. 2. [18]), rakennustoimisto oikeutettiin järjestämään kahvitilaisuus sen johdosta, että neljälle rakennustoimiston viranhaltijalle myönnettiin Kaupunkiliiton ansiomerkki ja päätettiin että sen aiheuttamat kustannukset suoritetaan lautakunnan käyttövaroista tililtä 12 Pl. X. 2. [19]), arkkitehtitoimistolta Cedercreutz & Railo päätettiin tilata kulkutautisairaalan uuden lastenosaston rakennuksen lopulliset pää- ja työpiirustukset arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan [20]), varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan Oy. Malmin sähkölaitokselle paalurana marraskuun 13 p:n ja marraskuun 18 p:n väliseksi ajaksi 1 000 mk:n vuorokausivuokrasta [21]), puheenjohtaja V. Laitisen täyttäessä marraskuun 14 p:nä 1950 50 vuotta päätettiin hänelle ojentaa lautakunnan puolesta kukka-asetelma, minkä kustannukset suoritetaan lautakunnan käyttövaroista tililtä 12 Pl. X. 2 [22]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan

---

[1]) Yl.t.lk. 14 p. syysk. 1 099 §. — [2]) S:n 25 p. syysk. 1 123 §. — [3]) S:n 25 p. syysk. 1 124 §. — [4]) S:n 25 p. syysk. 1 134 §. — [5]) S:n 25 p. syysk. 1 137 §. — [6]) S:n 2 p. lokak. 1 192 §. — [7]) S:n 2 p. lokak. 1 208 §. — [8]) S:n 9 p. lokak. 1 225 §. — [9]) S:n 9 p. lokak. 1 228 §. — [10]) S:n 23 p. lokak. 1 289 §. — [11]) S:n 23 p. lokak. 1 291 §. — [12]) S:n 30 p. lokak. 1 336 §. — [13]) S:n 6 p. marrask. 1 368 §. — [14]) S:n 6 p. marrask. 1 370 §. — [15]) S:n 6 p. marrask. 1 371 §. — [16]) S:n 6 p. marrask. 1 374 §. — [17]) S:n 6 p. marrask. 1 378 §. — [18]) S:n 6 p. marrask. 1 379 §. — [19]) S:n 6 p. marrask. 1 380 §. — [20]) S:n 13 p. marrask. 1 396 §. — [21]) S:n 13 p. marrask. 1 398 §. — [22]) S:n 13 p. marrask. 1 405 §.

Oy. Mercantile Ab:ltä 200 tonnia kalsiumkloridia hintaan Tkr 34: 85/100 kg fob Kööpenhamina [1]), eräiden toiminimien tarjoukset rakennettavan syväjäädyttämön koneiden hankinnasta päätettiin siirtää teknilliselle jaostolle, mihin puheenjohtajaksi valittiin yli-insinööri H. Backman sekä jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja vuorineuvos A. W. Liljeberg [2]), Lasten päivän keskustoimiston marraskuun 17 p:nä päivättyyn anomukseen, joka koski 500 kg:n käsikäyttöisen nosturin vuokraamista n. viikon ajaksi suostuttiin ja vuokraksi määrättiin 250 mk vuorokaudelta [3]), Tampereen kaupungin yleisten töiden lautakunnalle päätettiin osoittaa vieraanvaraisuutta joulukuun 12 p:nä 1950 tarjottavan lounaan muodossa, jonka kustannukset sekä kiertokäynnillä mahdollisesti tarvittavan omnibusauton vuokra olisi suoritettava lautakunnan käyttövaroista tililtä 12 Pl. X. 2 [4]), puisto-osasto oikeutettiin luovuttamaan vuokravapaasti kukat ja kasvit joulukuun 2 ja 10 p:n välisenä aikana pidettävän aravatalonäyttelyn koristelua varten [5]), varasto-osasto oikeutettiin tilaamaan Leppäkosken Tiilitehdas Oy:ltä 800 000 kpl normaalikokoisia reikätiilejä ja 200 000 kpl normaalikokoisia punaisia muuritiiliä sekä Oy. Jokelan Tiilitehdas Ab:ltä 500 000 kpl normaalikokoisia punaisia muuritiiliä tehtaiden ilmoittamilla, toimitusaikana voimassaolevilla hinnoilla ja ehdoilla [6]), varasto-osasto oikeutettiin myymään huoltovirkailija P. Bergmanille kalustoluettelosta poistettu työkalukoju n:o 24 500 mk:n hinnasta [7]), III neljännekseltä halkotoimiston maksettavaksi määrätty liikevaihtovero 2 738 430 mk päätettiin suorittaa, koska maksun tuli tapahtua viimeistään marraskuun 30 p:nä ja kun kaupunginhallitus ei näinollen ennättänyt asiaa ennen maksupäivää käsitellä, jotta vältyttiin suorittamasta veronlisäystä [8]), varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset marraskuussa 1950 hyväksyttiin [9]), maalausliike Oy. Lappalaisen tekemä 2 400 000 mk:aan päättyvä tarjous Annankadun kansakoulun maalaustöistä hyväksyttiin [10]), marraskuun 28 p:nä 1950 kuolleen lautakunnan jäsenen H. Paloheimon hautajaistilaisuudessa joulukuun 9 p:nä 1950 klo 13.00 päätettiin yleisten töiden lautakunnan puolesta laskea seppele, minkä kustannukset suoritettiin lautakunnan käyttövaroista tililtä 12 Pl. X. 2 [11]), koulutyön saattaminen Maunulan kansakoulussa käyntiin laajemmassa mitassa estyi sähkölakon vuoksi, minkä johdosta lautakunta päätti oikeuttaa urakoitsijain rakennusliike Juho Aallon pitämään kaksi sähkömiestä ylitöissä n. 2 kuukauden aikana, mistä aiheutuva korvaus nousi n. 60 000—70 000 mk:aan [12]), muuttuneiden tarjousten johdosta päätettiin asettaa uudelleen teknillinen jaosto yksityiskohtaisemmin tutkimaan syväjäädyttämön konehankintaa koskevia tarjouksia ja tähän jaostoon valittiin puheenjohtajaksi yli-insinööri H. Backman sekä jäseniksi yliarkkitehti M. Välikangas ja vuorineuvos A. W. Liljeberg [13]), varasto-osasto oikeutettiin ostamaan 2 kpl betoninsekoittajia, malli 400, Seximo Oy:ltä 451 000 mk:n hinnasta kpl liikevaihtoveroineen vapaasti Helsingissä [14]), talorakennusosasto oikeutettiin, mikäli myönnetään määrärahoja Kaivohuoneen kunnostamiseen, käyttämään ravintola-asiantuntijaa apuna kunnostamistöiden suunnittelussa ja suorittamaan ko. asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvat kustannukset v:n 1949 tililtä 22 Pl. I. 59. s.m. [15]), varasto-osasto oikeutettiin ostamaan Ruona Oy:ltä yksi kaivinkone Roy 3 4 730 540 mk:n hinnasta ja Rolac Oy:ltä yksi kaivinkone Pikku Jussi mallia Åkerman 200 D 3 054 773 mk:n hinnasta, kummankin esityslistasta tarkemmin ilmenevillä ehdoilla [16]), varasto-osaston toimenpide, millä mainittu osasto oli tilannut Renlundin Tiili Oy:ltä 500 000 kpl tiiliä, ollen hinta toimitusaikana voimassa oleva hinta ja toimitusaika heinä-syyskuu 1951, hyväksyttiin [17]), varasto-osasto oikeutettiin muuttamaan Tshekkoslovakian lähetystölle lähetetty 15 600 mk:n suuruinen lippujen vuokralasku 1 800 mk:ksi [18]).

Lausunnot ja esitykset. Lautakunta antoi v:n 1950 aikana kaupunginhallitukselle ja eräille lautakunnille lausuntoja ja esityksiä allaolevan ryhmityksen mukaisesti seuraavasti:

T a l o r a k e n n u s a l a a n k u u l u v i s t a a s i o i s t a annettiin esityksiä, jotka koskivat: lisämäärärahan myöntämistä Ebeneserkotiin hankitun keittopadan maksamista varten [19]), v:n 1950 tilillä 22 Pl. IV. 20 olevan määrärahan käyttämistä 84 000 mk:n

---

[1]) Yl.t.Jk. 20 p. marrask. 1 422 §. — [2]) S:n 20 p. marrask. 1 425 §. — [3]) S:n 20 p. marrask. 1 432 §. — [4]) S:n 20 p. marrask. 1 433 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 1 434 §. — [6]) S:n 27 p. marrask. 1 471 §. — [7]) S:n 27 p. marrask. 1 474 §. — [8]) S:n 27 p. marrask. 1 483 §. — [9]) S:n 4 p. jouluk. 1 500 §. — [10]) S:n 4 p. jouluk. 1 502 §. — [11]) S:n 4 p. jouluk. 1 509 §. — [12]) S:n 4 p. jouluk. 1 514 §. — [13]) S:n 4 p. jouluk. 1 516 §. — [14]) S:n 19 p. jouluk. 1 555 §. — [15]) S:n 19 p. jouluk. 1 575 §. — [16]) S:n 19 p. jouluk. 1 576 §. — [17]) S:n 30 p. jouluk. 1 608 §. — [18]) S:n 30 p. jouluk. 1 609 §. — [19]) S:n 16 p. tammik. 57 §.

suuruisen ylityksen peittämiseksi [1]), määrärahan myöntämistä pumpun hankkimisesta ja pumppuhuoneen rakentamisesta Puistolan kansakouluun aiheutuneiden kustannusten maksamista varten [2]), jäljelläolevien määrärahojen siirtämistä siirtomäärärahoiksi kolmen vuoden ajaksi [3]), 200 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä seinämaalausten hankkimiseksi Käpylän ja Snellmaninkadun kansakouluihin [4]), lisämäärärahojen myöntämistä [5]), arkkitehti J. Järven laatimaa luonnosta Herttoniemen uutta kansakoulua varten [6]), Katajanokan kappaletavara-aseman pääpiirustusten hyväksymistä [7]), syväjäädyttämön I rakennusvaiheen luonnospiirustusten hyväksymistä [8]), v:n 1949 talousarvioon merkittyjen korjausmäärärahojen ylittämistä [9]), 195 025 mk:n suuruisen lisämäärärahan myöntämistä v:n 1949 määrärahoista tilille 22 Pl. I. 44 [10]), ehdotuksen hyväksymistä Salmisaaren voimalaitoksen huoltorakennukseksi [11]), 320 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä tuberkuloosisairaalan kaitafilmiesityshuoneen ilmanvaihtolaitteiden hankintaa ja sähkölaitoksen pääkaapelin siirtoa varten [12]), 500 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä rakennustoimiston korjauspajan matalapainekattilan ja lauhdeveden eroittimen uusimista varten [13]), talorakennusosaston uudelleenjärjestelyä [14]), asemapiirrokseen n:o 291/1 helmikuun 11 p:nä 1950 merkityn lisäalueen liittämistä TK 274 tonttiin n:o 2 [15]), 9 900 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä muurarien iltakursseille osallistuvien kurssimaksun suorittamista varten [16]), korjaustyöohjelmaa [17]), Pakilan kansakoulun maalaamista varten varatun 80 000 mk:n suuruisen määrärahan käyttämistä ko. koulun vanhan osan 75 000 mk:aan nousevien putkitustöiden maksamiseen [18]), lisämäärärahan myöntämistä Pukinmäen uuden urheilumajan I rakennusvaiheen toteuttamista varten [19]), määrärahan myöntämistä Lauttasaaren kansakoulun pihamaan alentamista ja avo-ojan kaivamista varten [20]), 5 099 000 mk:n suuruisen määrärahan merkitsemistä v:n 1950 lisätalousarvioon [21]), arkkitehti O. Saijonmaan laatimien kunnalliskodin vanhainkotiosastojen uusien rakennusluonnoksien puoltamista ja niiden asettamista pää- ja työpiirustusten pohjaksi [22]), eräiden piirustusten hyväksmistä [23]), arkkitehti V. Rewellin laatimia Meilahden kansakoulun luonnospiirustuksia [24]), 130 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä talorakennusosaston toimistohuoneistossa Kalevankadun 4:ssä suoritettavia korjaustöitä varten [25]), 180 304 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä lämpöjohtokattilan hankkimista varten Lauttasaaren kansakouluun [26]), TK 785 vuokraajalle maksettavaa korvausta hukkaanmenneistä rakennustöistä 147 500 mk [27]), rakennustoimiston vapauttamista eräiden rakennustöiden hoidosta [28]), Tervalammen alkoholistihuoltolan rakennustyön johtoa [29]), yhden jäsenen nimeämistä sosialivirastotalon rakentamista valmistelemaan asetettuun komiteaan [30]), osaston rakennusohjelman saattamista kaupunginhallituksen tietoon [31]), luonnospiirustuksia Marian sairaalan laajentamista varten [32]), 5 kpl uusia puhelimia talorakennusosastolle [33]), arkkitehti K. Englundin laatimia Sörnäisten sähkövoima-aseman laajentamista koskevia piirustuksia sekä teknillisen jaoston antamia lausuntoja [34]), lisämäärärahan merkitsemistä v:n 1951 talousarvioon [35]), lausunnon antamista Kivelän sairaala-alueen suunnittelu-kilpailusta [36]), rakennustyöntekijöille L. I. Peräselle ja J. Koskiselle Turun hovioikeuden antaman tuomion mukaisesti suoritettavaa 195 880 mk 5 %:n korkoineen maaliskuun 15 p:stä 1947 lukien [37]), selvityksen antamista sementtitarpeesta ja hankintamahdollisuuksista sekä mahdollisen vajauksen vaikutuksesta talorakennusalan töihin [38]), arkkitehtitoimisto Cedercreutz & Railon laatimia kulkutautisairaalan uusien lastenosastojen luonnospiirustuksia [39]), kaupungin 400-vuotisjuhlan muistoksi rakennettavien vanhusten asuntoloiden suunnittelusta julistettavaa yleistä piirustuskilpailua [40]), 400 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä uuden höyrykattilan

[1]) Yl.t.lk. 23 p. tammik. 122 §. — [2]) S:n 23 p. tammik. 123 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 126 ja 127 §. — [4]) S:n 30 p. tammik. 155 §. — [5]) S:n 30 p. tammik. 160, 161, 162, 163, 164, 165 ja 166 §. — [6]) S:n 30 p. tammik. 169 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 170 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 171 §. — [9]) S:n 6 p. helmik. 191 §. — [10]) S:n 6 p. helmik. 192 §. — [11]) S:n 13 p. helmik. 232 §. — [12]) S:n 13 p. helmik. 237 §. — [13]) S:n 13 p. helmik. 248 §. — [14]) S:n 20 p. helmik. 269 §. — [15]) S:n 20 p. helmik. 273 §. — [16]) S:n 20 p. helmik. 284 §. — [17]) S:n 27 p. helmik. 312 §. — [18]) S:n 6 p. maalisk. 349 §. — [19]) S:n 6 p. maalisk. 368 §. — [20]) S:n 13 p. maalisk. 397 §. — [21]) S:n 20 p. maalisk. 420 §. — [22]) S:n 20 p. maalisk. 421 §. — [23]) S:n 20 p. maalisk. 423 ja 425 §, 27 p. maalisk. 462 §, 24 p. huhtik. 571 § ja 19 p. kesäk. 819 §. — [24]) S:n 24 p. huhtik. 570 §. — [25]) S:n 24 p. huhtik. 573 §. — [26]) S:n 8 p. toukok. 621 §. — [27]) S:n 15 p. toukok. 664 §. — [28]) S:n 15 p. toukok. 665 §. — [29]) S:n 15 p. toukok. 666 §. — [30]) S:n 15 p. toukok. 685 §. — [31]) S:n 5 p. kesäk. 760 §. — [32]) S:n 19 p. kesäk. 820 §. — [33]) S:n 19 p. kesäk. 824 §. — [34]) S:n 17 p. heinäk. 894 §. — [35]) S:n 31 p. heinäk. 923 §. — [36]) S:n 14 p. elok. 969 §. — [37]) S:n 21 p. elok. 995 §. — [38]) S:n 28 p. elok. 1 035 §. — [39]) S:n 11 p. syysk. 1 093 §. — [40]) S:n 25 p. syysk. 1 125§.

hankkimiseksi Eläintarhan kansakouluun [1]), arkkitehti E. Lindroosin laatimien luonnospiirustusten hyväksymistä [2]), 525 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä maidontarkastamon viereisen katukäytävän kunnostamista varten [3]), 55 000 000 mk:n suuruisen määrärahan merkitsemistä v:n 1951 menoarvioon syväjäädyttämön rakentamista varten [4]), Marian sairaalan oppilaskodin ullakon sisustamista [5]), arkkitehti E. Forsmanin laatimia tuberkuloosisairaalan uuden keittiö- ja asuntorakennuksen luonnoksia [6]), lisämäärärahan merkitsemistä v:n 1951 talousarvioon [7]), lisämäärärahan myöntämistä Maunulan kansakoulua varten [8]), edustajan nimeämistä vanhusten asuntoloiden suunnittelukilpailun kilpailulautakuntaan [9]), Suvilahden höyryvoimalaitoksen lisärakennuksen pääpiirustusten hyväksymistä [10]), vanhan raatihuoneen sisäänkäynnin yhteyteen järjestettävää päällysvaatteiden säilytystilaa [11]), kiinteistöyhtymä Puistokatu 6:n kanssa tehtävää sopimusta, että mainittu yhtymä luopuisi aidan rakentamisvaatimuksesta 232 000 mk:n suuruista käteiskorvausta vastaan [12]), määrärahojen myöntämistä [13]), tilin 11 Pl.VII.5, Kansakoulujen korjaustyöt, ylittämistä [14]), arkkitehti L. Laineen anomusta palkattoman virkavapauden saamiseksi [15]), diplomi-insinööri A. Lipan ja teurastamon käyttöpäällikön K. V. Virtasen lähettämistä n. 12 vuorokautta kestävälle, Hollantiin, Länsi-Saksaan, Tanskaan ja Ruotsiin ulottuvalle matkalle tutkimaan syväjäädyttämön konehankintaan liittyviä kysymyksiä [16]), Malmin sairaalaan rakennettavaa akkumalaattorihuonetta ja sähköjohtojen uusimista sairaalan puisissa piharakennuksissa sekä 145 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä [17]), 80 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä Malmin paloaseman sähköjohtojen uusimista varten [18]), v:n 1950 talousarvioon sisältyvien määrärahojen jäljellä olevien määrien muuttamista siirtomäärärahoiksi [19]), eräiden määrärahojen myöntämistä [20]).

Talorakennusalaan kuuluvista asioista annettiin lausuntoja, jotka koskivat: määrärahan myöntämistä kaupunginmuseon portin muutostöitä varten [21]), maanalaisen mukavuuslaitoksen sijoittamista Sepänkadun suunnalle [22]), puuvajan rakentamista Pakilan kansakouluun [23]), keittiölieden hankkimista Nukarin lastenkotiin [24]), kunnalliskodin Oulunkylän haara-osaston kaivon kunnostamista [25]), Vartiokylän kansakoulun juomavesilaitteita [26]), Eläintarhan kansakoulun luokkien tuuletusta [27]), Kivelän sairaalan ruumishuoneen laajentamista [28]), tontille n:o 2 Aleksanterinkadun varrella rakennettavaa lisärakennusta [29]), kouluateriakomitean mietintöä [30]), lisämäärärahan merkitsemistä v:n 1950 tilille 21 Pl.VI.1 [31]), Munkkiniemen kansakoulun pihavalaistuksen parantamista [32]), lämminvesilaitteiden hankkimista Pasilan kansakoululle [33]), eräitä muutos- ja korjaustöitä Ryttylän koulukodissa [34]), ns. saunakomitean mietintöä [35]), Sofianlehdon lastenkodin keittiön varustamista sähköliedellä [36]), opettajahuoneen järjestämistä Tapanilan ruotsinkieliseen kansakouluun [37]), maidontarkastamon uudisrakennuksen ullakolle suunniteltua näyttelyhuoneistoa [38]), kaupungin hoidossa olevien katuosuuksien sekä rakennusten että aitojen kunnossapitoa [39]), kulkutautisairaalan alilääkärin huoneistojen korjaamista [40]), kulkutautisairaalan rakennuksen n:o 5 korjaustöiden yhteydessä suoritettavia lisätöitä [41]), tiilikaton rakentamista kulkutautisairaalan rakennuksiin n:o 9 ja 14 [42]), lämmitysolojen parantamista Kivelän sairaalan mielitautiosastolla [43]), valaistuksen parantamista Marian sairaalan laboratoriossa ja apteekissa [44]), Kaivohuoneen kunnostamista [45]), muutostöitä Oulunkylän ruotsalaisessa kansakoulussa [46]), esterakennelman hankkimista Kruunuvuorenkadun 11—13 koulun tontille [47]), Nukarin lastenkodin paloturval-

[1]) Yl.t.lk. 25 p. syysk. 1 128 §. — [2]) S:n 25 p. syysk. 1 129 §. — [3]) S:n 25 p. syysk. 1 133 §. — [4]) S:n 16 p. lokak. 1 259 §. — [5]) S:n 16 p. lokak. 1 270 §. — [6]) S:n 30 p. lokak. 1 317 §. — [7]) S:n 30 p. lokak. 1 321 ja 1 333 §. — [8]) S:n 2 p. marrask. 1 339 §. — [9]) S:n 6 p. marrask. 1 367 §. — [10]) S:n 13 p. marrask. 1 393 §. — [11]) S:n 13 p. marrask. 1 394 §. — [12]) S:n 13 p. marrask. 1 395 §. — [13]) S:n 27 p. marrask. 1 464, 1 465, 1 466 ja 1 467 §. — [14]) S:n 27 p. marrask. 1 468 §. — [15]) S:n 27 p. marrask. 1 484 §. — [16]) S:n 11 p. jouluk. 1 535 §. — [17]) S:n 19 p. jouluk. 1 561 §. — [18]) S:n 19 p. jouluk. 1 562 §. — [19]) S:n 19 p. jouluk. 1 564 §. — [20]) S:n 30 p. jouluk. 1 615 ja 1 616 §. — [21]) S:n 16 p. tammik. 50 §. — [22]) S:n 16 p. tammik. 51 §. — [23]) S:n 16 p. tammik. 54 §. — [24]) S:n 16 p. tammik. 56 §. — [25]) S:n 23 p. tammik. 117 §. — [26]) S:n 23 p. tammik. 118 §. — [27]) S:n 23 p. tammik. 120 §. — [28]) S:n 30 p. tammik. 175 §. — [29]) S:n 6 p. helmik. 187 §. — [30]) S:n 6 p. helmik. 188 §. — [31]) S:n 6 p. helmik. 202 §. — [32]) S:n 13 p. helmik. 234 §. — [33]) S:n 13 p. helmik. 235 §. — [34]) S:n 20 p. helmik. 272 §. — [35]) S:n 27 p. helmik. 313 §. — [36]) S:n 27 p. helmik. 314 §. — [37]) S:n 27 p. helmik. 315 §. — [38]) S:n 27 p. helmik. 318 §. — [39]) S:n 6 p. maalisk. 335 §. — [40]) S:n 6 p. maalisk. 338 §. — [41]) S:n 6 p. maalisk. 339 §. — [42]) S:n 6 p. maalisk. 340 ja 341 §. — [43]) S:n 6 p. maalisk. 342 §. — [44]) S:n 6 p. maalisk. 343 §. — [45]) S:n 6 p. maalisk. 348 §. — [46]) S:n 13 p. maalisk. 393 §. — [47]) S:n 13 p.maalisk. 394 §.

lisuuden tehostamistoimenpiteitä [1]), kaasupaistinuunin hankintaa Kallion lastentarhaan [2]), Marian sairaalan lastenosaston koksivaraston varastoimistilojen parantamista [3]), Bengtsårin kasvihuoneiden purkamista [4]), professori A. Aallon laatimia Erottajan kalliosuojan sisäänkäyntikatoksen pääpiirustuksia [5]), kulkutautisairaalan rakennuksessa n:o 8 suoritettavia muutostöitä [6]), lisätilojen järjestämistä talossa Pengerkadun n:o 5:ssä [7]), Aleksis Kiven koulun oppilasruokalan pesupöydän korjausta [8]), työnvälitystoimiston Meritullintorin varrella sijaitsevan huoneiston uudelleenjärjestelyä [9]), Pallokentän aidan korjaamista ja stadionille vievän sivukadun levittämistä [10]), kunnalliskodin paikkapulan helpottamista [11]), syväjäädyttämön rakentamista [12]), pääkirjaston yleisen lukusalin korjausta [13]), kulkutautisairaalassa suoritettavia sisäkorjauksia rakennuksessa n:o 5 [14]), Metsolan kansakoulun voimisteluhallirakennuksen rakentamista [15]), ns. Keisarinnan kiven kunnostamista [16]), sähköjohtojen asennustöitä kunnalliskodissa [17]), juhlaruokailukaluston kaappien ja höyrypadan asentamista virkamiesruokalan keittiöön [18]), Malmin kunnallisten asuntotalojen korjaamista [19]), tuberkuloosisairaalan katon korjaamista [20]), määrärahan myöntämistä Tukholman lasten päiväkodin johtokunnalle [21]), Eteläsataman matkustajapaviljongin luonnospiirustuksia [22]), muutostöitä Pitäjänmäen kansakoulussa [23]), Malmin sairaalan tuhoutuneen asuinrakennuksen jäännösten poistamista [24]), uunin hankkimista Eläintarhan kansakoulun opetuskeittiöön [25]), sähköliesien hankkimista Aleksis Kiven kouluun [26]), Sofianlehdon lastenkodin huoneiden lämmitystä [27]), palosuojelutoimenpiteitä Nikkilän sairaalassa [28]), erinäisten stadionin laajennustöiden yhteydessä rakennettavien harjoitushuoneistojen rakennuskustannusten peittämistä [29]), veistokaappien ym. hankkimista Topeliuksen ja Vallilan ruotsinkielisiin kansakouluihin [30]), Vartiokylän muinaislinnan kunnostamista [31]), Isosaaren kansakoulun muutostöitä [32]), Vallilan kesäteatterin rakennusten ja alueen kunnostamista [33]), Ryttylän koulukodin kasvihuoneiden rakentamista [34]), vesijohdon rakentamista pelastusarmeijan päiväsiirtolaan Mustikkamaalla [35]), Nikkilän sairaalan omien koneiden käyntiajan pidentämistä [36]), pääkirjaston suomenkielisen lainausosaston tuuletuslaitteiden hankintaa [37]), Malmin sairaalan vedensaannin parantamista [38]), lämpöpöydän ja hyllykön varaamista kaupunginkellarin keittiöön [39]), Nikkilän sairaalan apulaisylilääkärin asunnon korjausta [40]), Herttoniemen kansakoulun pääpiirustusten hyväksymistä [41]), Kivelän sairaalan V osaston sähköjohtojen uusimista [42]), Kivelän sairaalan keittiön ja korjauspajan tuuletusten parantamista [43]), vesijohdon järjestämistä Malmin sairaalan kellariin [44]), tyttöjen ammattikoulun leivinuunin korjausta [45]), muutos- ja korjaustöitä koulutalossa Sturenkadun 4:ssä ja Aleksis Kiven koulussa [46]), Kullatorpan lastenkodin paloturvallisuuden tehostamista [47]), Ryttylän koulukodin Alatalo-osaston rakennuksen korjaustöitä [48]), eräitä kunnostamis- ja järjestelytöitä kulkutautisairaalassa [49]), sähköhälytyskellojen hankkimista Marian sairaalaan [50]), eräiden uudis- ja korjaustöiden suorittamista Nikkilän sairaalassa [51]), Kivelän sairaalan hallintorakennuksen ensimmäisen kerroksen asuntolan muuttamista kanslia- ja työhuoneiksi [52]), opetusvälinehuoneen järjestämistä Munkkiniemen kouluun [53]), leikki- ja urheilukentän järjestämistä Oulunkylän kansakoulua varten [54]), pääkirjaston lisärakennussuunnitelman toteuttamista [55]), perunavaraston rakentamista kulkutautisairaalaan [56]), ajotien ym. rakentamista kulkutautisairaalaan [57]), Munkkiniemen kansakoulun juhlasalin näyttä-

---

[1]) Yl.t.lk. 13 p. maalisk. 395 §. — [2]) S:n 20 p. maalisk. 422 §. — [3]) S:n 27 p. maalisk. 454§. — [4]) S:n 3 p. huhtik. 492 §. — [5]) S:n 3 p. huhtik. 493 §. — [6]) S:n 3 p. huhtik. 495 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 529 §. — [8]) S:n 17 p. huhtik. 530 §. — [9]) S:n 17 p. huhtik. 533 §. — [10]) S:n 24 p. huhtik. 585 §. — [11]) S:n 8 p. toukok. 615 §. — [12]) S:n 8 p. toukok. 616 §. — [13]) S:n 8 p. toukok. 617 §. — [14]) S:n 8 p. toukok. 618 §. — [15]) S:n 8 p. toukok. 619 §. — [16]) S:n 8 p. toukok. 620 §. — [17]) S:n 8 p. toukok. 622 §. — [18]) S:n 15 p. toukok. 663 §. — [19]) S:n 15 p. toukok. 682 §. — [20]) S:n 22 p. toukok. 705 §. — [21]) S:n 22 p. toukok. 709 §. — [22]) S:n 22 p. toukok. 721 §. — [23]) S:n 5 p. kesäk. 755 §. — [24]) S:n 5 p. kesäk. 756 §. — [25]) S:n 5 p. kesäk. 757 §. — [26]) S:n 5 p. kesäk. 758 §. — [27]) S:n 5 p. kesäk. 759 §. — [28]) S:n 5 p. kesäk. 769 §. — [29]) S:n 19 p. kesäk. 816 §. — [30]) S:n 3 p. heinäk. 855 §. — [31]) S:n 3 p. heinäk. 856 §. — [32]) S:n 3 p. heinäk. 857 §. — [33]) S:n 3 p. heinäk. 858 §. — [34]) S:n 17 p. heinäk. 892 §. — [35]) S:n 17 p. heinäk. 893 §. — [36]) S:n 14 p. elok. 964 §. — [37]) S:n 14 p. elok. 965 §. — [38]) S:n 28 p. elok. 1 024 §. — [39]) S:n 28 p. elok. 1 025 §. — [40]) S:n 28 p. elok. 1 026 §. — [41]) S:n 28 p. elok. 1 027 §. — [42]) S:n 28 p. elok. 1 028 §. — [43]) S:n 4 p. syysk. 1 054 §. — [44]) S:n 4 p. syysk. 1 055 §. — [45]) S:n 25 p. syysk. 1 131 §. — [46]) S:n 25 p. syysk. 1 126 ja 1 127 §. — [47]) S:n 25 p. syysk. 1 130 §. — [48]) S:n 25 p. syysk. 1 138 §. — [49]) S: 25 p. syysk. 1 156, 1 157 ja 1 158 §. — [50]) S:n 25 p. syysk. 1 159 §. — [51]) S:n 25 p. syysk. 1 160 §. — [52]) S:n 25 p. syysk. 1 161 §. — [53]) S:n 25 p. syysk. 1 162 §. — [54]) S:n 25 p. syysk. 1 163 §. — [55]) S:n 25 p. syysk. 1 164 §. — [56]) S:n 25 p. syysk.1 165 §. — [57]) S:n 25 p. syysk. 1 166 §.

mön korottamista[1]), erinäisiä parannuksia Nikkilän sairaalan ruokalassa[2]), eräiden korjausten suorittamista Marian sairaalan talousrakennuksessa[3]), Toivolan koulukodin rakennustöitä[4]), muuraus- ja rappauskursseja[5]), Reijolan lastenkodin varasto- ja halkovajan uusimista[6]), Bengtsårin entisen koulukodin rakennusten korjaustöitä[7]), tuberkuloosisairaalan keittiö- ja asuntorakennuksen rakentamista[8]), naisten ruokailu- ja pukuhuoneen järjestämistä teurastamoon[9]), kulkutautisairaalan keittiörakennuksen porrasvalaistusta[10]), huoneistotilan varaamista keskusneuvolaa varten Kallion kaupunginosaan suunnitellusta virastotalosta[11]), Nikkilän sairaalan lisärakennus- ja muutostöitä[12]), Munkkiniemen sivukirjaston korjaussuunnitelmaa[13]), muutostöitä suomenkielisen työväenopiston talossa[14]), Marian sairaalan hoitajatarasuntolan ympäristön kunnostamista[15]), työväenopiston Lauttasaaressa sijaitsevan kesäkodin aidan rakentamista[16]), lämpötehon lisäämistä ratsastavan poliisin virkahuoneistossa ratsastushallissa[17]), Vantaanjoen Pikkukosken uimarannan kunnostamista[18]), syväjäädyttämön rakentamista[19]), Metsolan kansakoulun vesikysymystä[20]), Kaisaniemen kansakoulun pihavalaistuksen parantamista[21]), Sofianlehdon vastaanottokodin pihan tasoitustöitä[22]), varastohuoneen sisustamista toimistohuoneeksi lastensuojeluvirastossa[23]), Herttoniemen ruotsinkielisen kansakoulun muutostöitä[24]), Ebeneserkodin pihamaan korjausta[25]), Aleksis Kiven koulun seinänvierusten päällystämistä[26]), Mäntsälän pitäjässä olevan Hirvihaaran kartanon ostamista[27]), ratsastushallin katon korjaamista[28]), Pauligin huviloiden siistimistä[29]), Marian sairaalan sairaalaosastojen korjaustöiden jouduttamista[30]), Marian sairaalan ylihoitajattaren kanslian korjaamista ja laajentamista[31]), erään Marian sairaalan hoitajattarien asuntolan muuttamista potilashuoneiksi[32]), kaivon rakentamista Toivoniemen koulukotiin[33]), Toivolan koulukodin navetan korjausta[34]), valaisimien järjestämistä Kotikallion lastentarhan pihamaalle[35]), suojakatoksen rakentamista Malmin sairaalan kohdalla olevalle linja-autopysäkille[36]).

K a t u r a k e n n u s a l a a n k u u l u v i s t a a s i o i s t a annettiin esityksiä, jotka koskivat: Viikin—Tattariharjuntien tietöiden aloittamista ja ko. tietä varten tarvittavan maa-alueen hankkimista kaupungille[37]), v:n 1950 talousarvioon sisältyvien siirtomäärärahojen käyttöoikeutta[38]), v:n 1940 ja v:n 1946 talousarvion tileillä jäljellä olevien määrärahojen siirtämistä v:een 1950 siirtomäärärahoina edelleen kolmen kuukauden ajaksi[39]), poliisilaitoksen lupaa työntekijäin kuljettamista varten työmaille kuorma-autoilla[40]), anastetun sähkömoottorin HR n:o 205 arvoltaan 6 175 mk poistamista kirjoista[41]), piiri-insinööri E. Airion virkalomaa täysin palkkaeduin ja matkarahan myöntämistä Tukholmaan tehtävää matkaa varten[42]), v:n 1949 tilin 12 Pl. III. 2 ylittämistä 1 719 755 mk:lla[43]), määrärahan myöntämistä työttömyystöitä varten[44]), eräiden määrärahojen myöntämistä[45]), rakennusmestari Juhamon työmaan ruokailuparakista varastettua kahden petromax-lyhdyn, puisen 2 m-mitan ja abloy lukon poistamista rakennustoimiston varastoosaston kalustoluettelosta[46]) ja työmaan työtililtä maksettavaa korvausta työntekijöille heidän varkauden kautta menettämästään omaisuudesta[47]), v:n 1950 määrärahojen käyttämistä[48]), selvityksen antamista, tuleeko Tuomarinkyläntien itäpuolelle suunnitellun asuntoalueen katujen ja viemärien rakennuskustannusten suhteen kysymykseen asemakaavalain sallimien korvausten periminen niiltä yksityisiltä maanomistajilta, joiden alueella perustettavia tontteja tulee olemaan nyt rakennettavaksi päätettyjen katujen varrella[49]), v:n 1950 tilin 22 Pl. VIII. 5 ylittämistä Tarvon sillan kunnostamista varten[50]),

[1]) Yl.t.lk. 25 p. syysk. 1 167 §. — [2]) S:n 25 p. syysk. 1 171 §. — [3]) S:n 25 p. syysk. 1 172 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 1 197 §. — [5]) S:n 9 p. lokak. 1 231 §. — [6]) S:n 9 p. lokak. 1 232 §. — [7]) S:n 9 p. lokak. 1 233 §. — [8]) S:n 9 p. lokak. 1 234 §. — [9]) S:n 9 p. lokak. 1 239 §. — [10]) S:n 16 p. lokak. 1 260 §. — [11]) S:n 16 p. lokak. 1 261 §. — [12]) S:n 16 p. lokak. 1 271 §. — [13]) S:n 23 p. lokak. 1 298 §. — [14]) S:n 23 p. lokak. 1 299 §. — [15]) S:n 23 p. lokak. 1 300 §. — [16]) S:n 30 p. lokak. 1 318 §. — [17]) S:n 30 p. lokak. 1 319 §. — [18]) S:n 30 p. lokak. 1 320 §. — [19]) S:n 30 p. lokak. 1 334 §. — [20]) S:n 6 p. marrask. 1 382 §. — [21]) S:n 20 p. marrask. 1 423 §. — [22]) S:n 27 p. marrask. 1 457 §. — [23]) S:n 27 p. marrask. 1 463 §. — [24]) S:n 27 p. marrask. 1 469 §. — [25]) S:n 27 p. marrask. 1 470 §. — [26]) S:n 4 p. jouluk. 1 501 §. — [27]) S:n 11 p. jouluk. 1 537 §. — [28]) S:n 19 p. jouluk. 1 559 §. — [29]) S:n 19 p. jouluk. 1 560 §. — [30]) S:n 19 p. jouluk. 1 563 §. — [31]) S:n 30 p. jouluk. 1 610 §. — [32]) S:n 30 p. jouluk. 1 611 §. — [33]) S:n 30 p. jouluk. 1 612 §. — [34]) S:n 30 p. jouluk. 1 613 §. — [35]) S:n 30 p. jouluk. 1 614 §. — [36]) S:n 30 p. jouluk. 1 629 §. — [37]) S:n 16 p. tammik. 76 §. — [38]) S:n 16 p. tammik. 79 §. — [39]) S:n 16 p. tammik. 80 §. — [40]) S:n 23 p. tammik. 103 §. — [41]) S:n 23 p. tammik. 104 §. — [42]) S:n 23 p. tammik. 105 §. — [43]) S:n 6 p. helmik. 194 §. — [44]) S:n 6 p. helmik. 195 §. — [45]) S:n 13 p. helmik. 242 ja 243 §. — [46]) S:n 6 p. maalisk. 362 §. — [47]) S:n 6 p. maalisk. 362 §. — [48]) S:n 3 p. huhtik. 489 §. — [49]) S:n 3 p. huhtik. 491 §. — [50]) S:n 17 p. huhtik. 536 §.

viemärinpuhdistaja E. Antmanille kaupungin varoista suoritettavaa, raastuvanoikeuden huhtikuun 1 p:nä 1950 hänen maksettavakseen tuomitsemaa sakkoa ja korvausta yhteensä 9 021 mk[1]), määrärahan myöntämistä Opistotien kunnostamista varten[2]), liitosalueiden kadunnimikilpiä[3]), määrärahan myöntämistä Lauttasaaren teiden kunnossapitoa varten[4]), määrärahan myöntämistä Tähtitornin lipputangon uusimista ja 25 lipputankohylsyn asentamista varten[5]), Hämeentien 156:n kohdalla olevalla työmaalla sattuneessa tulipalossa tuhoutunutta kaupungin omaisuuden poistamista varasto-osaston kirjoista[6]), viemärin rakentamista ja kustantamista Rauhankadulta Mariankatua pitkin[7]), osa-avustuksen myöntämistä Karhusuontien kylätiekunnalle Uimarannantien levittämistä varten[8]), v:n 1950 talousarvioon merkittyjä siirtomäärärahojen käyttöä[9]), Imatran Voima Oy:n anomusta saada alentaa Malminrinteellä olevan tonttinsa ja Lapinlahdenkadun välillä olevaa yleistä viemäriä[10]), Oy. Malminkadun 16:n anomusta saada rakentaa hajoituskaivo tonttirajan ulkopuolelle jalkakäytävän alle[11]), Urheilukadun ja Toivonkadun risteyksestä poistettavaa mukavuuslaitosta ja sen siirtämistä katurakennusosaston piirustuksessa n:o 7 027 esitettyyn paikkaan[12]), Malmin—Tapanilankylän tiehoitokunnan anomusta eräiden teiden auraamisesta talvella 1950—1951 kaupungin toimesta[13]), 4 300 000 mk:n suuruisen määrärahan merkitsemistä v:n 1951 talousarvioon[14]), rakennusmestari E. Lehtosen työmaalta anastettua öljynpainemittarin poistamista rakennustoimiston kirjoista[15]), v:n 1950 tilin Liikennejärjestelyt ylittämistä[16]), rakennusmestari A. T. Flemmingille suoritettavaa lopullista korvausta[17]), kuluvan vuoden tilin Katujen ja teiden päällystyksen uusiminen ylittämistä[18]), urheilu- ja retkeilylautakunnan kirjelmiä[19]), eri lautakuntien ja johtokuntien kirjelmiä rakennusaloitteista[20]), Pohjois-Haagan II rakennusvaiheen katu- ja viemäritöiden aloittamista jo kertomusvuonna[21]), edustajan nimeämistä liikennejärjestyskomiteaan[22]), G. N. Renqvistin kunnossapidettävinä olevista viemäritunneleista anastettujen ja rikottujen 6 sähkömittarin poistamista kirjoista[23]), v:n 1949 tilin Uusia urheilulaitteita liitosalueella ylittämistä[24]), valtionrautateiden kanssa tehtävää sopimusta vesi- ja viemärijohtotunnelin rakentamisesta pääradan ja Herttoniemen satamaradan alitse Oulunkylän aseman pohjoispuolella[25]), määrärahan myöntämistä v. 1950 suoritettuja työttömyystöitä varten[26]), eräiden määrärahojen myöntämistä[27]), v:n 1951 talousarvioon sisältyvien siirtomäärärahojen käyttöoikeutta[28]), piiri-insinööri A. Ruohtulan laatimaa kertomusta Ruotsiin tekemästään opintomatkasta[29]).

K a t u r a k e n n u s a l a a n k u u l u v i s t a a s i o i s t a annettiin lausuntoja, jotka koskivat: rakennushallituksen anomusta saada johtaa IV kaupunginosan korttelin n:o 215 b tontin n:o 12 kuivatusjohto Eteläisen Rautatiekadun alitse satamaradan sivuojaan[30]), Kulosaaren tulevan sillan leveyttä[31]), Invaliidisäätiön anomusta jalkakäytävän rakentamiseksi Tenholantiehen Kiskontien ja säätiön huoltolaitoksen välille[32]), kelkkamäen järjestämistä Pasilaan[33]), kunnanteiksi otettavien kyläteiden tiealueita sekä kesä- ja talvikunnossapitoa[34]), maistraatille tielain mukaan kuuluvien tehtävien hoitoa[35]), Puutarhakadun jatkamista Unioninkadulta Snellmaninkadulle[36]), eräiden kaupungin sisäistä liikennettä haittaavien epäkohtien poistamista[37]), korttelin n:o 52 tontin n:o 31 korkeustasojen muuttamista[38]), korkeustasojen määräämistä 46. kaupunginosan korttelin n:o TK.2. tonteille n:o 7 ja 8[39]), Laajasalossa olevan ns. Finnträskin ojan perkaamista[40]), Hakaniemen varastoalueen osan luovuttamista lasten leikkikentän paikaksi[41]), Pukinmäellä olevan Kartanontien siirtämistä palstojen RN 5^{127} ja 5^{125} kohdalla[42]), korttelissa n:o 477 olevan tontin n:o 58 korkeustasojen muuttamista[43]), Olympiakylässä suoritettujen kadunkorjaustöiden maksamista[44]), eräiden liitosalueilla olevien teiden talvi-

[1]) Yl.t.lk. 8 p. toukok. 626 §. — [2]) S:n 8 p. toukok. 631 §. — [3]) S:n 8 p. toukok. 632 §. — [4]) S:n 8 p. toukok. 638 §. — [5]) S:n 8 p. toukok. 639 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 676 §. — [7]) S:n 15 p. toukok. 680 §. — [8]) S:n 22 p. toukok. 718 §. — [9]) S:n 17 p. heinäk. 895 §. — [10]) S:n 31 p. heinäk. 936 §. — [11]) S:n 31 p. heinäk. 938 §. — [12]) S:n 14 p. elok. 977 §. — [13]) S:n 21 p. elok. 997 §. — [14]) S:n 21 p. elok. 998 §. — [15]) S:n 11 p. syysk. 1 090 §. — [16]) S:n 11 p. syysk. 1 192 §. — [17]) S:n 25 p. syysk. 1 145 §. — [18]) S:n 25 p. syysk. 1 147 §. — [19]) S:n 25 p. syysk. 1 155 §. — [20]) S:n 25 p. syysk. 1 173 §. — [21]) S:n 9 p. lokak. 1 236 §. — [22]) S:n 9 p. lokak. 1 240 §. — [23]) S:n 16 p. lokak. 1 267 §. — [24]) S:n 16 p. lokak. 1 269 §. — [25]) S:n 4 p. jouluk. 1 506 §. — [26]) S:n 4 p. jouluk. 1 508 §. — [27]) S:n 11 p. jouluk. 1 527 ja 1 528 §. — [28]) S:n 30 p. jouluk. 1 637 §. — [29]) S:n 30 p. jouluk. 1 640 §. — [30]) S:n 16 p. tammik. 69 §. — [31]) S:n 16 p. tammik. 71 §. — [32]) S:n 16 p. tammik. 73 §. — [33]) S:n 16 p. tammik. 74 §. — [34]) S:n 16 p. tammik. 75 §. — [35]) S:n 23 p. tammik. 102 §. — [36]) S:n 30 p. tammik. 167 §. — [37]) S:n 6 p. helmik. 197 §. — [38]) S:n 13 p. helmik. 244 §. — [39]) S:n 13 p. helmik. 245 §. — [40]) S:n 13 p. helmik. 246 §. — [41]) S:n 20 p. helmik. 276 §. — [42]) S:n 20 p. helmik. 279 §. — [43]) S:n 20 p. helmik. 280 §. — [44]) S:n 20 p. helmik. 281 §.

aurausta [1]), toimenpiteitä Somerontien n:o 10—12 rakentamiseksi [2]), III kaupunginosan korttelin n:o 54 korkeustasojen muuttamista [3]), toimikunnan asettamista selvittämään kaupungin alueelle rakennettujen kalliosuojien rahoitusta [4]), kaupungin hoidossa olevien katuosuuksien sekä rakennusten ja aitojen kunnostamista [5]), rakennusliike C. Thunbergin anomusta kadun, viemärin ja vesijohdon rakentamiseksi Munkkiniemen korttelin n:o 30 054 tontteja n:o 2 ja 4 varten [6]), korkeustasojen määräämistä korttelille n:o 484 ja Pohjois-Haagan kortteleille n:o 29 101—29 115 [7]), liikenteen järjestelyä Herttoniementien ja Degeröntien risteyksessä [8]), Helsingin yleisen sairaalan rakennustoimikunnan anomusta sairaalan sisätautien ja kirurgisten klinikkain viemärien yhdistämistä Meilahden viemäritunneliin [9]), kaupungin vesijohdon ulottamista Otaniemeen [10]), Valtatien pohjoispuolelta lentokentän pääviemäriin johtavan ojan perkaamista Puistolassa [11]), asuntotuotantokomitean anomusta saada rakentaa rautabetoniseinäinen lämpöjohtokanava Raisiontien poikki kortteleiden n:o 714 ja 715 välille [12]), Maunulan kansanasunnot oy:n anomusta saada rakentaa rautabetoniseinäinen lämpöjohtokanava Peltotien poikki kortteleiden n:o 236 ja 270 välille [13]), Puistolan ja Heikinlaakson tiehoitokuntien anomusta soranottopaikan luovuttamisesta kyläteiden kunnostamista ja kunnossapitoa varten [14]), Nurmijärven maantien ja Vihdin maantien rakentamista [15]), Erottajan aukion järjestämistä [16]), Maunulan lapsiperheiden yhdistyksen kirjelmää Maunulan Metsäpurontien päällystämisestä [17]), kadunnimien muuttamisjärjestelyä [18]), kaupunginvaltuutetun H. Schybergsonin aloitetta eduskuntatalon edessä olevan sorakentän rakentamisesta istutuksin koristetuksi nurmikentäksi [19]), poliisivirkailija Y. Rajaman kirjettä Laajalahden asuntoalueella vallitsevista puutteellisuuksista [20]), eräiden Käpyläntien varrella asuvien henkilöiden kirjelmää Käpyläntien kunnosta, kapeudesta ym. [21]), rouva A. Neovius-Sippolan perikunnan korvausanomusta kaupungin hoidossa olevalla katuosuudella tapahtuneeksi ilmoitetusta loukkaantumisesta [22]), C. Thunbergin anomusta kadun, viemärin ja vesijohdon rakentamiseksi Rakuunantien tonteille n:o 2, 4 ja 6 [23]), viemärin rakentamista Vesilinnan mäeltä Sturenkadulle [24]), XV kaupunginosan korttelin n:o 505 tontin n:o 6 korkeustasojen muuttamista [25]), liikenteen järjestelyä Messuhallin koillispuolella [26]), Pohjolankadun 2:n edustalle tulevan puistikon rakentamista [27]), Lauttasaaren Pohjoiskaaren kunnossapitoa [28]), Asunto oy. Kaislakallion anomusta saada rakentaa vesi- ja viemärijohdot Lauttasaaren tulevasta korttelista n:o 31 042 [29]), Hermannin kaupunginosan tonttien vuokra-ajan pidentämistä [30]), Viikin Latokartanon kylässä olevien vuokra-alueiden myynnistä johtuvia katu- ja viemärirakennustöitä [31]), Malmin Suvitieltä Keski-Malmin ojaan laskevan ojan perkaamista [32]), 81. kaupunginosan korttelin n:o 108 korkeustasojen muuttamista [33]), Helsingin—Vihdin maantien tulevaa leveyttä [34]), Lauttasaaren teiden hoitoa [35]), eräiden liikennejärjestelyjen suorittamista [36]), taiteilija A. Bergrothin Uudenmaan lääninhallitukselle tekemää valitusta [37]), eräiden IV ja XVI kaupunginosien kortteleiden korkeustasojen muuttamista ja vahvistamista [38]), Suurtorin pohjoispuolella olevaa valtion virastojen kalliosuojaa [29]), eräiden XIV ja III kaupunginosien kortteleiden korkeustasojen muuttamista [40]), viemärin ja vesijohdon rakentamista XIV kaupunginosan korttelin n:o 484 tonttia n:o 3 varten [41]), pysäköimisen kieltämistä Pohj. Esplanaadikadun 2:n kohdalla [42]), Ruoholahden rannan levittämistä Ruoholahdenkadun kulmassa [43]), Espoon kunnassa olevien Kilon—Dalsvikin—Jupperin yhdysteiden rakentamista [44]), Suomen Autoklubin esitystä nopeusrajoitusten poistamiseksi eräillä teillä [45]), eräiden korkeustasojen vahvistamista [46]), Malmin Karhusuonojaan pohjoisesta Uudenmaantien pohjoispuolelta laskevan ojan per-

---

[1]) Yl.t.lk. 20 p. helmik. 282 §. — [2]) S:n 20 p. helmik. 283 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 316 §. — [4]) S:n 6 p. maalisk. 334 §. — [5]) S:n 6 p. maalisk. 335 §. — [6]) S:n 6 p. maalisk. 360 §. — [7]) S:n 6 p. maalisk. 361 ja 363 §. — [8]) S:n 6 p. maalisk. 364 §. — [9]) S:n 6 p. maalisk. 365 §. — [10]) S:n 20 p. maalisk. 429 §. — [11]) S:n 20 p. maalisk. 430 §. — [12]) S:n 20 p. maalisk. 431 §. — [13]) S:n 20 p.maalisk. 432 §. — [14]) S:n 27 p. maalisk. 456 §. — [15]) S:n 24 p. huhtik. 574 §. — [16]) S:n 24 p. huhtik. 579 §. — [17]) S:n 24 p. huhtik. 580 §. — [18]) S:n 24 p. huhtik. 582 §. — [19]) S:n 8 p. toukok. 625 §. — [20]) S:n 8 p. toukok. 627 §. — [21]) S:n 8 p. toukok. 628 §. — [22]) S:n 8 p. toukok. 629 §. — [23]) S:n 8 p. toukok. 633 §. — [24]) S:n 8 p. toukok. 636 §. — [25]) S:n 15 p. toukok. 675 §. — [26]) S:n 15 p. toukok. 679 §. — [27]) S:n 22 p. toukok. 712 §. — [28]) S:n 22 p. toukok. 713 §. — [29]) S:n 22 p. toukok. 714 §. — [30]) S:n 22 p. toukok. 715 §. — [31]) S:n 22 p. toukok. 717 §. — [32]) S:n 22 p. toukok. 720 §. — [33]) S:n 5 p. kesäk. 763 §. — [34]) S:n 5 p. kesäk. 764 §. — [35]) S:n 19 p. kesäk. 829 §. — [36]) S:n 19 p. kesäk. 833 §. — [37]) S:n 3 p. heinäk. 860 §. — [38]) S:n 3 p. heinäk. 861, 862 ja 863 §. — [39]) S:n 17 p. heinäk. 897 §. — [40]) S:n 31 p. heinäk. 932 ja 933 §. — [41]) S:n 31 p. heinäk. 934 §. — [42]) S:n 31 p. heinäk. 939 §. — [43]) S:n 31 p. heinäk. 640 §. — [44]) S:n 31 p. heinäk. 941 §. — [45]) S:n 31 p. heinäk. 942 §. — [46]) S:n 14 p. elok. 975 §.

kaamista [1]), Tuomarinkyläntieltä Niittylän kautta Pirkkolaan suunnitellun kokoojajohdon kiireellistä rakentamista [2]), eräiden korkeustasojen muuttamista [3]), linja-autoaseman laajentamista Kampin alueella [4]), Tarvon saarelle johtavan tien kunnostamista kävely- ja polkupyörätieksi [5]), viemärikomitean mietintöä [6]), Etelärantatien muutostöitä [7]), kaupungin maalle rakennettujen it-pattereiden poistamista [8]), Strömbergintien järjestelysuunnitelmaa polkupyörätien rakentamisesta [9]), katuvalaistuksen järjestämistä Sairaalatien ja Sairaalakujan risteykseen Malmilla [10]), puisen aidan rakentamista Hämeentien 31:n edessä olevalle kalliorinteelle [11]), Haagan huvilanomistajain yhdistyksen anomusta eräiden teiden kestopäällystämisestä [12]), liitosalueiden palokaivojen rakentamisen kiirehtimistä ja jalkakäytävän rakentamista vanhalle Nurmijärventielle [13]), liitosalueen avoviemäreiden kunnostamista [14]), Pitäjänmäen ja Lapinniemen kenttien suurentamista [15]), Lapinniemen urheilukentän töiden aloittamista [16]), Pitäjänmäen urheilukentän kunnostamista [17]), jousiammunta-alueen kunnostamista [18]), Munkkiniemen uuden uimarannan aikaansaamista [19]), liitosalueen palokaivojen rakentamisen kiirehtimistä [20]), asunnonhankinta Talo oy:n anomusta saada rakentaa sille mahdollisesti luovutettavan Pajamäen asuntoalueen kadut ja viemärit [21]), rakennusurakoitsijoiden Asunto Yhtymän anomusta saada rakentaa sille mahdollisesti luovutettavan Pohjois-Haagan II rakennusvaiheeseen kuuluvan alueen kadut ja viemärit [22]), avo-ojien salaojittamista [23]), ajonopeuden rajoittamista Maunulan alueella [24]), eräiden Aidasmäen ja Pellavakasken asukkaiden anomusta viemäriverkoston rakentamisesta Oulunkylään [25]), Otaniemen alueen viemäröimissuunnitelmaa [26]), Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistyksen anomusta pysäköimispaikan järjestämisestä mainitun siirtolapuutarhan läheisyyteen [27]), liikenteen järjestelyä Kaisaniemenkadun ja Puutarhakadun risteyksessä [28]), eräiden korttelien korkeustasojen vahvistamista [29]), suojatien merkitsemistä Unioninkatuun Liisankadun risteyksessä [30]), ruotsalaisen normaalilyseon rehtorin anomusta aidan rakentamisesta mainitun koulun pihamaan ympärille [31]), Itä-Pakilan puron perkaamista [32]), XXV kaupunginosan korttelin n:o 803 korkeustasojen muuttamista [33]), määrärahan saamista Hålvik—Håkansvikin kylätietä varten [34]), eräiden Pitäjänmäen asukkaiden anomusta jalkakäytävän rakentamisesta vanhalle Nurmijärventielle Turunmaantieltä Hämeenkylään päin [35]), Pakilan tiehoitokunnan anomusta saada kaupungilta avustusta kyläteittensä kunnostamista varten [36]), Puistolan kyläteiden rakentamismääräajan pidentämistä [37]), Torpparinmäen väliaikaisen kylätiekunnan anomusta saada kaupungin omistamien tonttien osalta korvausta tien tekemisestä [38]), liikenteen järjestämistä Helsinginkadun—Hämeentien risteyksessä [39]), Pakilan urheiluseurojen anomusta Pakilan urheilukentän laajentamiseksi [40]), Runeberginkadun—Mannerheimintien—Eläintarhantien risteyksen järjestälyä [41]), Helsinki-Maaseutu-Liikenne oy:n anomusta saada liikennöidä linja-autoilla, joiden akselipainot ovat 5 800—6 240 kg [42]), eräiden Haagassa toimivien yhdistysten anomusta suoja-aidan rakentamisesta ns. Juhannuskalliolla oleville jyrkänteille [43]), alueen järjestämistä vihannesten tukkukauppaa varten [44]), Kulosaaren sillan poikkileikkausta [45]), ryhmittymiskilpien asentamista Mannerheimintien ja Runeberginkadun risteykseen [46]), Asunto oy. Gyldenintie 8:n anomusta yksityisen viemärijohtonsa rakennustyön valvomiseksi ja tarkastamiseksi kaupungin toimesta [47]), Kalkkivuoren ja Laaksotien välisen osan osittaista putkitusta [48]), vuokra-autoasemien järjestämistä liitosalueelle [49]), Lönnrotinkadun sillan suojakaiteen maalausta [50]), Mannerheimintien—Tukholmankadun risteyksessä ole-

[1]) Yl.t.lk. 14 p. elok. 976 §. —. [2]) S:n 14 p. elok. 978 §. — [3]) S:n 14 p. elok. 979 §. — [4]) S:n 14 p. elok. 980 §. — [5]) S:n 14 p. elok. 981 §. — [6]) S:n 21 p. elok. 987 §. — [7]) S:n 21 p. elok. 996 §. — [8]) S:n 28 p. elok. 1 031 §. — [9]) S:n 28 p. elok. 1 034 §. — [10]) S:n 25 p. syysk. 1 143 §. — [11]) S:n 25 p. syysk. 1 144 §. — [12]) S:n 25 p. syysk. 1 148 §. — [13]) S:n 25 p. syysk. 1 149 §. — [14]) S:n 25 p. syysk. 1 150 §. — [15]) S:n 25 p. syysk. 1 151 §. — [16]) S:n 25 p. syysk. 1 152 §. — [17]) S:n 25 p. syysk. 1 153 §. — [18]) S:n 25 p. syysk. 1 169 §. — [19]) S:n 25 p. syysk. 1 170 §. — [20]) S:n 2 p. lokak. 1 198 §. — [21]) S:n 2 p. lokak. 1 200 §. — [22]) S:n 2 p. lokak. 1 201 §. — [23]) S:n 2 p. lokak. 1 202 §. — [24]) S:n 2 p. lokak. 1 203 §. — [25]) S:n 2 p. lokak. 1 205 §. — [26]) S:n 9 p. lokak. 1 235 §. — [27]) S:n 9 p. lokak. 1 237 §. — [28]) S:n 16 p. lokak. 1 262 §. — [29]) S:n 16 p. lokak. 1 263 §. — [30]) S:n 16 p. lokak. 1 264 §. — [31]) S:n 16 p. lokak. 1 265 §. — [32]) S:n 16 p. lokak. 1 266 §. — [33]) S:n 16 p. lokak. 1268 §. — [34]) S:n 16 p. lokak. 1 272 §. — [35]) S:n 23 p. lokak. 1 295 §. — [36]) S:n 30 p. lokak. 1 326 §. — [37]) S:n 30 p. lokak. 1 327 §. — [38]) S:n 30 p. lokak. 1 328 §. — [39]) S:n 30 p. lokak. 1 329 §. — [40]) S:n 30 p. lokak. 1 330 §.— [41]) S:n 30 p. lokak. 1 332 § ja 2 p. marrask. 1 341 §. — [42]) S:n 6 p. marrask. 1 375 §. — [43]) S:n 6 p. marrask. 1 376 §. — [44]) S:n 6 p. marrask. 1 381 §. — [45]) S:n 13 p. marrask. 1 399 §. — [46]) S:n 13 p. marrask. 1 400 §. — [47]) S:n 13 p. marrask. 1 403 §. — [48]) S:n 20 p. marrask. 1 427 §. — [49]) S:n 20 p. marrask. 1 428 §. — [50]) S:n 20 p. marrask. 1 429 §.

van raitiotiesilmukan muuttamista [1]), Raajarikkojen Koulusäätiön anomusta vesi- ja viemärijohtojen rakentamiseksi lähemmäksi Tenholantien 1:ssä olevaa koulutaloa [2]), Lillstun ojan perkaamista [3]), yhteisen viemäri- ja vesijohdon sekä saostuskaivon rakentamista puistoalueelle [4]), vesi- ja viemärijohtojen rakentamista Lauttasaaren yhteiskoulua varten [5]), Pakilan korttelin n:o 109 ja 111 pohjoispuolella olevan alueen kuivattamista [6]), Paloheinän alueen palosuojelun tehostamista Tuomarinkylässä [7]), uuden ruokatehtaan perustamista [8]), sähköhellan hankkimista Kallion kansakouluun [9]), polkupyörätien ja jalkakäytävän rakentamista Tuomarinkylän tiehen [10]), eräiden kortteleiden korkeustasojen muuttamista ja vahvistamista [11]), jyrkkien katujen varsilla olevien rakennusten varustamista kaiteilla jalankulkijoiden liikkumisen helpottamiseksi [12]), Pitäjänmäen alueen palosuojelun tehostamista [13]), suojakaiteiden värin muuttamista aluminin harmaaksi [14]), puistoalueiden aikaansaamista Taka-Töölössä [15]), eräiden liitosalueella olevien teiden ottamista kunnanteiksi [16]), jalankulkija- ja pyöräilyliikenteen turvallisuuden lisäämistä [17]), eräiden Helsingistä johtavien teiden leventämistä ja varustamista pyöräteillä ja jalkakäytävillä [18]), leikkikentän rakentamista Etumetsän ja Toivolan koulukodin maastoon [19]), Ryttylän koulukodin alueen läpi kulkevien teiden siirtämistä [20]), Hålvik—Håkansvikin kyläteiden parantamista Turholman kansanpuistossa [21]), kelkkamäen järjestämistä Temppeliaukion eteläkulmaan ja Olympiakylän alueelle [22]), raitiotieliikenteen järjestelyä Töölön vaunuhallin ympäristössä [23]), Pitäjänmäen—Lassaksen välisen tien kunnostamista [24]), pikaluistinradan rakentamista Töölön pallokentälle [25]).

Puisto-osaston jasen toiminta-alaan kuuluvista asioista annettiin esityksiä, jotka koskivat: eräiden puistojen kunnossapitosopimuksien irtisanomisia [26]), puisto-osaston työntekijäin lukumäärän lisäämistä [27]), v:n 1949 talousarvioon sisältyvän tilin 22 Pl.V.8 muuttamista siirtomäärärahaksi kolmen vuoden ajaksi [28]), v:n 1949 tilien ylittämistä [29]), Fredrikin- ja Runeberginkadun kulmassa olevaa varastoa [30]), 556 000 mk:n suuruisen määrärahan merkitsemistä kertomusvuoden lisätalousarvioon [31]), lisämäärärahan myöntämistä tilille 12 Pl.V.1 [32]), eräiden Helsingin evankelisluterilaisten seurakuntain puistoalueiden ottamista kaupungin hoitoon [33]), kaupunginpuutarhurin B. M. Schalinin kertomusta opintomatkaltaan Ruotsiin ja Tanskaan [34]), v:n 1950 talousarvioon merkittyjen määrärahojen muuttamista siirtomäärärahoiksi [35]).

Puisto-osaston jasen toiminta-alaan kuuluvista asioista annettiin lausuntoja, jotka koskivat: Helsingin Ensi-Kodin puiston kunnossapitoa [36]), Lapinlahden puistikon kunnostamista [37]), puutarhajyrsimien hankkimista Toivolan koulukodin maatilaa varten [38]), Alppilaan rakennettavan huvipuiston Sturenkadun puoleisen rinteen verhoamista pensasistutuksin [39]), Somerontien 10—12:n kustannusarviota pihamaiden kunnostamisesta lasten leikkipaikaksi [40]), leikkikenttäasiaa [41]), Munkkiniemen raitiotielinjan päätesilmukassa olevan tammen rauhoittamista [42]), lisäselvityksen saamista lautakunnan kirjelmän n:o 424 syyskuun 25 p:nä 1950 johdosta [43]), puiston kunnostamista Pitäjänmäentien varrella Kornetintie 16:n kohdalla [44]), Haagan sankarihautojen kunnostamista [45]), leikkipaikkojen kunnostamista Hermannin kaupunginosassa [46]), Harjutorin puistikon saattamista viihtyisämpään kuntoon [47]), Pitäjänmäen sankarihaudan ottamista kaupungin hoitoon [48]).

Puhtaanapitoalaan kuuluvista asioista annettiin esityksiä, jotka koskivat: Suomen Kaupunkiliiton ansiomerkkien jakamista ruotsinkielisine omistus-

---

[1]) Yl.t.lk. 20 p. marrask. 1 430 §. — [2]) S:n 20 p. marrask. 1 431 §. — [3]) S:n 27 p. marrask. 1 475 §. — [4]) S:n 27 p. marrask. 1 476 §. — [5]) S:n 27 p. marrask. 1 477 §. — [6]) S:n 27 p. marrask. 1 478 §. — [7]) S:n 4 p. jouluk. 1 503 §. — [8]) S:n 11 p. jouluk. 1 525 §. — [9]) S:n 11 p. jouluk. 1 526 §. — [10]) S:n 11 p. jouluk. 1 531 §. — [11]) S:n 11 p. jouluk. 1 532, 1 533 ja 1 534 §. — [12]) S:n 19 p. jouluk. 1 565 §. — [13]) S:n 19 p. jouluk. 1 569 §. — [14]) S:n 19 p. jouluk. 1 572 §. — [15]) S:n 30 p. jouluk. 1 619 §. — [16]) S:n 30 p. jouluk. 1 625 ja 1 626 §. — [17]) S:n 30 p. jouluk. 1 627 §. — [18]) S:n 30 p. jouluk. 1 628 §. — [19]) S:n 30 p. jouluk. 1 632 §. — [20]) S:n 30 p. jouluk. 1 633 §. — [21]) S:n 30 p. jouluk. 1 634 §. — [22]) S:n 30 p. jouluk. 1 635 ja 1 636 §. — [23]) S:n 30 p. jouluk. 1 638 §. — [24]) S:n 30 p. jouluk. 1 639 §. — [25]) S:n 30 p. jouluk. 1 641 §. — [26]) S:n 30 p. tammik. 148 §. — [27]) S:n 30 p. tammik. 149 §. — [28]) S:n 30 p. tammik. 150 §. — [29]) S:n 6 p. helmik. 186 §. — [30]) S:n 20 p. helmik. 275 §. — [31]) S:n 15 p. toukok. 662 §. — [32]) S:n 25 p. syysk. 1 141 §. — [33]) S:n 30 p. lokak. 1 316 §. — [34]) S:n 27 p. marrask. 1 462 §. — [35]) S:n 30 p. jouluk. 1 622 §. — [36]) S:n 20 p. helmik. 274 §. — [37]) S:n 3 p. huhtik. 482 §. — [38]) S:n 3 p. huhtik. 483 §. — [39]) S:n 8 p. toukok. 607 §. — [40]) S:n 25 p. syysk. 1 140 §. — [41]) S:n 25 p. syysk. 1 168 §. — [42]) S:n 2 p. lokak. 1 204 §. — [43]) S:n 9 p. lokak. 1 224 §. — [44]) S:n 27 p. marrask. 1 458 §. — [45]) S:n 27 p. marrask. 1 459 §. — [46]) S:n 27 p. marrask. 1 460 §. — [47]) S:n 30 p. jouluk. 1 620 §. — [48]) S:n 30 p. jouluk. 1 621 §.

kirjoituksineen esimies G. Österbergille 40 vuoden ja toimistoapulaiselle K. Sundbergille 30 vuoden palveluksesta [1]), ylitysoikeutta v:n 1949 tileille [2]), satama-alueelle asetettavaa 20 uutta rikkalaatikkoa ja määrärahan myöntämistä ko. tarkoitukseen [3]), lumenkuljetusmaksuja [4]), puhtaanapitopäällikkö Axille ja työnjohtaja K. J. Helteelle langetettuja sakkoja [5]), taloudessa tarvittavan veden kuljettamista tankkiautoilla niille kaupungin rajojen sisäpuolella asuville, joiden kaivot olivat kuivuneet [6]), lisämäärärahan myöntämistä [7]), maksujen vahvistamista jätteiden kuljetuksesta [8]), v:n 1951 menoarvioehdotukseen tilille 12. Pl. VII. 3 ehdotetun määrärahan sijasta merkittävää 11 700 000 mk:n suuruista määrärahaa [9]), lisämäärärahojen myöntämistä [10]).

Puhtaanapitoalaan kuuluvista asioista annettiin lausuntoja, jotka koskivat: puhtaanapito-osaston käyttöön varattavia asemapaikka-alueita [11]), Vuorimiehenkadun puistikossa olevan vedenheittopaikan poistamista [12]), satamien laituri-alueiden hiekoittamisen tehostamista [13]), mm. talon Katarinankadun 3:n katolta vyörynyttä lunta sekä lumen kasaamista kaupungin talojen julkisivuja vastaan [14]), Invaliidisäätiön huoltolaitoksen läheisyydessä olevan luvattoman kaatopaikan poistamista [15]), Puistolan kiinteistönomistajain yhdistyksen kirjelmää kaatopaikan sijoittamisesta [16]), mainoslehtien levittämistä lentokoneista [17]), papereiden keräystä Pasilan kaatopaikalla [18]), epäkohtia Pasilassa olevan kaatopaikan suhteen [19]), kaatopaikkojen käytön lopettamista [20]), Jätekeskus oy:n anomusta jätepaperin keräämisestä Pasilan kaatopaikalla [21]), kaupungin metsien siistimistä [22]), filosofian maisteri R. Forsmanin vahingonkorvausanomusta [23]), Liisankadun puistikossa olevan vedenheittopaikan siirtämistä [24]).

Lautakunnan muista asioista antamat esitykset koskivat: rakennustoimiston hallintaan siirtyneen Maunulan sahan jäljelläolevan omaisuuden ottamista irtaimistoluetteloon ja omaisuuden arvon määräämistä [25]), ehdokkaan ilmoittamista rakennustoimiston, satamalaitoksen ja kiinteistölautakunnan yhteiseen aloitetoimikuntaan [26]), eräiden määrärahojen ylittämistä ja myöntämistä [27]), siirtomäärärahan käyttämistä [28]), eräiden rakennuskoneiden ostamista [29]), Helsingin kunnallisrakennusmestarien matka-apurahan saamista [30]), apurahan myöntämistä kaupungininsinöörille W. Starckille [31]), kaupunginpuutarhurin B. M. Schalinin anomusta matka-apurahan ja palkallisen loman saamista ulkomaille tehtävää matkaa varten [32]), kuoppa- ja tasokorotuksien maksamista katurakennusosaston insinöörin virassa samoin kuin katurakennusosaston alimmassa sääntöpalkkaisessa insinöörin virassa [33]), varasto-osaston kalustoluettelossa olevan irtaimen omaisuuden myymistä toukokuussa pidettävässä huutokaupassa [34]), eräiden tarvikkeiden poistamista kirjoista ja niiden myymistä huutokaupalla [35]), virkapukujen hankkimista neljälle rakennustoimiston henkilöautonkuljettajalle [36]), Toukolan korjauspajan, Toukolan sirkkelisahan, Maunulan höyläämön ja betoniputkivalimon liikevaihtoveron määräämistä v:n 1950 ensimmäiseltä neljännekseltä [37]), Teknillisen korkeakoulun kirjastolle luovutettavia rakennustoimistolle tarpeettomia kirjoja [38]), v:n 1937 vahvistetun korvausprosenttitaulukon muuttamista [39]), rakennustoimiston punnituskoneen Berg 8 231 ja kartoituskoneen Breithaupt 7 478 poistamista inventaarioluettelosta [40]), satamarakennusosaston työmaalta varastetun kaasupullon poistamista varasto-osaston kalustoluettelosta [41]), rakennustoimistossa v. 1951 tilapäisen työvoiman tililtä palkattavaa henkilöstöä [42]), määrärahan myöntämistä halkotoimistolle määrätyn ja rakennustoimistolta veloitetun liikevaihtoveron suorittamista varten [43]), yleisten töiden lautakunnan v:n 1951 talousarviota korjausmäärärahojen osalta [44]), autotallien vuokran liikennelaitokselle ja Hakaniemen varastoalueen vuokran merkitsemistä v:n 1951 talousarvioon tilille Tilitys-

---

[1]) Yl.t.lk. 30 p. tammik. 152 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 184 §. — [3]) S:n 6 p. maalisk. 358 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 428 §. — [5]) S:n 3 p. huhtik. 478 ja 484 §. — [6]) S:n 28 p. elok. 1 015 §. — [7]) S:n 2 p. lokak. 1 196 §. — [8]) S:n 2 p. lokak. 1 209 §. — [9]) S:n 2 p. marrask. 1 340 §. — [10]) S:n 30 p. jouluk. 1 618 §. — [11]) S:n 6 p. helmik. 183 §. — [12]) S:n 6 p. maalisk. 356 §. — [13]) S:n 3 p. huhtik. 485 §. — [14]) S:n 24 p. huhtik. 572 §. — [15]) S:n 15 p. toukok. 667 §. — [16]) S:n 14 p. elok. 971 §. — [17]) S:n 28 p. elok. 1 016 §. — [18]) S:n 28 p. elok. 1 017 §. — [19]) S:n 2 p. lokak. 1 193 §. — [20]) S:n 2 p. lokak. 1 194 §. — [21]) S:n 2 p. lokak. 1 195 §. — [22]) S:n 23 p. lokak. 1 292 §. — [23]) S:n 30 p. lokak. 1 325 §. — [24]) S:n 30 p. jouluk. 1 617 §. — [25]) S:n 23 p. tammik. 107 §. — [26]) S:n 6 p. helmik. 182 §. — [27]) S:n 13 p. helmik. 229 ja 230 §. — [28]) S:n 20 p. helmik. 277 §. — [29]) S:n 6 p. maalisk. 366 §. — [30]) S:n 3 p. huhtik. 479 §. [31]) S:n 3 p. huhtik. 497 §. — [32]) S:n 17 p. huhtik. 541 §. — [33]) S:n 17 p. huhtik. 544 §. — [34]) S:n 24 p. huhtik. 569 §. — [35]) S:n 8 p. toukok. 609 §. — [36]) S:n 8 p. toukok. 612 §. — [37]) S:n 8 p. toukok. 640 §. — [38]) S:n 15 p. toukok 661 §. — [39]) S:n 22 p. toukok. 703 §. — [40]) S:n 22 p. toukok. 711 §. — [41]) S:n 14 p. elok. 973 §. — [42]) S:n 21 p. elok. 989 §. — [43]) S:n 21 p. elok. 999 §. — [44]) S:n 28 p. elok. 1 036 §.

vuokrat maa-alueista ja rakennuksista aikaisemmasta ehdotetuksesta poikkeavalla tavalla [1]), v:n 1951 talousarviota XX pääluokan osalta [2]), sanomalehdissä Vapaa Sana ja Työkansan Sanomat väitettyjä ratapölkkykauppojen suhteen syntyneitä miljoonatappioita kaupungille [3]), eräiden tilien ylitysoikeuksia [4]), määrärahan myöntämistä halkotoimiston Heinolan sahan varastolle toimittamista puutavaroista kertomusvuoden II neljänneksen aikana aiheutuneen liikevaihtoveron suorittamiseksi [5]), työajan hyväksymistä rakennustoimiston töissä pimeänä vuoden aikana [6]), 2 000 kg 5 mm:n betoniraudan lainaamista Normirakenne oy:lle [7]), halkotoimiston maksettavaksi III neljännekseltä määrättyä liikevaihtoveroa [8]), rakennustoimistoa varten v:ksi 1951 tilattavia sanoma- ja aikakauslehtiä [9]), Maunulan höyläämön ym. rakennuksien sekä koneiden palovakuutusta [10]), tilille 12 Pl. VI. 3 merkityn määrärahan muuttamista siirtomäärärahaksi [11]).

Lautakunnan muista asioista antamat lausunnot koskivat: Tanssikulttuuriseura Terpsikhoren anomusta saada kaupungilta palautusta eräistä suorittamistaan maksuista [12]), rakennusmestari A. T. Flemmingille suoritettavaa korvausta kaupungin varoista niistä sakoista ja korvauksista, jotka raastuvanoikeus tuomitsi hänen maksettavakseen [13]), työpukujen hankkimista kaupungin varoilla [14]), paperikorien asettamista eräiden myyntipaikkojen läheisyyteen [15]), Hakaniemen varastoalueen osan luovuttamista lasten leikkikentäksi [16]), työntutkimustoiminnan laajentamista kaupungin laitoksissa [17]), rimojen ostamista varasto-osastolta [18]), autonkuljettaja T. Virtasen anomusta yhteenajosta kaupungin auton kanssa aiheutuneen vahingon korvaamisesta [19]), autonkuljettaja H. Sarnelan anomusta yhteenajosta aiheutuneen vahingon korvaamisesta [20]), talousarvion asetelman muutosta ja käyttämättä jääneitä siirtomäärärahoja [21]), halkotoimiston uudelleenjärjestelyä [22]), kaupungin talousarvion rakenteeseen ehdotettuja muutoksia [23]), työntutkimushenkilökunnan palkkaamista eräisiin kaupungin laitoksiin [24]), sekatyöntekijä J. Karolaisen anomusta kesälomapalkan saamiseksi [25]), kaupungin omien kuorma-autojen työsuhteessa olevien autoilijoiden ja laskulla ajavien edullisuutta kaupungin ajoissa [26]), työttömyystöiden suunnittelemista v:ksi 1951 [27]).

Rakennustoimisto

Lautakunnan alaisena toimi kaupungininsinööri A. Linnavuoren johdolla rakennustoimisto, joka jakaantui kanslia-, talorakennus-, katurakennus-, puhtaanapito-, puisto- ja varasto-osastoihin sekä tilivirastoon. Rakennustoimiston lähettämien kirjeiden luku oli 435.

Rakennustoimiston viranhaltijat. Rakennustoimiston palveluksesta erosivat kertomusvuonna katurakennusosastolta rakennusmestari L. Inkinen syyskuun 16 p:nä, insinööri K. Karjalainen kesäkuun 1 p:nä, toimistoapulainen E. Ruuskanen maaliskuun 16 p:nä, piiri-insinööri K. P. Suomela heinäkuun 1 p:nä ja toimistoapulainen D. Stenholm huhtikuun 30 p:nä sekä talorakennusosastolta arkkitehti H. Vesikari huhtikuun 1 p:nä.

Yleisten töiden lautakunta valitsi avoimena oleviin virkoihin seuraavat viranhaltijat:

Kaupungininsinöörin virkaan W. Starckin syyskuun 1 p:stä.

Talorakennusosastolle: kaupunginarkkitehdin virkaan L. Björkin syyskuun 1 p:stä, I apulaiskaupunginarkkitehdin virkaan J. Bjurströmin marraskuun 1 p:stä, neljään 42. palkkaluokan arkkitehdin virkaan arkkitehdit T. Alangon ja L. Karttusen helmikuun 1 p:stä, T. Laineen huhtikuun 15 p:stä ja M. Lilius-Tallrothin maaliskuun 1 p:stä, neljään 43. palkkaluokan arkkitehdin virkaan arkkitehdit L. Karttusen ja M. Lilius-Tallrothin syyskuun 1 p:stä, V. Rosendalin ja Y. Dunderfeltin toukokuun 1 p:stä, neljään 45. palkkaluokan arkkitehdin virkaan arkkitehdit A. Muroman toukokuun 1 p:stä, L. Pajaniemen maaliskuun 1 p:stä, V. Rosendalin ja A. Tollet'in heinäkuun 1 p:stä, 45. palkkaluokan ra-

[1]) Yl.t.lk. 11 p. syysk. 1 088 §. — [2]) S:n 13 p. syysk. 1 102 §. — [3]) S.n 2 p. lokak. 1 207 §. — [4]) S:n 30 p. lokak. 1 324 §, 6 p. marrask. 1 366 § ja 27 p. marrask. 1 473 §. — [5]) S:n 6 p. marrask. 1 373 §. — [6]) S:n 6 p. marrask. 1 377 §. — [7]) S:n 27 p. marrask. 1 472 §. — [8]) S:n 27 p. marrask. 1 483 §. — [9]) S:n 4 p. jouluk. 1 499 §. — [10]) S:n 11 p. jouluk. 1 523 §. — [11]) S:n 19 p. jouluk. 1 556 §. — [12]) S:n 16 p. tammik. 67 §. — [13]) S:n 13 p. helmik. 239 §. — [14]) S:n 6 p. maalisk. 333 §. — [15]) S:n 6 p. maalisk. 357 §. — [16]) S:n 17 p. huhtik. 540 §. — [17]) S:n 14 p. elok. 959 §. — [18]) S:n 28 p. elok. 1 021 §. — [19]) S:n 28 p. elok. 1 022 §. — [20]) S:n 25 p. syysk. 1 139 §. — [21]) S:n 16 p. lokak. 1 255 §. — [22]) S:n 23 p. lokak. 1 287 §. — [23]) S:n 23 p. lokak. 1 288 §. — [24]) S:n 20 p. marrask. 1 419 §. — [25]) S:n 27 p. marrask. 1 479 §. — [26]) S:n 30 p. jouluk. 1 603 §. — [27]) S:n 30 p. jouluk. 1 624 §.

kennusinsinöörin virkaan T. R. Paasion syyskuun 1 p:stä, 43. palkkaluokan koneinsinöörin virkaan H. A. Rankin syyskuun 1 p:stä, 43. palkkaluokan rakennusinsinöörin virkaan R. K. Tuomarlan syyskuun 1 p:stä, 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan E. Mustosen huhtikuun 1 p:stä, 37. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan J. H. Paanulan kesäkuun 16 p:stä, 31. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan T. E. Salpan maaliskuun 1 p:stä, 33. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan A. A. Tammen elokuun 1 p:stä ja 35. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan U. A. Väisäsen lokakuun 1 p:stä.

Katurakennusosastolle: katurakennusosaston päällikön virkaan Y. Virtasen marraskuun 1 p:stä, 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan T. O. Airaksen huhtikuun 16 p:stä, viiteen 41. palkkaluokan insinöörin virkaan insinöörit J. M. Hännisen ja J. K. Jokelan joulukuun 1 p:stä, P. E. Koposen syyskuun 1 p:stä, E. Käenmäen ja O. P. Leiwon huhtikuun 1 p:stä, 42. palkkaluokan insinöörin virkaan insinööri T. Tarkan kesäkuun 1 p:stä, 45. palkkaluokan insinöörin virkaan insinööri E. Toivolan syyskuun 1 p:stä, 32. palkkaluokan konemestarin virkaan A. Kososen toukokuun 1 p:stä ja 31. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan A. Virtasen elokuun 1 p:stä.

Varasto-osastolle: 26. palkkaluokan varastokirjanpitäjän virkaan O. V. Hynysen helmikuun 1 p:stä, 20. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan T. S. Liikaluoman kesäkuun 16 p:stä, kahteen 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan L. Luoman kesäkuun 16 p:stä ja S. K. Sirell'in elokuun 1 p:stä, 21. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan M-I. L. Nyströmin toukokuun 1 p:stä ja 23. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan E. I. Parrelan maaliskuun 1 p:stä.

Työntekijäin lukumäärä. Seuraava taulukko osoittaa rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Talorakennusosasto	Katurakennusosasto	Puisto-osasto	Varasto-osasto	Puhtaanapito-osasto	Kaikki osastot
Tammikuu	680	1 202	50	230	777	2 939
Helmikuu	698	1 155	50	232	1 050	3 185
Maaliskuu	697	1 123	51	231	694	2 796
Huhtikuu	722	1 138	245	235	445	2 785
Toukokuu	753	1 243	381	239	458	3 074
Kesäkuu	709	1 263	378	240	457	3 047
Heinäkuu	773	1 272	362	236	456	3 099
Elokuu	727	1 261	342	237	440	3 007
Syyskuu	686	1 265	297	246	423	2 917
Lokakuu	637	1 268	282	247	426	2 860
Marraskuu	612	1 281	224	246	430	2 793
Joulukuu	618	1 265	177	242	536	2 838

Työntekijäin kesälomat. Kesälomaa myönnettiin 3 493 työntekijälle yhteensä 58 923 päivää seuraavasta taulukosta tarkemmin ilmenevin tavoin:

Lomapäivien luku	Talorakennusosasto	Katurakennusosasto	Puisto-osasto	Varasto-osasto	Puhtaanapito-osasto	Kaikki osastot
1	116	89	42	4	—	251
2	103	87	30	4	2	226
3	69	47	11	1	2	130
4	46	41	29	—	3	119
5	22	11	27	—	3	63
6	38	15	30	3	1	87
7	21	13	9	1	—	44
8	19	7	2	1	—	29
9	28	7	2	3	—	40
10	15	8	—	—	—	23
11	14	3	—	—	—	17
12	61	44	13	17	24	159
13	4	—	1	3	—	8
14	4	3	—	—	—	7
15	6	4	2	1	—	13
16	9	1	3	2	—	15
17	3	1	1	—	—	5

Lomapäivien luku	Talorakennusosasto	Katurakennusosasto	Puistoosasto	Varastoosasto	Puhtaanapito-osasto	Kaikki osastot
18	238	209	110	99	126	782
19	—	1	—	—	—	1
20	1	2	—	1	—	4
21	1	3	1	1	—	6
22	2	3	—	—	—	5
24	105	360	61	49	95	670
25	—	1	—	—	—	1
26	1	—	—	—	—	1
27	—	—	—	1	—	1
28	117	426	45	58	140	786
Lomaa nauttineita yhteensä	1 043	1 386	419	249	396	3 493
Lomapäiviä yhteensä	13 222	26 242	5 645	5 015	8 799	58 923

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana vahingoittui tapaturmaisesti 677 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta yhteensä 4 505 278 mk. Invalidiksi joutuneen 1 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 189 434 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 4 694 712 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutus oy. Pohjolassa siten, että kaupunki on lopulta vastannut kaikista vakuutuksesta aiheutuneista menoista.

Talorakennusosasto

Talorakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuonna kaupunginarkkitehti, I apulaiskaupunginarkkitehti, II apulaiskaupunginarkkitehti, yliarkkitehti, työpäällikkö, 5 arkkitehtiä 45. palkkaluokassa, 3 arkkitehtiä 43. palkkaluokassa, 2 arkkitehtiä 42. palkkaluokassa ja 1 arkkitehti 41. palkkaluokassa, 1 45. palkkaluokan rakennusinsinööri, 1 43. palkkaluokan rakennusinsinööri, 1 45. palkkaluokan koneinsinööri, 1 43. palkkaluokan koneinsinööri, 2 piirtäjää, osastokamreeri ja 5 toimistoapulaista. Eräitä avoinna olevista viroista ovat vuoden aikana hoitaneet viransijaiset. Lisäksi oli osaston palveluksessa tilapäisesti arkkitehtejä, insinöörejä, opiskelijoita ja toimistoapulaisia, jotka palkattiin tilapäisen työvoiman määrärahoista tai työmäärärahoista. Osaston henkilökuntaan kuului vielä 14 sääntöpalkkaista rakennusmestaria sekä vaihteleva määrä ylimääräisiä rakennusmestareita, joiden palkkaus suoritettiin työmäärärahoista.

Kertomusvuoden lopulla täytettiin tärkeä uusi I apulaiskaupunginarkkitehdin virka ja nimitettiin siihen diplomiarkkitehti J. Bjurström. Vapaiksi julistettujen virkojen täyttäminen pätevillä ulkopuolisilla hakijoilla oli edelleen palkkaussyistä vaikeaa. Riittävästi tilapäistäkään työvoimaa ei samoista syistä ole voitu saada. Huomattava määrä suunnittelutöitä oli sentähden annettava ulkopuolisille arkkitehtitoimistoille.

Työvoiman puutteen takia jätettiin talorakennusosaston esityksestä seuraavat huomattavat rakennuskohteet erikoisten rakennustoimikuntien huostaan: uusi vanhainkotirakennusryhmä Oulunkylässä, Eteläsataman matkustajapaviljonki ja liikennelaitoksen vaunuhallit Vallilassa.

Kaupunginhallituksen julistama kutsukilpailu Kivelän sairaala-alueen uusista rakennuksista saatettiin päätökseen keväällä ja kilpailussa ensi sijalle sijoittuneen arkkitehti R. Ypyän ehdotuksen katsottiin erittäin ansiokkaalla tavalla ratkaisseen kilpailun tarjoamat vaikeudet.

Kertomusvuoden alussa helpottunut rakennustilanne kiristyi loppuvuodesta erittäin vaikeaksi varsinkin sementin, osaksi myös lämpöjohtoputkien, linoleumin ym. tarvikkeiden osalta ja aiheutti huomattavia viivytyksiä eräiden töiden valmistumiselle sekä esti täysin toisten alkamisen. Myöskin lakot aiheuttivat häiriöitä töiden normaalille suoritukselle.

Uudisrakennustöistä ja suuremmista muutosrakennustöistä mainittakoon seuraavat:

maidontarkastamo, desinfioimislaitos, Marian sairaalan oppilaskodin korottaminen, Nikkilän sairaalan henkilökunnan asuinrakennus, Käpylän uusi kansakoulu, Snellmaninkadun kansakoulu, Lauttasaaren koulun lisärakennus, Annankadun kansakoulun korjaustyöt, Maunulan uusi kansakoulu, Munkkiniemen ruotsinkielinen kansakoulu, pääpaloaseman korjaustyöt, Marian sairaalan uusi poliklinikkarakennus, Salmisaaren voimalaitos, vuota- ja öljymakasiini Katajanokalla, Katajanokan tavara-asemarakennus, Uimastadionin kunnostamistyöt, Pallokentän katsomon laajennustyöt, Tervalammen työlaitoksen alkoholistihuoltola ja kulkutautisairaalan V osaston muutostyöt. Sitäpaitsi suoritti talorakennusosasto huomattavan määrän korjaus- ja kunnostamistöitä kaupungin eri laitoksissa.

Työvoima vaihteli ollen 605 työntekijää tammikuun ensimmäisellä ja 587 joulukuun viimeisellä viikolla. Suurin miesvahvuus, 695 työntekijää oli kesäkuun 11 p:n ja 17 p:n välisellä viikolla. Työvoiman keskimäärä viikottain koko vuoden aikana oli 628 työntekijää (617 v. 1949).

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja huoneistojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli talousarvioon merkitty 132 168 185 mk:n suuruinen määräraha, johon vuoden varrella lisättiin 1 000 000 mk ja 10 238 567 mk työntekijäin palkkojen korottamista varten sekä 50 000 mk. Käytettävissä oleva määräraha nousi siis 143 456 752 mk:aan kun taas kustannukset nousivat 144 821 628 mk:aan, joten määräraha tuli ylitetyksi 1 364 876 mk:lla.

Uudistus- ja muutosrakennustöitä varten oli kertomusvuoden talousarviossa yhteensä 746 968 005 mk:n suuruinen määräraha. Tähän summaan lisättiin 3 200 000 mk työntekijäin palkkojen korottamista varten sekä 1 453 492 mk, joka otettiin huomioon v:n 1951 talousarviossa, joten käytettävissä oleva määräraha nousi 751 621 497 mk:aan. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 188 421 756 mk:aan. Säästöä oli 563 199 741 mk, josta 465 542 584 mk siirrettiin v:een 1951, 80 000 000 mk kunnalliskodin rakennustoimikunnalle ja 17 657 157 mk palautettiin kaupunginkassaan.

V:lta 1949 siirrettiin määrärahoja yhteensä 445 084 087 mk, johon lisättiin 14 000 000 mk työntekijäin palkkojen korottamista varten, sekä 8 117 956 mk, joka otettiin huomioon v:n 1951 talousarviossa ja 2 128 247 mk tililtä 22 Pl. VIII. 2, joten käytettävissä oleva määräraha nousi 469 330 290 mk:aan. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 193 392 525 mk:aan. Säästöstä 117 818 318 mk siirrettiin v:een 1951 suorittamatta jääneitä töitä varten sekä 39 552 150 mk kunnalliskodin rakennustoimikunnalle ja 118 567 297 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin lisäksi töitä, joita varten määräraha myönnettiin kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroista, sekä laskulla kaupungin muille virastoille ja laitoksille yhteensä 211 581 076 mk:lla.

Talorakennusosaston v. 1950 suorittamien töiden kokonaiskustannukset nousivat 738 216 985 mk:aan (602 311 000 mk v. 1949). Suorittamatta jääneitä töitä varten siirrettiin 583 360 902 mk v:een 1951.

Osasto käsitteli 949 diaarioon vietyä asiaa ja antoi niistä lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle ja muille kunnallisille laitoksille. Niiden yhteydessä laadittiin useita piirustusehdotuksia ja luonnoksia, mm. kansakouluja, sairaalapaviljonkeja, lastentarhoja, kirjastoja sekä muiden kaupungin laitosten rakennuksia varten.

Lisäksi osasto laati käynnissä olevia töitä varten tarvittavia työ- ja osapiirustuksia.

Kesälomaa myönnettiin 1 043 työntekijälle (1 124 v. 1949) yhteensä 13 222 päivää. Mainittujen lomien aiheuttamat kustannukset nousivat 15 495 963 mk:aan (11 046 607 mk). Sairauslomien kustannukset nousivat 9 067 094 mk:aan (6 193 075 mk). Kustannukset vapaapäiväpalkoista nousivat 1 269 046 mk:aan (548 702 mk) ja hautausapua maksettiin 148 875 mk (55 175 mk).

Kustannukset sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkaamisesta nousivat yhteensä 18 996 863 mk:aan ja tilapäisen työvoiman 2 712 020 mk:aan, yhteensä 21 708 883 mk:aan, edellisenä vuonna 15 521 557 mk:aan.

Koneinsinöörin valvontaan kuuluvien laitosten lukumäärä lisääntyi kolmella, minkä lisäksi kahden laitoksen kattilalukua lisättiin. Uusien kattiloiden yhteinen tulipinta oli 178 m² ja lukumäärä 12 ja ne olivat kaikki vesikattiloita. Kattilat jakaantuivat laatunsa puolesta seuraavasti:

Höyrykattilat	Luku	Tulipinta m² Yhteensä	Tulipinta m² Keskimäärin kattilaa kohden
Korkeapainekattilat, työpaine > 0.5 kg/cm² ...	20	1 365	68.3
Matalapainekattilat, työpaine < 0.5 kg/cm² ...	107	2 083	19.5
Yhteensä	127	3 448	27.1
Lämminvesikattilat	161	2 431	15.1
Kaikkiaan	288	5 879	20.4

Vuoden kuluessa suoritetuista tärkeimmistä tehtävistä mainittakoon seuraavat: Käpylän uuden kansakoulun saniteettitöitä valvottiin ja lopputarkastus suoritettiin; Salmisaaren voimalaitoksen, kulkutautisairaalan V osaston, kulkutautisairaalan desinfioimislaitoksen, Annankadun kansakoulun ja Maunulan kansakoulun saniteettitöitä valvottiin; Marian sairaalan hoitajatarasuntolan, Pakilan kansakoulun, Lauttasaaren kansakoulun, Snellmaninkadun kansakoulun ja maidontarkastamon saniteettitöitä valvottiin ja lopputarkastus suoritettiin; Munkkiniemen ruotsinkielisen kansakoulun ja Tervalammen alkoholistiparantolan työselitykset saniteettitöitä varten laadittiin ja tarjoukset tarkastettiin.

Edellisten lisäksi suoritettiin useita suurehkoja muutostöitä ja alustavia suunnitelmia yhteistyössä osaston arkkitehtien kanssa.

Polttoainekulutusta koskevasta tilastosta selviää, että lämpöteknikon valvonnanalaisissa laitoksissa kulutettiin kertomusvuonna 98 817 m³ halkoja, 822.0 tonnia kivihiiltä, 3 072.8 tonnia koksia ja 1 458.8 tonnia öljyä eli yhteensä koksiksi redusoituna 20 588.9 tonnia. Kulutus oli 17.6 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Ominaislämmöntarve oli v. 1950 3 990 ja v. 1949 3 340. Tämä ero ominaislämmön tarpeessa vastaa 19.5 % polttoaineen lisäkulutusta. Kuluneena vuonna saatiin jonkin verran enemmän ulkolaista polttoainetta kuin edellisenä vuonna. Polttopuut olivat kertomusvuonna laadultaan heikkoja. Vuoden tulos osoittaa, että polttoaineenkulutus oli jonkin verran pienempi kuin mitä lämmöntarpeen nousu olisi edellyttänyt.

Katurakennusosasto

Henkilökunta. Katurakennusosaston muodostivat katurakennuspäällikkö, apulaiskaturakennuspäällikkö, yli-insinööri, 7 piiri-insinööriä, 8 insinööriä, 7 apulaisinsinööriä, 56 rakennusmestaria, 2 kemistiä, 3 laboraattoria, 7 mittausteknikkoa, 1 ylikonemestari, 1 asemakonemestari, 7 konemestaria, 3 koneenhoitajaa, 5 piirtäjää, 1 osastokamreeri ja 18 toimistoapulaista. Näistä oli vuoden alussa avoinna: 6 apulaisinsinöörin, 1 rakennusmestarin ja 1 toimistoapulaisen virka. Kertomusvuoden aikana erosi osaston palveluksesta 1 piiri-insinööri, 1 insinööri, 1 apulaisinsinööri, joka kuoli, 1 rakennusmestari ja 1 toimistoapulainen. Samana aikana täytettiin 1 piiri-insinöörin, 1 insinöörin, 4 apulaisinsinöörin, 1 rakennusmestarin ja 1 toimistoapulaisen virka. Kun lisäksi valittiin katurakennuspäällikkö W. Starck kaupungininsinööriksi ja apulaiskaturakennuspäällikkö Y. V. Virtanen katurakennuspäälliköksi jäi vuoden lopussa avoimeksi 1 apulaiskaturakennuspäällikön, 4 apulaisinsinöörin, 1 rakennusmestarin ja 1 toimistoapulaisen virka.

V:n 1950 alussa oli osastolla lisäksi ylimääräisinä toimenhaltijoina 4 apulaisinsinööriä, 1 rakennusmestari, 4 työnjohtajaa, 4 tuntikirjuria, 1 laboraattori, 3 puhdistuslaitoksen koneenkäyttäjää, 1 puhdistuslaitoksen hoitaja ja 11 mittamiestä. Kun vuoden aikana otettiin 3 vt. apulaisinsinööriä, 2 rakennusmestaria ja 2 konemestaria ja kun samaan aikaan 5 apulaisinsinööriä ja 1 rakennusmestari valittiin vakinaisiksi sekä erosi 1 rakennusmestari, 1 työnjohtaja ja 1 konemestari, oli kertomusvuoden lopussa ylimääräisinä toimenhaltijoina 3 apulaisinsinööriä, 1 rakennusmestari, 3 työnjohtajaa, 4 tuntikirjuria, 1 konemestari, puhdistuslaitoksen hoitaja ja 11 mittamiestä.

Osaston kirjoissa olleiden työntekijöiden lukumäärä oli v:n 1950 alussa 1 207 (v. 1949 908), vuoden lopussa 1 265 (1 210) ja keskimäärin 1 229 (1 115). Kirjoissa olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurimmillaan, 1 281, joulukuun alussa ja pienimmillään, 1 123, maaliskuun lopussa. Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurin, 1 200, joulukuussa ja

pienin, 662, heinäkuun lopussa. Työttömyystöitä oli käynnissä vuoden alusta huhtikuun loppuun ja vaihteli niissä työntekijäin lukumäärä 50—131 välillä.

Vuosilomaa oli osaston työntekijöillä yhteensä 26 246 työpäivää. Varsinaisena lomaaikana, toukokuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana, oli lomalla olleiden keskimäärä 186 ja suurin 559 heinäkuun 16—22 p:n välisenä aikana.

Sairaustapausten aiheuttamilla sairauslomilla oli vuoden aikana keskimäärin 70 työntekijää. Sairauslomia oli eniten syys-joulukuun välisenä aikana, jolloin sairauslomalla olleiden keskimäärä oli 83. Prosenteissa laskettuna oli sairauslomalla olleita kirjoissa olevasta vahvuudesta 5.8 % (5 % v. 1949) sekä työssä olevasta vahvuudesta 6.6 % (5.7 %).

Työntekijäin keski-ikä oli 44 (48).

Tapaturmien kokonaismäärä oli 287 eli 27.1 % (25.6 %) työssä olleiden työntekijöiden keskimäärästä, joka oli 1 059. Tapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 0.82 % (0.70 %) laskettuna keskimääräisen työntekijäluvun mukaisesta, säännöllisten työpäivien luvusta. Säännöllisiä työpäiviä oli v. 1950 301.

Eläkkeelle siirtyi kertomusvuoden aikana 29 työntekijää.

Osastolle tuli kaikkiaan 1 229 kirjelmää, joista 315 oli yleisten töiden lautakunnan lähettämiä, 180 kaupunginhallituksen, 12 kaupungininsinöörin tai muiden rakennustoimiston osastojen, 382 kaupungin eri laitosten, 35 valtion virastojen, 4 vieraiden kuntien ja 250 yksityisten liikkeiden tai yksityishenkilöiden lähettämiä.

Osastolta lähetettiin kaikkiaan 1 546 kirjelmää, joista 234 lausuntoa tai esitystä yleisten töiden lautakunnalle, 469 kaupungininsinöörille tai rakennustoimiston muille osastoille, 253 kaupungin muille laitoksille, 18 valtion virastoille, 3 muille kunnille sekä 569 yksityisille henkilöille tai liikkeille.

Saapuneita laskuja oli 3 727 ja lähetettyjä laskuja 653. Lisäksi vietiin kirjoihin 52 jakolistaa sekä 52 tarveainevaraston laskua sekä tehtiin kuukausittain laskut katurakennusosaston varastoistaan ostamista tarveaineista. Sairausavustusten maksumääräyksiä oli 1 592, lopputilejä 357, vuosilomia 627, hautausavustuksia 19 sekä muita ylimääräisiä maksuja 68.

Toimistossa laadittiin 213 piirustusta. Muualta tulleita piirustuksia oli 662. Viemäriilmoituksia tonttikarttoja varten annettiin 99 ja vesijohtolaitosta varten 246.

Katujen ja teiden kunnossapitoon kertomusvuoden aikana käytettiin 830 tonnia asfalttiemulsiota ja käsiteltiin sillä n. 210 000 m² katuja ja teitä. Vertauksen vuoksi mainittakoon, että ko. emulsiota käytettiin v. 1949 1 037 tonnia, v. 1948 755 tonnia, v. 1947 569 tonnia ja v. 1946 226 tonnia. Lisäksi korjattiin vielä 15 780 m² vanhaa nupukiveystä, 2 068 m² noppakiveystä, 1 936 m² kenttäkiveystä, 1 433 m² betonikäytävää ja 5 045 jm käytävän reunakiveä.

Katujen, teiden ja yleisten paikkojen korjauksiin ja kunnossapitoon vanhalla kaupunkialueella oli talousarviossa varattu 37 350 000 mk ja liitosaluetta varten vastaavasti 32 474 550 mk eli yhteensä 69 824 550 mk. Ylitysoikeutta myönnettiin jälkimmäiselle 1 197 753 mk. Kustannukset nousivat yhteensä 70 845 933 mk:aan jakautuen seuraaviin eriin: Kanta-Helsingin katujen ja yleisten paikkojen korjaus 30 239 810 mk, maantiejatkeiden kunnossapito 317 736 mk, sopimukseen perustuva yksityisten katuosuuksien kunnossapito Hämeentiellä 96 037 mk, kaupungin katuosien viereiset kaiteet 1 497 619 mk, katukilpien uudistus 329 428 mk, mittaukset ja tutkimukset 1 215 633 mk, täytemaan vastaanotto 499 652 mk, kaupungin omistamien kiinteistöjen ja katuosuuksien kunnossapito 2 497 235 mk, tielaboratorio 389 818 mk ja Nervanderinkadun 7—9:n puiston puolisen katuosan kunnossapito 90 662 mk sekä liitosalueen katujen ja teiden korjaus 15 718 329 mk, maantiejatkeiden kunnossapito 12 763 610 mk, katukilpien uudistus 1 129 165 mk, mittaukset ja tutkimukset 3 641 004 mk, tiemaksut 195 645 mk ja Haagan ja Malmin piirivarastojen vuokrat 224 550 mk.

Liikennejärjestelyyn oli talousarviossa varattu 4 000 000 mk ja ylitysoikeutta myönnettiin 2 967 885 mk. Tarkoitukseen käytettiin varoja kaikkiaan 6 967 885 mk. Katujen ja teiden päällystysten uusimiseen oli käytettävissä talousarvion mukaan 25 000 000 mk, edelliseltä vuodelta oli säästöä 3 961 576 mk ja ylitysoikeutta myönnettiin 2 800 000 mk. Kaikkiaan käytettiin 29 955 748 mk.

Tielaboratoriossa suoritettiin katujen ja teiden päällysteisiin käytettyjen asfalttiemulsioiden ja kestopäällysteiden tutkimuksia. Muista tehtävistä mainittakoon urakoit-

sijaliikkeiden suorittamien katupäällystetöiden tarkkailu analyysin avulla sekä soratutkimukset eri tarkoituksiin.

Katuvalaistuskustannukset nousivat Kanta-Helsingin osalta 26 950 258 mk:aan ja liitosalueen osalta 5 899 010 mk:aan. Yleisten vesipostien ja suihkukaivojen kustannukset nousivat 1 485 755 mk:aan.

Menoarvioon sisältyvillä tai edellisistä vuosista siirtyneillä määrärahoilla suoritettiin seuraavia katu- ja tierakennustöitä: Merisataman rannan ja Läntisen Puistotien jalkakäytäviin käytettiin 2 138 214 mk; Etel. Hesperiankadun päällystämiseen Mechelininkadulta Hietarantaan johtavalle tielle käytettiin 2 525 965 mk; Sivukadun päällystämiseen Etel. Hesperiankadulta n. 120 m etelään käytettiin 815 405 mk; Läntisen Rantatien tasoitus n. 500 m Linnankoskenkadulta etelään päin aloitettiin 1 466 219 mk:n kustannuksin; Kolmas linja levennettiin Alppikadun ja Helsinginkadun välillä ja siihen käytettiin 414 730 mk; Paciuksenkadun tasoitustyötä Tukholmankadulta Iso-Puistotielle jatkettiin 1 333 098 mk:n kustannuksin; Paciuksenkadun silta levennettiin ja siihen käytettiin 3 111 552 mk; Huopalahdentien tasoitus puoleen leveyteen Perustieltä vanhalle Turun maantielle aloitettiin 77 025 mk:n kustannuksin; Strömbergintien jalkakäytävän rakentaminen Kornetintieltä Pitäjänmäen alikäytävälle aloitettiin 2 323 408 mk:n kustannuksin; Pohjois-Haagan I rakennusvaiheen katujen rakentamista jatkettiin 11 489 832 mk:n kustannuksin; Ilkantien rakentamista Pohjois-Haagan II rakennusvaiheen rajalle jatkettiin 3 000 000 mk:n kustannuksin; Mannerheimintie ja sen jatke levennettiin Yhdystien risteyksestä 200 m kumpaankin suuntaan ja siihen käytettiin 2 300 000 mk; Nuijamiestentien tasoitus Santavuorentieltä uudelle Nurmijärventielle aloitettiin 6 593 393 mk:n kustannuksin; uuden Nurmijärventien rakentaminen Nuijamiestentieltä kaupungin rajalle aloitettiin 11 440 696 mk:n kustannuksin; Vihdin maantien rakentaminen Turun maantieltä Marttilaan aloitettiin 4 104 505 mk:n kustannuksin; tie Vihdin maantieltä Marttilasta Turun maantielle kunnostettiin soratieksi ja siihen käytettiin 955 745 mk; Tuomarinkyläntien itäpuolen asutusalueen katujen tasoitustyöt aloitettiin ja siihen käytettiin 151 275 mk; Pohjolankadun leventäminen täyteen leveyteen Arabiankadulta Käpyläntielle aloitettiin 5 667 976 mk:n kustannuksin; Käpylänkujan rakentaminen Pellervonkujalta Untamonkujalle aloitettiin 1 682 322 mk:n kustannuksin; Pellervonkujan rakentaminen Joukolantieltä Käpylänkujalle aloitettiin 877 981 mk:n kustannuksin; Kumpulantien leventämistä Savonkadun sillalta Mäkelänkadulle jatkettiin ja siihen käytettiin 910 780 mk; Oulunkylän—Pakilan Kunnantien perusparannus aloitettiin 256 600 mk:n kustannuksin; Malmin Hämeentien perusparannus Suvitieltä Siltamäelle aloitettiin 4 825 111 mk:n kustannuksin; kunnanteiksi ehdotettujen teiden perusparannuksia jatkettiin ja siihen käytettiin 3 058 266 mk; Degeröntiellä suoritettiin perusparannuksia 2 557 302 mk:n kustannuksin; soratieksi rakennettujen katujen päällystämiseen puolikestopeitteisiksi käytettiin 10 000 000 mk; Mannerheimintien poikkileikkauksen muuttaminen Tukholmantieltä Kuusitielle aloitettiin ja siihen käytettiin 2 138 976 mk; Puutarhakadun eteläisen jalkakäytävän jatkaminen aloitettiin 1 011 450 mk:n kustannuksin; Mannerheimintien ja Haagan alikäytävän välisen tien, ajorata päällystettiin ja siihen käytettiin 3 565 943 mk; Nuijamiestentien ajorata päällystettiin Haagan alikäytävältä Poutuntielle asti 6 772 348 mk:n kustannuksin ja Nuijamiestentien tasoitusta Poutuntieltä Nurmijärventielle jatkettiin 4 537 212 mk:n kustannuksin; Pohjolankadun 2:n edustalla olevan puistikon rakentaminen aloitettiin ja siihen käytettiin 148 826 mk; Pallokentän eteläreunan viereisen kadun leventäminen aloitettiin 87 098 mk:n kustannuksin; Mäkelänkadun itäpuolen tasoitusta Koskelantien ja Pohjolankadun välillä jatkettiin 426 741 mk:n kustannuksin; Pakilan omakotialueen I rakennusvaiheen kadut rakennettiin valmiiksi ja siihen käytettiin 20 086 mk; Herttoniemen läntisen asutusalueen katutöitä jatkettiin 217 862 mk:n kustannuksin; Toukolantien (Kustaa Vaasantien) länsipuolen tasoittamista Hämeentien ja Kumpulantien välillä jatkettiin 10 438 858 mk:n kustannuksin; Maunulan omakotialueen katutöitä jatkettiin 393 588 mk:n kustannuksin; Herttoniemen läntisen asutusalueen katujen rakentamista jatkettiin 1 373 689 mk:n kustannuksin; Tammelundin tie rakennettiin valmiiksi ja siihen käytettiin 1 560 543 mk; Paciuksenkadun siltapengertyötä jatkettiin 1 031 864 mk:n kustannuksin ja Paciuksenkadun sillan rakentamisen jatkamiseen käytettiin 1 357 900 mk; Hämeentien oikaisua jatkettiin 464 720 mk:n kustannuksin; Eläintarhantien leventämistä Helsinginkadulta Maratontielle jatkettiin 1 840 186 mk:n kustannuksin; kävelytien Helsinginkadulta Vesilinnanmäelle kunnostamiseen käytettiin 555 657 mk; Hakaniemen torin liikenteen järjestelytöitä

jatkettiin ja siihen käytettiin 2 215 mk; Lauttasaarentien jalkakäytävätyötä jatkettiin ja siihen käytettiin 3 749 536 mk ja Malmin Hämeentien päällystämistyötä jatkettiin ja siihen käytettiin 1 748 804 mk; Malmin Tapanilan tien perusparannusta jatkettiin 170 451 mk:n kustannuksin; tien oikaisua Degerön sillan luona jatkettiin 380 mk:n kustannuksin; Hakaniemen myyntialueen uudelleen järjestämistä jatkettiin 1 150 101 mk:n kustannuksin; väliaikaisen tulotien rakentamista Haagan korttelin n:o 4:n tonteille jatkettiin 4 900 mk:n kustannuksin; Unioninkadun ja Liisankadun risteyksen järjestelyyn käytettiin 69 560 mk; Hakaniemen torin jalkakäytävien rakentamista Siltasaarenkadulta Viherniemenkadulle jatkettiin 1 384 761 mk:n kustannuksin; Mannerheimintien, Lääkärinkadulta Koroistentielle, koillispuolen rakentamista täyteen leveyteen jatkettiin 9 956 051 mk:n kustannuksin; Töölönlahden rantaa kiertävän kävelytien jatkamista yhtymään lahden itäpuolitse kulkevaan tiehen jatkettiin 444 831 mk:n kustannuksin; Intiankadun, Toukolantieltä Kumpulantielle, leventämistyön jatkamiseen käytettiin 1 851 549 mk; Pohj. Esplanaadikadun ajoradan ja pohjoisen jalkakäytävän leventämistä jatkettiin 3 168 mk:n kustannuksin; Hietaniemenkadun n:o 6:n katuosuuden päällystämistöitä jatkettiin 33 535 mk:n kustannuksin; Topeliuksenkadun leventämistä täyteen leveyteen Kammionkadun ja Eino Leinonkadun välillä jatkettiin 1 050 mk:n kustannuksin; Rajasaarenkadun laajentamista täyteen korkeuteen jatkettiin 1 219 954 mk:n kustannuksin; Urheilukadun ja Savilankadun painuneen osan nostamista jatkettiin 683 656 mk:n kustannuksin; Kumpulantien (Kustaa Vaasantie), Toukolantieltä Koskelantielle, länsipuolen tasoittamista ja päällystämistä jatkettiin 10 343 792 mk:n kustannuksin; Hämeentien leventämistä Intiankadulta Kaironkadulle jatkettiin 2 720 043 mk:n kustannuksin; perusparannuksia päällystettäväksi tulevilla teillä suoritettiin 345 607 mk:n kustannuksin sekä pommituksessa vahingoittuneiden kuvapatsaiden korjauksiin käytettiin 594 364 mk.

Kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämillä määrärahoilla suoritettiin lisäksi seuraavat katu- ja tietyöt: Opistotie kunnostettiin ja siihen käytettiin 206 538 mk; Toivonkatu levennettiin ja siihen käytettiin 2 649 255 mk; kävelytie Halkosuontieltä Kivimäenkujan päähän kunnostettiin 16 480 mk:n kustannuksin; katuverkon kartaston täydentämiseen käytettiin 11 013 mk; ruohokentän järjestämiseen Eduskuntatalon edustalle käytettiin 1 086 434 mk; Tenholantien jalkakäytävätyöt Kiskontien ja Invaliidisäätiön välillä aloitettiin ja siihen käytettiin 91 405 mk; työttömyystöinä suoritettiin seuraavia töitä: Viikin-Tattariharjun tien rakentamista jatkettiin 4 035 849 mk:n kustannuksin; Nuijamiestentien rakentamista jatkettiin 2 145 064 mk:n kustannuksin; tie Oulunkyläntieltä Pellavakasken kautta Oulunkylään jatkettiin 4 728 562 mk:n kustannuksin ja lumitöitä puhtaanapito-osastolle suoritettiin 540 616 mk:n kustannuksin.

Kaikkiaan oli katu- ja tietöihin käytettävissä v:n 1950 talousarviossa myönnettyjä määrärahoja 181 890 000 mk, aikaisemmilta vuosilta käyttämättä jääneitä määrärahoja 124 076 212 mk, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntäminä 6 670 000 mk ja työttömyysvaroja 11 450 091 mk. Talousarvioihin merkityistä määrärahoista käytettiin kahta ensinmainittua yhteensä 158 916 522 mk, kaupunginhallituksen käyttövaroja 4 061 125 mk ja työttömyysvarat kokonaan eli yhteensä 174 427 738 mk.

Talousarviossa oli varattu 14 040 250 mk Kanta-Helsingin ja 2 000 000 mk liitosalueen viemäreiden korjaukseen ja kunnossapitoon. Kustannukset nousivat Kanta-Helsingin osalta 10 137 050 mk:aan, mistä 9 252 367 mk viemäreiden kunnossapidosta, 792 445 mk täydennystöistä, 11 988 mk viemäreiden huuhtelusta ja 80 250 mk putkivalimon vuokrasta, sekä liitosalueen osalta 1 865 556 mk:aan eli yhteensä 12 002 606 mk:aan.

Puhdistuslaitosten kustannuksiin oli menoarviossa varattu 18 174 280 mk. Menot olivat yhteensä 19 843 011 mk, jakaantuen seuraavasti: Alppilan puhdistuslaitoksen käyttö- ja korjauskustannukset 663 012 mk; Savilan pumppuaseman käyttö- ja korjauskustannukset 1 753 813 mk sekä varsinaisen henkilökunnan palkkaus 412 130 mk; Nikkilän puhdistuslaitoksen käyttö- ja korjauskustannukset 446 060 mk; Rajasaaren puhdistuslaitoksen käyttö- ja korjauskustannukset 5 946 559 mk, tontin vuokra 71 280 mk sekä varsinaisen henkilökunnan palkkaus 1 997 980 mk; ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksen käyttö- ja korjauskustannukset 6 442 887 mk, tontin vuokra 63 000 mk sekä varsinaisen henkilökunnan palkkaus 2 046 290 mk. Tuloja oli Alppilan, Savilan, Rajasaaren ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksista yhteensä 7 574 199 mk jakaantuen seuraavasti: Alppilan puhdistuslaitos, lietteestä 3 900 mk; Savilan puhdistuslaitos, lietteestä 1 000 mk; Rajasaaren puhdistuslaitos, kaasusta 4 174 036 mk ja lietteestä 244 863 mk; sekä Kyläsaaren puhdistus-

laitos, kaasusta 3 058 400 mk ja lietteestä 92 000 mk. Talousarviossa oli tulot arvioitu 5 000 000 mk:ksi.

Alppilan puhdistuslaitoksen hiekanerottimeen ja saostuskaivoihin jäi saostuvista aineista 59 %. Viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli mekaanisen osaston puhdistusteho keskimäärin 33 %, tihkusuodattimen 83 % ja koko laitoksen 87 %.

Nikkilän puhdistuslaitoksen saostuskaivoihin jäi saostuvista aineista 73 %. Viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli puhdistusteho 91 % (mekaanisen osaston 35 % ja tihkusuodattimen 85 %).

Savilan pumppuasemalla pumputtiin vuoden aikana Rajasaaren puhdistuslaitokseen 2 931 655 m³ likavettä ja Töölönlahteen sadevesisäiliön kautta 75 950 m³ sadevettä eli yhteensä 3 007 605 m³. Sähkövirran kokonaiskulutus oli 324 497 kWh. Viemäriveden pumppuaminen maksoi 72 penniä/m³.

Rajasaaren puhdistuslaitokseen tuli likavettä gravitatiojohdoissa 3 700 925 m³ ja Savilasta pumputtiin 2 931 655 m³. Likavettä puhdistettiin mekaanisesti 6 632 580 m³ ja biologisesti 3 810 180 m³. Saostuvista aineista jäi saostuskaivoihin 67 %. Viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli saostuskaivojen puhdistusteho keskimäärin 38 % ja biologisen osaston keskimäärin 84 %. Huomioonottaen laitoksen pumputun kokonaisvesimäärän, josta osa puhdistettiin vain mekaanisesti, oli laitoksen kokonaispuhdistusteho 67 %. Laitos oli ylikuormitettu. Mekaanisesti puhdistetun veden viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli keskimäärin 152 mg/l ja biologisesti puhdistetun veden 24 mg/l. Laitoksesta mereen johdetun veden viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli keskimäärin 80 mg/l.

Laitoksen kaasuntuotanto oli 441 938 m³, mistä määrästä toimitettiin kaasulaitokselle 431 513 m³. Lämmitykseen ja laboratorion tarpeisiin käytettiin 10 425 m³. Lannoitusaineeksi myytiin lietettä 3 895 m³ ja kaatopaikalle ajettiin 470 m³.

Sähköä kulutettiin 626 073 kWh. Polttopuita käytettiin laitoksen lämmitykseen 123 m³, koksia 204 tonnia sekä polttoöljyä 469 kg. Vesijohtovettä käytettiin 10 865 m³. Laitoksen kustannukset, huomioonottamatta korkoja ja kuoletusta, olivat 8 015 819 mk. Puhdistettua vesikuutiometriä kohden tekee tämä 122 penniä. Ottaen huomioon laitoksen tulot, 4 418 899 mk, olivat kustannukset puhdistettua vesikuutiometriä kohden 60 penniä/m³.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana likavettä mekaanisesti 2 775 086 m³ ja biologisesti 1 807 538 m³. Saostuvista aineista jäi laitokseen keskimäärin 90 %. Viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli mekaanisen osaston puhdistusteho 47 % ja biologisen puolen eri osastojen 82, 79, 62 ja 41 %. Laitoksen kokonaispuhdistusteho oli 72 %, laskettuna laitokseen pumputulle kokonaisvesimäärälle, josta osa puhdistettiin vain mekaanisesti. Mekaanisesti puhdistetun veden viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli keskimäärin 150 mg/l ja biologisesti puhdistetun veden eri biologisissa osastoissa 27, 31, 57 ja 89 mg/l. Laitoksesta mereen johdetun veden viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli keskimäärin 80 mg/l.

Laitoksen kaasuntuotanto oli 272 349 m³, mikä myytiin kaasulaitokselle, jonne sitä saapui 282 500 m³. Ero johtui mittarin virheellisyydestä. Lannoitusaineeksi myytiin kuivunutta lietettä 1 034 m³.

Sähköä kulutettiin 601 695 kWh. Polttopuita käytettiin laitoksen lämmitykseen 1 323 m³ ja koksia 29.5 tonnia. Vesijohtovettä käytettiin 7 775 m³. Huomioonottamatta laitoksen korkoja ja kuoletusta maksoi veden puhdistaminen 308 penniä/m³. Ottaen huomioon laitoksen tulot 3 150 400 mk olivat lopulliset kustannukset 195 p puhdistettua vesikuutiometriä kohden.

Menoarvioon sisältyvillä tai edellisistä vuosista siirtyneillä määrärahoilla suoritettiin seuraavia viemäritöitä: Paciuksenkadun viemärin rakentaminen Munkkiniemen vanhalle sillalle menevältä tieltä Paciuksenkadun uudelle sillalle aloitettiin 406 601 mk:n kustannuksin; viemärin rakentamista Tykkitiehen Munksnäs samskolas byggnads ab.-nimisen yhtiön koulutontille jatkettiin 74 567 mk:n kustannuksin; Talin puhdistuslaitoksen kokoojajohtotyöt aloitettiin 1 871 812 mk:n kustannuksin; Reimarsin Kaivotien viemärin rakentamista Puistotieltä etelään aloitettiin ja siihen käytettiin 2 980 187 mk; Pohjois-Haagan asuntoalueen I rakennusvaiheen viemärityötä jatkettiin 8 106 602 mk:n kustannuksin; yhdysviemärin rakentamista Pohjois-Haagan I ja II rakennusvaiheen alueiden vä-

lille jatkettiin 6 832 266 mk:n kustannuksin; viemärin rakentaminen Haagan Laaksotiehen Karjakartanontieltä 132 m lounaaseen sekä Karjakartanontien viemärin jatkaminen n. 60 m aloitettiin ja siihen käytettiin 1 420 337 mk; kokoojajohdon rakentamista Tuomarinkyläntieltä Niittylän kautta Pirkkola-Haagan kokoojajohtoon aloitettiin ja siihen käytettiin 382 903 mk; Tuomarinkyläntien itäpuolelle suunnitellun asuntoalueen viemäritöihin käytettiin 11 440 mk; Munkkiniemen ruotsinkielisen kansakoulun viemärityö aloitettiin 1 216 069 mk:n kustannuksin; Malmin keskusojan perkausta jatkettiin 2 360 483 mk:n kustannuksin; Kumpulantien viemärin rakentamista Toukolantieltä Koskelantielle jatkettiin 3 018 729 mk:n kustannuksin; Toukolantien viemärin rakentamista jatkettiin 76 345 mk:n kustannuksin; Hämeentien viemärin rakentamista Somerontieltä Toukolantielle jatkettiin 196 224 mk:n kustannuksin; kokoojajohdon rakentamista Vuorimiehenkadulta Kauppatorille jatkettiin 193 738 mk:n kustannuksin; Maunulan asuntoalueen viemäritöitä jatkettiin 61 404 mk:n kustannuksin; Herttoniemen läntisen asuntoalueen viemäritöitä jatkettiin 1 274 403 mk:n kustannuksin; viemärin rakentamista Ruohotieltä Vantaaseen jatkettiin 9 005 mk:n kustannuksin; Marttilan Partiotien viemäristöä jatkettiin ja käytettiin siihen 78 766 mk; Lauttasaarentien sadevesijohtoa Otavantieltä Pohjoisniementielle jatkettiin ja siihen käytettiin 149 070 mk; kokoojajohtoa Munkkiniemen itäosasta tulevalle likaveden puhdistamolle jatkettiin 5 724 519 mk:n kustannuksin; Haagan Isokiertotien viemäriä jatkettiin 48 685 mk:n kustannuksin; Pohjois-Haagan I rakennusvaiheen viemäreitä jatkettiin 81 434 mk:n kustannuksin; Reimarsin Keskustien-Puistotien viemäriä jatkettiin 114 748 mk:n kustannuksin; Marttilan Partiotien viemäristöä jatkettiin 38 745 mk:n kustannuksin; viemäriä Intiankatuun Toukolantieltä Kumpulantielle jatkettiin 2 211 371 mk:n kustannuksin; Annalanpuron siirtoa liikennelaitoksen hallitontille jatkettiin 2 381 069 mk:n kustannuksin; Lauttasaaren itärannikon pääviemärin suun pidentämistä jatkettiin 1 364 187 mk:n kustannuksin; Kyläsaaren kaasujohdon uusimista jatkettiin 198 996 mk:n kustannuksin; Kyläsaaren puhdistuslaitoksen ilmastusosastojen I—III ilmanhajoituslevyt uusittiin ja niihin käytettiin 1 270 000 mk; Kyläsaaren puhdistuslaitoksen ilmastusosasto IV pantiin kuntoon ja siihen käytettiin 1 050 000 mk; Rajasaaren puhdistuslaitoksen uusi 90 sl:n likavesipumppu painejohtoineen tilattiin 1 775 926 mk:n kustannuksin; Alppilan puhdistamon saostuskaivojen päällysrakenteen uusiminen aloitettiin ja siihen käytettiin 77 983 mk; likaveden puhdistamo Pikku Huopalahden viemärialuetta varten aloitettiin ja siihen käytettiin 5 000 mk; eräiden liitosalueella olevien palokaivojen uusimista ja rakentamista jatkettiin 1 332 882 mk:n kustannuksin ja viemäreitä uusittiin ja niihin käytettiin 25 408 258 mk.

Kaikkiaan oli viemäriuudistustöitä ja viemäreiden uusimista varten käytettävissä v:n 1950 ja aikaisempien vuosien talousarviossa myönnettyjä määrärahoja 286 142 445 mk. Talousarvioihin merkityistä määrärahoista käytettiin 73 804 745 mk.

Kanta-Helsingin urheilulaitteiden korjausta ja kunnossapitoa varten oli v:n 1950 talousarviossa myönnetty 17 250 000 mk ja liitosalueella 8 740 000 mk. Kustannukset jakaantuivat Kanta-Helsingin osalta seuraavasti: urheilukentät 4 873 004 mk; Töölön ja raviradan pallokentät 2 172 482 mk; Pyöräilystadion 396 951 mk; Hesperian pesäpallokenttä 349 691 mk; Kaisaniemen verkkopallokenttä 211 541 mk; Mustikkamaan juhlakenttä 160 000 mk; maratonrata 79 970 mk; maastojuoksurata 55 020 mk; Uimastadion 513 316 mk; Herttoniemen hyppyrimäki 269 387 mk; pienet hyppyrimäet ja pujottelumäet 437 022 mk; kelkkamäet 1 407 988 mk; luistinradat 4 049 313 mk; Laakson ja Ruskeasuon ratsastuskentät ja tiet 17 110 mk; vedenkulutus kenttien kastelua ja kahlaamoa varten 418 651 mk; ja urheilukenttien keskusvaraston vuokra 225 000 mk; sekä liitosalueen osalta: urheilukentät 5 104 860 mk; kelkkamäet 665 210 mk; hyppyri- ja pujottelumäet 474 537 mk; ja luistinradat 2 495 393 mk.

V:n 1950 tai aikaisempien vuosien talousarvioihin sisältyvillä määrärahoilla suoritettiin seuraavia urheilulaitteiden uudistustöitä: koripalloteline Merisatamaan rakennettiin 9 091 mk:n kustannuksin; pituushyppypaikkoihin Johanneksen ja Kaisaniemen kentille käytettiin 143 000 mk; 4 kpl kelkkamäkitelineitä hankittiin ja siihen käytettiin 185 822 mk; Kaisaniemen ja Haapaniemen urheilukenttien sekä Meilahden pujottelumäen valaistuslaitteisiin käytettiin 182 525 mk; Töölön pallokentän laajentamistyötä jatkettiin 22170 685 mk:n kustannuksin; leikkikentän ja pienoisluistinradan rakentamiseen Meilahteen käytettiin 920 701 mk; Pasilan palloilukentän tasaus ja pinnan uusiminen sorakentäksi aloitettiin 577 666 mk:n kustannuksin; töitä Käpylän urheilupuistossa jatkettiin 2 032 687

mk:n kustannuksin; Arabian kentän tasoittamiseen käytettiin 145 335 mk; Suomenlinnan urheilukentän rakentaminen aloitettiin 4 859 034 mk:n kustannuksin; koripalloteline Munkkiniemen kentälle rakennettiin ja siihen käytettiin 5 163 mk; pienoisluistinrata ja palloilukenttä Munkkiniemeen rakennettiin ja siihen käytettiin 396 247 mk; Talin laukkaradan kunnostamiseen käytettiin 1 218 896 mk; Pirkkolan uimalammikon ympäristön järjestelyyn käytettiin 45 105 mk; pienoisluistinrata rakennettiin Maunulaan ja siihen käytettiin 72 333 mk; Oulunkylän urheilukentän viereisen palloilukentän tasaus aloitettiin ja siihen käytettiin 4 260 mk; Vartiokylän urheilukenttätöitä jatkettiin 7 874 140 mk:n kustannuksin; Lauttasaaren urheilukentän salaojitukseen käytettiin 1 377 652 mk; Haagan urheilukentän pohjoispään salaojitukseen käytettiin 1 169 620 mk; Suomenlinnan urheilukentän vesijohtotöihin käytettiin 37 549 mk; Annalan ja Käpylän koripallokenttien varustamiseen pintakerroksella käytettiin 63 978 mk; uusia urheilulaitteita rakennettiin vanhalla kaupunkialueella ja siihen käytettiin 269 928 mk; Munkkiniemen urheilukentän kunnostamista jatkettiin 586 858 mk:n kustannuksin; Pitäjänmäen urheilukenttätöihin käytettiin 331 625 mk; Tapanilan urheilukentän rakentamista jatkettiin 156 519 mk:n kustannuksin; pienoisluistinratoja Pakilaan, Oulunkylään, Pukinmäelle, Malmille ja Tapanilaan rakennettiin ja siihen käytettiin 187 883 mk; Uimastadionin sisustustöitä suoritettiin ja siihen käytettiin 43 122 776 mk; Hesperian pesäpallokentän laajentamista jatkettiin 28 950 mk:n kustannuksin; uusia jääkiekkolaitteita Haapaniemen kentällä valmistettiin 107 411 mk:n kustannuksin; Haagan urheilukentän rakentamista jatkettiin 9 540 mk:n kustannuksin; Herttoniemen hyppyrimäen sähköpylväiden siirtoon käytettiin 17 291 mk; Pukinmäen urheilukentän kunnostamista jatkettiin 258 501 mk:n kustannuksin; harjoitusalueen järjestämistä Velodromin ja raviradan välille jatkettiin 1 959 657 mk:n kustannuksin; messukentän vesiposti saatettiin valmiiksi ja siihen käytettiin 5 776 mk; palloilukentän rakentamista Merisatamaan jatkettiin 1 458 871 mk:n kustannuksin; jalkojen huuhtelualtaan töitä Hietarannassa jatkettiin 28 993 mk:n kustannuksin; pienoisluistinrata rakennettiin Taka-Töölöön ja siihen käytettiin 272 652 mk; Velodromin teiden kunnostamista jatkettiin 1 946 644 mk:n kustannuksin; Vallilan lastenkahlaamon töitä jatkettiin 49 985 mk:n kustannuksin; Uimastadionin pysäköimispaikka suurennettiin ja puistoalueen kuivatusviemäriä jatkettiin 3 379 260 mk:n kustannuksin; uusiin valaistuslaitteisiin ja aitoihin luistinradoille käytettiin 297 378 mk; Lauttasaaren urheilukenttätöitä jatkettiin 3 494 100 mk:n kustannuksin; sekä Haagan hyppyrimäkeä jatkettiin ja siihen käytettiin 441 338 mk.

Edellisten töiden lisäksi käytettiin kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja Näkinkujan leikkikentän rakentamiseen, johon käytettiin 578 220 mk ja säleaitaan sen ympärille 90 000 mk sekä puiden kaatamiseen Ruskeasuon jousiammunta-alueelta 30 000 mk.

Kaikkiaan oli v. 1950 ja aikaisempien vuosien talousarviossa myönnettyjä varoja urheilulaitteiden uudistustöitä varten 128 639 009 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 760 000 mk eli yhteensä 129 399 009 mk. Näistä käytettiin yhteensä 92 601 645 mk.

Paitsi edellä mainittuja töitä myönnettiin v:n 1950 talousarviossa Marjaniemen siirtolapuutarhan kesävesipostia varten 1 400 000 mk, joka käytettiin kokonaan, Pakilan siirtolapuutarhan kasteluvesijohtoa varten 3 100 000 mk, josta käytettiin 2 758 723 mk ja Tarvon sillan kunnostamiseen 350 000 mk sekä ylitysoikeutta 16 343 mk, jotka käytettiin kokonaan.

Kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämillä varoilla uusittiin Tähtitorninmäen lipputanko 213 709 mk:n kustannuksin sekä aloitettiin laiturin ja kaivon rakentaminen Lammassaareen ja siihen käytettiin 598 073 mk.

Edellä mainittujen töiden lisäksi osasto suoritti töitä tilauksesta kaupungin muille laitoksille, Helsingin puhelinyhdistykselle ja yksityisille laitoksille ja henkilöille. Näiden tilaustöiden kustannukset olivat 150 382 995 mk.

Betoniputkivalimossa käytettiin kertomusvuoden aikana n. 541 100 kg sementtiä ja valmistettiin siellä seuraavat määrät erilaisia betonituotteita: erikokoisia muhviputkia (4″—21″) 11 003 kpl, uurreputkia, joiden koko vaihteli 60—110 cm, 986 kpl, kaivonrenkaita 426 kpl, sadevesikaivon osia 278 kpl ja kaidepylväitä 230 kpl sekä sadeojakaivon kansia 13 kpl.

Betoniputkivalimon kustannukset olivat 15 895 327 mk. Betoniputkivalimon työt olivat seisauksissa syksyllä 7 viikkoa sementtipulan takia.

Pasilan kivivaraston kustannukset yksityisiltä ostettuine reuna- ja katukivineen olivat 9 524 216 mk.

Tilkan, Herttoniemen ja Tervasaaren kivimurskaamoilla valmistettiin sepeliä yhteensä 17 803 m³. Kustannukset sepelin valmistuksesta olivat 20 319 152 mk.

Tarveaineiden valmistus- ja hankintakustannukset olivat yhteensä 46 374 562 mk.

Kaikkien edellä mainittujen töiden kustannukset olivat, talousarvioon sisältyviä palkkoja sekä työntekijöiden ja työmäärärahoista palkattujen viranhaltijoiden erinäisiä etuja (kesäloma, sairausapu ym.) lukuunottamatta, yhteensä 783 076 893 mk.

Puisto-osasto

Puisto-osaston henkilökuntaan kuuluivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri, työnjohtajien esimies, kasvihuonepuutarhuri, toimistopuutarhuri, 7 piiripuutarhuria, 2 toimistoapulaista, ylimääräinen piirtäjä ja talonmies.

Edellä mainituista toimista oli avoinna apulaiskaupunginpuutarhurin ja ylimääräisen piirtäjän virka. Apulaiskaupunginpuutarhurin virkaa hoiti kertomusvuoden aikana työnjohtajien esimies.

Puutarhaharjoittelijoita oli vuoden aikana 18. Puistovahteja oli talvella 4, kesällä 20. Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurimmillaan touko-kesäkuun vaihteessa, jolloin heitä oli 394 ja pienimmillään helmi-maaliskuun aikana, jolloin työssä oli 50 henkilöä. Kaikkiaan oli kirjoissa vuoden aikana 488 henkilöä. Työntekijäin keskimääräinen viikottainen lukumäärä oli 243. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 23 henkilöä. Vuoden aikana kuoli 4 työntekijää ja 5 siirtyi eläkkeelle.

Suoritettujen työtuntien määrä oli yhteensä 498 699. Työtuntien määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 51 714 t. Työtunneista miehet tekivät 257 352, naiset 201 757 ja hevosajurit 19 859.5. Kuorma-autojen työtunteja oli palkkalistalla 19 730.5 ja laskulla 3 611.5.

Puisto-osaston toiminta jakautui pääasiallisesti kolmeen osaan, nimittäin lasinalaiseen viljelykseen, joka tapahtui kasvihuoneissa ja lavatarhassa, taimistoviljelykseen, jota harjoitettiin Talin ja Reijolan taimistoissa sekä varsinaiseen puistojen rakentamiseen ja kunnossapitoon.

Kasvihuoneet ja lavatarha. Talvityöt käsittivät etupäässä talvehtivien kasvien hoitoa. Kasvien lisääminen aloitettiin helmikuussa ja maaliskuussa ryhdyttiin kunnostamaan lavoja. Taimien kasvatusta varten oli käytössä 800 lavaikkunaa. Puistoissa olevia kukkaryhmiä varten kasvatettiin 55 000 kpl kesäkukkien taimia. Talvipuutarha pidettiin korjausten takia suljettuna kesäkuukausien ajan. Polttoainekulutus oli kertomusvuonna 48 tonnia koksia ja 1 320 m³ halkoja.

Taimisto. Puistoihin istutetuista kasveista oli puisto-osaston taimistossa kasvatettuja kujanne- ja puistopuita 280 kpl, aita- ja koristepensaita 4 860 kpl, köynnöskasveja 236 kpl ja perennoja 6 890 kpl. Kertomusvuonna lisättiin taimistossa kujanne- ja puistopuita 5 200 kpl, koriste- ja aitapensaita 31 800 kpl, köynnöskasveja 2 800 kpl ja perennoja 18 300. Tärkeimmät taimistotyöt olivat kasvien lisääminen, koulutus, uudelleen istutus, leikkaus, ruiskutus ja perkaus.

Puistot. Talven aikana suoritettiin katupuiden latvusten harvennusta, kuten aikaisempinakin vuosina. Leikkikenttiä varten tehtiin uusia lasten hiekkalaatikoita ja erilaisia leikkivälineitä. Puistojen kunnossapitoa varten korjattiin työvälineitä ja tehtiin roska- ja kantolaatikoita. Puistojen kevätsiivous aloitettiin huhtikuun lopulla. Samaan aikaan aloitettiin puiston penkkien, paperikorien ja hiekkalaatikoiden kuljettaminen puistoihin.

Kukkaryhmien istuttaminen aloitettiin toukokuussa. Puiden ja pensaiden täydennysistutuksia suoritettiin sekä keväällä että syksyllä. Uusien puistojen rakentaminen aloitettiin keväällä ja työtä jatkettiin lumen tuloon asti.

Kesäkukkia istutettiin 47 773 kpl, monivuotisia kukkia 11 028 kpl ja kukkasipulia 16 716 kpl. Koristepuita ja -pensaita istutettiin 9 072 kpl ja köynnöskasveja 236 kpl.

Vedenkulutus oli vesilaskujen mukaan 50 364 m³. Ruokamultaa ajettiin puistoihin 8 930 m³ ja käytävähiekkaa ostettiin 874 m³.

Istutuksiin kohdistuneita vahingontekoja todettiin ainakin 186 tapausta, joista oli näpistelyjä tai varkauksia 85 ja muita vahingontekoja 86. Autot aiheuttivat huomattavasti vahinkoja ajamalla poikki 15 kujannepuuta.

Istutusten korjaus- ja kunnossapitoa varten oli talousarvioon merkitty 38 664 632 mk. Menot olivat kuitenkin kertomusvuonna 49 440 328 mk, mikä määrä jakautui eri momenteille seuraavasti: puistot ja istutukset 26 834 720 mk, erinäisten kaupungin laitosten istutukset 1 865 416 mk, sopimuksen perusteella hoidettavat istutukset 1 957 624 mk, säilytysvajojen ja kaupunginpuutarhan rakennusten vuokrat 476 512 mk, kaupunginpuutarhan kasvihuoneiden ja asuinrakennusten polttoaineet 1 484 243 mk, kaupunginpuutarhan valaistus 50 424 mk, kaupunginpuutarhan huoneistojen lämmitys ja siivoaminen 105 536 mk, talvipuutarha 442 983 mk, taimistojen hoito 1 805 624 mk, puistovahtien palkkaus 3 012 557 mk, istutusten ja kasvihuoneiden vedenkulutus 1 045 550 mk, puisto- ja puutarhakalusto 4 064 376 mk, mullan valmistus ja lannan hankinta 1 569 032 mk, vanhojen nurmien ja käytävien uudistus 3 057 859 mk, satunnaiset istuttamis- ja puhdistustyöt kaupunginhallituksen määräyksen mukaan 327 097 mk, liitosalueiden istutusten kunnossapito 988 753 mk ja kantojen poistaminen Kaivopuistosta ja Kaisaniemestä 352 022 mk.

Tuloa tuottamattomia pääomamenoja oli menoarviossa varattu kaikkiaan 21 293 650 mk ja lisätalousarviossa 4 293 000 mk. Määrärahasta käytettiin yhteensä 21 980 933 mk ja menot jakaantuivat seuraavasti: puistikon perustaminen Taivaskallion- ja Onnentien risteykseen 2 813 125 mk, korttelin n:o 557 kunnostaminen Somerontien varrella 161 956 mk ja Siltavuorenrannan leikkikentän kunnostaminen 1 318 476 mk, Malmin sairaalan istutukset, raivaus- ja kunnostamistöiden jatkaminen 543 874 mk, Suvannon- ja Vallilantien välisen puistoalueen kunnostaminen 756 191 mk, panssariverkkoaidan rakentaminen Torkkelinpuistoon 254 105 mk, puistotalojen ympäristön kunnostaminen 270 807 mk, Caponière Delwigin ja Ehrensvärdin haudan välisen osan kunnostaminen Suomenlinnassa 62 500 mk, krematorion ja Etel. Hesperiankadun välisten alueitten kuntoonpano 1 278 809 mk, Laajalahdentien nurmikon kunnostaminen 539 336 mk, katuistutusten kunnostaminen Töölönkadun n:o 30b:n ja 30c:n kohdalla 136 684 mk, katuistutusten kunnostaminen Kansallismuseon kohdalla 182 501 mk, puistikon perustaminen Kiskon- ja Raisiontien kulmaan 123 192 mk, lastentarhojen pihojen kunnostaminen 572 081 mk, potkulautaradan järjestäminen Kallion urheilukentän pohjoispäähän 167 449 mk, Hesperian puiston kunnostaminen 2 308 205 mk, Eläintarhanlahden ja Ensi linjan välisen puiston rakennustöiden aloittaminen 2 340 378 mk, Helsinginniemeen tulevan puiston kunnostamistöiden aloittaminen 733 024 mk, Kaivopuiston Rantatien istutuskaistan kunnostaminen 219 527 mk, Kaivopuiston tienvierusmuurin ja rannan välisen osan kunnostaminen 1 304 989 mk, Läntisen Rantatien itäpuolen huvila-alueen sekä muiden töiden aloittaminen 1 109 237 mk, Maunulan pienasunnot oy:n pihamaiden kunnostamistöiden aloittaminen 2 075 719 mk, ratsastushallin ympäristön kunnostaminen 1 020 336 mk, Kapteeninpuiston ja Harjutorin aitaaminen 286 734 mk, eräiden leikkikenttien ympäristön kunnostaminen pääasiallisesti liitosalueilla 755 173 mk, Haagan sankarihaudan tukimuurin ja vesijohdon rakentaminen 129 017 mk ja nurmikon kylvö Reijolan taimistoon 517 508 mk.

Edellisinä vuosina myönnetyillä siirtomäärärahoilla suoritettiin seuraavat työt: Kaarlon- ja Castréninkadun kulman kunnostamiseen käytettiin 23 398 mk, kaupungin maatilojen puistoihin 145 612 mk, Töölönlahden pohjoispään kuntoonpanon jatkamiseen 439 853 mk, Helsinginniemen puiston kunnostamistöiden aloittamiseen kustannusten ollessa 932 055 mk ja Uimastadionin ympäristön kunnostamistöiden jatkamiseen 129 117 mk.

Edellä mainittujen menoarvioon sisältyvien ja edellisiltä vuosilta siirtyneiden töiden lisäksi suoritettiin kaupunginvaltuuston erikseen myöntämillä varoilla tai kaupungin eri laitosten ja yksityisten tilauksesta seuraavat työt: Linnanmäen eteläisen rinteen tasoittaminen 333 128 mk:n kustannuksin, korttelin n:o 558 raivaaminen ja tasoittaminen leikkipaikaksi 409 927 mk:n kustannuksin ja potkulautaradan poistaminen Kallion kentältä kustannusten ollessa 9 900 mk.

Katurakennusosaston tiliin suoritettiin erinäisiä töitä, joiden kustannukset olivat 694 455 mk.

Talorakennusosaston tilauksesta aloitettiin Maunulan kansakoulun ympäristön ja Nukarin lastenkodin puutarhan kunnostaminen; näiden ja eräiden muiden pienempien töiden kustannukset olivat 1 828 139 mk.

Puhtaanapito-osaston laskuun tehtiin lumitöitä 1 494 736 mk:n kustannuksin.

Kaupungin 400-vuotisjuhlat aiheuttivat puisto-osastolle erinäisiä töitä, jotka suoritettiin kaupunginhallituksen laskuun kustannusten ollessa 446 634 mk.

Kiinteistötoimiston eri osastoille tehtiin töitä, joiden kustannukset olivat seuraavat: siirtolapuutarhojen työt 88 594 mk, talo-osaston työt 22 162 mk, maatalousosastolle tehdyt työt 9 995 mk, metsätalousosaston laskuun suoritetut työt 28 880 mk, sähkölaitoksen laskuun tehdyt työt 6 320 mk, satamalaitoksen laskuun suoritettiin erinäisiä töitä, joiden kustannukset olivat 213 094 mk, vesilaitoksen tilauksesta tehdyt työt maksoivat 34 560 mk ja yksityisille suoritetut sekalaiset työt yhteensä 682 830 mk.

Lisämäärärahoja ja ylitysoikeutta myönnettiin kunnossapitotileille yhteensä 11 296 336 mk sekä tuloa tuottamattomille pääomatileille 1 827 013 mk. Säästöä jäi kunnossapitotileille 341 992 mk ja tuloa tuottamattomilta pääomatileiltä siirtyi seuraaville vuosille tai säästyi yhteensä 4 739 948 mk.

Kesälomaa nautti kertomusvuonna 413 työntekijää yhteensä 5 732 päivää. Lomarahaa maksettiin heille yhteensä 4 857 988 mk.

Sairaustapauksia oli 199 ja sairastuneita henkilöitä 130. Sairauslomapalkkoja maksettiin heille yhteensä 1 869 359 mk eli 23 930.₅ tunnilta.

Hautausapua maksettiin 2 perheelle yhteensä 43 897 mk.

Tapaturmien kokonaismäärä oli 26, joten tapaturmaprosentti oli 5.₃ kirjoissa olleesta vahvuudesta ja 11.₈ kun työssä olleiden työntekijäin keskimääräinen luku oli 220.

Osastolle tuli kaikkiaan 260 kirjelmää, joista 36 lausuntoa tai esitystä yleisten töiden lautakunnalle.

Saapuneita laskuja oli 799 ja lähetettyjä laskuja 289. Lisäksi kirjoitettiin maksumääräyksiä 467.

Myynti kaupunginpuutarhasta ja -taimistosta tuotti yhteensä 1 120 509 mk. Tästä summasta tulee ruukkukasvien ja leikkokukkien osalle 502 110 mk, taimistotuotteiden osalle 217 455 mk, vihannesten ja juurikasvien osalle 38 830 mk ja pikkutaimien ja pistokkaiden osalle 19 025 mk. Kasvien vuokraus tuotti 198 555 mk, ruohon ja heinän myynti 49 064 mk sekä lannan ja mullan myynti 71 260 mk. Vahingonkorvauksia perittiin 11 950 mk ja sitä paitsi oli sekalaisia tuloja 12 260 mk.

Varasto-osasto

Varasto-osaston päätoimiston henkilökuntaan kuuluivat varastopäällikkö, apulaisvarastopäällikkö, osastokamreeri, kirjanpitäjä, varastokirjanpitäjä, inventoija, 7 vakinaista ja 2 ylimääräistä toimistoapulaista. Yksi vakinainen toimistoapulainen erosi vuoden aikana ja täten auki joutunut virka täytettiin kesäkuun 1 p:nä 1950.

Päävarastossa, Malminkadun 5:ssä oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja, varastoesimies, varastokirjanpitäjä, yksi vakinainen ja 4 ylimääräistä toimistoapulaista, joista yksi ylimääräinen toimistoapulainen erosi elokuun 26 p:stä 1950 lähtien. Kullakin sivuvarastolla oli varastoesimies ja tarpeellinen määrä varastoapulaisia. Korjauspajassa oli korjauspajainsinööri, 2 piirtäjää, toimistoesimies, 3 vakinaista ja 2 ylimääräistä toimistoapulaista, 3 työnjohtajaa, 4 esimiestä, 2 konetarkastajaa ja yksi tuntikirjuri.

Osasto hoiti ja piti kunnossa rakennustoimistolle kuuluvien tarveaineiden, työkoneiden ja työkalujen varastoa sekä korjauspajaa. Edellä mainitun Malminkadun 5:ssä sijaitsevan päävaraston lisäksi oli varastoja Hakaniemessä, Ruoholahdessa, Töölössä, Toukolassa ja Maunulassa.

Korjauspajan tuotantokomiteaan v. 1950 yleisten töiden lautakunta määräsi kokouksessaan tammikuun 16 p:nä 1950 työnantajan edustajiksi yleisten töiden lautakunnan jäsenen, liikennetarkastaja V. Laitisen, kaupungininsinöörin A. Linnavuoren ja korjauspajainsinöörin P. Lappalaisen sekä heidän varamiehikseen yleisten töiden lautakunnan jäsenen U. Hakalon, katurakennuspäällikön W. Starckin ja apulaisvarastopäällikön P. Spetsin. Työntekijät valitsivat edustajikseen puuseppä J. Aavakosken, sorvaaja A. Lindqvistin, viilaaja V. Vanhasen, autonasentaja P. Makkosen ja peltiseppä E. Naukkarisen sekä heidän varamiehikseen seppä U. Järvisen, peltiseppä Y. Kankkusen, asentaja A. Keltasen, sorvaaja N. Lauraeuksen ja sähkönasentaja E. Lähdesmäen. Toimihenkilöt valitsivat edustajikseen toimistoesimies N. Nyströmin ja I työnjohtaja S. Linkosalmen sekä heidän varamiehikseen II työnjohtaja O. Laineen ja toimistoapulaisen O. Kinnusen.

Rakennustarvikkeiden saanti, joka v:n 1949 aikana oli huomattavasti helpottunut, vaikeutui jälleen kertomusvuoden aikana. Rakennustoimiston toimintaa haittasivat mm. sementin saannissa ilmenneet vaikeudet. Eräät rakennustyöt oli sementin puutteen vuoksi keskeytettävä. Rautalevyistä ja eräistä muistakin konepaja-alan tarvikkeista oli edelleen puutetta. Vaikkakin rakennustoimisto kertomusvuoden aikana jossain määrin sai uusituksi työkalustoaan ja työkoneitaan ei kuitenkaan kaluston uudistamista voitu suorittaa riittävässä määrin. Käyttökelpoisen kaluston puute vaikeutti jonkin verran rakennustoimiston erittäin laajan rakennusohjelman toteuttamista.

Tammikuun 1 p:nä 1950 oli varastossa rakennustarpeita ja muita tarvikkeita 125 171 929 mk:n arvosta. Vuoden aikana niitä ostettiin 351 191 896 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 331 373 575 mk:n arvosta. V:een 1951 siirtyneen varaston arvo oli 144 990 270 mk.

Varastosta annettujen tavaroiden määrät jakautuivat rakennustoimiston eri osastojen, kaupungin muiden laitosten, valtion sekä yksityisten kesken raha-arvon mukaan laskien seuraavasti:

	Konepajatöiden raha-arvo, mk	Varastosta luovutettujen tarveaineiden raha-arvo, mk
Rakennustoimisto	8 028	309 850
Satamalaitos	7 793 204	49 398 183
Talorakennusosasto	16 019 462	141 440 722
Katurakennusosasto	6 694 509	61 071 250
Puisto-osasto	1 662 315	1 541 461
Varasto-osasto	34 379 654	7 310 199
Puhtaanapito-osasto	760 378	15 367 523
Korjauspaja	—	27 913 353
Asunnontuotantokomitea	—	15 088 690
Muut kaupungin laitokset	7 118 275	11 029 697
Valtio sekä yksityiset	—	902 647
Yhteensä	74 435 825	331 373 575

Vuoden aikana oli osastolla vuokratuloja lainatuista työkaluista, työkoneista ja lipuista 1 885 302 mk.

Osastolle tuli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 1 386 kirjelmää ja sieltä lähetettiin 693 kirjelmää. Saapuneita laskuja oli 8 322 ja lähetettyjä laskuja 2 073.

Puhtaanapito-osasto

Puhtaanapito-osaston tehtävänä oli huolehtia kaupungille kuuluvien katujen ja teiden, yleisten paikkojen ja satama-alueiden puhtaanapidosta, yleisistä mukavuuslaitoksista, jätteiden kaatopaikoista sekä talvikaudeksi järjestetyistä lumen kaatopaikoista. Lisäksi otti osasto yksityisten talonomistajain kanssa solmittujen sopimusten perusteella huolehtiakseen heille kuuluvista katujenpuhtaanapitovelvollisuuksista sekä jätteiden kuljettamisesta talojen pihoilta.

Osaston toiminta jakaantui seuraaviin osastoihin: toimisto, katupuhtaanapito-osasto ja kiinteistöpuhtaanapito-osasto, johon kuuluivat yleiset mukavuuslaitokset ja jätteiden kaatopaikat, sekä auto- ja työkalukorjaamo.

Toimisto. Puhtaanapito-osaston toimiston henkilökunnan muodostivat osastopäällikkö, apulaispäällikkö, joka toimi tarkastajana, yksi insinööri, työnjohtajien esimiestoimentaja, 3 toimistoapulaista, lähetti ja siivooja. Henkilökunnasta oli yksi sairauslomalla yhteensä 20 päivää.

Osastolle tuli kaikkiaan 326 kirjelmää, joista 33 oli kaupunginhallituksen lähettämiä, 141 kaupungininsinöörin tai muiden rakennustoimiston osastojen, 71 kaupungin eri laitosten, 5 valtion virastojen ja 76 vieraiden kuntien ja yksityisten liikkeiden tai yksityishenkilöiden lähettämiä.

Osastolta lähetettiin kaikkiaan 230 kirjelmää, joista 158 kaupungininsinöörille tai

rakennustoimiston muille osastoille, 48 kaupungin muille laitoksille, 2 valtion virastoille, 3 muille kunnille sekä 19 yksityisille henkilöille ja liikkeille.

Osastolla hyväksyttiin 1 582 laskua ja annettiin 2 128 sairausavustusta, kesälomaa tai työntekijöille suoritettavaa maksua koskevaa maksumääräystä.

Suoritetuista puhtaanapitotöistä annettiin 11 609, myydyistä jätteistä 214 ja sekalaisista töistä 458 laskua.

Katupuhtaanapito-osasto. Katupuhtaanapitoon nähden oli kaupunki jaettuna 11 puhtaanapitopiiriin siten, että 13., 14., 15. ja 16. kaupunginosat sekä Pasila ja Munkkiniemi kuuluivat ensimmäiseen piiriin, 4. ja 20. kaupunginosat Jätkäsaarta lukuunottamatta toiseen piiriin, 5. ja 6. kaupunginosat sekä puolet 7. kaupunginosasta kolmanteen piiriin, 3. kaupunginosa, puolet 7. kaupunginosasta ja 9. kaupunginosa neljänteen piiriin, 1., 2. ja 8. kaupunginosat viidenteen piiriin, 10., 11. ja 12. kaupunginosat kuudenteen piiriin, 21., 22., 23. ja 26. kaupunginosat sekä Oulunkylä seitsemänteen piiriin, Jätkäsaari kahdeksanteen piiriin, Kulosaari ja Herttoniemi yhdeksänteen piiriin, Haaga kymmenenteen piiriin ja Lauttasaari yhdenteentoista piiriin.

Puhtaanapitotöiden valvonnasta huolehti 7 sääntöpalkkaista ja 9 tilapäistä työnjohtajaa.

Erilaatuisten työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	Kesätöissä	Talvitöissä
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	158	402
» naisia	11	70
Autonkuljettajia, laitoksen autoin	13	19
» omine autoineen	4	30
Ajomiehiä, laitoksen hevosin	1	1
» omine hevosineen	—	25
Yhteensä	187	547

Työntekijäin lukumäärä oli suurin helmikuun 19 p:n ja 25 p:n välisellä viikolla, jolloin se nousi 858:aan ja pienin kesäkuun 25 p:n ja heinäkuun 1 p:n välisenä aikana, jolloin se oli 161.

Katupuhtaanapito-osaston työnjohtajista oli kuusi sairauslomalla yhteensä 481 päivää. Työntekijäin keskuudessa oli sairaustapausten lukumäärä 203, niistä 22 tapaturmaa. Menetettyjen työpäivien luku oli 3 472. Eläkkeelle siirtyi 13 työntekijää.

Kanta-Helsingin alueella oli osastolla 359 sopimusta yksityisten katuosuuksien puhtaanapidosta. Näiden yhteinen pinta-ala oli 410 517 m². Lisäksi oli osastolla sopimukset 107 kaupungin omistaman talon kanssa, joiden katuosuuksien pinta-ala oli 196 887 m². Kaivopuistossa ja kuudennen kaupunginosan huvila-alueella huolehti osasto katujenpuhtaanapidosta rakennusjärjestyksen mukaan ilman sopimusta. Kustannukset jaettiin tontinomistajien kesken tonttien pinta-alan mukaisessa suhteessa. Tämä puhtaanapito käsitti 41 275 m². Osasto huolehti lisäksi Munkkiniemessä 160 ja Herttoniemessä 97 katuosuuden auraamisesta ja hiekoittamisesta. Munkkiniemessä hoidettu pinta-ala oli 41 623 m² ja Herttoniemessä 7 527 m². Osaston hoidossa ollut kokonaispinta-ala oli pyörein luvuin 3 000 000 m².

Kesätyöt suoritettiin yksinomaan käsivoimin, kun osaston automaattisesti kerääviin lakaisukoneisiin ei saatu vielä kertomusvuonna harjoja. Kauppatorien puhdistuksessa käytettiin huuhteluautoja. Huuhteluun käytettiin 8 037 m³ vettä. Rikkoja kerättiin kaduilta ja kuljetettiin kaatopaikoille yhteensä 25 639 m³.

Kertomusvuoden talvikausi oli lumentuloon nähden osastolle aika vaikea. Vaihtelevat säät lisäsivät myös hiekoittamistöitä huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna. Katukäytävien auraustöissä oli osastolle suurta hyötyä edellisenä vuonna toimitetuista kymmenestä auraustraktorista. Osasto kärsi kuitenkin suurta tiehöylien puutetta. Vanhat tiehöylät olivat liian kevyet. Edellisenä vuonna oli osastolle saatu yksi 6 tonnin tiehöylä, joka kertomusvuonna oli ahkerassa käytössä. Vuoden talousarvioon oli raskaan, tehokkaan tiehöylän hankkimista varten myönnetty määräraha, mutta sen toimittaminen jäi seuraavaan vuoteen.

Lunta kuljetettiin osaston toimesta kaatopaikoille 109 667 m³ autoilla ja 44 379 m³ hevosilla eli yhteensä 154 046 m³. Lumen kaatoa varten oli järjestetty 14 kaatopaikkaa eri puolille kaupunkia. Jalkakäytävien ja kadunristeysten sekä mäkisten katujen hiekoittamiseen käytettiin 14 623 m³ hiekkaa.

Kiinteistöpuhtaanapito-osaston toiminta oli jaettu kolmeen piiriin. Itäinen piiri käsitti kaupunginosat Pitkänsillan pohjoispuolella ja rautatievaunuihin maaseudulle myydyt jätteet. Aseman yhteydessä oli myös sulatusvaja, missä talvisin jäätyneet makkiastiat sulatettiin. Läntinen piiri käsitti kaupunginosat Pohj. Rautatienkadun pohjoispuolella ja rautatiealueen länsipuolella sekä Kruununhaan ja Katajanokan. Piiriasema oli kaatopaikan yhteydessä Pasilassa. Eteläinen piiri käsitti kaupungin eteläiset kaupunginosat. Piiriasema oli Kampin alueella II katupuhtaanapitopiirin aseman yhteydessä.

Kaupungin yleinen kaatopaikka sijaitsi Pasilan pohjoispuolella olevalla suoalueella, minkä käyttämisestä tähän tarkoitukseen edellisenä vuonna oli tehty sopimus rautatiehallituksen kanssa.

Pasilan kaatopaikan lisäksi oli osastolla kaatopaikkoja Malmilla ja Herttoniemessä. Edellisen vuoden lopussa oli kaupunginvaltuusto hyväksynyt suunnitelman jätteiden polttolaitoksen rakentamiseksi ja kertomusvuoden talousarvioon merkinnyt määrärahan alustavia töitä varten. Osasto pyysi laitosta koskevia tarjouksia eri liikkeiltä, jotka edustivat eri maissa toimivia alan tehtaita. Ainoa tehdas, joka osoitti mielenkiintoa asiaan oli Landsverk Ruotsissa, mutta tältäkään tehtaalta ei vuoden loppuun mennessä saatu lopullista tarjousta.

Töiden valvonnasta kiinteistöpuhtaanapito-osastolla huolehti 3 sääntöpalkkaista ja 3 ylimääräistä työnjohtajaa.

Osaston eri työntekijäin keskimäärä viikkoa kohden näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Autonkuljettajia, laitoksen autoin ...	50	Vaunu- ja kasamiehiä	10
» omine autoineen ...	19	Siivoojia	8
Autonapumiehiä	75	Yhteensä	162

Kiinteistöpuhtaanapito-osaston työnjohtajista oli 3 kertomusvuonna sairauslomalla yhteensä 319 päivää. Työntekijäin keskuudessa oli sairaustapausten lukumäärä 93, niistä 19 tapaturmaa. Menetettyjen työpäivien luku oli 1 431. Eläkkeelle siirtyi 6 työntekijää.

Puhtaanapidettävien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten lukumäärä käy ilmi seuraavasta:

Kaupungin kiinteistöt:		Yksityiset kiinteistöt:	
Vuosisopimukselliset	117	Vuosisopimukselliset	2 064
Ylimääräiset	73	Ylimääräiset	414
Yleiset käymälät	27	Uudisrakennukset	64
Vedenheittopaikat	56		

Hajoituskaivojen tyhjennys. Kertomusvuonna suoritettiin 1 016 talossa hajoituskaivojen normaalityhjennys. Sitä paitsi tyhjennettiin 229 sadevesikaivoa.

Kertomusvuonna kuljetettu jätemäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

Laatu	Kaatopaikoille täytteeksi	Tilanomistajille kaupungin läheisyydessä	Kuormattu ostajien ajoneuvoihin	Kuormattu rautatievaunuihin	Yhteensä
	m³				
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä...	221 048	5 499	—	3 984	230 531
Makkilantaa	—	2 688	384	—	3 072
Hajoituskaivojätteitä	—	2 228	142	—	2 370
Tuhkaa	14 719	—	—	—	14 719
Yhteensä	235 767	10 415	526	3 984	250 692

Osaston toimesta kuljetettiin Herttoniemeen ja kuopattiin seuraava määrä eläinten raatoja: koiria 208, kissoja 150 ja muita 2 eli yhteensä 360.

Korjaamo. Korjaamo käsitti yleisen työkalukorjaamon, auto- ja rengaskorjaamot, pajan ja maalaamon. Sen henkilökuntana oli 1 sääntöpalkkainen esimies, 1 tilapäinen tuntikirjuri sekä keskimäärin 36 työntekijää, joista 27 oli ammattimiehiä, 7 aputyöläistä ja 2 naista. Korjaamon työntekijäin keskuudessa oli sairaustapausten lukumäärä 27, niistä 7 tapaturmaa. Menetettyjen työpäivien luku oli 808. Kaksi korjaamon työntekijää siirtyi kertomusvuonna eläkkeelle. Korjaamon esimiehen valvontaan kuuluivat myös osaston autotallit Mannerheimintien varrella sekä talosta Hämeentie 92 vuokrattu autotalli. Osaston autokanta käsitti vuoden lopussa seuraavat moottoriajoneuvot: kuormaautoja 58, kasteluautoja 8, lakaisukoneita 5, tiehöyliä 8, auraustraktoreita 10, kaivontyhjennysautoja 2 ja moottoripyöriä 1.

Menot ja tulot. Puhtaanapito-osaston menot olivat seuraavat:

	Määrärahat yhteensä	Tilien mukaan	+ Säästö tai — ylitys
Katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapito vanhalla kaupunkialueella	64 920 000	75 599 061	—10 679 061
Katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapito liitosalueella	9 305 000	11 053 549	— 1 748 549
Satama-alueet	11 060 000	13 168 733	— 2 108 733
Sopimusten mukainen katujenpuhtaanapito	20 254 200	24 028 927	— 3 774 727
Yleiset mukavuuslaitokset, kuormausasemat ja kaatopaikat	8 382 700	11 158 019	— 2 775 319
Sopimusten mukainen kiinteistöjenpuhtaanapito	60 152 100	70 399 241	—10 247 141
Yhteensä	174 074 000	205 407 530	—31 333 530

Määrärahat eivät riittäneet pääasiallisesti talvikauden epäsuotuisista sääsuhteista ja koneellisen työvoiman puutteesta johtuen, minkä johdosta puhtaanapito-osasto oli pakotettu käyttämään huomattavasti ylimääräistä työvoimaa lumi- ja hiekoitustöissä. Lisäksi vaikutti ylityksiin kaatopaikkoihin kohdistuneet valitukset ja jätemäärän lisääntyminen, joiden johdosta oli hoitohenkilökuntaa lisättävä.

Osaston tulot olivat seuraavat:

	Talousarvion mukaan	Tilien mukaan	+ Ylitulot tai — vajaus
Yksityisten katuosuuksien puhtaanapito	12 500 000	12 784 437	+ 284 437
Kaupungin kiinteistöjen katuosuuksien puhtaanapito	4 300 000	5 383 588	+1 083 588
Yksityisten kiinteistöjen puhtaanapito	50 000 000	54 295 672	+4 295 672
Kaupungin kiinteistöjen puhtaanapito	2 400 000	3 995 342	+1 595 342
Valtionavustus maantiejatkojen puhtaanapidosta	600 000	837 560	+ 237 560
Satama-alueiden puhtaanapito	10 000 000	10 000 000	—
Yleiset käymälät	12 000	17 556	+ 5 556
Jätteiden myynti	800 000	1 071 710	+ 271 710
Sekalaiset tulot	250 000	364 030	+ 114 030
Yhteensä	80 862 000	88 749 895	+7 887 895

Tiliviraston

Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, pääkirjanpitäjä, kirjanpitäjä, kassanhoitaja, 6 toimistoapulaista ja lähetti.

Tilitodistuksia oli vuoden aikana 29 058, laskutuksia 3 211 ja lähetettyjä kirjelmiä 1 092.

Tiliviraston toiminnan laajuus selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Edellisistä vuosista siirtyneet työmäärärahat	585 201 165
Kertomusvuoden talousarviotyöt	2 189 583 462
Lähetetilin menot	2 284 693 515
» tulot	610 748 464
Ennakkovarat	53 055 003
Kaupungin muiden laitosten tilit	548 617 767
Ylimääräiset työt	521 973 492
Tarveaineet ja konepajat	552 407 222
Tuloveroennakko	171 645 986
Huoltokassa	31 827 335
Leski- ja orpoeläkekassa	615 458
Menojäämät	64 342 807
Tulojäämät	18 255 825
Rakennustoimiston tulot	238 242 509
Yhteensä	7 871 210 010

Rakennustoimiston käsikassan rahanvaihto vuoden aikana nousi 154 018 039 mk:aan.
Tilivirastolle v:n 1950 menoarviossa osoitetut määrärahat käytettiin seuraavasti:

	Määrärahat yhteensä	Tilien mukaan	Säästö (+) tai ylitys (—)
Sääntöpalkkaiset virat	3 827 640	3 827 640	—
Tilapäistä työvoimaa	191 690	109 659	+ 82 031
Painatus ja sidonta	70 000	69 685	+ 315
Tarverahat	50 000	49 990	+ 10
Korvaus kannannasta	60 000	90 392	— 30 392
Yhteensä	4 199 330	4 147 366	+ 51 964

35. Liikennelaitos

Liikennelaitoksen toimintakertomus v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Vuosi 1950 oli laitoksen toiminnassa merkkivuosi. Joulukuun 11 p:nä oli kulunut 60 vuotta raitioliikenteen alkamisesta Helsingissä. Tänä 60-vuotisena ajanjaksona voidaan laitoksen toiminnassa huomata pääasiallisesti seuraavat kehitysvaiheet. V. 1890 otettiin ensimmäinen kiskoilla kulkeva, hevosen vetämä raitiovaunu liikenteeseen, v. 1900 aloitettiin liikenne sähköllä käyvillä vaunuilla, v. 1908 alkoi liikenne kaksiraiteisilla linjoilla ja v. 1936 ryhtyi laitos harjoittamaan omnibusliikennettä dieselvaunuja käyttäen. Alla oleva tilasto osoittaa suurin piirtein kehityksen kulun.

Vuosi	Raiteiden pituus, [1] km	Vaunujen lukumäärä ja suuruus [2]					Ajettu matka, 1000 lask. vkm	Matkustajien lukumäärä x 1000	Ajomaksut, mk		Liikennetulot, 1000 mk
		Hevoslinjavaunuja	Hevosraitiovaunuja	Moottorivaunuja	Perävaunuja	Linjaautoja			Kertalippu	Alennuslippu	
1891	8.5	[3] 14(14)	[3] 19(24)	—	—	—	504	1 392	—: 15	—: 12½	200
1900	12.3	—	19(24)	31(30)	—	—	712	1 957	—: 15	—: 12½	279
1910	27.4	—	—	55(38)	17(40)	—	2 636	8 283	—: 15	—: 12½	1 209
1920	35.0	—	—	108(47)	87(53)	—	5 021	40 441	—: 55	—: 50	20 229
1930	72.0	—	—	168(47)	147(53)	—	11 172	63 459	1: —	—: 71³/₇	48 876
1939	78.5	—	—	161(47)	175(53)	119(50)	16 542	81 548	1: —	1: —	85 094
1940	78.7	—	—	161(47)	209(53)	[4] 152(50)	12 567	77 089	1: 50	1: 25	86 739
1950	84.4	—	—	217(65)	252(56)	[5] 148(64)	19 177	118 323	15: —	11: 11¹/₉	1 364 223

Kuluneen vuoden aikana vallinnut inflatoorinen suunta on jälleen vaikuttanut häiritsevästi laitoksen toimintaan. Vuoden 1950 alussa tapahtuneen hintojen ja palkkojen nousun takia laitoksen oli pakko toukokuussa korottaa lippujen hintoja pitääkseen taloutensa tasapainossa. Kun kuitenkin jo kesäkuussa palkat jälleen nostettiin noin 32 % ja elokuussa lisättiin palkkoihin vielä 5 %:n indeksikorotus, oli selvä, että toiminta juuri korotetuilla hinnoillakin tuottaisi tappiota. Kun laitoksen menoista noin 67 % on palkkamenoja, on ymmärrettävissä, miten ratkaisevasti palkkojen nousut vaikuttavat sen talouteen.

Liikennettä sen eri muodoissa on kuluneen toimintakauden aikana voitu hoitaa verrattain tyydyttävästi. Tähän on suuressa määrin vaikuttanut suurisuuntainen ylikuormitustarkkailu, joka melkoisella varmuudella näyttää liikennetarpeen eri linjoilla.

Korjauspajojen ja huollon työskentelyä vaikeuttaa yhä edelleen tilanahtaus, ja vaunuhalleista on edelleen puute, kunnes rakenteilla olevat Koskelan hallit valmistuvat.

---

[1]) Pituus yksiraiteisena laskettuna. — [2]) Suluissa olevat numerot osoittavat sallitun matkustajalukumäärän suurimmissa vaunuissa. — [3]) V. 1891 oli yhtiön talleissa 96 hevosta. — [4]) Linjaautoista oli 34 varustettu sysi- ja puukaasuttimilla. — [5]) Linja-autoista oli 8 johdinautoja.

Huom.: Eräät kertomukseen liittyvät tilastotaulukot. joita ei ole tähän otettu, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa.

Liikennelaitoksen lautakunta

Liikennelaitoksen lautakuntaan kuuluivat v. 1950 puheenjohtajana rahatoimenjohtaja E. v. Frenckell ja varapuheenjohtajana professori E. Suolahti sekä jäseninä insinööri Y. Enne, raitiovaunumkuljettaja V. Laine, osastonhoitaja Y. Laine, filosofian maisteri Ch. Schildt, kunnallisraatimies Y. Similä, jaostopäällikkö J. V. Turunen ja johtaja J. V. Vuortama.

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara. Jäsen Schildt'ille myönnettiin ulkomaanmatkan johdosta vapautus lautakunnan jäsenyydestä 11.10.—31.12 väliseksi ajaksi, jolloin kaupunginvaltuusto määräsi kunnaneläinlääkäri A. Backman'in lautakunnan uudeksi jäseneksi yllämainituksi ajaksi.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli vuoden kuluessa 30 ja pöytäkirjain pykäläluku 681. Lautakunnalle esitettyjen kirjeiden lukumäärä oli 851, lähetettyjen kirjeiden 319 ja lautakunnan pöytäkirjaotteiden 1 372.

Lautakunnan lopulliset päätökset. Lautakunnan vuoden kuluessa käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat, jolloin ei ole selostettu lähete- ja väliastepäätöksiä, ei kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen lähettämiä päätöksiä eikä enimmäkseen vähäisemmissä asioissa tehtyjä päätöksiä, jotka koskivat laitoksen sisäistä työskentelyä, samoin ei myöskään henkilökuntaa koskevia päätöksiä, paitsi mikäli ne ovat olleet periaatteellista laatua:

päätettiin, että Kaipio oy:ltä ja Oy. Karia ab:ltä tilattuihin raitiomoottorivaunuihin saadaan tehdä lautakunnalle selostetut parannus- ja muutostyöt, joiden yhteinen määrä sillä hetkellä oli n. 11 milj. mk [1]);

— lähettää Koskelan hallien valmistamista koskevien yksityisseikkojen selvittämistä varten ratainsinööri T. Sariola ja insinööri A. Raivio Tukholmaan enintään viikon ajaksi käyttämällä matkasta aiheuttaviin kustannuksiin kyseistä hallimäärärahaa [2]);

— että liikennelaitos itse toistaiseksi vastaa raitioliikenteessä ja autoliikenteessä syntyvistä vahingonkorvauksista, jotka ylittävät liikennevakuutuksen korvausmäärät niissä tapauksissa, jolloin muita vakuutuksia ei ole voimassa ja raitiotieliikenteessä omat vahingot siksi, kunnes on päätetty, otetaanko niiden varalta vakuutus vai ei, ja myönteisessä tapauksessa siihen asti, kunnes vakuutus tulee voimaan [3]);

— hyväksyä liikennelaitoksen toimenpiteet liikennehenkilökunnan käyttäytymistä koskevan tapaoppaan aikaansaamiseksi ja käyttämään palkintomenoihin löytötavararahaston varoja enintään 20 000 mk [4]);

— osallistua tapakulttuuriviikon järjestämiseen maaliskuun 12 ja 19 p:n välisenä aikana [4]);

— rahastajien käyttäytymiskilpailun palkintoina myöntää 10 rahastajalle kullekin yhden kalenteriviikon palkallinen loma liikennelaitoksen määräämänä aikana, mikäli palkkalautakunta hyväksyi tällaisen esityksen [4]);

— myöntää rahastajakilpailun äänestäjille palkintoina 50 yhden kuukauden vapaalippua kaikilla linjoilla [4]);

— asettaa tapakulttuuriviikon viettämiseen osallistumista hoitamaan toimikunta, jonka puheenjohtajaksi määrättiin liikennepäällikkö ja jäseneksi ylitarkastaja sekä pyytää raitiotiehenkilökunnan yhteisjärjestöä ja Suomen kansan ryhtiliikettä nimeämään kumpikin yksi jäsen toimikuntaan [4]);

— järjestää sanomalehtimiehille liikennelaitoksen toimintaa koskeva selostustilaisuus silmälläpitäen myöskin yllä mainittua käyttäytymiskysymystä [4]);

— oikeuttaa liikennelaitos sopiviksi harkitsemiensa matkalippujen kääntöpuolelle painattamaan mainostekstejä rasittamalla tästä johtuvalla painatuskustannusten lisäyksellä, enintään 40 000 mk:lla v. 1950, lippujen painatukseen varattua määrärahaa [5]);

— antaa henkilöille, jotka laitoksen vahvistettavien sääntöjen mukaisesti palauttavat lippuja, ilmaisia vapaalipuiksi leimattuja lippuja, kuitenkin siten, että näistä palkinnoista oli päätettävä tarkemmin myöhemmin [6]);

— menetellä eräiden viranhaltijoiden irtisanomista koskevassa asiassa liikennelaitoksen organisation järjestelyn keskeneräisyyden vuoksi toistaiseksi entisen käytännön

---

[1]) Liik.l.lk. 13 p. tammik. 22 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 23 §. — [3]) S:n 13 p. tammik. 29 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 53 §. — [5]) S:n 27 p. tammik. 54 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 55 §.

mukaisesti eli siten, että liikennepäällikkö tai hänen määräämänsä viranhaltija edelleenkin irtisanoo liikennepäällikön nimittämiä viranhaltijoita alistamatta päätöstään virkasäännön 6 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan hyväksyttäväksi, kuitenkin siten, että irtisanomisista oli ilmoitettava lautakunnalle pöytäkirjaan merkintää varten, jotta kaupunginhallituksella tai sen esimiehellä olisi mahdollisuus alistaa asia kaupunginhallituksen tutkittavaksi. Samoin oli meneteltävä määräaikaisen erottamisen ollessa kyseessä liikennelaitoksen entisen käytännön mukaisesti eli siten, että määräaikainen erottaminen 14 vuorokautta pidemmäksi ajaksi tai ainaiseksi oli saatettava lautakunnan päätettäväksi [6]);

— myöntää kymmenelle toimitusjohtajan nimeämälle ratahitsaajalle ja hitsaajien esimiehelle kullekin viikon loma osallistumista varten Oy. Esab ab. nimisen yhtiön hitsauskoulullaan Pitäjänmäellä kevätkauden kuluessa ammattihitsaajille järjestämille täydennyskursseille, esittää kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutettaisiin suorittamaan mainituille kursseille osallistuville työntekijöille täydet palkkaedut niiltä normaaliin päivittäiseen työaikaan sisältyviltä tunneilta, jotka työntekijät käyttävät kursseihin osallistumiseen ehdoin, että työntekijät sitoutuvat olemaan kaupungin työssä kaksi vuotta kurssiajan päättymisen jälkeen ja suorittamaan kursseihin käyttämältään ajalta saamansa palkan takaisin, jos he eroavat tätä ennen, sekä että kyseiset kurssimaksut, 3 000 mk henkilöltä, suoritetaan löytötavararahaston varoista samoin juuri mainituin ehdoin [1]);

— ostaa liikennelaitokselle yksi Ford 10 CWT yhdistetty paketti- ja henkilöauto ja yksi Ford 10 CWT pakettiauto ja oikeuttaa laitoksen tekemään autoihin tarpeelliset lisätyöt sekä esittää kaupunginhallitukselle, että saataisiin ostaa kolmaskin Ford 10 CWT auto, käyttäen tiliä Uusien vaunujen hankinta sitä ylittämättä [3]);

— että ohjesääntötoimikunnan muut kuin kaikkein yleisluontoisimmista ohje- ja johtosääntötöistä aiheutuvat menot oli suoritettava lautakunnan käyttövaroista ja että toimitusjohtaja valtuutetaan hyväksymään niitä koskevat laskut [4]);

— muuttaa pöytäkirjan 53 §:n kohdalla tehtyä päätöstä siten, että rahastajien käyttäytymiskilpailun palkintomenoihin enintään 20 000 mk:n määrään asti oli käytettävä lautakunnan käyttövaroja [4]);

— muuttaa pöytäkirjan 55 §:n kohdalla tehtyä viranhaltijain irtisanomista ja erottamista koskevaa päätöstä siten, että kyseisissä tapauksissa menetellään täysin virkasäännön mukaisesti jo ennenkuin liikennelaitoksen uudesta organisatiosta on päätetty [4]);

— muuttaa pöytäkirjan 61 §:n kohdalla eräiden liikennelaitoksen työntekijäin osallistumisesta sähköhitsauskursseille tehtyä päätöstä siten, että kurssimaksut, yhteensä 33 000 mk, suoritetaan lautakunnan käyttövaroista [4]);

— täsmällistää pöytäkirjan 66 §:n kohdalla ohjesääntötoimikunnan työskentelyn aiheuttamista menoista tehtyä päätöstä siten, että kaikkein yleisluonteisimmilla ohjeja johtosääntötöillä tarkoitetaan niitä mainitunlaisia sääntöjä, jotka on kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen vahvistettava, sekä selostaa kaupunginhallitukselle alistettaessa kosketeltua suunnitelmaa ja päätöstä [4]);

— antaa liikennelaitokselle tehtäväksi laatia ehdotus löytötavararahaston varojen käytöstä annettujen sääntöjen muuttamiseksi siten että lautakunnankin päätöksellä ilman jonkun henkilökunnan yhdistyksen anomusta varoja voidaan käyttää liikennelaitoksen henkilökunnan hyväksi [4]);

— ottaa Vakuutusyhtiö Pohjolasta liikennelaitokselle ns. ryhmävastuuvakuutus, joka käsittää sen lainmukaisen korvausvelvollisuuden, joka vakuutuksenottajan palveluksessa olevilla kuljettajilla ja rahastajilla on viran hoitamisen yhteydessä vieraalle henkilölle ja omaisuudelle tuotetuista vahingoista siten, että asianomaisen vahinkoa tuottaneen oma vastuu on yhteensä 500 mk kussakin vahinkotapauksessa sekä että korvaus samassa vahinkotapauksessa rajoittuu seuraaviin normaalivastuusummiin: enintään 500 000 mk vahingoittunutta tai kuollutta henkilöä kohden, kuitenkin 1 000 000 mk, jos useampia henkilöitä vahingoittuu tai kuolee samassa vahingossa, ja 100 000 mk omaisuusvahingossa [5]);

— hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1949 tilinpäätös ehdotuksen mukaisena [6]);

— asentaa lisämerkinantolaitteet kymmeneen paraillaan rakenteilla olevaan Volvo-autoon asianomaista määrärahaa ylittämättä [7]);

---

[1]) Liik.l.lk. 27 p. tammik. 61 §. — [2]) S:n 27 p. tammik. 62 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 66 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 83 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 85 §. — [6]) S:n 10 p. helmik. 93 §. — [7]) S:n 10 p. helmik. 96 §.

— myöntää työntekijäin ja viranhaltijain erinäisiä etuja varten talousarvioon varatusta määrärahasta seuraavat avustukset: urheiluseura 180 000 mk, keilailu 10 000 mk, laulukuoro 25 000 mk, soittokunta 25 000 mk, shakkikerho 15 000 mk, verkkopalloilu ja pöytätennis 10 000 mk, rahastajien voimistelu 30 000 mk, urheilullinen yhteistyö muiden pohjoismaitten kanssa 115 000 mk, Raitiotiehenkilökunnan yhteisjärjestö 150 000 mk, Helsingin raitioteiden toveriliitto 25 000 mk, Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen liikennelaitoksen osasto 30 000 mk, Helsingin liikennelaitoksen viran- ja toimenhaltijat 30 000 mk sekä Spårvägs- och omnibus ab:s trafikförmänsförening 5 000 mk [1]);

— tilata, edellyttäen kaupunginvaltuuston hyväksyminen, kolme Valmet-merkkistä johdinautoa valtion metallitehtailta 6 128 500 mk:n hinnasta kappaleelta, johon hintaan sisältyi liikevaihtovero, ja huomautuksin, että vaunut oli varustettava nykyaikaisin ja lähinnä sellaisin merkinantolaittein, kuin oli päätetty rakentaa paraillaan valmisteilla oleviin Volvo-autoihin [2]);

— oikeuttaa toimitusjohtaja vastedes päättämään liikennevahinkojen korvaamisesta ilman oikeudenkäyntiä ja ratkaisemaan liikennehenkilökunnan velvoittamisesta korvaamaan laitokselle liikenteessä aiheuttamansa vahingot enintään 5 000 mk:n määrään asti [3]);

— luovuttaa Hjälpkommitten för pensionerade gamla i Helsingfors -nimiselle yhdistykselle yksi liikennelaitoksen työmaavaunu sanotun komitean käyttöön n. kahden kuukauden ajaksi ehdoin, että komitea korvaa liikennelaitokselle vaunun mahdolliset vauriot, jotka syntyvät vaunun ollessa komitean käytössä [4]);

— palkata varatuomari O. Koskinen edelleen kertomusvuoden huhtikuun puolivälistä alkaen vuoden loppuun entisin palkkaeduin liikennelaitoksen apulaisasiamiehen tehtävään [5]);

— hyväksyä toimitusjohtajan esittämä liikennelaitokselta tilatuista ajoista kannettavista maksuista laadittu taksa noudatettavaksi maaliskuun 15 p:stä alkaen toistaiseksi ja oikeuttaa liikennepäällikkö harkintansa mukaisesti myöntämään siitä alennusta kuitenkaan alittamatta voimassa olevaa minimitaksaa [6]);

— oikeuttaa toimitusjohtaja päättämään liikennelaitoksen autojen luovuttamisesta henkilökunnan käyttöön liikennelaitoksen käyttökustannuksia vastaavasta korvauksesta [6]);

— suorittaa aikapalkalla työskenteleville työntekijöille tammikuun 15 p:stä lukien palkkalautakunnan myöntämät kuoppakorotukset [7]);

— hyväksyä Oy. Karia ab:n tarjous, joka koski 30 moottorivaunun (teli-vaunun) hankkimista liikennelaitokselle [8]);

— alustavasti esittää esikaupunki-autoliikenteen kerta- ja alennuslippujen hinnat [9]);

— että Kaipio oy:n valmistamat kaksi moottorivaunua näiden valmistamisessa sattuneen vaunujen leveyteen kohdistuvan valmistusvirheen estämättä otettaisiin vastaan ehdoin, että valmistaja lisämaksuitta tekee kaksi seuraavaa vaunua sopimuksen mukaisin leveyksin ja loput neljä vaunua 215 cm leveiksi sekä tekee kaikkiin kahdeksaan vaunuun sellaisia parannuksia kuin laitoksen johto katsoo tarpeellisiksi ja mahdollisiksi [10]);

— myöntää Helsingin raitiotien urheiluseuralle 60 000 mk löytötavararahaston varoista edustuspuvun hankkimiseksi [11]);

— suorittaa liikennelaitoksen ja sen henkilöjäsenten jäsenmaksuna v:lta 1950 yhteensä Bfr. 14 420 eli 66 620: 40 mk sekä vähentää kertomusvuoden lopusta lukien liikennelaitoksen henkilöjäsenten lukumäärää sanotussa liitossa siten, että ainoastaan toimitusjohtaja ja liikennepäällikkö jäävät henkilöjäseniksi [12]);

— antaa kysymyksen mainospaikkojen luovuttamisesta raitiovaunuissa ja autoissa toistaiseksi raueta [13]);

— korottaa liikennelaitoksen viranhaltijain palkat tammikuun 16 p:stä lukien kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti [14]);

— että Pasilan raitiotielinjalla 10 edelleenkin myydään tavallisen lipun hintaan lippuja, jotka oikeuttavat siirtoon linjalle 3 ja päinvastoin, että siihenastiset koululaisten,

---

[1]) Liik.l.lk. 24 p. helmik. 116 §. — [2]) S:n 24 p. helmik. 131 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 136 §. — [4]) S:n 10 p. maalisk. 147 §. — [5]) S:n 10 p. maalisk. 150 §. — [6]) S:n 10 p. maalisk. 151 §. — [7]) S:n 10 p. maalisk. 153 §. — [8]) S:n 24 p. maalisk. 182 §. — [9]) S:n 24 p. maalisk. 183 §. — [10]) S:n 31 p. maalisk. 191 §. — [11]) S:n 31 p. maalisk. 204 §. — [12]) S:n 14 p. huhtik. 223 §. — [13]) S:n 14 p. huhtik. 228 §. — [14]) S:n 14 p. huhtik. 239 §.

invalidien ja sokeain liput kelpaavat entisin hinnoin kesäkuun 1 p:ään saakka, mistä lähtien niistä kannetaan uuden tariffin mukainen maksu, ja että lautakunta myöhemmin päättää, kuinka monta lippua kullekin näiden ostamiseen oikeutetulle vastedes myydään, että linjalla 3 katsotaan yhdeksi matkaksi matkustaminen samassa vaunussa käymättä toistamiseen linjan samassa paikassa tai ajamatta enempää kuin kerran Ylioppilastalon risteysaseman läpi, että esikaupunkiautolinjoiksi luetaan linjat Haaga 22, Kaarela 25, Herttoniemi 32, Marjaniemi 33, Laajasalo 35, Jollas 36, Hevossalmi 37, Vartiokylä 41, Kumpula 50, Koskela 51, Pirkkola 52, Itä-Pakila 53, Länsi-Pakila 54 ja Malmin lentokenttä 63, että vyöhykerajoja tarkistetaan seuraavasti: *linja 25:* 5.9 km:n raja siirretään 200 m länteen asutuksen reunaan ja pois pysäkiltä — 7.5 km:n raja siirretään 200 m itään samoista syistä, *linjat 32—41:* 5.8 km:n raja siirretään 150 m itään samoista syistä — 5.9 km:n raja siirretään 220 m itään Kulosaarensalmen sillalle, *linjat 35—37:* 7.5 km:n raja siirretään 240 m länteen rautatieylikäytävälle — 10.0 km:n raja siirretään 150 m pohjoiseen pois pysäkiltä, *linja 36:* 12.0 km:n raja poistetaan, koska se on vain 100 m päätepisteestä, *linjat 32, 33, 41:* 7.5 km:n raja siirretään 280 m länteen asutuksen reunaan ja pois pysäkeiltä, *linjat 33—41:* 10.0 km:n raja siirretään 200 m länteen pois pysäkiltä, *linja 41:* 12.0 km:n raja siirretään 600 m itään, koska se muuten olisi aivan keskellä Vartiokylän yhtenäistä asutusaluetta (ainoastaan päätepysäkki jää kalliimpaan vyöhykkeeseen), *linjat 50, 51, 53:* 5.9 km:n raja siirretään 280 m pohjoiseen Olympiakylän takareunaan, *linja 53:* 10.0 km:n raja siirretään 200 m etelään pois pysäkiltä, *linjat 52, 54:* 5.9 km:n raja siirretään 50 m pohjoiseen Käpylän asutuksen takareunaan ja pois pysäkiltä sekä *linja 63:* 7.5 km:n raja siirretään 150 m pohjoiseen pois pysäkiltä [1]);

— jättää lautakunnan jäsenen V. Laineen kiertolinjan rakentamista raitiotieverkostoon koskeva aloite tällä kertaa käsittelemättä ja antaa liikennelaitokselle tehtäväksi laatia lautakunnalle perusteellinen esitys kiertolinjasta ja niistä mahdollisista muutoksista muihin linjoihin, jotka kiertolinja aiheuttaisi [2]);

— antaa Koskelan raitiovaunu- ja autohallien sekä huoltorakennuksen että lämmityskeskuksen putkijohto-, tuuletus- ja sähkölaitteiden asiantuntijatehtävien suorittaminen Voima- ja polttoainetaloudellisen yhdistyksen Ekonon suoritettavaksi laskutyönä yhdistyksen huhtikuun 14 p:lle päivätyn tarjouksen a) ja c) kohtien mukaisesti, jolloin työ tulisi maksamaan 950 000—1 000 000 mk [3]);

— hyväksyä liikennelaitoksen toimenpide, joka koski ratakiskojen lainaamista Wärtsilä-yhtymä oy:lle sekä merkitä pöytäkirjaan, että kaupunginhallitus huhtikuun 27 p:nä oli päättänyt oikeuttaa liikennelaitoksen luovuttamaan mainitulle yhtiölle 32 ratakiskoa lainaksi liikennelaitoksen ehdotuksen mukaisesti paitsi, että lainausajalta oli suoritettava $8\,^1/_2$ %:n vuotuinen korko kiskojen arvosta 843 778 mk:sta laskettuna [4]);

— hyväksyä liikennelaitoksen ja liikennelaitoksen lautakunnan v:n 1949 toimintakertomukset [5]);

— pyytää tarjoukset 20 autosta ryhmiteltynä diesel- ja johdinautojen osalle laitoksen tarpeen mukaan sekä esittää uusien autojen hankkimiseksi kertomusvuoden lisätalousarvioon otettavaksi 100 milj. mk [6]);

— ettei liikennevakuutusta toistaiseksi oteta raitiotieliikenteen osalta vaan että laitos, kuten siihenkin asti, itse suorittaa aikaisempien päätösten mukaisesti mahdollisista yhteenajoista ja muista vahinkotapauksista aiheutuvat menot [7]);

— lähettää liikenneinsinööri Teollisuuden työteholiiton (Raston) järjestämille rationalisointikursseille, suorittaa kurssimaksu, 10 500 mk, lautakunnan käyttövaroista sekä oikeuttaa liikenneinsinööri käyttämään työaikaa kurssin informatio- ja tutkintatilaisuuksiin kolme kertaa, kulloinkin kolmen päivän ajan [8]);

— lähettää insinöörit V. Martola ja K. Arnold-Larsen Oy. Strömberg ab:n kustantamalle tutkimusmatkalle Sveitsiin ja Italiaan [9]);

— omaksua kanta, että keskuskorjaamon rakentaminen lienee siirrettävä toteutettavaksi olympiakisojen jälkeen, koska kaupungin varat eivät aikaisemmin riittäne suunnitelman toteuttamiseen [10]);

— ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon liikennelaitoksen tuotantokomitean esi-

---

[1]) Liik.l.lk. 28 p. huhtik. 247 §. — [2]) S:n 28 p. huhtik. 252 §. [3]) S:n 28 p. huhtik. 253 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 254 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 275 §. — [6]) S:n 28 p. huhtik. 276 §. — [7]) S:n 12 p. toukok. 292 §. — [8]) S:n 26 p. toukok. 320 §. — [9]) S:n 2 p. kesäk. 342 §. — [10]) S:n 9 p. kesäk. 350 §.

tys, että Koskelan alueelle rakennettavien hallien läheisyyteen rakennettavaan rakennukseen sijoitettaisiin asuntojen ohella ruokala, jonka tiloja voitaisiin käyttää juhlatarkoituksiin, sekä mahdollisesti voimistelusali [1]);

— hyväksyä liikennelaitoksen 12 vanhaa autoa koskevat ostotarjoukset 3.0 milj.mk:n yhteishinnasta [2]);

— myöntää lautakunnan käyttövaroista konepajojen sähköosaston työntekijälle O. Havulammelle ja hänen toverilleen V. Böklingille yhteensä 3 000 mk palkkioksi siitä, että he huhtikuun 23 p:nä aamuyöllä olivat pidättäneet vahingontekijän itse teossa tämän särkiessä liikennelaitoksen Töölön raitiovaunukorjaamon ikkunalaseja, jota vahingontekoa tämän särkijän sittemmin oli todettu tehneen jo joulukuussa 1949 ja kertomusvuoden tammi-huhtikuun aikana [3]);

— että kertomusvuoden loppupuoliskoksi myytävien vuosilippujen hinta on sanotulta loppupuoliskolta: kaupungin virastoille 11 500 mk, poliisilaitokselle, posti- ja lennätinlaitokselle 12 500 mk, valtion muille laitoksille ja eräille yhteisöille 16 500 mk sekä yksityisille 11 500 mk sekä että yksityisille myydään liput vuosipuoliskoksi kerrallaan ja muille koko vuodeksi [4]);

— suorittaa liikennelaitoksen työntekijöille palkkalautakunnan lähettämän kiertokirjeen mukaiset palkankorotukset ensi tilassa [5]);

— hyväksyä liikennelaitoksen toimenpide, jonka mukaan Pellonraivaus oy:lle oli suoritettu sen anoma 25 %:n korotus maansiirtotöistä Koskelan hallialueella [6]);

— liikennehäiriöiden torjumiseksi hankkia yhteen liikennelaitoksen henkilöautoon radiopuhelin käyttämällä talousarvion määrärahaa liikenneosaston kaluston täydentämiseksi [7]);

— että liikennelaitoksen raitiovaunut ja autot liputtavat Suomen ja Helsingin kaupungin lipuilla syyskuun 4 p:nä, jolloin oli kulunut 50 vuotta sähköraitioteiden käyttöön ottamisesta sekä että tapauksesta annetaan tietoja sanomalehdistölle [8]);

— hyväksyä Kiinteistö oy. Etelä Esplanaadikatu 22 nimisen yhtiön vuokrankorotus lokakuun 1 p:stä lukien [9]);

— että liikennelaitoksen raitiovaunujen ja autojen kuljettajien kuulo- ja näkötarkkuustutkimukset sekä koko henkilökunnan keuhkojen röntgentutkimus suoritetaan asianomaisen työaikana [10]);

— asettaa Kontino komandiittiyhtiö T. Matikkala & kumppanin kautta Alldays Unions Ltd:ltä ostettu, liikennelaitokselle heinäkuun 12 p:nä 1949 toimitettu, mutta kevyitä iskuja vaativiin töihin sopimaton vasara mainitun yhtiön käytettäväksi alkuperäisestä kauppahinnasta, 651 132 mk:sta, jolloin vielä oli koetettava saada mainitulle summalle 6 %:n korko heinäkuun 12 p:stä lukien [11]);

— hyväksyä liikennelaitoksen toimenpide, jonka mukaan se oli esittänyt kaupunginhallitukselle, että toimitusjohtaja Relander, joka oli saanut Ruotsin paikallisliikenneyhdistyksen kutsun mainitun yhdistyksen Göteborgissa elokuun 25 ja 26 p:nä pidettävään vuosikongressiin, oikeutettaisiin tekemään sanottu matka lentäen ja että lautakunta oikeutettaisiin myöntämään hänelle käyttövaroistaan lentolipun hinta sekä päivärahoina kolmelta päivältä yhteensä 105 Ruotsin kruunua [12]);

— oikeuttaa laitoksen johto edelleenkin entisen käytännön mukaan päättämään lisäalusten käyttämisestä Korkeasaaren liikenteessä [13]);

— lähettää Teollisuuden työnjohto-opiston järjestämille kursseille insinööri W. Gyllenberg, apulaistyönjohtaja H. Lundberg sekä apulaishallityönjohtajat A. Vilén ja Y. Åkerfeldt, suorittaa heidän kurssimaksunsa lautakunnan käyttövaroista sekä esittää palkkalautakunnalle, että mainituille henkilöille saataisiin maksaa kurssiajalta, kuukausipalkkaisille heidän säännönmukainen täysi palkkansa ja tuntipalkkaisille heidän tuntipalkkansa siihen kuuluvine lisineen [14]);

— oikeuttaa toimitusjohtaja lähettämään kaupungin ammattikoulun iltakursseille 20 työntekijää ja suorittaa käyttövaroistaan heidän kurssimaksunsa edellytyksin että he sitoutuivat suorittamaan kurssiajalta saamansa palkan samoin kuin korvauksen kurssi-

[1]) Liik.l.lk. 9 p. kesäk. 351 §. — [2]) S:n 9 p. kesäk. 352 §. — [3]) S:n 9 p. kesäk. 355 §. — [4]) S:n 22 p. kesäk. 377 §. — [5]) S:n 22 p. kesäk. 381 §. — [6]) S:n 7 p. heinäk. 395 §. — [7]) S:n 7 p. heinäk. 403 §. — [8]) S:n 1 p. syysk. 415 §. — [9]) S:n 1 p. syysk. 420 §. — [10]) S:n 1 p. syysk. 425§ . — [11]) S:n 1 p. syysk. 426 §. — [12]) S:n 1 p. syysk. 427 §. — [13]) S:n 1 p. syysk 428 §. — [14]) S:n 1 p. syysk. 430 §.

maksusta takaisin kaupungille, jos he erosivat kaupungin palveluksesta ennen kuin kaksi vuotta oli kulunut kurssien päättymisestä [1]);

— hyväksyä herra O. Peltosen tarjous Studebaker kuorma-auton n:o 506 ostamisesta 45 000 mk:n hinnasta [2]);

— luopua mainospaikkojen luovuttamisesta liikennelaitoksen vaunuissa, koska laitokselle aikaisemmin annetut tarjoukset olivat sellaisia, että kyseinen mainostaminen ei taloudellisesti kannata [3]);

— asettaa Koskelan vaunuhallien rakennustoimikuntaan henkilökunnan edustajina raitiovaununkuljettaja V. Laine ja työnjohtaja L. Snell [4]);

— periaatteessa uusia pysäkkimerkit ja asettaa aikataululevyt kaikille pysäkeille [5]);

— hankkia uusia vaunuja mutta jättää määrärahasta päättäminen varsinaisen talousarviokäsittelyn yhteyteen [6]);

— hyväksyä liikennehenkilökunnan koulutusta koskeva suunnitelma, mutta siirtää sen toteuttamiseksi tarvittavasta määrärahasta päättäminen varsinaisen talousarviokäsittelyn yhteyteen [7]);

— jatkaa liikennevalistustoimintaa jättäen määrärahakysymys talousarviokäsittelyn yhteyteen [8]);

— hyväksyä liikennelaitoksen talousarvio- ja uudishankintaehdotus [9]);

— hankkia Valmetilta 5 johdinautoa, 7 Volvo-merkkistä autoa ja 7 Scania Vabis -merkkistä autoa käyttämällä tarkoitusta varten kertomusvuoden lisätalousarvioon varattua määrärahaa [10]);

— hyväksyä raitiotie- ja linja-autopysäkkien uudeksi merkiksi esitetty malli, jossa valaistus oli järjestetty itse pysäkkimerkin sisällä olevasta valolähteestä [11]);

— että v:n 1951 talousarvioehdotukseen merkityn määrärahan puitteissa saadaan uusia pysäkkimerkkejä pystyttää sen jälkeen kun asianomaiset vahvistukset on saatu ja mikäli hankinnat siten tulevat halvemmaksi, tilata varastoon pysäkkimerkkien osia se määrä, että noin neljäsosa pysäkeistä tulee valaistuksi seuraavien vuosien määrärahoilla [11]);

— valita liikennelaitoksen edustajaksi komiteaan, joka käsittelee kaupungin hankintakysymystä kokonaisuudessaan, insinööri A. Raivio [12]);

— hyväksyä herra H. Klemetin tarjous, joka koski eräiden liikennelaitoksen autojen myymistä [13]);

— että Keskuskadulla oleva pysäköimisalue oli pienennettävä [14]);

— suorittaa raitiotien urheiluseuralle avustuksena Pohjoismaiden pääkaupunkien raitiotieläisten v:n 1950 kisojen tappio, 190 752 mk, Helsingin kaupungin liikennelaitoksen löytötavararahaston varoista sitä mukaa kuin rahastoon kertyy varoja niin, että niitä voidaan rahaston sääntöjen määräysten mukaan käyttää sekä määrätä että puuttuva määrä saadaan ottaa lainaksi liikennelaitoksen huoltokonttorista korottomasti ja suorittaa mainitulle urheiluseuralle sekä että tältä osalta suoritetaan löytötavararahaston varoista kulloinkin kertyvät erät takaisin huoltokonttoriin [15]);

— suorittaa lautakunnan käyttövaroista Tampereen kaupungin liikennelaitoksen henkilökunnalle osoitetusta vieraanvaraisuudesta aiheutuneet kustannukset, 11 342 mk [16]);

— jakaa 17 liikennelaitoksen palveluksessa olevalle henkilölle ansiomerkit 30 vuotisesta palveluksesta ja 8 henkilölle 20 vuotisesta palveluksesta sekä oikeuttaa liikennelaitos tilaamaan ja lunastamaan kyseiset ansiomerkit käyttämällä lautakunnan käyttövaroja [17]);

— hylätä autonasentaja E. Merikannon anomus, että lautakunta korvaisi hänelle kurssimaksun, 5 000 mk, jonka hän oli suorittanut ammattienedistämislaitokselle osallistumisestaan lokakuun 16 p:n ja marraskuun 4 p:n välisenä aikana järjestetyille autokorjaamoalan täydennyskursseille [18]);

— ettei ehdotettua liikennehenkilökunnan vapaa-ajanvieton tutkimista suoriteta [19]);

— järjestää 33 ansioituneelle autonkuljettajalle Suomen autoklubin myöntämien

---

[1]) Liik.l.lk. 1 p. syysk. 430 §. — [2]) 1 p. syysk. 445 §. — [3]) S:n 1 p. syysk. 451 §. — [4]) S:n 1 p. syysk. 455 §. — [5]) S:n 8 p. syysk. 474 §. — [6]) S:n 8 p. syysk. 475 §. — [7]) S:n 8 p. syysk. 476 §. — [8]) S:n 8 p. syysk. 477 §. — [9]) S:n 8 p. syysk. 481 §. — [10]) S:n 15 p. syysk. 486 §. — [11]) S:n 15 p. syysk. 487 §. — [12]) S:n 29 p. syysk. 503 §. — [13]) S:n 13 p. lokak. 529 §. — [14]) S:n 13 p. lokak. 532 §. — [15]) S:n 29 p. syysk. 509 §, 13 p. lokak. 526 § ja 18 p. lokak. 547 §. — [16]) S:n 3 p. marrask. 568 §. — [17]) S:n 3 p. marrask. 569 §. — [18]) S:n 3 p. marrask. 570 §. — [19]) S:n 3 p. marrask. 572 §.

ansiomerkkien jakotilaisuus kaupunginkellarissa marraskuun 21 p:nä, kustantaa kyseiset ansiomerkit, yhteensä 24 240 mk, tarjota jakotilaisuudessa kahvia leivän kera sekä suorittaa tästä johtuvat kustannukset lautakunnan käyttövaroista [1]);

— hylätä eräiden järjestöjen anomus saada liikennelaitoksen löytötavararahaston varoista 70 000 mk:n avustus Liikenne ja kunto nimisen lehden julkaisemiseksi [2]);

— ettei lautakunta voi luovuttaa sen hallussa olevia tontteja Asunto oy. Liikenteelle, koska laitoksella ei ollut varoja sijoittaa rakennustarkoitukseen sen lisäksi, mitä kaupunki jo oli lähitulevaisuudessa suunnitellut käyttää, ja varsinkin kun myöhemmin suunnitellaan virka-asuntojen saamista liikennelaitoksen henkilökunnalle [3]);

— määrätä alustavasti liikennehenkilökunnan omavastuun määrä korotettavaksi 4 000 mk:ksi sekä neuvotella asiasta liikennehenkilökunnan yhdistysten edustajien kanssa ennen lautakunnan lopullisen päätöksen tekemistä valiten edustajikseen mainituissa neuvotteluissa jäsenet Similä ja Turunen [4]);

— että vastaisuudessa raitiovaunujen ja linja-autojen ikkunoiden rikkoontumistapauksissa vahingonkorvausta peritään matkustajilta, jotka ovat rikkoneet ikkunoita, vain niissä tapauksissa, jolloin rikkoja on ikkunan rikkonut tahallisesti tai törkeästä tuottamuksesta eli saman käytännön mukaisesti, joka siihenkin asti oli ollut vallalla [5]);

— antaa liikennelaitokselle tehtäväksi tutkia, oliko suojateitä merkittävä raitiokorokkeiden kohdalle ja myönteisessä tapauksessa tehdä esitys lautakunnalle [6]);

— hyväksyä Koskelan hallien pääpiirustukset n:o 1—37 ja niiden mukaiset hallisuunnitelmat, oikeuttaa rakennustoimikunta sen jälkeen, kun pääpiirustukset oli hyväksytty, lopullisesti hyväksymään hallialueen, sen rakennusten ja muut suunnitelmaan kuuluvat työpiirustukset ja työselitykset sekä ottamaan ja hyväksymään sen jälkeen, kun pääurakkatarjoukset oli hyväksytty, muut urakkatarjoukset, tekemään työurakoita koskevat sopimukset ja hyväksymään rakennustyön aikana mahdollisesti ilmaantuvat lisä- ja hyvityslaskut sekä työn aikana ehkä välttämättömiksi osoittautuvat pienehköt suunnitelmien muutokset, sekä lopuksi merkitä tiedoksi, että liikennelaitos oli aloittanut 2-raiteisen raitiotien rakentamisen Kustaa Vaasan tiellä Hämeentieltä Koskelan halleille [7]); sekä

— oikeuttaa liikennelaitoksen johto lisäämään henkilökuntaa liikenteen tehostamiseksi [8]).

Lisäksi lautakunta käsitteli lukuisia asioita, jotka koskivat raitiotie-, linja-auto- ja johdinautoliikennettä ja niihin liittyviä kysymyksiä, tilapäisen liikenteen järjestämistä, linja-autojen tilapäiskäyttöä, henkilökunnan aiheuttaman vahingon korvausmäärän määräämistä, vuosilipun osto-oikeuden, vapaalippujen ja alennuslippujen myöntämistä, liikenteessä sattuneiden vahinkojen korvaamista, uusien pysäkkien käytäntöön ottamista, vanhojen poistamista ja siirtämistä, sairausloman ja virkaloman myöntämistä henkilökunnalle sekä henkilökunnan erottamista määräajaksi.

Esitykset. Lautakunnan kaupunginhallitukselle ym. lähettämät esitykset koskivat: liikennelaitoksen vapauttamista suorittamasta kaupungin leski- ja orpoeläkekassan menoihin määrättyä osuutta [9]); lautakunnan oikeuttamista luopumaan oikeudenkäynnin jatkamisesta korkeimpaan oikeuteen jutussa virallinen syyttäjä ja johtaja W. Vainio/raitiovaununkuljettaja H. V. Grahn [10]); s/s J. L. Runebergin myyntiä [11]); palkallisen loman myöntämistä käyttäytymiskilpailun palkintoina [12]); tiliylityksiä [13]); täysien palkkaetujen myöntämistä hitsauskursseille osallistuville liikennelaitoksen hitsaajille [14]); autojen ostoa [15]); ohjeita siitä, onko vuositilintarkastajien pyynnöstä lähetettävä laitoksen henkilökuntaa heidän kuultavikseen henkilökunnan virka- tai työpaikan taikka vuositilintarkastajan sen toimipaikan ulkopuolelle, jossa hän vuositilintarkastajana työskentelee [16]); n. 14 800 m²:n suuruisen alueen vuokraamista Lauttasaaresta liikennelaitoksen henkilökunnan virkistystarkoituksiin [17]); ajoneuvojen pysäköimisen kieltämistä Kalevankadun eteläisellä sivulla Yrjönkadun ja Mannerheimintien välillä [18]); matkalippujen hinnan korot-

[1]) Liik.l.lk. 3 p. marrask. 574 §. — [2]) S:n 24 p. marrask. 609 §. — [3]) S:n 24 p. marrask. 610 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 626 §. — [5]) S:n 8 p. jouluk. 627 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 646 §. — [7]) S:n 15 p. jouluk. 652 §. — [8]) S:n 15 p. jouluk. 659 §. — [9]) S:n 13 p. tammik. 21 §. — [10]) S:n 13 p. tammik. 30 §. — [11]) S:n 13 p. tammik. 33 §. — [12]) S:n 27 p. tammik. 53 §. — [13]) S:n 27 p. tammik. 57 ja 58 §. — [14]) S:n 27 p. tammik. 61 §. — [15]) S:n 27 p. tammik. 62 § ja 28 p. huhtik. 276 §. — [16]) S:n 24 p. helmik. 134 §. — [17]) S:n 10 p. maalisk. 146 §. — [18]) S:n 10 p. maalisk. 148 §.

tamista [1]); toimiluvan hakemista liikennelaitokselle linja-autolinjaa varten Helsingin kaupungin ja Haagan välille [2]); luvan hakemista liikennelaitokselle yhdellä linja-autolla liikennöidä linjaa Sörnäisten apteekki — Hämeentie — Lautatarhankatu — Herttoniemen valtatie — Kivinokan siirtolapuutarha vähintäin toukokuun 15 p:stä syyskuun 15 p:ään 1950 aikataulun mukaisesti, mikä lupa olisi koetettava saada myönnetyksi mainituksi ajaksi vuosittain toistaiseksi [3]); Vilhonkadun raiteiden uudelleen rakentamista ja sen yhteydessä rautatieaseman ympäristön liikenteen järjestelyä, kuitenkin lähinnä siihen liittyvää raiteiden ja linjojen siirtämistä Vilhon- ja Kaisaniemenkaduilla [4]); lautakunnan oikeuttamista käyttämään ratojen rakentamis- ym. määrärahoja 2.2 milj. mk autonnosturin ostamiseen Englannista [5]); autolinjojen 35, 36 ja 37 järjestelyä [6]); väliaikaisen vahvistuksen anomista liikennelaitoksen käyttämille autolinjojen pysäkkimerkeille [7]); kolmenkymmenen 23. palkkaluokkaan kuuluvan raitiovaunun kuljettajan, yhdeksänkymmenen 24. palkkaluokkaan kuuluvan linja-autonkuljettajan ja kuudenkymmenen 19. palkkaluokkaan kuuluvan rahastajan viran perustamista liikennelaitoksen liikneosastoon [8]); Kulosaaren uuden sillan vaatimien raidetöiden kustannuksia [9]); määrärahojen ottamista kertomusvuoden lisätalousarvioon sekä Töölön raitiovaunuhallien ja konepajarakennusten, Vallilan raitiovaunuhallien ja autohallien korjauskustannusten suorittamista Hernesaaren autohallia varten varatuilla, mutta säästyneillä korjausvaroilla [10]); konepajapäällikkö dipl. insinööri O. W. Martolan opintomatkaa Sveitsiin ja Italiaan [11]); raitiotieliikenteen syyskuun 1 p:lle 1950 päivätyn yleissuunnitelman ja autoliikenteen lokakuun 1 p:lle päivätyn yleissuunnitelman vahvistamista [12]); kadonneen lipun arvon poistamista tileistä [13]); Lauttasaaren vuokra-alueelle asennettavan kesävesijohdon kustannusten suorittamista [14]); Koskelan hallin rakennustöitä hoitamaan asetettavan rakennustoimikunnan jäsenten valitsemista [15]); palkkaetujen myöntämistä eräille liikennelaitoksen palveluksessa oleville henkilöille heidän ammattikursseille osallistumisensa ajalta [16]); vahtimestari F. Lindströmin oikeuttamista jäämään virkaansa säädetyn eroamisiän saavutettuaan [17]); liikennelaitoksen jo päättyneiden tai v:n 1951 alkuun mennessä päättyvien liikennelupien uusimista, paitsi linjaa Rautatientori—Pajamäki koskevan, muuttumattomin reitein ja lokakuun 1 p:nä voimaantulevin liikennesuunnitelmin aikaisemman luvan päättymispäivästä lukien toistaiseksi [18]); liikennelaitoksen oikeuttamista tarpeen mukaan poikkeamaan kaupunginhallituksen määräyksestä käyttää puita polttoaineena ja käyttämään välttämättömissä tapauksissa talvella kivihiiliä tai koksia [19]); liikennelaitoksen v:n 1951 talousarviota ja uudishankintoja [20]); raitiotie- ja linja-autopysäkkien uuden merkin vahvistamista [21]); pysäköimisalueen järjestämistä Keskuskadulle [22]); Töölön vaunuhallin ja Messuhallin tienoon liikenteen järjestelyä [23]); liikennelaitokselle annettavan sähkön hinnan alentamista ja tariffin muuttamista [24]); liikennelaitoksen järjestömuotoa [25]); sanoma- ja aikakauslehtien tilaamista liikennelaitokselle [26]); raitiovaunun kuljettaja B. Bäcklundin oikeuttamista asumaan kaupungin alueen ulkopuolella [27]); lautakunnan oikeuttamista käyttämään 100 000 mk käyttövaroistaan eräiden järjestöjen lasten joulujuhlien järjestämiseen [28]); liikennelaitoksen henkilökunnan ja eläkeläisten palkkojen ja eläkkeiden korotusta [29]); Hernesaaressa sijaitsevan autohallirakennuksen hoitokorjauksia [30]); liikenteen järjestämistä jouluna ja uutenavuotena [31]); linja-autolinjan 53, Rautatientori—Itä Pakila, reitin lyhentämistä talvikelin ajaksi n. 700 m [32]); Koskelan hallien pääpiirustusten n:o 1—37 hyväksymistä, väestönsuojan rakentamista hallirakennusten yhteyteen liikennelaitoksen omaa tarvetta varten rakennusmäärärahoja käyttäen, määrärahojen osoittamista, jos kaupunginhallitus määrää rakennettavaksi suuremman väestönsuojan sekä lautakunnan oikeuttamista valitsemaan rakennustoimikuntaan puheenjohtajansa E. von Frenckellin ja jäsenen J. Turusen [33]);

[1]) Liik.l.lk. 31 p. maalisk. 190 §. — [2]) S:n 31 p. maalisk. 196 §. — [3]) S:n 14 p. huhtik. 224 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 248 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 269 §. — [6]) S:n 28 p. huhtik. 277 §. — [7]) S:n 12 p. toukok. 288 §. — [8]) S:n 12 p. toukok. 293 §. — [9]) S:n 26 p. toukok. 314 §. — [10]) S:n 26 p. toukok. 325 §.— [11]) S:n 26 p. toukok. 328 §. — [12]) S:n 2 p. kesäk. 338 §. — [13]) S:n 9 p. kesäk. 353 §. — [14]) S:n 22 p. kesäk. 382 §. — [15]) S:n 7 p. heinäk. 394 §. — [16]) S:n 1 p. syysk. 430 §. — [17]) S:n 1 p. syysk. 431 § ja 29 p. syysk. 504 §. — [18]) S:n 1 p. syysk. 441 §. — [19]) S:n 1 p. syysk. 452 §.— [20]) S:n 1 p. syysk. 453 §. — [21]) S:n 15 p. syysk. 487 §. — [22]) S:n 29 p. syysk. 502 §. — [23]) S:n 20 p. lokak. 549 §, ja 10 p. marrask. 589 §. — [24]) S:n 3 p. marrask. 557 §. — [25]) S:n 10 p. marrask. 583 §. — [26]) S:n 24 p. marrask. 606 §.— [27]) S:n 24 p. marrask. 607 §. — [28]) S:n 24 p. marrask. 608 §. — [29]) S:n 24 p. marrask. 613 §. — [30]) S:n 8 p. jouluk. 624 §. — [31]) S:n 8 p. jouluk. 625 §. — [32]) S:n 8 p. jouluk. 643 §. — [33]) S:n 15 p. jouluk. 652 §.

raitioteiden liikennöimiseen päätettyjen muutosten vahvistamista voimaan tuleviksi helmikuun 15 p:nä 1951 [1]); autolinjan 18, Katajanokka — Etu-Töölö, liikenneluvan peruuttamista helmikuun 15 p:stä 1951 alkaen [2]); sekä 20 uuden raitiovaununkuljettajan ja 30 uuden raitiovaunun rahastajan viran perustamista [1]).

Lausunnot. Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille asioista, jotka koskivat mm. Herttoniemen tavara-aseman sähköttäjän Y. Siltamiehen ja kirjurin A. Salmen vapaalippuanomusta [2]); autonkuljettaja T. A. Tuiskulan liikennelupa-anomusta linjalle Rautatientori — Oulunkylä — Pukinmäki — Tapaninkylä [3]); kaasulaitoksen pääluottamusmiehen J. Hämäläisen valitusta lautakunnan päätöksestä, jonka mukaan Hämäläisen anomus raitiotiepysäkin palauttamisesta Sörnäisten rautatiealikäytävän eteläpuolelle hylättiin [4]); kielletyn pysäköimisen estämistä Keskuskadulla [5]); autonkuljettajien L. Nurmen ja A. Suomisen liikennelupa-anomusta linjalle Lasipalatsi — Mannerheimintie — Nordenskiöldinkatu — Pasila — Metsälä — Oulunkylä [6]); Tanssikulttuuriseura Terpsikhoren anomusta autokuljetuslaskun alentamisesta [7]); yhtenäisten ohjeiden antamista kaupungin edustuksesta niiden kyläteiden hoitokunnissa, joiden alueella kaupunki on tieosakas [8]); metsäteknikko S. A. Sinisalon kantelua siitä, ettei liikennelaitos ollut vastannut hänen ja muiden jättämään kirjelmään autolinjojen 21 ja 15 kulkuvuorojen järjestämisestä [9]); Oy. Liikenne ab:n ja E. H. Tuomalan anomusta saada edelleen harjoittaa ammattimaista linjaliikennettä linjalla Rautatientori — Puistola [10]); liikenteenharjoittaja O. Penttilän anomusta saada talvella vähentää aikataulunmukaisia ajovuoroja linjalla Rautatientori — Pukinmäki [11]); kaupungin aluksilla palvelevien konemestarien palkkaus- ja työolojen järjestelyä sekä palkkalautakunnan ja Suomen konemestariliiton edustajien kesken tehtyä sopimusehdotusta [12]); kaupungin aluksilla palvelevan kansipäällystön palkkaus- ja työolojen järjestelyä [13]); sanomalehdenjakaja A. A. Laaksosen valitusta eräästä lautakunnan helmikuun 10 p:nä tekemästä päätöksestä [14]); Tapaturmantorjuntayhdistyksen anomusta saada 100 000 mk:n suuruinen avustus turvallisuushenkilöstön työskentelyä varten kaupungin työkohteissa [15]); autoilijoiden L. Nurmen ja A. Suomisen valitusta liikenneluvan epäämisestä linjalle Lasipalatsi — Pasila — Metsälä — Oulunkylä [16]); matkailuauton luovuttamista Helsingin kunnanteknikot ja työnjohtajat nimiselle yhdistykselle maksutta toukokuun 6 ja 7 p:nä kaupungin teknillisen ja liikennelaitoksen toimihenkilöiden opintomatkaa varten Turun kaupungin teknillisiin laitoksiin [17]); Oy. Liikenne ab:n ja E. Tuomalan anomusta linja-autotaksan korottamisesta [18]); Helsingin yliopiston voimistelulaitoksen anomusta saada turistiauto maksutta käytettäväkseen huhtikuun 23 p:nä ja linja-auto huhtikuun 27 p:nä, edellinen näyttääkseen Tukholman K.n.k. voimistelukeskusopiston oppilaille ja opettajille, yhteensä 33 henkilölle, Helsinkiä ja jälkimmäinen kuljettaakseen heidät Vierumäelle [19]); Linja-autoliiton Helsingin paikallisosaston anomusta linja-autotaksojen korottamisesta [20]); vuokra-autoasemien ja linja-autojen pysäkkien merkitsemistä [21]); eräiden kaupunginvaltuutettujen aloitetta siirto-oikeuden myöntämisestä esikaupunkien autolinjoilta muille linjoille [22]); linja-autoliikenteen järjestämistä Tapaninkylään [24]); Etelärantatien muutostöitä [23]); Sirolan Liikenne oy:n anomusta henkilönkuljetusmaksujen korottamisesta [25]); Tammelundin Liikenne oy:n aikataulunmuutosanomusta [26]); valtuutettu J. Hakulisen ym. aloitetta, että liikennelaitoksen liikennelinjojen suurimpien risteysten raitiotiepysäkeille rakennettaisiin suojakatoksia [27]); valtuutettu H. Schybergsonin aloitetta kaupungin vaakunan käyttämisestä mm. kaupungin laivoissa [28]); liikennejärjestyskomitean esitystä liikenteen järjestelyksi väliaikaisesti Herttoniementien ja Degeröntien risteyksessä [29]); v:n 1950 Eläintarhanajon järjestelytoimikunnan raitiotieliikennettä mainitun ajon aikana koskevaa kirjelmää [30]); ylitarkastaja Träskvikin valitusta eräistä lautakunnan helmikuun 24 p:nä tekemistä päätöksistä [31]); Uudenmaan linja oy:n liikennelupa-anomusta linjalle Rauta-

[1]) Liik.l.lk. 20 p. jouluk. 668 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 11 §. — [3]) S:n 13 p. tammik. 12 §. — [4]) S:n 13 p. tammik. 13 §. — [5]) S:n 13 p. tammik. 14 §. — [6]) S:n 13 p. tammik. 16 § ja 12 p. toukok. 298 §. — [7]) S:n 13 p. tammik. 17 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 51 §. — [9]) S:n 27 p. tammik. 52 §. — [10]) S:n 10 p. helmik. 98 §. — [11]) S:n 10 p. helmik. 99 §. — [12]) S:n 24 p. helmik. 111 §. — [13]) S:n 10 p. maalisk. 144 §. — [14]) S:n 10 p. maalisk. 145 §. — [15]) S:n 24 p. maalisk. 181 §. — [16]) S:n 31 p. maalisk. 192 §. — [17]) S:n 31 p. maalisk. 197 §. — [18]) S:n 31 p. maalisk. 199 §. — [19]) S:n 31 p. maalisk. 200 §. — [20]) S:n 31 p. maalisk. 202 §. — [21]) S:n 14 p. huhtik. 214 §. — [22]) S:n 14 p. huhtik. 216 §. — [23]) S:n 14 p. huhtik. 217 §. — [24]) S:n 14 p. huhtik. 222 §. — [25]) S:n 14 p. huhtik. 225 §. — [26]) S:n 14 p. huhtik. 226 §. — [27]) S:n 14 p. huhtik. 227 §. — [28]) S:n 14 p. huhtik. 232 §. — [29]) S:n 28 p. huhtik. 249 §. — [30]) S:n 28 p. huhtik. 250 §. — [31]) S:n 28 p. huhtik. 251 §.

tientori — Vartiokylän kettufarmi ja linjan jatkolle Vartiokylä — Kontula — Vesala sekä anomukseen liittyvää kesäaikataulua [1]); valtuutettu A. Voipio-Juvaksen ym. aloitetta, että jokaiseen kaupungin virastoon ja laitokseen viran- ja toimenhaltijoita varten nimitettäisiin henkilö, jonka tehtävänä olisi opastaa viranhaltijoita käyttämään hyväkseen heille kuuluvia sosiaalisia etuja siihen kuuluvine toimenpiteineen sekä että palkattaisiin erityinen virkailija, sosiaalihuoltaja, valvomaan ja ohjaamaan virastoissa ja laitoksissa toimivien opastajien työtä [2]); poliisilaitoksen aloitetta, joka koski raitiotielinjan n:o 1 pääteaseman järjestämistä Tehtaankadulle [3]); autoliikennöitsijöiden U. Järvisen ja M. Palmusen linjaliikennelupahakemusta [4]); kysymystä voitaisiinko ajoneuvoliikenne Vilhonkadulla ja Kaisaniemenkadulla määrätä yksisuuntaiseksi, jos raiteet siirretään Kaisaniemenkadulle [5]); Kulosaarensillan liittymisteiden ja raitiotien lopullista ja väliaikaista järjestelyä [6]); Pohjoismaiden kansantanhupäivien toimikunnan kuljetusten alennusmaksua koskevaa kirjelmää [7]); työtehotoimiston työntutkimustoiminnan laajentamista kaupungin laitoksiin [8]); Oy. Fenno-Shipping Co Ltd -nimisen yhtiön tarjousta ostaa Fennoniminen moottoripursi (vesibussi) kaupungille [9]); Pohjolankadun 2:n edustalle suunnitellun puistikon järjestämistä [10]); Suomen matkatoimisto oy:n takuuanomusta kaupungilla suoritettavista kiertoajeluista mahdollisesti syntyvästä tappiosta [11]); Lauttasaarensillan liikenteen järjestelyä [12]); Haagan autolinjan järjestämistä [13]); Helsingin kaupungin tilintarkastajien v:n 1949 tilintarkastuskertomusta [14]); Helsinki-maaseutu-liikenne oy:n aikatauluhakemusta sekä liikennelupa-anomusta linjalle Rautatientori — Oulunkylä — Pukinmäki — Tapaninkylä [15]); leskirouva A. Sirénin eläkeanomusta [16]); linja-autopysäkin määräämistä yksityislinjaliikennöitsijäin linja-autoja varten Mäkelänkadulle velodromin kohdalle [17]); kassanhoitajan rouva M. Lembacker-Fuchin vahingonkorvausanomusta elinkoron osalta [18]); valtuutettu E. Hiitosen ym. aloitetta esikaupunkilinjojen siirto-oikeuden laajentamisesta [19]); valtuutettu T. Virkkusen ym. aloitetta, joka koski kaupungin talousarvion rakenteen muuttamista rakennustarkoituksiin varattavien määrärahojen osalta sekä selvityksen antamista liikennelaitoksen käyttämättä jääneistä siirtomäärärahoista [20]); raitiotie- ja linja-autopysäkkien uusien merkkien vahvistamista [21]); filosofian maisteri S. Steniuksen työn kunnioittamiseksi Munkkiniemen raitiotiesilmukkaan istutetun tammen rauhoittamismahdollisuuksia [22]); valtuutettu E. Hiitosen ym. aloitetta, joka koski kuukausikorttien käytäntöönottamista liikennelaitoksen hoitamassa liikenteessä ja puolivuosilippujen hinnan alentamista [23]); valtuutettu E. Hiitosen ym. aloitetta, että kaikille varattomille 65 vuotta täyttäneille kaupungin asukkaille myönnettäisiin oikeus saada samanlaisia alennuslippuja, joita myydään invalideille ja koululaisille [24]); Vallilan ja Kallion demokraattiset naiset-nimisen yhdistyksen kirjelmää, jossa esitettiin, että kaikille alle 12-vuotisille lapsille myönnettäisiin oikeus lunastaa alennuslippuja liikennelaitoksen kulkuneuvoihin [25]); Töölön tullin raitiosilmukan uusimista [26]); Kulosaarensillan suunnittelutyötä [27]); Helsingin asuntokeskuskunta Hakan anomusta linja-autolinjan n:o 18 reitin siirtämistä väliaikaisesti pois Aleksanterinkadulta Osuusliike Elannon uudisrakennuksen perustan kaivaustöiden johdosta [28]); pääluottamusmiehiä koskevia tietoja [29]); sekä Finlands svenska skolungdomsförbund -nimisen yhdistyksen kuljetusanomusta [30]).

Liikennelaitos

Hallinto, organisaatio ym.

Henkilökunta. Laitoksen henkilökuntaan kuului v:n 1949 päättyessä 3 046 henkilöä ja v:n 1950 päättyessä 3 122 henkilöä seuraavasti ryhmitettyinä:

[1]) Liik.l.lk. 12 p. toukok. 287 §. — [2]) S:n 12 p. toukok. 291 §. — [3]) S:n 26 p. toukok. 312 §. — [4]) S:n 26 p. toukok. 313 §. — [5]) S:n 2 p. kesäk. 335 §. — [6]) S:n 9 p. kesäk. 347 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 364 §. — [8]) S:n 22 p. kesäk. 373 §. — [9]) S:n 22 p. kesäk. 374 §. — [10]) S:n 7 p. heinäk. 392 §. — [11]) S:n 7 p. heinäk. 393 §. — [12]) S:n 7 p. heinäk. 396 §. — [13]) S:n 7 p. heinäk. 397 §. — [14]) S:n 1 p. syysk. 416 §. — [15]) S:n 22 p. kesäk. 372 § ja 1 p. syysk. 417 §. — [16]) S:n 1 p. syysk. 421 §. — [17]) S:n 15 p. syysk. 490 §. — [18]) S:n 15 p. syysk. 491 §. — [19]) S:n 29 p. syysk. 500 §. — [20]) S:n 18 p. lokak. 543 §. — [21]) S:n 20 p. lokak. 552 §. — [22]) S:n 3 p. marrask. 560 §. — [23]) S:n 3 p. marrask. 562 §. — [24]) S:n 3 p. marrask. 563 §. — [25]) S:n 3 p. marrask. 564 §. — [26]) S:n 10 p. marrask. 584 §. — [27]) S:n 10 p. marrask. 586 § ja 15 p. marrask. 595 §. — [28]) S:n 8 p. jouluk. 645 §. — [29]) S:n 15 p. jouluk. 660 §. — [30]) S:n 20 p. jouluk. 674 §.

	1949	1950
Pääkonttori, liikennekonttori, lippukassat, konttorisiivoojat ja vahtimestarit	79	70
Raitioliikenne	1 366	1 386
Omnibusliikenne	559	618
Rataosasto	216	215
Vaunuhallit ja korjauspajat	790	801
Vaatehtimo	28	26
Sairaanhoito	5	5
Laivaliikenne	3	1
Yhteensä	3 046	3 122

Eläkkeensaajia oli v:n 1949 päättyessä 412 ja v:n 1950 päättyessä 446.

Vakinaisen henkilökunnan ollessa kesälomalla touko—syyskuun aikana työskenteli laitoksen eri osastoilla tarpeellinen määrä ylimääräistä henkilökuntaa. Laivamiehistöön kuului purjehduskautena 8 henkilöä.

Lääkärien toiminta. V. 1950 oli laitoksen poliklinikalla sairaskäyntien lukumäärä 21 318 oltuaan v. 1949 20 290. Kotikäyntien luku oli 671 ja uusille rahastajille pidettyjen terveydenhoitoa koskevien luentojen luku 4. Yhteistoiminnassa Sukupuolitautien vastustamisyhdistyksen kanssa tutkittiin verikokeet 976 liikennelaitoksen palveluksessa olevasta henkilöstä. Syöpätutkimuksissa tutkittiin 898 naispuolista viranhaltijaa ja työntekijää ja kaikille raitiovaunun- ja autonkuljettajille suoritettiin näkö-, kuulo- ja väriaistien erikoistarkastus.

Eniten sairausilmoituksia oli marraskuussa, 2 118, ja vähiten heinäkuussa, 1 387.

Henkilökunnan huoltokonttori. Kertomusvuoden päättyessä oli huoltokonttorin jäsenmäärä 2 810. Tililleпanojen yhteismäärä oli 99 646 172 mk ja ottojen 79 293 720 mk. Talletettuja varoja oli joulukuun 31 p:nä 1950 20 352 452 mk. V:n 1950 aikana myönnettiin 2 454 lainaa lainausmäärän noustessa 10 158 000 mk:aan. Kirjausvientien luku oli n. 130 000.

Löytötavaratoimisto. V. 1950 oli talteenotettujen esineiden luku 9 312. Niistä 2 597 voitiin toimittaa takaisin asianomaiselle omistajalle.

Tilastollinen yleiskatsaus. Alla olevassa taulukossa annetaan tietoja v:n 1950 raitio-, johdinauto- ja omnibusliikenteestä v:n 1949 vastaaviin lukuihin verraten:

	Laskettu vaunukilometrimäärä [1]	Matkustajia	Tuloja, mk		Menoja, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä
V. 1949	17 985 562	116 212 641	1 105 407 310	1 092 756 549	1 107 099 803	887 273 986
V. 1950	19 176 899	118 323 052	1 376 691 160	1 364 222 720	1 458 348 436	1 150 756 703
Erotus	+1 191 337	+ 2 110 411	+271 283 850	+271 466 171	+351 248 633	+263 482 717
%	+ 6.6	+ 1.8	+ 24.5	+ 24.8	+ 31.7	+ 29.7

Laivaliikenteestä oli tuloja 7 998 883 mk. V:n 1949 vastaava määrä oli 7 236 295 mk, joten lisäys oli 762 588 eli 10.5 %. Saman liikenteen menot laskivat 4 093 526 mk:sta 3 995 937 mk:aan vähennyksen ollessa siis 97 589 mk eli 2.4 %.

Raitiotiet

Liikenne. Liikenne eri raitiolinjoilla oli syyskuun 1 p:nä 1949 voimaan tulleen aikataulun mukainen elokuun 31 p:ään 1950 saakka lukuunottamatta, että kesäkauden ajaksi kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään, linjoilta 1, 2, 4 ja K poistettiin liikenteestä yhteensä 7

[1] Laskettuun vaunukilometrimäärään sisältyvät moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimatkasta.

vakinaista junaa, jotapaitsi linjoilla 1 ja 4 muutettiin yhteensä 9 vakinaista perävaunua tungosaikavaunuiksi. Linjoilta 3A, 3B, 4 ja 12 poistettiin lisäksi yhteensä 8 tungosaikajunaa.

Kesän kuluessa varustettiin linjansa varsinaisesta reitistä poikkeavaa reittiä, ns. poikkeuslinjaa, ajavat vaunut erikoistunnuksin sekä jaettiin linja 3 linjoiksi 3B ja 3T kiertosuunnan mukaan.

Linja 1 lyhennettiin kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään kulkemaan etelässä vain Kauppatorille, paitsi tungosaikoina, jolloin se poikkeuslinjan 1 LP nimellä ajoi Perämiehenkadulle sakka.

Raitiolinjat, niiden vaunumäärät ja vaunujen keskimääräiset väliajat sekä aikaisemmin että syyskuun 1 p:nä voimaan tulleen aikataulun mukaan selviävät allaolevasta taulukosta:

Linja		Vuoden aika	Junien lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Päätepysäkit		V[1])	Ta[2])	Yöv.[3])	6—9.30 15.30—18	9.30—15.30 18—19.30	19.30—23	23—1.30
1	Lauttasaarenkatu — Perämiehenkatu ...	1.1—31. 5	16	—	—	[4])6.8	6.8	7.8	—
		1.6—31. 8[5])	12	3	—	7.0	7.0	8.5	—
		1.9—31.12	15	—	—	7.0	7.0	8.0	—
1P	Perämiehenkatu — Vallila[6])	1.1—31. 5	—	2	—	5.5	—	—	—
		1.6—31. 8	—	1	—	6.2	—	—	—
		1.9—31.12	—	4	—	4.7	—	—	—
1L	Lauttasaarenkatu — Vallila[6])	1.1—31. 5	—	4	—	4.5	—	—	—
		1.6—31. 8	—	4	—	4.7	—	—	—
		1.9—31.12	—	4	—	4.7	—	—	—
2	Arkadia — Harjutori	1.1—31. 5	7	—	—	5.8	5.8	6.8	—
		1.6—31. 8	6	—	—	6.8	6.8	8.0	—
		1.9—31.12	7	—	—	5.8	5.8	8.0	—
6	Arabia — Maria	1.1—31. 8	11	4	2	4.0	5.5	6.8	30.0
		1.9—31.12	12	5	3	3.5	5.0	6.0	20.0
K	Käpylä—Kauppatori	1.1—31. 5	8	4	3	4.7	7.0	8.0	20.0
		1.6—31. 8	7	2	3	6.2	8.0	9.3	20.0
KB	Kulosaari — Kauppatori	1.9—31.12	8	4	3	4.7	7.0	8.0	20.0
		1.1—31.12	3	—	1	20.0	20.0	20.0	50.0
3A	Tölö-Kauppatori-Eira	1.1—31. 5	10	4	3	3.7	5.3	7.3	17.0
3A	» » »	1.6—31. 8	10	2	3	4.4	5.3	7.3	17.0
3B[7])	» » » (rengaslinja)	1.9—31.12	10	2 a.p. 5 i.p.	3	4.4 a p. 3.5i p.	5.3	7.3	17.0
3B	Eira-Kauppatori-Tölö	1.1—31. 5	10	4	3	3.7	5.3	7.3	17.0
3B	» » »	1.6—31. 8	10	2	3	4.4	5.3	7.3	17.0
3T[7])	» » » (rengaslinja)	1.9—31.12	10	5 a.p. 2i.p.	3	3.5a.p. 4.4i.p.	5.3	7.3	17.0
4	Meilahti—Hietalahti	1.1—31. 5	9	2	—	4.5	5.3	7.3	—
		1.6—31. 8	8	—	—	6.3	6.3	8.3	—
		1.9—31.12	9	2	—	4.5	5.3	7.3	—
10	Pasila—Nordenskiöldinkatu	1.1—31. 5	1	—	—	[4]) 10.5	10.5	2.0	—
		1.6—31. 8	1	—	—	12.0	12.0	15.0	—
		1.9—31.12	1	—	—	10.0	10.0	15.0	—
12	Kuusitie—Kirurgi	1.1—31. 5	8	2	—	4.6	5.8	7.8	—
		1.6—31.12	8	—	—	5.8	5.8	7.8	—
12s	Kuusitie—Kauppatori	1.9—31.12	—	4	—	10.0	—	—	—
H	Haaga—Diakonissalaitos	1.1—31.12	8	—	2	10.0	10.0	10.0	35.0
M	Munkkiniemi—Erottaja	1.1—31. 8	5	4	2	6.7	12.0	12.0	30.0
		1.9—31.12	5	1	2	10.0	12.0	12.0	30.0
Ms	Munkkiniemi—Kauppatori	1.9—31.12	—	4	—	15.0	—	—	—

[1]) V=vakinaiset. — [2]) Ta=tungosaikana. — [3]) Yöv=yövaunu. — [4]) Keskimääräiset väliajat. — [5]) Klo 10—14 ja 18.30—23 ajettu vain väliä Lauttasaarenkatu — Kauppatori — [6]) Vaunujen väliajat tungosaikoina saatu yhdistämällä linjat 1 ja 1 P sekä vastaavasti 1 ja 1 L. — [7]) Nimenmuutos.

Kuten taulukosta ilmenee, on vakinaisten junien kokonaislukumäärä, 96, pysytetty ennallaan, kun sensijaan yöjunien lukumäärä on lisääntynyt yhdellä 17:ään ja tungosaikajunat viidellä 35:een. Iltaliikenne väheni yövaunun lisäämisen johdosta yhdellä junalla 79:ään.

Sunnuntai- ja pyhäaamuina ylläpidettiin samaa harvaa liikennettä kuin aikaisemminkin.

Vaunujen kuormituksen tarkkailua kaikilla linjoilla jatkettiin koko vuoden.

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia raitioliikennettä koskevia tilastollisia tietoja v:lta 1949 ja 1950:

	Laskettu vaunukilometrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1949	11 864 012	85 015 589	7.17	724 422 033	61: 06	609 616 175	51: 38	7: 17
V. 1950	11 972 384	78 627 002	6.57	838 389 199	70: 03	760 724 360	63: 54	9: 68
Erotus	+ 108 372	—6 388 587	—0.60	+113 967 166	+8: 96	+151 108 185	+ 12: 16	+ 2: 51
%	+ 0.9	— 7.5	—8.37	+ 15.7	+14.7	+ 24.8	+ 23.7	+ 35.0

Liikkuva kalusto. Kertomusvuoden aikana toimitti Oy Karia ab, Karjaa, 16 kpl kaksiakselisia moottorivaunuja ja Kaipio oy, Tampere, 5 kpl moottorivaunuja Oy Strömberg ab:n toimittaessa sähkövarusteet näihin vaunuihin, joista kuitenkaan 3 vaunua ei voitu asettaa liikenteeseen määrättyjen osien puuttuessa.

V:n 1950 aikana tehtiin Oy Karia ab:n kanssa sopimus 30 raitiotelimoottorivaunun toimittamisesta sekä Oy Strömberg ab:n kanssa sopimus sähkövarusteiden asentamisesta mainittuihin vaunuihin.

Ostettiin yksi B.T.C. kuorma-auton perävaunu sekä myytiin yksi Studebaker-merkkinen kuorma-auto.

Kertomusvuoden päättyessä kuului vaunustoon 217 moottorivaunua, 252 perävaunua, 1 kiskonhiontamoottorivaunu, 1 hitsausmoottorivaunu sekä 1 perävaunu, 3 työmoottorivaunua, 1 kiskojenpuhdistusperävaunu, 2 ratajäähöylää, 1 erikoisjäähöylä, 28 raitiovaunujen lumiauraa, 2 Caterpillar lumiauraa, 12 asennus- ja kuorma-autoa, 2 asennuslinja-autoa, 1 kalustolinja-auto, 4 traktoria, 3 puolitraktoria, 6 lumenkuljetusperävaunua, 1 kuljetettava Colesnosturi, 3 kuorma-auton perävaunua ja 1 raitiovaununkuljetusvaunu.

Raiteet. Kertomusvuoden aikana rakennettiin Mannerheimintiellä Ruskeasuon hallien kohdalla 420 m:n pituinen raide sepelialustalle 43.5 kg/m:n ratakiskoista. Helsinginkadulle rakennettiin kaksoisraide Kaarlenkadun ja Hämeentien välille sekä uudet ratayhteydet kaikkiin suuntiin Helsinginkadun—L. Brahenkadun, Helsinginkadun—Kaarlenkadun ja Helsinginkadun—Hämeentien kulmauksissa uusine vaihteineen ja raideristeyksineen. Uutta rataa rakennettiin 977.6 m.

Raiteet järjestettiin uudelleen Rautatientorin, Vilhonkadun ja Kaisaniemenkadun tienoilla asemakaavaosaston piirustuksen n:o 3049/14.8.50 mukaisesti. Tällöin rakennettiin uutta rataa Kaisaniemenkadulle 310 m. Lisäksi tuli kaarteet Rautatientorilta—Kaisaniemenkadulle 65 m ja Vuorikadulta—Vilhonkadulle 50 m. Vilhonkadulta poistettiin molemmat loppuunkuluneet raiteet ja kadun keskiosaan rakennettiin uusi raide Rautatientorille päin kulkevaa liikennettä varten. Rautatientorilla suoritettiin raiteen siirto ja kaarteiden uusimiset.

Mannerheimintiellä Lääkärinkadun—Kuusitien välisellä osalla vaihdettiin kiskot 620 m:n pituudelta uusiin 43.5 kg/m ratakiskoihin.

Munkkiniemessä Isolla Puistotiellä vaihdettiin kiskot 420 m:n pituudelta uusiin 43.5 kg/m ratakiskoihin.

Kuluneita ura- ja ratakiskoja vaihdettiin eri paikoissa rataverkostoa yhteensä 16 938.9 jm. Raiteita nostettiin ja tuettiin uudelleen 7 168 m:n matkalla yksinkertaista raidetta ja ratapölkkyjä vaihdettiin 1 493 kpl.

Kiskonvaihdon ja radan korjausnoston yhteydessä aloitettiin suuremmassa mitassa

raide-etäisyyden suurentaminen 3 m:iin tilattujen uusien leveämpien raitiovaunujen vuoksi. Kertomusvuoden päättyessä oli raide-etäisyys 3 m n. 6.2 km:n matkalla 2-raiteista rataa.

V:n 1950 päättyessä oli raiteiden yhteenlaskettu pituus 84 419.6 m yksinkertaista raidetta, josta määrästä oli 4 920 ratametriä ratakiskoa (43.5 kg/m) sekä ratapiha- ja halliraiteiden pituus 10 049 m.

Kuluneiden vaihteiden tilalle asennettiin 8 uutta ja 5 käytettyä, mutta kunnostettua vaihdetta. Asennettiin 18 uutta vaihdetta ja 1 asennettiin sähköllä käännettäväksi. Vuoden päättyessä oli radoilla 154 kpl vaihteita, joista sähkövirralla käännettäviä 26 kpl. Rata- ja hallipihoissa oli 102 kpl vaihteita. Vaihteitten kokonaismäärä oli siis 256 kpl.

Raideristeyksien kokonaisluku oli vuoden päättyessä radoilla 49 kpl ja Töölön hallipihalla 2 kpl.

Katuosuuksia korjattiin 29 080 m² nupukivillä ja 17 061 m² bitumipäällystyksellä.

Kivimurskaamossa valmistettiin 1 140 m³ kivimurskaa. Ilmajohtoa varten pystytettiin 61 pylvästä, 44 pylvästä poistettiin ja vikaantuneita vaihdettiin uusiin kahdessa paikassa. Raitiotiekorokkeita rakennettiin uusia tai uusittiin 26 kpl, linja-autokorokkeita 4 kpl, ja 3 koroketta poistettiin.

V:n 1950 aikana voitiin uusien koneiden ansiosta rataosaston konepajalla suorittaa uusia töitä. Niinpä valmistettiin raideristeyksiä, risteyskappaleita, vaihteita ym., joita tarvikkeita aikaisemmin on täytynyt tuottaa ulkomailta.

Ilmajohto. Kaksoisraidetta varten asennettiin Haagan linjalla Ruskeasuon halleilta pohjoiseen 450 m ilmajohtoa, kaksoisraidetta varten Helsinginkadulla vaihteineen ja risteyksineen Hämeentieltä Brahenkadulle 1 050 m ja välillä Ateneumi—Kaisaniemenkatu sekä kaarteissa Kaisaniemenkatu—Vilhonkatu ja Rautatientori—Kaisaniemenkatu 500 m. Kulunutta ilmajohtoa vaihdettiin uuteen 1 250 m. Vilhonkadulta poistettiin sitä 200 m. Ilmajohdon koko pituus lisääntyi siten v:n 1950 aikana 1 800 m ja oli kertomusvuoden päättyessä 97 160 m.

Raide-etäisyyden suurenemisen vuoksi 3 m:iin on ilmajohtoa muutettu kaikkiaan 6 450 m:n pituudella.

Vuoden aikana ei uusia katuristeyksien sähkömerkinantovaloja ole asennettu. Kondensaattorien lukumäärä on edelleen 75.

Johtovikoja sattui kertomusvuoden aikana 27 kertaa, joista 14 aiheutti liikennehäiriöitä liikenteen ollessa tämän johdosta keskeytyksissä 20 minuutista 4:ään tuntiin kerrallaan.

Yleisiä korjaus- ja huoltotöitä on suoritettu normaalissa laajuudessa.

Autolinjat

Liikenne. Liikenne eri autolinjoilla oli lokakuun 1 p:nä 1949 voimaantulleen aikataulun mukainen syyskuun 30 p:ään 1950 saakka, lukuunottamatta eräitä vähäisempiä tarkistuksia sekä kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana noudatettua kesäaikataulua. Toukokuun 4 p:nä avattiin uusi autolinja n:o 22 Rautatientori—Haaga. Kesäkuun 1 p:nä järjestettiin linjalla 35 Rautatientori—Laajasalo ajanut vaunu ajamaan Hevossalmeen saakka, joten linja 35 muodollisesti lakkasi.

Päivittäisessä liikenteessä olleiden vaunujen lukumäärä oli vuoden alussa 89, helmikuun 20 p:stä alkaen 90, toukokuun 15 p:stä alkaen 92, kesäkuun 1 p:stä alkaen 82, syyskuun 1 p:stä alkaen 97, syyskuun 15 p:stä alkaen 96, lokakuun 1 p:stä alkaen 102 ja lokakuun 11 p:stä alkaen 103.

Autolinjat, niiden vaunumäärät ja vuorojen keskimääräiset väliajat vuoden eri aikoina selviävät seuraavista taulukoista:

Liikenne sisäisillä ja muilla ilman vyöhykerajoja olevilla linjoilla ilmenee alla olevasta taulukosta:

Linja		Aika	Vaunujen lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa klo			
N:o	Päätepysäkit		V[1])	Ta[1])	Yöv.[1])	6—9.30 15.30—18	9.30—15.30 18—19.30	19.30—23	23—1.30
14	Eira—Naisten klinikka	1. 1—31. 5	9	—	—	3.9	3.9	4.4	—
		1. 6—31. 8	8	—	—	4.4	4.4	5.0	—
		1. 9—30. 9	9	—	—	3.9	3.9	4.4	—
		1.10—31.12	9	1	—	3.5	3.9	3.9	—
15	Erottaja—Lastenlinna	1. 1—31. 5	6	1	—	4.3	5.0	6.0	—
		1. 6—31. 8	5	—	—	6.0	6.0	7.5	—
		1. 9—30. 9	6	1	—	4.3	5.0	6.0	—
		1.10—31.12	6	2	—	3.8	5.0	6.0	—
16	Kruununhaka—Eira.	1. 1—31. 5	5	—	—	6.4	6.4	6.4	—
		1. 6—31. 8	4	—	—	8.0	8.0	8.0	—
		1. 9—31.12	5	—	—	6.4	6.4	6.4	—
17	Merikatu—Aleksis Kivenkatu	1. 1—30. 9	7	2	—	4.7	6.0	6.0	—
		1.10—31.12	7	3	—	4.2	6.0	7.0	—
18	Katajanokka—Etu Töölö	1. 1—31. 5	8	7	—	2.0	3.8	3.8	—
		1. 6—31. 8	6	4	—	3.0	5.0	5.0	—
		1. 9—30. 9	8	7	—	2.0	3.8	3.8	—
		1.10—31.12	8	7	—	2.0	3.8	4.5	—
20	Erottaja—Lauttasaari—Vulcan	1. 1—30. 9	3	—	—	12.0	12.0	18.0	—
		1.10—31.12	2	—	—	18.0	18.0	18.0	—
21	Arkadian aukio—Seurasaari	1. 1—14. 5	1	—	—	30.0	—	60.0	—
		15. 5—31. 8	1	—	—	30.0	30.0	60.0	—
		1. 9—30. 9	1	—	—	30.0	—	—	—
		1.10—31.12	1	—	—	30.0	[2])30.0	60.0	—
23	Erottaja—Lauttasaari—Iso-Kaari	1. 1—30. 9	3	—	1	12.0	12.0	18.0	40.0
		1.10—19.11	4	—	1	9.0	9.0	9.0	40.0
		20.11—31.12	4	1	1	7.0	9.0	9.0	40.0
24	Erottaja—Lauttasaari—Vattuniemi	1.1—30.9	—	3	—	12.0	—	—	—
		1.10—31.12	—	5	—	7.0	—	—	—
31	Kivinokka—Sörnäisten apteekki	14. 5—15. 9	—	1	—	30.0	—	—	—

[1]) Ks. alav. 1—3 siv. 334. — [2]) Klo 11.00—14.15 välillä ei ollut mitään liikennettä.

Seuraava taulukko valaisee liikennettä niillä esikaupunkilinjoilla, joilla on vyöhykerajat:

Linja		Aika	Vaunujen lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa klo			
N:o	Päätepysäkit		V[1])	Ta[1])	Yöv.[1])	6—9.30 15.30 —18	9.30— 15.30 18— 19.30	19.30 —23	23— 1.30
22	Rautatientori—Haaga	4. 5—31.12	—	1	—	60.0	—	—	—
25	Arkadian aukio — Kaarela	1. 1—31. 5	1	1	—	30.0	60.0	60.0	—
		1. 6—31. 8	1	—	—	60.0	60.0	60.0	—
		1. 9—31.12	1	1	—	30.0	60.0	60.0	—
32	Rautatientori—Hert-toniemi	1. 1—31. 5	—	1	—	30.0—60.0	—	—	—
		1. 6—31.12	1	—	—	60.0	60.0	60.0	—
33	Rautatientori—Marja-niemi	1. 1—31.12	1	1	—	30.0	60.0	60.0	—
35	Rautatientori—Laaja-salo	1. 1—31. 5	—	1	—	60.0	—	—	—
36	Rautatientori—Jollas	1. 1—31.12	—	1	—	65.0	—	—	—
37	Rautatientori— Hevossalmi	1. 1—31. 5	1	1	1	32.5	65.0	65.0	65.0
		1. 6—31.12	2	1	1	22.0	32.5	32.5	65.0
41	Rautatientori— Vartiokylä	1. 1—30. 9	2	3	1	13.0	32.5	32.5	70.0
		1.10—31.12	2	4	1	10.8	32.5	32.5	70.0
50	Rautatientori—Kum-pula	1. 1—31.12	1	1	—	20.0	40.0	40.0	—
51	Rautatientori—Kos-kela	1. 1—30. 9	5	1	—	6.7	8.0	8.0	—
		1.10—31.12	5	2	—	5.7	8.0	8.0	—
63	Rautatientori—Pirk-kola	1. 1—25. 1	1	4	—	10.0	60.0	60.0	—
		26. 1—31.12	1	4	—	10.0	50.0	50.0	—
54	Rautatientori—Itä-Pakila	1. 1—14. 3	1	1	—	60.0	60.0	60.0	—
		15. 3—31.12	1	1	—	30.0	60.0	60.0	—
53	Rautatientori—Länsi-Pakila	1. 1—19. 2	2	2	1	15.0	30.0	30.0	60.0
		20. 2—30. 9	3	2	1	12.0	20.0	20.0	60.0
		1.10—10.10	3	3	1	10.0	20.0	20.0	60.0
		11.10—31.12[2])	3	4	1	10.0	20.0	20.0	60.0
52	Rautatientori—Malmi, Lentokenttä	1. 1—30. 9	1	1	—	30.0	60.0	60.0	—
		1.10—31.12	1	—	—	60.0	60.0	60.0	—

Taulukosta ilmenevien päivittäisten vaihtelujen lisäksi on useita vaunuja varhaisaamun ajaksi siirretty sellaisilta linjoilta, missä tungos alkaa myöhemmin, työntekijäinkuljetuksia hoitaville linjoille. Samalla tavoin on menetelty lounasruuhkan ja iltapäiväruuhkan alkaessa.

Sitäpaitsi ajettiin Lauttasatamasta Erottajalle aamuisin 5 vuoroa vuoden alusta helmikuun 10 p:ään asti.

Haagan ratatyön vuoksi ajettiin marraskuun 7 p:n ja 30 p:n välisenä aikana yövuorot linja-autoilla.

Yhteisesti Suomen matkatoimiston kanssa järjestettiin matkailuautolla 145 kiertomatkaa kaupungin alueella kesäkuun 15 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana. Mainitulla autolla ajettu kilometrimäärä oli 7 462.

Linjansa varsinaisesta reitistä poikkeavaa reittiä, ns. poikkeuslinjaa ajavat vaunut varustettiin kesän kuluessa erikoistunnuksin.

Vaunujen kuormituksen tarkkailu ulotettiin helmikuussa kaikille linjoille ja on sitä jatkettu koko vuoden. Sen tuloksien perusteella on vaunujen jakoa eri linjoille ja aikatauluja tarkistettu yleisön tarpeiden mukaisesti.

[1]) Ks. alav. 1—3 siv. 334. — [2]) 11.10.50 alkaen ajettiin arkipäivinä iltaruuhkan aikana Hakaniemestä Länsi-Pakilaan 2 vuoroa päivässä.

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia autoliikennettä koskevia tietoja v:lta 1949 ja 1950:

	Vaunukilometrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1949	5 631 741	28 214 414	5.01	337 285 201	59: 89	264 445 894	46: 96	9: 37
V. 1950	6 737 277	35 149 448	5.22	475 251 952	70: 54	368 244 404	54: 66	10:48
Erotus	+1 105 536	+6 935 034	+0.21	+137 966 751	+ 10: 65	+103 798 510	+7: 70	+1: 11
%	+ 19.6	+ 24.6	+4.19	+ 40.9	+ 17.8	+ 39.3	+16.4	+11.8

Johdinautoliikenteen vastaavat luvut v:lta 1949 ja 1950 ovat seuraavat:

	Vaunukilometrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1949	314 488	2 982 638	9.48	31 049 315	98: 73	13 211 917	42: 01	4: 43
V. 1950	467 238	4 546 602	9.73	50 581 569	108: 26	21 787 939	46: 63	4: 79
Erotus	+ 152 750	+1 563 964	+0.25	+ 19 532 254	+ 9: 53	+ 8 576 022	+ 4: 62	+ 0: 36
%	+ 48.6	+ 52.4	+2.64	+ 62.9	+ 9.7	+ 64.9	+ 11.0	+ 8.1

Linja- ja kuorma-autovaunusto. Kertomusvuoden aikana toimitettiin liikennelaitokselle 5 kpl Scania-Vabis merkkisiä ja 10 kpl Volvo merkkisiä linja-autoja. Korit valmisti osaksi Oy Karia ab, Karjaa, osaksi Valmet oy, Tampere.

Oy Volvo ab:ltä tilattiin 7 kpl ja toiminimeltä Oy Scan-Auto 7 kpl dieselomnibusalustoja.

Vuoden aikana myytiin 18 poistettavaksi määrättyä linja-autoa. Vaunusto käsitti vuoden päättyessä 140 linja-autoa, joista 37 oli suurta ja 102 keskikokoista linja-autoa sekä 1 matkailuauto. Auton etuauroja oli 8, joista 2 kärki- ja 6 siipiauraa. Linja-autovaunustosta oli vuoden lopussa 135 linja-autoa liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä.

Johdinautovaunusto. Vuoden aikana tilattiin Valmet oy:ltä, Tampere, kaikkiaan 8 kpl johdinautoja.

Johdinautovaunustoon kuului v. 1950 8 johdinautoa.

Johdinautojen johtoverkosto. Uusia johtoja ei kertomusvuoden aikana ole asennettu eikä myöskään johtojen siirtoja tai uusimisia ole tapahtunut. Johtoverkoston pituus on siis edelleen 8.96 km yksinkertaista johtoa.

Johdinautojen johtoverkoston sähkövirran saantia ei vielä ole voitu saada normaaliksi, sillä Kampin aseman sähkövoima ei ole riittänyt siihen, koska se on ollut kokonaan asennettu raitiotieverkostoon. Vasta muutaman vuoden kuluttua odotetaan asiantilan paranevan. Sähkövirran saanti tapahtuu nyt Töölöntorilta ja Iso Roobertinkadulta.

Johtovikoja sattui kertomusvuoden aikana 28 kertaa, joista ainoastaan 3 aiheutti lyhyen liikennehäiriön.

Laivaliikenne

Moottorilautta Korkeasaari—Högholmen oli purjehduskautena huhtikuun 24 p:stä lokakuun 15 p:ään liikenteessä Korkeasaaren—Pohjoissataman reitillä. Yhteensä kuljetettiin 661 389 matkustajaa, joista 157 008 oli lapsia. Höyryalus J. L. Runeberg oli koko vuoden telakalla.

Rakennukset

Töölön konepajoissa ja halleissa suoritettiin kertomusvuoden aikana erinäisiä rakennus- ja korjaustöitä. Hallin I kattilahuoneeseen asennettiin uusi Högfors Aqva III lämmi-

tyskattila. Hallin III vesikattoa n. 2 100 m² katettiin 5 cm:n paksuisilla korkkilevyillä ja bitumilla ja päällystettiin bitumihuovalla. Samalla asennettiin uudet vesikourut galvanoidusta pellistä.

Vallilan konepajoissa ja halleissa suoritettiin niinikään rakennus- ja korjaustöitä. Konepajan pesuhuone järjestettiin uudelleen koneosien puhdistusta varten. Raitiovaunuhallien vesikattoa uusittiin 1 560 m², jolloin puualustaa uusittiin 500 m². Kattamisaineena käytettiin kaksinkertaista bitumihuopaa, Kattilahuoneeseen asennettiin uusi lämmityskattila Högfors Aqva II. Linja-autohalliin rakennettiin liikenneosastoa varten toimistohuone.

Munkkisaaren linja-autohallirakennuksessa järjestettiin 3 toimistohuonetta liikenneosastoa varten.

Asuntokiinteistöissä Töölönkatu 49 ja Mannerheimintie 76 suoritettiin sekalaisia korjaustöitä.

Korjauspajat

V:n 1950 aikana voitiin raitiovaunut suureksi osaksi ottaa täystarkastukseen normaalikäyttökilometrien jälkeen. Hallitilan puutteen johdosta oli vaunuja pakko sijoittaa yöksi ulkosalle, mikä aiheutti kosteusvaurioita vaunujen sähkölaitteissa. Vaunu- ja pysäkkikilpien maalaamista varten on Vallilaan järjestetty erityinen tila.

Suunnitteluosasto, jonka tehtävänä on valmistella konepajan töitä ja jakaa ne eri osastoille sekä hankkia varaosia ja suunnitella uudisrakenteita, on työskennellyt syksystä 1950 lähtien.

Moottorilautta Korkeasaari—Högholmen nostettiin syksyllä Helsingin telakalle, suoritettiin sen tavalliset vuosikorjaukset ja maalattiin se uudelleen.

Ajomaksut ja lippujen myynti

Ajomaksut. Kertomusvuoden aikana oli tammikuun 1 p:n ja toukokuun 14 p:n välisenä aikana voimassa samat ajomaksut kuin vuonna 1949.

Toukokuun 15 p:stä lähtien tulivat voimaan seuraavat ajomaksut:

Liput raitioteillä, sisäisillä omnibuslinjoilla ja omnibuslinjoilla ilman vyöhykerajoja: kertamaksu 15 mk, 9 matkan sarjalippu 100 mk; ja yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Pasilan linjan raitiotieliput siirto-oikeuksin linjalle 3: kertamaksu 15 mk, 9 matkan sarjalippu 100 mk.

Edellä mainitut liput oikeuttivat siirtolipun à 5 mk lunastamiseen, joka oikeutti yhteen siirtoon kaikille raitio- ja omnibuslinjoille ilman vyöhykerajoja.

Omnibusliput linjoille, joilla oli vyöhykerajat:

Keskuksesta:			mk
Kaarelaan, Mellunkylään	kertalippu		35
	sarjalippu	8 matkaa	250
Konalaan, Itä-Pakilaan, Malmille, Vartiokylään, Marjaniemeen, Jollakseen, Hevossalmeen	kertalippu		30
	sarjalippu	9 matkaa	250
Pitäjänmäelle, Pirkkolaan, Länsi-Pakilaan, Oulunkylään, Viikiin, Pohjois-Herttoniemeen, Laajasaloon	kertalippu		25
	sarjalippu	11 matkaa	250
Taliin, Pohjois-Haagaan, Metsälään, Koskelaan, Kumpulaan Vanhaankaupunkiin, Länsi-Herttoniemeen	kertalippu		20
	sarjalippu	11 matkaa	200
Etelä-Haagaan, Käpylään, Olympiakylään, Annalaan, Kulosaareen	kertalippu		20
	sarjalippu	13 matkaa	200

Yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Liput oikeuttivat siirtolipun à 5 mk lunastamiseen, joka oikeutti yhteen siirtoon vyöhykemaksulinjoilta sisäkaupunkiraitio- ja linja-autolinjoille.

Kesäkuun 2 p:ään asti olivat koululais-, invaliidi- ja sokeainlippujen hinnat samat kuin v. 1949. Kesäkuun 3 p:stä lähtien lippujen hinnat tulivat olemaan seuraavat:

10 matkan lippu 50 mk; lippu oikeuttaa siirtoon sisäisille raitio- ja omnibuslinjoille sekä omnibuslinjoille ilman vyöhykerajoja, jos matkustaja ostaa lisäksi 5 mk:n siirtolipun.

Matkojen suurin sallittu lukumäärä kuukaudessa oli koululaisille 70, invalideille ja sokeille 110.

Henkilökohtaisia vuosilippuja saivat kaupunginlaitokset lunastaa 9 000 mk:lla ja postilaitos 10 000 mk:lla. Poliisilaitokselle myytiin vuosilippuja, jotka eivät olleet henkilökohtaisia, 10 000 mk:lla. Muille valtion laitoksille ja järjestöille myytiin vuosilippuja 13 000 mk:lla. Yksityiset henkilöt maksoivat vuosilipusta 18 000 mk ja puolivuosilipusta vuoden alkupuoliskolta 9 000 mk ja loppupuoliskolta 11 500 mk.

Laivalinjalla Korkeasaari—Pohjoissatama olivat lippujen hinnat samat kuin v. 1949, nimittäin: aikuiset 15 mk yksinkertaisesta matkasta ja 30 mk edestakaisesta matkasta, 4—12 vuotiaat lapset vastaavasti 5 mk ja 10 mk. Korkeasaaren, Palosaaren ja Hylkysaaren asukkaat maksoivat yksinkertaisesta matkasta, aikuiset 5 mk ja lapset 2: 50 mk. Retkeilyryhmiin osallistuvat lapset ja invaliidit maksoivat edestakaisesta matkasta 5 mk.

Vuosi-, koululais- ja invalidilippujen myynti. Vuosilippuja myytiin vuoden kuluessa 1 585, puolivuosilippuja ensimmäisellä vuosipuoliskolla 155 ja jälkimmäisellä vuosipuoliskolla 156.

Koululaislippujen ostoon oikeuttavia kortteja annettiin kevätlukukaudella 12 175 ja syyslukukaudella 13 110 oppilaalle sekä invalidilippujen ostoon oikeuttavia kortteja vuoden kuluessa 7 980.

Menot ja tulot

Liikennelaitoksen menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 1 462 344 373 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Yhteiset kustannukset			
Hallinto		10 777 534	
Kassa- ja tilivirasto		19 126 741	
Yhteiset sekalaismenot:			
Vuokrat	3 388 627		
Vakuutusmaksut	4 428 441		
Työkalujen ja kaluston hankinta	4 257 609		
Eläkkeet	58 910 486		
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut	52 072 275		
Puvut, liput, ym.	26 190 702	149 248 140	
Lautakunnan käyttövarat		193 759	179 346 174
Raitioliikennekustannukset:			
Palkkaus ym.		380 287 236	
Sairausapu		28 028 386	
Sähkövoima		62 407 524	
Raitiovaunuston kunnossapito		179 791 008	
Ratojen ja ilmajohtojen kunnossapito		92 468 911	
Käyttörakennusten kunnossapito		17 741 295	760 724 360
Omnibusliikennekustannukset:			
Palkkaus, ym.		167 441 468	
Sairausapu		8 010 887	
Polttoaine, öljy		32 415 468	
Vaunusto, renkaat		12 035 691	
» kunnossapito		117 292 918	
Autoverot ja -vakuutukset		16 488 980	
Käyttörakennusten kunnossapito		14 558 992	368 244 404
Johdinautoliikennekustannukset:			
Palkkaus, ym.		11 000 302	
Sairausapu		373 700	
Sähkövoima, öljy		4 177 611	
Vaunusto, renkaat		635 065	
» kunnossapito		4 701 473	
Autovero ja -vakuutukset		179 948	

Ilmajohtojen kunnossapito	442 948	
Käyttörakennusten kunnossapito	276 892	21 787 939
Laivaliikennemenot		3 995 937
Asuntokiinteistömenot		3 503 169
Korot ja kuoletukset:		
Korot	50 831 846	
Kuoletukset	73 910 544	124 742 390
	Yhteensä mk	1 462 344 373

Raitioliikenteen laskettu vaunukilometrimäärä oli yhteensä 11 972 384, omnibusliikenteen 6 737 277 ja johdinautoliikenteen 467 238, yhteensä 19 176 899. Jos yhteiset menot 217 584 275 mk, käyttörakennusten ja kaluston pääomavelan korot ja poistot sekä konttokuranttitilin ja sekalaiset korot mukaanluettuina jaetaan suhteessa vaunukilometrimäärään, tulee raitioliikenteen osalle 135 840 692 mk, omnibusliikenteen osalle 76 442 360 mk ja johdinautoliikenteen osalle 5 301 223 mk. Raitioliikenteen kokonaismenot, pääomavelan korot ja poistot mukaanluettuina, nousivat 924 743 347 mk:aan, omnibusliikenteen 489 291 139 mk:aan ja johdinautoliikenteen 34 317 916 m:kaan.

Menoerät vaunukilometriä kohden olivat seuraavat:

	Raitioliikenne, mk/vkm		Omnibusliikenne, mk/vkm		Johdinautoliikenne, mk/vkm	
Käyttörakennusten kunnossapito	1.482		2.161		0.593	
Käyttövoima, polttoaine, öljy	5.213		4.811		8.941	
Liikenne, palkat	31.764		24.853		23.543	
Sairausapu	2.341		1.189		0.800	
Radat ja ilmajohdot	7.724		—		0.948	
Renkaat	—		1.786		1.359	
Vaunusto	15.017		17.410		10.062	
Autoverot ja -vakuutukset	—		2.447		0.385	
Pääomavelan korko	0.618		1.278		4.941	
Vaunuston, ilmajohtojen ja ratojen poistot	1.736	65.895	5.343	61.278	10.530	62.102
Yhteiset menot		11.346		11.346		11.346
Yhteensä mk		77.241		72.624		73.448

Liikennelaitoksen tulot nousivat yhteensä 1 384 690 043 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Liikennetulot:		
Raitioliikenteestä	838 389 199	
Omnibusliikenteestä	475 251 952	
Johdinautoliikenteestä	50 581 569	
Laivaliikenteestä	7 998 883	1 372 221 603
Asuntokiinteistötulot		4 331 995
Sekalaiset tulot		8 136 445
Tilivuoden tappio		77 654 330
	Yhteensä mk	1 462 344 373

Omaisuustase joulukuun 31 p:nä 1950

Vastaavaa:

Rahaa, arvopaperit, saatavat:			
Kassat:			
Pääkassa	3 195 172		
Sivukassat	22 500	3 217 672	
Puhelinosuudet		483 220	
Tili- ym. saatavat		139 950 196	143 651 088
Nostamattomat määrärahat			570 037 832
Tarveaineet ja valmisteet			173 365 288
Laitoksen pääoma-arvo:			
Liikennekiinteistöt		93 597 717	
Asuntokiinteistöt		40 000 634	
Rataverkko		47 990 301	
Johdinvaunuston ilmajohdot		8 904 814	
Raitiovaunusto		220 107 954	
Omnibusvaunusto		214 305 395	
Alukset		25 047 124	
Kalusto		50 785 608	700 739 547
Tilivuoden tappio			77 654 330
		Yhteensä mk	1 665 448 085

Vastattavaa:

Tili- ym. velat	114 880 633
Siirtyvät määrärahat	570 037 832
Konttokuranttivelka rahatoimistolle	279 790 073
Pääomavelka kaupungille	700 739 547
Yhteensä mk	1 665 448 085

Liikennelaitoksen pääoma-arvon muutokset v. 1950

	Arvo 1. 1. 1950, mk	Arvonlisäys uudishankintojen kautta, mk	Kuoletukset, mk	Arvo 31. 12. 1950, mk
Liikennekiinteistöt	87 209 717	10 820 544	4 432 544	93 597 717
Asuntokiinteistöt	40 812 634	—	812 000	40 000 634
Radat ja ilmajohdot	16 231 301	38 220 000	6 461 000	47 990 301
Johdinvaunuston ilmajohdot	9 372 814	—	468 000	8 904 814
Raitiovaunusto	107 006 954	127 424 000	14 323 000	220 107 954
Omnibusvaunusto	172 595 995	82 156 400	40 447 000	214 305 395
Alukset	25 885 124	841 000	1 679 000	25 047 124
Kalusto	45 559 106	11 204 502	[1]5 978 000	50 785 608
Yhteensä	504 673 645	270 666 446	[1]74 600 544	700 739 547

1) Määrään sisältyy palautetun ilmavasaran hinta 690 000 mk.

36. Satamahallinto

Satamalautakunnan v:n 1950 toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Satamalautakunta ja sen alainen satamalaitos

Lautakunnan kokoonpano. Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1950 filosofian tohtori B. R. Nybergh puheenjohtajana, professori P. R. Korpisaari varapuheenjohtajana kuolemaansa maaliskuun 25 p:ään saakka, jonka jälkeen varapuheenjohtajana toimi ylivahtimestari U. L. Ilmanen, sekä jäseninä johtaja R.F.R. Hellström, kivityömies A. N. Lehtinen, kirvesmies O. J. Leskinen, varatuomari A. V. I. Linturi, varatuomari T. V. Sivula, toimitsija L. D. Vilenius ja kauppaneuvos V. Mattinen, joka valittiin lautakunnan jäseneksi professori Korpisaaren sijaan.

Lautakunnan johtosäännön 9 §:ssä mainittuja asioita käsittelevään jaostoon valittiin lautakunnan puheenjohtajan lisäksi jäsenet Hellström, Ilmanen, Lehtinen ja Korpisaari, jonka jälkeen jaoston jäseneksi valittiin jäsen Mattinen. Jaoston varapuheenjohtajana toimi jäsen Ilmanen.

Kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnassa teknillinen johtaja R. J. M. Granqvist.

Lautakunnan ja sen jaoston kokoukset ym. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 24 kertaa. Pyötäkirjain pykäläluku oli 695, kanslian diaariin merkittyjen asioiden luku 905 ja kansliasta lähetettyjen kirjeiden luku 736. Pöytäkirjanotteita annettiin 814.

Jaosto kokoontui 12 kertaa ja sen pöytäkirjan pykäläluku oli 70. Jaoston pöytäkirjain otteita annettiin 179.

Satamalaitoksen ja sen osastojen päälliköt. Satamalaitosta johti satamajohtaja K.W. Hoppu ja osastopäällikköinä toimivat kansliaosastolla sihteeri V. K. Mielonen, kassa- ja tilivirastossa satamakamreeri E. U. Candolin, satamakonttorissa satamakapteeni G. I. J. Häggström, varastoimis- ja laiturihuolto-osastolla varastoimistoimen johtaja E. W. Ehnberg sekä satamarakennusosastolla satamarakennuspäällikkö S. S. Randelin.

Satamalaitoksen edustus komiteoissa ym. Satamalaitosta edustivat aloitetoimikunnassa apulaissatamarakennuspäällikkö B. Backberg toimikunnan insinööriedustajana.

Kaupunginhallituksen heinäkuun 6 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti asetettiin [1] uuden matkustajapaviljongin rakennustöitä varten rakennustoimikunta, johon valittiin satamajohtaja K. W. Hoppu, satamarakennuspäällikkö S. Randelin ja arkkitehti R. V. Luukkonen.

Satamalaitoksen edustajiksi Pohjoismaiden suursatamien satamajohtajien Oslossa toukokuun 30—31 p:nä pidettyyn kokoukseen lähetettiin [2] satamajohtaja K. W. Hoppu ja varastoimistoimen johtaja E. Ehnberg. Satamajohtaja K. W. Hoppu ja varastoimistoimen apulaisjohtaja T. Teräs ottivat osaa Suomen Satamaliiton edustajina Kööpenhaminassa pidettyyn Tanskan satamaliiton kokoukseen.

Matka-apurahat ja stipendit. Kaupunginhallitus myönsi huhtikuun 13 p:nä 10 000 mk:n suuruisen matka-apurahan satamarakennusosaston rakennusmestareille B. Lind-

[1]) Sat. lk. 14 p. elok. 422 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 101 §.

grenille, F. Lahdelle ja L. Järviselle osallistumista varten Tukholmassa toukokuun 18—21 p:nä pidettäville Pohjoismaisille rakennuspäiville.

Kaupunginhallitus myönsi toukokuun 4 p:nä 20 000 mk:n suuruisen opintomatkastipendin satamarakennusosaston yli-insinöörille P. Dunckerille ja insinöörille P. Kivekkäälle.

Helsingin IV tullikamarin huoneisto. Länsisatamassa sijaitsevaan I makasiiniin valmistui arkkitehti M. af Schultenin piirustusten mukaisesti sisustettu IV tullikamarin uusi virkahuoneisto, joka luovutettiin tullilaitoksen käyttöön kesäkuun 20 p:nä. Tullikamarin aikaisempi virkahuoneisto luovutettiin varastoimis- ja laiturihuolto-osaston toimistohuoneistoksi.

Puhelinyhteyksien järjestäminen aluksille. Satamalaitoksen neuvoteltua Helsingin Puhelinyhdistyksen kanssa puhelinyhteyksien järjestämisestä satamassa oleville aluksille yhdistys ehdotti, että eri satamaosiin asennettaisiin maakaapeleita käyttäen yhteensä 30 puhelinpistorasiaa, joilla kullakin olisi oma puhelinnumeronsa sekä että satamalaitos lainaisi yhdistyksen sen käyttöön luovuttamia puhelinkoneita liitäntäjohtoineen aluksille yhdistyksen ehdottamasta vuokrasta. Helsingin puhelinyhdistyksen ehdotuksen hyväksyen [1]) lautakunta päätti, että satamalaitos ottaa hoitaakseen puhelinten välityksen yhdistyksen ehdottamalla tavalla ja sen esittämää palkkiota vastaan.

Työturvallisuus satamassa. Helsingin I piirin ammattientarkastajan toimitettua Helsingin satamassa tarkastuksen, sekä kehoitettua satamalaitosta ryhtymään eräisiin työturvallisuutta edistäviin korjauksiin lautakunta päätti [2]) antaa kaupungin toimesta satamaan hankittujen ensiapuvälineiden hoidon satamapalvelijoille, joille järjestettiin Suomen Punaisen Ristin valvonnan alaiset ensiapukurssit. Kursseja varten kaupunginhallitus myönsi 12 000 mk:n suuruisen määrärahan.

Sataman mainostaminen ja vierailut satamassa. Helsingin satamaa mainostettiin Fairplay nimisessä merenkulkulehdessä, Finnish Trade Rewiew julkaisun 20-vuotisjuhlanumerosssa, tanskalaisessa kauppakalenterissa Kraks Vejviser, New York Forwarder nimisen merenkulkulehden erikoisnumerossa, Paperi ja Puu nimisessä aikakauslehdessä, Politiken nimisessä tanskalaisessa päivälehdessä, Suomen Kunnallislehden erikoisnumerossa, Talouselämä nimisen aikakauslehden erikoisnumerossa, Suomen Laivanpäällystöliiton matrikkeliteoksessa, »Suomen Merikapteenit», tanskalaisessa merenkulkulehdessä Scandinavian Shipping Gazette ja Hansa nimisessä Hampurissa ilmestyvässä merenkulkulehdessä. Kertomusvuoden aikana ilmestyi »Helsingfors Hamn» käsikirjan 2. painos.

Satamassa vierailivat Kööpenhaminan vapaasataman apulaisjohtaja O. Kampmann ja satamainsinööri G. Aaby. Helsingin Tukkukauppiasyhdistyksen kokouksen osanottajille järjestettiin tilaisuus tutustua Helsingin satamaan. Lautakunnan ja kaupunginvaltuuston jäsenille järjestettiin tutustumistilaisuus jäänmurtaja Tursolla. Liikennöitsijöille järjestettiin tiedoitustilaisuus, johon kutsuttiin myös satamaoloja käsittelevien viranomaisten edustajat.

Taksojen ja maksujen muutokset ja korotukset. Kesäkuun 13 p:nä 1949 vahvistetun laiturihuollon taksan maksuja korotettiin [3]) 15 % toukokuun 16 p:stä 1950 alkaen. Uusi laiturihuollon taksa, jossa maksuja uudelleen korotettiin kaupungin viranhaltijain palkkojen ja ns. maatyömaksujen kohoamisen johdosta, vahvistettiin [4]) voimaan tulevaksi syyskuun 1 p:stä 1950 alkaen. Tähän taksaan liittyvä, marraskuun 16 p:stä maaliskuun 3 p:ään sovellettavien maksujen taksa vahvistettiin [5]) noudatettavaksi marraskuun 16 p:stä 1950 alkaen. Autovaakojen käytöstä kannettaviksi punnitsumaksuiksi vahvistettiin [6]): vaakoja säännöllisesti käyttävien liikkeiden punnituksista 35 mk:ksi ja yksityisistä punnituksista 40 mk:ksi punnituksesta syyskuun 1 p:stä 1950 alkaen.

Helsingin kaupungin yleisen talletusmakasiinin työmaksut vahvistettiin [7]) syyskuun 1 p:stä 1950 lukien seuraaviksi:

1) Tavarain sisäänottamisesta tai luovuttamisesta työmaksu on 170 mk tonnilta tai tunnilta. Vähin maksu on 80 mk.

2) Jos sisäänottoon sisältyy rautatievaunujen purkaus tai luovuttamiseen niiden kuormaaminen, on työmaksu 210 mk tunnilta tai tonnilta.

---

[1]) Sat. lk. 25 p. syysk. 527 §. — [2]) S:n 6 p. maalisk. 147 §. — [3]) S:n 15 p. toukok. 324 §. — [4]) S:n 14 p. elok. 444 §. — [5]) S:n 6 p. marrask. 593 §. — [6]) S:n 14 p. elok. 435 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 436 §.

3) Tavarain sisäänoton tai luovuttamisen yhteydessä suoritetusta punnituksesta veloitetaan lisämaksua 40 mk tonnilta. Muusta punnituksesta veloitetaan kohdan 1) mukaiset työmaksut.

4) Ylityöajalta veloitetaan työmaksut työaikalain mukaisin korotuksin.

Lautakunta päätti vahvistaa [1]) kaupungin venelaituripaikkojen maksut kesäkauden 1950 alusta lukien seuraaviksi:

venepaikoista, joissa on peräpaalu veneen kiinnittämistä varten 1 000 mk ja
venepaikoista, joissa ei ole peräpaalua 700 mk.

Lautakunta päätti muuttaa [2]) joulukuun 8 p:nä 1947 vahvistetun taksan, jonka mukaan Helsingin kaupungin tavaravajoissa säilytetyn tavaran paikanvuokra maksetaan, 1 §:n A kohdan seuraavaksi:

A. Tuontitavarat.

a. 1— 3 vuorokausi: maksutta
b. 4—10 » 4 mk lattianeliömetriltä vuorokaudessa.
c. 11—20 » 6 mk » »
d. 21 vuorok:sta alkaen 10 mk » »

Samoin lautakunta muutti [2]) joulukuun 8 p:nä 1947 vahvistetun taksan, jonka mukaan Helsingin kaupungin satama-alueilla säilytetyn tavaran paikanvuokra maksetaan, 1 §:n A ja C kohdat seuraaviksi:

A. Tuontitavarat.

a. 1— 3 vuorokausi: maksutta
b. 4—10 » 1 mk neliömetriltä vuorokaudessa
c. 11—20 » 3 mk » »
d. 21 vuorok:sta alkaen 5 mk » »

C. Kotimaan liikenteen tavarat.

5 mk neliömetriltä viikossa, joka aika lasketaan siitä päivästä, joksi alue on tilattu.

Sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 25 p:nä 1950 kaupunginvaltuuston elokuun 30 p:nä 1950 tekemän päätöksen, jonka mukaan kaupungin satamamaksut korotettiin 700 % v:n 1924 taksan mukaisista maksuista.

Aluksen kiinnittämisestä ja irroittamisesta satamapalveluskunnalle suoritettavia maksuja koskeva taksa korotettiin [3]) 7-kertaiseksi.

Nosturitaksa vahvistettiin [4]) tammikuun 1 p:stä 1951 lukien seuraavaksi:

Taksa I

25 tonnin nosturi

Tavaran paino	Maksu tunnilta tai sen osalta varsinaisena työaikana
Enintään 5 tonnia	600 mk
Yli 5, mutta enintään 10 tonnia	700 »
» 10, » » 15 »	800 »
» 15, » » 20 »	900 »
» 20, » » 25 »	1 000 »

[1]) Sat. lk. 6 p. maalisk. 148 §. — [2]) S:n 9 p. lokak. 539 §. — [3]) S:n 18 p. jouluk. 673 §. — [4]) S:n 18 p. jouluk. 676 §.

Taksa II

Kappaletavaranosturit

Kappaletavara

Tavaran paino	Maksu tunnilta tai sen osalta varsinaisena työaikana
Enintään 2.5 tonnia	450 mk
Yli 2.5, mutta enintään 5 tonnia	600 »

	Maksu yhdeltä nostolta varsinaisena työaikana
Enintään 2.5 tonnia	300 mk
Yli 2.5, mutta enintään 5 tonnia	500 »

Joukkotavara

Maksu tunnilta tai sen osalta varsinaisena työaikana 900 mk.

Taksa III

Hiilisataman nosturit

	Maksu tonnilta Hiili	Koksi
Aluksesta tai varastosta rautatievaunuun tai autoon	35 mk	49 mk
Aluksesta varastoon tai varastosta alukseen	42 »	56 »
Jos samalla suoritetaan punnitus, veloitetaan edellä mainittujen maksujen lisäksi	4 »	6 »

Liikennemaksuja kannettiin kertomusvuoden aikana edelleenkin 600 %:lla korotettuna kaupunginvaltuuston marraskuun 17 p:nä 1948 tekemän päätöksen mukaisesti.

Lautakunnan tekemästä [1]) esityksestä kaupunginhallitus syyskuun 7 p:nä vahvisti Herttoniemen teollisuusalueelta myytävän mullan hinnaksi 450 mk/m³ pellosta otettavasta ja 600 mk/m³ kasatusta mullasta.

Ruoholahden varastorakennustontit. Kaupunginvaltuuston kesäkuun 14 p:nä tekemällä ja sisäasiainministeriön syyskuun 15 p:nä vahvistamalla päätöksellä hyväksyttiin 20. kaupunginosan korttelien n:o 791—794 asemakaava. Nämä korttelit käsittävät sen osan satamalautakunnan hallinnassa olevaa Ruoholahden varastoaluetta, jolle on suunniteltu rakennettavaksi monikerroksisia varastorakennuksia. Asemakaavan mukaisen tonttijaon mukaan tontteja on yhteensä 19, joista viisitoista 1 200 m²:n, kolme 1 800 m²:n ja yksi 2 000 m²:n suuruista.

Uusien varastotonttien vuokraehdoista tehtiin [2]) esitys.

Maa-alueiden vuokraukset. Irtisanomisajoin vuokrattujen alueiden vuokrat kannettiin kertomusvuonna vuokrasopimusten määräysten mukaisesti v:n 1949 tammi—lokakuun keskimääräisen indeksiluvun 8 624 perusteella 760 %:lla korotettuina.

Kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti pitkäaikaisilla sopimuksilla vuokrattujen alueiden vuokramaksut kannettiin huhtikuun 1 p:n 1950 ja maaliskuun 31 p:n 1951 välisenä aikana sopimusmääräysten mukaisesti v:n 1949 keskimääräisen elinkustannusindeksin 8 680 perusteella 760 %:lla korotettuina.

---

[1]) Sat. lk. 28 p. elok. 477 §. — [2]) S:n 18 p. jouluk. 677 §.

Kertomusvuoden aikana satamalautakunta teki seuraavat vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Pinta-ala m²	Vuokrakausi	Indeksiluku 1000 vastaava perusvuokra vuodessa mk/m²:ltä
Ab. Victor Ek oy.[1])	Länsisataman alue M 1	2 500	1/10 1950 alk. 6 kk. irtis.	15
Oy. Exaco[2])	Katajanokan varastoalue K 7	3 000	1/10 1950 alk. 6 kk. irtis.	15
Helsingin kaupungin halkotoimisto [3])	Verkkosaaren alue	7 470	1/11 1949 alk. 2 vk. irtis.	4
Helsingin kaupungin kaasulaitos [4])	Verkkosaaren alue	1 225	1/1 1950 alk. 1 kk. irtis.	4
Helsingin kaupungin kaasulaitos [5])	Verkkosaaren alue	5 925	1/3 1950 alk. 1 kk. irtis.	4
Sama [6])	Verkkosaaren alue	10 358	1/6 1950 alk. 1 kk. irtis.	4
Hiilentuonti oy. [7])	Länsisataman alue M 2	2 600	1/10 1950 alk. 6 kk. irtis.	15
Oy. Hiilko ab. [7])	Länsisataman alue M 3	2 815	1/10 1950 alk. 6 kk. irtis.	15
Kiito-Linja oy. [8])	Ruoholahden varastoalue n:o 14	2 088	1/7 1950 alk. 30/6 1955 asti	15
Oy. Aimo Lindgren ab. [9])	Länsisataman alue V 1	2 572	1/11 1950 alk. 6 kk. irtis.	15
Oy. Mercantile ab. [10])	Länsisataman kortteli n:o 267	4 508	1/7 1949 alk. 6 kk. irtis.	14
Merihuolto oy. [11])	Länsisataman alue	70	16/3 1950 alk. 3 kk. irtis.	15
Sama [12])	Katajanokan varastoalue H 3	595	1/7 1950 alk. 3 kk. irtis.	15
Rauta- ja Konetarve oy. [13])	Katajanokan varastoalue III	1 855	1/1 1951 alk. 6 kk. irtis.	15
Oy. Starckjohann & Co ab. [14])	Katajanokan varastoalue II	3 500	1/10 1950 alk. 6 kk. irtis.	15
H. V. Tanskanen [15])	Länsisataman varastoalue V 5	3 740	1/9 1950 alk. 6 kk. irtis.	14
Teräs oy. [16])	Katajanokan varastoalue I	2 241	1/11 1950 alk. 6 kk. irtis.	15
Uusi Suomi oy. [17])	Ruoholahden varastoalue n:o 42	469	1/6 1950 alk. 3 kk. irtis.	15
Oy. Vesijohtoliike Huber ab. [18])	Ruoholahden varastoalue n:o 40 ja 41	1 681	1/7 1950 alk. 3 kk. irtis.	15

Kertomusvuoden aikana irtisanottiin päättyviksi alla mainitut vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Vuokraoikeus päättyi
Asfaltti oy. Lemminkäinen [19])	Ruoholahden varastoalue n:o 32—33	30/6 1951
Oy. Concrete ab. [19])	Ruoholahden varastoalue n:o 21	30/6 1951
Elovuori & Kumpp. oy. [19])	Ruoholahden varastoalue n:o 34	30/6 1951
Oy. Exaco ab. [20])	Katajanokan varastoalue K 7	31/12 1950
Eino Haapamäki [21])	Ruoholahden varastoalue n:o 14 b	31/12 1950
Helsingin kaupungin halkotoimisto [22])	Verkkosaaren alueet	30/4 1950
Helsingin Tupakkatehdas oy. [23])	Katajanokan varastoalue H 3	30/6 1950
Oy. Hiilko ab. [24])	Länsisataman korttelin n:o 264 alue	31/3 1951
Jalokoivu oy. [25])	Ruoholahden varastoalue n:o 31	30/6 1950
Jätekeskus oy. [26])	Ruoholahden varastoalue n:o 14 a	30/6 1950
Kivimurskaamo W. Laine [27])	Hakaniemen varastoalue	30/4 1951
Otto Kiviranta [26])	Ruoholahden varastoalue n:o 14 c	31/12 1950
Oy. Kreuger & Toll ab. [25])	Ruoholahden varastoalue n:o 24	30/6 1951
Laatikko oy. [25])	Ruoholahden varastoalue n:o 30	30/6 1951
A. W. Liljeberg oy. [25])	Ruoholahden varastoalue n:o 22—23	30/6 1951
Oy. Mercantile ab. [25])	Ruoholahden varastoalue n:o 37	30/6 1951
Merihuolto oy. [28])	Länsisataman korttelin n:o 265 alue e	10/4 1950
Metsänomistajain Metsäkeskus oy. [25])	Ruoholahden varastoalue n:o 26—28	30/6 1951
Putkivarasto oy. [29])	Länsisataman alue V 8	31/3 1951

[1]) Sat. lk:n jsto 25 p. syysk. 47 §. — [2]) S:n 11 p. syysk.43 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 4 §. — [4]) S:n 20 p. helmik. 11 §. — [5]) S:n 20 p. helmik. 11 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 28 §. — [7]) S:n 25 p. syysk. 47 §. — [8]) Sat. lk. 27 p. kesäk. 377 §. — [9]) Sat. lk:n jsto 9 p. lokak. 52 §. — [10]) S:n 20 p. maalisk. 19 §. — [11]) S:n 20 p. maalisk. 15 §. — [12]) S:n 15 p. toukok. 23 §. — [13]) S:n 4 p. jouluk. 65 §. — [14]) S:n 25 p. syysk. 46 §. — [15]) S:n 14 p. elok. 40 §. — [16]) S:n 9 p. lokak. 51 §. — [17]) S:n 19 p. kesäk. 29 §. — [18]) S:n 19 p. kesäk. 34 §. — [19]) S:n 18 p. jouluk. 67 §. — [20]) S:n 4 p. jouluk. 64 §. — [21]) Sat. lk. 27 p. kesäk. 377 §. — [22]) Sat. lk:n jsto 15 p. toukok. 22 §. ja 20 p. maalisk. 16 §. — [23]) S:n 15 p. toukok. 23 §. — [24]) S:n 27 p. syysk. 47 §. — [25]) S:n 18 p. jouluk. 67 §. — [26]) Sat. lk. 27 p. kesäk. 377 §. — [27]) Sat. lk:n jsto 9 p. lokak. 53 §. — [28]) S:n 23 p. tammik. 3 §. — [29]) S:n 25 p. syysk. 45 §.

Vuokraaja	Alue	Vuokraoikeus päättyi
E. Rahikainen, Metalli- ja Romuliike [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 25 b	30/6 1951
D. S. Smirnoff [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 35	30/6 1951
Suomalainen Ooppera oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 29	30/6 1951
H. V. Tanskanen [2])	Länsisataman varastoalue V 5	31/8 1950
Oy. Telko ab. [3])	Länsisataman varastoalue a	30/6 1950
Oy. Termo [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 39	30/6 1951
Oy. Teräskonttori [4])	Länsisataman varastoalue V 1	31/10 1950
Valtameri oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 38	30/6 1951
Veljekset Lampila oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 25 a	30/6 1951
Ab. Vesijohtoliike-Huber oy. [5])	Ruoholahden varastoalue n:o 40 ja 41	30/6 1950
Voinvientiosuusliike Valio [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 36	30/6 1951

Oy. Algol ab:n kanssa tehty sopimus Länsisataman korttelissa n:o 265 olevasta 3 468 m²:n suuruisesta alueesta purettiin [6]) maaliskuun 31 p:stä ja yhtiölle vuokrattiin samasta korttelista 6 050 m²:n suuruinen alue huhtikuun 1 p:stä 1950 heinäkuun 1 p:ään 1954 entisen sopimuksen ehdoin.

Moottorivenehuolto oy:lle vuokrattua Kellosaaren entistä lentosatamaa koskevaa vuokrasopimusta muutettiin [7]) siten, että alueen vuokra rakennuksineen tammikuun 1 p:stä 1951 alkaen vuokrakauden loppuun heinäkuun 31 p:ään 1953 saakka on 440 000 mk vuodessa.

Oy. Nobel-Standard ab:lle vuokrattiin [8]) Eteläsataman pohjoiselta laiturihaarakkeelta paikka nestemäisten polttoaineiden maanalaisia jakelusäiliöitä varten 7 000 mk:n vuotuisesta perusvuokrasta indeksikorotuksin. Tämä päätös muutettiin [9]) myöhemmin siten, että vuokraaja oikeutettiin sijoittamaan toukokuun 1 p:n ja lokakuun 31 p:n 1950 väliseksi ajaksi kolme maanpäällistä nestemäisen polttoaineen jakelulaitetta mainitulle paikalle 60 200 mk:n korvauksesta.

Ab. Stevedoring oy. oikeutettiin [10]) sijoittamaan yhdeksän satamakonttorin hyväksymän mallin mukaista työvälinelaatikkoa satamaviranomaisten osoittamille paikoille kultakin laatikolta suoritettavasta 500 mk:n suuruisesta korvauksesta.

Vaasan Höyrymylly oy:n Munkkisaaren Mylly oikeutettiin [11]) kuuden kuukauden irtisanomisajoin edelleenkin tammikuun 1 p:stä 1951 alkaen pitämään viljanimulaitosta Munkkisaaren laiturilla 1 000 mk:n suuruisesta vuotuisesta korvauksesta.

Vuokraoikeuksien siirrot. Uudenmaan Kala oy:lle vuokrattu Verkkosaaren alue siirrettiin [12]) Kalayhtymä oy:n nimiin.

H. V. Tanskanen nimisen toiminimen vuokraoikeus Länsisataman varastoalueeseen V 5 siirrettiin [13]) Suomalainen Hiili oy. — Finska Kol ab:n nimiin.

Hylätyt vuokra-anomukset. Uusi Suomi oy:n anomus saada lykätä Ruoholahden varastoalueesta n:o 42 irtisanotun osan luovuttamista hylättiin [14]). Samoin hylättiin Oy. Aimo Lindgren ab:n anomus alueen vuokraamisesta Länsisatamasta [15]) ja Uusi Suomi oy:n anomus varastotontin varaamisesta Ruoholahdesta [16]).

Rakennusten ja varastotilojen vuokraukset. Suomen Höyrylaiva oy:lle vuokrattiin [17]) yleisen talletusmakasiinin Katajanokalla sijaitsevasta rakennuksesta 135 m²:n suuruinen osasto tammikuun 16 p:stä lukien 45 mk:n kuukausivuokrasta m²:ltä 6 kuukauden irtisanomisajoin.

Leipurien Tukku oy. ja Centralandelslaget Labor niminen osuusliike oikeutettiin [18]) vaihtamaan varastotiloja siten, että Laborille Katajanokan makasiinista n:o 3 vuokrattu osasto U 3 siirtyi Leipurien Tukku oy:n hallintaan ja Leipurien Tukku oy:lle makasiinista n:o 2 vuokrattu osasto J2.4 Laborin hallintaan helmikuun 1 p:stä 1950 lukien.

---

[1]) Sat. lk:n jsto 18 p. jouluk. 67 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 40 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 5 §. — [4]) S:n 9 p. lokak. 52 §. — [5]) S:n 19 p. kesäk. 34 §. — [6]) Sat. lk. 23 p. tammik. 51 §. — [7]) S:n 18 p. jouluk. 682 §. — [8]) S:n 23 p. tammik. 19 §. — [9]) S:n 20 p. maalisk. 196 §. — [10]) S:n 20 p. marrask. 628 §. — [11]) Sat. lk:n jsto 18 p. jouluk. 70 §. — [12]) S:n 15 p. toukok. 24 §. — [13]) S:n 4 p. jouluk. 63 §. — [14]) S:n 20 p. maalisk. 17 §. — [15]) S:n 25 p. syysk. 49 §. — [16]) S:n 6 p. marrask. 55 §. — [17]) S:n 23 p. tammik. 2 §. — [18]) S:n 20 p. helmik. 9 §.

Valokuvausoikeuden myöntäminen. Oy. Foto-Tourist nimiselle yhtiölle myönnettiin [1]) oikeus suorittaa matkustajien valokuvausta satama-alueella v:n 1950 aikana 5 000 mk:n korvauksesta.

Hyväksytyt piirustukset. Satamalautakunta hyväksyi omalta osaltaan kertomusvuoden aikana seuraavat rakennuspiirustukset: Rautakonttori oy:n Katajanokan varastorakennuksen [2]), Oy. Renlund ab:n Ruoholahden varastorakennuksien [3]), Oy. Algol ab:n Länsisataman varstorakennuksen [4]), Kiitolinja oy:n Ruoholahden autotavara-aseman [5]), Helsingin kaupungin rakennustoimiston Ruoholahden varastosuojan [6]), Oy. Mercantile ab:n Länsisataman auton nosturitallin [7]), Helsingin kaupungin sähkölaitoksen Ruoholahden vajarakennuksen [8]) ja Oy. Starckjohann & Co ab:n Katajanokan varastosuojan [9]) piirustukset.

Laiturihuoltotoiminnasta aiheutuneet korvaukset. Laiturihuollon vastuulla olleista, puuttumaan jääneistä tavaroista päätettiin suorittaa tavaranomistajille korvauksia seuraavat määrät:

Oy. Finlayson-Forssa ab:lle 19 514 mk [10]), Centralandelslaget Laborille [11]) 38 650 mk, Rautakonttori oy:lle [12]) 549 mk, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnalle [13]) 15 008 mk, Rautakauppojen oy:lle [14]) 41 525 mk ja 3 133 mk, Valtameri oy:lle [15]) 5 650 mk, Otra oy:lle [16]) 1 062 mk, Rautakauppojen oy:lle [17]) 2 434 mk, Upo oy:lle [18]) 8 955 mk, Oy. H. Elmgren & Co ab:lle [19]) 7 547 mk, Oy. Sten & Co ab:lle [20]) 7 208 mk ja Merihuolto oy:lle [21]) 5 346 mk.

Helsingin I tullikamarille suoritettiin [22]) laiturihuollon vastuulla olleista laiturikentältä kadonneista tavaroista maksettavaksi pantua tullia 432 mk ja liikevaihtoveroa 1 431 mk.

Oy. Flinkenberg & Co ab:n anomus korvauksen saamisesta laiturihuollon hallussa olleesta kastuneesta ammoniumsulfaattierästä hylättiin [23]).

Esityksiä tehtiin k a u p u n g i n h a l l i t u k s e l l e seuraavista asioista, jotka koskivat: satamalaitoksen virkahuoneistojen sijoittamista taloon Eteläranta 10 [24]); telakkatontin makasiinirakennuksen piirustusten laatimista [25]); kirvesmies A. Mölkkäselle suoritettavaa korvausta rakennustyömaalta anastetuista vaatetusesineistä [26]); työmies V. Lehingon työssä kastuneen kellon korjauskustannusten korvaamista [27]); Kulosaaren sillan osittaista sulkemista liikenteeltä [28]); eräiden työmäärärahojen siirtämistä v:een 1950 [29]); virkapuhelimen hankkimista nosturiesimiehelle [30]); lisämäärärahojen myöntämistä v:n 1949 palkkaustileille [31]); teodoliitin hankkimista satamarakennusosastolle [32]); muutoksen aikaansaamista vesilaitoksen satamalaitokselle lähettämissä laskuissa [33]); määrärahan myöntämistä v:n 1949 työttömyystöitä varten [34]); järjestelyraiteen rakentamista Laivarannalle [35]); eräiden tilien ylittämistä [36]); Helsingin talvilaivaliikenteen turvaamista [37]); satamalaitoksen henkilöauton myymistä [38]); jäänsärkijä Turson suunnittelijan insinööri K. A. Johanssonin palkkion korottamista [39]); Länsisataman järjestelyratapihan I rakennusvaihetta [40]); Helsingin I piirin apulaisammattientarkastajan ehdottamia työturvallisuustoimenpiteitä [41]); satamalaitoksen alusten sääntöpalkkaisten virkojen lakkauttamista [42]); rakennusmestareiden F. Lahden ja E. Öhmanin Ruotsiin tehtävää opintomatkaa [43]); Eteläsataman raiteiden järjestelyn aiheuttamia muutostöitä [44]); satamaradan tunnelityön johdosta A. Ahlström oy:n kanssa tehtävää sopimusta [45]); Mastokadulla tapahtuneesta liikennevauriosta kaivinkoneenkäyttäjä U. Ollbergin mak-

---

[1]) Sat. lk. 17 p. huhtik. 246 §. — [2]) Sat. lk:n jsto 20 p. helmik. 12 §. — [3]) S:n 20 p. helmik. 13 §. — [4]) S:n 14 p. elok. 38 §. — [5]) S:n 25 p. syysk. 48 §. — [6]) S:n 6 p. marrask. 56 §. — [7]) S:n 6 p. marrask. 57 §. — [8]) S:n 18 p. jouluk. 68 §. — [9]) S:n 18 p. jouluk. 69 §. — [10]) S:n 23 p. tammik. 7 §. — [11]) S:n 20 p. helmik. 10 §. — [12]) S:n 15 p. toukok. 25 §. — [13]) S:n 15 p. toukok. 26 § ja 14 p. elok. 36 §. — [14]) S:n 19 p. kesäk. 30 ja 31 §. — [15]) S:n 19 p. kesäk. 32 §. — [16]) S:n 19 p. kesäk. 33 §. — [17]) S:n 14 p. elok. 37 §. — [18]) S:n 14 p. elok. 39 §. — [19]) S:n 11 p. syysk. 42 §. — [20]) S:n 6 p. marrask. 58 §. — [21]) S:n 4 p. jouluk. 61 §. — [22]) S:n 4 p. jouluk. 62 §. — [23]) S:n 20 p. maalisk. 18 §. — [24]) Sat. lk. 23 p. tammik. 9 §. — [25]) S:n 23 p. tammik. 10 §. — [26]) S:n 23 p. tammik. 23 §. — [27]) S:n 23 p. tammik. 24 §. — [28]) S:n 23 p. tammik. 45 §. — [29]) S:n 23 p. tammik. 47 §. — [30]) S:n 23 p. tammik. 53 §. — [31]) S:n 23 p. tammik. 56 §. — [32]) S:n 23 p. tammik. 65 §. — [33]) S:n 23 p. tammik. 68 §. — [34]) S:n 6 p. helmik. 87 §. — [35]) S:n 6 p. helmik. 88 §. — [36]) S:n 6 p. helmik. 100 §. — [37]) S:n 6 p. helmik. 103 §. — [38]) S:n 20 p. helmik. 119 §. — [39]) S:n 20 p. helmik. 133 §. — [40]) S:n 6 p. maalisk. 146 §. — [41]) S:n 6 p. maalisk. 147 §. — [42]) S:n 6 p. maalisk. 150 §. — [43]) S:n 6 p. maalisk. 172 §. — [44]) S:n 20 p. maalisk. 191 §. — [45]) S:n 20 p. maalisk. 204 §.

settavaksi tuomittuja korvauksia [1]); satama-alueiden aitaamista ja vartioimista [2]); uusien rakennusmestarien virkojen perustamista satamalaitokseen [3]); rautatievaihteiden ostamista valtionrautatieltä [4]); Ehrenströmintien sillan rakentamista [5]); purjehdusseurojen käytössä olevien alueiden kunnostamista olympiakisoja varten [6]); kassa- ja tiliviraston toimistohuoneiston tilitysvuokran poistamista [7]); Eteläsataman matkustajapaviljongin piirustusten hyväksymistä [8]); vaatetusesineiden hankkimista varastoimis- ja laiturihuolto-osaston henkilökunnalle [9]); yli-insinööri P. Dunckerin ja insinööri P. Kivekkään anomuksia virkavapauden ja matka-apurahan myöntämisestä opintomatkaa varten [10]); yleisen talletusmakasiinin prokuravaltuuksien antamista satamakamreeri E. Candolinille ja apulaissatamakamreeri L. Johanssonille [11]); erioikeuden hankkimista Turson konemestarien vuorotyön järjestämiseksi [12]); Eteläsataman satamaradan tunnelin konstruktiopiirustuksia [13]); lisätalousarviota [14]); Makasiinirannan rautatieraiteistoa [15]); tilapäisen työvoiman palkkaamista satamalaitokseen [16]); kastuneen taskukellon korjauskustannusten korvaamista työntekijä A. Lehdolle [17]); tullipaviljongin rakennustoimikunnan asettamista [18]); puhelimen hankkimista Länsisataman työntekijäin huoltorakennuksen järjestysmiehelle [19]); entisen varastoimistoimen apulaisjohtajan prokuravaltuuden peruuttamista [20]); alueen vuokraamista ahtausliikkeiden huoltorakennusta varten [21]); Länsisataman työntekijäin huoltorakennuksen laajentamista [22]); kastuneen taskukellon korjauskustannusten korvaamista työntekijä K. Lindroosille [23]); satamamaksutaksan muutosta [24]); v:n 1951 talousarviota [25]); mullan myymistä Herttoniemen teollisuusalueelta [26]); kastuneen taskukellon korjauskustannusten korvaamista työntekijä K. Ekholmille [27]); purjehdusseurojen satamissa suoritettavia töitä [28]); satamarakennustöitä varten v:n 1951 talousarvioon otettavia määrärahoja [29]); Kaupunkiliiton ansiomerkin hankkimista varastomies J. Salmelle, lämpöjohtomekaanikko M. Lavastille sekä kalustonhoitaja K. Aallolle [30]); tilien ylittämistä [31]); nosturien tarkastustehtävien hoitamista [32]); lisäraiteen rakentamista Herttoniemeen [33]); satamatyöntekijäin huoltorakennusten rakennusohjelmaa [34]); postisiirtotilin avaamista [35]); keskuslaiturin rakentamista Haapaniemeen [36]); sekä Ruoholahden uusien varastorakennustonttien vuokraehtoja [37]).

Muille kaupungin lautakunnille tehtiin seuraavat esitykset: palkkalautakunnalle asioista, jotka koskivat: jäänsärkijä Turson konemestareiden palkkausta [38]); eläkkeellä olevan rakennusmestarin A. Rautasen pysyttämistä satamarakennusosaston palveluksessa [39]); jäänsärkijä Turson päällystön pestaamista [40]); kaupungin jäänsärkijäin miehistöjen palkkausta ja työehtoja [41]); satamalaitoksen rakennusmestareiden osallistumista Pohjoismaisille rakennuspäiville Tukholmassa [42]); yli-insinööri P. Dunckerin ja insinööri P. Kivekkään anomusta palkallisen virkavapauden saamisesta [43]); tavaranmerkitsijä Å. Petterssonin jatkettua sairauslomaa [44]); korvausten maksamista satamavalvojille ja -tarkastajille omien polkupyörien käytöstä virkatehtävissä [45]); sekä työntekijäin elinkoron vähentämistä palkasta [46]); yleisten töiden lautakunnalle tehtiin [47]) esitykset rikkalaatikoiden sijoittamisesta satama-alueille ja laiturialueiden hiekoittamisesta [48]).

Lausuntoja annettiin kertomusvuonna yhteensä 75, joista kaupunginhallitukselle 64, kiinteistölautakunnalle 6 ja yhteensä 5 muille viranomaisille.

---

[1]) Sat. lk. 17 p. huhtik. 245 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 247 §. — [3]) S:n 17 p. huhtik. 250 §. — [4]) S:n 17 p. huhtik. 257 §. — [5]) S:n 17 p. huhtik. 258 §. — [6]) S:n 2 p. toukok. 281 §. — [7]) S:n 2 p. toukok. 284 §. — [8]) S:n 2 p. toukok. 290 §. — [9]) S:n 2 p. toukok. 291 §. — [10]) S:n 2 p. toukok. 292 §. — [11]) S:n 2 p. toukok. 295 §. — [12]) S:n 2 p. toukok. 296 §. — [13]) S:n 15 p. toukok. 307 §. — [14]) S:n 15 p. toukok. 315 §. — [15]) S:n 15 p. toukok. 325 §. — [16]) S:n 27 p. kesäk. 387 §. — [17]) S:n 27 p. kesäk. 390 §. — [18]) S:n 27 p. kesäk. 391 §. — [19]) S:n 27 p. kesäk. 392 §. — [20]) S:n 27 p. kesäk. 395 §. — [21]) S:n 27 p. kesäk. 403 §. — [22]) S:n 14 p. elok. 437 §. — [23]) S:n 14 p. elok. 438 §. — [24]) S:n 14 p. elok. 462 §. — [25]) S:n 28 p. elok. 469 §. — [26]) S:n 28 p. elok. 477 §. — [27]) S:n 11 p. syysk. 497 §. — [28]) S:n 25 p. syysk. 510 §. — [29]) S:n 25 p. syysk. 526 §. — [30]) S:n 9 p. lokak. 542 §. — [31]) S:n 23 p. lokak. 565 §. — [32]) S:n 23 p. lokak. 575 §. — [33]) S:n 6 p. marrask. 590 §. — [34]) S:n 20 p. marrask. 629 §. — [35]) S:n 20 p. marrask. 635 §. — [36]) S:n 18 p. jouluk. 675 §. — [37]) S:n 18 p. jouluk. 677 §. — [38]) S:n 23 p. tammik. 12 §. — [39]) S:n 23 p. tammik. 70 §. — [40]) S:n 31 p. tammik. 74 §. — [41]) S:n 2 p. toukok. 280 §. — [42]) S:n 2 p. toukok. 282 §. — [43]) S:n 15 p. toukok. 310 §. — [44]) S:n 27 p. kesäk. 408 § ja 25 p. syysk. 518 §. — [45]) S:n 20 p. marrask. 614 §. — [46]) S:n 4 p. jouluk. 651 §. — [47]) S:n 20 p. helmik. 132 §. — [48]) S:n 6 p. maalisk. 147 §.

Kaupunginhallitukselle annettiin lausunnot, jotka koskivat: Länsisataman satamatyöntekijäin huoltorakennuksen laajentamista [1]); työtehotoimiston esitystä kuorma-autojen käyttöjärjestelmän muuttamisesta [2]); rakennushallituksen esitystä pohjaveden poistamisesta korttelista n:o 215 b [3]), IV tullikamarin uutta virkahuoneistoa [4]); Gustav Paulig ja K:nin ja Helsingin Osuuskaupan anomusta purkausraiteen rakentamisesta Herttoniemeen [5]); Korkeasaareen ja Palosaaren välisen sillan muuttamista [6]); I tullikamarin pakkahuoneen laajentamista [7]); kaupunginhallituksen asettaman telakkakomitean mietintöä [8]); valtionrautateiden esitystä Katajanokan uloimman vetoraiteen pidentämisestä [9]); Oy. John Stenberg ab:n anomusta Hakaniemenrannan varrella sijaitsevan tontin laajentamisesta [10]); Herttoniemen asemahenkilöstön anomusta vapaiden matkojen myöntämisestä kaupungin liikennevälineillä [11]); Katajanokan kappaletavaraaseman piirustuksia [12]); liikennejärjestelykomitean ehdotusta sallitun ajonopeuden korottamisesta Kulosaaren sillalla [13]); kaupungin aluksilla palvelevan kone- ja kansipäällystön työehtoja [14]); satamain teknillisen suorituskyvyn korottamista [15]); rakennusmestari A. Teräsvirran valitusta rakennusmestarin viran täyttämisestä [16]); pumppuaseman sijoittamista Marian sairaalan alueelle [17]); liikenne- ja tuulaakimaksujen kantopalkkion muuttamista [18]); satamapoliisien käyttöön sopivien vartiokojujen hankkimista satamaan [19]); työtehotoimiston ehdotusta virastojen hoitamien asioiden rekisterin laatimisesta [20]); kaupunginvaltuutettu H. Schybergsonin ehdotusta kaupungin vaakunan ja vaakunalipun käytäntöönottamisesta [21]); purjealus Pommerin ostamista ja kunnostamista [22]); rautatiehallituksen esitystä asuntojen järjestämisestä Herttoniemen aseman virkailijoille [23]); kaupunginhallituksen alistamaa päätöstä satamalaitoksen henkilöautoa ajavan vahtimestari N. Grönholmin palkkiosta [24]); Oy. Nobel-Standard ab:n anomusta saada ostaa alue Laajasalosta [25]); kaupunginvaltuuston esitystä viranhaltijain sosiaalisen opetuksen järjestämisestä [26]); Runeberginkadun sillan rakentamista [27]); ahtaus- ja huolintaliikkeiden osallistumista huoltorakennusten kunnossapitokustannuksiin [28]); Malmin demokraattiset naiset nimisen yhdistyksen esitystä pesulauttojen rakentamisesta Vantaanjokeen [29]); teollisuuslaitosten lautakunnan esitystä Sörnäisten sataman laajennustöistä [30]); rautatiehallituksen kirjelmää Katajanokan kappaletavara-aseman pääpiirustuksista [31]); rautatiehallituksen esitystä Katajanokan vedenviskurin ja Eteläsataman polttoaineenottolaiturin siirtämisestä [32]); pesulautan rakentamista Vilhonvuorenrantaan [33]); Merihuolto oy:n valitusta korvausanomuksen hylkäämistä koskevasta päätöksestä [34]); Salmisaaren voimalaitokselle johtavan raiteen siirtämisestä johtuvien kustannusten korvaamista Uusi Suomi oy:lle [35]); Helsingin II tullikamarin huoneiston vuokran korottamista [36]); työolojen järjestämistä Helsingin satamissa [37]) ; Helsingin I tullikamarin esitystä tullirakennuksen rakentamisesta Herttoniemeen [38]); varoitustaulun hankkimista Siltavuoren laiturille [39]); kaupungin työntutkimustoiminnan laajentamista [40]); Teollisuuden polttoöljy oy:n kirjettä Herttoniemen öljysataman tulevaisuudesta [41]); tilintarkastuskertomusta [42]); Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan kirjelmää Otson konemestareiden palkkaeduista [43]); satamajohtajalle ja varastoimistoimen apulaisjohtajalle myönnettävää virkavapautta [44]); Suomen merimieslähetysseuran avustusanomusta [45]); Helsingin kauppakamarin esitystä Länsisataman olojen parantamisesta [46]); vv. 1951—53 suoritettavia katutöitä [47]), yhdenmukaisten ajokirjain käytäntöön ottamista kaupungin autoissa [48]); kaupunginvaltuutettu E. Saastamoisen satamatyöntekijäin huoltorakennus-

[1]) Sat. lk. 23 p. tammik. 14 §. — [2]) S:n 23 p. tammik. 16 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 17 §. — [4]) S:n 23 p. tammik. 48 §. — [5]) S:n 23 p. tammk. 50 §. — [6]) S:n 23 p. tammik. 55 §. — [7]) S:n 6 p. helmik. 83 §. — [8]) S:n 6 p. helmik. 85 §. — [9]) S:n 20 p. helmik. 116 §. — [10]) S:n 20 p. helmik. 117 §. — [11]) S:n 20 p. helmik. 118 §. — [12]) S:n 6 p. maalisk. 144 §. — [13]) S:n 6 p. maalisk. 164 §. — [14]) S:n 20 p. maalisk. 183 §. — [15]) S:n 20 p. maalisk. 184 §. — [16]) S:n 20 p. maalisk. 185 §. — [17]) S:n 20 p. maalisk. 187 §. — [18]) S:n 20 p. maalisk. 188 §. — [19]) S:n 20 p. maalisk. 190 §. — [20]) S:n 20 p. maalisk. 195 §. — [21]) S:n 3 p. huhtik. 219 §. — [22]) S:n 3 p. huhtik. 225 §. — [23]) S:n 17 p. huhtik. 248 §. — [24]) S:n 17 p. huhtik. 249 §. — [25]) S:n 2 p. toukok. 289 §. — [26]) S:n 15 p. toukok. 304 §. — [27]) S:n 15 p. toukok. 306 §. — [28]) S:n 15 p. toukok. 311 §. — [29]) S:n 30 p. toukok. 334 § ja 23 p. lokak. 558 §. — [30]) S:n 30 p. toukok. 341 §. — [31]) S:n 30 p. toukok. 348 §. — [32]) S:n 27 p. kesäk. 361 §. — [33]) S:n 27 p. kesäk. 363 §. — [34]) S:n 27 p. kesäk. 364 §. — [35]) S:n 27 p. kesäk. 369 §. — [36]) S:n 27 p. kesäk. 370 §. — [37]) S:n 27 p. kesäk. 376 §. — [38]) S:n 14 p. elok. 431 §. — [39]) S:n 14 p. elok. 432 §. — [40]) S:n 14 p. elok. 453 §. — [41]) S:n 14 p. elok. 461 §. — [42]) S:n 28 p. elok. 467 §. — [43]) S:n 28 p. elok. 468 §. — [44]) S:n 28 p. elok. 480 §. — [45]) S:n 25 p. syysk. 506 §. — [46]) S:n 25 p. syysk. 509 §. — [47]) S:n 25 p. syysk. 511 §. — [48]) S:n 25 p. syysk. 513 §.

ten rakentamista koskevaa valitusta [1]); kassojen maksuntarkkailun uudelleenjärjestämistä [2]); sanomalehtien tilaamista [3]); Katajanokan aitauksen vartiointia [4]); Pitkänsillanrannan asukkaiden pesulauttaa koskevaa esitystä [5]); Kivimurskaamo W. Laineen valitusta irtisanomispäätöksestä [6]); Töölön demokraattisen yhdistyksen anomusta suoja-aidan rakentamisesta Työmiehenkadulle [7]); matkustajapaviljongin piirustuksia [8]); Kulosaaren siltasuunnitelmia [9]); Voinvientiosuusliike Valion jäähdyttämöjä koskevaa tiedustelua [10]); Korpivaara oy:n ja Sanoma oy:n anomusta raiteen rakentamisesta Valimotien liikennealueelle Pitäjänmäelle [11]); liikennemerkeistä huolehtimista [12]); satamarakennusosaston suorittamien työttömyystöiden kustannuksia [13]); sekä Sörnäisten hiilisataman rakennustöitä [14]).

K i i n t e i s t ö l a u t a k u n n a l l e annettiin lausunnot, jotka koskivat: Trustivapaa Bensiini oy:n anomusta alueen vuokraamisesta Herttoniemen öljysatamasta [15]); Hanasaarella sijaitsevien veneveistämöiden vuokraoikeuksien jatkamista [16]); Puukonttori oy:n anomusta korttelista n:o 275 vuokraamansa tontin vuokra-ajan pidentämisestä [17]); Helsingfors segelsällskap nimisen yhdistyksen anomusta Liuskaluodon vuokraamisesta [18]); sekä Oy. Skanoil ab:n anomusta alueen vuokraamisesta Herttoniemestä [19]).

P a l k k a l a u t a k u n n a l l e annettiin lausunnot, jotka koskivat: varastotoimistoimen apulaisjohtajan T. Teräksen oikeutta hoitaa sivutoimenaan Satamaliiton sihteerin virkaa [20]); lisäeläkkeen myöntämistä ylikonemestari A. Lyytikäiselle [21]); sekä työntekijä J. Pollarin elinkoron vähentämistä palkasta [22]).

U r h e i l u - j a r e t k e i l y l a u t a k u n n a l l e annettiin lausunto sillan rakentamisesta Pihlajasaarten välille [23]).

Henkilökunta. K a s s a - j a t i l i v i r a s t o. Avoinna olleisiin toimistoapulaisen virkoihin nimitettiin [24]) neidit S-M. Nyysönen ja H. E. Ruuskanen toukokuun 1 p:stä lukien.

Osaston palveluksesta myönnettiin [25]) ero ylioppilas H. Paroselle maaliskuun 1 p:stä lukien. Kassanhoitaja A. Souralle [26]) myönnettiin palkatonta virkavapautta marraskuun 26 p:stä 1950 tammikuun 25 p:ään 1951. Kassanhoitajan virkaa hoiti tänä aikana v.t. toimistoapulainen C. Berg [26]).

S a t a m a k o n t t o r i. Satamavalvojan virkaan nimitettiin [27]) hakija Y. Grönberg lokakuun 1 p:stä lukien. Rannikkolaivuri A. A. Andersson määrättiin [28]) hoitamaan avoinna olevaa vedenantomiehen virkaa heinäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja nimitettiin [29]) sanottuun virkaan joulukuun 1 p:stä lukien. Ylikonemestari T. S. Kovanen määrättiin [30]) tammikuun 10 p:stä lukien hoitamaan jäänsärkijä Otson I konemestarin virkaa Otson toimikauden loppuun asti. Turson I päälliköksi määrättiin [30]) aluksen II päällikkö J. C. Malm. Määräys peruutettiin [31]) huhtikuun 15 p:stä lukien, jolloin I päälliköksi määrättiin huhtikuun 16 p:stä lukien merikapteeni E. A. Vihko.

Kaupunginhallituksen helmikuun 2 p:nä pöytäkirjan 294 §:n kohdalla tekemän päätöksen mukaisesti irtisanottiin [32]) viroistaan maaliskuun 1 p:stä lukien kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattamalla jäänsärkijä Otson ylikonemestari I. M. Nordling, I konemestari A. J. Stenström, III konemestari V. K. Tuuminen, pursimies J. Mäkeläinen ja satamajäänsärkijä Turson II päällikkö J. C. Malm. Samat henkilöt otettiin aikaisempia tehtäviään hoitamaan Suomen laivanpäällystöliiton ja Suomen konemestariliiton kanssa tehtyjen sopimusten mukaisin ehdoin.

Satamavalvoja J. A. Lindblad kuoli tapaturmaisesti kesäkuun 7 p:nä.

Kaupunginvaltuuston kesäkuun 29 p:nä tekemällä päätöksellä lakkautettiin kesäkuun 1 p:stä alkaen seuraavat satamalaitoksen alusten sääntöpalkkaiset virat: 38. palkkaluokan I päällikön ja 37. palkkaluokan II päällikön virat, 34. palkkaluokan ylikone-

[1]) Sat. lk. 9 p. lokak. 537 §. — [2]) S:n 23 p. lokak. 557 §. — [3]) S:n 23 p. lokak. 559 §. — [4]) S:n 23 p. lokak. 560 §. — [5]) S:n 6 p. marrask. 585 §. — [6]) S:n 6 p. marrask. 588 §. — [7]) S:n 6 p. marrask. 604 §. — [8]) S:n 20 p. marrask. 636 §. — [9]) S:n 27 p. marrask. 639 § ja 640 §. — [10]) S:n 27 marrask. 641 §. — [11]) S:n 4 p. jouluk. 649 §. — [12]) S:n 4 p. jouluk. 650 §. — [13]) S:n 4 p. jouluk. 653 §. — [14]) S:n 18 p. jouluk. 680 §. — [15]) S:n 23 p. tammik. 18 §. — [16]) S:n 6 p. helmik. 93 § ja 20 p. maalisk. 186 §. — [17]) S:n 3 p. huhtik. 233 §. — [18]) S:n 30 p. toukok. 340 §. — [19]) S:n 11 p. syysk. 485 §. — [20]) S:n 23 p. tammik. 11 § ja 20 p. marrask. 618 §. — [21]) S:n 20 p. helmik. 123 §. — [22]) S:n 25 p. syysk. 508 §. — [23]) S:n 25 p. syysk. 512 §. — [24]) S:n 17 p. huhtik. 252 §. — [25]) S:n 20 p. helmik. 122 §. — [26]) S:n 25 p. syysk. 519 §. — [27]) S:n 11 p. syysk. 487 §. — [28]) S:n 27 p. kesäk. 389 §. — [29]) S:n 20 p. marrask. 615 §. — [30]) S:n 23 p. tammik. 54 §. — [31]) S:n 3 p. huhtik. 222 §. — [32]) S:n 6 p. helmik. 99 §.

mestarin, kaksi 32. palkkaluokan I konemestarin, 30. palkkaluokan III konemestarin ja 25. palkkaluokan pursimiehen virat.

Varastoimis- ja laiturihuolto-osasto. Varaston apulaisesimiehen virkaan nimitettiin [1]) helmikuun 1 p:stä lukien v.t. apulaisesimies A. W. Puhakainen. Avoinna olleeseen vaakamestarin virkaan nimitettiin [2]) tavaranmerkitsijä G. E. Cavonius toukokuun 1 p:stä lukien. Varastomiehen virkaan [3]) nimitettiin Y. E. Pietilä ja tavaranmerkitsijän virkoihin [4]) S. U. Ervistö ja H. F. E. Lindroos kesäkuun 1 p:stä lukien. Jäähdytyslaitoksen konemestarin virkaa hoitamaan määrättiin [5]) lämpöjohtomekaanikko F. G. Numfelt ja hissilaitoksen koneenhoitajan virkaa talonmies A. A. Sirén syyskuun 1 p:stä lukien. Siivoojan virkaan nimitettiin [6]) lokakuun 1 p:stä lukien rouva J. S. Laakso. Lämpöjohtomekaanikon virkaan nimitettiin [7]) tammikuun 1 p:stä 1951 lukien alikonemestari K. H. Frejborg. Satamanosturien valvonta- ja hoitotehtäviin määrättiin [8]) nosturiesimiehet F. N. Lehtonen ja T. Österberg sekä nosturinhoitaja A. S. Holmberg. Tavaranmerkitsijät R. A. Baarman ja J. G. Hamberg määrättiin [9]) hoitamaan laiturihuollon esimiehen ja tavaranmerkitsijä Å. A. Degerman apulaisesimiehen virkaa marraskuun 1 p:stä lukien.

Osaston palveluksesta erosivat eläkkeelle siirtyen siivooja J. Pakalén [10]) maaliskuun 12 p:stä, talonmies A. A. Numminen [11]) marraskuun 29 p:stä, varastomies J. Salmi [12]) marraskuun 1 p:stä, tavaranmerkitsijä Å. B. W. Pettersson [13]) joulukuun 1 p:stä 1950 ja lämpöjohtomekaanikko M. Lavast [14]) tammikuun 1 p:stä 1951 lukien.

Osaston vaakamestari F. W. Westerlund kuoli tammikuun 1 p.nä 1950 ja tavaranmerkitsijä A. E. Weckström helmikuun 18 p:nä 1950.

Suomen kaupunkiliiton ansiomerkki myönnettiin [15]) varastomies J. Salmelle 20 vuoden palveluksesta ja lämpöjohtomekaanikko M. Lavastille 30 vuoden palveluksesta.

Satamarakennusosasto. Palkkalautakunnan suostumuksella hoiti eläkkeelle siirtynyt apulaissatamarakennuspäällikkö W. Hirn yhtä avoinna olevaa insinöörin virkaa tammikuun 1 p:stä helmikuun 28 p:ään. Eläkkeelle siirtynyt rakennusmestari A. Rautanen hoiti rakennusmestarin tehtäviä helmikuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana. Avoinna olleeseen 45. palkkaluokan insinöörin virkaan nimitettiin [16]) insinööri O. Lehtonen toukokuun 1 p:stä lukien ja 43. palkkaluokkaan kuuluvaa insinöörin virkaa hoitamaan toukokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi insinööri M. Ruoho. Avoinna olleeseen 33. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan nimitettiin [17]) rakennusmestari L. O. Tohka toukokuun 1 p:stä lukien. Diplomi-insinööri F. Cavoniukselle annettu määräys hoitaa yhtä avoinna olevaa insinöörin virkaa peruutettiin [18]) heinäkuun 1 p:stä lukien. Avoinna olleeseen 35. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan nimitettiin [19]) rakennusmestari U. E. Tulonen maaliskuun 1 p:stä lukien. Avoimeen 33. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan nimitettiin [20]) marraskuun 1 p:stä lukien hakija T. O. Kamppi ja 31. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan hakija Hj. Miettinen. Avoimeen 43. palkkaluokan insinöörin virkaan nimitettiin diplomi-insinööri P. E. Koponen [21]) ja 41. palkkaluokan apulaisinsinöörin virkaan diplomi-insinööri P. S. Mattila [22]). Piiri-insinööri T. Andersinille myönnettiin [23]) ero virastaan huhtikuun 1 p:stä lukien. Avoinna ollutta 41. palkkaluokan apulaisinsinöörin virkaa määrättiin [24]) hoitamaan insinööri T. T. R. Toivinen maaliskuun 1 p:stä lukien. Määräys peruutettiin [25]) huhtikuun 1 p:stä lukien. Rakennusmestari Y. E. Rantaselle myönnettiin [26]) ero virastaan elokuun 1 p:stä lukien. Toimistoapulaiselle E. Salolle myönnettiin [27]) ero virastaan syyskuun 1 p:stä lukien. Avoinna olleeseen toimistoapulaisen virkaan nimitettiin [28]) hakija A-L. Hänninen marraskuun 1 p:stä lukien.

Suomen kaupunkiliiton ansiomerkki myönnettiin kalustonhoitaja K. A. Aallolle 40 vuoden palveluksen perusteella.

---

[1]) Sat. lk. 23 p. tammik. 28 §. — [2]) S:n 3 p. huhtik. 224 §. — [3]) S:n 30 p. toukok. 337 §. — [4]) S:n 30 p. toukok. 338 §. — [5]) S:n 11 p. syysk. 489 §. — [6]) S:n 11 p. syysk. 490 §. — [7]) S:n 20 p. marrask. 616 §. — [8]) S:n 23 p. lokak. 575 §. — [9]) S:n 20 p. marrask. 617 §. — [10]) S:n 20 p. helmik. 121 §. — [11]) S:n 25 p. syysk. 532 §. — [12]) S:n 25 p. syysk. 531 §. — [13]) S:n 20 p. marrask. 634 §. — [14]) S:n 9 p. lokak. 541 §. — [15]) S:n 9 p. lokak. 542 §. — [16]) S:n 3 p. huhtik. 223 §. — [17]) S:n 17 p. huhtik. 251 §. — [18]) S:n 27 p. kesäk. 365 §. — [19]) S:n 6 p. helmik. 86 §. — [20]) S:n 9 p. lokak. 544 §. — [21]) S:n 9 p. lokak. 549 §. — [22]) S:n 23 p. lokak. 563 §. — [23]) S:n 23 p. tammik. 26 §. — [24]) S:n 20 p. helmik. 138 §. — [25]) S:n 20 p. maalisk. 197 §. — [26]) S:n 27 p. kesäk. 366 §. — [27]) S:n 14 p. elok. 439 §. — [28]) S:n 25 p. syysk. 516 §.

Lautakunnan tehtyä [1]) esityksen viiden uuden 33. palkkaluokkaan ja kolmen uuden 31. palkkaluokkaan kuuluvan rakennusmestarin viran perustamisesta kaupunginhallitus syyskuun 14 p:nä päätti, ettei esitys anna aihetta toimenpiteisiin.

Sairauslomat. Viranhaltijoita oli satamalaitoksen palveluksessa joulukuun 31 p:nä 1950 493, joista 413 oli miehiä ja 80 naisia. Miehet nauttivat sairauslomaa kaikkiaan 2 606 päivää, joista 2 101 päivää täysin palkkaeduin, 342 päivää 2/3 palkkaeduin, 159 päivää 1/2 palkkaeduin ja 4 päivää ilman palkkaa. Naisten sairauslomapäivät nousivat 391:een, joista 357 täysin palkkaeduin ja 34 3/4 palkkaeduin. Sairauslomapalkkoja suoritettiin yhteensä 2 378 043 mk.

Varastorakennukset, laituripituus ym. Eteläsataman varastorakennusten lattia-ala oli kertomusvuoden päättyessä 56 500 m² ja katosten pinta-ala 1 925 m², yhteensä 58 425 m². Länsisataman varastorakennusten lattia-ala oli 41 400 m². Koko satamassa oli siten varastorakennusten ja katosten lattia-ala yhteensä 99 825 m².

Pysyväisten, vähintään 2 m:n syvyisten laiturien pituus oli kertomusvuoden päättyessä yhteensä 5 602 m. Tähän määrään ei sisälly saaristoliikennelaitureita eikä tilapäisiä purkauslaitureita, vaikka niiden syvyys on yli 2 m.

Satamien rautatieraiteiden pituus oli vuoden lopussa 64 100 m. Varasto- ja teollisuusalueiden raiteiden pituus oli 17 794 m, josta Malmin asemalla olevien raiteiden osuus oli 1 894 m.

Kertomusvuoden aikana täytettiin vesialueita 53 644 m², josta sataman varsinaisen maa-alueen lisäys oli 8 230 m².

Vuoden päättyessä satamalautakunnan hallinnossa oleva maa-alue oli 140 ha ja vesialue 3 543 ha.

Tavarain purkaukseen käytettävien ns. laiturikenttien ala oli Eteläsatamassa ja Katajanokalla 55 000 m², josta 40 000 m² sijaitsee lähellä laituria ja 15 000 m² rautatieraiteiden varrella. Länsisataman laiturikenttien ala oli yhteensä 150 000 m², josta 80 000 m² lähellä laituria ja 70 000 m² rautatieraiteiden varrella. Varastoalueita, joiden vuokraamisesta on tehty kirjalliset vuokrasopimukset, oli vuoden päättyessä 496 872 m².

Satamalaitoksella oli kertomusvuonna 48 laiturinosturia, 4 autonosturia ja 8 haarukkatrukkia.

Satamaliikenne

Liikenne Helsingin satamassa jatkui keskeytyksittä koko vuoden.

Satamaan saapui kertomusvuoden aikana 5 116 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1 857 909 rekisteritonnia ja lähti 5 097 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1 841 756 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 4 031 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1 658 803 rekisteritonnia ja lähti 4 042 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1 688 864 rekisteritonnia. Kertomusvuoden aikana saapuneiden alusten lukumäärä lisääntyi 1 085 ja vetomäärä 199 106 rekisteritonnia eli 12.0 % sekä lähteneiden alusten lukumäärä lisääntyi 1 055 ja vetomäärä 152 892 nettorekisteritonnia eli 9.1 %.

V. 1938 saapui Helsingin satamaan 9 031 alusta, yhteensä 2 555 725 nettorekisteritonnia, josta ulkomaisessa merenkulussa 2 497 alusta nettovetomäärältään yhteensä 2 239 503 nettorekisteritonnia. Satamasta lähti 9 012 alusta, yhteensä 2 550 803 nettorekisteritonnia, josta ulkomaisessa merenkulussa 2 498 alusta, yhteensä 2 237 665 nettorekisteritonnia. Kertomusvuoden liikenne oli siten saapuneiden alusten vetomäärään verrattuna 72.7 % ja lähteneiden alusten vetomäärään nähden 72.2 % v:n 1938 vastaavista luvuista.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava

[1]) Sat. lk. 17 p. huhtik. 250 §.

Kuukausi	Saapuneet alukset						Lähteneet alukset					
	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä		Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia
Tammikuu ...	133	122 032	9	2 093	142	124 125	113	103 353	5	1 358	118	104 711
Helmikuu ...	44	40 799	—	—	44	40 799	57	53 601	—	—	57	53 601
Maaliskuu	85	82 461	2	492	87	82 953	75	66 965	—	—	75	66 965
Huhtikuu	153	122 103	112	6 505	265	128 608	161	136 652	103	5 412	264	142 064
Toukokuu	197	166 278	405	20 233	602	186 511	199	166 989	384	19 591	583	186 580
Kesäkuu	234	170 485	415	21 916	649	192 401	238	165 784	429	22 091	667	187 875
Heinäkuu	242	182 970	389	20 813	631	203 783	242	182 953	391	21 031	633	203 984
Elokuu	246	183 427	429	20 690	675	204 117	236	182 766	422	21 118	658	203 884
Syyskuu	204	163 179	374	20 186	578	183 365	208	162 790	385	20 640	593	183 430
Lokakuu	201	152 849	411	19 679	612	172 528	211	163 378	394	18 033	605	181 411
Marraskuu	191	157 804	311	18 130	502	175 934	189	146 009	328	18 874	517	164 883
Joulukuu	201	152 969	128	9 816	329	162 785	189	151 386	138	10 982	327	162 368
Koko vuosi	2 131	1 697 356	2 985	160 553	5 116	1 857 909	2 118	1 682 626	2 979	159 130	5 097	1 841 756
Kotipaikka												
Helsinki	668	624 122	136	11 349	804	635 471	662	620 281	126	10 762	788	631 043
Muualla kotimaassa	468	243 634	2 849	149 204	3 317	392 838	466	243 887	2 853	148 368	3 319	392 255
Ulkomailla ...	995	829 600	—	—	995	829 600	990	818 458	—	—	990	818 458

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten lukumäärä oli 195 eli 10.1 % ja vetomäärä 142 596 nettorekisteritonnia eli 10.9 % suurempi kuin edellisenä vuonna sekä lähteneiden alusten lukumäärä 168 eli 8.6 % ja vetomäärä 98 374 nettorekisteritonnia eli 6.2 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Saapuneista aluksista oli suomalaisia 1 136, yhteensä 867 756 nettorekisteritonnia eli 51.1 % ja ulkomaisia 995, yhteensä 829 600 nettorekisteritonnia eli 48.9 % saapuneiden alusten koko vetomäärästä. Lähteneistä aluksista oli suomalaisia 1 128, yhteensä 864 168 nettorekisteritonnia eli 51.4 % ja ulkomaisia 990, yhteensä 818 458 nettorekisteritonnia eli 48.6 % saapuneiden alusten koko vetomäärästä.

Rannikkoliikenne. Saapuneiden alusten lukumäärä oli kertomusvuonna 890 eli 42.5 % ja vetomäärä 56 510 nettorekisteritonnia eli 54.3 % sekä lähteneiden alusten lukumäärä 887 eli 42.4 % ja vetomäärä 54 518 nettorekisteritonnia eli 52.1 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna meritse tavaraa 1 456 585 painotonnia ja lähti ulkomaille 443 909 painotonnia. Koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 1 900 494 painotonnia. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 1 127 992, 267 106 ja 1 395 098 painotonnia. Tuonti lisääntyi kertomusvuonna edelliseen vuoteen verraten 328 593 painotonnia eli 29.1 %. Vienti lisääntyi 176 803 painotonnia eli 66.2 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne lisääntyi 505 396 painotonnia eli 36.2 %.

Tuontitavarat jakaantuivat v. 1950 ja 1949 seuraaviin pääryhmiin:

Tavararyhmä	1950 Painotonnia	1949 Painotonnia
Kappaletavara ja metallit	345 155	419 060
Vilja ja viljatuotteet	73 944	24 393
Kivihiili ja koksi	576 245	357 608
Öljyt	138 865	113 916
Lannoitusaineet	22 311	30 098
Muu tavara	300 065	182 917
Yhteensä	1 456 585	1 127 992

Vientitavarat jakaantuivat v. 1950 ja 1949 seuraaviin pääryhmiin:

Tavararyhmä	1950 Painotonnia	1949 Painotonnia
Kappaletavara	80 275	58 758
Paperi	65 139	37 582
Pahvi ja kartonki	24 091	7 816
Puuhioke ja selluloosa	69 776	20 256
Vaneri	35 190	26 859
Sahattu puutavara	97 581	62 884
Sahaamaton puutavara	41 498	32 606
Muu tavara	30 359	20 345
Yhteensä	443 909	267 106

Sahattua puutavaraa vietiin 34 850 standarttia, edellisenä vuonna 22 458 standarttia. Sahaamatonta puutavaraa vietiin kertomusvuonna 83 556 m³, edellisenä vuonna 69 319 m³. Nämä määrät sisältyvät painotonneiksi muutettuina yllä olevaan tilastoon.

Tuonti ja vienti jakaantuivat v:n 1950 aikana eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Tuonti, painotonnia	Vienti, painotonnia	Yhteensä, painotonnia
Tammikuu	146 239	51 166	197 405
Helmikuu	52 349	58 458	110 807
Maaliskuu	85 495	62 006	147 501
Huhtikuu	83 337	52 434	135 771
Toukokuu	127 983	19 412	147 395
Kesäkuu	122 576	27 010	149 586
Heinäkuu	112 313	32 814	145 127
Elokuu	164 720	25 381	190 101
Syyskuu	128 091	25 255	153 346
Lokakuu	151 274	24 836	176 110
Marraskuu	155 013	25 318	180 331
Joulukuu	127 195	39 819	167 014
Koko vuosi	1 456 585	443 909	1 900 494

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 1 075 004 painotonnia eli 73.8 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 381 581 painotonnia eli 26.2 %. Suomalaiset alukset veivät Helsingistä 234 452 painotonnia eli 52.8 % ja ulkomaiset alukset 209 457 painotonnia eli 47.2 %. Koko Helsingin sataman tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 1 309 456 painotonnia eli 68.9 % ja ulkomaisten alusten osalle 591 038 painotonnia eli 31.1 %. Edellisenä vuonna tuotiin suomalaisilla aluksilla tavaraa 75.8 % ja ulkomaisilla 24.2 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla 44.5 % ja ulkomaisilla aluksilla 55.5 %; koko tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 69.8 % ja ulkomaisten alusten osalle 30.2 %.

Kotimaan tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kotimaasta tavaraa 417 631 painotonnia ja lähti 6 734. Koko kotimainen tavaraliikenne oli siis 424 365 painotonnia, edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 244 516, 13 528 ja 258 044. Lisäys koko liikenteessä oli 166 321 painotonnia eli 64.5 %.

Tavaraa saapui seuraavasti:

Tavararyhmä	1950 m³	1950 Painotonnia	1949 m³	1949 Painotonnia
Sahattu puutavara	1 652	991	1 796	1 078
Halot	14 962	6 611	29 592	13 401
Muu sahaamaton puutavara	—	—	528	317
Hiekka	215 822	323 733	111 376	167 064
Tiilet	.	5 142	.	4 450
Kalkki ja sementti	.	72 654	.	51 813
Öljyt	.	7 569	.	4 960
Kasvikset	.	87	.	193
Kalat	.	206	.	294
Muu tavara	.	638	.	946
Yhteensä	.	417 631	.	244 516

Tavaraa lähetettiin seuraavasti:

Tavararyhmä	1950 Painotonnia	1949 Painotonnia
Kappaletavara	114	—
Kivihiili	—	153
Öljyt	5 210	10 628
Puutavara	—	121
Muu tavara	1 410	2 626
Yhteensä	6 734	13 528

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna 34 986 matkustajaa ja lähti 32 663 matkustajaa; edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 35 268 ja 35 361.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 77 443 ja oli tuntimäärä 15 452 eli 24.9 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Eteläsataman nosturien käyttötuntien lisäys oli 4 096 eli 17.0 % ja Länsisataman nosturien osalta 11 356 eli 30.0 %. Eri kuukausien kesken käyttötunnit jakaantuivat seuraavasti:

Vuosi ja kuukausi	Eteläsataman		Länsisataman		Käyttötunteja yhteensä
	25-tonnin nosturi	2½ ja 2½-5 tonnin nosturit, 16 kpl	Laivarannan nosturit, 16 kpl	Saukonlaiturin nosturit, 11 kpl	
1950					
Tammikuu	44	2 621	3 043	2 885	8 593
Helmikuu	96	2 427	1 928	1 338	5 789
Maaliskuu	25	3 038	3 549	1 327	7 939
Huhtikuu	29	2 344	2 364	1 053	5 790
Toukokuu	61	2 311	2 297	1 497	6 166
Kesäkuu	50	2 031	2 603	980	5 664
Heinäkuu	50	2 202	1 876	1 292	5 420
Elokuu	64	1 916	1 943	2 183	6 106
Syyskuu	52	2 088	1 871	2 306	6 317
Lokakuu	58	1 894	2 125	2 150	6 227
Marraskuu	36	2 216	2 366	1 844	6 462
Joulukuuu	60	2 466	2 839	1 605	6 970
Koko vuosi	625	27 554	28 804	20 460	77 443
Näistä ylityötunteja	175	5 661	4 675	4 345	14 856
1949	402	23 681	26 254	11 654	61 991
Näistä ylityötunteja	82	3 934	3 122	1 894	9 032

Satamavesipostit. Vesimittarien mukaan otettiin satamavesiposteista vettä 103 170 m³, josta 74 236 m³ myytiin aluksille, 589 m³ vettä annettiin maksutta valtion jäänsärkijöille, jäänsärkijä Otso käytti 441 m³ ja Turso 889 m³. Loppuosa oli hukkavettä, jonka pakkassäällä on annettu juosta johdoista niiden jäätymisen ja halkeamisen estämiseksi. Vesiproomut eivät olleet kertomusvuonna käytössä.

Jäänsärkijä Otso. Lautakunnan tehtyä [1]) esityksen kaupunginhallitukselle Helsingin talviliikenteen turvaamisesta siten, että valtion jäänsärkijä pysytettäisiin Helsingissä, merenkulkuviranomaisten ja kaupungin edustajien kesken neuvoteltiin jäänsärkijä Sisun pysyttämisestä avustamassa Helsingin satamaliikennettä, kaupungin luovuttaessa Otson Hangon meriliikenteen avustamiseen. Helmikuun 13 p:nä allekirjoitetun rahtaussopimuksen perusteella Otso luovutettiin merenkulkuhallituksen käytettäväksi helmikuun 14 p:n ja maaliskuun 11 p:n väliseksi ajaksi jäänsärkijätöihin Hangon ja Turun saaristossa. Sopimusehtojen mukaisesti merenkulkuhallitus korvasi luonnossa aluksen mainittuna aikana käyttämät poltto- ja voiteluaineet, suoritti laivaväen vapaapäivä- ja ylityökorvaukset sekä aluksen luotsauskulut. Kaupunki puolestaan suoritti päällikön ja laivaväen

[1]) Sat. lk. 6 p. helmik. 103 §.

säännölliset palkat sekä oli oikeutettu kantamaan omaan laskuunsa hinauskorvaukset. Tänä aikana Otso oli kulussa 55 tuntia ja kulki 354.4 meripenikulmaa. Valtion polttoöljyä alus käytti 118 tonnia, koneöljyä 262 kg ja kivihiiltä 2 tonnia. Otso suoritti tänä aikana 5 hinausta, joista kaupungille veloitettiin 172 200 mk.

Kertomusvuoden aikana Otso oli kaikkiaan kulussa 260 tuntia ja tänä aikana kulki 1 372 meripenikulmaa. Se kulutti vuoden aikana polttoöljyä 260 tonnia, koneöljyä 585 kg ja halkoja 42 m³. Alus toimitti 46 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 346 750 mk.

Satamajäänsärkijä Turso. Alus, jonka varsinainen koematka suoritettiin jo joulukuun 20 p:nä 1949, otettiin virallisesti vastaan Hietalahden telakalta tammikuun 26 p:nä 1950, minkä jälkeen satamajohtaja kirjeellisesti huomautti aluksessa havaituista puutteellisuuksista. Alus oli kertomusvuonna kahdeksan eri kertaa, yhteensä 99 päivää Hietalahden telakalla, jolloin on suoritettu varustus-, täydennys- ja takuutöitä. Aluksen hankintahinnan loppuerä suoritettiin rakentajalle. Alus tuli maksamaan 91 613 403 mk.

Turson rakennustyön valvojan, diplomi-insinööri K. A. Johanssonin anottua valvontatyöstä vahvistetun palkkion korottamista rahanarvon laskemisen johdosta lautakunta puolsi [1]) anotun lisäkorvauksen, määrältään 192 645 mk maksamista, mihin kaupunginhallitus maaliskuun 2 p:nä suostui.

Lautakunnan tehtyä [2]) esityksen kaupunginhallitukselle edelleen kauppa- ja teollisuusministeriöltä anottavaksi, että jäänsärkijä Tursolla saisi sen kulussa ollessa olla vain yksi konemestari, ministeriö syyskuun 23 p:nä suostui [3]) siihen, että Tursoa saadaan avoveden aikana käyttää matkoihin, jotka tavallisissa oloissa kestävät enintään 12 tuntia siten, että aluksessa sen kulussa ollessa kulloinkin on vain yksi konemestari, jolla kuitenkin tulee olla vähintään konemestarikirja tai aikaisempi moottorikonemestarikirja.

Kertomusvuoden aikana Turso oli kulussa 516 tuntia ja kulki tänä aikana 2 173 meripenikulmaa. Se kulutti kaasuöljyä 113 tonnia ja erilaisia koneöljyjä 1 632 kg. Alus toimitti 183 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 1 252 250 mk.

Kompassien tarkistus. Kompasseja tarkistuttamassa kävi kaikkiaan 189 alusta, joista 44 oli kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 145 tarkistuspaalustoon. Näistä aluksista 5 maksoi poijun tai paaluston käytöstä yhteensä 3 630 mk.

Vuokraveneet. Purjehduskautena satama-alueelle liikennöimään hyväksyttiin 4 vuokrasoutuvenettä ja 58 vuokramoottorivenettä.

Varastoimis- ja laiturihuoltotoiminta

Yleiseen varastoon otettujen ja siitä annettujen tavarain määrä tonneina vv. 1948—50 selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Vuosineljännes	1948		1949		1950	
	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu
Tammi—maaliskuu	3 461	3 843	4 219	7 196	4 189	9 472
Huhti—kesäkuu	6 610	2 710	4 146	5 315	3 224	4 898
Heinä—syyskuu	6 514	4 224	4 525	5 438	3 614	4 127
Loka—joulukuu	8 971	5 882	7 852	4 805	3 809	3 081
Koko vuosi	25 556	16 659	20 742	22 754	14 836	21 578

Kertomusvuoden alkaessa oli yleisessä varastossa tavaraa 12 156 tonnia, ja vuoden kuluessa otettiin siihen 14 836 tonnia, joten hallussa ollutta tavaraa oli yhteensä 26 992 tonnia. Varastosta annettiin 21 578 tonnia ja v:een 1951 jäi varastoon 5 414 tonnia. Tavaranvaihto nousi kertomuvuonna 36 414 tonniin vastaten 43 496 tonnia v. 1949 ja 42 215 tonnia v. 1948.

Yleiseen varastoon otettujen tavaraerien lukumäärä oli kertomusvuonna 2 245, oltuaan edellisenä vuonna 1 732 ja v. 1948 1 463. Yleisestä varastosta annettujen tavaraerien lukumäärä oli vastaavasti 9 320, 8 945 ja 6 431.

Yleisen varaston tallettajille annettiin varastoonottokuitteja 2 317, edellisenä vuonna 1 718 ja v. 1948 1 453. Talletustodistuksia varrantteineen annettiin vastaavasti 25, 28 ja 10.

[1]) Sat. lk. 20 p. helmik. 133 §. — [2]) S:n 2 p. toukok. 296 §. — [3]) S:n 23 p. lokak. 555 §.

Kertomusvuonna saatiin käyttöön Katajanokan uusi vaunuvaaka, joten vaunuvaakoja oli 5, kun niitä edellisenä vuonna oli käytössä 4. Punnitustodistuksia annettiin v:n 1950 aikana 109 089, edellisenä vuonna 78 220 ja v. 1948 102 381.

Katajanokan satama-asemalle saapui maan muista satamista tullaamatonta tuontitavaraa, joka laiturihuollon toimesta purettiin satamalaitoksen makasiiheihin seuraavasti:

Vuosineljännes	1948 tonnia	1949 tonnia	1950 tonnia
Tammi—maaliskuu	1 746	342	1 408
Huhti—kesäkuu	1 321	135	469
Heinä—syyskuu	53	599	89
Loka—joulukuu	55	50	54
Koko vuosi	3 175	1 126	2 020

Laiturihuoltotoimintaa vv:n 1948—50 aikana valaisee seuraava taulukko:

Vuosi ja vuosineljännes	Alusten lukumäärä	Tavaralähetysten lukumäärä		Kokonaislasti, tonneja	
		Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta	Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta
1950					
Tammi—maaliskuu	164	17 952	17 762	143 613	110 600
Huhti—kesäkuu	363	22 859	22 387	190 677	130 418
Heinä—syyskuu	374	19 061	18 809	163 484	108 718
Loka—joulukuu	344	25 455	25 164	199 167	146 873
Koko vuosi	*1 245*	*85 327*	*84 122*	*696 941*	*496 609*
1949	980	72 229	71 372	546 132	462 766
1948	746	57 221	56 546	492 164	418 702

Tullipakkahuoneen ulkopuolella toimivat vaakamestarit. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettuihin tavarain punnituksiin käytettiin yhteensä 5 030 tuntia ja tavaraa punnittiin kaikkiaan 31 207 tonnia. Toimituksista vaakamestarit kantoivat korvauksia kaikkiaan 1 769 581 mk, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkoikseen 432 000 mk, heidän apulaistensa palkoiksi 1 204 652 mk ja muihin kustannuksiin 132 929 mk.

Satamarakennustoiminta

Toimintapiiri ja työvoima. Satamarakennusosaston varsinaisiin tehtäviin kuuluu laiturien ja väylien suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito, satamien rakennusten kunnossapito ja perustustyöt, satama-alueiden suunnittelu, kunnostaminen ja kunnossapito, satamiin kuuluvien kaupungin huolehdittavien rautateiden kunnossapito, suunnittelu ja rakentaminen, satama-alueilla olevien katujen ja liikenneväylien rakentaminen ja kunnossapito ja näiltä alueilta vuokrattavien tonttien merkitseminen. Satamarakennusosasto suorittaa myös satamaliikenteelle osittain luovutettujen alueiden ja Herttoniemen teollisuusalueiden vastaavanlaisia tehtäviä sekä muidenkin kuin satama-alueiden niiden rautatieraiteiden kunnossapidon ja rakentamisen, joista huolehtiminen kuuluu kaupungille. Vielä satamarakennusosasto suorittaa toimintapiiriinsä liittyviä töitä kaupungin muiden viranomaisten ja yksityisten laskuun.

Satamarakennusosasto teki esityksen tai antoi lausunnon satamalautakunnalle 183 asiasta, joista 75 koski rakentamista tai suunnittelua, 42 vuokrausasioita tai rakennusten piirustuksia ja 66 hallinto- tai henkilö- ja palkka-asioita. Satamarakennusosasto antoi lausuntoja myös muille kaupungin viranomaisille.

Satamarakennusosaston teknilliseen henkilökuntaan kuului satamarakennuspäällikkö, apulaissatamarakennuspäällikkö, yli-insinööri, kaksi piiri-insinööriä ja seitsemän insinööriä, kolme vaakitsijaa ja viisi piirtäjää. Viisi vakinaista insinöörin virkaa oli avoinna.

Kirjanpidosta, työntekijäin kortistosta ja muista toimistotehtävistä huolehti osaston kamreeri ja kuusi toimistoapulaista. Lähettejä oli kaksi ja siivoojia yksi. Suoranaista työnjohtoa hoiti 24 vakinaista rakennusmestaria, ylikonemestari, konemestari, kuusitoista ylimääräistä työnjohtajaa, kaksi kirjuria, mittausesimies ja 4 mittausmiestä. Yksi rakennusmestari siirtyi eläkkeelle. Kirjoissa olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 490, huhtikuussa 660 ja vuoden lopussa 573. Työntekijöistä 7 kuoli ja 12 siirtyi eläkkeelle. Vuosilomaa sai 502 työntekijää yhteensä 11 614 työpäivää.

Satamien korjauksiin- ja kunnossapitoon oli kertomusvuoden talousarvioon merkitty 39 800 000 mk, lisämäärärahoja saatiin palkkojen kohoamisen tähden 3 152 310 mk ja ylitysoikeuden muodossa 6 312 960 mk. Menot nousivat 48 072 450 mk:aan ja säästöä jäi 1 192 820 mk. Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: rakennuksia varten oli määrärahoja 9 000 000 mk, lisämäärärahoja 692 310 mk, kun taas kustannukset nousivat 9 692 310 mk:aan, mistä varastorakennukset 8 616 707 mk, tavarasuojat ja katokset 154 410 mk, tullitarkastamot 191 706 mk, huolto- ja ruokalarakennukset 385 149 mk, vartiorakennukset ja kopit 309 748 mk, kiinteät vaa'at varastorakennuksissa 34 130 mk ja mukavuuslaitokset 460 mk. Kiinteät laitteet: määräraha 23 000 000 mk ja lisämääräraha 8 466 265 mk sekä menot 31 466 265 mk, mistä laiturit ja rantaverhous 6 230 809 mk, kadut ja tontit 2 840 948 mk, viemärit 1 108 833 mk, sillat 857 348 mk, tilapäiset purkauslaiturit 984 865 mk, tilapäiset höyrypursi- ym. laiturit 919 322 mk, veneiden kiinnityspaikat 3 778 245 mk, rautatieraiteet 12 894 497 mk, satamien ruoppaus 699 544 mk sekä mittaukset ja tutkimukset 1 151 854 mk. Irtonaiset laitteet: määräraha 6 000 000 mk ja menot 4 857 077 mk, mistä poijut, tihtaalit ja merimerkit 372 409 mk, tavaralavat ja satamakonttorin alukset 1 007 316 mk, työlaivasto 2 810 310 mk, satama-alueiden aidat 100 000 mk ja työmaakopit 567 042 mk. Irtonaisten laitteiden määrärahasta jäi säästöä 1 142 923 mk. Yleiset laitteet: määräraha 1 600 000 ja lisämääräraha 306 695 mk sekä menot 1 906 695 mk, mistä hengenpelastusvälineet ja veneet 888 021 mk, sillat jäälle sekä laiturien ja railojen viereiset aidat 960 023 mk, palokunnan vedenottopaikat 41 127 mk ja kaupungin 400-vuotisjuhla ym. 17 524 mk. Tavarain ja uponneiden veneiden poistamista varten satama-alueelta oli varattu 200 000 mk, josta käytettiin 150 103 mk ja säästettiin 49 897 mk.

Rakennusten korjauksista ja kunnossapidosta voitiin edelleen suorittaa ainoastaan tärkeimmät, kuten kattojen ja julkisivujen korjauksia, sekä ikkunoiden ja puutalojen ulkomaalauksia. Sisäkorjauksia tehtiin vain harvoissa rakennuksissa. Länsisataman varastorakennuksen G ikkunat maalattiin ulkopuolelta. Rakennuksen H katon päällys uusittiin kokonaan, rautateiden ja laiturihuollon toimistohuoneet maalattiin. Rakennuksen I ikkunat maalattiin ulkopuolelta, syöksytorvet maalattiin ja pommituksista vahingoittunut kattolista korjattiin. Rakennuksen J ikkunain ulkopuoli ja ulko-ovet maalattiin. Murtajakadun vaakavajan ulkoseinät maalattiin. Eteläsataman tullivarastorakennuksen 1—5 savupiippua pidennettiin. Rakennuksen 12 toimistohuoneet maalattiin melkein kaikki, samoin kellari ja molemmat porraskäytävät, kaikki sisäikkunat ja ulkoikkunain sisäpuolet maalattiin. Tulli- ja pakkahuoneen lämpöjohdot tarkastettiin ja korjattiin, tullitarkastajan huone maalattiin ja sähköjohdot uusittiin. Rakennuksessa 6 katon kaariosat katettiin uudelleen ja niihin liittyvät peltipäällykset uusittiin.

Kiinteät laitteet pidettiin edelleen menoja säästellen kunnossa. Paitsi laiturien suojalaitteiden kunnostamista, suoritettiin pääasiallisesti puulaiturien korjauksia. Katujen ja laiturien kiveystä ja asfalttisepellystä korjattiin. Viemäreitä puhdistettiin ja pidettiin kunnossa. Venelaiturien kunnossapitokustannukset olivat edelleen suuret, veneenpaikkoja oli 2 222, joista 1 662 ulkopaalullista tai aituuksellista. Käytössä oli 1 838 veneenpaikkaa. Töölön—Katajanokan satamaradan ja siihen kuuluvien valtionrautateiden kunnossapidettävien raiteiden kiveyksen ja vaihteensiltojen kunnossapito maksoi kaupungille 530 000 mk. Kaupungin kunnossapidettävien Länsisataman raiteiden kunnossapito maksoi 9 174 479 mk, Munkkisaaren ja Hernesaaren raiteiden 20 000 mk, Sörnäisten sataman ja Verkkosaaren raiteiden 260 000 mk ja Herttoniemen radan 2 910 000 mk. Kaivurilla ruoppaamalla puhdistettiin Laivalaiturin ja Ruoholahden laiturin vieret. Mittauksia ja tutkimuksia tehtiin mm. Länsisätaman hiilisataman etelävesillä.

Irtonaisiin laitteisiin kuuluva Kruunuvuorenselän kompassintarkistuspoiju ja Pohjoissataman kompassintarkistuspaalu pidettiin kunnossa. Työlaivastosta ruoppuri ja neljä rautaista proomua olivat talven telakoituna Kone ja Sillan telakalla ja hinauslaivat

H 1 ja H 3 Valtion Metallitehtaiden Katajanokan telakalla, missä myös korjattiin kaksi rautaista proomua kesällä. Mammutpumppualus ja kaivurit 1 ja 2 olivat talvella Sörnäisten satamarakennustyömaalla.

Yleisiin laitteisiin kuuluvia siltoja asetettiin jäälle tammikuussa. Korkeasaaren ja Laajasalon railosillat sekä Suomenlinnan laudakkopolku olivat käytössä tammi—maaliskuun aikana.

Uudisrakennukset. Määrärahoja oli v:n 1950 menosäännössä 360 518 000 mk, josta 2 765 595 oli käytetty jo v. 1949, ja lisämäärärahoja saatiin palkkojen kohoamisen takia 47 278 mk. V:sta 1949 siirtyi määrärahoja 173 768 610 mk. V:n 1951 määrärahoista käytettiin 20 258 731 mk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 531 568 293 mk, käytettiin 219 647 136 mk, siirtyi 290 238 056 mk v:een 1951 ja palautui kaupunginkassaan 21 683 101 mk. Menot jakautuivat seuraavasti: Länsisataman rakennustyöt 12 230 263 mk, Eteläsatama, Makasiinirannan rakennustyöt 48 121 937 mk, Eteläsatama, väylä Kaivopuiston ja Valkosaarten välitse 5 000 000 mk, Katajanokan rakennustyöt 263 273 mk, Sörnäisten sataman rakennustyöt 44 656 773 mk, täytteen otto rannoille 1 245 655, laiturien uusiminen 7 357 025 mk, uusia venelaitureita 3 876 499 mk, kaupungin telakka Länsisatamassa 300 351 mk, Länsisataman aitaaminen 2 919 234 mk, Katajanokka, Rahapajanrannan nosturit 8 350 673 mk, Makasiinirannan matkustajapaviljonki 4 630 905 mk, Makasiinirannan tullivarastorakennus 586 811 mk, Katajanokan tavara-asemarakennus 21 571 455 mk, Katajanokan vuota- ja öljyvarastorakennus 47 779 916 mk, Länsisataman tullikamarin IV huoneiston siirtäminen 5 447 278 mk, Katajanokan satama-alueen aitaaminen 1 442 549 mk, teodoliitin hankkiminen 148 700 mk, vartiokoju satamapoliisille 105 006 mk, toimistokoju tullilaitosta varten 150 000 mk, Eteläsatama, Makasiinirannan nosturit 664 828 mk, autovaakojen hankinta 172 525 mk, Munkkisaaren ja Hernesaaren rakennustyöt 966 107 mk, Herttoniemen satamarakennustyöt 591 885 mk, aallonmurtajain rakentaminen Eteläsataman suojaamiseksi 496 172 mk ja liikennelaitureita Mustikkamaan liikennettä varten 571 316 mk. Lisäksi oli seuraavia töitä varten myönnetty määräraha, jota ei kuitenkaan kertomusvuonna käytetty vaan siirrettiin seuraavaan vuoteen tai palautettiin kaupunginkassaan: Eteläsatama, Makasiinirannan nosturit, määräraha 15 000 000 mk, joka siirrettiin v:een 1951, Sörnäisten huoltorakennuksen varustaminen lämpöjohdolla, määräraha 1 378 000 mk, josta 516 347 mk oli käytetty v. 1949 ja 861 653 mk siirrettiin v:een 1951, aallonmurtajan rakentamiseksi Katajanokalle oli v:sta 1949 siirretty 160 042 mk, mikä määrä palautettiin kaupunginkassaan, samoin Lapinniemen ja Salmisaaren rakennustöitä varten siirretty määräraha 1 899 999 mk, Sörnäisten rantatien raiteiden järjestelyä varten siirretty 2 730 000 mk ja Herttoniemen kyllästyslaitosta varten siirretty 1 693 740 mk.

Länsisataman rakennustöitä jatkettiin. Korttelin n:o 265 itäosan louhimista jatkettiin ja kivet murskattiin sepeliksi. Laivarannalla varastorakennusten I ja K välisellä kentällä olleet pistoraiteet korvattiin rakentamalla Hietasaarenkadun itäpuolelle kaksi raidetta lisää. Länsisataman tuloraiteet sekä vastaava satamaradan osa nostettiin suunniteltuun lopulliseen korkeuteen.

Eteläsataman Makasiinirannan uudella osalla tehtiin laiturialueen laajentamisen tähden tarpeellisia puuarinan ja betoniarinan täydennystöitä. Laiturikentän leventämistä jatkettiin. Laiturin edustalla olevan matalikon ruoppaaminen mammutpumpulla aloitettiin. Satamaradan siirtämiseen kuuluvia pengerrys- ja muuritöitä tehtiin. Ison Puistotien kohdalla oleva tunneliosa valmistui ja tie korotettiin. Ehrenströmintien sillan perustuksia tehtiin ja niiden välit täytettiin. Paaluja ym. rakennusaineita hankittiin.

Eteläsatamaan Kaivopuiston ja Valkosaarten välitse johtavan väylän syvennystyöt suoritettiin loppuun.

Katajanokan Rahapajanrannan varastorakennusten 7 ja 8 kohdalla rakennettavan uuden peruspenkereen tekemistä jatkettiin. Rahapajanrannan itäistä vetoraidetta jatkettiin 75 m.

Sörnäisten sataman Hanasaaren laiturin rakentamista jatkettiin. Pohja ruopattiin kaivurilla ja mammutpumpulla. Laiturin valmiit arkut täytettiin kivellä. Kanan ja Hanasaaren väliin täytettiin kivipenger ja toisia täytettiin Hanasaaren pohjoispuolelle ja sähkölaitokselle aiotun alueen rajalle. Näiden penkereiden väliin pumpattiin 90 850 m^3 merihiekkaa, työn suoritti tanskalainen toiminimi. Sataman uuden tuloväylän ruoppaamista jatkettiin.

Täytettä otettiin Salmisaaren sähköaseman tontille, hiilisataman takaisille vesialueille, Verkkosaarten itäpuolelle ja Kyläsaaren länsipuolelle.

Laitureista uusittiin Pohjoissataman halkolaiturin pohjoisosan ulkolaituri, mikä maksoi 762 761 mk, Merivartiolaitokselle luovutettu laituri 1 228 341 mk, Pohjoisrannan höyrypursilaiturit 1 732 778 mk, Laivastokadun venelaiturit 1 209 774 mk. Katajanokan pohjoisen laiturin uudistamisen alkutyöt maksoivat 232 078 mk. Sörnäisten läntisen pistolaiturin uudistaminen, joka oli aloitettu varatyönä, saatettiin päätökseen, mikä maksoi 2 183 793 mk.

Taivallahden venelaitureita ja Pohjoisrannan moottorivenelaituria laajennettiin, edellisiä 51 veneenpaikalla, mikä maksoi 1 148 625 mk ja jälkimmäistä 38 paikalla, mikä maksoi 1 511 466 mk. Marjaniemeen rakennettiin 20-paikkainen venelaituri, mikä maksoi ruoppauksineen 737 327 mk, Vartiokylään 20-paikkainen, mikä maksoi 556 616 mk.

Länsisataman telakalla tehtiin ainoastaan ison telakan parannuksia. Rakennusten suunnittelua jatkettiin.

Länsisataman aitaaminen rautalankaverkolla aloitettiin Laivalaiturin pohjoisosassa. Suunnitelman muutoksen tähden työt keskeytettiin. Kolme vartiokoppia rakennettiin.

Makasiinirannan meriaseman rakentamiseen ryhdyttiin arkkitehtitoimisto Hytönen & Luukkosen piirustusten mukaan. Tontti tasoitettiin ja hajoituskaivon ja johtojen kaivannot tehtiin. Perustuspaalutuksen ja -pilarien tekoon ryhdyttiin. Paalutuksessa käytettiin paalutusvasaraa VR 20, joka kävi paineilmalla.

Makasiinirannan tullivarastorakennuksen paaluttamiseksi tehtiin telineitä. Osa määrärahasta palautui.

Katajanokan tavara-asemarakennuksen perustukset valmistuivat kesäkuun alussa, minkä jälkeen rakennustoimiston talorakennusosasto aloitti varsinaiset rakennustyöt. Perustukset tehtiin kallioon ulottuville kaivoille ja maksoivat 10 615 448 mk.

Katajanokan vuota- ja öljyvarastorakennuksen betoni- ja muuraustöitä rakennustoimiston talorakennusosasto jatkoi suurella voimalla. Rakennus oli vuoden lopussa vesikatossa.

Länsisataman tullikamarin IV huoneiston siirtäminen suoritettiin ohjelman mukaan.

Sörnäisten huoltorakennuksen varustaminen lämpöjohdolla jäi putkimiesten lakon tähden suorittamatta. Määräraha siirtyi v:een 1951.

Katajanokan satama-alueen aita valmistui. Neljä vartiokoppia tehtiin.

Makasiinirannalle asetettiin väliaikaisia nosturin sähköjohtoja. Määrärahan loppuosa palautui kaupunginkassaan.

Katajanokan aallonmurtajan rakentamiseen ja Lapinniemen ja Salmisaaren rakennustöihin vielä käytettävissä olleet määrärahat palautuivat.

Munkkisaaren ja Hernesaaren alueen rakennustöitä jatkettiin. Hernesaaren karille ulottuvaa pengertä korotettiin ja Hernesaaren ranta täytettiin. Osa määrärahasta palautui.

Katajanokan autovaa'an toimistokoppi tehtiin.

Sörnäisten rantatien raiteiston järjestelyyn myönnetty määräraha palautui.

Herttoniemen sataman rakennusainesatamassa tehtiin täyttämistöitä.

Aallonmurtajan rakentamista Eteläsataman suojaamiseksi jatkettiin, mutta se ei edistynyt paljoakaan, kun talvella jää oli heikko ja kesällä oli puute proomuista ja työvoimasta.

Mustikkamaan liikenteen liikennevenelaitureiden paikka raivattiin ja ruopattiin.

Yleiset työt. Kertomusvuoden talousarvioon oli yleisten töiden pääluokkaan merkitty 9 614 000 mk satama-alueella olevien katujen, siltojen, viemärien ym. korjausta ja kunnossapitoa varten. Tätä määrärahaa oikeutettiin ylittämään 1 499 266 mk ja lisämäärärahoja saatiin palkkojen kohoamisen takia 819 398 mk. Menoja oli 11 373 448 mk ja säästöä jäi 559 216 mk. Menot jakautuivat seuraaviin eriin: Lauttasaaren sillan käyttö ja korjaukset 1 059 398 mk, Kulosaaren sillan käyttö ja korjaukset 1 302 711 mk, muut sillat 430 666 mk, varasto- ja teollisuusalueiden kadut 865 790 mk, niiden rautatiet 3 970 253 mk, niiden viemärit 118 569 mk ja niissä suoritetut mittaukset ja tutkimukset 420 512 mk, viemärien suistojen ruoppaaminen 1 600 000 mk, lumenkaatopaikkojen ruoppaaminen 498 944 mk, pesulauttojen korjaus ja kunnossapito 232 605 mk sekä korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista 874 000 mk, josta 650 000 mk tuli katujen osalle, 120 000 mk viemäreiden osalle ja 104 000 mk puhtaanapidon osalle.

Lauttasaaren sillan kantta oli korjattava usein, kustannukset olivat 280 186 mk. Läppäsillan käyttökustannukset olivat 559 880 mk. Läppäsilta avattiin 687 kertaa purjehduskautena, huhtikuun 28 p:n ja joulukuun 30 p:n välisenä aikana.

Kulosaaren kääntösillan käyttö maksoi 271 770 mk. Purjehduskausi kesti huhtikuun 22 p:stä joulukuun 30 p:ään.

Tarvon siltaa ja Herttoniemen siltaa korjattiin.

Varasto- ja teollisuusalueiden kaduista korjattiin Merisataman ja Vanhankaupunginselän länsirannan tiet. Uudenmaan kasarmin kohdalla oleva Pohjoisrannan osa tasoitettiin. Sörnäisten rantatien raiteiden ja Arabian radan kunnossapito maksoi 1 275 552 mk ja Herttoniemen teollisuusraiteiden kunnossapito yhteensä 1 429 111 mk. Herttoniemen radan liikennöimiseen liittyvät sellaiset toimenpiteet kuin radan ja tien risteysten vartiointi ja vaihteiden puhdistaminen maksoivat 1 199 509 mk.

Viemäreiden suistojen ruoppaaminen maksoi arvioitua enemmän.

Uusia katuja, siltoja, viemäreitä ym. varten oli määrärahoja v:n 1950 talousarviossa 111 540 000 mk, lisämäärärahaa saatiin palkkojen kohoamisen takia 650 000 mk ja oikeus ylittää niitä 2 100 000 mk myönnettiin. V:sta 1949 siirtyi 34 567 446 mk. Käytettävissä olleista varoista, 144 413 706 mk:sta, käytettiin 61 500 397 mk, säästyi 1 987 993 mk ja siirtyi v:een 1951 82 619 056 mk. Menot jakautuivat seuraaviin eriin:

Kaivopuiston rantatie 2 026 482 mk, Kulosaaren uusi silta 7 651 284 mk, Kyläsaaren varasto- ja pienteollisuusalue 2 500 mk, Herttoniemen teollisuusalueen kadut ja tiet 24 849 260 mk, katusillan rakentaminen satamaradan ylitse Runeberginkadun kohdalle 3 901 mk, Herttoniemen teollisuusalueen viemärit 17 558 510 mk, uusia pesulauttoja 2 864 664 mk, Suomenlinnan laituri 5 250 000 mk, Kyläsaaren varastoalueiden laajentaminen 65 372 mk, soutustadion 23 088 mk ja korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista 9 832 500 mk, mistä viimeksi mainitusta määrästä 8 640 000 mk tuli katujen osalle, 1 500 000 mk viemäreiden osalle ja 512 000 mk sekalaisten töiden osalle. Herttoniemen kyllästyslaitosta varten oli varattu 1 693 740 mk, mikä määrä palautui säästönä kaupunginkassaan.

Kaivopuiston rantatien töitä jatkettiin. Rannan puoleinen jalkakäytävä emulsiosepelöitiin.

Kulosaaren uuden sillan suunnittelutyöt aloitettiin. Kuoresaaren ja Kulosaaren välinen penger päällystettiin asfalttiemulsiosepelillä. Raitiotieraiteiden siirrosta penkereelle aiheutuneet kustannukset, 1 000 000 mk, korvattiin liikennelaitokselle.

Kyläsaaren varasto- ja pienteollisuusalueen asemakaava valmistui syksyllä. Viemäröimissuunnitelma laadittiin.

Herttoniemen läntisellä teollisuusalueella pengerrettiin Raidekujaa 51 pohjoiseen päin. Itäisellä alueella jatkettiin Kirvesmiehenkadun louhimista ja pengerrettiin Sorvaajankatua ja Raidekujaa 65. Eteläisellä alueella jatkettiin Raidekujan »Elo» louhimistöitä.

Katusillan rakentamisesta satamaradan yli Runeberginkadun kohdalle pyydettiin urakkatarjoukset.

Herttoniemen itäisellä teollisuusalueella tehtiin sadevesikaivoja ym. viemärien täydennyksiä. Sadevesijohtoa Asemakadulta Venelahden katua pitkin merelle rakennettiin suuri osa. Kaivantotyötä suoritettiin ja johdon valaminen aloitettiin. Raidekujan 65 poikki rakennettiin betonirumpu Asentajankadun pohjoispuolelle.

Uusia pesulauttoja rakennettiin 9. Näiden läheisyyteen sekä vanhojen lauttojen asemapaikkojen läheisyyteen rakennettiin kuivaustelineitä yhteensä 18 paikkaan.

Suomenlinnan Kuninkaanportin lähelle rakennettiin höyrypursilaituri. Työntekijäin ja rakennusaineiden kuljetus oli hankalaa ja kallista varsinkin talvella.

Laskuun suoritetut työt. Satamalaitoksen muiden osastojen laskuun suoritettiin töitä 138 634 mk:n arvosta, kaupungin muiden viranomaisten laskuun 19 417 664 mk:n ja yksityisten laskuun 1 503 998 mk:n arvosta.

Näistä töistä mainittakoon perustutkimukset Tarvonsaaren itäpuolella ja Degeröntien vanhan sillan arkkujen poisto katurakennusosaston laskuun, perustutkimukset Munkkiniemeen suunniteltua uimalaitosta varten ja teurastamon jäähdyttämöä varten sekä Uunisaaren uimalaitoksen hyppytornin sillan uudistaminen talorakennusosaston laskuun, osallistuminen lumenluontiin satama-alueelta ja kaupungin kaduilta puhtaanapitolaitoksen laskuun, Lammassaaren laiturin uudistaminen rakennustoimiston tiliviras-

ton laskuun, Makasiinirannan uudelle osalle, Pikku Verkkosaarelle ja Länsisataman telakalle johtavien vesijohtojen kaivantotyöt vesilaitoksen laskuun, Suvilahden viemärin lopputyöt kaasulaitoksen laskuun, Salmisaaren voimalaitoksen tontin tasoitus, ja alustavat laiturityöt, Suvilahden voima-aseman lämpimän veden poistojohdon lopputyöt, Salmisaaren voimalaitoksen suurjännitejohdon meri- ja saaripylväiden perustustyöt, Salmisaaren ja Lauttasaaren välisen kaapelin rantakaivannot sekä Länsisataman valomastojen perustustyöt sähkölaitoksen laskuun, Korkeasaaren lauttalaiturin ja Mustikkamaan lounaislaiturin uusimistyöt urheilu- ja retkeilytoimiston laskuun, teurastamon raiteiden kunnossapito ja kalasataman kellukelaiturin hoito teurastamon laskuun sekä satamaradan aidan teko Marian sairaalan vastapäätä rahatoimiston laskuun. Korvauksena laitureille, silloille, rautateille ja kompassintarkistuspoijuille aiheutuneiden vaurioiden korjaamisesta saatiin 512 788 mk. Helsingin Puhelinyhdistyksen laskuun tehtiin mm. kaivantotyöt Munkkisaaren myllyn ja Hernesaaren välistä kaapelia varten, Kauniaisten kauppalan laskuun perustutkimuksia, tie- ja vesirakennushallituksen laskuun perustutkimuksia Tarvon saaren itäpuolella ja Oy. Alfred Palmberg ab:n laskuun ruopattiin ketjuruoppurilla Katajanokan telakan vetotelakan paikkaa.

Purjehdusseurojen satamissa suoritettavia töitä varten oli talousarviossa varattu 8 190 000 mk, josta käytettiin 4 862 041 mk ja säästettiin 3 327 959 mk. Mainitusta määrästä maksettiin Merenkävijöille 573 000 mk:n avustus teräsbetonisen rantalaiturin rakentamiseksi ja täyttämis- ja laituritöitä suoritettiin Nyländska jaktklubben nimiselle purjehdusseuralle 3 550 468 mk:n arvosta ja Helsingfors segelsällskap nimiselle seuralle 738 573 mk:n arvosta.

Varatyöt. Työttömyyden torjumiseksi suoritettiin tammikuun—huhtikuun aikana varatöinä Hakaniemen rannan päätteen uusiminen, mistä kustannukset nousivat 643 017 mk:aan, ja Sörnäisten länsipistolaiturin uusiminen 6 947 425 mk:n kustannuksin.

Satamarakennusosaston hallintomenot ja yleiskulut. Hallintomenoihin oli kertomusvuoden menoarviossa määrärahoja 21 166 360 mk ja lisämäärärahaa saatiin 5 721 620 mk. Todelliset kustannukset nousivat 26 469 535 mk:aan, joten säästöä jäi 418 445 mk. Hallintomenot jakautuivat seuraavasti: sääntöpalkkaiset virat 24 838 077 mk, tilapäistä työvoimaa 904 280 mk, huoneistomenot 170 435 mk, tarverahat 553 863 mk ja varastoalueiden tilitysvuokrat 2 880 mk.

Satamarakennusosaston työntekijäin ja työmäärärahoista palkattujen viranhaltijain osuudet satamalaitoksen työntekijäin ja viranhaltijain erinäisistä eduista olivat:

	Työntekijäin osuus, mk	Viranhaltijain osuus, mk	Yhteensä, mk
Kesälomapalkat	12 836 805	1 291 600	14 128 405
Sairauslomapalkat	6 985 699	170 079	7 155 778
Hautausapu	92 880	—	92 880
Tapaturmavakuutusmaksut	1 760 514	—	1 760 514
Itsenäisyyspäivän ja vapunpäivän palkat	1 113 137	—	1 113 137
Kansaneläkemaksut ja lapsiavustukset	8 269 205	—	8 269 205
Yhteensä	31 058 240	1 461 679	32 519 919

Yleiskustannuksiin on lisäksi luettava satamarakennusosaston osuus satamalaitoksen eläkkeisiin, joka oli arvion mukaan 10 000 000 mk. Tämä määrä mukaan luettuna osaston hallintomenot ja yleiskulut nousivat 68 989 454 mk:aan.

Satamarakennusosaston kokonaismenot ja tulot. Kokonaismenot olivat 441 018 168 mk, joista oli viranhaltijain palkkoja 39 218 667 mk, työntekijäin palkkoja 191 864 542 mk, laskuun teetettyjen töiden kustannuksia 6 152 048 mk, urakalla suoritettujen töiden kustannuksia 38 657 209 mk, rakennustoimiston varaston laskutuksia 61 547 053 mk, satamalaitoksen muiden osastojen laskutuksia 230 000 mk, kaupungin muiden laitosten laskutuksia 72 935 020 mk ja muita laskutuksia 30 413 629 mk.

Tuloja oli kaikkiaan 22 857 783 mk, josta laskut tilaustöistä 21 060 336 mk, mistä johtuvat korvaukset satamarakennusosaston yleiskustannuksista 1 791 052 mk ja sekalaiset tulot 4 596 mk.

Menosäännön mukaiset korvaukset osaston yleiskustannuksista olivat 10 706 500 mk.

Satamalaitoksen tulot ja menot

T u l o t. *Kertyneet satamamaksut* nousivat 27 877 252 mk:aan ja jakautuivat erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	Mk
1) Aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille	23 474 125
2) Aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan	1 524 296
3) Aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä	28 764
4) Aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä	744 524
5) Aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustajaliikennettä	157 336
6) Aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia	38 010
7) Jäämaksuja	1 910 197
Yhteensä	27 877 252

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten, ryhmien 1, 2 ja 7, satamamaksut jakaantuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsinkiläiset alukset, mk	Muut suomalaiset alukset, mk	Ulkomaiset alukset, mk	Yhteensä, mk
1)	8 051 607	3 798 972	11 623 546	23 474 125
2)	693 637	85 896	744 763	1 524 296
7)	720 711	311 794	877 692	1 910 197
Yhteensä	9 465 955	4 196 662	13 246 001	26 908 618

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 35.2 %, muille suomalaisille aluksille 15.6 % ja ulkomaisille aluksille 49.2 %. Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut nousivat 968 634 mk:aan. Satamamaksualennuksia ja -palautuksia myönnettiin 2 373 837 mk.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavaroista nousivat 174 115 862 mk:aan ja vientitavaroista 19 982 mk:aan. Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetuista tavaroista nousivat 4 160 617 mk:aan. Nämä tuulaakimaksut jakaantuivat v. 1950 ja v. 1949 seuraavien kaupunkien kesken:

	1950 mk	1949 mk		1950 mk	1949 mk
Tampere	2 779 281	3 562 372	Jyväskylä	177 107	262 336
Lahti	1 037 351	940 314	Hämeenlinna	166 878	—
			Yhteensä	4 160 617	4 765 022

Tuulaakimaksuja palautettiin 323 760 mk.

Liikennemaksutuloja oli tuontitavaroista 155 322 860 mk, vientitavaroista 13 015 872 mk ja oman maan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 2 363 267 mk. 30 %:n kauttakulkuliikennemaksuja suoritettiin alla mainituille kaupungeille:

	Mk		Mk
Turku	451 979	Rauma	6 779
Hanko	257 886	Vaasa	79
Kotka	12 767	Pori	62
		Yhteensä	729 552

Seuraavat kaupungit suorittivat kassa- ja tilivirastolle Helsingin kaupungille tulevia 30 %:n kauttakulkuliikennemaksuja:

	Mk		Mk		Mk
Tampere	830 931	Pori	147 387	Porvoo	23 038
Turku	582 400	Jyväskylä	60 263	Joensuu	17 598
Vaasa	458 570	Loviisa	45 016	Mikkeli	12 538
Pietarsaari	349 676	Kokkola	42 472	Hanko	11 585
Lahti	325 983	Rauma	41 142	Savonlinna	10 678
Kotka	289 825	Raahe	28 580	Yhteensä	3 277 682

Liikennemaksuja palautettiin liikennöitsijöille 68 465 mk.

Laituri- ja aluevuokria kertyi 57 480 951 mk, mistä määrästä oli laitureille varastoitujen tavarain vuokria 8 297 779 mk ja varastoalueiden vuokria 49 183 172 mk.

Laiturihuoltomaksujen bruttoveloitus oli 101 125 774 mk. Kun tästä määrästä vähennetään ahtaajille menevät kustannukset ja tullivartiointikustannukset, 57 264 079 mk, jää nettoveloitukseksi 43 861 695 mk.

Satamalaitoksen bruttoveloitus v. 1950 oli 639 270 771 mk. Tulotileiltä suoritettiin menoja 60 963 998 mk, mistä suurimman osan muodostivat edellä mainitut laiturihuoltomaksujen tililtä suoritetut menot, muille kaupungeille suoritetut 30 %:n kauttakulkuliikennemaksut sekä satamamaksu-, tuulaaki- ja liikennemaksupalautukset; näin ollen nettoveloitus nousi kertomusvuonna 578 306 773 mk:aan. Tämä määrä oli 42 725 971 mk eli 8 % edellisen vuoden vastaavaa määrää ja 126 180 273 mk eli 27.9 % talousarvion määrää suurempi.

Veloitusilmoituksia oli 295 826, niistä tulli-ilmoituskirjoihin perustuvia 150 709 ja muita 145 117. Eri kuukausien kesken veloitus jakaantui seuraavasti:

	1950 mk	1949 mk		1950 mk	1949 mk
Tammikuu	56 669 394	48 709 551	Heinäkuu	48 806 816	47 532 623
Helmikuu	43 273 982	30 403 339	Elokuu	38 367 257	40 582 343
Maaliskuu	42 774 865	35 970 615	Syyskuu	42 626 686	38 122 689
Huhtikuu	53 046 287	43 166 880	Lokakuu	67 429 864	59 379 940
Toukokuu	45 861 989	42 865 767	Marraskuu	47 452 353	49 485 877
Kesäkuu	43 036 616	34 455 940	Joulukuu	48 960 664	64 905 238
			Koko vuosi	578 306 773	535 580 802

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi kassaan 616 895 883 mk ja edellisten vuosien veloituksia 2 786 602 mk. Lähetetilin kautta perittiin kertomusvuoden veloituksia 2 355 689 mk. Talousarvioon otettuja tilitysmenoja kirjattiin tuloina eri tulotileille 15 988 544 mk. Saatavia seuraavaan vuoteen jäi 4 039 209 mk, mistä määrästä kertomusvuodelta 4 030 655 mk ja edellisiltä vuosilta 8 554 mk. Edellisten vuosien veloituksia poistettiin 14 987 mk.

M e n o t. Satamalaitoksen menot talousarvion mukaan jakaantuvat kahteen ryhmään: varsinaisiin menoihin ja pääomamenoihin. Varsinaisiin menoihin kuuluu 1) satamalaitoktoksen osuus yleisistä töistä, käsittäen eräitä momentteja 12 pääluokan III, IV ja VII luvuista ja 2) varsinaiset satamamenot, käsittäen koko 14 pääluokan, jonka pääasialliset menoerät ovat satamien hallinto, liikenne, korjaus ja kunnossapito sekä yhteiset sekalaiset menot. Pääomamenoihin kuuluvat satamien uudisrakennusten ja töiden aiheuttamat menot, käsittäen 21 pääluokan II luvun sekä eräitä momentteja 22 pääluokan II, III ja VIII luvuista.

Varsinaisten menojen määrärahat yhteensä olivat 402 605 656 mk, menot tilien mukaan 387 218 762 mk ja siirto v:een 1951 12 327 959 mk. Pääomamenojen siirto v:sta 1949, siihen luettuna aikaisemmista vuosista siirtyneet määrärahat, oli 241 143 209 mk, yhteensä määrärahoja 723 288 709 mk, menot tilien mukaan 297 654 614 mk ja siirto v:een 1951 405 804 019 mk.

Kaikkien menojen siirto v:sta 1949 oli 241 143 209 mk, yhteensä määrärahoja 1 125 894 365 mk, menot tilien mukaan 684 873 376 mk ja siirto v:een 1951 418 131 978 mk. Käyttämättömiä siirtomäärärahoja palautettiin kaupunginkassaan 16 626 715 mk.

Palkkoja maksettiin kaikkiaan 366 365 171 mk, jakaantuen tämä määrä seuraavasti: sääntöpalkkaiset virat 95 082 459 mk, tilapäinen työvoima ja ylityökorvaukset 71 696 890 mk, työmäärärahoista maksetut tuntipalkat 181 741 944 mk ja työmäärärahoista maksetut kuukausipalkat 17 843 878 mk.

37. Teurastamo

(Yleinen teurastamo)

Teurastamon toimintakertomus [1]) v:lta 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta

Kokoonpano ja kokoukset. Kokouksessaan tammikuun 11 p:nä 1950 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi isännöitsijä J. Mehdon sekä lautakunnan muiksi jäseniksi eläinlääkintöneuvos A. G. Backmanin, kauppias W. J. Elkin, agronomi U. Forssin, tarkastaja S. Koskisen, teurastaja Y. A. Pajulan, putkienasentaja V. A. Saarelan, kauppias A. J. Saarisen ja varatuomari T. V. Sivulan. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi eläinlääkintöneuvos A. G. Backman. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi kauppias W. J. Elki ja sihteerinä apulaiskaupunginsihteeri A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui 16 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 164 ja lähetettyjen kirjeiden luku 54.

Lausunnot ym. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat, jotka koskivat: maatalousministeriön eläinlääkintöosaston esitystä teurastamon laboratorio- ja trikiinitutkimusten suorittamista uudessa maidontarkastamossa; tuotantokomitean aloitetta teurastamon henkilökunnan lääkärinhuollon järjestämisestä; uuden syväjäähdyttämön ensimmäisen rakennusvaiheen suunnittelua ja piirustusten hyväksymistä; kahden tilapäisen toimistoapulaisen paikan vakinaistamista ja apulaiskassanhoitajan viran perustamista teurastamon toimistoon; v:n 1951 talousarvioon merkittäviä määrärahoja teurastamon uudisrakennuksia varten; taksojen, maksujen ja vuokrien korotusta; automaattipuhelimen asentamista tukkuhalliin; kalasataman ravintolan vuokraamista maataloushallituksen kalataloudelliselle tutkimuslaitokselle; teurastamon osallistumista lihaviikon järjestelyyn; uuden maidontarkastamorakennuksen hallintoa ja osuusliike Valion tiedustelua voin varastoimismahdollisuuksista suunnitteilla olevassa jäähdyttämössä.

Edellisten lisäksi mainittakoon seuraavat lausunnot ja esitykset: terveydenhoitolautakunnalle lihantarkastamon muutettujen aukioloaikojen vahvistamisesta; kauppias G. Virtasen kanateurastamon vuokrasopimuksen tulkintaa koskevasta esityksestä; apulaisjohtaja J. Sjölundin osallistumisesta Veterinaerforeningen for Naeringsmiddelhygiene'n nimisen yhdistyksen 25-vuotisjuhlaan Oslossa toukokuun 25—26 p:nä 1950 vuotien tarkastuksen järjestämisestä; tarkkailukellon ja korttileimauslaitteen asentamisesta; toimitusjohtaja T. J. Tallqvistin matkasta Ruotsiin ja Norjaan; sekä osaston aikaansaamisesta elinten, suolien ym. teurastamon sivutuotteiden talteenottoa, käsittelyä ja säilytystä varten.

Kalasatama

Kalasataman neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja T. J. Tallqvist sekä jäseninä agronomi U. H. Forss lautakunnan edustajana, tarkastaja S. Koskinen vähittäiskuluttajien edustajana, johtaja A. Vainio edustaen Suomen kalakauppiaitten liittoa, professori T. H. Järvi Suomen kalastusyhdistyksestä, kauppias N. F. Karlsson Helsingin kalakauppiaiden yhdistyksestä ja kalastusneuvos G. Gottberg Nylands fiskarförbund nimistä liittoa.

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1952.

Teurastamon toiminta

Henkilökunnassa tapahtuneet muutokset. Ensimmäinen konemestari A. F. Virtanen, vaakaaja U. A. Forssell ja navettamies F. Lehto siirtyivät eläkkeelle vastaavasti kesäkuun 19 p:stä, helmikuun 19 p:stä ja maaliskuun 1 p:stä lukien, vaakaaja H. O. Heino erosi helmikuun 28 p:nä ja navettamies M. Haapakoski ja halliapulainen V. Nykänen erotettiin vastaavasti syyskuun 16 p:stä ja marraskuun 7 p:stä lukien. Taloudenhoitajaksi valittiin toimistoapulainen K. K. Carlander tammikuun 4 p:stä lukien, apulaiskassanhoitajaksi herra O. V. O. Mustonen marraskuun 1 p:stä lukien, vakinaisiksi toimistoapulaisiksi herra V. Hartikainen maaliskuun 9 p:stä sekä tilapäiset apulaiset M. Malkamäki ja A.-M. Varhala tammikuun 1 p:stä 1951 lukien, ensimmäiseksi konemestariksi herra F. G. Saarinen kesäkuun 19 p:stä ja toiseksi konemestariksi herra E. V. Karppi tammikuun 1 p:stä 1951 lukien, laboratoriovahtimestariksi karjapihan esimies N. A. Ahlqvist toukokuun 1 p:stä lukien, jolloin herra E. Lindholm nimitettiin hänen seuraajakseen esimiehen toimeen, vaakaajiksi herrat G. A. Mannila ja I. Nummelin sekä halliapulaisiksi herrat Y. A. Tiemaa ja P. A. Patjas maaliskuun 1 p:stä lukien, navettamieheksi herra M. Haapakoski ja vartijaksi herra T. Rajokangas toukokuun 1 p:stä lukien.

Tilapäinen työvoima ja kesälomasijaiset. Vt. professori, eläinlääkäri B. Henriksson, yliassistentti P. Andersson ja eläinlääkintätohtori L. Reinius saivat määräyksen tilapäisesti hoitaa lihantarkastajantointa teurastamolla. Toimistoapulaisten kesälomasijaisina toimivat neidit U. Kaukovaara ja R. Kinnunen kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään.

Tuotantokomitea. Teurastamon tuotantokomiteaan valittiin vv:ksi 1950—52 seuraavat henkilöt: työnantajan edustajiksi toimitusjohtaja T. J. Tallqvist ja käyttöpäällikkö K. V. Virtanen vakinaisiksi ja tarkastuseläinlääkäri B.-O. Engdahl ja apulaisjohtaja J. K. Sjölund varajäseniksi, viranhaltijain edustajiksi taloudenhoitaja K. K. Carlander ja hallin yliesimies R. Åkerman vakinaisiksi ja apulaiseläinlääkäri V. Troberg ja vaakaaja H. O. Heino sekä jälkimmäisen erottua jäähdyttämön hoitaja F. F. Nyström varajäseniksi sekä työntekijäin edustajiksi metallikorjausmies A. A. Virtanen, teurastajat Y. A. Pajula ja M. Saaristo, aputyöntekijä T. Leppänen ja siivooja H. M. Tuomiluoto vakinaisiksi sekä halliapulainen M. Flinkman, vaakaaja A. N. Nikula ja teurastajat L. O. Saarinen, V. Saarinen ja A. E. Virtanen varajäseniksi.

Teurastusosastot. Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin vv. 1946—50 seuraava määrä eläimiä. Vertailun vuoksi julkaistaan myös v:n 1938 luvut:

	1938	1946	1947	1948	1949	1950
Sonneja ja härkiä	4 439	648	1 067	2 438	5 462	4 973
Lehmiä	20 015	3 595	15 191	11 120	12 201	13 497
Hiehoja ja isoja vasikoita	17 294	1 877	7 002	10 485	21 349	22 284
Pikkuvasikoita	4 271	1 411	4 805	6 743	8 429	7 397
Lampaita ja vuohia	14 039	1 082	7 499	15 124	21 750	18 648
Sikoja yli 50 kg	24 901	1 891	12 413	15 887	44 619	25 673
Sikoja alle 50 kg	200	28	11	235	1 297	860
Hevosia	208	360	1 823	2 538	1 439	2 295
Yhteensä	85 367	10 892	49 811	64 570	116 546	95 627

Edellä luetellut v:n 1950 ruhot vastasivat 6 828 278 kg lihaa, josta 55.4 % oli nautakarjan, 3.8 % lampaan, 33.8 % sian ja porsaan sekä 7.0 % hevosen lihaa.

Tarkastuksissa määrättiin erikoiskäsiteltäviksi 12 sonnin, 28 lehmän, 21 hiehon ja ison vasikan ruhoa, kun taas seuraava määrä hylättiin.

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan,
	kpl	kg	kpl	kg	kg
Sonneja	1	134	2	17	151
Lehmiä	21	2 406	48	416	2 822
Hiehoja ja isoja vasikoita	21	1 018	11	54	1 072

	Hylättyjä koko ruhoja, kpl	kg	Hylättyjä ruhonosia, kpl	kg	Kaikkiaan, kg
Pikkuvasikoita	45	536	1	2	538
Lampaita	25	265	5	7	272
Sikoja	68	6 123	342	1 721.75	7 844.75
Porsaita	1	5	1	6	11
Hevosia	3	380	7	117.5	497.5
Yhteensä	185	10 867	417	2 341.25	13 208.25

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 15 004.25 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 28 212.5 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten allaolevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	16 364	31 787	48 151
Lampaita ja vuohia	6 663	11 985	18 648
Sikoja ja porsaita	19 015	7 518	26 533
Hevosia	1 268	1 027	2 295
Yhteensä	43 310	52 317	95 627

Karjatallien käyttö. Kaikkiaan oli talleissa yötä 25 992 eläintä eli 24.9 % kaikista teuraseläimistä. Raavaita oli talleissa 12 782 kpl eli 12.2 %, lampaita 4 598 eli 4.4 %, hevosia 1 578 eli 1.5 % ja sikoja 7 034 eli 6.7 %.

Rehujen käyttö. Kaikkiaan käytettiin vuoden aikana 75 102 kg heiniä ja pahnoja sekä 9 256 kg perunoita ja kauroja.

Suolipesimössä puhdistettiin 83 486 eläimen sisälmykset, nimittäin 36 803 raavaan, 27 219 sian ja hevosen sekä 19 464 pikkuvasikan ja lampaan suolet ja mahat.

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl I lk	II lk	III lk	Nylkyvikoja, kpl	%	kpl	Luonnonvikoja, kpl	
Tammikuu	5 235	4 920	315	—	76	1.5	34	205	3.9
Helmikuu	3 663	3 466	196	1	54	1.5	55	88	2.4
Maaliskuu	4 606	4 311	264	31	72	1.6	68	155	3.4
Huhtikuu	4 111	3 812	219	80	78	1.9	26	195	4.7
Toukokuu	4 786	4 445	269	72	63	1.7	39	239	4.9
Kesäkuu	4 460	4 126	238	96	60	1.3	32	242	5.4
Heinäkuu	6 322	5 883	332	107	95	1.7	11	333	5.3
Elokuu	8 280	8 006	251	23	74	0.9	25	175	2.1
Syyskuu	8 925	8 769	155	1	54	0.6	38	64	0.7
Lokakuu	8 912	8 680	231	1	48	0.7	45	139	1.6
Marraskuu	6 325	6 034	291	—	35	0.7	40	216	3.4
Joulukuu	3 951	3 758	193	—	32	0.9	36	125	3.2
Yhteensä	69 576	66 210[1]	2 954	412	741	1.2[1]	449	2 176	3.2

[1]) Teurastustavasta johtuen on 449 uskonnollisten menojen mukaisesti teurastetun eläimen vuotaa merkitty II luokkaan.

Lisäksi tarkastettiin seuraavat määrät maalaisvuotia:

	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl				Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl		
		I lk	II lk	III lk			I lk	II lk	III lk
Tammikuu	2 265	1 927	323	15	Heinäkuu	1 910	1 651	213	46
Helmikuu ...	1 779	1 496	262	21	Elokuu	3 192	2 867	293	32
Maaliskuu ...	2 256	1 896	330	30	Syyskuu	3 027	2 737	244	46
Huhtikuu	2 268	1 930	297	41	Lokakuu	2 975	2 666	271	38
Toukokuu ...	1 533	1 294	189	50	Marraskuu ...	3 277	2 909	328	40
Kesäkuu	1 428	1 251	120	57	Joulukuu	2 437	2 208	214	15
					Yhteensä	28 347	24 832	3 084	431

Hylkyjä ei ollut.

Lihantarkastamoissa (Helsinki 1 teurastamolla ja Helsinki 2 Malmilla) tarkastettiin v:n 1950 kuluessa 2 957 261 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 58 057 kg:aan paloiteltua lihaa ja seuraavassa mainittuihin ruholajeihin; vertailun vuoksi julkaistaan myöskin vuoden 1938 ja 1949 vastaavat luvut:

	1938		1949		1950	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja	153	—	158	—	179	—
Lehmiä	4 973	37	5 284	2	5 770	—
Hiehoja ja isoja vasikoita	13 059	7	8 507	—	10 887	—
Pikkuvasikoita	26 861	30	20 366	2	21 489	—
Lampaita ja vuohia	15 788	15	24 640	4	18 170	—
Sikoja ja porsaita	6 718	246	11 629	86	8 743	5
Hevosia	186	—	815	—	813	—
Yhteensä	67 738	335	71 399	94	66 051	5

Tarkastuksen johdosta erikoiskäsiteltiin v. 1950 hiehoja ja isoja vasikoita 1 kpl, kun taas seuraava määrä ruhoja ja ruhonosia hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan,
	kpl	kg	kpl	kg	kg
Sonneja	—	—	1	8	8
Lehmiä	141	21 421	55	1 414	22 835
Hiehoja ja isoja vasikoita	32	1 470	17	381	1 851
Pikkuvasikoita	330	4 678	61	380	5 058
Lampaita ja vuohia	47	317	3	12	329
Sikoja ja porsaita	79	6 052	166	1 245.5	7 297.5
Hevosia	27	7 236	15	740	7 976
Yhteensä	656	41 174	318	4 180.5	45 354.5

Sitä paitsi hylättiin 306 kg paloiteltua lihaa ja 19 019.5 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 64 680 kg.

Tukkumyyntihallin jäähdyttämön ja syväjäädyttämön sekä eri laitteiden käyttö. Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja syväjäädyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Tukkumyyntihallissa myytiin:												
Raavaita ..... kpl	3 440	3 004	3 791	2 813	3 015	2 559	2 455	2 583	3 049	3 519	3 479	2 922	36 629
Isoja vasikoita »	3 543	3 073	4 866	3 821	4 138	3 739	4 496	5 971	6 988	5 293	5 626	4 806	56 360
Pikkuvasikoita »	2 481	2 253	3 630	4 531	3 192	2 025	1 520	1 420	1 647	1 828	2 015	1 794	28 336
Lampaita ..... »	4 513	3 696	4 254	3 359	3 163	2 782	3 320	7 789	9 396	9 717	6 477	3 812	62 278
Sikoja ..... »	4 122	5 009	5 379	4 454	4 035	3 262	3 361	3 972	5 116	5 575	5 471	6 613	56 369
Hevosia ..... »	495	322	359	186	147	211	157	162	284	212	520	376	3 431
Yhteensä, kpl	18 594	17 357	22 279	19 164	17 690	14 578	15 309	21 897	26 480	26 144	23 588	20 323	243 403
Muuta tavaraa ..... kg	75 199	54 660	73 271	54 038	58 495	47 111	53 588	60 741	64 520	59 126	75 609	69 815	746 173

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	1 342 230	Toukokuu	1 198 407	Syyskuu	1 512 058
Helmikuu	1 243 868	Kesäkuu	1 050 353	Lokakuu	1 496 093
Maaliskuu	1 530 519	Heinäkuu	1 069 294	Marraskuu	1 528 609
Huhtikuu	1 220 800	Elokuu	1 237 611	Joulukuu	1 410 587
				Koko vuosi	15 840 429

Edellä mainittuihin lukuihin sisältyy 96 628 kg ulkomaille lähetettyä lihaa, josta 76 492 kg sianlihaa ja 20136 kg hevosenlihaa.

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Jäähdyttämön riippuvien ruhojen osastoilla säilytettiin [1]:												
Raavaita ja isoja vasikoita ..... kpl	15 808	11 035	12 932	10 685	11 174	12 953	14 830	14 981	19 926	18 146	14 010	12 526	169 006
Pikkuvasikoita ..... »	2 874	2 017	3 113	5 254	2 873	2 318	1 807	1 751	1 596	2 823	2 005	1 556	29 987
Lampaita ..... »	2 826	3 202	4 784	4 777	3 737	2 738	2 919	8 101	6 674	9 875	5 783	4 858	60 274
Sikoja ..... »	7 892	9 111	9 141	9 771	5 959	6 627	6 735	8 062	9 030	13 378	13 084	9 486	108 276
Hevosia ..... »	2 120	2 052	1 070	568	324	732	707	740	967	1 312	2 014	2 252	14 858
Yhteensä, kpl	31 520	27 417	31 040	31 055	24 067	25 368	26 998	33 635	38 193	45 534	36 896	30 678	382 401
Muuta tavaraa ..... kg	34 230	23 731	56 900	65 019	58 775	68 553	82 900	78 960	92 330	91 415	82 010	89 690	824 513
	Syväjäädyttämössä säilytettiin:												
Metsänriistaa, kanoja ym. siipikarjaa .. kg	510	160	3 541	500	5 135	4 619	7 440	3 590	10 864	5 739	10 085	4 931	57 114
Lihaa ..... »	2 828	16 551	5 163	7 410	5 300	21 464	3 501	8 825	16 972	33 837	30 228	39 097	191 176
Muuta tavaraa »	721	40	1 905	1 962	4 185	2 500	6 946	1 837	1 755	4 750	3 070	9 206	38 877
Metsästäjäkopeissa ..... »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25 000	25 000
Yhteensä, kg	4 059	16 751	10 609	9 872	14 620	28 583	17 887	14 252	29 591	44 326	43 383	78 234	312 167

Lihantarkastamosta suoraan vietiin tukkumyyntihallia käyttämättä 265 raavaan, 5 328 pikkuvasikan, 573 lampaan, 557 sian ja 30 hevosen ruhoa eli yhteensä 6 753 ruhoa. Lisäksi vietiin tarkastamosta suoraan 44 891 kg paloiteltua lihaa.

[1]) Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua ruhomäärää.

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureita ym. laitteita käytettiin seuraavaa muualla tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ..... kpl	1 032	988	1 399	915	1 097	847	650	863	1 070	1 174	1 224	1 050	12 309
Isoja vasikoita »	1 064	1 089	2 035	1 567	1 792	1 445	1 515	2 611	2 463	1 881	1 785	1 715	20 962
Pikkuvasikoita »	606	597	945	1 560	856	502	133	148	311	525	385	362	6 930
Lampaita ..... »	2 550	1 339	1 932	1 610	1 630	1 535	1 254	2 707	2 738	3 450	3 235	1 940	25 920
Sikoja ..... »	1 590	2 025	2 265	1 773	1 694	1 149	1 160	1 530	1 807	2 053	2 346	2 618	22 010
Hevosia ..... »	51	42	67	34	22	32	14	32	41	19	35	18	407
Yhteensä, kpl	6 893	6 080	8 643	7 459	7 091	5 510	4 726	7 891	8 430	9 102	9 010	7 703	88 538
Muuta tavaraa ..... kg	6 992	6 072	3 050	4 774	919	1 626	704	995	1 105	9 182	7 151	9 964	52 534

Edellä mainittu lihamäärä oli kilogrammoissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	420 404	Toukokuu	430 444	Syyskuu	460 764
Helmikuu	459 312	Kesäkuu	334 401	Lokakuu	496 042
Maaliskuu	572 015	Heinäkuu	304 202	Marraskuu	523 104
Huhtikuu	429 700	Elokuu	415 102	Joulukuu	489 484
				Koko vuosi	5 334 974

Punnitseminen. Teurastamossa punnittiin vuoden aikana 61 216 vuotaa. Uudelleen punnittiin yhteensä 39 751 vuotaa.

Lihanhinnoittelu. Hinnoitellun lihan korkein ja alin hinta eri hintaryhmissä kunakin kuukautena ilmenee taulukosta n:o V.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 281 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen ja ph-määräyksineen, 290 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 178 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta, 49 sekalaista tutkimusta sekä 26 533 sian ruhoa koskevaa trikinikoetta.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Bakteeripitoisuus			Keittokokeen tulos			Toimenpide	
		Runsaasti	Vähän	Bakteeritt-omia	Voimakas vieras haju	Heikko vieras haju	Ei vierasta hajua	Hylättyjen luku	Hyväksyttyjen luku
Raavaita	136	39	80	16	45	23	68	64	72
Hiehoja ja isoja vasikoita	18	5	10	3	6	4	8	13	5
Pikkuvasikoita	15	3	11	1	4	4	7	10	5
Sikoja ja porsaita	55	24	24	7	18	11	26	35	20
Hevosia	21	2	16	3	4	7	10	8	13
Yhteensä	245	73	141	30	77	49	119	130	115
Rokkovasikat	36	—	21	15	—	—	—	—	36

Tutkituista ruhoista oli 102 teurastusosastolta ja 179 lihantarkastamolta, mikä on 0.17 % kaikista teurastamolla teurastetuista ja tarkastetuista ruhoista.

Tutkituista ruhoista, rokkovasikoita lukuunottamatta, hylättiin 53.1 %. Hylkäämisen syynä oli 23 tapauksessa, 17.5 % bakteeripitoisuus, 52 tapauksessa 40.0 % keittokokeessa todettu vieras haju tai liian korkea ph-luku, 45 tapauksessa, 34.5 % sekä bakteeripitoisuus että vieras haju tai liian korkea ph-luku sekä 10 tapauksessa, 7.8 % patologisanatomiset muutokset.

Määriteltyjä verenmyrkytyksiä todettiin 18 lehmässä, joista 16 oli aiheutunut kolibakteereista ja 2 anaerobabakteereista, 3 isossa vasikassa, joista 2 oli aiheutunut kolibakteereista ja 1 intermedius ryhmään kuuluvista bakteereista, 11 siassa, joista 8 oli aiheutunut sikaruusubakteereista ja 3 kolibakteereista, 3 pikkuvasikassa, joista kaikki olivat aiheutuneet kolibakteereista ja 1 hevosessa, joka oli kolibakteerien aiheuttama.

Tutkittaviksi otettiin seuraavista syistä: septikemian merkkejä 60 tapausta, rokkovasikat 36, mastitis 32, hätäteurastus 27, hepatitis 22, erysipelas suis 13, partus 13, nephritis 12, peritonitis 12, pericarditis traumatica 8, icterus 7, pneumonia 7 ja muista syistä 32 tapausta.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset koskivat 26 pernaruttokoetta, jotka kaikki olivat kielteisiä, 49 tuberkuloosikoetta, 102 bakteriologista ja 78 histologista koetta, sekä 35 maitonäytettä.

Tuberkuloosin tähden tutkittiin 36 sikaa ja tulos oli 30 tapauksessa, 83.3 %, myönteinen. Muutokset esiintyivät 20 kertaa submaxillari- ja 16 kertaa mesenterialirauhasissa. 35 näytettä oli teurastusosastolta ja 1 näyte lihantarkastamolta. Nautoja tutkittiin 13 kpl, joista tulos 5 tapauksessa oli myönteinen ja 8 tapauksessa kielteinen. Muutokset esiintyivät 10 kertaa keuhkorauhasissa ja 3 kertaa muissa elimissä. 12 näytettä oli teurastusosastolta ja 1 lihantarkastamolta.

102 muusta bakteriologisesta tutkimuksesta tulos oli kielteinen 30 tapauksessa. Infektion syyt olivat seuraavat: 33 kertaa kolibakteereja, 12 sikaruusubakteereja, 5 pyogenasbakteereja, 4 anaerobabakteereja, 2 pastörella- ja 16 kertaa muita bakteereja.

Histologisissa tutkimuksissa todettiin muutoksia seuraavasti: 15 tapauksessa carcinomaa, 2 sarcomaa, 5 muita kasvannaisia, 22 rasvarappeutumista, 2 tuberkuloosia, 15 erilaisia tulehduksia ja 17 tapauksessa erilaisia muita muutoksia.

35 maitonäytettä tutkittaessa todettiin kerran streptococcus agalactiae.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Tulos			Toimenpide	
		+ + Voimakas vieras haju	+ Heikko vieras haju	— Ei vierasta hajua	Hylättyjen luku	Hyväksyttyjen luku
Raavaita	47	16	9	22	16	31
Hiehoja ja isoja vasikoita	3	2	—	1	2	1
Pikkuvasikoita	1	—	—	1	—	1
Lampaita	2	1	1	—	1	1
Sikoja ja porsaita	122	15	58	49	15	107
Hevosia	3	1	1	1	1	2
Yhteensä	178	35	69	74	35	143

Tutkituista ruhoista oli 126 teurastusosastolta ja 52 lihantarkastamolta. Tutkimusten perusteella hylättiin 35 ruhoa kokonaan eli 19.7 % koko tarkastetusta määrästä. Tutkimusten syinä olivat 112 karjunvikaa, 19 tapauksessa pullistustauti, 16 vieras haju, 10 traumaattinen sydänpussintulehdus, 6 munuaistauti, 2 keltatauti ja 13 tapauksessa jokin muu tauti.

Sekalaisia tutkimuksia suoritettiin 49. Ne olivat laadultaan sekä täydellisiä bakteriologisia tutkimuksia että erikoisia pienempiä, eivätkä koskeneet varsinaista lihantarkastustyötä, vaan olivat yksityisten tai terveyspoliisien lähettämiä jälkitarkastuksia ja erikoisia laboratorion omasta alotteesta suoritettuja.

Sairasosasto. Sairasosastolla teurastettiin tai obdusoitiin 108 eläintä, nimittäin 1 raavas, 15 isoa vasikkaa, 36 pikkuvasikkaa, 19 lammasta, 33 sikaa, 1 porsas ja 3 hevosta 89 oli kuollut matkalla ja 6 teurastamon navetassa. Matkalla pistettyjä oli 5, sairasosas

tossa teurastettuja 5 ja kotona kuolleita 3. Kuoleman tai sairauden syyksi todettiin sikaruusu-, koli- tai jonkin muun bakteerin aiheuttamat verenmyrkytykset. Muista syistä mainittakoon luunmurtumat, ruhjevammat, ruokamyrkytykset ym.

Tarkastuslääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta n:o II.

Matorakkulataudin (Cysticercus inermis) ja *nystyrätaudin (Tuberculosis)* esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Matorakkula *(Cysticercus inermis)*.

Tarkastuspaikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Teurastus osastot	Lihantarkastamot	Yksi	Useampia	Eläviä ja kuolleita	Ainoastaan kuolleita	Ainoastaan päästä	Ainoastaan sydämestä	Useammista paikoista	
61	1	40	22	55	7	48	5	9	62

Sonneja ja lehmiä oli 39, hiehoja ja isoja vasikoita 23.

Nystyrätautia *(Tuberculosis)* todettiin 5 naudassa ja 30 siassa.

Matorakkulan *(Cysticercus inermis)* ja nystyrätaudin *(Tuberculosis)* esiintymiset v. 1938 ja vv. 1946—50 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	Cysticercus inermis		Tuberculosis			
Vuosi	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1938	264	0.41	—	—	227	0.78
1946	25	0.18	—	—	21	0.63
1947	42	0.12	—	—	25	0.10
1948	55	0.16	—	—	30	0.11
1949	45	0.07	—	—	28	0.06
1950	62	0.11	5	0.01	30	0.09

Käyttöosasto. *Konekeskus* käsitti konehallin, korjauspajan, jäätehtaan varastoineen sekä kellarikerroksessa olevat ainesten ja voiteluöljyn varastot. Jäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten oli konehallissa kaksi turbojäähdytyskonetta à 240 000 ly/t —8° C + 25° C, syväjäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten kaksi turbojäähdytyskonetta à 100 000 ly/t — 18° C + 25° C tarpeellisine apukoneineen sekä kirkkaan jään valmistuslaitos, jonka vuorokautinen valmistusmäärä oli 400 kpl 25 kilon painoista jääkuutiota. Jäähdytyshuoneiden lämpötilojen ja ilman kosteuden tarkkailua varten oli konehalliin sijoitettu kaukolämpömittarit.

Jäähdytyskoneiden I—IV käyttöaika oli kertomusvuonna seuraava: I-koneen 600 tuntia 30 minuuttia, II:n 3 370 tuntia 35 minuuttia, III:n 252 tuntia ja IV:n 3 501 tuntia 10 minuuttia. Kloorikalsiumia käytettiin säiliössä I 15 345 kg ja säiliössä II 43 395 kg, yhteensä 58 740 kg. Jäätä valmistettiin 1 451 000 kg.

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä varten sekä tarvittavan lämpimän veden valmistamiseksi on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitteella (ketjuarinalla). Toinen kattila on varustettu nykyään puulämmitykseen soveltuvalla tulipesällä.

Höyrykattilat lämmitettiin 3 981 tuntia 45 minuuttia, siitä kattila I 3 441 tuntia 45 minuuttia ja kattila II 540 tuntia. Halkoja kulutettiin 5 776 m³ ja kivihiiliä 197.95 tonnia eli kivihiilen määrä muunnettuna haloiksi, kaikkiaan 6 964 m³ halkoja. Vettä kulutettiin 1 307 m³.

Vedenkulutus. Helsingin kaupungin vesijohtolaitokselta tulevan veden kulutus kuutiometreissä jakaantui eri osastoille seuraavasti:

Lämpökeskus	1 307	Lihantarkastamo	192
Lämminvesi	27 576	Saniteettiteurastamo	301
Jäähdytyskoneet	11 077	Suuren karjan talli	1 373
Hallintorakennus	2 532	Pienen karjan talli	1 211
Ilmatiivistäjä	73	Lantala	1 094
Jäätehdas	3 206	Viemäriveden puhdistamo	7 171
Tukkuhallin kellari	2 077	Karjanvaunujen puhdistamo	661
Jäähdytyshuoneet	490	Lihavaunujen puhdistamo	14
Sikateurastamo	5 127	Kanateurastamo	2 959
Suolipesimö	22 263	Kesänavetta	1 551
Mahojen tyhjennys	68 223	Pihojen kastelu	725
Suuren karjan teurastamo	7 484	Vuotavarasto	144
		Maidontarkastamo	777
		Yhteensä m³	169 608

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitokselta 5 250 voltin suurjännitteisenä teurastamon omalle muuntoasemalle, jossa jännite alennetaan 500 ja 220/127 voltin jännitteiseksi. 500 voltin jännitteinen virta käytetään jäähdytyskoneiden moottoreissa ja 220 voltin jännite pienemmissä moottoreissa, tuulettajissa ja valaistuksessa, ollen lamppujännite 127 volttia.

Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa selviää seuraavasta: valaistusvirtaa käytettiin 82 478 kWh, 220 voltin voimavirtaa 404 926 kWh ja 500 voltin voimavirtaa 712 200 kWh, yhteensä 1 199 604 kWh.

Rautatievaunupesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Kertomusvuoden aikana puhdistettiin 3 491 karjavaunua ja 127 lihavaunua, yhteensä 3 618 vaunua. Lämpimän veden kulutus oli 791 m³ ja kylmän veden 675 m³.

Kalasatama. Kertomusvuoden aikana tuotiin Helsinkiin kalaa kaikkiaan 9 520 583 kiloa, josta suolattua silliä 4 046 600 kg ja tuoretta silakkaa 2 911 514 kg.

Seuraavat luvut valaisevat kalasataman toimintaa:

Kuukausi	Jäähdytyskone käynyt tuntia ja min.	Jäähdyttämössä säilytetty tavaraa, kg[1]			Sähkövirran kulutus, kWt			Halkojen	Koksin	Veden	Voiteluöljyn	Ammoniakin
		Kalaa	Muuta tavaraa	Yhteensä	Valovirta	Voimavirta	Yhteensä	kulutus				
								m³	tonn.	m³	kg	kg
Tammik.	—	173 634	10 480	184 114	315	—	315	4	1.5	73	1	—
Helmik.	—	102 210	3 940	106 150	256	—	256	1	2.5	159	—	—
Maalisk.	40.20	103 875	2 080	105 955	235	325	560	1	1.5	253	2	20
Huhtik.	108.30	132 907	16 050	148 957	196	939	1 135	1	1.0	743	—	—
Toukok.	167.30	180 052	19 190	199 242	131	1 354	1 485	1	0.5	972	2	—
Kesäk.	297.30	151 794	19 050	170 844	89	2 397	2 486	—	—	1 605	—	40
Heinäk.	209.30	104 481	18 205	122 686	59	3 840	3 899	—	—	1 222	2	—
Elok.	251.30	115 032	45 740	160 772	108	2 380	2 488	—	—	1 562	—	—
Syysk.	241.00	142 859	39 630	182 489	180	2 427	2 607	1	0.5	1 288	1.5	—
Lokak.	327.30	102 464	36 560	139 024	256	2 598	2 854	1	0.5	1 089	1.0	20
Marrask.	—	50 267	33 040	83 307	296	1	297	1	0.5	471	—	—
Jouluk.	8.00	42 050	37 300	79 350	328	27	355	2	1.5	362	1.0	—
Koko vuosi	1 651.20	1 401 625	281 265	1 682 890	2 449	16 288	18 737	13	10.0	9 799	10.5	80

Tulot ja menot. *Tuloja* oli kertomusvuonna talousarvion mukaan arvioitu kertyvän 68 075 720 mk, josta teurastamon tuloja 67 010 720 mk ja kalasataman tuloja 1 065 000 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 64 474 649 mk:aan, josta teurastamon tuloja 63 466 198 mk ja kalasataman tuloja 1 008 451 mk. Tulot olivat siten teurastamon osalta 3 544 522 mk ja kalasataman osalta 56 549 mk arvioituja pienemmät. Kokonaisuudessaan olivat tulot 3 601 071 mk arvioitua määrää pienemmät.

[1]) Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua kilomäärää.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

Tuloerä	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) Vajaus (—), mk
Teurastusosastot	23 500 000	21 225 202	— 2 274 798
Lihantarkastamot	7 000 000	6 239 027	— 760 973
Tukkumyyntihalli	8 000 000	8 338 791	+ 338 791
Kuljetusratojen ym. laitteiden käyttämisestä	3 000 000	3 267 441	+ 267 441
Jäähdyttämöt	16 500 000	16 493 591	— 6 409
Luontoisetujen korvaukset	105 720	136 685	+ 30 965
Muut tulot	9 970 000	8 773 912	— 1 196 088
Yhteensä	68 075 720	64 474 649	— 3 601 071

Seuraavasta prosenttilaskelmasta ilmenee vv:n 1938 ja 1947—50 eri tuloryhmien osuus kokonaistulosta:

Tuloerä	1938	1947	1948	1949	1950
Teurastusosastot	26.4	17.7	28.3	35.6	32.9
Lihantarkastamot	12.4	11.7	12.6	9.5	9.7
Tukkumyyntihalli	25.3	15.2	14.8	11.8	12.9
Kuljetusradat ym.	5.4	6.6	6.1	4.0	5.1
Jäähdyttämöt	14.4	25.2	24.2	23.6	25.6
Luontoisedut	0.8	0.3	0.3	0.1	0.2
Muut tulot	15.3	23.3	13.7	15.4	13.6
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Menot. Kaupungin v:n 1950 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 61 521 601 mk, johon kertomusvuonna myönnettiin ylitysoikeuksia, lisämäärärahoja sekä kalliinajanlisäyksiä yhteensä 10 688 858 mk. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 72 210 459 mk, mistä käytettiin 72 073 301 mk. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset jakaantuivat seuraavasti:

Menoerä	Talousarvion määräraha, mk	Lisämäärä-raha, mk	Käytetty tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	108 900	12 275	121 175	—
Sääntöpalkkaiset virat	14 531 950	5 586 120	20 118 070	—
Tilapäistä työvoimaa	2 017 594	539 795	2 557 389	—
Kesälomasijaiset	404 820	—	207 854	+ 196 966
Vuokra	3 901 924	—	3 901 924	—
Lämpö	6 774 250	—	7 552 164	— 777 914
Valaistus	222 450	—	312 544	— 90 094
Hylkyliha	500 000	—	324 243	+ 175 757
Vedenkulutus	1 900 000	—	1 947 406	— 47 406
Puhtaanapito	4 500 000	1 800 000	7 169 431	— 869 431
Painatus ja sidonta	600 000	—	553 478	+ 46 522
Tarverahat	525 000	—	791 692	— 266 692
Vaatteiden pesu	75 000	—	135 551	— 60 551
Koneiden ja työkalujen hankinta	4 000 000	—	2 690 985	+ 1 309 015
Yleisten laitteiden kunnossapito	3 000 000	—	2 246 471	+ 753 529
Tapaturmavakuutusmaksut	100 000	—	458 400	— 358 400
Käyttövoima	3 312 500	—	3 322 471	— 9 971
Rehut ja kuivikkeet	410 000	—	666 951	— 256 951
Tarveaineet	937 213	—	1 404 778	— 467 565
Rakennusten, teiden ja ratojen korjaukset ja kunnossapito	6 500 000	—	5 639 656	+ 860 344
Teurastajien palkat	7 200 000	2 750 668	9 950 668	—
Yhteensä	61 521 601	10 688 858	72 073 301	+ 137 158

V:n 1950/51 vaihteessa oli teurastamon varastossa 4 m³ halkoja ja 0.5 tonnia koksia eli 7 450 mk:n arvosta ja 975 tonnia kivihiiliä 4 453 800 mk:n arvosta, yhteensä 4 461 250 mk:n arvosta. Kalsiumkloridia oli 850 kg 18 300 mk:n arvosta. Varaston kokonaisarvo oli siis 4 479 550 mk.

Selvemmän kuvan saamiseksi kokonaismenot on alla olevassa yhdistelmässä jaoiteltu pääryhmiinsä ja vertailun vuoksi on niihin rinnastettu v:n 1949 menot, minkä lisäksi menoerien osuudesta kokonaismenoihin on tehty prosenttilaskelma:

Menoerä	1949 Kokonaismäärä, mk	1950 Kokonaismäärä, mk	1938 %	1949 %	1950 %
Palkkausmenot	32 724 122	40 124 587	37.1	56.3	55.7
Palkkiot	76 385	121 175	0.6	0.1	0.2
Sääntöpalkkaiset virat	14 896 006	20 118 070	28.5	25.6	27.9
Tilapäistä työvoimaa	1 954 763	2 557 389	6.0	3.4	3.6
Kesälomasijaiset	216 663	207 854	0.8	0.4	0.3
Puhtaanapito	5 506 667	7 169 431	1.2	9.5	9.9
Teurastajien palkat	10 073 638	9 950 668	—	17.3	13.8
Vuokra	1 993 337	3 901 924	25.8	3.5	5.4
Käyttökustannukset	14 300 101	14 539 363	24.7	24.6	20.2
Lämpö	7 545 741	7 552 164	6.9	13.0	10.5
Valaistus	233 861	312 544	1.6	0.4	0.4
Vedenkulutus	2 144 421	1 947 406	5.6	3.7	2.7
Käyttövoima	3 436 502	3 322 471	7.8	5.9	4.6
Tarveaineet	939 576	1 404 778	2.8	1.6	2.0
Kunnossapitokustannukset	6 262 905	10 577 112	7.9	10.8	14.6
Koneiden ja työkalujen hankinta	2 010 771	2 690 985	2.2	3.5	3.7
Yleisten laitteiden kunnossapito	1 613 360	2 246 471	5.7	2.8	3.1
Korjaus ja muutostyöt	2 638 774	5 639 656		4.5	7.8
Muut kustannukset	2 789 574	2 930 315	4.5	4.8	4.1
Hylkylihan korvaus	387 424	324 243	—	0.7	0.4
Painatus ja sidonta	605 059	553 478	1.0	1.0	0.8
Tarverahat	708 439	791 692	2.5	1.2	1.1
Vaatteiden pesu	77 425	135 551	0.3	0.1	0.2
Tapaturmavakuutusmaksut	460 844	458 400	0.2	0.8	0.6
Rehut ja kuivikkeet	550 383	666 951	0.5	1.0	1.0
Menot yhteensä	58 070 039	72 073 301	100.0	100.0	100.0
Tulot yhteensä	74 550 999	64 474 649			
Ylitys (+) Vajaus (—)	+16 480 960	—7 598 652			

I. Kalantuonti Helsinkiin rautateitse, autoilla ja meritse kuukausittain v. 1950

Kuukausi	Rautateitse			Autoilla			Meritse			Kaikkiaan
	Tuoretta	Suolattua	Savustettua	Tuoretta	Suolattua	Savustettua	Tuoretta	Suolattua	Kuivattua	
	kalaa 1000 kg									
Tammikuu	78.5	24.6	—	166.6	0.1	—	13.6	—	—	283.4
Helmikuu	80.4	2.1	—	275.4	0.3	—	—	782.1	—	1 140.3
Maaliskuu	65.8	1.1	—	248.9	2.4	—	—	—	—	318.2
Huhtikuu	50.6	—	0.8	315.4	0.9	1.7	23.6	—	—	393.0
Toukokuu	72.3	0.7	2.1	404.8	3.2	2.7	241.2	—	—	727.0
Kesäkuu	74.0	2.0	7.3	423.3	0.4	0.2	603.0	22.0	—	1 132.2
Heinäkuu	56.2	3.8	1.7	131.8	—	3.4	93.6	—	—	290.5
Elokuu	59.6	2.7	5.4	133.3	1.0	—	38.5	—	—	240.5
Syyskuu	60.8	7.0	1.7	208.8	3.1	1.4	41.4	823.1	—	1 147.1
Lokakuu	203.0	52.5	—	143.5	25.2	0.7	27.7	30.5	—	483.1
Marraskuu	130.7	6.5	—	133.0	4.3	0.1	5.8	0.7	—	281.1
Joulukuu	60.9	21.4	—	160.4	4.0	0.1	1.3	2 377.7	458.4	3 084.2
Koko vuosi	992.8	124.4	19.0	2 745.0	44.9	10.3	1 089.7	4 036.1	458.4	9 520.6

II. Hylkäämiset ryhmitettyinä niiden

	Hylkäämisen syy		Teurastus-											
			Sonneja ja härkkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikku-vasikoika		
			Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä ym.
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	—	3	82	—	—	5	—	1	—
2	Acetonaemia	Puutostauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	3	—	—	33	—	—	2	—	—	—
4	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	1	45	—	—	1	—	—	—
5	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
6	Bronchponeumonia catarrhalis chron, suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—
8	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	1	—	—	17	2	—	8	—	—	—	—
9	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	1	9	—	—	—	—	—	—
10	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	12	—	—	28	—	—	21	—	—	—
11	» tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Distomatosis	Maksamadot	—	—	33	—	—	1 202	—	—	85	—	—	1
13	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Castritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	1	—	1	7	24	—	—	2	—	—	—
15	Icterus	Keltatauti	—	—	—	1	—	3	—	—	—	3	—	—
16	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
17	—	Likaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	2	—	231	—	—	—	—	—	—
19	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
20	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	2	—	8	—	1	4	1	—	—
21	—	Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Piroplasmosis	Punatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—
24	Pyaemia	Märkämyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
25	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	2	—	—	23	—	—	9	—	—	—
26	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—
27	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	1	1	1	6	—	—	1	—	—	—
28	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	1	1	3	—	—	1	—	—	—
29	—	Vieras haju, väri, maku	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
30	Alii morbi	Muut taudit	1	—	5	10	14	9	20	2	17	37	—	2
31		Yhteensä	1	2	56	21	48	1 715	21	11	150	45	1	3

Huom.! Taulukkosarakkeeseen Elimiä ym. merkityt luvut eivät osoita elinten lukua, vaan eläinten

syyn ja kohteiden mukaan vuonna 1950

osastot												Lihantarkastamo												
Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia			Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita			
Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Elimiä ym.	
—	1	2	1	23	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	20	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3
—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	61	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	5
—	—	—	—	—	171	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	7
—	3	—	—	152	11	—	1	—	—	2	—	—	—	—	4	25	8	8	1	—	2	2	—	8
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	10
—	—	16	—	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	580	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	28	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	6	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	9	—	1	1	—	—	—	14
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	18	—	—	1	—	—	14	—	1	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	4	2	—	17
—	—	—	—	26	9	—	—	—	—	—	1	—	—	—	12	—	17	—	—	1	—	—	—	18
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	21	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	4	1	12	18	56	40	20	21
—	—	1	—	—	20	—	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	1	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	1	—	—	24385	—	—	752	—	—	—	—	—	3	—	—	117	—	—	74	—	—	9	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	—	—	5	—	—	100	—	—	26
—	—	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	28
2	—	—	12	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	10	3	7	3	2	45	16	5	29
19	1	26	48	49	585	1	—	1	2	3	35	—	—	1	35	9	73	8	—	17	46	1	2	30
25	5	627	68	342	25 322	1	1	753	3	7	40	—	1	6	141	55	272	32	17	115	330	61	38	31

lukua, joista ne on hylätty.

Jatkoa

	Hylkäämisen syy		Lihantarkastamo											
			Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia		
			Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Eliniä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Eliniä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Eliniä ym.	Koko ruhoja eliminneen	Ruhonosia eliminneen tai ilman	Eliniä ym.
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
2	Acetonaemia	Puutostauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
6	Bronchopneumonia catarrhalis chron. suum	Porsasyskä Nääntyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Cachexia	Ruhjevammat, luunmurtumat,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	verenvuodot	1	1	—	6	60	1	—	—	—	6	13	—
9	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	» tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Distomatosis	Maksamadot	—	—	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	7	15	6	—	—	—	—	—	—
14	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Icterus	Keltatauti	5	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—
16	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
17	—	Likaantuminen	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
18	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
21	—	Pilaantuminen	3	2	4	3	14	2	—	—	—	—	1	1
22	Piroplasmosis	Punatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
24	Pyaemia	Märkämyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	29	—	—	604	—	—	—	—	—	—
26	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	16	—	—	—	—	—	5	—	—
27	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
28	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	—	Vieras haju, väri, maku	4	—	—	14	66	2	—	—	—	2	1	—
30	Alii morbi	Muut taudit	34	—	123	29	7	6	—	—	—	12	—	9
31		Yhteensä	47	3	232	79	165	625	—	—	—	27	15	10

Huom.: Ks. edell. siv. huomautusta.

III. Tukkumyyntihallin ja jäähdyttämön käyttö vuosina 1940—50

Vuosi	Ruhoja, kpl									Muuta tavaraa, kg	Yhteensä, kg
	Raavaita	Isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Lampaita	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Hirviä, poroja	Kettuja		
	Tukkumyyntihallissa myytiin										
1941	10 450	13 067	11 388	5 017	6 546	130	1 464	—	—	228 894	3 377 678
1942	5 381	5 006	7 552	1 622	2 474	39	976	—	—	82 359	1 571 026
1943	5 533	8 703	14 472	2 841	4 657	66	1 037	—	—	91 229	2 266 066
1944	13 815	11 993	13 863	5 157	9 542	217	2 426	—	—	119 762	3 945 627
1945	12 377	6 165	13 678	3 970	3 320	133	1 839	—	—	167 372	2 925 794
1946	11 766	7 049	14 024	5 029	3 699	49	1 239	—	—	56 238	2 603 839
1947	35 487	18 711	22 631	52 290	41 651	51	4 299	—	—	288 709	11 142 036
1948	28 948	26 951	28 717	61 832	45 018	—	4 500	—	—	577 518	11 716 022
1949	35 768	44 544	32 146	77 749	78 855	—	2 603	—	—	513 392	16 500 993
1950	36 629	56 360	28 336	62 278	56 369	—	3 431	—	—	746 173	15 840 429
1941—50	196 154	198 549	186 807	277 785	252 131	685	23 814	—	—	2 871 646	71 889 510
	Jäähdyttämössä säilytettiin										
1941	37 144		14 968	6 719	9 363	378	3 627	—	—	171 335	.
1942	20 053		11 586	2 060	3 533	397	2 204	116	84	160 160	.
1943	36 456		24 833	5 505	16 407	323	3 161	129	228	349 768	.
1944	37 903		25 737	5 117	21 290	629	7 199	—	—	545 414	.
1945	33 751		17 787	5 384	7 676	173	4 895	—	—	441 670	.
1946	36 593		24 744	9 462	10 431	108	7 371	—	—	621 959	.
1947	88 817		25 370	78 905	89 055	225	20 721	—	—	760 777	.
1948	93 755		32 170	80 225	93 139	161	22 252	—	—	692 161	.
1949	150 646		37 343	90 738	161 618	—	9 603	—	—	659 398	.
1950	169 006		29 987	60 274	108 276	—	14 858	—	—	824 513	.
1941—50	704 124		244 525	344 389	520 788	2 394	95 891	245	312	5 227 155	.

IV. Syväjäädyttämön käyttö vuosina 1941—50

Vuosi	Syväjäädyttämössä säilytettiin						
	Metsänriistaa	Kanoja ym. siipikarjaa	Kaniineja	Lihaa	Muuta tavaraa	Metsästäjäkopeissa	Yhteensä
	Kilogrammaa						
1941	42 057	123 936	—	9 663	11 527	—	187 183
1942	178 737	39 112	—	82 566	12 487	19 000	331 902
1943	165 329	51 853	8 831	236 139	50 581	23 700	536 433
1944	103 576	54 309	28 267	153 702	30 943	23 400	394 197
1945	127 124	67 085	34 481	70 770	43 776	27 200	370 436
1946	64 238	81 052	48 962	123 818	6 619	27 400	352 089
1947	26 413	27 513	11 121	120 703	49 314	27 400	262 464
1948	19 460	31 055	—	302 780	7 991	25 000	386 286
1949	20	33 238	—	230 594	57 174	25 000	346 026
1950	57 114		—	191 176	38 877	25 000	312 167
1941—50	1 293 221		131 662	1 521 911	309 289	223 100	3 479 183

V. Lihan tukkuhinnat Helsingissä vuonna 1950.

Kuukausi ja hintataso	Isot sonnit			Lehmät			Nuoret sonnit			Hiehot			Ruohovasikat			Pikkuvasikat			Juottovasikat			Lampaat			Lihotussiat			Emakot			Hevoset		
	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu
	Hinta kilogrammalta, markkaa																																
Tammikuu, korkein	—	175	—	150	140	120	180	175	160				180	170	160	—	120	—	250	220	190	150	140	110	170	165	150	140	130	120	—	—	—
» alin	—	160	—	130	120	100	165	160	140				160	150	140	—	110	—	240	200	170	125	115	80	165	160	150	130	120	110	—	—	—
Helmikuu, korkein	—	165	—	145	130	120	170	165	150				170	160	150	—	115	—	230	200	280	150	140	120	165	155	145	140	135	130	—	—	—
» alin	—	145	—	125	115	100	155	150	140				150	140	130	—	110	—	220	190	160	140	130	110	155	150	140	130	120	110	—	—	—
Maaliskuu, korkein	175	175	170	145	135	120	180	170	150				180	175	160	120	130	100	240	210	190	150	140	100	155	150	145	140	135	130	35	30	25
» alin	175	160	170	140	125	110	170	165	130				165	160	140	120	110	100	230	200	170	135	120	80	150	145	140	135	130	120	30	25	20
Huhtikuu, korkein	175	170	165	150	145	130	180	170	150				180	170	160	—	100	—	240	210	190	140	130	100	145	140	130	130	125	120	35	30	25
» alin	160	155	150	140	130	110	170	165	140				165	160	130	—	100	—	240	200	180	120	100	70	140	130	125	120	115	110	35	30	20
Toukokuu, korkein	180	180	170	160	150	120	185	180	165				185	180	170	—	110	—	250	220	190	130	110	80	160	155	145	155	125	120	50	45	40
» alin	165	160	155	140	130	110	170	165	130				165	155	130	—	100	—	240	190	170	120	100	60	145	140	120	115	110	100	35	30	25
Kesäkuu, korkein	180	175	170	150	145	130	180	175	160				185	175	160	—	130	—	240	210	190	140	125	90	180	175	160	160	145	130	55	50	40
» alin	170	165	160	130	120	100	170	160	145				165	160	140	—	120	—	230	190	170	120	100	80	170	165	155	140	135	120	45	45	35
Heinäkuu, korkein	185	180	175	160	150	130	190	185	175				190	180	160	—	135	—	240	220	200	165	150	120	200	195	185	175	170	160	65	60	50
» alin	175	170	160	155	145	125	180	170	150				180	170	140	—	130	—	220	200	180	150	140	100	180	175	165	145	140	130	45	40	35
Elokuu, korkein	175	170	160	150	140	120	180	170	150				175	165	150	—	130	—	230	200	180	170	160	140	195	190	180	175	165	150	55	50	40
» alin	165	160	155	130	110	80	170	160	140				165	155	130	—	130	—	220	190	170	150	140	100	185	180	170	170	160	130	45	40	30
Syyskuu, korkein	175	175	160	150	140	120	180	175	165	175	165	150	170	150	130	—	130	—	220	190	175	170	165	150	195	190	185	180	170	160	55	50	40
» alin	175	165	160	140	125	100	175	170	160	170	160	140	160	130	120	—	130	—	220	180	170	170	160	120	190	185	175	170	165	150	50	45	40
Lokakuu, korkein	180	175	170	155	140	110	190	185	170	185	175	160	180	160	120	—	130	—	240	210	190	170	165	130	195	185	180	170	165	155	50	40	30
» alin	170	165	160	135	120	80	175	165	150	170	160	140	160	130	120	—	120	—	230	190	170	170	160	100	185	180	170	155	140	130	30	25	20
Marraskuu, korkein	180	175	170	140	125	100	180	175	170	175	170	150	180	165	140	—	130	—	240	210	190	170	165	120	180	170	160	150	140	120	35	30	25
» alin	180	160	170	130	115	80	170	165	140	165	155	135	155	130	120	—	120	—	230	190	170	160	140	100	170	160	150	140	130	120	30	25	20
Joulukuu, korkein	180	175	170	140	130	110	185	180	175	180	170	150	180	175	160	—	130	—	240	210	190	175	165	140	185	175	165	140	130	120	35	30	25
» alin	180	175	170	140	125	110	180	175	170	170	170	150	170	160	140	—	130	—	240	200	180	170	165	120	175	170	150	140	130	120	30	25	20

Alle 50 kg:n jouluporsaan korkein keskilaadun hinta oli 195 mk kg:lta.

VI. Kalantuonti Helsinkiin kuukausittain ja kalalajeittain sekä lähetyspaikkakuntien mukaan vuonna 1950

Kuukausi:	Silakka	Hauki	Ahven	Kuha	Lahna	Säynävä	Kilohaili	Lohi	Siika	Made	Turska	Silli	Muu kala	Yhteensä
	1000 kg													
Tammikuu	152.7	29.1	5.1	6.4	9.9	2.1	—	3.0	8.3	17.5	0.0	46.4	2.9	283.4
Helmikuu	236.5	36.0	5.6	4.4	4.1	0.4	—	4.2	2.9	28.6	0.3	815.1	2.2	1 140.3
Maaliskuu	231.5	33.4	2.0	4.6	8.1	0.6	—	5.2	2.6	7.9	—	19.6	2.7	318.2
Huhtikuu	235.2	37.2	12.9	9.5	49.8	22.4	—	4.5	6.0	3.2	0.3	3.6	8.4	393.0
Toukokuu	469.7	61.5	52.3	20.4	69.4	11.3	—	18.2	14.8	1.1	0.0	1.0	7.3	727.0
Kesäkuu	828.4	76.6	44.2	2.1	105.8	2.5	—	32.9	13.6	—	0.0	21.5	4.6	1 132.2
Heinäkuu	184.1	33.1	13.0	6.7	11.6	1.4	—	28.9	7.6	—	0.9	0.2	3.0	290.5
Elokuu	96.2	40.0	26.9	1.8	12.7	2.7	17.8	18.2	20.6	—	—	0.9	2.7	240.5
Syyskuu	158.8	49.0	15.0	1.0	4.1	2.7	34.3	14.2	43.8	—	—	817.2	7.0	1 147.1
Lokakuu	178.3	34.3	9.8	1.6	4.6	1.7	8.7	19.0	166.4	0.1	0.4	35.6	22.6	483.1
Marraskuu	108.3	16.0	10.8	1.3	11.9	1.0	—	16.5	79.3	2.7	0.3	7.4	25.6	281.1
Joulukuu	166.4	8.6	10.5	2.0	8.0	0.2	—	20.7	3.8	10.7	458.7	2 389.7	4.9	3 084.2
Koko vuosi	3 046.1	454.8	208.1	61.8	300.0	49.0	60.8	185.5	369.7	71.8	460.9	4 158.2	93.9	9 520.6
Siitä														
Tuoretta	2 900.9	454.8	208.1	61.8	300.0	49.0	60.8	152.1	368.2	71.8	2.5	111.6	85.9	4 827.5
Suolattua	115.9	—	—	—	—	—	—	33.4	1.5	—	—	4 046.6	8.0	4 205.4
Savustettua	29.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29.3
Kuivattua	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	458.4	—	—	458.4
Lähetys-paikkakunta:														
Helsinki—Hanko	656.5	116.1	72.0	3.6	44.9	4.0	5.2	11.7	12.0	7.7	1.0	2.0	11.1	947.8
Helsinki—Loviisa—Kotka	1 078.0	62.3	31.2	12.2	79.6	6.2	51.1	2.9	1.9	3.4	1.3	—	12.2	1 342.3
Hanko—Turku	1 108.2	175.0	69.1	25.2	63.8	30.2	—	27.2	29.2	15.7	0.1	101.6	5.3	1 650.6
Pori	58.2	14.9	8.1	0.7	6.7	0.9	—	10.4	13.8	2.4	0.1	—	3.1	119.3
Kristiina—Vaasa—Oulu	39.1	28.8	2.4	2.2	38.3	4.4	—	128.9	302.2	37.4	—	44.6	22.6	650.9
Tampere—Hämeenlinna	—	0.6	—	5.3	0.5	—	—	—	1.3	2.9	—	—	18.1	28.7
Kuopio—Kajaani	—	0.1	—	9.7	0.5	—	—	—	0.4	0.2	—	—	21.1	32.0
Ahvenanmaa	106.1	57.0	25.3	2.9	65.7	3.3	4.5	4.4	8.9	2.1	—	—	0.4	280.6
Tanska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.6	—	13.6
Norja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	458.4	313.6	—	772.0
Hollanti				—	—	—	—	—	—	—	—	490.0	—	490.0
Iso-Britannia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 320.8	—	2 320.8
Islanti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	872.0	—	872.0
Kaikkiaan	3 046.1	454.8	208.1	61.8	300.0	49.0	60.8	185.5	369.7	71.8	460.9	4 158.2	93.9	9 520.6

38. Elintarvikekeskus

Elintarvikekeskuksen kertomus toiminnastaan v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Elintarvikekeskuksen lautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Elintarvikekeskuksen lautakuntaan kuuluivat v. 1950 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana kotitalousneuvos, filosofian tohtori K. Laine, varapuheenjohtajana lääketieteen lisensiaatti U. Tötterman [1]) sekä muina jäseninä taloudenhoitaja A. Katra, rouva H. Skogström, rouva M. Kulonen, talousneuvos J. Heitto, taloudenhoitaja N. Väre, putkityömies J. Hämäläinen ja toimitusjohtaja J. Soiro.

Kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnassa rahatoimenjohtaja E. v. Frenckell.

Lautakunnan sihteerinä toimi lautakunnan johtosäännön mukaisesti toimitusjohtaja T. E. Ekberg.

Kokoukset. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 9 kertaa ja pöytäkirjojen yhteinen pykälämäärä oli 61.

Kertomusvuoden aikana lautakunnan kirjeenvaihto käsitti 3 597 saapunutta ja 2 736 lähtenyttä kirjettä.

Päätökset. Suostuttiin tuotantokomitean esitykseen sallia laitoksen henkilökuntaan kuuluvien työajan ulkopuolella lukea laitokselle virkakäyttöön varattuja sanomalehtiä [2]); oikeutettiin v:n 1950 laskut hyväksymään elintarvikekeskuksen puolesta joko toimitusjohtaja T. E. Ekberg, kirjanpitäjä Y. Laesmaa tai lautakunnan puheenjohtaja filosofian tohtori K. Laine [3]); elintarvikekeskuksen, rahatoimiston maksettavaksi asettamat shekit oikeutettiin allekirjoittamaan v. 1950 joko toimitusjohtaja T. E. Ekberg, kirjanpitäjä Y. Laesmaa tai lautakunnan puheenjohtaja filosofian tohtori K. Laine yhdessä kassanhoitaja E. Maijalan tai toimistoapulaisen I. Hirkin kanssa [3]); postitoimistoon saapuvat lähetykset oikeutettiin kuittaamaan v. 1950 T. E. Ekberg tai Y. Laesmaa joko E. Maijalan tai I. Hirkin kanssa tai viimeksi mainitut yhdessä [3]); hyväksyttiin toimitusjohtajan toimenpide kouluruoan hinnan korottamisesta tammikuun 9 p:stä 1951 alkaen 50 p. annokselta Hinnan korottaminen aiheutui ruoan valmistukseen liittyvien kustannusten huomattavasta kohoamisesta [4]); hyväksyttiin laitoksen v:n 1949 vuositilinpäätös toimitusjohtaja T. E. Ekbergin esityksestä sekä katsoen laitoksen vakiintuneeseen asemaan päätettiin inventoinnit ja niihin liittyvät tilinpäätökset vastedes suorittaa kahdesti vuodessa, nimittäin toukokuun 31 p:nä ja joulukuun 31 p:nä [5]); hyväksyttiin toimitusjohtajan selostus tarvikkeiden ostojen ja myyntien suhteen ja päätettiin samalla toimitusjohtajan esityksestä, että laitoksen eri toimipaikkojen välisessä liiketoiminnassa noudatetaan omakustannushintaperiaatetta [6]); päätettiin anoa kaupunginhallitukselta 12 526 314 mk:n suuruinen ylitysoikeus tilille Tavaran ostot v. 1949 [7]); päätettiin anoa kaupunginhallitukselta eräiden laitoksessa työskentelevien henkilöiden lisäkorvauksen korottamista työajalta,

[1]) Elint.lk. 1 p. helmik. 3 §. — [2]) S:n 1 p. helmik. 4 §. — [3]) S:n 1 p. helmik. 5 §. — [4]) S:n 1 p. helmik. 11 §. — [5]) S:n 1 p. maalisk. 15 §. — [6]) S:n 1 p. maalisk. 16 §. — [7]) S:n 1 p. maalisk. 17 §.

joka suoritetaan ennen klo kuutta aamulla [1]); hyväksyttiin kirjanpitäjä Y. Laesmaan helmikuun 22 p:nä 1950 suorittama kassan tarkastusta koskeva kertomus [1]); oikeutettiin lautakunnan naisjäsenet Laine, Kulonen ja Skogström osallistumaan huhtikuun 11—12 p:nä Suomen naisjärjestöjen keskusliiton järjestämiin kunnallisiin asunto- ja rakennuspäiviin [2]); päätettiin antaa kaupunginhallitukselle sen pyytämä lausunto siitä miten elintarvikekeskuksen nykyiset laitteet ja nykyinen huoneustotila Helsinginkadun 24:ssä voidaan tarkoituksenmukaisesti käyttää hyväksi, jos uusi elintarvikekeskus rakennetaan ehdotetulle alueelle Kulosaarenkadun varrella, miten nykyistä elintarvikekeskusta voidaan laajentaa, jos huoltovirasto kokonaisuudessaan tai vain työtuvat siirretään Helsinginkadun 24:stä esimerkiksi Hakaniemeen suunniteltuun virastotaloon ja uuden elintarvikekeskuksen rakentamisesta näin ollen luovutaan, jolloin Kulosaarenkadun varrella olevalle alueelle rakennettaisiin uusi juurikasvivarasto, kumpaa vaihtoehtoa on pidettävä suotavampana ja onko ajateltavissa, että nykyinen elintarvikekeskus jäisi entiselleen ja että lisäksi rakennettaisiin pienempi ruokatehdas, joka toimisi nykyisen ruokatehtaan ohella ja kuinka suuri osa uutta elintarvikekeskusta varten ehdotetusta alueesta olisi varattava, mikäli alueelle rakennetaan vain juurikasvivarasto [3]). Annettavassa lausunnossa päätettiin korostaa, että nykyisestä elintarvikekeskuksesta ei korjauksillakaan saada tarkoitustaan vastaavaa sekä että laitoksen koko toiminta olisi pyrittävä keskittämään samaan paikkaan [3]). Päätettiin korottaa laitoksen lääkärin, tohtori Krusiuksen kuukausipalkkio huhtikuun 1 p:stä lukien 3 000 mk:sta 4 000 mk:aan [4]); hyväksyttiin muutoksitta toimitusjohtaja T. E. Ekbergin laatima lautakunnan v:n 1949 toimintakertomus [5]); päätettiin kaupunginhallitukselle tehdä esitys, että talousarvion momentille Tavaran ostot otetaan 15 000 000 mk:n suuruinen lisämääräraha sekä momentille Elintarvikekeskuksen tulot vastaavan suuruinen lisätulo [6]); päätettiin yhtyä kaupungin palolautakunnan lausuntoon, jonka mukaisesti Vakituisten palomiesten osuusruokalalle myönnetään kaupungin varoista vuotuinen raha-avustus emännöitsijän palkkaamista varten [6]); hyväksyttiin pääkassan tarkastuskertomukset huhtikuun 15 p:nä ja toukokuun 8 p:nä [7]); hyväksyttiin laitoksen välitilinpäätös tammikuun 1 p:nä ja toukokuun 15 p:nä 1950 [8]); hyväksyttiin toimitusjohtaja T. E. Ekbergin selostus, joka koski juurikasvi ym. hankintoja ja hinnoittelua päättyneellä varastoimiskaudella sekä ylijäämäksi osoittautuneen keskikokoperunan myyntiä [9]); hyväksyttiin elintarvikekeskuksen talousarvioehdotus, jonka mukaan tulot tulevat olemaan 147 000 000 mk, menot 143 501 258 mk sekä ylijäämä 3 498 742 mk [10]); järjestettiin eräiden elintarvikekeskuksen toimistoapulaisten luontoisetujen korvaaminen lokakuun 1 p:stä 1950 lukien [11]); päätettiin hankkia tulevan kulutuskauden juurikasvit jo kertomusvuoden syksyn aikana [12]); päätettiin anoa kaupunginhallitukselta oikeus saada ylittää seuraavia tilejä: Kaluston hankinta 100 000 mk ja Kaluston kunnossapito 100 000 mk [13]); päätettiin anoa kaupunginhallitukselta laitokseen perustettavaksi yksi 17. palkkaluokan kuorimon esimiehen virka [14]); päätettiin puoltaa toimitusjohtaja T. E. Ekbergin kaupungin palkkalautakunnalle esittämää anomusta XV Olympia Helsinki huoltojaoston muonitustoimiston päällikön tehtävään ryhtymisestä, sillä varauksella, että toimitusjohtaja hoitaa mainitun tehtävän toistaiseksi oman vakinaisen virkansa ohella [15]); velvoitettiin toimitusjohtaja ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin kaupungin lakimiehen esittämät näkökohdat huomioonottaen, jotta lokakuun 7 p:nä 1950 tapahtunut elintarvikekeskuksen rahasalkun häviäminen saataisiin selvitetyksi [16]); päätettiin tilata elintarvikekeskuksen virkakäytössä kysymykseen tulevia erinäisiä sanoma -ja ammattilehtiä [16]); päätettiin lähettää kaupunginhallitukselle ehdotus elintarvikekeskuksen uudeksi johtosäännöksi sekä sen ohella esitys siitä, että tammikuun 1 p:stä 1951 lukien laitokseen perustettaisiin 39. palkkaluokan kamreerin virka ja silloinen 32. palkkaluokan kirjanpitäjän virka siirrettäisiin 29. palkkaluokkaan [17]); hyväksyttiin olympiakomitean muonitustoimiston esitys, jonka mukaisesti elintarvikekeskus tulee mahdollisuuksiensa mukaan osallistumaan olympiakisojen hankinta- ja muonitustoimintaan [18]); päätettiin esittää kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi kaupungin tilisäännön 9, 32 ja 41 §:ien säännösten

[1]) Elint.lk. 1 p. maalisk. 18 §. — [2]) S:n 29 p. maalisk. 20 §. — [3]) S:n 29 p. maalisk. 22 §. — [4]) S:n 29 p. maalisk. 23 §. — [5]) S:n 29 p. maalisk. 24 §. — [6]) S:n 31 p. toukok. 27 §. — [7]) S:n 31 p. toukok. 30 §. — [8]) S:n 16 p. elok. 33 §. — [9]) S:n 16 p. elok. 34 §. — [10]) S:n 20 p. syysk. 39 §. — [11]) S:n 20 p. syysk. 40 §. — [12]) S:n 20 p. syysk. 42 §. — [13]) S:n 20 p. syysk. 43 §. — [14]) S:n20 p. syysk. 45 §. — [15]) S:n 1 p. marrask. 50 §. — [16]) S:n 1 p. marrask. 51 §. — [17]) S:n 29 p. marrask. 55 §. — [18]) S:n 20 p. jouluk. 59 §.

soveltamista elintarvikekeskuksessa [1]); sekä päätettiin anoa kaupunginhallitukselta elintarvikekeskukselle oikeutta postisiirtotilin käyttöön [1]).

Esitykset ja lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin seuraavat esitykset ja lausunnot, jotka koskivat tammikuun 18 p:nä säilytyskaappien hankkimista kaupunginhallituksen juhlaruokailukalustoa varten virkamiesruokalaan sekä höyrypadan asentamista virkamiesruokalaan; maaliskuun 21 p:nä yötyölisän maksamista maaliskuun 1 p:stä 1950 lukien työntekijöille, jotka aloittavat työskentelyn ennen klo viittä; maaliskuun 21 p:nä palkkion myöntämistä apulaistoimentaja T. Halmeelle virkamiesruokalan toimintaan liittyvien erinäisten käytännöllisten asioiden hoitamisesta; maaliskuun 31 p:nä kertomusta elintarvikekeskuksen toiminnasta v. 1949; huhtikuun 6 p:nä uuden elintarvikekeskuksen rakentamista vaihtoehtoineen ja muita sen yhteyteen liittyviä seikkoja; huhtikuun 11 p:nä kunniamerkkiesitystä; toukokuun 25 p:nä lämpökaapin ja hyllykön varaamista virkamiesruokalan käyttöön; toukokuun 30 p:nä v:n 1950 lisätalousarviota; kesäkuun 6 p:nä Helsingin palomiesten ammattiosaston esitystä Vakinaisten palomiesten osuusruokalalle myönnettävästä raha-avustuksesta emännöitsijän palkkaamista varten; kesäkuun 8 p:nä henkilökunnan lääkärin, tohtori Krusiuksen kuukausipalkkiota; syyskuun 28 p:nä viranhaltijain vaatehankintoja; lokakuun 5 p:nä eräiden elintarvikekeskuksen palveluksessa olevien henkilöiden vapauttamista luontoisetuihin kuuluvasta ruokailusta; marraskuun 29 p:nä kamreerin viran perustamista ja kirjaajan viran siirtämistä alempaan palkkaluokkaan; joulukuun 20 p:nä postisiirtotilin avaamista elintarvikekeskukselle ja joulukuun 20 p:nä 9, 32 ja 41 §:ien säännösten soveltamista elintarvikekeskuksessa. Kaupunginkanslialle annettiin kesäkuun 7 p:nä esitys, joka koski osanottoa kaupungin 400-vuotisjuhlien juhlapäivällistilaisuuteen kesäkuun 12 p:nä Kalastajatorpalla ja sairaalalautakunnalle kesäkuun 22 p:nä esitys, joka koski elintarvikekeskuksen lääkärin palkkioiden suuruutta. Palkkalautakunnalle annettiin seuraavat esitykset ja lausunnot jotka koskivat: heinäkuun 8 p:nä ja joulukuun 12 p:nä henkilökunnan luontoisetukorvausta ruoasta; tammikuun 11 p:nä jatkuvan viransijaisuuspalkkion myöntämistä toimistoapulaiselle M. Oksaselle; tammikuun 19 p:nä viran- ja toimenhaltijain sosiaalista huoltoa; kesäkuun 2 p:nä kaupunginvaltuuston maaliskuun 29 p:nä 1950 päättämän palkankorotuksen toteuttamista; sekä marraskuun 6 p:nä XV Olympia Helsinki 1952 huoltojaoston muonitustoimiston päällikön tehtävien hoitamista. Revisiotoimistolle ilmoitettiin lokakuun 9 p:nä rahavarojen katoamisesta lokakuun 7 p:nä, palkkionsääntökomitealle tehtiin lokakuun 10 p:nä esitys, joka koski lautakuntien puheenjohtajien palkkioiden keskinäistä suhdetta, rakennustoimistolle lokakuun 14 p:nä esitys, joka koski jääkaapin ja lieden varaamista Toukolan konepajan työmaaruokalaan, kansanhuoltotoimistolle lokakuun 25 p:nä lausunto, joka koski kahvin jakelua työmaa- ja virkamiesruokaloille, kauppa- ja teollisuusministeriölle lokakuun 27 p:nä esitys, joka koski ostoluvan saantia kaupunginhallituksen järjestämissä tilaisuuksissa käytettävälle kahville sekä rahatoimistolle marraskuun 17 p:nä esitys, joka koski erään 17 937 mk:n suuruisen talousarvion ulkopuolella kirjatun tuloerän siirtämistä elintarvikekeskuksen tileistä kaupungin yleiskirjanpitoon.

Elintarvikekeskus

Henkilökunta. Kertomusvuoden aikana kuului elintarvikekeskuksen henkilökuntaan 186 henkilöä. Tästä määrästä työskenteli ruokatehtaassa ja työmaaruokaloissa yhteensä 111 sekä Herttoniemen juurikasvivarastolla 34. Vuoden kuluessa oli suurin samanaikainen henkilömäärä, 162, toukokuulla, johtuen ylijäämäperunan lähettämisestä tärkkelystehtaille. Sääntöpalkkaisia oli 93. Vuoden aikana erosi sääntöpalkkaisia 5, näistä 3 eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Tilapäisesti palkattuja erosi vuoden aikana 53. Tästä määrästä työskenteli kausiluontoisessa ahtaustyössä Herttoniemen juurikasvivarastolla 27.

Helmikuun 1 p:nä nimitettiin 15. palkkaluokan ruokalanhoitajan virkaan helmikuun 1 p:stä 1950 lukien K. I. Koponen [2]); 21. palkkaluokan apulaisemännöitsijän virkaan I. M. Lindström [2]) ja 23. palkkaluokan autonkuljettajan virkaan K. O. Heino [2]) sekä marras-

[1]) Elint.lk. 20 p. jouluk. 60 §. — [2]) S:n 1 p helmik. 10 §.

kuun 29 p:nä 12. palkkaluokan keittiöapulaisen virkaan E. A. Patja marraskuun 1 p:stä 1950 lukien [1]).

Lautakunta myönsi seuraavat virkaerot: marraskuun 30 p:nä autonkuljettaja A. A. Suomiselle [2]), maaliskuun 1 p:nä keittiöapulaiselle I. Tuomiselle [3]), huhtikuun 1 p:nä varastotyöntekijä T. A. Sarmanille [4]), keittiöapulaiselle I. Erkkilälle [5]), keittiöapulaiselle A. Pulkkiselle [5]), kesäkuun 15 p:nä varastomies V. Palinille [6]), elokuun 9 p:nä apulaiskeittäjä S. Pajalalle [7]), heinäkuun 1 p:nä keittiöapulaiselle I. Bärlundille [7]), heinäkuun 7 p:nä keittiöapulaiselle S. Tanskaselle [8]), joulukuun 31 p:nä apulaiskeittäjä M. Joppbergille [9]), ja joulukuun 9 p:nä keittiöapulaiselle M. Mätölle [10]).

Yllä luetelluista Suominen, Sarman ja Bärlund siirtyivät eläkkeelle sairauden perusteella ja Joppberg täysin palvelleena.

Ruokatehdas. Elokuun aikana asennettiin koneellisia vispilöitä varten tarpeellinen kiskoitus koulukeittiöön. Vispilälaitteet oli suunniteltu saatavan valmiiksi syyskesällä ennen lukukauden alkamista, mutta lähinnä metallialan lakon vuoksi mainittujen laitteiden asennus siirtyi v:n 1951 puolelle. Kuorimoon asennettiin syksyn aikana metallikaide turvallisuussyistä. Laitoksen pihamaalle rakennettiin ruoantähteiden lastauskoroke ja pihamaan asfalttipäällyste uusittiin osittain, koska vuotoja oli ilmaantunut pihamaan alla olevaan kuorimon käytävään. Kesän kuluessa uusittiin eräiden perunankuorintakoneiden kulutuspinnat. Suuren keittiön tuuletuslaitteet eivät toimineet riittävän tehokkaasti, joten se vaikutti haitallisesti työskentelyyn.

Ruokalat. Virkamiesruokalaan valmistui vuoden lopulla juhlaruokailuvälineistön säilyttämiseen välttämättömät kaapit. Ruokalassa suoritettiin pienempiä korjauksia putkistossa sekä tuuletuslaitteissa. Liikennelaitoksen työmaaruokalaan, Mannerheimintie 86:een varattiin jääkaappi.

Herttoniemen juurikasvivarasto. Varastorakennuksen lattialaudoitus uusittiin osittain, kaalivaraston osalta kokonaan. Kaalivaraston ovi ja ikkunaluukut tehtiin kaksinkertaisiksi. Ullakolta poistettiin hiekkatäytettä, jotta välikaton kestokyky olisi varmempi. Varastorakennuksen ulkoseinämiä tuettiin ulkoapäin, sen katto tervattiin ja ikkunoita ja ovien salpoja uusittiin. Puron yli johtava puusilta ja pistoraiteen lankutus uusittiin varastoalueella.

Laitoksen tehtävät. Laitoksen tehtävänä oli elintarvikkeiden hankinta ruoan valmistamiseen laitoksen ruokalatehtaassa kaupungin kansakouluille, työmaaruokaloille, huoltolautakunnan työtuvissa työskenteleville, eräille oppi- ja yksityiskouluille, lasten leikkikentille, ammattikouluille, kaupunginvaltuuston ja -hallituksen määräämiin tilaisuuksiin sekä eräille yksityisille toiminimille, elintarvikkeitten välittäminen kunnallisille sairaaloille, kunnalliskodille, opetuskeittiöille; lastentarhoille ja -kodeille, kesäsiirtoloille ja Tervalammen työlaitokselle sekä juurikasvien varastoiminen ruokatehdasta, kunnallisia sairaaloita, kunnalliskotia ja lastentarhoja varten. Kulkutauti- ja Nikkilän sairaala varastoivat itse hankkimansa juurikasvit pieniä poikkeuksia lukuunottamatta.

Elintarvikkeiden hankinta ja -välitys. Hankinnat suoritettiin kausiostoina. Laitos huolehti kunnallisten sairaaloiden ja kunnalliskodin liha- samoin kuin juurikasvihankinnoistakin. Poikkeuksena olivat kulkutauti- ja Nikkilän sairaalat, jotka itse hankkivat juurikasveista perunat. Siirtomaatavarat, tuore- ja suolakalat sekä marjatuotteet hankkivat sairaalat ja kunnalliskoti pääasiallisesti itse, joten laitos toimitti niitä vain lastentarhoille.

Elintarvikkeiden välitystä suoritettiin 5 kunnalliselle sairaalalle, kunnalliskodille, 16 opetuskeittiölle, 7 lastenkodille, 46 lastentarhalle, 14 kesäsiirtolalle ja sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalle. Välitetyt oleellisimmat tarvikemäärät olivat seuraavat:

Tarvike		Tarvike	
Ruokaleipää, kg	31 434	Herneitä, kg	67 162
Jauhoja, kg	33 066	Kahvia, kg	1 244
Suurimoja ja hiutaleita, kg	51 720	Voita, kg	2 524
Makarooneja, kg	2 242	Puolukoita, kg	20 266

[1]) Elint.lk. 29 p. marrask. 54 §. — [2]) S:n 1 p. helmik. 6 §. — [3]) S:n 1 p. maalisk. 18 §. — [4]) S:n 29 p. maalisk. 20 §. — [5]) S:n 29 p. maalisk. 21 §. — [6]) S:n 31 p. toukok. 28 §. — [7]) S:n 16 p. elok. 35 §. — [8]) S:n 20 p. syysk. 44 §. — [9]) S:n 29 p. marrask. 54 §. — [10]) S:n 20 p. jouluk. 61 §.

Tarvike		Tarvike	
Sipulia, kg	5 743	Kide- ja palasokeria, kg	4 300
Tulitikkuja, punttia	4 000	Margariinia, kg	146
Savukkeita ja piipputupakkaa, ras.	37 401	Kuivattuja hedelmiä, kg	2 138
Kala- ja hedelmäsäilykkeitä, rasiaa	481	Omenamarmelaadia, kg	7 355
Lihaa, kg	230 240	Maitoa, l	538 079
Silliä ja silakkaa, kg	4 389	Piimää, l	17 106
Muuta kalaa, kg	8 683	Pilsneriä, pulloa	54 384
Suolaa, kg	17 594	Talouskaljaa, l	7 850

Herttoniemen juurikasvivarasto. Herttoniemen varastosta myytiin juurikasveja seuraavat kilogrammamäärät:

Ostaja	Perunaa	Lanttua	Porkkanaa	Puna-juurta	Kaalia	Yhteensä
Omat toimipaikat	513 480	27 458	11 911	2 867	26 252	581 968
Kaupungin laitokset	322 394	22 943	22 548	9 857	16 420	394 162
Muut	135 120	—	—	—	—	135 120
Myyty ylijäämä	788 845	4 865	36 513	18 480	8 851	857 554
Yhteensä	1 759 839	55 266	70 972	31 204	51 523	1 968 804

Tammikuun 1 p:nä 1950 oli varastossa elintarvikekeskuksen ja kunnallisten laitosten tarvetta varten perunaa 1 130 869 kg, porkkanaa 47 925 kg, lanttua 50 975 kg, kaalia 42 129 kg ja punajuurta 29 503 kg. Peruna lajiteltiin varastossa suurelta osalta, koska yksinomaan suurikokoista ei onnistuttu ostamaan, johtuen siitä, että maaseudun myyjät muiden maataloustoimiensa ja lisäksi epäsuotuisten sääolosuhteiden vuoksi eivät ajoissa ehtineet lajittelua suorittaa. Lajittelun yhteydessä ylijäänyt keskikokoperuna onnistuttiin myymään vapaassa kaupassa, joten vältyttiin sen alihintaan toimittamiselta tärkkelystehtaille. Edellä luetellut juurikasvimäärät säilyivät suhteellisen hyvin. V:n 1950/51 vaihteessa oli varastossa loka-marraskuulla hankittuja juurikasveja seuraavat määrät: perunaa 693 821 kg, porkkanaa 59 349 kg, lanttua 20 148 kg, kaalia 9 630 kg ja punajuurta 14 551 kg.

Käyttämättä jäänyt varastotila vuokrattiin alla luetelluille vuokraajille seuraavia kilogrammamääriä varten: Henkivakuutusyhtiö Suomelle 5 000 kg, Kesko oy:lle 563 000 kg, Maatalous-Hankinta oy:lle 128 000 kg, Ma-Me oy:lle 81 000 kg, Hankintaliike Leikas oy:lle 78 000 kg, herra O. Norrbackille 41 000 kg, Nikkilän sairaalalle 58 000 kg ja Fenno-Filmi oy:lle 146 000 kg, eli yhteensä 1 100 000 kg. Voinvienti-osuusliike Valio vuokrasi varastotilaa 813 m².

Keskusvarasto. Elintarvikekeskukselle ja kunnallisille laitoksille hankitut lihamäärät varastoitiin tilapäisesti kaupungin teurastamon jäähdyttämö- ja kylmään tilaan. Elintarvikekeskuksen omaan käyttöön, lastentarhoille ja -kodeille hankitut siirtomaatuotteet ja marjamäärät varastoitiin Helsinginkadun 24:ssä sijaitsevaan elintarvikekeskuksen keskusvarastoon.

Ruoan valmistus ja myynti. Ruokatehtaassa valmistettiin kertomusvuoden aikana annoksia seuraavasti:

Kansa-, oppi- ja ammattikouluille	3 395 810	Kaupungin leikkikentille	57 820
Yksityisille laitoksille	85 724	Kaupungin koulupuutarhoille	7 390
Kaupungin työmaaruokaloille	409 751	Yhteensä	3 956 495

Annosten lisäys v. 1950 oli edelliseen vuoteen verraten 65 371.

Valmistettuja annoksia myytiin seuraaville 10 kunnalliselle ruokalalle: huoltovirastolle, Toukolan konepajalle, Sörnäisten kaasutehtaalle, Sörnäisten sähkötehtaalle, liikennelaitoksen kahdelle ruokalalle, sähkölaitokselle, verotusvalmisteluvirastolle, elintarvikekeskuksen juurikasvivarastolle sekä Sofiankadun virkamiesruokalalle. Edelleen lähetettiin valmista ruokaa 60 kansakoululle, 2 ammatti- ja 23 oppikoululle, 9 leikkikentälle ja 2

koulupuutarhalle, huoltolautakunnan työtuville, Käpylän ruotsinkieliselle lastentarhalle, Mannerheimliiton Haagan osastolle, Marian turvakodille, Vuorikadun lastentarhalle, Työvalmiusnaisille, Vakuutusyhtiö Fennialle, P. G. Holm oy:lle, Invaliidisäätiölle, Finlandia-Kuva oy:lle, Suomen teatterikoululle, Työväen säästöpankille, maidontarkastamolle, Verhoilija-ammattikoululle ja Tabunovin koulun lastentarhalle sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen määräämiin tilaisuuksiin.

Myynnin jakautuminen kaupungin laitosten sekä muiden ostajien kesken.

	Kaupungin laitokset		Muut	
	mk	%	mk	%
Raaka-aineita	28 274 569	20.7	8 607 746	6.3
Ruokaa	61 696 652	45.1	36 204 039	26.5
Sekalaista	187 831	0.1	1 738 254	1.3
Yhteensä	90 159 052	65.9	46 550 039	34.1

Menot ja tulot. Liiketoiminnassa kaupungin laitosten osalta noudatettiin sosiaalisia näkökohtia ja harjoitettiin taloudellista liiketoimintaa tällöin omakustannusperiaatteen mukaisesti. Laitoksen ulkopuolisessa liiketoiminnassa noudatettiin yleisiä liikeperiaatteita. Päätehtävänä oli ruoan varaaminen kansa- ja oppikoululaisille ja kaupungin työmaa- ja virkamiesruokaloille sekä elintarvikkeitten toimittaminen kunnallisille laitoksille.

Määrärahat ja kustannukset jakautuivat v. 1950 seuraavasti:

Menoerä	Määrärahat, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	56 400	56 400	—
Sääntöpalkkaiset virat	21 187 211	21 187 211	—
Tilapäistä työvoimaa	10 756 931	10 756 931	—
Vuokra	2 367 788	1 672 835	+ 694 953
Vedenkulutus	375 000	323 351	+ 51 649
Lämpö	2 650 000	3 131 116	— 481 116
Valaistus	350 000	240 601	+ 109 399
Kaluston hankinta	800 000	864 001	— 64 001
Kaluston kunnossapito	750 000	868 305	— 118 305
Tavaran ostot	85 000 000	86 461 139	— 1 461 139
Käyttövarat	2 500 000	2 745 226	— 245 226
Korjaukset	250 000	94 621	+ 155 379
Yhteensä	127 043 330	128 401 737	— 1 358 407

Tuloja oli kaikkiaan 136 709 091 mk, mikä merkitsee 29 003 567 mk:n eli 26.9 %:n lisäystä v:een 1949 verraten, kuten alla olevista luvuista ilmenee:

	1950 mk	1949 mk
Ruokalat	25 837 537	20 688 387
Kansakoulut	51 358 707	37 773 458
Sairaalat	18 656 252	14 137 422
Huoltotoimi	8 684 323	7 951 141
Muut laitokset	12 119 891	8 514 998
Muu liikevaihto	17 970 219	16 995 219
Luontoisetujen korvaukset	2 082 162	1 644 898
Yhteensä	136 709 091	107 705 524

HAKEMISTO

Sivu

AA-Kotikerholle myönnetty avustus ... 144
Aikakaus- ja sanomalehtitilaukset, virastojen ja laitosten ... 1, 29, 92
Ajokirjan, yhtenäisen, käytäntöönottaminen kaupungin laitoksissa ... 96
Ajotaksan, kaupungin ajoissa olevien kuorma-autojen, korottaminen ... 19
Algol, oy:lle Länsisatamasta vuokrattu alue ... 349
Alivuokralaisen ottamiseen tehdas- tai varastoalueen vuokraajille myönnetyt oikeudet ... 57
Alkoholistihuollossa olleet henkilöt ... 167, 180, 181
Alkoholistihuolto ... 167
Alkoholistihuoltolat, niissä hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt ... 155
Alkoholistihuoltotapaukset, eräiden lääkärintarkastuskulujen perimättä jättäminen ... 145
Alkoholistipoliklinikan toiminta ... 170
Aloitetoimikuntien, työtehotoimiston, kokoukset, käsittelemät aloitteet ym. ... 97
Alppilan puhdistuslaitos, käyttö- ym. kustannukset, tulot ja toiminta ... 310, 311
Aluevaihdot, kiinteistölautakunnan suorittamat ... 31
Alusten kiinnittämisestä ym. suoritettavien maksujen taksan korottaminen ... 19, 346
Ammatinvalinnanohjaus, työnvälitystoimiston ... 218
Ammattiopintojen avustamiseksi myönnetyt lainat ja apurahat ... 200
Ammattioppilaslautakunnan toimintakertomus ... 259
Ansiomerkkien, Kaupunkiliiton, myöntäminen kaupunginorkesterin jäsenille ... 283
» » » kunnalliskodin viranhaltijoille ... 157
» » » satamalaitoksen viranhaltijoille ... 354
Ansiotyöluvat, alaikäisille myönnetyt ... 195
Arava-talot, kaupungin rakennuttamat, vuokralaisten ottaminen ... 76
» toimisto, huoneiston luovuttaminen sen käyttöön ... 76
Arpojen myyntiin ulkosalla ja voittoautojen ym. näytteillä pitämiseen myönnetyt luvat ... 80
Asemakaavakartan myynti, painatus- ja hankintatoimiston ... 93
Asemakaavanmuutosehdotukset, kiinteistölautakunnan laadituttamat ... 67
Askarteluparakit, nuorisojärjestöjen käytössä olevat ... 257
Asumiseen kaupungin ulkopuolella oikeutetut viranhaltijat ... 16
Asunnonvälitykset, huoneenvuokralautakunnan toimittamat ... 126
Asuntoalueiden vuokrasopimusten pidentäminen ... 47
Asuntotonttien, maanhankintalain mukaisten, hinnoittelu ym. ... 39
» vuokraoikeuden siirto ... 51
Asutuslautakunnan kokoonpano ja kokoukset ... 247
Asutustoimiston perustaminen, viranhaltijat, huoneisto ym. ... 76, 248
Autohuoltoasemat, niitä koskevat vuokrasopimukset ... 46, 50, 54
Autoliikenne, liikennelaitoksen ... 336
Auton hoidosta kiinteistötoimiston vahtimestareille ym. maksettava lisäpalkkio ... 28
Autonkuljettajain pääluottamusmiehelle myönnetty toimintaoikeus kaupungin laitoksissa ... 19
Autovaakojen, satamalaitoksen, käytöstä kannettava maksu ... 345
Aviottomien lasten huoltotoimiston tulot ja menot ... 198
» » valvonta ja huolto ... 192, 196
Avunsaajat, köyhäinhoidolliset ... 150—154, 178, 179
» laitoshoidossa olleet ... 154
Avustukset, kalanviljely- ja -hoitotarkoituksiin myönnetyt ... 66
» koti-, huoltolautakunnan jakamat ... 161
» yksityisille lastensuojelujärjestöille ... 204
Avustusnormit, ravintoavustusten, huoltolautakunnan vahvistamat ... 144

Bakteriologiset ym. tutkimukset, teurastamon laboratorion ... 373
Bastman, oy:lle Toukolasta vuokratun alueen vuokrasopimuksen pidentäminen ... 49
Bengtsårin alueelle järjestetyt leirit ... 257
» tilalla suoritetut viljely- ja metsämaiden perusparannustyöt ym. ... 187

Bensiininjakeluasemien vuokralleanto 46, 50, 54
Bethel lastenkodin avustaminen 204
Bredbackan tila, huvilarakennuksen vuokralleanto 74
» » pää- ja huvilarakennuksen siirto kiinteistötoimiston hallintaan 64

Cygnaeuksen gallerian alueen vuokrasopimuksen jatkaminen 48

Dammen nimisen tilan vuokraaminen 40
Diakonissalaitoksen avustaminen 204
» esitys Tallkulla nimisen rakennuksen kunnostamisesta pientenlasten osastoksi 184
Domus Academica, asuntojen vuokraaminen sairaanhoitajattarille 74

Elanto, osuusliike, Oulunkylässä olevan myymäläalueen vuokraoikeuden jatkaminen 50
» » varastoalueiden vuokrasopimukset 51
Elinkoron vähentäminen työntekijäin palkasta eräissä tapauksissa 13
Elinkustannusindeksin, Helsingin, laskeminen ja julkaiseminen 106
» nousun aiheuttamat palkkojen korotukset 5
Elintarvikekeskus, elintarvikkeiden varastointi ja säilytys 390
» Herttoniemen juurikasvivarasto 389, 390
» lautakunnan kokoonpano, kokoukset ja päätökset 386
» menot ja tulot 391
» ruokalat ja ruokatehdas, ruoan valmistus ja myynti 389, 390
» virat ja viranhaltijat 388
» elintarvikkeiden hankinta ja välitys 389
Elite, ravintola oy:n ulkoilmatarjoilualueen vuokrasopimus 50
Elokuvanäytännöt, raittiusaiheiset 251
Eläintarhan urheilukenttä, kilpailutilaisuudet 234
» » kioskin vuokralleanto 231
Eläintarhanajot 57
Eläkeiän saavuttaneille myönnetyt oikeudet virkaansa jäämiseen 15
Eläkkeet, indeksisiä koskevat määräykset 18
» palkkalautakunnan myöntämät 18
Ensi-Kotien liitolle sirkuksen järjestämiseen Messukentälle myönnetty oikeus 57
Erottajan kalliosuoja, huoneistotilojen luovuttaminen ja vuokraaminen 74, 76
Esitykset, elintarvikekeskuksen lautakunnan tekemät 388
» huoltolautakunnan tekemät 145
» kansanhuoltolautakunnan tekemät 240
» kaupunginarkiston tekemät 109
» kiinteistölautakunnan tekemät 30, 59, 64, 67, 69, 71, 80
» kirjastolautakunnan tekemät 263
» lastensuojelulautakunnan tekemät 183
» liikennelaitoksen lautakunnan tekemät 329
» museolautakunnan tekemät 278
» nuorisotyölautakunnan tekemät 255
» palolautakunnan tekemät 132
» raittiuslautakunnan tekemät 252
» satamalautakunnan tekemät 350
» teurastamolautakunnan tekemät 368
» työnvälityslautakunnan tekemät 209
» urheilu- ja retkeilylautakunnan tekemät 232
» yleisten töiden lautakunnan tekemät 293, 297, 301, 302
Esplanaadikappelin historiaa esittävien valokuvasuurennusten hankkiminen ravintolaan 278
» kunnostustyöt, piha-alueen vuokraaminen näyttelytarkoituksiin ym. 75
Etelä-Kaarela, tilapäisen tien rakennusoikeuden myöntäminen 57
Etelä-Suomen palveluskoira-yhdistykselle vuokrattu harjoittelualue 57

Fazer, Karl, oy., pohjavesikaivon sijoittaminen katumaalle 56
» » oy:lle vuokratun tenniskenttäalueen rajojen muuttaminen 50
» » oy:n ja kaupungin välinen aluevaihto 32
Foto-Tourist, oy., matkustajien valokuvaamiseen satama-alueella myönnetty oikeus 350

Gallen-Kallelan museon perustamissuunnitelma 277
Gammelstadens ungdomsföreningen -nimisen yhdistyksen vuokraoikeuden jatkaminen 49

Haaga, Suomen metsästysyhdistykselle vuokratun alueen vuokrasopimus 49
Haagan urheilumajan käyttö 236
Hajoituskaivot 56, 319
Hakkuujätteiden keräämiseen metsäalueilta myönnetyt luvat 67
Haltialan tila, työnjohtajan virka-asunto 64
» » vanhan päärakennuksen kunnostaminen ja siirtäminen kiinteistötoimiston talo-osaston hallintaan 76

Haltiavuoren alueen muodostaminen ulkoilualueeksi ... 65
Hanasaari, telakka-alueen vuokrasopimukset ... 50
Hautaukset, huoltolautakunnan hoitamat, arkkujen hankkiminen ... 144
Hautausavustukset, palkkalautakunnan myöntämät ... 18
Helsingfors segelsällskap -nimiselle yhdistykselle vuokrattu kalliosaari ... 43
Helsingin Ensi-Koti -nimisen yhdistyksen avustaminen ... 204
» golfklubi, alueen vuokraaminen sille ... 43
» invaliidien yhdistykselle vuokratut uudenvuodentinan valantapaikat ... 79
» kaupunkilähetyksen avustaminen ... 204
» lennätin- ja puhelinpiiri, pylväslinjan rakennusoikeus ... 66
» maalaiskunnan luopuminen maa-alueiden vuokrauksesta ... 62
» osakepankin ja kaupungin välinen tilitys ... 58
» osuusliike, ulkoilmatarjoilualuetta koskeva vuokrasopimus ... 50
» poikakotiyhdistyksen avustaminen ... 204
» poliisien yhdistykselle vuokrattu kesänviettoalue ... 44
» sosialidemokraattiselle keskusteluseuralle vuokratun luodon ja vesialueen vuokra-ajan pidentäminen ... 49
» varuskuntapataljoonan veloittaminen hevosten aiheuttamista vahingoista ... 59
Henkikirjoitusilmoitusten vastaanottopaikat, tilapäishuoneistojen vuokraaminen ... 76
Hermanni, tonttien vuokra-ajan pidentäminen ... 48
Herttoniemi, hiihtomajan vuokraaminen kansakoulutarkoituksiin ... 73
» mullan myynti teollisuusalueelta ... 347
Hesperian huvilan yläkerran vuokralleanto ... 76
Hietaniemenkarit, telakka-alueen vuokraus ... 50
Hietarannan juhannusjuhlan järjestäminen ... 237
» kioskien vuokralleanto ... 231
Historiallisen kaupunginosan perustamiskysymys ... 278
Hoitomaksut, perheisiin ja lastenkoteihin sijoitetuista lapsista ... 192
Hoitopäivämaksujen, kunnalliskodin, vahvistaminen ... 144
Holhouslautakunnan toimintakertomus ... 124
Humallahden uimalaitoksen toiminta ... 236
Huollon aiheuttamien korvausten periminen ... 174
Huoltojärjestöjen, vapaiden, avustusanomukset ... 148
Huoltokassan toimintakertomus ... 99
Huoltolaitosten hoidokkien ja näiden huoltopäivien lukumäärä ... 155
Huoltolautakunnan ja kaupungin edustajat komiteoissa, kokouksissa ym. ... 145
» kokoonpano, päätökset ym. ... 141
» lausunto kunnalliskodin nimenmuuttokysymyksestä ... 147
» » sairaalakomitean mietinnöstä ... 146
» » asuntojen rakentamisesta vanhuksille ym. ... 147
» valvontapiirit, osastot ja jaostot ... 142
Huoltotoimen tulot ja menot ... 172
» yleiskatsaus ... 140
Huoltovirasto, henkilökunta, huoneistot ym. ... 148
» kansliain toiminta ... 148, 176
» työtehotoimiston rationalisoimistutkimukset ... 96
Huoneenvuokralautakuntien kokoukset ja käsittelemät asiat ... 125
» menot ja tulot ... 130
Huoneenvuokratoimisto, asunnonsaantihakemukset ... 127
» virat ja viranhaltijat ... 129
Huoneistot, huoneenvuokralautakuntien välittämät ... 127, 128
» kiinteistölautakunnan hallinnassa olevat, niiden korjaus- ja muutostyöt ... 77
» » vuokralle antamat ja ottamat ... 71—76
» niiden käytön tehostamistoimenpiteet ... 128
» vuokrasopimusten irtisanominen ... 76
Huopalahden hyppyrimäen valmistuminen ... 235
Hyvösen lastenkodin avustaminen ... 204
» » kaupungin hallintoon ottamista koskeva esitys ... 185
» » toiminta ... 187

Ikälisien myöntäminen viranhaltijoille ... 16
Ilmoitusmenot, kaupungin ... 92
Indeksi, elinkustannus-, sen laskeminen Helsingin osalta ... 106
Indeksilisät, eläkkeisiin lasketut ... 18
Indeksivuokrien, eräiden teollisuus-, varasto- ym. alueiden, vahvistaminen ... 42
Informaatiotoiminta, työnvälitystoimiston ... 218
Invalidialennusliput, liikennelaitoksen myöntämät ... 341
Invalidihuolto ... 201
Invaliidisäätiön sairaalaparakkialueen vuokrasopimus ... 49
Irtaimistoluetteloiden, kaupungin, laadinnasta tehty tutkimus ... 95
Irtisanomisasiat, huoneenvuokralautakuntien käsittelemät ... 126
Irtolaishuolto ... 163, 178, 180

Istutus- ja kunnostustyöt, rakennustoimiston puisto-osaston ... 314
Itä-Pakila, huoneiston vuokraaminen äitiys- ja lastenneuvolaa varten ... 72

Johdinautoliikenne ... 339
Joulukoristeluun, katujen ym., myönnetyt luvat ... 79
Joulukuusien myyntipaikat ... 79
Julkaisujen myynnistä, painatus- ja hankintatoimiston, kertyneet tulot ... 93
Julkisivupiirustusten tarkastajien toimintakertomus ... 123
Juopumuksesta pidätetyt henkilöt ... 168, 170, 177, 195
Jälkivalvonta alkoholistien ... 168
» irtolaisten ... 165
» ja -huolto, lasten ja nuorten henkilöiden ... 192, 195
Järjestötoimiston, nuorisotoimiston yhteydessä olevan, käyttö ... 256
Jätteiden kuljetus, puhtaanapito-osaston suorittama ... 319
Jään myynti ... 64
Jäänsärkijä Otso ... 7, 358
» Turso ... 7, 359
Jäänsärkijöiden päällystön ja konemestarien palkkaus ... 7
Jäätelönmyyntipaikkojen vuokraus ... 79

Kaarelan ruotsinkielistä kansakoulua varten vuokrattu alue ... 40
» tilan vuokran määrääminen ... 62
Kaasulaitos, eräiden ammattimiesten, mittarinlukijoiden ym. palkkojen korotus ... 10
» » työntekijöiden ylityökorvaus ... 10
Kaatopaikat ... 319
Kaisaniemi, sirkuksen pystyttäminen sinne ... 57
Kaivohuone, ravintolarakennuksen korjaustyöt ja vuokralleanto ... 75
Kalantuonti Helsinkiin ... 379, 385
Kalanviljelys- ja kalanhoitoavustusten myöntäminen ... 66
Kalasataman neuvottelukunnan kokoonpano ... 368
» toiminta ... 376
Kalastusoikeuksien myöntäminen eräillä kaupungin vesialueilla ... 66
Kalastusseurojen ja kalastajien neuvottelutilaisuus ... 66
Kalataloussäätiön kaupungin kalavesiä koskeva tutkimus ... 66
Kalleusluokituksen, paikkakuntien, tarkistaminen, toimikunnan asettaminen sitä varten ... 105
Kalliolan työkeskuksen avustaminen ... 204
Kalliosuojat, niistä vuokratut huoneistotilat ... 74, 76
» tilapäisten asukkaiden ottaminen ... 76
Kaluston, virastojen ja laitosten, hankinta ja kunnossapito ... 92
Kammion sairaalan vuokrasopimuksen irtisanominen ... 54
Kanasaaren vuokrasopimuksen pidentäminen ... 49
Kansakoulunopettajille järjestetyt metsävalistuskurssit ... 66
Kansakoulut, huoneistojen vuokraaminen niiden käyttöön ... 72
» Kaarelan ruotsinkielistä koulua varten vuokrattu alue ... 40
» rakennus- ja korjaustyöt ... 306, 307
» siivoojille suoritettava korvaus päiväsiivouksesta ... 6
Kansan raittiusapu -nimiselle yhdistykselle jaettu avustus ... 144
Kansanhuoltolautakunnan kokoonpano, kokoukset, päätökset ym. ... 239
Kansanhuoltotoimiston arkiston sijoittaminen ... 244
» eräiden virkailijain korvausanomus kalliosuojassa työskentelystä ... 13
» huoneisto, virat ja viranhaltijat ... 241
» kansliaosaston tarkkailujaoston toiminta ... 243
» kauppa- ja ostokorttiosasto ... 241, 242
» korttijakelua varten Erottajan kalliosuojasta vuokrattu huoneistotila 74, 244
» käytöstä vapautuneet huoneet ... 74
» menot ... 244
Kansanpuistot ... 236
Kansipäällystön, kaupungin aluksissa palvelevien, palkkaus- ja työolojen järjestely ... 8
Karttojen laatiminen ja myynti ... 71
Kasvattilapset, lastensuojelulautakunnan valvonnan alaiset ... 192
Katselmukset, kaupungin vuokralle antamilla viljelysmailla suoritetut ... 42, 63, 87
Katu- ja viemärirakennussuunnitelman, lähivuosien, hyväksyminen ... 59
Katujen puhtaanapito ... 318
Katukahvila, Helsingin osuusliikkeen ... 50
» ravintola Elite oy:n ... 50
Katurakennusosasto, rakennustoimiston ... 307
Katutyöt, katurakennusosaston suorittamat ... 308
Katuvalaistuskustannukset ... 309
Kauppahallit, myymälöiden vuokralleanto ym. ... 77
Kaupunginarkisto, henkilökunta ja arkistotilat ... 108
» inventoinnit, tarkastukset, luetteloimistyöt ym. ... 109
» kirjeenvaihto ja arkiston käyttö ... 110

Kaupunginarkisto, käsikirjasto ja saadut kirjalahjoitukset ... 110
» sille asiakirjoja luovuttaneet virastot ja yksityiset ... 109
» tulot ja menot ... 110
Kaupungingeodeetin toimintakertomus ... 89
Kaupunginkirjasto, huoneistojen vuokraaminen sivukirjastoille ... 73
» kirjanperimismaksujen korottamisesitys ... 19
» kirjansitojien palkkaus ... 6
» lainausosastot ja lukusalit ... 269, 272
» opintokerhot ... 273
» pääkirjaston ja Kallion sivukirjaston lastenosastojen aukioloajat ... 19
» » korjaustyöt ... 265
» sivukirjastot ... 265
» tulot ja menot ... 275
» työtehotoimiston suorittamat tutkimukset ... 95
» virat ja viranhaltijat ... 264
Kaupunginmuseon kokoelmiin saadut ja hankitut esineet ... 279
» toiminta, menot ja tulot ... 279, 281
Kaupunginorkesterin konserttien lippujen hinnat ... 285
» » ohjelmien julkaisuoikeus, selostukset ja radiointi ... 284
» luovuttaminen hyväntekeväisyyskonsertteihin ... 284
» menot ja tulot ... 285
» toimihenkilöt ja toiminta ... 283
Kaupunginosien, eräiden, nimien ja rajojen vahvistaminen, tilastotoimiston esitys ... 104
Kaupunginpuutarhasta myydyt tuotteet ym. ... 316
Kaupunginvoudin, ensimmäisen, konttoria koskeva rationalisoimistutkimus ... 95
Kaupunkiliiton ansiomerkkien myöntäminen huoltolautakunnan alaisille viranhaltijoille ... 146
» » » satamalaitoksen viranhaltijoille ... 354
Kaupunkilähetyksen Rajamäen työsiirtolan avustaminen ... 144
Kellosaari, Moottorivenehuolto oy:n vuokrasopimuksen muuttaminen ... 349
Kengänkiilloituspaikat ... 79
Kerhokeskukset ja kerhohuoneet, nuorisotoimiston alaiset ... 256
Kesävirkistystoiminta, lastensuojelulautakunnan ... 184, 192
Kiinnitykset, vuokramaksun vakuudeksi määrätyt ... 29
Kiinteistöjen ostot, kiinteistölautakunnan suorittamat ... 31
» puhtaanapito ... 319
Kiinteistölautakunnan edustus komiteoissa ... 28
» kokoonpano, kokoukset ym. ... 25, 28
» talousarvio ja käyttövarat ... 29, 30, 59, 67, 71, 80
Kiinteistöt, maatalousosaston hoitoon määrätyt ... 64
» niiden palovakuutusta koskevia asioita ... 77
» talo-osaston hoitoon siirretyt ... 77
» tonttiosaston hoitoon siirretyt ... 58
Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat ... 67
» kaupunkimittausosaston henkilö- ja kalustonkuljetus yksityisautolla ... 71
» » toimialaan kuuluvat asiat ... 70
» maatalousosaston apulaistyönjohtajille maksettava taannehtiva palkankorotus ... 28
» » hallinnassa olevat maa-alueet ... 82
» » hoitoon määrätyt kiinteistöt ... 64
» » karjatalous ... 64, 86, 87
» » maatiloilla suoritettu peltoviljelys, sadot ym. ... 83
» » menot ja tulot ... 88
» » rakennukset, kuorma-autot, traktorit ym. ... 87
» » taloudelliset tulokset ... 87
» » työntekijöiden asunnot, työpäivät ym. ... 64, 82, 87
» » viranhaltijat ... 82
» metsätalousosaston hoitoon määrätyt tilat ... 65
» » toimialaan kuuluvat asiat ... 65
» päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat ... 25
» talo-osasto, yhdistetyn henkilö- ja kuorma-auton hankkiminen ... 80
» » toimialaan kuuluvat asiat ... 71
» tonttiosaston hoitoon siirretyt kiinteistöt ... 58
» » toimialaan kuuluvat asiat ... 31
» vahtimestareille ym. auton hoidosta maksettu lisäpalkkio ... 28
» valvonnassa olevien vuokra-alueiden katselmukset ... 42, 63, 87
» virat ja viranhaltijat ... 26
Kioskit, kiinteistölautakunnan myöntämät rakentamis- ja vuokraoikeudet ... 78
» urheilu- ja retkeilylautakunnan vuokralle antamat ... 231, 232
Kirjalahjoitukset kaupunginkirjastolle ... 269
Kirjalainaus kaupunginkirjastossa ... 270
Kirjastolautakunnan kokoonpano ja päätökset ... 263
Kirjavarasto, kaupunginkirjaston ... 268

Kirkollisverojen pakkoperintä ... 118, 121
Kivelän sairaala, apulaislääkärin asumisoikeus virka-asunnossa ... 15
Kivien louhimiseen myönnetyt luvat ... 67
Kivimäen, H., pikkulastenkodin avustaminen ... 204
Kivinokan myymäläkioskin vuokralleanto ... 231
Kodinhoitokurssit, kotitalouslautakunnan järjestämät ... 261
Kodinperustamislainat ... 172
Koiravaljakkoajojen järjestämiseen myönnetyt luvat ... 57
Kompasseja tarkistuttamassa käyneet alukset ... 359
Konekirjoituslisän maksamisperusteiden määrääminen ... 21
Konemestarien, kaupungin aluksissa palvelevien, palkkauksen ja työehtojen järjestely ... 7
Konttori- ym. tarvikkeiden hankkiminen virastoille ja laitoksille ... 93
Konttorikonehuolto, virastojen ja laitosten ... 93
Korjauspajatyöt, rakennustoimiston ... 317
Korkeasaaren laivaliikenne ... 238, 339
» uimarannan vuokralleanto ... 231
» valvojan toimintakertomus ... 237
Kortteleiden korkeussuhteita koskevat kiinteistölautakunnan lausunnot ... 68
Kotiapulaiset, nuoret, lastensuojelulautakunnan valvonnassa olleet ... 192
Kotiavustukset, köyhäinhoidolliset ... 161
Kotisairaanhoidon, kunnallisen, järjestämiskysymys ... 146
Kotiseututuntemuksen lisäämiseksi järjestetyt retkeilytoimiston kurssit ym. ... 236
Kotitalouslautakunnan kokoonpano ja toimihenkilöt ... 260
» menot ja tulot ... 262
» opetus- ja neuvontatoiminta ... 260
Koulukodit ... 187
Koululaiskonsertit, kaupunginorkesterin ... 283
Koululaisliput, liikennelaitoksen myöntämät ... 341
Koulumatkailutoimistolle Käpylästä ja Lauttasaaresta vuokratut alueet sekä huonetilan vuokraaminen ... 44, 49, 232
Kristliga föreningen av unga män -yhdistyksen avustaminen ... 204
Kukanmyyntipaikkojen vuokralleanto ... 79
Kullatorpan lastenkoti ... 186
Kulosaaren silta, järjestelystä tehdyt ehdotukset, suunnittelutyöt ym ... 69, 364
Kulosaari, huoneiston vuokraaminen sivukirjastoa varten ... 73
» » » äitiys- ja lastenneuvolaa varten ... 72
Kumpulan kerhokeskuksen toiminta ... 256
» kunnalliset asuintalot, kellarikomeroiden luovuttaminen asukkaille ... 77
Kunnalliskertomusten yleishakemiston laatiminen ... 104
Kunnalliskoti, entisen sikalarakennuksen vuokraaminen ... 75
» hoidokkien järjestyssäännön uusiminen ... 144
» » lukumäärä, lääkärinhoito, henkinen huolto ym. ... 157, 158
» hoitopäivämaksujen vahvistaminen ... 144
» lääkärinhoidon uudelleenjärjestämiskysymys ... 147
» menot ja tulot ... 158
» nimenmuuttokysymys, huoltolautakunnan antama lausunto ... 148
» pesulaitos, työhuoneet, maanviljelys ja puutarhanhoito ... 159
» vanhainkotiosaston uusitut luonnospiirustukset ... 147
Kunnallisten työväenasuntojen hoidosta annettu kertomus ... 90
Kunnallisveron pakkoperintä ... 118, 120
Kuorma-autojen, kaupungin, käytön edullisuudesta annetut lausunnot ... 95
Kuulutuksien, kaupungin, julkaiseminen ... 25, 59, 92
Kyläsaaren puhdistuslaitoksen käyttö- ym. kustannukset, tulot ja toiminta ... 310, 311
Kyläsaari, Polar oy:lle vuokratun varastoalueen järjestely ... 51
Käpylä, alueen vuokraaminen Koulumatkailutoimistolle ... 44
» Mäkelänkatu 84—86:n myymälähuoneistojen vuokralleanto ... 76
Käpylän kerhokeskuksen toiminta ... 256
Käsityönopetuskurssit, kotitalouslautakunnan järjestämät ... 261
Käyttötarvikkeita, mm. pesuaineita, koskevat tutkimukset ... 92
Köyhäinhoito ks. Huoltotoimi.

Laajalahti, hyppyrimäen rakentamisoikeuden myöntäminen ... 66
» vuokralle annetut laidunmaat ... 65
Laajasalo, koillisosan asemakaavan laatiminen ... 69
Lahjoitusrahastojen, huoltolautakunnan käytettävissä olevien, korkovarojen käyttö ... 163
Lahjoitusrahastot, lastensuojelulautakunnan käytettävissä olevat ... 205
Lainavaraston, leiri- ja retkeilyvälineiden, käyttö ... 255
Laitoshoito, huoltolautakunnan järjestämä ... 154
» köyhäinhoidollinen, kehittämis- ja järjestelykysymys ... 147
Laituri- ja aluevuokrista sekä laiturihuoltomaksuista satamalaitoksen saamat tulot ... 367
Laiturihuoltomaksujen korottaminen ... 345
Laiturihuoltotoiminta, satamalaitoksen ... 350

Laivaliikenne Korkeasaari—Pohjoissatama ... 339
Lapsilisät, huoltolautakunnan maksamat ... 172
Lasten linna, hoitopaikkojen varaamista koskeva lastensuojelulautakunnan lausunto ... 185
» luovuttamisesta ottolapsiksi Ruotsiin ja Tanskaan annetut lausunnot ... 185
» päiväkotia varten vuokrattu huoneisto ... 71
» päivän tivoli, alueen luovuttaminen Vesilinnan mäeltä sitä varten ... 44
» ruotsinkielisten, vastaanottokodin perustaminen ... 185
Lastenhuoltolaitokset ... 186
Lastenhuoltolaitoksissa palvelevien kansakoulunopettajien lomaedut ... 184
» tilapäisaterioinnista ym. perittävä korvaus ... 185
Lastenhuoltolaitosten tilitysvuokrien tarkistus ... 183
» viranhaltijat, lomapäivien ruokarahan maksaminen täysimääräisenä ... 15
Lastenkodit, kaupungin ... 186
» » avustamat yksityiset ... 204
» niiden hyväksyminen valtionapuun oikeuttaviksi laitoksiksi ... 184
Lastensuojelulautakunnan huostaan otettujen lasten rippikouluvaatetusavustus ... 185
» » » » sijoittaminen ... 190
» ja sen eri osastojen kokoonpano ... 182
» kokoukset ja päätökset ... 183
» menot ja tulot ... 202
» paikallisasiamiesten palkkion korottaminen ... 184
Lastensuojelurahastot ... 205
Lastensuojelutoimenpiteitä tarvitsevia lapsia koskevat ilmoitukset ... 189
Lastensuojelutoiminnan, yksityisen, tukeminen ... 204
Lastensuojeluvirasto, toimistot ja viranhaltijat ... 185
» työtehotoimiston suorittamat rationalisoimistutkimukset ... 96
Lastentarhat, huoneistojen vuokraaminen niitä varten ... 71
» kaasuhellojen luovuttaminen eräille tarhoille ... 76
Lastenvalvojan toiminta ... 196
Lausunnot, elintarvikekeskuksen lautakunnan antamat ... 388
» huoltolautakunnan antamat ... 146
» kaupunginarkiston antamat ... 109
» kiinteistölautakunnan antamat ... 30, 59, 64, 67, 69, 71, 81
» kirjastolautakunnan antamat ... 264
» lastensuojelulautakunnan antamat ... 185
» liikennelaitoksen lautakunnan antamat ... 331
» museolautakunnan antamat ... 277
» musiikkilautakunnan antamat ... 282
» palkkalautakunnan antamat ... 22
» palolautakunnan antamat ... 133
» raittiuslautakunnan antamat ... 252
» satamalautakunnan antamat ... 351
» teurastamolautakunnan antamat ... 368
» tilastotoimiston antamat ... 106
» työnvälityslautakunnan antamat ... 209
» työtehotoimiston antamat ... 96
» urheilu- ja retkeilylautakunnan antamat ... 233
» yleisten töiden lautakunnan antamat ... 295, 298, 302, 303
Lauttasaaren merilintusuojeluyhdistykselle myönnetty metsästyslupa ... 65
Lauttasaari, eräille vakuutusyhtiöille myönnetty venelaiturin rakennusoikeus ... 56
» kansanpuiston kaitsijarakennuksessa olevan huoneiston vuokraaminen ... 231
» Koulumatkailutoimiston parakkialueen vuokraoikeuden jatkaminen ... 49
» Sauna-seuralle vuokrattu alue ... 43
» urheilukentän valmistuminen ... 235
» vesilaitoksen pumppuaseman rakentaminen ... 55
» vuokratut kesänviettoalueet ... 44
Leikkikenttätoiminta, lastensuojelulautakunnan järjestämä ... 193
Leiri- ja retkeilyvälineiden lainavaraston käyttö ... 255
Lemminkäinen, asfaltti-osakeyhtiö, kapearaiteen pitämisoikeuden irtisanominen ... 55
Lentolehtisten ym. raittiusaiheisten julkaisujen levittäminen ... 252
Lentopallokentän raivaamisen myönnetty oikeus ... 57
Leppäsuo, puutarhuri H. Ekholmille vuokratun alueen vuokrasopimus ... 55
Leppävaaran kartanon vanhan päärakennuksen ym. vuokralleanto ... 75
Leski- ja orpoeläkekassan toimintakertomus ... 116
Liemolalle, V., vuokratut rakennukset ja alueet ... 75
Lihan hinnoittelu, teurastamon ilmoittama ... 384
Lihantarkastamot ... 371
Liikennejärjestelyjä koskevat asiat ... 308, 333, 336
Liikennelaitoksen hallit ym. rakennukset ... 339
» henkilökunnan vapaita matkoja koskevat neuvottelut ... 14
» henkilökunta ... 332
» johdinautoliikenne, linja- ja kuorma-autovaunusto ... 339

Liikennelaitoksen korjauspajat ... 340
» 60-vuotis historiikkia ... 322
» lautakunnan kokoonpano, kokoukset ja päätökset ... 323
» liikkuva kalusto, raiteet ym. ... 335
» löytötavaratoimisto ... 333
» matkalippujen hinnat eri liikennelinjoilla ... 340
» menot ja tulot ... 341
» työntekijäin suojapuvut ... 14
» vuokraama kesänviettoalue ... 44
Liikennemaksut, satamalaitoksen ... 347, 366
Liikevaihtovero, painatus- ja hankintatoimiston suorittama ... 93
Linja-autoasema, eräiden kioskien rakentaminen odotushuoneeseen ... 78
Linja-autoliikenteen, Rautatientorin ym., järjestelyehdotus ... 69
Linja- ja kuorma-autovaunusto, liikennelaitoksen ... 339
Liputus, rakennustoimiston vuokraamat liput ym. ... 317
Liuskaluotojen vuokraaminen purjehdusseuralle ... 43
Lomakkeiden suunnittelu, työtehotoimiston suorittama ... 97
Luistinradat ... 234
Luistinseurojen apumaksut, urheilu- ja retkeilylautakunnan jakamat ... 231
Luontoisetukorvaukset, palkkalautakunnan vahvistamat ... 13
Lämpöteknikon toimintakertomus ... 306
Lääkäreille, sairaaloiden, päivystyksestä suoritettava korvaus ... 6
Löytötavaratoimisto, liikennelaitoksen ... 333

Maa- ja karjataloustyöntekijöiden palkkojen kuoppakorotus ... 7
Maanhankintalain mukaan myydyt tontit ... 34—39
» mukaisille asunto-osakeyhtiöille vuokratut tontit ... 42
» mukaisten asuntotonttien ja -tilojen hinnoittelu ja vuokraehdot ... 39
Maansaantihakemukset, asutuslautakunnan käsittelemät ... 247
Maasotakoulun harjoitusalueet ... 66
Maatalouskerhopalstat ... 69
Maatalousmiljardi, kansanhuoltotoimiston määrärahasta jakamat avustukset ... 242
Maataloustuotteiden inventoimishinnat ... 64
» luontoisetuina luovutettavien, hinnat ... 64
» myynti, kiinteistötoimiston maatalousosaston ... 85
Maatilat, Bredbackan päärakennuksen ja huvilan siirtäminen kiinteistötoimiston talo-osaston hallintaan ... 64
» Haltialan työnjohtajan virka-asunto ... 64
» kertomusvuoden viljelyssuunnitelmien hyväksyminen ... 64
» kiinteistötoimiston maatalousosaston hallinnassa olevien henkilökunta ym. ... 82
Maidon tuonti ja kulutus Helsingissä ... 242
Maidontarkastamo, toimistotöiden rationalisoimistutkimus ... 95
Mainontaa, julisteiden kiinnittämistä ym. koskevia asioita ... 66, 80
Mainoskilpien pitäminen tienviittana ... 64
Mainoslehtisten, Helsinkiä esittelevien, julkaiseminen ... 237
Mainostaulujen, -pilareiden ym. tilapäinen pystyttäminen ... 80
Makkaranmyyntipaikat ... 79
Maksuajan, kauppahinnan tms., pidennykset, kiinteistölautakunnan myöntämät ... 40
Malmi, K. Pahlstenille vuokrattu peltoalue ym. ... 63
» Påhlsin tilalla olevan ladon vuokraaminen ... 63
Malmin lastenkoti ... 187
» piirin huoneenvuokralautakunnan toiminta ... 128
» sähkölaitoksen kanssa tehdyn sähkölinjasopimuksen muuttaminen ... 65
» terveystalon vastaanottoapulaisen palkkion oikaiseminen ... 13
Mannerheimliiton ja sen Helsingin osaston avustaminen ... 204
» Pakinkylän osaston rakennuttaman terveystalon vastaanottaminen ... 72
Marjaniemen melojat yhdistyksen vuokrasopimuksen muuttaminen ... 49
» siirtolapuutarhayhdistykselle vuokrattu lisäalue ... 55
Matkailijakartan myynti ... 71, 93
Matkailupalvelu, retkeilyosaston järjestämä ... 236
Matkalippujen hinnat, liikennelaitoksen ... 340
Matkustajaliikenne satamissa ... 358
Meilahden laakson varaaminen urheilukentäksi ... 69
» tontin n:o 260 vuokrasopimuksen muuttaminen ... 49
Mellunkylä, Bredbackan kalliosuojan vuokraaminen varastopaikaksi ... 63
Merisataman palloilukentän valmistuminen ... 235
Messukenttä, sen luovuttaminen suurmessujen ulkokenttäalueeksi ... 57
» sirkuksen pystyttäminen sinne ... 57
Metsänhakkausilmoitus kaupungin v:n 1949 hakkuista ... 67
Metsäpuiden rodunjalostussäätiön valitsemat kantapuut ... 66
Metsästys kaupungin omistamilla alueilla ... 65
Metsävalistuskurssit, kaupungin kansakoulunopettajille järjestetyt ... 66

Mielisairaalat, niissä hoidetut köyhäinhoidolliset potilaat 155, 156, 157
Munkkiniemen melojille Tarvon saarelta vuokrattu alue 44
» yhteiskoulun kannatusosakeyhtiön oikeuttaminen vetämään viemärijohto puistoalueen poikki 55
Munkkiniemi, Asunto oy. Puistotalolle myönnetty oikeus rakennuksen osan pitämiseen kaupungin maalla 56
» kulkuoikeuden myöntäminen puistoalueen poikki rakennusmestari A. Lammille 69
» lisätilan vuokraaminen sivukirjastolle 73
Museolautakunnan kokoonpano, kokoukset, lausunnot ym. 277
Musiikkilautakunnan ja Suomalaisen oopperan välinen sopimus 284
» » » Teoston välinen sopimus 284
» kokoonpano ja toiminta 282
Mustikkamaa, moottoriveneliikenne 232
» telakka-alueen vuokrasopimus 50
» uimarannan tarjoilukioskin vuokralleanto 232
Muuntamoiden, sähkölaitoksen, rakentaminen 55
Mäkelän kerhokeskuksen toiminta 256
Mäntymäki, maksullisen kelkkamäen rakentamiseen myönnetty oikeus 57

400-vuotisjuhlanäyttelyn, kaupungin, valmistelutyöt, tilastotoimiston suorittamat 104
Nikkilän puhdistuslaitoksen toiminta ja kustannukset 310, 311
Nobel-Standard, oy., Eteläsatamasta vuokrattu polttoaineen jakelulaitteiden paikka 349
Nosturit, satamissa olevat 358
Nosturitaksan vahvistaminen 346
Nuohoojain eroamis- ja eläkeiän alentaminen 18
Nuohousmaksujen säännöstelyn kumoaminen 19
Nuohoustoimi 138
Nuorisojärjestöjen avustaminen 254
Nuorisotalon rakentamiskysymys 255
Nuorisotoimiston kurssitoiminta 257
» virat ja viranhaltijat 255
Nuorisotyölautakunnan kokoonpano, kokoukset ja päätökset 254
» käyttöön vuokrattu kerhohuoneisto 74
» menot ja tulot 257
» välinelainavaraston käyttö 255
Nuorten naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen 204
» talkoiden kannatusyhdistykselle pullonkeräykseen myönnetty lupa 79
Nukarin lastenkoti 187, 315
Näkinkujan varastoalueen luovuttaminen rakennustoimiston käyttöön 51
Näyttelijäin vanhuudenkoti-säätiölle varattu tontti 40

Oikeusapulautakunnan kokoonpano ja kokoukset 206
Oikeusaputoimiston toiminta 206
» viranhaltijat, menot ja tulot 206
Oleniukselle, G., vuokrattu alue 65
Omakoti- ym. rakennuslainoja koskevat asiat, kiinteistölautakunnan käsittelemät 39
Omakotirakennuksissa harjoitetun liiketoiminnan lopettamisesta annettu määräys 58
Omnibusautoliikenne 336
Opintokerhotyö, kaupunginkirjaston 273
Ostokorttien jakelut 243
Ottolapsia koskevat lastensuojelulautakunnan lausunnot 185
Ottolapsiksi toimitetut aviottomat lapset 199
Oulunkylä, Dammen nimisen tilan vuokraaminen 40
» E. Winqvistille myönnetty kasvihuoneen rakentamisoikeus 63
» eräiden osien asemakaavan laatiminen 69
» osuusliike Elannolle vuokrattu myymäläalue 50
» retkeilykeskuksen rakennusten ja alueiden kunnostustyöt 257
Oulunkylän kartanon alueella olevan ladon vuokraaminen 64
» seurakunnalle vuokrattu tontti 43
Ouratsaari, telakka-alueen vuokrasopimus 50

Painatus- ja hankintatoimisto, henkilökunta, sidontamenot ym. 92
» » » monistukset ym. painotuotteet 93
» » » suoritetut työntutkimukset 96
Pakila, kerhohuoneiston vuokraaminen sivukirjastolle 73
Pakkoperintä, verojen ja yleisten maksujen, ulosottolaitoksen suorittama 118
Palkankorotuspäätöksen, valtioneuvoston, soveltaminen kaupungin viranhaltijoihin 4, 28
Palkanlisän, henkilökohtaisen, maksaminen koulukodin emännöitsijälle 12
Palkkajärjestelyt, kaupungin viranhaltijain 4
Palkkalautakunnalle saapuneet kiertokirjeet ja ilmoitukset 19
Palkkalautakunnan kokoonpano ja kokoukset 1
» lausunnot palkkaluokkien muuttamisesta, uusien virkojen perustamisesta ym. 5

Palkkalautakunnan lausunto työntekijäin lomasäännön uusimisesta 2
» talousarvioehdotus 1
» toimiston viranhaltijat 1
Palkkojen korotukset, elinkustannusindeksin noususta aiheutuneet 5
» kuoppakorotus, viranhaltijain ja työntekijäin 4, 7, 9
» uusien työehtosopimusten mukaisten, käytäntöönottaminen 12
Pallokenttä, huonetilan vuokraaminen pukusuojarakennuksesta Koulumatkailutoimistolle 232
» kahvilakioskin vuokralleanto 232
» kilpailutilaisuudet ym. 234
» uusimistyöt 234, 235
Paloilmoituslaitteet 134
Palokunnan rahastot 139
» työpajat ja varusvarastot 137
Palokunnat, vapaaehtoiset 137
Palolaitoksen henkilökunta 133
» huoneistot ja kalusto 134
» menot ja tulot 138
Palolautakunnan kokoonpano, kokoukset ja päätökset 131
Palopostit ja vedenottopaikat 134
Palotarkastukset 138
Palotoimi, tulipalojen sammutuksissa ym. sattuneet tapaturmat 137
Palovahingot ja niiden korvaaminen 137
Palovartiointi teattereissa, näyttelyissä ym. 138
Parasta lapsille -nimisen yhdistyksen avustaminen 204
Pasila, eräiden tonttien vuokran määrääminen 42
» tonttien vuokra-ajan pidentäminen 48
Pelastusarmeijan avustaminen 204
» joulupatojen sijoittamisluvan myöntäminen 79
Perhelisät, lastensuojeluviraston jakamat 199
Pesuaineita, kaupungin pesuloissa käytettyjä, koskevat tutkimukset 92
Pihlajasaari, moottoriveneliikenne 232
» ravintolarakennuksen, rantakioskin, ym. vuokralleanto 231
Piirustukset, julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan hyväksymät 123
» kiinteistölautakunnan hyväksymät 58
» kiinteistötoimiston asemakaavaosaston hyväksymät 69
» » maatalousosaston hyväksymät 64
» » metsätalousosaston hyväksymät 67
» » talo-osaston hyväksymät 77
» rakennustarkastuskonttorin vahvistamat 122
» rakennustyyppi-, kiinteistölautakunnan määräämät hinnat 59
» satamalautakunnan hyväksymät 350
Pikakirjoituslisän maksaminen 21
Pirttimäen retkeilymajan käyttö, korjaus ym. 236
Poikien ammattikoululle varattu tontti 40
Poikkeuksellisten lasten sijoittaminen laitoksiin ja perheisiin 190
Polar oy:lle Kyläsaaresta vuokrattu varastoalue 51
Poliisilaitokselle vuokratut huoneistot 74
Pommisuojat ks. Kalliosuojat.
Puhdistuslaitokset 310
Puhelinmenot, puhelinosuuksien hankkiminen ym. 92
Puhelinyhteyksien järjestäminen satamissa oleviin aluksiin 345
Puhtaanapito-osasto, rakennustoimiston 317
Puisto-osasto, rakennustoimiston 314
Pukinmäen kartanon päärakennuksen lämmitys ja vartiointi 76
» VPK:n vuokrasopimuksen purkaminen 76
Puotinkylä-Marjaniemen työväentalo oy:n vuokrasopimuksen muuttaminen 49
Putkijohtotyöntekijäin työehtosopimuksen soveltaminen 12

Rahatoimisto, sitä koskevat työtehotoimiston tutkimukset 94
Raitiotiet, liikenne, kalusto, raiteet ym. ..... 69, 333—336
Raittiusavustusten jakaminen ja käytön valvonta 252
Raittiushuolto, huoltolautakunnan valvoma 170
Raittiuslautakunnan kokoonpano, kokoukset ja edustus toimikunnissa 249, 250, 252
» rahavarojen käyttö 250
» toimistohuoneen vuokraaminen 74
» toimiston toiminta ja virkailijat 249, 251, 253
Raittiusvalistustyö, raittiuslautakunnan kouluissa, nuorison keskuudessa ym. järjestämä 251
Rajasaaren puhdistuslaitoksen toiminta, tulot ja kustannukset 310, 311
Rakennus- ja muuraustyöt, kaupungin, uusien urakkapalkkojen ja työkalukorvausten käytäntöönottaminen 6
Rakennusainekulutus, rakennustarkastuskonttorin valvonnassa olleissa uudisrakennuksissa 122
Rakennusmestarien virkojen sijaisuuksien järjestely 4

Rakennustarkastuskonttorin toimintakertomus ... 122
Rakennusten, rappeutuneiden, myynti purettavaksi ym. ... 77
Rakennustoimikunnan toimintakertomus ... 130
Rakennustoimiston katurakennusosasto ... 307
» korjauspajatöiden raha-arvo ... 317
» lämpöteknikon toimintakertomus ... 306
» puhtaanapito-osasto ... 317
» puisto-osasto ... 314
» talorakennusosasto ... 305
» tilivirasto ... 320
» toiminnan tehostaminen ym., työtehotoimiston ehdotukset ... 95
» työntekijät ... 304
» töissä sattuneet tapaturmat ... 305, 308, 316, 319
» varasto-osasto ... 316
» » » lippujen ym. vuokraaminen ... 317
» » » sadetakkien myöntäminen työntekijöille ... 14
» viranhaltijat ... 303
Rakentamisvelvollisuuden täyttämisestä annetut vakuudet ... 40
Rannikkoliikenne ... 356
Rationalisoimistutkimukset, työtehotoimiston suorittamat ... 94
Ratsastushalli, kaviourien, tallien ym. vuokraaminen ... 231, 232
Rautatientorin linja-auto- ja raitiotieliikennejärjestelyt ... 69
Rehujen käyttö teurastamossa ... 370
Reijolan lastenkoti ... 186
Retkeilytoiminta, urheilu- ja retkeilytoimiston järjestämä ... 236
Rikoksentekijäin, nuorten, valvonta ... 195
Ruiskutuskoneen, traktorivetoisen, hankkiminen rikkaruohojen hävittämistä varten ... 64
Ruoanlaiton opetus, kotitalouslautakunnan järjestämät kurssit ... 261
Ruoholahden varastorakennustontit ... 347
Ruokarahan korottamista ja palauttamista koskevat palkkalautakunnan päätökset ... 14, 15
Ruskeasuo, huoneiston vuokraaminen äitiys- ja lastenneuvolaa varten ... 72
» tonttien varaaminen ns. läpikulkutaloja varten ... 40
Ryssänsaaren vuokraoikeuden jatkaminen ... 49
Ryttylän koulukoti ... 184, 187
Räntan nimisen luodon vuokraaminen ... 66
Rönnholmen, saaren vuokralleanto ... 54
Röntgenlääkärien, sairaaloiden, palkkioita koskevat neuvottelut ym. ... 5, 6

Sairaalat, apulaislääkäreiden palkkahyvitys ... 5
» niiden vastaista kehittämistä koskeva mietintö ... 146
» niissä hoidetut köyhäinhoidolliset potilaat ... 155, 156, 157
» rakennus- ja korjaustyöt ... 306, 307
» sokerinjakelun lopettaminen henkilökunnalle ... 15
Sairaaloiden lääkäreille päivystyksestä suoritettava korvaus ... 6
» röntgenlääkäreiden palkkioita koskevat neuvottelut ym. ... 5, 6
Sairaanhoitajattarille Domus Academicasta vuokratut asunnot ... 74
Sairaankuljetustoiminta, palokunnan ... 135, 137
Sairaus- ja vuosilomasääntöjen valmistelu ... 1
Sairauslomamääräysten tulkinta työtapaturmatapauksissa ... 2
Sairauslomapalkat, kansakoulunopettajain ... 17
Sairauslomasijaisten palkkaamiseen käytetyt määrärahat ... 16
Sairauslomia, viranhaltijain ja työntekijäin, koskevat tutkimukset ... 17, 104
Sanoma- ja aikakauslehtitilaukset, kaupungin virastojen ... 1, 29, 92
Sanomalehtien myyntipaikat ... 79
Satamajäänsärkijä Turso ... 7, 359
Satamalaitoksen edustus komiteoissa ym. ... 344
» ja sen osastojen päälliköt ... 344
» maksutarkkailujärjestelmän uusiminen, työtehotoimiston ehdotus ... 95
» taksojen ja maksujen muutokset ja korotukset ... 345, 346
» tulot ja menot ... 366, 367
» työntekijät, vaatetusesineiden hankkiminen varastoimis- ja laiturihuolto-osastoissa työskenteleville ... 14
» virat ja viranhaltijat ... 353
Satamalautakunnan kokoonpano ja kokoukset ... 344
» tekemät vuokrasopimukset ... 347—349
Satamaliikenne ... 355
Satamamaksujen korottaminen ... 346
Sataman mainostamista, vierailuja ja kiertokäyntejä satamissa ym. koskevia asioita ... 345
Satamarakennusosaston menot ja tulot ... 365
Satamarakennustoiminta ... 360
Satamat, korjaus- ja kunnossapitotyöt ... 361
» työturvallisuuden tehostamista koskevat toimenpiteet ... 345

Satamat, uudisrakennukset ... 362
» varastorakennukset, laituripituus ym. ... 355, 358
Satamatöiden kaupungin haltuun ottamista koskeva aloite ... 9
Satamavesipostit ... 358
Sauna-seuralle vuokrattu alue Lauttasaaressa ... 43
Savilan pumppuaseman toiminta, tulot ja kustannukset ... 310, 311
Seurakunnat, suomalaiset ja ruotsalaiset evankelis-luterilaiset, niille vuokratun korttelin vuokrasopimuksen irtisanominen ... 54
Siirtolapuutarhat, niiden alueita, majoja ym. koskevia asioita ... 55
Siivoustyöstä suoritettavan, pinta-alan mukaisen korvauksen määrääminen ... 6
Sinfoniakonsertit, kaupunginorkesterin ... 283
Sirkuksen pystyttämiseen myönnetyt oikeudet ... 57
Sivukirjastokeskuksen toiminta ... 268
Sivukirjastot, huoneistojen vuokraaminen niitä varten ... 73
» toiminta, korjaustyöt ym. ... 265
Sivutoimen hoitamiseen viranhaltijoille myönnetyt oikeudet ... 15, 28
Sofianlehdon pikkulastenkoti ... 186
» vastaanotto- ja ammattioppilaskoti ... 187
Soran ja hiekan ottoon myönnetyt luvat ... 67
Sosiaalihuollon, kaupungin, hallinto, lastensuojelulautakunnan lausunto ... 184
Sotainvaliidien veljesliiton Helsingin piirille myönnetty oikeus sirkuksen pystyttämiseen Kaisaniemeen ... 57
» veljesliitolle myönnetty avustus ... 144
» » vuokrattu kesänviettoalue ... 44
Sotaleskien ja -orpojen työhuolto ... 200
Sotilasavustukset, huoltolautakunnan maksamat ... 172
Soutustadion, soutu- ja melonta-allashuoneiden vuokrien korottaminen ... 232
Soveltuvuuden selvittäminen ammatinvalinnassa, työnvälitystoimiston suorittama ... 218
Stansvik, tenniskentän ja krokettikentän rakentaminen ... 76
» tilasta vuokralle annettu alue ... 62
Sukeltajien ja sukeltajien merkinantomiesten palkkojen korotus ... 9
Sundbäckille, A., vuokratut peltoalueet ... 60
Sunnuntaityöstä maksettava korvaus ... 2
Suojeluskasvatustoimisto, alaikäisille myönnetyt ansiotyöluvat ... 195
» alaikäisten rikollisten, irtolaisuudesta pidätettyjen ym. valvonta ... 195
» saapuneet ilmoitukset ja toimenpiteet niiden johdosta ... 193
Suojeluvalvonnan alaiset lapset ja nuoret henkilöt ... 192, 194
Suomalaisen oopperan ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 284
Suomen filmiteollisuus oy:lle myönnetty filmaamisoikeus Haagassa ... 57
» höyrylaiva oy:lle Katajanokan talletusmakasiinista vuokrattu osasto ... 349
» jousiampujain liiton vuokrasopimuksen irtisanominen ... 55
» kukkasrahastolle vuokratun tontin vuokra-ajan pidentäminen ... 48
» lastenhoitoyhdistyksen avustaminen ... 204
» messut osuuskunta, messukentän luovuttaminen suurmessuja varten ... 57
» metsästysyhdistyksen ampumarata-alueen vuokraoikeuden pidentäminen ... 49
» osuuskauppojen keskuskunta, pistoraiteen pitämisoikeuden jatkaminen ... 51
» ulkomainonta oy., mainostaulujen kiinnittämiseen myönnetty oikeus ... 80
Suomi, laatikkotehdas, oy:n vuokrasopimuksen jatkaminen ... 75
Sähköalan erikoismiesten palkkojen tarkistus ... 11
Sähkölaitos, muuntamoiden rakentamiseen myönnetyt oikeudet ... 55
» sähkökojetiedustelun suorittaminen väestönlaskennan yhteydessä ... 105

Taivalniemen kanoottivaja-alueiden vuokrasopimusten jatkaminen ... 49
Taksojen muutokset ja korotukset ... 19, 345
Taksoituslautakunnan toimintakertomus ... 111
Talin kartano, golfkenttäalueen vuokrasopimus ... 43
Talorakennusosasto, rakennustoimiston ... 305
Talvipuutarha, kaupungin ... 314
Tanssilava-alueiden vuokraus ... 56
Tapanila, Åsmuksen tilalla sijaitsevan heinäladon vuokraaminen ... 64
Tapaturmat, rakennustoimiston töissä sattuneet ... 305, 308, 316, 319
» tulipalojen sammutustöissä ym. sattuneet ... 137
Tarvon saaresta Munkkiniemen melojille vuokrattu alue ... 44
Tattarinsuo, siirtolapuutarhayhdistykselle mudan ottoon myönnetty lupa ... 67
Tavaraliikenne satamissa ... 356
Tavolan koulukoti ... 187
Tehdastonttien vuokralleanto ... 46, 54
Telakka-alueita koskevat vuokrasopimukset ... 50
Teollisuuskeskus oy., bensiinisäiliön sijoittaminen kadun jalkakäytävän alle ... 56
Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 284
Tervalammen työlaitos, Forsbacka nimisen tilan ostamisesta tehty esitys ... 145
» » hoidokkien ja huoltopäivien lukumäärä ... 159

Tervalammen työlaitos, hoidokkien kuntoisuuspisteen raha-arvon korottaminen ... 144
» » » terveydenhoito, henkinen huolto ym. ... 160
» » hoidokkirakennuksen pääpiirustusten hyväksyminen ... 147
» » kiinteistöjen palovakuuttaminen ... 77
» » maatila ... 160
» » menot ja tulot ... 159
» » työvelvollisten ylläpitomaksun korottaminen ... 144
Terveydellisten tutkimusten laboratorio, pesuainetutkimukset ... 92
Terveydenhoitotarkastukset lastenhuoltolaitoksissa ... 188
Teurastamolautakunnan kokoonpano ja kokoukset ... 368
Teurastamon aikaleimauslaitteiden käytäntöönottaminen ... 96
» henkilökunta ... 369
» juoksuratojen ym. laitteiden käyttö ... 373
» jäähdyttämö ja syväjäädyttämö ... 371, 383
» karjatallien käyttö, suolipesimö ... 370
» laboratorion toiminta ... 373
» rautatievaunupesimöt ... 376
» sairasosasto, käyttöosasto ... 374, 375
» tarkastuslääkärien toteamat taudit ... 375, 380
» teurastusosastot ... 369
» tukkumyyntihalli ... 371, 383
» tulot ja menot ... 376
» tuotantokomitea ... 369
» veden ja sähkönkulutus ... 375, 376
Tiedonantopalvelun, kaupungin laitosten, tehostamista koskeva työtehotoimiston tutkimus ... 96
Tie- ja katutyöt, katurakennusosaston suorittamat ... 308
Tilastotoimisto, asuntohakemuksia ja sähkökojeita koskevat tutkimukset ... 104, 105
» huoneisto-olot, julkaisutoiminta ... 103
» kalustonhankinnat, kirjasto ym. ... 107
» kunnallisten virastojen ja laitosten kirjallisuuden luettelointi ... 104
» menot ja tulot ... 107
» tietojen ja selvitysten antaminen viranomaisille ja yksityisille ... 106
» tilastoyhdistelmien laatiminen lastensuojelulautakunnan vuosikertomusta varten 104
» virat ja viranhaltijat ... 101
Toivolan koulukoti ... 184, 187
Toivoniemen koulukoti ... 187
Tontit, kiinteistölautakunnan myymät ... 32—39
» » vuokralle antamat ... 40
» maanhankintalain mukaan myydyt ... 34—39
» » mukaisille asunto-osakeyhtiöille vuokratut ... 42
» niiden varaaminen asunto- ja tehdastarkoituksiin ... 40
Tonttijakokarttojen hyväksyminen ... 70
Tonttijaonmuutosehdotukset, kiinteistölautakunnan puoltamat ... 67
Tonttikauppojen purkamista, purkamispäätösten peruuttamista ym. koskevia päätöksiä ... 39
Torikauppa, myyntipaikkojen vuokraaminen ... 77
Tuberkuloosihuoltotoimisto, asuntoloiden isännöitsijälle maksettava sunnuntaityökorvaus ... 2
Tuberkuloottisten jälkihuoltoon myönnetyn määrärahan käyttö ... 144
» kotien lapset, kesävirkistyksen järjestäminen ... 184
Tulipalot ... 135
Tullikamarin, IV, uuden virkahuoneiston käytäntöönottaminen ... 345
Tullipakkahuoneen ulkopuolella toimivat vaakamestarit, työmäärä ... 360
Tullisaaren kahvila- ja rantakioskien vuokralleanto ... 231
» kansanpuiston uimaranta ... 236
Tulo- ja omaisuusveron pakkoperintä ... 118, 120
» » omaisuusverotuksen tulokset ... 113
Turvakodit, niissä hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt ... 155
Turvattomat lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut ... 190
Turvattomien lasten huoltotoimistoon saapuneet ilmoitukset ja virka-avun pyynnöt ... 189
Turvavartiointi, teattereiden, messujen, näyttelyiden ym. ... 138
Tutkijalautakunnan toimintakertomus ... 112
Tuulaakimaksuista kertyneet tulot ... 366
Työehtosopimuksen, putkijohtotyöntekijäin, soveltaminen ... 12
Työehtosopimusten, eräiden, hyväksyminen ... 11
» irtisanominen sekä neuvottelut niiden johdosta ... 11
Työhuoltotoimiston toiminta ... 200
Työkodit ja siirtolat, niissä olleet köyhäinhoidolliset henkilöt ... 156
Työmaajuopottelun torjuntatoiminta ... 253
Työntekijät, ks. myös viranhaltijat.
» sadetakkien, suojapukujen ym. myöntäminen heille ... 14
» vuosilomakorvauksen laskemisperusteet ... 2, 3
» vuosilomasäännön uusiminen ... 2
Työntutkimustoiminnan edelleen kehittäminen ... 98

Työnvälityksen, kaupungin sisäisen, tehostaminen ... 19, 95
Työnvälityslautakunnan kokoonpano ja kokoukset ... 209
Työnvälitystoimisto, ammatinvalinnanohjaustoiminta ... 218
» henkisen työn osasto ... 212, 228
» huoneistot, kirjeenvaihto ... 210, 211
» maatalousosasto ... 221, 228
» menot ja tulot ... 210, 228
» merimiesosasto ... 219, 228
» nuoriso-osasto ... 215, 228
» ravintolaosasto ... 222, 228
» työnhakemukset ja -hakijat, työpaikat ja työnvälitykset 211, 214, 216, 217, 219, 228
» virat ja viranhaltijat ... 210
» yleiset osastot ... 210, 228
» ylioppilasvälitys ... 212, 215
Työpukujen hankkiminen tai pukuavustuksen myöntäminen eri laitosten henkilökunnille, palkkalautakunnan antama lausunto ... 13
Työtapaturmatapaukset, loman ajalta maksetun palkan laskeminen ... 2
Työtehoneuvottelukunnan kokoukset ja käsittelemät asiat ... 94
Työtehotoimisto, aloite- ja koulutustoiminta ... 97
» eri laitoksissa ja virastoissa suoritetut tutkimukset ... 94
» lomakerationalisointi ... 97
» viranhaltijat ... 94
» v:een 1951 siirretyt tutkimukset ... 96
Työtuvat, huoltolautakunnan alaiset ... 162

Uimakoulujen apumaksut, urheilu- ja retkeilylautakunnan jakamat ... 231
Uimakoulutoiminta ... 235, 236
Uimalaitokset, niiden luovuttaminen eri seurojen käyttöön ... 232
Uimarannat ... 235
Uimastadion, ympäristön kunnostustöiden jatkaminen ... 315
Ulkoilmajuhlien, -kokousten, kilpailujen ym. järjestämiseen myönnetyt luvat ... 57
Ulkoilmakonsertit ym. ... 237, 285
Ulkoiluleirien järjestämisluvat ... 67
Ulkomaan matkustajaliikenne ... 358
Ulkomainen merenkulku ja tavaraliikenne ... 356
Ulosottolaitoksen toimesta suoritettu verojen pakkoperintä ... 118
Urakkapalkkojen, rakennusalan, uusien käytäntöönottaminen ... 6
Urheilu- ja retkeilylautakunta, apurahojen jako urheiluseuroille ym. ... 231
» » » kokoonpano, kokoukset ja päätökset ... 230, 231
» » retkeilytoiminnan menot ja tulot ... 238
» » retkeilytoimisto, loma- ja vapaa-ajanviettotoiminta ... 236
» » » toiminta kotiseututuntemuksen lisäämiseksi ... 236, 237
» » » virat ja viranhaltijat ... 230
Urheilukenttien uusimis-, laajennus- ym. työt ... 235
Urheilukilpailujen ym. järjestämisluvat, kiinteistölautakunnan myöntämät ... 57
Urheilulaitteiden korjaus- ja kunnossapito sekä uudistyöt ... 312
Urheilunneuvonta ja -ohjaus, urheilu- ja retkeilylautakunnan järjestämä ... 235
Urheiluseurojen avustaminen ... 231
Urheilutoiminta ... 234
Uudenvuodentinan valantapaikkojen vuokraus ... 79
Uudisrakennukset, vuoden aikana valmistuneet ... 122
Uusi suomi oy:n vuokra-asioita koskevat anomukset ... 349

Vaakamestarit, tullipakkahuoneen ulkopuolella toimivat ... 360
Vacuum Oil Company, oy., varastoalueen vuokrasopimuksen pidentäminen ... 51
Vakuuden, indeksiin sidotun vuokramaksun, määrääminen ... 29
Vakuudet, tontin omistajalle katurakennuskustannusten korvaamisesta määrätyt ... 29
» tonttien vuokramaksusta vapaan siirto-oikeuden perusteella vaadittavat, ... 29
Vakuusasiakirjojen tarkastus ... 29
Vallilan kerhokeskuksen avustaminen ... 80
» kerhokeskus, luvan myöntäminen liitolentoharjoituksia varten ... 67
Vallisaari, huoneiston vuokraaminen suomenkielisen kansakoulun käyttöön ... 72
Valokuvauspaikkojen vuokralleanto ... 79, 231
Valtioneuvoston kirjapainorakennuksen osien sijoittaminen katumaalle, kadun pinnan alle... 56
Vanhainkodin kannatusyhdistykselle vuokrattu tontti ... 43
» rakentaminen ... 147
Vanhainkodit, niissä hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt ... 155
Vanhankaupunginlahti, luonnonsuojelutoimenpiteiden valvonta ... 65
Vanhankirkon puistossa olevien hautakivien kunnostaminen ... 278
Vanhusten asuntojen rakentaminen ym., huoltolautakunnan lausunto ... 147
» olojen parantamiskysymys ... 146

Vantaan Reininniemi, kalastusvajan pitämiseen myönnetty oikeus 64
Vapaaehtoiset palokunnat 137
Vapaan alkoholistihuollon kannatusyhdistykselle myönnetty avustus 144
Vapaiden huoltojärjestöjen avustaminen, huoltolautakunnan antamat lausunnot 148
Varapalokunnat 137
Varastoalueiden vuokraus ja vuokraoikeuksien siirrot 46, 47, 51, 54
Varastoimis- ja laiturihuoltotoiminta 359
Varasto-osasto, rakennustoimiston 316
Varatyöt, satamalaitoksen 365
Variksien ampumiseen myönnetyt luvat 67
Varsasaaren kioskin vuokralleanto 231
Vartiokylä, Marjaniemen melojille vuokrattu alue 49
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti, Sofianlehdon 187
Vastaanottokodin perustaminen ruotsinkielisiä lapsia varten 185
Velkakirjojen, myytyjä tontteja vastaavien, kaupungin hallussa olevien, tarkastus 21
Velodrom, kilpailutilaisuudet ym. 235
Venelaiturien vuokraaminen 346
Verolautakunnan toimintakertomus 112
Verotilastot, tilastotoimiston laatimat 104
Verotusvalmisteluviraston toimintakertomus 114
Vesilaitos, pumppuaseman rakentaminen Lauttasaareen 55
Vesilinnan mäeltä Lasten päivän tivolille luovutettu alue 44
Viemäri- ja katurakennussuunnitelman, lähivuosien, hyväksyminen 59
Viemärityöt 311
Viljelys- ja syöttöpalstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat 44
Viljelysalueet, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ym. 60
Viljelysmaiden, vuokralle annettujen, hoidon parantamiseksi suoritetut tarkastukset 63, 87
Viljelyssuunnitelmien, kaupungin maatilojen, hyväksyminen 64
Viranhaltijat, elinkustannusindeksin noususta aiheutuneet palkkojen korotukset 5
» ikäkorotusten myöntäminen 16
» luontoisetukorvaukset 13
» palkkojen ja eläkkeiden kuoppatasausten toimeenpaneminen 4
» sairaus- ja vuosilomasääntöjen valmistelu 1
» sairauslomista tehdyt tutkimukset 17, 104
» sunnuntaityökorvaus 2
» tilapäiset, palkkojen korotus 5
» valtioneuvoston palkankorotuspäätöksen soveltaminen 4, 28
» viransijaisuudet, viransijaisuuspalkkiot ym. 3, 4, 17, 18
» vuosilomakorvauksen suorittaminen, vuosiloman laskemisperusteet ym. 2, 3
» ylityökorvaukset 3
Viranhaltijoille, eroamisiän saavuttaneille, myönnetyt oikeudet virkaansa jäämiseen 15
» kaupungin ulkopuolella asumiseen myönnetyt oikeudet 16
» kone- ja pikakirjoituslisän maksamista koskevat määräykset 20, 21, 95
» sivutoimen hoitamiseen myönnetyt oikeudet 15, 28
» työ- tai virkapuvun myöntämistä koskeva selvitys ja palkkalautakunnan päätös 13
Viransijaisuuspalkkiot, viranhaltijain 17
Virastojen ja laitosten huoneistoja koskevat asiat 71
Virka-asunnot, asumisoikeutta virkasuhteen päättymisen jälkeen koskeva anomus 15
Virkanimikkeiden, eräiden sairaalalautakunnan alaisten, muutosehdotus 12
Virkavapauden ajalta myönnetyt palkkaedut 18
Virkavapaudet, palkattomat 18
Voimistelu- ja urheiluseurojen avustaminen 231
Vuokra-alueiden, tonttiosaston valvonnassa olevien, katselmusten uudelleenjärjestäminen 42
Vuokralle annetut asunto- ja liiketalotontit 40
» » autohuolto- ja bensiininjakelupaikat 46
» » huoneistot ..... 71—76
» » kioskit 78, 231, 232
» » tehdastontit 46, 54
» » varastoalueet 46, 51
» » viljelys- ja syöttöpalstat, viljelysalueet 44, 60
Vuokramaiden, kaupungin, rappeutumisen ehkäisemistä tarkoittavat toimenpiteet 63, 87
Vuokraoikeuden menettäminen 55
» siirrot ..... 51—54, 62, 349
Vuokrasopimukset, satamalautakunnan tekemät 348
Vuokrasopimuskaavakkeiden, uusien, vahvistaminen 42
Vuokrasopimusten, kiinteistölautakunnan tekemien, muutoksia, peruutuksia ym. ... 47, 49, 50, 51, 54, 55, 63
Vuokratiedustelun, pienhuoneistojen, suorittaminen 105
Vuokraveneiden, satama-alueella liikennöivien, hyväksyminen 359
Vuokrien korotus, kaupungin vuokralle ottaminen tai antamien huoneistojen 77
» » kunnallisten työväenasuntojen 90
Vuosiliput, liikennelaitoksen myöntämät 341

Vuosilomakorvauksen suorittamisen laskemisperusteet 2, 3
Vuotien tarkastus ja punnitus, teurastamon suorittama 370, 373
Väestönlaskenta, Helsingin, keskustoimikunnan käyttöön vuokratut huoneistotilat 76
» sitä varten asetetut toimikunnat 105
Väestönsuojelulautakunnan toimintakertomus 246
Väestötilastot, tilastotoimiston laatimat 104
Väinämöisenkentän luistinradan katsomon laajentaminen 69
Väkijuomaliikkeen voittovarojen, kaupungille myönnettyjen, käyttö 144
Wärtsilä-yhtymän kanssa tehty sopimus raiteiden rakentamisesta ja vesialueen täyttämisestä ... 55

Yksityishoitoon sijoitetut huoltolautakunnan hoidokit 161
» » lapset 191
Yleisen talletusmakasiinin työmaksut 345
Yleisten töiden lautakunnan kokoonpano, kokoukset ja päätökset ..... 286—293
Ylityökorvaukset, eräiden kaasulaitoksen työntekijäin 10
» takautuvan korvauksen suorittaminen tyttöjen ammattikoulun opettajalle ... 3

Äitiys- ja lastenneuvolat, huoneistojen vuokraaminen niitä varten 72
Äitiysavustukset, lastensuojeluviraston jakamat 199
Äitiysavustus- ja perhelisätoimisto 199

Julkaisujen luettelo

A. **Helsingin kaupungin tilasto.**

Ilmestyi aluksi erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, sittemmin kaksikielisinä painoksina suomen- ja ruotsinkielisin rinnakkaistekstein. V. 1933 ja myöhemmin ilmestyneissä julkaisuissa on yksinomaan suomenkielinen teksti, mutta taulukoissa on ruotsinkieliset sekä — sarjoissa I, II, II ja VI — vuoteen 1952 ranskankieliset ja siitä lähtien englanninkieliset otsakkeet; sarjasta VI on kuitenkin myös erillinen ruotsinkielinen painos, joka lukuvuoteen 1936 saakka sisältää vain ruotsinkielisten opetuslaitosten toimintakertomukset, mutta lukuvuodesta 1936/37 lähtien kaikki kertomukset.

I. **Terveyden- ja sairaanhoito.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—35. 1910—50.
36—38. Edellinen osa. 1951—53.

II. **Ulkomaan kauppa.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11 1916—26.

III. **Merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—3. 1915—26.

II—III. **Ulkomaan kauppa ja merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—15. 1927—52.

IV. **Kaupungin teollisuuslaitokset** (v:een 1949 teknilliset laitokset). Helsingin kaupungin teollisuuslaitosten lautakunnan julkaisema.
1—38. 1916—53.

V. **Kaupungin tilit ja tilinpäätös.** Helsingin kaupungin rahatoimiston julkaisema.
1—38. 1916—53.

VI. **Opetuslaitokset.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—17. 1916/17—47/49. 19—20. 1950/51—51/52.

B. **Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema 5. vuosikerrasta lähtien.
Taulukoissa on suomen- ja ruotsinkieliset otsakkeet; sisällysluettelo on laadittu myös ranskankielellä vuoteen 1952 ja siitä lähtien englanninkielellä.
1—11. 1905—15.
12—43. 1919—54.

C. **Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema 21. vuosikerrasta lähtien.
Aikaisemmin julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, v:n 1932 kertomuksesta alkaen ainoastaan suomenkielisenä painoksena.
1—64, 66. 1888—1951, 1953.
Vanhempi sarja. Kaupunginvaltuusto.
1—3. 1875—87.
Henkilöhakemisto 1875—1930.
Kiinteistöhakemisto 1875—1930.

D. **Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.
1—9. 1911—32.
10—27. 1934—55.

E. **Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.
1—31. 1923—53.

F. **Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja.**
Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema 1930.
Julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.

G. **Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan suomen- ja ruotsinkielisin rinnakkaistekstein.
1950—55.
1955/1—6.